

АРХИВЪ ЮГО-ЗАПАДНОЙ РОССИИ,

ИЗДАВАЕМЫЙ

КОМИССИЕЮ ДЛЯ РАЗБОРА ДРЕВНИХЪ АКТОВЪ,

состоящей при Кіевскомъ, Подольскомъ и Волынскомъ Генераль-
Губернаторѣ.

ЧАСТЬ ПЕРВАЯ,
тому X.

КІЕВЪ

Типографія Императорскаго Университета св. Владимира Акц. О-ва печ. и изд. вѣла
Н. Т. Корчакъ-Новицкаго, Меринговская ул. д. № 6.
1904.

Печатано по распоряженію Предсѣдателя Коммиссіи для разбора
древнихъ актовъ.

АКТЫ,

относящіеся къ исторіи Галицко-русской право
славной церкви (1423—1714 г.г.)

Извѣстно, что Галицкая¹⁾ или Червоная²⁾ Русь окончательно вошла въ составъ Русской земли при Владимира Святомъ и сынъ его Ярославъ Мудрый. Послѣдній передъ смертю раздѣлилъ все свое обширное княжество между пятью сыновьями, изъ коихъ Игорь Ярославичъ получилъ Владимиръ Волынскій и прилегающіе къ нему Червенскіе города—Червоную Русь. По смерти Вячеслава Игорь былъ переведенъ въ Смоленскъ, а егъ мѣсто предоставлено было его племяннику, Ростовскому князю, Ростиславу Владимирову

¹⁾ Русь получила название Галицкой отъ стольного ея города Галича, расположенного на берегу рѣки Днѣстра. Галичъ—одинъ изъ древнѣйшихъ городовъ Червоной Руси: о немъ упоминаютъ Геродотъ и Іорданъ. Галиціею и Людомеріею Червоная Русь была названа въ 1772 г. по слуху присоединенія ея отъ Польши къ Австрійской имперіи. „Австрійцы, получивъ по первому раздѣлу Польши Червонную Русь, завѣдомо избѣгали щекотливаго для нихъ названія Руси, такъ какъ Червоная Русь могла напоминать о своемъ существованіи Обладателямъ и Самодержцамъ Великой, Малой и Вѣлкой Руси“...

²⁾ Червоную Русью была названа отъ города Червена, нынѣ село Чермно, бывшаго когда-то главнымъ средоточіемъ городовъ, расположенныхъ по рѣкамъ: Сану, Бугу и верховьямъ Днѣстра. Эти Червенскіе города въ послѣдствіи времени образовали обширную страну, заключавшую въ себѣ Галицко-Перемышльскую область вмѣстѣ съ землями: Беласкою, Бужскою, Любачевскою, Звенигородскою, Теребовльскою, Брестскою, Холмскою и Люблинскою (Лонгиновъ. Червенскіе города. Варшава, 1885, стр. 187—189).

вичу, правнуку Владимира Святого. При энергичныхъ и предпримчивыхъ Ростиславичахъ, княжившихъ до 1199 года, Галицкая Русь формируется въ отдельное, почти независимое отъ Киева, княжество. Считая Червоную Русь собственностью своего рода и стремясь къ политической независимости отъ другихъ княжествъ, Ростиславичи стремились къ независимости и въ дѣлахъ религиозныхъ. Основаніе епископской каѳедры въ Переяславль обыкновенно пріурочиваются ко времени Володаря, а таковой же каѳедры въ Галичѣ—ко времени его сына Владимира, сдѣлавшаго Галичъ столицею княжества. Съ этими епархіями Галицкая Русь перешла, по прекращеніи рода Ростиславичей, къ Волынскому князю Роману Мстиславичу, сыну правнука Владимира Мономаха Мстислава Изяславича. Романъ соединилъ въ одно цѣлое Волынское и Галицкое княжества, послѣ чего значение Галича, остававшагося столицымъ городомъ, еще болѣе увеличивается. Славное царствованіе Романа, простиравшаго свое вліяніе далеко за предѣлы своихъ владѣній, обратило на него взоры римской куріи, и папа Иннокентій III дѣлалъ было энергичную попытку склонить могущественнаго князя къ подножію своего престола; но попытка эта успѣхомъ не увенчалась.

Послѣ превратностей, постигшихъ Галицко-Волынскую Русь и ея князей во время малолѣтства дѣтей Романа, Даніилъ возстановляетъ Галицкое княжество, растерзанное поляками и венграми, утверждается прочно на Галицкомъ столѣ и еще съ болѣшимъ успѣхомъ, чѣмъ его отецъ, направляетъ свою дѣятельность къ расширенію своихъ владѣній. При Даніилѣ возвышается новый городъ Львовъ¹⁾), будущій центръ Галицкой епархіи и защиты православ-

¹⁾ Первое упоминаніе о Львовѣ встрѣчаемъ въ Ипатьевской лѣтописи подъ 1259 годомъ, по поводу пожара въ г. Холмѣ: „сици же пламени бывшу, якоже со всеє земли зарѣ видити, якоже и со Львова зряще видити“ (П. С. Рус. Лѣт., II, 195). Въ 1261 году г. Львовъ быль, вѣроятно, уже болѣшимъ и сильнымъ городомъ, на который князь Даніилъ могъ опереться, какъ на надежный оплотъ, о чемъ можно судить изъ того, что

ной вѣры и русской народности отъ враждебныхъ на нихъ посягательствъ со стороны Рима и Польши. При немъ возникаетъ новая епархія сперва въ Угревскѣ, а потомъ въ основанномъ имъ

Бурундай заставилъ Галицкаго князя Льва разорить его: „оттолѣ“ (то есть отъ Данилова и Стожка) „же пославъ“ Левъ „Львовъ разметати“ (*Ibidem*, 198). Несомнѣнно, что г. Львовъ быль сильною крѣпостью, такъ какъ быль расположень на высокихъ горахъ—отрогахъ Карпатъ, иначе Бурундай не приказалъ бы его срыть. Построенный задолго до князя Даніила (*Zubrycki, Kronika miasta Lwowa. Lwow, 1844*, стр. 5—7) Львовъ, благодаря своему положенію между Балтійскимъ и Чернымъ морями, сдѣлался богатѣйшимъ торговымъ пунктомъ. Въ немъ были склады произведеній восточныхъ и западныхъ народовъ (*Supplementa ad histor. Russiae monumenta, № 42; Akta Grodzki i Ziemske, III, № 30, 32, 76; V, № 104; VII, № 84*). Въ его рукахъ находилась вся торговля Польши съ Востокомъ. Львовскіе купцы отправлялись за товарами въ Крымъ, Константинополь, Александрію, Каиръ, Индию и др. (*Encyklopedia powszechna. Warszawa, 1864* г., т. XVII, стр. 473). Онъ быль торговымъ посредникомъ между Западомъ и Востокомъ. Русскіе князья поощряли предпріимчивыхъ людей, помогая имъ въ торговлѣ: заключали торговые договоры съ нѣмецкими рыцарями, давали имъ разныя льготы (*Supplementa, № 38; Чтеніе въ Им. Общ. Истор. и Древн. Рос. за 1887 г. кн. II, отд. 4, стр. 40—41; Шараневичъ. Извѣданіе на полѣ отечественной географіи и исторіи. Львовъ, 1869, стр. 70—71*); привлекали во Львовъ нѣмцевъ, армянъ и караимовъ, которымъ представляли разныя привилегіи. Примѣру русскихъ князей слѣдовали завоеватель Червоной Руси—Казимиръ Великій и его преемники, которые не только подтверждаютъ прежнія права города, но приказываютъ сдѣлать склады для товаровъ, вывозимыхъ и ввозимыхъ въ татарскія страны (*Supplementa, № 42, Ак. G. у Z., III, № 5, 21, 32, 42, 43, 44, 76, 115; V, № 104, VII, № 84, IX, № 114, 144; Zubrycki, Kronika, 166*); освобождаются жителей г. Львова отъ всякихъ „цила“ и „мыта“ и подорожного сбора (*Zubrycki, Kronika, 127*); дѣлаютъ распоряженія, чтобы купцы, проѣзжая Червоную Русь, не обѣзжали г. Львова, а непремѣнно проѣзжали черезъ него (Ак. G. у Z., V, № 64, 104, 130; VI, № 36, 103) и останавливались въ немъ въ продолженіи 14 дней (*Szaraniecicz. Rys wewnѣtrznych stosunków Galicyi wschodniej... Lwow, 1869, стр. 102*); воспрещаютъ помѣщикамъ, черезъ имѣнія которыхъ купцы проѣзжаютъ, устанавливать новыя „мыта“ и „цила“ (Ак. G. у Z., V, № 64, 130, 143); даютъ купцамъ, проѣзжающимъ съ товарами или безъ нихъ черезъ Львовъ, права судиться магдебургскими правомъ (*Ibidem № 104; VI, № 34, 35; Zubrycki, Kronika, 168—169*); даютъ привилегіи Львовскимъ купцамъ ѿздѣтъ съ товарами цо всей Польшѣ и Литвѣ (Ак. G. у Z., V, № 148) и имѣть у себя во Львовѣ двѣ ярмарки: одну на Св. Троицу, другую на св. Анну (*Ibidem VI, № 105*). Не мало способство-

г. Холмъ, куда перенесена была изъ крамольнаго Галича и самая княжеская резиденція. При Даніилѣ римская церковь, имѣвшая въ Галицкой Руси нѣкоторый успѣхъ еще прежде, при господствѣ венгровъ, возобновляетъ свою пропаганду и даже стремится ввести унію, обѣщаю Даніилу за содѣйствіе въ семъ дѣлѣ помошь противъ татаръ и королевскій вѣнецъ; но помощи Даніилу папа не оказалъ, и замыслы обѣ уніи рухнули. При Даніилѣ обнаруживается сильное стремленіе къ образованію единаго и нераздѣльнаго

вали возвышенію города Львова Молдавскіе господари, которые давали Львовскимъ купцамъ всевозможнаго рода льготы. (Ак. З. Р. I, № 21; Ак. G. u Z., VII стр. 200—251; Szaraniewicz, Rys, 104).

Во Львовѣ стекались купцы изъ Генуи, Венеціи, Греціи, Константиноپоля, Венгріи, Молдавіи, Валахіи, Крыма, Арменіи, Торна, Бремена, Любека, Риги, Литвы, Сѣверной Руси. Для генуэзцевъ Львовъ былъ важной станціею на великому торговомъ пути, ведущемъ изъ Яффы (Łozinski, Patracyat i mieszczanstwo lwowskie w XVI i XVII w. Lwow, 1892, стр. 36) въ Константинополь, Кілію, Львовъ и Геную. Такимъ образомъ Львовъ привлекалъ къ себѣ многочисленныхъ гостей: нѣмцевъ, армянъ, въ рукахъ которыхъ главнымъ образомъ находилась торговля между Крымомъ и Львовомъ (Шейноха, Ядвига и Ягайло. Спб. Москва, 1880—82, II, 307). грековъ, часть которыхъ навсегда осталась во Львовѣ (Łozinski, 318, 319, 321—323, 325) и была истиннымъ благомъ для православныхъ. Греки не только втягиваются русскихъ въ торговыя дѣла, пріучаютъ ихъ завязывать сношенія съ Востокомъ и принимать участіе въ весьма прибыльныхъ торговыхъ дѣлахъ (Ibidem, 318); но они, какъ единовѣрцы, сочувствуютъ русскимъ по поводу переносимыхъ ими гоненій отъ поляковъ; помогаютъ имъ какъ словомъ, такъ и дѣломъ во всѣхъ ихъ предпріятіяхъ, не жалѣя ни своего собственного труда, ни материальныхъ средствъ. Многіе изъ нихъ остаются навсегда во Львовѣ и сливаются съ русскими. (Ibidem, 318, 319, 321—323, 325).

Львовъ,—благодаря вышепомянутымъ заботамъ какъ природныхъ русскихъ князей, такъ и непрошенныхъ опекуновъ, силою и насилиемъ отторгнувшихъ Червонную Русь отъ остальной Руси, сталъ богатѣть, разvиваться и расширяться; но, къ величайшему прискорбію каждого истинно русского человѣка, не на пользу русскихъ людей, ихъ силы и могущества, а на пользу пришлецовъ—поляковъ и нѣмцевъ, которые, будучи поддерживаемы правительственною властью, вытѣсняли русскихъ людей—природныхъ жителей—изъ насиженныхъ ими мѣстъ на окраины города—предмѣстія и вообще всячески притѣсняли съ цѣллю навязать имъ свой языкъ и вѣру.

государства со вкліюченіемъ Волыни, Брестской, Туровской и Пинской земель подъ властію князя единовластнаго, даже съ преимуществами королевскими, которыя ему случайно были навязаны. При потомкахъ Даниила стремленіе это усиливается и наконецъ осуществляется при Юріѣ I-омъ Львовичѣ, который принимаетъ титулъ „короля Русского и князя Владимірского“. Рядомъ съ этимъ у Галицко-Волынскихъ князей является желаніе образовать отдѣльную митрополію, которое по временамъ (съ перерывами) и осуществляется.

Пока Червоная Русь находилась подъ властію Ростиславичей и Мономаховичей, до тѣхъ поръ она не знала никакихъ гоненій за вѣру и русскую народность. Попытки католичества утверждаться въ Галицкой Руси до сего времени, какъ мы сказали, успѣха не имѣли; но съ прекращеніемъ рода Владимира Святаго обстоятельства измѣняются. Сосѣднія государства—Венгрія и Польша стремятся къ обладанію разслабленнымъ смутами и неурядицами Галицкимъ княжествомъ, и оно, послѣ непродолжительного подчиненія Людовику Венгерскому, окончательно подпадаетъ подъ власть католической Цольши. Съ этого собственно времени и начинается борьба между элементами съ одной стороны *русскимъ, православнымъ*, а съ другой—*польскимъ, римско-католическимъ*.

Остановимся нѣсколько подробнѣе на перипетіяхъ этой борьбы.

Послѣ смерти Галицко-Владимірскихъ князей Андрея и Льва (1322—1324), Владимірское и Луцкое княжества перешли къ Любарту Гедиминовичу¹⁾, зятю одного изъ помянутыхъ князей; Подолію завладѣли татары²⁾, а остальная Галицкая Русь досталась

¹⁾ Daniłowicz. Latopisiec Litwy u Kronika Ruska. Wilna, 1827, стр. 27; Аpx. Ю. З. Р. ч. I, т. VI, стр. 7—8.

²⁾ Шараневичъ. Исторія Галицко - Володимирской Руси. Львовъ, 1863, стр. 140.

Болеславу — Юрію II-му Тройденовичу¹⁾, внуку Юрія I-го. Юрій II-ой былъ воспитанъ матерью въ православной вѣрѣ, но подъ вліяніемъ польского двора измѣнилъ православію и сдѣлался ярымъ его противникомъ. Онъ угнеталъ православныхъ тяжкими налогами и податями, удалялъ отъ занимаемыхъ ими должностей, передавая послѣднія полякамъ и нѣмцамъ, приказывалъ обучать русское юношество католической вѣрѣ²⁾ и т. п. Все это вооружило галичанъ до того, что они возненавидѣли пришельца и отравили его († 25 марта 1340 г.)³⁾. Дѣятельность этого князя наглядно показала галичанамъ, чего имъ ждать отъ иновѣрныхъ правителей.

Смертю Юрія II-го воспользовался Польскій король Казиміръ Великій, который и подчинилъ Галицкую Русь своей власти, гарантируя православнымъ *полнуу свободу въроисловданія*. Но послѣднимъ въ Римъ остались крайне недовольны, а папа Бенедиктъ XII-ый послѣшилъ освободить Казиміра отъ даннаго имъ обѣща-нія, вмѣняя ему въ обязанность насадить въ новоприсоединенныхъ земляхъ католицизмъ⁴⁾. Вслѣдствіе этихъ подстрекательствъ Казиміръ, осыпая милостями католиковъ, воздвигъ сильное гоненіе на православныхъ: отнималъ у нихъ церкви, обращая ихъ въ косте-лы⁵⁾, устранилъ отъ занятія видныхъ общественныхъ должностей, отбиралъ угодья, предоставляя ихъ католикамъ или отступникамъ отъ православія⁶⁾ и т. п. Русскіе въ виду этихъ преслѣдованій

¹⁾ Сынъ Марії, дочери Юрія I-го, вышедшій замужъ за Тройдена Болеславича Мазовецкаго, Черскаго князя.

²⁾ Петрушевичъ. Историческое извѣстіе о церкви св. Цантелейиона близъ г. Галича. Львовъ, 1881, стр. 14.

³⁾ Bielowski. Monumenta Poloniae historica. Lwow, 1872, t. II, 860, 601; Stryjkowski. Kronika Polska, Litewska, Zmudzka i wsz. Rusi. Warszawa, 1846, t. II, стр. 20; Зубрицкій. Критико-историческая повѣсть временныхъ лѣтъ Червоной или Галицкой Руси. Москва, 1845, стр. 104—105; Шараневичъ. Исторія, 152; Naruszewicz, t. VII, стр. 222 и др.

⁴⁾ Theiner. Monumenta Poloniae, et Lithuaniae. Romae, 1860, t. I, № 566.

⁵⁾ Тамъ-же, № 826.

⁶⁾ Moraczewski. Dzieje Rzeczy pospolitey Polskiej. Poznań, 1847, t. IV, стр. 168, 195; Lewicki. Obrazki z najdawniejsz. dziejow Przemyśla. Przemyśl, 1880, стр. 110; Евгеній. Описаніе Кіево-Соф. Собора. Кіевъ, 1825, стр. 94.

собрались на вѣче въ Галичѣ, гдѣ рѣшили сбросить съ себя польское иго. Два лучшіе мужа Галицкой Руси—Димитрій Дѣтко и Даніиль изъ Острога, при помощи татаръ, и достигли было сего¹⁾, но не на долго. Въ 1349 г. Галицкая Русь опять подпала подъ иго поляковъ, а вслѣдъ за этимъ съ новою силою возобновилась во всей Галицкой Руси пропаганда католицизма, соединенная съ насиліемъ: „пріиде король Краковскій“, читаемъ въ лѣтописи, „со многою силою и взяша лестію землю Волынскую и Галицкую и много зла христіаномъ сотвориша, а церкви святыхъ претвориша на латинское богомерзкое служеніе“²⁾. Прежнія мѣры къ совращенію православныхъ въ католицизмъ возведены были въ систему, при чемъ сдѣлана была энергичная попытка къ подрыву православія и русской народности возобновленіемъ существовавшей прежде непроложительное время Галицкой митрополіи. При этомъ имѣлось въ виду отдаленность церковного управления поддерживать политическую отдаленность Галицкой Руси отъ другихъ русскихъ областей и тѣмъ прикрѣпить ее къ Польши. Какъ сильно желалъ Казимиръ учрежденія въ Галиціи самостоятельной митрополіи, это видно изъ просьбы его къ Константинопольскому патріарху Филофею, дышущей угрозой: „ради Бога, ради насть и святыхъ церквей рукоположите Антонія въ митрополита, дабы не исчезъ, не разорился законъ русский, а не будетъ милости Божіей и вашего благословенія на семъ человѣкѣ, то послѣ не жалуйтесь на насть, если нужда будетъ крестить русскихъ въ латинскую вѣру“³⁾. Патріархъ вынужденъ былъ исполнить волю короля. Отсюда произошелъ цѣлый рядъ прискорбныхъ, хорошо известныхъ въ исторіи, явленій.

¹⁾ Філіевичъ. Борьба Польши и Литвы—Руси за Галицко-Владимірское наслѣдіе. Спб. 1890, стр. 55—80; Смирновъ. Судьбы Червоной или Галицкой Руси до соединенія ея съ Польшею. Спб. 1860, стр. 63—71; Зубрицкій. Повѣсть, 125—129; Шараневичъ. Исторія, 154—162.

²⁾ П. С. Р. Л., III, 84.

³⁾ Miklosich. Akta et diplomata graeca medii aevi sacra et profana. Vindobonae, 1860, v. I, № 318; Ж. М. Н. П. за 1847 г., № 6, стр. 145—147; Bielowski, t. II, стр. 626—628.

Послѣ смерти Казимира Великаго въ средѣ истощившихъ долготерпѣніе православныхъ вспыхнуло волненіе, обнаружившее, до какой степени русскій народъ озлобленъ былъ репрессивными мѣрами католицизма. Римскіе костелы были разрушены, измѣнники православію и его враги предавались казнямъ, все иновѣрное истреблялось. Даже на католическихъ бискуповъ наведена была такая паника, что они отрекались отъ папы и обращались или возвращались къ православію¹⁾. Но и это возстаніе было подавлено силой оружія и Галиція передана была въ 1372 г. (Людовикомъ Венгерскимъ, подавившимъ возстаніе) Владиславу Опольскому²⁾. Всѣ усилия послѣдняго направлены были къ тому, чтобы „вырвать страну изъ ереси и язычества и возвратить ее въ рѣ католической“³⁾. Съ этого цѣлію онъ призываѣтъ въ Галицію францисканъ и доминиканъ, передавая въ ихъ вѣданіе церкви, дома и угодья⁴⁾, просить папу о строгомъ наказаніи измѣнившихъ католицизму епископовъ; ходатайствуетъ объ учрежденіи постоянныхъ латинскихъ епископскихъ каѳедръ въ Галичѣ, Перемышлѣ, Владимірѣ и Холмѣ, съ переименованіемъ первой каѳедры въ архіепископію⁵⁾, и щедро наѣдляетъ эти каѳедры угодьями и десятинами⁶⁾; вызываетъ въ Галицію на разныя мѣста католиковъ, предоставляем имъ разныя льготы и привилегії⁷⁾, желая тѣмъ создать надежный оплотъ для устойчивости и пропаганды католицизма. Такія мѣропріятія вы-

¹⁾ Stryjkowski, II, 51; Kromer, Kronika Polska, 283; Moraczewski, V, 253; Шараневичъ. Исторія, 216, 224; Biblioteka Ossolinskich. IV, 280.

²⁾ Ak. Gr. u Ziemskie, t. III, стр. 56—57, примѣч., № 20; Stadnicki. Synowie Gedymina. Lwow, 1849—53, t. II, стр. 61—62, 72; Зубрицкій. Повѣсть, 166—167; Шараневичъ. Исторія, 214.

³⁾ Шейноха. Ядвига и Ягайло, I, 219.

⁴⁾ Ak. G. u Z, V, № 7, 8, II, № 71; Зубрицкій. Повѣсть, 147—148; Scrobiszewski. Vitae archiep. halicien. et leopol., vitae Mathiae.

⁵⁾ Theiner, I, № 908, 946.

⁶⁾ Ak. G. u Z, III, № 51; Dlugosz. Opera omnia, t. X, 360.

⁷⁾ Ak. G. u Z, II, № 4—6, III, № 25, V, № 8, 10, 11; VII, № 9, 10, 11, 13; VIII, № 9; Biblioteka Ossolinskich, III. стр. 56—58, IV, стр. 290; Lewicki. Obrazki, 126—131.

звали сильный ропотъ и оппозицію со стороны православныхъ. Опольскій видѣлъ, что онъ зашелъ слишкомъ далеко и, опасаясь участіи Юрія II-го, отрекся отъ власти надъ Галицкою Русью (1379 г.), передавъ ее обратно королю Людовику¹⁾. Это однако не облегчило участіи православныхъ, которые по прежнему подвергались притѣсненіямъ и силою принуждаены были къ принятію католицизма²⁾. Послѣ смерти Людовика († 1382) въ Галиціи снова вспыхнуло восстаніе, сопровождавшееся изгнаніемъ изъ края католическихъ епископовъ и священниковъ, разрушениемъ костеловъ и т. п.³⁾. Руку помощи православнымъ подалъ въ это время Литовскій князь Любартъ, который и завоевалъ было уже нѣкоторые Галицко-Волынскіе города⁴⁾. Но, къ сожалѣнію, вслѣдствіе недостатка единодушія между галичанами и это восстаніе кончилось неудачно, и Червоною Русью стала править наслѣдница Людовика—Марія. Она пошла по стопамъ своихъ предшественниковъ: раздавала русскія имѣнія своимъ приверженцамъ, надѣляла ими католическіе костелы, кляшторы и каѳедры⁵⁾; вся видныя мѣста предоставляла венграмъ, которые неистовствовали по городамъ и селамъ, надѣвались надъ православной вѣрой, грабили и разоряли жителей, налагая на нихъ непосильные налоги и поборы⁶⁾. Православные опять восстали противъ венгровъ и на этотъ разъ свергли ихъ иго, но мѣною подчиненія Польшѣ⁷⁾. Новые владѣтели (Ядвига и Ягайло) не были милостивѣе первыхъ. Щедрою рукою

¹⁾ Suppl. № 40 и Ak. G. у Z., III, № 27—28.

²⁾ Записки Имп. Новороссійскаго универ., ч. II, т. II. стр. 57; Suppl. № 164.

³⁾ Шараневичъ. Исторія, стр. 245—247.

⁴⁾ Bielowski, II, 722; Зубрицкій, Повѣсть, 189—191; Stadnicki, Synowie, II, 105.

⁵⁾ Ak. G. у Z., VII, № 14, 15, 17; Lewicki, Obrazki, 132, 133; Stadnicki, Synowie, II, 248—254.

⁶⁾ Suppl. № 43; Ak. G. у Z., III, № 39..

⁷⁾ Bobrzynski. Dzieje Polski. Warszawa, 1887, I, 276.

надѣляя католические каѳедры и костелы¹⁾, Ягайло, при всякой къ тому возможности, тѣснилъ православное духовенство и урѣзывалъ его доходныя статьи, а иногда и совсѣмъ лишалъ оныхъ²⁾). Какъ тяжело было положеніе православнаго духовенства, видно изъ того, что оно наравнѣ съ крестьянами должно было платить подати, а въ этомъ числѣ и десятину, шедшую въ пользу католического духовенства³⁾! Что касается другихъ сословій, то православнымъ дворянамъ затрудненъ былъ доступъ къ высшимъ должностямъ⁴⁾, а мѣщане лишаемы были магдебургскаго права⁵⁾. Милости, оказываемыя въ это время православному духовенству, были рѣдки, являлись исключительными случаями, вызывавшимися особыми обстоятельствами⁶⁾. Особенно гнѣвъ правительственный усилился послѣ неудачной попытки Ягайло склонить православную іерархію въ унію съ Римомъ⁷⁾. Православные дворяне лишаемы были гербовъ и правъ шляхетства⁸⁾. Имъ (и вообще православнымъ) запрещалось вступать въ бракъ съ католиками, а состоявшіе въ таковыхъ бракахъ обязывались принимать католицизмъ⁹⁾. Естественно, что подъ вліяніемъ этого гнета случаи перехода православныхъ (преимущественно дворянъ, дорожившихъ общественнымъ положеніемъ) участились. Въ 1414 году Ягайломъ закрыта была Галицкая епи-

¹⁾ Archivum Sanguszkow, t. I, № 23; Ak. G. u Z., II, № 48, 22, 32, 43, 44, 37, 56, 58, III, № 71, 74, 106; IV, № 3, 80; VII, № 37, 40; VІІІ, № 33.

²⁾ Ak. Z. P., II, № 198, III, № 146; Biblioteka Ossol., III, 10—16. 122, 140; Pocej, Zbior wiadomości historycznych i aktow dotyczących dziesięciu kościołów na Rusi. Warszawa, 1845, стр. 15.

³⁾ Szaraniewicza, Rys, 69—70, 82.

⁴⁾ Dlugosz, XI, 340; Moraczewski, VIII, 82; Pocej, 6; Зубрицкій, Повѣсть, 244—246.

⁵⁾ Szaraniewicz, Rys, 94; Ak. G. u Z., II, № 33.

⁶⁾ Ak. G. u Z., III, № 87. Переяславль архивъ, № 25.

⁷⁾ Miklosich, Acta, II, № 515, 516, Макарій, Исторія русской церкви, т. V, стр. 325.

⁸⁾ Евгений. Описаніе Киево-Соф. Собора, 99; Кояловичъ, Литовская цер. унія. Спб., 1859, I, стр. 8.

⁹⁾ Тамъ-же и Зубрицкій. Повѣсть, 243, 304; Moraczewski, IX, 146.

скопія, а взам'янъ ея учрежденю было во Львовѣ архієпископство (католическое)¹⁾. Послѣднему не только переданы были почти всѣ угодья Галицкой кафедры²⁾, но возложена была миссія преслѣдованія православныхъ. Въ грамотѣ Львовскому архієпископу, данной Ягайломъ въ 1423 г., говорилось: „такъ какъ въ подвластныхъ намъ земляхъ Руси, гдѣ живутъ схизматики, послѣдователи греческаго обряда, совершаются многое, увы, противное римской церкви, то для того, чтобы римско-католическая вѣра не потерпѣла ущерба, мы дали Іоанну, архієпископу Львовскому и его преемникамъ, и нынѣ даемъ и предоставляемъ совершенную и полную власть наказанія всякихъ еретиковъ и преступающихъ противъ христианской религіи, какого бы сословія и пола они ни были, если за таковыхъ признаеть ихъ помянутый архієпископъ“³⁾. Значеніе этой грамоты ясно и въ комментаріяхъ нужды не имѣется. Послѣ кончины Ягайло въ положеніи православныхъ замѣчается какъ бы поворотъ къ лучшему. Въ виду того, что на Флорентійскомъ соборѣ состоялась унія между церквами Восточною и Западною, издана была въ 1443 году грамота, которой православнымъ владыкамъ и духовенству предоставлялись тѣ самыя права и вольности, какими пользовалось доселѣ одно латинское духовенство⁴⁾. Но такъ какъ эта грамота была дана по случаю провозглашенія Флорентійской унії, которой никто изъ православныхъ въ Червоной Руси не признавалъ, то сущность дѣла отъ этого измѣнилась мало. Только призывы и принятія католицизма замѣнились призывами къ принятію унії. Владиславъ III подтвердилъ грамоту своего отца 1423 года, данную Львовскому архієпископу о преслѣдованіи православныхъ, не желавшихъ принять унії или католицизма. Галичане толпами начали бѣжать съ родины. Въ виду этого, и

¹⁾ Theiner, II, № 8.

²⁾ Ак. З. Р., II, № 198, III, № 146.

³⁾ Архивъ Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 1.

⁴⁾ Тамъ-же № 162 и Ак. З. Р., I, № 42

вообще сильного раздражения со стороны православныхъ, Казимиръ IV (1447—1497 г.г.) счелъ нужнымъ умѣрить ревность пропагандистовъ католицизма и издалъ нѣсколько распоряженій, до известной степени ограждавшихъ православныхъ отъ насилий католиковъ, тѣмъ не менѣе и этотъ король смотрѣлъ на православныхъ, какъ на зло, едва терпимое. Извѣстно его распоряженіе, воспрещавшее православнымъ построеніе новыхъ церквей и починку старыхъ¹⁾). Самыя церкви въ указахъ короля называются не иначе, какъ *синагогами*²⁾). Не удивительно, что и въ данное время поляки „дѣютъ православнымъ великия *втисненія, и панзды, и грабежи, и кивалты*“³⁾). (Заставляютъ православныхъ праздновать

¹⁾ Ак. З. Р., I, № 134; Kulesz, Wiara prawosławna. Wilna, 1704, стр. 182, 184; Бестюжевъ-Рюминъ, Исторія русской. Спб., 1885, II, 52.

²⁾ Арх. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 5, 6; Suppl. № 51, 55.

³⁾ Въ частности запрещаютъ заниматься торговлею—продавать мѣрою сукна, держать трактиры (Suppl. № 167; Zubrycki, Kronika, 127, 148), варить горячіе напитки и солодъ (Baliński i Lipiński, Starożytna Polska. Warszawa, 1834, II, 1184), заниматься тѣми ремеслами, которыми не занимались ихъ отцы, принадлежать къ тѣмъ цехамъ, къ которымъ они издавна не имѣли доступа (Suppl. № 167; Zubrycki, Kronika, 148), требовали, чтобы православные товарищи по ремеслу посѣщали костелы, участвовали въ крестныхъ ходахъ, вносили извѣстное число денегъ на содержаніе алтаря и его освѣщеніе (Kronika, 148), запрещаютъ принимать православныхъ въ число магистратскихъ чиновниковъ—райцевъ и лавниковъ (Baliński i Lipiński, II, 1185). Такое несправедливое отношеніе католиковъ къ православнымъ вызвало возмущеніе православныхъ въ г. Красноставѣ. Была назначена комиссія для разслѣдованія дѣла и послѣ него было обнародовано постановленіе короля: „красноставскіе жители русской вѣры могутъ быть представлены и избираемы въ городскія должности, но что касается провизоріи красноставской церкви, то мы желаемъ, чтобы старанія о сей церкви, какъ и надлежитъ, возлагаемы были на однихъ лишь райцевъ римской вѣры (Арх. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 9). Постановленіе относительно лавниковъ и райцевъ не долго продолжалось, и въ слѣдующемъ 1524 г. было ограничено и низведено до двухъ (Варшавскій гл. арх., кн. метр. № 36, стр. 672, а въ 1541 г. ихъ совершенно не допустили къ городскому управлению (Арх. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 155, стр. 424—426).

Ак. З. Р., I, № 104, III, № 4; Herasiewicz, Annales ecclesiae ruthenae. Leopoli, 1862, стр. 51; Malinowski, Die Kirchen und Staats-Satzenungen.. Lemberg, 1861, стр. 460.

римско-католические праздники, не принимаютъ свидѣтельства русскихъ въ дѣлахъ съ католиками, берутъ въ судахъ съ русскихъ пошлины въ увеличенномъ видѣ¹⁾, заставляютъ русскихъ приносить присягу не по русскому обычаяу, а по особой формулы или ротѣ²⁾, запрещаютъ львовянамъ покупать и строить дома на всѣхъ улицахъ г. Львова, кромѣ русской³⁾, — публично исполнять свои обряды, — хоронить умершихъ и ходить къ больному со Св. Дарами, звонить въ колокола и проч.). Въ такихъ „бѣдахъ и напастехъ“, продолжавшихся и въ слѣдующее царствованіе, православные галичане ищутъ защиты и покровительства у извѣстнаго ревнителя православія князя К. И. Острожскаго. Стараніями послѣдняго участъ православныхъ галичанъ была нѣсколько облегчена. Но уже содержаніе самой королевской грамоты, дарующей православнымъ нѣкоторыя права, показываетъ, до какой степени они были съужены и какъ были не велики и въ данное время. Грамотою короля отношенія между православными и католиками опредѣляются слѣдующимъ образомъ: 1) русскіе въ дѣлахъ большей или меньшей важности приносятъ присягу не въ латинскомъ костелѣ, но въ своей синагогѣ; 2) во всѣхъ дѣлахъ могутъ быть свидѣтелями; 3) священники ихъ могутъ ходить въ городѣ къ больнымъ со Святыми Дарами въ церковномъ облаченіи, но безъ свѣчей, а въ русской улицѣ со свѣчами; 4) латинскій магистратъ хстя и имѣетъ право ставить имъ приходскихъ священниковъ, однако онъ долженъ избирать для этого мужей свѣдущихъ въ дѣлѣ вѣры; 5) тѣла умершихъ русскихъ священникъ можетъ провожать черезъ городъ въ духовномъ облаченіи, но безъ свѣчъ и колокольного перезвона, а въ русской улицѣ можно уже и пѣть, и звонить, и зажигать свѣчи⁴⁾). Въ означенной грамотѣ наиболѣе всего обращаетъ вниманіе

¹⁾ Арх. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 4.

²⁾ Тамъ-же.

³⁾ Suppl. № 167; Zubrycki, Kronika, 142, 144.

⁴⁾ Арх. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 6; Zubrycki, Kronika, 144 - 145; Чт. въ Им. Общ. Ист. и Др. за 1862 г., кн. III, матер. слав., стр. 24.

ніє то обстоятельство, что магистрату, состоявшему изъ латинянъ, предоставляется право назначать православныхъ священниковъ. Такая постановка дѣла была особенно обидна для православныхъ, но она стояла въ связи съ общимъ направленіемъ польской политики всѣцѣло подчинить православіе католицизму. Усиленіе этой политики относится ко времени Ягайло.

Уничтожая Галицкую епархію, онъ не передалъ дѣлъ православной церкви,—къ чему вызывался обстоятельствами, Кіевскому митрополиту, но въ интересахъ римско-католической пропаганды учредилъ (въ самой епархії) *намѣстничество*, при чёмъ намѣстниками имѣли быть лица, расположенные къ католицизму, избираемыхъ и назначаемыхъ старостами (тоже католиками). Православные хорошо понимали, къ чему клонится дѣло. Понимали, въ чёмъ состоитъ и ихъ одна изъ главныхъ задачъ этой борьбы съ католицизмомъ за права своей церкви и народности. Имъ необходимо было возвратить независимость церковнаго управлениія въ Галицкой епархіи. Нужно было добиться, чтобы *въ отсутствіи епископа намѣстникъ назначался Кіевскимъ митрополитомъ и былъ въ зависимости отъ него*. Дѣйствительно къ этому православные и стремятся, и въ концѣ конловъ этого достигаютъ, не безъ упорной, впрочемъ, борьбы съ представителями католицизма. На этой борьбѣ въ данное время мы и сосредоточимъ свое вниманіе.

Мы сказали, что назначеніе намѣстниковъ Галицкой епархіи королемъ предоставлено было старостамъ. Понятно, что послѣдніе очень мало заботились объ избраніи достойныхъ намѣстниковъ, такъ какъ избраніе того или другаго намѣстника давало имъ возможность такъ или иначе „опекать“ находящееся въ области ихъ управления намѣстничество, приносящее имъ большиіе доходы съ суда и управы, податей съ духовенства и церквей.

Въ концѣ XV и началѣ XVI в. опекуномъ Галицкой епархіи былъ Станиславъ Ходечъ, староста Львовскій, Галицкій и Каменецкій. Въ 1508 г. Ходечъ, довольно нажившись, продалъ свое „*opiekalnictwo*“ надъ монастыремъ „Крылосъ“ за 25 марокъ какому

то Роману Осталовичу, съ принадлежавшими ему доходами и всѣми пошлинами, какія издревле ежегодно собирались съ поповъ Галицкаго округа на митрополита, съ правомъ духовнаго суда и наказанія надъ попами, находившимися подъ вѣцѣнiemъ монастыря „Крылосъ“, если только на это изъявить согласіе король или этому не воспрепятствуетъ митрополитъ¹⁾). Такъ какъ назначеніе намѣстниковъ составляло богатую статью материальнаго дохода старостъ, то посему оно и обратило на себя вниманіе вышней католической іерархіи, которая стала оспаривать это право у старостъ, доказывая, что гораздо приличнѣе этому праву быть въ распоряженіи духовенства, чѣмъ свѣтской власти, и что если дѣло поставленія намѣстниковъ надъ русскимъ духовенствомъ будетъ въ его рукахъ, то дѣло истребленія православія пойдетъ лучше и скорѣе²⁾). Вслѣдствіе такого заявленія архіепископа, безъ сомнѣнія, поддержанного врагами православія, король въ 1509 году издалъ слѣдующее постановленіе: „желая своимъ королевскимъ достоинствомъ способствовать умноженію римско-католической вѣры въ этой странѣ (Галицкой Руси) и принимая во вниманіе буллы апостольской столицы, согласно съ желаніями нашихъ предшественниковъ, заявленными при эрекції Львовскаго костела, желая также по долгу христіанскаго монарха облегчить схизматикамъ доступъ къ христіанской вѣрѣ или исправленіе ихъ въ заблужденіяхъ,—мы издали такой декреть, чтобы архіепископы Львовскіе, какъ настоящій, такъ и послѣдующіе, теперь и на будущее время могли избирать и поставлять своихъ намѣстниковъ русскихъ во Львовѣ, Крылосѣ и въ иныхъ мѣстахъ Львовской епархіи³⁾). Какое значеніе и силу имѣло помянутое постановленіе, это видно изъ предписанія, даннаго тѣмъ же королемъ въ 1516 г. нѣкоему офиціалу Грицку: „дается ему власть синагоги

¹⁾ Suppl., № 48; Zubrycki, Kronika. 160; Макарій, Исторія русской церкви, IX, 203—204.

²⁾ Ак. З. Р., II, № 198.

³⁾ Suppl., № 50; Pociej, 9—10, Zubrycki, Kronika, 161.

и поповъ православнаго обряда, согласно древнему обычаю, сими должностными лицами сохраняемому, *визитировать, исправлять поповъ и иныхъ служителей синалои, вообще же чинить и исполнять все то, что съ этого должностію связано*¹⁾.

Оба эти постановленія не нуждаются въ комментаріяхъ,—они сами по себѣ понятны.

Королевскій декретъ не нравился Львовскимъ старостамъ, лишай ихъ довольно значительныхъ доходовъ, потому они старались гдѣ только представлялась возможность, затруднять и мѣшать архіепископамъ въ назначеніи ими намѣстниковъ. Назначеныхъ архіепископомъ намѣстниковъ старости преслѣдовали и неугодныхъ имъ гнали, а угоднымъ покровительствовали. Безъ сомнѣнія, назначаемые архіепископомъ намѣстники были ему преданы и дѣйствовали по его указаніямъ въ пользу католицизма, привлекали мнѣмыхъ схизматиковъ къ римской вѣрѣ и, вѣроятно, большая часть ихъ была приверженцами католиковъ. Само собою понятно, чего можно было ожидать отъ такихъ заправиль русскимъ духовенствомъ. Разгорѣвшаяся борьба между старостами и архіепископомъ была на руку православнымъ. Они при посредствѣ русскихъ вельможъ выпросили у короля въ 1522 г. грамоту назначить вместо многихъ намѣстниковъ одного и при томъ русскаго, православнаго. Можно также думать, что одинъ намѣстникъ былъ назначенъ королемъ по желанію архіепископа съ тѣмъ, чтобы послѣдній могъ лучше и удобнѣе слѣдить за дѣятельностію одного, чѣмъ нѣсколькоихъ, разбросанныхъ по всей восточной Галицкой Руси. Такимъ намѣстникомъ по ходатайству нѣкоторыхъ королевскихъ совѣтниковъ („ad intercessionem quorundam consiliorum“), несомнѣнно, православныхъ, король назначилъ, съ согласія ²⁾ Львовскаго архіепископа, Яцка (Іоакинеа) Гдашицкаго, которому поручилъ имѣть наблюденіе надъ

¹⁾ Ар. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 5, 154, стр. 12—13, 423—424.

²⁾ Согласіе Вильчка (1508—1540), вѣроятно, было разсчитано на благодарность Гдашицкаго.

„попами и синагогами русскаго обряда“— „dantes illi potestatem synagogas et popones dicti ritus ruthenici“ въ округахъ Львовскомъ, Галицкомъ, Коломыйскомъ, Каменецкомъ и Снятинскомъ и исполнять всѣ другія дѣла, соединенные съ должностію намѣстника¹⁾. Того же 1522 года король, по ходатайству своихъ совѣтниковъ и по волѣ и согласію архіепископа, удостоилъ Іоакінѣа Гдашицкаго возведенія въ санъ архимандрита, подчинилъ его вѣдѣнію кромѣ пяти вышепомянутыхъ округовъ еще Жидачевскій, облекъ его властію производить судь въ дѣлахъ духовныхъ и пользоваться тѣми самыми правами, какими нѣкогда пользовался въ этихъ округахъ владыка или митрополитъ Галицкій— „quondam wladysca seu metropolita Halicieensis in ipsis districtibus exercebat“²⁾, а 19 ноября того же года король предписываетъ Ходчамъ оказывать архимандриту Гдашицкому помошь въ отправленіи имъ своихъ обязанностей³⁾. Гдашицкій оправдалъ надежды и чаянія православныхъ. Онъ, будучи, вѣроятно, по рожденію галичаниномъ и дорожа интересами своей дорогой родной матери— православной церкви, сталъ вдумываться въ ея печальное и горестное положеніе, въ ея несправедливую и жестокую зависимость отъ непрошеннаго опекуна— архіепископа, которому онъ долженъ былъ повиноваться, исполнять его приказанія, служащія во вредъ его родной матери— православной церкви. Гдашицкій, какъ истый русскій человѣкъ, не могъ быть измѣнникомъ своему родному народу, своей матери— православной церкви. Онъ зналъ и видѣлъ воочію воздвигаемыя повсюду поляками преслѣдованія противъ русскихъ и болѣль душою вмѣсть съ ними. Поэтому Гдашицкій задумалъ сбросить съ себя ярмо зависимости отъ архіепископа и дѣйствовать гласно и явно въ пользу

¹⁾ Suppl., № 51.

²⁾ Suppl., № 52; Арх. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 7; Львов. Бернар. арх., т. XII, стр. 803.

³⁾ Арх. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 8.

православія. Въ этомъ намѣреніи ему благопріятствовали два обстоятельства. Первое—это сильныя религіозныя движенія въ Польшѣ, куда они широкою волною хлынули съ Запада и стали быстро распространяться въ ней, имъя послѣдователей, покровителей и защитниковъ въ самыхъ сильныхъ и могущественныхъ вельможахъ Литвы и Юго-Западной Руси. На это движеніе обратило вниманіе все католическое духовенство, и въ томъ числѣ Львовскій архіепископъ. Второе—сближеніе Гдашицкаго съ Львовскими мѣщанами, сгруппировавшимися въ братство вокругъ своихъ церквей, воодушевлявшими и поощрявшими его къ дѣйствію, предлагаю, вѣроятно, свои услуги словомъ и дѣломъ, болѣе же всего сильная поддержка какъ русскихъ православныхъ вельможъ, такъ и двухъ знатѣйшихъ Галицкихъ пановъ: Оттона Ходеча, воеводы Русскаго, старосты Галицкаго, Снятинскаго и Жидачевскаго, и Станислава Ходеча, великаго короннаго маршала и старосты Львовскаго, не могшихъ простить архіепископу Бернарду Вильчку отстраненія старостъ отъ назначенія русскихъ намѣстниковъ¹⁾. Имъя въ виду вышесказанное, Гдашицкій явно возсталъ противъ желаній и требованій архіепископа и сталъ дѣйствовать въ ущербъ римской церкви—„in opprobrium et detrimentum nostrae Romanae fidei“. Онъ торжественно съ великолѣпіемъ, присущимъ православной церкви, совершаю богослуженіе, объѣзжалъ вѣроятные его управлению округа, гдѣ убѣждалъ отступившихъ отъ православной церкви возвратиться въ ея лоно и быть вѣрными ея сынами. Убѣженія Гдашицкаго подействовали. Многіе изъ отпавшихъ „къ ущербу и понеженію римской вѣры, принятой ими, возвращались къ греческой схизмѣ“. Благотворная дѣятельность Гдашицкаго въ пользу православія заставила Львовскаго архіепископа принять мѣры къ ея ограниченію. Архіепископъ жаловался королю, который въ

¹⁾ Арх. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 154, стр. 423 424.

1523 г. запретилъ братьямъ Ходечамъ покровительствовать Гдашицкому, а жителямъ Галицкой Руси объявилъ, что Гдашицкій есть собственно намѣстникъ Львовскаго архіепископа¹⁾. Но православные поняли, въ чемъ дѣло, и побудили Гдашицкаго совсѣмъ отказаться отъ подчиненія Львовскому архіепископу и отдаться подъ власть Кіевскаго митрополита. Гдашицкій такъ и сдѣлалъ. Митрополитъ Іосифъ († 1534) немедленно откликнулся; онъ обратился въ 1526 г. съ грамотою ко всему Галицко-русскому народу и духовенству, въ которой утверждалъ Гдашицкаго своимъ намѣстникомъ и благословлялъ православныхъ духовныхъ и мірянъ оказывать Гдашицкому послушаніе во всемъ²⁾). Будучи ободренъ и поддержанъ высшою духовною властію и поощряемъ вѣрными сынами православной церкви, Гдашицкій еще съ большею энергию принялъ за служеніе своей церкви. Онъ объѣзжалъ ввѣренную ему область во всѣхъ направленияхъ, исправлялъ и научалъ униженное и загнанное польскими преслѣдованіями русское духовенство, поощрялъ, воспѣменялъ и убѣждалъ всѣ сословія пребывать неизмѣнно въ вѣрѣ праотцевъ своихъ, возвратиться на путь истины, стражнуть съ себя пыль невѣжества и заблужденій. Онъ, вѣроятно, не разъ и не два долго за полночь бесѣдовалъ съ russkimi людьми г. Львова, горюя вмѣстѣ съ ними о тяжелыхъ временахъ церкви и народа, возбуждая въ нихъ своими пламенными рѣчами духъ и силу православія, убѣждая ихъ сильнѣ сплотиться въ одно цѣлое для дружнаго дѣйствія противъ враговъ и грудью отстаивать вѣру отцевъ своихъ. Сѣмѧ правды и чистоты убѣжденій искренняго патріота подѣйствовали и принесли плодъ. Львовскіе мѣщане еще болѣе сплотились въ одно цѣлое и стали грудью и всѣми средствами, до са-

¹⁾ Zubrycki, Kronika, 162, Чт. въ Имп. Общ. Ист. и Др. Р. за 1862, кн. III, матер. слав., 40—41; Макарій, Исторія, IX, 216—217.

²⁾ Ак. З. Р., II, № 141.

моотверженія, какъ увидимъ ниже, отстаивать свою вѣру и русскую народность.

Ревностная и благотворная дѣятельность Гдашицкаго не могла нравиться папистамъ, которые стали жаловаться на него королю и, чтобы достичь своей цѣли, т. е. низверженія его или удаленія, стали выдумывать разныя небылицы. Къ клеветѣ прибѣгнулъ и архіепископъ, какъ это видно изъ грамоты короля (1535 г.), въ которой послѣдній говоритъ, что Гдашицкій велъ себя не совсѣмъ похвально („non satis laudabiliter ante actis temporibus se gesserit...“), за что и отрѣшается отъ должности намѣстника; за нимъ оставлялись только доходы архимандрита монастыря св. Георгія¹⁾.

Послѣ удаленія Гдашицкаго отъ должности намѣстника (1535 г.), архіепископъ снова заявилъ свои права „опекунства“ надъ Галицкою православною церковью и въ то время, когда духовенство и міряне избрали намѣстникомъ Галицкой митрополіи Макарія Тучапскаго²⁾, архіепископъ назначилъ намѣстникомъ своего клеврета-католика, какого-то Сикору, а Макарія началъ преслѣдоввать и даже бить. Православные, изгнавъ изъ намѣстничьяго дома Сикору, взяли подъ свое покровительство и защиту Макарія и просили короля утвердить избраннаго ими Макарія митрополичиимъ намѣстникомъ. Король утвердилъ въ 1535 году

¹⁾ Suppl., № 53; Zubrycki, Kronika, 163, Чт. въ Имп. Общ. Ис. и Др. Р. за 1862 г., кн. Ш, матер. слав., стр. 40—41.

²⁾ Макарій Рафаиловичъ былъ Львовскимъ гражданиномъ (Suppl. № 53), мѣщаниномъ (Ак. З. Р., II, № 1) и купцомъ (Encyklopedia powszechna, t. XXV, стр. 683) шляхетскаго рода „nobilis“ (Ар. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 11), гербу Правдзицъ (Niesecki, Korona Polska, t. IV, стр. 399); по смерти жены поступилъ въ монастырь, гдѣ велъ жизнь строгую и благочестивую, вслѣдствіе чего снискалъ себе всеобщее уваженіе и любовь у православныхъ Галицкой Руси.

Макарія намѣстникомъ Галицкой митрополії съ предоставлениемъ Львовской архимандріи по смерти Гдашицкаго¹⁾ и приказалъ Перемышльскому епископу Лаврентію Терлецкому и дворянину Андрею Рогизинскому ввести его въ помянутую должность²⁾, а не архієпископу, какъ слѣдовало ему по данному ему праву. Этимъ поступкомъ король далъ понять архієпископу, что опекунъ и патронъ церкви православной онъ — король, а не архієпископъ. Не смотря на данную королемъ привилегію, Макарію трудно было удержаться, а тѣмъ болѣе укрѣпиться въ должности при отсутствіи въ королѣ рѣшимости держаться на высотѣ неприкосновенности своихъ рѣшеній и распоряженій, вслѣдствіе чего король то давалъ независимость намѣстнику Галицкой митрополії и ввѣренному ему духовенству отъ власти архієпископа, то отдавалъ его и ихъ опять подъ власть послѣдняго. Каждый отстаивалъ свои права³⁾. Началась борьба между архієпископомъ и Макаріемъ Тучапскимъ. Послѣдняго сторону приняло все православное духовенство и міряне во главѣ съ Львовскимъ братствомъ. По иниціативѣ братства весь народъ подалъ свой голосъ за Макарія, а Сикору изгнали изъ намѣстническаго дома. Послѣдній, будучи намѣстникомъ, дѣйствовалъ во вредъ православію, отчего происходили „сильный нерядъ и тяжкости“⁴⁾. Православные сильно его ненавидѣли, называли его презрителемъ ихъ вѣры — „asserentes, illum esse contemptorem religionis eorum“⁵⁾, непокорнымъ архіерейской власти и явнымъ беззаконникомъ⁶⁾, и просили короля удалить его, но король

¹⁾ Suppl. № 53.

²⁾ Ак. З. Р., II, № 185.

³⁾ Suppl. № 53, Ак. З. Р., II, № 185.

⁴⁾ Ак. З. Р., № 193.

⁵⁾ Suppl. № 54.

⁶⁾ Ак. З. Р., II, № 185 и 193, 198; Suppl. № 54; Zubrycki, Kronika, 163; Чт. въ Имп. Общ. Ис. и Др. Р. за 1862 г., кн. III, матер. слав., стр. 41; Макарій, Исторія, IX, 237.

не внялъ голосу православныхъ, потому что за Сикору стоялъ архиепископъ и высшее католическое духовенство. Борьба между Макаріємъ и архієпископомъ до того обострилась, что король, во избѣжаніе сильныхъ упрековъ и давленій высшаго католического духовенства, въ 1537 г. 7 марта опять подчинилъ Макарія архієпископу¹⁾. Тогда православные просили Киевскаго митрополита Макарія, чтобы онъ отдалъ ихъ „въ усмотрѣніе и въ опеку Лаврентію, епископу Пере-ремышльскому“²⁾. Митрополитъ призналъ просьбу православныхъ галичанъ почему-то неудобною и назначилъ своимъ „справцею“ попа Гошовскаго³⁾. Послѣдняго галичане не любили за его непохвальную жизнь⁴⁾ и просили митрополита взять у нихъ Гошовскаго; а имъ назначить Макарія Тучапскаго⁵⁾. Митрополитъ согласился на избраніе Макарія, а король по ходатайству нѣкоторыхъ своихъ совѣтниковъ и по просьбѣ мірянъ и духовенства утвердилъ Макарія въ званіи митрополичьяго намѣстника, предоставивъ ему и Львовскую архимандрию по смерти Гдашицкаго⁶⁾.

Не успѣли галичане поблагодарить митрополита за утвержденіе Макарія въ санѣ намѣстника, какъ „проклятый и злой человѣкъ, новый еретикъ Сикора“ началъ клеветать на Макарія. Для разбора клеветы была назначена комиссія, которая послѣ слѣдствія перенесла дѣло въ Краковъ, куда долженъ былъ отправиться Макарій, за нимъ послѣдовало множество галичанъ и подолянъ, которые рѣшили перенести дѣло Макарія съ Сикорою и архієпископомъ на судъ самого короля, а Макарія отправить къ митрополиту, прося у него заступничества предъ королемъ, напоминая

¹⁾ Encyklopedia powszechna, t. XXV, 83.

²⁾ Ак. З. Р., т. II, № 193.

³⁾ Ак. З. Р., т. II, № 182, 193.

⁴⁾ Ак. З. Р., II, № 193.

⁵⁾ Ак. З. Р., II, № 193.

⁶⁾ Suppl. № 53.

при семъ, что если теперь онъ—митрополитъ не заступится за галичанъ и подолянъ съ православными князьями и панами, то ему трудно будетъ писаться Галицкимъ митрополитомъ¹⁾). Митрополитъ послалъ отъ себя на Krakовскій сеймъ боярина Раецкаго, который увидѣлъ тамъ своими очами великую бѣду, плачъ и тяжкое положеніе православныхъ, потому что король, на основаніи пожалованныхъ имъ самимъ²⁾ и еще прежде Ягайлой³⁾ привилегій архіепископу Львовскому, выдалъ на сеймъ архіепископу и епископамъ, въ полную ихъ власть, всѣхъ православныхъ жителей Галиціи и Подоліи, изъявъ ихъ совершенно изъ-подъ власти Кіевскаго митрополита, и велѣлъ написать на то новую привилегію, а Макарія архіепископъ и епископы грозились заключить въ темницу на всю жизнь. Въ такихъ тяжкихъ обстоятельствахъ Макарій и православные, не зная, что имъ дѣлать, рѣшились прибѣгнуть съ просьбою къ двумъ польскимъ панамъ, имѣвшимъ доступъ къ королевѣ Бонѣ, и черезъ нихъ предложили ей и королю двѣсти воловъ. Королева, „бачивши тяжкость и справедливость русскаго народа, въ то сѧ мочнѣ вложила, мочно съ королемъ мовила“ и послала въ капцелярію своего чана, который и взялъ здѣсь приготовленную для Львовскаго архіепископа привилегію и разорвалъ ее. А король обѣщалъ православнымъ выдать привилегію въ ихъ пользу, какъ только они доставятъ двѣсти воловъ⁴⁾, и велѣлъ канцлеру потребовать отъ Львовскаго архіепископа самый оригиналъ привилегіи⁵⁾, данной ему прежде⁶⁾, на право назначать митрополичьихъ намѣстниковъ, и извѣстить его, что по пламеннымъ

¹⁾ Ак. З. Р., II, № 197.

²⁾ Suppl. № 50.

³⁾ Арх. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 1.

⁴⁾ Ак. З. Р., II, № 198.

⁵⁾ Suppl. № 54.

⁶⁾ Suppl. № 50.

просьбамъ русскихъ — „magnis precibus afflagitantibus Ruthenis“, король поставилъ имъ намѣстникомъ Макарія и отрѣшилъ отъ этой должности Сикору¹⁾; но Макарію привилегіи не далъ. Когда же король, будучи во Львовѣ, получилъ отъ Макарія 50 воловъ, приказалъ ему явиться въ Краковъ за полученіемъ привилегіи. Архіепископъ, узнавъ объ этомъ, упросилъ короля предъ самимъ выѣздомъ изъ Львова отдать ему русскихъ въ полное распоряженіе. Король согласился и выдалъ въ Городкѣ архіепископу грамоту. Макарій, узнавъ о случившемся, раздалъ королю, королевѣ и ихъ приближеннымъ 110 воловъ и получилъ приказаніе пріѣхать въ Краковъ за привилегію. Въ Краковѣ Макарій ничего не могъ сдѣлать, король отложилъ дѣло до сейма. Макарій поѣхалъ на сеймъ, но польскіе фанатики приняли всѣ мѣры, чтобы Макарій не получилъ привилегіи, а король и королева запретили ему явиться къ чинѣ, пока не разъѣдутся польскіе архіепископы и епископы. Прелаты разъѣхались. Макарій и православные стали хлопотать, хлопотали цѣлый почти годъ и, наконецъ, „зъ великою бѣдою и наклады и працею“, обязавшись дать еще 140 воловъ, „вытягнули и вырвали“ отъ короля „привилей и іншіи листы и насы православныхъ зъ моцы арцибискуповы и всѣхъ бискуповъ закону римскаго“²⁾. По прибытіи Макарія съ привилегію изъ Кракова во Львовъ, архіепископъ потребовалъ его къ себѣ „съ привилейми“. Макарій ни самъ не явился, ни привилегіи не отдалъ. Архіепископъ позвалъ Макарія въ королевскій судъ; но прежде чѣмъ состоялся судъ, король посовѣтовалъ православнымъ ѻхать къ митрополиту и упросить его поставить имъ Макарія епископомъ: потому что когда Макарій пріѣдетъ во Львовъ уже владыкою, тогда ни архіепископъ, ни епископы ничего не въ состояніи будутъ ему

¹⁾ Suppl. № 54.

²⁾ Ак. З. Р., т. II, № 198.

сдѣлать¹⁾. Митрополитъ уважилъ просьбу галичанъ, поставилъ имъ епископомъ Макарія, а король далъ 23 октября 1539 г. привилегію, въ которой между прочимъ говорить: „отдаємъ владыкѣ Макарію, подъ его власть, всѣхъ духовныхъ, всѣ ихъ церкви, синагоги, монастыри въ тѣхъ округахъ: Галицкомъ, Львовскомъ, Каменецкомъ, Снятинскомъ и Трембовльскомъ, и, въ частности, галицкую митрополитапскую церковь, называемую Крылосъ, въ которой нѣкогда предстоятельствовалъ ихъ архіепископъ-митрополитъ, и также монастырь Уневскій Успенія Пр. Богородицы, основанный нашими предшественниками. Предоставляемъ владыкѣ Макарію и его преемникамъ право церковнаго управления и суда въ его епархіи, а равно и право собирать ежегодно, подобно другимъ владыкамъ, съ подвѣдомыхъ священниковъ по шести флотиновъ такъ называемой куничной подати“²⁾). Получивъ привилегию на епископство, Макарій тотчасъ же отправился къ митрополиту въ Новогрудокъ, где былъ рукоположенъ во епископа въ 1539 г.³⁾, и послѣ рукоположенія сейчасъ же возвратился во Львовъ и принялъ горячо за исполненіе своихъ обязанностей. Прежде всего онъ обратилъ вниманіе на клиръ и его отношеніе къ владыкѣ. Для этой цѣли онъ созвалъ соборъ во Львовѣ изъ мѣстныхъ священниковъ и, поразсудивъ съ ними, восстановилъ при церкви св. Георгія крилось и духовную справу, которая существовали при той церкви и прежде, и далъ крилошанамъ, въ составъ которыхъ вошли всѣ приходскіе священники г. Львова, разнаго рода права⁴⁾.

¹⁾ Ак. З. Р., II, № 198.

²⁾ Suppl. № 55; Варшавскій гл. архивъ, кн. метр., № 57, стр. 101—102; Ап. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 11; Harasiewicz, Annales, 94—97.

³⁾ Ак. Ю. З. Р., I, № 103.

⁴⁾ Бернардинскій архивъ, кн. гр. Льв., т. 386, стр. 871—817; Ак. Ю. З. Р., I, № 103, 118; Евгеній, Описаніе Кіево-Соф. собора, прилож. № 45; Harasiewicz, Annales, 100—110.

Макарій перший послѣ 201-лѣтняго запустѣнія и отсутствія въ Галиції церковнаго управлениія и суда положилъ начало тому и другому, далъ имъ полную организацію, силу и авторитетъ. Онъ, по приглашенію митрополита, юдѣгъ на соборъ въ Новогрудокъ, чтобы тамъ познакомиться съ святителями православной церкви, научиться отъ нихъ право-править, запастись практическими совѣтами для дѣятельности, защиты, благоустройства и подъема духовныхъ силъ церкви, утѣсняемой сильными врагами—папистами, и какими средствами пользоваться для обращенія русскихъ, отступившихъ отъ православія, которые по отступленіи сильно вредили своимъ бывшимъ единовѣрцамъ, затѣмъ выразить предъ лицемъ всего собора свои отношенія къ митрополиту. Здѣсь Макарій (22 февраля 1540 г.) въ присутствіи собора епископовъ и четырехъ знатнѣйшихъ лицъ призналъ себя „епископомъ дворнымъ зъ рамени преосвященнаго архіепископа, митрополита Кіевскаго и Галицкаго и всея Руси“, и засвидѣтельствовалъ, что митрополитъ „зъ ласки своей“ сдѣлалъ его епископомъ своимъ дворнымъ („episcopum curialem“) и удостоилъ вручить ему отъ своего рамени Галицкую свою митрополію по своей доброй волѣ и милости и по своему митрополичьему праву, а король утвердилъ за нимъ эту митрополію своею привилегіе. Макарій даваль за себя и за своихъ преемниковъ обѣщаніе свято исполнять вѣренную ему должностъ и править Галицкою митрополіею по преданіямъ и правиламъ св. Апостоловъ и св. Отцевъ и по благословенію и наставленіямъ своего митрополита..., никогда не считать Галицкой митрополіи свою собственностью, не посягать на отдѣленіе ея отъ митрополита Кіевскаго и самые даже антиминсы подписывать отъ его имени¹⁾... Такимъ образомъ епископъ Макарій обязывался никогда не искать правъ самостоятельного епископа подъ угрозою анаемы и большихъ штрафовъ. Но угроза эта была скоро забыта и уже второй

¹⁾ Ак. З. Р., т. II, № 201; Suppl. № 57; Макарій, Исторія, IX. 247—248.

епископъ Львовскій Арсеній Балабанъ, а еще болѣе сынъ его Гедеонъ, смотрѣли на себя, какъ на самостоятельныхъ епископовъ. Митрополиты пробовали напоминать имъ о своихъ правахъ и ихъ викариатскихъ обязанностяхъ, но напоминанія порождали только неудовольствія, вслѣдствіе чего митрополиты оставили ихъ въ покой и удовольствовались однимъ титуломъ—Галицкій, который остается за ними до сихъ поръ и служить нагляднѣйшимъ памятникомъ не только первобытнаго единства Галицкой Руси съ Киевской, единства гражданскаго, народнаго и церковнаго, но и памятникомъ услугъ, оказанныхъ Киевскою митрополіею Галицкой Руси въ одинъ изъ тяжелыхъ періодовъ ея жизни.

Съ возстановленіемъ независимости епархіи дѣла православныхъ принимаютъ лучшій оборотъ. Этому содѣйствуютъ, съ одной стороны, религіозные неурядицы въ Польшѣ (ослабленіе католицизма вслѣдствіе наплыва протестантскихъ ідей) и болѣе мягкая отношенія правительства къ иновѣрцамъ, а съ другой—плодотворная дѣятельность Галицкой іерархіи.

Мы видимъ, что епископъ Макарій Тучапскій въ интересахъ православія несетъ „великіи прадѣ и тяжкости“¹⁾: созываетъ соборы²⁾ для приведенія въ порядокъ дѣлъ церковныхъ, заботится о лучшей организації церковной администрації (возстановляетъ клиръ съ его правленіемъ—консисторіею), упорядочиваетъ приходы³⁾, выкупаетъ заложенные церковныя имѣнія⁴⁾ и заботится объ ихъ благоустройствѣ⁵⁾, разсылаетъ посланія къ пасомымъ, воодушевляющія ихъ къ защитѣ своей вѣры и т. п.... Не безплодна была дѣятельность и его преемниковъ. Но, разумѣется, эта дѣятельность

¹⁾ Ак. З. Р., II, № 197.

²⁾ Ап. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 13.

³⁾ Ап. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 184, стр. 481—482.

⁴⁾ Тамъ-же, № 16.

⁵⁾ Ак. З. Р., II, № 205.

не могла въ значительной степени исправить зло въ расшатанномъ вѣками церковномъ организмѣ: слишкомъ много было въ церковной жизни неурядицъ, обусловленныхъ предшествовавшимъ гнетомъ католицизма. Къ тому же, на ряду съ представителями духовенства, достойными іерархіи,—въ западно-русской церкви начинаютъ появляться и святители недостойные, смотрѣвшіе на свое званіе, какъ на доходную статью. Къ довершенію всего этого къ концу XVI столѣтія на горизонтѣ появляется новое, выдвигаемое ревнителями папизма—іезуитами (проникавшими въ Польшу) орудіе—пресловутая унія. Съ этого времени и начинается *славная* исторія Львовскаго Ставропигіального братства, составляющая главный предметъ нашего изслѣдованія.

А. Крыловскій.

I.

1423 года, 6 октября. Грамота Цольского короля Ягайла о вручении власти Львовскому католическому епископу наказывать еретиковъ (православныхъ), умаляющихъ славу католической религіи, и съ воспрещенiemъ католикамъ крестить дѣтей въ „схизматическую секту“; эта грамота подтверждена королями: въ 1442 году 30 сентября Владиславомъ III, а въ 1509 году 14 апрѣля Сигизмундомъ I.

Litterae archiepiscopi Leopoliensis, ut puniat haereticos et prae-naricatores ecclesiae Romanae.

Sigismundus etc... Significamus etc... Quia nomine reverendissimo in Christo patris domini Bernardini, archiepiscopi Leopoliensis, sincere nobis dilecti, supplicatum nobis erat, ut litteras privilegii infrascirpti approbare et confirmare dignaremur, cuius sequitur tenor: Vladislaus, Dei gratia Hungariae, Poloniae, Dalmaciae, Croaciae etc... rex Lithuaniaeque princeps, supremus et haeres Russiae etc... Significamus etc... Quomodo constitutus coram maiestate nostra reverendissimus in Christo pater dominus Ioannes, archiepiscopus Leopoliensis, produxit litteram serenissimi olim domini Vladislai, regis Poloniae, progenitoris nostri carissimi, petens nos, quatenus sibi ipsam confirmare dignaremur; cuius quidem litterae tenor de verbo ad verbum sequitur et est talis: Vladislaus, Dei gratia rex Poloniae Lithuaniaeque princeps supremus et haeres Russiae etc... Significamus tenore praesentium, quibus expedit universis, ex quo gratia(?) olim spiritu inspirante sanctae romanae ecclesiae ritum et obedientiam professi, gremio eiusdem, licet immeriti, sumus aggregati, expedit, ut illam et regni

attolamus obsequio et ad ampliandum christicolas eius, nostros connotos exponamus. Et quia in terris Russiae, nobis subiectis, ubi de gent schismatici de observantia Graecorum, casus multi, proh dolor! Romanae ecclesiae contrarii commituntur, ne fides catholica diminui valeat aut ab adversantibus eidem aliqualiter corrodi, articulos infrascriptos decemimus in eadem observandos: imprimis dedimus et concessimus reverendissimo patri domino Iohanni, archiepiscopo Leopoliensi, et eius successoribus, damus et concedimus plenam et liberam facultatem, haereticos quoslibet et religionis christianaee prae naricatores, cuiuscunque status aut sexus sunt, quoscunque dictus dominus archiepiscopus notaverit, plenam repetendi, recipiendi et de perpetratis puniendi facultatem. Item volumus et praesentibus de cemimus, ut omnes sexus utriusque christiani catholici de terris prutenorum abductu ubilibet in terra nostra Russiae servituti mancipati dimittantur libere et si alicubi comperti fuerint illiberi. Ex tunc pos sessores ipsorum pene gravissime volumus subiacere; item ex nunc nullus christianorum vel christianarum ritus romani audeat pueros suos in schismaticorum sectam quoquomodo baptisare virum aut uxorem, schismaticam vel schismaticum, dimiserit vel relinquenter, minime exigantur. Quo circa vobis capitaneis, burgrabiis, voyevodis, tenu tariis, procuratoribus, terrigenis nobilibus, civibus, cmethonibus et cuiuslibet status hominibus condicionis seu eminentiae, praesentibus requirendis fidelibus dilectis firmiter praecipiendo mandamus, quanto decretum, mandata et statuta nostra, superius expressa, universaliter omnes observare debatis et eisdem parere ac ipsam exequi cum effectu; ubi autem per aliquem forent in aliquo violata vel non tenta, vos officiales nostri praedicti ad observantiam eorum quoslibet compellatis, contradictores quoslibet et inobedientes castigatione et ulcione debita compescentes gratiae nostrae sub obtentu. Datum in Dobrestani, loco venationum nostrarum, feria quarta proxima post sancti Francisci, anno Domini millesimo quadringentesimo vicesimo tertio. Nos igitur litteram ipsam rationabilem, iustum, quo immo Deo placitam attendentes, ipsam ratificamus, approbamus et

innovamus decernenta eam, robur obtinere debite firmitatis. Mandamus igitur universis palatinis, castellanis, capitaneis, officialibus, terrigenis et quibuslibet subditis terrarum Russiae, quatenus praefatam litteram, per nos ratificatam, attendere et inviolabiliter in suis articulis, clausulis atque punctis observare debeatis irrecuse, harum quibus sigillum nostrum est appensum testimonio litterarum. Datum Budae, die dominica in festo sancti Ieronimi, anno Domini millesimo quadringentesimo quadragesimo secundo. Ad relationem magnifici Petri de Szczekoczyn regni Poloniae vicecancellarii. Itaque nos, Sigismundus rex, praeinsertas privilegii archiepiscopales litteras videntes esse iustas, eas in omnibus earum punctis, clausulis et articulis totaque earum serie de certa nostra scientia et singulari gratia approbandum et confirmandum duximus, approbamus et confirmamus praesentibus decernentes eas robur debite perpetuaeque firmitatis obtinere tenore praesentium mediante. Harum quibus sigillum nostrum est appensum testimonio litterarum. Datum in conventione generali Piotrkoviensi, sabbato proximo ante dominicam Conductus Paschae, anno Domini millessimo quingentesimo nono, regni nostri anno tertio.

Варшавский глав. архивъ др. актовъ, кн. метр., № 23, л. 567.

II.

1444 года, 23 августа. Привилегия кор. Владислава Варнского Холмскому епископу Юрію объ освобождениі его отъ подсудности свѣтскімъ судамъ и рѣшеніе суда о платежѣ ему медовой дани въ 1456 году 2 февраля; обѣ грамоты подтверждены кор. Александромъ въ 1505 году 22 мая.

Vladicorum et poponum in Russia.

Alexander, Dei gratia etc.... Significamus etc.... Quia nomine venerabilis Ivaskonis, vladicæ Chelmensis, exhibitae sunt co-

1*

ram nobis binae litterae; unae exemptionis vladicarum Chelmensium a iurisdictione dignitariorum et officialium regni nostri, alterae decreti certorum commissariorum super pensione mellis; simul quoque petiti eramus, ut eas innovare, ratificare et confirmare dignaremur. Quarum sequitur tenor: Vladislaus, Dei gratia Ungariae, Poloniae, Dalmaciae, Croaciae etc... rex, universis et singulis nobilibus, dignitariis, terrigenis, boyaris, per et infra terram nostram Chelmensem ubilibet constitutis, ceterisque tam status ecclesiae katholicae et fideicultoribus, quam etiam ritus ruthenicalis, praesentibus requirentibus, fidelibus nostris dilectis, gratiam regiam et omne bonum. Nobiles fideles nostri! Cum igitur, Spiritus Sancti cooperante clementia, ecclesia orientalis, videlicet Graeca et Ruthena, quae longis his temporibus in disparitate quadam et scissura fidei sanctae et divinorum Sacramentorum fluctuare videbatur, et quoniam unionem predecessores nostri, immo tota plebs katholica temporibus suis videre cupiebat, nempe, ut eadem ecclesia orientalis prelatique et cleru universus eiusdem ritus Graeci et Ruthenorum in amplitudine dominiorum depressionem quandam sustinebat, pro tanto universis ecclesiis eorumque episcopis, vladicis, praelatis, clero et ceteris personis ecclesiasticis eiusdem ritus Graeci et Ruthenorum haec omnia iura et libertates, modos et consuetudines duximus concedendas et praesentibus concedimus, quibus etiam omnes ecclesiae aliae regni nostri Poloniae eiusdemque praelati ecclesiasticae consuetudinis utifruuntur et gaudent. Ideo volumus mandamusque habere volentes, quatenus a modo nullus palatinorum, castellanorum, capitaneorum, iudicum, subiudicium ceterorumque dignitariorum et officialium nobis signanter in terra nostra Chelmensi sive in capitaneatu eius subiectorum, cuiuscunque status et conditionis, existant, in iudicia venerabilis Gregorii, episcopi seu vladicæ ecclesiae Chelmensis ruthenicalis, sed neque de iudiciis sacerdotum eorum sive plebanorum, immo nec de causis matrimonii aut divertitorum et e contra de partibus utrisque deinceps quispiam audeat se intromittere ad quaevis iura et libertates ipsorum, ut preferatur quoquomodo non obstante quavis consuetudine in terris nostris quomodolibet in contrarium observata, harum quibus sigillum

etc... Datum in Varadzyno, sabbato in vigilia sancti Bartholomei apostoli, anno Domini millesimo quadringentesimo quadragesimo quarto.

Relatio magnifici Petri de Sczekoczyn, regni Poloniae vicecancelarii. Nos, Johannes Kuropathwa, de Lanczuchow, succamerarius Lublinensis et capitaneus generalis, et Vanko de Vasilow, castellanus dignitarii Chelmensis. Significamus tenore praesentium, quibus expedit universis tam praesentibus, quam futuris, harum notitiam habituris et lecturis. Quomodo ex speciali mandato et comissione serenissimi principis domini et domini Kasimiri, Dei gratia regis Poloniae, domini nostri gloriosissimi, venerabilis dominus Gregorius, Sanctae Mariae ruthe-nicalis vladica, pro pensione medonis, alias danii, quae sibi et suae ecclesiae a partibus antiquis dabatur, iuxta decretum duorum nobilium assidentium pro eadem pensione testes suos nobiles et notabiles dominos personas idoneas, sibi vladicace per nos producere adiudicandos pro pensione eadem ipsius vladicace et suorum successorum ad ecclesiam ruthenicalem Sanctae Mariae pertinente, eosdem testes in medium nostri vladica produxit et eisdem approbat, ipsam pensionem esse ex antiquo dicti vladicace Chelmensis, cum generosis et nobilibus dominis Vascone Scorutha de Mlodaczycze, dapifero Chelmensi, Mascone de Verescino, subiudice terrestri, Fedoro de Andrzeyov, Ivascone de ibidem fratribus germanis et Miscone Stav-ski, qui quidem testes personaliter constituti, iuxta sua testimonia et recognitionem, deposuerunt recognoscentes et dicentes ita: scimus et recordamur, esse pensionem, alias danii praedicta, vladicace et eius ecclesiae Sanctae Mariae ruthe-nicalis; quorum testium nos visa, audita et cognita satisdigna, et probabili recognacione horum testium, Deum et iustitiam p[re]oculis habentes, uno verbo recognoverunt coram nobis et aliis nobilibus personis, ipsam pensionem, alias danii, medonis apud nobiles esse, quae ex antiquo ibidem vladicace et ipsius ecclesiae dabatur apud Andruskonem de Hurovsko in Lukov duodecim urnas, apud Petrum Szmijothanka, gladiferum Chelmensem, in Hoszcza septem urnas, apud Szmkonesin de Syedlyscze Michaelem, Ianussium et Paulum germanos de ibidem sex urnas. Eatenus nos

supradicti de mandato regio sibi vladicæ et ecclesiae suae Chelmensi ruthenicali perpetue ipsam pensionem in ipsis et in eorum aliis successoribus adiudicamus et praesentibus adiudicamus per praefatos Andrusconem de Lukov sive de Vrosko, Petrum Szmijothanka de Hoscza, Michaelem, Paulum et Janussem Szmkones de Sydlicze et per ipsorum successores sibi vladicæ et suae ecclesiae de praedictis quibuslibet urnis singulis annis responderi iustitia mediante, in quo verbo praedictus vladica memoriale posuit et nos eidem pro lucro ex mandato regio dedimus et circa hoc habendum, tenendum, utifruendum quiete et pacifice ipse et sui successores perpetue possidebunt. In cuius rei testimonium sigilla nostra praesentibus sunt appensa. Actum et datum in Chelm, feria secunda in festo Purificationis Beatissimae Mariae Virginis Gloriosae, anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo sexto. Praesentibus magnificis et nobilibus dominis Alexandro Pijaskovski de Slypcze, vexillifero Chelmensi, Nicolao Suchodolski, militi, Mascone de Verescino, subiudice terrestri, Mathia Lasznowski, Paulo Czuprik de Oprudonice, iudice castrensi, Alberto, plebano et decano Chelmensi, Stanislao de Starzenijcze, voyevoda castrensi, et Nicolao de Vevorczyn, burgrabio castrensi, et aliis fidedignis.

Nos itaque praeinsertis litteris visis et recensitis eas velut iustas in omnibus punctis, articulis et conditionibus innovandas, ratificandas et confirmandas duximus, innovamusque, ratificamus et confirmamus praesentibus decernendo easdem robur debite firmitatis in eorum obtinere tenore praesentium mediante harum quibus sigillum etc... Datum in conventione generali Radomiensi, feria quinta in octava Corporis Christi, anno domini millesimo quingentesimo quinto, regni nostri quarto.

Барнаскій час. архивъ др. ак., кн. листр., № 21, стр. 226.

III.

1472 года. Грамота Львовскаго старосты Станислава Ходча, предоставляющая права Крилосской церкви на владѣніе лугами и нивами и утвержденная королемъ Стефаномъ Баториемъ въ 1581 году 31 января.

Litterarum vladicæ Leopoliensis servientium confirmatio.

Stephanus etc... Significamus etc... Productos fuisse apud nos litteras pargameneas per venerabilem Gedeonem Balaban, vladicam Leopoliensem, magnifici quondam Stanislai de Chodecz, palatini Russiae terrarumque Podoliae, Halicensis et Trembovlensis, generalis capitanei, sigillo ejus pensili communitas, sanas et integras omnique suspicione carentes, continentes in se donationem pratorum, dictorum Czyhanow, ad canonicatum seu ecclesiam in Krylosz et certi etiam fundi, qui in vulgari nivki vocantur, id, quod in ipsis iisdem litteris copiosius habetur, descriptum. Quas quidem litteras ut auctoritate nostra confirmaremus et innovaremus, diligenter nobis nomine dicti vladicæ, ad quem ea in Krylosz ecclesia pertinet, est suppli-
catum. Literarum vero earum tenor is sequitur: Stanislaus de Chodecz, Russiae palatinus terrarumque Podoliae, Halicensis et Trembovlensis generalis capitaneus. Significamus tenore praesentium universis, quibus expedit, praesentibus et futuris, harum notitiam habituris; quomodo attendentes in sufficientiam honorabilis Ivan, canonici in Krylosz, et sui canonicatus, maxime tamen, quia dictus Ivan in suo canonicatu magnum defectum in pratis et foeno passus est et habuit, ideo volentes sibi in dictis defectibus subvenire eumque aliqualiter consolari sibi et suis successoribus perpetue et in aevum prata, dicta Czyhanow, ibidem sub Krylosz jacentia, quae ex antiquo ad suam aream et canonicatum dictum spectabant, dedimus et addidimus et cum istis nivami, quae ad ipsius aream spectabant ex antiquo et pertinebant per ipsum Ivan et suos successores tenendum, habendum pacifice et quiete possidendum perpetuis temporibus et in aevum. In cuius rei testimonium sigillum nostrum praesentibus

Варшавскій глав. архивъ др. ак., кн. метр., № 123, л. 506.

IV.

1497 года, 13 мая. Грамота короля Яна Альберта относительно решения споровъ между католиками (членами магистрата) и православными (гражданами г. Переяславля), подтвержденная Александромъ въ 1502 году 20 февраля и Сигизмундомъ I въ 1519 году 16 апрѣля.

Confirmatio privilegii civium Premisliensium ritus graeci.

Sigismundus etc... Significamus etc... Quia constituti coram nobis, cives nostri Premisienses ritus ruthenici exhibuerunt litteras paragmeneas, sub titulo et sigillo serenissimi olim principis domini Alexandri, decretum domini olim Ioannis Alberti, regum Poloniae, fratrum nostrorum desideratissimorum in se continentibus: supplicaruntque humiliter, ut illas omniaque et singula in eis contenta approbare, ratificare et confirmare dignaremur, quarum tenor sequitur et est talis: Alexander, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux,

¹⁾ Не разобрano въ поливникѣ.

Lithuaniae, Russiae, Prussiae etc... dominus et haeres. Significamus tenore praesentium, quibus expedit universis. Quia ad praesentiam nostram venientes cives nostri Rutheni de Premislia supplicaverunt nobis, ut eis ex regestris cancellariae nostrae litteras decreti sere-nissimi olim fratris nostri, domini Ioannis Alberti regis, dari iubeamus, quibus sua maiestas decreverat quasdam ordinationes iuris et consuetudines et aliarum rerum modum, quae inter eos fiunt in ci-vitate, quo pacto debeant observari, quarum tenor sequitur: Ioannes Albertus, Dei gratia rex Poloniae, supremus dux Lithuaniae, Prussi-aeque dominus et haeres etc... Significamus tenore praesentium, qui-bus expedit, universis. Quomodo orta et mota coram nobis inter Ruthenos cives, ex una actores, et consules civitatis nostrae Premis-liensis, tanquam reos partibus ex altera, de et super testimonii iudi-ciarii fide, memorialis iudicialis post praestitum iuramentum solutione, festorum observatione aliisque controversiis, inter partes praefatas sub-ortis et agitatis, materia quaestionis Ruthenorum civitatis nostrae Pre-misiensis praefati coram nobis contra consules memoratos in que-rela deducebant, quod quamvis ipsi Rutheni sub eodem iure civili cum civibus Premisiensibus existunt, onera eadem civitati praefatae imposita et imponenda sustineant,—ideoque eisdem praerogativis privi-legiis et consuetudinibus iudicialibus civilibus gaudere debeant; ni-hilominus tamen ipsi consules Premisienses testimonia praefatorum Ruthenorum in causis inter christianos evenientibus non admittunt, imo repellunt, necnon promemorialis judicarii post praestitum iura-mentum solutione, praeter morem solitum, ex antiquo observatum, ab eisdem Ruthenis magis, quam a christianis, exigunt; ad festaque observanda, praeterquam solitum est, eosdem Ruthenos compellunt, et ab injuriis evenientibus praesertim circa morticinorum successiones ipsos defendere volumus, exinde se fore et esse gravatos asseveran-tes dictis consulibus ad praemissa per praefatos Ruthenos obiecta sing-lillatim respondentibus et allegantibus primo de fide testimonii non per eos stetisse neque stare testimonii iudicialis Ruthenorum praefatorum repulsa, sed per procuratores a partibus in iudicio cer-

tantibus legitime constitutos deducentes esse sanctitum de iure communi civili, testimonia Ruthenorum in causis christianorum non esse admittenda, solutionem vero memorialium a praestito iuramento in iudicio, quod plus a Ruthenis, quam a christianis, exigitur, ex consuetudine antiqua fuisse et esse observatam, confitentibus et dicentibus, ad festorum vero observandorum compulsionem per Ruthenos allegatam se fecisse de mandato domini loci ordinarii ecclesiae cathedralis Premisiensis recognoscentibus. Nos tandem auditis dictarum partium hinc inde allegatis deductis, propositis et responsis, matura inter nos deliberatione praehabita, de consiliariorum nostrorum protunc nobis astantium consilio, in causa praefata inter partes praefatas diffinimus et decernimus, diffinimusque et decernimus per praesentes praefatos Ruthenos, ex quo in uno et eodem iure theutonico cum christianis conveniant aequalibus prerogativis gaudere ad testimoniaque ferenda, quae ius decreverit in causis quibuslibet tam inter christianos, quam Ruthenos vel per mixtim vertentes, admitti debere, sive consulum praefatorum ulteriori contradictione et quavis prohibitione appellationibus nihilominus partium salvis semper remanentibus, secundum quod ius theutonicum cum suis punctis et conditionibus latis postulat et requirit, similiter et de solutione memorialis post praestitum iuramentum fieri solita; necnon morticinorum successiones, quae ab ipsis Ruthenis ex morte ipsorum etiam non obstante, quod successores haberent legitimos, iniuriouse exhibebantur, volumus esse observandum taliter, quod ipsi Ruthenici in iure praefato manentes pro morticinis huiusmodi ita, sicut et christiani, de cetero debebunt et tenebuntur conservari; festa vero inferius expressa et articulata, videlicet domini nostri Jesu Christi, eiusque intemeratae Virginis Mariae, nec non Apostolorum omnium, sanctorum Martini et Alexii et regni nostri patronorum, per ecclesiam Premisiensem annuatim in temporibus suis, ab eadem ecclesia distinctis, per populum solemniter celebranda et celebrari solita preafati Rutheni obseruent et observare tenebuntur; ab aliis autem christianorum, praeter expressa superius,

ab ipsorumque celebratione et observatione sint et debent esse
absoluti sine consulum praefatorum ac aliarum quarumcunque per-
sonarum contradictione et impedimento. Harum quibus sigillum
nostrum est appensum testimonio litterarum. Datum Premisliae,
sabbato in vigilia Penthecosten, anno Domini millesimo quadringente-
simo nonagesimo septimo, regni vero nostri anno quinto. Relatio
venerabilis Vincentii de Przeramp, regni Poloniae vicecancellarii.
Nos itaque, petitionem eorum iustum esse considerantes, easdemque
litteras praeinsertas ratas habentes, dari eis iussimus atque eas in
omnibus earum punctis, conditionibus et articulis approbavimus et
confirmavimus; prout approbamus et confirmamus, decernentes eas
robur obtinere firmitatis tenore praesentium mediante, harum quibus
sigillum nostrum est suppensum testimonio litterarum. Datum Cra-
coviae, die Dominico Reminiscere in quadragesima, anno Domini mil-
lesimo quingentesimo secundo, regni vero nostri primo. Creslaus
episcopus et regni Poloniae cancellarius subscrispsit. Relatio re-
verendi in Christo patris domini Creslai, episcopi Vladislaviensis et
regni Poloniae cancellarii.—Nos vero, Sigismundus rex praenomina-
tus, annuentes huiusmodi suplicationibus dictorum civium nostrorum
Premisliensium ritus rutheni, praeinsertos eorum litteras de singu-
lari gratia nostra regia approbavimus, ratificavimus et confirmavi-
mus, approbamusque, ratificamus et confirmamus, decernentes illas
omniaque et singula in eis contenta auctoritate nostra regia, robur de-
bite firmitatis habitura tenore praesentium mediante, volentes praet-
erea eosdem cives nostros premislienses ritus ruthenici fide et
obsequiis eorum nobis et reipublicae obligatores efficere, ipsos cum
aliis civibus nostris Premisliensibus ritus romani, cum quibus uno
iure civili maiideburgensi gaudent et aequalia onera sustinent, in
praestandis per eos iuramentis corporalibus aequiparandos sive coac-
quandos esse censuimus; ita videlicet, quod iidem ipsi Rutheni in praet-
hibendis testimoniis veritatis seu aliis quibuscunque causis, iurabunt
apud suam sinagogam, non tamen secundum ius ruthenicum, sed
ut formula iuramenti, seu rotha, illis et cuilibet illorum pronuntie-

tur, non unico contextu, sed clausulatim seu per unum verbum alias za przewojidczem. Removentes et abolentes prout removemus et abolemus praesentibus modum ruthenicum, per eos prius in praestandis eiusmodi iuramentis observari solitum, hoc autem adiicientes, quod ipsi Rutheni non plus solvant a singulis testibus, quos inducunt, solum per unum grossum, quemadmodum ipsi cives nostri ritus romani solvunt.—Harum quibus etc. Datum Cracoviae, sabbato proximo ante Palmarum, anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono, regni nostri tredecimo. Relatio reverendissimi in Christo patris domini Petri, episcopi Premishiensis et regni Poloniae vicecancellarii.

Варшавскій глав. архивъ др. ак., кн. метр., № 31, л. 511—514.

V.

1516 года, 2 декабря. Грамота короля Сигизмунда I, въ которой онъ утверждаетъ дьяка (официала) Грицка визитаторомъ православныхъ священниковъ.

Conservatio Hriczconis in officio visitandi popones ritus Ruthenici.

Sigismundus etc. Significamus tenore praesentium, quibus expedit, universis. Quia commendatam habentes virtutem et industriam Hriczconis dyak, officialis ritus ruthenici in civitate nostra et tota terra Camenecensi, intelligentesque, quod in eodem officio, quod vulgariter namyestnyczthwo nuncupatur, cui visitatio poponum et sinagogarum incumbit, sibi ad huc per olim serenissimum principem dominum Ioannem Albertum, praedecessorem et fratrem germanum nostrum carissimum, collato, hactenus rite se gessit, ipsum in eodem officio relinquendum et conservandum duximus, relinquimusque et confirmamus harum serie literarum, damus illi potestatem sinagogas et popones dicti ritus, secundum antiquam consuetudinem, ab huiusmodi officialibus observatam, visitandi, excessus ipsorum poponum et aliorum sinagogarum ministrorum corrigendi, aliaque omnia et singula, quae ad hoc officium pertinere dignoscantur, faciendi et exercendi.

Quapropter universis et singulis ritus praedicti poponibus, diaconibus et sinagogarum ministris ac aliis, quorum interest, mandamus: quantum eundem Hreczconem, pro vero ejusmodi officiali habentes, ipsi honorem debitum exhibeatis ac in his, quae ad suum officium pertinent, pareatis et obediatis, de omnibusque proventibus et obventionibus ad ipsum ratione istius officii sui spectantibus respondeatis et ab aliis, ad quos pertinent, responderi faciatis cum effectu pro gratia nostra. Harum quibus sigillum nostrum est impressum testimonio literarum. Datum Vilnae, feria tertia proxima post festum sancti Andreae, anno Domini millesimo quingentesimo sexto decimo, regni nostri decimo.—Relatio reverendissimi in Christo patris domini Petri, episcopi Premisliensis et regni Poloniae vicecancellarii.

Варшаов. глаав. архивъ, кн. метр., № 23, стр. 443—444.

VI.

1521 года, 28 іюня. Привилегія короля Сигізмунда I, данная православнымъ жителямъ г. Львова по спору ихъ съ католиками относительно условій принесенія присяги, свидѣтельства на судѣ, хожденія со Св. Дарами, похоронъ, избранія и назначенія священниковъ.

Privilegium seu decretum Sigismundi Primi regis inter communitatem Ruthenorum et consulatum Leopoliensem, anno Domini 1521, datum Cracoviae.

Sigismundus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae Prussiaeque etc... dominus et haeres. Manifestum fieri volumus praesentibus universis et singulis, quomodo venientes huc ad nos nonnulli ex communitate civium nostrorum Leopoliensium ritus graecounici (sic), nominatim Helias, Ignatus et Macar, suo et totius communitatis civitatis Leopoliensis nominibus, perferri ad nos procuraverunt, quomodo licet ipsa communitas illius civitatis nostrae

Leopoliensis et suburbii iure theutonico civili coustuevit gaudere omniaque et singula onera civitatis ferre, pariter cum aliis civibus et suburbanis Leopoliensibus romanae fidei, tamen in articulis ita sequuntur: Primo—quod quotiescumque aliquis istius ritus ruthenici pro quacunque re iuramentum praestare debet, toties talis ad synagogam ad praestandum iuramentum remittitur. Secundo—quia coram iure et iudicio civili Leopoliensi testimonium talium hominum ritus ruthenici non suscipitur et non admittitur. Tertio—quod praesbiteris ritus praedicti Sacra menta ecclesiastica publice per plateas et forum civitatis candelis incensis ad aegrotos ferre non licet. Quarto—quod consulatus ad ecclesias ruthenas iuris patronatus sui praesbiteros idoneos recepto non parvo dono aliquo praestare solet. Quinto—quod mortuos ritus ipsorum prohibent publice et in ornatu ecclesiastico ad synagogas sepeliendi causa deferre et conducere. Nos, nolentes inter consulatum et cives praefatos ritus ruthenici discordias augeri, commisimus et iussimus reverendissimo in Christo patri domino Petro, episcopo Poznaniensi et regni nostri vicecancellario, ac magnificis generoso et venerabili Christophoro de Szydłowiec, palatino et generali capitaneo Cracoviensi ac regni nostri cancellario, tum Siradiensi, Sochaczoviensi, Novae Civitatis Korczyn, Gostynensi etc... capitaneo Ottoni de Chodecz, palatino Russiae, et Stanislao de eodem Chodecz, marschalco regni nostri, et capitaneo Leopoliensi Ioanne Boner Rapstinensi et in Ojciec capitaneo, burgradio, zupparioque Cracoviensi ac Nicolao Zamojski, praeposito Tarnoviensi et canonico Cracoviensi, referendario iustitiae curiae nostrae, sincere nobis dilectis, easdem partes exaudire et iustitiam facere aut concordare. Qui una convenientes, vocatis ad se proconsule et consulibus dictae civitatis nostrae Leopoliensis, nec non civibus ipsis ex communitate ruthena, eosdem exaudiverunt ac, super articulis praedictis non via iuris, sed de plano et per concordiam infrascripto modo se conclusisse nobis retulerunt. Quod igitur primum articulum de iuramento attinet, ita conclusum et concordatum est, quod homines ritus ruthenici iuxta antiquam consuetudinem in synagoga ipsorum pro omni-

bus rebus magnis et parvis iuramentum praestent, attamen adhibito pronuntiatore rotae alias po przywodce. Quod vero testimonium attinet, licet istud fuerit et sit contra canones et formam iuris theutonici, tamen rationem habentes, quod in terris nostris Russiae nobilitas ruthena non solum ad testimonia perhibenda admittitur, sed etiam magistratus et officia publica gerere solet, ideo concordatum est, ut et in ipsa civitate Leopoliensi et in suburbio eius sine omni exceptione stetur testimonio rutheni hominis tam in civitate, quam extra eam, et gaudeat iure civili Leopoliensi, feratque omnia onera civitatis praedictae. Quod attinet tertium articulum de ferendis publice Sacramentis, concordatum est, ut liceat praesbiteris publice in ornatu per circulum et plateas Sacra menta ferre, non tamen candelis accensis; sed in platea ipso orum civium ritus ruthenici permisum est vigore dictae concordiae ipsa Sacra menta non modo publice, sed etiam cum campana et candelis portare. Quod vero quartum articulum attinet, consulatus reservatus est circa ius patronatus synagogarum, iure civili positarum, et debent ad eas ponere praesbiteros, idoneos, qui essent in lege Domini periti et vitae ac morum laudabilium, pro quibus praesbiteris si communitas ruthena civitatis Leopoliensis ad consulatum intercesserit, debet consulatus eorum intercessionis rationem habere. Nec ipse consulatus gravabit tales praesbiteros maiori dono, quod rukawiczne vocatur, nisi secundum decretum certorum commissariorum, videlicet duarum sexagenarum grossorum polonicalium. Postremo corpora mortuorum liceat praesbiteris ruthenorum in ornatu absque tamen cantu candelis ferre per circulum et plateas civitatis usque ad plateam ruthenorum; ingredientesque plateam suam prossint et valeant cavere (?) et omnes ceremonias exercere. Quorum quidem articulorum concordata et conclusa, quoniam de mandato et certa scientia nostra facta sunt, in omnibus punctis, clausulis, articulis et conditionibus de verbo ad verbum prout positi et concordati sunt, approbanda et confirmanda duximus, approbamusque et confirmamus praesentibus. Decernentes eosdem articulos robur debitae et perpetuae firmitatis obtinere te-

nore praesentium mediante, harum quibus sigillum nostrum est subap-pensum testimonio litterarum. Datum Cracoviae, feria sexta in vi-gilia sanctorum Petri et Pauli apostolorum, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo primo, regni vero nostri anno vigesimo quinto.

Львовский магистрат. архивъ, т. 225, III., A, стр. 48—49.

VII.

1522 года, 19 ноября. Универсалъ короля Сигизмунда I къ влас-tiamъ и гражданамъ земель: Львовской, Галицкой, Коломыйской, Каменецкой, Снятинской и Жидачевской объ утвержденіи имъ Иоакима Гдашицкаго архимандритомъ помянутыхъ земель, съ повелѣніемъ воз-давать ему должное уваженіе.

Sigismundus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiaeque etc... dominus et haeres. Universis et singulis dignitariis et officialibus, palatinis, castellanis, capitaneis, vicecapitanis, nobilibus, proconsulibus et consulibus civitatum et oppidorum, nec non ritus ruthenici poponibus et sinagogarum ministris et eleemosinariis, ceterisque subditis nostris, quorum interest, in Leopoliensi, Haliciensi, Colomiensi, Camenecensi, Snyatiniensi et Zidaczoviensi districtibus, ubilibet constitutis, sincere, devote et fidelibus dilectis gratiam nostram. Sincere, devoti et fideles dilecti, honorati! Quia nobilem Iaczconem, alias Ioaciminum, Gdasziczki in archimandritam in praedictis districtibus constituimus et proinde mandamus vobis et cuilibet vestrum, ut ipsum pro vero archimandrita habeatis, illi ho-norem debitum exhibeatis ac in his, quae eius officium eum exercere libere permittatis, de proventibusque et obventionibus ad illum ratione huiusmodi officii sui pertinentibus ipsi integre et irrecuse respondeatis, item respondere faciatis, pro gratia nostra non aliter facturi. Datum Vilnae, die sanctae Elizabeth, anno Domini 1522, regni vero nostri sextodecimo. Ad mandatum proprium majestatis regiae.

Львовский бернардинскій архивъ, кн. гродская, т. 12, стр. 803.

VIII.

1522 года, 19 ноября. Предписаніе короля Сигизмунда I го дѣ.
Ходчамъ поддерживать архимандрита Іоакима Гдашицкаго.

Sigismundus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae,
Russiae, Prussiaeque etc. dominus et haeres. Magnificis Ottae (sic) de
Chodecz, palatino Russiae generali ac Haliciensi et Colomiensi capi-
taneo, ac Stanislao de Chodecz, marsalco regni nostri Leopoliensique
capitaneo, sincere nobis dilectis, gratiam regiam. Magnifici, sincere
nobis dilecti! Constituimus in archimandritam nobilem Iaczconem
Gdasziczkii; ut igitur hoc officium suum liberius et commodius exer-
cere possit, mandamus vobis, ut, quantum expedit, illi auctoritate
ac patrocinio vestro assistatis eumque ab iniuriis quarumlibet per-
sonaliter defendatis pro gratia nostra. Datum Vilnae, die sanctae
Elizabeth, anno domini MDXXII, regni vero nostri sextodecimo. Ad
mandatum regiae majestatis proprium.

Львоўскій бернардинскій архівъ, кн. 4род., т. 12, стр. 804.

IX.

1523 года, 5 декабря. Рѣшеніе спора кор. Сигизмундомъ I между
католиками и православными въ городѣ Красноставѣ.

Litterae pro civibus Crasnostaviensibus ritus ruthenici, ut ad
officia civilia suscipiantur et ad exercenda artificia admittantur.

Sigismundus etc... Significamus etc... Quia cum intellexissemus,
motam fuisse gravem controversiam et dissensionem inter cives
nostros Crasnostavienses, designaveramus in commissarios nostros
ad sapiendam et complanandam eandem controversiam et dissensio-
nem generosos Andream et Stanislaum Rzeszowskije, adnotatos
hereditarios illius civitatis nostrae Crasnostav, qui commissionem
nostram exequentes, cognoscentes, dissensionem ipsam maxime prop-

ter hoc inter cives praefatos subortam fuisse, quod Rutheni, quorum non exigua pars ibi est, nedum ab officiis consulatus et scabinatus, verum etiam ab omnibus artificiis eorumque usu et contuberniis prohiberentur, ad eaque non admiterentur, non absque magno illorum praeiudicio damnoque et contemptu, considerantes etiam commissarii praefati, alteram partem ritus catholici, nullis privilegiis, aut aliis litteris validis vel causis, aut rationibus legitimis fulcitos, ipsos Ruthenos ad obeunda illic officia civilia et articia exercenda, non admittere, declararunt per suam sententiam, cives ipsos ritus ruthenici esse idoneos et abiles ad omnia et singula officia civilia per eos obeunda et articia exercenda, ad illaque ipsos assumi et admitti posse ac debere sub ratihabitione tamen et beneplacito nostro regio. Cum igitur utraque pars praedicta huius modi sententiam commissariorum nostrorum praedictorum ad nostram praesentiam in conventum hunc generalem detullissent, nos visa et mature perpensa eadem sententia in scriptis coram nobis exhibita, ac etiam perpensis his qua utrinque praedictas partes fuerunt, coram nobis prolocuta seu allegata, ac certo per quosdam nostros consiliarios edocti, in alliis quoque civitatibus nosris terrarum nostrarum Russiae non tantum earum incolas fidem romanam profitentes, sed etiam homines ritus graeci seu ruthenici ad officia civilia et articia, eorumque contubernia assumi solere esseque plerosque cives ritus praedicti ruthenici in praefata civitate nostra Crasonstav facultatibus ac industria bonisque moribus ac virtutibus praedictos, qui fide, conservatione et observantia sua erga nos, se nobis commendatos reddiderunt et onera civilia aequaliter, una cum aliis civibus, praefatam civitatem Crasnostav incolentibus, ferunt. Volentesque illos propterea speciali gratia et praerogativa prosequi, ac eorum exemplo alios ad amplectendas virtutes efficere promptiores, sententiam cominssariorum nostrorum praedictorum ratam et gratam habentes ac confirmantes, pronunciamus etiam et declaramus, cives Crasnostavienses ritus ruthenici ad ipsa officia civilia, hoc est ad consulatum et scabinatum eligi et assumi posse, qui posteaque fuerint

electi, cum aliis consulibus et scabinis aequali auctoritate consulari vel scabinatus fungentur et, si in consules designabuntur, ipsam civitatem Crasnostav, ac eius omnes et singulos proventus, redditus et quaslibet obventiones pro communi bono statu ac utilitate eiusdem civitatis, una cum allis consulibus, administrabunt et administrare tenebuntur. Verum quod attinet ad provisionem ecclesiae Crasnostaviensis, volumus, ut soli consules ritus romani curam illius ita, ut par est, habeant, utque ipsi consules et scabini Rutheni simul et semel cum aliis consulibus et scabinis ritus Romani et sub eadem formula juramentum corporale faciant, et non alio modo neque seorsum id praestent. Decernimus etiam, ut ipsi cives Crasnostavienses ritus ruthenici uti premissum est passim et indifferenter, ad quaevis artifacia ac eorum contubernia, quae vulgo czechi dicuntur, more aliorum civium ritus catholici suscipiantur, ipsaque artifacia exercere, discipulos et alios familiares eis necessarios suscipere, docere, tenere et fovere permittantur et ex illis sufficienter edocti ad magisterium promoveantur, iuxta consuetudinem aliorum magistrorum ritus Romani, si ad premissa aliquod aliud quam fidei illis vel alicui ipsorum legitimum non obsistat impedimentum. Quod vobis proconsuli et consulibus modernis et pro tempore existentibus totique communitati praefatae civitatis Crasnostaviensis notificamus, mandantes et ita omnino habere volentes, ut cum ille vel illi, quorum interest ad officium consulatus vel scabinatus aliquem civem ritus Ruthenici elegerint, et aliis consulibus vel scabinis ritus catholici adiunixerint, numerum solitum non excedendo, illum suscipientes, libere officium eius ad quod fuerit electus consulare vel scabinatus, exercere permittatis, absque ulla contradictione et impedimento, nullique illorum usum artificiorum et ne ad contubernia suscipiatur prohibere praesumatis, nec aliquis vestrum praesumat sub poenis nostris regalibus et gratia nostra non aliter facturi. Harum etc. Datum in conventione generali Piotrcoviensi, sabbato proximo ante festum sancti Nicolai, episcopi et confessoris, anno Domini MDXXIII (millesimo quingentesimo vigesimo tertio), regni nostri anno XVII (de-

cimo septimo). Petrus episcopus et vicecancellarius subscrpsit. Relatio eiusdem reverendissimi in Christo patris domini Petri, episcopi Posnaniensis et regni Poloniae vicecancellarii.

Варшавский глаш. архивъ, кн. летн., № 36, л. 362.

X.

✓ 1538 года, 23 августа. Грамота кор. Сигизмунда I, въ которой онъ, по просьбѣ Макарія, митрополита Кіевскаго, предписываетъ властямъ не препятствовать православному духовенству въ отправлениі своихъ обязанностей.

Sigismundus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Masovie etc... dominus et haeres, universis et singulis, palatinis, castellanis, capitaneis et quorumcunque locorum praefectis, ceterisque subditis nostris, ad quorum notitiam praesentes literae nostrae pervenerint earumque vigore fueritis requisiti, sincere et fidelibus dilectis gratiam nostram. Sincere et fideles dilecti! Delatum est ad nos nomine venerabilis Macareii, metropolitae Kioviensis, quod ille habeat plures popones et alios ministros ritus Ruthenici, jurisdictioni suae subjectos, qui in bonis et tenutis nostris degunt, in quos ob authoritatem vestram in eos animandvertere eosque de excessibus et admissis illorum, praesertim quae ordinem ecclesiasticum spectant, uti narrat, punire non potest, per quod multa mala ejusdem ordinis sui homines adversus ritum et observationem illorum admittuntur. Quare supplicari nobis fecit, eis in his de oportuno remedio prospicere dignaremur. Nos itaque, cupientes, ut unusquisque jure et jurisdictione sua gaudeat, vobis supra memoratis mandamus, ne ipsum metropolitam ejusque vicesgerentes spirituales in exercenda sua jurisdictione et castigandis corrigendisque jurisdictioni suaे subjectis poponibus et id genus aliis hominibus non impediант, neque impedire

permittant nec prohibeant, verum in omnibus ejus ritus consuetudinibus conservari current, pro gratia nostra secus ne fecerint.

Datum Cracoviae, feria sexta in vigilia sancti Bartholomei, anno Domini millesimo quingentesimo trigesimo octavo, regni nostri anno trigesimo secundo.

Грамота писана на бумагѣ, безъ подписей, но съ малой печатью; по лѣвой сторонѣ на поляхъ приписано: Ad mandatum regiae majestatis proprium.

Львовскій ставропигіальныи архивъ, связка VIII.

XI.

1540 года, 31 марта. Грамота короля Сигизмунда I, которою онъ утверждаетъ дѣ. Макарія Тучапскаго въ санѣ владыки Львовскаго.

. 1) Podoliae et Haliciensis ritus ipsis in vladicam Haliciensem nobilem Macarium Thuczapsky Haliciensis et sancti Georgii Leopoliensis locum tenens unius et metropolitanae Geor(gii) confirmandum praesentavimus iam per ipsum metropolitam confirmatus est, volumus, ut sua fidelitas ipsum Macarium officium praedictum, secundum ritum et consuetudinem ac religionem horum ruthaenicam ecclesiis et poponibus aliisque personis ex huius religionis suae exercere capitulo suo praemittit et praemitti faciat, nequis in impedimentum aliquid inferre pariatur ipso debito suo et gratia nostra factum. Datum Cracoviae, feria quarta Paschae, anno Domini millesimo quingentesimo quadragesimo, regni nostri XXX quarto. Ad mandatum regiae majestatis proprium.

Львовскій бернардин. арх., кн. 17, стр. 723—724.

¹⁾ Испорченъ подлинникъ.

XII.

1542 года, 30 июля. Универсалъ короля Сигизмунда I, рѣшающій споръ между Макаріемъ, владыкою Львовскимъ, и монастыремъ Уневскимъ, относительво избранія архимандрита и права пользованія монастырскимъ имуществомъ.

Sigismundus, Dei gratia rex Poloniae, dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae Mazoviaeque etc. dominus et haeres. Significamus tenore praesentium, quibus expedit, universis, quod quum ad nos contentio et controversia devoluta esset, qua religiosis Macario, Leopoliensi et Haliciensi vladicæ, cum Ignacio, alias Henadio, archimandrito Unioviensi, et monachis monasterii Unioviensis, hominibus ritus et religionis graecæ, occasione electionis abbatum, (i)hummieni vocant, obedientiaeque ac proventuum monasterii Unioviensis, intercedit. Nos, volentes, eam controversiam et contentionem inter eos tollere in perpetuum, decernimus contravenire, ut monachi monasterii Unioviensis in spiritualibus vladicæ Leopoliensi et Haliciensi, tamquam seniori suo, obedientes sint, nec se, donec ritum et religionem graecum profitentur, ab eius obedientia abscindant ac dum abbatis istius seu archimendritae in monasteris Unioviensi olim vacare contigerit, eligant idoneum et aptum dignumque, qui illud administraret, commode soleat et in rebus ecclesiasticis curandis expertus et probatus sit ac postea eum confirmandum vladicæ Leopoliensi praesentent, qui eorum legitimam et idoneam electionem confirmare et ratam habere tenebitur, nec quidquam ab electo praeter consuetudinem veterem exigat. E contrario autem bona et proventus, monasterio Unioviensi dotati, ne a quoquam praeter monachos Uniovienses percipientur, volumus, neve homines, monasterio subditi, cuiquam in secularibus pareant alii quam abbatii, seu arcimandritae Unioviensi, nolumus enim, ut, possessiones et proventus in religiosorum hominum victum certis locis addicti, alio, quo non sunt destinati, transferantur. Itaque per praesentes denunciamus, ne se post hoc unquam vladica Leopoliensis

modernus et eius successores in bona monasterii Uniioviensis intromitat, aut eius proventus ullos attingere audeat, in hominesque subditos monasterio ne sumat sibi iurisdictionem, sed permittat, ut de eis, in quibus donati sunt, curam habeant eaque administrent contentusque sit regimine super eos in spiritualibus et superintendenti pastorali, harum testimonio literarum, quibus sigillm nostrum (est) subappensum. Datae Cracoviae, die Dominico proximo post festum sanctae Annae, anno Domini millesimo quingentesimo quadragesimo secundo, regni vero nostri anno trigesimo sexto. Samuel, episcopus Ploczensis et vicecancellarius (m. p.) Relatio reverendi in Christo patris domini Samuelis Maczieiowski, episcopi Ploczensis et regni Poloniae vicecancellarii.

· Львовский бернард. ар., кн. үр., т. 348, стр. 596—601.

(Этот же документ записан в кн. метр. № 63, л. 203, Баршавск. архиве др. акт.).

XIII.

1544 года, 11 октября. Универсалъ кор. Сигизмунда I съ приказаниемъ жителямъ земель Русской и Подольской не защищать тѣхъ священниковъ, которые не повинуются Макарию, владыкѣ Львовскому.

Sigismundus, Dei gratia rex Poloniae, supremus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae etc., dominus et haeres. Universis et singulis, cuiuscunque status et conditionis extiterint, subditis nostris, in terris praesertim nostris Russiae ac Podoliae, sincere et fidelibus nobis dilectis gratiam nostram regiam. Queritur nobis religiosus pater Macarius, Haliciensis, Leopoliensis, Camenecensis vladica, quod praesbiteri, alias popones, ritus graeci, in diocesibus illius existentes,

in quos ille, secundum ritum Ruthenicum, more et instituto maiorum, iurisdictionem habet spiritualem, illi sinodos, quae quotannis indici solent, indicenti, et ad eas convenire ac de communibus religionis graecae rationibus consultare una cum illis volenti, parere minime velint, tributumque, quod kuniczne dicitur, quo superioritatem vladicarum ante agnoscebant, pendere negent, idque uti nobis refertur coram sese quorumdam subditorum nostrorum patrocinio, qui eos in hac rebellione tueri ac defendere non dubitant. Quoniam autem nulla in re mores, ritus institutaque maiorum mutare potestas nobis esse putamus, volumusque, ut in omni publica administratione debitus et legitimus ordo fervet, ut quos Deus multitudini preeferit, iis multitudo legitima imperantibus pareat,—mandamus vobis universis sub gravi indignatione nostra, ne quis audeat popones diocesum Haliciensis, Leopolensis, Camenecensis, ex iurisdictione praedictae vladicae eximere, eumque, qui obiens illi non fuerit, tueri ac defendere; quominus huiusmodi rebelles coercere ac in officio continere queat, quin—imo volumus, ut eum in puniendis protervis istis et in morigeris adiuvet, quapropter hunc nostrum cubicularium, nobilem Michaelem Czosnowski, cum iis mandatorum nostrorum litteris, ad vos misimus, qui postea nobis de iis, si qui mandata haec nostra conteinnere audebunt, referatur; secus igitur sub gravi indignatione et gratia nostra ne feceritis. Ex Brzesczie XI-a octobris, anno Domini MDXLIII, regni nostri XXXVIII-o.
Ad mandatum regiae maiestatis proprium.

Львовский бернард. арх., кн. үр., т. 326, стр. 114—115.

XIV.

1546 года, 22 августа. Грамота кор. Сигизмунда I, которого онъ приказываетъ старостамъ и шляхтѣ Русской и Подольской земли, явиться къ комиссарамъ, назначеннымъ для разслѣдованія, кто тѣ міряне-паны, которые препятствуютъ владыкѣ проявлять свою власть надъ непочтительными и упряммыми священниками.

Sigismundus, Dei gratia rex Poloniae, supremus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae etc. dominus et haeres. Universis et singulis in terris Russiae et Podoliae nobilibus et capitaneis, quibusvis fidelibus dilectis gratiam regiam. Generosi et nobiles fideles dilecti! Quoniam multoties querebatur nobis reverendus Macarius, Haliciensis, Leopoliensis et Camenecensis vladica, auctoritatem suam spiritualem a multis impediri, quominus in discolos pessimi exempli sacerdotes et monachos religionis graecae animadvertere posset, propterea ut vladica libere ea auctoritate sua uti possit praesertim in morosos et discolos, id negotii comissimus certis commissariis nostris cognoscendi, qui sunt ii ex nobilibus sive etiam ex capitaneis nostris quibusvis, qui eam vladicam auctoritatem impeditant. Quare mandamus vobis universis et singulis, quibusque ex vobis a commissariis nostris citatus fuerit, coram eis compareat, ad obiecta respondeat, et quidquid illi praemissorum occasione decreverint, firmiter observet pro gratia nostra regia et gravi sub indignatione. Cracoviae die vigesima secunda augusti, anno Domini MDXLVI, regni nostri anno quadragesimo. Ad mandatum sacrae regiae maiestatis proprium.

Львовскій бернард. арх., кн. үр., №. 326, стр. 461.

XV.

1546 года, 24 августа. Грамота кор. Сигизмунда I, которой онъ приказываетъ духовенству явиться къ комиссарамъ по поводу дѣла между имъ и Макаріемъ, владыкою Львовскимъ.

Sigismundus, Dei gratia rex Poloniae, supremus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae etc... dominus et haeres. Venerandis et honorandis praelatis et cuiusvis ordinis praesbiteris religionis graecae ac religiosis, vulgo dictis archimandritis (i)humieniowie, czernczi, cliroschanye, protopopy, popovye et diaconi, devote nobis dilectis, universis et singulis, gratiam regiam. Venerandi et religiosi devote nobis dilecti! Mandamus vobis, omnino habere volentes, ut reverendo Macario, vladicæ Haliciensi, Leopoliensi et Camenecensi, tam de debita obedientia, quam de datione, kuniczne dicta, respondeatur nulla prorsus excusatione, nec nobilium aut etiam capitaneorum nostrorum quorumvis repugnatione obstandi. Quicumque autem vestrum mandato sive nostro contraveniri ausus fuerit, sive praesentibus, mandamus, ut coram designatis certis commissariis nostris, quibus quam ob causam vladicæ auctoritas impeditur et ne omnino impediatur, illud negotium commissum a nobis est, compareat, aut quidquid sint eiusmodi pertinaces compareant, ad obiecta respondeant. Et quidquid a commissariis praemissorum occasione decretum sit, firmiter et inviolabiliter observent pro gratia nostra regia. Cracoviae vigesima quarta augusti, anno Domini quingentesimo quadragesimo sexto, regni nostri anno quadragesimo. Ad mandatum proprium sacrae regiae maiestatis.

Львовскій бернард. арх., кн. үр., т. 325, стр. 461—462.

XVI.

1548 года, 20 февраля. Грамота короля Сигизмунда I, которой онъ разрѣшаетъ Макарію, владыкѣ Львовскому, выкупить у наследниковъ Матея Гембickаго Перегинскій монастырь съ селомъ, заложенный ему старостою Жидачевскимъ Збожнымъ.

Sigismundus, Dei pratia rex Poloniae etc, Significamus etc.
Quia veniens ad praesentiam nostram regiam, venerabilis Macarius,
Leopolensis, Haliciensis et Camenecensis vladica, retulit nobis, gene-
rosum olim Zbozny, tunc capitaneum Zydacoviensem a quodam
czerniec monasterii, dicti Perehynsko, graecae fidei, ibidem in Zyda-
czov, privilegium super dictum monasterium, a serenissimis antecesso-
ribus nostris ipsi monasterio datum, accepisse. Qui tandem Zbozny
generoso Matthiae Gembicki de Kurospasniki (2-do Kuropatniki),
tribuno Zydaczoviensi, ipse privilegium pro summa centum marca-
rum monetae, per grossos quadraginta octo singulas marcas com-
putando, dedit, eamque summam centum marcarum apud nos per
malam narrationem obtinuisse, dicitur; eum monasterii fundum, in
quo villa Perehynsko locata est, quasi bona nostra essent regia,
ipse Metthias Gembicki aut ipsius filius ad hoc usque tempus pos-
sedit; et supplicavit nobis praefatus venerabilis Macarius, quandoquidem
(villa?) praedicta ad ecclesiam seu monasterium eo pertineat, quod
in fundo eiusdem monasterii sit locata, qui semper ad dictum mona-
sterium pertinuit et modo praedicto sit alienata,—nos, ex benignitate
nostra regia, praefatum monasterium, una cum villa Perehynsko di-
cta et toto fundo dicti monasterij, ecclesiae metropolitanae Halici-
ensi tituli Assumptionis Gloriissimae Virginis Mariae, ad quam ante
pertinebat, restituere eidemque incorporare dignaremur, submittens se,
quod summam praefatam centum marcarum monetae usualis, in qua
dictum monasterium cum villa ac reliquo fundo est alienatum, ipsi
generoso Matthiae Gembicki aut illius successoribus seu ad id inte-
resse habentibus reponere et persolvere vult. Cum itaque nos bona
ecclesiastica ab ecclesiis alienari minime velimus, nec id conveniens

esse, censuimus commendatum, habentes vitam, probitatem ac integritatem, eruditionem quoque dicti venerabilis Macarij vladicæ— dedimus ipsi facultatem, ut possit dictum monasterium, una cum villa Perehynsko dicta et toto fundo ipsius monasterii, ex dicti Matthiae Gembicki aut illius successorum, quoad quisque interesse aliquis se ibidem habere prætendunt, manibus eximere in præfata summa centum marcarum monetae communis, in qua fuerunt ordinata, damusque et concedimus per præsentes litteras nostras, quod monasterium, Perehynsko dictum, ac villa pertinere uti dictus Macarius vladica exemerit. Nos totum id authoritate nostra regia ecclesiæ metropolitanae Haliciensi restituimus, adiungimus et deinde incorporamus præsentibus perpetuis temporibus et in aevum prædictum monasterium, una cum villa Perehynsko, in fundo monasterii locata, ac toto fundo modo praemissso exempta, per ipsum venerabilem Macarium vladicam et alios vladicas, pro tempore existentes, ea longitudine, latitudine et circumferentia quemadmodum in suis metris continentur et ex antiquo sunt distincta et limitata, cum omni iure dominio et proprietate cumque omnibus et singulis attinentiis et pertinentiis, fructibus, proventibus, utilitatibus generaliter universis, nullis penitus exceptis, qui nunc sunt aut postea humana industria excogitari possunt, tenere, habere, utifruí quieteque et pacifice perpetuis temporibus et in aevum, possidere harum testimonio litterarum. Actum Petricoviae, feria secunda post Dominicam Invocavit, millesimo quingentesimo quadragesimo octavo. Datum per manus magnifici Nicolai gracia castellani Chelmensis, regni Poloniae vicecancelarii. Relatio et subscriptio eiusdem.

*Львовский бернард. арх., ак. үр., №. 399, срп. 1232; №. 459,
срп. 1163.*

XVII.

1548 года, 13 декабря. Грамота короля Сигизмунда-Августа, въ которой онъ утверждаетъ передачу гр. Иоанномъ Тарновскимъ ктитарскихъ правъ надъ Уневскимъ монастыремъ Марку Балабану.

Constitutio tutoris monasterii ruthenici Huniov cum bonis omnibus honorabilis Marci Balaban.

Sigismundus Augustus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithvaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae, nec non terrarum Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Lanciciae, Culmensis, Cuiaviae, Elbingensis, Pomeraniae etc. dominus et haeres. Significamus tenore praesentium, quorum interest aut postea interesse quomodolibet poterit, universis et singulis. Quod cum divus olim parens noster dedisset in potestatem et defensionem magnifico Ioanni, comiti in Tharnov, castellano Cracoviensi, exercituum regni nostri supremo ac Sandomiriensi, Striensi Lubaczoviensique capitaneo, monasterium graecae religionis Huniov cum bonis omnibus, ad illud pertinentibus; magnificus vero Ioannes, comes in Tharnov, propter maiora et graviora sua et reipublicae negotia ei rei intendere nollet, suam omnem jurisdictionem et autoritatem, quam super ipsum monasterium habuit, honorabili Marco Balaban, postulantibus id ab eo fratribus monasterii praefati, resignasset ac officium hoc in ipsum transfusisset. Nos, eius hanc resignationem ratam habentes, ipsam autoritate nostra regia approbandam et confirmandam ducimus; ita ut approbamus et confirmamus praesentibus litteris eumque praefatum Marcum Balaban in tutorem, defensorem et procuratorem eius monasterii designamus et deputamus illique omnimodam facultatem de bonis monasterii praefati, videlicet villis, praediis, molendinis, censibus et universis ac singulis proventibus damus disponendum; ipse vero fratribus ipsius monasterii victum et alia necessaria suppeditabit, tecta eius monasterii sarciet, proventus eius augebit et ad meliorem reducere debet conditionem, ab iniuriisque omnibus defendere tene-

bitur. Quod omnibus, quorum interest, denunciamus ac mandamus, ut honorabilem Marcum Balaban pro vero et legitimo eius monasterii procuratore et defensore habeant eiusque autoritatem agnoscant et iurisdictioni pareant pro gratia nostra. In cuius rei fidem et testimonium sigillum nostrum praesentibus est appensum. Datum Piotrcoviae, in conventionem generali regni, feria V, ipso die s. Luciae, anno Domini millesimo quingentesimo quadragesimo octavo, regni vero nostri decimo nono. Relatio reverendissimi in Christo patris domini Samuelis, episcopi Cracoviensis et regni Poloniae cancellarii.

Варшав. глав. архивъ, кн. метр., № 23, стр. 443—444.

XVIII.

1548 года, 13 декабря. Грамота короля Сигизмунда - Августа, въ которой онъ подтверждаетъ согласie короля Сигизмунда I назначить Марка Балабана на Львовскую епископію по смерти еписк. Макарія.

Expectativa Marci Balaban super vladicatum Leopoliensem.

Sigismundus-Augustus etc. Significamus etc... Quod cum divus olim parens noster, perspectum habens religionem et pietatem honorabilis Marci Balaban, dediset illi ius expectativa super vladicatum Leopoliensem, ita quod mortuo venerabili Macario, vladica Leopoliensi, nemo vladicatum praedictum praeter ipsum obtinere debeat. Nos, divi parentis nostri concessionem ratam habentes, ad intercessionem et commendationem quorundam consiliariorum nostrorum,

pro illo ad nos factam, ipsam authoritate nostra approbandam, confirmandam et innovandam duximus, ita ut approbamus, confirmamus et innovamus praesentibus litteris eumque in vladicam Leopoliensem designamus, ita quod mortuo venerabili Macario vladicatu praedicto praeter honorabilem Marcum Balaban succedere debet, eumque vladicatum tenebit, habebit et possidebit cum omnibus ad illum pertinentibus ac cum districtibus Haliciensi, Camenecensi et Krilossensi et aliis districtibus, ad ipsum vladicatum Leopoliensem ex antiquo pertinentibus, omnemque iurisdictionem super clericos graecae religionis et monasteria omnia eorum districtuum exercendi ac de eis disponendi potestatem habebit. Quod omnibus et singulis, quorum interest, denunciamus ac mandamus, ut mortuo venerabili Macario vladica Leopoliensi honorabilem Marcum Balaban pro vero et legitimo vladica Leopoliensi agnoscant illiusque iurisdictioni per eos omnes districtus pareant ac de redditibus et proventibus, ad eum ipsum vladicatum pertinentibus, respondeant, responderique ab aliis faciant pro gratia nostra, aliter non facturi. In cuius rei fidem et testimonium sigillum nostrum praesentibus est appensum. Datum Piotcoviae, in conventione generali regni, feria V, ipso die s. Luciae, anno Domini MDXLVIII, regni nostri XIX. Relatio reverendissimi in Christo patris domini Samuelis, episcopi Cracoviensis et regni Poloniae cancellarii.

Баршавскій гла. архивъ др. ак., кн. листр., № 76, л. 152.

XIX.

1549 года, 22 июня. Грамота короля Сигизмунда-Августа, въ которой онъ предписываетъ властямъ земель Русской и Подольской со-дѣйствовать о. Марку Балабану къ приведенію въ послушаніе его власти священниковъ его епархіи.

Sigismundus Augustus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae etc... dominus et haeres. Universis et singulis pallatinis, castellanis, capitaneis, vicecapitaneis, proconsulibus, consulibus ceterisque dignitariis et officialiis nostris, in terris Russiae et Podoliae existentibus, quicumque praesentibus litteris nostris requisiti fuerint, sincere et fidelibus dilectis gratiam regiam. Sincere et fideles dilecti! Relatum hic nobis nomine venerabilis Marci Balaban, vladicæ Leopoliensis, esse isthic in diecesi vladicatus Leopoliensis non paucos popones ritus graeci, qui postposito Dei timore, nulla habita ratione istius pro iurisdictione istius vladicæ subjaceant obedientiam, onera datiasque, quas ipsi Marco Balaban ex iure et consuetudine veteri tenentur, nunc deum præstare illi et exsolvere recusant in despectum et damnum ipsius. Quare sinceritatibus et fidelitatibus vestris mandamus, ut posteaque dictus Marcus Balaban, Haliciensis Leopoliensis et Camenecensis vladica, in huiusmodi popones inobedientes animadvertere voluerit auxiliumque in eis puniendis et depactandis a sinceritatibus et fidelitatibus vestris postulaverit, ipsi auxilio et consilio ope-raque sua adsunt, neque illos popones quovismodo tueri et vindicare audeant, secus pro debito suo et gratia nostra facere non ausuri. Datum Cracoviae, sabbato post festum Corporis Christi, anno Domini millesimo quingentesimo quadragesimo nono, regni vero nostri XX. Ad mandatum proprium sacrae regiae maiestatis.

Львовскій бернвард. архивъ, кн. 4р., т. 26, стр. 462—464.

XX.

1549 года, 27 августа. Грамота кор. Сигизмунда Августа, въ которой онъ утверждаетъ сдѣланное митрополитомъ Киевскимъ назначение Анатолія Радивиловскаго, епископа Черемышльскаго, временнымъ администраторомъ Львовской епархіи, по случаю встрѣтившихся препятствій для утвержденія епископомъ Марка Балабана.

Sigismundus Augustus etc... Significamus praesentibus litteris, quorum interest, universis. Quandoquidem venerabilis metropolita Vilnensis ritus graeci administrationem vladicatus Leopoliensis, morte venerabilis Macarii illius possessoris, vacantis, venerabili Antonio, vladicae Praemisliensi, commisit, tantisper quo ad vladicam per nos designatus esset,—nos etsi etiam eum ipsum vladicatum Marco Balaban contulerimus, tamen cum illi objiciantur quaedam propter quod hoc munere indignus esset, quorum cognitionem certis commissariis demandavimus, permisimus vladicae Praemisliensi, ut ipse vladicatum Leopoliensem tantisper administret, quoad vel Marcus Balaban relatus per nos in possessione ipsius vladicatus fuerit, vel alium vladicum designaverimus. Quod omnibus, quorum interest, denuntiamus atque mandamus, ut venerabili Antonio, vladicae Praemisliensi, in administratione vladicatus Leopoliensis obedient salva tamen iurisdictione reverendissimi in Christo patris domini archiepiscopi Leopoliensis, quam se ad praedictum vladicatum habere prae tendit. In cuius rei fidem etc. Datum Cracoviae, feria III, post festum s. Bartholomaei, proxima, anno Domini MDXLIX, regni vero nostri XX.

Relatio reverendi in Christo patris domini Samuelis Macieowski, episcopi Cracoviensis et regni Poloniae cancellarii.

Варшавский глаш. архивъ др. актоовъ, кн. жетр., № 77, л. 173.

XXI.

1551 года, 20 сентября. Грамота Киевского митрополита Макарія Львовскому епископу Арсенію Балабану о томъ, чтобы онъ не вмѣшивался во внутреннія дѣла братства.

Благословение Макария, Божию милостию архиепископа митрополита Киевского и Галицкого и всея Руси, о Светомъ Дусе возлюбленному, еже о Христе, сослужебнику и богомолцу нашего смирения, честному епископу митрополии наше Галицкое, владыце Львовскому и Каменця Подольского, отцу Арсению; молитва наша милостивому Богу за твою милость; о здорови твоемъ радъ слышати каждого часу. Вжо не однокротъ пипутъ и жалуютъ намъ на т. м. сынове нашего смирения, мещане Львовские: панъ Давидъ, панъ Филипъ, панъ Стецко, панъ Иванъ и иниши мещане, ижъ де твоя милость забороняешь имъ всполне ко отцемъ ихъ давнимъ приходити и кажешъ де инишим попомъ имъ споведыватися, до которого они не хотятъ; ку тому теж твоя милость невинне ихъ не благословляешь, и клятву на нихъ вскладаешь, и на соборехъ де клененшъ ни за што инишого, одно за тую причину, ижъ де они в монастыри светого Онуфрия были и статковъ церковныхъ осмотривали; а мы первеи сего дати листъ писати казали, ижъ есмо ихъ с того неблагословения и клятвы т. м. вызволили; твоя бы милость о томъ вѣдала; где же и теперь, з статечности нашое пастырское, ихъ благословляемъ и прощаемъ, и тую клятву з нихъ складаемъ; и приказуемъ тебе, по нашему пастырскому приказанию, ажъ бы твоя милость через тое ихъ невинне не кляль и клятвы не вскладалъ и во благословении к ним ся заховал. Если же бы ти того вчинити не хотелъ, о томъ ведай певне, ижъ самъ отъ насъ понесешь тягост церковную—наше неблагословение. Писанъ в Новъгородку, лѣта Божего нарождения афона, мѣсяца сентября киндыкта .

Волею Божею, Макареи, архиепископъ митрополитъ Киевскяя и Галицкяя и всея Руси.

На оборотѣ приписано: „то есть листъ митрополита, якъ мещане монастыремъ св. Онуфрия спроводили отъ вѣка, рокъ ꙗфина“.

Внизу: „то есть тобѣ Давыдко“. Болѣе новымъ почеркомъ содержание документа означено такъ: Litterae Macary, metropolitani Kyoviensis, ad Arsenium, episcopum Leopol., ut desinet monstrare civibus Leop. incolis pro monasterio s. Onufriy. Datto Novohorodeiy, Aº 1551, 8 septembr.

Львовский ставропигиальный архивъ, связка XXV, fasc. 411.

XXII.

1553 года. 15 апрѣля. Грамота кор. Сигизмунда Августа о воспрещеніи старостамъ присвоивать себѣ наслѣдство послѣ священниковъ, подтвержденная тѣмъ же королемъ въ 1569 году 18 іюля и Стефаномъ Баториемъ въ 1578 г. 24 мая.

Confirmatio privilegii sacerdotum ritus graeci ex capitaneatu Praemisiensi.

Stephanus, Dei gratia rex Poloniae etc... Significamus his litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, earum notitiam habituris. Productas et monstratas fuisse nobis nomine praesbiterorum sive sacerdotum ritus graeci ex capitaneatu nostro Praemisiensi litteras divi Sigismundi Augusti, regis antecessoris nostri laudissimi, in charta membranea conscriptas et manu Francisci Krasinski, regni vicecancellarii, subscriptas sigilloque minori regni munitas, integras, non viciatas et omni suspicione sinistra vacuas; supplicatumque simul nobis fuisse, ut eas ipsas litteras autoritate nostra regia approbare et confirmare dignaremur; earum vero tenor de verbo ad verbum iste fuit: Sigismundus Augustus, Dei gratia rex Poloniae etc... Significamus etc...

Supplicatum nobis esse nomine religiosi Vassil, poponis de Pozdzia-
cze, ut litteras, inferius descriptas, in actis cancellariae nostrae queri
repertasque describi ac sub sigillo nostro appenso extradi mandare
dignaremur; quarum litterarum tenor sequitur et est talis: Sigismundus
Augustus, Dei gratia rex Poloniae etc... Significamus etc... Quod
cum per imprudentiam sacerdotes Præmislienses graecæ religionis,
quos vulgo popones appellant, litteras divi olim Casimiri, regis Polo-
niae, in quibus libertas et immunitas eorum erat descripta, perdidis-
sent, usu venerat, ut capitanei Praemislienses bona sacerdotum mor-
tuorum, neglectis heredibus, sibi adsciscerent ad insuetamque contri-
butionem sive onera illos adigerent. Quoniam autem magnificus Petrus
Kmita habitarum litterarum dedisset nobis grave testimonium, eo
innixi, dandas illis esse; deinceps has litteras non dubitavimus, damus-
que et concedimus, scilicet, quod nemo capitaneorum Praemisliensium
bona sacerdotum mortuorum, quod vulgo odumarcizny vocant, usur-
pare sibi seu adsciscere debeat, neve in eos quicquam contributionis,
seu datiarum, ut vocant nomine praeter vetustam consuetudinem
aut generalem contributionem statuere, ab eisque exigere audeat.
Quod omnibus capitaneis Praemisliensibus tum existentibus denun-
ciamus et mandamus, ut sacerdotes hos ea nostra libertate et prae-
rogativa frui permittant, ab eisque contra veterem consuetudinem
nihil extorqueant pro gratia nostra, secus non facturi, harum testi-
monio literarum quibus sigillum nostrum praesentibus est appensum.
Datum Cracoviae, feria VI, post conductum Paschae, anno Domini
MDLIII, regni nostri XXIV. Relatio venerabilis Ioannis Przerembski,
regni Poloniae vicecancellarii et Cracoviensis praepositi. Nos itaque,
supplicationi ejusmodi benigne annuentes, litteras praeminsertas, in actis
nostris repertas, ex eis describi atque autentice extradi mandavimus
illisque fidem indubiam habere volumus, non secus ac si originales
essent. In cuius rei fidem sigillum nostrum praesentibus est appen-
sum. Datum Lublini, die XVIII mensis iulii, anno Domini MDLXIX, re-
gni nostri XL. Franciscus Krasinski, regni Poloniae vicecancellarius.
Relatio reverendissimi Francisci Krasinski, praepositi Plocensis, archi-

diaconi Varsoviensis et regni Poloniae vicecancellarii. Nos itaque; supplicationi memoratae nobis factae benigne annuentes, tum rei quoque ipsius dignitate adducti, praeinsertas litteras in omnibus earum punctis, clausulis, articulis et conditionibus autoritate nostra regia, quantum leges publicae regni nostri permittant, et, si praefati sacerdotes ritus graeci in usu earum sunt approbandas, et confirmandas esse duximus, uti sane per praesentes litteras nostras approbamus et confirmamus, atque etiam decernimus et statuimus illas robur et pondus suum iustum et debitum obtinere debere. In cuius rei fidem praesentis manu nostra subscrisimus et sigillo regni nostri muniri mandavimus. Datum Leopoli, die XXIV mensis maii, anno Domini MDLXXVIII, regni nostri tertio.

Stephanus Rex subscrisit.

Варшавский глав. архивъ др. ак., кн. листр., № 118, л. 392.

XXIII.

1566 года, 27 января. Грамота кор. Сигизмунда - Августа, въ которой онъ приказываетъ властямъ передать о. Григорию Балабану всѣ монастыри Львовской епископіи, уступленной ему отцемъ его.

Sigismundus Augustus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitia eque etc... dominus et haeres. Magnificis et generosis Nicolao in Syenava, terrarum Russiae pallatino, exercituum regni nostri supremo et Haliciensi, Colomiensi, Petro Barzi, castellano Praemisiensi, Leopoliensi, et Mathiae Vlodek, Camenecensi capitaneis vel, eorum in absentia, vicecapitaneis, sincere et fideliter nobis dilectis gratiam nostram regiam. Magnifici, generosi, sincere et fideles dilecti! Certorum consiliariorum precibus et commendationibus adducti, remissimus honorabili Marco Balaban, vladicae Leopoliensi, ut eundem vladicatum Leopoliensem

honorabili Hrehorio Balaban, filio suo, resignaret vladicatum ipsum eidem Hrehorio Balaban contulimus. Quia Monasteria certa, in districtibus Leopoliensi, Haliciensi et Camenevensi consistentia, ad vladicatum Leopoliensem antiquitus pertinere. Ideo sinceritatibus et fidelitatibus vestris mandamus, ut unaque, quae illarum in districtu suo monasteria ad vladicatum Leopoliensem pertinent, memorato venerabili Hrehorio Balaban, vladicae Leopoliensi, in possessionem tradant, omnibusque, quae ad vladicas Leopolienses pro tempore existentes pertinet, hanc quoque perfrui faciant, secus pro gratia nostra non facturi. Datum Vilnae, die XXVII januarii, anno Domini MDLXVI, regni nostri XXXVI. Ad mandatum sacrae regiae maiestatis proprium.

Львовской бернارد. архивъ, кн. 1р., т. 322, стр. 309.

XXIV.

1569 года, 16 июня. Грамота кор. Сигизмунда-Августа о передачѣ Львовскаго владычества п. Ивану Лопатѣ-Осталовскому.

Actum iu castro inferiori Leopoliensi, feria secunda ante festum sanctae Margarethae virginis proxima, anno Domini millesimo quingentesimo sexagesimo nono. Oblata mandati per Lopatha.

Oblatae sunt ad officium praesens actaque praesentia castrensis Leopoliensis litterae sacrae regiae maiestatis, titulo et sigillo eiusdem maiestatis regiae munitas et obsigillatas per honorabilem Iwanum Lopatha Osthalowski sibi actis praesentibus sub tenore verborum subsequenti: Sigismundus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Rússiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiaque etc... dominus et haeres. Generosis Andreae Bar(zem)i, notario nostro et capitaneo atque Leopoliensi surrogato,

Mathiae a Vlodde, Camenecensi, et Hieronimo Sienawski, Haliciensi, capitaneis nostris, in absentia vero ipsorum, vicecapitaneis, fidelibus nobis dilectis gratiam nostram regiam. Generosi fideliter dilecti! Permiseramus non ita pridem venarabili olim Marco Balaban, vladicatus Leopoliensis possessori, nuper vita functo, cum ipsum vladicatum filio ipsius nobili Hrehorio Balaban resignari, certaque monasteria ad vladicatum eundem pertinentia, quae in capitaneatibus vestris consistunt, in possessionem ipsius tradere. Sed quum certo edocti simus, reverendissimum in Christo patrem dominum Stanislaum Schlomowski, archiepiscopum Leopoliensem, sincere nobis dilectum, conferendi vladicatus Leopoliensis pro hac vice ius potestatem habere, vigore cuius iuris honorabilem Ivanum Lopatka Osthalowski, ut pote idoneam personam, in ordineque praesbiterii existentem, ad vladicatum praedictum praesentare decrevit. Proinde nos paternitatem suam in iure suo conservare volentes, litteris fidelitatibus vestris serio mandamus, ut postea quam praefatus reverendissimus archiepiscopus Leopoliensis vladicatum ipsum dicto Iwano Lopatka contulerit, hunc et neminem alium in possessionem illius nec non monasteriorum, in capitaneatibus vestris consistentium inducatis eorundemque realem possessionem ipsi traditis, ac a Hrehorio Balaban, cui nos ipsum vladicatum per ignorantiam iuris praefati archiepiscopi Leopoliensis contuleramus, adimatis, aliter non faciatis pro sui officii debito et gratia nostra. Datum Lublini, in conventione regni generali, die XVI junii, anno Domini MDLXIX, regni vero nostri XXXX. Franciscus Krasiński, regni Poloniae vicecancelarius, m(anu) p(ropria).

Львовский берчард. архивъ, кн. 41, стр. 659.

XXV.

1569 года, 6 августа. Грамота короля Сигизмунда-Августа, въ которой онъ приказываетъ статоростамъ Львовскому, Галицкому и Каменецкому, ввести во владѣніе епископскими имѣніями о. Григорія Балабана, владыку Львовскаго.

Sigismundus Augustus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae etc... dominus et haeres. Generosis capitaneis nostris capitaneatum nostrorum Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis eorumque vicecapitaneis et ceteris officialibus, ad quos praesentes litterae nostrae pervenerint, fidelibus dilectis gratiam nostram regiam. Generosi fideles dilecti! Contulimus priori concessione nostra vladicatum ecclesiarum Haliciensium, Leopoliensium et Camenecensium ritus graeci venerabili Hrehor Balaban, cuius virtus et vitae integritas nobis commendata est, quo de re etiam ad reverendum in Christo patrem dominum archiepiscopum Leopoliensem, tum etiam ad reverendum Ionem, metropolitum Kiovensem, litteras operales nostras dedimus, ne enim in administratione eius ipsius vladicatus ulla ratione impeditant. Quare volumus atque fidelitatibus vestris serio praecipimus mandantes, ut memorato Hrehor Balaban de omnibus fructibus et preventibus emolumenisque universis ad praenominatum vladicatum ecclesiarum Haliciensium, Leopoliensium et Camenecensium per eos, quorum interest, extradendis pro officio et auctoritate sua capitaneali respondere curetis, neque in perceptione illorum eundem a quoque turbrai permittant, non obstantibus etiam ullis aliis litteris nostris, si quas in contrarium emanare contigerit, pro gratia nostra secus non facturi. Datum Lublini, in conventu regni nostri generali, die sexta mensis augusti, anno Domini MDLXIX, regni nostri anno XL. Ad proprium sacrae regiae majestatis mandatum.

Львовский бернард. архив, кн. 41, стр. 730—731.

XXVI.

1570 года, 15 августа. Универсалъ короля Сигизмуда-Августа о признаніи владыкою Львовскимъ Лопатку Осталовскаго.

Sigizmund August, z łaski Bożei król Polski, wielki xiądz Lithewski, Ruski, Pruski, Mazowieczki, Zmodzki etc... pan i dziedzicz. Wszychim wobecz i kazdemu z osobna, iakiego kolwiek stanu i dostojeństwa liudziom, a mianowicie obywatheliom ziemie Ruskiej oznaimuimy, nas i zwierzchnoszcz naszą niepomalu obraza, ze uczcziwego xiendza Lopathke Ostalowskiego, wladyci Lwowskiego, wielie liudzi, nie wiemy dla ktorej przyczyny, za wladyci Lwowskiego swego znacz i iego zwierzchnosczi powinnej szluchacz nie chca, k temu thez popom swoim, które na imieniu własnym mają poszluszensthwa powinnego czinic mu niedopuszcaią, który tho wladyska, iako od nas iesth na the tho urząd i dosthoiensthwo szlusznie podan, thak thez za them naszym podaniem i od metropolitha Wielienskiego, wedlug powinnosci i zwyczaiu krzeszczanskiego, porządnie iesth na tho wladyczthwo oswięcon, a przethoz niewdzięcznie i z nielaską thakie nieposzluszensthwo, które zwierzchnoszcz naszą obraza, a wzgarde urzendowi koszcielnemu przinoszi, od thich wszychikich przyiimuimy. Rozkazujac przti them srodze wszychim wobecz i kazdemu z osobna, aby scie przerzeczonego Lopathke Ostalowskiego, iako od nas na wladicythwo Lwowskie podanego, thak od methropolitha poswienczonego, za wlasnego swego wladyci znali, i iego zwierzchnoszcz, thak w rzeczach duchownich, iako i w świeckich, iego urzendowych, nalieżaczech, poszlusni byli, oddawajac mu spelna i the pozythki, które jedno zdawna wssysthczy wladicze Lwowskiemu dawac sę powinni, a mianowicie them wszychim, którzy popom swoim szluchacz zwierzchnoszcz thego wladyci zakazuią, a osobliwie y srodze rozkazuiemy, aby scie them tho popom swoim wedlug przisthonoszcz i powinacztha krzeszczanskiego przerzeczonego Lopathke za wladyci swego wlasnego znacz, onemu peszlusznemu bycz nie zabraniali; inaczej dla laski

naszei czynicz nie będą. Dan w Warszawie dnia XV, miesiąca sierpnia, roku Pańskiego MDLXX, a panowania naszego XLI. Sigismundus Augustus Rex m. p.

Львовскій бернард. арх., кн. гр. т. 335, стр 211—212.

XXVII.

1572 года, 20 мая. Привилегія, данная кор. Сигизмундомъ—Августомъ русскимъ города Львова, по ходатайству братства, объ уравненіи русскихъ въ правахъ и вольностяхъ съ римско-католиками, съ запрещенiemъ этимъ послѣднимъ преслѣдоватъ русскихъ подъ опасениемъ взысканія 20000 венгерскихъ золотыхъ.

In nomine Domini amen, ad perpetuam rei memoriam. Quoniam facta humana quantumcumque memorabilia facile intereunt, nisi litterarum beneficio, quae res scitu necessarias abolari non patiuntur, fuerint immortalitati consecrata. Proinde nos Sigismundus Augustus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, nec non terrarum Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Lanciciae, Cuiaviae, Kioviae, Russiae, Volhiniae, Prussiae, Mazoviae, Podlachiae, Culmensis, Elbigensis, Pomeraniae, Samogitia, Livoniae etc... dominus et haeres. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis tam praesentibus, quam futuris harum notitiam habituris. Quod cum questi fuissent coram nobis et consiliariis nostris ad latus nostrum assidentibus nuntiisque terrestribus, in eo conventu regni generali congregatis, famati Vasko Thynowicz et Choma Babycz, cives nostri Leopolienses ritus et fidei graecae sive Ruthenicae, suo nomine et tanquam nuntii ac plenipotentes totius communitatis Ruthenorū civium et suburbanorum Leopoliensium subditorum nostrorum, eos non mediocri iniuria et gravamine proconsuli et consulibus, advocato et scabinis totaque communitate polonorū ecclesiae Romanae civitatis eiusdem Leopoliensis propterea affici. Quod ipsos uti aequalia membra unius reipublicae civita-

tis nostrae Leopoliensis pariaque onera, dationes et contributiones, tam nostras regales reique publicae regni nostri, quam civitatis eiusdem, ac alias quasvis, una cum aliis civibus Polonis ecclesiae Romanae, sustinentes, ad privilegia et libertates, quibus caeteri cives nostri Leopolienses gaudent, admittere nolunt. A sacerdote etiam eorum ecclesiae ritus graeci in civitate eadem Leopoliensi sitae, proconsul cum consulibus certas quasdam dationes: panum, caponum quorum aliarumque rerum, tempore solemnium festorum, Nativitatis videlicet et Resurrectionis Domini, contra observantiam et libertates personarum spiritualium, exigere consueverunt, iuramentaque circa susceptionem iuris civilis Leopoliensis, ob eam solum causam et praetextum, ut ad eiusmodi libertates non admiterentur, eos praestare; resque et merces venum exponere, pannum ulnatium incidere, liquoresque generis cuiuscunque confidere ac propinare, sub praetextu quarundem rationum minus instarum eis denegant in grave damnum, ignominiam et praeiudicium ipsorum Ruthenorum. Supplicassentque nobis, pro eis ipsi consiliarij nostri, lateri nostro, in eo conventu regni generali assidentes, ut indemnitiati eorum hac in parte consulere prospicereque dignaremur. Nos supplicationi eiusmodi uti iustae benigne annuentes, simulque habentes rationem laudabilis actus unionis regni Poloniae cum Magno Ducatu Lithuaniae in proxime praeterito conventu regni generali Lublinensi iam determinati, post cuius determinationem omnes dignitarios, senatores et officiales, tam spirituales, quam seculares Magni Ducatus Lithuaniae terrarumque Volhyniae et Podlachiae etiam ritus graeci fideique Ruthenicae inter proceres regni Poloniae cooptavimus et coequavimus, cumque iam inter dignitarios regni Poloniae, Magnique Ducatus Lithuaniae et dominiorum nostrorum eiusmodi aequalitas est unita et determinata, multo magis inter minoris inferiorisque conditionis homines similis observetur aequalitas, necesse est. Ex iis itaque et aliis multis legitimisque et firmissimis rationibus animum conventionum nostrorum moventibus, eisdem Ruthenis Leopoliensibus omnibus et singulis nemine excepto tam intra, quam extra civitatem nostram Leopoliensem degentibus.

praesentibus et deinceps futuris temporibus existentibus, eas infrascrip-
tas libertates et immunitates perpetue duraturas ex unanimi voto et con-
sensu consiliariorum regni nostri et Magni Ducatus Lithuaniae
nuntiorumque terrestrium in ec praesenti conventu regni nostri gene-
rali congregatorum dandas, donandes, concedendas; largiendasque
duximus, uti quidem damus, donamus, concedimus gratiose largi-
murus et tribuimus praesente privilegio nostro mediante.

Imprimis autem volumus et statuimus, quod aequaliter cum
aliis civibus et suburbanis Leopoliensibus Polonis Romanae obedi-
tiae omnibus iuribus, privilegiis, libertatibus, praerogativis et immuni-
tibus quibusvis, nullis prorsus exceptis, a serenissimis praedecesso-
ribus nostris, desideratissimis regibus Poloniae ducibusque Russiae,
ac aliis quibusvis principibus et proceribus regni et dominiorumque
nostrorum, eidem civitati Leopoliensi, quavis ratione et modo, con-
cessas, utentur, fruentur, potentur ex eisque pari ratione, quemad-
modum alii cives Poloni Romanae ecclesiae gaudent, ipsi quoque
gaudebunt. Sacerdotes etiam eorum ecclesiae ritus graeci praesentes
et pro tempore existentes, a dationibus quibusvis quocunque no-
mine et cognomine nuncupatis tam peccuniariis, quam aliis quibus-
libet, consulatu Leopoliensi conferendis liberi et absoluti erunt, nec
iidem ipsi sacerdotes ritus graeci alicui, alteri iurisdictioni superiori-
tatique subesse et parere, praeterquam vladicae Leopoliensi, tene-
buntur astrictique erunt. Omnes praenominati Rutheni ritus graeci,
ius civile Leopoliense suscepturi iuramenta corporalia ad instar alio-
rum civium Leopoliensium Pollonorum praestare possint et valeant.
Ad officia item proconsularia, consularia, advocatialia, scabiali-
alia et quasvis alias praefecturas civitatis eiusdem, quotiescumque
electio consularis celebrabitur per capitaneum nostrum Leopolien-
sem praesentem et pro tempore existentem, libere eligi et praefici
poterint et debebunt. Filiosque suos ad ludos literarios, gimnasiaque
et scholas tam in civitate nostra Leopoliensi, quam ubivis locorum
in regno et dominiis nostris existentes pro ediscentibus artibus libe-
ralibus dare destinareque, possint et valeant. Articia item quaevis

mechanica omnia nullis exceptis ediscere, illaque laborare, socios et discipulos artificiorum quorumcunque fovere, contubernia et fraternitates quasiis artificiorum suscipere, in eisque iuxta consuetudinem usitatam praefectos sive seniores fore, eosdemque Ruthenos magistri artificiorum quorumvis Pollonicorum ad articia contuberniaque eiusmodi suscipere et admittere tenebuntur. Omnia quoque genera mercium quocunque nomine et cognomine nuncupatorum per universum regnum Poloniae, Magnum Ducatum Lithuaniae, terras Volhyniae, Kiioviae, Podliachiae et alia dominia nostra exercere, nec non pannum et res quasvis mercimoniales ac institorias omnis generis ulnatim incidere, tam in aedibus eorum privatis, quam in aliis quibusvis locis publicis venum exponere malmaticum muscatellinum, hungaricum, valachicum vinum, medonem, cerevisiam et alia omnia genera liquorum confidere et propinare pari modo et ratione, quemadmodum alii cives Poloniae faciunt semper, et quolibet tempore perpetuo et in aevum eis licitum erit,—non obstantibus quibusvis litteris privilegiis in contrarium praesentum, quocunque modo et ratione, per quasvis personas publicas vel privatas emanatis vel emanandis, quae amplius post determinationem laudabilis actus unionis et statuum rituumque coaequationis ipsos Ruthenos hominesque ritus graeci afficere nulla ratione possunt, quibus per praesentes derrogamus derrogatumque perpetuis temporibus esse volumus. Quod ad universorum et singulorum cuiuscunque dignitatis, statuum et conditionis existentium, praesertim vero generosi Nicolao Herborth de Fulsthyn, capitanei nostri Leopoliensis, nec non famatorum proconsulis et consulum, advocati et scabinorum civitatis ipsius Leopoliensis praesentium et pro tempore existentium notitiam deducentes mandamus, ut praenominatos Ruthenos, cives Leopolienses, omnes et singulos, nullis exceptis, iuxta praescriptum praesentis privilegii nostri in omnibus et singulis conditionibus, clausulis et articulis conservetis, praerogativisque, libertatibus et immunitatibus, modo suprascripto, a nobis autoritate conventus regni generalis Varso-

viensis eis concessis, quovismodo praetextu et colore expuisito contradicere ne praesumatis.

Ita ne de caetero de eo negotio ipsorum civium Leopoliensium hominum ritus graeci, modo praemisso autoritate nostra et praesentis conuentus regni generalis, cum aliis civibus Leopoliensibus Pollonis ecclesiae romane coaequatorum et unitorum, querelis obruamur, et quoniam edocti etiam summis eisdem Ruthenis ipsos consules aliosque cives Polonus Leopolienses areas et domos in circulo civitatis eiusdem emere possidereque prohibere.—Ideo nos vigore unionis et coaequationis suprascriptae damus et concedimus eisdem Ruthenis ritus graeci praesentibus et futuris, omnimodam facultatem et potestatem, areas et domos emendi, et eas apud quasvis personas arendandi, in eisque negociandi ac res mercimoniales quasvis ad instar aliorum civium Leopoliensium Polonorū venum exponendi perpetue et in aevum; quem articulum volumus, etiam inter caeteras libertates suprascriptas, tam a consulatu Leopoliense praesente et pro tempore existente, quam ab aliis quibusvis personis, ipsis civibus Ruthenis, firmiter et inviolabiliter observari; pro gratia itaque nostra, debitoque suo, ac sub poena viginti millium aureorum hungaricalium, medietatem fisco nostro, aliam vero medietatem parti gravatae. Toties, quoties praesenti privilegio, de certa scientia nostra et consiliariorum nostrorum, nuntiorumque terrestrium in eo conuentu regni nostri generali congregatorum ipsis hominibus ritus graeci, civibus nostris Leopoliensibus, concesso, contradictum impugnatumque fuerit, irremisibiliter succumbenda aliter ne feceritis. In quorum omnium et singulorum praemissorum fidem firmiusque et evidentius testimonium praesentes manu nostra propria subscripsimus, quas et sigillo nostro maiori subappenso communiri mandavimus. Datum Varsaviae, in conuentu regni nostri generali, die vigesima mensis martii, anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo secundo, regni vero anno quadragesimo tertio. Praesentibus reverendissimo ac reverendis in Christo patribus—Dominis Jacobo Uchański, archiepiscopo Gnesnense, legato nato et regni nostri pri-

mate, Philippo Padniewski Cracoviense, Stanislaw Karnkowski Vladislaviense et Pomeraniae, Adamo Konarski de Kobylinno Poznaniense, Petro Myszkowski de Mirow Plocense, Victorino Wierzbiccki Luceoriense, Valentino Herborth de Fülsztyn Praemisliense; Alberto Starozrzebski Chelmense—ecclesiarum episcopis. Nec non magnificis ac generosis Sebastiano de Mielecz, castellano Cracoviense et Brzes tense, Luca comite de Gorka Poznaniense Buscenseque, Nicolao Radziwil, duce in Dubinki et Bierze Vilnense, cancellario magni ducatus Lithuaniae ac Lidense, Mohirense, Borysiovieneseque, Petro a Zborow Sandomiriense ac Stobniczense Camionacenseque, Gasparo Zebrzydowski Calisiense, Eustachio Wolowicz, castellano Trocense, magni ducatus Lithuaniae vicecancellario ac Brestense, Kobrinenseque, Ioanne Sirakowski Lanciciense ac Przedecense, Ioanne Chotkiewicz, comite in Skłow et Bychow, capitaneo generali terrarum Samogitiae, magni ducatus Lithuaniae marschalco, et administratore, ac exercituum nostrorum in Livonia praefectu ac Kaunense Protelense, Telsovienseque, Ioanne a Słuzewo Brzestense ac Kamnense, Miedzyrzyczenseque, Basilio Konstantynowicz, duce Otrogiane, Kiovienne ac terrarum Volhyniae marschalco a Vlodimiriene, Ioanne Krotowski de Barcyn Iunovladislavense, Ioanne Fierley de Dambrówicza Lublinense, regni nostri marschalco ac Rathnense. Stanislaw Lairski Masoviae ac vicesgerente, Nicolao Kiszka de Ciechanowiec, Podlachiae ac Drohiciense Belzense, Ioanne a Działyń Culmense et in Brathian, Achacio Czema Pomeraniae ac Novense—pallatinis et capitaneis, Hieronimo Ossolinski Sandomiriense, Ioanne commite in Thanczyn Voinicense ac Lublinense, Paulo Sapieha Kiovienne ac Lubiecense, Stanislaw Herburgh de Fulstin Leopoliense ac Drohobycense Samborienseque et terrarum nostrorum Russiae Zuppario, Andrea Wisznowiecki Volhyniae, Stanislaw Ślupecki Lublinense, Andrea comite in Tanczyn Belzense, Anshelmo Gostomski Ploczense Ravenseque, Sigismundo Wolski de Podhayce Czernense ac Varsaviense, Ioanne Kostka de Stemberg Gedanense, terrarum nostrarum Prussiae, Thesaurario ac Puczense, Dirschovien-

sequē, Nicolao de Dombrowica Visliciense Sandomirienseque, Ioanne Tharlo Radomiense, Andrea Opalinski Szremecense, Ioanne Sienno Zarnoviense, Ioanne Sieninski de Gologory Haliciense, Ioanne Herborth de Fulstyn Sanocense, Praemisliense, castellanis et capitaneis, Valentio Dembinski de Dambiany, cancellario etc... Francisco Krasinski, vicecancellario regni nostri, Nicolao Christophoro Radzivilo, duce in Olyka et Nieswiez, magni ducatus Lithuaniae curiae marischalco, et aliis quam plurimis fide dignis atque terrarum nuntiis testibus, tunc existentibus. Sigismundus Augustus rex m. p.

Эта грамота подтверждена королемъ Владиславомъ IV 5 марта 1633 г., Яномъ Казимиромъ 29 января 1649 г.

Львовскій бернард. арх., кн. 4р., т. 335, стр. 426—431.

Львовскій Ставрополійский архивъ, № 524, 587.

XXVIII.

1574 года, 15 апреля. Генрихъ Валуа, король Польскій, приказываетъ Львовскому магистрату подъ страхомъ взысканія 20000 венгерскихъ злотыхъ обращаться съ русскими православными согласно съ привилегію, данною имъ королемъ Сигизмундомъ—Августомъ.

Henricus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae etc..., nec non dux Andium Carboniorum et Alvernorum etc... Amatis proc onsulibus, consulibus, advocato et scabinis civitatis nostrae Leopoliensis, fidelibus nobis dillectis gratiam nostram regiam. Famati, fideles dilecti! Venerunt ad nostraе majestatis præsentiam nuntii et plenipotentes famatorum seniorum totiusque communitatis Ruthenorum fideique graecae, tam intra quam extra civitatem nostram Leopolensem commorantium, suo et illorum nominibus graviter conquerentes, eos non mediocribus damnis et iniuriis a fidelitatibus vestris propterea affici: quia —quamvis a serenissimo olim divae memoriae Sigismundo Augusto, rege Poloniae, praedecessore nostro, privilegium super certas praerogativas, libertates et immunitates, ibidem luculenter descriptas, Varsaviae in comitiis generalibus anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo secundo obtinuerint, vobisque illud præsentaverint, ac, ut iuxta illius contenta et tenorem conservarentur, expetierunt, tamen vos, neque petitioni illorum, neque litteris ipsis privilegii memorati optem-

perare voluistis, prout contra vos solemniter de eiusmodi temeraria inobedientia vestra sunt protestati supplicatique sunt nobis humiliter, ut indignitati illorum hac in parte consulere dignaremur; cui supplicationi nos benigne annuentes simulque animadvertisentes, privilegium istud ipsorum esse iustissimum et aequissimum illud et omnia eius contenta descriptaque autoritate nostra regia specialibus litteris nostris confirmavimus et roboravimus, volentes itaque, eos iam ad usum et positionem omnium in ipso privilegio descriptorum ducere. Mandamus vobis omnino, id habere volentes severeque percipientes, ut dum praesentibus requisiti fueritis, eos ipsos cives et incolas nostros Leopolienses omnes et singulos ritus fideique graecae iuxta praescriptum privilegii memorati per nos confirmati in omnibus eius conditionibus, clausulis et articulis, nullis penitus exceptis conservetis, eosque ad usum privilegii eiusmodi admittatis, nec ulla ratione vel aliquo colore aut praetextu eidem contradicere presumatis ita, ne amplius apud nos conquerendi in eo negotio ipsi homines Rutheni occasionem babeant. Quod si mandato huic nostro obtemerare temere nolueritis, ideo poenam in ipsis litteris privilegii descriptam, videlicet viginti millium aureorum ungaricalium, medietatem ad fiscum nostrum a vobis sine ulla gratia propter temerariam inobedientiam vestram repetemus, aliam vero medietatem ipsis conquerentibus iniuriaque a vobis affectis succumbetis. Insuper si praemissa mandata nostra exequi neglexeritis, extunc praefigimus vobis terminum peremptorium ab exhibitionem praesentium in¹⁾) septimanis continue et immediate se sequentibus coram nobis iudicioque nostro et consiliariorum nostrorum personaliter comparentes, in eoque termino dicetis causas et rationes, si quas iustas et legitimas habueritis. Qui praemissa exsequi omnia non teneamini, certificamusque vos, quod sive comparueritis, sive non, nos ubique contra vos de iure procedemus, contumacia vestra non obstante. Datum Cracoviae, in conventu regni generali felicis coronacionis nostraræ,

¹⁾ Въ подзданнѣ свободное място.

die quindecima mensis aprilis, anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo quarto, regni vero nostri anno primo. Ex proprio mandato sacrae majestatis regiae.

Львовскій бернард. арх., кн. үр., т. 335, стр. 1089—1090.

XXIX.

1575 года, 1 февраля. Іона, епископъ Галицкій, Львовскій и Каменецъ-Подольскій, расторгаетъ незаконные браки, допущенные наѣстникомъ и крылошанами Львовскими.

Mylostysteyę Bozyieyę Iona, iepiskup Halyczki, Lwowski y Kamincza Podolskao, oznaymuem wssym komu bude potrzeba widathy, isz otecь Ileya, swiessczennik Solloneczki, pozwał pred mene Iyakowa namissnyka naszeho Lwowskoho y kryłoszany Lwowskij. A gdysz stanuły, ino Ileya, pop Solloneczki, skarzył na nych pred namy, isz ony dopusthyli y blohoslawyli Petra Jaremkowicza s Solonki meszkathy z zonoyu u swyathuszy perszy swath z druhoju zwaskoyu, tho iest dwa rodnych brathy od dwu rodnych wzieli. J tesz Petra Sczechlewicza, s thu meszkayecz z zonoyu, u kotoziej yesth muž żywy, y Andreya Rohulicza, kotory meszkaieth z zonoyu persszy swath s perszeyu swachoyu, to iest thuho Andryia rodnaia bratanna byla za Demkom, a thoy Andry rodnyu sestru Demkowu wzial sobi za zonu, a namissnyk thym wsim sliub dawal, szto iest naprotyw zakoni swiethom nasszom takowyje zenythwy, y iescze nie opissowali do ieho milosczi pana starosty, y oblycznie pred ieho mylostią skarzyły pred panom podstarostym, iszby oni wedlug prawil swietych otecь dopustyly y blohoslawyli ich. A namissnyk Iyakow s kryłoszany na tho thuiu zalobu odpowily: isz my ktomu sie znamieno, i czesmy ich blohoslawili, y do ieho milosthi pana starosty pysaly, abo y skarzyły y przez lysth swoj iehosmy ustanowiely, eisliby im zakonu nie czynil. Abowiem iesmo niewidaly, isz ony buth

sobi thak w blyskosthi, a oni nam inaczéi powidali; my ich byly blahoslawyli y dopustyli wedlug ich powisthi. I thusz pred namy oblycznie stoyaczi, Petr Jarckowicz y Andrey Rohulicz, Petr Szczelkowicz, Solonczane, powidili: izesmo my wam powidaly jak iesmo my sobi byli, a wyste nam dopustyli takowych zenisthw. Illyssmy ich pytali, iestiz maiuth iakowyi lysthy, aszby tak powidaly. A ony, neokazuwalny zaloby y odpowidy, iacy slowne powidali. Ino ya, wysluchawszy żaloby y odpowidy y tych thysz Solonczanych wssich postupkow, mayuczi pry sobi duchowenstwo, sprawom naszym duchownym mayuczi na dobrym baczenyu, z ewangelya Hospoda nassheho Isus Chrysta y swyatych Apostolow y bohonostnych otecz prawil, skazuiem skazaniem naszym ninyeszym tyi malzenstwa byty niezemniczi, abowiem suth naprotyw zakoni swyethom naszom hrczeskom y swietych otecz prawyl, a szto namiestnik Jakow sliuby im dawal y s kryloszany ich blahoslawil y dopuszczal, my tho wnioscezo obrassczaiem y kassuiem ich sliuby, sto im dawano. J blahoslawenstwo zwerchnostyu naszemu pastyrskoyu prykazuiem thym Petrowy y Andreyowi, aby tym zonam daly spokoj, a snymy iuszne meszkaly wieczne pod neblahoslawleniem naszym. A ieslyzby snymi maly messzkathi, abo kotory snych Ilyebi u pokuthi prynieiti nechothyli za tho, szto znymi meszkaly, aby im zadnoho zakonu neczyneno, yak protwynikom y protwynicziem ich zonam zakonu swiethoho naszoho, tak otec Jliya, jak inszyi swiesczennyczi, pod neblahoslawleniem naszym koneczne. A otec Jliya yak nalepiej rozumieth, tak nechaj ich w zakoni sprawuieth toch Petrow y Andryia y ynych, kotoryy suth abo mily by bythi, sztho by ne wodluch zakonu swietoho sprawowaly sie, yak budeczy pastyr dusz ich. A ia yenu choczu thoho dopomohaty; a szto sie dotyczeth, ysz namistnik nasz Jyakow parachwyuu od sahiligi (?) wtorhuieth sie y sliuby dawal, abo inszyi zakony czynil parachwianom ieho, ia choczu inszym czassom sprawiedlywosth sucho uczynithy o tho, gdysz iedno schoczeth thoho otec Jleya pozwathi, abo pozoweth y o sztonkolwiek dasth iemu wynu. Data lysthu w Lwovi, u

swiethoho Jurya, roku Bozeya tyssiacza piethsoth syndessyath pyethoho, missieczie chwebrualya perwy deň. Iona, iepiskup Lwowski, rukoiu wlasnoiu. Konon krylloszanin mytropolylie Haliczkoie, namisnyk Kryloski, Halyckyi.

Львовскій бернард. арх., кн. зем., т. 20, стр. 265—267.

XXX.

1576 года, 20 ноября. Грамота кор. Стефана Баторія, которою онъ подтверждаетъ двѣ грамоты Сигизмунда Августа: одну объ уступкѣ Маркомъ Балабаномъ Львовской епископіи своему сыну Григорію, другую о пользованіи и владѣніи Григоріемъ упомянутой епископіей.

Vladicæ Leopoliensi quaedam privilegia confirmantur.

Stephanus, Dei gratia rex Poloniae etc... Significamus etc... Quod cum exhibuissent nobis certi consiliarii nostri nomine honorabilis Hrehorii Balaban, vladicæ Leopoliensis, binas litteras pargameneas a serenissimo olim Sigismundo Augusto, rege Poloniae, proedecessore nostro, emanatas sigilloque regni subappenso singulas communitas manuque reverendi Petri Myszkowski, regni Poloniae vicecancellarii, subscriptas: priores quidem continentes in se consensum ab eodem serenissimo rege honorabili Marco Balaban, vladicæ Leopoliensi, ejusdem Hrehorii patri, super resignationem faciendam ejusdem vladicatus Leopolensis in personam praefati Hrehorii Balaban, filii sui, datum et concessum;—alteras vero, continentes in se conservationem in usu et administratione possessioneque vladicatus memorati ipsi Hrehorio per eundem regem concessam, sanas, salvas et integras, nullamque suspicionis notam in se habentes, quarum litterarum prius emanatarum tenor sequitur ejusmodi: Sigismundus Augustus etc... Posteriorum vero tenor est talis: Sigismundus Augustus etc... Post quarum quidem litterarum exhibitionem retulissent nobis iidem consiliarii nostri cum ipsum Hrehorium Balaban morte memo-

rati Marci, patris illius, ex vladicatu eodem Leopoliensi per reverendissimum olim d. Stanislaum Slomowski, archiepiscopum Leopolensem, sub praetextu cuiusdam asserti juris, pulsum fuisse, illumque Iwano Lopatka, nuper vita functo, in derogationem juris ejusdem Hrehorii, concessisse, supplicassentque nobis nomine ipsius honorabilis Hrehorii Balaban, ut in primis easdem litteras utrasque praeinsertas approbare, ratificare et confirmare, atque eundem Hrehorium ad usum fructum et possessionem vladicatus memorati restituere dignaremur. Cui quidem supplicationi uti iustae benignae annuentes, simulque habentes commendatam ipsius integritatem, constantiam et in ritu graecanico bene riteque administrando non vulgarem peritiam solerteriamque, litteras praeinsertas utrasque in omnibus earum conditionibus, clausulis et articulis approbandum, ratificandum et confirmandum, illumque in pristinum usum fructum et possessionem vladicatus praenominati Leopoliensis restituendum, ac in eodem ad extrema vitae illius tempora ipsum conservandum et relinquendum esse duximus, uti quidem autoritate nostra regia ac de consilio consiliariorum regni nostri, lateri nostro tunc assidentium, approbamus, ratificamus et confirmamus, atque ipsum in usum fructum et possessionem vladicatus suprascripti Leopoliensis restituimus, conservamus et relinquimus, eique ipsum vladicatum cum omnibus ejus attinentiis et pertinentiis, usibus, fructibus et proventibus emolumentisque universis antiquitus et de iure consuetudineque ad eundem vladicatum spectantibus et pertinentibus ad extrema vitae ipsius, uti praemissum est, tempora ex plenitudine autoritatis et superioritatis nostrae regiae damus, donamus et conferimus praesentibus litteris nostris, eumque pro vero et legitimo vladica Leopoliensi a nobis instituto ab omnibus ubique haberi volumus, non obstantibus quibusvis litteris nostris in contrarium praesentium emanatis et emanandis, quibus nos quo ad effectum praesentium derogamus. Quod ad universorum et singulorum cuiuscunque dignitatis, status et conditionis existentium, nominatim vero generosorum Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis nostrorum capitaneorum ac omnium in universum ritus et religionis.

graecae sive ruthenicae hominum tam ecclesiasticorum, quam secularium notitiam deducentes, mandamus, ut eundem Hrehorium Balaban juxta praescriptum praesentium litterarum nostrarum in usu quieto et pacifica possessione vladicatus praefati Leopoliensis conservent conservarique ab aliis, quorum interest, curent eique de omnibus redditibus, proventibus et emolumenis universis et singulis respondeant ac jurisdictionem ab eis, ad quos pertinet, ipsius agnoscant, agnoscique facient. In cuius rei fidem ac evidenter testimonium sigillum nostrum praesentibus est appensum. Datum Torunii die XX novembris, anno Domini MDLXXVI.

Варшавский и.о. архивъ др. ак., кн. мемр., № 115, л. 95.

XXXI.

1577 года, 30 марта. Король Стефанъ Баторій подтверждаетъ привилегіи, дарованныя русскимъ жителямъ города Львова королями: Сигизмундомъ-Августомъ и Генрихомъ Валуа.

Stephanus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae etc... Transilvaniae princeps. Famatis proconsuli cum consilibus, advocate et scabinis civitatis nostrae Leopoliensis, fidelibus nobis dilectis, gratiam nostram regiam. Famati, fideles dilecti! Conquesti sunt nobis graviter nuntii et mandatarii seniorum totiusque communitatis Ruthenorum ritus et fidei graecae civitatis nostrae Leopoliensis, tam intra, quam extra civitatem dictam Leopoliensem degentium suo et suorum principalium nomine, quod per fidelitates vestras certis praerogatis, libertatibus atque immunitatibus, in privilegio suo, quod beneficio serenissimi olim piae memoriae Sigismundi Augusti, regis praedecessoris nostri, concessum habent, a serenissimo Henrico atque nobis confirmatum, specifice descriptis uti et gaudere non permitantur, etiam—si fidelitas vestras litteris mandatorum serenissimorum

praedecessorum nostrorum eo nomine requisiverint, non sine magnitudine et gravamine ipsorum suplicantibusque iisdem nuntiis et mandatariis, ut ea in re auctoritate nostra de remedio iuris et iustitiae oportuno ipsis providerent. Nos muneris et officii nostri esse scientes providere nec quibusque subditorum nostrorum suo frustretur, fidelitatibus vestris serio ac sub poena, in dicto privilegio expressa, mandamus, ut de praesentibus fidelitatis vestrae requisitae feurint, eos ipsos subditos nostros Ruthenos ritus et religionis graecae, omnes et singulos, intra et extra civitatem nostram Leopoliensem habitantes, iuxta praescriptum privilegii dicti a nobis confirmati in omnibus eius conditionibus, clausulis et articulis, nullis penitus exceptis et exclusis, quemadmodum iuris aequitatisque ratio postulare videbitur, conservent, ad usumque debitum et pacificum eius privilegii et omnium in eo contentorum eos admittant admissisque faciant, nec ulla ratione vel aliquo colore praetextuque eodem contradicere praesumant. Ne aliter fidelitates vestrae faciant pro gratia nostra et poena praetacta in privilegio expressa, cuius medietas fisca nostro, altera vero medietas parti conquerenti ex bonis fidelitatum vestrarum irremisibiliter applicabitur. Datum Vladislaviae (Włocławek), die XXX mensis martii, anno Domini MDLXXVII, regni nostri anno primo. Stephanus rex scripsit.

Львовскій бернард. арх., кн. үр., т. 336, стр. 1282—1283;
Львовскій магистратскій, арх., т. 225, III, А., стр. 51.

XXXII.

1582 года, 16 ноября. Король Стефанъ Баторій утверждаетъ передачу монастыря Петрча игуменомъ Стефаномъ Геркою подъ защиту и попеченіе Гедеона Балабана.

Confirmatio litterarum Stephani Herka, praefecti monasterii ritus graeci, dicti Pietrcza, quibus patronum et curatorem ejusdem monasterii constituit.

Stephanus etc... Significamus etc... productas esse apud nos litteras Stephani Hirka, praefecti monasterii ritus graeci seu ruthe-nici, dicti Pietrcza, tituli assumptionis Beatae Mariae Virginis, quem in vulgari humen vocant, quibus ille aetate iam gravis, ne quid monasterium illud ob senectutem suam detrimenti pateretur, in patronum et curatorem sui ejusdem monasterii venerabilem Gedeonem Balaban, vladicam Haliciensem, Leopoliensem et Camene-censem, adoptavit et constituit. Supplicatumque nobis est, ut eam adoptionem et constitutionem patroni praefati, per ipsum Stephanum humen factam, ratam haberemus, authoritateque nostra approbaremus et confirmaremus. Litterarum vero ejusdem constitutionis tenor is sequitur: Я Стефан Герка, игумен монастыра Шетрча, заложеня храму Успеня Пречистое Богородицы, со всеми обывателями пре-реченого манастира, ознаймую симъ листомъ, кому будетъ того по-треба ведати, иж я, видечи себе зешлого в летех и будучи ста-рости глубокой, монастыра ирреченого и церкви святое дозирати и для недостатку манастирского поправляти не могу и, стерегучи того, абы церковъ святая и местце манастирское пусто не остало, просилъ есмъ его милости отца Гедиона Балобана, епископа Га-лицкого, Лвовскаго и Каменца Подолскаго, яко того, котирій по-виненъ церквей и манастирей дозирати, жебы быль церкви светой и всему манастерови Петрецкому так же и мне зо всеми обыва-тельми манастирскими опекуномъ и родителемъ. И отецъ епископъ Галицкій на прозбу мою то учинилъ, же поднялся церкви светое манаастера со всеми пожитки его дозирати и радити, и мене ото всихъ кривдъ и долегостей также и братю мою боронити и по-радокъ вес яко въ церкви, такъ в манастыри чинити и пожитковъ всяких манастирских дозирати и стеречи, сеножати теж и сады манастирскіе, которые сут, у ведомости, и в моцы своей мети и тым шафорати, церквей и манаастера тымъ поправляти, мне теж игу-мену также и брати, которые будутъ калугоре в манастыри, або служитеle того манастыра маеть отецъ владика з доходовъ мана-стырскихъ на живность и на потребу мне калугору належашую

давати и осмогровати; а для лепшего зведома печать свою манастырскую къ сему листу приложилемъ и власною рукою подписанъся. Писанъ в манастире Петръчи месяца апреля деветънацатаго дня, року Божіего тысяча пятсотъ осмъдесѧть второго, Стефанъ Гирка власною рукою.

Nos igitur rex Stephanus, cum adoptionem seu constitutionem illam patroni et curatoris praefati vladicæ Haliciensis, Leopolien sis et Camenecensis, per humen factam, ex re et commodo monasterii illius esse factam intelligamus, neminique praeterea id magis quam ipsi vladicæ competit, ut usui ritus monasterii curam gerat, consentimus consentimusque litteris hisce nostris in suam eandem in patronem et curatorem praefati monasterii a Stehano humen factam constitutionem seu adoptionem et assumptionem, illamque autoritate nostra, quantum publici juris erit requirit, approbamus, ratificamus et confirmamus, decernentes, ut sit rata, firma et inviolabilis robur que suum debitum obtineat, atque ipse praefatus vladica vigore constitutionis ejusdem et consensus, ac approbationis nostræ praesentis patrocinium et curam monasterii eiusdem in omnibus gerat. In cuius rei fidem etc... Datum Varschoviae, in conventu regni, die decima sexta mensis novembris, anno MDLXXXII et regni nostri anno septimo. Stephanus rex.

Варшав. глав. архивъ др. ак., кн. метр., № 29, л. 156.

XXXIII.

1586—1590 гг. Запись вновь-поступающихъ учениковъ въ Львовскую братскую школу съ обозначенiemъ обязательствъ родителей относительно илаты за нихъ.

Я Иванъ Богатырецъ, крамарь, отдаю сына своего Михаила Стефану даскалу рукому на науку словенско писма, а маю платити на кварталъ по кѣ грош. польскихъ, возвъ дровъ на зиму.

Карпа далъ сына своего Стецка до школы руское на nauку, грош. 51.

Панъ Иванъ Билдеха далъ сына своего Иванца до школы руское на nauку,—грош. 61.

Панъ Иванъ Красовский отдалъ хлопцови два своих: Романа и Андрѣя, от одного 61 гроший, а другій 5 грош.

Иванъ Рогатинецъ Козмичъ далъ сына своего Прокопа, грош. 5.

Варвара Грицковая отдала, презъ пана Леска, сына своего Федѣка, грош. 5.

Касьянъ Сахновичъ отдалъ сыновъ своихъ Федора, грош. 61, Андрѣя, грош. 5.

Марушка Стецковая, вдова, отдала сыновъ своихъ, презъ пана Лекса, сыротъ двохъ: Іакова и Григория сиротъ.

Козма от Вознесенія сына своего Козму далъ на nauку, от которого 61 грош.

Священикъ Вознесенский Андрей далъ на nauку трехъ сыновъ своихъ: Лукашка, Иванка, Петра, от двохъ по 61 грош., а от третьаго 5 грош.

Презъ пана Красовскаго Тимко сирота з Яворова, его отдалы и на nauку.

Панъ Стефанъ самъ презъ себе далъ хлопця Арсения, от его квартири 61 грош. и возъ дровъ.

Панъ Марко Гречинъ далъ сына своего Гавриска, грош. 5.

Панъ Лаврентій Маляръ далъ сыновъ его 61: единъ гроший 61, другій 5.

Панъ Олексій далъ сына своего Карпа ноеврія 51 дня,—платити 61 грош.

Панъ Иванъ Бойкало далъ сына Павла своего весполъ з Олексіемъ, платити маєть по 61 грош.

Р о к у п и.

Иоанъ ковал Когутъ отдалъ сына его ко науце рок пн
мѣсяца февраля 4, ему имя Василей, ві грош.

Григорий Щуцкий, року пн, мѣсяца февраль 4, отдалъ
сына своего Павла.

Игнатий дияконъ далъ хлопца его Иоанна, от негож грош. 5.
Катерины, вдова дала сына ея Юлка,—ниций.

Янушъ далъ сына своего Якова, грош ві, рокъ пн, марта 3.

Миколай далъ сына своего Василия грош 5, рок 88
марта 3.

Михаило Корчовъский далъ сыновъ своихъ: Андрея и
Марка грош. по 1, рок 88, марта 3.

Самоиль далъ сына своего Алексѣя грош 5, марта 3.

Данило далъ сына своего Якова, грош. 10, марта 3.

Феодоръ далъ сына своего Михаила, грош. 8, марта 3.

Пахомий далъ сына своего Михаила, грош. 12, марта 3.

Селивестръ Шелестъ з Солонки далъ сына своего Феодора,
марта 3, грош. 12.

Максимъ далъ сына своего Андрея, грош. 8, мѣс мар. 3.
с предмѣстия Краковскаго.

Петръ пекарь далъ сына своего Андрея, грош. 12, марта 10.

Мисковая з Городка дала сына своего Якова, грош. 10,
марта 10.

Сташковская, удова съ предмѣстия Галицкого, дала сына
своего Антоніа, сироту, марта 10.

Мисковая, вдова Люторова, дала сына своего Тимоѳея, грош.
10, марта 10.

Трушъ Текля дала сына своего.

Григорий ковалъ, з Долгой улицы, далъ сына своего Фео-
дора, мѣсяца апрѣля 8, платы грош. 8.

Іосифъ, з Галицкого передмѣстия, далъ сына своего Іоанна,
апр. 14, грош. 12.

Панъ Илиашъ пекар отдалъ сына своего предъ Рождествомъ Христовымъ, на кварталъ по 5 грош.

Мѣсяца апрѣля 14 днѧ Ioannъ панъ Стрѣлицкій далъ сына своего Ioanna, гроп. 12.

Петръ Дубовичъ мая 20 далъ псалтыру учити, гроп 12.

Стефанъ кравецъ, з предмѣстя Krakовскаго, отдалъ сына своего и з женою своею Ioана, псалтыру началъ учити, мая 8, грош. 10.

Отецъ Ioанъ, священикъ Богоявления, Евстафия сына своего отдалъ учити трете з днемъ святого великого поста во второкъ, по 12 гр.

Р о къ 1590.

Тимофеи кушнеръ, з Krakовскаго предмѣстя, отдалъ сына своего Андрея нед. 4 святого великого поста, заплата по 12 грош.

Панъ Лаврентий Иониа сына своего отдалъ до науки повелицѣ дни в нед.

Отецъ Ioана сына Ioanna, сына своего, отдалъ учити въ понедѣлокъ 4 недѣл. по Воскресеніи, 12 грош.

Священникъ Миколаевский, отецъ Феодоръ, Davida сына своего далъ учити в постъ предъ Рождествомъ Христовымъ, року чs, мѣсяца декаб. 3, по 5 грош.

Свящ. Сиховский Ioанъ Лазара сына своего далъ учити писати, абы умѣль скоропис и иныхъ братственныхъ наукъ, змогилъ до Великодне быти ему, за то маеть дати тридцать грошей,

ъ, или што ласка его.

Львовскій старопилильный архивъ, связка XXV, fasc. 304.

XXXIV.

1589 года, 14 апрѣля. Письмо Федора Скумина къ Львовскому братству о томъ, что по причинѣ затруднительныхъ обстоятельствъ Рѣчи-Посполитой дѣлъ братства не возможно было уладить.

Задне участивые мои ласкавии панове, обыватели мѣста Львовскаго закону греческого, приятельские мои и поволности! Залецам ласкаво приязни вашей милости за поважене ласкавое, вашей милости приятелемъ моимъ ласкавым велице и пилне дякую и вшеляким способомъ старатисе буду, якобым тую хуть вашей милости приятелске отдавал и задѣловати мог. Писане вашей милости в справах вашей милости, церкви нацпой християнскои, закону греческому належачих з великою вдячностю принявши, былем готов в том во всем вашей милости служити, лечь справы речи послоплитое, которые в том теперешнем великому небезпеченстве от турковъ теперешнии такъ затруднили, же не только в так речах приватныхъ, але и в ынших спрах речи послоплитое, праве, до жаднои отправы не пришло, зачим и тая справа вашей милости жадною мѣрою отправитсѧ не могла. Про то прошу, абысте мне, вашей милости, в том за зле мети не рачили, же се в том ваша милость на сес часъ послужить не могло, вед же за инишою вшелякою оказыю, в чом буду мочи вашей милости приятелске и зычливе в потребах вашей милости допогати ленив не буду, а на сес час и повторе приятельские зычливости мои приязни вашей милости залецам. Писанъ у Варшаве мѣсецу апрѣля дї дня.

Вашим милостям зычливый приятел Теодор Скуминъ, воевода Новгородский, староста Городенъский и Олатъский власною рукою.

Адресъ: Задне участивым их милости паномъ обывателем мѣста Львовскаго, религии и послушеньства закону греческого, приятелемъ мне велде ласковымъ.

Львовскій ставропигіальныи архивъ, связка XXIII.

XXXV.

1589 года, 29 декабря. Письмо митрополита Киевского Михаила (Рогозы), Гедеону Балабану, епископу Львовскому, о воспрещеніи учить закону Божію непризванимъ дидаскаламъ, не состоящимъ въ братствѣ.

Узнавши быти чинное украшеніе и благолѣпіе церкви Божія и опекателство во всѣхъ справахъ, благословилъ сыновъ нашего смиренія, благовѣрныхъ гражданъ братства св. мѣста Львовскаго Успенія Пр. Богородица и то самъ потвердиль и ухвалиль, того ради и я всѣмъ сердцемъ моимъ и мыслю благодарю Христа Бога моего, како таковое просіяніе и свѣтило въ законѣ нашемъ является и таковые тыжъ и благолѣпіе, яко свѣтило веліе, въ законѣ нашемъ святомъ оказывается. Леч ижъ тамъ слышу, господине о епископе, же нѣкіе неискусные въ вѣри суще и закону Божему неумѣлые нѣкіе дидаскалы являются и развращенія и несогласныя ученія по апостолу проповѣдуютъ, яжъ имъ не есть вручено отъ господина и пастыра нашего вселенскаго и не позволено, того ради и мы, послѣдуючи узnanію старшого Господня пастыра нашего, молимъ твою честность да возбранишъ таковыми ученія приносити, онимъ же не вручено, но токмо милости братству святому, отъ нихъ же всякий отъобразъ дѣлъ къ ученію благыхъ подавати имаетъ и отъ нихъ всякий ученія дѣтемъ и всѣмъ хотяющимъ закону Божію свѣдущимъ возбраняти не иметь, чemu и твоя святыня, брате нашъ, еже о Христѣ зазорень и противень быти не рач, но пакъ з того, якъ благий пастырь, возрадовавшия сему пріяти с усти рач и подъ всякий чинъ благий себе подклонити и образъ з себѣ всего благого подати рач. Святыя милости Божія и нашего смиренія благословенія и молитвы буде с честнымъ епископствомъ твоей милости всегда.

Писано въ богоспас. градѣ Новогородку ^{афп.9}, декабрь 29 д.

Львовскій. ставрониг. архивъ, свяка ХХГ.

XXXVI.

1590 года, 22 июня. Грамота митрополита Михаила (Рогозы) объ отлучении от церкви некоторыхъ Львовскихъ мѣщанъ за противодѣйствія ставропигіальному братству.

Волею Божиєю Михайло, архієпископъ митрополитъ Кieвский и Галицкий и всѧ Россіи. Вамъ мещаномъ Львовскимъ, которые суть есте противницы и ненавистницы святого братства, постановленого и утвержденного его милости господиномъ Іеремеемъ, вселенскимъ патриархомъ, зверхнейшимъ пастыремъ нашимъ, на которое постановленье безстыдне и бесчестне блузните, на столь патриаршеский весьде и на все постановленье его всегдѧ и на каждомъ мѣсци и на судѣхъ, якъся показало пред нами в нынѣшнемъ соборѣ нашемъ Берестейскомъ презъ свѣдоцтво уряду вашего Львовского, ижъ вы многие соборища чините и единомысленыхъ на зло ко собѣ избираете и противъ братству ся нетчемне заставляете и люди посполитые погоргааете и церковь возмущаете. Якъ есмы, зрозумѣвши, судили с писанья вашего, которое единомыслено со всѣми пишучи, ко намъ имена свои послали есте Иваномъ Минцевичемъ и Иваномъ Мороховскимъ, просечи нась, абы есмо вамъ тое пустоты ваше покрепляли; протожъ мы, помѣничи декрета вселенскаго патріархи, пастыра нашего зверхнейшаго и ведлуї описаного запрещения и клятвы на противниковъ в братскихъ привилеяхъ описанное, васъ в неблагословение и в клятву вкладаемъ: Семеяна Луцкого, Ивана Бильдягу, Ивана Минцовича, Фому Кушнѣра, Феодора Кравца, Феодора Юсковича, Евстафия Игнатовича, Андрея Кравца, мещаны Львовские, и тыжъ Лукаша Крамара, Ивана Сохобца, Василия, Антония Грека, парафъяны церкве святого Богоявленія, предмѣщанъ Львовскихъ-Галицкое брамы, и тыжъ парафияны церкве святого Благовѣщенія: Семеяна Терлецкого, Данила, Феодора Гордоступовича, Константина Кравца, и тыжъ предмѣщанъ Краковскаго предмѣстя: Семеяна Корунку, Марка Мисоловича, Семеяна Гербара, Костя

Косинвича, парафъянъ церкве святого Феодора, и тыжъ: Ивана Тецковича, Антона Аврамовича, Ивана Поповича, Федора Кравца, Ивана Мороховскаго, парафъяне церкве святого Николая и со всѣми иными помочниками вашими. Вы бы о томъ вѣдающи и симъ листомъ нашимъ обнесены будучи, жебы есте никто не смѣли во церкви Божии входити и никоторыя справъ духовныхъ от духовенства принимати, также каждый съ христианскимъ человѣкомъ не смѣли бы въ приязни жити и до нихъ въ дома ходити до того часа, поколься намъ того всего пристойне справите и тамошнему Лвовскому братству, а не менѣ спровадить ихъ побожнимъ христіанскимъ покорите и возмете прощеніе отъ братства Лвовскаго, тожъ до мене придете, усправедливитесь и церкве божественное пристойнесь покажете. А пакъ-ли бы которые колъвекъ въ тамошнемъ краю христианский человѣкъ зъ вами неблагословенными людми хотѣлъ у приязни жити и въсѧ въ дому своя взвытіи, тожды и таковые каждые подъ тоежъ неблагословеніе Божие и отлучение церковное подълегати повиненъ есть. Но при выступномъ и невиннымъ тоежъ каранье мечъ духовный неблагословеніе Божие па собѣ нести повиненъ есть. Что вы, певне вѣдающи, въ томъ почиваете, а статечнѣ въ лѣпшой набожности животъ свой проводте, закону Божему и справамъ Его святымъ никоторого вруганья нечинѣте. А въ томъ неблагословеніи Божиимъ много не лежите, што нась борзѣ... до справы, простившися и поеднавшия зъ братствомъ Лвовскимъ и того неблагословенія Божего и отлучения легче собѣ неважѣте, на што Евангелия святая явне вказуетъ, въ чомъ часть смертельный человѣка знайдеть, съ тымъ же и на судный день встati мусить. Прото чуйтесь, абысте подъ декретъ тяжѣкий не подпали, на далекий часъ того не откладайте, только такъ въ томъ честне поступайте, якося впередъ поминало, конечно. Писанъ въ Брестю, на соборе нашемъ нынѣшнемъ духовномъ, року Божего тысяча пятьсотъ девядесятаго, месяца іюня двадцати второго дне.

Михайло митрополитъ Киевский и Галицкий рука власная.

На оборотѣ: Клятва на противномъ всѣхъ братству Львовскому отъ Берестѣскаго собору.

Anno 1590. 22 Iunii.

Львовскій ставропигиалинныи архивъ, сълзка XVIII.

XXXVII.

1590 года. Протестація Львовскаго братства и игумена монастыря св. Онуфрія, Василія, противъ Гедеона Балабана, учинившаго нападение на помянутый монастырь.

Stanawszy u xiag z oicem Wasilem, ihumenem swiętego Onofrego, mieszczanie miasta Lwowa religiei greckie, bractwo Wniebowzięcia Panny Maryei, dziedzice, fundatorze, dzierzawce manasterza swiętego Onofrego na przedmiesciu Krakowskim, pod góra zamku Wysokiego leżącego, pod obroną ich mosci panow starost Lwowskich zawzdy bedącego, stoiąc przy dekrecie naiswiętszego Ieremiasza, archiepiskopa Konstantinopolskiego, nowego Rzymu y powszechnego patryarchy, przed którego sąd będąc od nas wielebny oiciec Hedeon Balaban, wladyska nasz Lwowski, wspomieniony manasterz y o wszystko pozwany, sprawial sie y nalazl sie nam we wszystkim być winien, y iako upadly, uchodząc srogosci prawa, iednal sobie laskę u naiswiętszego patryarchi przez przyczynę wiele zacnych lud i, y korzil sie, przysięgajac, leżąc pod nogami oica patriarchi, przyrzekajac, przysiagl pokoi z nami we wszystkim wiecznie trzimac y nas niwezim nieturbawac, ani sie w pronomią oica metropoly Kiiowskiego y Halickiego, wedle przysięgi swei, nie kusic, ani w dziedzictwie, w dzierzeniu, w roskazaniu nam na tym manastyrzu nie przeszkaďać, gdysz żaden wladyska, ani on sam, w tym manasterzu wladzi zadne niemial. Swiadczyli sie tedy naprzeciwko przerzeczonemu wielebnemu Gedeonowi Balabanowi wladycie, isz on, zapomniawszi pokoiu y niepamietając na przysięgę swoię, przyciągnął na sie klatwę, w dekrecie patriarszym nai uczynioną pod zrzuceniem z wladycztwa iego y pod

wiecznym nierożgrzeszonym przekleństwem, rzucił się gwałtownie na wszystkie dekreta oica patryarchi y na dekret, uczyniony pomienionemu manasterzowi naszemu, targnął się nad przystoienstwo w pronomią zwierzchnosci oswięconego Michała, archiepiskopa metropolity Kiiewskiego, Halickiego y wszystkiej Rusi, zwierzchnego pana y pasterza swego. Posłał sługi swoje Hrycka Tarnopolca, Pawlika Krawca, Tymka Miklasza, Jarosza Szczęsnego y inich sila, y przytem powinowate swe pana Juska Balabana, syna pana Waskowego, pana Hryhorja Balabana, syna pana Jurkowego, y s pomocnikami ich z Leskiem podwoiewodzim, mając przy sobie ludzi poddanych oica władczych z rozmaitym orężem y z wielkością pospolitych ludzi, wlezli dziurą w manastyrz nasz s. Onofrego a nie zwykłymi wróty dnia wczoraiszego ostatniei godziny, przy zachodzie słońca, y poobiali wrata, zamknione pod kluczmi naszymi, gwałtownie otwierali sobie. Potym weszli na góre do małej cerkwi, gdy wieczernie spiewano, s ludzi władcicze y s przyaciolmi iego y s pomocnikami ich, y zamieszali nabozenstwo w chwale Bożej, szarpając słowy nieucciwymi oica ihumena Wasila, popa tego manastyrza naszego, y klucze od małej cerkiewki y d przysionku wielkiej cerkwi od pasa gwałtem pomienionemu popowi w cerkwi wydarli, domagając się ieszcze od niego gwałtownie kluczów od samej wielkiej cerkwi, które klucze my zawzdi trzymając y dzis dzierzymy, sprawując ten manasterz s przodków swych. Potym wydarli mu klucze wszystkiego schowania, y poodebykali komory, olmarye, skrzynki y pobrali pieniądze, cerographi, listy, księgi, fenty y zygar za pięćdziesiąt złotych, cynę, miedz y wszystkie statki oica ihumenowe y manasterskie: szacujemy to wszistko szkodi jako pięćset złotych. I do tego tesz ieszcze pochwytali służbi oica władczyne w tą godzinę naszych sierot ubogich szkolnych paedagogow, którym porucono dzieciaki małe ubogie pod opiekę tam w tym naszym monastyrzu wychowywać, według porządku braterskiej szkoły naszej, a dzieciaki małe sierotki nasze gwałtownie rozpędzili, których to młodzieńcow dał oicie wlałyka posadzać do więzienia, do pana Leska

podwoiewodzego, iednego imieniem Sawę, drugiego Jermolę: tych młodzencow, wlocząc, biiąc, w manastyrzu ślugi oica władczyne, do więzienia podwoiewodzego posadzali, do tegosz ieszcze dwóch chłopcow mieiskich, iednego Wasila, chłopca pana Jurkowego, y Iwanowego Rohatyncow, mieszczan Lwowskich, którego przed bramą Krakowską na gruncie mieiskim, na posludze od gospodarza swego posłanego, ślugi oica władczyne, gwaltownie poimawszi, do więzienia do podwoiewodzego wsadzili, y drugiego Jacka chłopię we dwunascie lat syna Tedora Greka, mieszczanina Rohatynskiego, którego oiciec dał tu do Lwowa do szkoły mieiskiej uczyć, tego Jacka na Długiei ulicy, przeciwko Lukasza słusarza, poimał oiciec władyka przez slugi swe y do podwoiewodzego więzienia wsadził, przykowawszi go do kłody za nogi w więzieniu, a tych trzech za nogi w kłodę posadzal, w którym więzieniu u podwoiewodzego będącici, woznym y slachta arrestowalismy. A gdi iusz była noc, posłał znowu oiciec władyka pierwszej godziny w noc slugi swoje y oddane swoje świętouircy z rozmaitym oręzem y z wielkością ludzi pospolitych, weiszli w nocy w wspomieniony manasterz y gwaltem wzięli ucciwego oica Wasila, ihumena popa naszego, pod błogosławienstwem oica metropolity nam postanowionego, którego popa szarpając, biiąc, z manastyrza s. Onofrego gwaltem wywlekli, y z nim drugiego czernca Daniela starzuchnego także wlocząc sromotnie, y prziwiedli ich wtorei godziny w noc na gorę s. Jura do oica władyki, y wsadził oica Wasila do okrutnego wiezienia—do iamy, a Daniela, czerna drugiego, osobno wsadził, w ktorei iamie oiciec Wasil, siedząc od wtorei godziny do czternastej, mało nie umarł, a potym zaledwie żywego kazał z tei iamy wywlec przed siebie władyka, gdzie zaraz stocąc oiciec Wasil przed nim w więzieniu, woznym y slachta świadczył sie imieniem oica metropolity, pana swego, na gruncie u świętego Jura w te slowa: isz mie oiciec władyka gwaltownie ślugami swymi wywlekl z manasterza s. Onofrego s pronomiiei oica Michala, oswieconego metropolity, pana mego, rzucił sie na zwierzchność oica metropolity Kiiowskiego, Halickiego y wszystkiej Rusi, pasterza y pana swego, y tesz rzucił

sie na dekret naiswiętszego Ieremiasza, powszechnego patriarchi, ktori decret, oblicznie pozwany, oiciec wladyska Hedeon Balaban na sądzie przyał y wedlug przysięgi swei przysiegając zachowywać w pokoiu pronomie zwierzchnosci oica metropolity, pana swego, będąc w metropoliei Kiiowskiei y Halickie dwornim wladyską Lwowskim y niwczim wladarzem żadnym w manastyrzu pomienionym sie nieczynic, w którym mnie samego, a nie na kogo inszego oiciec metropolita, pan moy, blogoslawienstwem swym bratstwu Wniebowzięcia Panny Maryei, fundatarzom tego manastyrza, nadal y wedlug ustawniczego zwyczaiu blogoslawil, takze y w duchownych rzeczach spowiednikiem bratstwu pomienionemu listem umocowanym powinnością pasterstwa swego, mię postanowił. Do tego tysz dzis zaraz protestowalismy sie woznym y slachtą na gruncie manasterza s. Onofriego, zastawszy sług oica wladycznych z strzelbą zasadzonych u wrot tego naszego manastyrza, iednego Iwana Spiewaka, a drugiego Mikolaia y s pomocnikami ich, ktorži przed woznym y slachtą pytani będąc, zeznali, isz z ramienia oica wladyski Hedeona Balabana, a nie od kogo innego na tei strazi iestesmy postanowieni. Co wszystko tak przerzeczone bractwo, iako tesz y wozny z szlachtą, oblicznie stoiąc na przeciwko oicu Hedeonowi Balabanowi, wladycie Lwowskiemu, swiadczyli. A to wszistko spodkalo nas od oica wladyski naszego Lwowskiego, Gedeona Balabana pod uchwalonym połkiem na seimie dzisiejszym. Ktorą swoie protestacyję werificując stawili przed urzędem y acty ninieiszymi Jana Gorskiego, woznego generała, y slachetnego Wacława Kwiatkowskiego, y Andrzeja Podśuskowskiego, ktorzy w moc zeznania swego prawdziwego dobrowolnie zeznali, isz dnia dzisiejszego za requisitią tych to panow mieszczań tamte gwałty widzieli, y to wszystko tak y nieinaczei iest, y to wszystko nimi oswiedczano. Na co tę relacją uczynili.

Львовскій бернард. архив, кн. үп., м. 346, cmp. 1051—1056.

XXXVIII.

1590 года. Заявление сторожа Литвинка о причинении ему, безъ всякой съ его стороны вины, побоевъ слугами еп. Гедеона Балабана.

Przed urzędem y acty grodskimi Lwowskimi ucciw y pan Litwinek, stroz, zraniony wespolek y starszymi z przedmiescia Lwow-skiego, Krakowskiego rzeczonego, swiadczył na slachetnego Adama Balabana y pomocniki iego, iako bracią Jana y Hrehora, y sługi, ktoremi kolwiek imiony y przewiski nazwane: isz go on czlowieka niewinnego y s pomocniki swymi bez dania przyczyny żadnej y owszem pokoiu pospolitego przestrzegajacego poranil y, poraniwszi, do więzienia dał, w łańcuchach wsadził, y w tymże łańcuchu powrozami bieł. A dla pokazania swei niewinnosci tej sprawę o swym tym przypadku dawał, isz z niedziele na poniedziałek blisko przeszły, gdym był strozem z ramienia łentwoita tegosz przedmiescia Krakowskiego postanowiony, usłyszale y z drugimi trzemi strożami wolanie wielkie gwałtu na gorze u s. Jura, tamże chcąc sie dowiedziec, co by sie działo, biegłem y z drugimi ku kościołkowi s. Anny, iusz było na piątej godzinie. Tam będąc przedsiemi większy huk y wolanie gwałtu słyszeli y pobiegliśmy w ulicę, gdziesmy potkali dwu, a oni uciekali, potymesmy ich spitali, a co się tam dzieje, oni powiedzieli, że sie tam biią. Posłismy ku gorze, zastalismy, a ono wadzili Rozinskiei syn y Włochow Łanow, mularzow pasierb, y krawczyk iakis, y rozwadzilismy ich, wszakesmy iusz zastali jednego ranego w rękę sługę władcynego. Potym sie tamci dwai co pierwej uciekali wrócili nazad y znowu uderzyli na sługi władcze; straża ich ięła rozwadzacz y, rozwadziwszy ich, szli nazad do domu z gory. Gdy iusz przychodziła ku Laziebnicznemu folwarkowi, tam sie wyrwawszy Balabanowie poczęli straż gonic, która ustępiła na dwor Laziebczyn. W tym oni co byli winni, co rękę służbę ich ucięli, pouciekali, a panowie Balabanowie straż, która sie im opowiedała, ze niewinna, pobili, między ktoremi o to y mnie bez winnosci raniili y, raniwszy, poimali, wiedli do świętego Jura tam w łańcuch

wsadzili, w ktorym siedział przez noc y dług na dzień. Potym powrozami bili, iako sie im podobało, y cepy odięli. In verificacionem tego commonstravit officio vulnera quorum cruenta secta: unum in capite et tria in digito pollice, in diris et medio manus dexteræ protestans, sibi per eundem Balaban illata esse; quae vulnera officium debite super eo conspexit. Tum Hnatus Nicolaus famulus Lentwoitow de suburbio Leopoliensi commonstravit officio vulnus unum cruenter sectum in digito auriculari. Quod praesentibus est esse per eundem Balaban. Quod vulnus officium vidit. Et hic idem coram officio stans personaliter ministerialis generalis regni providus Iacobus Strzałkowski cum nobili Stanislao Sobanski recognovit, se die hesterna ad circumspiciendam eandem violentiam in domum Ioannis balneatoris condescendisse, ibique binas fores effractas in eisque foribus vigorem incisione tum in saepe sanguinis vidiisse, conspexisse et praefatum Litwinek in carceribus catenalibus in domo subditi reverendi Gedeoni Balaban preevenisse et arrestasse, eaque ita et non aliter fieri et sibi contra prænominatum Balaban protestata esse.

Львовский бернард. архивъ, кн. үр., т. 346, стр. 1120—1122.

XXXIX.

1591 года, 26 января. Благословенная грамота митрополита Михаила (Рогозы), данная предмѣщанамъ Львовской Галицкой Брамы, съ дозволеніемъ имъ устроить братство при церкви Богоявленія по чину ставропигіального братства и въ связи съ нимъ.

Михаилъ, волею Божиєю архієпископъ, митрополитъ Киевский и Галицкий и всея Россіи.

Смиреніе наше, будучи намъ тѣлесне въ градѣ семъ, молиша нась благочестивіи и христолюбивіи панове предмѣщане Львовскіи Галицкои Брамы, ктиторы храма святого Богоявленія, благословитися имъ отъ нашего смиренія, въспріяти съвершеннѣ,

чинъ Львовскаго братства, храма Успенія Пресвятыя Богородица; ни въ чемъ благословеннаго права ихъ ненарушающи. Увидѣвшее же моленіе ихъ зъло честно и боголюбезно, благословеніемъ Божіимъ благословляемъ ихъ, а съединяемо ихъ въ всемъ мещанскому благословенному и благочестивому братству, единомысленно, и единочестно, и единоправно, правовѣрно жити въ вся вѣки, и вся строити почину реченнаго братства, о Господѣ всегда любовію събирающеся. Идѣже бо будутъ събрани два или три во имя Мое, ту есмъ посредъ ихъ, рече Господь. Колико лучше идѣже суть тридесятъ, или шестидесятъ, или болше. Священниковъ бо гоугодныхъ, честныхъ, некорчемыхъ, избирати себѣ въ божественной церкви ихъ священнодѣйствовати. Егда же инъ попъ Богоявленія не будетъ жити въ цѣломудріи о добродѣтели, яко же подобаетъ священникомъ, но упражнятися въ безчиніи и піянѣствѣ, неради о послѣдованіи церковнѣмъ, мають волю изверечи его отъ чреды его, и інога вмѣсто его ввести. Епископъ же града того нынѣшній, и по немъ будучie, маеть имъ священника благословити, его же сами себѣ изберутъ, кромѣ всякои вымовы и противности. Болницу убогихъ своихъ посѣщати и строити. Нищимъ въ школѣ послолитой братской вмѣстѣ Божественнаго писанія учащимся милостыню по силѣ своей давати, яко же подобаетъ христолюбивымъ и нищелюбивымъ христіаномъ, имъ же Христосъ рече: пріидите благословеннію Отца Моего, наслѣдуйте уготованное вамъ царство отъ сложенія міра, возалкахъ бо, и дасте Ми ясти, возжадахъ, и напоисте Мя, страненъ бѣхъ, и введосте Мене, нагъ, и одѣясте Мя, боленъ, и посѣтисте Мене, въ темницѣ бѣхъ, и пріидосте къ Мнѣ, а иже таковыя добродѣтели несotворшимъ отвѣщаestъ Божественный отвѣтъ во страшный день суда вѣчного: понеже не сотвористе единому сихъ меньшихъ, ни Мнѣ сотвористе; и ідутъ сіи въ муку вѣчную, праведницы же во животъ вѣчный. Въ напастехъ, и въ бѣдахъ, и въ недувѣхъ братіи своей помогати. И до гробу равночестно провожати. Церковное благолѣпіе честно украшати. И всѣми имѣнми церковными

обладати и пещися. Милостинями же церковными, и спиталными, и братскими праведно спроводати. Между же братию своею, кротостю и терпениемъ, нелицемъ, праведно разсуждати. Аще же въ некоей вещи нестроение случится въ нихъ, да вопрошаютъ о семъ испытнѣйшаго разсужденія братства Успенія Богородица, и по отвѣщанію разсужденія ихъ во всемъ любовію смирятися, и аще кто отъ братіи не будетъ жити зъ братствомъ воединомысли, но противномышля, творити будетъ съблазну между братию и не престанетъ, такового да отлучать братія отъ общего братства къ цѣломудрію. Тогда и священникъ да изженеть такового отъ церкви. И епископъ противно братству да не прощаетъ его, и мы не прощенна имъеть такового, яко преслушника и непокорившаго братству. А кто бы себѣ шукаль иного противнаго, безчинного братства въ уничиженіе сему благословенному братству, да не имъютъ таковіи ни единай власти во всемъ строеніи церковного братства сего, но точію братство сіе во всемъ власть и чинъ да имъютъ всегда, ибо Господь нашъ Іисусъ рече: иже нѣсть съ Мною на мя есть, и іже не собираетъ со Мною, расточаетъ. Сего ради отъ нашего смиренія завѣщавается, и во Святомъ Духѣ повелѣвается, быти братству сему храма святого Богоявленія неразрушно и неподвижно въ вся вѣки, ниже отъ единаго по временехъ обрѣтаемаго епископа, ниже отъ князей, и пановъ, или священниковъ, или мирскихъ, подъ запрещеніемъ не прощеніемъ и отлученіемъ неразрушимъ отъ Каѳолической Великія Церкве нашей. И аще кто восхощетъ порушити сія, яко съблазнитель, и разоритель, и злоторецъ, и ненавистникъ добру, и діяволу другъ и врагъ Христу, да будетъ отлученъ отъ Отца и Сына и Святаго Духа и проклятъ и по смерти неразрѣшенъ, и да иматъ клитву триста и осмънадесятъ святыхъ Отецъ, иже въ Никеи, и прочихъ святыхъ. И сего ради о семъ изявленіе и потверженіе бысть настоящее писаніе нашего смиренія привиліи, и дается братству ктиторомъ храма святого Богоявленія предмѣщаномъ Львовскимъ брамы Галицкой. Тако дабудеть, а не иначе.

Писанъ во Лвовѣ, на соборѣ нашемъ духовномъ, въ лѣто отъ созданія міру, седмътисячного девядесять осмаго, а отъ воплощенія Господа нашего Іисуса Христа, тисячнаго пятьсотнаго девятъдесятъ первого, мѣсяца генуарія, двадцатьшестого дня.

Михаила архіепископъ митрополитъ Киевский Галицкій Григорій притонотаріе митрополії Киевскога рукою рукою власною (М. П.)

Львовскій ставропигіальныи архивъ, свѣзка VIII.

XL.

1591 года, 13 марта. Грамота кор. Сигизмунда III, данная Михаилу Коныстенскому на Перемышльское и Самборское епископство.

Vladicatus Praemisliensis et Samboriensis, Michaeli Kopystynski confert.

Sigismundus Tertius etc.. Significamus etc... Quod cum commendata nobis esset nobilis Michaelis Kopystynski vitae morumque probitas et integritas, vacaretque in praesentia vladicatus Praemisliensis et Samboriensis obitu venerabilis Steczkonis Brylenski, eius ultimi possessoris, faciendo nobis esse duximus, ut ei potissimum nobili Michaeli Kopystynski hunc vladicatum conferremus, quemadmodum quidem damus et conferimus praesentibus litteris nostris, per eum, cum omnibus in genere bonis ac attenentiis, quemadmodum antiquitus is vladicatus in suo statu permanet, omnibus item eorum bonorum omnium redditibus, censibus, obuentiis, fructibus et utilitatibus universis, nullis exceptiis neque quique reservatis toto viae suae tempore, vel ad amplioris alicuius vladicatus assecutionem, tenendi, habendi et possidendi, ea tamen lege, ut nihil ex hisce bonis ecclesiasticis ullo modo aut iure alienet, ac ea, quae alienata sunt, omni cura et studio vindicet et recuperet, in eamque rem iuramentum hic ad acta cancellariae nostrae fecit, ac si quando in

synodo provinciali regni nostri temporaneum subsidium pro nostro aut reipublicae usu fierit, sancitum ipse, etiam obligetur. Nos autem eundem idecirco in patrocinium protectionemque nostram regiam recepimus. Promittimus porro, non esse nos, quoad vincet eum vladicatum, aut quidquid ex bonis ipsi adempturos, neque cuique potestatem facturos, sed eum in libera et pacifica possessione eiusdem conservaturos. Ac ad ea quidem huius vladicatus utriusque Praemisiensis et Samboriensis facta a nobis concessionе praesentibus litteris nostris universis, quorum interest, certiores reddimus potissimum vero venerabilem Michaelem Raossa, metropolitanum Kioviensem, quem hortamur per praesentes, ut ipsum eumque Michaelem Kopystynski ad vladicatum praedictum Praemisiensem et Samboriensem instituat, et more solito investiat, omnesque deinceps, ad quos id pertinet, eum pro vero et legitimo vladica Praemisiense Sumborienseque habeant, agnoscant, deque prorogativis omnibus et redditibus illi respondeant, et alliis responderent. In quorum omnium fidem et datum Varsoviae, decima tertia mensis martii, anno Domini MDXCI. Sigismundus rex.

Варшавский глав. архивъ, кн. метр., № 136, стр. 131—132.

XLI.

1591 года, 11 октября. Письмо Богдана Сапыги къ Львовскому братству съ просьбою прислать Виленскому братству учителя грамматики и языковъ.

Мне велице ласкавые панове, иже о Христе братия братства церковнаго храма Пресвятыя Богородицы Матере, жители богоспасаемого града Лвова!

Упраймост мою прыятелскую милости братерской вашей милости залецивши, доброго здоровья и вишеляких фортуных потех радосно в долгий век в. м., вобец всего зе любви братолюбия,

цветущим от Христа Бога и Спаса нашего, все верне милосте зычим яко собе.

Зрозумевши я з писаня листу вашей милости до братства нашего церковного Виленского уприимую хуть, зычливость и милость вашей милости братерскую, же в. м. братства своего науки и працы рук своих, то ест две книжки граматыки до насъ послали, што мы вси у братстве нашем церковном Виленском храма Святыя и Живоначалныя Тройцы от в. м. вдячне принявши, я з особы моee велце дякую и за то шилне прошу, же бы в. м. до тоеж науки граматычное писма кгрецкого и слованского делатля искусства, то ест дидаскала, человека добре в том умеетното нам взычит и водлуг обетницы своее послат рачили, и вперед сего бы се трафило, приразивши се милости братерской, братству нашему во всем зычливыми были. А мы познаваючи то по в. м., таким же способомъ и милостю братерскою заделивати повинни.

Писано у Вильни, року ^{з а ф ч а .} мѣсяця октебра одинадцатого дня.

Вашей милости приятел зычливий Богдан Сапѣга воевода Менский рукою власною.

На оборотѣ: Во благочестии пребывающим всимъ вкупе еже о Христѣ паном братии братства церковного въ граде Лове при надлежить.

Львовскій ставропигіальный архивъ, связка ХХІІІ.

XLII.

1591 года, 22 октября. Письмо Феодора Скумина къ Львовскому братству съ извѣщенiemъ, что въ Виленское братство вписались митрополитъ Михаилъ и немало пановъ, и съ просьбою прислатъ Виленскому братству искуснаго учителя.

Мне велице ласкавые панове и еже о Христе братия братства церковнаго храма Успения Пресвятыя Божия Матере, жители богоспасаемого града Львова!

Упреимост мою приятелскую милости братерской в. м. залетивши, о Господи благочестно радоватися душевне же и телесне во благоденствии мнозѣ да сподобить васъ Христосъ Богъ нашъ, сего желаю, яко собе, усердно прияти вамъ всемъ вкупе роднемъ союзе братолюбия пребывающимъ.

Зрозумевши я с писаня листу в. м. до братства нашего церковного Виленского храма Светыя и Живоначальной Тройцы, до него же послали есте суще в васъ учения—изображения грамматического художества, его же сами в конецъ достигше, иныхъ доволствуете. Сие же отъ васъ любезно восприемъше, зѣло радуемся, занеже благодатию Спаса нашего и Бога толикихъ и таковыхъ благихъ сподобистесь. А ижъ з воли и с презреня Божего в року теперешнемъ—деведесять первом на зездѣ нашомъ Виленскомъ для большое и потъжнейшое любви християнское и милости братерское: яко его мл. отецъ архиепископъ—митрополитъ, настырь нашъ, так тежъ и мы с кола нашего сенаторскаго и с кола рыцерскаго, шляхты братии нашої, не мало до того братства церковного уписалисѧ есмо на честь и уфalu; Господъ Богъ улюбивши церковъ его святую соборную апостолскую, Маркъ нашъ вчитъ сполную. Я з особы моє прошу в. м. яко братии, жебы в. м. и дидаскала искусна всех братолюбия ради и преслѣдニア благихъ, по обещанию своем, к намъ послалисѧ, его же есмо пищею и одѣждою и всего пребывания доволствовать должни есмо. Прочее же радуетесь . . . всегда здравствующе. Писан у Вильни року ~~августа~~ мѣсяца октября кк дня

В. м. всимъ вкупе и каждому з особна зычит приятел Теодоръ Скуминъ, воевода Новгородский, староста Городецкий Илиоатский, власною рукою.

На оборотѣ: Во благочестии уроженымъ всимъ вкупе и кождому з особна паномъ, еже о Христе братии братства церковнаго храма Успения Пречистыя Богородицы у богоспасаемомъ граде Лвове до власныхъ рукъ.

Лѣвонскій ставропиг. архивъ, связка XXIII.

XLIII.

1591 года, 27 октября. Приговоръ Брѣстскаго собора на Гедеона Балабана за беззаконныя его дѣянія противъ Львовскаго братства и утвержденіе этого послѣдняго во всѣхъ его прежнихъ правахъ и привилегіяхъ, съ постановленіемъ имѣть типографію и школу греческаго и словенскаго языка только Львовскому и Виленскому братствамъ, другихъ же школъ не имѣть.

Михаиль, милостію Божією архіепископъ, митрополитъ Київський и Галицкий и всея Россія.

Понеже благостію Божію, въ Святомъ Дусѣ, събравшимся намъ, о имени Господа нашего Іисуса Христа, по чину духовного събору нашего въ богоспасаемый великий градъ великий Берестій, въ укрѣпленіе и утвержденіе вѣры и разсмотрѣніе чину великія Божія Каѳолическія сирѣчъ Соборныя и Апостолскія Церкви Восточный греческаго православія съ боголюбезными епископы: Мелетіе Хребтовичъ, епископъ Володимерській и Берестискій,protoхроніе, архімандритъ Київскій, монастыра Печерскаго; Кирилъ Терлецкій, епископъ Луцкій и Острожскій и еказархъ митрополіи Київской, Леонтій Полчицкій, епископъ Туровскій и Пинскій, архімандритъ Лѣщинскій; Діонисій Збируйскій, епископъ Холмскій и Белзъскій съ честными архімандриты, и игумены, и протопопы, и благоговѣйными священники. Станувши обличне на соборѣ нашомъ духовномъ Берестійскомъ, братство храма Успенія Пресвятыя Богородица, мещане Лвовскіе, отъ всего братства посланыи, а меновите: Іоанъ Деомидовичъ Красовскій и Юрій Козмичъ Рогатинецъ, скаржилися и показали намъ, іжъ Гедеонъ Балабанъ, епископъ митрополіе наше Галицкое Лвовской и Каменца-Подольского, на судѣ докончономъ и позастановленомъ конечномъ покою, листы своими клятвами противными спротивился привилеомъ и декретомъ святѣшаго вселенскаго патріарха киръ Іеремея и соборному привилейному прошлого року нашему постановленію, што з доводовъ певныхъ явне показало, обличне стоячи обоимъ сторонамъ предъ

нами. Протожъ мы, взираючи в привилея и на всѣ декрета вселенского патріарха и нашего утверждения, Гедеона Балабана, епископа Львовскаго, подъ декретомъ зоставуемо. Братство же храма Успенія Пресвятаго Богородица, неподвижно в зуполной моци въ вся роды, кромѣ всякого нарушенія, быти зоставуемо. Так же и монастырецъ ихъ—ставропигію святаго Онуфрія, и право волное и вездѣ належащее братству въ всему зоставуемо. Священниковъ же ихъ братскихъ: Михаила и Игнатія, храма Успенія Пречистаго Богородица и святыхъ Великихъ Троехъ Святителей, сихъ и по пихъ будучи, подъ благословеніемъ и зверхностию нашою архіепископъсково быти зоставуемо. Братства же Львовскаго чинъ по всѣхъ епископіяхъ въ епархіи митрополіи нашей Киевской и Галицкой, единоправно въ всѣмъ мѣстѣ при церквахъ быти ухваляемо и благословляемо ведлугъ декрету вселенского патріарха, единаго святаго Божія каѳолицкія сирѣчъ соборныя и Апостолскія Церкви восточныя греческаго православія. И тое братство Львовское храма Успенія Пресвятаго Богородица и братство Виленское храма Святаго Живоначальныя Троицы съборнѣйшіи быти постановляемъ подъ зверхностию и благословеніемъ архіепископіи нашей Киевской и Галицкой и подъ обороною всего събору нашего. Такъ же и школу при тыхъ же братствахъ Львовскомъ и Виленскомъ соборнѣйшую кгрецкаго и словенскаго языка постановляемъ и друкарню утверждаемо въ Львовѣ и въ Вильни; школки же иные покучные, кромѣ единой съборной братской школы при мѣстѣ, къ уничиженію соборной школѣ, конечно мѣти забороняемъ. Протожъ нынѣ съборне повелѣваемъ и утверждаемъ вѣчне пребывать братству сему съ всѣми волностями, порядковъ ихъ братскихъ и въ чомъ не нарушающи, ведле привилеовъ и всѣхъ декретовъ вселенского патріарха кірь Еремея, зверхнѣйшаго пастыра своего, также и нашего въ року прошломъ съборнаго утверждения, якое мы и бытноѣю нашою во Львовѣ на грунтѣ будучи, судомъ нашимъ о всемъ поряду испытавши, постановили и утвердили. А еще же кто въсходиша порушити сія, или завистю всякою съпротивитися, аще епископъ

нынѣшній и по немъ будучіе, или протопопа, или священнико-
да будуть отъ сана своего чюжъ и прокляти, аще отъ власти
свѣцкія или мирскія посполитые человѣцы, яко врагъ Христовъ
церкви, и наастникъ, и ненавистникъ, и губитель спасителному
христіянскому всякому добру, и съятелю злу и діяволу другъ, и
врагъ Христу, таковыхъ соборнѣ проклинаемо, якоже прежде тако-
и нынѣ, да будутъ отлучены отъ Отца и Сына и святого Духа и про-
кляти и по смерти не разрѣшени. Сего ради о семъ изявленіе и
утвержденіе бысть настоящее соборное писаніе нашего смиренія
и дастъся братству храма Успенія Пресвятыя Богородица, меша-
номъ Лвовъскимъ. И быль притомъ его милость велможный панъ
Адамъ Шотей, каштелянъ Берестійскій. Богъ же в сѣмъ утверже-
ніе да будетъ и извѣстіе писанія сего. Писанъ на соборѣ нашомъ
духовномъ въ великомъ градѣ Берестю, мѣсяца октобрія двадцати
седмого, року 1591, отъ воложенія же Господа нашего Іисуса
Христа тисячного пятсотного девядесятаго первого.

Михаила архіеп. митропо-
литъ Киевскій и Галицкій.

Григорій Ивановичъ про-
топотарие соборъни.

М. П.

На оборотѣ: № 11, лѣмѣтация у суду Берестецкого якъ подѣ-
лекретомъ заховано епископа Гедеона.

Аº 1591 die 27 octobris Brestae.

Львовскій ставропиг. архивъ, связка VIII.

XLIV.

1592 года, 8 января. Письмо Феодора Скумина къ Львовскому
братству съ просьбой позволить остаться о. Игнатію въ Виленской
братской школѣ преподавателемъ Св. Писанія и прислать и Кирилла
учителя греческаго и славянскаго языковъ.

Мне велице ласкавые панове, иже о Христе братия братства
церковного храма Успенія Пресвятыя Божеѧ Матере, жителие
богоспасаемого града Львова!

Уприимость мою приятелскую милости братерской вашей милости залецивши, о Господи благочестно радоватися, душевне же и телесно во благоденствии мнозъ да сподобит вась Христосъ Богъ нашъ! Сего желаю яко собе усердно прияти вамъ всемъ вкупе, роднемъ союзе братолюбия пребивающимъ.

Зрозумевши я съ инсаня вашей милости, черезъ пановъ посланцовъ братства Виленского церковного, сполу-брати нашое, до того братства церковного уписныхъ, ку мне принесеное, же ваша милость прозбу и жадане мое въ себе ласкаве уваживши, упрымую хуть, зычливость и милость братерскую зъ себѣ показати и на сесь час учителя намъ богодуховеныхъ наукъ и писаний отеческихъ искусна свещенноіеря отца Игнатия, а до школы нашое братскoe даскала, мужа учenna въ науце писма и языка елинска и словенска, учения ради детей, пана Кирила послати и писанемъ своимъ мене наведети рачили, за то я зъ особы моee вашей милости паномъ братии моей милой велице дякую, же ваша милость богодуховенныхъ писаний сами, въ конецъ дошедши, насыщаетесь, и насъ зъ ласки своеe доволствуете, которыхъ мы, отъ вашей милости вдячне принявши и учения ихъ слышавше, духовне радовалися, будучи тое надеи, же вжо они обадва при насъ обецне зостати могутъ, и ачъ хуть и добрую волю отца Игнатия познавали езмо въ томъ, жебы и дален пры насъ змешкат и словомъ Божимъ потешати могъ; леч онъ, кромъ воли и ведомости вашей милости, того учинити неважился и ку вашей милости отъ насъ поехалъ, хотечи зъ вашею милостю въ томъ се поразумети. А ижъ и первei сего никто иниши, одно была справила напродъ воля Божя и уприимая хуть и ласка вашей милости братии нашое, же оного намовити и ку намъ послати есте были рачили,proto и теперъ я зъ особы моee вашей милости, пановъ братии моее, пилне, а пилне прошу, жебы ваша милость ведле ласкавыхъ обетницъ своихъ онуюж любов и милость братерскую для насъ вделати, которую яко устнымъ мовенемъ посланцомъ братскимъ сполу-брати нашей таekъ и вписаню своемъ частокрот къ намъ показоват звыкли,—того - то свещенника отца

Игнатия з ласки своее намовивши, на далший часъ нам его узы-
чили и с тымиж посланцами сполу-братью нашою, которые на сес-
час при нем з братства напого ку вашой милости суть посланы,
за се к нам, кром вшелякого омешканья и затрудненъя, пустити
рачыли, которые бы нась, яко веры отпадающих и лишенныхъ вся-
кое благочестии, словомъ Божимъ потешать и закону Божего по-
учатъ. За што яко онъ трудивыйся о спасении душъ нашихъ такъ
в. м. вси вобецъ брата наши, тогожъ винуграда Христова участъ-
ницы и в любви братской вкоренени и основани будучи, во всемъ
всякъ довол межъ себе отъ Христа Бога и Спаса нашего имети
возможемъ. В ыншихъ потребахъ братству нашему належачихъ
посланцы братские и сполу-братья наши в. м. споведаютъ, за ко-
торыми я пилне прошу, абы в. м. ву всемъ зычливы и помочни
имъ быти рачыли; с тымся ласце в. м. залецамъ. Данъ з Вилня
року ~~з~~ афчк мѣсяца генваря и по старому.

В. М. зычливой приятел и братъ, еже о Христѣ, Теодоръ
Скуминъ, воевода Новгородскій, староста Городенскій и Олитьскій,
власною рукою.

На другой половинѣ полумиста: Ихъ милости участиве уро-
женымъ всимъ вкупе и кождомъ з особна паномъ, еже о Христѣ
братии братства храма Успения Пресвятыя Божеи Матере в месте
Львовскомъ, братии моей ласковое.

Львовскій ставропол. арх., связка XXIII.

XLV.

1592 года, 18 Января. Письмо Богдана Сап'ги къ Львовскому
братьству, съ просьбою о томъ же, какъ и въ предъидущемъ.—

Мне велце ласковые панове, и еже о Христѣ братия брат-
ства церковного Успения Пресвятыя Божиы Матери богоспаса-
емого града Львова! Уприимость мою приятелскую милости брат-
скои в. м. залетивши, о Господи благочестно радоватися душевно

же и телесно во благоденствии мнозе да сподобитъ васъ Христоſть Богъ нашъ, сего желаю яко собе усердно прияти вамъ всѣмъ, в купе роднемъ соuze братолюбія пребывающимъ!

Зрозумевши я с писаня в. м. черезъ пановъ посланцовъ братства нашего церковного Виленского, сполу-братии нашое, до того братства упснныхъ, ку мне принесеное, же в. м. прозбу и жадане мое в себе ласкаве уважывши, приймую хуть зичливость и милость братерскую зъ себе показать и на сес чась учителя намъ, бого-духновеныхъ писаний искусна, священна иерей отца Игнатия, а до школы нашое братское даскала мужа учена в науде писма и языка елинска и словенска, учения ради детей, пана Кирила послати и писанемъ своим мене наведити рачили, за то я з особе моее, вашой милости, паномъ братии моей милой, велице дякую, же ваша м. бого-духновенныхъ писаний сами вконецъ дошедши, багатно насыщаетесь и нас з ласки своей сими доволствуete, которыхъ мы, отъ в. м. вдячне принявши и учение ихъ сладце слышавши, духовне с того радовалися, будучы тое надеи, же вже они обадва при насъ обедне зостати могутъ. Хуть и добрую волю отца Игнатиеву в том были есмо познали, жебы и дале при нас змешкати и словом Божым нас потешати мог, леч он кром воли и ведомости ваш. м. того учинити не важился и ку в. м. от нас поехал, хотечы з в. м. в том ся поразумети. А ижъ и первей сего никто иниши, одно то была справила на прод воля Божия и уприимая хуть и ласка в. м. братии нашое, же оного священника намовити и ку намъ послати есте были рачили,proto и тепер я з особы моее в. м. пановъ брати моее пилне а пилне прошу, жебы в. м. ведля ласкавых обетницъ своих онуюж любов и милость братерскую, которую яко устнымъ мовенемъ посланцомъ братским сполубратии нашои, такъ и въ писаню своем частокротъ и нам показват звыкли, для нас то вделати, а того то священника отца Игнатия намовивши з ласки своее на далшый час нам его узычили с тими ж посланцами братскими спол-братею нашою, которыи на сес час при нем з братства нашего ку в. м. посланы суть,

за се к нам кром вшелякого омешканя з зычливости своее пустити рачыли, жебы он в посте теперь близко пришлом ку святу фалебному воскресению Христа Бога нашего, для позысканя нас у вере заблудших, к нам прибыль, нас, яко истинны отпадающих и лишеных всякое благости, позыкал, словом Божым потешил и закону Его научилъ, за што, яко он, потрудившися о спасении душъ нашихъ, так и в. м. вси вобець братя наши, тогож винаграда Христова участницы, в любви братской вкоренени и основани, будучы, бо всемъ всяк довол между себе, отъ Христа Бога и Спаса нашего имети возможем. В иныхъ потребах, братству нашему належачих, посланцы братские и сполу-брата наши в. м. споведаютъ, за которыми я пилне прошу, абы в. м. во всем зычливыми и помочными имъ быти рачили. С тым се в ласце вашей м. залецаю. Дано з Ботковъ, лета Божего нарожена ,^{афчк} генваря иї дня по старому.

В. М. всего добра зычливый Богданъ Сап'га, воевода Минской, рукою власною.

На другой сторонѣ полулистка: Милости паномъ братии въ мѣстѣ Лвовском.

Лвовскій ставропол. арх., связка XXIII.

XLVI.

1592 года, 4 декабря. Грамота Константинопольского патриарха Иеремія въ пользу Гедеона Балабана и противъ митрополита Михаила (Рогозы)

Actum in castro inferiori Leopoliensi, feria sexta festi sanctae Barbarae Virginis, anno Domini millesimo quingentesimo nonagesimo secundo.

Oblata litterarum per vladicum Leopoliensem.

Przyszedzsy obecnie do urzędu i ksiąg tych grodzkich Lwow-skich wielebny Gedeon Bałaban, Lwowski, Halicki, Kamieniecki

władyka, oddał list wielebnego Jeremiasza, z łaski Bożej archiepiś-
kopa Konstantynopola, pieczęcią jego zapieczeniowany, a słowiańskie-
mi charakterami napisany, który zarazem tuż przy urzędzie w te
słowa jest przetłumaczony:

Jeremiasz, z łaski Bożej archiepiscopus Konstantynopola, no-
wego Rzymu i powszechny patryarcha. Którzy we Lwowie, Bogiem
strzeżonym mieście, znajdujący się popy, cnotliwi, zacni i dobrze
urodzeni mieszczanie i wszyscy Pana Jezu Chrystusa ludzie synowie
wedle Ducha najmilsi, naszej pokorności łaska niech będzie wasz wszyst-
kim, pokój i miłość od Boga wszechmogącego. Dano sprawę na-
szej pokorności, iżby oświecony metropolita Kijewski i wszystkiej
Rosyi, nad kanony i wszelaki inszy porządek i postanowienie cer-
kiewne, Stauropigion w eparchii wielebnego władcy Lwowskiego,
Halickiego i Kamieńca Podolskiego uczynił i wspominać w świętych
liturgiach od popów imię swoje rozkazał. Co wżadnym inszym mieście
to nie jest, ani pisma o tym nie najdujemy, niedbałość i nierząd
wnosząc w braterskie zebranie archierejskie i zgorszenie wielkie,
przyczynę niestrojności w ludziach i przyczynę do waśnienia szu-
kającym daje, w Świętym Duchu sądzimy, iż jeśli Stauropigion
imię jego pomieniać się będzie w parafiej episkopstwa Lwowskiego,
aby było w niwec, ale niech będzie tak jako i pierwej od wieków
bywało. A od manasterza świętego Onofrego i innych monasterów,
aby wygnan był i żaden aby go niesłuchał; jeśli ryądzić albo
od zebrania co śmiały zaiąć monasterskiego wyżej powieniony metro-
polit, alboteż od episkopstwa, w ciężkości odłączenia nieodpuszczo-
nego wiecznie odłączon niech będzie i nieroziwiązan i po śmierci, i
żaden pop ani świecki człowiek za metropolitę go niech nie poczyta
poty, aż jako piszem, uczyni tak i w pokoju będzie. A dla niepo-
rządku, który uczynił mitropolit Kijewski Michael i przestąpił i
podeptał kanony, przyszedłszy do Lwowa, uczynił Stauropigion pod
dzwonnicą w mieście, czego nikt nie uczynił od czasów Wielkiego
Konstantyna takowego uczynku, i przetoż, ponieważ to uczynił,
aby w niwec powieniona była ona sprawa, którą uczynił, i

od dzisia dnia abyscie wspominali i poczytali wielebnego episkopa Hedeona, jako władycę swego własnego w mieście Lwowie i we wszystkiej eparchie jego, a metropolita Kijewski aby nie miał żadnej władzej i starzyszyństwa w episkopstwie Lwowskim. I wy, popowie, korzcie się i posłuszni bądźcie władcy swego, a który by nieposłuchał go, aby odłączon był od wszelkiej sprawy cerkiewnej, a świeci człowiek od cerkwi odłączon ma być. Aby Boża łaska była z wami. Miesiąca julla. Indictionos (sic!).

Львоскій бернард. арх., кн. 4р., т. 348, стр. 793—794.

XLVII.

1592—1593 г. Универсалъ митрополита Михаила (Рогозы), съ съ приглашениемъ жертвовать въ пользу Львовскаго братства на возводимыя имъ постройки.

Михаилъ, милостію Божією архиєпископъ, митрополитъ Кіевский и Галицкий и всея Руси.

Ясневельможнымъ и благороднымъ ихъ милости паномъ воеводомъ, каштеляномъ, старостомъ, подстаростомъ и всякому вряду, такъже всему причту церковному и благочестивымъ паномъ мещаномъ и всѣмъ православнымъ християномъ, сыномъ по духу нашего смирения, благодать вамъ и милость и миръ отъ Господа вседержителя и Бога нашего І. Христа!

Вѣдомо творимъ вашему благочестию. Понеже, иже имъ благоволениемъ, всесвятѣйший вселенский патриархъ киръ Іеремія, зверхъ пѣйший пастырь нашъ, здѣ припещвиемъ своимъ в земли господарія короля его милости, церковное братство Господа нашего І. Христа, по Апостольскимъ и св. Отецъ древнимъ преданиемъ, граду Львовскому постановилъ, и инымъ благочестивымъ градовомъ в душевную вкупе и телесную ползу, промышляюще добрая предъ Богомъ и человѣки, со прочими патриархи узаконилъ, што мы на соборе нашемъ Берестінскомъ, по всѣхъ епископияхъ епархіи наше во вѣчныя

роды держати сие соборне повелѣхомъ, да соберется расточенное хри-
стянское стадо и сожиждутся пространно церковныя храмы, и да бу-
дутъ школы совершенного грамматического греческого и словенского
языка ко научению церковных потребы, такъже и друкарню в
потребу книжную постановити. Сему в начале поревновавши, брат-
ство—благочестивые граждане Ливовские, выпьше силы своея по-
двыгшеся, школу греческого и словенского языка заложили, и
друкарню не малымъ накладомъ постановили, церковь же свою
братскую во градѣ Успения Пречистыя Богородица великимъ
копитомъ отъ основания заложивши, и выше фундаментовъ ка-
мениемъ тесаннымъ третью часть за помочию Божию змуровали,
не маючи на то жадныхъ доходовъ, только с послолитое христиан-
ское милостыни подвизаются. Еще же и дома церковные священ-
нические и друкарские и школные муруютъ, и церковь оправуютъ,
шпиталь и странноприемницу, и увесь монастырь будують, и не
маючи на то все готового достатьку, чомъ бы за час тую работу
кончили. Прибегаю ко милости вашихъ панъскихъ велможностей
и всѣхъ благочестивыхъ христианъ, просечи споможеня на таковые
христианства нашего послолитые потребы, о што просимо вашихъ
милостей, да бысте всѣ с повинности своее христианское и з добо-
рою милостынею рачили ихъ спомогати; будете щедри яко же и
Отецъ вашъ небесный щедръ есть.

Гринь, протонотарие митр. Киевское и Галицкое, рукою власною.

М. П.

Львовский ставрополиг. арх., связка XXV.

XLVIII.

Около 1594 года. Жалоба Львовского братства отъ имени всего
русскаго православнаго народа на Львовскій польскій магистратъ о
притѣсненіяхъ и насилияхъ, дѣлаемыхъ имъ православной церкви.

(Stanąwszy oblicznie u xięg grodu Lwowskiego bractwo wniebo-
(wzięcia) Panny Maryie, mieszkańców Lwowscy, umieniem wszyst-

(kiego) (na)rodu ruskiego religie greckiey, mocą praw y wolności (tak) świeckiego jako y duchownego stanu.

(Świadczymy na pana burmistrza y naych mość pany rayce Lwowskie o wielke bezprawia ych urzędowie nienalieżących, nie zachowawszy mniey pokoiu pospolitego, iako powinni, nad prawa y wolności y zwyczaje nasze starodawne, także też nad ugodeę raz uczynioną między wielebnymi: oycem Hedeonem Bałabanem, wla-dykiem Lwowskim, y jego mością p. Ioannem-Demitryem Sulikowskim, arcybiskupem Lwowskim, na seymie Warszawskim, anno Domini MDLXXXV strony religey, o czym szyrzy tha minuta świadczy.

Naprzod przymuszali nas wielkim gwałtem miszczan osiadłych y dzieci nasze y czeladz naszą do posłuszeństwa kościoła papiezkiego y do świąt kalendarza nowego, więzieniem mordując y winami karząc: tho jest, na dzień świętej Małgorzaty, rano nasławszy na dom slugi swe mieskie gwałtem za szyje z domu wywliekli: na ymie Wasila ucznia Girzego Rohatynca siodlarza, także też kusznirczyka Iwanka y ucznia Iwanka, Iuska kusnirza, czeladz, y do więzienia okrutnego do weży pod ratusz wrzucili. A gdy mistrze przyszli z czeladzią do pana burmistrza z woznym y szlachtą,—dowiadając się co tego za przyczyna, że służdy ich gwałtownie z domu w niebytności ich pochwytano, pan burmistrz ym na to odpowiedział, mówiąc: tha jest przyczyna, że świąt naszych nie święcicie, y na kazania w kościele naszym nie bywacie y nie słuchacie, kiedy święta zapowiadają księża. A tak ydzcie y wy siedzieć. Potym za prozbą y za żądaniem drugich braci y sąsiad swych byli wypuszczony, jednakże pod takimi condicyamy, zakazując pod srogim karaniem urzędowym. abyście o tho nie protestowali, ani o to czynili prawnie, obiecując iusz napotym y sami pokuy wszelak zachować, czego y pod pogórskim panstwem narod krześciansky nie cirpi. Nie strzymawszy pokoiu obiecannego na zajutrz po (trzech) Królech wsadzili Dimitra Krasowskiego y Łukasza do wieżę o to: że zastępowali popow mieskich y prz(emie)skich od stawania za pozwem do urzędu świeckiego jakieś daniny zmyszalone koliendy, ktore chcieli

od brać, których to person u w więzieniu oswyadczyłismy, których to więźniow od mrozu ciężkiego ledwie żywych o wturey w noc za wielką proszą wypuscili, tym sposobem prawnie zakazując o to czynić, obiecując iuss wiecznie pokoy zachować; y ynych wielie nieznośnych krzywd, co sie pokaże protestaciami, czinieli.

Znowu anno 1594, w sobotą wielkanocną pan burmistrz Jakub Mieszkowski, nie zachowawszy pokoiu pospolitego, iako powinien, y nie strzymawszy onych obietnic, wysz pomienionych, nie mając do tego prawa żadnego, nasłał sługi z urzędu swego na ymie Jana Wilczka y Jakuba Pigulke nocnym obyczaiem, którzy, wszedzsy w cerkiew naszą mieską, będąc piani, poczęli mówić, ręke wyciągając, na popa głosy nie zwykłymi, rozerwawszy chwałę Bożą: popie chłopie, rozkazał ci pan burmistrz abyś sie nieśmiałtego ważyć dzwonić pirwej niżli u tey, albowiem wasza wiara niecnotliwa y nie iest tak dobra, iako nasza. A gdzie będziesz sie smiał tego ważyć, thedy cie z twoimi starszymi rozkazały wziąć za szyje y wsadzić na wieżę, którą zowią wesoła; które tho słowa wołając w cerkwi y na cwintarzu y przez ulice po dwakroć przychodząc od pana burmistrza muwili; czizto słudzy, zaraz przyszedzsy w dom do Krasowskiego y Łukasza Huby, też słowa powtarzając mowili, abyśmy popow niekazali dzwonić pirwy, czego my w mocu nimamy, anismysie thego podiąc chcieli.

Thenże tho pan burmistrz s pany raycy we szrodę paschy rozkazał nam, abyśmy przed ych urząd świecky osoby duchowne, popow naszych, stawili y dań jakoś zmyslioną koliedę panu burmistrzowi y wszystkim raycam naszi popi abi dawali, czego za wiekow naszych od dzierzawy świętey pamięci kroliow, według praw y wolności naszych z uniey doszłych, (nigdy nie było).

Львовский бернард. арх., кн. 4р., т. 206, стр. 1715—1716.

XLIX.

1593 года, 13 марта. Циркуляръ Львовскаго братства о притѣсненіяхъ, дѣлаемыхъ католиками православнымъ во Львовѣ.

Вѣдомо чинимъ всему духовенству и ихъ милостивымъ княземъ и паномъ и всѣмъ православнымъ христіаномъ кафолицкія соборныя святыя и Апостолъскія церкви грецкія вѣры, народу нашему рускому.

Писати обширне не могуши, кгдѣжъ самий часть не допустить и жал нашъ, только самую речь ознаймуемъ всѣмъ вобецъ пастыремъ нашей святыя вѣры. Иж таяж завсѣдавная отновилася въ народѣ полскомъ, ту ве Лвовѣ, напротивко народѣ рускомъ, которая ся мало пред тымъ начала при его милости нынѣ Деомитрии Суликовъскомъ, арцибискупѣ Лвовскомъ, ижъ они священниковъ до вязеня подъ ратушъ сажали, церкви замыкали, пречистое Тѣло и Кровь Христа Бога нашего хуляще, з рукъ поповъскихъ на землю вытручали, олтарѣ и службы Божіи покгвалтили, и звонити по церквамъ заповедали. И успокоилос было за пилнымъ спираніемъ и промысломъ, албо заступомъ ясневелможного княжате Острожскаго, воеводы Киевскаго, маршалка земли Волынское, и иныхъ многихъ благочестивыхъ пановъ народу нашего руского, якъ тыхъ не мало чуднымъ приводомъ его милости Кирила Терлецкого, епископа Луцкого и Острожскаго, заступающи и успокоевающи градъ сей Лвовъ и церкве и епископу Лвовскому Гедеону Балабану с повинности подпомогающи, досыть потребне и вечной памяти годне чинили. Ижъ пред святой памяти королей Стефаномъ угоду албо застановленіесталось, ажъ, до згоды папежа римскаго з патриархи нашими, церквамъ нашимъ въ всякихъ обрядахъ покой дати и звоненю не заповѣдати. Тоежъ нынѣ зневолене въ церемонїыхъ духовныхъ и на особахъ духовныхъ черезъ паны радце нашѣ Лвовъскіе дѣется, попомъ нашимъ такъ мѣсцкимъ, яко и предмѣсцкимъ имъ розсказъ свой на ратушъ ставити примушаютъ: росказуючи намъ поповъ нашихъ собѣ выдавати, до чого мы моци

не маемо, и данину на ратушъ отъ поповъ, а потомъ коляды
каждого Рожства и Великодне давати, то есть по двѣ копѣ яець,
по два каплуны, по две струдли, по два гроши каждому радци
въ домъ носити примушаютъ, такъ тыжъ уживаня законныхъ це-
ремоніи, т. е. до хорыхъ и съ Тѣломъ Христовыемъ з запаленными
свѣчами и явне въ одиже іерейской попы жебы не ходили, умер-
шихъ тѣль нашихъ христианскихъ по закону явне носити до гро-
бовъ заказываютъ, процесии жадныхъ с кресты выбитехъ (?) всегда
боронятъ. Анъ тыжъ дѣтемъ школьными словами: осанна во виш-
ныхъ Богу спевати не допушаютъ, звоненя часовъ своихъ каждое
недѣли къ службе Божіе хитрими вымыслами своими заказываютъ.
свят ихъ святити великие и святъ дорочныхъ, меновите: великоноч-
ного четверга, пятка и суботы и недели имъ послѣдуючи звонити
заказываютъ. Нашто все тое новое неволство нась мещанъ и пред-
мещанъ свѣцкихъ людей на себе и на попы нашѣ позволяти тому
ихъ умыслу и росказу примупано. Што мы, якъ свѣцкіе люде-
на духовные справы отъповедати не могучи, нехотѣли, и неволства
на народъ нашъ вѣчного наносити не позволѣти щитилисмы правы
и волностями такъ свѣцкими, якъ и духовными нашими и угодою
з арцибискупомъ, которая досытъ варовляетъ; але панове радце,
на оборону и на права нашѣ не дбаючи, апелляции до короля его
милости намъ не допустивши, вязенямъ окрутнымъ и винами часто
мордуютъ: тотъ рокъ сидѣли от старшихъ мещанъ шесть днин
и ночи шесть три особы,—т. е. Иванъ Красовѣский, Лукашъ Губа.
Прокопъ Поповичъ; то в кролевскомъ отездѣ до Швеции намъ
была пришла та справа пред его милости и. канцлера найвышшаго
гетмана корунного, чого ихъ барзо громилъ, моячи, ижъ тая
справа всего народу руского, пановъ и рицерства, такъ духовныхъ.
яко и свѣцкихъ за собою тягнетъ; и якъ нарихле абы того зане-
хали, и из везеня пустити радил, и росказалъ и на досытъ учнене
пана Никеты Гробовецкого, секретаря короля его милости.
до Лвова послати рачилъ, и былисмы пущени без всякой вины и
поруки, а нынѣ сидятъ пять особъ: Лукашъ Губа, Иванъ Зѣнть-

ковичъ, Матвей Бабичъ, Андрей Белдаговичъ, Лукашъ Бортниковичъ, не хотѣли позволити ихъ вымысломъ, за которыми в розмaitые заказы примушають насть, нашто умысловъ своихъ слова подаютъ, хотячи тое мѣсто Лвовъ, въ рускомъ повѣте головнѣйшее, церкви и люде и цехи и ремесники до своего папежкого послушенства обернути хотятъ, и до нового календаря народъ нашъ руский примушали, на что мы таковому новозмысленному вымыслу не хотячи, учинилисмы освѣдчена и мѣнуты побравши, позвы на нихъ положили. Въ чомъ вашихъ милостеи не безъѣстныхъ хотячи учинити, и винни неславе таковой народу нашему велико имени тому рускому (не хотячи быти), даемъ вашимъ милостямъ всѣмъ вобець и каждому з особна знати. Пишемъ з везеня, кто теды есть благовѣрные и истинные христіанни сыхъ святое соборное Апостолское церкви, подае нынѣ руку помощи, раду и посылокъ до найвышшого оборонци церквеи Божіихъ и покою посполитого милостника, наияснѣшшого Жигмонта Третего, з ласки Божией кроля Польского, великого князя Литовского, Руского, Прускаго, Мазовецкаго, Вижминскаго (sic) и кроловства Шведскаго наиблизшшого дедича и кроля пана нашего милостивого, а меновите вашей святителской милости, преосвяц. архиепископе и митрополите Киевские и всея Русия, пастыру нашъ, и всѣхъ боголюбезныхъ епископовъ просимъ о заступѣ от такого неволства духовныхъ спрavъ, такъ тыжъ и всѣхъ християнскихъ пановъ, а меновите ясне освѣщеного велможного Константина Константиновича, княжате Острозскаго, воеводы Киевскаго, маршалка земли Волынскога, оборонци намъ милостивого и всѣхъ пановъ християнскихъ. просимъ до старого титулу, то есть заступу и обороны, умилости-вите рабче, кгдыжъ то не што иное, только зависть мати грѣховное все збуждаеть на насть. А мы по звыклиости нашей всѣми и каждому з особна в послугахъ унижене отслуговати и Бога

молити завше готовы. Писанъ во Лвовѣ, въ темници, во второк
второе недѣли поста, мѣсяца марта дня 13.

Вашего христиантскаго благочестия малѣшии слуги.

М. П.

Всѣ купно братя церковного братства храма Успенія Бого-
родица Леополите.

На оборотѣ: Росписане листовъ отъ братства Лвовскаго до
околичныхъ мѣстъ о кривдахъ нашихъ церковныхъ.

Лвовскій ставропиг. арх., свякза XXII.

L.

1593 года, 7 іюня. Грамота митрополита Михаила (Рогозы), ко-
торою онъ вызываетъ Гедеона Балабана на судъ Брестскаго собора по
дѣлу между имъ и Лвовскимъ братствомъ.

Михаилъ, милостию Божию архиепископъ, митрополитъ Киев-
ский и Галицкий и всея Россія.

Честные епископе Лвовский и Каменецъкий, митрополие
нашое Галицкое куръ Гедеоне Балабане! Маючи мы ведомость
певную о тебе, ижъ твоя милость церковь Божию отъ дав-
нихъ часовъ возмущаешъ, люди Христовы, овцы паства Его,
живущихъ благочестъно въѣрѣ Его, роспускаешъ, а меновите
благочестивое церковное братство храма Успенія Пресвятая
Богородица мещанъ Лвовскихъ всегда преслѣдуешъ; клятвами
и листы своими безъ суда кляль, отъ церкви отлучилъ, жо-
нами претиль и своими приятельми билъ, безчестиль, станы ве-
ликие подводилъ, попами негодными церковь ихъ насиливалъ,
науце Божое прешкоожовалъ, пѣхому разгонялъ, еретицкимъ
наукомъ пособлялъ, праздники Господския гамувалъ, священни-
ковъ благочестивыхъ вязавъ, мордовалъ, волочилъ, по ямахъ са-
жалъ, и зъ мѣста прогонялъ, ещежъ и монастырь св. Онуфр-
ия, екторства мѣщанъ Лвовскихъ, подъ благословениемъ зверх-

ности наше всегда будучи, нападалъ. И иноковъ св. монастыра, меновите благочестивого инока Мину, друкара святыхъ книгъ, оковавши, волочиль и по ямахъ своихъ сажалъ, реченныхъ же ектиоровъ на суды светъские поволочилъ, еще еси не отъискалъ ко духовному суду. И позванъ днесь о всемъ мѣщаны Ливовав-скии ко святѣйшему вселенскому патріарши куръ Иеремъи, зверхнему пастыру нашему, будучи ему на тотчасъ у Терѣно-поли, тамъ же быль сужонъ отъ святейшаго патриархи со ними лицемъ ко лицу, на которомъ судъ во всемъ виненъ ся нашолъ и обещалъся право ходити, то есть не послѣдовати ересем, в нихъ же еси былъся нашолъ, и не прешкожати благочестию, сиреч брат-ству, шкољъ, друкарнъ, науце правос. честныхъ священникъ, мо-настыреви св. Онуфрия во всемъ дати покой, ино твоя милость, все забывши—запрещение и свое обѣщание и подписание свое, на-што есть самъ предъ лицемъ патриаршескомъ доброволне ся подписать и по докончаномъ суде, то пакъ еси монастырь брат-ский ставропигионъ попралъ, и в немъ игумена Василия ночною годиною выволокъ и до вязенъя своего посадилъ и нищихъ слугъ в ныхъ и детей нищихъ школьныхъ, оковавши, до вязеня посажаль и речи монастырские еси побралъ, меновите зыкгар и книгу совалую (?) бесѣду евангельскую еси взялъ, иныхъ речи рухомих не мало пограбиль, таکъже тежъ в мѣстѣ попа Михаила храма Успенія Пресвятая Богородица братского отъ служения еси невинне становлялъ, на ереси приводячи, зевсудне клялъ, и до ямы сажаль, о чомъ они, будучи намъ всѣмъ у Бе-рести у Великомъ на судъ нашомъ духовномъ, который быль в року 4 мѣсяца сентября 44 дня, покладали на твою милость жа-лобы свои, певными доводами протестациями урядовыми замко-выми, ижъ твоя милость , пребачивши становъ, наполнившися зависти, ересе различныхъ, и людей до того еси приводилъ над декрѣти вселенского патриархи. А не хотящихъ тебѣ послѣдовати священниковъ честныхъ и людей миръскихъ, братство церковное темницами и муками везде еси томилъ, приятеле же и слугъ

своихъ по мѣстехъ насылающи, з домѣвъ и по улицамъ волочилъ и бороды торъгалъ, што на соборе нашомъ предъ нами жалобнице многие на тебе покладале, и обещался болѣше не быти противенъ церкви и декретомъ святейшаго патріархи и братству и священникомъ ихъ, которыхъ есмо подъ нашу оборону приняли, на што еси рукою своею добровольне подписался и обещалъ ся уже еси награбилъ у монастыри вернути ти, што и до нынѣ не вертаешъ, дрѣжишъ неправдуючи, о чомъ ся тебе запрѣтило было соборне, абы еси верънуль и шѣкоды всѣ нагородилъ, и во всемъ мирне жилъ, то . . . т. м. по запрещении нашомъ соборномъ зновъ клянешь и застановленья отъ церкви везде братству чинилъ. В мѣсте львовскаго попа братскаго Михала и игумена в монастыри, подъ благословениемъ нашимъ будучихъ, клятвами своими насыпалъ и церковному будуванию братства забранялъ, зачимъ и сами есмы особою своею телесне за великими кривдами и тамъ на грунте во Ильвове бывши, очевисто твою милость межи братствомъ и священниками ихъ во всемъ судилисми, упокоивши братство, подъ обороною и подъ благословениемъ нашимъ зоставили и храму Успения Пречистыя Богородица будовать благословили, олтарь же у звоници, ради нужныхъ потребы, посвятили есмо, а то бы ся заказало мирно жити до собору. В томъ же ведомость послахомъ ко святѣищему вселенскому патриарху господину нашему. Твоя пакъ милость, надъ учиненны покой и надъ розсказанемъ нашемъ, во время службы Божое въ денъ неделны послалъ слуги своихъ, на имя Ивана, попа своего двуженца, и Феодора дичька и з иншими помощниками ихъ, въ часъ проповеди слова Божия, недокончено будучи службе Божое, и противу слову Божему и гвалтъ еси при томъ олтари учинилъ, о што о всѣхъ тые справы на соборе нашемъ духовеномъ въ року ча мѣсяца охтобрия къ дня обвиненный спровался; где на тотъ же соборъ нашъ духовный принесеся копии декретовъ ради монастыря Ливовскаго Ставропигіонъ св. Онуфрия отъ святѣищаго патриархи куръ Иеремен, повелевающи намъ о всемъ и стязавши тое, отъ епископства станов-

вити и всякого святителского чина обнажити и со простыми чернъцы
вочинити. Твоя же милость обещался со плачемъ калятися и мирно
жити и шкоды нагородити. Мы тогда, не спушающи тебе з дек-
рету и для причинъ певныхъ , лѣмѣтовали есмо декреть,
и подъ декретомъ т. м. до справы зоставили до собору близко
пришлого в року йг мѣсяца июня йд дня на рождество святого Ио-
анна Крестителя; но твоя м. легъце собе духовное право и зверх-
ност нашу поважаючи, противъ святыхъ Апостоль и богонос-
ныхъ святыхъ Отець каноновъ и декретовъ святѣйшаго вселенскаго
патриархи и соборного нашего постановеня и заповеденья высту-
пиль еси, ве разъ судивши у своего духовного права, смѣлесь
собѣ листы на имя святѣйшаго патриархи Иеремии непрестойне
справити, з великимъ обольженемъ становъ духовныхъ и закону
Божия и церкве святое, за тимъ листомъ важился отъ его коро-
левской милости комисию на братство, мещаны Ливовские, вынес-
ти, мимо судъ нашъ духовный, стоячи въ справѣ, и подъ декре-
том будучи, нарушаючи свободъ и вольности нашихъ и станы
святителския лѣжачы, старшихъ, першихъ пастырей своихъ, по су-
дехъ свѣтъскихъ сромотечи, такъже братство церковное, мещане
Ливовские пустошачы, на суды свецькие примусовавъ, споволичивъ,
также в мурованю церкве дому Божия и шпітала и домовъ цер-
ковныхъ братскихъ препїкодель, церковную же ихъ милостыню
над права вытягнуль, въ маєтностяхъ ихъ и въ обходехъ домовыхъ
до шкодъ великихъ привель, которыхъ тыхъ всѣхъ шкодъ своихъ и
церковныхъ о всѣхъ помененныхъ винахъ покладаютъ на тебе три ты-
сячи гривенъ личбы полское и сто осмъдесятъ и шесть золотыхъ.
За что есмъмо мы зверхности пастырства нашего на твою ми-
лость лист неблагословеный чрезъ священника, отца Михаила, Ли-
вовскаго послали. Твоя же милость пакъ, легче собе уважаючи,
запрещение наше пастырское и отлученя отъ службы Божие и отъ
всѣхъ дѣйствъ свещенныхъ, не справившияся, служити божествен-
ную службу важився и всѣ справы священныя дѣйствуешъ безъ-
страшне, вынашедши собѣ и поддаючися под иное духовенство

и иные суды, па законъ, и послушенство церковное, и старьшихъ своихъ чинечы. Протожъ мы зверхности нашое тебе епископу, куръ Гедеону Балабану, тымъ позвом нашимъ приказуемъ и во Святомъ Дусе завещиваемъ, дабы еси станул до назначенного теръмену, до декретовъ вселенского патриархи, въ нареченный соборъ нашъ духовный, въ року нынѣшнемъ девятдесять третемъ на день святого Иоанна Крестителя Господня, мѣсяца юня ўд дня во граде Великомъ Берестю, о всѣхъ помененыхъ винахъ церкви Божи, и братству церковному, и мещаномъ Львовскимъ, и священникомъ ихъ, и зверхности нашое, на рок певный, под зверженьемъ стану святителства твоего и подъ клятвою вечною отъ Бога не разрѣшною, не вымовляющис жадными забавами иншими азъ хоробою, дабы еси у суду нашего во всемъ справитися станиуль конечно. Данъ з манастиря Супрасльского іюня 3 дня, року девядесяти третего.

Гринь, протонотарие митрополии Кіевской, рукою власною.

Позвы соборные на еп. Львовскаго Гедеона в жалобе братства цер. Львовскаго.

Первые позвы на владыку Львовскаго.

Львовский Ставропиг. арх., связка VIII.

LI.

1594 года, 1-го іюля. Приговоръ (декреть 1-ый) Брестскаго собора по дѣлу между Гедеономъ Балабаномъ и братствами: Львовскимъ, Рогатинскимъ и др.

Михаилъ, милостію Божію архиепіскопъ, митрополитъ Кіевскій и Галицкій и всея Россіи.

Вѣдомо творимъ всѣмъ священникомъ и благочестивымъ християномъ каждого стану. Понеже благостию Божию о Святомъ Дусе собравшимся намъ по чину духовного нашего суду въ богоспасаемый градъ Великій Берестей, со боголюбезными епископы,

со честными архимандриты, и игумены, и благоговѣйными священниками, архидиаконы и дияконы их же, имена суть сия: Ипатие, епископъ Володимерский и Берестейский, протофондрие; Кирил Терлецкій, епископъ Луцкій и Острозскій, е҃дарха; Климентій Готинскій, архимандритъ Городенскій; Гедеонъ Брелницкій, архимандритъ Лавришовскій; Паисій, игуменъ Бистенский; Исаиа, іеромонахъ, еклисиархъ монастыря Супраского; Иоанъ, протопопа Киевскій великия церкве Софийская; Нестерь Козминичъ, протопопа Подляскій, нареченыи игуменъ монастыря Мѣлецкого; съ прочими священнаро причту великия Божия каѳолическая Апостольская восточная церкве, по канономъ святыхъ Апостолъ и богоносныхъ отецъ послѣдующе, справедливости в речахъ духовныхъ священниковъ и людемъ укривжонымъ чинити.

Станувши обличне прѣд судомъ нашимъ духовнымъ, братство церковное храма Успения Пречистыя Богородица гражане Лвовские, меновите: Лукашъ Григориевичъ Губа, Юрей Козмичъ Рогатинецъ, Лукашъ Василиевичъ и священно-иконъ Василей, игуменъ монастыря Лвовского, ставропигионъ святого Онофрея, и Михаилъ, священникъ Лвовскій, храма {Успения Пречистыя Богородица, и Симионъ, священникъ Галицкій, храма Рождества Христова и прочии священники, и братство Рогатинское церковное храма Рождества Пречистыя Богородица, и иныхъ мѣстъ церковные братства Виленское и прочии. Жаловалис на епископа Лвовского и Каменца Подолскаго, Гедеона Болобана, и показали намъ урядовые доводы и привилея и декрета вселенского патриарха кир Іеремии и соборного нашего духовного суду. И Гедеонъ Болобанъ, епископъ Лвовский и Каменца Подолскаго митрополии наше Галицкое, по застановленомъ покой и по доконченомъ суде, спротивился привилеямъ и декретомъ и клятвамъ вселенского патриарха кир Іеремии и нашимъ привилейнымъ декретомъ и подписью руки своея отвергъся по древнему своему обычая, церковь Божию замутивъ, братству церковному Лвовскому везде по мѣстомъ спротивляючис, пустопил, и люди по домохъ

улицахъ слугами своими и приятелми волочилъ, билъ, бороды торгалъ, и кровъ помочниками своими проливалъ, и люди противные на братство подвеши, темницами братство мучилъ; дѣтей крестити и людей хорыхъ причащати и мертвыхъ погребати везде въ епархии своей священникомъ своимъ братству заборонялъ, школную науку розогналъ, дяковъ от мѣста властью свецкою повыгнали, ересем последовалъ, священниковъ благочестивыхъ проклиналъ кромѣ всякого суду, везаль ланцухами, за возомъ волочилъ, мордовалъ, голodomъ морилъ, въ темницахъ и ямахъ сажалъ и от мѣстъ безчестне проганялъ, и науку церковную православия нашего пустошилъ, церкви Божие до школы великое привель, милостыню церковную на суды свецкие сповоючили, и будованю церковному прешкодилъ и милостынь всѣхъ людей отъ церкве отравилъ, ктиторей же благочестивыхъ мещанъ Львовскихъ на суды свецкие споволочилъ, и на кровъ ихъ настояль и везде ересми оклеветалъ, и до великихъ школъ привель. Еще же на зверхность архиепископства нашего торгнулся, зламавши присягу свою, егда рукоположень бывъ, клялся заховывать прономию зверхности наше, где бы ся колвекъ пайдовала, неподручно (sie), неподвижно въ всемъ животъ его, и съ повинности послуженства нашего надъ предки свои выступилъ и записовъ урядовыхъ Арсенія Болобана, епископа Львовского, предка своего, отвергся. Справилъ собе противное право, торгнулся на монастырь Львовский святого Онуфрея, прономии наше, и ктиторовъ того монастыря, предреченыхъ мещанъ Львовскихъ, на суды свецкие непристойне споволочилъ и презъ игумена предателя Униевского Семиона Боршовского и Феодосия, чернца Униевского, мещанъ въ правъ ошукаль, за што былъ очевисте суженъ отъ вселенского патриарха киръ Іеремии въ земли сей, року осмыдесятъ девятаго, ноемврия третегонадцати и напоился во всемъ быти вининъ, и изверженю подпалъ и подъ клятвою на покаяне зосталъ; и по доконченомъ суде, знову на пререченый монастырь кгвалтовне наскочилъ, и въ немъ игумена вышпереченого Василия и иноковъ, ночною годиною выволокъ и до везена своего поса-

жалъ, и дѣтей малыхъ нищихъ школьніхъ, повязавши, посажалъ, и статки монастырские пограбилъ. Потомже на соборе нашомъ духовномъ первомъ Берестейскомъ року девятнадцатого, июня двадцат второго дня, былъ суженъ и изверженъ конечному, ведлугъ декрету патриаршеского, и клятвѣ подпадаль, принявши соборное запрещение со всѣми епископы рукою своею на всѣхъ декретѣхъ подписался и школы нагородити братству и монастыреви подъ клятвою обещался и не выполнилъ. Ещежъ и по третee на предреченый монастырь и на братство листы своими торгнулся, и братство отъ церкви повыганилъ; дѣти братскихъ крестити, и людей причастити, и мертвыхъ погребати всѣмъ священникомъ заповѣдиль. Прошто и священника Гологорского именемъ Василия-Евреянина, в Рогатине увязавши ланцухомъ до воза своего за шию, зъ мѣста выволокъ и до ямы всадил, в селѣ Стратине голodomъ четыри днѣй морилъ, абы детей не крестилъ, ни причастивъ людей, ни мертвыхъ погребалъ. Братство же з Рогатина и священникъ Василие прибегли къ пастырству нашему во градъ Киевъ, заступленя нашего прослаи; послали есмо езарха нашего Афанасия, презвитера великия Киевскаго Софейскаго церкве, абы покрестилъ дѣтей, епископа писанемъ нашимъ упоминали есмо, онже разгордѣвшися не послуша. Сего ради второе прибегоша къ намъ отъ братства и езарха нашего. Таж и желаниемъ благочестивого его милости князя Василия Константина Константиновича, воеводы Киевскаго, пришли есмо во градъ Лвовъ року девятнадцать первомъ и судомъ посредѣ церкви о всемъ поряду при епископи въ народе истязавши, епископа до собору судитис оставили есмо, и церковь Успенія Пресвятыя Богородица знову муровать братству благоволили есмо, олтарже у звонници ради нужная потребы во имя Трехъ Святителей поставили есмо, таж и въ Рогатинъ пришедши, судомъ истязавши, люди усмиривши, противникомъ запретили есмо, вселенскому же патриарху от нас епископа возвѣстися. Потомже на второмъ соборе нашомъ духовномъ Берестейскомъ въ року девятнадцать первомъ июня двадцат четвертого принесе от вселенского

патриарха декретъ ради монастыря, да обнаженъ будетъ епископ святителского стану, понеже расхитивъ монастырь и изверженю третему подпалъ и тяжкими третими клятвами обложенъ, поки аж въ своемъ непокаянии конецъ прииметъ. Потомже четвертое надъ право знову по первому своему противлению епископъ торгнулся на церковное братство и на предречены монастырь Ловскій святого Онуфрея, не спрививши у духовного належачаго суду нашего, подъ декретомъ патриаршимъ будучи, мимо судъ нашъ духовный мещанъ Ловскихъ и Рогатинскихъ до свецкого права споволочилъ, и до накладовъ великихъ привель, за што все братству Ловскому и братству мещаномъ Рогатинскимъ волное и везде належачое право вдале заховуемо; за которые вси зде описанные и неописанные вины Гедеонъ Болобанъ, епископъ Ловскій, листы нашими потрикотъ не благословенъ и отъ всего святителского дѣйства отлученъ, и позвовъ первыхъ и вторыхъ отъ насъ выданыхъ непослушавши, литургисаль, и за третими позвы нашими на рокъ зовитый предъ нами у суду нашего не становился. Што мы, досыть чинячи декрету патриаршему отъ суду съ многими архиепископы на епископа Ловскаго выданому, который то декретъ на соборе нашомъ въ року прошломъ чл, до пришлого нашего суду надъ право кончити, заховавши епископу часу, были попустили. Протож и мы нынѣ, взираючи на декретъ вселенского патриарха киръ Іеремии, вси привилея патриаршии и соборного напего застановленя привилея братские съ подписы нашими умоцняемо. И на господарское короля его милости утверждение привилеиное взираючи, декретъ вселенского патриарха выполняючи, екзекуцию чинимо, божественнымъ Святыхъ Апостолъ, богоносныхъ святыхъ отецъ канономъ послѣдующи, судивше со всеми посредъ церкве и съ омофоромъ при святой литургии (въ) церкви всему народу возгласивши епископа Ловскаго, Каменецкаго, митрополии нашое Галицкое, Гедеона Болобана отъ всего святителского дѣйства и чина низлагаемъ, дабы никто же отъ правовѣрныхъ священничь и благочестивыхъ християнъ имѣль его за епископа подъ тяжестью

церковною и упражнениемъ конечнымъ до того часу, аж ся намъ
и церкви Божей слушне справить, и братству церковному Лвов-
скому, приобщая бо ся несвященному и самъ несвященъ будешъ.
Аще ли мирскій человѣкъ да отлучится. Пак ли и сему благосло-
женому судови наплему Гедеонъ Болобанъ спротивится и священ-
ная действовати начнетъ и преступникъ явится, да будетъ отлученъ
отъ Отца и Сына и Святого Духа, проклятъ, непрощенъ и по смерти
неразрѣшенъ, и да имѣтъ клятву святыхъ богоносныхъ отецъ
седми вселенскихъ соборовъ. На што все настоящего нашего суду
сей декреть нашъ подъ печатю и подписомъ руки нашей братству
церковному храма Успения Пречистыя Богородица, мещаном Лвов-
ским даемо. Писанъ во граде Великомъ Брестыи, року тысяча
пятьсотъ девятдесятъ четвертого, мѣсяца юля первого дня.

Михаила, архиепископъ митро- Григорий, протонотарие
политъ Киевский и Галицкий рукою митрополии Киевское рукою.
зласною. (М. П.)

*На оборотѣ: № 13. Декретъ на владыку Болобана первыи на
звержени.*

A. 1594, die 1 Iuliy, Brestae.

Львовскій ставропиг. арх., связка VIII.

LII.

1594 года, 28 сентября. Приговоръ (декретъ 2-й) собора по дѣлу
между епископомъ Львовскимъ Гедеономъ Балабаномъ и братствами
Львовскимъ, Рогатинскимъ и др.

Михаилъ, милостію Божію архиепископъ, митрополитъ Ки-
евской и Галицкой и всея Россіи.

Ознаймуемъ всѣмъ, кому вѣдати належитъ, духовному и свѣд-
кому стану честѣнъмъ протопопомъ и благоговѣйнымъ священни-
комъ и всѣмъ православнымъ христіяномъ, ижъ судовне намъ за-
вѣдати въ градѣ Великомъ Берестю въ церкви себорной, съ со-

бравшися и на тотъ часъ будучими боголюбезными епископы и съ служителми, честными архимандриты, игумены и протопоны и благоговѣйными священники, и всѣмъ причтомъ церковнымъ в року нынѣшнемъ тысящномъ пятсотномъ девятдесятъ четвертомъ, мѣсяца іюня двадцать седьмого дня.

Якожъ принесеся намъ отъ братства церковного Лвовъскаго храма Успенія Богородица, мещанъ Лвовъскихъ и Рогатинскихъ и прочихъ, на епископа Лвовъскаго и Каменца Подолскаго митрополіи наше Галицкое Гедеона Болобана о многіе вины, которые задѣлалъ братству церковному Лвовъскому (пустошачи то братство), и школную науку проганяющи, и священиковъ ихъ, и монастырцу ктиторства ихъ Лвовскому, реченому Ставропигіону святого Онуфрія, торгаючися на прономію зверхности наше, и на всѣ духовные и свѣцкіе права, зламавши присягу свою, запомнившіи тѣжъ записовъ и выреченіе епископа Лвовъскаго Арсенія Болобана, продка своего, и до свѣцкихъ урядовъ, мимо зверхность нашу, непристойне братство по многокротъ зповолочивши до великихъ щодъ и накладовъ людий церкви ихъ привель, о што былъ суженъ, в здешней земли, предъ лицемъ самого святѣйшаго вселенскаго патриархи киръ Іеремїя, также и на соборѣ(хъ) на шихъ Берестійскихъ, и знахолся въ всемъ виненъ, што мы усмотрившіи быти несмѣрителную вражду епископъскую, священниковъ братскихъ храма Успенія Пресвятыя Богородица, подъ обороною и зверхностью благословенства нашего зоставили есмо, на што и зо всѣми епископы на соборѣ первомъ Берестійскомъ в року девятдесятъ рукою своею подписанся, подъ клятвою зо всего вырѣкаючися, церквамъ и людемъ и священикомъ и вѣчный покой заходить обѣщался и не заховалъ, але еще болшіе зповолоченія ранами и темницами злѣйшиє священикомъ и людемъ починилъ, и самъ ересемъ послѣдуючи, братство и священиковъ ихъ безчествовалъ визалъ, билъ, мордовалъ и отъ мѣсть проганяль, забороняючи дѣтей крестити, людей причащати и мертвыхъ погребати, и оттого законного дѣйства людей изгналъ, чогос мы сами бытностю

нашею во Лвовѣ и в Рогатинѣ, судивши, досмотрели и вселенскому патриарху возвѣстили. На што, судовне засѣдши, вселенский патриархъ выдалъ на него декретъ, повелѣвающи намъ, да бысмы его судомъ нашимъ испытавши, сана епископъскаго обнажили, извергли и с простыми чернцами вмѣнили; священиковъ же братскихъ храма Успенія Пресвятаго Богородица подъ зверхнотю нашею митрополею дабысмы вѣчными часы заховали. Мы же, увидѣвшe несмѣрителную его вражду противу церковънаго братства Лвовскаго и священиковъ и церквей ихъ, засѣдши на второмъ соборѣ Берестийскомъ в року девятдесятъ первомъ, мѣсяца октоворія і дня, ведлугъ патріаршихъ и соборныхъ нашихъ декретовъ, епископа Лвовскаго подъ докретомъ и тяжкими клятвами на покаяніе и шкоды нагородити заховали есмо; священиковъ же братскихъ храма Успенія Пречистаго Богородица подъ оборону и зверхность благословенства нашего вѣчными часы такъ якъ и Виленскаго братства зоставили есмо. На што все и потверженіе его кролевъской милости на сеймѣ Варшавъскомъ выдано. То пакъ епископъ, запомнѣши повинности своеи и присягу свою и тяжкыя клятвы переступивши, торгнулся непристойне змысленіемъ правомъ мимо зверхность нашу до свѣцкого суду, не учинивши досыть и не справивши въ правѣ духовномъ, поддаючися иному духовному послушенству, нарушающи свободъ и волностей нашихъ духовныхъ, выправивъ собѣ комисію з канцлерѣи кроля его милости, и братство Лвовъское и монастырь ихъ Лвовъскій, рекомый ставропигіонъ святого Онуфрія, до суду свѣцкого споловочивши, и церкви и люди до тѣкодъ великихъ привѣль. Также и в Рогатинѣ, братство темницами мучивши и дидаскаловъ школьнаго побивши, из мѣста изгналъ, за што все по трикратъ листы нашими неблагословенными от святителскаго дѣйства отлучили есмо его, в чом нас нѣколи не послухаль и святителская дѣиствовалъ. Ещежъ позвамі нашими по трикратъ позваный будучи, до суду нашего на роки певные не становился. О томъ всемъ достаточную справу декретъ теперешнаго суду нашего Берестійскаго объясняеть,

штос мы достаточне в сее справы братства на судъ выслушавши, всѣ привилея и декрета духовного права в зуполъной мозы братству заховавши, и волное везде належачее право имъ зоставивши, епископа же Лвовъскаго и Каменецкаго Гедеона Болобана, ведлугъ декрету вселенского патриарха и соборного нашего сказанія, по первомъ и второмъ и третемъ наказаніи нашемъ, отъ епископъства его извергли есмо, и всего святителскаго сана обнажили, и всей церкви огласивше, и ему возвѣстили до того часу, ажъ церкви Божей и зверхности нашей, и братству церковъному, вскорѣ къ намъ пришедши, справится. Он же по древнему своему отступному противленію на многіе дни не хотѣлъ прийти къ намъ, и ждалисмы обращенія его къ намъ три мѣсяца и двѣ недѣли, и не былъ. Тогда мы, за наставаніемъ братства укрывжоного, видячи быти имъ въ томъ кривду и шкоду великую, тое тыжъ предъ очима своими маючи, абысмы предъ Богомъ и овцами паствы нашей не зостали винны, памятаючи, же и сами судіи нелицемърного судови подлежимъ, такъ нынѣ якоже и прежде сего братства Лвовъское и свещенниковъ ихъ храма Успенія Пречистыя Богородица, подъ обороною и зверхностью нашою митрополею вѣчными часы быти зоставуемо, заступаемо и упокоиваемо. А того епископа Лвовъскаго Гедеона Болобана конечно низвергаемъ, и отъ всего святительскаго дѣйства вѣчны часы обнажаемъ, и (съ)простыми чернѣцами вмѣняемъ, и всѣмъ церквамъ оглашаемъ, а о шкоды и нагороды церкви Божей и братству до свѣцкого и везде належачаго права здаемъ, и да никто-же имѣетъ его за епископа, но яко проста нѣкоего чернѣца конечно, южесмы осудили, тако да будетъ, а не инако. Да благодать Божія и благословеніе нашего смиренія будеть съ всѣми вами. Данъ при столечной церкви архіепископіи нашей въ Новогородку часу отправованія трибуналу, року Христова воплощенія первое тысящи пятсотъ девятдесятъ четвертого, мѣсяца септьмврія двадцатъ осмого дня.

Михаилъ, митрополитъ Киевский и Галицкий, рукою
власною.

Кирилъ Терлецкий, екзархъ и епископъ Луцкий и Острозкий,
руково власною.

Ипатий, епископъ Володимерский и Берестейский, власна рука.

Григорий, протонотарие, митрополии Киевскога, руково.

(М. П.).

*На оборотъ грамоты: № 14. Декретъ второй на зверженіе
епис. Львовска Гедеона Болобана.*

Sub litt. A. Anno 1594, die 28 Septembris, Novogrodecii.

Львовскій ставропиг. арх., связка VIII.

LIII.

1595 года, 23 февраля. Письмо митрополита Михаила (Рагозы) къ королю Сигизмунду III съ просьбою не отмѣнять его постановленія по тяжбѣ между Гедеономъ Балабаномъ и Львовскимъ братствомъ.

(К)опъя листу до его королевской милости.

Найiasнейшый милостивый королю, пане, пане, мой милостивый! При уставичных молитвах моих ко милостивому Богу за добре здоровія и щасливо пановане ваше королевское милости, нанижши службы моей, милостивой ласце маестату вашей королевской милости, господарю своему милостивому, покорне залецаю.

Якомъ первой сего до вашей королевской милости въ особливомъ листе своеемъ писаль, ознаймуючи вашей королевской милости, ижеесмы отда Гедеона Балабана судом нашим духовнымъ судили и декрет на него братству црковному, мещаном Львовскимъ, подданным вашей королевской милости, выдалъ, просіачи вашей королевской милости, яко бы ни въ чомъ не нарушаючи, цѣло зоставлен быль; такъ и теперь покорне, а унижонне вашей королевской милости, господара моего милостивого, прошу, яды бы ся пред маестатъ ваше королевской милости што колвекъ отъ владыки Львовскаго люб съ писаниемъ, албо устнімъ мовениемъ пред его до канцлерии ваше коро-

левской милости также и пред маестат осоъ вашеи королевской милости принесено было, абы ему жадными поступками, вынайдованими, будъ правными и не правными, у маестату вашеи королевской милости не дерекговало, а оного зо всѣми справами, судови нашему духовному належачими, которые бы ся предъ маестатъ вашеи королевской милости приточили, ми би до суду належачего права нашего духовного, ко мнѣ богомолцу своему отсылати росказати рачиль. За што я яко богомолецъ вашей королевской милости, по у вес часъ живота моего Пана Бога за доброе здорове и щасливое на долгии часы панованіа вашей королевской милости просяти естемъ овиненъ. Съ тымъ самого себе со унижоными службами моими милостивой ласце маестату вашой королевской милости отдаю.

Писанъ в Новагородку февраля къ день рокъ афчи-го вашей королевской милости пана моего слуга и богомолца з ласки Божеи Михаило, архиепископъ метрополит Киевский и Галицкий и всяя Русин, рукою власною.

Львовскій бернард. арх., кн. үр., т. 349, стр. 997.

LIV.

1595 года, 25 февраля. Письмо митрополита Михаила къ Львовскому братству.

Сыномъ благопослушнымъ пастирства нашего, гражданамъ Львовскимъ, братии церковной о Господе радоватися вокупе душевно и телесне!

Писаніе ваше през посланца дано ми ест; обаче что мощно или что въ кое время неудобно сътворити, подобает разсуждати, еже бо намъ нынѣ ко кралю на сеймъ быти не мощно, многих ради винни же; лѣпо есть намъ самимъ декрѣт отдавши, по немъ утверждающе и послѣдовати, крѣпчае убо тако пребудет, якол отъ моего лица аще и

послати коего господару нынѣ от нас достоитъ, егожъ человѣка скудости ради такова не обрѣтаю, яже и нынѣ повторяюще ко господару писахомъ вамъ на пособление, укрѣпляюще нашъ декретъ; а еже в преименитый градъ ко вашему братолюбию послати человѣка, носящаго лице наше и укрѣпляющаго и увещевающаго церковь о истинне, писасте, ино о семъ соторвимъ изысканіе, како да обретши, вскоре попшлемъ ко вамъ сицева человѣка, да тамо сый упокоеваетъ претрудная. И да благодать Божія, благословеніе и молитва нашего смиренія будеть со всѣми вами.

Данъ з Новагородка февраля ѿднія, року ў фуе . Зычливый о Христѣ пастиръ вашъ Михаилъ, волею Божею архиепископъ, митрополитъ Киевъский и Галицкий и всея Русіи.

Славетнымъ и благочестивымъ гражданомъ Лвовъскимъ, еже о Христѣ братии церковънои, сыномъ благопослушнымъ паstryства нашего вручитися.

Лвовскій бернард. арх., кн. 4р., т. 349, стр. 998.

LV.

1595 года, 25 февраля. Листъ митрополита Михаила (Рогозы) противъ монаха Уневскаго монастыря Феодосія, взявшаго въ сообществѣ съ другими монахами документы помянутаго монастыря и передавшаго епископу Гедеону Балабану.

Михаилъ, милостию Божію архиепископъ, митрополитъ Киевъский и Галицкий и всея Росіи.

Вѣдомо чинимъ кождому урядови такъ духовному, яко и свѣць-кому, до которогоколвѣкъ справа тая приносити ся будетъ, ижъ Феодосий, чернецъ манастира Уневскаго, маючи давнью змову и порозумение съ епископомъ Гедеономъ Болобаномъ митрополие нашое Галицкое Лвовское и Каменца Подольского, зламавши к намъ присягу свою, епископъ съ Феодосіемъ, взявши до себе Ивону Дикого, чернца, до книгъ земльскихъ Лвовскихъ потаемне право манастира Уневскаго, именемъ всѣхъ чернѣцовъ, братии того монастыря, на себе вливати смѣль, въ чомъ есть заразомъ въ тыхже книгахъ земльскихъ тогож дне

от других черньцовъ, от братии их монастерскихъ, посланихъ погоненъ и досвѣдочонъ, потомъ же и от всѣхъ по имени каждого з особна всѣхъ черньцовъ Уневъскихъ протестацію до кграду Лвовъскаго въ книгахъ освѣдѣено. Але епископъ, не занехавши старого умыслу своего, съ тымъ Феодосиемъ маючи змову, зламавши запис продка, отца своего, Арсенія Болобана, епископа Лвовъскаго, который старался съ под зверхности нашей архиепископъское над присягу свою от Анастасія Радиловъскаго, святое памяти архимандрита Уневъскаго, той монастырь выторгнуты, и не докончавши злого умыслу своего, будучи правомъ притисненый, записавъся въ кграде и въ земствѣ Лвовскомъ под тишацею гривенъ тому монастиру съ потомъки своими вѣчный покой и молчание дати, яко о томъ и декрета права нашего духовного свѣдѣчатъ. Але той Феодосий зналъ въ направы Гедеона епископа, побравши права монастырские з некоторыми чужими черньцами новотными, утекъ съ привилеями монастырскими до епископа, задавши хитримъ правомъ трудност опекунови монастырскому, папу Григорию Гулялницкому, напротивъ которого, яко о выбитя несправедливе на змовѣ присягалъ и до накладовъ и шкодъ его свѣцѣкихъ привелъ. Што жъ черньцы, братия того монастыра, маючи з благословенства нашего честнаго игумена, Ивону Гулялницкаго, на кгрунте сидячи монастыря, послу при зверхности нашей старожитной з нами бороняться и того Феодосія до права нашего духовного трикорт позвами призывали, за которыми не становился; и есть от стану своего поповскаго судовне отъ насъ зверъжонъ конечно. Протожъ проше и проше нашихъ милостивыхъ пановъ, абы тому Феодосию въ жадного права справамъ его не вѣрено, ани до книгъ за певные речи жадныхъ листовъ его не приймовано, але сторонѣ укривъжоной ведлугъ справедливости святой, дабы помагано, и абы до нашего права тую справу одсылано. За што мы въ покорнихъ молитвахъ нашихъ, зо всѣми убогими братиєю черньци того монастыра укривъжоного, богомолство чинити всегда повинни будемъ.

²⁾ Подлинникъ испорченъ.

Дан з Новагородка февруариа двадцат пятого дня рок АФЧЕ.
Вашей милости моих милостивих панов поволный богоомолца и
слуга Михаил, волею Божою архиепископъ, митрополит Киев-
ский и Галицкий и всеи Росіи, рукою власною. Листъ до суду на
Феодосія, Унівського чернца, Оловского.

Львовскій бернард. арх., кн. 4р., т. 349, стр. 998—1000.

LVI.

1595 года, 25 февраля. Универсалъ митрополита Михаила (Ро-
гозы) по дѣлу Гедеона Балабана.

Михаил, Божею Милостию архиепископъ, митрополит Киев-
ский Галицъкий и всея Россіи.

Ведомо чиним каждому врадови такъ духовному, яко п свец-
кому, до которого колвѣкъ ведомости справа тая притачатися бу-
дет, иж велебний Гедеонъ Балабанъ, епископъ метрополие нашей
Галицкое, владыка Львовский и Каменечкий, который ест ныне
под каранем, права нашего въ стане своем епископском, в законе и
у вере и праве нарушенъ и конечнемъ звержению подпал, в чомъ
он почвающися прибегал к нам, ласк и милосердия нашое по-
корности жадал. Покладал нам многие причины непослушенства
своего, для чего за третими позвами у права нашего духовного
на певный термин противко стороны братства церковного, мещанъ
Львовскихъ и священников ихъ не становился, даючи въ том на-
болшую причину, и(ж) на тот час рука поганская, татарове, бу-
дучи в месте Галичу, звоевали, спалили и спуштошили столицу
церкви на Кирилосъ митрополие Галицкое. Протож просил от нас
волности от права декрету нашего духовного, въ термине тих
поззовъ помененого, братства и священников ихъ позванный
будучи, о многие и великие шкоды и наклады их так стороны
вѣры и закону, якъ тыж стороны и грунтов церковних их и фун-

даторскихъ, которые им епископъ зо всеми наклади их кгвалтовне змышленнимъ правомъ своимъ отнимал и плетениями на вѣре шкодовал. За што они на всемъ великие шкоды през многие лета от епископа реченного подняли на мя двѣ цркви: една в мѣсте в муре заложеня Успенія Пресветыя Богородица, другая манастырець светого Онофрия реченный, што на предмѣстю Краковскомъ, под горою замку Высокого Лвовскаго. Которими церквами мещане сами порядне владаютъ и милостинями ихъ украшают, не маючи жадних имѣній церковныхъ, чого мы и сами бытностю нашою тамъ досмотрѣли. Тогда мы нынѣ, видячи покорную просбѹ епископа Лвовскаго, ижся склонил праву нашему духовному, пустили мы ему терминъ в тыхъ декретехъ нашихъ достаточне раз и два описаних, и на три места разосланих, меновите: до Галича, до Лвова и до Каменца Подольскохо, в церквахъ оглашены, также и на Федосеиа чернца, збѣга манастира Уневскаго, который утѣкъ з манастырскими справи спод верхности нашое ко Гедеону Балабану епископу и начинивши нѣ малых шкод и накладов тому манастиру, про тоже справе епископу тож на стане своем поповскомъ нарушен есть и в праве подзраны, и выдавдою того манастыра знашолся. Который то Феодосие за третими позвами нашими противу игумена Уневскаго Ивоны Гуляницкаго пред духовним правом нашим на року зовитим не становилсе, за што есть з стану своего поповского звержонъ и церкви оглашень и декретомъ одсужонъ конечно. А так пустилими епископу часу и термину, абы в том сторону свою яко о неслушное одержане декрету позвами нашими припозвал, хотячи ся того справити, если така война татарская пред термином албо по термине сталасе. Мы тогда, не пускаючи его з декрету нашего, але сторонамъ каждому и належачее право зоставуючи, далисми ему на то мембрани наши, абы сам собе всю справу свою по воли против сторонам выписаль, абыс мы ся так лепѣ справели, пригладевши справедливости, каждому очевисте при обоих сторонах учинили, до того тиж и другие мембрани при тих же далисми ему, абы предъ

всем народом о собе справу невинности своей, якъ ему можетъ прав ставати, виписал и оповедил. Поневаж сам за третими позывами нашими за тамтою стороною не становилсе, и так за своимъ позиванем латве и до нашего суду справа ся приточити, поневаж кожди звыкъ право на свою потребу притачати, а не ста-гутомъ подлегати(?). Але правда Божia учит кождого справедливости перестерегати, в чомъ мы в повинности нашей почувашчися варовите обом сторонамъ волное право зоставуем, ведающи не раз, не два и не три епископа в подозреномъ праве его досведнивши, иж он от права духовного зникаючи, казни уходячи, досвѣцкого права вдается, як на стан его не належит, церкви засвѣтми окрасами их од фундатаров лакомством отнимаючи, шкодычинит, в чимъ мы укривдзоних фундатаров зверхностию нашей оборонимо, застопуемо и упокоевуемо; протож даемо умоцоване сенист наш с печатью и с подписом, руки нашое власное сторонамъ всѣмъ посполу, кто колвекъ против его в чомъ контровертуетъ, таکтъ мещаномъ Лвовскимъ и всемъ окличнимъ местомъ кождему, братства мѣдэрковымъ и всѣмъ свещенникомъ их, іако тыж и особливе ма-настиру Уневскому и в ним будучем честному игумену благословенства нашего Ивоне Гуляницкому з братиєю его, чернци Уневскими про Феодосія предателя, чернца Уневского, который спод (зверхности) нашою до епископа Гедиона здрадливе съ прави, и при манастирскими утек и манастир до шкоды и до на-кладовъ великих привел, о который манастир епископ Лвовски зда и за первых игуменов Уневских архимандрита Анастасия (Р)адиловскаго, игумена Семиона Боршовскаго хитро-стю своею одлучити от зверхности нашей на себе старался Протож мы якъ завжды и ныне о том всемъ везде до каждого зраду и права оборону нашу посылаючи даемъ засту-паючи всіхъ яко и до самого господина кроля, его милости пана нашего милостивого, и до их милости панов рад всегда и ныне пишемъ, aby тому епископу Гедиону Болобану жаднимъ его нравнимъ и не правнимъ писаніям в кождого права не вѣрено, ани-

до иных урадових за певную справу не примовано, будь що правногого и не правного, але абы был до прав нашего духовного (суду) назад отсылан, до которого ся и ныне перед нами будучи отзвалъ где есть первей на законе, и вере, и на праве, на чести, и на души самои нарушенеи, як о том декрета самого вселенского патриарха куръ Іеремеіа зверхнаго пастира нашего и нашъ соборные декрета сведчат, ту ся пред нами маєт перве становит, где ся почал судити; о што прошу и прошу ваших милостей, яко милостивых панов каждого враду, абы так было, а не иначе, яко нас справедливост светая учит, за што в цокорных молитвах мы зо всеми укривжонными овекками, и (козлами) моими завше Бога богомолство чинити повинни будеми и просимо, абы той лист нашъ верне у каждого суду и права без нарушения вшелякого был примован.

Дан з Новагородка февраля дня дватцат пятого року АФЧЕ.
Вашей милости моих милостивых панов поволни богомолецъ и слуга Михаиль, архиепископъ митрополит Киевский, Галицкий, рукою власною¹).

Львовскій бернард. арх., к. үр., т. 349, стр. 1000—1003.

LVII.

1596 года, 26 сентября. Посланіе Львовскаго братства чинамъ Брестскаго собора.

Боголюбезнии честнии отцы, православия наставницы, учители и представители, иже вселенския церкви строителіе и стражие наши, пачеже носящии лице вселенския восточныя церкви со всѣми, иже по чину святыни о Дусъ Святомъ сошедшимиъ во градъ Великій Бересты, со благочестивымъ и христолюбивымъ во святомъ крещении нареченомъ Василии Константине Констан-

¹) Далѣе приписаны ругательства, не употребляемыя въ печати.

тиновиче, княжатемъ Острожскимъ, начали въшими воеводою матери градовомъ Киева, маршалкомъ земли Волынское, старостою Владимера и прочая, со велможными и благородными паны и всѣми благочестивыми христианы! Мы убогие и отъ всѣхъ меньшие о Христѣ братство церковное отъ града Лвова достойную честь и повиновение с поклонениемъ вашему предстательству раболѣпно творимъ. Послалисмы отъ братства нашего на той нареченный нынѣшний нѣякий Берестийский соборъ, отъ старшихъ братии нашихъ: пана Дмитрія Деомидовича Красовскаго и Юрія Козмича Рогатинца, а отъ молодшихъ братии нашихъ: Іоанна Козмича Рогатинца и Николая Добренскаго, давши имъ зуполну моцъ, aby во всемъ церковномъ предании восточная вселенская церкве крѣпко и неподвижно стояли, нѣ въ чемъ не отлучающися послушенства и власти вселенскаго патриарха Константинопольскаго, якъ есмы ся съ початку вѣры во Христа крестили отъ восточныхъ церкви Константинопольскихъ и приведени есмо отъ темности на свѣтъ, и отъ области сатанины ко области Христу Богу нашему, видимому Пастыру Сыну человѣческому прилучилисмы и членкомъ тѣла Его сталисмы, и якъ Христосъ голова наша телесная стался, такъ мы тѣломъ Его сталисмы, и якъ Онъ есть въ насъ, такъ мы въ Немъ, и якъ Тѣло Его правдиве поживаемъ и Кровъ Его пиемъ, такъ тѣло и кровъ свою за Него оффруемъ, и якъ Онъ за насъ кровъ Свою проливалъ и плотию умиралъ и душу Свою положилъ, такъ мы о Немъ и за Него готови есмо всегда умирati и душу свою положити, нѣгды не отступающи, якъ есмы на святомъ крещении; на востокъ солнца стоячи, обещалися Христу, погребающися святымъ крещенисмъ во смерти, Отрѣкающися сатаны и всѣхъ дѣлъ его и всея службы его и на западъ плюючи; такъ нынѣ церкве восточные держимося и на востокъ солнца Христу Богу, Пастыру нашему всегда молимося и послушенство совершенное Самому Единому Христу и восточное единое церкви Его всѣгды отдаemo и отдавати будемо до скончания живота нашего отъ рода въ родѣ. Всѣхъ еретиковъ отмѣ-

туемся. Жаднымъ обычаемъ не отступаючи иѣ въчомъ церковныхъ преданий, якъ есть иѣкоторыхъ обычавъ, а иѣ за отступниками вдаючися, за напою чюжею головою, до незвыклого чужого послушенства западнея римския противныя ихъ церкви папежския; але при единомъ каѳолицкомъ т. есть соборной и апостольской церкви, ведлугъ вызнання вѣри со всѣми благочестивыми христіаны стоимо, и тѣло и душу свою при истиннѣ покладаемо конечно. Што и писанемъ симъ нашимъ ствержаемо и печать всего церковного братства нашего на листъ сей прикладаемо и посполитымъ титуломъ церковнымъ нашимъ подписуemosя.

Писанъ зо Лвова мѣсяца семптемврия кѣс дня року ۱۵۹۶.

(М. П.).

Подъ печатию: Всі купно о Христѣ церковное братство храма Успения Пресвятыя Богородица

Лєотопѣс.

На другомъ полулистѣ: пленѣпотенцыя отъ братства на съборъ Берестийски противъ отступниковъ дана року ۱۵۹۶.

Львовскій ставропиг. архивъ, связка XVIII, fasc. 145.

LVIII.

1596 года, 9 декабря. Письмо Юрія Рогатинца изъ Острога во Львовъ къ братству съ изложенiemъ совѣтовъ кн. Острожскаго, какъ дѣйствовать на сеймикахъ, не раздражать владыкъ Львовскаго и Переяславльскаго, напечатать поскорѣе дѣянія Брестскаго собора съ разсказомъ о дѣйствіяхъ протосинкела Никифора. Самъ Рогатинецъ совѣтуетъ братству предоставить дѣло епископамъ.

Георгій (Рогатинецъ) церковному братству Львовскому. Братьи мои о Господѣ радовадитеся!

Вѣдомо твору вашему братолюбию, ижъ скоро по отеханю пана Димитрия Красовскаго, старѣйшаго брата нашего, отъ Острога

до Львова; въ тен часъ его милость князь выѣздила отъ Острога на иншую сторону и приехалъ до господы шукати пана Красовскаго, абы з нимъ розмовилъ стороны поступку всякого и фрасовался велими, ижъ его былъ забавылъ приездомъ своимъ панъ воевода Берестя Куйавскаго и не угодиль намъ въ потребахъ нашихъ на господѣ, поневажъ виделъ насть не менший часъ при собѣ и просилъ, абы ему пребачено, и приязнь и зычливость вдале абы была межи нами безъ нарушеня всякого, и абы тыхъ владыкъ двохъ Львовскаго и Премыскаго отъ себе не отстрашити, але дожгати потребѣ послолитой нашей церковной. „А вид же будетъ справедливость и надгорода терпливиости вашей!, хотя ся у васъ нынѣ неправне дѣаетъ. Пред ся вы якъ естеся не дали нѣкому през такъ великие часы ошукати, и нынѣ на обѣ стороны будьте чуйни, не оставляйте дерзновения вашего, якъ есте до сего часу жили“; и прочая многа изрече, утѣшаючи насть въ бѣдахъ. А въ томъ радиль его милость, абы на сеймикахъ всѣ мѣста оповедали церковные кривды свои, якъ ся обецалъ владыка Гедеонъ Балабанъ на сеймикахъ оповедатися: въ Каменци, въ Галичу и у Вишни ¹⁾ наибольше, поневажъ тамъ Премышльский повѣтъ стягаеться, и писаль его милость о томъ листъ свой до владыки Балабана и до владыки Премышльского: абы събрали отъ всѣхъ мѣстъ кривды и подати до реестру поселскаго вписаний. Посылаю вамъ копію того писаня, што до владыки, въ которой упоминаеть его милость, абы ся з братствами церковными згажали. Протожъ мнѣ единому видится, ижъ бы владыка самъ, взявши собѣ минуты протестаціи нашихъ, што намъ папеженици кривды чинять, на штося и ихъ милости князь Вишневецкий и князь Рожинский протестовали именемъ Речи Посполитое, якъ будучи посланы отъ краины Руское. А и тыхъ протестацій нехай собѣ выпишетъ, што намъ ляхове забороняютъ церемонїи и звоненя и беруть отъ насъ вины, запомнѣвшіи запису своего, якъ ся запи-

¹⁾ Сондовской.

сали дать покой церквамъ нашимъ ажъ до згоды папежа и патріархи, и все на томъ записъ маеть владыка фундоватися. А естлибы хотѣль владыка зъ братства, абыстеся вы до того взяли, тогда то не есть братская справа, але всѣхъ людей посполитыхъ парафїя(нъ); иное есть братский и церковный порядокъ, а иное кривда посполитая, за которую кривду тые маются брати, которые урядъ на собѣ носять для обороны Речи Посполитое, а не на своихъ воевати; досить есмо ихъ на собѣ зносили. Посылаю термонъ первый, што наготовлено было належния Семини(?)

Притомъ его милость князь велми жадае братства всего, а най-болше пана Дмитрия Красовскаго имѣль, жадающи и тутъ на мѣсци все постановити, абы позичити писма грецкого и словенскаго для выдрукованя того синоду Берестскаго што наиборзе можетъ быти, на што и писане свое ко вашему братолюбию посылаетъ, обецуючися въѣлости назадъ съ подякованемъ отослати все, и листъ поволни даль. И естли бы съ вамъ видѣло небезпечность яковая, о то панъ Стефанъ самъ въ рукахъ своихъ все будетъ обладати, якобы есмы все въ своихъ рукахъ держали, и что онъ вамъ речеть, тое вы ему пришлете ведлугъ реестру вашего и назадъ отберете въ целости. А монастырику нашемъ братскомъ св. Онуфрія хочетъ господинъ отецъ протосинкель великий великия церкви Константинопольскаго Никифоръ промышлити со порядку и право успокоити, ижъ иначе не будетъ, едно якъ ся южъ предъ патриархи узаконило,(!) а нынѣ на собѣ перетерпе; абы ся васъ владыка не боялъ и отбѣжитъ отъ справы и всѣхъ замутить и васъ презъ помочь папежскую укривдить. Рассказалъ отецъ протосинкель прислати Феодора, диякона нашего, совершили зде на священство для потребы настояще, абы ся люди не тревожили, не вѣрячи всѣмъ епископомъ своимъ, не разумѣючи ихъ, кто з нихъ горшій отступникъ. Протожъ к намъ нехай прибѣгаютъ, ажъ будеть поставленъ на свое мѣсце иные митрополитъ и изъ владыками судъ будеть; гды ся на мѣсци тыхъ отщепенцовъ иные епископы постановятъ, а нынѣ всѣмъ въ молчанию пребывать подо-

баетъ. Справа, которая точится о монастыри Дубенскомъ, што в для злобы Василия игумена ихъ монастыря, зде ко его милости князю и ко отцу протосинкелу прибѣгли, и посылаеть его милость князъ писание свое по игумена того, и не смѣть лица своего явити, а нѣ слова отказалъ. Протожъ тые черныцѣ пошли до монастыря Предосопницкого, где Симеонъ попъ игуменствуетъ и обецалися прити и до Лвовскаго монастыра жити, если будетъ воля ваша братская, нынѣ при бытности отца протосингеловомъ, порядокъ устроити, абы общимъ рукодѣлями живучи, учити писму святому; а што поболѣлися въ томъ монастыри дѣти нашѣ и не могутъ жижи быти, естли с того болотянаго монастыря не пойдутъ на иниши повѣтъ; протожъ его милости князь далъ намъ волнымъ листомъ своимъ, абы намъ волно всѣхъ приятеливъ своихъ отъ того мучителскаго монастыра взяти. Естли бы ласка вашего братолюбия и повелене и дозволене было, абысмо калѣки напѣ тамъ до общего мешканя в монастырецъ братский припровадили и особно ховали, живили и на томъ мѣсцѣ, где женскій монастырь маєтъ бути, или где на тотъ часъ келия можетъ быти; тогды мы повинни будемъ за таковую ласку отслужити всѣмъ вамъ. Такъ ли не будетъ въ томъ волѣ ваше, мы с повинности о своихъ промышляти будемъ, и кто о своихъ не промышляетъ, не прилежить, вѣры отвергся и невѣрного горше есть. Хотѣлъ быхъ ехати до Лвова пособляти тамошнихъ бѣдъ зносити вамъ, но не могу на двое роздратися. Поневажъ штобы намъ потребного справитися годило тутъ. Дома того не высидимо, анѣ тыжъ маемо чомъ такъ частые дороги на сторону ездячи поднимати. Волю тутъ всего дождати и тую друкарню отобрати зде и вѣдати на чие руки спустити и поручити, абы знати, отъ кого потомъ тыхъ речамъ отшуковать маемъ. Поневажъ иначи жаднымъ способомъ отъ того не моглисмыся вымовити и велми бы скодило потребамъ и справамъ нашимъ. Мусимо тымъ от ума смотрити, которые нынѣ въ церкви своей маемо, хотя разно смотрять. Поедетъ нехай Феодоръ дияконъ с тими речами друкарскими зде

конечно, казалъ ему отецъ протосинкелъ приехати в попы поставитися зде; нехай возметъ и листъ той отъ пана Димитрия Красовскаго, абы о немъ свѣдоцтвосталося, якъ есть того обычаемъ; дайте ему што на страву запросто . . . поневажъ я не маю ему што позычати. А што тамъ посылаю термѣну нѣякую для сеймику, не спускайтесь на тую термѣну, ли поручите все на пана Димитрия Красовскаго старѣйшаго брата нашего, онъ намъ вѣнецъ и конецъ, и не розумѣеть жадный (въ) тыхъ спрахъ писати, едно онъ самъ во всемъ . . . свѣдомъ, еслы быгодити на томъ сеймѣ ставати или не ставати, поневажъ о всѣхъ идетъ, а вѣнъ(?) нехай и з своимъ владыкою тые кривды приносять кромѣ братства, абы нась не приель(?) тѣломъ на зубы не выдано, а потомъ всѣ на сторонѣ будутъ, и мы в напасть самовольно впадемо, але молимъся Богу, абы нась не выдалъ во искушение, но да избавить нась отъ лукаваго. Посылаю термѣну листу его милости князя, пополску писаного, до всѣхъ окличныхъ кристиянъ, абы на сеймики съшедшеся единомысленно были противу супостатовъ церковныхъ застановляючися.

Писанъ з Осгрога мѣсяца декемврия 9-го дня року ^{АФЧС} вашего братолюбия во служении менший

Юрко Козмичъ Рогатинецъ братъ вашъ.

Адресъ: О Христѣ церковному братству Лвовскому храма Успенія Пресвятая Богородица господиномъ и братии моемъ належитъ.

Львовскій ставропиг. архивъ, связка XVIII, fasc. № 145.

LIX.

1598 года, 13 апрѣля. Универсалъ короля Сигизмунда III о сохраненіи мира между уніатами и православными и такого же положенія, какое было, до слѣдующаго сейма.

Zygmunt Trzeci, z Bożey łaski król Polski, wielkie xiąze Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Zmudzkie, Jnflanckie etc... y Szwedski, Gotski, Wandalski dziedziczny król.

Wszem wobec y kazdemu z osobna, radom, dignitarzom y urzędnikom naszym korony Polskieu y wielkiego X. Litewskiego uprzejemie y wiernie nam miłym, łaskę naszą krolewską. Isz metropolit y niektory władyczowie y także z duchowienstwa inego y ludzie religiey greckiey s poddanychs naszych tak korony Polskieu, iako y wielkiego X. Litewskiego przystąpili do zgody s kościolem Rzymskim katolickim, a drudzy zaś tezy religiey greckiey przystąpić do niey nie chę—o to między niemi controversia y trudnosci byli, które radzibysmy byli uprątneli na tym terazniejszym seymie, ale przy nawałności spraw, które nam byli nalegli, do tegosmy przysć nie mogli. Przeto przestrzegając, aby pod nasz ten odiadz na czas do krolestwa naszego dziedzicznego przyczyny s tey miary do niepokoiu y rozruchu nie zostawiali, odłożylismy to in eodem statu iako teraz iest do drugiego seymu blisko przyszłego, wskazując tym listem naszym, aby y ta y owa strona w pokoui przeciwko drugiej stronie zachowała sie, żadnych nie czyniąc . . . ani z dobr, kto teraz dzierzi cerkiewnych y s cerkwi y dochodow ich ieden drugiego nie wypierając, ani żadnym inszym sposobem uciskając. A isz oni, które dobra prawa na sobie przewodzili, tedy iako prawne te postępk, tak tesz bannitię y exequutęe ich podnosimy y zadzierzywamy do przyszłego seymu, zakazując wszem urzędom autoritate nostra et vi gøre conventus, aby tym czasem nie wazyli sie exequutęe żadney racione otrzymanych jakich dekretow s tey miary czynic. A i wrociwszysie dali Bog na drugim seymie staranie uczyniemy, iakoby ta

roznica uprątniona y skonczona była. Dan z Warszawy dnia XIII kwietnia roku Panskiego MDXCVIII, panowania królestw naszych: Polskiego X y Szwedzkiego V roku. Sigismundus rex m. p.

Львовскій бернард. арх., кн. igr., т. 352, стр. 593—594.

LX.

1598 года, 20 декабря. Письмо Гедеона Балабана къ кн. Константину Острожскому, въ которомъ Гедеонъ жалуется на притѣсненія поляковъ и просить у князя совѣта и защиты.

Оскецоное авелможное княже, пане, пане, мне милостивый!

Млтвы мое зычливые вставичные в ласку вашей княжеской милости моего милостивого пана пилно зализаю.

Милостивое княже! пришлимы на такие часы, же нѣкды новинъ добрыхъ, потешныхъ не услышимъ, звлаща и бѣдной Руси нашей повставичне скорбъ, гонение отъ ненавистныхъ враговъ и супостатовъ нашихъ ляховъ, же ся такъ пилно о то стараютъ, яко бы нашъ народъ русскій бѣдный въ нивоюще обернути и зовсѣмъ выкоренити. Ознаимую вашей княжеской милости, моему милостивому пану, ижъ въ тыхъ двохъ неделяхъ проплыихъ мещане и радцы Львовские и гродскихъ при бытности его милости пана старости Львовского, старалися со всѣмъ усилованемъ, якобы русина жадного такъ въ ремеслахъ, яко до купли и продажи и и всего гандлю не допустити, волности и свободы жадное въ мѣсте и по предметю нивчомъ абы не мѣли и не уживали, и припзывали ихъ передъ его милость пана старосту, хотячи тому предсвязятю своему конецъ учинити, там же показовали, якіе привилия отъ кролевъ, якобы на то данные, и юж ихъ въ той справе здали, то есть и гродскихъ только упросили собѣ, же имъ допущено апеляціе до его кролевской милости, и то короткій часъ имъ назначено за дворемъ, за недель шесть. Теды, милостивое княже, тые убогие люди просятъ о милостивую раду и о ра-

тунокъ до его кролевской милости, ац абы за милостивымъ ратункомъ вапеи княжеской милости, моего милостивого пана, могли до того прити, абы тая ихъ справа моглася до сейму отложити; за чимъ бы ся они могли приготовити и способыти, до того унижопе теды, вапеи княжеской милости, моего милостивого пана, прошу о милостивую раду и о ратунокъ за тыми убогими людми; կгдыхъ тые супостаты наши стараются о то, якобы народъ напъ русскій во всемъ выкоренити могли. С тымъ повторе милосты мое(?) зычливые ваше вичные в милостивую ласку вапеи княжечеи милости моего милостивого пана заледаю. Писаль во Срятинѣ мѣсяца декеврия къ дня, року Божого ѧфчин.

Вашеи кн(яжеской) милости, моего милостивого пана вставичный богомолецъ Гедеонъ Балабанъ, смирений епископ Лвовский власною рукою.

Лвовскій ставропигіалный архивъ, связка XIVIII, fasc. 421.

LXI.

1602 года, 26 апрѣля. Благословенная грамота Гедеона Балабана, данная мѣщанамъ Краковскаго предмѣстя во Львовѣ при церкви Богоявленія на учрежденіе при ней братства. Эта грамота потверждена Іосифомъ Шумлянскимъ, епископомъ Лвовскимъ въ 1691 году 16 мая.

Благословеніемъ Бога Отца и благодатію Господа нашего Іисусъ Христа и дѣйствомъ Святого Духа, Христовымъ повелениемъ и Апостолскимъ проповеданиемъ, святыхъ богоносныхъ отецъ узаконениемъ, по Христову Евангелию и Апостолскому учению предася Христовѣ церкви вся повелѣнная въ законѣ хранити христо именитымъ правовѣрнымъ людемъ, да достойно званию и непорочно жытие ложывше благого гласа отъ Христа Бога слышати и на страшномъ судѣ сподобятся. Сего ради мы смиренныи благодатию Божию Геди-

онъ Болобанъ, епископъ Лвовский, и Галицкий, и Каменецкий, по-
слѣдующе Христову повелѣнию и Духа Святого строению по Апо-
столскому и святыхъ отецъ преданию посѣщающе Христову собор-
ную и апостолскую вселенскую церковь православия греческаго; въ
то время пришли предъ насть и право наше духовное ктиторы и пара-
ф҃янне храма Богоявления светого с предмѣстя Лвовскаго, рекомого
Галицкаго, всѣ сполочне, хотячи братство устроиши, съединившися
любовию духовною, закона Божиѧ заповѣдемъ послѣдующе, благо-
угодно Богу въ Тройцы единому и Пречистой Христовой Матери в
честь и хвалу и Его святыхъ угодниковъ. Сего ради мы, смирен-
ный епископъ, увидѣвши сицевое ихъ желание съѣвѣтомъ богодохно-
венныхъ писаній, пастырскимъ строениемъ, повелеваемъ и благо-
словляемъ, и на сие братство духовное утверждающе ихъ евангелски
жити по Апостолскимъ и Стыхъ Отецъ правиломъ и учениемъ и
тымъ нашымъ листовнымъ писаниемъ въ воспоминание предаемъ
христианомъ правовѣрнымъ парамѣтромъ храма того въ ѿчныя
роды, составляюще любовь въ вѣре по закону Христовы церкви,
и Апостолскому учению и Стыхъ Отецъ преданию творыти судъ
истинный, и милостию въ потребахъ братиямъ недостаточствую-
щымъ, и ублажати благихъ, и непокоряющихся истиннѣ законне
обличати и казнити. Сие богоугодное и законное братство вышне
писанное и ниже речения обычая повинни такъ хранити и дер-
жати: съшедшуся, на день уреченный, въ домъ выбранный, любовию
и тихостию другъ друга честию болша себѣ творяща. А маются
сходити за обсыланіемъ знамене братского во двѣ или въ четыри
недѣли, или яко потреба и часъ прилучится. А зшедши до брат-
ства, повиненъ каждый братъ полгроша дати до скрынки братскои,
а вступиного, которы братство примуе, шесть гроши повиненъ дати.
А который бы братъ мешканя мѣлъ далекое отъ сего братства.
тотъ въ рокъ маеть давати по гроши двадцать до скрынки брат-
скои. А братия сполне каждого року маютъ выбирати зъ межы себѣ
старшихъ четырехъ братовъ, поручающи имъ старшинство справъ
братскихъ. Скрынка братская маеть быти у старшаго брата, а

ключъ у молодшого. Личбу мають чинити старшые братя предъ всѣми въ рокъ, отдаючи уряды свои; а вшыстки ровно собѣ быти мають. А кого бы братя выбрали на старшинство, а онъ бы си зборонялъ безъ причины слушнои, виненъ дати три безмѣны воску, а братя старшые мають пилне перестерегати повинности своеи. Казнь всѣмъ посполитая, за выступокъ який колвекъ,—на звоници сидѣти. А если бы братъ брата словомъ наганбиль, маєтъ быти каранъ сидѣніемъ, а вины поль камене воску мае дати и брата перепросити, не отходячы, и все братство перепросити маєтъ. Слова непотребные корчменые хтобы мовилъ въ братствѣ, вины два фунты воску маєтъ дати. А мають одинъ до другого с послушаниемъ мовити. Который бы братъ вѣдалъ брата выступнаго не маєтъ его таити, але маєтъ его оповѣстити въ братствѣ, жебы быль каранъ. А кто бы таилъ, (тотъ?) маєтъ быти при винномъ каранъ, якъ братя найдуть, или двома фунты или безмѣномъ, или каменемъ, или поль каменемъ воску, противко выступку. А еслибы который змежы старшихъ братовъ якимъ колвекъ обычаемъ знашолся быти выступнымъ, за што молодшихъ кара(ютъ), маєтъ быти старшій двояко и трояко каранъ. Большего бо томления достоенъ чести ради. А который бы братъ быль каранъ сидѣніемъ или виною, маєтъ покорности заразъ перепросити того, кому быль пропинилъ, по заповѣди Господа нашего Іисуса Христа да не заидеть солнце во гнѣве вашомъ. А кто бы не отдалъ вины братской, поруку маєтъ поставить двохъ братовъ, не отходячы до другой схажки. А судититися мають, радячыся весполокъ якъ старшихъ такъ молодыхъ, а якъ молодшые призволятъ всѣ, такъ старшые мають сказовати. А который бы братъ мѣль яковую справу въ братствѣ, а не умѣль бы самъ речы своеи справовати, волно ему взяти двохъ братовъ на пораду и на помочь. Вшелякая справа братская не маєтъ быти выношена дале отъ порога дома братскаго. А на кого бы досвидчено, ижбы справы братские на сторону выносилъ, маєтъ быти каранъ сидѣніемъ и безмѣномъ воску, а кто бы гордѣль братскимъ судомъ, якъ преступникъ церкве судится.

А если ся того не каетъ до другое схажки, отъ церкви да отлучится, и священникъ маеть его предъ всѣми обличыти и от церкви отлучити, да посрамится. И аще братъ будетъ блудникъ, или лихимецъ, или идолослужитель, или пьяница, или драпежникъ, с та-ковымъ не только посполитовати, але с нимъ ни ясти, а ни пити. А если з допущеня Божого будетъ на которого брата яковый упадокъ, или немочь, а не мѣль бы достатку, мають ему братя помогати братскими пѣнзами и в немочы его призирати. А которому бы братя помогали в напастехъ, в бѣдахъ и в недостаткахъ, позычающы ему пѣнзии, не мають отъ нихъ лихвити, а позычать мають не на захованя смотрячи, ани тымъ, которые хотять быти богатшими, але тымъ, которые болшые недостатки терпятъ з допущеня Божого. А который бы християнски преставился с того свѣта, мають его всѣ братя отпроводити къ гробу церкви той, которои былъ порафѣяномъ. Свѣча братская завше маеть быти в церкви, и тыжь свѣчѣ мають быти братские ко отпровоженю мертвого ко гробу. А кгды будетъ братство знаменемъ братскимъ обсылано во двѣ недели или яко потреба прилучытся или на по-гребъ, а не схочетъ-ли который братъ за трудностями своими пил-ными приитти, мается оповисти предъ старшимъ братомъ. А еслибы былъ досвѣдченъ, ижъ не былъ затрудненъ, маеть быти каранъ фунтомъ воску. Ктомужъся каждый братъ маеть вписати в поме-никъ церковный имя отца своего и матерь и близкихъ приятелей своихъ преставлшихся, а священникъ церкви той маеть читати поменникъ братский въ дни памятныя и въ Великий постъ по уставу церковному. А на каждый рокъ мають быти двѣ литургіи за все братство заздоровная и памятная отправованы, и убогыхъ по силѣ надѣлити. А священнику своему мѣютъ братя и з скрынки копу грошый давати за поминание преставлшихся, золотый о Рож-ствѣ Христовѣ, а золотый на Воскресение Господне. Сего ради мы смиренные епископъ, бачачы ихъ згоду и любовь, благослов-ляемъ ихъ и повелеваемъ хранити имъ сия предания незазорне и вѣчне. А чтобы мѣль отторгатися отъ того братства, на томъ

буди клятва триста и осьмадесять Отецъ. Благословение Божее и благодать Святого Духа буди на всѣхъ вѣрующихъ заповѣдемъ Святыхъ Отецъ вселенскихъ седми соборовъ и благословение смиренія нашего о Христѣ Иисусѣ Господѣ нашомъ, Ему слава во вѣки вѣковъ. Аминь. Року ~~4~~¹⁴ апраля ~~к~~.

Гедионъ епископъ власною рукою.

(М. П.).

Die 26 Aprilis 1602 An: Collat...

Іосифъ Шумлянскій, епископъ Лвов., власною рукою сей потвержаетъ и поблагословляетъ фундушъ въ Лвовской св. великомученика Христова Георгия (церкви) мѣсяца мая дня 5-го року Божия ~~14~~¹⁵.

(М. П.).

Стефанъ Коциненъ. Писарь.

Die 16 Maij 1691 An. confirmavit.

Львовскій ставропиг. арх., связка VIII.

LXII.

1603 года, 10 октября. Лаврентій Древинскій, чашникъ Волынскій, вписывается въ Львовское братство съ обѣщаніемъ носить его тяготы и посыпать изъ своихъ имѣній на его нужды 14 колодъ ржи.

Року ~~14~~¹⁵, октября 1 дня, бывши мнѣ недостойному Лаврентію Древинскому у братства Светого, церкви светое, Богоматере Успенія, во Лвовскомъ месте, изволеніемъ Божімъ въ тое братство вписуюсе и вшелякие тежары з ними ровно носити обецью до конца жывота моего, А на каждый годъ до того братства на школу и иные потребы належачые з имени моихъ Шпилилось и Хусова ді колодъ жита отсылати естемъ повиненъ на день святого Луки евангелисты до жывота моего. На то и рукою подпишуясь и печать прикладамъ.

Львовскій ставропиг. арх., связка XL.

LXIII.

1605 года, 1 мая. Письмо Александра Ходкевича, воеводы Троцкаго къ Львовскому братству съ просьбою заступиться на судѣ предъ Львовскимъ владыкою за его слугу Василія Семеновича, у котораго Влахъ Лавриковичъ отнялъ жену и движимое имущество.

Мои ласкавии панове приятеле!

Залетивши хути мои приятельские доброй прыязни вашихъ милостей, ижъ перед судъ его милости отца владыки Львовского прына-
даетъ справа службника моего Василія Семеновича зъ мещанином
Галицким Влахом Лавърыковичом о отнятѣ черезъ того Влаха жоны
его и маєтности рухомой всякой, безъ данья жадное причины Ва-
сильевої ку злому мешканю въ малженстве, што вашимъ мило-
стямъ самымъ въ лепшой ведомости есть, поневаж онъ въ такъ ве-
ликомъ безправїи и укривженю своеемъ своволнымъ взятіемъ жены
и маєтности ужъ вашимъ милостямъ жалобу свою наперодъ перекла-
далъ; зачимъ ижъ ваша милость при отцу его милости владице на
суде томъ заседати маєте, прошу и жедаю пилно, абысте в. м.,
маюче политоване на такомъ знищенью маєтности Васильевої, до
которое черезъ своволенство жоны своей упорне предсевзятый
умыслъ Влаховъ пришолъ, пристойномъ разсудкомъ росправу учинили,
якобы онъ до маєтности своей пришолъ. Бо если бы Влахъ фортелев
якихъ заживати хотелъ, осведчаю се в. м., ижъ я при слuze своимъ
такъ стати моцно хочу, якобы и маєтность вся оному се вернула,
а тотъ своволный панъ потехи ниякой не односилъ.

Въ чомъ в. м. зъ повинности своей того Влаха упомните, абы
и боязнь Божью передъ собою мел и то уважилъ, же ляда яко тое
справы зоставляти не буду ажъ до остатнаго скончанія тое справы.
Затымъ се доброй прыязни вашимъ милостямъ заледаю. Писан
въ Гологорахъ мѣсяца мая въ дніи, году 41^{ХІІІ}.

Вашихъ милостей зычливый приятель и радъ служити Александеръ Ходкевичъ, кграбя, воевода Троцкій таини propria.

На оборотъ: Славетнымъ их милости паном мещаном Львовскимъ, въ брацтве мешкаючим Успения Пречистой Богородицы, паном и приятелюмъ моемъ належитъ.

Львовскій ставрополіг. арх., связка XXII.

LXIV.

1607 года, 13 августа. Предписаніе короля Сигизмунда III Исаи Балабану, игумену Уневскаго монастыря, не притѣснить Львовскихъ клирошанъ и возвратить имъ забранныя изъ церквей вещи.

Zigmunt Trzeci, z Bożey łasky król Polsky, wielkie xiąze Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Ynflandzkie etc. y Szwedzki, Gottski, Wandalski dziedziczny król. Wielebnemu Izaiaszowi Bałabanowi, ihumenowi Uniowskiemu, wiernie nam miłemu, łaskę naszą krolewską. Wielebny wiernie nam miły! Przełożono nam iesth imieniem kapytuły kleroszan Lwowskich religiey greckiey, isz (im?) po smierci iasnego Hedeona Bałabana, władcy Lwowskiego, wielkie krzywdy, gwały y mordy działaś, iurisdikcia sobie nienalezna, nie będąc władyką, nad nymi wsciągasz, na kościoły ich sług y haydukow swych nasyłając, kleinoty, apparaty y dobra cierkiewne gwałtownie pobralesz, i onych samych bycem, więzieniem trapisz, iakosz mało na thym mającz, y protopopa tamecznego Lwowskiego w kościele na iutrzny gwałtem przez hayduki swe zbilesz, zranilesz y do Uniowa związanego zaprowadziwszy wielkiem więzieniem trapylesz, czo iestli tho tak iesth, iako nam sprawy daią, thedy o the excessus in foro fori prawem s tobą cynicz benda, a teraz chcemy my tho miec y rozkazuiemy wiernosci twey, abys apparaty y dobra s tych kościołów pobrane do nich znowu przywrócił; krzywd, ucyskow, bycia, więzienia y odpowiedzy na zdrowie ych więcej nie czynił y zadney iurisdikciey nad nimy nie rosiągał, ale abys z nimy we wszem spokojnie zachował koniecznie, ynaczey nie czyniącz dla łasky naszey. Dan w Krakowie, dnia trzy-

nastego mієсяца augusta, roku Panskiego MDCVII^o, panowania krolestw naszych: Polskiego XX, Swedzkiego XIV.. Sigismundus rex m. p.

Львовскій бернард. арх., к. үр., т. 362, стр. 2494—2495.

LXV.

1607 года, 18 октября. Король Сигизмундъ III извѣщаетъ Львовскихъ властей, объ отдачѣ Львовскаго епископства Евстафию Тессаровскому, съ приказаниемъ оказывать ему помошь и послушаніе.

Zigmunt Trzeci, z łaski Bożey król Polski, wielkie xiąze Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Zmudzkie, Inflanckie etc. y Swedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny król. Wielmožnemu Jerzemu Mniszkovi, wojewodzie Sendomierskiemu, Lwowskiemu y Samborskiemu staroscie naszemu, wiernie nam miłemu, a w niebytnosci, urodzonemu Zigmuntowi Poradowskiemu, surrogatowi Lwowskiemu, y też sławetnym woitowi, burmistrowi, raicom, ławnikom, urzędowi miasta naszego Lwowa—wiernie nam miłym, łaskę naszą krolewską. Wielmozny, urodzony y sławetni, wiernie nam mili. Oznajmujemy uprzemysci y wiernosci waszey, isz dalismy władyctwo Lwowskie, Haliczkie y Kamienieckie wieliebnemu Ostaphiowi Thesarowskiemu ze wszystkimi praverogatiwami y pozitkamy, z dawnych czasow do tego władyctwa nalezäcemi, iako szerszy przywilej¹⁾ nasz iemu na to dany w sobie obmawia. A tak wskazujemy uprzemysci y wiernosci waszey, abyście gdy on tam na wiążanie posle do tego wszytkiego by on cego władyctwa potrzebował pomojeni byli posluszenstwo zwykłe czynic tam komu to na(leyz) wali, koniecznie, ynaczey nie czyniąc dla łaski (naszey) W Krakowie dnia XVIII mієсяца octobra, roku (Panskiego) MDCVII^o, panowania krolestw na-

¹⁾ Привилегія напечатана въ А. З. Р. т. IV, № 174.

owych: ro(ku) (Polskiego) XX, Swedzkiego XXIII. Sigismundus rex m. p. Alexander Krupecki m. p.

Львовский бернард. арх., кн. үр., м. 362, сmp. 2811—2812.

LXVI.

1607 года, 20 октября. Король Сигизмундъ III приказываетъ Исаии Балабану, игумену Уневскаго монастыря, возвратить забранныя имъ церковныя вещи Евстафию Тессаровскому и оказывать ему, какъ своему пастырю, послушаніе.

Zigmunt Trzeci, (z łaski Bożey) król Polski, wielkie xiąze Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Inflanckie, etc. y Swedzki. Gotski, Wandalski dziedziczny król. Wieliebnemu Izaiaszowi Bałabanowi, ihumenowi Uniowskiemu wiernie nam miłemu, laskę naszą krolewską. Wielebny y wiernie nam mily. Przelożono nam od pewnych panow rad naszych, isz wielebnosc twa, niedbaiąc nic na listy y mandata nasze, ktioresmy pierwiej do wiernosci twey posyłali, abys dobra do cerkwie Lwowskiey przynaliezace, ktore gwałtownie pobrał, przywrócił; a iżesmy władictwo Lwowskie wielebnemu Ostaphiowi Tesarowskiemu dali, abys mu jako własnemu pasterzowi ustąpił. Tedy wierność twa, upornie przywłaszczać sobie nienależną jurisdikecją, y nato niedbaiąc, y do tych czasow dobr przerzeczonych nie wrociles. A tak koniecznie rozkazuiemy wiernosci twey, abys te dobra y cerkwie przerzeczonemu Tesarowskiemu oddał y onemu iako własnemu pasterzowi swemu posłusznym był koniecznie, inaczey nieczyniąc, postrzegając dalszego zatrudnienia swego y win w sprawie pospolitym opisanych. Datum w Krakowie, die XX octobra, roku Panskiego tysiąc szescset siódme, panowania królestw naszych: Polskiego XX, Swedzkiego roku XIV. Sigismundus rex m. p. Alexander Krupecki m. p.

Львовский бернард. арх., кн. үр., м. 362, сmp. 2786—2787.

LXVII.

1608 года, 12 іюля. Король Сигизмундъ III утверждаетъ право назначенія Львовскихъ православныхъ епископовъ за архіепископами Львовскими латинскаго вѣроисповѣданія.

Sigismundus Tertius, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lituaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae Livoniaeque, nec non Suecorum, Gotorum, Vandalarumque haereditarius rex.

Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis. Cum reverendus in Christo pater dominus Ioannes Zamoyski, archiepiscopus Leopoliensis, nobis iura et privilegia decretaque serenissimorum regum Poloniae, quibusvis conferendi et intuendi Ruthenici ritus episcopatus Leopoliensis beneficio dominorum antecessorum nostrorum illi permissum et concessum esse, exhibuisset petissetque a nobis, ut rescripto nostro caveremus, quatenus collatio eius episcopatus, anno praeterito a nobis facta, nullum in posterum praeiudicium iuri ipsius et ecclesiae Leopoliensi adferret. Nos aequa(litate)m eiusdem reverendissimi domini archiepiscopi Leopoliensi esse animadvententes, iusque hic illo probans et si pro hac vice episcopatum illum eam ob causam, quod aliter sine gravi Reipublicae motu in illis praesertim regni dissensionibus urgentibus eadem vice a nobis religionis graecae hominibus, ne a quoquam alio, quam a nobis conferretur, fieri non posse, advertemus,—authoritate nostra contulimus, ea tamen collatione nostra iuri eiusdem reverendissimi archiepiscopi ad collationem praedicti episcopatus servientes(?), nihil omnino in posterum praeiudicare volumus, quam imo cayemus eidem praesenti rescripto nostro deinceps nos curatueros, ut hoc ius ecclesiae illius sartum tectumque conservetur, neque in praeiudicium illius episcopatus istius collatio a quoquam alio usurpetur. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas sigillo regni communiri mandamus. Datum Cracoviae die XII mensis iulii, anno Domini MDCVIII,

regnorum nostrorum Poloniae XXI, Sueciae vero XV. Sigismundus rex m. p. Locus sigilli cancellariae regni. Matthias Lubienski m. p.

Львовскій бернард. арх., кн. 4р., т. 395, стр. 866.

LXVIII.

1608 года, 18 сентября. Дарственная запись Тимофея Высоцкаго на угодья, данные имъ Львовскому Никольскому братству.

Дарунокъ от пана Тимофея Высоцкого братству Львовскому при церкви светого Николы року ~~4~~х, мѣсяца октября ~~4~~ дн.

В року теперешнемъ вышei менovanom припалыхъ и судовне отправовати зачатых, перед нами, то ест Иваном Хринницкимъ судею, а Андреемъ Загоровскимъ подсудком, врядниками судовыми земъскими повету Луцкого, постановивши ся обличне в замку господарскомъ Луцкомъ урожоный панъ Тимофей Высоцкій, мечникъ его к. м. земли Волынскoe, оповедал и ку записанию до книг сам усты своими вызналь водлугъ листу доброволного запису своего, которого от себе под печатю и с подписом властное руки свое и теж под печатми и с подписми рук людей зачных на вечное дароване братству Львовскому, церкви светого Николы, добръ на предместю Львовском, названым Краковскомъ, над улицею от землѣ Волынскoe до мѣста Львова идучую лежачих, зо всѣмъ на все, по никакомъ зопломъ Стефане, свещенику Николскому, до столу е. к. м. правом кадуковым спалых, а отъ е. к. м. брату его рожоному небожчику пану Якиму Высоцкому, секретару и писару его к. м., за послуги его ^вечне данных, а по смерти менованого пана секретара на него, яко брата рожоного, вечно спалых, яко ширеи, а достаточней в том листе записе о том ест написано, яко ж тои запись свой панъ Тимофей Высоцкій тым очевистымъ признанемъ своим во всѣхъ его артикулах и пунктах ствердивши, просил, aby вы-

читал и до книг спрашъ земских Луцких уписал был, которою мы запису печатеи и подпісовъ рукъ огледающи, а видячи его быти во всем слушного и водле права справедливого, перед собою читати казали и так ся в собѣ маєт:

Я Тимофеи Єысоцкій, мечникъ его к. м. земли Волынскoe, чиню явно и сознаваю сим листом доброволным записом моим, кому того потреба будет ведати тепер и на потом завжdy, иж што которые добра, на передмestiu Львовскомъ лежачие, по неяком зоплом Стефане священнику Николскомъ до столу его к. м. правомъ кадуковымъ пришли и спали были, а его к. м. светобливоe памети Стефан, Божю милостю корол полскій, великий княз Литовскій и иных, тые добра, от столу своего отлучивши, брату моему рожоному небожчику пану Яхиму Высоцкому, секретарови и писарови своему, за годные а верные послуги его к. м. вечнымъ правом ему самому и потомком его дати рачил, которых добръ реченыи небожчикъ братъ мой в спокойномъ держанию и уживаню аж до живота своего был и оными яко властностю своею шафовал, по которого смерти речевые добра его на мене, яко брата рожоного правом прирожденным пришли и спали; и будучия их в спокойном держанию аж до сего часу; упатрующи то, иж вprod. реченные добра, хотяж небожчикови брату моему, пану Яхиму Высоцкому и мне по нем, яко власному сукcesорови его, правом дедичным належат, однак иж ся фундамент их не иакшии наивает, толькo абы для фалы Божеи церковь святого отца Николы, на передмestiu Львовском лежачая, ратунок и вспоможене от них мѣла. Прото я, уважающи собе болшеи добра пришлые вечные, а нижли теперешние дочасные, хотечи в том учинок християнскій з себе показати, абы ся тым хвала Божая размножати могла, дал есми, даровал и сим теперешним листомъ моим дарую, даю и записую вprodреченные добра, на предметю Львовскомъ лежачые, по не яком зоплом Стефане, священнику Николском, до столу его к. м. правомъ кадуковым спалые, а брату моему небожчикови пану Яхиму Восоцкому от короля его м. светобливоe памети Сте-

фана правомъ вечнымъ данные, а на мене правом при рожонимъ по-
том по брату моимъ, яко властному сукесорови, спалые, братству
светого Николы на передмстю Лвовскомъ, названымъ Краковскомъ,
нал. улицю, от земли Волынскoe до места Лвова идучою, лежачой,
братству теперешнему, а меновите славетнымъ паномъ: Семенови
Красовскому, Николаеви Добрянскому, Ивану Михаиловичу, перед-
мещэному Лвовскимъ братства светого отца Николы яко старшимъ
помененного братства, и напотомъ при той церкви светого Николы
будучому, вечне и навеки непорушне и все право мое дедичное
сплатковое и яким колвек именемъ названое на тое вprodреченое
братство влив есми и сим листомъ моимъ вливаю зовсъмъ на все
такъ, яко ся тые добра сами в собе здавна маютъ: з церковью све-
того отца Николы с полми и сеножатми, з огородами, садами,
пасеками, криницами, болотами, з дворищами, с пляцами, з дво-
рами на том кргунте побудоваными, з людми осѣлыми, зъ ихъ по-
винностями, цыншами, податками и зъ инъшими всякими доходами
и пожитками, которѣе з давныхъ часовъ водтug данины Лва кня-
жати земль Русскихъ, сына короля Данила, до тыхъ добръ належа-
чими, такъ иж менованое неменованому, а неменованое менова-
ному ничегошко не маet. Також заразомъ в добра вышъмен-
нованые допущаю увязаня в спокоиное держане и уживане вечное
через возного енерала коронного, которого собе сами способити
могутъ, на себе самого, малжонку, дети и потомки мои ничего с
тыхъ добръ не уймуючи, ани зоставуючи; маet и моц мети будет
братство вprodреченое светого Николы тые добра от мене на веч-
ност дарованые и записаные сами и потомъ будучее братство тое
церкви держати и уживати и як налеси разумъючи, водтugъ
воли и уподобаня своего ку пожитку церкви вprodреченое светого
Николы яко бы было з наилепшимъ пожиткомъ и размноженемъ
хвалы Божеe шафоват вечно и на веки непорушне; а я самъ,
жона, дети, потомки, близкие кревные и повинные мои уже от
сего часу в тые добра, звыши менovanые, ничимъ ся вступовати,
переказы жадное реченому братству церкви светого Николы чи-

нити, трудности никоторое задавати, до права поволокати не маемъ и мочы не будем, подзарукою томуж братству церкви светого Николы теперешнему и потомъ будучому двема тисечами золотых полских и нагороженемъ шкод на речене слова их, а заплативши заруки и за шкоды досыт учинивши, пред се тая даровизна моя за сим теперешним листом доброволным записом моим при братстве реченои церкви светого Николы на всѣ потомные часы цале и ненарушне зоставати маєт. Который сес лист, доброволныи запис мои, маю и повинен буду на первих роках земскихъ, або кгродских Луцких очевистым сознаньемъ своимъ зътвердити, а потом на роки земские Лвовские, пред выистьемъ от даты сего листу зуполного року, очевисто ставши, сес запис мои перенести и очевистым моим сознаньемъ змоцнити и упевнити маю и буду повинен под обовязками вышei описаными. И на то дал есми въпрдречоному братъству церкъви светого Николы сес лист, доброволной запис мои подъ печатю мою и с подъписомъ руки моей власноe, до которого за очевистою прозъбою моей панове, а приятеле мои печати свое приложили и руки свое подписать рачили: их милость панъ Станиславъ Прокопичъ Каандыба, писарь кгродскій Володимерскій, панъ Михаило Линевскій, а панъ Янъ Вонъсикъ. Писанъ у Луцку, дня осмогонадцат мѣсяца сенѣтебра, року тисеча шестсот осмого. У того листу печати четыры и подписы рукъ въ тые слова: Timofey Wysocki, miecznik ziemie Wo-łynskiey, ręka swą. Stanisław Kandyba, pisarz grodzki Włodzimierski. Michajło Liniewski, manu propria. Jan Wąsik. А такъ мы той лист доброволныи записъ, от пана Тимофея Высоцкого перед нами покладанный и очевистым призывањемъ его милости съвержонный, за прозъбою его слово въ слово с початку аж до конца до книгъ справъ судовых земскихъ Луцкихъ уписати казали.

*Кievskii центральн. архивъ, книга зем. Луцкан, № 2809,
л. 1080—1081, № акта 264.*

LXIX.

1609, 1635 и 1640—1644(?) гг. Присяга при вступлениі въ Львовскoe Ставропигіальное братство и обряды при вскрытии и закрытии братскаго сундука.

Cии сут обѣта і вступоване до братства,

Въ имя Отца, и Сына, и Святаго Духа.

Я, имя рекъ, приступую до сего святаго церковного братства, обѣщаюся Богу Святому въ Тройцы единому и всему братству всею душою мою, чистымъ же и цѣлимъ умъ моимъ быти въ братствѣ семъ Успенія Пресвятыя Богородица Присно-Дѣвы Маріа, яко единъ отъ вѣрныхъ братии, даже до моего послѣдняго часа, не отступающи и ниже сопротивляющиися во всякихъ повинностяхъ его, но и противникомъ сопротивляся, да приидетъ на мя и на увесь домъ мой благодать Божіа, мир и милость и благословеніе, данное братству сему во вѣчныя роды. А если бымъ мѣль отступити или похулити, или сопротивитиися сему законному братству, да приидетъ на мя и на увесь домъ мой гнѣвъ Божій, отлученіе же и запрещеніе и клятва на таковыхъ речена на братствѣ семъ, даже до совершенного моего покаяния. И аще ли безъ покаяния скончаюся, да буду и по смерти не разрѣшенъ, яко преступникъ закона Божіа, отъ неяже сохрани и спаси мя Христе Боже мой молитвами Пречистыя ти Матере и всѣхъ Святыхъ Твоихъ. Аминь.

Тажъ цѣлууетъ честный Крестъ и всю братію.

Образъ присяги.

Во имя Отца, и Сына, и Святаго Духа, аминь.

Азъ (имя рекъ) присягаю Господу Богу всемогущому, яко пріять въ соборъ заведенія Ставропігіянскаго Лвовскаго, исповѣдуя вся артикулы вѣры святыя греческо-каѳоліческія, даже до послѣдняго жизни моей издыханія, вся сего заведенія привилегія, обыкновенія и цѣлость всѣми силами удерживати, противо правомъ и доходомъ его ничтоже дѣлать; обязанности же на мя уложенные всегда вѣрно и точно исполнять буду. Тако ми Боже помози въ Троици Святой единой, аминь.

По семъ дѣлуєтъ Крестъ и всю присутствующую братію.

Предмова при отвіраню скринки братскія.

.Во имя Отца, и Сына, и Святого Духа. Молитвами Пресвятыя Богородица и Приснодѣвы Маріи чеснаго Ея успенія и всѣхъ Святыхъ. Братство сие есть благословеніемъ и утвержденіемъ святейшаго вселенскаго патріарха, господина Іереміи (и преосвященнаго кур Михаила, архиепископа, митрополита Киевскаго и Галицкаго и всяя Россіи ¹⁾), и з волею братій. Миръ всѣмъ.

Се-же при замыканю скрынки.

Благодаримъ Тя, Господи, Вседержителю, Боже Отецъ нашихъ, даровавый намъ таковыя дары: судъ, милость и вѣру. Тѣмъ же Тебѣ славу возсыпаемъ Отцу, и Сыну, и Св. Духу, нынѣ, и присно, и во вѣки вѣкомъ. Аминь.

Изъ Альбома, л. 3 об., л. 4, л. 10 об., л. 12.

¹⁾ Взятое въ скобки въ подлинникѣ зачеркнуто.

LXX.

1614 года, 14 ноября. Мандрать короля Сигизмунда III магистрату города Львова объ оставлениі мѣщанъ и предмѣщанъ русскихъ при данныхъ имъ привилегіяхъ.

Sigisimundus III, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae, Livoniaeque, nec non Svecorum, Gotorum, Vandorumque haereditarius rex. Spectabilibus et famatis, proconsuli, consulibus, advocate et scabinis civitatis nostrae Leopoliensis, fideliter nobis dilectis, gratiam nostram regiam. Spectabiles et famati fideliter nobis dilecti! Expositum est nobis gravi cum querela nomine famatorum civium et suburbanorum Leopoliensium ritus graeci, eos in iuribus et praerogativis atque libertatibus suis, contra iura et privilegia a serenissimis antecessoribus nostris illis data et per nos confirmata, a privatis quibusdam civibus tum et contuberniis iocundari et molestari, licet,(?) iam mandatum nostrum prius ea de re ad fidelitates vestras datum sit, quo iniunxeramus, ut eis fidelitates vestrae ad decisionem causae exhibeant. Quare iterum serio mandamus, ut fidelitates vestrae tam priori quam praesenti mandato nostro satisfaciant, eosdemque cives Ruthenos circa libertates suas in pacifico et quieto usu antiquo iuxta iura et privilegia ipsorum conservent, ab aliisque observari current, quo ad-usque differentiae decreto nostro sumpitae fuerint secus fidelitates vestrae pro gratia nostra non facturae. Datum Varsoviae, die XIV mensis novembris, anno Domini MDCXIV, regnum nostrorum Poloniae XXVII, Sveciae vero XXI anno. Sigismundus rex.

(L. S.).

Львовский магистратский архив, fasc. 219, № 16.

LXXI.

1616 года, 1 января. Листъ Станислава Мнишка, старосты Львовскаго, объ освобождениі братскаго дома отъ всякихъ повинностей.

Stanislaw Bonifacy Mniszek z Wielkich Kunczyc, starosta ziem Ruskich generalny Lwowsky etc... Wiadomo czynię, mianowicie urzędnikom moim, a osobliwie panu podstarosciemu memu, któremu ten urząd oddałem, aby gospodami wszystkiemi dla gosczy na roki ziemske zawiadywał. Że za rzecz słuszną widząc supplikatą oyca Basilego, prezbitera Wniebowzięcia Panny Mariey, y panow bractwa patronow gruntu cerkiewnego, roskazuię tedy namiesnikom y urzędnikom moim, aby przy wszelkiej wolnosci starożytney zostawał domek ten cerkewny, który iest dla duchownych person zbudowany, iako niegoscinny, nie narzucając na niego żadnego goscia tak w roki ziemske, iako y w insze ziazdy, iako y sławney pamięci nieboszczyk jego msc pan ojciec moy zachowywał ten domeczek w łasce swey y przy wszelkiej wolnosci. Co dla liepszey wiary y pewności ręką sie swą włosną podpisuię, pieczęcią przycisnąć roskazałem.

Działo sie w zamku Lwowskim die 1 ianuary, anno Domini 1616.

Stanislaw Mniszek.

(M. II.).

На оборотъ: Листъ отъ старости, абы не стояли въ поповскомъ дому.

Львовскій ставроноп. арх., свякза XXIII.

LXXII.

1620 года, 26 января. Письмо кн. Адама Корыбута Вишневецкаго къ Львовскому братству.

В Бозе достойно велебнымъ, честнымъ такъ духовнаго, яко и светскаго стану людемъ, ихъ милости братству Львовскому церкви Успенія Пресвятое Богородици православия греческаго при залеченію службъ моихъ доброго здоровья, утверждения и вшелякихъ потѣхъ въ долгий векъ заживати зичу...

Маю вѣдомость, ижъ слуга мой панъ Бержецки зоставилъ тамъ отъ ихъ милостей братства Виленскаго мембран на взяте книги, а ижъ онъ самъ тепер есть хорый, злецаетъ его милост отцу Димитрию Ларионовичу тамошнаго манастира брату, абы тые книги отыскалъ, албо, если бы вѣры не мѣлъ, теды оному хот пошарпаный мембран вернѣнъ былъ, а я самъ шлюбую, ижъ отъ того пана Бержецкаго, который на тотъ часъ при мнѣ естъ хорый, жадного клопоту и трудносси в. м. мѣти не будете. Затымъ се повторе молитвомъ и ласце в. м. пилне залещаю. Данъ з Белого Каменя дня 25 генваря, року 1620.

Вашимъ милостямъ во всемъ зичливый припан-брать, приятелъ и поволнный слуга Адамъ Корыбутъ, княже на Вишневецу, рукою власною.

На оборотѣ: В Бозе достоинъ велебнымъ честнымъ отцемъ и паномъ ихъ милости братству Львовскому церкви Успенія.

Львов. ставропол. арх., связка XXIII.

LXXIII.

1633 года, 23 ларта. Грамота короля Владислава IV объ уравненіи во всѣхъ правахъ и вольностяхъ православныхъ Перемышльскихъ мѣщанъ и предмѣщанъ съ римско-католиками.

Władysław IV, z Łaski Bozey król Polski, wielkie xiąże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazoweckie, Zmudzkie, Inflantskie. A

Szwedski, Gotski, Wandalski, dziedziczny król, obrany wielki car Moskiewski.

Oznaimiemy tym listem naszym wszem wobec y kazdemu z osobna, komu to wiedzieć należy. Iż my za przyczyną y usilną prożbą panow posłów ziemskich religiey graeckiey, nieunitow, na terazniejszy seim szczęśliwie coronatiei naszej zgromadzonych, za sławetnemi mieszczanami, przedmieszanami y wszystkim pospolstwem religiey graeckiey, w mieście naszem Przemyszlu będącymi, do nas wniesioną, także za uwiżoną supplicią samych że mieszczan, przedmieszan y wszystkiego pospolstwa religiey graeckiey nie w unii będącego, niemniej przełożeniem y doniesieniem do nas o tem, iż mając zarówno od nayiasnejszych królów Polskich, przodków naszych, wolności wszelakie miastu Przemyszlu religiey catholickiey y graeckiey ludziom do używania podane; tych wolności y swobod, za niedopuszczaniem mieszczan religiey catholickiey tak w obieraniu do urzędów, rad, rzemiosł, cechów, y inszych pracrogatiw, wszystkim iednostainie służącym, zażywac y z nich się cieszyć nie mogli; mianowani mieszczanie katoliccy, po te czasy ani w urzędach y radach miejskich zasiadac, y inszych wolności zażywac nie dopuszczali y zabraniali. Przeto my zważyszy słuszną prośbę, a chcąc wszystkie prawa sacrosancte intaminata zachowac, ponewaz na temu szczęśliwym poczałku panowania naszego do uspokojenia pewnego te roznicy przypuszczeni są, y zarowno w tei zacnej coronie za ieden członek są wcieleni y wpojeni, przetoż my z osobliwej łaski y szodrobliwosci naszej panskie pomienionych mieszczan Przemyskich religiey graeckiey nie w unii będących s przedmieszanami zarowno z ludzmi catholickimi do wszelakich urzędów, y godności, swobod y wolności miasta temu służących, tym listem naszym przypuszczamy, pozwalając onym, aby oni szczyciąc się tą dobroczyńnością naszą panską, od czasu tego do urzędów y rad miejskich obierani byli pomienieni mieszczanie i przedmieszczanie y z pospolstwa (któryby do czego sposobnym sie naidował) w mieście naszem Przemyszlu, takze do rzemiosł cechowych, cechmistrowstwa y inszych rzemiosł, mianowicie: kusznier-

skiego, krawieckiego, złotnickiego, aptekarskiego... stolarskiego, chy-cyrskiego, konwisańskiego, slusarskiego, kramarskiego, kowalskiego, także do kupiectw y handlow wszelakich y innych swobod y wol-nosci kupienia sukniem postawami y mierzenia łokciem y insze wszystkie zarowno s całkolicami w njewczym ich nie excipując, ani wyjmując, zażywać wiecznemi czasy mogli, iakoż naszą mocą teraz-nieyszego lisiu naszego bez wszelakiey przeskody y contraditiey od wszelakich stanów y conditiey ludzi, pod winą na gwałtownikow tego przywileju naszego w constitutiey opisaną y łaską naszą. Co do wiadomosci wszech, a osobliwe urządu staroscinego, woitowskiego, burmistrzowskiego y radzieckiego miasta naszego Przemysla miec chcemy y rozkazuiemy, aby pomienionych mieszkańców religiey graeckiey, nie w uniei będących, na urząd sposobnych, według prawa y porządku swego obierali y onym tych wszystkich wolnosci zazywac równo z catholikami wiecznemi czasy dopuszczali y nie bronili, nie inaczey jedno iako y sami zazywają na ten czas y przed tem za-zywali. A dla lepszej wiary ręką się naszą podpisawszy, pieczęć koronną przycisnąć roskalismy. Dan w Krakowie, dnia XXIII mie-siąca marca, roku Panskiego MDCXXXIII, panowania królestw na-szych: Pólskiego y Szweckiego pirwszego roku.

Wladislaus rex.

(M. II.).

Перемышльский капитулярный архив.

Примеч. Эта грамота подтверждена королем Яном Казимиром въ 1658 г. 30 іюлл. Находится въ варшавскомъ главн. арх. др. ак., кн. метр., № 201, л. 2.

LXXIV.

1634 года, 12 октября. Грамота короля Владислава IV, данная братству церкви Богоявления.

Oblata litterarum sacrae regiae maiestatis super administrationem ecclesiae Bohojawlenie dictae fraternitati eiusdem ecclesiae datarum.

Ad officium et acta praesentia castrensis capitanealia Leopoliensia personaliter venientes famati Ireneus Iwanowicz, senior fraternitatis ecclesiae ritus graeci, tituli Epiphaniarum Domini, hic Leopoli sitae, Hrehorius Blecharowicz et Andreas Chomicz, eiusdem fraternitatis confratres, abtulerunt eidem officio et ad acticandum porrexerunt litteras sacrae regiae maiestatis infra scriptas manu eiusdem sacrae regiae maiestatis subscriptas, et sigillo cancellariae regni obsignatas, quarum literarum tenor sequitur talis:

Wladislaus Quartus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitia, Livoniae, nec non Svecorum, Gottorum, Vandalorumque, haereditarius rex, electus magnus rex Moschoviae. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, quia nos commodo et utilitati ecclesiae ritus graeci, titulo Epiphaniarum Domini, alias Bohojawlenie vocata, Leopoli in suburbio Haliciensi existentis, consultum et cupientes fraternitatem ritus graeci Leopoliensem circa administrationem eiusdem ecclesiae conservandam esse duximus, uti quidem praesentibus litteris nostris conservamus, vigore cuius conservationis nostrae memorata fraternitas ecclesiam hanc, aerarium, scholam et hospitale, penes ecclesiam existentes, pleno iure administrabit, cum omnibus attinentiis et pertinentiis antiquitus spectantibus, nimirum domibus, hortis in eiusdem ecclesiae Bohojawlenie vocata fundo sitae, ad viam publicam stratam sese extendentibus, iuxta varias inscriptiones coram actis civilibus Leopoliensibus, cum omni iure, utilitatibus, fructibus, proventibus, censibus ad ipsam ecclesiam

et hospitale de iure et consuetudine pertinentibus, tenebit et pacifice possidebit perpetuo et in aevum, promittens pro nobis et serenissimis successoribus nostris, quod memoratam fraternitatem ab administranda dicta ecclesia non amovebimus alterive cuiquam amovendi potestatem faciemus, quod et serenissimi successores nostri praestabunt, cum tamen lege et condicione, ut de idoneis ecclesiae praesbiteris fraternitas provadeat, qui curam spiritualium gerat, sacramenta administret et omnibus divinis officiis ex primaeva fundatione aut recepto more debitas perpetuo defungantur, iuribus nostris regalibus reipublicae et ecclesiae catholicae salvis, in cuius rei fidem praesentes, manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Leopoli die XII mensis octobris, anno Domini MDCXXIV, regnum nostrorum Poloniae II, Sveciae vero III anno. Locus sigilli. Vladislaus rex. Thomas-Petrus Bielecki. Post quarum litterarum ingrossationem exemplar originale eisdem offerentibus illico ab officio praesenti est restitutum, de quo restituto officium praesens quietatur praesentibus.

Львов. бернар. арх., кн. 4р., т. 397, стр. 702—703.

LXXV.

1637 года, 11 марта. Утверждение королемъ Владиславомъ IV грамоты Станислава Мнишка, старости Львовскаго, данной имъ львовскому братству въ 1636 г. 8 октября на освобождениі братскаго госпиталя отъ всѣхъ налоговъ и повинностей.

Wladislaus IV, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitia, Livoniae, Smolensciae Czerniechoviae nec non Sueccorum, Gotorum Vandalorumque haereditarius rex. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, exhibitas nobis esse litteras papyrus infra scriptas manu generosi Stanislai Mniszek, capitanei Leopoliensis subscriptas eiusdemque sigillo communitas, in se liberationen xen-

dochii ritus graeci, in fundo s. Onuphrii in suburbio Cracoviensi Leopoli sub iurisdictione arcis Leopoliensis iacentis ab oneribus et censibus ad arcem Leopoliensem pertinentes, continentes, prout latius eaedem litterae infra scriptae (latius) in se obloquunter, quarum ea est, quae sequitur series: Stanisław Bonifacius Mniszek z Wielkich Konczyc, starosta generalny Lwowski, wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tém wiedzieć należy, wiadomo czynię: Iż mając wzgląd i politowanie nad żubożalym szpitalem religiję greckiej, na grunciech s. Onófrego na Krakowskim przedmieściu, pod iurysdycją moją zamkową będącym, czyuię wolnym przerzeczonej szpital od wszelakich podatków, czynszów i powinności do mego zamku Niskiego Lwowskiego i burgrabskiego przywodząc(?) nakazuję tém pisaniem moim, aby we wszystkiem uwolnieni i wcale zachowani byli. Na co dla większej wagi i pewności daję im to pismo moje z podpisem ręki méj i przyłożeniem pieczęci. Działo się w Niskim zamku Lwowskim dnia osmego października, roku Pańskiego tysiąc szescset trzydziestego szóstego. Stanisław Mniszek, starosta Lwowski. Supplicatumque nobis esse, ut easdem litteras autoritate nostra regia approbare dignaremur, cui supplicationi nos benique annuentes, praeminsertas litteras in omnibus earum punctis, clausulis et articulis approbari et confirmari duximus, ut quidem in quantum iuris ratio permittit, approbamus et confirmamus, ac in ea libertate ab oneribus et censibus praedictum xenodochium conservamus et conservari volumus praesentibus. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Varsaviae die XI. mensis martii anno Domini MDCXXXVII, regnum nostrorum Poloniae et Sveciae V anno. Wladislaus rex. Ioannes Gembicki sacrae regiae maiestatis.

Confirmatio listu pana starosty Lwowskiego na wolność szpitalowi od podatków zamkowych. Locus sigilli regni pensilis.

Львов. ставроний. арх., связка III.

Львов. бернард. арх., кн. земск., т. 129, стр. 433—434.

LXXVI.

1637 года, 12 марта. Инвентарь вещей Львовской братской церкви Успенія Пресвятых Богородицы, составленный братскимъ писаремъ Константиномъ Медзапетою.

Инвентар сирѣчъ порядное описанія вещей, обрѣтающихся в скарбцы церковном при храмѣ Успенія Пресвятых Присно Дѣвы Маріа во градѣ Лвовѣ въ мѣстѣ, списаный въ року зъбавленномъ 1637 марта ві дня мною негодным рабом Божім Константином Медзапетою, на сей часъ писаремъ братскимъ, зъ старого инвентара и з прыбыткомъ, под лѣты старѣиных во братиях зацне славетныхъ: пана Гаврилія Ланкгіша, пана Григорія Романовича, пана Миколая Добранского, пана Алѣксандра Протоповича.

Евангеліе напрестолніе:

1) Евангеліе Віленскаго друку, все в срѣбро злоцѣстое дѣлом златарскимъ прекрасно оправное, и церкви Божій благовѣрным господарем Мироном Бернавским даное; такъ якъ само в собѣ есть с папером, важыт грывенъ 26, лот. 10.

2) Евангеліе писаное зъ обѣма дощками и з двѣма клавзулями и з нарожницами пуклястыми, все и одвсюд вколо зе срѣбра отливаного-бѣло.

3) Евангеліе друкованое грецкое, чернымъ аксамитом одѣтое, зъ Распятием, Пречистою и Іоанном и чторма Евангелисты, зъ клавзулами двѣма и пуклями чтырма, то все зе срѣбра отливаного.

4) Евангеліе писаное в червономъ аксамитѣ, в посродку бляха и нарожници зъ срѣбныне, позлоцѣстие, клавзулы и зъ пукль незлоцѣстие.

5) Евангеліе писаное, на посродку бляха срѣбная, позлоцѣстая, нарожници зъ срѣбныне, клавзулы къ и пят пуклов позлоцѣстыхъ, на аксамитѣ зеленомъ взористомъ.

6) Евангелие друкованое, злотоглавомъ крытое, в посродку бляха и з четырма нарожницами великими и клавзулами двъма, а по другой сторонѣ 4 нарожницы меншіе, все срѣбро-злоцѣстое.

7) Евангелие друкованое, телетом взорыстым зеленым одѣтое, одна сторона вся зверху срѣбро - злоцѣстою бляховою открыта, клавзулы крученои роботы, нарожницѣ пукластые 4 незлоцѣстие, закладка до Евангелия едвабная, з перлами немалыми, всѣхъ перель.. тую дал пань Матфей Феодоровичъ; крамар за спасеніе свое и малжонки своей.

8) Евангелие писаное на взорыстомъ аксамитѣ тенком, таблица в пукли 4, в старой церкви на престолѣ есть.

9) Евангелие аксамитом темным одѣтое.

Кресты:

1) Крестъ деревянный, срѣбно-злоцѣсто вколо оправный, з надписом волоскимъ вколо, под крестом галка взорыста зе шмелцем и з гкузиками. Важыт гривень 4, лот. 13.

2) Крестъ деревянный, срѣбром взорысто злоцѣстым оправный, под крестом галка округлая з надписом Іон Александра воеводы Молдавскаго, з древом важыть гривень 4.

3) Крестъ деревянный, срѣбром бѣло оправный, под крестомъ галка з кгузами рытыми, важыть з древом гривен 6.

4) Крестъ вес срѣбный, злоцѣстий, з Распятием отливаным и Богородицею в сонци по единой сторонѣ, а по другой только 4 каменѣ простые в рожычках срѣбро-бѣлых. Важыт гривен 3, лот. 4.

5) Крестъ ввес срѣбный, злоцѣстый, также з Распятием отливаным и Богородицею в сонци, а по другой сторонѣ вырыто Крещеніе Господне; это крестъ монастырский. Важыт гривен 3, лот. 4.

6) Крестъ срѣбно-злоцѣстый: Распятие рытое, Богородица над крестом со Ангелы, а по другой сторонѣ Крещеніе Господне со Ангелы; грив 2, лот. 11.

7) Крестъ средній воздвигалный, увес злоцѣстый, Распятие Господне отливаное с корункою сами(х) перел; над крестом неруко-

твореный образ отливаный со Ангелы, под крестом святый отецъ Никола, по другой сторонѣ квѣты выбитые. Важыт гривну 1, лот. 10.

8) Крестъ самый бѣлый, средный, зъ Распятием ритымъ, а по другой сторонѣ крещение со Ангелы, важыт гривен 2; тогож креста столчикъ срѣбрный з галкою и з рыжкою, важыть гривна 1, лот. 7.

9) Крестъ воздвизалный великий, зъ Распятиемъ и крещениемъ Господнимъ по другой сторонѣ, под крестом галка долговато-гранистая з кгузиками гранистыми, самый бѣлый. Важыт грив. 7, лот. 2 $\frac{1}{2}$.

10) Крестъ самый срѣбный, з Распятием и Крещением по другой сторонѣ около гзатка(?) з кгузиками накрестъ дробными; важытъ гривенъ 2, лот. 12. Тогож креста столецъ срѣбный, з надписом Григория Дуды, въ верху того столца окувка такъже срѣбная з вежычками и гранитными и пятой половиця; важыть гривен 4.

11) Крестъ самый щырый золотый, невеликий з Распятием, Богородицею и Ioannомъ отливанными, на крестѣ перел 15, кождая въ своимъ столку злотымъ, з каменми болшихъ пятма, а меншими червонными 7; все тое важыт лотовъ 14.

12) Крестъ зависистый з Распятием отливаннымъ, а з другой стороны Воплощение ритое з ланцушкомъ, все срѣбро- злоцѣстое,— триген 1.

13) Крестъ зависистый зеленою мармуру, вколо срѣбромъ оправный, зъ галкою у верху для зависенія.

14) Крестъ между всѣми наибольшии, з ламаного срѣбра отъ благодателей даного зебраный, оздобне за сѣвѣтомъ всѣхъ братий съоруженый, ввесъ з столцемъ злоцѣстымъ, по одной странѣ Распятие з Евангелистами, по другои смерти Христовы, оздобнѣж въ немъ мощи розныхъ святыхъ замкненіе ве сродку.

1) Образок зависистый з Распятием ритымъ, а по другой сторонѣ Воплощение злоцѣстое, зъ ланцушкомъ густымъ срѣбрнымъ, важыт лот 13.

2) Образокъ на деревѣ рѣтый съ велико мученика Георгия, а по другой сторонѣ ест Никола, вколо з срѣбрѣцем злодѣстым. 1 долон с пятма палцами срѣбрная, важыт лот $4\frac{1}{2}$; 1 наручница большая срѣбрно-злодѣстая з каменми, важит лот 10; 2 наручница срѣбрная двоистая, сподняя нѣдо злодѣстая, а верхняя вся з смелцом бѣлым и лазуревыми, звѣздка и каменій три в рожичках; важыт все лот 6.

15) Крестъ срѣбрной штуки, з обоихъ сторон отливаный з столцем, мѣсцами позлодѣстый, дарований по небошику пану Андрею Заневѣчу, обещаный предъ тымъ по небоюще матце его паней Томашовой Заневичевой, презъ руки пана Романа Романовича Стрелецкого отданый до брачтва. Ланцух с крестомъ на образѣ намѣтномъ злодѣстый, отъ пани Александровой вдовы. 1 копия срѣбная прибыла, которая важит лотъ $4\frac{1}{2}$.

16) Крестъ бѣлый, срѣбрный, немалый, воздвизалный, безъ сподку, толко галка вибиваная, у споду бѣлый вес, тож заставный ест отъ пп. парафѣан Никольскихъ и рызы злотоглавные, елетрыхел таки же и корун килка, зъ образовъ знятыхъ.

17) Крестъ невеликий, бѣлый, з столцомъ: Распятія рѣтое, а около Распятія животное Евангелия, крестикъ завѣсистий на ланцушку, щирозлотый.

Келихъ и діскосы:

1) Келихъ старый, наибольшій, срѣбрный, з внутр злодѣстый и з верху з надписомъ латинскимъ вколо, в посродку яко бы печати зъ смелцемъ, важыт гривенъ 4, лот 4. Зособна патина и лыжечка вся злодѣстая и звѣздочка з лѣтерами, з верху толко злодѣстая. Важыт гривну 1, лот 12.

2) Келихъ трохи меншій, знутръ и зверху злодѣстый, срѣбрный, з надписомъ рускимъ, в посродку галка зъ шестма ружычками. Важыт гривенъ 2, лот. $6\frac{1}{2}$. Дискос и звѣздочка з надписомъ рускимъ зверху злодѣстые, ложечка бѣло-срибрная. Тоє важыт гривну 1, лот. 5.

3) Келихъ отвсюду злодѣстый, з листовкою отливаною взористою вколо, галка округлая ве сродку; (важить) грыв. 1, лот. 12. Дискос вес злоцѣстый, важытъ лот. 10; зас дискос глубокий, на кранцу вырыто достойно ест.

4) Келих срѣбрный, зъверху злоцѣстый, з надписом у верху и у долу, галка в посродку з чворограницыми кгузиками,—грыв. 1, лот. 1. Дискос з надписом вколо, зверху злоцѣстый, важыт лот. 4.

5) Келих срѣбрный, вес злоцѣстый, з надписом вколо, кранец вежычковатый, з тварми трома одливаными, на сродку ангелок з руками и с скрыделками, спудъ вшыстокъ фѣрцикованый. Дискос, звѣзда и лыжечка з надписами, все злоцистое. Панъ Габриель Лангушъ за спасение свое далъ церкви. Тоё важыт грыв. 3, лот. 8.

6) Келих бѣлый, срѣбный, з надписом вколо, з кранцем у долу есоватым, галка у рукояти з трома тварми, спуд взорыстый. Дискос, лыжечка з надписами. Все важыт гривенъ 4, лот. 4.

7) Келихъ срѣбрный, злоцѣстый, дискос, лыжка, звѣзда всѣ четыры штуки важат гривен 4, лот. 3. Тоё дал за спасение свое христолюбивый господар Іон. Миронъ, воевода Молдавскій.

8) Келих срѣбра брантового, мѣсцами злоцѣстый и дискос отвсюду злоцистый, лыжка и звѣзда срѣбра злоцѣстого, все важыт гривен 2, лот. 14. За спасение свое далъ панъ Григорий Морозовичъ.

9) Келихъ срѣбрный, ввесъ злоцѣстый, работою барзо ценою, листовка у него рождзированая округъ звѣзда, паллина лыжочка. Тоё все отдалъ, оффроваль Богу в Троицы единому и в честь Ему рабъ Божий Иоанъ Любачовский, сожитель Лвовский, посполу з подружием своимъ за спасение свое, которые ту штуку съ любовию прынявши на тен часъ будучие панове старшие, яко провизорове, будучи на тенчасъ: п. Андрей Стрелецкий, п. Павель Лаврышовичъ и п. Василий Григориевичъ подякованя ему за то учинили. Дѣялося то под лѣтомъ од Рожества Христова, Спасителя нашего ~~и~~ ^и ~~Х~~ ^и мѣсяца деврия ~~и~~ ^и дня. Кубокъ срѣбрный злоцѣстый, вес з накрывкою, у которого устячко крученым срѣбром якъ шнуром околено, зверху птица з галкою, а на верху крест; важыт грыв. 2, лот. 7.

Той кубок отдалъ церкви Божой отецъ Василій Боярский, настоятел тоеж церкви, за спасение свое.

Кадилницы и кацы:

- 1) Кадилница срѣбрная, вся сuto злоцѣстая, зъ двома ланцушками, сама в собѣ не малая, роботы доброи, которую отдалъ церкви Божой христолюбивый господар пан Мирон, воевода Мольдавский. Тая важыт гривен 8, лот. 4.
- 2) Кадилница другая, такъже вся сuto злоцѣстая, трохи старшая, зъ четырма ланцушками бѣлыми, а у каждого ланцушка крестикъ зъ дзвонками. Тая важыт гривен 7, лот. 14.
- 3) Кадилница бѣло-срѣбрная, зъ чтерма ланцушками, такъже яко и другие по два колца маючи; важыт гривен 8, лот. 7.
- 4) Кадилница зъ отливанымъ верхомъ срѣбрно бѣлая, зъ чтерма ланцушками, вся сама в собѣ спод и верх на кшталтъ лампы зроблена. Тая важыт гривен 7, лот. 6.
- 5) Каця, на кшталтъ кадилницы, зъ верхомъ, на верху крестикъ, на рукояти бляха зъ образом Успения Пречистыя Богородица и герб господарей Волоских маючый, на концѣ к галки округлые маючи, вся сuto злоцѣстая, на концѣ кутас. Важыт гривен 7.
- 6) Каця, которую христолюбивый господар пан Мирон Бернавскій за спасение свое церкви отдалъ, вся сuto злоцѣстая, подобная першои, трохи болшая. Важыт гривен 8, лот. 4.

Лямпы срѣбрныe:

- 1) Лямпа великая фѣрцикованои роботы, зъ кранцемъ верхним вежычковатымъ, з трема ланцухами, в посродку на каждомъ ланцуху галка, накрывка также з кранцем вежычковатымъ, в верху колца и у самого споду галка з колцем, тое все срѣбрное. Панъ Габриел Лангіш з малжонкою своею за спасение свое церкви Божой отали. Важыт гривен 14, лот. 4.

2) Лампа фёрцикованая, з кранцем на верху, малой корунки, зъ трема ессами одливанными, над тымиж ессами коруна вежычковатая з трема ланцухами, на каждомъ ланцуху галка отливаная, в посродку покрывка з колцемъ и у споду галка з колцемъ и кутас едваенный червоный; то все з самого срѣбра.. Константый Мадзапета з малジョンкою своею за спасение свое до церкви оффёровали. Важыт гривен 7, лот. 13.

3) Лампа другая подобная, уверхъ без жадного кранцу, зъ трема ессами тонкими, над тыми ессами коруна вежичковатая з трема ланцухами без галокъ, покрывка з колцемъ у верху, у споду галка з колцем; то все з самого срѣбра. Панъ Димитрий Гюрдзбай з малジョンкою своею оффёровалъ церкви Божай за спасение свое. Важыт гривен 5, лот. 10.

4) Лампа само срѣбрная, на верху корунка без ессовъ, зъ трема ланцушками, покрывка з колцемъ, у споду галка з колцем. Тую отдалъ церкви Божай панъ Матфей Феодоровичъ з малジョンкою своею за спасение свое. Важит грив. 5, лот. 14.

5) Лампа само срѣбрная, у верху з дробною корункою, зъ трема ланцушками, покрывка з колцемъ, у споду галка з колцем, вся фёрцикованая. Тую отдалъ до церкви п. Стефан Ляшковский з малジョンкою своею за спасение свое. Важыт гривен 3, лот. 15.

6) Лампа само срѣбрная фёрцикованая, у верху коруна вежычковатая з трема ланцушками, покрывка з колцем, у споду галка з колцем. Тую оффёровалъ п. Ференцъ Ониксовичъ зъ малジョンкою своею за спасение свое. Важыт грив. 3, лот. 5.

7) Лампа само срѣбрная, фёрцикованая, меншая, на верху корунка вежычковатая з трема ланцушками, покрывка з колцемъ, такъже и на сподѣ колце. Тую оффёровалъ п. Георгий Феодоровичъ з малジョンкою ево за спасение свое. Важыт гривен 3.

8) Лампа малая, срѣбно-злоцѣстая, гладкая, з ланцушками трема и з вершкомъ гладкимъ, покрывка зъ колцемъ, тую при ином срѣбрѣ прислалъ в Бозе преставлшися христолюбивый господар Муро Бернавскій. Важыт гривен 1, лот. 11.

9) Лямпа само срѣбрная, фѣрцикованая, з вершкомъ и з колцемъ. Тую дала христолюбивая пани Григоровая Романовичовая, которая над гробом висит небошка малжонка еи пред образомъ Спасителя, 7 важыт гривен, року ~~АХЛ~~(?)

10) Лямпа само срѣбрная, фѣрцикованая, з верхомъ и колцемъ и корункою. Тую дада христолюбивая вдова, позосталая по малжонку своимъ, пани Миколаевая Леоновичовая, цорка пана Василія Буневского, за отпущение грѣхов, которая абы завѣшонала подчас празников пред образомъ Пресвятаго Богородица в старомъ притворѣ была (до которои елей свой обедала давати) пилне жадала. Важыт гривен 3, лот. 3.

11) Лямпа, которую далъ п. Михал Альбзый за спасение свое и малжонки своей. Таѧ висит в посродку церкви, ест при нюи и кутас едвабный чорный з бѣлым срѣбромъ.

12) Лямпа срѣбрная, пан Янъ Грегоровий далъ за спасение свое.

К о р у н ы и в ъ н ц и:

1) Коруна срѣбрно-злоцѣстая, з размайтыми каменми простими, вколо округлая, в посродку вынемая и другая меншая подобная першой. Тоє далъ за спасение свое и малжонки своей п. Демиан Полюсский на образъ Пречистой намѣстный, где и таблица срѣбно злодѣстая з подписом его, на томже образе; все, яко ест, важыт гривен—.

2) Коруна на намѣстномъ образѣ, на Сыну Божомъ пстро злодѣстая, срѣбрная, на кшталтъ мутры зробленая. Тую далъ п. Георгий Феодосовичъ з малжонкою своею за спасение свое. Важыт гривен—.

3) Коруна срѣбрно-злоцѣстая, една на Пречистой, другая меншая на Сыну Божомъ съ камечками простыми, тые отдала єй милость пани Анна Голганская на образъ Пречистой Богородицы в притворѣ старой церкви; яко ест в собѣ, важыт гривен 4.

4) Коруна срѣбрно-злоцѣстая, на верху якобы з обленками, и меншая на Сына Божего на тойже образ до притвору старой церкви от его милости пана Симеона Добранского за спасение свое отдана. Важыть гривен 2.

5) Коруна на образ срѣбрно-злоцѣстая, повсюд квѣты з смелцем зъ простыми каменми, но важит зо всѣмъ, як ест в собѣ, гривен 2, лот. 1 $\frac{1}{2}$.

6) Коруна корунноватая, срѣбрно-злоцѣстая, з каменми простими шестма, зо всѣмъ важыт гривну 1, лот. 10.

7) Коруна срѣбрно-злоцѣстая, корунноватая, з бѣлыми каменми простыми трема, межы каменми листовка взористая от конца. Все важыт гривен 2, лот. 1 $\frac{1}{2}$.

8) Коруна маленькая, злоцѣстая з смелцемъ и трема каменми, Все важыт лот. 2.

9) Коруна зверху злоцѣстая, квѣты з смелцем и з трема каменми, в купѣ пры ней и подгорлокъ такоиж роботы з двема червонными а трема бѣлыми каменми. Важыт лот. 5.

10) Коруна срѣбрно-злоцѣстая; другая меншая въ олтары новой церкви, на образе Пречистой за престолом, в которой и камени килка простыхъ. Корун двѣ вѣнчанных, срѣбрных, позлоцѣстых нецо з смелцемъ, в кождои корунѣ по 16 каменей простыхъ, розной фарбы. Важат обѣ зо всѣмъ грив. 3, лот. 13.

1) Вѣнец золотый, перлами оздобленый, который на образ Пречистой в старой церкви в притворѣ шляхетная Анна Голганская огдала.

2) Вѣнец зелено-едвабемъ обвитый и перлами упстреный на образ Успения Пречистой у великои церкви, той дала п. Лангишовая.

3) Вѣнец токийже зеленый, перлами оздобленый на образ намѣстный Пречистой в новои церкви, данный от пани Матиашевои.

4) Вѣнец токийже зеленый з перелками на том же образе Пречистой намѣстномъ в новои церкви.

5) Вѣнецъ такийже зеленый на образъ Спасителевомъ на мѣстномъ въ новой церкви.

6) Вѣнецъ подъ таблицею, надъ гробомъ набожной панны Варвары Лангишовны на срѣбно-злоцѣстои лубъце, рознымъ едвабемъ и злотомъ з перлами упстреный и на ланцушку срѣбрномъ троистомъ завѣшеный.

7) Вѣнецъ подъ таблицею, надъ гробомъ небожки панны Анны Андреевны, на другѣ зеленымъ едвабемъ обвитый, перлами и пунталиками вколо упстреный и на ланцушку троистомъ срѣбрномъ завѣшеный.

Квоты и мурницы:

1) Квотъ наиболшій, вес срѣбрно-злоцѣстий, о пяти вежахъ на верху и зъ боку двѣма, на каждой крест з пташками, з боку вѣнецъ на кшталтѣ корунковъ великихъ; тот квотъ братия купили свѣжо зъ иншымъ сребромъ, важыт гривенъ—.

2) Квотъ трохи меншій, вес срѣбрно-злоцѣстий, о трохъ вежахъ на верху, на каждой крест запечатаный з розными святостями. Той квотъ пры иншомъ срѣбрѣ прыслалъ въ Бозе представлшійся Христолюбивый ктіор Миро Бернавский, господар землѣ Волоское, за спасение свое. Важыт гривенъ 10.

3) Квотъ еще меншій, вес срѣбрно-злоцѣстый таکъже о трохъ верхахъ вежѣстыхъ, на каждой вежѣ крест, тот ест найдавнѣйший въ скарбци. Важыт гривенъ 8, лот. 7.

4) Квотецъ, албо шкатулка гебановая зъ шуфлятками, вънутри ее пушка срѣбрно-злоцѣстая, въ которой мощи разныхъ святыхъ. Тоѣ все, яко въ собѣ естъ, зо всѣмъ отдала до скарбцу церковного шляхетная Анна Боярская за спасение свое и малжонка своего въ Бозе представлшагося іерей Василий, настоятеля тойже церкви Божией. Тыє моши святыхъ вложено до нового креста великого и запечатано. Того креста позычати не треба никому.

5) Кюотец маленкий, албо скриночка срѣбрно-злоцѣстая, в которой ест якаяс святост неподписаная. Тоё въ воловяной шуфлядѣ. Тамже и манелѣчка злотая и пунталиков нѣцо и инишѣ дробязки.

Лѣхтарѣ срѣбрныe:

1) Пара лѣхтаровъ срѣбрных, злоцѣстых, великих, складанных на валках деревянных, роботы и срѣбра старосвѣтскoe. Тые посполу з иншим срѣбром за гроши церковные купълено; яку сут сами в собѣ, важать гравенъ—.

2) Пара лѣхтаровъ бѣло-срѣбрных высоких, спуд трыграницы-стый у обохъ, тые свѣжо уробление з волею всѣх братии з розного срѣбра мнѣи потребного церковного. Тые важат гравен 10, лот. 2.

3) Пара лѣхтаровъ срѣбрных, нижших, фѣрцикованых без жадное позлоты. Тые отдала набожна Татианна за спасение свое до церкви; важат гравен 4, лот. 2.

4) Пара лѣхтаровъ срѣбрно-бѣлых, подобных третьи парѣ также чворограницы-стые, столцѣ у обох фѣрцикование. Тые отдала шлихетная Анна Боярская по смерти в Бозе преставлшагося отца Василия Боярского, малжонка своего. Тые важат гравен 5, лот. 4.

5) Пара лѣхтаровъ бѣло-срѣбрных, роботы фѣрцикованой, столцы округлые, на руркахъ по три Ангелки, выраженные; тые зостали в интересѣ од еднои шляхтанки; важат—.

6) Пару лѣхтаровъ бѣлых самыхъ срѣбрных панъ Василій Леоновичъ посполу з малжонкою своею за спасение свое отдали до церкви и просили, абы завше на престолѣ стояли; важат гравен $4\frac{1}{2}$.

Коновочки, фляшки, пушечки, мурніцѣ срѣбрныe:

1) Пара коновочекъ, обѣ ровнои ваги, до священнослуженія, наливкам подобны, пукластой работы, ве сродку з ружычками на столцах пукластых, самые бѣло взористые. Важатъ без пултора лута гравенъ 3.

2) Пара коновочек гладкихъ, у споду з листовками и по трь ножки у каждой, з гербами. Важат обѣ гравну 1, лот. 14.

3) Пущка для таин Христовых гладкая, з надписом вколо и зъ гербомъ у долу, кранец вежычковатый вколо злодѣстый, зъ трома ножками злодѣстыми, вершокъ з кранцем у устячка крученымъ, на верху галка и з крестом злодѣстая. Важыт гривен 1, лот. 10.

4) Гробница для запасного Тѣла Христова округлая, ве сродку отворыстая, роботы кгузоватои, з рожычкою друтоватою, ве сродку из столцем такъже кгузоватым, вся бѣла;—грыв. 2, лот. 1.

5) Мурница срѣбно - гранистая, зъ образом Спасителевымъ и со Евангелисты Святыми, злодѣстая вколо, зверху трубка ангелька злодѣстого держачи. Важыт гривен 2, лот. 6.

6) Мурница гладко рисованая, зъ головкою ве сродку, на ланцушку завѣсистая, зъ верху з трубкою, бѣло-срѣбрна.

7) Пушечка срѣбно-злодѣстая зъ ушком на боку, вколо рисована и накрывка баранка з хоругвою зверху маочая; тую п. Габриель Лангишъ далъ за спасение свое. Важыт гривен 2, лот. 4 $\frac{1}{2}$.

Перлы и срѣбро дробное:

Вѣ одномъ узелцѣ перелъ дробнѣйшихъ, що кроме нити и що на ниткахъ всѣхъ лутовъ 6 $\frac{1}{2}$.

Вѣ другомъ узелцѣ перелъ серѣбніхъ без нитки важат мало що над лотъ 1, але з нихъ вынято ест килканаддат перел на вел. Кресть. На злотѣ тягненом перлами саженых тканиц 1. Празничные образы ними приоздобляются. Важат зо всѣм лутов 6.

Крестик перловый.

а) Перстень тен ест сингнит самозол., в гербѣ карпъ, въ гербѣ литеры б. к., важыт мало не три луты.

б) Сингнитъ з чырвоным каменем, на котором персона рытая, важыт лутовъ--

г) Обручка в серединѣ вколо жолобястая, не важыт пул лута.

д) Старый чорный сингнит понадламанный, в котором колис был камѣнь, важыть пул лута.

€) Сингнит зломаный, золотый.

§) Перстен с туркусомъ, камен сам великий.

3) Перстен троха менши з большим туркусомъ.

и) Обручка околистая, сингнит срѣбрный бѣлый. З тых перел продано лут. 7, за $22\frac{1}{2}$ к.

Особно в розных штукахъ срѣбро:

1) Два голубы срѣбрно-злоцѣстые зъ роспростертыми скрыдлами; у одного на головѣ корунка з трема туркесиками, на верху ланцушокъ з колцемъ. Тоє важыт грыв. 4.

2) Другий тому подобный без ланцушки и без туркосовъ, важыт гривенъ—

3) Таблыца остро вежыстая, у верху з трома ланцушками и з колцем, вколо пуклини на кшталтъ квѣтовъ, по ёдной сторонѣ персона панянская под крестом вырыто, а з другои крест на катафалку з надписом вырыто. Тую таблицу прыслалъ младенец зъ Слуцка п. Жданъ Скочкевичъ на памятку не обжалованой смерти побожной панны Варвары Лангишовны, ему въ стан малженский обещанои. Таѧ таблица завше высит над гробом змерлои в церкви.

4) Миса для анафоры, Д. Иисусъ вколо фѣрпикован. Панъ Габриел Лангишъ отдалъ за спасение свое,—грыв. 4.

5) Мисечка для анафоры, котрую его мил. Іон. Мірон Бернавский пры иншом срѣбрѣ прыслал. Важыт гривен 3, лот. 5.

6) Миса само срѣбная з фѣрпиками празников Богородицы и гербъ господарский, мѣсцами трохи позлоцѣстая, тую отдала пани гетмановая Волоская Никорычына за спасение свое. Таѧ важыт гривен—.

Мощи розных святыхъ обрѣтаемыхъ въ скарбци
церковномъ:

1) Святого великомученника Пантелеимона. 2) Святого Упатія в срѣберци зъ перелками. 3) Святого первомученника Стефана архидіакона. 4) Святого (для старости не можу прочитати котрого святого¹⁾), срѣберцемъ оправно.

¹⁾ Замѣчаніе Константина Медзанеты, писаря братскаго.

Ты́е мо́щи святы́х Бóжых в рожных начи́нях:

- 1) Свято́го Іоана Крестителя.
- 2) Свято́го Марка евангeliсты.
- 3) Свято́го Луки евангeliсты.
- 4) Свято́го Петра апостола.
- 5) Свято́го Андрея апостола.
- 6) Свято́го Іакова апостола.
- 7) Свято́го Іакова Персенина.
- 8) Свято́го Еустафия мученика.
- 9) Свято́го Пантелеимона мученика.
- Святы́х мо́щи нарочитых святы́х, выбраные и вложенные.
- 10) Свято́го Макария.
- 11) Свято́го Поликарпа.
- 12) Святы́х Гервасия и Протасия.
- 13) Свято́го Грыгория Назынзена.
- 14) Свято́го Лаврентия мученика.
- 15) Свято́го Гиляриона.
- 16) Свято́го Курьиля.
- 17) Свято́й Екатерины,—сут в сродок креста ново велико створженого з надписами и другом замкненые.
- 18) Свято́й Елисаветы.
- 19) Свято́й Софии.
- 20) Свято́й Христыны, в томже кіотцѣ и камен бѣлый в калитцѣ адамашковои, зпат святыи, и ты́е мо́щи святы́х Божих въ кіотцѣ были, который во всёмъ oddala госпожа Анна Боярская по смерти отца Василия Боярского, малюнка своего; за спасение свое. Ты́е вышмънованыя мо́щѣ сут въ великомъ кресту запечатованыя: Свято́го Іакова Персенина, Свято́й Христыны мученицы, Свято́й Маріи египтянки.

Отъ Христова гробу, от горы Елеонский, где родися Пречистая, от горы Голгофы, от горы, где Гелена нашла черный крестъ, землъ святые, от горы, где ся Христос молил, от Иордана, где ся Христос крестиль, от Вифлеема где ся родилъ Христос, тамже и воскъ от гроба Спасителева. Ты́е зас мо́щи святы́х Божых, также и землъ святые запечатованые в квотъ среднемъ, который его мил. господар Мурон Бернавский во всём церкви Божией за свое спасение прыслалъ.

БИБЛИОТЕКА.

Книги розные славенскіе:

Бесѣды Злат. на Іоана част 1. Бесѣды Злат. на Дѣянія, трои книги друку Кіевскаго. Бесѣды Злат. на посланіи Апо-

столских, трои книги. Бесѣды Злат. на Мате. и на Марка Евангелистовъ. Бесѣды Злат. на Мате. и Іоанна Евангелистовъ, красно оправные. Бесѣды Злат. на Дѣянія и на посланій зъ Московскаго писані. Бесѣды Злат. на Іоана Евангеліе. Бесѣды Злат. на нѣкоторые слова Апостолеи, *in quarto*. Бесѣды Злат. на Матфен, Бесѣда Злат. на Іоана част в. Бесѣды Злат. на Іоана част є. Бесѣды Злат. на Матфея. Соборникъ на вес посты. Соборникъ на Пятдесятницу. Соборникъ на част Псалмовъ. На праздники слова и на Апокалипсисъ толкование. Соборникъ ~~в~~ дневный въ началѣ святого поста. Соборникъ през вес год празникъ Господнихъ, Богородичныхъ и святым великим. Соборникъ святого Василия. Соборникъ слов душеполезныхъ Анастасія и Іоанна мниха. Соборникъ различные живота святых, *in quarto*. Дамаскинъ книга. Никонъ книга невеликая. Шестодневникъ на Бытейские слова. Дионісий Ареопагита славенскій. Маргарит книжка, *in quarto*. Во святых отца Григория, иже во Омаринъ градѣ сотворенныхъ чудесъ. Василия Великого сенигирдон(?), друку Острогского. Златоустаго толкование Псалтыри Давида пророка. Афанасия святого толкованія Псалтыры. Библия славенская Острогского друку. Библия другая тогож друку. Зъ Библіей ~~в~~ книгъ Моисеевыхъ. Псалтыр толкована, красно оправная. Правила святых отцовъ двои. Феофилактъ на всѣ Евангелисты толкованы. Максима инока книга. Діонисій Ареопагыта. Соборникъ на паргаменѣ. Евангеліе учительное. Евангеліе учительное Крилоское. Евангеліе учительное друку Стрятинскаго. Евангеліе учительное другое, друкованое. Евангеліе учительное Виленскаго друку. Евангеліе учительное Курлового прекладаня. Евангеліе книга. Поучения розная от бесѣд Златоустаго нѣчто. Соборничокъ, *in quarto*. Іоанъ Лѣствичникъ, *in quarto*. Отець Ісаія согубихъ писаний четвѣртъ, *in quarto*. Апокалипсис толковый, *in quarto*. Премудрости Соломона друку Празкого. Псалтыр Виленскаго друку, на десту. Псалтыр тогож друку, на десту. Двѣ псалтыры Лвовскаго друку, *in quarto*. Псалтыр Виленская на пул десту. Псалтыр красно и злотомъ мѣсцами петро покрыта. Псалтыр и Часлов

писанный вкупъ. Псалтыръ нѣвязаная, старая. Псалтыръ съ Типикомъ мѣсяцами златомъ прописана. Часословъ друку Острогскаго. Часословъ друку Леовскаго, in octavo. Часослова Острогскаго част. Мѣннея избранная Кіевскаго друку. Апостолы два друкованые. Апостолы два писание на паперъ. Апостолы два писаные на пергаменѣ. Служебникъ друку Стратинскаго, in quarto. Лѣкарство духовное, in quarto, на паргаменѣ. Тестаментъ друку Острозскаго. Молитвы Острозкого друку, in octavo. Служебникъ писаный старый. Истолкованіе Евангелія розныхъ, in octavo. Молитвы дневные друкованые, in octavo. Библия Острозкого друку въ червономъ аксамитѣ, осма нарожницами и двома клавзулами (w skarbcu iest) срѣбрными украшена, тую даровалъ церкви отецъ Василий Боярский, священникъ мѣстскій, w skarbcu iest. Отецъ Захарія Копытенскій, архимандрыт Кіев., двѣ книги до скарбцу даровалъ: на Апостола Павла посланіе, а другое на святых Апостолъ Дѣяніе омѣліи Златоустаго. Двѣ Триоди постные Кіевскаго друку. Трефолой Кіевскій невязаный, на долѣ въ склепе. Трыод постная писанал. Трыод цвѣтная писаная. Трыод постная друкованая зъ пуклями. Трыод цвѣтная друкованая зъ пуклями. Охтоикъ друку Острозкого. Уставъ церковный новописаный въ церкви. Первогласникъ писаный. Два пятогласники писаные. Двѣ Псалтыри толкованые, красно оправные, in folio. Мѣннеи мѣсячные, март и апрѣль вкупъ. Март и апрѣль другая. Май. Май і юнь вкупъ. Юнь особный. Юнь на паргаменѣ. Іюль. Іюль и августъ вкупъ. Августъ. Септеврий. Септеврий. Октябрь, in folio. Октябрь, in quarto. Ноемврий. Ноемврий на паргаменѣ. Декемврий. Генвар и февраль вкупъ. Генвар и февраль вкупъ. Прологъ наиболшій, мартовий на паргаменѣ. Потомъ четыри прологи на паргаменѣ. Уставъ Ерусалимскій на четвертнѣ. Уставъ писаный старый, in quarto. Каноны Богородицы, писаны, in quarto. Требникъ Стратинскій. Служебникъ друку Мамоничовскаго, просто оправный. Часословъ Мамоничовскій. Ірмолой потованый. Помяникъ на поддесту. Богородичникъ въ политурѣ на десту. Служебникъ писаный зъ осма пуклями

срѣбрными, табличка зъ Распятием и клавзулѣ двѣ срѣбные, въ skarbcu. Служебникъ Мамоничовский, аксамитом червоным, въ skarbcu, покрытый, зъ осма нарежницами великими. Таблица великая зъ Распятиемъ въ посродку и зъ двома клавзулами; а тое все срѣбрное. Служебникъ вкупѣ и Требникъ друку Виленского въ skarbcu, самымъ толко аксамитомъ чорнымъ покрытый. Шест Охтаевъ новыхъ друку Лвовскаго, без Богоческихъ. Трефолой друку Лвовскаго. Трефолой Кіевскаго друку. Три Евангелія учительны. Апостол толкованный. Дорофей. Дѣяніе Грегориево, in quarto. Повчения розные, in quarto. Слова избранніе из Библіи, in quarto. Мѣнея подраная. Триод на паргамѣнѣ постная. Уставъ Московскій. Прелогъ Московскій. Соборникъ албо поученія. Евангеліе Матфея и Луки. Псалтыръ друку Лвовскаго. Два служебники друку Стратинскаго, in quarto, а другій in octavo въ cerkwye. Трефолой въ церкви. Часословъ и Мѣсяцословъ. Апостоль въ церкви. Требники въ церкви. Евангелие на папѣрѣ реаловомъ великое. Два прологи Московскаго друку, въ каждый по 6 мѣсяцівъ.

Книги грекіе розные:

Іоан Златоустаго осмъ томовъ, каждый особно. Мѣней четыри всѣхъ дванадцати мѣсяцей. Діонисий Ареопагита. Типік албо уставъ грекій отца Петра Могилы, митрополита Кіевскаго. Анѣолокгіонъ. Пендикостаріонъ. Анѣолокгіонъ другій. Тріодионъ. Параклѣтики. Евхолокгіонъ. Пендикостаріонъ. Анагностиконъ. Новый тестаментъ. Никифор греко-латинон. Новый тестаментъ другій. Адилон писаная въ полѣтурѣ. Литургии грекіе початокъ. Псалтирионъ. Органон Аристотелъсъ. Опера Лукіянъ. Псалмы вършемъ друкованые, малые. Евангелие грекіе, in quarto. Евангеліе зас грекіе in quarto. Евстафія архиепископа книга, in folio. Вивліофика Фотія, in folio. Плутархос. Алківіадус, in folio. Ки о мнемо(н) мноетор¹⁾

¹⁾ Вѣроятно Καὶ ὁ μνῆμων μνῆτωρ.

албо сентепци. Thucidides. Pauli Eginita. Xenophon. Evsebius. Opera Aristotelis, вшыстко грецкие. De Virginitate, in quarto. Aristotelis de arte, in quarto. Heziodus ἡνθος, in puarto. Appiani historia graeco-latina. (Мънэя) генвар и феврал грецки(?) Анфологион грецки. Бесѣды Ioана Злат. на Дѣян. и послания Апостол. грецкии великии. Damastiyn greckiy, in folio, у z łacina. Evstafia archyiepiskopa Salonickiego in folio, sama grecka. Oratorum veterum orationes sami greckiy, in folio. Platona opera filozofa, sama grecka, in folio. Ioana Chrysostoma greko-latina, in folio. Likofrona Alexandra, in quarto, greko-latyna. Evrypidas tragoedyu in greko-latina, in quarto. Pindaro in quarto, sama grecka. Demostinova sama grecka. Ermoenora sama grecka. Testament greckiy, in octavo. Organon tis filosofias, sami greckiy in octavo. Iana Chrysostoma greko-latyna, in octavo. Apokryfy greko-latina, in octavo. Arystotel greko-latyna, in octavo. Gramatyka grecka Lwowskiego druku, in octavo. Fukydida, xięzka w paliturze czerwonej, sama grecka. Epiktita stoyka filosofa. Eudyny Dyon greko-latina, in octavo.

Книги латинские:

Sabeliteus Łacinskiy, in folio. Oryienes Łacinsky, in folio. Dykcyonar Łacinski, in folio. Oryienes Łacinsky, in folio. Cornelius Łacinsky. Gramatyka. Ielyiasza proroka greko-latyno, in octavo. Aristotela greko-latina, in octavo. Matey Malofikarum lacinska, in octavo. Wigiliusz Łacynski, in octavo. Emmanuelis sama Łacina, in octavo. Figury w paliturze bialej, xięzka in octavo. Biblia greko-latyna, in octavo. Biblia greko-latina, in octavo. Dyalektycae et retorycae praecepta w paliturze, latina sama. Chronografyia latina, in octavo. Owidyusz latina, in octavo. Gramatyka greko-latina, in octavo. Owidiusz xięzka lacina, in octavo. Oraciuszowa xięzka lacina, in octavo. Owidiusz książka lacina, in octavo. Ciceronowa lacina sama, in octavo. Walenteo Maxima, xięzka lacina, in octavo. Gramatika, xięzka greko-latyna, in octavo. Apoloni Alexandryny greko-latina, in quarto. Gramatyka greko-latina, in octavo.

Книги полские:

Жыбот Пана Езусовъ. Кронника Бѣлскаго на пулдесту. Студнѣца жывота. Крецкая Сумма і прзиказанія Божскаго. Старыи закон. Бѣбліа полска на десту. Десятеро приказанія. Гисторыя Венгерская. Псалтыр полский. Рай духовный. Чыстецъ. Постила полская. Грамматика Кленарди. Седмъ псалмовъ. Пассые Панскіе. Поздровія Панны Маріи. Езусъ Сѣрахъ. Диспутація Любелска. Вѣридар. Гисторыя о потопѣ. Гисторыя о войнѣ жыдовской. Роздзяль книжка. Модлѣтвы Аврелѣуша Августина. Конституции в червоной полѣтурѣ, на долѣ в склепу. Библия полская, *in folio*. Годѣнѣки о Принаисвятшіи Панны. Артыкулы браства святых Ганны. Катехизмъ. Модлїтвы розне. Модлїтвы другія. Конституціи полскіе. Кроника ческа. Бялска гдарзи(?) Постила Бялобурискаго Вялска. Библия ческа Вялска.

Иконы просто малованые:

- 1) Священой Богородицы образ. 2) Спасовъ со всѣми Ангелы.
- 3) Рождества Христова. 4) Пречистой. 5) Воскресение Христово с пятма корунками срѣбрными. 6) Пречистой. 7) Воведение Пречистой. 8) Успеніе Пречистой; той образ в дар господареви послали. 9) Чудо святого великомученика Георгия в року 1626.
- 10) Успенія Пречистыя, вколо з фѣнігурками Апостолов. 11) Святого Спиридона не Московскаго. 12) Святого Георгия со святыми, малый образ. 13) Святото отца Николы малый. 14) Рождество Христово малый. 15) Благовѣщеніе Богородицы малый. 16) Святого Димитрия на коню. 17) Явление Богородицы преподобному отцу Серкгию. 18) Умиление Богородицы. 19) Умиленіе Бога отца другий. 20) Святая Пятница. 21) Спасовъ образ.

Иконы срѣбромъ оправные:

- 1) Вседержителевъ, въ корунцѣ три камычки, вшыстекъ бляхъ малъ з шмелцем взорысто, с пуклем и гвоздком и колцем, уверху срѣбрный.

- 2) Вседержител с корункою, повсюду злодѣстый.
- 3) Вседержител повсюду злодѣстый.
- 4) Воскресение Христово, зъ двома коронками малыми, злодѣстый.
- 5) Распятие Господне, з девятма корунками, злодѣстый.
- 6) Святая Тройца с трома коронками злодѣстыми.
- 7) Святая Тройца с трома корунками злодѣстими.
- 8) Рождество Богородицы зъ пятма корунками, злодѣстый.
- 9) Воведение Богородицы зъ шестма корунками, злодѣстый.
- 10) Пречистый зъ двома корунками и камычками, бляха взористо злодѣстая.
- 11) Пречистои образ зъ двѣма коронками и с камычками, бляха зъ шмелцемъ злодѣстая, зѣтылу аксамит брунатный.
- 12) Пречистои: корона великая зъ нерлами 4-ма и с камычками, бляха взористо злодѣстая.
- 13) Пречистои с короною и с подшником и с камычками повсюд зъ шмелцемъ.
- 14) Пречистой зъ двома коронками шмелцованными и зъ каменми шестма, злодѣстый.
- 15) Пречистой з камечками злодѣстый.
- 16) Пречистой зъ едным модрым, а зъ другим червоным камычками, злодѣстый.
- 17) Пречистой зъ коронами шмелцованными, злодѣстый.
- 18) Пречистой только оправный злодѣстый в монастыри.
- 19) Святого отца Николы оправный злодѣстый.
- 20) Святого отца Николы з камычками червонными злодѣстый.
- 21) Святого отца Николы зъ трома коронками шмелцованными и зъ трома камычками злодѣстый.
- 22) Покровъ Пречистой зъ трома корунками шмелцованими, а з осма без шмелцу, злодѣстый.
- 23) Иоанна Предтечи зъ шмелцованою корункою и зъ еднимъ камычкомъ, злодѣстый.
- 24) Иоанна Предтечи зъ коруною шмелцованою злодѣстый.

- 25) Іоана Предтечи зъ шмелцованою короною злоцѣстый.
- 26) Феодора Стратилата с короною дробно - вибияною злоцѣстый.
- 27) Василиевъ двох з трома коронками злоцѣстый.
- 28) Святой мученицы Екатерины зъ двѣма коруннами шмелцованими.
- 29) Святых трех исповѣдник: Самона, Гуріа и Авива злоцѣстый.
- 30) Святых Бориса и Глѣба оправный, злоцѣстый.
- 31) Святого чудотворца Алексея зъ короною шмелцованою злоцѣстый.
- 32) Панагія троистая маленкая, внутру с коронками срѣбно-злоцѣстыми, всѣ три иконы.
- 33) Панагія малая—воплощение Пречистой, увес отсподу срѣбром оправный зъ надписом греккимъ. Образ Пречистой зъ короною срѣбно-шмелцованою з рожками, на которых камений не мало, надглавие и подшыекъ перлами сажоные, корунка у Іесуса Христа срѣбно-злоцѣстая, вколо срѣбромъ злоцѣстымъ окованый.
34. Старые оправные всѣ три, по небожчыку отцу епископѣ Неофитѣ зостали церкви.
35. Воскресение Христово старый, срѣбно-злоцѣстой оправы.
- 36) Образъ Пречистой, перлами гавтованый.
- 37) Образокъ ношеный, оправный срѣбром.
- 38) Образок зъ вѣупу Московский, мосондзом оправный.

Фелоны прибылые в року ~~ѢХІІІ:~~

- 1) Фелон златоглаву бѣлого, квѣты златые, бляха срѣбрная, злоцѣстая, спраленные ново з подшевки, купленые, коштуют.—От госпожѣ небощико отца Боярского за спасение.
- 2) Стихаръ дияконский переробленый.
- 3) Сакосъ атласового темно-лазурowego,—что по небощику отцу митрополитѣ кгрецкомъ церкви отдано.

Фелоны албо ризы:

1) Рызы-фелон срѣбро-злотоглавовые, ново зъ ялмужнъ розныхъ небощикомъ паномъ Миколаемъ Добранским собраные, а от пана Габриеля Лангиша спрѣвленые. Нараквицѣ таого же злотоглаву и того же часу спрѣвленые до нихъ. Епетрахил таого же злотоглаву, зъ гузами срѣбрными, от небощика Іоанна Мирона Бернавскаго, господара Волоскаго oddанные. Стихар тонкого полотна коленскаго, трафленый, з корунками, пянкне уробленый, до тых же священныхъ одеждъ належачий.

2) Рызы-фелон срѣбро-злотоглавовые, на рамени бляха срѣбрно-злоцѣстая, фѣгуры воскресения Христова, от некгды его мил. Іоанна Мирона Бернавскаго даные, юж подошлые до нихъ нараквицѣ суто злото-гафтованые пристаршные. Стихар тонкого полотна коленскаго, около долу квѣты, едвабно червоного, до тойже священной одежды належачие.

3) Рызы - фелон чорного аксамиту взористого, от пояса до шини и около листва шыроко и богато злотом нитковым в квѣты гафтованые... крест назадѣ зъ фѣритов зъ каменми от его мл. князя Заславскаго, воеводы Киевскаго, през руки и за старанием небощика отца Василия Боярскаго дарованые. Епетрахиль, табину злонѣстого въ квѣты, до нихъ належит. Стихар рубковый, назбыранный, з корунками около долу. Нараквицѣ червоно-телетовыи, до тоеж священои одежы належачие.

4) Рызы-фелон телетовыи, темно лазуровый в квѣты, на рамени бляшка срѣбрная, злоцѣстая зъ фѣгурою. Даля по смерти Іоанна Мирона Бернавскаго сестра его шату небощика, з котрои преробленые сут тые рызы. Нараквицѣ тогожде телету до них належачие. Стихар рубковый з коронками около долу, до тогож належыт.

5) Рызы-фелон злотоглавовый, въ фѣгурѣ Ісус Христос, назадѣ перловый крестъ, от пана Михаила Алвѣззого спрѣвленые.

Нараквицъ червоно-телефонные. Епетрахиль тогож златоглаву яко и фелон, з лгузами срѣбрными и кутасами, до тои священой одежды.

6) Рызы-фелон на червоном полю гатласовомъ, златоглавовые квѣты и бѣло пѣстрые, назадъ бляшка срѣбрно-злоцѣстая, на неи Воскресенія Христова фѣгуро. (4 лѣт въ мартѣ мѣсяцѣ отданый ест златоглав, на срѣбном полѣ квѣты золотые, зъ котрого зроблены суть: епетрахили фелоновъ златоглавовыхъ. Той златоглавъ даровал пань Феодор Ганевич з малжинкою своею за спасение свое¹⁾).

7) Рызы-фелон на зеленом полю атласовомъ, златоглавовые квѣты и бѣло пѣстрые, назадъ бляшка срѣбрная, позлоцѣстая зъ фѣгурою Вседержителя.

8) Рызы - фелон шкарлатного атласу, фетоця златая вколо, назадъ фѣгуро гафтованая святой мученицы Варвары, справлены и отданы от пана Гаврилия Лангиша и малжонки его, по смерти цорки ихъ Варвары. Нараквицъ тогож атласу шнуркованые.

9) Рызы-фелон гамлѣту червоного, пасаман червоный едвабный вколо долу, на задѣ крестъ з фѣритиковъ малыхъ, справлены и отданы през пана Андрея Стрѣлецкого и жены его, по смерти цорки ихъ Анны. Нараквицъ тогож гамлѣту. Епетрахил аксамиту червоно-друкованого зъ пасаманом едвабно-злотымъ.

10) Рызы-фелон камфовый, червоно-жолтые квѣты, назадъ крестъ з перел гафтованый. Епетрахиль на червономъ днѣ златоглавовый пристаршый до них належный.

От малых святъ и повшедныхъ дней рызы:

11) Рызы-фелон на червоном днѣ, златоглавовые старые. Епетрахил тогож златоглаву старый.

12) Рызы-фелон камфовый на днѣ жолто-горячомъ, брунатные квѣты, старый.

13) Рызы - фелон червоного адамашку зъ окладинами златоглавовыми, барзо старые *).

¹⁾ Строки въ скобкахъ въ рукописи зачеркнуты.

*) Въ рукописи зачеркнуты.

14) Рызы - фелон китайковые, чирвоною зъ зеленою нитка, зъ окладками черно-взорыстого аксамиту, старые.

15) Рызы фелон бѣлого атласу старые *).

16) Рызы-фелон бѣлого адамашку прасованого зъ окладинами аксамитно-злотоглавовыми, старые.

П о с т н ы е р ы з ы :

17) Рызы-фелон аксамиту темно-лазурowego, взорыстого.

18) Рызы фелон гамлѣту лазурового, темного.

Рок Господен ~~ѢХІІІ~~ въ велик пяток. Христолюбивая жена вдова Анна Андреевна Пивничная отдала до церкви фелон: табинъ цервоно - кармазинового взору воднистого, и епетрахил такийже з пасаманами злата ниткового, за спасение свое и отпущение грѣхов.

19) Сакось митрополитанский темно - лазурового атласу зъ пасамономъ бѣлымъ, свѣтымъ. Преробленый на стихар диаконский *).

20) Сакос митрополитанский цекгластый, атласовый.

21) Рызы шкарлатного аксамиту и стихар дияконский тогож аксамиту, обое зроблено. Отдал Константий Медзапета за спасение свое и жены своей и дѣток.

22) В року ~~ѢХІІІ~~ пани Григоровая Романовича малюнка дала рызы шкарлатные, адамашковые. Пасамон золотый широкий, около на плечах выгافتовано Распятие. То отдала за спасение свое до церкви. Опар злотоглавовый бѣлый и нараквицѣ зеленые адамашковые.

Року ~~ѢХІІІ~~. Ризы злотоглавовые червонные, фигуры херувимы, и епетрахил такійже, нараквицѣ злотоглавовые.

Н а р а к в и ц ѣ :

Пят пар нараквиц розного злотоглаву, старые, южъ барзо подные и обсѣпаные. Нараквицѣ срѣбрно-главовые дал небощикъ панъ Иона и братия доложили.

*) Въ рукописи зачеркнуты

Стихарь и стихарики:

1) Стихар диаконский срѣбрно-злогоглавовыи, з бляшкою на-
задъ срѣбрно-злоцѣстою, фѣгуры воскресенія Христова, од его
милости Мирона Бернавскаго, господаря Волоскаго даный. Оpar
до него златом гафтованый, фѣгуры апостолскии, перла на ко-
рункахъ.

2) Стихар атласовыи жолто-горячий, злоцѣстый, од потом-
ковъ всѣхъ сполне даный небоющика пана Григория Романовича,
пасаман вколо свѣтлый.

3) Стихар диаконский аксамиту червоного пѣстрого, зъ завѣс
сѣверныхъ и южныхъ дверей зробленый.

4) Стихар диаконский телегу червоного от его милости Ми-
рона Бернавскаго, оpar до него такийже.

5) Стихар диаконский пулатласа зелено-жолто-пасковатого,
от небоющика пана Григория Романовича.

6) Стихар диаконский бѣлого адамашку, зъ рыз старых пере-
робленый.

7) Стихар диаконский старый, подертый, бѣлого атласу.

1) Пара стихарыковъ хлопячих, ново спрѣленых, рубковыхъ,
з корунками.

2) Пара стихарыковъ китайки бѣлои дуклѣ, зъ рыз старых
преробленые.

3) Пара стихарыков полотенных, истро квѣтики едавные
червонные.

4) Пара стихарыковъ ненձовые, старые, вытертые.

5) Пара стихарыковъ бакгачневых блenkитных, старых *).

В року ~~ѢХІІІ.~~ 6) Пара стихарыковъ хлопячих тонкого по-
лотна зъ влущиками и корунками от Христолюбивои вдовы Ека-
терины Прокоповны Стасевои спрѣленые и даные.

В року ~~ѢХІІІ.~~ 7) Стихар диаконский зеленого табаску, водни-
стого взору, отдал до церкви Григориевичъ за спасение свое.

*) Зачеркнуто.

8) В року ~~ї~~хмд нарощдения Христово отданые пара стихариков злотоглаву подхоженого хлопячих новосправленых през пана Георгого Феодосієвича за спасение.

9) Въ року ~~ї~~хмг въ октоворію отданый стихар священический коленского полотна, на нем квѣты червоным едвабом повсюдѣ вышиваные, от пана Андрея Стрелецкого и малжонки его за спасение их. (Къ тем три стихарѣ священические полотнение, з полотна простиралного переробленые, з коронками, к тем стихар священический тонкого полотна з коронками. Два стихарики малые злотоглавовы на дѣти, паном Георгием Феодосієвичем спраленые оба еднакие*). Стихарыки на хлопцѣ нендовии, од пани Яцкавои Кравцовои даныи за спасеніе свое.

Е п е т р а х и л ъ:

- 1) Епетрахил злотоглавовий, на бланкитном днѣ, барзо старый *).
- 2) Епетрахил на червоном днѣ злотоглавовий, старый.
- 3) Епетрахил на червоном днѣ злотоглавовий, также барзо старый.

Новосправлене в рок ~~ї~~хмк 4) двѣ епетрахи буркателовы на червоном едвабном полю, бѣлые квѣты, спралене за братскіи грошѣ.

5) Епетрахил ненды бѣлой лснячои з бляшкою*), в рок ~~ї~~хмд мѣсяца марта.

6) Двѣ епетрахилѣ новосправлене злотоглаву, на бѣлом полѣ золотые квѣты, отданые от пана Феодора Ясневича, Курта и малжонки его Софії Григоровны за спасение их, потребы же отъ иных немѣнованых ради отпущенія грѣхов.

- 7) Епетрахил лазуровий атласовый старый.
- 8) Епетрахил злотоглосый дал небощик Козма, до которого приложилися братия.

*) Строки въ скобкахъ и со звѣздочкою въ руколиси зачеркнуты.

9) Епетрахил новопрыбыл зъ нараквицами такими же венецкого златоглаву, на бѣломъ полѣ дробные квѣти. Тоа дала убогая прекупка.

10) Епетрахил папужий, атласовый и нараквиц двѣ пары.

О рабъ и Омофори:

Омофор метрополитанский зеленого аدامашку. На ноцъ потры платки златоглаву *). Ожирелле злотом сuto гафтованы, старо-свѣцкие, до оздобы под празники заживаются, до того образ умиления Пречистой Богородицы сuto злотомъ гафтованый и перлами всюду оздобленый *) на ризах червоно-аксамитных, на окладинах.

a) Орап дияконский аدامашку зеленового.

b) Орап златоглавовый дал небозчикъ Іона, до котрого ся приложили братия.

Воздушки:

1) Воздухъ златоглавовый з листвами червоного атласу, зъ кутасами на рогах, полы зъ злотомъ.

2) Два воздушки Московские, албо хустки, листвы около гафтованые з френдзлею пстрово злодѣстою.

3) Воздух великий до накрываня под Евангелием, телету червоного, тогож що и стихар.

4) Воздухъ до служеня, бѣлого атласу, на нем гафтованы празники и Распятіе в серединѣ з перлами, от небожки панны Анны, цорки небоющика пана Прокопа.

5) Воздух табако-лазурowego з золотом, около лишты атласу пстрового отъ пани Грыгоровои Романовичовои.

6) Воздушокъ на атласѣ червоном, Распятіе Христово прекрасно злотом вышито, и зъ иншими квѣтами, сама руками свыми выгафтовавши раба Божия Иванова Любанская дала до церкви посполу з малжонком своимъ за спасение свое року 1618 декеврия 24. Вшисткихъ воздуховъ 10.

*) Зачеркнуты.

А н т и м и н с ы.

1 Антиминс великий, въколо по грецку писаный.

Понявы и полици:

Полица метрополитанская на вишневой китайцѣ, злотом сuto гафтованое Распятие около зъ литерами.

Завѣсы над образы и поясы и едвабница:

1) Пояс златоглавовый долгий, данный до оздобы гробу, у столца под образы зажываеся. Едвабница бѣлая червоно-пасковитая, на день Воскресения Христова в руки Ангелу ся дает. Едвабница бѣлая по берегахъ габшасъ злотый, и на концѣ листовка зъ злата робленая. Пояс китайковый, бѣлый, турецкий, пестрые края, и на концѣ барзо долгий и широкий. Едвабница цекгластая, барзо долгая, прибрukanая. Пояс широкий турецкого адамашку пасковатого зъ шихом петро, до епитафіон гробу зажывается. Двѣ штуцѣ пул-атласа взорыстые, широкие, една едностайная, другая шиховая, до оздобы гробу належыт. Завѣса на царские двери, аксамиту взорыстого, на бѣлом днѣ червонные квѣты. Завѣса на царские двери постная дикого адамашку взорыстого. (Накрывало на столец старое, полаксмитное червоное, взористо з шихом, листва полотна червоного около. Три листовки гафтованные, перловые, старосвѣцкие од образовъ старыхъ)*). Двѣ едвабнички старые, до бразу праздничного належные, бѣло-пасковатые. Пояс китайки петро пасистое долгий. Тафта злодѣстая, албо плоцянко старое. Чтыри едвабница: черные над образы. Килка завѣсь китайковых, зшытых, старых и побруканыхъ.

Н о в о в р о к у *ахмк.*

1) Едвабница бѣло в паски едвабная, турецкая, новая, долгая.

2) Едвабница кгратковатая бѣло-бляшковая, на образ Пречистой Богородицы до старои церкви на праздники покладастся.

*) Строки въ скобкахъ въ рукописи зачеркнуты.

- 3) Китайки простой зеленої до оздобы гробу килка десят локот.
- 4) Китайки духлѣ не мал два локтѣ, цикластой нит зъ бѣлою.
По дѣтинѣ пана Романа Романовича Стрелецкого.

Х у с т ъ к и:

Една хустка аналои, турецкою роботою едвабемъ вышиваная, называется. Една хустка турецкая, злотом з обоих концовъ вышытая зъ едвабемъ густо. Една хустка лагура псттро червоные паски. Товалня рубковая, чорнымъ едвабемъ вышиваная; тая около аналою припинается.

П л а щ е н и ц ѣ:

Плащеница бѣлого атласу, умиленно малеваная, кранец злодѣйский, на валку в пуздрѣ точеномъ; малеваня небошка пана Феодора маляра, а коштомъ Христолюбков.

Нагалку: Едвабница червоная, злотом и срѣбромъ претыканая, тая ся зажывает до епитаѳіон гробу Божого на заслоны около плащеницѣ.

О дѣвадла и простирадла над умершихъ:

1) Одѣвадло панянское атласу взористо-шкарлатного, листва вколо папужого атласу, крест з пасаману широко-едвабного, до тогож и простирадло коленское великое, вколо листвы широкие едвабно-червоные, роботою барзо пенкною. Тоє отдалъ панъ Габриел Ланггиш з малжонкою своею по смерти цорки своей, любой Варвары.

2) Одѣвадло дуклѣ бѣлой, крест през все пасаману едвабного, от пана Андрея Стрелецкого и малжонки его, по смерти цорки ихъ Анны, церкви даровано; притом отдано листву червонымъ едвабем широко вышитые, праци своей раба Божия пане Евсевія Стрелецкага за спасение свое.

3) Одѣвадло на мары аксамиту чорного, з френдзлею червоною едвабною от Корнякъта небощика. Простирадло до него належное полотняное великое, з листвами сѣтковими, и другое простирадло меншое полотенное з листвами сѣтковими. Половица пулсетка полотна домовои роботы, по небощице Аннице Московце зостало при иныхъ дробязкахъ. Полотно коленское, шитое, з мар не мал над штуку. Сукно фалендишу чорвоного локтей—з мар по небощику Сваришовском, повинном пана Бахаеваново. Нагробникъ атласу бѣлого, крест малярской роботы на немъ юж подхоженый, по небощику пану Янакам греку, тераз полотном подклиниеный.

В року 1711. Простирадло коленского полотна, по небощику пану Миколаю Леоновичу, зятю пана Буневского.

В року 1711, въ маю. Одѣвадло великое, атласу вишневого, вѣбрьты по небощику пану Филиппу Кгейрзовичу Ляшковскому, ново промованом докторѣ лѣкарском, сыну пана Кгейрзия Феодосовича. Также и одѣвало коленского полотна, до того фалендишу чорного одѣвадло и простирадло коленское, по небожце панни Мигалевои Алвѣзои отданое. Поставъ киру, чорвоного розвиненого. Одѣвадло чорного фалендишу, по пану Габриелю Лангишу, и простирадло коленского полотна. Одѣвадло од пана Мазаракого, по панеѣ малжонце, адамашку вишневого, турецкого и простирадло до тогожъ. По пану Маркиану Лангишу одѣвадло чорвоное фалендишовое и съ простирадломъ. Платокъ од ложка чорвоного атласу, багазьею пѣдшитый, данный от пана Яна Верховского, коморника пана старосты Космецкого. Року 1711 атласу два локти папужого от тогож.

Антьепендиа напрестолные и иные розные запоны:

1) Антьепендионъ пред престоль адамашку, пстро квѣты оздобныи, и до тогож належит по серединѣ срѣбрно-злотоглавъ близко четырох локот, през пана Габриеля Лангиша весполъ зъ паном Георгіемъ церкви дарованый; до тоei оздобы на свята урочистые припинати належит, до тогож належит товалня з листвами

червоно - едва́бными на верхъ престола, през паню Андреевую Стрелецкую по цорце ихъ церкви даная.

2) Аньтепендион таковой же материи якъ и перший, любо пред престол, любо тежъ на столец под празники, любо теж под на-мѣстные образы, всяко згожый.

3) Аньтепендионъ материи злодѣстой, на червоном днѣ квѣты зъ листвами зелено-злодѣстой материи.

4) Аньтепендион таковыи же во всемъ подобный, зажывано ихъ под образы на мѣсту Спасителеву и Богородицы.

5) Аньтепендион аксамиту - взористо - червоно пстрого, пред престоль на повшедные дни, до котрого товалня на верхъ престола рубковая, листва около червоно - едва́бная престарая. Багазия шкарлатная друкованая в квѣты злотом малярскимъ, зажывается около столца под плащеницу. Тую дал пан Стефанъ Лашковский.

6) Аньтепендион постная, при погребахъ пред престоль заживается, темно-лазурowego аксамиту взористого, до тогожъ товалня постная полотна коленского, листвы чорною едва́бию в квѣты зѣрдка шитые. Тувалнячка недолгая—червоною едва́бию, квѣти на ней, на фертовникъ заживаются.

7) Аньтепендион на фертовникъ ненды убогои, на бѣлом днѣ чорные квѣты, до котрого тувалня рубковая, листвы на краях зъ чорною едва́бию, до фертовника такъже належыт.

8) Аньтепендион темно-лазурового адамашку, крест в серединѣ бляхи срѣбрно-злодѣстои, такъже и при крестѣ персоны стоящие, фѣгуры погребения и воскресения Христова, и листвыколо гафтованные. Кавалец з едва́бу, на червоном днѣ квѣты злотоглавые, пред аналоем до празника належачая, локтей.—Атлас червоний на столец на всякую потребу, з листвами зелеными, гербъ в серединѣ и крест на сродку. Злотоглавец накшталть хустки, под антиминсом лежит на престолѣ. Китайки дуклѣ бленкитной накривало—под тым злотоглавцем и антиминсом на престолѣ. Обрусь великий взору адамашкового, тым ся прикрываетъ престолъ для пороху. Ручникъ долгий, добрый для утираня священникомъ.

Коберцы братские зъ знакомъ Б. Р.

1) Два коберцы великие диванскіе, един другому подобные, на темном полю розные квѣты. 2) Два коберцы бѣлые, великие; диванским величествомъ подобные. Тые отдала госпожа Анна Боярская по смерти малжонка своего, небоющика отца Василия, священника мѣстскаго за спасение свое. 3) 13 коберцовъ простыхъ турецкихъ, гатмареченныхъ на червоныхъ поляхъ, розными братіями церкви данные. 4) Килимъ великий жолто-червоный. 5) Другий килимъ пестрый также турецкий. Двѣ пари коверцовъ бѣлыхъ. 6) Килимъ перский барзо долгий, от его милости господара Бернавского. 7) Килимъ перский од пана Феодора грека. 8) Килимъ перский давний. 9) Килимъ перский новый. 10) Четыры новые мелкъваския коверцы и един старый в рожу. 11) Два малые диванскіе. 12) Коверецъ гатма от пана Лукаша ІІ. Павла Вогожеша. 13) Коберецъ адрамони слуястый, жолтый, оданный есть од пана Кгабрыеля Ланкгиша року 1646 декемврия 22. Року ~~1646~~ коберецъ адамашковый слуястый, данный от пана Грыгория з Слуцка.

Року ~~1646~~ мѣсяца июня днѧ ~~16~~ были обраные от панов братии на инвентоване скарбцу церковного панове братия: Василий Грыгорович и пан Василий Леоновичъ, которые все поредне зревѣдовавши так аперата церковные, яко книги до ужываня в церкви, доколвекъ недостало, иле теж прибило.

В том року ниже написали той недостатокъ: Напрод ~~а~~ епетрахил камковый, на днѣ жолтомъ квѣты брунатные. ~~а~~ рызы атласу бѣлого старые. ~~а~~ стихар атласовый бѣлый, старый. ~~а~~ епетрахиль на бленкитномъ днѣ, златоглавъ барзо старый. ~~а~~ епетрахил нендзовый з бѣлою блешкою. ~~а~~ хустка пестро вышиваная едвабемъ. ~~а~~ антепендиум червоно-срѣбристо аксамет. ~~а~~ килимъ перский. ~~а~~ стихарыкъ бленкитной бакгазыи. ~~а~~ стихары на бленкитномъ злотоглавѣ. ~~а~~ омофор метрополитанский зеленого адамашку. ~~а~~ едвабница пстрая.

Того же року и мѣсяца прибыток: Напротив розных воздуходувок, Лѣхтаров мосундзовых дѣл, есть мосундзовый у олтары лѣд. Бурка телъ локти гравюра на столец лѣд. Срѣбных табличек в новой церкви на образъ Пречистой дѣл. Крестик тамже срѣбный лѣд. Гарма коберец лѣд старый; в ружу коберец коронъ срѣбный в старой церкви бѣл. В старой церкви бѣл таблички, лѣд крестик, гравюра образа Воплощенія, срѣбный лѣд, от пана Георгіого оправный срѣбром образ, бѣл в новой церкви, на образъ пана Григорово корунокъ зеленый. Стучное яйце срѣбром оправное лѣд. Образ Пречистой перловый. лѣд. Пстрый яксаметный стихар лѣд. Стихар жолтого адаманку лѣд. Стихар китайковый нитка жолтая с червонюю, лѣд. На столец цекглястая китайка лѣд. Знову тафта червоная также лѣд. Лазоровыи епетрахил атласовый лѣд. Знову на дротѣ табличекъ срѣбных дѣл. Крестик срѣбный на ланцуху в панцир лѣд. Звѣзда срѣбная лѣд. Ламаного срѣбра лутокъ. Манелка златая лѣд. Перстенки золотыи съ туркосами бѣл. Сикгнит зламаный, золотый лѣд. Обручка золотая на палец лѣд. То в року вышмѣнованом прибытокъ. Апарат розных.... до церкви року дѣлъ и табличок прибыли з ногами.

Року дѣлъ при бытности пана Мазарака, пана Яна Афендика, пана Тодора Яновича инвентовано скарбецъ и то не достало: а) бѣл лыжочки срѣбныи злопѣстыи; б) дискос злопѣстыи; в) гебановая шкатулка, в неи срѣбная з мощема святых; г) крестик срѣбний на ланцушку; д) крестъ самый золотый у владыки; з) образы оправныи бѣл; и) пул аксамите старое червоное на столец; дѣл) килим турецкий пстрый; г) мелик паша коберец; лѣд) килимык перский. То не достало въ року дѣлъ.

Знаходится табличок срѣбрных на образъ Пречистой штука 32 с крестиком, манелъ злопѣстые зособна. Двѣ таблички од пана Михала Слозки. Особно от пана Данѣеля Шушкаря. Теблица в сердце, з голембем на верху; ту табличку перекупка оффровала. Очи едни давнии сут прибитые. Крестик Московский през дѣда Семиона данъ на образъ. И крестик другой бѣдна дала. Коралъ единіе е. м. Мчиха дала, которая на Фурасѣ мешкае. Коралъ другии

якаяс панна дала с перлами перемѣшано, а третіи коралъ давній. Крестиковъ давнихъ чтиры срѣбни, два Московскихъ, а два простыхъ. Перстънь единъ также дано. Крестикъ срѣбный на святомъ Николѣ, который діаконъ далъ прещлий.

Реестръ списованія срѣбра на Святой Причистой въ старой церкви иншихъ речии въ року 1611: Табличка первая од Павла кравца. Табличка другая малая якийс челядникъ з Орманской улицы далъ. Табличка третая также оффровано, на имя незнати, неповѣдѣно. Табличка четвертая также оффровано. Oczy одни, очи другии од пани Павловой Александровичовои, третіи очи шевчиха оффровала. Табличку Суднувщиканка оффровала. Табличку з Орманской улицѣ оффровала. Табличку маленкую Еляш далъ.

Изъ библиотеки Оссолинскихъ, № 2170.

LXXVII.

1638 года, 30 декабря. Грамота короля Владислава IV о разрешении Михаилу Слѣзкѣ открыть типографію во Львовѣ.

Vladislaus Quartus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae, Livoniae, Sino-lensiae, Czerniechoviaeque nec non Sueccorum, Gottorum, Vandolorum, haereditarius rex. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis. Quod cum plurimum ad commoditatem ecclesiae Dei, ornamentum civitatis nostraræ Leopoliensis, Russiae metropolis conservationem perpetuam scriptorum et monumentorum publicorum tam spiritualium, quam saecularium pertinere animadvertisamus, ut in civitate nostra Leopoliensi specialis et huius artis typographicae peritus resideat, scriptaque necessaria tam antiqua, quam recentia pro commoditate et utilitate communi typis mandet et recudat, habeamusque a reverendissimo in Christo patre

domino Stanislae Grochowski, archiepiscopo Leopoliensi, abbe Sieciechoviensi, famati Michaelis Sloska, eiusdem reverendissimi archiepiscopi Leopoliensis typographi, singularem in arte sua peritiae fidem et singularem industriae commendationem, faciendum esse duximus, ut eundem Michaelem Sloska, in numerum servitorum et typographorum nostrorum recipere mus facultatemque plenariam in civitate nostra Leopoliensi artem typographicam citra cuiuscunque praepediti-
onem et impedimentum excendi libros, cuiusvis facultatis tam
spirituales, quam saeculares, tam antiquos noviter per ipsum recusos,
quam novos latino, polono et dummodo, sine praeiudicio ecclesiae
catholicae iurium, ruthenico seu sclavonico idiomate, stylo ac char-
acteribus exarandi, imprimendi et excudendi, aliisque iuribus ac
immunitatibus omnibus, typographis nostris servientibus, fruendi et
gaudendi ad extrema vitae suae tempora daremus et concederemus,
prout damus et concedimus praesentibus litteris nostris. Caventes
etiam praefato typographo eamque cautionem typographiae ipso in
civitate Leopoliensi noviter erectam aut erigendam regia nostra
autoritate impertiendo, ut opera, quam bono publico exhibebit, in
damnum et detrimentum eius per quorundam alieno labori et operi
inhiantum cupiditatem non incurrat, statuimus, ne quis alias ad
spatium viginti annorum libros, ab ipso noviter ex authoritate ac
concessione reverendissimi loci ordinarii excusos, imprimere aut re-
cudere praesumat idque sub mulcta quandringentorum ungaricalium
et amissione eiusmodi librorum impressorum, cuiusquidem medietas
fisco nostro, altera vero medietas parti laesae cedet; quod ad omnium
et singulorum magistratum regni dominiorumque nostrorum, specia-
liter vero magistratus tam castrensis, quam civilis Leopoliensis de-
ducendum mandamus, ut praedictum famatum Michaelem Sloska circa
facultatem imprimendi et excendi libros et immunitates superius
expressas conservant conservarique current pro gratia nostra. In cuius
rei fidem praesentes manu nostra subscriptas sigillo regni commu-
niri mandavimus. Datum Varsaviae, die trigesima mensis decembris,
anno Domini millesimo sexcentesimo trigesimo octavo, regnorum

nostrorum: Poloniae sexto, Sueciae septimo anno. Vladislaus Rex.
Thomas Petrus Bielecki.

Львов. бернар. арх., кн. 390, ч. 390, стр. 77—79.

LXXVIII.

1639 года, 30 апрѣля. Универсалъ Владислава IV о принятіи
имъ православныхъ Львовскихъ гражданъ подъ свое покровительство.

Vladislaus Quartus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae, Livoniae, Smolensiae, Czerniechoviae, necnon Sueccorum, Gotorum Vandalorumque haereditarius rex. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, regii munera nostri esse omnium regimini nostro subiectorum consulere securitati nostramque implorantibus non denegare protectionem; quam cum ad praesens graecae seu ruthenicae religionis cives Leopolienses nostri per certos consiliarios nostros a nobis petiissent, eo nimirum animo et intentione, ut ab omni vi et violentia, non vero a iure, liberi ac immunes sint, iustae eorum supplicationi (paci et securitati publicae prospicientes) ex benignitate nostra regia annuentes, eosque tum et bona illorum, iuraque et privilegia ipsorum omnia, ab antecessoribus nostris eisdem benigne concessa et per nos approbata in patrocinium et protectionem nostram regiam recipiendum et assumendum esse duximus. Prout recipimus et assumimus praesentibus litteris nostris ita, ut sub eodem patrocinio et protectione nostra exitentes tam ipsi, quam etiam bona illorum et iura predicta omnia, ab omni violentia et inpetitione libera ac immunia permaneant, ita tamen, ut et ipsi sese modeste et pacate gerant rixarumque et contentionum occasionem non dent nec metas libertatum in predictis privilegiis expressarum excedant; sed beneficio hoc nostro fruantur quiete. Quod ad omnium notitiam, praesertim vero tam castrensis quam civilis magistratus Leopoliensis ac aliorum, quorum intererit, dedu-

centes, mandamus, ne quid contra praefatos subditos nostros, quod sive personas sive bona iuraque ipsorum laederet, vi et de facto attentent, aut eisdem aliquam molestiam et perturbationem sub quovis praetextu vel titulo inferre praesumant, verum cum ipsis iure mediante experiantur sub poenis, contra violatores literarum salvi conductus sancitis,—in quorum fidem praesentes manu nostra subscriptas sigillo regni communiri iussimus. Datum Vilnae, die trigesima mensis aprilis, anno Domini millesimo sexcentesimo trigesimo nono, regnum nostrorum: Poloniae septimo, Sueciae vero octavo anno. Vladislaus rex. Locus sigilli maioris cancellariae regni. Andreas Buialski, secretarius sacrae regiae maiestatis subscrispsit.

Львовскій бернард. арх., кн. үр., т. 390, стр. 1279—1280.

LXXIX.

1639 года, 30 апрѣля. Грамота Владислава IV съ извѣщенiemъ Львовскаго магистрата о взятіи королемъ православныхъ Львовскихъ гражданъ подъ свое покровительство, съ приказаниемъ предоставить русскимъ жить безопасно и спокойно.

Vladislaus Quartus, Dei gratia rex Poloniae, etc... Spectabilibus et famatis proconsuli, consulibus totique magistratui civitatis nostrae Leopoliensis fideliter nobis dilectis gratiam nostram regiam. Spectabiles et famati fideliter nobis dilecti! Dedimus speciales protectionis nostrae litteras graecae seu ruthenicae religionis subditis nostris civibus Leopoliensibus, quibus muniti ab omni vi et violentia quarumcumque personarum, quam sibi a quibusdam intentari nobis per supplicem libellum retulerunt, tuti et securi vivant. Quod cum ad pacem et securitatem publicam conservandam maxime pertineat, diligenter a fidelitatibus vestris requirimus eisdemque mandamus, quatenus iuxta contenta protectionis nostrae ex officiis suis diligenter provideant, ne iisdem subditis nostris, in protectionem nostram susceptis, sub quoconque praetextu vis aliqua, iuri et securitati pu-

blicae repugnans, a quopiam inferatur. Verum cum eis ex praescripto iuris ordine in omnibus occurrentibus controversiis procedatur. Secus pro gratia nostra ex debito officiorum suorum non facturi. Datum Vilnae, die trigesima mensis aprilis, anno Domini millesimo sexcentesimo trigesimo nono, regnum nostrorum: Poloriae septimo, sueciae vero octavo anno. Vladislaus rex. Locus sigilli maioris cancellariae regni. Andreas Buialski, secretarius sacrae regiae maiestatis.

Лъвовскій бернард. арх., кн. үр., т. 390, стр. 1281—1282.

LXXX.

1639 года, 30 ноября. Универсалъ Владислава IV объ утверждении всѣхъ правъ, дарованныхъ Львовскому братству Сигизмундомъ III въ 1592 г., преимущественно правъ на типографію.

Actum in castro Leopol. sabbatho in vigilia festi præsentationis Beatissimae Mariae Virginis anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo.

Oblata confirmationis privilegiorum pro parte ecclesiae ruthe-nicae tituli Assumptionis Beatissimae Mariae Virginis.

Vladislaus Quartus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniae, Smolensiae Chernichoviaeque, nec non Sueccorum, Gottorum Vandalarumque haereditarius rex. Significamus præsentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis. Productum fuisse coram nobis privilegium serenissimi olim divinae memoriae parentis nostri desideratissimi de data Varsaviae in anno millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, quo quidem privilegio iura omnia ecclesiae ruthe-nicae ritus Graeci tituli Assumptionis Beatissimae Virginis Mariae tum et concessio seu facultas imprimendorum librorum idiomate Ru-thenico in officina ibidem antiquitus ex consensu serenissimorum antecessorum omnium ad memoratam ecclesiam instituta et imposi-

tionem tradita, est roborata et confirmata, prout ea omnia fusius in privilegio divinae memoriae antecessorum nostrorum alliisque diplomaticis ecclesiae illi et fraternitati ad eandem ecclesiam introducta servientibus continentur supplicatumque nobis est, ut desuper confirmationem nostram dare ac hisce praesentibus super memoratam officinam pro excudendis et imprimendis venumque exponendis Ruthenico idiomate libris, tam recenter editis, quam antiquis, consensum nostrum praebere et ne a quopiam hac in parte dictae officinae moderni passessores in civitate nostra Leopoliensi praepediantur obviare dignaremur.

Львовскій бернард. арх., кн. үр., т. 391, стр. 1332.

LXXXI.

1641 года, 4 июня. Универсалъ короля Владислава IV объ утверждении Львовскимъ епископомъ Андрея Желиборского.

Władysław Czwarty, z łaski Bożey król Polski, wielkie księże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Inflandzkie, Smolenskie, Czerniechowskie y Szwedzki, Gotcki, Wandalski dziedziczny król. Wszystkim wobec y každemu zosobna, komu to wieźcie nalezy, a mianowicie tak stanu rycerskiego, iako y stanu mieskiego y ynnym religiey greckiey ludziom, urzendowi władyculta Lwowskiego podleglim, ziemie Halickiey obywatelom wiernie nam miłym, łaskę naszą królewską. Wiernie nam mili! Conferowane iest władzctwo Lwowskie wielebnemu Andreiowi Źeliborskiemu, po ześciu z tego swiata wielebnego Eremiasza Tesserowskiego wakujące, na co y confirmacia nasza przes osobliwy list zaszka. Napominamy przeto wierności wasze y mieć to chcemy, abyście mu z powinności y obowiązku swego wszelakie poszluszenstwo, uczcýwość y przystoine poszanowanie: iako przełożonemu w duchowieństwie religiey oddawali y we wszystkich obowiązkach, które władzkom Lwowskim przynależą,

dosyć czynili, inaczey nie czyniąc z powinności swoi y dla łaski naszey. Dan w Warszawie, dnia czwartego miesiąca czerwca, roku Pańskiego tysiąc sześćset czterdziestego pierwszego, panowania królestw naszych: Polskiego IX, Szwedzkiego X roku. Andreas Buialski secretarius sacrae regiae maiestatis. Vladislaus rex.

Львовскій бернард. арх., кн. 4р., т. 392, стр. 715—716¹⁾.

LXXXII.

1641 года, 16 ноября. Письменное обязательство Арсепия Желиборского, епископа Львовского объ оставленіи Львовскаго братства привсѣхъ правахъ, пожалованныхъ ему патриархами и королями.

Postępując sobie trybem antecessorow moich dla samego zachowania w potomni lata wszystkich w tey episkopiey w pokoiu będących, obiecuię, waruię i ten oblig moy daię za siebie. Naprzod mam i powinien będę wszelkie prawa, privilegia, nadania, artikuły i exemplы ot świętobliwych patriarchow Konstantinopolskich na stawropigia cerkwi mieyskiey Lwowskiey Wniebowzięcia Przenajświętszej Bogarodzicy i bractwa przy niey, teraz i napotem będącemu, starożytnie nadane synodami w Koronie Polskiej, przez iasnie przewielebnych metropolitow i episkopow zmocnione i podpisane i przez najjasniejszych swientey pamienci królów Polskich confirmowane, swientobliwe i we wszystkich punktach i klauzułach w nich opisanych trybem antecessorow moich zachowac sie i w niwczem nie przeciwic sie, anie słowem, ani postempkiem i do naruszenia iakowego, ani sam przeszrie, ani przez subordinans jakowe persony żadney okaziey nie dawać, ale w pokoiu sie zachować, tak z powinności moiej i wzglendem błogosławienstwa ot Chrystusa

¹⁾ Такого-же содержания грамоты были посланы старостамъ: Львовскому Станиславу, Вонифатию Минишку, Брацлавскому Николаю Потоцкому и коронному обозному Николаю Стогневу. Львов. бернард. арх., т. 392, стр. 713—15, 717—718.

Boga na tey episkopiey, iako też i przystoyney godności, i opponowania sie przymnie w zachodzących trudnosciaach błahoczeszia ot zacnie sławetnych panow mieszczan Lwowskich bractwa tego Stauropigia patriyarszego. Na co dla upewnienia wyżey opisanych ręką moją podpisuię i pieczęć moją episkopską przycisnelem przy osobliwym dla warowności podpisie iego m. p. Stefana Zeliborskiego, naymilszego rodzica mego. Dan w Łucku przy cerkwi brackiej Wywyszszenia sw. Krzyza Panskiego, anno Domini MDCXLI nowembra XVI.

Arseni Zeliborski, episkop Lwowski, Halicki i Kamenec-Podolski własną ręką.

(M. II.).

Львовскій ставронот. арх., связка XX, fasc. 26.

LXXXIII.

1647 года, 6 июля. Разрешение Львовского магистрата на постройку воротъ при братской церкви Успенія Пресвятых Богородицы.

Oeconomi civiles fraternitas ruthenica! My lonherowie miasta Lwowa w tym roku 1647 z rady, law(n)ice i quadraginta mężów podług praw, przywilejów i dekretów króla j. m., także arbitramentów, między radą miasta tego a pospolstwem zaszłych, do disponowania i zawiadywania dobrami miejskimi obrani i deputowani, wiadomo czynimy: Jako sławetny pan Paweł Ławryszewicz i pan Maciej Fedorowicz, mieszczanie i kupcy Lwowscy, w rezydencyi naszej hospodarskiej oczywiście, stanawszy swym i starszych swych religij greckiej braciej imieniem, prośbę swoją, abyśmy im wrota od cerkwi Ruskiej Wniebowzięcia Panny Maryi, tu w mieście między murami zafundowanej, aż do ściany murów miejskich, gdzie teraz schody nowo na

mury i mieszkania nad bramą nową erygowane, wystawione są, postawić dopuścili, wniesli. Widząc my rzecz słuszną i Bogu samemu i wszelkiemu miastu do upodobania i ozdoby należącą, a upatrując tak pokój pospolity, jako securitatem, tudzież ornementum civitatis, albowiem przez postawienie tych wrot i zamknienie tamże nietylkó szkodom, któreby się na murach i w basztach dziać miały, ale i ochędstwo między tą cerkwią a murem miejskim zachowywać się i zabiegać będzie. Dla tegoż takowe wrota i zamknienie onych za niżej opisanymi kondycyami bractwu cerkwi pomienionej wystawić i uczynić pozwoliliśmy. Pierwsza: aby za to pozwolenie na potrzeby miejskie pewną sumę ad aerarium civile oddali. Wtóra: aby takowe wrota nie z drzewa, ale kamienia ciosanego podług modeluszu sobie podanego jako najprędzej de suo wystawili, szerokie murem na 4 łokci, wzwyż od schodów na $2\frac{1}{2}$ łokcia, miejsca dla przejścia na mury zostawiwszy, erigowali one dobrze, zwierzchu dachówką obwarcowali. Trzecia: aby podczas inkursyi nieprzyjaciela koronnego albo jakiej inszej okazyi dla obrony miasta z działami i inszą strzelbą kiedy jaka potrzeba pokaże, a magistratus rozkaže, tymi wrotami panom mieszczañom i koźleñu z urzędu naznaczonemu wolno było jezdzić i chodzić. Czwarta: żeby pod murem miejskim, na tem miejscu zapierzonem, za cerkwią będącem, żadnej stajni dla koni chowania ani mieszkania nie stawiali. Które te kondycye wzwyk mianowani affectując słysząc, dobrowolnie na sie i posteritatem także i confraternitatem suam przyjęli onym dosyć czynic tak siebie samych jako potomnych swych in confraternitate obligowali. Jakoż pierwszej kondycyi dosyć czyniąc, złotych dwieście polskich pro necessitate civitatis in parata pecunia ad oeconomiam oddali, z których tym kontraktem z oddania potomnymi czasy kwituujemy; i przy tej koncesyi naszej tudzież przy kanale, który z sklepów cerkiewnych ex antiquo na wał czystą wodą wychodzi, do którego żadne kloaki wracać się nie mają, wcale zachować pomienione bractwo obiecaliśmy i posteritatem nostram obligowaliśmy. Co dla lepszej wiary i pewności takowe pozwolenie nasze i ich submisyą do ksiąg lonherskich wpisać

i onym pod pieczęcią lonherską wydać rozkazaliśmy. Działo się we Lwowie dnia VI miesiąca lipca r(oku) Pań(skiego) MDCXLVII..

Львовскій магістратскій арх., т. 193 III. А., стр. 130—131.

LXXXIV.

1649 года, 10 янвиря. Ияструкція Львовскаго братства, данная посламъ, отправляющимся на сеймъ въ Краковъ.

Instrukcja panom posłom z pośrodku bracię bractwa krzyżonosnego Lwowskiego cerkwi Wniebowzięcia Przenajświętszy Panny przez drugą bracią na koronację jego król. mości pana naszego miłościwego do Krakowa, wedle której mają zgodnie i miłośnie, jeden bez drugiego nic nie czyniąc, około spraw sobie zleconych postępować, i to na sejmie felicis coronatinois u' pana nowego, co się im tu poda, otrzymać, spisana. Roku od narodzenia Chrystusa Pana MDCXLIX, miesiąca wedle now. kalend. X januaria.

1) A naprzod przyjechawszy do Krakowa, listy od panow braciej j. w. j. m. p. wojewodzie Bracławskiemu y i. m. oycu metropolitowi Kijewskiemu y honorarya onym przez bracią naznaczona oddać, a po oddaniu listów audiencyą sobie u i. w. m. p. panów tych na pokorze zjednawszy, przywileje brackie, jakie się posyłają, onym summatim objasnić, i jako żadnych wolności wedle tych przywilej w niwczem niezażywamy, ale oppressią zewsząd cierpiemy, punctatim opowiedzić, prosząc, aby oni, jako patroni nasi, raczyli i jego król. mości y na seymie to otrzymać, abyśmy w tych angaryach więcej nie byli, ale w swojej mocy te prawa nasze zostawać i konstytucye obwarowane być i do ekzekwiejnej przyść mogli. A potem u kogo by się jeszcze o promocją takową starać, żeby unanimiter z ich mościami tym prawam naszym wcale zostawać dopomogli.

Potym starać się o to ciż panowie posłowie nasi mają, aby cerkiew ta nasza z monasterem sw. Onufrego pod posłużenstwem

wschodniego patryarchy Konstantinopolskiego zostawała, żadnym inszym stanom duchownym ani świeckim nie podlegała, pokój swój obwarowany miała.

2) Aby bractwo in sua fundatione przy tej że cerkwi et in suo vigore zostało, żeby się do rządu tej cerkwi i monastera pomienionego i ich gruntów żadne insze persony praeeminentia sua nie wdzierali; do tego i to uprosić i wyprawić, aby nieposłusznych w bractwie karać per sententiam confratrów wolno było.

3) Aby nauk wszelkich w szkole przy tejże cerkwi uczyć młodz sine praepeditione quarumvis personarum nie broniono.

4) Drukarnia żeby tylko jedna być mogła, a drugim aby nie wolno było drukować i stanowić drukarni; zwłaszcza iż ten jeden tylko ubogi prowencik in rem fundationis et elemosynae mieć ta cerkiew może, żadnych innych dochodów nie mając, natenczas ze wszystkiego zwłaszcza ogołoconą będąc.

5) Aby duchownych suffragio samych braci do tej cerkwi, których sami obaczą idoneos, bez prezenty wszelkiej urzędu świeckiego przybierać i odmieniać wedle primaevam fundationem alias funduszu, w czym by się który nie podobał, wolno było.

6) Na fortę nową terazniejszą i plac na cerkwią wyprawić, jeżeli będzie można rzecz, donacyą iego król. mości, aby to oboje cerkiewne było.

7) Aby umarłych processyonaliter przez rynek i ulice wszelkie miasta tego spiewaniem, świecami spokojnie do cerkwi prowadzić i wszelakiego nabożenstwa obrzędu wschodniej wiary zażywać wolno było, co przed tym broniono.

8) Aby także duchownemu przez rynek i ulice wszelkie bez przenagabania i dyshonoru wolno było z Eucharystią do chorego ceremonialiter w ryzach z świecami i dzwonkiem iść, a decreta contraria aby skasowane były.

9) I to do zbawienia należy, aby się starać, gdyż każdy nie tylko o sobie, ale i o drugim wedle nauki chrześciańskiej przemysliwać z miłości powinien, aby chrześcianki ruskie (zwłaszcza które

barziej się do tego pogaństwa cisną i ztąd zgorszenie i przymówka bywa), do żydow się na służby nie cisnęły. Co tak osobliwego o tem, jeżeli będzie można wyprawić.

Co zaś do swieckich rzeczy:

1) Jeżeli by to Pan Bóg sam chciał i jego król. mości łaska była, aby wedle punktów w przywilejach naszych wyrażonych co do rady zasiadania należy, moglibyśmy do tego być przypuszczeni i tym nie pogardzać. Sive minus przynajmniej tym tribem, jako ormianie się sądzą, zostawać. J przy każdych publicznych konsultach braci bywać, o kwotach, składkach, uchwałach wiedzieć, radzić, tego nie ustępować.

2) Abyście każdy... aby wolno do przezytego w mieście prowadzić, aby nie tylko podczas jarmarku, ale i oprócz jarmarku wolno było sklepy w rynku trzymać, sukna, bławaty i insze wszelkie materyje cudzoziemskie tak postawem, sztuką, jako i łożkiem mierzyć, przedawać, kamienice wszędzie kupować, do tego apteki mieć i kořeniem wszelkiem handlować. W cechach cechmistrzami Rusi bywać, rzemiesłem się wszelkich bawić i cech trzymać, piwa, miody warzyć, sycić, gorzałke przepalać, wina, malmazya propinate, zgoła wedle przywilejow Zygmunta Augusta, Henryka, Stefana, Władysława wolno kupczyć i sprzedawać, tak jako polakom wolno było. Mają się o to jak najpilniej, co do chwały Boziej i przezytego przyjostnego należy, aby to constytucią wieczystą obwarowano wedle konstytucyj konfederationis et electionis praesentium było, starać się.

3) Upomnieć się, aby to wszystko, co cerkwi tak w pieniądzach, jako i w złocie, srebrze cokolwiek, wedle likwidacyi, przez panów szlachtę zabrano jest, przywrócone było, pilnie się o to starać. By i o to jako i o inszej wolności do król. iego mości suplikować.

4) Te wszystkie priwilegia, które są z wolnosciami cerkwi, monasterowi, bractwu i nam wszystkiem nadane, konstytucye obwarować i do approbacyi jego król. mości podać i w jeden przywilej

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

tò wszystko inśerować. Tamże zaraz tę aprobacyę privilegiorum przekopiować i do metryki podać, a oryginału pilnować i z sobą wziąć, zwerjfikowawszy z kopią, żeby, uchowaj Boże, kto nie pórwał, a reszta wszystkich pilnie dozierać i wiedzieć, komu pokazować te privilegia.

6) Przestrzegać panowie posłowie mają, aby, jeśli co więcej wolności nam wyprawić nie będą mogli, tedy przynajmniej przy tych, które są, przywilejach wyrażone ostać się, starać się mają, żebyśmy aequo et pari iure we wszystkiem z panami polakami porównani byli.

6) Pilnować też mają, jeśli jaka persona co przeciwko bractwu albo cerkwi wyprawowała, tego dopuszczać nie mają. Tak też i na private swoje coby prawom brackim i cerkiewnym szkodzić i coby jem tylko samym w bractwie, a drugiem nie braciom służyć miała, nie mają wyprawować sobie sub nullitate horum omnium privatorum pilnie to warujemy. Na ostatek jeśliby potrzeba wyciągała sumptu większego na tą ekspedycję i otrzymanie tego wszystkiego, aniżeli się im teraz w drogę dało, tedy wolno tymże posłom będzie w imieniu wszystkiej braci się zapożyczyć i membrane dać, co bractwo wrócić porachowawszy się z niemi we wszystkich ex communi carbona et sumptu powinni będą, gdy da Pan Bóg w dobrem zdrowie się do nas przywróci i co pociesznego ztamtąd przywiozą. Ktorych Pani Boże ³osyłaj i daj jem mądrość, aby wszystko cokolwiek być ku chwale Twojej swietej może u króla pana swego łaskawie sine omni confusione otrzymali. Amen.

*Львоvский синодопол. арх., связиа XXII и XL, к. L, № 444,
смр. 22—23.*

LXXXV.

1649 года, 10 января. Чисьмо братства къ Адаму Кисселью, воеводѣ Брацлавскому, старостѣ Богуславскому, Носовскому и проч., съ просябою объ уничтоженіи королемъ противныхъ православію грамотъ.

Jaśnie wielmoznemu iego mości panu Adamowi z Brusilowa na Hoszczy i Gnośnie Kisielowi, wojewodzie Bracławskiemu, Bohuławskiemu, Nosowskiemu etc. etc., staroście, panu y patronowi nam wielce miłosciwemu.

Jaśnie wielmożny, miłosciwy panie, wojewodo Bracławski, panie, y patronie nasz wielce miłosciwy!

Wielkiego cerkwi Bożej i praw religiji greckiej starożytniej protektora i promotora was mości pana wiedząc jesczcze za żywota piae recordationis króla jego mości Władysława, poważaliśmy się suplices przez pisanie nasze do waszmości pana y patrona ucieć, aby y my także prawa i przywilieje nasze waszmosci panu dedukowawszy onych uczenstikami rzetelnemi patrocinio waszmości pana zostawali, do czego iz tanta permutatione temporis dawniej nie przyszło, tedy teraz z tąże ufnością miłosciwej łaski waszmości pana nam upraszać uniżenie przychodzi, aby waszmość pan ex innata charitate przeciwko ortodoxos, w te priwilegia nasze wejzrawszy, onym lege publica i iego król. mości pana naszego miłosciwego szcześliwie nam panować zaczynającego confirmacyę zjednać łaską swoją pańską raczył, żeby nie tylko visui ale usui nostro prodesse i constitucią sejmową obwarowane być mogły. Albowiem jeżeli w którym mieście in toto ambitu Russiae naród nasz większej dolegliwości praw od różnych stanów i kondycyi ludzi znajduje się, jako w tym Lwowie, gdzie nawet sacram sinaxim duchownem kultu et ritu nostro do chorego nieść, ani umarłego przez rynek z świecami et cantu decenter prowadzić, ani swego obeścia w domu wolnego i acquirendo victu mieć y majątkości haereditariae, w małym kącie nas scisnąłwszy, nabywać nie dopuszczają, a do ciężarów większych,

żadnego respektu na prawa nasze nie mając, przymuszają, co i więcej ustnie nasi internuntii przy oddaniu honorarium, na jakieśmy się teraz zdobyć mogli, referować wielmożnemu m. panu będą umieli z instrukcyi naszej, którym wielm. m. pan, benevolam audientiam dawszy, mamy nadzieję, że favore w. m. pana y patrona z praw naszych ucieche odniesiemy, za co tak Sam Pan Bóg wielnoż. mości panu in terra viventium cum favore magno retribuere gotów będzie, jako y my sami na tym swiecie dobrego zdrowia i szczęśliwego panowania wielm. m. panu y patronowi długoletnie od Pana Boga życząc, uniżenie odsługować i wieczney pamięci te łaske w. m. pana z następcami naszemi chować obligati zostaniemy. Na ten czas pilnie się łasce w. m. pana y patrona z uniżonemi usługami naszemi załeciwšzy.

Ze Lwowa X ianuarii recentioris styli MDCXLIX anno.

Wielmożnego naszego wielce miłośiwego pana y patrona uniżeni słuđzy.

Bractwo krzyżonosne religieji greckiej Lwowskie.

*Львовскій ставронот. арх., связка XXII и XL, ти. L., № 444,
смр. 24—25.*

LXXXVI.

1649 года, 29 января. Универсалъ короля Яна-Казимира объ утверждении привилегіи, данной монастырю св. Онуфрія Сигизмундомъ III въ 1592 году 15 октября.

Ioannes Casimirus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Smolensciae, Cerniechoviaeque nec non Svecorum, Gottorum Vandalorumque haereditarius rex. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, exhibitas nobis esse litteras pargameneas serenissimi olim Sigismundi Tertii, parentis nostri desideratissimi manu subscriptas et sigillo minoris cancellariae regni consignatas,

sanas, salvas et illesas, continentes in se confirmationem privilegiorum monasterii s. Onuphrii ritus graeci, Leopoli consistentis, supplicatumque nobis, ut easdem approbare et confirmare dignaremur. Quarum quidem litterarum tenor est talis: Sigismundus Tertius, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae Livoniaeque etc. . nec non regni Sueciae proximus haeres et futurus rex. Significamus praesentibus nostris litteris, quorum interest universis et singulis, harum notitiam habituris supplicatum fuisse nobis nomine Ruthenoruni civium nostrorum Leopoliensium fraternitatis Assumptionis in caela Beatissimae Virginis Mariae seniorum monasterii s. Onuphrii ritus graeci a suis praedecessoribus fundati et dotati, provisorum et administratorum Basiliique prioris conventus eiusdem, ut iura, privilegia, instituta, decreta, fundationes, immunitates et praerogativas praedicto monasterio s. Onuphrii fundationis vulgo Staurospigion dictae, in suburbio Leopoliensi, sub arce superiori, in platea pontis armenici, penes monasterium armenorum, ex una et penes domum Gregorii Gluskowicz partibus, ex altera iacenti quoquomodo servientes approbare, ratificare et confirmare, eamque in rem privilegium nostrum manus nostra subscriptione et sigillo regni nostri munitum concedere dignaremur. Nos vero quamvis iam antea tempore felicis coronationis nostrae de sententia omnium regni ordinum omnia in universum iura, privilegia, decreta et alias quasvis immunitates et praerogativas saeculares et spirituales cuiuscunque status et conditionis hominum tum et locorum quorumcunque abunde satis approbaverimus et confirmaverimus, tamen illustris et magnificorum Constantini, ducis ab Ostrog, palatini Kijoviae, marszalci Vołyniae Vlodimiriaeque, nec non Theodori Skumin, palatini Novogrodensis, Grodnensis et Olithensis, nostrorum capitaneorum, intercessione, eo nomine apud nos facta, benigne favendo, omnia iura, decreta, instituta, privilegia, ritus, ceremonias, usus, consuetudines, possessiones, fundationes, donationes, inscriptiones, immunitates, libertates et praerogativas quasvis et singulas, tam a serenissimis decessoribus nostris, quam a quopiam altero praefato monasterio

s. Onuphrii pro ritu institutisque religionis graecae fundato conces-
sas, inscriptas, factas, datas, adiudicatas et donatas continuoque usu
et assidua possessione atque consuetudine huc-usque retentas et obser-
vatas, nominatim vero privilegium seu decretum per Eremiam, patri-
acham Constantinopolitanum, cui a nobis quoque in dominiis nostris
omnia pro ritu suo exercendi, instituendi concessa fuit potestas,
latum et synodo Ruthenica Brestensi comprobatum, vigore cuius
decreti hoc idem monasterium iure fundationis Stauropigion funda-
tus et dotatum esse illiusque curam, administrationem, ius patrona-
tum et praesentationem poponis, a metropolita Kijoviensi ordinati,
ad confratres et seniores fraternitatis suprascriptae debere spectare
et pertinere declaravit et ordinavit. Prout ea omnia in eisdem inscrip-
tionibus, decretis, privilegiis, aliisque omnibus quibusvis litteris, mo-
nasterio suprascripto s. Onuphrii vel ipsi quoque confraternitati
servientibus, continentur ab eisdemque administratoribus tenentur,
habentur, possidentur et exercentur non aliter, ac si haec omnia
in suorum tenore contentorum de verbo ad verbum descripta et
expressa forent, specialibus nostris litteris ad id editis autoritate
nostra regia approbanda, ratificanda et confirmanda esse duximus,
prout praesentibus nostris litteris in omnibus illorum punctis, clau-
sulis, articulis et conditionibus, iuribus publicis et ecclesiae catho-
licae nil derogando, approbamus, ratificamus et confirmamus; eaque
omnia vim et robur perpetuae firmitatis habere et obtinere volumus
ita, ut suprascripta fraternitas vel sui confratres et seniores praedictum
monasterium s. Onuphrii cum omnibus illius fructibus, usibus,
fundis, campis, portis, aedificiis, pomariis, tum et prato, ad paludem
Białohoszczkie błoto dictam iacenti, aliisque omnibus et singulis per-
tinentiis e re et utilitate eiusdem monasterii in sua cura, tutela, pro-
visione et administratione habeant, gerant, gubernent administrentque,
fructusque et proventus illius non nisi in pios usus necessariaque
monasterii ipsius monachorumque in eo degentium convertant et expen-
dant. Quoniam vero per fundum monasterii eiusdem canalibus aqua
fertur, propter maiorem in eo habitantium commoditatem, liberum

usum aquae eiusdem hactenus quoque consuetum ipsi monasterio concedimus. adscribimus et attribuimus harum vigore litterarum. In cuius rei fidem evidentiusque testimonium hasce manu nostra subscriptissimus et sigillum regni nostri pensile eisdem subappendi mandavimus. Datum Varsaviae in conventione regni generali die XV mensis octobris anno Domini MDXCII, regni vero nostri anno quinto. Sigismundus rex. Alb. Sękowski. Nos itaque supplicatione eidem, uti iustae, benigne annuendo, praeinsertas litteras in omnibus earum punctis, clausulis, articulis et conditionibus approbandas et confirmandas esse duximus, uti quidem, in quantum iuris est, approbamus et confirmamus hisce litteris nostris decernentes easdem debite et inviolabiliter firmitatis robur obtainere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas sigillo regni communiri mandavimus. Datum Cracoviae in conventu felicis coronationis nostrae die XXIX mensis ianuarii, anno Domini MDCXLIX, regnorum nostrorum Poloniae et Sueciae anno primo. Ioannes Casimirus rex. Remigiamus de Piaseczno, regens cancellarii regni m. p. Confirmatio confirmationis privilegiorum monasterii s. Onuphrii Ruthenorum Leopoliensium. Locus sigilli regni pensilis.

Лъвов. бернард. арх., кн. земск., т. 129, стр. 434—437.

Лъвов. ставропиг. арх., связка IV.

LXXXVII.

1649 года, 31 декабря. Письмо братства къ Киевскому митрополиту Сильвестру съ просьбою похлопотать объ оставленіи королемъ братства при всѣхъ его привилегіяхъ и правахъ, данныхъ ему сеймовыми конституціями.

Ясне препнайвелебнѣйшему его милости господину отцу Сильвестрови Коссови, милостію Божію архіепископови, митрополитови Киевскому и всея Россіи, пану и патронови нашему велде милостивому.

Ясне препнай велебнійшій милостивий господине, отче митрополито Кіевский, пане и пастырю нашу велце милостивый!

Не ради бысмы въ замыслахъ нашихъ уставали, але яко съмъ разъ презъ писаня наше у преосвященства вашего радъ жадали, якобысмы права наши залежаліе двигнути, оные не толко мѣти, але и овпемъ зажывати могли, въ чомъ ачъ преосвященство ваше рескриптомъ своимъ намъ тое предсъвзята похвалити и до кого бысмо ся удати въ томъ мѣлп, освѣдчили рачили. Еднакъ, ижъ для трудного замѣшаного часу пначей пасти мусѣло, повторе преосвященство ваше, вѣдячи юшь частъ счастлившій, низко упрашати хочемъ, абы преосвященство ваше, съ пословъ нашихъ выразумѣвшіи, що за кривды такъ въ духовныхъ, яко и въ свѣцкихъ справахъ поносимо, рачиль во всемъ радою и промоцію онимъ быти, жебысмо за ласкою его королев. милости пана нашего милостивого при правахъ и привилегіяхъ нашихъ, которые здавна маємо, констітуцію сеймовою цѣло захованныи, и такъ до порядковъ церковныхъ, которыхъ намъ явне обсервовати боронятъ, яко и до прожитого нашего припущеніи ровно зъ другими были. Справити тое и отриматися латво можетъ, гды толко ваше преосв. зъ милости своеи ку благочестію войдеть о хвалу Божију повагою своею пастырскою интерцедовати въ томъ рачитъ; зъ чого мы вдячными и памятными зоставши, яко отслуговати, такъ Господа Бога за доброе здоровье и счастливое долголѣтное уряду высокого преосв. вашего въ церкви православной, намъ благочестивымъ на потѣху, справовани просити должніе уставичне зостанемо при услугахъ нашихъ низкихъ, зъ которимъ ся преосв. вашему, пану и пастыреви нашему велце милостивому, велце залецаемъ.

Зо Львова остатного дня декаврія ^{АХМД.} Вашего преосвященства пана и патрона нашего велце милостивого униженный слуги брацтво крестоносное Львовское.

Львовскій ставропиг. арх., связка XL, кн. L, № 444, стр. 35—37.

LXXXVIII.

1656 года, 7 марта. Универсалъ короля Яна-Казимира объ отдачѣ архимандрии Уневской Арсенію Желиборскому, владыкѣ Львовскому, за оказанныя имъ услуги Коронѣ, съ потверждепіемъ всѣхъ данныхъ правъ помянутому монастырю.

Actum in castro Leopol. feria quarta post festum immaculatae conceptionis Beatissimae Mariae Virginis proxima anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto. Oblata privilegii in archimandriam Unioviensem.

Jan Kazimierz, z Bożej łaski król Polski, wielkie księże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Inflanckie, Smoleńskie, Czerniechowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny król. Oznajmujemy tym listem naszym wszem wobec i każdemu z osobna, komu to wiedzieć należy, iż my zalecone mając pobożne dzieła, cnoty i zasługi wilebnego ojca Arseniego Żeliborskiego, władcy Lwowskiego, Halickiego, Kamiencza-Podolskiego, które wierne, statecznie i życzliwie nam i Rzeczy Pospolitej, tak podczas pokoju, jako i w teraźniejszym nieszczęśliwym ojczyszny zamieszaniu, a mianowicie w ciężkim miasta naszego Lwowa od niezliczonych i przedtym niewidanych wojsk moskiewskich i kozackich, świeżo przeszły obłęzeniu, opera, consilio et unanimi concordia z drugimi stanami, w spólnym zgromadzeniu zawierającemi się do eliberacyj i zachowania miasta tego, oświadczał. Do których cnot i statecznej wiary remuneracyj, iż się na ten czas nie podaje, na poratowanie szcypłej jego substancyj znakomitsze jakie duchowne religij greckiej beneficium wakujące, na dowód jednak dalszej łaski naszej i większego zadowolenia, chcąc go do dalszych zasług ku nam i ojczysznie zachęcić, umyśliszy onemu archimandryi Uniowską z monasterem, cerkwią założenia Przenajświętszej Bogarodzice Panny w województwie Ruskim, a powiecie Lwowskim leżącą, po pobojnym Teodorym Sosnowskim, który do administracyj i podejmowania

pracy około takowego urzędu archimandryczego propter grande senec-tutem i dla słabego bardzo zdrowia sposobny być nie może; skąd jako monaster i cerkiew tameczna, tak i dobra jej wszystkie słusznego opatrzenia i dozoru nie mając, do ruiny i desolacyej coraz większej przychodzić muszą. Więc i do skłonnych woli samychże czernców tego monastera na to się unanimiter zgadzających, byśmy im z władze naszej archimandritę inszego, a mianowicie tegoż wielebnego Arseniego Żeliborskiego podali, na co i sam wzwysz wspomniomy ojciec Sosnowski, chcąc być od tego ciężaru uwolniony, mając swój inny osobny do spokojnego dokończenia aż do śmierci żywota swego monaster, przychylając się dać i conferować, jakoż de facto tym pisaniem naszym dajemy i conferujemy tak, aby pomienioną archimadryę Uniowską zupełną mocą i władzą przerzeczonego wielebnego ojciec Arseni Żeliborski przy swojem przełożenstwie władczyimcale i nienaruszenie zostając, monasterem, cerkwią i dobrami wszystkimi do niej zdawna należącymi in reali et pacifica possessione, etiam superstite moderno archimandryta, objął i obojga przełożenstwa tak władczyego jako i archimandryczego iuribus, titulis et beneficiis gaudens, czernców w tymże konwencie monasteru Uniowskiego podług reguły i ustaw religiej greckiej i obrzędu pod zwierzchnością i posłuszeństwem swojem trzymał, dobrami, do tejże archimandrię de iure ex antiqua fundatione należącymi, jako to: wsiami Jaktorów i Młynowce nazwanemi, gruntami, rolami, polami, górami, łąkami, sianożęciami, pastwiskami, urociskami jakiemkolwiek imieniem i przewiskiem nazwanemi, lasami, borami, pozytkami, dochodami aż do ostatnich dni życia swego zawiadywał, niemi disponował, trzymał i zażywał, rząd tak w monasteru, jako i dobrach cerkiewnych sprawa-wał. Objecując za nas i najjaśniejszych następców naszych—kró-lów Polskich, iż przerzeczonego wielebnego ojca Arseniego Żelibor-skiego, władki Lwowskiego, od pomienionych przełożenstw tak władyczego, jako i archimandryczego i używania dóbr do nich należą-cych nie oddalemy, ani komu inszemu władze do oddalenia nie damy, ale gocale przy nich, non obstantibus ullis rescriptis ex cancellaria

nostra ad importunam vel senistram informationem ex instantia emanatis vel emanandis, quae authoritate praesentium nullius valoris esse volumus et declaramus, zachowamy, co i najjaśniejsi następcy nasi ziścić będą powinni. Prawa, także privilegia, a osobiwie decreta divi Sigismundi Primi, antecessoris nostri, i inne temuż monasterowi służące, wedle których zakonnicy pomienionego konwentu Unijowskiego sami tylko archimandritę, post fata zmarłego, sine quovis aliarum personarum praeiudicio et impedimento, sobie obierać i nam obranego ad approbandum prezentować, zawsze wiecznymi czasy wolności mają,—cale i nie naruszenie zachowujemy i deneu stwierdzamy i odnawiamy, jakoż i pomienionego ojca wladikę Lwowskiego, jako od tychże czerniców Unijowskich na ten urząd archimandriczy obranego, autheritate nostra potwierdzamy i podajemy, aby ten terraźniejszy przywilej nasz moc i wagę wiecznej i nienaruszonej trwałości zawsze miał nakazujemy. Na co dla lepszej wiary i powagi przy podpisie ręki naszej pieczęć koronna jest przyciśiona. Dan we Lwowie dnia siódmeego miesiąca marca, roku Pańskiego tysiąc sześćset pięćdziesiątego szóstego, panowania królestw naszych: Polskiego ósmego, a Szwedzkiego dziewiątego roku. Jan Kazimierz król. Locus sigilli maioris regni. Nicolaus Prażmowski, secretarius regni maior. Post cuius quidem privilegii sacrae regiae maiestatis ingrossationem exemplar originale eidem offerenti ab officio praesenti illico est restitutum, de quo restituto officium praesens quietatur.

Львовскій бернард. арх., к. үр., м. 405, срп. 926—928.

LXXXIX.

1663 года, 20 мая. Грамота короля Яна Казимира объ утверждениі Львовскимъ епископомъ Адама Желиборскаго за услуги оказанныя имъ Рѣчи-Посполитой по дѣламъ Запорожскимъ.

Jan Kazimierz, z Iaski Bożej król Polski, wielkie xiąże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Kiiowskie, Wo-

łyńskie, Inflantskie, Smoleńskie, Czerniechowskie etc. Szwedzki, Gottski, Wandalski dziedziczny król. Wiadomo czynimy tym listem naszym wszem wobec y kożdemu zosobna, komu to wiedzieć należy. Niemasz nic, coby barziej zdobiło thron królewski, iako tych, którzy dla całości ojczyzney dobrego mienia y co im może bydź naimilszego, a nawet y zdrowia swego odstępuią, a cnocie folgując, krew y żywot na usługę ojczyzny w ręce królów, panów swoich, oddaią, takimi zdobić honorami, za którymi by przyzwoite cnotom swoim odnosili ukontentowanie. Zaczym my w dobrey pamięci mając znakomite urodzonego Adama Żeliborskiego zasługi y odwagi, które nam y Rzeczy Pospolitey, podczas domowych rozruchów, w uspokojeniu y nawróceniu ku nam woyska zaporozkiego różne legatiae odprawując, z wielką dzielnością y wiarą nienaruszoną wyświadczają, skłoniwszy się do zgodney electiey ludzi duchownych y świeckich wojewodztwa ruskiego obywateł, umyślimy władyc two Lwowskie, Halickie y Kamięca Podolskiego, po zeiściu z tego świata wielebnego niegdy oyca Arseniego Żeliborskiego, władzki Lwowskiego, Halickiego y Kamięca Podolskiego, archimandryty Uniowskiego, wakujące dać y conferować, iakoż tym listem naszym daiemy y conferuiemy tak, że pomieniony urodzony Adam Żeliborski po dostąpieniu poświęcenia przerzeczone władictwo z cerkwiami kathedralnemi ze wszystkimi dobrami, wsiami, folwarkami, gruntami, ich pożytkami, przynależnościami y okolicznościami tak, iako antecessorowie iego ze wszystkimi cerkwiami, monasterzami, przełożoństwem nad duchownemi, archymandrytami, ihumenami, protopopami, popami, bractwy też religie graeckiey trzymali y zażywali, mieć, trzymać z dochodem od duchownych według przywileju antecessora swego y używać będzie aż do ostatniego kresu życia swego. Daiąc mu przytom moc zupełną według praw dawnych wszelakie sprawy duchowne sąd i rząd we wszystkim duchowieństwie mniejszego y większego stanu czynić y sprawować, aby władzą urzędu swoiego według zwyczaju władczeego w cerkwiach y monasterach państw naszych dyecezyey swoich chwałę Bożą pomnażała, nioposłusznych y występnich według przestępstwa

karał. Obiecuiąc za nas y najasnieiszych nastempach naszych, yż przerzeczonego urodzonego Adama Żeliborskiego przy dzierzawie y spokoinym używaniu pomienionego władictwa y iurysdyctey duchowney zachowamy, nikomu oddalenia władzey niedamy. Co y najasnieisi następcy nasi zyscić będą powinni, co do wiadomości wszelakiego stanu y kondytiey ludziom przywodząc, mieć chcemy y rozkazuiemy, aby przerzeczonego urodzonego Adama Żeliborskiego za własnego y prawdziwego władykę Lwowskiego, Halickiego y Kamięcę Podolskiego mieli y znali, wolności, praeeminentiey y wszelakich praerogatyw, iakich antecessorowie iego zażywali, onemi zażywać dopuszczali. Na co dla lepszey wiary y pewności rękę my się naszą podpisali y pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Dan we Lwowie dnia XX miesiąca maia, roku Pańskiego MDCLXIII, panowania królestw naszych Polskiego y Swęckiego XVI roku. Jan Kazimierz król. Locus sigilli maioris cancellariae regni subappensi. Stephanus Hankiewicz, secretarius regiae maiestatis. mp.

Лъвов. бернард. арх., кн. үр., т. 414, стр. 1699—1702.

XC.

1667 года, 27 февраля. Король Янъ Казимиръ, утверждаетъ изображеніе Яна Шумлянского владыкою Львовскимъ, Галицкимъ и Каменецъ-Подольскимъ за оказанныя имъ услуги Коровѣ подъ Чудновымъ и за Дѣйпромъ.

Jan Kazimierz, z Bożey łaski król Polski, wielkie xięze Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Zmudzkie, Inflandskie, Czerniechowskie, Smoleńskie y Szwedzki, Gotcki, Wandalski dziedziczny król.

Oznamuiemy tym listem naszym wobec y kazdemu z osobna, komu o tem wiedzieć będzie nalezało. Z wrodzoney naszey

krolewskiey ku ludziem nam y Rzeczy Pospolitey dobrze zasłużonym dobroczynnością na większe y najpiersze jest staranie, abysmy merito ich rawną nagradzali rekompensą y honorow pomnożeniem. Zaczym zasługi urodzonego Jana Szumlańskiego, które nam nieleniwą ochotą w różnych okazyach, pod pancerną chorongwią naszą zostając, mianowicie pod Czudnowem wiele szwanków na ciele ponoszsy; wiec y w Ukrainie za Dnieprem oddawał in consideratione mając; a chcąc, aby bez należytey sobie nie zostawał remunerat ey y łaski naszej krolewskiej, umyslismy mu, skloniszy sie do zgodney eleccyey ludzi duchownych y swiedzkich woiewodztwa Russkiego obywatełow, władycьwo Lwowskie, Halickie y Kamiencza Podolskiego po zesciu z tego swiata wielebnego niegdy oyca Athanazego Zeliborskiego, władyki Lwowskiego, Halickiego y Kamiencza Podolskiego, archimandryty Uniowskiego, wakuiące, dać y konferować, iakosz tym listem naszym daiemy y konferuiemy, tak ze pomieniony Jan, urodzony Jan Szumlanski, po dostąpieniu poswięcenia, przerzeczone władyctwo z cerkwiami kathedralnemi ze wszystkimi dobrami, wsiami, folwarkami, gruntami, ich pożytkami przynalezytościami y okolicznościami, tak iako iego antecessorowie ze wszystkimi cerkwiamy, monasterami, przelożeństwem nad duchownymi archimandrytami, ihumenami, protopopami, popami, bractwy tey że religiey greckiey trzymali y zażywali, mieć trzymać z dochodem od duchownych według przywileju antecessora swego y używac będzie az do ostatniego kresu zycia swego,—daiąc mu przytym moc zupełną według praw dawnych wszelkie sprawy duchowne sądzić, rząd we wszystkim duchowenstwie większego, mniejszego stanu czynić, aby władzą urzędu swego władyckiego w cerkwiach, monasterach panstw naszych dyocezyi swych chwałę Bożą pomnażali, nieposłusznych występnich według przestępstwa karał. Obiecuiemy tez za nas i naiasniejszych nastempach naszych, iż przerzeczonego urodzonego Jana Szumlańskiego przy dzierzawie y spokoynym używaniu tegosz władyctwa y iurisdikcyey duchowney zachowamy y nikomu oddalenia władze nie damy. Co do wiadomości wszestkiego stanu y kondycyey przywadząc

mieć chce my y rozkazuiemy, aby pominionego urodzonego Jana Szumlańskiego za własnego y prawdziwego władycie Lwowskiego, Halickiego y Kamienca Podolskiego mieli y znali, wolności y prae-eminentiey y praerogatyw iakich antecessorowe iego zażywali, onemu zażywać dopuszczały, na co dla lepszej wiary y pewności ręką naszą podpisalismy sie, pieczęć koronną przycisnąć roskazalismy. Dan w Warszawie, dnia dwudziestego siodmego miesiąca lutego, roku Panskiego tysiąc nego sześćsetnego sześćdziesiątego siodmego, panowania naszego Polskiego y Szwedzkiego dziewiętnastego roku. Jan Kazimierz król. Piotr Kochanowski, chorąży Chełmski. Sigillum maioris cancellariae regni in theca laminea in file sericeo viridi appensum. Post ingrossationem vero originale exemplar idem afferens ad se recepit et de recepto sibique restituto officium praesens quietavit.

Літоєв. бернард. арх., кн. 4р., т. 418, стр. 1142—1145.

XCI.

1667 года, 12 апрѣля. Избраніе мірянами и духовенствомъ округа Жидачевскаго, въ монастырѣ Гушовскомъ, Іосифа Шумлянского, епіскопомъ Львовскимъ, Галицкимъ и Каменецъ Подольскимъ, съ заявлениемъ, что его избранію препятствуетъ митрополитъ Киевскій, и что Шумлянскій истинный сынъ православной церкви и будетъ защищать православіе.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia et Leopoliensis personaliter veniens nobilis Samuel Zurawski, obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit litteras electionis episcopi ritus graeci Leopoliensis et Haliciensis et Camenecensis Podol., in monasterio Hosowiensi die duodecima mensis aprilis anno ad praesens currenti, per iucolas ritus graeci palatinatus Russiae et districtus Žydaczowiensis, utriusque tam spiritualis, quam secularis status, conscriptas et manibus eorundem subscriptas tenoris sequentis:

Elekcyja w monasterze Hoszowskim dnia dwunastego miesiąca kwitnia, roku Panskiego tysiącznego sześćsetnego sześćdziesątego siódmeego.

My szlachta y obywatele wespoły duchowenstwa ritus graeci, wojewodztwa Ruskiego, powiatu Żydaczowskiego, wsi roznich dziedzice, głosami naszemi wolniemy y rękami swoimi ztwierdzamy, stosując się do prowokacyey Boskier y głosow j. mm. pp. braci naszych woiewodztwa tegosz Ruskiego, obywatelow ziem, Lwowskiey, Halickiey y Kamiencza Podolskiego, ktore ferowali iego moscia pana Josepha Szumlanskiego, towarzystwa roty pancerney iego królewskiey mości, iż zgodnie y nie zmyslnie od nas wokowany zostaie na ten świętoobliwy wakans episkopiey Lwowskiey, Halickiey y Kamiencza Podolskiego, po zesciu z tego swiata niegdy wielebnego iego mości oyca Athanazego Zeliborskiego. A że nie in consueto loco przychodzi nam wota ferować, przeszkodą w tym zostaie iego mość oyceç metropolit Kjowski, który otrzymawszy administratię nie tylko aby nas miał do elekcyey wolney stymulować, iako pasterz, ale prywate swoie (pareat nam iego mość¹) promowując, chce ią annihilować, y nas postponując bracią swoiey, prawa cerkwie Bożej zatrudnia. Zaczym my iako mając prawa wolne, tak libenter zgodnie do woli Bożej stosując sie, y woli j. mm. braci naszych promowuiemy y wota nasze na i. m. pana nominata feruiemy episkopiey Lwowskiey i. m. pana Szumlanskiego brata naszego y z antecessorow i. m. w wierze prawosławney katholickiey syna wostocznej matki naszej cerkwi stałego. A ktoby takowy znaleźć sie miał, iżby contrarius był wprzod woli Bożej, woli cerkwie świętą y woli nas wszystkich, obywatelow ziemskich, z ziemi naszej Lwowskiey, albo Halickiey y Kamiencza Podolskiego, religiey naszej prawosławnej katholickiej obywateł nasz ziemski, takowy by to przeciwnym był dla prywaty swoiej, albo prywaty cziey,—co ma bydz vacuum et inane rozumiano, y takowy nie promował by bonum publicum

¹) Въ подлинникѣ скобки.

ecclesiae, ale bonum privatum czyie albo siebie samego, z czego sprawować ma sie na każdy termin, na instantią delatoria lubo in foro fori, lubo na seymie, lubo na kommissiey, albo tesz y w tribunale, a przy niem żaden z nas opponować sie niema, obieciuemy. Dając przy tym ad praesens i. m. panu nominatowi my y duchowni i. m. testimonium, iż prawdziwym y prawosławnym synem cerkwie Beżej wschodniey zostaie, y prawosławie cerkwie Bożej promowującą, na prawosławny nastempui episkopiey wakans, na co y inszych manasterow y duchownych ma testimonium. Co do wiadomości wszystkich kondycyi ludziom podawszy rękami sie naszemi podpisujemy, zycząc dlugoletnego Boskiego wszystkim promowującym cerkiew Bożą błagosłowienstwa y chwały Bożej pomnożenia. Działo się w monasterze Hoszowskiem, dnia dwunastego miesiąca kwietnia, roku Panskiego tysiącnego sześćsetnego szesdziesiątego siedmego. Bina sigillorum binorum loca. Joseph Leszczynski, humen monasteru Hoszowskiego ze wszyszką bracią swą. Theodor Podgurski, praesbiter Hoszowski. Hrehory Hoszowski, namiesnik Dolinski. Michał Witwicki, swieszczenyk. Hrehory Bolechowski, praesbiter. Joil, humen monasteru Swaryczowskiego ze wszyszką bracią ręką własną. Hrehory, swiszczenyk. Dobrzanski. Theodor Leszczynski, praesbiter Welzyorski maietnosci jeh mm. pp. Czołhanskich y jeh mm. pp. Berczowskich ręką. Jakob Filonow, praesbiter Rostocki. Stephan, praesbiter Kniazolucki. Szymon Petranowski. Alexander Karbowski. Andrzej Witwicki - Koszczyniac. Mikołaj Hoszowski - Sekąwiąt. Wasil Hryniszyn Witwicki. Mikołaj Witwicki. Mikołaj Witwicki Swiedziwodzie. Jan Witwicki-Horbiak. Andrzej Witwicki. Stanisław Witwicki Tomaszewicz. Theodor Witwicki Tomaszowicz. Jan Witwicki. Jan Bratkowski. Theodor Hoszowski. Alexander Hoszowski. Hrehory Hoszowski Romankowicz. Michał Lucki. Jan Berczinski. Prokop Hoszowski Stasiewicz. Basili Huszowski Tłukaniec. Basili Strutynski Mosiuk. Stephan Hoszowski Szawkowicz. Iwan Hoszowski Moroz. Theodor Hoszowski Bereklec. Jacenty Witwicki. Theodor Hoszowski Kubaniec. Jan Semigonowski Woleczek.

Iwan Hoszowski Holdyszewicz. Iwan Hoszowski Hulatutyniec. Paweł Hoszowski Misiewicz. Prokop Witwicki Krywałka. Raphał, Iwan y Petro bracia rodzeni Witwiccy Byczkowie.

Post ingrossationem vero originale exemplar idem afferens ad se recepit et de recepto sibique restituto officium pracsens quietavit.

Львов. бернард. арх., кн. үр., т. 418, стр. 1151—1155.

XCII.

1667 года, 15 мая. Избраніе шляхтою земель Львовской, Жидачевской, Галицкой и Каменецъ-Подольской въ монастырѣ Шваричевскомъ Ивана Шумлянского, номината епископіи Львовской, епископомъ Львовскимъ, Галицкимъ и Каменецъ-Подольскимъ.

Confirmacya electyey w manasterze Swaryczewskim dnia piętnastego miesiąca maia, roku Panskiego tysiącznego sześćsetnego sześćdziesiątego siodmego.

My szlachta niżey podpisani ziemi Lwowskiey, Źydaczowskiey, Halickiey y Kamiencza Podolskiego, obywatele woiewodztwa Ruskiego, widząc cerkiew Bożą po świętey pamięci i. m. ojca Athanazego Zeliborskiego, episcopa Lwowskiego, osierociłą, ziechalismy sie byli, za wydanemi od iasnie wielebnego ojca Winnickiego, mitropolity Kiiowskiego, universalmi, na mieysce zwyczayne do katedry Lwowskiey dla elekcyey novi succedanei, gdzie osilowalesmy byli de medio obywatelow woiewodztwa Ruskiego, opatrzywszy godnego y sposobnego do tey godności, kandydatem y electem uczynić. Czemu zazdrośliwe fata zapobiezaly, że za niezgodliwemi y przeciwnemi głosami dobro cerkwie Bożej ne tak promowane iako opprymowane było, zkad musielysmy bez effectu odiechac. Jednak, upatrując, aby cerkiew Boża dla pewnych prywat iakiego nieodniosła detrimentum, uczynilismy między sobą sessią, na której zlecilismy za ogłoszeniem niektórych ich mm. braci ziem naszych, dawszy im plenarium facul-

tatem, aby człowieka z przodków swoich rodowitego obywatela ziem naszych, do tego nauką umiejętności kwitnoncego na to upatrzywszy, wokowali y onemu wszystkich nas braci imieniem testimonium, że zgodnie iest electus, do i. k. m. pana naszego miłosciwego wydali, którzy probzie naszey y affectacyey dosyc chwale Bożą promowując uczynili. Czego odebrawszy wiadomość pewną, majestatowi i. k. m. panu naszemu miłosciwemu dziękuimy, ze ne odmowiszy pokornej supplice braci naszey, z klementiey swoiej wydać i. m. panu Janowi Szumlanskiemu naszemu wielce m. panu y bratu na episkopią Lwowską, Halicką y Kamienca Podolskiego bez żadney makuły y obligu, który by miał szkodzić cerkwie Bożej, roskazał przywilei. A że do stanie sie nam słyszec, że niektórzy, inwidując a latere zoilo prawie dente добро cerkwie Bożej chcąc opprimere, udając, iakoby i. m. pan Szumlanski, nominat episkopiey Lwowskiey, nie był zgodnemi głosami zgodne od nas braci plenipotencyą na tę godność wokowany. Tedy te przeciwne głosy tłumiąc, powtore wydaiemy testimonium, że legitimate od nas braci deputowanych, dawszy im na to plenarium facultatem, est electus. Co do wiadomości każdemu powdawshy, rękami naszemi przy pieczęciach zwyczaynych dla lepszej wagi y pewności podpisuimy sie. Działo sie w monasterze Swaryczewskim dnia piętnastego miesiąca maia, tysiącznego sześćsetnego sześćdziesiątego siódmego roku. Loca sigillorum quinque. Andrzej Swaryczewski. Jędrzej Swaryczewski Tołstowicz. Samołło Swaryczewski. Petr Sulatycki. Michał Zurkowski. Jendrzej Brzoniowski, dziedzic na Brozniowie. Dmiter Strutynski. Daniel Popiel. Theodor Krehowiecki. Marcin Brzosniowski. Jerzy Sulatycki. Jan Brzosniowski Kuklicz, Smahukowicz. Samuel Brzosniowski. Andrzej Brzosniowski Kielubay. Basili Semiganowski. Theodor Brosniowski ich mosców ze wsi Brosniewa podpusuje sie. Prokop Swaryczewski. Jan Hoszowski. Zophia Brosniowska imieniem synow swoich trzech iako dziedziczka w Swaryczowie. Hrehory Swaryczowski Tołstewicz. Jendrzy Koarczewski Bula. Stephan Drohomirecki. Wasil Drohomirecki. Leś Drohomirecki, swiszczenyk. Jerzy Holyn Nizolanski. Teodor Bere-

zowski, Konstanty Holynski. Jan Żurakowski. Paweł Holynski. Hrehory Holynski. Konstanty Balicki Lucki. Prokop, Tomasz Holynski. Stanisław Żylinski. Alexander Berezowski, ze wszystkieu wsi Scrutyna Wierchniego. Paweł Memnowicz, swiszczenyk Strutynski. Petr Beekicz Strutynski. Jan Pawłowicz Strutynski. Jan Chodyniec Strutynski. Jacko Zelitycz Strutynski. Symeon Daszkowicz Strutynski. Jakub Pawłowicz Strutynski. Theodor Olechnicz Strutynski. Łukasz Strutynski. Basili Strutynski. Hrehory Pawłowicz Strutynski. Hrehory, Alexander, Samuel bracia rodzeni Berthenta Strutynscy. Andrzey, swieszczenyk. Jerzy Strutynski. Paweł Memnowicz. Jwan, Lesko ze wsi Krehowicz. Jwan Krechowiecki Tedeczkowicz. Theodor Krehowiecki Bukayczyc. Hrehory Krehowiecki Bukaczyc. Stephan Krehowiecki Bukaczyc. Jwan Krehowiecki Bukaczyc. Hrehory Wołkowicki. Stanisław Krehowicki Dorowicz. Hrehory, Jerzy bracia rodzeni rękami własnemi. Jwan, Michayło Chocinski. Pioter Berezowski. Hrehory Jastrzemski. Semino Krykowicz, namiestnik Miedzyboski imieniem wielebney kapityly Miedzyboskiej ręką własną. Post ingrossationem vero originale exemplar idem afferens ad se recepit sibique restituto officium praesens quietavit.

Львов. бернард. арх., кн. үр.. т. 418, стр. 1157—1162.

ХСIII.

1667 года, 20 іюля. Грамота короля Яна Казимира, которою онъ извѣщаетъ духовенство и мірянъ земель Львовской, Галичской и Каменецъ-Подольской, что именуетъ владыкою Львовскимъ Йосифа Шумлянского, которому и приказываетъ повиноваться и уважать.

Jan Kazimierz, z Bożej łaski król Polski, wielkie xięze Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Zmudzkie, Inflandskie, Czerniechowskie, Smolenskie y Szwedzkie, Gotski, Wandalski Dziecierzny król.

Wszem wobec y każdemu zosobna, komu to wiedzieć należy, a mianowicie, tak stanu rycerskiego, iako y mieyskiego, bractwa y inney religiey greckiey ludziom, urzędowi y zwierzchności władycza Lwowskiego, podległszym ziemie Lwowskiey, Halickiey y Kamienca Podolskiego obywatełom wiernie nam miłym, łaska nasza królewska. Wiernie nam mili! Conferowalismy władycza Lwowskie wielebnemu Josephowi Szumlanskiemu po zejściu z tego świata wielebnego Athanazego Żeliborskiego wakujące, na co y confirmatio nasza, za zgody obywateł religiey greckiey, dioceziey tego władycza, electią ludzi y obywateł ziem pomienionych, przez osobliwy przywiley, zaszła. Napominamy przeto wierność waszą y mieć chcemy, abyście pomienionemu władycze z powinności y obowiązku swego wszelaką poczciwość y posłuszeństwo y należycie poszanowanie, iako przełożonemu swemu w duchowienstwie religiey greckiey, a nie komu inszemu, oddawali y we wszystkich obowiązkach, które władzkom Lwowskim przynależą, dosyć czynili, inaczej nie czyniąc dla łaski naszej z powinności swoiej.

Dan w Warszawie, dnia dwudziestego miesiąca lipca, roku Pańskiego tysiąc sześćsetnego sześćdziesiątego siódmego, panowania naszego Polskiego dziewiętnastego, a Szwedzkiego dwudziestego roku. Jan Kazimierz król. Loca sigillis minoris cancellariae regni. X. Stanisław z Lipca Lipski, regens cancellariey koronnej.

*Любо. бернард. арх., кн. ир. Любо. м. 418, срп, 1584—1585;
м. 419, срп. 1585 и кн. ир. Галицкая, м. 164, срп. 194.*

XCIV.

1667 года, 20 июля. Избраніе Іосифа Шумлянскаго епископомъ Львовскимъ, Галицкимъ и Каменецъ-Подольскимъ, въ каѳедральномъ соборѣ св. Георгія, нѣкоторыми братствами и нѣкоторыми изъ духовенства.

Wieczney pamięci zostawując, wiadomo czyniemy, iż my stanu duchownego y świeckiego Ruskiego y Podolskiego woiewodztwa religiey greckiey obywatele, pozejściu z tego świata piae memoriae iaśnie u Boga przewielebnego i. m. oyca Athanazego Źeliborskiego, episkopa Lwow-skiego, Halickiego y Kamienca Podolskiego, archimandryty Uniowskiego, zelando w tey mierze, aby destitutum suo legitimo pastore tychże pomienionych woiewodztw dyiecezyey ludzi wschodniey cerkwie ovile w długiem osieroceniu, a przez to y w nieporządku iakem, niezostawało, zwłaszcza osobliwemi universałami iaśnie przewielebnego i. mc. oyca mitropoly Kiowskiego prawosławnego pobudzeni de bono in augurandum et elegendum succedaneum na zwykłe electionis mieysce katedry świętego Jerzego Lwowskiet zjechaliśmy się byli i już in ordine w samej cerkwi congruo ferre vota za wzywanem Ducha Świętego zasiadłszy, a za tym iż za prepedicą pewnych osob, od przerzeczonego i. mci oyca mitropoly zesłanych in factis rebus, rozejść się muśielismy, tak iż potym za przyjazdem swoiem do teyże katedry i. mci ojciec metropolita, sede occupata, mimo puszczaiąc instantie nasze y bractwa, którymi expostulowaliśmy. Widząc periculum in mora, a wspomnawszy antecessorów naszych pilnie de erigendo episcopatu pieczołowanie y od naiaśniejszych królów ich mm. de libera electione tey dyiecezyey ritus nostri episcoporum otrzymane przywilej et diplomata prawem pospolitym obwarowane, w niczem onym nie chcąc denegare, czas y mieysce sposobne na to sobie obrawszy, a za godnym zezwoleniem naszym zgromadziwszy się, per libera vota et suffragia obraliśmy z pośrodku siebie, per verbum placet, i. mci pana Jana Szumlanskiego spół-obywatela na-

szego, probitate vitae et moribus do tego urzędu episkopiey idoneum, y ot rzeczy pospolitey bene meritum, starożytney familiey tegoż woiewodztwa obywatela, tak iż z klemencyey i. k. mci p. m. do teyże electiey naszey stosując się, conferowany mu jest przywilej, y iako legitime electus vitam monasticam, na tenże ordynując się urząd episcopski, professus, o któryre to electiey naszey, iż niektórych absentium suborte sunt wątpliwości. A że nas, iako duchownych ordo wszystkiey kapituły episkopskiey Lwowskiey, tak świętobliwych bractw cerkiewnych electią, o to instantiami swoimi solicitował, abyśmy ziechawszy się, wolne iuż miejsce przy katedrze mając, comode consulere mogli o nayprędzszej consecratiey electa na episcopię. Dla tegoż, removendo o uczynioney wszelkie adversantium dubia a manifestando, iako rite y probe obraliśmy przewielebnego w Chrysostusie przed tym in seculo Jana, tak y teraz tegoż in monastica vita i. mci oyca Josepha Szumlanskiego, ex unanimi assensu, za kandidata na tą episcopię reassumimus, y vota nostra powtarzając y nikogo innego na tą episcopię succedaneum mieć unanimiter declaramus, y chcemy wszyscy tylko onego, y do dostompienia według kanonów oyców świętych consecratiey presentuiemy jego y my duchowne concilium capituły Lwowskiey y wszyscy inni przytomni temu świętobliwemu aktowi, iako y bractwa cerkw naszych specificowanych zgodnie, także za przyzwaniem Ducha Świętego, electią approbując y następując, na tegoż przewielebnego i. m. oyca Szumlanskiego unanimiter zezwalamy, y na urząd onego episcopski, za pasterza obierając, iednostainemi głosy mieć chcemy, y iako nayprędzszej consecratum na tym urzędzie pasterskim widzieć pragnąc, y Boga Wszechmogoncego błagamy, wszyscy rękami naszemi dla lepszey wiary podpisując się y pieczęci przykładając. Działo się we Lwowie w kathedralney cerkwi świętego Jerzego, dnia dwudziestego lipca, roku tysiąc sześćsetnego sześćdziesiątego siódmego. Jan Übernicki, łowczy Czerniechowski. Paweł Semiganowski. Prokop Janczynski. Samuel Janczynski. Prokop Bucen. Raphal Witwicki. Andrey Szwaryczowski. Stephan Kuszczakiewicz, brat starszy imieniem wszy-

stkiego bractwa. Paweł Wasilewicz imieniem bractwa Czesnokrestniego. Jan Hołowski, swieszczenik Hołowecki. Wasil Rewali imieniem bractwa s. Jana. Jeremonach Jozeph Komarzenski, namiestnik katedralny Lwowski. Jeremonach Joseph, ihumen s. Jana Bogosłowa. Gierasim, swieszczenik Piatnicki. Hryhory Mokracki, swieszczenik s. Mikołaja, namiestnik Żołtawiecki y Żołkiewski. Jeremonach Sołphroni, ihumen Rudnicki. Jan Jasinski, swieszczenik Bohoiawlenski. Andrey, swieszczenik Tarnawski. Iwan Woskresnicki, swieszczenik. Michał, Czesnochreski swieszczenik. Paweł Pawłowicz imieniem bractwa s. Mikołaja. Theodor Firlizowski imieniem bractwa Błahowieszczeńskiego. Theodor Matyszowicz, brat starszy imieniem s. Theodora Tirona cerkwie. Andrey Horodecki. Wasil Sernicki, swieszczenik.

Львов. бернард. арх., кн. 4р., т. 419, стр. 2162—2164.

ХCV.

1668 года, 5 марта. Привилегія короля Яна Казимира, данная Евстафію Свистельницкому на епископство Львовское.

Actum in castra Haliciensis feria quinta post Dominicam Misericordiae proxima anno Domini 1668. Oblata privilegii sacrae regiae maiestatis super episcopatum Leopoliensem E. Świstelnicki.

Officium praesens castrense capitaneale Haliciense introcontentum privilegium sacrae regiae maiestatis super episcopatum ritus graeci Leopoliensis, Haliciensis, Camenecensis Podoliae generoso Eustachio Świstelnicki, per eandam sacram regiam maiestatem benigniter collatum, manu eiusdem sacrae regiae maiestatis propria subscriptum, sigillo maioris cancellariae regni communitum, de actu et data illius Varsaviae die quinta mensis martii anno currenti, ad acticandum vero per genorosum Procopium Kropiwnicki porrectum, suscepit et actisque suis inscribere mandavit de tenore tali, qui sequitur:

Jan Kazimierz, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Inflanckie, Kijowskie, Wołyńskie, Smoleńskie, Czerniechowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny król. Oznajmujemy tym listem naszem wszem wobec i każdemu zosobna, komu to wiedzieć będzie należało. Od początku panowania naszego, zasiadłszy na tronie królewskim, nie inne studium nasze mieć chcieliśmy, tylko aby wiernych poddanych naszych swobody, privilegia i prawa, od najjaśniejszych przodków naszych nadane, całe i nienaruszone zostawały, cośmy na szczęśliwej koronacji naszej nie tylko iureiurando zatwierdzili, lecz speciali diplome declaravimus. Toż praestitimus narodowi Ruskiemu, gdyśmy w distributiwie beneficiorum ecclesiasticorum podług praw cerkiewnych i zwyczajów dawnych dotąd postępowali, aniśmy novitates ullas, któreby prawom ich przeciwne były, dopuszczali. Jako i w conferowaniu roku przeszłego urodzonemu Janowi Szumlańskiemu władcy Lwowskiego, po śmierci wielebnego nigdy ojca Athanazego Żeliborskiego wakującego, tymże torem postąpić życzyliśmy, informacyją i elekcyą przez tegoż urodzonego Szumlańskiego kancellaryi naszej pokazane za dowodne i słuszne natenczas odebrawszy. A że nam toties przez pewnych panów rad naszych i na supplikę obywatelów województwa Ruskiego, Podolskiego duchownego i świeckiego stanu przełożono, iż elekcyja motu privato i pokątnie, bez wiadomości starszych do tego należytych, na miejscu prywatnym niezwyczajnym złożona i przeciwko prawom, przywilejom, constitutiom i dyplomatam jakoby odprawowana, na co manifestacye i deklaracye obywatelów Lwowskich, Podolskich, Halickich, Trębowelskich, Żydaczowskich i duchownych osób niektórych zaszły. My tedy przestrzegając indemnityatem panów cerkiewnych, jakośmy osobnymi listami naszymi dalszą collacją władcy tego exekucyą zatrzymać rozkazali, tak i teraz mając dostateczną o wszystkiem informacyją, na prośbę panów rad naszych, a nawet na supplikę urodzonych posłów ziemskich województwa Ruskiego, na teraźniejszy sejm zesłanych, imieniem województw i powiatów pomienionych, do nas wniesiono wyżej wspom-

niany przywilej urodzonemu instigatorowi koronnemu iure mediante windykować i cassacyę tego w sądzie naszym otrzymać zlecamy. A przychylając się we wszystkiem do przywilejów tak dawnych za świętej pamięci najjaśniejszych: Witolda, Kazimierza, Alexandra, Zygmunta i innych przodków naszych nadanych, jako i świeżych praw i konstytucji, narodowi Ruskiemu służących, ponieważ założeniem przez przewielebnego ojca Antoniego Winnickiego i wszystkiej Rusi, według dawnych zwyczajów, na miejscu katedralnym przy cerkwi tytułu świętego Jerzego we Lwowie, elekcyi, duchowienstwo, kapituła, obywatele stanu rycerskiego województwa Ruskiego i Podolskiego, także bractwo miejskie Lwowskie i insze diecezyi Lwowskiej bractwa, do tej elekcyi należącej, na dzień jedenasty podług starego kalendarza miesiąca stycznia roku teraźniejszego w liczbie nie małej zjechawszy się, czterech kandydatów zgodnie et unanimo consensu obrali i tą elekcyą swoją oryginalną z podpisem i pieczęciami przed nami produkowali. Za czem my nie chcąc w tem deesse prawom pominiętym, owszem one omni meliori modo in suo vigore zachowując, a mając zalecone urodzonego Eustachego Świstelnickiego dotes... urodzenia, starożytność, życia pobożność, w naukach biegłość i do takowej godności zdolność, onemu jako ze czterech kandydatów nam podanych, debite et legitime obranemu, toż władycięwo Lwowskie, Halickie, Kamieńca Podolskiego z Kryżosem, taliter wakujące i do dyspozycyi naszej słusznie przypadłe, umyślimy dać i conferować, jako tym przywilejem naszym dajemy i conferujemy, tak aby pominięty urodzony Świstelnicki, po dostąpieniu poświęcenia na władycięwo Lwowskie od przełożonych cerkwie wschodniej, one z katedrami, cerkwiami, monasterami, ze wszystkimi dobrami, folwarkami, gruntami, polami, poddanymi, daninami, pożytkami, przynależtościami et quibusvis adjacentis, według dawnych starożytnych fundacyi, tak jako antecessorowie jego ze wszystkimi cerkwiami, monasterami, iurisdikcją, przełożenstwem nad duchownem, archimandrytami, ihumenami, czernicami, protopopami, namiestnikami, świeszczennikami, bractwy wszystkimi tejże religii greckiej trzymali i zażywali, i on

trzymał i zażywał i dochodem od duchownych według zwyczaju antecessorów swoich bez wszelakiej jakichkolwiek osób przeszkody i bezprawia aż do ostatniego kresu życia swego, albo do wyższej godności duchownej dostąpienia. Obiecuujemy też za nas i najjaśniejszych następców naszych, iż przerzeczonego urodzonego Świdnickiego przy spokojnej tegoż władcy possessi, także przy iurisdikcyi nad wszystkimi duchownymi zachowamy i nikomu do oddalenia władzy i mocy, póki żyć będziemy, nie damy, co i najjaśniejsi następcy nasi ziścić będą powinni; a to do wiadomości wszelkiego stanu i condytie ludziom religie greckiej duchownego i świeckiego podając, mieć chcemy, aby powyż rzeczonego urodzonego Świdnickiego po dostąpieniu stanu duchownego i praeeminencyi episcopie, a nie kogo innego, za własnego i prawdziwego władcy Lwowskiego, Halickiego i Kamieńca Podolskiego mieli i znali i onemu praerogatyw wszelakich, zdawna do godności władycznej należytych, zażywać dopuszczały dla naszej łaski. Na co dla lepszej wiary i pewności rekaśmy się naszą podpisali i pieczęcią zawiesistą koronną zatwierdzić rozkazaliśmy. Dan w Warszawie dnia V miesiąca marca roku Pańskiego MDCLXVIII, panowania królestw naszych Polskiego i Szwedzkiego XX roku. Ioannes Casimirus rex. Stanislaus Ignatius de Wojakowa Wojakowski, sacrae regiae majestatis secretarius mp. Władycwo Lwowskie urodzonemu Eustachiemu Świdnickiemu, za kanclerstwa iaśnie wielmożnego i. mci pana Jana hrabie z Leszna, kanclerza najwyższego koronnego, generała Wielkopolskiego, Malborskiego, Warszawskiego etc.... starosty, rescriptum et inducatum ad acta metrices regni cancellariae maioris. Stephanus Hankiewicz, secretarius regiae maiestatis m. p. Locus sigilli appensi maioris cancellariae regni in occluso rothalo. Post ingrossationem vero originale eidem offerenti est restitutum, de quo restituto officium praesens quietatur.

Літоф. бернард. арх., кн. үр. Галицкан, т. 164, срп. 460—464.

XCVI.

1668 года, 15 марта. Протестація Іосифа Шумлянскаго противъ Ивана Мазараки, Григорія Папары и Максимилиана Балабана, возводящихъ разныя клеветы на протестующаго, и противъ Антонія Винницкаго, митрополита Киевскаго, заѣхавшаго въ чужую епископію; распоряжающагося въ ней и вооружающаго мѣщанъ противъ Шумлянскаго.

Actum in castro Leopoliensi feria quinta post Dominicam Lac-tale proxima anno Domini 1668. Venerabilis Szumlański episcopus ritus graeci Leopoliensis contra Mazaraki, Papara et alios protestatur.

Oczywiście do akt niniejszych grodzkich Lwowskich starościanych przybywszy jaśnie wilebny w Bogu ojciec Josef Szumlański Lwow-ski, Halicki i Kamieńca Podolskiego ritus graeco-rutheni episkop, jak przedko dla zabaw officii sui episcopalnis będąc odległy, uzdolniony zostawszy, tą swoję żałobliwą przed temiż aktami niniejszemi zanosi protestacyją i skargę naprzeciwko sławetnym Janowi Mazarakiemu, Jerzemu Paparze i uczciwemu Maxymilianowi Bałabanowi, mieszczani-nowi tutecznemu, względem niżej opisanej do nich przez sie mianej pre-tensi, iż oni, stawszy jaśnie wilebnego ojca Winnickiego, metro-politę Kijowskiego na nieszczęście słuszności i prawdy uciśnienie i prawa pospolitego obelżenie, na wielkie jaśnie wilebnego w Bogu Josefa Szumlańskiego episkopa famam publicam, którą sobie, tot in patriam merita spendując, emeruit, ohydzenie applausores infernali prawie naprzeciwko temuż Lwowskiemu episkopowi niniejszemu protestantowi exaestuantes odio zawsze omni, qua impar est, iniquo starali i starają modo, ażeby go z pańskiej jego królewskiej mości Łaski, ad unanimem województw i ichże districtuum i całych ziemi stanu szlacheckiego obywatelów electionem, jemu benigniter confe-rowanej mogli go denudare; czego że expressae meriti pańskiej pertinacite et temerarie sprzeciwiając się, efficere nie mogą, lubo

tanta złośliwie, z pomienionym jego mością ojcem Winnickim, nie bez znacznego i wielkiego ludzi chrześciańskich, in patrio orbe zo-stających, i inszych podalszych scandalō; moliti sunt, listy albo raczej famosos libellos ciż pomienieni wyżej inculpati za sobą protestantem do ziemi Mołdawskiej hospodarza j. mci i inszych tych ziem pənów (w których prawie consensu jego królewskiej mości przy inszych ordinum listownych do jaśnie wielmożnego jego mości pana woje-wody i hospodarza pomienionych ziem Mołdawskich jemu danych intencessyach, żeby tenże przerzeczony jaśnie wilebny Szumlański wedle orientalis ecclesiae ritum summarium na urząd swój od tam-tego miejsca episkopów legitimam i debitam sobie pozyskał consecrationem niniejszemu protestantowi concessum jest)¹⁾ dosyć kłamiли i niemożliwe i wszelkiej na niniejszego protestanta pilne zajadłości i niczem de integritate nominis niezrażonego famam in summum zdrowie nawet samo vocatorias dubium ac suspicionem przez umyślnych swoich przysłali, sinistre pomienionego jaśnie wilebnego w Bogu episkopa teraźniejszego, a natenczas jeszcze nominata tejże episkopiej udając i pisząc go, być w tych listach swoich nie chrze-ścianinem, apostata i zajadłym na wiare chrześciańską i wszelkiej niezbożności człowiekiem i owszem gorszym jeszcze niż djabłkiem do tych ziem mołdawskich zajechałego detulerunt i opisali, żadnego na pańską j. kr. m. i inszych procerum instantiach do hospodara jego mci ziem Mołdawskich względę i powagi nie mając, w wielkie niniejszego protestanta periculum salutis i ohyde boni no-minis luci intulerunt, tak dalece, że ciż tamtych krajów priores bacchatī sunt, że więcēj w nas, prawi, greków naszych, jakowi sam pan Mazaraki i Papara i Bałaban instancie te ważą, aniżeli te wasze, które z sobą macie, co im łatwie na terminie prawa probabitur. Tym tedy swoim zawziętości postępkiem, ledwie zdrowia jaśnie wie-lebnego w Bogu ojca episkopa Lwowskiego i inszym z nimże bę-dącym do Porty Ottomańskiej dla pomienionych inculpatorów instan-

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

cyach mało nie odesłano. Jednakże jeszcze i tym swoim złym postępkiem ludzką sławę psującym, łączącym i wniweczą obracającym z tej zajadłości swej i upornej na przeciwko pomienionemu jego mości ojcu episkopowi Lwowskiemu zawziętości ad societatem nie ukontentowali, i owszem większe maioribus przydawając nienawiści swej, ausus z pomienionym jego mci ojcem Winnickim zombino-wawszy, tyle okazyej do złego i do rujnowania niniejszego protestanta quaeritando, na swym zawaśnionym umyśle na dobro i imię tegoż protestanta nie przestali, aż pomienionemu jego mości ojcu metropolicie Kijowskemu podawszy sposób, okazyą, czas, dzień i godzine, pomienieni pp. inculpaci, ażeby przerzeczonego jego mości ojca Szumlańskiego, pro munere officii sui in oris remotioribus suum episcopale negotium continuiącego, katedre Lwowską przy cerkwi Jerzego świętego męczennika ritus graeci będącą, in summum niniejszego protestanta legis praeiudicium, oczywistą ojczystych majestatów pana woli repugnationem, sub dole z niemiż pomienionymi inculpati vi et violenter armato jako najprędzej zajechać nie omieszkał. Jakoż ipso facto z wielką satellitum swoich manu czasu niedawnie przeszłorocznego, to jest pridie circum visionis Christi Domini, in miseram omnium ipso afflictationem i katedry niniejszego protestanta desolationem najechał, i tak najechawszy dotąd rezyduje i swoje illegitimam retenduje iurisdictionem in indebitam cleri oppressioniem, civium pastwie jego subiectorum, gdy jedne timore, insze verbis terret, drugie verberibus, insze carcere affigit, inszych też promissionibus pepulit. Nad to rzeczy osobliwiej wyrażone przy tejże katedrze pozabierał. Vicarium przerzeczonej cathedry omnibus spoliatum indebite incarcerował, fame et inedia angawiował za zwadą pomienionych inculpatorów, o czem przez insze osoby szerzej imieniem niniejszego protestanta uczynione i zaniesione do akt autentycznych zostają protestacye. Ponieważ temi i innemi tym podobnemi ausibus przeciwko prawu pospolitemu i securitatem publicam, którą personaliter z jego mością ojcem Winnickim, metropolitą Kijowskim z najechaniem katedry przerzeczonego j. mci protestanta gwałtownym

violarunt, wykroczyli, famam pomienionego jego mości ojca Szumlańskiego niniejszego protestanta ubivis locorum, która a primis życia jego annis in integro zostawała, summe famosis libellis laeserunt, vigorem poenarum legum na sobie zaciągnęli, względem czego tenże protestans imieniem jako wyżej powtórnie protestuje się, i o te famosos przez nich podanych ad Mołdaviam przez tychże inculpatos libellos, jako też de contemptu łaski i clementiae principis, temuż jaśnie wilebnemu jego mości ojcu Szumlańskiemu, Lwowskiemu episcopowi, ad praesens protestanti danej, postpositionem, diplomatum violationem, nad temiż praw wszelakich pospolitych i securitatis publicae na każdych miejscowościach gwałtownikami prawnie zemścić się obiecuje.

Львов. бернар. арх., кн. 420, т. 370—374.

XCVII.

1668 года, 26 марта. Протестація Феодора Березовскаго и Гедеона Струса противъ Іосифа Шумлянского, который, напавши на преверженцевъ Свистельницкаго въ Крилосѣ, избилъ и морилъ ихъ три дня голодомъ, разграбивъ все ихъ имущество; Струса же заковалъ въ цѣпи и держалъ голоднаго.

Actum in castra Haliciensia feria secunda post Dominicam Reminiscere quadragesimalem proximam anno Domini 1668. Berezowski cum consorte suo et aliorum nomine contra perillustrem et reverendum Szumlański protestatur.

Ad officium et acta praesentia castrensa capitanealia Haliciensia personaliter venientes generosi Theodorus Berezowski vexille levioris armaturae illustris et magnifici Andreae a Potok in Stanislawów Potocki, vexilliferi regni, Haliciensis, Colomiensis, Lezajscensis, Mościcensis etc... capitanei commilito et ad recipienda stipendia ab

incolis et terrigenis terrae Haliciensis deputatus, atque Catherina Berezowska cum eiusdem sui mariti asistentia, conjugis legitimi sui, et perillustris ac admodum reverendi patris Antonii Winnicki, archiepiscopi Kijoviensis seu metropolitae ritus graeci, vacantium episcopatum Leopoliensium, Haliciensem et Camenecensem a sacra regia maiestate generalis ordinati administratoris in Kryłos episcopatus Haliciensis, per eundem admodum reverendum patrem metropolitam destinati administratores; nec non et reverendi Chedion Strus, archidiaconi eiusdem admodum reverendi metropolitae Kiiowiensis, incarcерати nominibus atque generosa Catherina Kropiwnicka, virgo eorundem generosorum Berezowskich sororina, cum illorum assistentia et authoritate,—in et contra religiosum in saeculo nomine Ioannem in religione vero Iosephum Szumlański ad praenominatos episcopatus Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis ad male narrata obtentio, quod a sacra regia maiestate super praenominatos episcopatus privilegio intrusorem, personam inhabilem et non idoneam, inquietam et sacrae scripturae ignaram, principalem facti infrascripti, tum et religiosum Laurentium, personam vagam, atque nobiles, Theodorum Żurakowski, Alexandrum Doroszenko Hołyński, Theodorum Grabowiecki, Jasmanicki, Czaykowskie, duos Garnysz, Kisiel, Hoszowskie duos, Turski, Rodowski, Romankiewicz et Korotkiewicz, comprincipales illorumque famulos, in omnein licentiam effusos, numerum trigesimum excedentes, voluntarios complices et mutuos cooperatores atque licentiosos asseclas, ad praesens de nominibus et cognominibus ignatos, postquam innotuerint in quovis iuris termino et gradu specificandos, qui tamen hic pro expressis censeri debent, gravi in quaerela et lacrimabundi questi et protestati sunt idque pro eo: Quia illi et quidem religiosus Szumlański, postposito timore Divino, in contrarium legum publicarum, divinarum et humanarum de libera electione episcopi sancitarum faciendo, tum et canonibus ecclesiasticis atque conciliorum vilipensis, imo in derogationem eorundem canonum et status equestris nobilitatis graeci privilegiis in libera electione episcopi sui gaudentes, nactus occasionem post fata olim perillustris

et admodum reverendi patris Athanasii Želiborski Leopoliensis, Haliciensis, et Camenecensis episcopi, adscitis sibi praenominatis licentiosis comprincipalibus, non expectata, vigore iurum et privilegiorum per nobilitatem ritus graeci, legitima in loco ordinato electione variis illisque incompetentibus, in sublationem privilegiorum et spiritualium canonum liberae electionis usus modis, ausus est et praesumpsit obtentis quibusdam (ut se asserit habere)¹⁾ a sanguine iunctis, super electionem subscriptionibus appretiatis ad male narrata a sacra regia maiestate super praefatos episcopatus Leopoliensem, Haliciensem et Camenecensem obtainere privilegium. Prout de facto et obtainuit, cui privilegio ad male narrata obtentio innixus etiam inordinatus non contentus, cum suis comprincipalibus et complicibus tot illatis iniuriis, quas sine intermissione temporis vacantibus cathedralis episcopatum tam presbiteris ritus graeci, quam et subditis ad cathedralis episcopatum pertinentibus inferre consueverat. Nunc novissime videlicet feria sexta, proxime praeterita anno currenti, ex Valachia de repente et inopinata stipatus praedictis hominibus licentiosis et in omnem insolentiam, ut praemissum est, effusis, fretus spe impunitatis sub praetextu ad male narrata obtenti privilegii regiae maiestatis, cum sit (ut iam dictum est)¹⁾ persona inhabilis sacrae scripturae et canonum spiritualium ignara, nec legitime ordinata et inquieta, non promovendi cultus Divini zelo, sed aviditate solummodo honoris et congregandarum opum cupiditate, praenominatus religiosus Szumlański cum suis asseclis, ductus revertendo, armatus et in armis per potentiam in bona spiritualia Kryłos nuncupata, ad episcopatum Haliciensem spectantia, administrationi sui protestantium commissa, supervenit, ibidemque fictam prae se ferendo episcopi personam, nulla laccessitus iniuria sine ulla noxa et occasione, in absentia unius protestantium, videlicet mariti, cum suis asseclis et comprincipalibus generosam Berezowska consortem atque Catherinam Kropiwnicka virginem, modernas protestantes, planicie strictarum framearum et

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

flagris per diversa corporis membra (obductione de praemissis latiore)¹⁾ ceciderunt et consauciarunt, nobilem Zophiam Berezowska, duorum annorum infantem, suis furibundis et licentiosis excessibus perterrefecerunt, et in morbum ex perterrefactione infantem induxerunt. Protestantem unam, videlicet generosam Berezowska, flagris caesam, exuta omni misericordia et commiseratione humana, nulla habita imbellis faeminei sexus ratione, per triduum in carceribus squalidis fame et inedia macerando, in contrarium vocationis suae, praedictus religiosus Szumlański et suprascripti comprincipales cum suis asseclis, admota custodia, detinuerunt. His non contenti, res omnes mobiles protestantium in auro, argento, vestibus pretiosis et cleno-diiis, utpote pieniądze dwa tysiące złotych żołnierskich kompaniej jaśnie wielmożnego i. m. pana chorążego koronnego należących, której kompaniej protestans teraźniejszy do ziemi Halickiej ordynowanym był deputatem, własnych zaś protestantów pieniądze złotych polskich półtora tysiąca, skrzynie z depozytem, to jest z sukniami tak męskimi, jako i białogłowskiemi, to jest tabinowy starożyty kontusz z guzami złotymi, rubinami, popielicami podszyty, opuszony ogonkami wszędzie, kosztuje sześćset złotych polskich; drugi kontusz koralowy ze złotymi potrzebami, szlamami podszyty; kosztuje złotych dwieście pięćdziesiąt. Trzeci kontusz ciemnozielony, falandyszowy, letni; kosztuje złotych sto polskich. Żupanów dwa bławatnych, jeden włosowy, drugi szkarłatny; kosztują złotych dwieście czterdzieście. Pas fiałkowy jedwabny—złotych dwadzieścia i cztery. Ubiory karmazynowe—złotych trzydzieście sześć. Czapka sukienna półgranatnia, sobolowa, złotych czterdzieście. Zasłona kitajkowa, zielona, we trzy brety; złotych osmdziesiąt. Kobierców cztery, dwa perskich, a hadziemskich dwa, złotych półtorasta. Consortis vero generosi protestantis: spodnica atłasowa, karmazynowa, w ósm bretów, po złotych dwunastu łokieć, z potrzebami, kosztuje złotych dwieście pięćdziesiąt. Druga spodnica adamaszkowa karma-

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

zynowa florenckiego adamaszku, kosztuje złotych półtorasta. Szusto-hort karmazynowy, szlamami podszyty, złotych półtorasta kosztuje. Innocens, czarnego tabinu, rysiami podszyty; kosztuje złotych dwieście. W chuśtach białych jako to: w obrusach i innem ochędstwie białem domowem, złotych dwieście. W domostwie jako to: w gęsiach, kurach, w stanwiach kapusty dwóch, w przedziwie i inszym domostwie na złotych sto, vi et violenter receperunt et in usum suum converterunt, nonnulas res utpote apes mellitas foras e mansione sui protestantis sub dium eiecerunt, et electas cum summo et maximo damno sibi protestantibus receptionem intercederunt; res alias praenominatas pretiosas, ad multam amicabilem requisitionem sibi protestantibus extradere voluerunt, et ad praesens nolunt, sed in maximum opprobrium et contemptum tam sui protestantium, quam et praenominati perillustris et admodum reverendi archiepiscopi Kijoviensis ritus graeci de die in diem in contrarium status spiritualis et vocationis suaे, in vitam varios cuniculos struendo diffidare et comminari atque machinari non desinunt. Insuper suprascriptum, religiosus Chedion Strus reverendi archiepiscopi seu metropolitae Kijoviensis ritus graeci in oppido Kołomyja, ex mandato saepefati admodum reverendi patris metropolitae Kijoviensis, ad recipiendos inde provenientes ad cathedram episcopatus Haliciensis proventus, commorantem, et ibidem cum pecuniis ex proventibus receptis praefactum admodum reverendum metropolitam vigore iuris illius et privilegii concernentibus praeventum, nulla habita ratione status spiritualis, sed in vilipendium eiusdem, apenso ferreo torque super collum eundem reverendum archidiaconem ligato ad rhedam torque, cum summo dishonore et dedecore per vicos et plateas, plana et aspera loca stratae publicae Kołomyja ad Kryłos usque duodecem milliaribus plus vel ultra, incarcерando, fame et inedia captivatum duxit, et ut id idem impune ei abeat, cum ipsis asseclis ad hoc usque tempus contra omne fas et aequum, postposito timore divino et dilectione proximi, in carceribus privatis illisque squalidis in comedibus et manieis ferreis, feno et aqua appositis, detinet et incarcera-

cum summo delubrio et scandalo hominum (arresto eo nomine facto de praemissis latiore)¹⁾. Ratione quorum omnium iidem protestantes offeruntque se praenominatumque admodum reverendum patrem metropolitam Kijoviensem atque archidiaconem, et illius tam ratione violentiarum circa superventionem et superaggressionem illatorum, quorum ratione in vitam diffidationis et indebitae incarcerationis, bonorum ad episcopatum pertinentium, illegitimae apprehensionis in foro fori iure acturos et iniuriam vindicaturos.

Et in continenti iidem protestantes, videlicet generosa Catherina Berezowska et nobilis Catherina Kropiwnicka coram officio praesenti vulnera praesentarunt, videlicet praefata generosa Berezowska vulnus, in cubitu manus dextrae concussum, tumefactum, lividum item vulnus videlicet derasionem cutis oblongam supra cubitum manus dextrae, item cicatricem oblongam supra cubitum manus sinistram lividam, tam effectam; nobilis vero Catherina Kropiwnicka vulnera, videlicet derasionem cutis oblongam in fistula manus dextrae, sanguine suffusam, item cicatricem in coxendice alias na pasze pedis dextri oblongam sanguine suffusam, tempore, loco et modo in protestatione expressis, asserendo sibi comonstrantibus, eadem vulnera scuticis planitie framearum per supra scriptos principales et complices illata esse et inficta. Quae vulnera officium praesens castrense capitaneale Haliciense vidit et debite conspexit, actisque suis connotavit.

Et in verificationem praemissorum ministerialis regni generalis, nobilis Christophorus Zieliński, officio notus, una cum nobilibus Nicolao Powalczycki et Carolo Olszewski sibi ministeriali, evidenter testimonii gratia, adhibitis, personaliter comparens, palam libereque recognovit: Quia ille cum dictis nobilibus ad officiosam requisitionem generosi Theodori Berezowski die hodierna in actu contenta, ad bona villaे Kryłos curiamque ibidem sitam personaliter condescendebat ibidemque generosam Catherinam Berezowska suprascripti requiringentis consortem legitimam in carceribus privatis et squalidis exi-

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

stentem, et admodum reverendum patrem Hedionem Strus, archidiaconem perillustris et admodum reverendi archiepiscopi Kijoviensis ritus graeci, in carceribus privatis et squallidis in praefata curia in catenis ferreis et torque facietenus praeventum, apud praefatum religiosum patrem Josephum Szumlański arrestavit et hoc idem arrestum eidem publicavit, de quo praesens eiusdem ministerialis relatio.

Львовскій бернард. арх., кн. гр. Галицк., т. 146, стр. 183—190.

Примѣч. Въ тоже время предъявлены еще протестанти слѣдующихъ лицъ: Георгія Терлецкаго, Петра Комыстенскаго, Иоанна Дубровскаго, Луки Волошиновскаго, Дмитрия Радивиловскаго, Гедеона Струса, Ивана Мазараки, Георгія Папары, Александра Балабана, Иоакима Винницкаго и др. (Львов. бернард. арх., кн. гр., т. 420, стр. 517—531, 568—573, 578—580, 617—618).

ХCVIII.

1668 года, 20 апрѣля. Заявление священниковъ и другихъ лицъ въ судѣ о полученныхъ ими ранахъ во время нападенія Казимира Замойскаго, коменданта Львовскаго замка, съ драгунами на церковь св. Георгія.

Actum in castro Leopoliensi feria sexta post Dominicam misericordiae proxima anno Domini 1668-vo.

Popones, venerabili Winnicki adhaerentes, concussions commostrant.

Ad officium actaque praesentia castrenia capitanealia, Leopoliensia personaliter venientes religiosi patres Sebastianus Niżankowski, nec non Wasian Romanowicz, Ioannes Naronowicz, reguli sancti Basilii Magni ritus graeci, atque nobiles Michael Świerski, strenuus Ioannes Ungier, Georgius Burzyński ac denique famati Stephan Kozłowski, Andreas Niewagłowski, Paulus Kowecki, commonstravit(?) officio praesenti et quidem religiosus pater Niżankowski commonstravit in corpore suo, videlicet supra oculum sinistrum vulnus parvum concussione tlenis adunci pertrusum, ob quam concussionem oculus ipse intumnit immo sanguine circumfusus est, tam in scopula manus sinistrae concussionem tumidam, tam in fistula pedis sinistrae supe-

riori concussionem tumidam lividam, clano itidem adunco illatam. Religiosus vero Romanowicz commonstravit in naso concussionem parvam, framea obvessa alias płazem szabli illatam. Nobilis vero Świerski commonstravit in palma superiori manus dextrae vulnus longum per palmam et indicem eiusdem manus sese tendens, enorme cruentum profundum ad (os?) pertingens. Strenuus Ioannes Ungier commonstravit in fistula inferiori pedis sinistrae concussionem tumidam lividam, sanguine suffusam, clano adunco illatam. Georgius Burzyński commonstravit in sincipite supra aurum dextrum vulnus sectum cruentum profundum cum praesectione ossis, ex quo ossa mediocria decem exiliere, quae officio praesenti praesentavit. Famatus Kozłowski commonstravit in occipite vulnus sectum cruentum profundum, item in fronte dextrae concussionem magnam cum derasione cutis, clano adunco illatam. Famatus Paulus Kowacki commonstravit in capite suo versus aurim dextram vulnus sectum cruentum profundum enorme ad os pertingens, item in occipite vulnus parvum sectum cruentum ad os pertingens, idem in sincipite vulnus sectum parvum, item in auri sinistra vulnus sectum parvum et notabile. Famatus Andreas Nieweglowski commonstravit in corpore suo videlicet super oculo sinistro concussionem tumidam levandam sanguine suffusam, item in . . . capit is dextro concussionem parvam sanguine suffusam, ut asseruit, muszkiem illatam. Quae vulnera concussionemque praesertas sibi commostranti circa violentam invasionem cathedrae ritus graeci, apud sanctum Georgium in suburbio Haliensi hic Leopoli sitam, perdraganos generosi Casimiri Zamojski colonelli sacrae regiae maiestatis, in media nocte de feria tertia in feriam quartam sese vergentem, inflictas esse asseruerunt, quae itaque vulnera concussionsque praefatas officium praesens vidit et debite conspexit.

Львовский бернард. арх., кн. 420.

XCIX.

1668 года, 26 апрѣля. Протестація Іереміи Свистельницкаго противъ Іосифа Шумлянскаго, его приверженцевъ и Львовскаго коменданта, Казимира Замойскаго, которые, напавъ на церковь св. Георгія, ограбили ее и всѣхъ, находившихся тамъ въ это время.

Actum in castra Haliciensia feria tertia post festum sanctissimae ac Nativitatis proxima anno Domini 1668.

Reverendus Swistelnicki protestatur.

Ad officium et acta praesentia, castrensa capitanealia, Haliciensia personaliter veniens perillustris et admodum reverendus in Christo pater Jeremias Swistelnicki, episcopus ritus graeci Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae sollenniter gravi-que cum quaerela contra venerabilem Iosephum Szumlański, uti facti infrascripti principalem, nec non nobiles Alexandrum et Michaelę Szumlańskie, fratres inter se patrueles, tam Dzierzkowski, Basilium Koredowicz, Alexandrum Żurakowski, burgrabium Leopoliensem, Petrum Afendyk, Basilium Hołyński Doroszenko, Basilium Hołyński Bakajewicz, Theodorum Żurakowski, Theodorum Grabowiecki, Theodorum Hoszowski, nec non famulos praedicti principalis: Garnysz, Georgium Asmanicki, Ignatium Czaykowski et Albertum Czaykowski, Suchodolski, Nicolaum Hoszowski, Ioannem Kisiel, Tur-ski, Ordowski sive Tatarowski, Romankiewicz, Korytkiewicz com-principales, nocturnos invasores et depraedatores, tam draganos plurimos e regimine praefecturae generosi Zamojski, praetunc Leopolii propter pericula imminentia a cosacis et scythis per illustres et magnificos duces exercituum regni existentis, tum famatos suburbanos Stephanum Haftasz, Nicolaum Lucikiewicz, alias Poskrobek, Paulum Kozen, Semionem drukarz, Ignatium stolarz, Theodorum Hrebennik, Nicolaum Purpura, Hrehorium Żyła, Ferens Kuszczak, Baltasarum Grabowiecki, Wasilium Kozaczek, Paulum Chowaniec, Jacko Onyszczak, Paulum Diak, facti infrascripti complices et mutuos

cooperatores, ad praesens de nominibus et cognominibus ignotos, in processu, causae postquam eorum nomina et cognomina sibi protestanti innotuerint, specificandos, cuius scitu, consilio potentiaque, conspiratione et viribus suis ad infrascripta patranda coadiuratis mutuos cooperatores et asseclas, questus et protestatus est idque in eo: Quia idem principalis venerabilis Szumlański cum suis coprincipalibus et complicibus suprascripti floccipensis(?) et contemptis iuribus et legibus regni neque contentus prioribus invasionibus violenter in cathedram episcopalem ad aedes sancti Georgii Leopoli existentem, nunc vero manu forti et armata ac hostili more, facto mutuo consilio et conspiratione cum praedictis suis coprincipalibus et complicibus, innixusque potentia et auxilio suorum comprincipalium, adscitisque sibi plurimis personis nefariis et licentiosis, tempore novissime exacto, e feria tertia in feriam quartam post Dominicam Misericordiae proxime praeterita, numeroso equitum peditumque comitatu reserata et efracta porta cathedralae Leopoliensis, saepibusque triclinisque concussis foribus extrurbatis electis exsecant, media nocte, imposito silentio omnibus ex improviso et insperato more guerriso turmatimque et catervatim, cum armis et in armis dragonisque omnibus, in praesidio Leopoliensi existentibus, officialibusque eiusdem regiminis stipatus, vi et violentia patrimonium Christi invasit inequabat, personas nobiles spirituales et diversi status conditionisque, in eadem cathedra degentes, pace et securitate publica immunitateque, loci sacri fretus nihilque eiusmodi sibi evenire sperantes, captivavit, denudavit omnibusque rebus, vestimentis et quidquid in eodem loco cathedrali depositum, cogestum, congregatum erat, tam iurum, ornatorum cathedralium insigniorumque metropolitanorum et ornatorum sepellectilisque et substantia perillustris et admodum reverendi Antonii Winnicki, archiepiscopi metropoliae Kijoviensis, uti hostis patriae, occupavit ac recepit, protestatio, eo nomine facta, fusius obloquitur; famulos vero subditosque praefati perillustris et reverendi Hieremiae Świstelnicki, episcopi legitimi Leopoliensis prout, ibidem cum variis rebus existentes ad rectum, nonnullos in loco

sacro per explosiones bombardarum frucidavit, nonnullos concussit, convulnervavit, consanciavit, nonnullos e vivis sustulit, res omnes apprarentaque ad actum consecrationis congregata, quae seorsivo regestro specificabuntur, recepit et in usum suum convertit prout de facto haec omnia perpetravit et est executus; talique suo violenti ausu et temerario progressu supra scriptus principalis et comprincipales cum suis comprincipalibus et complicibus iura regni pessum-davit, pacem et securitatem publicam, immunitatemque ecclesiariam violavit, poenasque, legibus constitutionibusque regni contra violatores pacis et securitatis publicae adeoque et iurisdictionis ecclesiasticae patrimoniique Christi violentos, invasores, raptiores, depraedatores, praessorumque patrotores sancitas, merito maderunt et promeruerunt, quas super ipsis idem protestans iuris vindicaturum in foro fori sese offert.

Львовскій бернард..арх., кн. гр. Галицкая, т. 164, стр. 747—750.

C.

1668 года, 26 апрѣля. Протестагія митрополита Кіевскаго Антонія Винницкаго и другихъ, бывшихъ съ нимъ, противъ Іосифа Шумлянскаго, его приверженцевъ, Казимира Замойскаго, коменданта Львовскаго замка, и др. напавшихъ на митрополита и церковь св Георгія, ограбившихъ ее, его и всѣхъ находящихся тогда тамъ духовныхъ и свѣтскихъ людей, изъ которыхъ многихъ убили, другихъ поранивъ, держали въ заперти.

Actum in castro Leopoliensi feria quinta post Dominicam Jubilatae proxima anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo.

, Ex parte venerabilis Winnicki et aliorum introcontentorum protestatio.

Do urzdu i act niniejszych grodzkich starościanych Lwowskich oblicznie przyszedzny przewielebny w Bogu ojciec Victor Kamieniecki, archimandryta Derażycki, wielebny Jan Xeronowicz, Sebastian Niżankowski i Wasian Romanowicz, niektórzy okrutnie zbici, nie-

którzy też i w ciękie miserie zostający, ze wszystkiego odebrani i z zdrowiem ledwie usły swym i jaśnie przewielebnego jego mości ojca Antoniego Winnickiego, archiepiscopa metropoliej Kijowskiego, exarcha Konstantynopolskiego, administratora władcywa Lwowskiego, Halickiego i Kamiencza Podolskiego, okrutnie przy najściu niżej mianowanym nocnym i gwałtownym sposobem skaleczonego, zbitego et in lecto aegritudinis prawie półumarłego zostawionego, także też wielebnego ojca Alexandra Dobrosławowicza Tustanowskiego, namiestnika katedralnego, dotąd w więzieniu ciemnym zostającego, tudzież wielebnego ojca Sarnickiego, pisarza kapitulowego, który i dotąd przed przegrózkami tułający się onemu in vitam machinantur, także inszych, z których, czyli pozabijawszy, czyli też w więzieniu żyjących trzymał, z czym tedy imieniem także pobożna Athanazyą z Lachowa Dziuszanka, ciotka rodzona jaśnie przewielebnego jego mości ojca metropoly, także też Anatolia Horodynska, moniales monasteria Smolnickiego, mnisi regulae sancti Basilii Magni ritus graeci, które dla pewnych spraw, na tribunal Lubelski jadąc, wstąpili do wyżej mianowanego jego mości immediate ante factum nawiedzający tam per humanitatem zatrzymane, także urodzeni Michał Pomirski, Piotr Kopystenski, Dunin Radyłowski, Stefan Koźłowski, Andrzej Niemegłowski, Jan Rewkowicz Jungier, Jerzy Burzynski, także z nim i innych niektórych pokaleczonych i obdzieranych, niektórych pozabijanych, których i ciała nie wiedzieć gdzie podziano i do praezentowania nie wydano, jako to: sławetnych Hrehorego i Jana Matkowskich, Teodora Ilnickiego, Stefana Kierlińskiego, Semiona Wysarzanskiego Łapuzanskiego, Teodora Smolnickiego, Jacentego Strzeleckiego; niektórych lubo z nich też nie wiedzieć gdzie zostających—imieniem, przeciwko ojcu Józefowi Szumlańskiemu episcopiej Lwowskiej nie tylko per ambitionem, ale też przez gwałty i krwie rozlania na miejscu cerkiewnym, dostępującemu, excommunicice tak przedtem, jako teraz zostającemu, niżej wyrażonych nocnych gwałtów najścia na katedre tejże episcopiej, krwie rozlania i okrucieństwa popełnionego primarium motorem et autho-

rem, także jego mości panu Kazimierzowi Zamojskiemu, oberster hetmanthowi jego królewskiej mości, na praesidium zamku Lwowskiego per securitatem publicam ad tuendos, non oprimendos cives patriae ordinowanemu spólnemu tychże gwałtów principałowi i promotorowi, urodzonym zaś ich mościom sławetnym Alexandrowi Szumlańskiemu, cześnikowi Podolskiemu, bratu rodzonemu tegoż ojca Szumlańskiego, y Michałowi Szumlańskiem Pierzchowskiego, Teodorowi Żurakowskiemu, Alexandrowi Hołyńskiemu Doroszenkowi, Basilemu Hołyńskiemu Bałneiowiczowi, Teodorowi Grabowieckiemu czeladzi-spólnym uczynku tego gwałtownego nocnego na katedre najścia, krwie rozlania authorów, principałów et manuales executores, także szlachetnym Mikołajowi Hoszowskiemu i innym dwóm, Czajkowskim dwóm, Theodori Hoszowskiego i uczciwym Turskiemu Mikołajowi Ordowskiemu, Janowi Romankiewiczowi Gostyminskiemu, sługom tegoż ojca Szumlańskiego i gwałtów tychże executorów, także cesnymojcom Josephowi Leszczyńskiemu, ihumenowi monastera Hoszowskiego, Laurentium ihumenowi Źudarowskiego, Josephowi Konarzewskiemu, Theodoremu, kapelanowi tegoż ojca Szumlańskiego, Grzebiczkowi ihumenowi Krechowskiego, Harasimowi Piatnickiemu, Iwanowi Woskresenskiemu, popom przedmiejskim Lwowskim, także sławetnym i uczciwym Alexandrowi Porowiczowi, mieszczaninowi Podhajeckiemu, Teodorowi Matykiewiczowi, Stephanowi Haftarzowi, Mikołajowi Łuczkiewiczowi, alias Poskropkowi, ze wszystką jego czeladzią i młynarczykami, Stefanowi Zambuskiemu kuśnierzowi, Pawłowi Boskowi, Ihnatowi stolarzowi, Fedorowi hrebiennikowi, Bazilemu parukowi, Iwanowi introligatorowi, Mikołajowi Purpurze, którzy i działami przywodzili, Hrehoremu Żyle, Ferensowi Koszakowi, Wasilowi Kozałowi, Fedorowi Przepisnemu, Pawłowi Chowancowi kuśnierzowi, Jackowi Onyszczakowi piekarzowi, Pawłowi diakowi, Stefanowi stolarzowi, Iwanowi Ziemiowi, Onuszczakowej, Pawłowi Moczarzowi diakowi, Wasilowi Haftarzowi, Piotrowi pekarzowi,—także spólnym principałom, Jancentemu krewnemu Poskropka, Pawłowi Pronakowi, slugami i komornikowi jego, Janowi Turczynowi wytrykarzowi, Hre-

horemu Hirnemu, Hrehoremu Berenowickiemu, Iwanowi Horzevae piekarzowi, Tymkowi Misiowi piekarzowi, comprincipale, Łukaszowi Olukowski Burysznikowi końskiemu, Wasilowi Czarnemu, prozwanemu Poskropkowi, Stefanowi Turczynowi, Semionowi Władyczce, Antonowi diakowi, Hrehoremu Rybianowi, Jurkowi kuśnierzowi, Semionowi piekarzowi, Łukaszowi piekarzowi, Andrzejowi krawcowi—Harkacz nazywane mu, Hauryłowi sitarzowi, Pawłowi Penajowskemu et alios eiusdem facti quingentos vel sexcentos complices. Także ludziom służącym i pomienionego jego mości pana Zamoyskiego Olbrechtowi Baterowi, tegoż jego mości pana Zamoyskiego porucznikowi, item porucznikowi pana Jawłoskiego, chorążemu Stawinskiemu, Huno, wachmistrzowi Wolanskiemu y Luxowi, do wykonania niżej mianowanego gwałtu przywodzącym, Kazimierzowi Galewskiemu, Wojciechowi Starowskemu, Stanisławowi Chrzanowskemu, Piotrowi Wryciechowskemu, Janowi Krzenowskemu, Łukaszowi Indynskiemu, Wojciechowi Zabłockiemu, Hryckowi kapralowi, Albrechtowi Rzykowskemu kapralowi, Janowi Wąsowiczowi, Piotrowi Strzeleckiemu, Łukaszowi Chwaleczyrowi, Janowi Wolskiemu, Janowi Jaworskiemu, Marcinowi Jabłonowskiemu, Piotrowi Komborskiemu i innym wielom do dwóchset człowieka rachującym się, lubo teraz z imion i przewisk niewiadomym, na potym jednak in quovis iuris termino specificandi, pod komandą pomienionego jego mościa pana Kazimierza Zamojskiego zostającym, ludziom uczynku niżej wyrażonego, gwałtu nocnym sposobem wykonanego, najścia na katedre Lwowskiej episkopie i na pomienionego jego mościa ojca metropolite, tam rezidującego, i protestujących się violenter nachodzących, krwie rozlania i różnych osób pozabijania popełniającym, spólnym aktorom, principalem, manualesque executores et solenissime wielkim i nieznośnym żalem i płaczem swojem skarzyli się i protestowali o to: Iż gdy pomieniony jego mość ojciec metropolita Kijowski i episcopie Lwowskiej administrator ob singularia merita sua, nie tylko świeckim będąc wojskowo Rzeczy Pospolitej usługę mimo sustantiej swojej i ponoszeniem częskich kajdan i więzeń poganskich ale też na władycie Przemyskiem, w stanie

duchownym zostając, tejże Rzeczy Pospolitej swojej jak też królowi, panu swemu miłościwemu, praestando merita szczyre i życzliwie usługował. I słusznie tedy ob eadem merita, wprzód z Boskiej, potem króla jego mości pana swego miłościwego łaski, codziennemi prawie comulabatur et comulatur beneficiis. Więc gdy z tej jego królewskiej mości pana swego miłościwego osobliwej łaski za szczyre usługi swoje nie tylko metropolią Kijowską, której ex ratione wierności przeciwko panu i ojczyznie, i zostającą in hostio, advenire nie mogłe, przytem i episcopiej Lwowskiej na ten czas wakującej administratio otrzymał i w tejże administracyej władycza Lwowskiego, pro dignitate sua archiepiscopali ritus graeci et metropolitana, przy katedrze tegoż władycza cerkwi świętego Jerzego męczennika residując zostawał, tedy pomieniony principalissimus ojciec Szumlański i inni pryncipałowie, niżej mianowani, complices et manuales executores, zapomniawszy praw Bożych przyrodzonych koronnych, tudzieś superioritatis magistratus przewielebnego jego mości ojca metropoly Kijowskiego, przez jego królewską mość pana swego miłościwego na te godność także i administrację episkopiej Lwowskiej legitime ordinowanego i destinowanego,—więc w prawie pospolitym, koronnym nietylko , przeciwko osobom w stanie duchownym zostającym, prawom koronnym i duchownym et contra canones exorbitującym pokój pospolity et immunitatem ecclesiasticam,—gwałtownym, daleko bardziej—nocnym gwałtownym sposobem, manu armata et militari modoque violento et illicito progressu . . . eiusdemque religionis będącym, surowie opisanych i postanowionych, to jest, feria tertia post Dominicam Misericordiae proximae praeterita proxima, to jest, ze wtorku na środę o godzinie pierwszej o północy na zygarze, czyli o godzinie szóstej, zaciagnowszy nie tylko pospółstwo przedmieść Lwowskich, tak pod iurisdykcyą wielmożnego jego mości pana starosty Lwowskiego, jako i innych, a mianowicie: żołnierzów pod komandą jego mości pana Zamojskiego zostających, wyżej mianowanych, którzy i teraz po zgrabieniu „miesiąca pomienionego cerkiewnego i wyrzucenia protestantów, których powinności

ad repressionem nieprzyjaciela koronnego i bronienia zamku wyso-
kiego Lwowskiego jest ordinowana ona, do popełnienia ojca Szum-
lańskiego violentii, gdy już cum suprascriptis amicis suis et prae-
latis, pace publica et securitate communi, multo magis immunitate
ecclesiae, cuius est administrator, nihil sibi quidquid a quopiam,
praecipue vero a predicto Szumlański, aliisque complicibus ipsius
adversi, metuens, pacifice ad aedes divi Georgii, hic Leopoli ab anti-
quis erectas, pacifice quiesceret, łukiem, strzelaniem, przez szturmy
dobywaniem tumultuose, nic się nie obawiając, nastąpili, wystrze-
lamy bramy, parkany, okna wysiekli, tamże wiele zakonników, pre-
sbiterów, szlachty i czeladzi tyranski poranili i pozabijali obcym
obductie, i samego przewel. ojca metropolite horrende stulkli, kości
połamały, drudzy zaś oknami ledwie pouchodzili, inszych zaś zabijali
i ciał do paezentowania nie powydawali, utpote ciał szlachetnych
Hrehorego i Jana Matkowskich, Teodora Ilnickiego, Stefana Krecz-
kowskiego, Semiona Wysocianskiego, Łopuszanskiego, Smolnickiego,
Jacentego Strzeleckiego, inszych zaś in carceribus detinendo, ledwie
wypuścili, jako to, przewielebnego ojca Wiktora Kamieckiego, archi-
mandrite, i wielebnego Sebastiana Niżankowskiego, diakona Uniow-
skiego, wielebnego zaś Alexandra Dobrosławowicza Tustanowskiego,
namiestnika katedralnego Lwowskiego, dotąd w ciężkim i nieznośnym
więzieniu trzyma i inszych pomieniony tenże ojciec Szumlański;
pomienionych zaś religiosas Atanasiam Łachoda Diuszczaka et Ana-
talię Hordynską, do Lublina na trybunał jadących w sprawach
swoich, contumaciis et opprobriis disgnotowali i ... zabili, contem-
ptem . . . mili, w więzieniu trzymali, sprawy, pieniądze, rzeczy
wszystkie i różne prawa, regestrem osobnem specyfikowane, pozabie-
rali i innych ludzi. Więc ani tym jest nienasycony i krwie chciwy
nie mogąc się nasycić furor, ale gdy jużcale passim po cmentarzu
świętого Jerzego cerkwię rezidującą, pomienionego jego mości ojca
metropolite licite et libere grassowali, a insuper samego jego mości
ojca metropolity celli dobywali, mianowicie jego mość pan Alexander
Szumlański, cześnik Podolski, urodzony ojca Szumlańskiego prima-

riusque tumultus post fratrem motor et executor his formalibus immediate do pokoju jego mości ojca metropolyty wybijając i strzelając wołał: „już tylko Winnickiego zabicie, tego gdy zabicie, wszystko przepadnie“. Praenominatus vero Nicolaus Łuczkiewicz alias Poskrobek in ultando sanciato voce pięćdziesiąt tysięcy vociferabat: „bijcie samego Winnickiego, gdyż szkoda inszych niewinnych dusz gubic“, tam et alia multa interitum vitae pomienionego jego mości ojca metropolyty proseferentia iactitabant. W tak cięszkim tedy swojem niespodzianą i nagłą sobie i zdominowaniu swemu ostatnie szkodzącą przez rospasanie pomienionego ojca Szumlańskiego, spólnych jego wyż wspominanych principałów i comprincipałów asseclas et correos licentia odebrawszy declaratią, nie do inszei, jedno do tej, która proxima est salutis conservandae per extrema udał fugam z temi, co przy niem byli, amicis, usi pelendo saluti et domowi naradziwszy się, gdy już do pokoju drzwi wybijali, oknem na dół na kopią spuścić się musiał, gdzie postrzekszy jeden ex complicibus poszed za niem w pogonią i tak bardzo uderzył w prawą rekę, że aż kości cum mutilatione manus pogruchotał, wołając, sam owo chcąc zabić, do którego wiele ich bieżało dobijać, którzy in sequendo wołali: „bij, zabij“, gdyby jego mośćojciec metropolita pierwszemu z nich na okup zdrowia, retinendo vitam, łańcucha złotego nie dał et non redemeret animum exacelatum i za zrządzeniem Boskim w prochniale nie schronił się drzewo. Więc przy tymże gwałtownym nocnym turmatim et armatim manu armata militari et tumultuari najścin praenominati comprincipales, complices et correi pomienionego ojca Szumlańskiego nie tylko przywileja, diplomata jego królewskiej mości, listy i różne munimenta tak ad spiritualia samego jego mości ojca metropolyty i inszych przyjaciół jego mości do różnych sądów et subsellia należące, tak na miejscu, jako uchodzących i rozprószo-nych pozabierali, ale też różne klejnoty, apparaty, pieniądze, konie i insze rzeczy ruchome, tak samego jego mości ojca metropolyty, jako i przyjaciół jego mości.

A naprzód w cerkwi, odbiwszy zamki, te zabrali apparaty, mitre na czerwonym telecie, klejnotami, sztukami, diamentowymi, koralam, perłami urianskimi, łańcuchami złotymi przyozdobione; valoris florenorum pięć tysięcy. Sakos telitowy czerwony, perłami urianskimi wszystek haftowany, guziki złote z ornatami, których było czterdzieście; valoris florenorum sześć tysięcy. Sakos altenbazowy czerwony, forbot złoty szeroki, dokoła stegi czerwone jedwabne szerokie; valoris florenorum ósmset. Rzy tabinowe, białe kraty, forbot złoty szeroki, obrazek haftowany złotem, dyamentami i perłami urianskimi sadzony, ze złotem szerokim pasamanem, valoris florenorum trzynaściset. Ryz para złotogłanowych, białych, na każdych blacha okrągła złota, valoris florenorum dziewięćset. Ryz para tubinowych, karmazynowych, paseman u kazdych wetroje dokoła złoty, valoris florenorum pięćset. Ryz para adamaszkowych, czerwonych, z pasamanem złotem wedwoje szerokim obłożone, valoris florenorum trzysta. Omofor metropolitanski biały, telitowy, na nim krzyżów kowalerskich złotem haftowanych, perłami i dyamentami sadzone, numero sześć, guzików dyamentowych sześć, złotem pasamanem obłożony, valoris tysięcy dwa. Palica elitowa, czerwona, obraz haftowany złotem i perłami, listwy dokoła perłami sadzone szerokie; valoris florenorum ósmset sześćdziesiąt. Epitrachil aksamitny czerwony, haftowany złotem, pasamanem złotem obłożony, guzików szczerozłotych trzydzięci; valoris florenorum siedmset. Styrchiów dyakonskich dwa atłasowych, karmazynowych, w pasy kwiaty złote, blachi na nich złote, galonem szerokim złotym obłożone; valoris złotych sześćset ósmdziesiąt. Styrchiów atłasowych białych para, galonem złotem obłożone, obrazków haftowanych złotem para, kamykami rubinowymi, perłami; valoris florenorum pięćset. Pan Christus malowany w syndonie atłasowym białym; aper aksamitny, karmazynowy haftowany złotem; aper aksamitny czerwony, haftowany złotem i srebrem, aper atłasowy, karmazynowy, złotem haftowany: te apparaty w narożowej były skrzyni, skurą czarną obitej i okowanej dobrze. Apparaty w skrzyni czerwony, skurami obitej: Sakos selibry biały, drobne, różnego koloru kwiatki, valoris florenorum

sześćset. Palica aksamitna, fiałkowa, z perłami i sztukami złotymi; valoris fiorenorum sześćset. Narakwice aksamitne, karmazynowe, złotem haftowane, z kolcami złotymi i pasamanem, złotem obłożone; valoris złotych sto. Felonów kitajczanych zielonych dwa, valoris florenorum sto. Felonów kitajczanych, karmazynowych dwa, valoris florenorum do dwudziestu. Felon złotogławowy, karmazynowy, ze złotem sztyropikim wetroje pasamanem, na którym obrazków dwanaście, złotem haftowanych i perłami sadzonych; valoris florenorum dziewięćset. Felon atłasowy, biały, wzorysty, ze złotym pasamanem; valoris florenorum osmdziesiąt. Felon aksamitny, karmazynowy z takimże pasamanem; valoris florenorum sto pięćdziesiąt. Felon teletowy zielony, perłami bogato sadzony; valoris florenorum tysiąc. Felon atłasowy biały, kwiaty zielone, ze złotem galonem; valoris florenorum sto dwudziestu pięć. Sticharów diakonskich: złotogławowy biały, valoris florenorum sto dwudziestu osmdziesiąt; stichar albo dalmatyk teletowy, karmazynowy; valoris florenorum dwieście pięćdziesiąt. Stichar złotogławowy zielony, valoris florenorum sto dziewięćdziesiąt. Stichar adamaszkowy, karmazynowy; valoris florenorum siedmdziesiąt. Epitrachil atłasowy, karmazynowy, złotem haftowany; valoris florenorum osmdziesiąt pięć. Epitrachil atłasowy, złotem haftowany; valoris florenorum sześćdziesiąt. Epitrachil złotogławowy biały, ze złotem pasamanem. Obrazów siedm haftowanych z perłami. Epitrachil atłasowy czerwony, złotem haftowany; valoris florenorum pięćdziesiąt. Epitrachil sabinowy złocisty, valoris florenorum trzydziestu. Orar teletowy, złotogławowy, biały; valoris florenorum dwudziestu. Orar teletowy, karmazynowy; valoris florenorum trzydzieści. Orar atłasowy traviasty. Burs atłasowych, karmazynowych dwie. Vella aksamitna czarna, złotem haftowana. Antepodium aksamitne, karmazynowe ze złotem biserem, a inflanckiego rombku białem szyciem, dwie, z koronami złotymi. Pasków, jedwabiów różnych, kapłańskich sześć. Taralna ze złotem pasamanem. Chustek ze złotem ośm. Bawełnie ze złotym dwie. Stichirów chłopięcych, robkowych, forbotami pięć. Wozduchi sabinowe trzy, złotem haftowane; valoris florenorum trzysta. Ante-

pedia złotogłówowe dwoje, valoris florenorum — Srebro cerkiewne; Kielich szczerozłoty, valoris florenorum sześćset. Kielichów białych z patenami, we środku złociste; valoris florenorum czterysta trzydzieści. Krzyżów dwa wielkich złocistych, valoris złotych sześćset. Krzyż biały, wielki, złoty—pięćset. Krzyż metropolitanski żółtozłocisty. Laska srebrna biała, valoris talarów twardych tysiąc. Patyn złocistych dwie. Łyżek złocistych dwie; valoris florenorum sto dwadzieścia. Ewangelia w aksamicie, wszystka w srebro oprawna, złocista; valoris florenorum czterysta. Ewangelia w aksamicie czerwonym, we srebro oprawna; valoris florenorum dwieście. Ewangelia w aksamicie zielonym, we srebrze złocista; valoris florenorum trzysta. Lichtarzów srebrnych wielkich par dwie, valoris florenorum tysiąc. Tudolarzów srebrnych trzy, valoris florenorum trzysta pięćdziesiąt. Tudolarzów srebnych trzy, valoris florenorum trzysta pięć iesiąt. Tudolarz srebrny złocisty, valoris florenorum sto pięćdziesiąt. Srebro pokojowe: lichtarzów para wielkich z mosztukami, valoris florenorum trzysta. Kałamarz wielki, lewek na nim złocisty, anspurski; valoris florenorum dziewięćset. Miednica wielka anspurska i nakrywka wewnętrz i po krajach złocisty, valoris florenorum trzysta... valoris florenorum dwieście pięćdziesiąt. Garnuszek z nakrywką, valoris flor. pięćdziesiąt, garnuszek z nakrywką valor. flor. pięćdziesiąt. Kubków białych sześć, jeden w drugim kubeczek, jeden złocisty. Łyżek wielkich odlewanych dwanaście, na których osoby apostolskie, złociste, valor onych złotych trzysta. Łyżek mniejszych, białych, dwanaście; valor złotych półtorasta. Tac dwie anspurskich sub złociste—grzywien cztery, łyżka szczerozłota z blachmalem, w której było czerwonych złotych dwadzieścia. Nożów para we srybrze, a druga para nabianych. Srybrze niemieckie pieniędzy boratyniej monety, to jest szelagami tusięcy dziesięć, tymfami w szkatule skórzanej gdański tysięcy sześć, w tejże szkatule czerwonymi złotymi tysięcy dwieście. Obicie adamaszkowe, bryt czerwony, bryt zielony; wszystkich brytów trzydzięci. Zasłona zielona tabinowa, kółka srybrne. Kobierców dywanowych wielkich dwa, valoris

złotych trzysta. Kobierców adziamskich purpurowych par pięć—złotych pięćset. Kobierców polnych cztery, valoris złotych dwieście. Kilimów tureckich czerwonych pięć—złotych sto. Suknie—mantia kanawacowa czarna, listwy atłasowe, wiszniowe, haftowane złotem galonem, złoty, szeroki. Rasa falendyszowa, czarna sobolowa, wszystka podszyta. Sutanna czarna aksamitna, barchanem podszyta. Rasa kanawacowa, czarna, kitajko czerwoną podszyta. Półrasek tabinowy, pupkami podszyty. Żupan kindiakowy. Rasa falendyszowa, atłasem wiszniowym wszystka podszyta. Rękawet aksamitny, wiszniowy, rysiami podszyty. Rękawek falendyszowy, sobolem podszyty. Rękawek falendyszowy—lisami, sobolami. Czapek dwie z bobrem. Kłobuków tercinelowych, albo kapturów dwa: jeden kłobuk karmazynowy jeden. Rasa bajowa, i kłobuk, i sutanna bajowa, i czapka z bobrem. Strzelba muszkietów gdańskich krzosów, ianczarek tureckich krzosów dwa. Fury dwie rzeczy, cztery muszkietów kołowych, sześć muszkietów kołowych, sześć janczarek długich z kołem pistoletów torunskich, z kołami dwa, item krzosowych francuskich dwa, guldynka ze srebrem i antabą, bandoletów kołowych cztery. Konie cugowe jego mości ojca metropolity, koni sześć wronych młodych, z szorami, uzdami, kocami, uzdziennicami i siodłami; kolasnych koni gniadych dwa z półszorkami i z kolą. Item koń także gniady z kolą i chomątem. Konie dwa wielebnego ojca Kamienieckiego, archimandryty Derażyckiego, siwe, jabłkowite, także z kolą i z półszorkami. Wielebnego ojca Wasyana koń gniady z kulbaką, z wojlkiem. Wielebnego ojca Sebestyana Niżankowskiego koń dropiaty z kulbaką i z wojlkiem. Pana Biechunowskiego koń siwy. Pana Kopinskiego koń siwy, jabłkowity z kulbaką i uzdeczką. Gończo chłopców pokojowych konie trzy także z kulbakami i wojlkami. Pana Uroskiego koń siwy z kulbaką. Pana Pokrza wrony koń ze wszystkim. Pana Kowieckiego koń gniady ze wszystkim. Pana Kopystńskiego młodszego wrony koń ze wszystkim. Pana Adama Tustanowskiego koń tarantowaty,—złotych sto ośmdziesiąt. Rzeczy ojca Kamienieckiego, archimandryty Derażyckiego: przywileje stare i terrażniejsze na monaster Derażycki. Commissia jego mości pana Pawła

Ucharskiego, starosty Drohobyckiego, in anno tysiąc pięćset ośmdziestat wtórego na tenże monaster; list stanowny na archimardryą Derażycko. Regestra różne monasterów różnych: Derażyckiego, Uniatyckiego i Medynieckiego. Commissya niedawna na monaster Letnianski. Quietalia na złotych trzysta od ojca Wołoszynowskiego. Recognitia na złotych trzysta od ojca namiestnika Mościckiego. Zapis obligationis nieboszczyka jego mości pana Skumina Tyszkiewicza, wojewody Wileńskiego, dany nieboszczykowi Konstantemu Kamienieckiemu; dany na tysięcy jedynaście rodzicowi onegoż munimenta i listy różne od różnych osób, w potrzebach bardzo pilnych. Paschalia wiecznem czasy, jak ma iść Ruska i Polska służba na polijej do roku sporządzona. Biblia łacinska, biblia polska. Casus constantiae łaciński. Trebnik Lwowski ruski. Półustaw drukowany z psałterą i z jarmołójem. Rasa falendyszowa i sutanna, mantia hrabrynowa. Kłubuk say gładki, . . . chόsty różne białe. Kobierców dwa. Kilim turecki. Poduszek pare. Bóty nowe, zarękawków pięć. Matematyka pisana i szkatuła z różnymi potrzebami, kałamarz, drobiazgi, flasze, cynna, korzenie, pieniedzy gotowych złotych czterdzieści i pięć. Chłopcowych sukien pokłakowych para, czapka, bóty, pas, ubiory sukienue. Chusty białe wielebnego ojca Wasyana Romanowicza, ekonomia metropolitanskiego. Rasa swirlowa, nowa sutanna terpetianowa, włosowa mantia, harasowa nowa czapka falendyszowa czarna z bobrem, kłobuk say gładki. Testament Wilenski w capy oprawny; pieniedzy gotowych złotych dziesięć. Pas juchtowy nowy, flasza gdańska cynowa, ręczniczków dwa. Sakwy z różnymi rzeczami wielebnego ojca Sebestiana Niżankowskiego, rasa kijowskiego płotna nowa, kłobuk nowy say czarny gładkiej, podkapeł falendyszowy, koszul pare, sutanna fabenszowa, połustaw Wileński, kożuch lintrzakowy nowy, czarmak barnaków, pas, rękaw ojca Hrehorego, kontusz tuzinkowy, niebieskej maści, podszyty baranami białemi, zastawny, kobierzec zastawny; valoris złotych trzydzięści, księga polska- „Kazania na cały rok“, akafisty dwa, związane z psałterą, drukowane, krzyż z drzewa cedrowego, we srebro oprawny, półustawieć druku Kijowskiego, skrzynka z różnem

drobiazgami i księga do poświęcenia cerkwi; antiminsów sześć, pieniędzy złotych szesnaście, srebrników lewkowanych dwa, czapka falendyszowa, sobolem obłożona, za złotych trzydzieści, bótów par dwie kozłowych czarnych, koszul par dwie, chustek sześć, ręczników trzy. Wielebnego ojca Iwana Kraszowskiego: rasa falendyszowa czarna, lisem podszyta z bobrem, pas jedwabny czarny, pieniędzy tynfami złotych trzydzieści, szelągami złotych trzydziestu, trzcina blachami mosiężnemi obita. Pana Jana Rewokowicza, pisarza jego mości ojca metropolity: pistoletów para za trzydzieści złotych, ładownica złotych dziesięć, . . . nowe złotych sześć, kilimów para czerwonych, valoris złotych dziesięć; chust białych par dwie, valoris złotych sześć; czapka karmazynowa, valoris złotych siedm. Pana Andrzeja Bichunowskiego: kulbaka gołogórska, z poduszką czerwoną turecką i takie ze wstępkiemi potrzebami i olstrami, z wojką i ze skówką, valoris złotych trzydzieści i sześć; płat pakłakowy, czerwony, złotych cztery; sukna karmazynowego łykci dwa, valoris złotych trzydzieści; zarękawie muślibasowe, czerwone, baranami podszyte; valoris złotych pięć; bóty czerwone nowe, —złotych siedm; sahaydak biały, haftowany złotem i srebrem, nefami i zauklami srebrnemi, złotych sześćdziesiąt; sakwy z membranami na kilkanaście tysięcy. Rzeczy pana Piotra Kopystyńskiego: żupan niebieskiej maści, kitajkowy, sztypowany; łubie oprawne, szare, we srebro, tuk strzał dziesiątek dwa birkunnich; tafty skórzany, nawierzchu haftowany, niedniczka czerkieska, srebrem dno powleczone; sakwy z różnymi chustami; bótów para; czapka karmazynowa, garłowa; szable szaro w capy oprawne. Pana Jana Karąskiego: pistoletów para toruńskich, valoris florenorum trzydzieści, olstra — florenorum sześć; ładownica — złotych ósm; szabla w cape oprawna w czarny, — valoris złotych dziesięć; bóty czerwone, złotych siedm; czapka karmazynowa, zawojkowa, złotych dziesięć; uzdeczka i płat — złotych sześć. Panu Janowi Wruczkiemu, koniuszem: kontusz karmazynowy z potrzebami jedwabnymi i z listwami atłasowemi, wiszniowemi, — złotych dziewięćdziesiąt; żupan kindiakowy, obłoczysty, przeszywany, złotych osiemnaście;

czapka karmazynowa garłowa,—złotych dziesięć; bóty czerwone,—złotych siedm; pas jedwabny, wiszniowy, złotych trzydzieści i pięć; pistoletów toruńskich para, złotych trzydzieści; płat falendyszowy czerwony,—złotych ośm. Pana Koreckiego: kulbaka z płatem pakłakowym z wojłokiem i z kocem, valoris złotych dwanaście; łybkie haftowane, złotych piętnaście; szabla w cape oprawna, valoris złotych dziesięć; czapka karmazynowa zawojkowa,—złotych dziesięć; bóty czerwone, złotych siedm; talerzów lewkowych dwa. Panu Suzanskiemu: kontusz falendyszowy, turkusowy, valoris złotych trzydzieści; czapka karmazynowa, garłowa, valoris złotych dwanaście; szabla nowa—złotych siedm. Pana Gawendowskiego: kóntusz zielony sukna francuskiego z potrzebami złotemi, valoris złotych siedmdziesiąt i ośm; żupan falendyszowy, turkusowy,—złotych trzydzieści; czapka wiszniowa, garłowa,—złotych ośm; kulbaka z olstrami, valoris złotych ośminaście; pistoletów para krzesowych i ładownica, valoris złotych trzydzieści i sześć. Pana Skraszowskiego: kulbaka, wojłok, płat, uzdeczka, valoris złotych szesnaście; kóntusz falendyszowy, turkusowy, valoris złotych trzydzieści; sahajdak czarny, nowy; strzał dziesiątek—złotych trzy. Pana Jakóba Kopystyńskiego: opończa habromonowa, valoris złotych ośm; para chust białych,—złotych trzy; kóntusz falendyszowy, ciemno zielony, z potrzebami jedwabnemi, z listwami atłasowymi zielonymi, valoris złotych pięćdziesiąt. Rzeczy chłopięce pana Radyłowskiego: żupan musułbasowy czerwony, przesywany, kontusz karmazynowy z potrzebami takiemiż, valoris złotych pięćdziesiąt; czapka purpurowa, złotych ośm. Czerwioskiego: żupan kindyakowy, błękitny, przesywany, kontusz karmazynowy z potrzebami takiemiż; czapka karmazynowa, valoris złotych pięćdziesiąt, tychże szabelek dwie—złotych ośm; bótów par dwie,—złotych sześć. Panu Adamowi Tustanowskiemu: żupan atłasowy, brzoskwiniowy, z potrzebami jedwabnemi, valoris złotych czterdzieście; kontusz karmazynowy ze srebrnemi potrzebami, listwy atłasowe—złotych ośmdziesiąt; kulbaka malowana ze złotem, poduszka karmazynowa i łyaszki(?) srebrne, haftowane i insze do niej potrzeby należące; płat karmazynowy,

listwy srebrne, valoris złotych czterdzieści i pięć; wojłok — złotych dziewięć; pistoletów para z olstrami, valoris złotych trzydzieści sześć. Andrzej Iskrzycki, kucharz: kontusz falendyszowy, granatowy, valoris złotych trzydzieści. Korotkiewicz, basista zdiął żupan pakłakowy, turkusowy, nowy, valoris złotych dwadzieścia; czapka falendyszowa zawojkowa — złotych sześć. Pachołka Kozłowskiego: katanka pakłakowa czerwona, nowa, guzów srebrnych ośmnaście wielkich i czaprak dwie, którego srebra grzywien cztery; futro czarne baranie — złotych piętnaście; żupan pakłakowy..., złotych trzydzieści; czapka falendyszowa, zawojkowa, złotych sześć; pas jedwabny, harasowy — złotych trzy, muszkiet krzesowy i ładownica, valoris złotych piętnaście; szabla i obuch, valoris złotych ośm; pieniądze gotowych złotych piętnaście. U Kuchty wzięto: żupan pakłakowy nowy, nożów para, koszul białych dwie, czapka falendyszowa, barankami obłożona, valoris złotych dwadzieścia, gotowemi pieniędzmi złotych ośm, półmisków ośmnaście, mis wielkich ośm, talerzów tuzinów dwa, flasz z oliwą w tymże puzdrze trzy, czwarta octuwnnego, lichtarzów cynowych dwa, mosiądzowych wielkich z musztukami i stopcami dwa, flasz wielkich dwie, ogromnych, kotłów miedzianych wielkich cztery, mniejszych trzy. Rosztów dwa, formy spiżowe, ośm nożów kucharskich, cztery patelni, blacha miedziana do ciast, moździerz z tłuczkiem spiżowy wielki, drugi mały; siekaczów para, rożnów trzy, legumina mąki pszennej pytlowanej, beczek pięć krup, tatarczanych — beczek dwie, séra twardego kop trzy, masła fasek trzy, jesiotrów wądłych sześć, łykosów cztery, wyreni(?) kamieni dwa, ryb słonych beczek półtrzeci, wina węgierskiego beczek pięć, miodu pitego beczek dwie, piwa beczek ośm. Woźniom dwóm żupany i fereżyki pakłakowe czerwone, kożuchy nowe, czapki, chusty, zabrane. Stróża ze wszystkiego odarli i inszych nie mało rzeczy. In vim praedae et spolii, prout quisque potuit, receperunt et rapuerunt i różne violentiae librae ob immensitatem earum na ten czas specificari non possunt, popełnili. Quo tali ausu et facto plane inaudito temeratio, sed deliberato et consulto modo, tumulto-

nario et militari et omnibus circumstantiis abominando, pacem publicam, securitatem communem, immunitatem ecclesiasticam loci sacri ritus graeci suique per omnes constitutiones et leges regni immunitati ecclesiasticae romanu . . . imparatu in personas tam dicti perillustris et admodum reverendi metropolitae et aliorum tot spiritualium, personarumque nobilium loci huius tranquillitate assecutarum, violarunt, cemetarium et cultos cathedralē illius sanguine multo occisorum, votilatorum, convulneratorum consperserunt et pollicerunt, securitatem quoque personarum nonnullarum, supra specificatarum, ad iudicia tribunalia regni Lublinensis, pro negotiis iisdem institutis expediendis et continuandis, euntium, ipsamque autoritatem tribunalicem laeserunt et condempserunt; personas nobiles alias saeculares, alias religiosas quasdam vivas, quasdam convulneratas, nonnullas etiam interemptas, ne facinus tam grave et enorme revellari possit, contra omnia iura divina et humana incarcерarunt, suggresserunt, detinuerunt; prout de facto incarcерant, detinent et tacite humant. Proinde poenas gravissimas tanto facinori suo condignos promeruerunt. Ratione quorum omnium praefati omnes et singuli protestantes, suis et praefati perillustris et admodum reverendi metropolitae Kijoviensis, iterum atque iterum lacrimandi protestantur offerendo, cum ipsis, iuxta dispositionem legum et constitutionem regni tam ratione nocturnae loci sacri invasionis . . . tot constitutionibus regni securitas et immunitas praevisa et Romanae ecclesiae comparata est, gravis sui contemptus et ignominiosae tractationis, concussionis, supellectilis tam ecclesiasticae metropolitanae, nec non illius cathedralē Leopoliensis, quam proprium personarum suarum concerne . . . convulneratorum, hominidorum, modo militari per pruganos, ad securitatem reipublicae pertinentes, conductos perpetrationis personarum nobilium prerogativa, cuilibet para, incarcerationis et huiusque deterius aliarumque personarum cum indicio tribunal regni connexionem habendos, gravis laesionis et contemptibus assertionis et indeque authoritatis tribunalis violationis et aliarum omnium suprascrip-

tarum violentiarum, tam cum ipso venerabilissimo Szumlański, quam cum comprincipalibus et complicibus ipsius, pro exigentia causae et necessitate iuris publici, multuros et debite vindicaturos salvam huius protestationis meliorationem, in quantum opus fuerit, tam in toto, quam in parte, reservant. Et in continent personaliter . . . ministerialis regni generalis providus Hrig... Lubicki, officio notus, una cum nobilibus secum personaliter comparentibus Alexandro Dobrzański et Joanne Paprocki, sibi ministeriali evidentioris testimonii gratia adhibitis, in vim suae verae ac fidelis relationis, palam, publice libereque recognovit, quia ipse una cum dictis nobilibus, secum personaliter comparentibus, ex officiosa requisitione perillustris et venerabilis Antonii Winnicki, metropolitae Kijoviensis, exarchae Constantinopolitanae etc., die hesterna actum praesentem proxime procedenti ad cathedram, ad aedes divi Georgii martyris ritus graeci hic, in suburbio Kracoviensi, sitas, exstantem, personaliter condescendebat, ibidemque existens incarceratos apud reverendum Josephum Szumlański, in cathedra eadem manentem, iuridice arrestavit, super ipsum iuridicum imposuit arrestum, de quo praesens eiusdem ministerialis relatio et nobilibus id ipsum in toto libere attestantibus. Hicque subinde ministerialis regni generalis honestus Jacobus Daszynski, officio notus, una cum nobilibus Mathias Szymanowski, Joanne Kozachowski, sibi ministeriali evidentioris gratia testimonii adhibitis, in vim suae verae ac fidelis relationis palam, publice libereque recognovit, quia ipse una cum dictis nobilibus, secum personaliter comparentibus, ex officiosa requisitione perillustris et venerabilis Antonii Winnicki, suprascripti metropolitae, die hesterna in actu contenta, ad bonum lapidea Stephaniczowska dictum, in platea ruthenica exstantem, praesens condescendebat; ibidemque existens vidit in corpore requirentis et quidem in manu dextra fracturam, in fistula inferiori similis manu eandem tumidam totam . . . quam visionem audivit a chirurgo, dicto cechmagistro eiusdem artis, Luca Pakaszewski: że ledwie za pół roku przyjdzie do siebie zdrowia,

gdyż in seribus curatio difficultas; de quo praesens eisdem ministerialis relatio et nobilibus id ipsum in toto libere attestantibus.

Львовскій бернард. арх., кн. гр., т. 420, стр. 674—706.

Примѣчаніе. Въ тоже время предъявлены протестаціи съ одной стороны приверженцевъ Іеремія Свистельницкаго: Александры Клещовской, Якова Кирдіевича, Георгія Терлецкаго, Павла Кавецкаго, Чернецкаго, Константина и др. противъ Іосифа Шумлянского, его приверженцевъ, Казимира Замойского и подчиненныхъ ему офицеровъ, напавшихъ на церковь св. Георгія, оскорбившихъ и ограбившихъ Клещовскую и протестующихъ (Львов. бернард. арх., кн. гр. Львов., т. 420, стр. 706—711, 726—732); съ другой—протестаціи Самуила Шумлянского, чашника Подольского, противъ Антонія Винницкаго, митрополита Киевскаго, Александра Шептицкаго, Стефана Винницкаго, Феодора Березовскаго, и другихъ противниковъ Іосифа Шумлянского. (Тамъ же, стр. 783—785).

CI.

1668 года, 4 мая. Протестація шляхты, духовенства и мірянъ, представителей Львовскихъ братствъ противъ Іеремія Свистельницкаго, который незаконно получилъ изъ канцеляріи королевской привилегію на Львовское епископство.

Actum in castro Leopoliensi feria sexta post Dominicam Cantate proxima anno domini millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo. Generosi Wasilkowskie fratres atque alii protestantur.

Ad officium actaque praesentia castrenia capitanealia Leopoliensis personaliter venientes generosi Procopius et Stephanus Wasilkowski, fratres inter se germani, Paulus Tuszunski, tum Alexander Szumlański, pincerna Podoliae, nec non Ioannes, Theodorus Bruckieski, itidem fratres inter se germani, et Michael Szumlański, Russiae et Podoliae palatinatum incolae, suis et totius RP. pallatinatum nobilitatis nominibus, nec non venerabilis in Christo Andreas Haczkiewicz sancti Nicolai, Thomas Petrowicz sancti Theodori martyris, Ioannes Justyński Epiphanorum Domini, Gerasim Basylewicz

sanctarum Parascenium, Michael Kontraktowicz sanctae Crucis, Michael Iwanowicz Transfigurationis Christi Domini, Jacobus Szuminski ab Praesentationis Virginis Beatissimae, Ioannes Prutkowski, cathedralis Leopoliensis notarius Nativitatis Virginis Beatissimae, Ioannes Czułowski victoriarum de divis relat.... Virginis Beatissimae, necnon Josephus Komarzenski, vicarius cathedralis ad aedes divi Georgii martyris, ritus graeci, hic Leopoli existentium ecclesiarum, per praesentia suburbia situatarum praesbiteri, suis itidem et aliorum praesbiterorum ad episcopatum Leopoliensem, Haliciensem, Camenecensem Podoliae eiusque dioecesim spectantium, totiusque cleri greco-ruthenici nominibus, tum et famati Paulus Buskowicz, Ignatius stolarz, confraternitatis sancti Nicolai; Teodorus Martysewicz, Andreas Harahucz, alias Grodecki, confraternitatis sancti Theodori martyr; Stephanus Kuszczakiewicz Epiphaniarum Domini, Basilius Kozaczek, Georgius Berezowicki, Nicolaus Łuczkiewicz, Basilius Frigio sanctarum Parascenium confraternitatis; Ioannes Strzelbicki, Paulus Wasylewicz sanctae Crucis confraternitatis; Petrus Plotniarz sancti Ioannis, Stephanus Łambucki, Semion Władyczko, Elias Władyczko Transfigurationis Christi Domini confraternitatum ecclesiarum dictarum et archiconfratres, suis et aliorum confraternitatum nominibus idque protestationi inhaerendo, coram actis Haliciensibus seu aliis quibusvis ratione infrascriptorum per generosus Basilium et Ioannem Hrabowiecki fratres inter se, Basilium Bakajewicz, Basilium alterum Hołyńskich, Theodorum Bylisa Żurakowski, Michaelem et Ioannem de Szumlany Szumlańskich factorum,—in et contra devotum in saeculo Eustachium, ad praesens vero Eremiam Świstelnicki hanc suam rationem infernis recensendorum querelosam coram eodem officio praesenti (idque quam primum sibi protestantibus de exportato alio seorsivo per dictum devotum Świstelnicki ex cancellaria regni super memoratum episcopatum Leopolensem, Haliciensem, Camenecensem Podoliae privilegio, ac super sui protestantium episcopi Leopoliensis iam actualis episcopiam per sacram regiam maiestatem benigniter collato, electioni et firmationi mutuo conintellegabilique

consensu summe laesivo ac eidem contra innotuit illic¹⁾ vero serenissimo principi domino nostro clementissimo per publicam fecere protestationem idque in eo: Quod cum ex vi publicarum clementissimi ac serenissimi per Poloniā nostri principis, ad praesens nobis feliciter regnantis, bene . . . nemo unquam in collato sibi quovis honore, nec per se, nec per quorum alium alienumciare, nec illud a se alioque quovis abrogare debeat, nec possit, nihilominus memoratus devotus Swistelnicki, levipendendis eisdem legibus, ab invidentissimis perillustri et venerabili in Christo Josepho Szumlański, Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae episcopatus ritus graeco-ruthenici, iam actu ipso episcopo, dictum honorem seu per se, seu per dictum eundem Świstelnicki ambientibus, male consultis hominibus, cancellariam regni male et sinistre informare, electionem sui illegitimam, imo ex se nullam, contra quam protestationes per incolas propriae dioecesis et districtuum coram actis praesentibus factae extant, eidem cancellariae regni ad impositam, obtendere atque nescio quo pacto et modo, conditis sibi quasi documentis literisque, infirmare atque ex eadem cancellaria, in summum iuris publici, privilegii et aliorum iuridicorum documentorum praeiudicium, dicto perillustri et venerabili Szumlański super episcopatus requisitos datorum, per sacram regiam maiestatem (praevia incolarum nobilium propriae dioecesis et aliorum, quibus de iure competebat, electione eiusque confirmationes)¹⁾ benigniter dati, aliud privilegium seorsivum super eandem episcopiam exportare, seque ad hoc ius dicto episcopo Leopolensi actuali episcopiae dictae de integro possessoris ingerere, immiscere, insinuare, sibique eandem episcopiam indebite iuridicare et usurpare praesumit et praesumpsit, prout ipso facto cancellariam regni male informavit. Electionem sui ex se nullam et illegitimam ob diversae dioecesis, nimium Praemisliensis, qui suo subsunt episcopo, incolas in parvo numero, scilicet in quinque personis tantummodo extante, quodam modo factam, eidem cancellariae ad eiusdem cancel-

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

lariae faciliorem impositionem obtendit, privilegium ex cancellaria regni exportavit illudque ad executionem deduci intendit, minime spectuendo sanctorum patrum canones et sacrosancte a quovis chrysostomo illorum observanda proscripta ecclesiastica, quibus proscriptis iidem sancti patres vetant prohibentque, quemvis bigamum et viduogamum non minus ad solum altare in praesbiterum ordinari, multo magis in episcopum consecrari, quibus ille idemque devotus Swistelnicki levipensis nimirum sanctorum patrum canonibus, super eosdem episcopatus recensitos privilegium hunc ex aequo ab invidiis dicto per illustri episcopo actuali Leopoliensi et legitime ad eandem episcopiam ordinatum, eundem honorem iniurie et ex inabilitate, cum eodem Swistelnicki simoniace avolventibus hominibus ex iniquo consultus et instructus, non attenta in se ad eundem honorem episcopalem habilitate moli tuto aliisque requisitis, ut praerecensitum privilegium licet si bigamus et viduogamus reperiatur, et ad hoc munus episcopale eiusque officium competens apte, legitime, iuridice minus idoneus exstiterit, exportavit, exportatum privatis copiis ac rescriptis omnibus publicavit ignoratui in cuius opprobrium et dedecus, cui tamen devoto Swistelnicki eiusdem privilegii executio peragenda . . . citationum ex cancellaria regni extradit serio prohibita et recensitoque per illustri et venerabili episcopo Leopoliensi actuali nimium Josepho Szumlański, omnique par est, et qua debuit observari circa suam episcopiam suam possessionem omnis quies praecustodita sit. Ille vero cum haec omnia praemissa audace praesumit et in quibusdam praesumpsit, hinc ne aliqua inde legum et regni constitutionum laesio et contemptus, obventus earundemque legum integritati praecavendo, hanc suam solennem, suis explicitis nominibus et cognominibus, superius recensitis, et aliorum suorum accoliarum, solennem praemissorum nomine facere protestationem, salvam sibi et dicto per illustri Szumlański, ipso actu episcopo, tantae praesumptionis iuridicam, ubi de iure competent, vindicationem reservandam.

Лъвов. бернард. арх., кн. 420, стр. 803—810.

CII.

1668 года, 16 мая. Протестація Іосифа Шумлянскаго противъ митрополита Антонія Винницкаго.

Actum in castro Leopoliensi feria quarta post Dominicam Exaudi proxima anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo. Pro parte episcopi Leopoliensis ritus graeci et aliorum manifestatio.

Ad officium et acta praesentia castrenia capitanealia Leopoliensia personaliter veniens perillustris et admodum reverendus dominus Josephus Szumlański, episcopus ritus graeci Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae, postquam sibi de quadam protestatione per reverendos patres Wiktorem Kamieniecki, archimandritam Deraensem, et Ioannem Keronowicz aliasque personas nonnullas nobiles, ceteras et plebeias, ad conflandam invidiam populi et ignominiam perillustri protestanti inviendam suffectas et subordinatas suo, et perillustris reverendissimique domini Antonii Winnicki, metropolitae Kijoviensis contra se calumniosissime hic facta innotuit, solenniter eidem officio, praecavendo indemnitati et honori suo, tot funestissimis objectionibus inonerato, tam contra eosdem ipsos protestantes, quam perillustrem et reverendum metropolitam huiusmodi protestationis authorem, questus est in eo: Quia is idem illustris et reverendissimus dominus vacantem ante hac episcopatum loci praesentis et Haliciensem atque Camenecensem, beneficio et gratia serenissimi principis domini nostri clementissimi, administrationi suaे tantisper, donec in locum decessi novus successor diligeretur, commissum habens, non bono ecclesiae et necessitatibus atque desideriis populi studuit, sed eo conatus suos divertet, ut electio episcopi, per iura sacra et diplomata serennissimorum regum Poloniae constitutionibus regni approbata, semper statibus spirituali et equestri libera

in suum futurum reiiceretur, ipse vero illustris et reverendissimus metropolita episcopatu taliter vacante luculentius uteretur et fortunas suas proventibus ecclesiasticis locupletaret. Cum verum nobilitas, legum ecclesiasticarum accurata tutrix, quo studia et concilia reverendissimi metropolitae vergerent, mature perspexerit et electio-
nem, uti summe necessariam, otius indici flagitaverit, tum reverendissimus, desideria instantis populi permulcendo, conventum quidem in loco electioni destinato, per universales suas litteras indixit, sed mox eundem per privata sua rescripta ad multas personas, sibi in ea causa faventes, transmissa, disturbare et irritare conatus est. Deinceps vero cum nec eos conatus reverendissimi metropolitae numen divinum prosperaverit et nobilitas universalibus ipsius pro tempore et loco destinato frequentissima comparens, concordibus, studiis et vocibus consonis admodum reverendum protestantem in episcopum loci praesentis elegerit, electumque primum illustrissimo et reverendissimo domino Ioanni Tarnowski, archiepiscopo Leopoliensi, deinde suam attestationem praesentaverit, praesentatusque protestans collati episcopatus privilegium a sacra regia maiestate gratiosissime impe-
tratum obtinuerit, tum reverendissimus metropolita, prout ipsam personam electi, ita et electionem eius invisam habens, nova consilia, quibus eandem irritare et privilegium sacrae regiae maiestatis ener-
vare posset, agitare coepit, atque imprimis protestantem ac si inha-
bilem et gerendo episcopatui nequaquam parem esse, quinimo ex nullitate electionis et nullitate privilegii regii episcopum nullum esse populo intimavit, loco consecrationis, quam ab eo protestans ea, qua par fuit, submissione sua, exposcebat, eundem hominem innocentem in ius et iudicium suum privato odio vocari et quasi contumacem in causa sua propria anathemate percussit, extra fines regni in Moldaviam, beneficio et consensu serenissimi domini accidente pro consecratione sui obtainenda, provectum litteris suis calumniatoriis tam protestanti ipsi, quam et sacrae regiae maiestati, tum et dignitati procerum regui, omnes eos damnosos ecclesiae graecae curatores no-
minando, iniuriosis persecutus est; easque litteras ad palatinum Mol-

daviae et aulicos eius scriptas publice, ne protestans consecretur, ibidem recitari curavit, omninoque tam suis eisdem, quam et personarum nonnullarum, videlicet nobilium Ioannis Mazaraki et Georgii Papara, contra quos seorsive facta occasione earundem litterarum coram praesentibus actis per protestantem exstat protestatio, litteris persuadere palatino conatus est, ut protestans seu transfuga et iurium sacrorum violator et captivus ad patriarcham Constantino-politanum et portam Ottomanicam pro ultimo supplicio peragendo abduceretur. Sed cum tanti conatus reverendissimi metropolitae, Deo optimo maximo sic volente, in cassum et irritum cesserint, protestans vero, beneficio sacrae regiae maiestatis, domini sui clementissimi, et promotione illustrum ac magnificorum procerum regni, prout ecclesiae ipsi ita et protestanti ministro eius optime cupientium, rite consecratum exstiterit, nihilque amplius faciendum restaret, nisi ut protestans, pleno iure episcopus factus, cathedram episcopalem capppereret et in ea residens munera officii sui praesertim, imminente iam solennitate paschali, adimpleret, eoque nomine omnium fidelium atque spiritualium atque secularium votis rogaretur, in contrarium vero reverendissimus metropolita, armato et numeroso satellitio septurus, aditum omnem prohiberet. Tandem unus ex praesbyteris, cui ante hac protestans, Moldaviam profecturus, cathedralm integre conservandam reliquerat, et cui eandem reverendissimus metropolita violenter, cum pridie circumcisionis Christi Domini proxime praeterita invadens, eripuerat, secreto suo consilio, re nulli communicata, inscio protestante, non consentiente quopiam ex familiaribus et domesticis ipsius, servata et sua sacerdotali modestia et publica securitate salva immunitateque ecclesiastica illaesa, citra praeiudicium cuiuspiam, absque iniuria, damno et laesione alterius, domum illam episcopalem, violenter sibi erectam, fortuna secundante rehibuit, ab iniuriosis occupatoribus eliberavit, et eliberatam die crastina horis antemeridianis protestantem quaerendum, concomitante et applaudente populo, possessionaliter introduxit. Rem eam totam non aliter gestam esse fide honore et conscientia sua et ad praesens confirmat, et in

omni foro se cōprobaturum declarat protestans. Quantum vero attinet protestationem reverendissimi metropolitae et ceterorum eius adhaerentium, eam in omnibus suis punctis et condentis nihil veritatis et realitatis habere, quin imo mere esse calumniosam ad inone-randum populari invidia et ad vexandum lite protestantem confictam, suo loco probabit per illustris et admodum reverendus protestans, manifestatione praesenti in praemissis mediante.

Львов. бернард. арх., кн. 420, стр. 942—946.

CIII.

1668 года, 16 мая. Протестація шляхты, духовенства и братствъ противъ Іеремія Свистельницкаго, Антонія Винницкаго, митрополита Кіевскаго, Георгія Гушовскаго, епископа Перемышльскаго и другихъ, вмѣшивающихся въ дѣла Львовской епархіи, съ упоминаніемъ, что Свистельницкій не можетъ имѣть никакого права на Львовское епи-скоство, какъ выбранный только пятью лицами и то родственниками Винницкаго, клиръ же и братства въ избраніи не участвовали, равыше избрали Шумлянского.

Actum in castro Leopoliensi, feria quarta post Dominicam
Exaudi proxima anno domini millesimo sexcentesimo sexagesimo
octavo. Incolae et cives Leopolienses contra Winnicki et Hoszowski,
episcopum Praemisliensem ritus gracci, protestantur.

Ad officium actaque praesentia castrensis capitanealia Leopo-liensia venientes personaliter generosi Alexander Swaryczewski, Ni-colaus Hoszowski, Andreas Brzozkowski, incolae palatin. Podoliae et Russiae districtuum, nec non venerabiles in Christo Josephus Komarzyński, vicarius cathedralis episcopi Leopoliensis, Andreas Hackiewicz sancti Nicolai pontificis, Thomas Petrowicz sancti Theodo-ri martyris atque Joannes Jasiński epiphaniarum Domini, Michael

Rapkowicz exaltationis sanctae Crucis, Erasmus Bazilewicz sanctorum Parascenium virginis et martyris, Michael Iwanowicz transfigurationis Christi Domini, Joannes Pruszkowski nativitatis Beatissimae Virginis Mariae, Joannes Czułowski Beatissimae Virginis Mariae Victoriarum, ecclesiarum graecarum praesbyteri. Nec non honorati ac famati Nicolaus Zuczkiewicz, Hrehorius Zucznik sancti Georgii martyris cathedralis, Paulus Bosko et Ignatius stolarz sancti Nicolai pontificis, Theodorus Matyszewicz, Andreas Horodecki sancti Theodori martyris, Stephanus Kuszczakowicz et Theodorus Kuszczek epiphaniarum Domini, Paulus Bazylewicz et Stephanus Buczkiewicz exaltationis sanctae Crucis, Gregorius Berezowicki et Basilius Horodecki resurrectionis Christi Domini, Nicolaus Zuczkiewicz, alias Poskrobek, et Basilius sanctorum Parascenium, Semion Władyczka et Jlko Lepak transfigurationis Christi Domini, Petrus Kondratowicz et Basilius Rewak sancti Joannis, ecclesiarum earundem confratres seniores et archifratres, hic Leopoli per suburbia Leopoliensia sitarum, et totius Russiae et Podoliae palatinatum terrae districtuum, dioecesum, ad episcopatum Leopoliensem, Haliciensem et Cameneensem Podoliae spectantes ac eorum eidem episcopiae spiritualiter subiectorum incolarum, totiusque cleri ac eius praesbyterorum nominibus, nec non confraternitatum, seniorum, archiconfratrum,—solennem in et contra devotum in saeculo Eustachium, ad praesens vero in religione sancti Basilii magni ritus graeci-ruthenici monasterii Skitensis proffessum Jeremiam Świstelnicki, Leopoliensis episcopiae illegitimum usurpatorem, tum perillustres et venerabiles Antonium Winnicki, antecedaneum Praemisliensem episcopum, et Georgium Hoszowski eiusdem episcopiae simoniacum cessionarium, nec non generosum Alexandrum Szeptycki, incolam Praemisliensem, Samuelem Kropiwnicki et alios ad infrascripta nulliter sese ingerentes, protestationem, simulque querelam ratione inferius specificatorum proposuere, coram eodem praesenti officio unanimiter querimoniam. Quia ipsi et quidem devotus Świstelnicki non attenta minusque pensata, status sui alioquin equestris non tamen habilis et beneficiorum quo-

rumvis ecclesiasticorum incapacis, congruitate et aequitate ad beneficia ecclesiastica concurrere, ac super eadem quomodo pacto titulo, ordine electionis sui literatoriis instrumentis, etenim vix quinque nobilium personarum, dicti Winnicki cognatorum et affinum, ipsiusque nutus exequentium, in cadem devoti Świstelnicki electione reperiebatur numerus, neque clerus, neque confraternitates, nec seniores confraternitatum, archifratres episcopatui dicto subiectarum, quibus vel maxime eadem de iure incumbit et incumbebat electio, privilegium sacrae regiae maiestatis seorsivum ex regni cancellaria ex vi consilii et manualis cooperationis pervenientes dicti Antonii Winnicki, archimandritae Unioviensis, administratoris nominati metropoliae Kijoviensis, nescitur, quo iure per dioecese Leopoliensis episcopatus cessa in dictum venerabilem Hoszowski et simoniace transfusa quodammodo contractualiter, non secus ac bona terrestria, episcopali dignitate demissa, privilegium, ut dictum est, super episcopatus Leopoliensis, iam pridem perillustri et venerabili Josepho Szumlański Leopoliensi, Haliciensi, Podoliae, pro praesenti episcopo, per sacram regiam maiestatem benigniter ad id, ordinum omnium suffragiis liberis legitimaque sui electione collati, ad malam sinistram importunamque instantiam et informationem exportare, sicque exportatum,—licet si litteris citationum e cancellaria regni ad opportunam et iuridicam eiusdem perillustris et venerabilis in Christo Josephi Szumlański, Leopoliensis, Haliciensis, Podoliae episcopi et actualis bonorum et attinentiarum, oboedientiarum per eos, qui suae spirituali subsunt iurisdictioni, praestiti praestandi possessionis, tum acta ipso potioreque iure privilegiati per sacram regiam maiestatem episcopi instantiam emanati eiusdem privilegiis serio inhibita esset exequutio, perillustri vero Josepho Szumlański episcopo priori et potiori quies et pacifica eiusdem possessionis propria possessio praecauta et praemonita est, ad executionem pertinaciter et temerarie deduxit. Etenim non attentis, nec consideratis observandis canonicis, gradibus neque ad inventa ad hunc honorem dignitatemque episcopalem, si non sufficienti, saltim pro modo et persona sua no-

titia literali, peritia, scientia, gravitate Leopoliensi claudestine et quasi, ut dicetur ex scriptis, manu ductus per venerabiles Antonium Winnicki et Hoszowski Praemisiensem episcopum, episcopiae alienae perturbatores, pacis et securitatis publicae, protunc violatores, sub vespertinum crepusculum de feria quarta in feriam quintam sese vergens festinitate ascensionis Christi Domini , ingressus ecclesiam in circulo civitatis Leopoliensis sub titulo assumptae in coelum Gloriosissimae Virginis Mariae occupata et per confraternitatem civitatemque eiusdem ecclesiae episcopo dicto Leopoliensi priori subiecto rebellem ipsique civitati perspectum et ob eadem rebellionem et . . . in termino iuris cum eisdem confratribus per dictum priorem Leopoliensem legitimum episcopum in eundem infrascriptum eisdem tradita et ultra ordinarium mandatum reservata et in illegitimam ac indebitam eisdem venerabilibus supradictis potestatem dimissa ordinationem, recensitus devotus Swistelnicki in se super officium episcopale pertinaciter extorquere et trahere repugnantibus, licet si ut clero, confraternitatibus et pro praesens existenti nobilitate, dissuadenteque et quodam modo prohibente id magnifico Joanne de Magna Kunczece Mniszek, Leopoliensi generali capitaneo, uti brachio regali, ne suo modo serenissimi per Poloniam nostri principis, ad praesens nobis feliciter regnantis, in dato perillustri et venerabili Josepho Szumlanski super suam episcopiam eandem Leopoliensem privilegio priori et potiori autoritas regia laederetur per generosos Alexandrum Szeptycki et Samuelem Kropiwnicki ritus graeci ad hunc actum conventos recensitis venerabilibus et quidem venerabili Winnicki primarie, uti huius actus motori cooperatori et auctori , suadaeque magnifici capitanei Leopoliensis temerario repugnatori accidente ad id nobili ac spectabili magistratu alioque praestantissimo eius ordine Leopoliensi, recusante venerabili capitulo Leopoliensi in persona perillustris et venerabilis in Christo Nicolai Zychini praefati canonici ecclesiae metropolitanae Leopoliensis, nomine illustrissimi ac reverendissimi domini Joannis Tarnowski, Leopoliensis archiepiscopi Clarae Tumbae

abbatis perpetui administratoris ex aliis rationibus in aliis seorsivsi authenticis instrumentis parentibus ordinationem, ut praerecensitum in se trahere praesumpsit, prout in iuridico iniusto illegitimo et loci extraordinario facto per recensitos perperillustrem et venerabilem Antonium Winnicki simoniace factum cessionarium et eundem venerabilem Winnicki, archimandriae Unioviensis administratorem, securitatis publicae et pacis violatores alienae dioecesis et episcopatus temerarie et integrum iuris eiusdem . . . principis nostri serenissimi explicite meram repugnantiam, a privilegiis eius convulsionem ac autoritate eiusdem sacrae regiae maiestatis contemptum, sese continuantes inter turbatores alienae iurisdictionis et officii episcopalnis prosequutores, sibi ipsi soli officium hoc idem nulliter vendicatores, usurpatores, gravissimarum instantiarum ex indigno contemptores si bique pro arbitrio et propria ratione, etiam extraordinarie facere, aggredi licere praesumentes, in dictum officium ordinatus est. Quare contra omnes iterato omni, qua par est, solennissime et graviter querulant et protestantur, offerendo se tantae praesumptiae, audaciae, licentiae ausum praemissorumque omnium contemptum iure mediante viudicata, salva, si et in quantum opus eius protestationis fuerit, melioratione reservata.

Львов. бернард. арх., кн. үр., т. 420, стр. 934—941.

CIV.

1668 года, 18 мая. Реляція возного о врученії Йосифу Шумлянскому королевскаго приказа явиться въ королевскій судъ въ продолженіи четырехъ недѣль, по обвиненію въ симонії, въ незаконномъ избраниі, полученіи привилегіи на Львовское епископство, посвященіи изгнанными изъ Турціі митрополитами, рукоположеніи во священники двоеженцевъ за плату, въ нападеніи на церковь св. Георгія и проч.

Actum in castra Haliciensia feria tertia post festum Sanctissimae ac Individualis Nativitatis proxima anno Domini 1668.

Relatio ministerialis positi mandati ex parte reverendi Swistelnicki contra reverendum Szumlański post curiam.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Haliciensia personaliter veniens ministerialis regni generalis providus Fedor de Uście, authenticatus iuratus, officio praesenti notus, una cum nobilibus Alexandro Stupnicki et Luca Hołyński, sibi gratia maioris testimonii adhibitis, in vim suae verae, ac fidelis, relationis publice libereque recognovit: Quia ipse, una cum dictis nobilibus ex parte et ad instantiam infrascriptorum actorum contra infrascriptos citatos, mandatum infrascriptum sacrae regiae maiestatis, post curiam sacrae regiae maiestatis spectans, de tenore tali: Joannes Casimirus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitia, Livoniae, Smolensciae Czernichoviaeque, nec non Sveccorum, Gottorum Vandalorumque hereditarius rex. Tibi religioso Josepho Szumlański, ordinis sancti Basilii monasterii Krechoviensis professo excommunicato, tituli episcopatus Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae ritus graeci illegitimo usurpatoris, de eodem titulo, personaque et bonis tuis omnibus, ac contra infrascripta mandamus, ut coram iudicio nostro et assessorum nostrorum Varsaviae, aut ubi tunc cum curia nostra feliciter constituti fuerimus, a positione praesentis citationis in quatuor septimanis, vel dum causa infrascripta ex registro publico ad iudicandum inciderit, ad instantiam instigatoris regni personaliter et peremptorie compareas, qui te ex delatione venerabilis Eremiae Świstelnicki, legitimi episcopi Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae ritus graeci, atque totius cleri praefatarum ecclesiarum nec non illustrium, magnificorum, generosorum ac nobilium incolarum ritus graeci, in terris et districtibus iisdem degentium, citat pro eo: Quia tu existens excommunicatus et beneficii cuiuscuius incapax, postpositis legibus et privilegiis ac diplomatibus religionis merae graecae ac simul constitutionibus regni et pactis conventis nostris cum republica, quibus cautum et praecustoditum est, ne quispiam ad beneficia ecclesiastica ritus graeci ascendere et per nos declarari ac

constitui possit aut debeat, nisi prius ab incolis omnibus spiritualibus et saecularibus ritus graeci iurisdictioni talis ecclesiae, quo ad spiritualia subiectis, ex quattuor candidatis electus et per venerabilem patrem archiepiscopum Kijoviensem Haliciensemque ac totius Russiae ritus graeci metropolitanum nobis praesentatus et commendatus sit, prout ipsa privilegia, lauda, diplomata et rescripta serenissimorum antecessorum nostrorum, ac pacta conventa de praemissis testantur et citra universalem et legitimam electionem, legitime indictam et publicatam, sine candidatis, extra locum legitimum, nimirum ecclesiae cathedralis metropolitanae Leopoliensis sancti Georgii, tali actu antiquitus usitatum, conquisitis sibi clam et claudestine privatorum aliquodem domesticis suffragiis, sine ulla presentatione et commendatione archiepiscopi metropolitani Kijoviensis, Haliciensis et totius Russiae, post obitum olim venerabilis Athanasii Želiborski, te ipsum et privata autoritate et suffragio tui ipsius proprio in episcopatum Leopoliensem, Haliciensem et Camenecensem Podoliae, sine candidatis, absolute solum et unicum eligere et nominare consecrationemque non a iurisdictione ordinaria, sed a conquisitis qui busdam generosis exilibus, in Moscoviam tendentibus, qui se metropolitanos graecarum provinciarum asserebant accipere, te ipsummet nobis praesentare et commendare ac simoniaco modo episcopatum praefatum in vim mercedis pro meritis tuis militaribus a nobis petere atque iuxta petitionem tuam privilegium e cancellaria nostra obtinere, iurisdictionem episcopalem cum perceptione in competentium simoniatorumque proventuum arripere et intercipere, prout de facto modis praefactis denique illegalibus, erroneis et abruptis accipisti et intercepisti, iisdemque omnibus fretus praetensam iurisdictionem tuam episcopalem a vi et oppressione nonnullorum ecclesiasticorum ritus graeci inchoasti, personas iure ecclesiastico damnatos et receptis muneribus et pretiis postremo statui restituisti, absolvisti, dispersasti et benedixisti, utpote in villa Kuniscowa districtus Trembovliensis, poponem bigamum, Kumerak dictum, aequae et bonae monetae taleros quadraginta ab eo receptis, ospensasti, absolvasti,

ad ritus ecclesiae adhuc tunc ipsem et saecularis admisisti, in Bóbrka vicario, qui hominem manu sua propria trucidaverat, olim degradato celebrare permisisti, insuper aliis etiam praeposuisti, in Horodenka bigamo poponi et viduogamo, in bonis villae Selce poponi itidem bigamo et viduogamo facultatem celebrandi sacra contulisti, in Tyśmienica diaconum suae dioecesis, Hryslak dictum, bigamum, recepisti, ab eo bonae monetae quadraginta florenorum et medium tunnam mellis ad consecrationis tuae ministerium tecum recepisti, eleemosynas pro reparatione ecclesiarum et monasterorum per populum collatas ab ecclesiasticis violenter recipisti et in usum suum convertisti, aliaque multa a munere et officio verae et legitimae iurisdictionis alienae perpetrasti, prout de facto religiosum Hedeon Strus, archidiaconem illustris archiepiscopi metropolitani Kijoviensis, in via publica libera per tuos famulos seu satellites captum, in vinculis cathenis ligatum et comprehensum in strictissimis carceribus per spatium duarum septimanarum detenuisti, protestatione eo nomine facta latiori; religiosum Alexandrum Tustanowski, decanum cathedralis Leopoliensem, dum eandem cathedralis, media nocte, modo claudestino indebito non pastorali, per officium verum praedoneo, tot personis spiritualibus et saecularibus nobilibus ad latus praefati illustris archiepiscopi metropolitani residentibus, trucidatis et occisis, vi et violenter invasisti, occupasti, locum sacrum sanguine innocentis madefactasti, aliaque inenarrabilia facta execrasti et perpetrasti et inter sepulchra mortuorum famulos et amicos praedicti illustris archiepiscopi metropolitani Kijoviensis proicere demandasti, et ibidem per dies et noctes aliquot fame et inedia premendo detinuisti. Quae tibi in termino futuro fusius deducentur et declarabuntur. Quoniam itaque privilegium suprascriptum, ut et titulum ac ordinem episcopalem non rite nec legitime, sed mediis abruptis, claudestinis, illegalibus et illicitis, iuri quem tam regni quam ecclesiastico canonico ritus graeci contrariis, in convulsionem liberae electionis in collisso suprascriptis tam ecclesiasticis, quam saecularibus debitae, sine praemissis legitimis circumstantiis et sollennitatibus, sine legitima con-

seceratione, ipse exlex et excommunicatus, in supposito simoniaco, e cancellaria nostra ad sinistram ipsius per te informationem obtinuisti, quo et si nullitati obnoxii per tot insuper illegales dispensationes abusus est, idcirco citaris ad reponendum coram nobis et iudicio nostro hoc idem privilegium tuum ad videndum et audiendum, illud tanquam illegaliter obtentum et ipso iure invalidum tolli, cassari et annihillari, delatoris vero rite et legitime electi et praesentati privilegium approbari ac vigore ipsius te pro degradatione et poenis personalibus de iure competentibus ad officium spirituale competens remitti, actori vero episcopatum praefatum Leopoliensem, Haliciensem et Camenecensem Podoliae cum omnibus et singulis, cum bonis, utilitatibus, commodis, proventibus, attinentiisque et pertinentiis ius adiudicari, te praeterea indamni et litis expensis condemnari, idque, quod iuris est, ea in causa statui et sententiari, contumacia tua non obstante, sis iudicialiter terminum attentaturus. Datum Varsaviae, feria sexta post Dominicam Exaudi proxima, anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo. Editum et quidem sabbato post festa solennia sacri Pentecosten proximo proxime praeterito in suburbio civitatis Leopoliensis, in mansione circa ecclesiam cathedralem Leopoliensem, sub titulo sancti Georgii ritus graeci situata, posuit, positionem ipsimet citato ad manus tradendam publicavit, de quo praesens eiusdem ministerialis relatio et nobilium conformis attestatio.

Львовскій бернард. арх., кн. гр. Галицкая, т. 164, стр. 742—750 и т. 165, стр. 1202—1206.

Примѣч. Въ тоже время были предъявлены: протестація Феодора Жураковскаго противъ Ереміи Свистельницкаго о незаконномъ присвоеніи имъ себѣ титула епископа Львовскаго и нападанія на приверженцевъ Шумлянскаго (Львов. бернард. арх., кн. гр., т. 420, стр. 986—990); репротестація и манифестація Самуила Шумлянскаго противъ Ереміи Свистельницкаго. (Тамъ же, т. 428, стр. 661).

CV.

1668 года, 25 іюня. Протестація Іоанна Грабовецкаго, Жураковскихъ и другихъ противъ фиктивнаго избранія Іосифа Шумлянскаго епископомъ Львовскимъ.

Actum in castra Haliciensia post festum nativitatis sancti Joannis Baptistae proxima anno Domini 1668.

Nobilis Grabowiecki ac alii contra Szumlański protestatur.

Ad officium et acta praesentia castrenzia capitanealia Haliciensis personaliter venientes generosi: Joannes Grabowiecki, Joannes ac Iwan Źyrakowscy, Theodorus Hołyński, Iwan Korczyński, Basilius Tatumir, suo et aliorum nobilium ritus graeci districtus Haliciensis incolarum nomine, solenniter in et contra religiosum Josephum Szumlański quaesti et protestati sunt in eo, quia ipse, a plurimis nobilibus expostulando subscriptiones super electionem sui fictam pro episcopatu Leopoliensi, Haliciensi et Camenecenci Podoliae ritus graeci, nomina et cognomina sui protestantium et aliorum incolarum vicinorumque suorum, inseciis modernis protestantibus et absentibus, ac si protestantes fuerint circa electionem praesentes, modo fictitio et simulato per substitutas personas subscrispsit et in electione facta connotavit, de qua subscriptione nominum et cognominum sui protestantium, quam primum sibi protestantibus innotuit de fictione subscriptionum sui protestantium, tunc de nullitate ac invaliditate earundem, annihilando eandem simulatam electionem, nomine suo et aliorum nobilium ritus graeci districtus Haliciensis, contra eundem religiosum Szumlański iterum atque iterum protestantur et manifestantur.

Львов. бернард. арх., кн. гр. Галицк., т. 165, стр. 969—970.

CVI.

1668 года, 12 іюля. Универсалъ короля Яна Казиміра, о признанії Іосифа Шумлянскаго епископомъ Львовскимъ, объ уничтоженіи грамоты, данной на тоже епископство Іеремію Свистельницкому.

Actum in castra Haliciensia, feria tertia post festum sanctae Mariae Magdalena proxima anno Domini 1668.

Oblata litterarum praedicatoriarum sacrae regiae maiestatis episcopo r(itus) g(raeci) datarum.

Officium praesens castrense capitaneale Haliciense infrascriptas litteras praedicatorias, vulgo wieszce, sacrae regiae maiestatis perillustri et admodum reverendo patri Josepho Szumlański, legitimo episcopo Leopoliensi, Haliciensi, Camenecensi Podoliae ritus graeci benigniter ab eadem sacra regia maiestate datas et collatas, manu propria eiusdem sacrae regiae maiestatis subscriptas et sigillo minoris cancellariae regni communitas, de actu et data illarum Varsaviae die duodecima mensis iunii anno currenti, ad acticandum vero per generosum Georgium Jasmanicki porrectas, ad acta officii sui suscepit eisdemque ingrossari demandavit, ea serie verborum, quae sequitur:
Jan Kazimierz, z Bożej Łaski król Polski, wielki książę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Inflanckie, Smoleńskie, Czernichowskie, a Szwedzki, Gottski, Wandalski dziedziczny król. Wszystkim wobec i każdemu zosobna, komu to wiedzieć należy, a mianowicie stanu rycerskiego, szlacheckiego, miejskiego i jakiej-kolwiek condiciej ludziom, w województwie Ruskiem i Podolskiem, rezidującym, także też bractwom Lwowskim miejskim, jako i przedmiejskim Halickim, Kamienieckim i wszystkim, w powiatach tych znajdującym się obywatelom wiernie nam miłym i Łaską naszą królewską. Wiernie nam mili! Conferowaliśmy przed rokiem na władycwo Lwowskie wielebnemu ojcu Josephowi Szumlańskiemu, po zejściu z tego świata wielebnego Athanazego Żeliborskiego, episcopa Lwowskiego, Halickiego i Kamienieckiego, wakującą, na co i confir-

matia nasza, za zgodną obywatelów religii greckiej diecezyi tego
władycią elektią ludzi i obywatelów ziemi pomienionej, przez osobliwy
przywilej zaszła. A że za opacznem udaniem i złą informacyją
nadzwyczaj z kancelaryi naszej wyszedł niedawnymi czasy na osobę
szlachetnego Eustachego Świdnickiego powtórny przywilej, co jako
przeciwko prawo pospolitemu, od nas i najjaśniejszych antecessorów
naszych nadanemu, stało się, tak królewską naszą ostatnią deklara-
cją annihilowaliśmy powtórny ad male narrata uproszony przywilej.
Napominamy przeto wierności waszej mieć to chcemy, abyście po-
mienionemu wielebnemu ojcu Józefowi Szumlańskiemu, władcy swemu,
jako pierwszemu od rad naszych i całego województwa tamecznego
obywatelów ritus graeci zaleconemu, i od nas uprzywilejowanemu
z powinności i obowiązku swego wszelaką powinność, posłuszeństwo
i należyte poszanowanie, jako w duchowieństwie przełożonemu swemu
religij greckiej, a nie inszemu, oddawali i we wszelkich obowiązkach,
które władzkom Lwowskim przynależą, dość czynili i inaczej nie
czyniąc dla łaski naszej, wyraźnej woli i deklaracyi ostatniej naszej
z powinności swej pod winami na nieposłużnych w prawie koron-
nem opisanymi. Dan w Warszawie dnia XII miesiąca lipca, roku
Pańskiego MDCLXVIII, panowania królestw naszych Polskiego i
Szwedzkiego XXI roku, Jan Kazimierz król. List wieszczy do pos-
płstwa województwa Ruskiego ritus graeci. Ksiądz Stanisław Lipski,
regent cancellarii koronnej. Locus sigilli minoris cancellariae regni.
Post ingrossationem vero originale eidem offerenti est restitutum, de
quo restituto officium praesens quietatur.

*Львовскій бернард. арх., кн. үр. Галицк., т. 165, стр.
1181—1183.*

Примѣч. Такого же содержанія рескриптъ былъ посланъ Андрею Потоцкому,
коронному хорунжему и старостѣ Галицкому, Медицкому, Мосацкому и Рончицкому.
(Тамъ же т. 165, стр. 1193—1194).

CVII.

1168 года, 14 іюля. Протестація Іеремії Свистельницкаго противъ Шумлинскихъ, по поводу ихъ нападенія на него въ Крилосѣ, заключенія его и протодіакона Зосимы въ тюрьму..

Actum in castra Haliciensia sabbatho in crastino festi sanctae Margarethae virginis et martyris anno Domini 1668.

Sielecki, nomine reverendi Swistelnicki, contra Szumlańskie et alios protestatur.

Ad officium et acta praesentia castrenzia capitanealia Haliciensia personaliser veniens generosus Joannes Sielecki, nomine per illustris et admodum reverendi patris Hiacremiae Świstelnicki, Leopoliensis, Haliciensis, Camenecensis Podoliae ritus graeci episcopi, in et contra generosos Alexandrum, Constantimum et Samuelem Szumlańskie facti infrascripti principales, tum nobilem Stanislaum Garnysz atque honestos Hrehorium Korytkiewicz, Paulum Czaykowski et alterum Czaykowski, Joannem Kisiel, Nicolaum Ordowski, Romankiewicz aliasque plurimos, numerum quinguaginta excedentes, comprincipales et mutuos cooperatores, ad praesens de nomine et cognomine ignotos, qui tamen hic pro expressis censeri debent, solenniter gravique in querela questus et protestatus est, idque in eo: Quia illi cum suis comprincipalibus et complicibus, penitus divino timore abiecto, postpositisque legibus et constitutionibus regni, contra quosvis depraedatores invasoresque nocturnos loci sacri severe sanctatis, verum illi in contrarium, levipendium atque contemptum earundem legum faciendo, adscitis sibi multis comprincipalibus, complicibus et asseclis, in omnem licentiam effusis, tempore nuper præterito, videlicet e die hesterna in diem hodiernam actus praesentis vergenti post reclamationem iudicorum querelarum, post medium noctem, cum bombardis longioribus et brevioribus, pulvere sulphureo et globis plumbeis onustis, ad bona villae Kryłos prædomeo more supervenerunt monasteriumque ibidem situm mox cum suis comprin-

cipalibus, ut nemo effugere valeat, circumdederunt serisque portarum cum commissis ad perillustrem et admodum reverendum episcopum accurerunt, eumdemque aripuerunt et sub arctam custodiam una cum nobili ac reverendo Zosima Rożański, archidiacone, ad carceres privatos et squalidos tradiderunt. Ceteri vero comprincipales, ubique in domibus somno deditos famulos eiusdem perillustris et admodum reverendi episcopi Leopoliensis quaerendo, unumquemque in lecto dormientem offensum capiebant, ligatisque a tergo manibus, nudos, receptis vestibus, percutiendo ad carceres inciebant, ut facilius suum illicitum facinus patrare possint, collectisque omnibus famulis praefati reverendi episcopi, eosdem concussos, converberatos, frameisque consanciatos et ligatos, ut praemissum est, ad carceres strictos et squalidos tradiderunt, serisque clauiserunt, custodiamque fame et inedia macerando adhibuerunt. Postmodum res plurimas, in promptu existentes, utpote paratae pecuniae mille aureos Ungaricales apud ipsummet episcopum, apud famulos, apud quemlibet per decem per vigintitum equos cum ephipiis, boves, bombardas breviares et longiores, vestimenta, reliquas vero res, ut apparamenta, ad ornatum episcopalem spectantia in scrinis ex intra concussis scrinii, in vim praedae ac spolia, receperunt ac inter se partiti sunt. Quo suo tali progressu pacem et securitatem publicam violarunt, poenasque eo nomine sancitas demeruerunt, ratione quorum omnium idem protestans offert perillustrem et admodum reverendum episcopum cum eodem principali, comprincipalibus in foro fori iure acturum.

Лъвов. бернард. арх., кн. үр. Галицк., т. 165, срп. 1099—1101.

CVIII.

1668 года, 21 июля. Протестація Іосифа и Самуила Шумлянскихъ и ихъ приверженцевъ по поводу нападенія на нихъ въ Крилосѣ Ереміи Свистельницкаго и его приверженцевъ, панесенія имъ ранъ и разграбленія ихъ имущества.

Actum in castra Haliciensia sabbatho pridie festi sanctae Mariae Magdalena anno Domini 1668.

Szumlański et alii contra vonerabilem Świstelnicki protestantur.

Ad officium et acta praesentia castrenzia capitanealia Haliciensia personaliter venientes generosus Samuel Szumlański suo et perillustris ac admodum reverendi in Christo patris Josephi Szumlański, Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae rite et legitime electi et ordinati ritus graeci episcopi, ad praesens ob nimiam lethalem convulnerationum et ex arcu sagitta transfixionem in lecto aegritudinis decumbentis, nec ullo modo acta praesentia adire valentis, fratris sui germani, nomine, tum venerabiles Samuel Krasuski et Pantelimon Mużyłowski, praefati reverendi episcopi archidiaconus et concionator et generosi ac nobiles Theodorus Żurakowski, Joannes Romankiewicz, Eustachius Szumlański, Nicolaus Ordowski, Ignacius Czaykowski, Joannes Kisiel, Christophorus Jankowski, Andreas Boczkowski, Petrus Witwicki, Andreas Żurakowski, Petrus Jaworski, Stephanus Zalewski, Joannes Połużyński, praefati perillustris et admodum reverendi in Christo patris Josephi Szumlański, Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae ritus graeci legitimi episcopi, famuli atque honestus Alexander eiusdem reverendi episcopi haido, suo et aliorum nobilium Joannis Lipnicki, Stephani Szczygielski, Nicolai Hoszowski, Andreac Laskowski (qui nescitus ubinam per infrascriptos inculpatos occisi aut facti fuerint),¹⁾ nominibus, sanguine et lacrimis perfusi, coram eodem

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

officio in et contra venerabilem Hieremiam Swistelnicki, tituli episcopatus Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae ritus graeci, indebite et illegitime usurpatorem, cuius iussu, informatione, mandato et immissione infrascripta exscreabilia Deo et hominibus facinora perpetrata sunt, principalem et religiosum Melechium Tetera, Petricensem ihumenum ritus graeci, coadiatorem, tum generosos Samuelem Kropiwnicki, eiusdem venerabilis Świstelnicki generum, Basilium et Constantimum Zeklorskie, fratres germanos, Theodorum Berezowski, primarios facti infrascripti auctores et homicidii in corpore olim generosi Michaelis Garnysz, praefati perillustris reverendi episcopi famuli, patiatores et voluntarios homicidas, tum perillustrem reverendum Antonium Winnicki, nominatum metropolitae Kijoviensis et generosos Basilium Zagurzyński, Alexandrum Redka Hołyński, Joannem Mazarakı, Georgium Papara, praefatorum homicidarum primarios, consiliarios et coadiutores, tum famatos Simonem sartorem, dictum Psiospyte, Petrum Złotnik, Danielem Diak, Theodorum Onyskiewicz, Gabrielem Hurkoperec, Alexandrum Mieczniczek sartorem, Basilium Beznosko, Fedi . . . Brodziakowski, Demetrium Semanczuk, Basilium Bernatowicz, Theodorum Mikulicz, Theodorum Vravicz, proconsulem, Demetrium Rudko et filium eius Jacko ślusarz, Wasil Szyliyczyk Skatniet sartorem, Eliam Mieczniczek stary, Stephanum Niedoryżczyk, Alexandrum sartorem, Juszczuk zięć, Petrum Kiszka, Gabrielem Nowoliczewny aliasque fratres et confratres confraternitatis ritus graeci oppidi Halicz, cives et incolas Halicienses, tum principales et complices, ad praesens de nominibus et cognominibus ignotos, postquam innotuerint in quovis termino et gradu iuris spesificandos, tam religiosum Zosimam Rożański eiusdem venerabilis Świstelnicki adhaerentem, atque nobiles Joannem Sielecki, Joannem Horodyski, Damianum Goszarowski, Petrum Kabylecki, Hieremiam Ulanicki, Joannem Rewkowicz, Basilium Drohomirecki, Joannem Piotrowski, Basilium Nowosielecki, Danielem Sarnicki, Hrehorium Tatomiř, Petrum Pawłowski et honestum Stephanum, praefati venerabilis Świstelnicki famulos ac alios quam plurimos, de nominibus et cognomi-

bus ignotos, postquam innotuerint in quovis termino et gradu iuris specificandos, qui licet, si ad praesens ignorantur, pro expressis tamen centes et habentes, sui protestantium et praefati reverendi episcopi nocturnos invasores, spoliatores et depraedatores, gravi cum dolore ac gemebundi questi et protestati sunt idque in eo: quia illi et praecipue generosus Samuel Kropiwnicki, principalis auctor cum suis comprincipalibus et complicibus, non veriti autoritatem legum publicarum, homicidia, depraedationes invasionesque nocturnas omnibus in locis et praecipue hic, non procul a finibus Valachorum, severe et rigide descriptam innixi rebellioni cosacorum Turcarum potestati subiecti, post posita iudiciorum tribunalium causarum fisci Haliciensium, circa reclamationem eorundem iudiciorum sub poenis mille marcarum et sessione tunica securitatis omnimoda declarione, postpositis eisdem legibus et constitutionibus regni in contrarium et levi pendio earundem faciendo, divino timore et veritate eiusdem religionis ac dilectione proximi procul posthabita, adscitis sibi praefatis comprincipalibus et complicibus, aliisque quam plurimus, ad hoc impium et sceleratum facinus perpetrandum conductis, asseclis, ut-pote civibus Haliciensibus, a Pilaviano cosacorum proelio insolentia et rebellione imbutis, voluntariis coadiutoribus et mutuis cooperatoribus, instinctu, iussu, scitu et mandato suprascripti venerabilis Świstelnicki, accepta certa notitia de melioribus et firmioribus suprascripti perillustris reverendi episcopi antea et recenter privilegiis obtentis et iudiciis assessorialibus per sacram regiam maiestatem confirmatis, ex metricis regni extractis, nuper vero confraternitati ritus graeci hic Haliciae in ecclesia nativitatis Christi Domini situata ad obedientiam praestandam ostensis, quibus praefatus venerabilis Świstelnicki non ad libitum sui vel maxime serviendum auditis, penitus desperans et in cassum suos videns circa impetratum sibi privilegium evenisse sumptus, nulla iam alia habita via agendi, qua, e vita perillustrem reverendum episcopum tollendi, taliterque eosdem sumptus, morte illata eidem episcopo praedaque acquisita, compensandi, cum praefato generoso Samuele Kropiwnicki, genero suo et

suprascriptis consiliariis mutuum impium et nefandum inivit consilium, cuius praefatus generosus Kropiwnicki innixus impio inito consilii, fretusque venerabilis Świstelnicki parentis sui, nuper ad sinistram narrationem a sacra regia maiestate impetrato privilegio, iussa et mandata eiusdem parentis sui exequendo, cum praefatis suis comprincipalibus, complicibus et asseculis ad inferendam violentiam bene instructis et is, dato signo et verbo uno, statim comparendum cum armis et in armis, bombardis longioribus et brevioribus, sulphureo pulvere et globis plumbeis onustis, ad iaculandum bene praeparatis, pharetris arcubus, sagittis, calcibus, in longum protensis hastis alioque armorum genere, modo polonico et hostili, tamquam ad congregendum cum hoste in mentionem perillustris reverendi episcopi cathedralem nuncupatam Kryłos, prope Haliciam situatam, die hodierna in actu contenta ante ortum solis et diei, dum praedictus perillustris reverendus Szumlański episcopus dulci somno indulgeret, pace publica securitateque dominica cathedrali assecuratus, nihil mali a quopiam, ne dum a suis christianis, aliquid mali evenisse, sperans in lecto decumberet, irruit, circumdataque undiqueque per suos asseculas praefata reverendi episcopi cathedrali mansione, excitato ad incutiendum protestantibus terrorem clamore, portas ad mansionem effregit, effractisque portis, in fenestras mansiones protestantium duce generoso Samuele Kropiwnicki et praefatis Żeliborskie atque Berezowski principalibus, turmatim directe ad perillustrem reverendum episcopum, seque protestantes praemeditato occidendi protestantes de praedandi animo, tam diu sine intermissione bombardas breviores et longiores asseciae explodebant, quam diu e medio sui ad effringendas mansionis fores destinati comprincipales praefatas fores effregerint; quibus effractis, turmatim in mansionem irruentes, se protestantes strictis frameis consanciarunt, convulneraverunt; et praecipue generosus praefatus Kropiwnicki e medio aliorum prossiliens recte ad praefatum reverendum episcopum praemeditato eundem interimendi animo bombardam breviorem, alias pistolet, globo plumbeo et sulphureo pulvere onustam, exposit, quem dum globo plumbeo a

se non interfectum advertisset, arrepto arcu intento, ad latus habito, praefatum perillustrem reverendum episcopum lethalem in pectus partis dextrae transfixit, postmodum transfixum, consanciatum, vix semi—vivum, arreptum terrae allisit, vestibus spoliare et albis denudare assecis suis mandavit et ad levendum famulis suis tradidit. Generosum vero Samuelem Szumlański, protestantem, apud reverendum episcopum, fratrem suum, protunc hospitantem in uno eodemque hypocausto cum reverendo episcopo, offensum decollare satagent, in cervicem a tergo vulnus longum profundum lethale cum persectione venarum eidem absque ulla commiseratione infixerunt, a quo vulnere tum eodem in loco humum facie procidit, quem vestibus spoliatum, allis denudatum, vix spirantem, praefatus generosus Kropiwnicki nudum, simul cum reverendo episcopo, tenendum protrusit; generosum vero olim Michaelem Garnysz, praefati reverendi episcopi famulum praefectum stabuli in opem et auxilium dominis suis approparentem, in cemeterio offensum undiquaque circumdatum vulneribus lethalibus in collum duobus cum persectione venarum et gutturis, tertio in manum sinistram enormiter illatis, tyrannice et crudeliter interimerunt et interemptum denudarunt, suoque execribili homicidio et enormi crimine sacrum ac Deo dictum locum profamarunt et obsanguinolarunt, obductione vulnerum proclamatione caedis infenus connotatis de praemissis locibus. Nec hoc contenti perpetrato facinore generosi Kropiwnicki, Żeliborscy, fratres germani et Berezowski, primarii ductores et principales, quasi rapia quidam infecti ira et furore aestuantes circum circa violando, animando suos assecas his genuinis verbis acclamabant: „Szukajcie drugich hultajów, bijcie, zabijajcie tego takiey a takiey matki syna uniata“. Quibus acclamationibus praefati asseciae stimulati, quaesitando reliquos reverendi episcopi famulos, in omnes mansiones cardines sese dissiparunt, dispersamque et fugatam familiam quemlibet seorsim captum, a maiori ad minimum vestibus et albis spoliarunt, denudarunt, concusserunt, consanciarunt et in summum contemptum et ignominiam hic protestantes flagris et planicie framearum nudos caedendo, in fugam in di-

versas latebras disperserunt, nonnullos vero aut decollarunt, aut in gurgitibus aquarum floviorum Łukiew et Tyradis, non procul fluentium, submerserunt (quorum et ad praesens protestantes notitiam, quo sint facti, habere nequeunt¹⁾). Quibus itaque famulis enormiter consanciatis, convulneratis, reliquis occisis, denudatis in fugamque dispersis, dominis vero, videlicet reverendo episcopo lethale coiaculato et generoso Samuele Szumlański fratre convulnerato, ambobus denudatis per famulos principalium tentis, ad praedam et spolia sese coniecerunt et optimam substantiam, resque permultas episcopales, fratris et famulorum, seorsivis regestris inferius specificatis, utpote perillustris reverendi episcopi rerum receptarum regestri tenor sequitur eiusmodi:

Regestr szkód poczynionych jego mości księdza Józafa Szumlańskiego, episcopa Lwowskiego. Naprzód apparat felitowy, karmazynowy, w kwiaty wszystek, przy tymże blacha Najświętsze Panny srebrna, złocista; nowy stichar biały, wyszywany złotem, do tegoż apparaty: apparat szkarłatny, aksamitny nowy, z sticharem białym, wyszywany jedwabiem; apparatów dwa atłasowych białych z sticharami białemi, wyszywanemi jedwabiem błękitnym; narakwice, pasków do każdego apparatu według maści czworo; mitra na dnie telitowym w kwiaty, karmazynowa, perłami haftowana, kamekami rubinowymi sadzona; patenica lita, srebrna, grzywien w niej piętnaście; mantia episcopska kanawacowa, istoczniki jedwabiu białego y karmazynowego, liszty w niej atłasowe, wiszniowe, custodye karmazynowe, atłasowe; omofor biały atłasowy, kitajką zieloną podszyty, galonu złotego, krzyże, polica teyże materyey co y mitra, galon złoty, epetrachilow cztery, według każdego apparatu materia, kielich z patyną y lyszką złocisty wszystek, dwa kielichy srebrne białe z wozduszczami haftowanymi, chustki do celebratiey jako to episcopowi do paterycy należące cztery tureckie, złotem tkane, łańcuch złoty z krzyżem odlewianym, sznibowanym złotym, w którym było

¹⁾ Въ подлиннике скобки.

drzewo prawdziwe Krzyża świętego y insze relikwie, w którym czerwonych złotych sześćdziesiąt y pięć; pierścień złoty, szafir palony w nim duży, valoris florenorum trecentorum; kadzielnica lita srybrna, a druga dęta srybrna, grzywien było w obudwuch dwanaście; ewangelia z sutą . . . oprawna, lita, grzywien srebra na niej ośm; ewangelia druga na zielonym aksamicie, bogato oprawna; krzyż srebrny, grzywien w nim sześć; drugi oprawny we srebro, cedrowy, z złocistym stolcem; książęta różnych, we srebro oprawnych, jako to: testament, półustaw y inne książeczki, mniejszych trzy. To rzeczy zwyczajane cerkiewne wszystkie.

Rejestru rzeczy domowych tak samego jego mości, jako y przy nim zostających: naprzód, sutanna falendyszsu czarnego nowa, łokieć po złotych dwadzieścia czterech; francuskiego sukna sutanna tercianellowa; nowa sutanna materialna; rasa falendyszowa, podszyta szlamami moskiewskimi; sukna francuskiego cienkiego rasa tercianellowa, popielacami podszyta; nowa rasa letnia, francuskiego sukna, liszty w niej atłasowe wiszniowe; czapka aksamitna czarna z sobolem bogatym; czapka aksamitna druga z ogonkami, letnia, kitajką błękitną podszyta; kapelusz francuski z bindą zieloną, podszyty kitajką zieloną; kłobuk kanawcowy; drugi kłobuk tercianelowy; laska drzewa indyjskiego we srebro oprawna; kaftanik szkarłatny attasowy; pludry francuskiego sukna maści wiszniowej; kaftanik mutulbasowy czerwony; pludry mutulbasowe także; pańczochy jedwabne wiszniowe, drugie szłametowe; trzewików par dwie; nowych koszul sześć rąbkowych; chustki cztery złotem szytych; chustek białych rąbkowych ośm; pacierze białe rybiey kości; parawanów trzy, haftowanych złotem; pas jedwabny czarny tureckiey roboty; pas drugi powszedni kurdybanowy, aksamitem podszyty karmazynowym; kobierców perskich sześć nowych, a cztery przytartych; kilimów nowych, w pasamany robionych, ośm, czerwonych cztery; pościel: materac z płótkiem y wałem sukna fioletowego, kołdra attasowa, szkarłatna z prześcieradłami czterema, z poduszkami dwiema, poszewkami par. czterema; szkatuła gdańska kowana, którą rozbiwszy, pan Kropiwnicki te z niej brał pieniądze: naprzód,

ezerwonych złotych siedmdziesiąt cztery, lewkowych talerów pięćdziesiąt sześć; kameczków rubinowych, do mitry należących, szesnaście; krzyżyków złotych cztery; guzików złotych czterdzieści y trzy z rubinkami; pierścieniów trzy rubinowych; perł pięć; sznurów katakuckich y unjańskich mieszano; szkatuła druga z przywilejami y różnemi prawami, membranami, przez co szacować szkody nie podobna; skrzynia zwyżmianowanymi szatami, w której było szelągami złotych tysiąc dwieście dwadzieścia y pięć, ta w niwecz skrzynia (rozbita?); druga apparatrix z wyżmianowanymi apparatami także w niwecz rozbita; puzder gdańskich flaszowych dwie, z flaszami garcowymi i półgarcowymi; puzdro cyny gdańskiej; korzennica, napełniona korzeniem różnym; bóbr cały, barzo piękny, za którego dano złotych sześćdziesiąt; przytem y insze drobiazgi, których jeszcze nie mogę przypomnieć, salvum jednak memoriale tego wszystkiego zachowuje. Josef Szumlański, episkop Lwowski, Halicki y Kamieńca Podolskiego. Ten regestr wszystkich tych szkód computatos computandos szacowany na złotych polskich sześćdziesiąt tysięcy dwa ośmset siedmdziesiąt y pięć exceptis excipiendis.

Rerum vero receptarum generosi Samuelis Szumlański, perillustris reverendi episcopi fratris germani, regestri tenor sequitur eiusmodi: regestr szkód jego mości pana Samuela Szumlańskiego, rodzonego (brata) jego mości księdza episcopa Lwowskiego: naprzód, czerwonych złotych trzydzięci trzy, szelągami złotych sto siedmdziesiąt; kontusz ciemnozielony, sukna francuskiego, szlamami podszyty; kontusz koralowy, popielicami podszyty; tutuk kitajkowy zielony, kindjakiem szkarłatnym podszyty; żupan atłasowy, karmazynowy, sztępowany; żupan kitajkowy, palliowy, błękitny, sztępowany; żupan żółtogorący i kitajkowy gładki, na bawełnie; czapka sobola szkarłatna; druga garłowa zielona, francuskiego sukna; ubiory karmazynowe; drugie mutulbasowe; dwie pare bótów z mesztami; pas turecki jedwabny, dziany, karmazynowy; drugi żółty takiż, turecki; dwie pare chust białych, rąbkowych; ręczników para; chustek dwie ze złotem, a dwie szyte jedwabiem; szabla—czeczuga oprawna, z paskami złocistymi; rządzik suty, paklasty;

plaki wielkie złociste; uzdeczka goncza; pistoletów par dwie: jedne francuskie, a drugie inderlańskie, kołowe; kulbaka kuzulbachska purpurowa, haftowana srebrem; druga błękitna, francuskiego sukna; wojłoków dwa: jeden składany, mutulbasem podszyty z obudwu stron; drugi także z obudwu stron mutulbasem podszyty ze wszyskiem; czeladna kulbaka kątmucka z potrzebami y druga także, trzecia chłopcowa; uzdeczek siedm litego rzemienia, swojej roboty; sahaydak, srebrem ciągnionym haftowany; łuk turecki; strzał pni-kutowych dwa dziesiątki; czeladniczy sahaydak; łuk . . . , strzał dziesiątek trzy; szabel dwie czeladnych, a trzecia chłopcowa; czeladnych dwie pare sukien nowych barwianych, franiastych, falendyszowych; chłopców żupan; płaszcz tuzinkowy nowy błękitny; koni trzy: rumak gniady z Wiszniowa, a dwa konie siwych pocztowych. Samuel Szumlański.

Generosi vero Eustachii Szumlański, filiastri perillustris reverendi episcopi, rerum receptarum regestri tenor sequitur eiusmodi: regestr jego mości pana Eustachiego Szumlańskiego, synowca jego mości: naprzód, sukien par dwie: kontusz francuskiego sukna z żupanem atłasowym zielonym; druga para—kóntusz falendyszowy z żupanem muśalbasowym; czapka sobolowa szkarłatna; pas turecki tkany; obrusy falendyszowe lazurowe; bótów para nowych; szabla ordynka oprawna, a druga prosta w capie tubie, ze wszystkim haftowane, z łukiem, z strzałami, z taftuiem także haftowanym; chust białych rąbkowych par dwie; chustek dwie: jedna ze złotem, druga z iedwabiem; koń z-kara-gniady z siodłem, z wojłokiem, mutulbasem podszytym, z płatem purpurowym, haftowanym srebrem, y z gonczą; uzdeczka; czapka purpurowa garłowa, nowa. Eustachi Szumlański.

Famulorum vero rerum receptarum regestri tenor sequiture eiusmodi: regestr szkód ojców zakonnych, którzy znajdują się przy boku jego mości ojca episcopa Lwowskiego: naprzód, wielebnego ojca kapelana skrynka, w której były pieniądze tegoż ojca kapelana, ojca kaznodzieja tamże i pisarzowe w schowaniu computatis computandis złotych trzysta sześćdziesiąt, a szelagami złotych sześćdziesiąt; skrzynka

ta była w pokoju pańskim; tamże w pokoju książek ojca kapelana trzy, a ojca kaznodzieja pięć; wielebnego ojca archidyakona tamże w pokoju pana sukien nowych: sutanna kromrasowa, w której kieszeni było lewkowych czerwonych złotych dwa, szelągami taler; riasa muchairu kijowskiego; powszednich zaś sukien para włosienich; kłobuków dwa: jeden nowy sztametowy, drugi szkotowy powszedni; y nowy ubiór czernieczy; także y książki y chusty białe. Wszystkiego na złotych sto ośmdziesiąt.

Rejestru szkód czeladnych tegoż jego mości ojca episcopa Lwow-skiego: naprzód, nieboszczyka pana Garnysza kontusz karmazynowy, kaftan kindiakowy, pas jedwabny, ubiory falendyszowe, bóty, czapka y inne drobiazgi, także uzdeczka goncza valoris złotysh trzydzieście, opańcza nowa złotych dwanaście, pistoleta toruńskie złotych sześćdziesiąt, kubaka karmazynowa ze wszystkimi potrzebami, woyłok składany mutułbasem podszyty, płat falendyszowy, turkusowy złotych czterdzieści y pięć, szabla złotych dziesięć; od mała do wielu tak z sukniemi, jako y z gotowemi pieniądzmi, których było w kaftanie tyntów dwadzieścia, wszystkiej szkody na złotych dwieście siedmdziesiąt. Pana Bocz-kowskiego: para pistoletów z ładownicą haftowaną, valoris złotych czterdzieści; kubaka ze wszystkimi potrzebami y z olstrami, valoris złotych trzydzieści; pas jedwabny w sakwach, tamże y chusty białe, valoris złotych dwadzieścia; uzdeczka złotych dwa; computatis computandis złotych dwieście. Pana Czajkowskiego starszego: para sukien falendyszowych, przychodzonych, valoris złotych czterdzieści; czapka karmazynowa, barankowa nowa, złotych cztery; ubiory falendyszowe nowe, w których w kieszeni było złotych trzy y chustka turecka, jedwabiem szyta, valoris złotych sześć; ubiory złotych dwanaście; pas niciany nowy, złotych trzy; kubaka z woyłkiem, z płatem y inszemi potrzebami nowemi, złotych trzydzieści; opańcza purifacta złotych ósm, tuk tubie(?) z strzałami złotych trzydzieści; szabla, złotych piętnaście; wszystkiej szkody na złotych sto pięćdziesiąt y cztery. Pana Czajkowskiego młodszego: sahaydak z łukiem, z strzałami y z taftuiem, valoris złotych czterdzieści; opańcza

troche przytarta, złoty dziesięć; kulbaka z woyłkiem y inszemi potrzebami, złotych piętnaście; uzdeczka złotych trzy; kontusz falendyszowy przytarty, valoris złotych dwadzieścia y cztery; bóty złotych cztery; pas niciany złotych dwa; wszystkiey szkody na złotych dziewięćdziesiąt. Pana Kisielowego szkody: naprzód, kulbaka z woyłkiem, nowym mutułbasowym pokrytym, y z płatem, valoris złotych dwadzieścia y pięć; pas jedwabny złotych dziesięć; opancza nowa złotych dwanaście; uzdeczka złotych dwa y obuch złotych trzy; wszystkiey szkody na złotych pięćdziesiąt y pięć. Pana Ordowskiego: pałasz z kapturkiem srebrnym; rękojeść jaszczurowa w capie oprawna, valoris złotych dwadzieścia y cztery; kulbaka z woyłkiem, z płatem złotych dwadzieścia y sześć; łuk, w tubie strzał czterdzięci, valoris złotych trzydzięci i cztery; ubranie falendyszowe złotych dziewięć; pieniądze z workiem złotych ósm; uzdeczka złotych dwa; wszystkiego na złotych sto trzydzięci.

Szkody pokojowych y spiewaków: naprzód, czernczykowych pana Suliman wołoskiego sukna, valoris złotych dwadzieścia y cztery; chust białych para złotych trzy; czapka złotych trzy; pas skurzany złoty jeden; bóty czarne złotych trzy; wszystkiego złotych trzydzięci y cztery. Pana Witkowskiego: koń kary, za którego dał złotych sto dwadzieścia; kulbaka z woyłkiem karmazynowym podszytym y z inszemi potrzebami, złotych dwadzieścia; uzdeczka złotych dwa; szabla w capie oprawna, złotych piętnaście; kontusz karmazynowy nowy, złotych pięćdziesiąt; kaftan mutulbasowy, złotych piętnaście; ubiory lazurowe złotych sześć; w kaftanie w kieszeni złotych trzy szelągami, a lewkowy jeden; bóty nowe złotych cztery; pas z łyżką stolową; łyżecznik haftowany złotych trzy; magierka złotych trzy; chust białych dwie pare, złotych sześć; wszystkiey szkody na złotych dwieście pięćdziesiąt y jeden. Pana Żurakowskiego młodego: kontusz purpurowy nowy, złotych pięćdziesiąt; czapka karmazynowa barankowa, złotych cztery; bóty nowe żółte, złotych cztery; szabla w capie, złotych dziesięć; kulbaka z woyłkiem y z płatem, uzdeczką y inszemi potrzebami, złotych dwadzieścia; burka nowa złotych dziewięć; łuk

tubie(?) nowe, z srebrnemi cepami y braytarami, złotych trzydzieści; w sakwach chust białych par dwie, chustek trzy, parę zarękawków, karmazynowych; pasów dwa: jeden biały, na płótnie wyszywany; drugi niciany, fiałkowy, y innych drobiazgów w tychże sakwach na złotych dwadzieścia; szkody wszytkie na złotych sto czterydzieści y siedm. Pana Jaworskiego: kontusz turkusowy nowy, złotych dwadzieścia i pięć; żupan mutułbasowy, przechodzony, złotych ośm; szabla złotych sześć; bóty nowe złotych cztery; drugie przechodzone złotych dwa; pas niciany biały z łyżecznikiem i z łyżką stołową, złotych dwa; chust białych para, złotych trzy; wszytkiej szkody na złotych pięćdziesiąt i ośm. Pana Zaleskiego: kontusz takiż jako i pana Jaworskiego, tuzinkowy, złotych dwadzieścia i pięć; pas jedwabny żółty, złotych sześć; czapka koralowa, barankowa, nowa, złotych cztery; druga koralowa przytarta, złotych dwa; kulbaka z wojkolem i innymi potrzebami; tamże i uzdeczka, złotych piętnaście; bóty nowe, żółte, złotych cztery; ubranie paklakowe nowe, złotych sześć; koszul par dwie i chustek trzy, złotych siedm; szabla złotych sześć; wszytkiej szkody na złotych siedmdziesiąt i cztery. Pana Potużyńskiego: kontusz paklakowy nowy, złotych dwanaście; żupan także złotych dwanaście; ubranie paklakowe nowe złotych cztery; pas niciany biały, żółty jeden; bóty nowe, czerwone, złotych pięć; dwie pare chust białych, złotych pięć; wszytkiej szkody na złotych trzydzieście dziewięć.

Nec his contenti et praecipue generosus Kropiwnicki, ad omne flagitiosum nefas promptus, cum comprincipalibus et satellitibus, suum exulceratum non valens cohibere animum, sed plus quam viperinum, ut praemissum est, in protestanti evomendo, visus praefatos perillustrem reverendum episcopum lethalem transfixum et generosum Samuelem Szumląński, fratrem, enormiter vulneratum, ambos nudos concutiendo et converberando, absque ulla commiseratione et respectu episcopalnis personae fratrisque ipsius, nescitur, an ad submergendum in fluvium, an ad decollandum in silvas inter se penes equos duxerunt, et prout dubio reverendum

episcopum fratremque ipsius, ambos, aut submersissent, aut decollasset, ni ex singulari providentia divina quidam conprincipalium protestantes ducens, an formidine ex hac tyrannide proventuram poenam (sic), an etiam commiseratione affictorum, protestantes ductos, penula sua in illos proiecta, protestantes in opaca loca conservandae vitae gratia reverendum episcopum fratremque ipsius fugisse et sese abscondisse contullisset. Cuius praefati comprincipalis commiseratione emissi, reverendus episcopus cum fratre suo, opeque et auxilio divino coadiuti, sceleratas et impias praefati generosi Kropiwnicki eiusque satellitum manus effugiendo, sub rubam in foveam diluvio aquarum evultam sese absconderunt vitamque conserverunt. Quos protestantes emissos esse dum generosus Kropiwnicki cum suis complicibus advertisset, dolore et livore quodam ex fuga ipsorum concitatus, ex quo prosiiliens, cum suis complicibus praecitandum reverendum episcopum fratremque ipsius in sarepta sese (sic) contulit, haec verba ad quaesitantes proferens: „Szukajcie takiej a takiej matki synów pozabijać, bośmy na swoje głowy wężów popuszczali“. Quibus diu quaesitis et non inventis, iam illutescente die, cum praeda et spoliis in silvas densas versus, villas dictas Kozina et Kryłos quantotius properarunt, et in eisdem silvis praefati principales cum suis asseclis se latitabant, quos homines nonnulli taliter latitantes adverterunt, prout et orto iam sole praefatus generosus Kropiwnicki cum suis asseclis iterum ex silvis erumpens, in mansionem cathedralem, sperans, se reverendum episcopum et fratrem ipsius reversos offendisse et in eadem interemisse, accurit, sed iniquissimum suum malevolum intentum frustratus est; et enim reverendus episcopus cum fratre suo ob nimiam convolutionem vix spirantes, post recessum eorundem, ex fovea praefata egressi sunt, una eademque penula, a praefato comprincipali sibi data, ambo cooperti, ad mansionem suam cathedralem redeuntes, ab hominibus sibi obviis invasiones et tantam depraedationem nuditatemque tam reverendi episcopi fratrisque, quam famulorum praecauti et praecustoditi sunt, ne in mansionem suam cathedralem, sed aliquo alio (loco?)

vitae conservandae gratia sese conferent; quorum persuasu affliti protestantes, famulis suis destituti, sanguinis ob nimiam convulnerationem deliquum passi et debiles non ad mansionem suam episcopalem, sed ad villam Podgrodzie regalem, villaे praeфatae Krylos continguam generosi Joannis Kotowski, burgrabii castri Halicensis, possessione curiamque ibidem sitam, advenerunt, machinationem et diffidationem in vitam sui praeparatam evitando. De cuius praeфati reverendi episcopi fratribusque ipsius adventu et tanta atroci convolutione ac depraedatione generosus burgrabiус per subditos suos ratificatus, vix iam semivivis misericordia ductus, quam optimum chirurgum de oppido Halicz conductum ad procuranda vulnera misit, albas vestes et victualia suppeditavit et custodiam, quim praeфati reverendi episcopi fratribusque ipsius vitam conservando, tum securitati, tanquam burgrabiус, praecipue sub hoc turbulentio afflito, reipublicae statu providendo, per subtitos suos adhibuit protestantiumque vitam conservavit. Principales vero, accepta notitia de protestantibus post tanta per se illata vulnera adhuc in curia villaе praeфatae Podgrodzie superstitibus, ex eisdem silvis, ut praemissum est, erumpendo, impias suas manus inferre et e vivis protestantes praecipue reverendum episcopum sufferre conati sunt; sed veriti custodiam, per praeфatum generosum burgrabiум sibi protestantibus adhibitam, sic scelesto nefario intento tum(?) expleto, in silvas easdem, extra praeфatam villam Krylos iacentes, abscesserunt, in vitam tamen protestantium et praecipue reverendi episcopi machinati sunt et diffidarunt, diffidareque et machinari ad praesens non desinunt, aliasque personas in vitam sui protestantium et praeфati reverendi episcopi inscelantes suggerunt, procurant et subordinant intentumque moliuntur. Ratione quorum omnium tam atrocis homicidii, quam violentiae, inequitationis, depraedationis et in vitam sui machinationis, iidem protestantes contra supra scriptos inculpatos iterum atque iterum protestantur, offerendo se et perillustrem reverendum episcopum cum eisdem in foro fori iure acturos et injuriam sui vindicaturos, salva nihilominus eiusdem protestationis vel alias faciendaе perillustri et admodum reverendo episcopo, dum

e lecto aegritudinis consanexent, auctione, melioratione in totó robore reservata. Et in continentí (ad) verificationem praemissorum iidem protestantes commonstrarunt officio praesenti vulnera, videlicet: generosus Samuel Szumlański—in collo vulnus longum, latum, profundum, enorme, lethale, cum persectione venarum; nobilis vero Ignatius Czaykowski—super mistacibus sub naso vulnus cruentum, profundum, enorme, item vulnus alterum infra juncturam manus sinistrae cruentum, sanguinolentum; nobilis Joannes Kisiel—vulnus in digito police cruentum, sanguinolentum; nobilis Andreas Żurakowski—derasionem cutis in manu dextra penes culitum(?) cruentam, sanguinolentam; Petrus Jaworski—derasionem cutis in capite partis sinistrae sub capione cruentam, sanguinolentam; venerabilis vero Pantelimon Murytowski—vulnus penes juncturam in manu sinistra cruentum, sanguinolentum, asserendo sibi commonstrantibus eademque vulnera, sine ulla causa et occasione, per suprascriptos inculpatos tempore, loco et modo, in protestatione superius expressis, esse illata et inficta; quae vulnera officium praesens vidit et debite conspexit, actisque suis connotavit; et in verificationem praemissorum iidem praefati protestantes praesentaverunt eidem officio praesenti corpus exangue generosi olim Michaeli Garnysz, ex instinctu et informatione praefati venerabilis Świstelnicki, per suprascriptos inculpatos crudeliter interempti, totum sanguine madidum, vestibus et albis denudatum, in cuius corpore officium hoc idem castrense capitaneale Haliciense vulnera, videlicet in collo vulnera duo, unum penes aliud cum persectione venarum et gutturis cruenta, enormia, lethalia, profunda, lata, longa; item vulnus in manu sinistra in fistula cruentum, enorme, per suprascriptos inculpatos esse illata et inficta, vidit, debite conspexit et in acta sua suscepit; ministerialique regni generali nobili Christophoro Zieliński, apparitori officii sui, praefatos generosos Samuelem Kropiwnicki, Basilium et Constantimum Żeliborskie, fratres germanos, Theodorum Berezowski pro veris et indubitatis, in corpore olim generosi Michaelis Garnysz, homicidis publicare et ad notitiam omnium, ut iuris et moris est, deducere mandavit. Prout idem ministerialis, in loco publica-

tionis rediens, munusque deputationis suaे restituens, palam libereque recognovit, se suprascriptos inculpatos ex mandato officii praesentis pro veris et indubitatis homicidis, tam in castro, quam et circulo civitatis Haliciensis, proclamasse et ad notitiam omnium, ut iuris et moris est, deduxisse; de quo praesens relatio ministerialis.

Львов. бернард. арх., кн. үр. Галии., т. 171, стр. 1122—1144.

CIX.

1669 года, 3 октября. Грамота короля Михаила, подтверждающая грамоту, выданную королемъ Яномъ Казимиромъ Іосифу Шумлянскому на епископство Львовское, съ уничтожениемъ грамоты, давной кор. Яномъ Казимиромъ Евстафию Свистельницкому на ту же епископию.

Actum in castro Haliciensi, feria quarta, pridie festi Praesentationis Beatissimae Virginis Mariae, anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo nono.

Ad officium et acta praesentia castrensis capitanealia Haliciensia, personaliter veniens, religiosus in Christo pater Theodosius Rankowski, perillistris et admòdum reverendi in Christo patris Josephi Szumlański, Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae ritus graeci episcopi, capelanus, obtulit eidem officio praesenti, nomine et ex parte ejusdem, introcontentam confirmationem iurium, a sacra regia maiestate in comitiis generalibus felicis coronationis benigniter collatam, sigillo minoris cancellariae communicatam, manuque serenissimi Michaelis, regis Poloniae, subscriptam, de actu et data illius, die tertia octobris anni praesentis; cuius affectationi officium praesens annuendo, ad acta sua suscepit eisdemque actis de tenore, qui sequitur, inscribere demandavit: Michał, z Bożej Łaski król Polski, wielkie księże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Kijowskie, Wołyńskie, Inflantskie, Podolskie, Podlaskie, Smoleńskie, Siewierskie, Czernichowskie, wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, osobliwie przewielebnym,

wielebnym, wielmożnym, urodzonym, dygnitarzom, urzędnikom, starostom, dzierżawcom naszym, wszystkiem stanu rycerskiego obywatelom województwa Ruskiego, Podolskiego i Bracławskiego, tudzież nabożnym archimandrytom, humenom, czernicom, protopopom, namiestnikom, popom, stauropigianom, bractwom i gromadom religij greckiej województw przetoczonych, w powiatach i ziemiach Lwowskiej, Halickiej, Podolskiej, Żydaczowskiej, Kołomyjskiej, Trembowelskiej, Łatyczowskiej, Bracławskiej znajdującym się, niniejszym listem naszym oznajmujemy: przewielebni, wielebni, wielmożni i urodzeni, uprzejmie i wiernie nam mili! Jako wszelkie prawa, dyplomata i dekreta, od najjaśniejszych antecessorów naszych królów Polskich postanowione, nadane i ferowane, przy szczęśliwej koronacyi naszej, przysięgą naszą stwierdziliśmy i ono wszelakim stanom Rzeczypospolitej zatrzymać per pacta conventa świętobliwie przyrzekliśmy, tak i wielebnego w Bogu ojca Josefa Szumlańskiego prawa, od najjaśniejszego jego królewskiej mości Jana Kazimierza, antecessora naszego, na Lwowską, Halicką i Kamieńca Podolskiego episcopię dane, wcale i nienaruszenie zachowujemy i mieć chcemy po wszystkim przełożenstwie religij greckiej: pobożnych archimandrytach, humenach, czernicach, protopopach, namiestnikach, popach, stauropigianach, bractwach, gromadach i parochianach, w wymienionych województwach, powiatach i ziemiach mieszkających, aby nikogo innego za własnego prawdziwego władzykę Lwowskiego, Halickiego i Kamieńca Podolskiego znali, tylko tego wielebnego w Bogu ojca Szumlańskiego, onemu samemu, a nie innemu, oddając wszelkie posłuszeństwo i powinność i od niego wszelkie ordines, benedictiones i poświęcenia biorąc, któremu z teraźniejszej wyrażnej woli naszej dajemy i wszelką moc nieposłusznych i sprzeciwiających się władzy jego karać, aby tym samym do porządku należytego duchownego wszystko prowadził i chwałę Bożą pomnażał. Wszelkie zaś prawa i rescripta ad sinistram cancelarię naszych informationem, od najjaśniejszego antecessora naszego Jana Kazimierza in personam in saeculo Eustachiusza, in religione zaś Eremiasza Świdnickiego na przerzeczoną

episcopię Lwowską, Halicką i Kamieńca Podolskiego wymienione, jako są ex ultima decisione pomienionego najjaśniejszego antecessora naszego dekretem, uti posteriora, cassowane, annihilowane, tak i my, tym listem nászym, słuszną powziawszy od panów rad naszych o pierwszym prawie przerzeczonego ojca Szumlańskiego na tąż episcopię Lwowską, Halicką i Kamieńca Podolskiego informacyją, prawa i wszystkie rescripta ojcu Świdnickiemu emanata et emananda ratione tejże episcopie cassujemy i annihilujemy i za nieważne deklarujemy, to dokładając, aby przyrzeczony ojciec Świdnicki abhinc Lwowskim, Halickim i Kamięciem Podolskiego władyką i episcopem mianować, podpisywać i nazywać nie ważył się; której woli naszej jeżeliby chciał być przeciwnym, duchowieństwo od posłużenstwa wielebnego ojca Szumlańskiego odrywała, a dla będąc dekretem od tej episcopie, dla niesłusznego do niej interesu, jeżeliby possessią zatrudniała, tumultus czynił, kupy ludzi na zdrowie i substancję ojca Szumlańskiego zwodziła i sprawowała, tedy komisarzów naszych, w dekrecie wzwykłomienionym ex mente et declaratione najjaśniejszego antecessora naszego de nominibus et cognominibus eorum mianowanych, naznaczamy, aby tam zjachali, possessionem wielebnego ojca Szumlańskiego we wszystkich tejże episcopie należtościach zatwierdzili, do powinnego posłużenstwa wszystkich władzy i jurisdikczej tejże episcopie jego podległych przywiedli; na tych zaś, którzyby contradicowali i nieposłusznemi byli, jego za własnego władykę swego znać nie chcieli, possessią jego zatrudniali, tumulty czynili, kupy ludzi na zdrowie i substancję jego zwodzili i jakkolwiek przeszkołą byli, rzetelną exekucją nieomieszkanie wykonali, rozkazujemy dla łaski naszej, na co się ręką naszą podpisaliśmy i pieczęć koronną przycisnąć kazaliśmy. Dan w Krakowie, na sejmie szczęśliwej koronacyi naszej, dnia III miesiąca pazdziernika, roku Pańskiego MDCLXIX, panowania naszego pierwszego roku. Michael król. Locus sigilli minoris cancellariae regni.

Confirmacja i deklaracja władyctwa Lwowskiego wielebnemu ojcu Józefowi Szumlańskiemu. Ksiądz Stanisław Lipski, Krakowski,

Пłocki kanonik, regent cancellarie koronnej, mp. Za urzędu prze- wielebnego w Bogu imię księdza Andrzeja Olszewskiego, biskupa Chełmińskiego i Pomerańskiego, dziekana Krakowskiego, podkanclerza koronnego, napisany y do ksiąg metryki mniejszej koronnej (oblatowany). Wawrzyniec Koszkiewicz, sekretarz jego królewskiej mości, manu propria. Post ingrossationem vero originale offerenti est restitutum, de quo restituto officium praesens quietatur.

*Львоескій бернард. арх., кн. үр. Галицк., т. 167, стр.
1557—1560.*

CX.

1670 года, 26 апрѣля. Грамота короля Михаила о воспрещеніи; по просьбѣ Іосифа Шумлянского, старостамъ и помѣщикамъ требовать отъ православнаго духовенства барщины. и объ уравненіи его съ духовенствомъ римско-католическимъ.

Actum in castro Leopoliensi, sabbatho post Dominicam Cantare proximo, anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo.

Ad officium et acta praesentia castrenzia capitanealia Leopoliensis veniens personaliter, devotus Michael Balicki, vicarius Trembowliensis, obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit privilegium liberationis universae religiositati ritus graeci episcopatus Leopoliensis ad instantiam perillustris et venerabilis Josephi Szumlanski, episcopi Leopoliensis, Halicensis et Camenecensis Podoliae, a sacra regia majestate benigniter collatum, manu ejusdem sacrae regiae majestatis et generosi Hieronimi Pinoci, secretarii ejusdem, subscriptum ac sigillo majoris cancellariae regni, in tecta laminea filo vero sericio viridi appenso, communito, de serie verborum sequenti:

Michał, z Bożej Łaski król Polski, wielkie xięze Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmuckie, Kiiowskie, Wołyńskie, Po-

dolskie, Inflandskie, Smolenskie, Siewerskie y Czerniechowskie, oznay-miemy tem listem naszym wszem wobec y ka demu z osobna, komu teraz wiedzi  należy, y w potomne wieki będzie należało, iż przez pewnych panow rad naszych na terazniejnym postkoronacinym seymie Warszawskim, imieniem wielebnego ojca Jozepha Szumlańskiego, Lwowskiego, Halickiego y Kamienc Podolskiego episcopa ritus graeci, przełożona majestatowi naszemu supplika przeciwko niektórym starostom, dzierzawcom dobr naszych krolewskich y panom dziedzicznym, którzy udaj  się w jurisdiction  onego nad swieszczennikami eiusdem ritus graeci, duchownemi we w osciach y dzierzawach dobr naszych, tudzież y ma nosciach swych dziedziczych, tey y takowej dokazuią srogości, ze onym surowie pod winami y więzieniem zakazuią, aby pomienionemu episcopowi, ich nalezytemu pasterzowi, posluszenstwa y inszych powinności, tudzież prowentów  onego, co quotannis concernere powinne, nie oddawali, admonitiey y correctii, co do por adku stanowi duchownemu należy, nie słuchali, a do swego poddanstwa robot, powozów, pa szczyn, czyszczów, podvod, listów noszenia y ich przesyłania, dziesie in, podatków placenia y inszych, na wzgarde wokacyey duchowney, ci zarów podiemowania, similes res odprawowania przymuszają y tem bezprawiem do omieszkania nabo  stwa służby Bożey y inszych obrzędów chrzescianskich, ludziom religiey greckiey do zbawienia wiele pożytecznych, onych przywodz , co, że nie ma  uym  do zepsowania y wiele do zgorszenia y przeciwko samey s usznoci, więc y prawu, konstytucyami, paktami y dipломatami religiey greckiey warowanemu, dzieje się. Przeto, zabiegają takowym urazom, wzglendem których, aby nas nie dochodzi  większe y dalsze suppliki, a każdy zosta  przy przerogatywie y powołania swego by  bezpecznym, osobliwie stosując się do tego prawa, wedle którego zar wnie iako ritus romani, tak y religiey greckiey duchowni zachowani by  maią, umyslili my postanowici, iakoż zupełną w adz  maiestatu naszego postanowiamy y za prawo obostrzone mi c chcemy, aby swieszczenicy, to iest starozytney religiey greckiey wschodniey cerkwi duchowni

w tey że czci y poszanowaniu, iako i duchowni ritus romani, zos-
taiąc, nie byli ni od kogo żadnym sposobem, tak od starostów,
dzierzawców dobr naszych królewskich, iako y od panow dziedzic-
nych, ich namiestników, watamanów, woytów y od wszeliakich innych
prywiatnych y publicznych osób, w żadney włości y dzierzawie do
pańszczyzny, robocizn, wszelakich poddanstwa posług, powozów,
podwód, dziesięcin, czynszów, rogowego y oczkowego poborów, podymia
y różnych podatków placenia, y iakich kolwiek wymyslonych usług
y powinności pociągani y przymuszani żadnem praetextem y do
 sądu tychże dzierzawców, starostów y dziedzicznych panów w miastach,
miasteczkach y wsiach, tak z osób, dóbr cerkiewnych, iako y innych,
nie byli y nie należeli; od czego wszystkiego, także y od żołnierskich
podatków, stacyi, placenia stancyey, noclegow, popasów, podwód
dawania, iako też y od wszelakich składek mieyskich y sielskich,
za wniesioną do nas przerzeczonego episcopa suppliką wieczuemi
czasy ich wolnemi czyniemy, iemu tylko samemu, to iest pomienio-
nemu episcopowi swemu, we wszystkiej iego dyocezyey wszyscy ritus
greci duchowni, swieszczenicy, iako ich należitemu pasterzowi
y successorom iego, iuxta immunitates ecclesiasticas, aby posłusznemi
byli y ad nullam alliam qualemcumque jurisdictionem saecularem,
tylko praecise ad forum iego, tanquam competens spirituale, należeli,
rozkazuiemy. Także co się tycze dochodu, kuniczne nazwanego, na
rok po złotych sześć, aby każdy swieszczenik, na popowstwie zosta-
iący, za siebie bez przeszkodej wszelakiej niczém się nie wymawiając,
ani sobie tego za obciążenie mając, albo czyiey w tym protekcyey
zażywając, oddawali, pozwolamy. Co wszystko aby skutkiem stanęło
y nie od kogo naruszone nie było, koniecznie mieć chcemy pod łaską
naszą y winami, contra convulsores rescriptorum nostrorum opisanemi.
Na co dla lepszey pewności, wiary y wieczności ręką naszą podpi-
suiemy y pieczęć koronną przycisnąć kazalismy. Dan w Warszawie,
dnia XXVI miesiąca kwietnia, roku Panskiego MDCLXX, panowania
naszego pierwszego roku. Michał król. Hieronim Pinocy, jego kró-
lewskiej mości sekretarz. Locus sigilli maioris cancellariae regni, in

tecta laminea comprehensi et filo sericeo appensi. Post ingrossationem vero, originale exemplar idem offerens ad se recepit et de recepto officium praesens quietavit.

Лъвов. бернар. арх., кн. 1р., т. 422, стр. 1038—1041.

CXI.

1670 года, 20 сентября. Грамота короля Михаила, о признании Еремии Свистельницкаго епископомъ Лъвовскимъ.

Actum in castro Haliciensi, feria quinta post festum sancti Francisci confessoris proxima, anno Domini 1670.

Michał, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Inflanckie, Kijowskie, Wołyńskie, Podolskie, Podlaskie, Smoleńskie, Siewierskie i Czernichowskie, wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, osobliwie jednak iaśnie przewielebnemu w Bogu księdzu arcybiskupowi Lwowskiemu, biskupowi Kamienieckiemu, wielebnym Lwowskim i Kamieńcem kapitułom, jaśniewielmożnym wojewodom, kasztelanom, starostom, dygnitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim i wszystkiemu stanowi rycerskiemu, także wielebnemu duchowieństwu religiej greckiej, bractwom diecezyei Lwowskiej, Halickiej i Kamieńca Podolskiego, uprzejmie i wiernie nam miłym, łaskę naszą królewską. Jaśnieprzewielebni, przewielebni, jaśniewielmożni, urodzeni, wielebni, uprzejmie nam mili! Jeżeli co wobec i podczas szczęśliwego panowania naszego może nam bydż cordi, tedy to, aby sprawiedliwość święta debito cursu cuique administretur, aby zaś znadź kto per appressionem et violentiam drugiego nie krzywdzieł, w czem zawsze każdemu ukrzywdzonemu naszą zwykliśmy subvenire protekcyą, więc gdy nam imieniem wszystkiego duchowieństwa religiej greckiej episcopii Lwowskiej, Halickiej i Kamieńca Podolskiego przełożono i supplikowano, uskarzając się, jako wielebny Józef Szumlański nie

tylko przeciwko prawu, ale też i samej słuszności, tudzież swoim submissyom, episcopii pomienionych wilebnemu Jeremiaszowi Swi-stelnickiemu, względem przywileju najjaśniejszego praedecessora naszego służących, ustąpić nie chce, a tego owszem do nieznośnych szkód i nakładów prawnych przywodzi: duchowieństwo wszystko wielkimi ciężarami, exactiami niszczy, i cerkwie i monasterы pu-stoszy. Duchownych tak w domach, jako i drodze, łapać i więzić każe. Sam zaś ludzi swą wolnych, mężobójców, dwużeńców, wdowożeńców de-gradeowaných, przeciwko wyraźnym kanonom, za comptiami tylko, resti-tuit, poświęca i inne wielkie czyni exorbitancye; słuszna rzecz poczyta-lismy, abychmy co pressoris takowym jego postępkom za-bieżeli. Mieć tedy po uprzejm. i wier. waszych chcemy, abyście po miastach, miasteczkach, wsiach i dzierżawach pomienionemu Józefowi Szumlańskiemu i jego posłańcom abo komisarzom obedire nie chcieli, ani z duchowieństwa exactiej wyciągać dopuszczały, ale owszem jego samego i posłańców tychże ob oppressionem dotąd arcere chcieli, póki sprawa w sądach karnych do zadwornych finaliter osą-dzona nie będzie. Uczynią to uprzejm. i wiern. non attentis quibusvis rescriptis emanatis vel emandatis, jeżeliby się któremi zastawiać chciały, a to dla łaski naszej i powinności swojej. Na co dla lepszej wiary, przy podpisie ręki naszej, pieczęć koronną przy-cisnąć rozkazaliśmy. W Warszawie dan XX dnia miesiąca września, roku Państkiego MDCLXX, panowania naszego II roku. Michał król. Locus sigilli maioris cancellariae regni. Post ingrossationem vero originale eidem offerenti est restitum, de quo restituto officium praesens castrense capitaneale Haliciense quietat. Et in continentí ministerialis regni generalis nobilis Christophorus Zieliński, ex mandato officii praesentis, litteras suprascriptas universales sacrae regiae maiestatis, ut illaesas et suspicionis nota carentes, tam in castro, quam in circulo civitatis Halicensis in praesentia plurimorum ho-minum diversae conditionis, ad id congregatorum alta et sonora

voce publicasse et proclamasse et ad notitiam omnium deduxisse,
recognovit, de quo praesens relatio.

Львовскій бернард. арх., кн. гр. Галицкая, т. 169, стр.
1683—1685.

CXII.

1671 года, 6 апрѣля. Грамота короля Михаила о потверждениі привилегіи, данной королемъ Яномъ Казиміромъ Іереміи Свистельницкому на епископство Львовское, и объ уничтоженіи привилегіи Іосифа Шумлянскаго на ту же епископію.

Actum in castro Haliciensi sub tempus expeditionis generalis bellicaè, feria tertia in crastino festi sancti Bartholomei apostoli, anno Domini 1671.

Officium praesens etc...

Michał, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kijowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Inflancki, Smoleński, Siewierski i Czerniechowski. Oznajmujemy niniejszym listem naszym wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, iż jako wszelkie prawa, diplomata, dekreta, od najjaśniejszych antecessorów naszych królów Polskich i wielkich książąt Litewskich, a miłowicie: od Witolda, Kazimierza, Aleksandra, Zygmunta i po nich następujących, religiej greckiej nadane i w całości dotąd zachowane, przy szczęśliwej koronacyej naszej poprzysięgnawszy, stwierdziliśmy i inne per pacta conventa wszelkim stanom Rzeczy Pospolitej zatrzymać świętobliwie przyczekliśmy,—tak i wielebnego w Bogu ojca Hieremiasza Swistelnickiego prawo, od najaśniejszego Jana Kazimierza, antecessora naszego, na Lwowską, Halicką i Kamieńca Podolskiego episkopią dane,cale i nienaruszenie zachowujemy i stwierdzamy. A zatem po przewie-

lebnym w Bogu ojcu Antonim Winnickim, archiepiskopie i metropolicie Kijowskim, Halickim i wszystkiej Rusi exarsze, tudzież po wielebnich i pobożnych archimandrytach, archihumenach, czerúcach, protopopach, namiesnikach, popach, stauropigianach, bractwach i wszystkim przełożenstwom i duchowieństwie religiej greckiej, a pogotowiu po wielmożnych urodzonych dignitarzach, urzędnikach, starostach i dzierżawcach naszych i wszystkich stanu rycerskiego obywatelach województwa Ruskiego i Podolskiego, u wszystkich tychże województw ziemiach, powiatach, dzierżawach i parochiach pomienionej religiej greckiej mieszkających i też religią wyznawujących, mieć chcemy, aby pomienionego wielebnego ojca w Bogu Hieremiasza Swistelnickiego, jako przy katedrze Lwowskiej świętego Jerzego przez stany na władyctwo Lwowskie, Halickie i Kamieńca Podolskiego zgodnie uprzewilejowanego, na miejscu stołecznem, przy cerkwi Wniebowzięcia Naświętszej Panny Maryej Dziewice we Lwowie przy wielkiej frekwencyej Judzi, a zwłaszczą przy wielebnym episkopie Przemyskim, archimandrycie Derażyckim i przy wielu duchowieństa, tudzież przy zacném gronie obywatelów ziem pomienionych od przewielebnego w Bogu ojca wyżej mianowanego Antoniego Winnickiego, archiepiskopa i metropolity Kijowskiego, Halickiego i wszystkiej Rusi, świętego tronu apostolskiego Konstantynopolskiego exarchy późniejszego, a nadto od najprzewielebniejszego ojca patryarchy Konstantynopolskiego do episcopiej Lwowskiej, Halickiej i Kamieńca Podolskiego, mieli i przyznawali, onemu samemu, a nie inszemu wszelkie posłuszeństwo i powinności oddawali, od niego wszelkie ordines, benedictiones i poświęcenia brali, któremu i teraz z wyraźnej woli naszej wszelką moc i władzę nieposłusznych i sprzeciwiających się władz jego według prawa duchownego karać, chcąc, aby do porządku należytego wszystko religiej tejże i jurisdikcyjej swoich duchowieństwo prowadził i chwałę Bożą według powinności swojej pasterskiej pomnażała, dajemy i konferujemy; wszelkie zas prawa, rescripta, od najaśniejszego antecessora naszego Jana Kazimierza, od nas samych in personam urodzonego Jana in seculo,

a teraz in religione Józefa Szumlańskiego na przerzeczoną episkopią Lwowską, Halicką i Kamieńca Podolskiego wyniesione i nieprawnie, bez elekcyej, bez poświęcenia legitimi archipastoris (które extra cathedram prywatnym, pustym i niepoświęconym od degradowanych wygnańców sposobem potajemnym odprawione) ¹⁾ ad sinistram informationem na też episkopią otrzymane, jako najaśniejszy antecessor nasz Jan Kazimierz król, przez windykacyą urodzonego instigatora koronnego kasowane mieć chciał, tak my one de facto listem naszym teraźniejszym kasujemy, annihilujemy, w niwecz obracam i wiecznie (za)nieważne być deklarujemy. A prawa, privilegia i rescripta wszelkie wielebnego ojca Jeremiasza Świstelnickiego, do episkopiej tej należące, approbujemy, utwierdzamy, niezmienione, całe i nienaruszone zachowujemy, chcąc, aby przerzeczony wielebny ojciec Świstelnicki, według przywileju najaśniejszego antecessora naszego Jana Kazimierza króla i teraźniejszego potwierdzenia naszego, wszytek rząd i powinności, władycie Lwowskiemu, Halickiemu i Kamieńca Podolskiego od dawna należące, spokojnie sine ulla cuiusvis condicione odprawował i od wszystkiego duchowieństwa religiej tejże i obywateli pomienionych honor i posłuszeństwo powinne uznawał, której woli naszej ieśliby duchowieństwo pomienione przeciwne być chciało, albo wyżej mianowany wielebny ojciec Szumlański pomienione duchowieństwo do iurisdykcyjej swojej odrywał, poseszą za-trudniał, tumulty czynił, kupy ludzi na zdrowia i substancje tak wielebnego ojca Świstelnickiego, jako i duchowieństwa, onemu posłusznego, zwodził i sprowadzał, winy wszystkie, wyraźnie opisane, na nim i pomocnikach jego urodzonemu instigatorowi naszemu Rzeczy Pospolitej windikować nakazujemy, i urodzonym starostom naszym sądowym mocną z dóbr i z osoby jego czynić exekucję zlecamy, co powinni będą uczynić dla łaski naszej. Na co, dla lepszej wiary ręką się naszą podpisawszy, pieczęć koronną przycisnąć rozkaza-liśmy. Dan w Warszawie, dnia szóstego miesiąca kwietnia, roku

¹⁾ Въ подлиннике скобки.

Pańskiego MDCLXXI, panowania naszego II roku. Michał król. Locus sigilli maioris cancellariae regni.

Львов. бернард. арх., кн. үр. Галицк., т. 171, стр. 1699—1703.

CXIII.

1671 года, 15 июня. Вызовъ къ королевскому суду Йосифа Шумлянского по жалобѣ Ереміи Свистельницкаго о неисполненіи условія между ними относительно уступки первымъ Львовскаго епископства этому послѣднему.

Actum in castro Haliciensi, sub tempus expeditionis generalis bellicae, feria quinta in crastino festi nativitatis sancti Joannis Baptistae, anno Domini 1671.

Ad officium et acta praesentia castrenzia capitanealia Haliciensia, personaliter veniens, ministerialis regni generalis nobilis Christophorus Zieliński, apparitor officii praesentis, una cum nobilibus Joanne Kaczorowski et Jacobo Zezulski, sibi ministeriali in vim fidelis relationis suae et evidentius testimonii gratia adhibitis, personaliter comparens, palam, publice libereque recognovit, quia ille cum dictis nobilibus mandatum sacrae regiae maiestatis ad instantiam perillustris et admodum reverendi venerabilis Jeremiae Świstelnicki, Leopoliensis, Haliciensis, Camenecensis Podoliae legitime et rite ordinandi ritus graeci episcopi, actoris,—contra venerabilem Josephum Szumlański extradit(?) pro iudiciis assesimalibus sacrae regiae maiestatis spectantem, cuius mandati tenor sequitur eiusmodi: Michael, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Vołyiae, Kijoviae, Livoniae, Podoliae, Smolensciae, Severiae, Cernichoviaeque. Tibi, venerabili Josepho Szumlański, de persona, causa infrascripta bonisque tuis generaliter omnibus, mandamus, ut coram

nobis, iudicio assessoriali Varsaviae aut ubi tunc cum curia nostra feliciter constituti fuerimus, a positione praesentis citationis nostrae in quattuor septimanis, seu tum, dum et quando causa praesens ex registro publico acclamata ad iudicandum inciderit, personaliter peremptorieque compareas ad instantiam venerabilis Jeremiae Swistnicki, episcopi Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis in Podolia ritus graeci, qui te citat pro eo, quia tu, contraveniendo transactioni cum actore moderno in anno proximo praeterito, mediante certorum mediatorum complanatione inita et concluse vadioque quadraginta millium florenorum polonicalium et succubitionis in causa firmatae atque actis castrensis capitanealibus Varsaviensibus roborate, qua mediante bona episcopatus Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis cum omni iurisdictione, titulo atque fructibus et emolumenis eidem actori in certo spatio condescendere et dimittere, nec ullum amplius iuris titulum ad eundem episcopatum et iurisdictionem eius te praetendere in posterum debere, submiseras et inscripseras, nec metuendo rigorem vadii, in eodem contractu appositi, supra denominatum eundem episcopatum moderno actori non condescendisti, nec dimisisti, nec condescendere et dimittere vis, immo dum actor eiusdem transactionis ligamentis, quibus ad satisfaciendum obstrictus erat, realiter, effectice et in toto satisfacere voluerit, eandem satisfactionem actoris respuisti, nec acceptare voluisti, eundemque episcopatum indebite . . . et posides et iurisdictionem in eodem incopetenter exerces; quo facto transactione suprafatae contravenis, contravenisti vaduumque, in eadem appositorum, succubuisti, prout id tibi latius coram iudicio nostro deducetur. Proinde citaris ad videndum et audiendum te transactioni suprafatae contravenisse vigoreque illius incurisse declarari, solutionem vadii et vigorem transactionis nempe succubitione in causa principali ratione potioritatis iuris ad eundem episcopatum in iudiciis nostris vertere decerni, teque eodem abiudicari et episcopatum actori moderno adiudicari, deoccupationem et restitucionem ususfructus indebitate percepti atque bonorum omnium in advenientium termino coram iudicio nostro liquidandorum refusionem

iniungi, in damnis litisque expensis condemnari, cetera demum pro causa exigentia iuris et termini ratione contra te statui et sententiari, sis igitur paritus et ad praemissa latius tibi in advenienti termino proponenda et deducenda iudicialiter responsurus. Datum Varsaviae, feria sexta post festum sanctorum Primi et Feliciani martyrum, proxima anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo primo,—subscriptio manu regiae maiestatis manu propria. Locus sigilli obversi minoris cancellariae regni. Post ingrossationem vero originale eidem offerenti est restitutum, de quo restituto officium praesens per eundem offerentem quietatur; editum die hodierna, in actu contenta, in bonis Krylos cathedra Haliciensi curiaque ibidem sita, ubi cum curia sua prenotatus venerabilis Josephus Szumlański, citatus manet posuisse et positionem ipsimet citato quam et familiae illius de iuris forma publicavit et notificavit de quo praesens relatio.

Львов. бернард. арх., кн. гр. Галицк., т. 171, стр. 1443—1445.

Примічаніє. 1671 года, 25 іюня. Протестація Іеремії Свистельницькаго, епископа Львовскаго, Михаила Ловецкаго оффіциала и візитатора Львовской єпархії, Димитрія священника церкви Воскресенія Христова въ Галичѣ, Леонтія, свяш. ц. Богоявленія Господня на предмѣстьї Галицкомъ-Жалукевъ, Вареоломея, викарія „reguli s. Basilii“, Іосифа и Зосимы, діаконовъ епіскопскихъ, Іоанна, свяш. ц. св. Николая, Феодора свяш. ц. Петра и Павла, Іеремія свяш. ц. св. арханг. Михаила, и братствъ Галицкихъ церквей противъ Іосифа Шумлянскаго и его ириверженцевъ, напавшихъ съ вооруженными козаками и гайдуками на Іеремію Свистельницькаго на обоихъ берегахъ р. Днѣстра и угрожавшихъ его жизни и состоянію. (Львов. бернард. арх. кн. гр., Галицкая т. 171 стр. 1447—1451).

CXIV.

1671 года, 1 августа. Королевский приговоръ по дѣлу между епископами Львовскими: Еремиемъ Свистельницкимъ и Іосифомъ Шумлянскимъ: послѣдній, какъ незаконно избранный, лишается Львовскаго епискоства, съ уплатою Свистельницкому 150000 злотыхъ за пользованіе епархіальными имѣніями и доходами и 60000 злотыхъ судебныхъ издержекъ.

*Actum in castro Hal. sub tempus expeditionis generalis belli-
cae, feria tertia in crastino festi sancti Bartholomei apostoli, anno
Domini 1671.*

Officium praesens castrense capitaneale Haliciense introcon-
tentum decretum sacrae regiae maiestatis, inter perillustrem et
admodum reverendum ac venerabilem patrem Hieremiam Świ-
stelnicki et venerabilem Josephum Szumlański in contumaciam
latum et obtentum, ad personalem oblationem prae-nominati ad-
modum venerabilis Hieremiae Świstelnicki, Leopoliensis, Halicien-
sis, Camenecensis Podoliae ritus graeci legitimi episcopi, uti illaesum
et suspicionis nota carens, suscepit actisque suis tenoris talis, qui
sequitur, inscribere mandavit: Michael, Dei gratia rex Poloniae, mag-
nus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitia, Kijo-
viae, Vołyniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae
Czernichoviaeque. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum
interest, universis et singulis, citatos fuisse ad nos et iudicium no-
strum litteris citationis nostraе reverendum Antonium Winnicki,
metropolitam Kijoviensem totiusque Russiae, exarcham Constantino-
politanum, archimandriae Unioviensis administratorem, venerabilem
Georgium Hoszowski, episcopum Praemisliensem ritus graeci, ac
venerabile capitulo Kijoviense et Praemisliense, venerabiles et
religiosos praelatos, regulares monasteriorum, totumque clerum Russiae,
sub iurisdictione metropolitana Kijoviensi existentem, ritus graeci
incolas et venerabilem patrem Hieremiam Świstelnicki ordinatum
episcopum Leopoliensem, Haliciensem et Camenecensem totumque

capitulum et clerum saecularem ritus graeci, nec non nobilitatem et populum, in episcopatu Leopoliensi, Haliciensi et Camenecensi existentem (quos causa praesens concernit)¹⁾, de personis, causa infra-scripta ac bonis ipsorum generaliter omnibus, ad instantiam venerabilis Josephi Szumlański, titulum episcopi Leopoliensis, Halicensis et Camenecensis ritus graeci sibi usurpantis, actoris, qui ipsos citavit ad reponendum, quasi et restituendum certum decretum nostrum, in contumaciam sui Varsaviae, feria sexta post octavam sacratissimi Corporis Christi Domini, anno ad praesens currenti, obtentum, idque in causa et actione originaliter per citatos reponendi actori moderno, venerabili Josepho Szumlański, uti illegitime ordinato nec electo ritus graeci episcopo, inherendo fundamento ritus eiusdem iurisdictioni patriarchae et metropolitanae in nixi atque iuribus, constitutionibus, complanationibus, diplomatibus et assecurationibus serenissimorum regum, nec non novissimo decreto serenissimi antecessoris nostri, in ea parte prolato. Qua ratione defectuum consecrationis iuxta iura ritus graeci ad reverendum patriarcham Constantinopolitanum remissi fuerant; vigore decreti eiusdem reverendi patriarchae, in ea causa prolati, adeoque insuperabilem documentorum et probationum noviter obtentorum, reducendo causam suam in integrum citarunt ad reponendum et restituendum decretorum contumaciale in iudiciis nostris assessorialibus ratione infrascriptorum, Varsaviae, feria tertia, post festum sancti Francisci, anno proximo praeterito, idque in causa instituta ideo, quia praefatus citatus postquam primum graecae tum catholicae romanae, deinde iterum graecae ac postmodum iterum catholicae romanae, tandem iterum graecae professioni deditus fuisse, adeoque mutabilis, sine electione legitima, sine scitu et autoritate ac iurisdictione reverendi metropolitae Kijoviensis, immo sine notitia totius cleri et nobilitatis episcopatus Leopoliensis, Halicensis et Camenecensis (Podoliae),¹⁾ contra iura et canones sacros ritus graeci et contra ordinatiam et legitimam elec-

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

tionem venerabilis Hieremiae Świstelnicki contraque privilegium serenissimi antecessoris nostri, ipsi super dictum episcopatum benigne collatum, ad eundem episcopatum ritus graeci Leopoliensem, Haliciensem et Camenecensem contendisset, privilegium ab eodem sere-nissimo antecessore nostro super dictum episcopatum obtinuisse, ex tunc abusus, privilegio eodem omissio, competentes iurisdictione metropolitana, omissio venerabili ritus graeci episcopo Praemysliensi, omissa cathedra, in convulsionem canonum ritus graeci, ab antiquo observatorum, et ac libertatum ritus graeci per leges publicas et sancita, a serenissimis antecessoribus nostris concessa, a quibus exulibus, ex Turcico imperio in Moscoviam tendentibus, assertis episcopis seu metropolitanis ritus graeci, non tamen episcopis ac ne sacerdotibus quidem, sacerdotibus deiectis et degradatis excommunicatisque et proscriptis ac a sedibus ex patria sua pulsis, in causa quadam privata in villa, dicta Wisucka, generosorum Wasilkowskich hereditaria, se ordinari fecit atque sic in specie ordinatus ecclesiae episcopatus eiusdem Leopoliensis media nocte vi et violenter incessit, occupavit et insedit, cathedrae decanum caepit et incarceravit, spirituales et saeculares personas, in et contra cathedram eandem residentes, alios trucidavit, alios consanciavit, cathedram sanguine et abominandis facinoribus profamavit, multos ibidem proventus in sepulchrum mortuorum proiecit, et in his occlusos fame et inaedia maceravit, et sic episcopum se constituit, episcopalia, dispensationes, restitutiones, absolutiones et benedictiones pretio pecuniae tribuit et exercuit, proventus omnes percepit ac eundem venerabilem Świstelnicki, legitimate electum et ordinatum episcopum, omnibus modis et violentiis prosecutus est, prout exercere, percipere et persequi huiusque non desinit, ratione quorum omnium excessuum contra citatum in foro competenti salve reservantur actiones. Quoniam vero consecrationem ad episcopatum suprascriptum non modo ab episcopis, sed ne a sacerdotibus quidem, in loco a canonibus ritus graeci alieno, assequi, et modo praeinserto occupare et exercere, iura et libertates ritus graeci ac iurisdictionem ordinariam convellere

praesumpsit, prōinde citatus fuerat ad videndum et audiendum decretum hocce contumaciale, erroneae indebitae super uno ex actoribus, nimirum venerabili Świstelnicki, obtentum, cum toto ipsius subsequenti processū ex rationibus et legalitatibus in termino inferendis; reponibile esse adinveniri, causam suprascriptam, respicientium talium defectuum documentorum ac probationum iudicio assessoriali serenissimi antecessoris nostri, agitatam ex acquisitis in praemissis patriarchalibus . . . adeoque omni exemptione maioribus documentis noviterque repertis aliisque probationibus et documentis, in integrum restitui; ipsummet citatum excommunicatum, adeoque incapacem istius muneric et officii ac inhabilem, ab episcopatu eodem degradari; privilegium datum tanto abusu et incompetentia citati convulsum annihilari; privilegium vero actoris venerabilis Świstelnicki, uti legitime electi et ordinati, in integrum restitui, et circa consecrationem iuris ipsius episcopatum praefatum tradi et dimitti, proventus omnes ex eodem per citatum iniuriouse perceptos, ad summam centum quinquaginta millium florenorum taxatos, in instanti restitui; damna omnia et litis expensas compensari; poenam infamiae salvis poenis et censuris ritus graeci interponi, ac in casu contraventionis decerni ac publicari, atque ad magistratus et iurisdictiones competentes iuxta iuris exigentiam remitti, id, quod iuris est, in praemissis statui sententiari et exequi. Quoquidem supra de data et actu specificato decreto nostro, ad legitimam et iuridicam partis actoreae instantiam et affectationem, praefatum venerabilem Josephum Szumląński in repositione et cassatione evasionis super venerabili Świstelnicki episcopo Leopoliensi, Haliciensi et Camenecensi ritus graeci uno ex actoribus ad instantiam venerabilis citati per decretum nostrum contumaciale obtentum, in negotio vero principali ex instantia omnium suprascriptorum delatorum atque venerabilis Świstelnicki, legitime consecrati episcopi, ex vi remissionis defectum consecrationis, ab utrisque objectorum, ad reverendum patriarcham Constantino-politanum per serenissimum antecessorem nostrum factae et ibidem decisae, in lucro de occupationis eiusdem episcopatus Leopoliensis,

Haliciensis et Camenecensis sine ordinatione et legitima consecratione nulliter possessi, condemnaveramus, et in vim eiusdem condemnationis praenominatum venerabilem Hieremiam Świstelnicki ab evasione supramemorata et omnibus ei adjunctis, in decreto nostro contumaciali expaessis, punctis et articulis, ipsaque poena bannitionis totaliter absolveramus et eliberaveramus, idemque decretum contumaciale cum toto suo processu cassaveramus et annihilaveramus, et causam suprascriptam totam et integrum actoreae parti in integrum restitueramus, atque ab haerendo remissioni defectuum resipientium consecrationis, mutuo et ab invicem obiectorum, per decretum serenissimi Joannis Casimiri, antecessoris nostri, sabbatho in crastino festi Exaltationis sanctae Crucis, anno millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo, prolatum, ad reverendum patriarcham Constantinopolitanum factae et ex hac remissione decisioni praenominati reverendi patriarchae, coram nobis reproductae, in praenominatum venerabilem Szumlański, nullatenus legitime ad eandem episcopiam electum ab exilibus, ex imperio Turcico in Moscoviam tendentibus, degradatis et electis ac excommunicatis, etiam pro tunc nec a sacerdotibus, quidem privatim extra cathedram locum consecratum, de iure et usu continuo privilegium, invalide et nulliter, supramemoratum vero venerabilem Hieremiam Świstelnicki, iuxta iura solennia electum in loco publico, consecrationi usitato, et magna hominum status spiritualis et secularis frequentia rite et legitime consecratum esse, adinveneramus. Et quoniam vigore decreti memorati serenissimi antecessoris nostri a remissione et decisione patriarchali dependet, idcirco ea in parte venerabilis Świstelnicki subsecuta decretum hoc idem serenissimi antecessoris nostri, tanquam ad eventum decisionis eiusdem prolatum, cum toto ipsius effectu, cassaveramus et annihilaveramus, praefatumque venerabilem Szumlański episcopia suprascripta et iurisdictione ac bonis et proventibus eius quibusvis abiudicaveramus, supramemorato vero venerabili Hiaeremiae Świstelnicki privilegium serenissimi antecessoris nostri in integrum restitueramus, eundemque vigore privilegii ac decisionis

praefatae patriarchalis verum et legitimum esse episcopum ritus graeci Leopoliensem, Haliciensem et Camenecensem declaraveramus, ac decreveramus. Quatenus saepe nominatus venerabilis Josephus Szumlański ex iurisdictione episcopali, totaque episcopia Leopoliensi, Haliciensi et Camenecensi, atque ecclesiis omnibus, ac bonis et proventibus, ad eandem episcopiam spectantibus, instanti realiter et effective cederet et condescenderet, eamque episcopiam cum proventibus omnibus, toto possessionis tempore perceptis, ad summam centum quinguaginta millium florenorum taxandis, cum solutione damnorum et litis expensarum ad summam octuaginta millium computandarum, in manus supramemorati venerabilis Hieremiae Swistelnicki, uti veri et legitimi episcopi, sine quibusvis diffugiis et exceptionibus, traderet et dimitteret, idque sub pena infamiae, quam ex nunc in casu contraventionis decreto nostro super ipso decreveramus et pro publicanda terminum coram nobis et iudicio nostro in quatuor septimanis, a die contraventionis computando, partibus conservaveramus peremptorium. Quod si vero temere eiusdem episcopiae deoccupatio et traditio ac preventuum et damnorum restitutio per praefatum Szumlański denegata fuisset, iam ex nunc certos commissarios nostros ad executionem praeinserti decreti nostri finaliter faciendam dederamus et assignaveramus, iniungentes eisdem quatenus certo tempore inter se constituto ad requisitionem praenominati venerabilis Swistelnicki episcopi Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis, primo Leopolim ad ecclesiam sancti Georgii cathedralem, deinde ad bona Kryłos ecclesiamque cathedralem Assumptionis Beatissimae Mariae Virginis atque ecclesiam cathedralem Camenecensem Sanctissimae et Individuae Trinitatis et omnes ecclesias, archimandrias, monasteria (si quae eidem decreto nostro parere voluisserent)¹⁾ condescenderent, ibidemque non attentis quibusvis impugnationibus praenominati venerabilis Szumlański, sive per se sive per subordinatas personas faciendis, realem deoccupationem

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

épiscopiae supramemoratae peragerent iurisdictionemque eidem venerabili Świstelnicki vero episcopo tam in spiritualibus, quam in temporalibus, effective traderent; proventus suprascriptos, damna et litis expensas omnino exigent, aliaque pro iuris et causae suprascriptae exigentiae facerent ac exequerentur. Et quoniam idem venerabilis Szumlański, ab exilibus suprascriptis deiectis et excommunicatis illegitime ordinatus, cathedram episcopiae eiusdem Leopoliensis media nocte vi et violenter invasit et occupavit, ibidemque grandes violentias et excessus, in citatione expraesos, perpetravit et titulo episcopi dispensationes, restitutiones, absolutiones et benedictiones, omniaque munia episcopalia illicite exercuit, idcirco ratione praemissorum omnium tam eidem venerabili Hieremiae Świstelnicki episcopo, quam cuivis iniuriatorum salvas et integras in foro competenti actiones reservaveramus, praenominato vero venerabili Szumlański silentium perpetuum in causa suprascripta sub poenis convulsionis decretorum nostrorum imposueramus, cuius quidem decreti nostri cum pars actorea executionem urgere intenderet, citatus venerabilis Josephus Szumlański litteras citationis nostraes, ac si ad reponendum opposuerat, alias prout decretum nostrum anterius et citatio eadem praemissa omnia fusius disponunt et complectuntur, in termino itaque hodierno, ex citatione praefata legitime ad praesens provenienti et hucusque continuato, partibus supranominatis actorea et quidem venerabili Hieremiae Świstelnicki episcopo Leopoliensi, Haliciensi et Camenecensi ritus graeci personaliter, reliquis vero actoribus per venerabilem Michaelem Łowiecki, coram nobis et iudicio nostro comparentibus, eumque terminum attentantibus, citantem nempe generosum instigatorem regni et venerabili Josepho Szumlański voce ministerialis terrarum regni generalis nobilis Valentini Jzdebnicki ter et ultra solitum iuris quater ad nos iudiciumque nostrum acclamatum, non tamen per se, nec per suum quempiam legitimum plenipotentem comparentem. Nos cum consiliariis et iuris peritis nostris, audita praefati venerabilis relatione, de occlusione partis citatae facta, in contumaciam ipsius ad legitimam vero et

iuridicam actorum instantiam et affectationem praefatum citatum in lucro causae condemnandum esse, duximus, prout quidem condemnamus et in vim lucri taliter super ipso obtenti, decretum praesertum contumaciale non esse reponibile adinvenimus, tamquam circa illud et cuius omnia contenta venerabilem Hieremiam Świstelnicki in toto conservamus ac manu tenemus. Et quatenus actor reponendi venerabilis Szumlański tam anteriori, quam et praesenti decreto nostro pareat, ac in toto satisfaciat, neque venerabilem Świstelnicki in iurisdictione episcopali ac in exercendis omnibus muniis episcopalibus ullomodo, titulo, arte et praetextu praepedire, neque se pro episcopo Leopoliensi, Haliciensi et Camenecensi ritus graeci. (uti iam abiudicatus)¹⁾ gerere praesumat et audeat; immo ut omnes dioecesias tam spirituales, quam saeculares, neminem alium, pro episcopo ac loci ordinario suo Leopoliensi, Haliciensi et Camenecensi in Podolia, nisi venerabilem Świstelnicki agnoscant, teneant ac habeant, illiusque iurisdictioni spirituali et potestati episcopali subiectionis, atque liceat ipsi omnia munia episcopalia obire, ecclesias dedicare, acolitos initiare, protopopos, vicarios, ihumenos, popos, monachos, ad congregationem spiritualem per litteras alias unicasque convocare, admonere, coercere, excessivos, insolentes, inobedientesque punire decernimus ac sententiamus; damna ad extremum et litis expensas etiam in praesenti instantia perpessa ac erogata, simplici partis citatae reponendi, assertione taxandas et aestimandas, eidem adjudicamus, ad quorum solutionem et refusionem praestandam, venerabilem Josephum Szumlański omnium adstrictum fore debere declaramus praesentis decreti nostri vigore. Pro cuius tum et anteriorum decretorum nostrorum reali executione partes praefatas ad commissarios nostros, nempe magnificos et generosos: Andream Potocki, palatinum Kijoviensem, Haliciensem, Colomiensem, Lezaysensem capitaneum, Joannem Potocki, palatinum Braclavensem, Gabrielem Silnicki, castellaneum Czernichoviensem, Hieronimum

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

Lanckoroński, succamerarium Podoliensem, Scalensem capitaneum, Nicolaum Potocki, generalem Podoliae, Camenecensem, Laticzoviensem etc. capitaneum, Paulum Potocki, palatinidem Bracłaviensem, Joannem-Michaelem Myśliszewski, vexiliferum Czernichoviensem, Christophorum Kawecki, indicem, Stanislaum Gruszecki, subiudicem terrestres Podolienses, Alexandrum Kurdwanowski, subdapiferum, Valentynum Kalinowski, pincernam Haliciensem, Georgium Mrozowicki, notarium terrae Haliciensis, Joannem-Stanislaum Jastrzębski, tribunum Haliciensem, Joannem Kurdwanowski, vicecapitaneum castrensem, Paulum Ratalski, notarium castrensem Laticzoviensem, Petrum Kropatwa, Michaelem Maskiewicz, regentem cancellariae Camenecensis Podoliae, Thomam Gaiecki, Albertum Koczanowski, Samuelem Diaconoński, Nicolaum Zachorowski et Basilius Zagwojski, remittimus, iniungentes eisdem, quatenus certo tempore inter se constituto ad requisitionem praenominati venerabilis Świstelnicki, episcopi Haliciensis et Camenecensis (absentia plurium non obstante)¹⁾ decreta nostra bina, non obstantibus quibusvis venerabilis Szumlański exceptionibus, impugnationibus, dilationibus, nec attentis illis rescriptis et mandatis nostris in contrarium opponendum, ad effectivam executionem deducant, episcopatum suprafatum, cum omnibus bonis, attinentiis, pertinentiis et iurisdictione episcopali, omnibus utilitatibus, fructibus et emolumenis venerabilis Świstelnicki, etiam forti manu, in realem possessionem tradant, dictumque venerabilem Szumlański ad totalem et omnimodam priori decreto nostro et praesenti satisfactionem compellant, ac praefata decreta nostra bina in toto et et omnibus eorum punctis omnino exequantur, praesentis decreti nostri vigore. In cuius rei fidem praesens sigillum regni est apraesum. Actum Varsaviae, sabbatho, ipso die festi sancti Petri in vinculis, anno millesimo sexcentesimo septuagesimo primo, regni nostri Poloniae anno secundo. Relatio illustrissimi et reverendissim in Christo patris domini Andreae Olszowski, episcopi Culmensis et

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

Pomeraniae, vicecancellarii regni. Andreas Olszowski, episcopus Culmensis et Pomeraniae, vicecancellarius regni. Locus sigilli minoris cancellariae regni. Stanislaus Żurowski, decretorum curiae regalis notarius. Correxit Nicolaus Szule. Post ingrossationem vero originale eidem offerenti est restitutum, de quo restituto officium praesens per eundem offerentem quietatur.

Львов. бернард. арх., кн. гр. Галицк., т. 171, стр. 1688—1698.

Примічаніє 1. 1671 года, 7 августа. Предписание короля Михаила Антонію Винницкому, номинату Кіевской митрополії, Григорію Гушовскому, епископу Пере-мышльскому и Іеремію Свистельницкому, явиться въ королевской судъ въ иродолженіи б пе́дѣль по дѣлу между нимъ и Іосифомъ Шумлянскимъ относительно приговора отъ 1 августа 1671 г., который король уничтожаетъ, а присужденные деньги во взысканію съ Іосифа Шумлянского налагаетъ на Винницкаго, Гушовскаго и Свистельницкаго: „vos in poenis convulsionis decretorum nostrorum ex controversiis latorum damnisque ac litis expensis venerabili actori moderno, per vos causatis condemnari”... (Львов. бернард. арх., кн. гр., т. 426, стр. 2491—2492).

Примічаніє 2. 1671 года, 7 августа. Король Михаилъ, по предложению Свистельницкаго, въ виду прекращенія раздоровъ и нападений между спорящими епископами: Іосифомъ Шумлянскимъ и Іереміемъ Свистельницкимъ и ихъ приверженцами, назначаетъ залогъ (vadium) 360,000 польскихъ золотыхъ. (Львов. бернард. арх., кн. гр. Галицкая, т. 171, стр. 1706—1709).

Примічаніє 3. 1671 года, 26 августа. Королевские комиссары, назначенные по дѣлу между Свистельницкимъ и Шумлянскимъ, приглашаютъ духовныхъ лицъ: Михаила Ловецкаго, официала Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ Подольского, намѣстника Бучацкаго и Язловецкаго, Феодора Ловецкаго, намѣстника Подгаецкаго, Грегорича, протонопа Крилосского, Корнелія—Каменецъ—Подольского, Андрея—Жидачевскаго, Михаила Валицкаго—Трембовльского, Грегорича Борезу—Гарнопольского, Алоксандра Волчка—Барского, Семіона—Межибужского, игуменовъ монастырей, викаріевъ епископскихъ, Іосифа Шумлянского и проч явиться въ Крилосъ 15 сентября 1671 г., чтобы въ присутствіи помянутыхъ лицъ передать Львовское, Галицкое и Каменецъ—Подольское епископство во владеніе и управление Іеремію Свистельницкому. (Львов. бернард. арх., кн. гр. Галицкая, т. 171, стр. 1869—1871).

Примічаніє 4. 1671 года, 12 сентября. Реляція Іосифа Шумлянского съ сылкою на королевской мандатъ отъ 7 августа 1671 г., который Шумлянский признается Львовскимъ епископомъ, а не Свистельницкій. (Тамъ же, стр. 1878—1880).

Примічаніє 5. 1671 года, 16 сентября. Протоколъ королевской комиссіи въ Крилосѣ по поводу недопущенія Іосифомъ Шумлянскимъ Іеремію Свистельницкаго во владѣніе Галицкою каеодрою, которую Шумлянский заперъ и не хотѣлъ открыть комиссіи. Шумлянский представляетъ комиссіи доказательства, — въ силу которыхъ отказывается передать каеодру во владѣніе Свистельницкому. Коммісія признаетъ свой приговоръ еще не вошедшиъ въ силу закона и огсыаетъ спорящихъ на судъ короля,

даєть споряджимъ четырехъ-недѣльный срокъ, подъ страхомъ лишиться спорныхъ привилегій, не занимать каѳедръ, не собирать доходовъ и проч..., оставить все какъ было до королевскаго рѣшенія. (Львов. бернард. арх., кн. гр. Галицкая, т. 171, стр. 1930—1943).

Примѣчаніе 6. 1671 года, 12 сентября Жалоба и протестація Іеремії Свистельницкаго противъ Іосифа Шумлянскаго и его двоюроднаго брата Михаила Шумлянскаго, который бранилъ и ударилъ кулакомъ Свистельницкаго, размахивалъ такъ руками, что сбросилъ съ Свистельницкаго кантуръ; называлъ сомнительными декрета ассесорскія и проч... (Ташъ-жѣ, стр. 1921—1924, 2366—2372).

Примѣчаніе 7. 1671 года, 28 сентября. Объявленіе вознаго о запрещеніи духовенству и мірянамъ дѣлать сходки по дѣлу между Свистельницкимъ и Шумлянскимъ, не оказывать имъ послушанія, не давать имъ стѣдѣумыхъ доходовъ впередъ до рѣшенія короля. (Львов. бернард. арх., кн. гр., т. 426, стр 2669—2672).

CXV.

1671 года, 30 сентября. Протестація духовенства и мірянъ противъ Іеремії Свистельницкаго, который незаконно присвоилъ себѣ титулъ Львовскаго епископа, тайно вынесши изъ королевской канцеляріи привилегіи на помянутое епископство, съ признаніемъ законнымъ епископомъ Іосифа Шумлянскаго.

Actum in castro Leopol., feria quarta in crastino festi sancti Michaelis archangeli, anno Domini 1671.

Nobilitas, tam saecularis, quam spiritualis, ritus graeci, contra devotum Eremiam Świstelnicki atque alii infraspecificati protestantur.

Ad officium et acta praesentia castrensis capitanealia Leopoliensis venientes personaliter generosi Joannes Uhernicki, venator Czernichoviensis, Andreas Źurakowski, Joannes Bratkowski, Basilius Hołyński Baraiewicz, Alexander Szumlański, pincerna Podoliae, Basilius Hołyński Doroszewicz, Semion Petranowski, Joannes Hoszowski, Stephanus Poluchowicz, Semion Pokulicki, Hiacynthus Czajkowski, Mathias Dobrzyński, Joannes Szodłowski, Albertus Hoszowski, incolae palatinatus utriusque tam Russiae, quam Camenecensis Podoliae, suis et aliorum incolarum nobilium personarum graecae fidei existentium, tum venerabiles Josephus Komarzyński, vicarius cathedralis Leopoliensis, Josaphat Bohusz, ihumenus sancti Joannis, Lacteon Kulikowski, ihumenus, Jonatas Zarudny, professus

Krechoviensis monasterii et ad infrascripta connotanda a religiosa
sui communitate deputati et assignati: Sophronius Łyszkiewicz mona-
sterii Romanoviensis, Thieodorus Pienkowski Dobrzanecensis, Samuel
Krasuski Zadoroviensis— ihumeni, Theodor Buiaianowski Rohatynen-
sis, Joannes Wyrozub Żołkiewiensis, Gierasmus Wasylewicz Camio-
nacensis, Hieremias Wasylewicz Żołtanecensis, Jacobus Buzki Zło-
czoviensis, Georgius Bercza Tarnopoliensis, Michael Balicki Trem-
bovliensis, Eustachius Kunczewicz Brzezanensis, Gabriel Żukiewicz
Bobrecensis, Andreas Walicki Żydaczoviensis, Georgius Hoszowski
Dolinensis, Elias Hamanawski Glinianensis, Gabriel Gołogoviensis
suo pro interesse vicarii et praepositi; nec non Paulus Buskiewicz
sancti Nicolai, Stephanus Połoniecki sancti Theodori martyris,
Joannes Jasiński epiphaniarum Domini, Andreas Zubrycki annun-
tiationis Beatae Virginis Mariae, Joannes Kondratowicz resurrectionis
Christi Domini, Joannes Prozykowicz nativitatis Beatae Virginis
Mariae, Andreas Czajkowski Beryndowicz transfigurationis Christi
Domini, Michael Rablewicz exaltationis sanctae Crucis, Stephanus
Hołowiecki victoriarum ex Turcis relatarum, Helias ascensionis
Christi Domini, ad ecclesias graecoruthenicas episcopiae eiusdem
ritus Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae subiectas,
et personam praesbiteri; famati quoque Jacobus Maskiewicz, Gabriel
Natynczak confraternitatis Rohatinensis, Basilius Kitowicz, Joannes
Horodecki sancti Nicolai, Georgius Nekrasewicz resurrectionis Christi
Domini, Hiacynthus Grodecki, Basilius Backiewicz sanctarum Pa-
rasceniarum virginis et martyris, Semion Wladiczka transfigurationis
Christi Domini, Nicolaus Chlistus, Stephanus Bohaczyk nativitatis
Beatae Virginis Mariae, Theodorus Nestorowicz, Gregorius Kury-
łowicz Epiphaniarum, Semion Białohorski, Mathia Stolarz annun-
tiationis Beatae Virginis Mariae, Joannes Strzelbicki, Paulus Wa-
silewicz exaltationis sanctae Crucis ecclesiarum graeco-ruthenicarum,
ad Leopoliensis, Haliciensis, Camenecensis Podoliae episcopiae ca-
thedram spectantium, archifratres, confratres, seniores, suis et aliorum
sibi protestantibus ad ingrossandam et actis regni praecipue praę-

sentibus connotandam, respectu infrascriptorum, quaerimoniam et publicam quaerelam deponendam, assensum plenum concedentium et praebentium, nominibus; denique Nicolaus Karaman et Stanislaus Łuczkiewicz, seniores confraternitatis Żołkiewensis, suis itidem et aliorum suae confraternitatis confratrum, cum praemisso assensu, nominibus, in et contra devotum Eremiam Świstelnicki, Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae episcopiae illegitimum usurpatorem, eandemque episcopiam indebite, nulliter et iniuridice ambientem, et alios ad promovendam causam, occasione dictae episcopiae, sese interessantes partem eiusdem adhaerentem, hanc suam coram eisdem actis praesentibus solennem fecerunt protestationem idque in eum modum: Quod cum non modo protestantibus, verum toti nobilitati, clero et aliis saecularibus dioecesiarum Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae ex evidenti pateat, non alium legitimum actualiterque investitum et inhabitatum, non modoque a serenissimo Joanne Casimiro, regni Poloniae principe, ex vi legitimae electionis privilegiatum decretumque eiusdem sacrae regiae maiestatis, ex vi consecrationis legitimae peractae supradictarum dioecesiarum, quam solum ex potiori iure perillustrem et venerabilem Josephum Szumląński episcopum, cui ex ratione privilegii sacrae regiae maiestatis, quam et consecrationis legitimae non modo ipso facto omnem, qua par est, eiusdem episcopali iurisdictioni spiritualem subiectionem praestiterunt, verum etiam in ulteriori temporis tractu praestandam alioqui hac praesentibus facta publica declaratione libere, sponte et ingenuo appromittentes, voluerunt. Verum enim vero idem devotus Świstelnicki cum sua parte adhaerente, ad dictam episcopiam nulliter indebiteque sese interessando eandemque ambiendo, non attento eo, quod contra eandem tam per modernos protestantes, quam et alias sui ritus personas, respectu eiusdem ad tale beneficium inhabilitatis et incapacitatis, coram variis utriusque palatinatus regni actis authenticis tum de nullitate iurium eiusdem et consecrationis ipsius variae factae sint (quae hic pro expressis reputantur)¹⁾ protestationes,

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

quas praesentibus in toto approbant, causam ex parte sui cum suis adhaerentibus supra recensito perillustri et venerabili Josepho Szumlański, Leopoliensi, Haliciensi et Camenecensi Podoliae episcopo, post curiam sacrae regiae maiestatis noviter, ad importunam instantiam et delationem, ultiro mentem, consensum, facultatem simplicem, assertionem sui protestantium, instituit, institutum promovit et attentavit, decretumque inibidem in contumaciam ac si ad protestantium instantiam occasione eiusdem episcopiae Leopoliensis, Halicensis et Camenecensis Podoliae obtinuit, obtentumque hoc idem decretum ad executionem deducere intendit, prout ipso facto deduxit, cum illustres et magnificos commissarios in actu remissionis causae post curiam sacrae regiae maiestatis per eosdem illustres et magnificos commissarios a non fundanda iurisdictione ex certis rationibus, circa fundandam iurisdictionem allegatis, scilicet quod non ad Leopoliensem primo cathedram, verum Haliciensem, in Kryłos existentem, ad exequendum idem decretum induxit, cum exceptione a non fundanda ibidem, scilicet in cathedra eadem, ob interpositas sacrae regiae maiestatis mandati litteras, tum quod ex vi expeditionis generalis bellicae idem actus sub illud tempus expediri nequiverat, et quod ultra legitimum terminum, qualem praemissum decretum sacrae regiae maiestatis habere voluit, imo contra mentem decreti sacrae regiae maiestatis ad hoc idem decretum sacrae regiae maiestatis cum magnificis suis commissariis exequendum indebite processit, quod suo loco, et ubi de iure venerit, allegabitur, hicque expedito actu commissionis, feria secunda proxime praeterita, ultra mentem expressam praetacti decreti sacrae regiae maiestatis in contumaciam prolati, non attentis punctis neque hinc et exinde pensata autoritate eiusdem decreti, sed in meram convulsionem legum publicarum et levipensionem decreti, tum ut sub auspicem felicissimumque serenissimi regni Poloniae principis ad praesens nobis regnantis Leopolim ingressum, pacem publicam, a quovis tum temporis observandam, iurisdictionemque indebite interturbaret, absque ullo legum publicarum adminiculo, privata sua autoritate, ministerialem cum duobus

suis famulis in manifestum ipsius eo nomine facta expressis lucis Leopoli ad sonum tubae infraproclamanda superimmisit, qui ita superimmissi, ut eius adhaerentes iussaque ipsius exequentes, ex nulla iudiciali additione (nam ad talia iuris solennitates requiruntur)¹⁾ ex solo ipsius mandato, non recte praesumit, contra expressam mentem decreti sacrae regiae maiestatis, in foro publico medio ipsius circuloque civitatis Leopoliensis denuntiationem alta sua et praeconica voce, adstantibus hinc et undinque in magna caterva diversae conditionis hominibus (quatenus perillustri et venerabili Josepho Szumlański, etc. episcopo legitime electo, et per antecedaneum Joannem Casimirum privilegiato decretisque sacrae regiae maiestatis prolati, approbato per modernum vero serenissimum Michaelem sub triumphali ipsius coronatione, confirmato regni Poloniae principes serenissimos circa auspicem moderni regnantis Leopoli residentiam oboedientiam non praestent)¹⁾ in confluxu, ut dictum est, variorum hominum ad sonum tubae proclamari et publicari fecit, ad actaque praesentia castrensis capitanealia Leopoliensia eandem proclamationem induci procuravit. Sicque ipso facto in meram convulsione legum regni, levipensionem decreti sacrae regiae maiestatis, oppressionem status ac praeminentiae talia sibi licere aggredi praesumpsit, respectu cuius indebiti imo temerarii ipsius ausus ei, cui competitierit, in iudicio competenti praesentibus reservata actio. Proinde nescitur, quo titulo praemissa sibi licere praesumendo aggreditur, si quidem privilegium ipsius per serenissimum ad praesens feliciter nobis regnantis praecessorem, uti posterius cassatum et annihilatum perillustris vero et venerabilis Josephi Szumlański, uti prius ex vi liberae electionis super memoratam episcopiam a sacra regia maiestate emanatum, litteris rescriptorum, mandatorum confirmationibus decretisque ipsius prolati approbatum, adiudicatum sit, manente alioqui respectu obiectum sibi ab utrinque invalidae consecrationis, eiusdem decreti puncto super quod tum punctum, ultimaria affirmativa et approbativa iuxta

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

expressam mentem decreti sacrae regiae maiestatis reverendissimi in Christo patris patriarchae Constantinopoliensis deciso emanavit, eundemque perillustrem Szumlański verum et legitimum Leopoliensem, Haliciensem et Camenecensem Podoliae episcopum declaravit, et sui ritus fidelibus litteris universalibus sub suo titulo editis intimavit et inculcavit. Devotus vero Świstelnicki non attentis praemissis, temerario suo ausu praemissa faciendo, decreta convellit, iurisdictionem indebitate interturbat, otium pacis publicae intermiscat, litis occasiones promovet eiusque expensas causat, ad non mediocria tali suo studio suum episcopum induxit, iura ecclesiae sui ritus violat, pacta publica et conventiones contemnit, haec et alia inconvenientia peragit. Praemissis vero aequi bonique ratione et iurium vigore legum regni in tales interposito, dum prohibeantur, ideo inherendo hoc in passu tam liberae electioni, quam privilegio, intuitu eiusdem electionis dicto perillustri Szumlański supermemoratam episcopiam, dato decreto sacrae regiae maiestatis per serenissimum moderni regnantis praedecessorem, occasione eiusdem episcopiae prolato, eiusque per serenissimum modernum regnante sub eiusdem coronationem confirmationem consecrationis, denique reverendissimi patriarchae Constantinopoliensis iuxta resonantia decreti eiusdem decisioni ab eodem ematae, tum denique legibus reipublicae sibi protestantibus intuitu eiusdem episcopiae servientibus contra eundem devotum Świstelnicki et praetactos eiusdem adhaerentes in processu causae, ac si ad sui protestantis delationem et actoratum indebita, absque ulla facultate causam promoventes expressis, iterum suam reassumendo declarationem protestantur.

Львов. бернард, арх., кн. гр., т. 426, стр. 2673—2678.

Примѣчаніе. 1671 года, 12 октября. Протестація Іосифа Шумлянского противъ дѣйствія королевскихъ комиссаровъ, назначенныхъ по разбору дѣла между нимъ и Сынгельницкимъ. (Львов. бернард. арх., кн. гр. Лв., т. 426, стр. 2765—2766 въ кн. гр. Галицкал, т. 171, стр. 1955—1957).

CXVI.

1671 года, 14 октября. Утверждение королемъ Михаиломъ грамоты Яна Минька, старосты Львовскаго, данной имъ въ пользу братства свв. Пятницъ въ 1670 г. 9 октября.

Confirmatio jurium ecclesiae ritus graeci ss. Piątnic dictae in suburbio Leopoliensi.

Michael, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lituaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Kijoviae, Vołyniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae Czerniechoviaeque. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis. Exhibitam nobis esse litteras polonico-idiomate scriptas, manu generosi Joannis de Magna Konczyce Mniszek, Leopoliensis, Glinianensis capitanei nostri, subscriptas sigilloque ejusdem usitato communitas, sanas, salvas, illaesas, omniisque suspicionis nota carentes, supplicatumque est nobis per consiliarios nostros nomine et ex parte confraternitatis et parachianorum ecclesiae ritus graeci świętych Piątnic dictae in suburbio Cracoviaensi Leopoli fundatae, ut easdem litteras confirmare et approbare dignaremur, quarum quidem litterarum tenor sequitur estque talis: Jan z Wielkich Kończyc Mniszek, Lwowski, Glinianski etc... generalny starosta, wszem wobec i każdemu z osobna temi pisaniem mojem teraz i napotem wiadomo czynię, iż przy rewidowaniu praw gruntów przedmieścia Lwowskiego, Krakowskiego nazwanego, pod jurysdykcją zamkową starostwa mego Lwowskiego będących, pokazali też przedemną bractwo i parochianie religie greckiej, cerkwie założenia świętych Piątnic, na temże przedmieściu Krakowskiem, przy gościńcu Podolskim, przeciw Wysokiemu Zamkowi fundowanej, prawa tejże cerkwi i na grunta do niej i cmentarza jej circumcirca leżące. Naprzód donacye dwóch gruntów przez szlachetną Tacyanę, popadią piętnicką, w roku tysiącznym sześć-

setnym trzydziestym siódmym przed aktami grodzkimi Lwowskimi zeznaną i za konsensem wielmożnegò, świętej pamięci j. m. p. Stanisława Bonifacjusza z Wielkich Kończyc Mniszka, starosty Lwowskiego i generała ziemie Ruskiej, pana strzyja i antecesora mojego, przez najaśniejszego ś. p. króla j. mci Władysława IV w roku MDCXLI konferowane, a potem donacye przez urodzoną Marynę Ślawkowską, urodzonego niegdy Stefana Zakrzewskiego małżonkę, wdowę pozostałą, temuż bractwu na grunt podle cmentarza tejże cerkwie, a podle domu Wojciecha Zbaraskiego będący, we wtorek po S. Trójcy w roku tysiącznym sześćsetnym sześćdziesiątym siedmym w grodzie Lwowskim zeznaną i też na grunt Gerenowski nazwany. Prosząc, abym z urzędu mego tākowe ich prawa juxta immunitates ecclesiasticas konsensem moim stwierdził i grunta pomienione z domami wszelkie około tej cerkwi będące, które jako z dawnych czasów tak i téraz circum circa ogrodzone są, od podałków i cięzarów wszelakich także i innych powinności zamkowych koncessem moim uwolnił. A że pomienione bractwo nie dla prywaty swojej do mnie się w tem udało i takowe prawa swoje produkowało, ale propter securitatem dóbr cerkiewnych i pomnożenia chwały Bożej, która się w cerkwi pomienionej codziennie odprawuje, nie mając innej fundacji, z kądry opotrzenie takowa cerkiew i duchowni dla odprawowania w niej nabożeństwa wyżywienie mogli mieć, słuszna tedy prośbę pomienionego bractwa i parafian wyrozumiawszy, ante omnia porządek bracki tegoż bractwa, jaki mają przy tej cerkwi od swych ejusdem ritus graeci przełożonych, aby sobie sami duchownego pro divinis w tej cerkwi celebrandis in augmentum chwały Bożej, którego zgodnego być uznają, obierali i przyjmowali, a niezgodnego odprawowali. Potem donacye na te grunta pomienione także i na wszelkie inne około tej cerkwi z ogrodami, sadem będące przynależtości i przyległości z polem i sianożęcią, stwierdzam, zmacniam i całe zachowuję i od podatków wszelkich i innych powinności zamkowych one uwalniam, jako dobra cerkiewne, juxta immunitates ecclesiasticas wiecznymi czasy, do których to gruntów wszelkich,

wzwyk mianowanych, całe z domami i ze wszystkimi do nich przynależyciami ani ja sam, ani następcy moi należeć będą, krom jurysdykcje zamkowej, której względem samych tylko sądów podlegać mają; dalej nic i z tych wszystkich pospołu gruntów i przynależyci cerkiewnych czynszu do zamku na każdy rok na ś. Marcin złoty tylko jeden toż bractwo dawać powinni będą czasy ustawicznymi. Dając im tedy moc i władzę, aby pomienione bractwo jako cerkwią przerzeczoną świętych Piątnic, duchownymi i szkołą przy niej dla ćwiczenia dziatek tak i temi gruntami, sadem, ogrodami, polem i sianożcią i wszelkimi około tej cerkwi okolicznościami, dochodami i pożytkami, według prowizorstwa swego, wiecznie i nieodmiennie zawiadowali i na potrzeby cerkiewne apparata i inne ornamenta taliter duchownego i szkoły obracała, żadnego w tem ni od kogo, tak od duchownych, jako i świeckich osób teraz i na potomne czasy nie mając impedimentu, mieć chcę. Na który to konces mój wolno im i kofirmacyją jego królewskiej mości otrzymać pozwalam i dla lepszej wiary ręką własną przy pieczęci mojej podpisuję się. Działo się we Lwowie, die nona octobris anno millesimo sexcentesimo septuagesimo. Jan z wielkich Konczyc Mniszek, Lwowski generalny starosta. Locus sigilli. Nos igitur Michael rex, supplicationi praefatae benigne annuentes, litteras easdem papyraceas, uti supra de toto suo tenore insertas in omnibus ac singulis illarum punctis, clausulis, articulis, nexibus ac ligamentis approbandas et confirmandas esse duximus, prout per praesentes (in quantum juri publico non repugnant et usus earum haberi potest)¹⁾ approbamus, confirmamus et ratificamus, decernentes vim et robur debitae firmitatis obtinere debere, iuribus nostris regalibus, reipublicae et ecclesiae romanae catholicae salvis; in cuius rei fidem praesentes manu nostri subscriptas sigillo regni communiri jussimus. Datum Leopoli die XIV mensis octobris, anno Domini MDCLXXI, regni nostri tertio anno. Michael rex.

¹⁾ Въ подлиннике скобки.

Locus sigilli regni cancellariae minoris in pixide laminea appensa contenti insera vero rubra expressi. Stephanus Hankiewic(z), regiae majestatis secretarius m. p.¹⁾.

Варшавскій главн. арх. др. акт., кн. метрики, № 209, л. 508.
Львов. бернард. арх., кн. гр., т. 461, стр. 673—679.

CXVII.

1671 года, 26 октября. Потверждение королемъ Михаиломъ грамоты Владислава IV, которойю этотъ послѣдній въ 1634 году 30 сентября потверждаетъ грамоту Александра Зборовскаго, данную имъ въ 1630 г. 1 октября братству церкви Рождества Пр. Богородицы на мѣсто, на которомъ построена помянутая церковь; съ условиемъ, что братство будетъ представлять Зборовскому избранныхъ имъ духовныхъ лицъ для утвержденія и назначенія и что онъ будетъ защищать церковь.

Confirmatio confirmationis juris fraternitati ad ecclesiam ritus graeci tituli Nativitatis B. Mariae Virginis, in suburbio Cracoviensi Leopoli sitam servientis.

Michael, Dei gratia rex Poloniae etc... Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis. Productas et in suo originali commonstratas fuisse coram nobis literas pargameas manu serenissimi Vladislai IV, regis Poloniae antecessoris nostri subscriptas, sigillum quidem non habentes (ex quo ob calamitates publicas antactas et incursionem in regnum variorum hostium abruptum esse manifeste patet)²⁾ in essentialibus tamen integras et omni suspicionis nota carentes, supplicatumque nobis esse humillime per consiliarios nostros, ad latus nostrum pronunc residentes, nomine et ex parte seniorum ac juniorum totiusque confraternitatis ad eccl-

¹⁾ Эту грамоту подтвердилъ король Августъ въ 1699 году 9 февраля. (Львов. бернард. арх., кн. гр., т. 461, стр. 673—679).

²⁾ Въ подлинникѣ скобки.

siam ritus graeci sub titulo Nativitatis Beatissimae Virginis Mariae in suburbio Cracoviensi Leopoli, infra montem arcis altioris, inter bona Tarnawka et Błonie dicta sitam et jacentem, fundatae, quatenus easdem litteras autoritate nostra regia approbare, confirmare et ratificare dignaremur. Earum vero litterarum tenor sequitur estque istiusmodi: Vladislaus IV, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lituaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae Livoniaeque, necnon Sueccorum, Gotorum Vandalorumque haereditarius rex, electus magnus dux Moschoviae etc... Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis. Exhibitae nobis esse litteras pargameneas, infrascriptas, manu generosi Alexandri Zborowski subscriptas ejusdemque sigillo communitas, in se concessionem aedificandae ecclesiae Beatissimae Virginis Mariae in bonis tenutae suae continentes, sanas et illaesas. Supplicatumque nobis est, ut easdem autoritate nostra regia approbare et confirmare dignaremur. Quarum tenor talis est:

Alexander z Rytwian Zborowski. Wiadomo czynię, komu to wiedzieć należy teraz i napotem, iż stanawszy przedemną wójt i z gromadą ludzie narodu ruskiego, religiej greckiej, poddani moi, żądali mię usilnie, abyim im w majątkości mojej na końcu przedmieścia Krakowskiego, we Lwowie, pod góra Zamku Wysokiego, między Tar nowką i Błoniem leżący plac i miejsce tam, podług prawa przywileju i daniny mnie od króla j. mci nadanej, pozwolił i dał, na którym już miejscu stanęła i jest zbudowana cerkiew, okopana i oparkaniona ku odprawowaniu chwały Bożej według zakonu i starodawnego porządku religiej greckiej. Ja tedy, bacząc pobożną w tem sprawę i słuszną, a przystojną prośbę ich upatrując tez pomnożenie chwały Bożej i porządek ich bracki, który mają, aby przykładem inszych cerkwi przy tem mieście Lwowie i indzie będących, postępek i rząd bractwa prowadzony i statecznie przez nich zachowany był, pozwoliłem i dałem ten fundusz moj, jakoż pozwalam i daję to przerzeczone miejsce i cerkiew tytułu Narodzenia Błagosławionej Panny Marjej ze wszytkiem ograniczeniem, jako jest w sobie pomie-

ſionym, wojtowi i gromadzie, poddanym moim, teraz w porządku brackim będącym i na potem następcom i potomkom ich ku pomnożeniu i rozkrzewieniu chwały Bożej podług zakonu i starożytnego porządku religiej greckiej potomnymi czasy. Dając im do tego władzę i moc tak ku dobremu rządowi cerkwi i należnościom do niej, jako też wolne obieranie i przyjmowanie do tej cerkwi duchownych ich prezbiterów, djakonów, subdjakonów i kleryków mądrzych, doświadczonych i pobożnego żywota i onych mnie i następcom moim prezentować, którzy przez mię i następcę moje potwierdzeni być mają. Warując i chcąc to koniecznie mieć po potomkach moich i po mnie następujących dzierzawcach tej majestności, aby względem pozyskania chwały Bożej, pomienionych poddanych, teraz i napotem będących, bractwa cerkwi tej przy fundacji mojej zachowawszy, nic nie naruszając, ani ujmując onym i owszem przyczyniąc, ani też ciężkości i przeszkody w porządkach i sumnieniu ich czyniąc, ani następując, we wszystkich tych opisanych punktach i klausulach starali się spełnić, i od wszelakich impedimentów, najazdów i trudności od jakichkolwiek person bronić i zastępować, dla zbawienia swego. A dla gruntowniejszego ich fundowania daję im ten przywilej moj i pozwalam, aby sobie na to konfirmacyję króla j. mci wiecznymi czasy wyprawili i dla lepszego umocowania tej rzeczy, wiary i świadectwa ręką swą podpisuję się i przyciśniętem pieczęci mojej własnej we wszystkim potwierdzam i korroboryje. Działo się we Lwowie, dnia I miesiąca oktobra, roku Pańskiego MDCXXX. Alexander Zborowski z Rytwan, ręką swą.

Nos itaque Vladislaus rex praeinsertas litteras in omnibus earum punctis, clausulis et articulis approbandas, confirmandas et ratificandas esse duximus, uti quidem, quantum juris ratio permittit ususque earum habetur, approbamus et confirmamus praesentibus litteris nostris, deccernentes easdem vim et robur perpetuae firmatis obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri mandavimus. Datum Leopoli die XXX mensis septembbris, anno Domini MDCXXXIV, regorum

nostrorum Poloniae II Sueciae vero III anno. Vladislaus rex. Petrus Gembicki, secretarius major. Nos itaque Michael rex, ad intercessionem consiliariorum nostrorum supplicationi praedictae benigne annuentes, praeinsertas litteras in omnibus illarum punctis, clausulis, articulis, conditionibus, nexibus ac ligamentis approbandas, confirmandas et ratificandas esse duximus, prout in quantum juris est et usus earum habetur, approbamus, confirmamus et ratificamus, memoratamque abruptiōnem sigilli regni, per incursiones hostiles factam, nihil juri et privilegio ipsius suprascripto derogare posse nec nocere debere declaramus per praesentes, decernentes easdem praeinsertas litteras et omnia in eis contenta vim et robur debitae firmitatis oblinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscripsimus et sigillo regni communiri mandavimus. Datum Leopoli, die XXVI mensis octobris, anno Domini MDCLXXI, regni vero nostri tertio anno. Michael rex. Locus sigilli minoris cancellariae regni. Stephanus Hankiewicz, regiae majestatis secretarius.

Варшавский ил. арх. др. ак., кн. метрики, № 209, л. 514.

Примчанie 1. 1671 года, 4 ноября. Грамота короля Михаила о разрешении Йосифу Шумлянскому жить въ какомъ ему угодно монастырѣ, съ приказаниемъ монахамъ и духовнымъ лицамъ, расположеннымъ имъ, повиноваться ему. (Львов. бернард. арх., кн. гр., т. 426, стр. 3128—3129 и кн. гр. Галицкая, т. 171, стр. 2292—2293).

Примчанie 2. 1671 года, 16 ноября. Жалоба и протестація Іеремії Свистельницкаго противъ Йосифа Шумлянского, который, несмотря на королевскіе декреты, не признаетъ Свистельницкаго епископомъ Львовскимъ и возбуждаетъ духовенство не оказывать ему должнаго повиновенія. (Тамъ-же, т. 171, стр. 2300—2301, 2533—2534; т. 172, стр. 288—290).

Примчанie 3. 1671 года, 24 ноября. Жалоба Іеремії Свистельницкаго противъ Йосифа Шумлянского и его братьевъ, которые напали съ тридцатью вооруженными козаками и другими людьми на Свистельницкаго при переправѣ его чрезъ рѣку Тираду (*vulgo Dniestru*), хотѣли его утопить или застрѣлить, но Свистельницкій Божественнымъ промысломъ ушелъ въ Галичъ. (Тамъ-же, т. 171, стр. 2364—2366).

CXVIII.

1672 года, 20 января. Грамота короля Михаила, о признании Иеремии Свистельницкого епископомъ Львовскимъ, о неизраниніи тако-
вымъ Іосифа Шумлянского и объ уничтоженіи всѣхъ распоряженій по-
слѣдняго.

Actum in castro Leopol., sabbatho pridie festi sancti Valentini
martyris, anno Domini 1672. Oblata litterarum, s. r. maiestatis re-
scriptorum in rem venerabilis Swistelnicki episcopi Leopoliensis
servientissimi.

Michał, z Bożej łaski król Polski, wielkie księże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Inflanckie, Smoleńskie, Siewierskie, Wołyńskie, Kijowskie, Podolskie, Podlaskie i Czernichowskie. Wszem wobec i koźdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należało, osobliwie jednak duchowieństwu, monasterom i czerncom, także stanu szlacheckiego diecesonom i wszystkim bractwom i zgromadzeniu, miastom, miasteczkom, wsiom i włościom i innym jakiegokolwiek stanu i kondycyi w rzeczypospolitej greckiej i pod iurisdykcyą episkopiej Lwowskiej, Halickiej i Kamienieckiej zostającym ludziom wiadomo czyniemy, iż lubo prawem i konstytucyami koronnymi, powagą dekretów naszych dość surowe obowiązowana i winy ostre in convulsores założone są, jednak wielebny ojciec Józef Szumlański, nie obawiając się ostrości prawa pospolitego i win w nim opisanych, nie dbając na powagę dekretu naszego, świeżo we Lwowie między nim, a wielebnym w Bogu ojcu Jeremiaszem Świdnickim, władyczą Lwowskim, Halickim i Kamienieckim, magna deliberatione animi ferowanego, którym dekretem pomienione władycza wszytkie z zupełną iurisdykcyą, mocą i zwierzchnością władycza wielebnemu ojcu Świdnickiemu przysądziliśmy, rescript pewny podrzutnie, ad malam informationem cancellariae nostraе, mimo wiadomość naszą, którym rescriptem jakobyśmy mu iurisdykcyą i władzę nad monasterami i czerncami w diecezyi Lwowskiej,

Halickiej i Kamienieckiej zostającymi dać i pozwolić mieli, otrzymał i praetextu tego rescriptu iurisdykcyą władcą wdziera się, uniwersał pod imieniem swoim do protekcyi pomienionych episkopiej wydaje i inne munia urzędowi i posłuszeństwu władyctwa należące odprawuje, wilebnemu zaś ojcu Świstelnickiemu in iure et iurisdictione episcopali wielką przeszkodę czyni, a przeto decretowi pomienionemu naszemu sprzeciwia się i on convellit, przez co, że bardzo powadze iurisdyctiej i dekretu naszego pomienionego derogat. Chcąc takowym inconventii zabierzyć, z wyraźnej woli i wiadomości naszej dajemy ten uniwersał nasz, którym deklarujemy, że jakośmy pomienione władyctwo Lwowskie, Halickie i Kamienieckie całe i zupełnie z iurisdykcyą, władzą i dostojeństwem biskupiem tak, jako je antecedanei władykowie trzymali, wilebnemu ojcu Świstelnickiemu sine ulla restitutioне przysądzili, tak pomieniony rescript nasz i wszystkie inne, in contrarium przerzeczonego dekretu naszego przez wilebnego ojca Szumlańskiego wymienione, jako podrzutnie i bez wiadomości naszej otrzymane, więc też i wszystkie uniwersały, przez ojca Szumlańskiego do dyecezyanów, monasterów wydane, cassujemy, anniihilujemy, revolvujemy i za nieważny declarujemy, chcąc mieć po wszystkich tak duchownego, jako i świeckiego stanu ludziach, w religię greckiej zostających, aby pomienionego ojca Szumlańskiego i jego żadnych uniwersałów nie słuchali, iurisdykcyej jego nie podlegali i posłuszni mu nie byli, ani mu żadnej nad sobą zwierzchności nie przyznawali; owszem wilebnego ojca Jeremiasza Swistelnickiego za prawdziwego pasterza swego i władykę podległymi byli, pomienionemu zaś ojcu Szumlańskiemu surowo zakazujemy, aby praetextem przerzeczonego reskryptu naszego, przez nas tym uniwersałem skasowanego, ani innym jakimkolwiek sposobem żadnego prawa i iurisdykcyej nad monasterami i czernicami pretendować, obrzędów biskupich odprawować i żadnej najmniejszej przeszkoły w iurisdykcyi władyki wilebnemu ojcu Świstelnickiemu czynić nie ważył się dla łaski naszej i pod winami, przeciwko sprzeciwiającym się dekretom naszym w prawie opisanymi. Na co dla lepszej wagi, przy pod-

pisie ręki naszej pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Warszawie dnia XX miesiąca stycznia roku Pańskiego MDCLXXII, panowania naszego roku trzeciego. Locus sigilli maioris cancellariae regni. Michał król. Hieronim Pinon (Pinnoci), sekretarz j. kr. m.

Лъвов. бернард. ар., кн. ир., т. 427, стр. 338—341.

CXIX.

1672 года, 20 февраля. Грамота короля Михаила объ утверждении Варлаама Шептицкого архимандритомъ Уневского монастыря и объ уничтожении грамоты, данной Антонію Винницкому, митрополиту Киевскому, на туже архимандрію.

Oblata privilegii super archimandriam venerabili Szeptycki dati.

Ad officium et acta praesentia castrenzia capitanealia Leopoliensis personaliter veniens venerabilis Barlaamus Szeptycki, archimandrita Unioviensis, obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit privilegium declarationis sacrae regiae maiestatis super archimandriam Unioviensem, sibi offerenti per eandem s. r. maiestatem dati, manu eiusdem s. r. majestatis et Hieronimi Pinocii secretarii sacrae regiae maiestatis subscriptum et sigillatum, tenoris talis: Michał, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Kijowskie, Wołyńskie, Podolskie, Podlaskie, Jnflanskie, Smoleńskie i Czerniechowskie. Oznajmujemy miniejszym listem naszym, komu o tem wiedzieć należy, jakośmy na szczęśliwą koronacyją naszę wszystkie prawa, wolności i prerogatywy, od najjaśniejszych antecessorów naszych tak duchownym, jako i świeckim, i jakiegokolwiek stanu i preminencyi ludziom nadane, iuris jurandi religione potwierdzili i zmocnili, tak i teraz to na osobliwej opieczy naszej mamy przestrzegać, aby powierzony nam od Pana Boga naród za całością i zaszczytom praw swoich spokojnie ad inviam bez wszelakiej praepedycyi zostawał. Przeto, iż donie-

siono nam jest przez pp. rad naszych i posłów ziemskich z sejmików Wiszyńskiego, Włodzimirskego i Łuckiego za wielebnym ojcem Barlaamem Szeptyckim, że rite electo, podług praw dawnych, monasterowi Uniowskemu służących, przywilej wyszedł na archimandryą od najjaśniejszego antecessora naszego i do possesi spokojnej, sine praepeditione żadnej strony, tenże pomieniony wielebny ojciec Szeptycki przyszedł, którego, jako obranego, zakonnicy Uniowscy przyjęli i już in possessione nad półtrzecia lata zostaje, jako attestacya z sejmiku Wiszyńskiego ziemie Lwowskiej, Przemyskiej i Sanockiej od obywatelów województwa Ruskiego religii greckiej produkowane nam jest, że podług prawa dawnego, monasterowi Uniowskemu służącego, wprzód obrany tenże wielebny ojciec Szeptycki, a potem i uprzywilejowany został. Na co z kancelaryi naszej uniwersał wyszedł, żeby nikogo inszego za archimandryę nie znano, jeno przeszczonego wielebnego ojca Szeptyckiego. A że wielebny ojciec Antoni Winnicki, metropolita Kijowski, ad malam cancellariae nostrae informationem, otrzymawszy przywilej na administracyjną dożywotnią manasteru Uniowskiego niesłusznie, żadnego mandatu nie dawszy, turbuje ten manastyr i przerzeczonego wielebnego archimandryę,— przeto my takowej jego zawziętości i ten przywilej, tudzież i insze, jeżeliby które na potem ad sinistram informationem z kancellaryi naszej wynieść miały, rescripta, powagą naszą królewską znioszsy, kasujemy i annihilujemy; a przerzeczonego wielebnego ojca Szeptyckiego przy spokojnej possesi zachowujemy i onego, a nie kogo inszego, za prawdziwego, legitime obranego archimandryę Uniowskiego, deklarujemy. Et in casu contraventionis tej deklaracyi naszej vadium dziesięć tysięcy grzywien, ponieważ to z jawnych dokumentów przed nami produkowanych, że jest legitime obrany et institutus, dowodnie liquet, zakładamy, co do wiadomości wszech wobec, a mianowicie duchowieństwa ritus graeci donosząc, mieć chcemy i rozkazujemy, aby przerzeczonego pomienionego wielebnego ojca Warlaama Szeptyckiego za prawdziwego archimandryę Uniowskiego mieli i znali, onemu w sprawach, praerogatywach, posłużzeństwach i obrzędach

cerkiewnych dosyć czynili dla łaski naszej, na co dla lepszej wiary przy podpisie ręki naszej, pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Warszawie, dnia dwudziestego lutego miesiąca, roku Pańskiego tysiąc sześćset siedmdziesiątego wtórego, panowania naszego polskiego trzeciego roku. Michał król. Locus sigilli maioris cancellariae regni. Hieronimus Pinnoci, sacrae regiae maiestatis secretarius m. p., post ingrossationem originale exemplar idem offerens ad se recepit et de recepto sibique restituto officium praesens quietavit.

Львов. бернард. арх., кн. үр. т. 433, стр. 372—375.

CXX.

1672 года, 30 октября. Универсалъ короля Михаила о признаніи Іосифа Шумлянского епископомъ Львовскимъ по просьбѣ духовенства и мірянъ.

Actum in castro Leopol., feria tertia ante festum purificationis Beatissimae Mariae Virginis proxima, anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo tertio.

Oblata litterarum super episcopiam ritus graeci.

Michał, z Bożej łaski król Polski, wielkie księże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Inflanckie, Kijowskie, Wołyńskie, Podolskie, Podlaskie, Smoleńskie, Siewierskie i Czernichowskie. Urodzonym obywatelom graeco-ruskim, należytej kapitule i wszystkiemu bractwu diecezyej Lwowskiej, a osobliwie do Lwowskiej katedry należytym, łaskę naszą królewską. Urodzoni nabożni, szlachetni diecezyanie graeco-ruscy Lwowscy! Przekładana nam była skarga i supplika imieniem waszym, iż bez porządków pasterskich za oddaleniem się od was ojca Świstelnickiego zostajecie, i disordo wielki w cerkiewnych należtościach dzieje się. Przeto, stosując się do suppliki imieniem was wszystkich wniesionej, jakoby chwała Boża nie ustawała, i chrześcianie swoje należyte obrzędy mieli, conferujemy

toż władyctwo całe Lwowskie wielebnemu Józefowi Szumlańskiemu Lwowskiemu, Halickiemu i Kamienieckiemu władyce, aby on, zaja-chawszy katedry, wam wszelki dusze zbawienny czynił porządek, co tylko do episkopskiego należy urzędu, tak, jako legitimus pastor. Przeto abyście onemu, a nie komu innemu, już od tych czas oddawa-wali posłuszeństwo i nelezytość, jako własnemu i przy was zostają-cemu pasterzowi, inaczej nie czyniąc dla łaski naszej. Na co dla lepszej wiary przy podpisie ręki naszej pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w obozie pod Lublinem, dnia XXX octobra roku Pańskiego MDCLXXII, panowania naszego IV roku. Michał król. Locus sigilli minoris cancellariae. Ksiądz Stanisław Buzynski, regent cancellariae minoris. Et in continent coram eodem officio persona-liter comparens ministerialis regni generalis nobilis Jacobus Da-szynski, officio praesenti bene notus, una cum nobilibus Theodoro Bilewicz, Paulo Grzybowski, sibi ministeriali firmioris et evidentioris testimonii gratia adhibitis, in vim suae verae ac fidelis relationis publice libereque recognovit in haec verba: Byłem na ten czas w katedrze graeco-ruskiej Lwowskiej przy cerkwi świętego Jerzego na przedmieściu Krakowskim, we Lwowie, zostającej, kiedy podług urzędu swego Ruskiego, we czwartek przed świętym ofiarowania Najświętszej Panny Maryej, roku blisko przeszłego, szlachta, du-chowni, kapitularni, bractwa i inne pospóstwo narodu Ruskiego, jegomości ojca Józefa Szumlańskiego Lwowskiego, Halickiego, Po-dolskiego ritus graeci episkopa swego na katedrę Lwowską wpro-wadzili, w której wielką ruinę, a osobliwie w cerkwi, w pokojach widziałem. Tam tedy list króla jegomości podpisany i pie-częcią koronną przypieczętowany do ich mości pp. obywatelów kapituły i bractw graeco-ruskich i innych obrzędu cerkiewnego ludzi, do diecezyj episkopiej Lwowskiej, Halickiej i Kamieńca Po-dolskiego należących, przy bytności jego mości p. Stanisława Badec-kiego, jegomości p. Bartłomieja Zimorowicza, Simeona Pekalickiego, Ignacego Czajkowskiego, Hryhorego Łopatińskiego, Mikołaja Po-ręembskiego, Stanisława Żurakowskiego; także przy bytności wieleb-

nych ojców Pawła Pawłowicza, praesbitera S. Nikolińskiego, Gierasima Wasilowicza, praesbitera Świato-piątnickiego, Jana Jasińskiego, praesbitera Bohojawlenskiego, Andrzeja Zybryckiego, praesbitera świętego Krzyża, Heliasza Parolowicza, praesbitera Woznesenskiego, Theodora Białostockiego, instigatora kapitularnego i wszystkich supra de nominibus et cognominibus specifkowanych ojców kapitularnych Lwowskich jakoteż przy bractwach pomienionych cerkwi, którzy w poczcie okazyej tej były, widziałem i tenże list j. kr. m., wiżej opisany, publice czytany, słyszałem, aby wedle woli j. kr. m. nie komu innemu posłuszeństwo i należytość, wedle praw episkopskich pomieniony katedrze zdawna nadanych, tylko temuż jegomości ojcu Józefowi Szumlańskiemu Lwowskiemu, Halickiemu i Kamieńca Podolskiego ritus graeci episkopowi oddawali, za pasterza swego własnego należytego znali i jemu samemu od tego już czasu posłuszní byli, omnem reverentiam wyświadczali, którego, to jest jegomości ojca Jozefa Szumlańskiego Lwowskiego, Halickiego i Kamieńca Podolskiego episkopa, tanquam logitimum pastorem suum, cum assistentia et consueta reverentia, już pomienieni assistentes et inductores spiritualis et saecularis status, sprawując się podług wyraźnej woli j. kr. m., mile przyjmowali i na też katedre wprowadzili, sine ulla cuiusvis contradictione, a tak inductum reverenter in pacifica possessione zostawiłem, de quo praesens eiusdem ministerialis relatio. Post ingrossationem vero originale exemplar idem offerens ad se recepit, de quo recepto sibique restituto officium praesens quietavit.

Лѣтощ. бернард. арх., кн. 1р., т. 428, стр. 191—194.

CXXI.

1673 года, 17 марта. Грамота короля Михаила о признании Еремии Свистельницкаго епископомъ Львовскимъ съ запрещенiemъ давать Шумлянскому ежегодную плату, которую обязанъ быть удѣлять ему Свистельницкій.

Actum in castro Haliciensi, feria secunda post Dominicam Conductus paschae proxima, anno Domini millesimo sexcentesimo septagesimo tertio. Officium praesens castrense capitaneale Haliciense infra scriptas litteras universales sacrae regiae maiestatis de actu et data illius Varsaviae, die vigesima septima mensis marci anno currenti editas, manuque sacrae regiae maiestatis propria subscriptas, certum scriptum, ad mala narrata per venerabilem Josephum Szumlański obtentum, convellentes et annihilantes per nobilem vero Alexandrum Kobylecki ad acticandum porrectas suscepit actisque suis ingrossari mandavit.

Michał, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Russki, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kijowski, Wołyński, Podlaski, Podolski, Inflanski, Smoleński, Siewierski i Czernichowski. Oznajmujemy niniejszym listem naszym wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, jako życzliwych i wiernych poddanych naszych łaską naszą zaszczycając, tak przeciwnym sposobem tych, którzy do dyssydencyi i buntów powodem są i pobudką tejże łaski naszej prywować należy. A że nas to dowodnie dochodzi, że pobożny Józef Szumlański, dodając jeszcze większego pożaru do teraźniejszych niepokojów, obywatelów niektórych ruskich do buntów i rebelii namową i persuasją swoją przywodzi, jako nam list jego własną ręką pisany produkowano, nadto jako zawsze dekretowi naszemu świętobliwie ferowanemu o episkopią Lwowską sprzeciwiał się tenże Józef Szumlański, tak i teraz za złą informacją w kancelaryi naszej otrzymał skrypt pewny przeciwko wielebnemu ojcu Swistelnickiemu, episkopowi Lwowskiemu, za którym to skryptem, niesłusznie otrzymanym, w rząd władzyczny sobie przypisał i nie tylko

spiritualium, ale i temporalium sobie usurpuje regimen, odebrawszy gwałtem na siebie samego wszystkie prowenty, dochody, władcze Lwowskiemu należyte. Wiec że to jest przeciwko wszelkiej sprawiedliwości odbierać gwałtem cudze prowenty, przeto pomieniony reskrypt nasz, za złą w kancelaryi naszej informacyją otrzymany, i inne wszystkie, któreby kolwiek podobnym sposobem na potem otrzymane były, kašować, znieść, annihilować i żadnego waloru nie mające, deklarować umyśliliśmy, jakoż i teraz niniejszym listem naszym znosimy, kasujemy, annihilujemy i, żadnego waloru nie mające być, deklarujemy,—rozkazując surowo pomienionemu Szumlańskiemu, aby zaraz tak prowentów, jako i duchownej administracyi wielebnemu Świdnickiemu ustąpił, więcej dekretowi i woli naszej nie sprzeciwiał się, ani podobnych reskryptów z kancelaryi naszej wynosić nie ważył się. Do tego, ponieważ się zdrady płacić dobrze nie godzi, prywujemy onego tymże listem naszym tej summy, która vigore decreti od wielebnego Świdnickiego jemu corocznie należy, i jeżeli kto dowodnie wiedział, że jest do jakichkolwiek buntów i rebelij, osobliwie między obywatelami ziemie Lwowskiej, Halickiej powodem, chcąc to za świeża przytłumić, onego pojmać, jako rebellem do nas doprowadzić każdemu jakiegokolwiek stanu i kondycji człowiekowi dajemy moc i władzą. Na co się dla lepszej wiary ręka się własną podpisawszy pieczęć przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Warszawie, dnia XVII miesiąca marca, roku Pańskiego anno millesimo septingentesimo septuagesimo tertio, panowania naszego IV roku. Michał król.

Locus sigilli maioris cancellariae regni. Reskrypt w sprawie wielebnego Świdnickiego, episkopa Lwowskiego przeciwko skryptom pobożnemu Szumlańskiemu za złą informacyją z kancelaryi otrzymanemu dekretowi przeciwnemu. Post ingrossationem vero originales offerenti restitutum est, de quo restituto officium quietatur. Et in continent ministerialis regni generalis nobilis Christophorus Zieliński, apparitor officii ex mandato officii eiusdem litteras superscriptas universales sacrae regiae maiestatis cassationis scripti, ad

male narrata per venerabilem Szumlański obtenti, in praesentia multorum diversae conditionis hominum ad id congregatorum alta et sonorosa voce in circulo civitatis Haliciensis publicavit et ad notiam omnium deduxit et denuntiavit de quo praesens relatio. Ex actis castrenisibus, capitanealibus, Haliciensisibus extraditum. Correxit Olkucki manu propria. Locus sigilli. Post ingrossationem vero originale idem offerens ad se recepit et de recepto officium praesens quietavit.

Львов. бернард. арх., кн. үр., т. 428, стр. 592—595 и кн. үр. Галицкая, т. 175, стр. 371—372.

CXXII.

1673 года, 7 апрѣля. Универсалъ короля Михаила обѣ утверждениіи Іосифа Шумлянского епископомъ Львовскимъ и обѣ уничтоженіи привилегіи на таковую—Свистельницкому, съ приглашеніемъ духовенства и мірянъ повиноваться Шумлянскому и воздавать ему должное почтеніе.

Actum in castra Hal., feria quarta post Dominicam rogationum proxima, anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo tertio. Ex parte per illustris et admodum reverendi patris Szumlański Leopoliensis, Haliciensis, Camenecensis Podoliae ritus... confirmati oblata.

Michał, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kijowski, Wołyński, Inflantski, Podolski, Podlaski, Smolenski, Siewierski i Czernichowski. Urodzonym starostom naszym: Lwowskiemu, Halickiemu i Żydačowskemu także obywatelom ziemi Ruskich, jako też wielebnym kapitułom: Lwowskiej, Halickiej, Kamieńca Podolskiego, tudzież sławetnym stauropigianom, bractwom i wszystkim episcopie Lwowskiej dzierżawcom, łaskę naszą królewską. Urodzeni, wielebni, sławetni wierne nam mili! Każdego w państwie naszem merita im są większe,

tém znaczniejszą odbiera zwykły recompenę, takiego bydż rozumiemy wilebnego Józefa Szumlańskiego Lwowskiego, Halickiego i Kamieńca Podolskiego episcopa, który najjaśniejszemu antecessorowi naszemu, także i bono publico dobrze się zasłużywszy, in recompensam zasług swoich otrzymał od tego najjaśniejszego antecessora naszego przywilej na władycztwo Lwowskie, którego i od nas na szczęśliwej koronacji naszej otrzymał confirmację. Wniesiona tedy była do nas i całego senatu imieniem wilebnego Józefa Szumlańskiego w instrukcję całego wojska włożona instantia, abyśmy go przy prawach jego, zdawna mu nadanych i od nas potwierdzonych, tudzież i przy władczytwie Lwowskiem, in toto zachowali. Tedy my, stosując się do takowej instancyj, pomienionego Józefa Szumlańskiego przy tém władczytwie jego Lwowskiem i przy prawach, do niego należących, zachowujemy i powagą naszą królewską ztwierdzamy i umacniamy, dając mu moc i pozwalając wszelkie według dawnego episkopów zwyczaju episcopię Lwowską i z dziesięcinami do niej należącymi, rządzić, sprawować i do w(szelakiego) posłużenstwa, zwierzchności swojej przywodzić, zaś confraternitates... przeciwko temuż wilebnemu ojcu Szumlańskiemu in partem wilebnego Świdnickiego wyniesione jako to: decreta, scripta, rescripta, powagą naszą królewską i wszystkiego stanu namową zgodną, kasujemy, annihilujemy i za nieważne już od tego czasu uznajemy. A od tej episkopiej Lwowskiej wilebnego Świdnickiego oddalamy i odłączamy, wilebnego zaś Szumlańskiego in totocale i nienaruszenie zachowujemy, utwierdzamy i umacniamy, któremu to jako własnemu pasterzowi swemu wszyscy dzierżawce omnium statuum, ihumenowie monasterów wielkich i małych, zakonnicy, popi, stauro-pigiane, bractwa, parachianie, należyte posłużenstwo aby oddawali, przykazujemy. Do czego wszystkiego, tak do oddawania posłużenstwa, jako też i do zupełnego téj episkopiej Lwowskiej otrzymania, katedr zaniechania, wierności wasze dla łaski naszej i powinności urzędu swego pomocni onemu abyście byli, pilnie żądamy i mieć to inaczej nie chcemy. Dan w Warszawie, dnia VII miesiąca kwietnia, roku

pańskiego MDCLXXIII, panowania naszego IV roku. Michał król. Deklaracya woli naszej wielebnemu ojcu Józefowi Szumlańskiemu, wlässyce... Lwowskiemu. Locus sigilli minoris cancellariae regni. Post ingrossationem vero originale offerenti est restitutum, de quo restituто officium praesens quietatur.

Львов. бернард. арх., кн. гр. Галицк., т. 173, стр. 602—604.

Приимчаніе 1. 1673 года, 19 апрѣля. Протестація Іеремія Свистельницкаго о недопущеніи его Іосифомъ Шумлянскимъ въ каѳедру св. Георгія (Львов. бернар. ар., кн. гр., т. 428, стр. 600—604, 612—617).

Приимчаніе 2. 1673 года, 22 апрѣля. Протестація Іосифа Шумлянского противъ Антонія Винницкаго, Іеремія Свистельницкаго, Станислава Ястржембскаго и Станислава Олькускаго, регента Галицкаго и др. пытавшихся напасть съ вооруженною силою на каѳедру св. Георгія. (Львов. бернар. арх., кн. гр., т 428 стр. 622—629).

CXXIII.

1673 года, 24 апрѣля. Протестація Іосифа Шумлянского противъ Іеремія Свистельницкаго, который уговорилъ крестьянъ напасть на Шумлянского, выгнать его; если же будетъ защищаться, то убить.

Actum in castro Leopol., feria secunda post Dominicam jubilate proxima, anno Domini 1673. Pro parte venerabilis Szumlański episcopi ritus graeci laboriosi infrascripti testimonia deponunt.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Leopoliensis veniens personaliter nobilis Daniel Pożarski perillustris et venerabilis Jozephi Szumlański, episcopi ritus graeci Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae, famulus nomine eiusdem domini sui adhaerendo protestationi per dominum suum contra venerabilem Świstelnicki et alios nuper factae, praesentavit officio praesenti laboriosos Maxym Stolarz de villa Saruki Średnie, generosi Josephi Stamierowski, venatoris Sanocensis, haereditarium subditum, laboriosum Olexam de eadem villa subditum, fratrem germanum, ad praesens generosi Thomae Gajecki possessioni subiecta, tum Joannem Rudeński de oppido Podwysokie, qui quidem praesentati et quidem

laboriosus Maxym in haec verba recognovit: Iż juž ónia wczorajszego tydzień minał, jako mię i innych chłopów z Sarnek, to jest: Fedia Białogłowskiego, Philipa, szynkarzowego zięcia, Jacia, labriosus, vero Iwan Rudeński recognovit, że z Podwysokiego ja i Miško Dudka i cieśla, a z inszych wsi, to jest z Lipicy Doliszca pop z chłopami; z Mierzyszczowa pop z chłopami: Fedorem, Andruszkiem, Jaremkiem, Draganem, który nas najmował; tamże panowie: Franciszek Piasecki z synem, Chudenski, Kobylecki, Tatumir, którzy w Świdnickach mieszkają; z Kornik pop Kamieniecki i innych tak wiele z nami było, których nie wiemy jako zowią. Wszyscyśmy mieli ruśnice i inne oreże, a to nas wielebny jegomość ojciec Świdnicki na to zaciągnoł, abyśmy go na katedre Lwowską do świętego Jerzego grecko-ruską wprowadzili, a jegomości ojca Szumlańskiego, episkopa Lwowskiego etc... wygnali. A jeżeliby się bronił, tedy gwałtem, szturmem dobywszy, zabili. Na tydzień nam dał koźdemu po złotych siedm i na zaciąg. Quos circa explorationem ad aedes divi Georgii ritus graeci hic Leopoli facta die hesterna actum praesentem proxime praecedentem captos asseruit. Circa quam praesentationem praesentavit etiam praeparamenta ad iaculum parata, id est dwa roszki z prochem i kul siedmnaście ruszniszych penes ipsos praeventa et recepta eisdemque taliter praesentatos ad carceres burgrabiales castri praesentis tradidit. Quos generosus burgrabius salva custodia et victu eisdem incarcerated per dominum sui praesentantis suppeditanda suscepit.

Львов. бернард. арх., кн. үр., т. 428, стр. 629—631.

Примъчаніе 1. 1673 года, 28 апреля. Протестація поданныхъ мѣстечка Подвysокаго противъ Іосифа Шумлянского, который обвиняетъ Еремію Свистельницкаго въ побужденіи нѣсколькихъ крестьянъ напасть на Шумлянского и выгнать его изъ кафедры св. Георгія. (Тамъ-же, стр. 656 и 657).

Примъчаніе 2. 1673 года, 10 мая. Манифестація Александра Михаила Курдавновскаго противъ Еремія Свистельницкаго, который отнялъ у него село Крилост, сданное ему въ аренду Іосифомъ Шумлянскимъ. (Тамъ-же, кн. гр. Галицкая, т. 173, стр. 604—605).

CXXIV.

1673 года 19 мая. Універсалъ короля Михаила, которымъ утверждается епископомъ Львовскимъ Іеремія Свистельницкій, а Іосифъ Шумлянскій, какъ рукополагающій двоеженцевъ, вдовоженцевъ, преступниковъ, лишается привилегіи на это епископство.

Actum in castro Hal., feria quarta intra octavas festi Sacratissimi Corporis Christi Domini, anno eiusdem 1673.

Ex parte Świstelnicki oblata litterarum sacrae regiae maiestatis.

Michał, z Bożej Łaski król Polski, wielkie księże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmuckie, Inflantskie, Kijowskie, Wołyńskie, Podolskie, Podlachskie, Smoleńskie, Siewierskie i Czernichowskie. Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, osobliwie jednak jaśnie przewielebnemu w Bogu księdzu arcybiskupowi Lwowskiemu, przewielebnemu biskupowi Kamienieckiemu, wielebnym Lwowkiej i Halickiej i Kamienieckiej kapitułom, jaśnie wielmożnym wojewodom, kasztelanom, starostom, dygnitarzom, urzędnikom ziemskim i grodzkim, i wszytkiemu stanowi rycerskiemu, także wielebnemu duchowieństwu religie greckiej, bractwom, stawropigianom i wszytkiemu in genere z diecezyej Lwowskiej, Halickiej i Kamieńca Podolskiego, uprzejmie i wiernie nam miłym Łaskę naszą królewską. Jeżeli co barziej podczas szczęśliwego panowania naszego może nam być cordi, tedy to, aby sprawiedliwość święta debito cursu cuique administretur, aby zaś znać kto per oppressionem et violentiam drugiego nie krzywdzieł, w czem zawsze każdemu ukrzywdzonemu naszą zwykliśmy subvenire protekcyą. Więc gdy nam imieniem wszytkiego duchowieństwa religie greckiej episcopie Lwowskiej, Halickiej i Kamieńca Podolskiego i samego wielebnego ojca Hieremiasza Świstelnickiego, władki Lwowskiego, przez żałosne suppliki często donoszą, uskarzając się na wielebnego Józefa Szumlańskiego, który nie tylko przeciwko wyraźnej woli dekretowi naszemu sprzeciwiający się ex seriis partium controversiis ferowanemu,

beingale odsądzonej od episcopie Lwowskiej, Halickiej i Kamieńca Podolskiego, dwużeńców, wdowożeńców, zabójców za corrupcyami restituit, błogosławi, poświęca, katedry zwiedza violento modo, do nieznośnych szkód wielebnego ojca Hieremiasza Świstelnickiego przyprowadza, scripta i rescripta podrzutnie z kancelaryej naszej wynosi. Chcąc takowym złym postępkom jego zabieżyć, po uprzejmościach i wiernościach waszych mieć chcemy, abyście po miastach, miasteczkach i wsiach, tak naszych królewskich, jako i ziemskich pomienionemu Szumlańskiemu, i jego posłańcom, i scriptom, jako odsądzonemu dekretem naszemu, wiary nie dali, wszystkie zaś scripta i rescripta, które potajemnie i podrzutnie z kancelaryej naszej byli wynoszone, dekretowi i woli naszej sprzeciwiające się, jakoż teraźniejszym listem naszym cassujemy, znosimy, annihilujemy i za nieważne mieć deklarujemy. Na co urodzonym starostom naszym z dóbr i osoby takowych mocną exekucją czynić zlecamy, i ten list nasz przy grodach obwołać rozkazujemy. Co powinni uczynić dla łaski naszej. Na co dla lepszej wiary ręką się podpisujemy, pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Datum w Warszawie, dnia XIX miesiąca maja, roku Pańskiego MDCLXXIII, panowania naszego IV roku. Michał król. Locus sigilli maioris cancellariae regni. Post ingrossationem vero originale offerenti est restitutum, de quo restituto officium praesens quietatur. Et in continenti ministerialis regni generalis providus Mathias Kasprowicz, officio notus, coram eodem officio praesenti castrense capitaneale Haliciense personaliter stans, publice libereque recognovit, se praesentes litteras universales a sacra regia maiestate perillustri et admodum reverendo patri Hieremiae Świstelnicki, epis. opo Leopoliensi, Haliciensi et Camenecensi Podoliae datas, ut pro vero et indubitato episcopo eundem omnes habeant, tam in castro quam et civitate publicasse, de quo praesens eiusdem ministerialis relatio.

Лъвов. бернард. арх., кн. гр. Галицкая, т. 173, стр. 712—714.

Примѣчаніе 1. 1673 года, 19 июня. Мировая сдѣлка Іоакима Шумлянского съ его противниками Іоаниномъ Мозараки, Георгіемъ Папарою и ихъ приверженцами,

которые въ 1669 году 9 августиа вмѣстѣ съ Йеремиемъ Свистельницкимъ и многими другими напали на Шумлянского въ селѣ (villa) Крилость (Львов. бернард. арх., кн. гр., т. 158, стр. 402—406, т. 428, стр. 1006—1011).

Примѣчаніе 2. 1673 года, 28 іюня. Манифестація и протестація Йеремії Свистельницкаго противъ Іосифа Шумлянского, который при посредствѣ солдатъ, гайдуковъ и др. занялъ Львовское епископство и пользуется его доходами (Тамъ-же, кн. гр. Галицкая, т. 174, стр. 889—890).

СXXX.

1676 года, 5 марта. Грамота короля Яна III-го, потверждающая права Львовскаго братства, дарованныя ему кор. Сигизмундомъ III.

Joannes Tertius, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Kiioviae, Volhyniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae Czernichoviaeque. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, exhibitas nobis esse litteras pergameneas manu serenissimi Michaelis, praedecessoris nostri, subscriptas et sigillo pensili maioris cancellariae Regni communitas, continentes in se confirmationem confirmationis iurium fraternitati ecclesiae Leopoliensis Beatissimae Virginis Mariae ritus graeci servientes, sanas, salvas et illaesas omnique suspicionis nota carentes, supplicatumque nobis est, ut easdem authoritate nostra regia approbare et confirmare dignaremur, quarum quidem litterarum de verbo ad verbum tenor est sequiturque talis: Michael, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Kiioviae, Volhyniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae, Czernichoviaeque. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, productas esse coram nobis litteras pergameneas manu serenissimi Ionnis Casimiri, praedecessoris nostri subscriptas et sigillo pensili minoris cancellariae regni communitas, continentes in se confirmationem confirmationis iurium fraternitati ecclesiae Leopoliensis Beatissimae Virginis Mariae ritus graeci servientes, sanas, salvas et illaesas, omnique suspicionis nota carentes, supplicatumque nobis est.

ut easdem authore nostra regia approbare et confirmare dignaremur, quarum de verbo ad verbum tenor est tolis: Ioannes Casimirus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniae, Smolensiae Czerniechoviaeque, nec non Sueccorum, Gotorum, Vandalorumque haereditarius rex. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, exhibitas nobis esse litteras pergameneas manu serenissimi olim Sigismundi III, regis Poloniae et Sueciae, parentis nostri desideratissimi, subscriptas et sigillo minoris cancellariae regni communitas, continentis in se confirmationem iurum fraternitatis ecclesiae Leopoliensis Beatissimae Virginis Mariae ritus graeci, sanas, salvas et illaesas, omniisque suspicionis nota carentes, supplicatumque nobis, ut easdem authoritate nostra regia approbare et confirmare dignaremur, quarum de verbo ad verbum tenor est talis: Sigismundus III, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniae, nec non regni Sveciae proximus haeres et futurus rex. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis. Quod cum in conventu regni generali felicis coronacionis nostrae Cracoviae celebrato omnia in universum iura, privilegia, immunitates, libertates et prerogativas tam spirituales quam seculares, cuiuscunque status et conditionis hominum, locorum quorumcunque, de sententia omnium regni ordinum, approbaverimus, illasque omnes in genere et singulas in specie iureiurando super id praestituto sancte et inviolabiter servaturos promiserimus. Cumque omnia pia instituta, maxime vero quae cultum Dei ter opt: max: et honorem dei parae virginis praeseferunt, pro pietatis nostrae studio ultroneo etiam promovere et augere cupiamus, facile nos in tercessione illustrissimorum et magnificorum Constantini, ducis ab Ostrog, palatini Kioviae, marschalci Voithyniae Vlodimiriaeque et Theodori Skumin, palatini Novogrodensis, Grodensis et Olithensis nostrorum capitaneorum apud nos, nomine civium nostrorum Leopoliensium Ruthenorum ecclesiae ritus graeci Assumptionis in coelum Beatissimae Mariae semper Virginis, intra muros civitatis Leopoliensis consisten-

tes ex praedecessoribus suis eiusdem ecclesiae fundatorum et providorum facta, adductos esse, ut fraternitatem illorum ecclesiae eiusdem sub titulo Assumptionis Beatissimae Mariae Virginis primum per Ioachimum, Magnae Antiochiae patriarcham, inductam, tum vero per Eremiam, Constantinopolitanum patriarcham, et primo in synodo ipsorum Ruthenica Brestensi recognitam, peractam et approbatam, tum et leges, canones, articulos, conditiones, quibus eadem fraternitas instructa et in suum ordinem descripta continetur, ad instar fraternitatis Vilnensis ritus eiusdem graeci, quam speciali quoque nostro privilegio confirmavimus, tum et libertates, immunitates, praerogativas, instituta, decreta, iura, privilegia, ritus, possessiones, fundationes, donationes et inscriptiones quasvis, tam a serenissimis praedecessoribus nostris, quam a quopiam altero praefatae fraternitati, adeoque ipsi ecclesiae illorum suprascriptae, pro ritu institutisque religionis graecae legitime concessas, inscriptas, factas, datas et donatas, continuo que usu et assidua possessione atque consuetudine hucusque retentas et observatas, nominatim vero scholae pro tractandis liberalibus artibus, tum et officinae pro excudentibus libris institutionem, ad eandem ecclesiam antiquitus institutam, introductam et ante aliquot annos reformatam, prout ea omnia in suis privilegiis aliisque litteris, praefatae ecclesiae et fraternitati servientibus, continentur et descripta sunt, a suisque senioribus et provisoribus tenentur, habentur, possidentur atque exercentur, non aliter, ac si hic omnia et singula in suis contentis de verbo ad verbum expressa et descripta sint, auctoritate nostra regia approbare, roborare, ratificare et confirmare dignaremur; prout hisce specialibus nostris litteris (juribus publicis et privilegiis civitatis nostraræ Leopoliensis et ecclesiae catholicae romanae nihilominus salvis per omnia manentibus)¹⁾ approbamus, roboramus, ratificamus et confirmamus, illaque omnia debitum robur perpetuae firmitatis obtinere, atque ab omnibus et singulis teneri et observari volumus. In cuius rei fidem evidentiusque testimonium hasce manu

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

nostra subscrisimus et sigillum regni nostri eisdem subappendi mandavimus. Datum Varsaviae in conventione regni generali, die quindecima mensis octobris, anno Domini millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, regni nostri anno quinto. Sigismundus Rex. Albertus Sękowski. Nos itaque, supplicationi eidem. uti iustae, benigne annuentes, praeinsertas litteras in omnibus earum punctis, clausulis, articulis et conditionibus approbandas et confirmandas esse duximus, uti quidem in quantum, iuris est, approbamus et confirmamus hisce litteris nostris, decernentes easdem debitae et inviolabilis firmitatis robur obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Cracoviae in conventu felicis coronationis nostrae, die XXIX mensis ianuarij anno Domini MDCXLIX, regnum nostrorum Poloniae et Sueciae primo anno. Ioannes Casimirus rex. Locus pensilis sigilli. Remigianus do Piaseczno, regens cancellariae regni m(anu) p(ropria). Nos itaque Michael rex, predictae supplicationi, uti aequitati consonae, benigne annuentes, praeinsertas confirmationis litteras in omnibus earum punctis, clausulis, articulis, conditionibus et ligamentis confirmandas, approbandas et ratificandas esse duximus, uti quidem confirmamus, approbamus et ratificamus praesentibus, decernentes easdem, inquantum iuris est, tum et robur perpetuae et inviolabilis firmitatis obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni nostri communire iussimus. Datum Cracoviae in generali conventu felicis coronationis nostrae, die X mensis octobris anno Domini MDCLXIX, regni nostri Poloniae primo anno. Michael rex. Hieronymus Pinnocius, regiae maiestatis secretarius. Locus sigilli maioris cancellariae regni. Approbationis confirmationis iurium et privilegiorum fraternitati ecclesiae Leopoliensis Assumptionis Beatissimae Virginis Mariae ritus graeci. Nos itaque Joannes rex, predictae supplicationi, uti iustae, benigne annuentes, praeinsertas confirmationes litteras in omnibus earum punctis, clausulis, articulis, conditionibus, ligamentibus confirmandas et ratificandas esse duximus, uti quidem confirmamus, approbamus et ratificamus praesentibus litteris, decer-

nentes easdem, inquantum jūris est, tum et robur perpetuae et inviolabilis firmitatis obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes, manu nostra subscriptas, sigillo regni nostri communiri iussimus. Datum Cracoviae in generali conventu felicis coronationis nostrae, die V mensis martij anno Domini MDCLXXVI, regni vero nostri secundo anno. Joannes rex. Confirmatis iurum fraternitatis ecclesiae tituli Assumptionis B. M. V. civium ritus graeci. Hieronymus Pinnoci reg. maiestatis secretar mp.

№ 29.

Confirmatio Joannis Tertii privilegii a Sigismundo Tertio ratione conscriptis scholae et typographiae collati.

Cracovie A° 1676, die 5 martij.

Львовскій ставрополій. архивъ, связка VII-ая.

CXXXI.

1677 года, 18 января. Договоръ, заключенный между Іосифомъ Шумлянскимъ и Варламомъ Шептицкимъ, архимандритомъ Уневскимъ, о невмѣшательствѣ Шумлянского въ дѣла Уневской архимандрія.

Actum in castro Leopoliensi, sabbatho post festa solennia sacri Paschatis proximo, anno Domini 1678-vo.

Oblata complanationis inter perillustrem et reverendissimum Szumlański et reverendum Szeptycki conscriptae.

Ad officium et acta praesentia castrenzia capitanealia Leopoliensia personaliter veniens generosus Alexander Szeptycki obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit complanationem amicabilem inter perillustrem et reverendissimum Josephum Szumlański, episcopum ritus graeci Leopoliensem, Haliciensem et Camenecensem Podoliae et reverendum Barlaamum Szeptycki, archimandrytam Unioviensem, occasione eiusdem archimandriae Unioviensis conscriptam, manibus eorundem et certorum amicorum subscriptam et sigillatam

tenoris talis: W sprawie i akcyi między jaśnie w Bogu przewielebnym jegomością ojcem Józefem Szumlańskim, Lwowskim, Halickim i Kamieńca Podolskiego episkopem z jednej, a wysoce przewielebnym jegomością ojcem Szeptyckim, archimandrytą Uniowskim, z drugiej strony, za medyacyję jegomościów panów przyjaciół wysadzonych i niżej podpisanych, stanęła takowa nieodmienna wieczna komplanacya, w takowy niżej opisany sposób: naprzód, iż jegomość ojciec Szeptycki, archimandryta Uniowski, będąc nie żadnym respektem szukanych na świecie godności, udawszy się ad statum monasticum, w nim przez lat kilka persewerował, obrawszy sobie miejsce Skitu Wielkiego, stamtąd potem, będąc electus, ad praerogativam archimandryi Uniowskiej przez postanowione od stanu tak zakonnego, jako i szlacheckiego, secundum legitimitatem praw koronnych, elekcją przyszedł, i w spokojnej posesyi fundatus sine praepeditione w onej się ad normam legis cale sprawując, którą panujący na ten czas szczególnie najjaśniejszy król i. m. pan nasz miłościwy Jan Kazimierz naprzód ręką swą ugruntował, a potem świętej pamięci najjaśniejszy król j. m. Michał za instancyą j. m. panów posłów ziemskich, na sejm walny Warszawski zgromadzonych, in toto confirmował i ratyfikował. A że j. m. ojciec episkop Lwowski, ad sinistram informationem nieprzyjaznych ludzi, wydał proces na osobę j. m. ojca archimandryty Uniowskiego z zakonnikami Uniowskimi i dekret w sądach swoich episkopskich ferował, przeto umarzając wszystkie niechęci, a stanowiąc wieczny pokój i miłość między sobą, ten dekret, cum omnibus contentis jego, ex actis sądu swego episkopskiego, in toto kasowawszy, nietylko eliminować, ale i extrakty wszystkie in hac materia, strony archimandryi Uniowskiej zachodzące, tak też wszystkie insze niesłuszne objekcyje przeciwko osobie tak samego j. m. ojca archimandryty Uniowskiego, jako i inszym osobom zadane annihiluje i inwaliduje. Druga, że się do archimandryi Uniowskiej respektem pacifcae possessionis interesować nie ma, i w niczem impe diować j. m. ojcu archimandrycie Uniowskiemu w. niej nie będzie powinien, coby miało prelaturze i powadze j. m. ojca archimandryty

Uniowskiego być notivum (sic), okrom konsekracyi, która, salva rē commendatione loci ordinarii, to jest j. m. ojca archimandryty Uniowskiego należeć będzie, który sam tylko ma tymi zakonnikami w monasterze Uniowskim rządzić i, według praw dawnych iuxta diploma od świętej pamięci najjaśniejszego króla j. m. Władysława IV, i dekretu świętej pamięci Piotra Mohyły, metropolity Kijowskiego, ratione tejże archimandryi ferowanego, aby in suo robore et autoritate j. m. ojciec archimandryta zostawał i wszystkim według powagi miejsca tego, rządził i przy tejże prerogatywie, jako j. m. ojciec archimandryta Kijowski Pieczarski jest, zostawał. Trzecia, iż tenże j. m. ojciec episkop maioris assecurationis ergo ad satisfaciendum modernae complanationi, iż żadnych trudności, żadnego prawa ab hinc do pomienionej archimandryi Uniowskiej z j. m. ojcem archimandrytą Uniowskim nigdy wszczynać nie ma i ani tam ipse per se quam quasvis subordinatas personas unquam chcieć będzie, względem czego pro omnimoda evictione in bonis suis generaliter omnibus zapisuje się i aby wszystkie lites, którebykolwiek pozostały, generice umorzone były, stosując się we wszystkiem ad pacificam possessionem legitimi moderni possessionis i succaedaneorum jego, cale we wszystkiem dorzymać objecuje. Wzajemnie też j. m. ojciec archimandryta Uniowski ojcom zakonnikom w amnistią urazy swe wszystkie puszcza, jakiegokolwiek miał od tychże ojców zakonników i owszem z nimi, według zwyczaju przynależytego, postępować submittuje się, nie ujmując onym porcyi victus et amictus zwyczajnej ducta propositione dochodom monasterskim. A in casu contraventionis praemissarum j. m. ojciec episkop vadium dziesięć tysięcy grzywien polskich dobrowolnie na sie przyjmuje et terminum peremptorium in foro competenti ad respondendum naznacza, abrenunciando omnibus beneficiis iuris et defensis; która to komplanacja, aby tem większą wagę i walor swój miała, aktami grodzkiemi Lwowskimi, przy podpisach j. m. panów przyjaciół i rąk własnych j. m. componentium, roboruje. Działo się we Lwowie, die decima octava ianuarii, anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo septimo.

Joseph Szumlański, episkop Lwowski, Halicki i Kamieńca Podolskiego. Andrzej Żurakowski. Aleksander Szumlański, cześnik Podolski. Samuel Hołubowicz, pisarz grodzki Żydaczowski. Samuel Szumlański. Barlaam Szeptycki, archimandryta Uniowski. Alexander Szeptycki wojski Swyjski. Krzysztof Janicki. Semuel Diakowski. Loci sigillorum quinque. Post ingrossationem vero originale exemplar idem, qui supra, offerens ad se recepit et de recepto sibique restituto officium praesens quietavit.

Львов. бернард. арх., кн. үр., т. 436, стр. 931—936.

CXXXII.

1677 года, 12 марта. Грамота короля Яна III объ освобождениі въ его имѣніяхъ русскаго духовенства, находящагося подъ властію Іосифа Шумлянского, епископа Львовскаго, отъ всевозможнаго рода повинностей, платежей и податей.

Jan Trzeci, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Podolski, Podlaski, Smoleński, Siewerski i Czernichowski. Oznajmujemy tym listem naszym wszem wobec i każdemu z osobna, komuby o tem wiedzieć należało, osobliwie urodzonym administratorom i dzierżawcom dóbr naszych dziedzicznych klucza Żołkiewskiego, Kulikowskiego, Jaryczowskiego, Złoczowskiego, Pomorzańskiego i Zborowskiego, także i wszystkich miast, miasteczek i wsi moich dziedzicznych, urzędnikom w województwie Ruskiem, w powiecie i ziemi Lwowskiej zostającym, iż my nie z innego jakowego respektu, ale mając wzglad na stan duchowny ritus graeci, pod posłuszeństwem wielebnego Józefa Szumlańskiego, episkopa Lwowskiego zostających, uwolniliśmy ich od wszelakich ciężarów, podatków, prywatnych i publicznych poborów, podymia, myt, składek, żołnierskich danin, dziesięcin, podwód i innych jakichkolwiek nazwanych tak zamkowych, jako też i gromadzkich extorsyj, nie inaczej chcąc to mieć duchowieństwo w

osobliwym respekcie, tylko jako duchowni ritus nostri romani zostają, we wszelakiej od nas obserwancyi, którzy to duchowni, otrzymawszy od nas te wolności, winni Pana Boga za nas i za szczęśliwe panowanie nasze codziennie błagać, duchownych porządków między poddaństwem naszém przestrzegać, jak stateczny żywot swój prowadzić, nauki duchownej między sobą, która im tylko podana będzie od pasterza ich wielebnego Józefa Szumlańskiego, episkopa Lwowskiego, pilnie przestrzegać, do jurysdykcyi żadnej świeckiej należeć nie będą, oprócz do jurysdykcyi jednego pasterza ich wielebnego Józefa Szumlańskiego, episkopa Lwowskiego teraz, i na potem będącego, co chcąc, aby wiecznie było zachowano od nas i sukcessorów naszych, tudzież urodzonych administratorów i dzierżawców i jakichkolwiek urzędników naszych dla łaski naszej napominamy i ten przywilej nasz ręką własną podpisawszy, pieczęcią stwierdzić rozkażaliśmy.

Dan w Warszawie na sejmie koronnym, dnia XII miesiąca marca, roku Pańskiego MDCLXXVII, panowania naszego IV roku. Jan król. Locus sigilli cubicularis regni Malcher Gurowski, secretarius sacrae regiae maiestatis, manu propria. Post cuius liberationis ingrossationem idem devotus offerens originale exemplar ad se recepit et de recepto sibique restituto officium praesens quietavit.

Лъвов. бернард. арх., кн. 4р., т. 491, стр. 95—97.

Приимъчаніе 1. 1677 года, 12 марта. Такая же грамота дана королемъ Яномъ III духовенству Калускаго старства въ повѣтѣ Жидачевскомъ. (Тамъ же, кн. гр. Галицкая, т. 169, стр. 1413—1414).

Приимъчаніе 2. 1677 года, 7 апрѣля. Предписаніе короля Яна III Йосифу Шумлянскому явиться въ ассессорскій судъ по дѣлу о захватѣ имъ имѣній: Городка и Обарова, привадлежащихъ Киево-Печерскому монастырю. (Тамъ-же, т. 434, стр. 895—897).

CXXXIII.

1677 года, 20 апреля. Король Ян III потверждает грамоту Яна Мнишка, старосты Львовского, выданную 9 октября 1670 года, о передаче въ чиншевое владѣніе братству имущества Павла Лешковского—маляра.

Ad iudicium etc... veniens personaliter religiosissimus in Christo pater Bonifacius Krownicki, ordinis sancti Basilii Magni monachus ad aedes sancti Onuphrii hic Leopoli, in suburbio Cracoviensi siti, superior obtulit etc. trans actionem, huic Leopoliensi monasterio sancti Onuphrii servientem, in parchmento contentam tenoris talis: Johannes Tertius, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Kijoviae, Vołyniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolensiae, Severiae Czernichoviaeque. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, exhibitas nobis esse litteras papyraeas generosi Johannis de Magna Konczyce Mniszek, capitanei Leopoliensis, super fundum Pauli Pictoris, in solutum debito confraternitati ritus graeci, in suburbio Leopoliensi ad ecclesiam sancti Onuphrii institutae, oppositum, de data die nona mensi octobris, anno Domini 1670 conscriptas, sigillo et subscriptione eiusdem capitanei munitas, tum et intromissionem, eidem confraternitati in dictum fundum collatam, ex actis burgrabilibus Leopoliensibus authentice emanatam, sanas, salvas et illaesas, supplicatumque est nobis, ut eas authoritate nostra regia approbare et confirmare dignaremur. Quarum litterarum de verbo ad verbum tenor est talis: Jan z Wielkich Konczyc Mniszek, Lwowski etc. starosta, generał ziemi Ruskiej, wszem wobec i każdemu z osobna tem pisaniem mojem teraz i na potem wiadomo czynię, iż przytoczyła się sprawa między bractwem monastera cerkwi świętego Onufrego Lwowskiego, a sławetnym Pawłem Malarzem przed sąd mój względem dłuża złotych sto pięćdziesiąt, na membranie, przez tegoż Pawła pomienionemu bractwu winnego, a iż tenże Paweł Malarz, nie mając czem płacić, w grunt swój, dachem tylko zwierzchu bez budynku przykryty, na przedmieściu Krakow-

skiem przy gościńcu i studni, idąc ku cerkwi św. Mikołaja, będący, w zapłacie dłużu takowego dobrowolnie intromissyi bractwu pomienionemu dopuszczał. Więc, ponieważ tenże grunt, względem spustoszenia, w dyspozycyę moją starościną przypadł, przeto względem satysfakcyi za niego całe powagą urzędu mego i wszelkiem prawem grunt takowy wszytek, jako wszerz i wzdłuż ex antiquo w sobie jest, przerzeczonemu bractwu pomienionej cerkwi świętego Onufrego, teraz i na potem będącemu, in perpetuam et baereditariam possessio nem cum omni intromissione daję i konferuję, pozwalając temuż bractwu na tymże gruncie budynek wszelki wystawić i onego pacifice, jako będzie mogło, zażywać, i pozytki z niego sobie prowidować, i na cerkiewny porządek obracać bez wszelkiej teraz i na potem quarumcunque personarum impetycyi. Przestrzegając jednak, aby z takowego gruntu czynsz ziemny zwyczajny do zamku był płacony, jako i tego, aby pomienione bractwo domu i gruntu takowego szla checkiej i duchownej osobie, jako też i żydom nie zawodziło, który to konsens by ważniejszy zostawał, ręką mają wąsną podpisuję i pieczęć przykładam. Działo się we Lwowie dnia 9 oktobra roku Pańskiego 1670. Sądom przy tem zamkowym possesores tego gruntu podpadać mają. Jan z Wielkich Konczyc Mniszek, Lwowski generalny starosta. Locus sigilli. Tenor intromissionis. Actum in castro inferiori Leopoliensi coram officio burgrabiali die decima octobris, anno Domini 1670. Do urzędu i akt niniejszych burgrabskich Lwowskich oblicznie stanawszy utciwy Jan Almanicki, podwojewodzi jurysdykcyi zamkowej, Paweł Jaskrzewicz, wójt podgrodzki, Wojciech Zbaranczyc, Hrehory Markiewicz, Teodor Grzebiennik, przysiężni, jurysdykcyi zamkowej Lwowskiej podległej, Szlachetny Mathyasz Spławski, generał grodzki Lwowski, jawnie i dobrowolnie w te zeznali słowa. My z woli urzędu burgrabskiego Lwowskiego wychodziliśmy na grunt Pawła Leszkowskiego na przedmieściu Lwowskim Krakowskim przed samą studnią i tam w ten grunt, nazwany Pawła Leszkowskiego, bractwu świętego Onufrego monastera intromissye i rzetelną possesye podaliśmy w dłużu złotych polskich czterechset, której intromissyi i rzetelnej

possesyi tak Paweł Leszkowski jako i małżonka jego, tak i obcy ludzie nie bronili, ani się odzywali, ale na czasy wieczne onej dopuścili i wyrok uczynili z dóbr swoich dziedzicznie ex actis castren-sibus burgrabilibus Leopoliensibus. Daniel Zaleski, burgrabia grodzki Lwowski. Locus sigilli. Nos igitur Johannes Tertius rex, supplicationi eidem gratiose ac benigne annuentes, praesentes litteras ratione fundi in solutum oppositi, tum praedictam intromissionem in hunc eundem fundum obtentam in omnibus et singulis earum conditionibus appro-bandas et confirmandas autoritate nostra regia duximus, uti quidem approbabimus et confirmavimus, vim et robur perpetuae firmitatis easdem obtinere debere, ut iuris est, declaravimus. In cuius rei fidem praesentes, manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Varsaviae die vigesima mensis aprilis anno Domini MDCLXXVII, regni nostri quarto. Jan król. Locus sigilli. Franciszek Kamocki, sekretarz jego królewskiej mości. Approbacya konsensu na grunt w długu bractwu ritus graeci Lwowskiemu ustąpiony. Post cuius ingrossationem originale exemplar eiusdem idem religiosissimus offe-rens . . . ad se recepit et de recepto iudicium praesens iudicavit.

Львов. бернард. арх., кн. үр., т. 129, стр. 443—445.

CXXXIV.

1677 года, 30 декабря. Грамота короля Яна III, данная Львовскому братству, которою король, подъ страхомъ взысканія 1000 червоныхъ, предписываетъ братству не печатать книгъ безъ разрѣшенія и цензуры Іосифа Шумлянского, предписываетъ въ братской Успенской церкви поставить епископскую каѳедру и представлять Шумлянскому отчетъ о всѣхъ братскихъ доходахъ.

Jan Trzeci, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kijowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Inflantski, Smolenski, Siewierski i Czernichowski. Szla-chetnym i sławetnym bractwu stauropigianum cerkwie Lwowskiej,

intra moenia będącej, pod tytułem Wniebowzięcia Najświętszej Panny, łaskę naszą królewską wiernie nam miłym, tak starszym tego bractwa, jako i pospółstwu; szlachetni i sławetni wiernie nam mili! Z podziwieniem wielkiem te odbieramy wiadomości od wilebnego w Bogu Józefa Szumlańskiego, episkopa ritus graeci Lwowskiego i Kamienieckiego, że się wierności wasze ex eius wyłamujecie posłuszeństwa, księgi i inne scripta pod tytułem swoim contra canones, laici existentes, sine permisso et censura eius wydajecie, formy biskupiej, godności jego należącej, postawić w cerkwi nie dopuszczacie, i inne contra eius potestatem episcopalem czynicie inconvenientia; należy nam tedy, jako supremo wszystkich jurysdykcyi capiti w państwach naszych ne convellatis(?) animadvententiam y dozór, ad bonum reducendo ordinem, który przywodząc do skutku, chcąc mieć po wiernościach waszych, abyście żadnych ksiąg, ani skryptów pod jakimkoiwiek tytułem sine permisso et licentia przerzeczonego wilebnego Szumlańskiego, episkopa swego, nie wydawali, także i formę, biskupiej godności przynależytą, w tejże cerkwi wystawili i onemu rachunki, prowentowy expens tejże cerkwi czynili, nie czyniąc inaczej dla łaski naszej i pod winą tysiąca czerwonych. Na co dla tém większej wagi wiary własnej podpisaliśmy się ręką i pięczęć naszą koronną prycisnąć rozkazaliśmy. Dan w mieście naszym Gdańsku, dnia XXX miesiąca grudnia, roku Pańskiego tysiąc sześćset siedmdziesiątego siódmego, panowania naszego roku czwartego. Jan król. Locus sigilli minoris cancellariae regni.

Лъвов. бернард. арх., кн. 1р., т. 436, стр. 340—342.

Примѣчаніе. 1678 года, 23 июня. Предписаніе короля Яна III Лъвовскому братству явиться въ продолженіи 8 дней въ судъ по поводу неисполненія вышепомянутаго королевскаго рескрипта. (Тамъ же, т. 436, стр. 1494—1498).

CXXXV.

1678 года, 14 октября. Грамота короля Яна III обь отмѣнѣ предъидущаго распоряженія, даннаго имъ относительно правъ братства и зависимости его отъ епископа.

Jan Trzeci, z Bożey łaski król Polski, wielki xiąże Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki, Kiiowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Inflantski, Smolenski, Siewierski y Czerniechowski.

Wielebnemu Josephowi Szumlanskiemu, ritus graeci episkopowi Lwowskiemu, Halickiemu y Kamienieckiemu, wiernie nam miłemu łaska nasza Krolewska; wielebny wiernie nam miły! Otrzymałeś wier. twoia rescript, de dato w Gdansku roku przeszłego tysiąc sześćsetnego siedmdziestego siódmejgo, dnia trzydziestego miesiąca grudnia, obciążliwy do szlachetnych y sławetnych bractwa stauro-pigianow cerkwi Lwowskiey, założenia Przenaswietszey Panny, iż oni sine consensu et censura wier. twoiey xięgi sub titulo suaे confraternitatis z drukarnie swoiej wydaią, formy, albo katedry episkopskiej w cerkwie swoiej brackiej wystawić wzbraniają, rachunków proventuum expensarumque wier. twoiey nie oddaią, y co inszych praetensiach iakoby contradicij. Więc supplikowali nam przez panow rad naszych, słuszną o sobie czyniąc iustificacją, mianowicie, iż żadnych scriptow priwatnych y xięg neoticorum, censura et correctu indigentium, z drukarnie swoiej brackiej nie wydaią, ale tylko zdawna iuxta Orientalis ecclesiae ritum approbowane xięgi slaviensium dialectem, podług praw y przywilejów swoich, od świętey pamięci najjasniejszych antecessorow naszych nadanych y od nas stwierdzonych, drukując, nie potrzebując nowej censury; mieysce tez w cerkwie swoiej podającej się w niej wier. twoiey, aliqua celebranti solennia okaziey bywania, convenienti adornant apparatu, . . . observanciey wier. twoie mając, y rachunki między sobą podług funduszowego oddaią, nihil in contrarium exarbitrando; których my słuszną wyrozumiawszy iustificacją, a dobrze wiadomą statecznie y nieodmien-

nie w różnych niebezpieczenstwach y obsidiach miasta naszego Lwowa
antecessorom naszym y nam dotrzymaną (wierność?) onych mając,—
przeto stosując się do słusznej onych suppliki, do nas wniesioney,
de gratia et plenitudine maiestatis toz bractwo stauropi-
gion z cerkwią ich pomienioną, y z monasterem cerkwie drugiej
s. Onophrego, na przedmieściu Lwowskim będącym, y z drukarnią,
także wszelkimi dobrami y przynależyciami, pod protectią naszą
królewską biorąc, iako de nobis bene meritas, nie dając im krzywdy
czynić, przy wszelkich ich prawach, przywilejach, artikułach, de-
kretach, porządkach y wolnościach od najjasniejszych świętey pamięci
antecessorów naszych benigne onym conferowanych, constitutinibus
regni y od nas confirmowanych, zachować umyslismy, iakoż authoritate
praesentium zachowujemy, a zwysz de actu specificowany rescript, iako
nulliter przez wier. twoie otrzymany, in toto kassuiemy. Kathedry
episkopskiey w cerkwi przerzeczoney brackiey, iure ipso obstante,
wystawiać ullo modo nie pozwalamy y nie dopuszczamy, lecz iako
antiquitatis w cerkwi s. Jerzego we Lwowie kathedra ritus graeci
episcopalis vigore privilegiorum iest zafundowana, tak indzie prze-
nosić się niema, koniecznie, to mieć chcąc, roskazuiemy, aby wier.
twoia, nienaruszając praw y przywilejów, któremi to bractwo za-
rzuca się, ab omni wspomnionego de actu rescriptu wagi mającego,
prasentium vigore zniesionego, executione supersuedował y żadney po-
mienionemu bractwu stauropigianum cerkwi Lwowskiey ni w czym
impeditiey przez pozwy, albo inne iakie sposoby zadne ...odnie
czynić się nie zadawał, y tez impressionem tituli imienia swego na
xięgach, z drukarni ich na świat wychodzących, y censury onych,
ponieważ nihil novi imprimunt, iako y rachunkow, które oni pro-
ventuum et expensarum między sobą wedle ich funduszu, artikulów
brackich, czynić zwykli, nie wymagał, wiedząc, iż oni inszey fundacij
y dochodów nie mają, lecz tylko z xięg drukarnie swoiej, cura et
impensio ... derogowaney, wszelką ozdobę cerkwie swojej brackiey
y pomienionego monastera, y do niey potrzeby należące, iako y
sustentantią duchownym swoiem, szkoły y szpitala et alia pia opera,

juxta iuris sui patronatus dispositionem, providuię. Co iż wier. twoia do tey woli rozkazania naszegò we wszystkiem stosować się będzie y uczyni dla łaski naszey, nie wątpiemy. Dano w Jaworowie, dnia XIV miesiąca pazdziernika, roku Panskiego MDCLXXVIII.

Jan król.

(M. II.).

Stanisław Szczuka jg. kr. mīci sekretarz.

Reskrypt bractwu Lwowskiemu do wielebn. Szumlanskiego Feria quarta pridie festi sanctorum Oetti et Modesti martyrorum, anno Domini MDCLXXIX ad acta cas. beren. capitan. Leopolien. per oblatt.

Лъвов. стаєропол. арх., связка XXI-ая.

CXXXVI.

1679 года, 26 января. Универсалъ короля Яна III, объ утверждениі ярмарки при церкви св. Юра въ продолженіи двухъ недѣль: одной—до храмового праздника, другой—послѣ него, съ освобожденіемъ отъ всякихъ повинностей.

Actum in castro Leopoliensi, feria quarta post Dominicam misericordiae proxima, anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo nono.

Oblata privilegii sacrae regiae maiestatis confirmationis super obeundas nundinas ad ecclesiam sancti Georgii ritus graeci, perlustrri et reverendo Szumlański episcopo ritus eiusdem datae.

Ad officium et acta praesentia castrenzia capitanealia Leopoliensia personaliter veniens nōbilis Ioannes Mokrzycki obtulit eidem officio et ad acticandum porrexit privilegium confirmationis sacrae regiae maiestatis super nundinas, alias pražnik, ad ecclesiam divi Georgii martyris cathedralem Leopoliensem graecoruthenicam libere celebrandam, perillustri et admodum reverendo domino Josepho

Szumlański, episcopo ritus graeci Leopoliensi, Haliciensi et Cammenecensi Podoliae datum, manu eiusdem sacrae regiae maiestatis et reverendi Stanislai Krajewski, archidiaconi Gnesnensis, regentis cancellariae regni, subscriptum et sigillo minoris cancellariae regni communitum, de tenore verborum sequenti:

Jan Trzeci, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kijowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Inflancki, Smoleński, Siewierski, Czerniechowski. Oznajmujemy tym listem naszym wszem wobec i koźdemu z osobna, komu to wiedzieć należy, iż my na instancyą do nas przez wielebnego Jozefa Szumlańskiego, episkopa Lwowskiego, wniesioną łatwo się do tego skłonili, abyśmy kiermasz albo prażnik, przy cerkwi świętego Jura katedralnej we Lwowie na iurisdikcyi mianowanego episkopa Lwowskiego zdawna, tydzień przed świętym tegoż świętego Jura, a drugi tydzień po święcie tymże odprawujący się, terazniejszym przywilejem naszym aprobowali, jakoż aprobowujemy i naznaczamy, według dawnego zwyczaju; na który kiermasz albo prażnik wszwyz mianowany wolno będzie wszelakim ludziom zewsząd z rozmaitymi towarami przyjeżdzać, osobliwie z garnkami z miasta naszego Źołkwi, i tam kupiectwa swoje odprawować, towary przedawać, zamieniać i wszystko podług handlu zwyczajnego odprawować. A ponieważ ten kiermasz na gruncie i iurisdikcyej duchownej przy katedrze episkopskiej Lwowskiej odprawuje się, prawo zaś publiczne duchowne dobra od iurisdikcyej, od ciężarów wszelakich miejskich i innych wolne mieć chcę, tedy wszyscy, na ten kiermasz idący z towarami wszelakimi i z niego powracający, od wszelakich exakcyi miejskich, ziemskich i jakiemkolwiek imieniem nazwanych na drogach, gościnnach publicznych, następowania wolni być mają. Samemu tylko wielebnemu Szumlańskiemu, episkopowi Lwowskiemu, teraz i innym na potem będącym, zwyczajne i powinne zdawna podatki i kontrybucye wydawać powinni będą wiecznymi czasy. Co do wiadomości wszystkich, komu o tem wiedzieć należy, osobliwie jednak wszelakich tak prywatnych, jako i publicznych podatków województwa

Ruskiego exaktorów, tudzież miast i miasteczek magistratów, a osobliwie miasta naszego Lwowa, donosząc, mieć chcemy i rozkazujemy, aby do pomienionego kiermasza przyjezdżających ludzi i kupców żadnym sposobem w exakcyi podatków jakimkolwiek imieniem mianowanych nie turbowali, ani ich od nich nie wyciągali, nadto gancarzom naszym Źolkiewskim żadnej nie czynili trudności ani przeskody, ludziom wszelakiej kondycyi na tenże kiermasz idącym z robotami i towarami jadącym, w drogach nie zastępowali i owszem przejazdu wolnego bez akcyi wszelakiej onym nie bronili, ale przy wolnej iurysdykcyj pomienionego wielebnego Szumlańskiego i jego sukcessorom zachowali i żeby zachowany był, tego pilnie przestrzegali. Ten zaś przywilej nasz, aby do akt wszelakich przyjęły był publikowany i ogłoszony, rozkazujemy. Na co dla lepszej wiary podpisawszy się naszą własną ręką, pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Grodnie, dnia dwudziestego szóstego miesiąca stycznia roku Pańskiego tysiąc sześćsetnego siedmdziestego dziewiątego, panowania naszego szóstego roku. Jan król. Locus sigilli minoris cancellariae regni. Stanislaus Krajewski, archidiaconus Gnesensis, regens cancellariae regni. Post ingrossationem vero idem offerens originale exemplar ad se recepit, et de recepto sibique restituto officium praesens quietavit. Et in continent coram eodem officio et actis praesentibus castrenibus capitanealibus personaliter stans ministerialis regni generalis providus Joannes Szagaski officii praesentis apparitor, in vim suae verae ac fidelis relationis, palam, publice libereque recognovit, se privilegium suprascriptum tam hic in castro inferiori Leopoliensi loco publicationum solito, quam in circulo civitatis praesentis et loco celebrandi earundem solito, alta sua sonorosa praeconicaque voce publicasse, proclamassem et ad notitiam omnium, ut iuris et moris, est debite deduxisse, de quo praesens eiusdem ministerialis relatio.

Львов. бернард. арх., кн. 1р., т. 438, срп. 919—922.

CXXXVII.

1679 года, 14 декабря, Универсалъ короля Яна III, о назначениі Иосифа Шумлянскаго администраторомъ Киевской митрополії.

Actum in castro Leopoliensi, feria tertia ante festum Assumptionis in coelum Gloriosissimae Virginis Mariae proxima, anno Domini 1680.

Oblata sacrae regiae maiestatis privilegii super administrationem metropoliae Kijoviensis data.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Leopoliensia veniens personaliter nobilis Ioannes Mokrzycki obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit privilegium sacrae regiae maiestatis super administrationem metropoliae Kijoviensis perillustri et admodum reverendo Szumlański, a sacra regia maiestate benig- niter collatum, manu eiusdem sacrae regiae maiestatis propria subscriptum et sigillo maioris cancellariae regni communitum de serie tali:

Jan Trzeci, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kijowski, Wołyński, Podlaski, Inflancki, Smoleński, Czerniechowski. Oznajmujemy niniejszym listem naszym wszem wobec i koźdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, mianowicie wielebnym episkopom, nabożnym archimandrytom, ihumieńcom, protopopom, namiestnikom i wszystkiemu duchowieństwu religię greckiej, także wielmożnym dygnitarzom, urodzonym urzędnikom, rycerstwu, szlachetnym, sławetnym dyecezyanom i bractwom stauropegianom i innym jakimkolwiek imieniem nazwanym parachianom i wszelkim in genere tejże religii ludziom pospolitym, w koronie i w w. x. Lit. będącym, iż nie inszą szczęśliwego panowania naszego założyliśmy bazim et fundamentum, tylko chwały Bożej auctoramentum, które pozorniejszym szerzyć się nie może sposobem, jako kiedy na miejscowościach, Bogu poświęconych, przykładni w pobożności destinantur starsi i przełożeni, więc jakośmy przed tem maturam uważając deliberationem, dojrzałego wieku stateczność wielebnego Antoniego Winnickiego, metropoly Kijowskiego, Halic-

kiego i wszystkiej Rusi, przy tejże metropolii do świetnego pożegnania z tym światemcale podłud przywileju onemu, na ten urząd nadanego, zachowaliśmy, tak że teraz, gdy ex specula throni nostri na pobożność wielebnego Josepha Szumlańskiego tejże religiej greckiej episkopa Lwowskiego, Halickiego i Kamieńca Podolskiego zapatrujemy się, wiadomy onego mając ku majestatowi naszemu wiare, cnotę i życzliwość, a w zachowaniu cerkwi świętych nieustająca gorliwość, tedy post decessum pomienionego wielebniego Antoniego Winnickiego, sedes tamtej metropoliej Kijowskiej proprio orbata pastore zostaje, ex senatus consilio, przy nas będącego, umyślimy z władzy naszej królewskiej tegoż wielebnego Józefa Szumlańskiego, episkopa Lwowskiego, Halickiego i Kamieńca Podolskiego, za administratora, rządcę i opiekuna tejże metropoliej Kijowskiej, Halickiej i wszystkiej Rusi, in spiritualibus et temporalibus doskonałego, postanowić, jakoż tym listem naszym postanowiamy, dając onemu zupełną moc i władzę pomienioną metropolią Kijowską że wszystkimi obrzędami, cerkwiami, monasterami, katedrami, do tej metropolii należącymi, dobrami, wsiami, majątkami, folwarkami, dochodami, pożyczkami, poddanymi, sądami duchownymi i świeckimi, godnościami i prerogatywami, wedle zwyczaju i praw dawnych, wielebnym metropolitom Kijowskim służących, administrować, mieć, trzymać i rządzić, duchowieństwo w tej metropolii święcić, stanowić, odmieniać, sądzić, występnich karać, prowentami dysponować aż do elekcji zupełnego iuxta ritus ecclesiae graecae metropoly, którego elekcją, jako też i sede vacante wszystkich episkopów, tenże episkop Lwowski, a nie inny, składać i naznaczać tak w koronie, jako w wiel. x. Lit., jako legitimus metropolii Kijowskiej i wszystkiej Rusi administrator, pleno iure będzie i ma; co do wiadomości donosząc, żądamy i mieć to chcemy, aby pomienionego wielebnego Josepha Szumlańskiego, a nie kogo innego, mieli i znali wszyscy metropolii Kijowskiej, Halickiej i wszystkiej Rusi administratora, onemu, do prawa przed sąd jego stawając, posłuszni byli, elekcją tak metropoly Kijowskiego, iako i wszelkiego, sede vacante, episkopa od niego, a nie od kogo

innego, wydaną, obserwowali i za onej ogłoszeniem ten akt odprawowali, w niczem się rządowi jego, do tej metropolii należącego, nie sprzeciwiając dla łaski naszej i powinności swojej. Na co dla lepszej wiary, ręką się naszą podpisawszy, pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Datum w Żółkwi, die decima quarta miesiąca grudnia, tysiącznego sześćsetnego siedmdziesiątego dziewiątego roku, panoowania naszego szóstego roku. Jan król. Locus sigilli maioris cancellariae regni, Krzysztof Taranowski, Warszawski kanonik, j. kr. m. sekretarz. Post ingrossationem vero originale offerenti restitutum.

Львов. бернард. ар., кн. үр., т. 440, стр. 2262—2266.

CXXXVIII.

1682 года, 27 января. Вызовъ къ королевскому суду Іосифа Шумлянскаго, епископа Львовскаго по жалобѣ Варлаама Шептицкаго, архимандрита Уневскаго.

Actum in castro Leopoliensi, feria quarta post festum conversionis sancti Pauli apostoli proxima, anno Domini 1682. Illustrissimus et reverendissimus Szumlański pro iudiciis assessorialibus sacrae regiae maiestatis citatur.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Leopoliensia personaliter veniens ministerialis regni generalis providus Albertus Pleszowski, officio praesenti bene notus in vim suae verae ac fidelis relationis palam, publice libereque recognovit, se citationis infrascriptae, pro iudiciis assessorialibus sacrae regiae maiestatis ex parte infrascripti actoris contra infranominatum citatum editae, tenoris talis:

Ioannes Tertius, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitia, Kijoviae, Vołyniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae Czerniecho-

viaeque. Tibi venerabili Josepho Szumlański, episcopo ritus graeci Leopoliensi, Haliciensi et Camenecensi de persona bonisque tuis generaliter omnibus ac causa infrascripta mandamus, ut coram nobis iudicioque nostro assessoriali Javoroviae, aut ubi tunc cum nostra curia feliciter constituti fuerimus, a positione praesentis citationis nostrae recte in duabus septimanis seu tum, dum et quando causa praesens ex registro iudicandarum causarum publico ad iudicandum acclamata fuerit, legitime, personaliter peremptoriaeque compareatis, ad instantiam generosi instigatoris regni eiusque delatoris venerabilis Barlaami Szeptycki, archimandritae Uniovensis actoris, qui vos citat seu adicitat pro eo, quia tu quemvis optime noyeris, quomodo autoritas rescriptorum et privilegiorum nostrorum sit circumscripta, gravissimaeque poenae contra convulsores eorundem privilegiorum et rescriptorum nostrorum legibus regni sunt severae sancitae, nihilominus tu, in contemptum earundem legum et in convulsionem privilegiorum nostrorum, super abbatiam seu archimandriam Unioviensem, aequaliter uti et Kijoviensem, per sere-nissimos antecessores nostros reges Poloniae clementer elargitorum et per nos in comitiis regni generalibus Cracoviae, sub tempus felicis coronationis nostrae, solenni iuramento confirmatorum, delatori moderno tam in spiritualibus, quam et temporalibus servientium, ausus es et praesumpsisti in iurisdictionem eiusdem delatoris propriam iugere, excessivos quosdam monachos eiusdem monasterii Unio-vensis, toties in criminalibus actionibus inculpatos, condemnatos, iure convictos, in patrocinium et protectionem tuam, praetextu autoritatis et iurisdictionis loci ordinarii, ne delicta eorum manerent punita, assumere et super ipsis extensionem poenarum criminalium inhibere, nonnullos vero monachos ad seditionem et rebellionem contra suum superiorem delatorem modernum concitare, iisdemque assistere, adeo ut idem delator non modo in officio suo libere consistere, verum in bonis et persona sua securus esse non valeat. Exactiones quasdam privatas a personis iurisdictioni delatoris moderni subiectis, enormissimas, cum enervatione et praeiudicio sumo delatoris, laudare, exigere

et violenter extorquere, et dum modernus delator eas exactiones, uti violentas et inconsuetas, impedire vellet, in vitam et fortunam ipsius machinari, ad deoccupationem abbatiae vel ipsius quasi cessionem, oblato quodam pretio, eundem delatorem multifarium tam occulte, quam etiam per apertas insidias propositas ipsum compellere, summas non mediocres, ... quas redditionem ab eodem delatore extorquere et eundem toties, quoties in pacifica et decretis nostris ac serenissimorum antecessorum nostrorum vallata et munita, sine ulla occasione interturbare et molestare, prout praemissa omnia attentasti, extorsisti aliaque gravamina et praeiudicia latius tibi deducenda eidem intulisti, exindeque non modo iura et privilegia ac decreta nostra convulsisti et confundi, verum etiam complanationi inter te et delatorem modernum, medio certorum amicorum initae et actis autenticis roboratae, contentisque et conditionibus ipsius contravenisti, et ob contraventionem ipsius vadum decem millium marcarum polonicalium, eadem complanatione vallatum, et poenas seorsivas ratione convulsionis privilegiorum et decretorum nostrorum, legibus regni sancitas, succubuisti. Citaris itaque ad videndum et audiendum easdem poenas et vadum succubitum aliasque arbitrarias ratione praemissorum omnium super te statui, decerni, et extendi, delatorem modernum circa iura, privilegia et decreta atque praemissam complanationem suam super monachis et religiosis tam in monasterio Unioviensi, quam aliis circum circa existentibus monasteriis, ad eundem delatorem ex vi privilegiorum ab antiquo immediante spectantibus, decentibus, conservari, excessivos monachos punire concedi, ab exactionibus tuis privatis tam delatorem, quam ipsi subiectas personas et subditas ac monachos liberari, a tua iurisdictione eximi, soli vero nostrae iurisdictioni subici, rescriptum et commisiones, si et in quantum contra delatorem exportasti, uti illegales, cassari, te in damnis litisque expensis condemnari et alia, quae de iure contra te venerint, statui et sententiari. Interea tamen ut a processu, quem, ad instantiam instigatoris tui, nonnullus excessivus monachus ad iudicium tuum eidem delatori instituit, supersedeas, nec iurisdictionem tuam ulterius super ipso

extendas, quem nos per praesentes, in quoconque termino praesentes citationis nostrae literae pervenerint, suspendimus et una cum ipsius executione in suspenso omnino haberi volumus, sub poena duorum millium aureorum Hungaricalium inhibemus et mandamus; sis igitur pariaturus, terminum attentaturus, et ad praemissa omnia ac alia, quae tibi fusius in termino proponentur, iudicialiter responsurus. Datum Iavoroviae, feria tertia post festum conversionis sancti Pauli apostoli, anno Domini MDCLXXXII. Locus sigilli minoris cancellariae regni. Stanislaus Szczuka, secretarius s. r. maiestatis. Copiam similem sigillatam die hodierna in actu contenta in sede episcopalni ritus graeci, ad aedes divi Georgii sita, ipsimet reverendissimo citato ad manus tradendo posuisse, de quo praesens eiusdem ministerialis relatio.

Львов. бернард. арх., кн. 443, стр. 153—157.

(XXXIX .

1682 года, 10 мая. Привилегія короля Яна III, данная Йосифу Шумлянскому на имѣнія Киево-Печерского монастыря: Радомысьль, Городокъ, Крымская Рудня, Бѣлки, Оравна, Чеповичи, Зимовище и др.

Янъ Третій, милостию Божиєю король Польскій, великий князь Литовскій, Рускій, Прускій, Мазовецкій, Волынскій, Жмоцкій, Подольскій, Подляскій, Лифляндскій, Смоленскій, Северскій, Черниговскій.

Честному Йосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, Галицкому и Каменца Подольского, блюстителю митрополії Киевской, вѣрно намъ любезному, милость нашу королевскую. Честный вѣрно намъ любезный! Подана намъ чеобитнаѧ отъ подданныхъ изъ маєтностей Печерскихъ Киевскихъ въ уѣздѣ Польскомъ и воеводствѣ Киевскомъ обрѣтающихся, что тѣ маєтности и подданные еще тогда какъ оторвались отъ господарства нашихъ Киевскихъ

безъ особого и належитого владѣтеля и оборонителя будучи, такъ суть чрезъ разныхъ людей и сосѣдовъ виѣвотчо обращенны, поля ихъ истинные обнищенные и разоренны, что едва можется тамо нѣчто подданныхъ и всякихъ угодей обрести; чесо ради мы, яко высочайшій въ государствахъ нашихъ всѣхъ маетностей и подданныхъ изобиженныхъ, безъ належащихъ владѣтелей и досмотрителей своихъ обрѣтающихся, владѣтель, хотячи, дабы і тѣ маетности монастыря Киевскаго Печерского: Радомышль, Городокъ, села Крымская Рудня, Бѣлки, Оранная, Чеповичи, Зимовище и иные названные со всѣми принадлежностями и съ подданными ихъ, въ уѣздѣ Полѣскомъ, а въ воеводстве Киевскомъ лежачие, къ послѣднему раззорению и обнищанию не пришли, вручаемъ честности вашей прежде реченныхъ сихъ Печерскихъ маетностей, какихъ ни есть прозвищемъ названныхъ и подданныхъ тамошнихъ, совершенное владѣніе, и тѣхъ маетностей оборону таковымъ же правомъ, яко есть мы честности вашей маетность Городокъ на Волынью того же монастыря Печерского дали, которой маетности добре есть намъ похваленная оборона, въ томъ что цѣлости подданныхъ честность ваша соблюдешь, надѣясь, что чеснота ваша въ такомъ же прилѣжномъ призрѣніи и обороне і тѣ маетности, которая нынѣ честности вашей во владѣніе совершенно вручаемъ, покаместъ Киевъ къ государству нашему не придетъ, имѣти будеши для милости нашей, что, дабы вѣдомо было не только всѣмъ окрестнымъ тѣхъ маетностей сосѣдомъ, но и подданнымъ тамошнимъ, тотъ листъ нашъ истинною своею рукою подписали, печатию утвердити повелѣли естмы. Данъ ізъ Явора маяя въ 1 (день) ѧхпк году.

Изъ рукописей Киевской Духовной Академіи, подз № Р. 62, л. 70.

CXL.

1682 года м. іюля. Списокъ имѣній Кіево-Печерскаго монастыря, захваченныхъ Іосифомъ Шумлянскимъ, епископомъ Львовскимъ.

Маєтности монастыря Печерскаго Кіевскаго, чрезъ отца Іосифа епископа Львовскаго, Галицкого і Каменца Подолскаго, а блестителя (яко ся пише)¹⁾ митрополіи Кіевской, по привилию королевскому ~~ж~~ году мѣсяца иеля отобранныхъ.

На Волыни:

Село Городокъ, въ которомъ городокъ-ж на прудѣ, церковь, дворецъ со всѣмъ заводомъ монастырскимъ, з' гумънами всякихъ хлѣбовъ наполненнымъ, со всякою скотиною розною, пивоварня, винница с котлами і со всякимъ заводомъ, въ томъ же селѣ, подъ городкомъ, мельница о четырехъ жерновахъ і суконные заводы добрые, а дворовъ ~~ж~~.

Къ тому же Городку село Обаровъ, ~~ж~~ дворовъ, въ томъ же селѣ мельница о двухъ жерновахъ, другой прудъ вончъ съ селомъ Понебылемъ. Въ томъ же Обарове гумно особѣльное; всѣ оба села Шумлянскій, владыко Львовски, по привилию королевскому, лѣта ~~ж~~ 1683 марта ~~ж~~ дня завѣладѣль и нынѣ владѣеть²⁾.

Волость Радомышльская.

Да въ нинѣніемъ году мѣсто Радомышль, въ которомъ замокъ крѣпико, двѣ церкви, подъ тѣмъ же мѣстомъ мельница на рекѣ Тетереве о шти жерновахъ і суконные заводы, другая мельница подъ тѣмъ же мѣстомъ на рекѣ Лутовцѣ о двухъ жерновахъ з' желѣз-

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

²⁾ „За слуїбы для соблюденія престола нашего и всяя Рѣчи Посполитой; за храбрые дѣла въ разныхъ при настѣ будущихъ воинскихъ потребахъ з' нарушениемъ здоровию и имѣнія, которыя служба вѣдома намъ есть, а тужъ службу королевскую нашею добродѣтелию во всякому случаи воздати хотѧчи, постановили естьмы маєтности Городокъ и Обаровъ... ему дати“... (Изъ рукописей Кіевской Духов. Академіи, подъ № Р. 62, л. 71—72).

ными заводы, мельница об одномъ жернове, подъ тѣмъ же мѣстомъ
упр дворовъ монастырскихъ, ісъ которыхъ выходило 4 плуга.

Село Чудинъ, въ которомъ ой дворовъ.

Село Рача Малая, въ которомъ мельница об одномъ жерновомъ,
4 дворовъ.

Село Рача Великая, при немъ двѣ мельницы о трехъ жерновахъ,
4 дворовъ.

Село Меделевка 4 дворов.

Село Вилевичъ, а въ немъ церковь, мельница о дву жерновахъ,
4 дворовъ.

Село Красноборкъ, въ немъ мельница об одномъ жернове,
4 дворов.

Село Межирѣчки, въ немъ мельница об одномъ жернове, 4
дворовъ.

Село Заболочи, въ немъ мельница об одномъ жернове, 4 дворовъ.

Местечко Крымъ, въ немъ мельница о дву жерновахъ, желѣзныи
заводъ, 4 дворовъ.

Село Бѣлая Крыница, въ немъ мельница об одномъ жернове,
3 дворов.

Село Слободка, въ немъ мельница об одномъ жернове, 4 дворовъ.

Село Чеповичи, въ немъ церковь, мельница о дву жерновахъ,
желѣзныи заводъ, 4 дворовъ.

Село Журжевичи за Олевскомъ, 4кк двора.

Ключъ Бѣлорускій над Днепромъ рекою:

Село Бѣлая Сорока, въ немъ церковь, 4 дворов.

Село Довглиди з желѣзнымъ заводомъ, мельница о дву жер-
новахъ на рекѣ Жоровѣ, 45 дворовъ.

Село Венри, 4 дворов.

Село Угли, 43 дворовъ.

Село Агревичи, 44 двора.

Волость Шибенская меж Киевомъ і Дамеромъ.

Село Шибеная, ½ дворов.

Село Новоселочки, ½ дворовъ.

Село Араное, ½ дворовъ.

Село Зораны, в немъ церковь, ½ дворовъ.

Село Халепле, ½ дворовъ.

Село Зимовища, ½ дворовъ.

Село Полка, ½ двора.

Село Лубенька з желѣзнымъ заводомъ, мельница на рекѣ Тали,
под Дамеромъ.

Село Рубежовка, в немъ церковь, мельница о дву каменей,
чтѣ дворовъ.

Село Михаиловка, ½ дворовъ.

Село Бирковецъ, в немъ мельница об одномъ камне, ½ дворовъ.

Село Зурбовичи, в немъ желѣзные заводы, ½ дворовъ.

Село Гавриловка, в немъ церковь, мельница з двемя камени,
пѣ двора.

Село Кужаловка, ½ дворов.

Село Богдановка, ½ дворовъ.

Село Шпилеи, ½ дворовъ.

Село Романовъ, в немъ мостъ, мельницы, а въ нихъ и жер-
новъ, ступы суконные і бумажные заводы, лѣ двора.

Село Жарь, ½ дворовъ.

Село Гдынъ, ½ дворовъ.

Село Лукоѣды, ½ дворовъ.

Городъ Єдовщина, а в немъ городъ с крѣпостью, церковь под
городомъ, на рекѣ Рпенѣ мелница опти каменеи, ступы и заводы
суконные, дворецъ, ис которого выходило ½ плуга монастырския,
мельница об одномъ каменіи, ½ двора.

Село Голяки, к Єдовщине надлежачее, ½ дворовъ, а з город-
скимъ ½ дворовъ.

Село Тамаши, ½ дворовъ.

Город Василковъ, а в немъ город с крѣпостью и с пригородкомъ, гдѣ церкви, цѣлѣ дворовъ, дворецъ, из него выходило 4 плуга, мельница о 4 каменей, ступы и заводы суконные, мельница-ж о двухъ каменеи, на Ивановскомъ лесу мельница-ж о 4 каменяхъ, над Доровде рѣкѣ 6 мельницы, то все запустѣло от того времея, какъ Пиво полковникъ Василковъ разорил и людей побилъ въ 1610 году.

Дворъ, называемы Кодакъ, из него 4 плуга выходило.

Село Барахты, в немъ церковь, мельница об одномъ жернове; 6 дворовъ.

Село Безрадичи, замок в немъ, двѣ церкви, мельница об одномъ жернове, 6 дворовъ.

Село Хотовъ, в нем мельница об одномъ жернове, 6 дворовъ.

Дворъ Голосѣевъ, ис которого 4 плуга монастырскихъ ходило, в немъ церковь, 6 мельницы по однимъ жерновомъ.

Село Совка, 6 дворовъ.

Село Пирожовъ, 6 мельницы, а в нихъ по однимъ жерновамъ, 6 дворовъ.

А тѣмъ всѣмъ владѣет Шумлянскій... а только въ 6 verstахъ отъ монастыря.

На Волыни:

Село Росохи, в которомъ бывал дворец, гумно, желѣзной завод, мельница, 6мѣк двора, до тѣх же Росох два приселка, а в нихъ 6 дворов, тѣ Росохи с людми и со всѣми нальжностями завладѣл ксендзъ Тиравъскій езуита 1610 году мѣсяца апрѣля 25 дня.

В повѣтѣ Овруцкомъ за Олевскомъ:

Село Журжевичи, в немъ 6 дворовъ, то село господинъ Янъ староста Липскій, Сойденискій и Чехановскій завладѣль и к Борашовскому ключу соединилъ 1610 году декабря 6 дня.

На Бѣлои Руси под Могилевымъ:

Село Печерское, ~~и~~ дворовъ.

Село Цвирково, ~~и~~ двора.

Село Тарасовичи, в котором дворецъ, гумно, перевоз на Днепрѣ, ~~и~~ дворъ.

Тѣхъ нынѣ ксендзъ Котовичъ, бискупъ Смоленскій, заѣхалъ.

В Литвѣ в воеводствѣ Новгородскомъ, недалеко Пинска:

Монастырской завод завель Константина Долмата в селѣ Дятеловичах сначала монастыри Печерского, в подданстве создателя две маєтности село Дятеловичи і село Лулинецъ, названые Далкѣми, ~~и~~ волок, ~~и~~ дворовъ хилыхъ, рыбные ловли на рекѣ Припетѣ, звериные ловли, і иные угоди обрѣтающиеся.

Всего по сей росписи Киево-Печерского монастыря вотчинъ от разореныхъ запустело и в литовскую сторону завладѣли ~~и~~ mestечекъ з замками, да ~~и~~ з селъ, а в нихъ ~~и~~ церкви да монастырской завод, ~~и~~ з дворов монастырскихъ с хлѣбомъ и з гумнами и со всякими монастырскими заводы, а выходило ис тѣхъ дворовъ на монастырскую пашню ~~и~~ плуговъ.

Да въ mestечках-же и в селех ~~и~~ мельницъ з жерновы и ступы и с суконными и бумажными и желѣзными заводы, да мещанскихъ и крестьянскихъ и бобильскихъ ~~и~~ з дворовъ.

Изъ рукописей Кіевской Духовной Академіи, подъ № Р. 62,
л. 65—69.

CXLI.

1688 года, 28 августа. Жалоба епископа Львовскаго и Каменецъ-Подольскаго Иосифа Шумлянскаго и брата его, чесника Подольскаго, Самуила Шумлянскаго на дв. Стефана Криницкаго, Александра Козинскаго, Ивана Гривскаго и др. лицъ, о томъ, что они незаконнымъ образомъ завладѣли имѣніями Киево-Печерской архимандріи, сс. Молочками, Погоннымъ, Рудкой и Дровками, находящимся въ Киевскомъ воеводствѣ, раззоряютъ ихъ, грабятъ и разгоняютъ крестьянъ.

Року тисеча шестсот осмдесят осмого, месеца августа двадцат осмого дня.

В рочки судовые кгродские Киевские од дня деветнадцатого месеца и року тепер идучомъ, выш на акте менovanых, в месте его кор. милости Овручом припалые и судовне отправоватисе зачтые, передо мною Димитром на Жабокрыках Жабокрыцким, подчашим Вилкомирским, подвоеводим судовым, енералу воеводства Киевского и книгами нинешними кгродскими Киевскими, *comparens personaliter urodzony j. mc. pan Jan Pęski, nomine wysoce przewielebnego j. mc. xiędza Jozepha na wielkich Szumlanach Szumlanskiego, episkopa Halickiego y Kamiencia Podolskiego, administratora dobr do archymandryey Pieczarskiet należących, tudziesz urodzonego j. mc. pana Samuela Szumlanskiego, czesznika Podolskiego, quam primum acta praesentia adire могł, tak zaraz solenniter na przeciwko urodzonym ich, mosciom panom Stephanowi Krynickiemu, Alexandrowi Kozinskiemu, Janowi Grywskiemu—pryncipałom, y innym wielu ludzi y czeladzi ich, in ulteriori tractu juris specifikowanym, ktorzy lubo ad praesens ignorant, iednak za wyrażonych rozumieć się mają,—cooperatorom y compryncypałem, excessum infra nominatum pełniącym, manifestował się y protestował o to, iż ich mość extra justum et aequum, pustiwszy w zapomnienie na invasores prawo pospolite opisane, ani na winy, w niem surowie opisane na takowych, nic nie dbając, nullum mając praetextum et litense concernentem sub bona Mołoczki, Pohonne, Rudka, Dronki cum attinentijs, tu w*

woiewodztwie Kiiowskim jacentia, smieļi y ważyli się, admotis sobie różnych ludzi copijs, w roku teraznieyszym tysiąc szescset osmdziesiąt osmym dnia dwunastego junii zaiechać y possessią, kтора secundum praxim juris powinna byc stabiliowana nemine contradicente et oppugnante, firmować, de nullitate ktorey, salva per omnia jego kr. mosci pana naszego miłosciwego, inquantum by iakowy obwinieni mieli na te dobra, ad male narrata otrzymany, przywilej, authoritate, protestatur. Tamże zaiechawszy, te dobra pomienieni pryncipales cum cooperatoribus suis zboża wszystkie hiemalis et aestualis inseminationis pozbierawszy, in suum obrocili commodum, barci wybierając pustoszą, danie y czynsze na jego mość xiędza episkopa Lwowskiego należące, od reszty tych poddanych, ktorych po zaiezdzie swoim nie rozegnali, gdyż per summas oppressiones, przez obwinionych poddanym tamecznym illatas, mało iuż co poddanych zostaie, sobie przywłaszczaią. A zaś wysoce przewielebnego jego mości xiędza episkopa Lwowskiego do żadnych nie dopuszczaią pozytkow, violentie y exorbitant y niemało, ad placitum sobie pozwalając, czynią y nanoszą, poddanych wymyslnemi swemi sposobami et varijs aggravationibus persequią y aggrawując; co że contra expressum jus et aequitatem, ich mość obwinieni postępując; a protestans terazniejszy, tak iawną per oculis mając jego mosci xiędza episkopa Lwowskiego krzywdę y skodę, iterum iterumque, nomine wysz rzeczonych ich mosciow, pryciwko obwinionym, iako bona aliena arripientes, żadnego do nich nie mającym pretextu, protestat, salvam tcy protestatieve in omnibus punctis, lub uczynienie inszey szyrszey j. mc. xiędu episkopowi y j. mc. panu czesnikowi Podolskiemu, lub przez pozwy poprawienia zachowując, meliorationem teraznieyszey, wkrotce zaniesioney, o przyjęcie do akt prosił, co y otrzymała. Jan Pęski, starosta włosci Białosorockiey.

Кн. Кіев. Центр. Арх. № 3, л. 290 об., акт № 72.

CXLII.

1690 г., 13 октября. Жалованная грамота царей Иоанна и Петра Алексеевичей Креховскому монастырю на право пребыва въ Москву за милостынею.

Божію милостію пресвятійшіе и державнійшіе великіе государи цари и великіе князи Іоаннъ Алексіевичъ, Петръ Алексіевичъ, вся Великія и Малыя и Бѣлые Росіи самодержцы (и пр.), наше царское величество, пожаловали Лвовскаго уѣзду Креховскіе пустыни Преображенскаго монастыря игумена Діонисія да келаря старца Терентія зъ братію, для того: били челомъ нам великимъ государемъ, нашему царскому величеству, они игуменъ зъ братію о нашемъ государскомъ жалованьи и обявили, въ нашемъ государственномъ посолскомъ приказе отца нашего великихъ государей блаженные и вѣчнодостойные памяти, великого государя царя и великаго князя Алексія Михайловича всєя Великія и Малыя и Бѣлые Росіи самодержца и многихъ государствъ и земель восточныхъ и западныхъ и сѣверныхъ отчича и дѣдича и наследника и государя и облаадателя, жалованную грамоту, какова имъ въ тотъ монастырь дана въ прошломъ во ~~Ѣ~~ году апрѣля въ л, въ которой написано, что отецъ нашъ великий государь его царское величество пожаловалъ того монастыря игумена Варлаама да келаря Касяна зъ братію: повелѣлъ имъ приїжжати ись того монастыря въ нашъ царствующій градъ Москву для милостиини въ пятой годъ тремъ или четыремъ старцомъ да служже. И чтоб мы великие государи, наше царское величество, пожаловали ихъ игумена зъ братію, велѣли имъ дать нашу государскую жалованную грамоту. И мы пресвятійшіе и державнійшіе, великие государи цари и великие князи Іоаннъ Алексіевичъ и Петръ Алексіевичъ, вся Великія и Малыя и Бѣлые Росіи самодержцы, слушавъ той выше-помянутой отца нашего великихъ государей жалованной грамоты, пожаловали тоѣ Креховскіе пустыни Преображенскаго монастыря игумена Діонисія да келаря старца Терентія зъ братію и къто

по них въпред въ том монастырѣ иные игумены и келари и братія будутъ. Повелѣли имъ въ тотъ монастырь дать нашу великихъ государей, нашего царского величества, жалованную новую грамоту, и по сей нашей царского величества грамоте пріѣзжати имъ игумену зъ братію или кто по них будеть въ нашъ царствующій градѣ Москву по прежнему, въ пятый годъ, трем или четыремъ старцомъ да служке. И какъ они игуменъ зъ братію ис того манастиря с сею нашою великихъ государей грамотою въ нашъ царствующій градѣ Москву поѣдутъ, и въ украинныхъ городѣхъ бояромъ нашимъ и воеводамъ, и всякихъ чиновъ приказнымъ людемъ того Преображенского манастиря игумена и братію въ Москве и возвращающихъся зъ Москвы пропускатъ безо всякого задержанія, съ приданіемъ пристава, и подводы, и кормъ давать имъ чѣмъ мочно пропитатса и съ рухлядью было на чѣмъ безъ нужды поднятца. А пошлинъ таможенныхъ, и мыта, и перевознихъ самихъ и съ рухляди ихъ не има..... нигдѣ, и пропущать ихъ безъ задержанія, и убытковъ имъ никакихъ не чинить. А кто и . . . что возметъ, или кто чѣмъ изобидитъ, и тѣмъ отъ насъ великихъ государей отъ нашего да . . . быти въ опале, а взятое укажемъ отдать въдвое. А ему игумену зъ братію въ наше . . . вское государство и изъ нашего государства чужихъ людей и иноземцевъ тѣрговыхъ людей, съ товары и безъ товаровъ, не провозити и а будеть учнуть провозити тайно, и въ томъ они винны явятца і отъ у нихъ будеть взято на насъ великихъ государей, да на них же положена будеть пѣня, смотря по винѣ. Писана ся наша царская жалованная грамота государствія нашего во дворѣ въ царствующемъ велицемъ градѣ Москвѣ, лѣта отъ созданія мира христова, мѣсяца октября єї дnia, государствованія нашего и-го года.

Великихъ государей ихъ царского величества государственного Московского приказа дякъ Прокофей Тозинцинъ(?)

В книгу записано октября дня єї Лвовскаго уѣзду Креховскіє пустыни Преображенского монастыря.

Лвовскій Ставропигіальныи архивъ.

CXXXVIII.

1691 года, 3 апрѣля. Условія соединенія съ католической церковію составленныя на съѣздѣ православныхъ обывателей земель Перемышльской, Саноцкой и әкономіи Самборской, для представлениія королю.

My obywatele ziem Przemyskiey, Sanockiey y oekonomiey Samborskiey, duchownego, szlacheckiego y pospolitego stanu, do dieceziey Przemyskiey sciagajacy się, za intimacią y obwieszczeniem i. mosci oyca Innocentego Winnickiego, Przemyskiego, Sanockiego y Samborskiego episkopa, stosując się do zwyczaiów antecessorow naszych, ktorzy koźdego roku dla obrady y całości religionis circa festum purificationis B. Mariae Virginis na pewne mieysca, per lociordinarium naznaczone, ziezdżali się, teraz do Sambora zebrawszy się, między inszemi około dobra cerkwie Bożey pospolitego obradami, na to unanimi consensu wszystkie wyżey wianowane stany zgodziliśmy się, y pozwolili.

Kiedy nam i. mość o(y)ciec episkop, pasterz nasz, proposuit, y sami to widzimy, iakie się w tey episkopiey z okaziey dwoch episkopow od lat blisko stu ustawiczne dzieią motus et dissensiones, iako za przeszłych do tey episkopiey przeciwko prawom naszym intruzorow bywały na katedrę y dobra, do niey należące, incessiones, violentiae, sangvinis effusiones, a ztąd infiniti iuris processus, bannionum poenae, w których przodkowie nasi magno motu cum dispendio własnych fortun, przez dekreta, na seymach uspakaiali się; iako y teraz na seymikach Wyszynskich ustawicznie tu dipartitae iurisdictionis w episkopiey Przemyskiey materya naywięcej czasu zabiera, et publica około dobra y całosci oyczyszny trudni consilia, a częstokroć y seymiki rozrywała, bo y na wielkich seymach consiliorum cursum tamuie et status regni confundit. Co się zaś tycze statum spiritualem et ordinem ecclesiasticum, tu już koźdy widzieć może, iakie inconvenientia, scandala et confusiones populi zageściły się: kiedy naprzod osoby duchowne delingventes, uchodząc censuras w konsistorzu naszym, legitimate na siebie processu iuris medeante

extensas albo extendendas pod iurisdictią oycow unitow, gdzie facillima venia, conniventia et absolutio kożdemu patet, udaią się y ieszcze to im, pro zelo religionis, vitium pro virtute reputatur; bo in officia spiritualia, a tym barziewy, którzy sinistre meliorem z naszey strony ordinem interpretari umieją, promoventur. Swieckie zaś osoby, ad ordines aspirantes, nie mogąc ob defectus suos, które incapacitatem et irregularitatem sapiunt, tu otrzymać, do tamtey strony y sub praetextu pietatis, sub dole et indebite, ordines wymagają. A co już passim invaluit et usuvenit, że kiedy szlubu na małżeństwa iakiegókolwiek stanu ludzie in proprijs paraecijs ob impedimenta legalia otrzymać nie mogą, exnunc do oycow unitow recurrunt, którzy sine omni disquisitione et respectu personarum, ieżeli to licet, necne, czyli to imparitas, czyli consangvinitas, czyli raptus, czyli votum, causas non scrutando—fora czego in proprijs paraecijs szlubow niebiorą—błogosławią. Jako y swiezo w Nizankowiczach stało się, że cum raptam unit w Ostrowie za Przemyszem szlub o połnocy na niedziele błogosławił, a nazajutrz tak wiele ludzi z obu stron mieszkańców Samborskich y Nizankowskich nasieczono!... Cerkwie oycowie unici modo violento per subordinationem possessorum bonorum odbierają, naiezdzają, ołtarze Pańskie, na których się od lat kilkuset ofiara Bogu odprawuie, przeswięcają, osoby duchowne, nie wiedzieć quo iure canonico, y insze inconvenientia, ad lites, jurgia et odia wźniecają fomenta. W miastach osoby religiey greckiey od urzędow, handlow y samych rzemiosł arcentur. Co wszystko pacis intrinsecae dulcedinem officit, et in amaritudinem obraca. A ponieważ nam tenże i. mość ojciec episkop pasterz nasz, iako y wielebni oycowie ihumeni y namiesnicy duchowni interpretowali, że nas non fidei dogmata, bo te są utriusque ecclessiae iedne, z ich mościami p. d. Rzymianami roznią, y probatum to iest luce meridiana clarius, ześmy bracia sobie w iedney kompieli Ducha Świętego odrodzeni, od iednych że Apostołów Świętych y ich successorow nauczeni iedney wiary, y że męczennicy święci w tey y w owej stronie za iednę cerkiew Bożą, nie za dwie, umierali, y że w iednę wszystcy in sym-

bolo fidei cerkiew powszechną wierzyli; tedy iako wiara iest iedna, tak y cerkiew Wschodnia y Zachodnia iest y bydż musi iedna, tylko to nas różni, y dla tego w oyczyźnie, a naybarzey w tey dioecezies Przemyskiey, te passiones narodu et motus dzieią się, że incusamur od ich . . . ordinis ecclesiae prevaricatione et arguimur, że Petri successoris primatum agnoscere refragamur. Jeżeliz tedy dla tego samego theorica et politica confusio y te kłutnie bydż mają, mając sobie deductum z łacinskich y greckich historikow y z samych synodow, że ta była forma ecclesiae primitivae, iż primatus penes pontificem Romanum zostawał, meliori przy tym ordini ecclesiastico providendo; ponieważ nam y constitutią anni 1676 (lubo to non sine praeiudicio honoris nostri, bo nie tylko my, ale ani przodkowie nasi nunquam fide przeciwko dostoienstwu krolow ich mosciow y oyczyźnie przez conferentią z patriarchami contaminarunt, iest napisana)¹⁾ relatley do patriarchi zabroniła; powtore paci et securitati publicae consulendo, do czego nas et paterna j. k. msc. p. n. m. sollicitudo, która nie tylko bellis felicissime, cum augmento divinae gloriae et totius christianitatis nominis, gestis, ale też charitativā civium animorum coadunatione triumphare zwykł, za szcześliwego panowania swego per media pacis prowadzi,—tak iako in primitica ecclesia bywało, primatum pontificis Romani D. Petri successoris agnoscimus, y jego primum post Christum visibile ecclesiae caput libere liberi profitemur et amplectimur,—illis iednak positis do naiaśniejego majestatu j. k. mości p. n. m. przez ich m. pp. posłów naszych Eustachiego Szeptyckiego, podstolego Czernihowskiego, Alexandra Kopystyńskiego y Piotra Błażowskiego, de gremio nostri ordinowanych, desideriis. A naprzod, ponieważ nam j. k. m. p. n. m. w mediaciey między ich m. oo. episkopami w Warszawie dnia 18 marca roku 1681 przez ich mość. pp. commissarzow ex senatu et equestri ordine od j. k. mości deputowanych zaszley, y osobliwym przywilejem j. k. mości stwierdzoney, prze-

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

nesienie j. m. o. Małachowskiego na insze beneficium miłościwie deklarować, y toz przez ich mość panow posłów z seymiku . . . w Żołkwie przyobiecać raczył, iako y przywiley in personam j. m. o. Winnickiego miłościwie nadany, toż sonat, že sine ulla iurisdictionis dismembratione na tey episkopiey ma zostawać, aby ta panskley clementiey deklaratia in suum influat effectum, a i. m. ojciec Winnicki episkop, od naszych pomienionych stanow, vigore iurium, privilegiorum et diplomatum, przysięgami królów jch mość., constituti et continuo usu stwierdzonych, electus, privilegiatus, rite cum scitu et permissu j. k. m. consecratus, sam ieden był conservatus, y napotym, aby insza methodus succedentium na te episkopię nie była wnoszona, tylko aby ten, który od nas obywatełow z stanu szlacheckiego osoba idonea, possessionata, de ritu pure graeco, z ziemie Przemyskiey albo Sanockiey, a in defectu z władyculta Russkiego, iako libera electio, iuribus obwarowana, w sobie zamyka, będzie electus, y j. k. m. p. m. praesentatus, mediante privilegio j. k. m., na episkopię succedat; pokornie o to ante omnia pp. posłowie, u nog panskich provoluti, prosić będą, iakoby nām non corruptionem, ale conservationem jurium, placidissimam pacis, przez j. k. m. plantatae, faciem, unius iurisdictionis formam przynieśli, y tak dawne, iako y świeże niechęci et odiorum inter populum cicatrices salutari dalszego pokoiu y miłości antidoto uleczyli, a jeszcze niektóre mniey uważne ad novitatem frementia subjecta tym samym ukontentowali y uspokoili.—A że y to meliorem status ecclesiastici concernit ordinem: ponieważ Kijowska metropolia, do których w Koronie będące episkopie należały, od Korony odpadła, zkond duchownstwo Kijowskie iuż to do drugiey na metropolitę electią, do których według praw y zwyczaiow praelati nostri należeli, nie wzywali nas, aby metropolita, ieżeli y drugie dioecezie in odorem ungverorum domini, iako supponimus, łaski y clementiey panskley current, był na katedrę Halicką, która ex vi erectionis do metropoliey należała, podnoszony, altissimo to et divino j. k. m. p. iudicio committimus; a interim ad punctum, w pomienioney mediaciey o-

metropoliey Kijowskiey wyrażonego, referując się, abysmy przytym byli conserwowani, pokornie y oto supplicabunt.

Forma capituli ritus nostri Premisiensis, która per injuriam temporum, a raczey przez też samę w episkopiey motus, aboleverat, teraz przez i. m. oyca episkopa piissimo studio et melioris ordinis zelo e cineribus resuscitata, aby, za poważną j. k. m. interpositią, konstitutią była utwierdzona, prosić będą pp. posłowie, praelati nostri, de ordine equestri ad officia spiritualia in ritu nostro podwyşzeni, iako extra statum spiritualem byli capaces honorow, tak in statu spirituali eandem wszelkiey prerogatiwy, zarowno cum praelatis romani ritus, capacitatem nie tracili. A duchowienstwo, iako j. k. m., podług dawnych constitutiy wyraźnemi rescriptami ab oneribus publicis et privatis exemptos esse, deklarować raczył, tak aby nie tylko in bonis regalibus byli exempti, iakoby subjecta religionis nostrae, że szkoła wychodzące, dulcedine libertatis, ad ordines suscipiendos allicantur, aruditas et nimiae simplicitas, która przez te servilia onera in statum spiritualem irrepisit, sensim extirpetur, najasnejszy majestat j. k. m.; da Bóg, na seymie ad ordines regni suam interponat authoritatem.—Zaleca to respectowi y clementiey j. k. mości ludzie stanu mieyskiego w miastach j. k. m. do urzędów mieyskich, cechow, handlow, kupowania kamienic y domow w rynku, y wszelakich wolnosci, mieszczañom ritus romani służących, non obstantibus quibusvis privilegijs et decretis, aby byli przypuszczeni, y mieszczañom ritus romani in obeundis officijs byli coaequati, authoritate sua imperpetuum, panskim swoim wyrokiem, j. k. mość civitatem officijs intimabit.—Osoby, z stanu szlacheckiego religionis nostrae ad ritum romanum transeuntes, jeżeliby ex meritis suis na prelatury in romana ecclesia byli promowowani, aby ich za iakich neophitow nie miano y aditum ad officia et beneficia nie broniono, iako y i. m. x. Wyhowskiego, opata, nie wiemy, co tam in apprehensione officij et beneficij trudni, za którym aby j. k. m. p. n. m. ad sanctam sedem apostolicam suam regiam interponat authoritatem, iako by non sine aliquo religionis nostrae opprobrio

nie był exclusus, pokornie y oto j. k. mości supplikuiemy przez pp. posłów naszych.—A co popularitatem naybarzey deterrit, że w oo. unitach misculantiam in ritu widzą, którzy, choć mają swoje cerkwie, przecie, szukając favorow u panow, swoie cerkwie opuszczają bez naboznictwa, a do kościołów cisną się, gdzie in oblationibus nie mało rzeczy, conformując się ritui romano, de ritu graeco popuszczali, albo poodmieniali, przez co samo unionis nomen odibile et execrabile u pospolitwa uczynili. Przetoż iako od wieków wiara była iedna, religio duplex: graeca et latina; latino-graecia, nec graeco-latina nie była nigdy, tak y teraz niechay będzie ritus graecus, pure graecus, bo y samo to słowo compositio albo pomiarowanie z natury swoiej nie może bydzie takie, żeby iedney rzeczy w drugą transubstantią zaciągać miała, ale całą utriusque ma conservare substantiam. Jakoż y jch m. oo. dawnieysi unici nie mogą w prawdzie ritum graecum in ritum latinum transsubstantiare, ale czynią iakoby contra naturam, która corrumpit unum, generat alterum, ich m. corrumput ritum graecum, non generant latinum. Zaczym submississime będą upraszali naiasnieyszego majestatu j. k. m., aby tey in ritu misculantiey nie było, ale kapłani ritus graeci aby w cerkwiach more suo puro odprawowali. Nie mowimy to dla nas, którzy wiemy, że wolno nie tylko w kościołach, Bógu poswięconych y daleko lepiej nieżeli cerkwie przyzdrobionych, ale na każdym mieyscu, na to przygotowanym, poswięcony antimis, albo portatile położywszy; ale to mowimy propter popularitatem, która, nie mogąc identitatem dignoscere, novitatem mirari, et in contrarium moveri, zwłaszcza in primordijs, consvevit. W czym iż powaga naiasnieyszego majestatu j. k. m. desideria nostra, dla gruntowania pokoju łatwiejszego, y inszych nie tylko diocezij, ale y narodow illecebrem ukontentuie, iako nie wątpiemy, tak to przy panskier zostawuiemy clementiey.—że się też capitulum episkopiey Przemyskiey ritus nostri w nieproportionalnym z drugimi episkopiami (do wypłacenia hiberny obrachowaniem gravatum bydż poczyta, instabunt pp. posłowie nasi do majestatu j. k., aby powagą swoją panską gravamini huic

subvenire raczył, iakoby podług intraty koźda episkopia wypłacała, y sami obrachowanie między sobą oo. episkopowie czynili.—O bratstwach y monastyrach, o pozwoleniu na seymikach activitatis ich m. oo. episkopom, o przywileiu krola i. mscii Zygmunta, de non transitu personarum, in statu spirituali existentium, ex ritu ad ritum, ne confusio iurisdictionum nutriatur, juxta bullam Urbani VIII, y w inszych, w mediatie wyrażonych, punktach do teyże jch mm. pp. posłowie referować się, y j. k. mości, aby to in executione było, pokornie upraszać będą. O co wszystko naiasnieyszemu majestatowi j. k. m. p. n. m. pokornie supplikując, aby tak sam j. k. m., iako supremus iurispatronatus dispository et dominus, miłościwie te nasze desideria do ukontentowania statum disponat, iako y celsissimae nuntiatura s. sedis apostolicae Romanae brachiae te naszą submissią, animorum vota, amplexus, et obedientiam dignetur commendare. Interim vessimentora cimbrium absentes, tanquam praesentes, ad scabellum naiasnieyszego maiestatu corda et capita provolvendo, osculamur.

Działo się w Samborze die trzeciego miesiąca kwietnia, roku Panskiego tysiąc szescset dziewięćdziesiąt pierwszego. Ieromonach Wituli Baraniecky, ihumen Ławrowsky, swoim y braci imieniem. Смиренный иеромонахъ Іосифъ, ігуменъ монастыря Щеплькоцкого, своимъ и братіи именемъ. Bazyli Borecki m. p. . . Bechwicz . . . Ieromonach Innocenty Hoszowsky, ihumen Topolnický, ymieniem wszystkich braci. Theodor Szeptycki. Alexander . . . Pystynsky m. p. Maciej Winnicki. Prokop Cropinnicky m. p. Pro... Błazowsky. Eustachi Szeptycki, Podpol. Czer. D. H. Jan Żeliborski m. p. Dymitr Radylowski. Dymitr Bandrowski. Ieromonach Metrofan Raduński, ihumen monasteru Lisznianskiego. Ieromonach Herwasy Wołosecki, namiesnik monastyrza Czernilawskiego, iako posłany od w. o. ihumena y wszystkich braci. Ieromonach Bartłomiey, ihumen Dobromilskiego monastyrza. Ieromonach Elisey, proigumen monasteru Dobromilskiego. Jan Strz . . . Bazyli Nieczwiedzanski, namiesnik Drohobycki. Jan Balinski, namiesnik Stryski. Cte-

франъ Bazyli Łopuszansky. Stephan Wołczanski, namies-
 Żukołynski. Michał Rykowski, namiesnik Mokrz Mikołay
 Skocinsky, namiesnik Lubaczowski. Theodor Janowsky, namiesnik. . .
 Semion Korosteński, namiesnik Dobromilsky. Jan Kusmicz, starszy
 brat cerkwie katedralney Przem(ysk)ey. Piotr Winnicki, podczaszy
 Nowogrodzki. Alexander z Stupnicy Stupnický. Stefan Błazowsky.
 Jarosz Błazowsky. J(e)rzý Błazowsky. Alexander Berznycky. Bazyli
 Broszniowski. Павел Нороцицкій. Jan Kulczycki Wolszko. Jakob
 Podhorodecki. Paweł Potynski. Jan Pustanowski. Mikołaj Bory-
 śławski. Paweł Popiel. Samuel Nowoszycki. Jan Kobyłecki. Alexan-
 der Manastyrski. Stanisław Uniatycki. Bazyli Ustrzycki. Konstanty
 Błażowsky. Jacenty Bilinski. Jan Pastan. . . Alexander Jaworski.
 Aleksander Stupnicki. Mikołay Żurzanski. Stefan Monastyrski.
 Jeremiasz Daszkiewicz, młodszy brat teyže cerkwi Андрей Ба-
 бичакъ Василій Савушко Paweł Jachnowicz, starszy
 brat cerkwie Samborskier. Damyan Makowsky. Alexander Pru-
 szyk, starszy brat cerkwie Drohobyckiey. Jan Ko ун-
 миением bractw Drohobyczskich, Przodmietckych y Łużeckiego. Ma-
 tyasz Krawiec, starszy brat. Ioanъ Щы а имене
 всего брацтва Яворовскаго. Theodor Pia . . osotnik, starszy brat
 cerkwi Świętey Troycy Bazylii Jaroszewicz, młodszy brat
 teyże cerkwie. Стефанъ Мариевичъ, старший братъ церкви Благо-
 вѣщенія Переимиськой. Исыдо(ръ) Подгорскій, молодшій братъ
 тоижъ церкви. Игнатъ Филиповичъ, старшій братъ Старосольскаго
 Илии. Hrehory Brihier, starszy brat Piatnicki. Dymitr Puhacz, starszy
 brat Nizanskowsky, умieniem wszystkich braci. Jan Bratkowski.
 Ilasz Czaykowski. Hryhory Łucki. Bazyli Orłynsky. Θεοδορ... Но-
 зоселскій. Kostanty Błazowsky. Marcin . . . Bazyli Sozansky. Ce-
 мионъ Соза(н)скій. Teodor Sozanski. Andrzej Grabowski. Samuel
 Grabowsky. Marcin Sozanski W . . . Samuel Sozansky. Jan So-
 zanski Wowna. Andrzej Baczyński. Paweł Baczyński . . . Bu-
 dzynsky. Jendrzy Baczyński. Павелъ Бачинскій. Hrehory Baczyński.
 Macey Sozansky. Jerzy Sozansky. Iwan Baczyński. Ihnat Semsz.

Stefan Semasz. Dimitr Semasz. Lukas Semasz. Иоа(н) Семашъ. Jerzy Podhorecky. Hryhory Jaworski. Iwan Strzelicki. Jacko Strzelicki. Fedor Baraniecki. Jan S . . . Daniel Sielecki. Hryhory Baczynsky. Danil Paslawski. Bazyli Perłacki. Lukasz Pyłarowsky. Stanisław Koblanski. Hanoski Iwan. Stefan Broszniewsky. Pio(t)r Hlopecki. Iędrzy Sielicki. Fedor Ilnicki. Zacharyasz Kreczkowski. Стеван Нановски. Kostanty Podhorecky. Alexander Wołoszynowsky. Jan Liskowacki. Iwan Serednicki. Stefan Rozłucky. Andrzey Rozłucky. Jacek Rozłucky. Stefan Turzanski. Jacenty Turzanski. Jan Turzanski. Andrzey Jaworsky. Andrzey Wyszotrawka. Michał Terlecki. Kostanty Winnicki. Paweł Konarsky. Stefan Turzanskij. Hryhory . . . Jan Berezowsky. Prokop Tustanowski. Helias Swarczowski. Ignacy Wysockzanski. Theodor Matkowsky. Paweł Małyszewski. Hryhory Borysławski. Fedor Dobrzanski. Paweł Dobrzanski. Prokop Kropiwnicki. Jan Brylinski. Paweł Odrzeczowski. Jan Ozingało Wysoczanski.

Библиотека Оссолинскихъ, каталогъ рукописей, № 408 (12).

CXLIX.

1691 года, 13 іюня. Письмо Иннокентія Винницкаго, епископа Переяславльского, къ королю Яну III относительно отношений къ нему католического духовенства послѣ принятія имъ унії.

Naiasniejszy miłosciwy krolu, panie, panie y dobrodzieiu moy miłosciwy! Jako znam się bydz in praesenti statu . . . eo w. kr. mśc m. p. mł. mirari creaturam, tak nie miałem po Bogu y nie mam ni do kogo inszego krom samey w. kr. mśc p. mł. in meis operibus relationem, y cokolwiek w Dei acta iestem operatus, to się felicissimis auspiciis, metu, scitu et pietissimo consilio w. kr. m. p. mmł. stało, bo ja non gloriar nisi de infirmitate mea. Ad perfectionem operis, żeby mi nil deesse nie zdało się, referowałem się y do nunciatury, iezdziłem do Moscisk z pp. posłami, praesentowałem eam, quae decet, submissionem; potym przez

listy podwakroc conferowałem, na co wszytko nie tylko nie otrzymałem correspondyciei, ale ieszcze i. m. xdz auditor iakies merita o. Małachowskiego y Kulczyckiego praeponit meis, który niczym inszym, chiba tylko obtrectationibus mei, tu y w Rzymie nomen sibi compararunt. W ktorą nadzieie Kolczycki publice dnia onegdayszego moich kapłanow, którzy tu przy mnie zostają, kiami zabiiać, iako w Medyce uczynił, y w arkanach wodzić grozi się, et ad certamina de polioritate iuris provocat. Naiasnieyszy, miłosciwy panie y dobrodzieiu moy mls., neque gentem, neque iura nostra norunt; iezeliby oni mieli gentis nostrae discernere iura, iabym do pastwy moiej, qua facie et securitate, powrócił. Co od nas Romae debet, w. kr. m. p. m. mły, cum senatu manu tenere racz gentem wierne utroque modo poddanstwo swoie (sic), którzy iako ni od kogo inszego, tylko od królów ich m. in iuribus suis nie mieli dependencyei, tak y teraz, do społeczności posłuszeństwa kościoła Rzymskiego przystempując, niegdzie żadney sobie tylko u naiasnieyszego maiestatu w. kr. m. p. m. mły integratem iurium cavent y pokorne expositulią, a o pomyslną, który się doczekać nie mogą, expedicyą wespoł z moją submissią supplikuią.

Waszey krolewskiey mści pana y dobrodzieia mego miłosciw. ustawiczny niegodny bogomodlca y wierny poddany Innocenty Winicki ep(isko)p Przemyski. W Warszawie, d. 13 iuny 1691.

*Библиотека Оссолинскихъ, каталогъ рукописей, № 405, стр.
151—152.*

CL.

1694 года, 12 февраля. Привилегія, данная королемъ Яномъ III Йосифу Шумлянскому на Сочавскую митрополію.

Actum in castro Leopol., feria secunda in crastino festi sancti Valentini praesbiteri et martyris, 1694 anno.

Oblata litterarum sacrae regiae maiestatis, illustrissimo et reverendissimo Szumlański super administrationem metr. Soczaviensis collatarum.

Ad officium actaque praesentia castrenia capitanealia Leopoliensia personaliter veniens nobilis Stanislaus Grelski obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit privilegium et litteras sacrae regiae majestatis illustrissimo et reverendissimo Josepho Szumlański, episcopo ritus graeci Leopoliensi, Haliciensi et Camenecensi Podoliae, metropoliae Kijoviensis administratori, archimandritae Pieczarocensi, super administrationem metropoliae Soczaviensis ecclesiarumque ritus graeci ac bonorum ad eandem spectantium, benigniter collatum, manu eiusdem sacrae regiae maiestatis ac generosi Alberti Chrościński sacrae regiae maiestatis secretarii subscriptum et sigillo cubilari communitum spectantis, tenoris talis: Jan Trzeci, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Inflantski, Wołyński, Podolski, Kijowski, Smoleński, Siewierski i Czernichowski. Wszem wobec i każdemu zosobna, komu o tem wiedzieć należy, a osobliwie pobożnym ritus graeci popom, czernicom, diakonom, tuǳież urodzonym i szlachetnym ziemie Wołoskiej obywatelom, w państwach naszych i rzeczypospolitej zostającym, a duchownej jurysdykcyjej wielebnego niegdy Dorowteja, metropolity Soczawskiego, podległym, do wiadomości podajemy. Iż w osobliwym respeckie mając znamienite zasługi wielebnego Jozefa Szumlańskiego, Lwowskiego, Halickiego i Podolskiego władyczy, któremi tak w cerkwi Bożej przez nieustające około dusz sobie powierzonych piecałowanie, jako też i

ojczyznie, przez wierną i życzliwą w każdych okazjach przysługę osobliwie się zalecił, a chcąc go potym do świadczenia w dalsze przeciwko religiej żarliwości wprowadzić, umyślimy na ten czas, doznanej jego wierze i stateczności wszystkich duchownych i z ich cerkwiami, którzy kolwiek przedtem iurisdictiej wielebnego niegdy metropolity Szczawskiego podlegali, oddać, zalecić i w administracyją poruczyć, jakoż niniejszym listem naszym ze wszystkimi cerkwiami, wioskami i gruntami, do nich należącemi, tudzież należytym posłuszeństwem i iurisdictią duchowną do dalszej naszej woli i dispozycyi oddajemy, zlecamy i poruczamy z tym dokadem, ażeby wszyscy, duchowni i z obywatelami, do tejże religiej należącymi, nikomu innemu quo ad spiritualia, posłuszeństwa i powinności stosownych oddawać, ani żadnego inszego rządu słuchać i z nikim się znosić w potrzebach swoich nie ważyli, okrom wielebnego władcy Lwowskiego, któremu we wszystkich tak podlegać mają, jako niegdy metropolicie Szczawskiemu. Co do wiadomości wszech wobec, mianowicie jednak Wołoskiego duchowieństwa także i obywateli tamecznych, donosząc, mieć chcemy i rozkazujemy, ażeby odtąd wielebnego władcy Lwowskiego za własnego pasterza swego znali, jemu wszelkie poszanowanie i posłuszeństwo wyrządzali, i przez innych wyrządzać się starali. Na co dla lepszej wiary własną się podpisawszy ręką, pieczęć naszą przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Żółkwi dnia XII miesiąca lutego, roku Pańskiego MDCXCIV, panowania naszego XX. Joannes rex. Locus sigilli. Wojciech-Stanisław Chrościński, jego królewskiej mości sekretarz. Post cuius ingrossationem originale ad se recepit, et de recepto officium quietavit.

Лъвов. бернард. архивъ, кн. 1р. Лъв., м. 466, срп. 379—382.

CLI.

1694 года, 22 июля. Привилегія короля Яна III Йосифу Шумлянскому на адміністрацію Луцкой епархії.

Actum in castro Leopol., feria secunda in crastino festi sancti Petri in vinculis, anno Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo quarto. Oblata litterarum privilegii sacrae regiae maiestatis illustrissimo et reverendissimo episcopo ritus graeci Leopoliensi datarum.

Ad officium et acta praesentia castrensis capitanealia Leopoliensis personaliter veniens generosus Alexander Korendowicz obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit litteras privilegii sacrae regiae maiestatis illustrissimo et reverendissimo Josepho Szumlański, episcopo ritus graeci Leopoliensi, Haliciensi et Camenecensi Podoliae, metropoliae Kijoviensis et Soczaviensis administratori, archimandritae Pieczarocensi, super administrationem episcopatus ritus graeci Luceoriensis et Ostrogiensis, benigniter collatas, manu eiusdem sacrae regiae maiestatis secretarii subscriptas atque sigillo maioris cancellariae regni communitas, quarum infrascriptus tenor sic procedit:

Jan Trzeci, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewskie, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kijowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Inflancki, Smoleński i Czerniechowski. Oznajmujemy wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedziec należy, osobliwie, jednak, wielebnym archimandrytom, ihumenom, protopopom, ich namiestnikom, presbiterom, dyakonom i całemu duchowieństwu, tudzież szlachetnym, świętym bractwom ritus graeci, w episkopij Luckiej zostającym, do wiadomości podajemy. Iż skoro nas doszła wiadomość o śmierci wielebnego niegdy Athanazego Szumlańskiego, episkopa ritus graeci Luckiego, tak zaraz pilną uczyniwszy reflexye, że ta osierociała katedra bez przyzwoitego dozoru i zawiadywania znaczny by uszczerbek i różne tam in spiritualibus, quam in temporalibus ponosić musiała dotąd, póki jej, według praw i zwyczajów dawnych, pasterz

obmyślony i prowidowany nie będzie,—umyślimy z respektu godnych i znamienitych ku pomnożeniu chwały Boskiej zasług, tudzież dla osobliwej przeciwko nam wiary i życzliwości wielebnego Józefa Szumlańskiego, Lwowskiego i Halickiego episkopa, one w administracyą doczesną puścić i konferować, jakoż niniejszym przywilejem naszym ze wszystkimi monasterami, cerkwiami, dobrami, wsiami, gruntami, do pomienionej episkopiej Łuckiej z dawna należącymi, także z wszelaką powinnością i posłuszeństwem całego duchowieństwa, w niej zostającego (wziawszy jednak z tej władzy i rządu dobra, Połonka nazwane, przy których urodzonego Zabokrzyckiego, pisarza ziemstwa Łuckiego, possessyi wcale i nienaruszenie praesentibus zachowujemy¹⁾) na dowód łaski naszej temuż wielebnemu Józefowi Szumlańskiemu, episkopowi Lwowskiemu, w doczesną administracyją puszczamy i konferujemy i onemu zupełny rząd, władzę i zawiadywanie tam in temporalibus, quam in spiritualibus, póki nowego sukcessora na tą katedre nie będzie, dajemy,—mieć chcąc i przykazując, ażeby wszystkich dóbr, pożytków, dochodów, folwarków, gruntów, pól, łąk, sianożęci, lasów, stawów, rzek, jezior, młynów na nich będących, karczem, prowentów, poddanych, kmieciów, zagrodników, ich danin, czynszów, robocizn i wszelkich powinności tak zażywał, onemi władał i rządził, jako nigdy wielebny Athanazy Szumlański, władyska Łucki, brat jego rodzony. Pilnie zatem po wszystkich żądamy, aby pomienionego episkopa Lwowskiego za prawdziwego episkopii Łuckiej administratora odtąd znali i obserwowali i onemu należyte posłuszeństwo w rzeczach duchownych i świeckich tak sami przez się oddawali, jako też i przez inszych, żeby oddawane było, pilnie się starali, inaczei nie czyniąc dla łaski naszej i swojej ku nam powinności. Na co się własną podpisawszy ręką, pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Jaworowie, dnia XXII miesiąca lipca, roku Pańskiego MDCXCIV, panowania naszego XXI. Jan król. Locus sigilli maioris cancellariae regni. Wojciech Paszyński, jego królew-

¹⁾ Скобки въ подлиннике.

skiej mości sekretarz. Post cuius ingrossationem originale eiusdem privilegii idem offerens ad se recepto, officium praesens quietavit.

Львов. бернард. архивъ, кн. гр. Львовъ., т. 467, стр. 1736—1739.

CLII.

1697 года, во время коронаціи (17 сентября). Король Августъ II-ой потверждаетъ грамоты, данныя прежними королями Львовскому братству при церкви Успенія Пр. Богородицы.

Confirmationis privilegii serenissimorum regum Poloniae, confraternitati staupigianae Leopoliensi servientis, oblata.

Ad officium et acta praesentia castrenia capitanealia Leopoliensis personaliter veniens generosus Jacobus Gawendonicz, vicesenior confraternitatis staupigianae Leopoliensis, obtulit eidem officio et ad acticandum porrexit confirmationem privilegii serenissimi olim Vladislai Quarti et aliorum serenissimorum regum Poloniae, confraternitati staupigianae Leopoliensi benigniter collati, a serenissimo olim Augusto Secundo datam, manu eiusdem olim serenissimi Augusti Secundi propria subscriptam et sigillo pensili in theca laminea et cera rubra expressi communitam, tenoris sequentis: Augustus Secundus, Dei gratia rex Poloniae, Magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prusiae, Masoviae, Samogithiae, Livoniae, Voithyniae, Podoliae, Podlachiae, Smolensiae, Severiae Czerniechoviaeque, nec non haereditarius dux Saxoniae et princeps elector. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest universis et singulis, reproductas esse coram nobis litteras pergameneas, manu serenissimi olim divae memoriae Iohannis Tertii, praedecessoris nostri, subscriptas et sigillo regni pensili communitas, sanas, salvas, illaesas, omnique suspicionis nota carentes approbationem privilegiorum confraternitatis Ruthenorum ritus graeci Leopoli ad ecclesiam tituli Beatissimae Virginis

Mariae institutae supplicatumque nobis, ut easdem authoritate nostra regia approbare, confirmare et ratificare dignaremur. Quarum quidem litterarum de verbo ad verbum tenor est talis: Johannes Tertius, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogithiae, Vołyniae, Podoliae, Podlachiae, Kijoviae, Smolensiae, Severiae Czerniechoviaeque. Significamus praesentibus litteris nostris universis et singulis, productas esse coram nobis litteras pergameneas, manu serenissimi Michaelis, praedecessoris nostri subscriptas et sigillo regni pensili communitas, salvas, sanas, illaesas, omnique suspicionis nota carentes, approbationem privilegiorum confraternitatis Ruthenorum ritus graeci Leopoli ad ecclesiam tituli Beatissimae Virginis Mariae institutae supplicatumque nobis, ut easdem authoritate quoque nostra regia approbare, confirmare et ratificare dignaremur. Quarum quidem litterarum tenor de verbo ad verbum sequitur est talis: Michael Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogithiae, Livoniae, Vołyniae, Podoliae, Podlachiae, Kijoviae, Smolensiae, Severiae Czernichoviaeque. Significamus praesentibus litteris nostris universis et singulis, reproductas esse coram nobis litteras pergameneas, manu serenissimi Vladislai Quarti, praedecessoris nostri subscriptas et sigillo regni pensili communitas, sanas, salvas, illaesas, omnique suspicionis nota carentes, approbationem privilegiorum confraternitatis Ruthenorum ritus graeci Leopoli ad ecclesiam tituli Beatissimae Virginis Mariae institutae, supplicatumque nobis, ut easdem authoritate nostra regia approbare, confirmare et ratificare dignaremur. Quarum quidem litterarum tenor de verbo ad verbum sequitur est talis: Vladislaus Quartus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogithiae Livoniaeque nec non Suecorum, Gottorum Vandalorumque, hereditarius rex, electus magnus dux Moschoviae. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, quemadmodum in conventu regni generali felicis coronationis nostrae Cracoviae celebrato omnia in universum iura, privilegia, immunitates, libertates et praे-

rogativas tam spirituales, quam saeculares, cuiuscunque status et conditionis hominum locorum quorumcunque, de sententia omnium ordinum regni, approbaverimus, illas omnes in genere et singulas in specie iureiurando, super id praestito, sancte et inviolabiliter servaturos promiserimus, cum omnia pia instituta, maxime vero quae cultum Dei teroptimi maximi et honorēm Dei - parae Virginis prae se ferant, pro pietatis nostrae studio ultro etiam promovere et augere cupiamus, facile nos intercessione certorum consiliariorum nostrorum apud nos, nomine civium nostrorum Leopoliensium Ruthenorum ecclesiae tituli Assumptionis in coelos Betissimae Virginis Mariae, intra muros civitatis Leopoliensis consistentis, ex antecessoribus suis eiusdem ecclesiae fundatorum et provisorum, facta, adductos esse, ut inhaerendo privilegio olim Sigismundi Tertii, parentis nostri desideratissimi, de data Varsaviae, in conventione regni generali, die XV mensis octobris, anno Domini millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, ipsis concesso, et per nos in conventu felicissimae coronationis nostrae Cracoviae approbando (sic), inter alia omnia ibidem expressa et descripta pro maiori gloriae Dei propagatione et ecclesiae illius ornamento iisdem provisoribus et fraternitati ipsorum circa eiusdem Beatissimae Virginis ecclesiam religiosos ritus sui alias czerncow, prout illis melius et commodius placuerit, fundandi, iisdemque de necessaria sustentatione providendi, et sine cuiusquam impedimento, difficultate et praesentatione munere suo provisorius fundendi et disponendi, prout ea omnia in suis privilegiis aliisque litteris, praefatae ecclesiae et fraternitati servientibus, continentur et descripta sunt, plenam facultatem concederemus. Prout quidem iustae ipsorum petitioni annuentes, concedimus et damus, praesentibus litteris nostris, iuraque illorum omnia approbamus, confirmamus et roboramus, illaque omnia debitum perpetuae firmitatis robur obtinere atque ab omnibus et singulis hanc nostram concessionem teneri et observari debere volumus et serio mandamus, iuribus nostris regalibus, rei publicae et ecclesiae catholicae salvis manentibus. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas sigillo regni communiri

mandavimus. Datum Leopoli, die decima mensis octobris, anno Domini millesimo sexcentesimo trigesimo quarto, regnorum nostrorum Poloniae II, Sveciae vero III anno. Vladislaus rex. Locus sigilli minoris cancellariae regni. Confirmatio privilegii confraternitatis Beatissimae Virginis Mariae Leopoliensis. Nos itaque Michael rex predictae supplicationi benigne annuentes praeinsertas litteras in omnibus earum punctis, clausulis, articulis et conditionibus approbandas, confirmandas et ratificandas esse duximus. Quemadmodum ut iuris est autoritate nostra regia approbamus, confirmamus hisce litteris nostris, decernentes easdem vim et robur perpetuae et inviolabilis firmitatis obtinere debere, in cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas sigillo regni communiri iussimus. Datum Cracoviae, in comitiis regni generalibus, die decima mensis octobris, anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo nono, regni nostri primo anno. Michael rex. Locus sigilli pensilis maioris cancellariae regni. Hieronymus Pinocius, regiae maiestatis secretarius, manu propria. Ac proinde nos Johannes Tertius rex praememoratae fraternitatis Ruthenorum, ritus graeci, civium Leopoliensium supplicationi benigne uti iustae ac legitimae annuentes praeinsertas litteras prout in suo tenore continentur approbandas et confirmandas esse duximus; prout easdem in omnibns et singulis earum punctis, clausulis, contentis, articulis, et conditionibus autoritate maiestatis nostrae regiae, approbamus, confirmamus, et ratificamus in aevum, decernentes et statuentes easdem vim et robur debitae perpetuae ac inviolabilis firmitatis obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas sigillo regni communiri iussimus. Datum Cracoviae, in comitiis felicis coronationis nostrae, die decima mensis februarii anno Domini MDCLXXIII, regni nostri I anno. Johannes rex. Adamus Sarnowski, Varsaviensis, Lovicensis canonicus sacrae regiae maiestatis secretarius. Confirmatio privilegii confraternitatis Beatissimae Virginis civibus Leopoliensibus ritus graeci. Locus sigilli pensilis minoris cancellariae regni. Nos itaque Augustus Secundus rex superscriptae fraternitatis Ruthenorum, ritus graeci, civium Leopoliensium

supplicationi, uti iustae, debitae ac legitimae benigne et gratiose annuentes introcontentas litteras, prout in suo tenore existunt approbandas, ratificandas et confirmandas esse duximus, prout quidem easdem in omnibus et singulis earum punctis, contentis, clausulis, articulis et conditionibus autoritate nostra regia approbamus, confirmamus et ratificamus perpetuo et in aevum, decernentes et statuentes easdem vim et robur perpetuae ac inviolabilis firmitatis obtinere debere. In cuius rei fidem manu nostra subscriptas sigillo regni communiri mandavimus. Datum Cracoviae, sub tempus felicissimae coronationis, anno Domini MDCXCVII, regni nostri I - mo anno. Augustus rex. Confirmatio privilegii confraternitatis Beatissimae Virginis Mariae Leopoliensis ritus graeci. Maximilianus de Tęczyn Ossoliński, vexillifer Drohiciensis, sigilli maioris regni secretarius, manu propria. Concordat cum suis originalibus antiquis manu propria. Confirmatio Augusti Secundi privilegia Vladislao Quarto pro libera manutentione monachorum seu czeruców penes ecclesiam Assumptionis Beatissimae Virginis Mariae confraternitati Leopoliensi collati. Cracoviae, anno millesimo sexcentesimo nonagesimo septimo, die sexta octobris. Locus sigilli pensilis maioris cancellariae regni in teca laminea in cera rubra expressi funiculo ceruleo perferati, post cuius ingrossationem originale exemplar idem generosus offerens rursus ad se recepit, et de recepto sibique restituto officium praesens quietavit.

Лъвов. бернард. архивъ, кн. 1р., т. 566, симр. 1886—1893.

CLIII.

1697 года, 6 октября. Король Августъ II потверждаетъ грамоты, данныя прежними королями Львовскому братству на монастырь и церковь св. Онуфрия.

Ad iudicium etc... veniens personaliter religiosissimus in Christo pater Bonifacius Krownicki, ordinis sancti Basilii Magni monachus, ad aedes sancti Onuphrii hic Leopoli, in suburbio Cracoviensi siti, superior obtulit eidem iudicio et ad acticandum porrexit transactio- nem huic Leopoliensi monasterio sancti Onuphrii servientem, in per- gameno contentam tenoris talis: Augustus Secundus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogithiae, Livoniae, Vołhyniae, Podoliae, Podlachiae, Smolensciae, Severiae Czerniechoviaeque, nec non hereditarius dux Saxoniae et princeps elector. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, productas coram nobis esse litteras targamaeneas, manu serenissimi Johannis Tertii, praedecessoris nostri subscriptas et sigillo pensili communitas, confirmationem confirmatorum privilegiorum monasterii sancti Onuphrii ritus graeci Leopoli con- sistentis, eiusdem sanas, salvas, illaesas omnique suspicionis nota ca- rentes, supplicatumque nobis, ut easdem authoritate nostra regia approbare et confirmare dignaremur. Quarum tenor de verbo ad verbum est talis: Johannes Tertius, Dei gratia rex Poloniae, Magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogithiae, Livoniae, Vołhyniae, Podoliae, Podlachiae, Kijoviae, Smolensciae, Severiae Czerniechoviaeque. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, productas coram nobis esse litteras targamaeneas, manu serenissimi olim Michaelis, praedecessoris nostri subscriptas et sigillo pensili communitas, confirmationem confirmatorum privilegiorum monasterii sancti Onuphrii ritus graeci Leopoli con- sistentis, eiusdem monachis servientium sanas, salvas et illaesas

omnique suspicionis nota carentes, supplicatumque nobis, ut easdem authoritate nostra regia approbare, confirmare et ratificare dignaremur. Quarum quidem literarum tenor de verbo ad verbum sequitur estque talis: Johannes Casimirus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogithiae, Livoniae, Smolensciae Czernichoviaeque, nec non Suecorum, Gotorum, Vandorumque hereditarius rex. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis, exhibitas nobis esse literas targamaeneas Sigismundi Tertii, parentis nostri desideratissimi, manu subscriptas et sigillo minoris cancellariae regni communitas, sanas, salvas et illaesas, continentes in se confirmationem privilegiorum monasterii sancti Onuphrii ritus graeci Leopoli consistentis, supplicatumque nobis, ut easdem approbare et confirmare dignaremur. Quarum quidem literarum tenor est talis: Sigismundus Tertius, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogithiae Livoniaeque, nec non regni Sveciae, proximus heres et futurus rex. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis, harum notitiam habituris, supplicatum fuisse nobis nomine Ruthenorum civium Leopoliensium fraternitatis Assumptionis in coelos Beatissimae Virginis Mariae, seniorum monasterij sancti Onuphrii ritus graeci, a suis praedecessoribus fundati et dotati provisorum administratorum, Basiliique prioris conventus eiusdem ut iura, privilegia, instituta, decreta, fundationes, immunitates et praerogativas praedicto monasterio sancti Onuphrii fundationis, vulgo Stauropigion dictae in suburbio Leopoliensi, sub arce superiori, in platea pontis armenici, penes monasterium Armenorum ex una, et penes domum Gregorii Głuszkiewicz partibus ex altera iacentem, quoque modo servientes approbare, ratificare et confirmare, eamque in rem privilegium nostrum manus nostrae subscriptione et sigillo regni munitum concedere dignaremur. Nos vero, quamvis iam antea tempore felicis coronationis nostrae de sententia omnium ordinum regni omnia in universum iura, privilegia, decreta et alias quasvis immunitates et praerogativas seculares et spirituales cuiuscunque

tatus et conditionis hominum tum et locorum quorumcunque abunde
atis approbaverimus et confirmaverimus, tamen illustrium et magni-
corum Constantini, ducis ab Ostrog, palatini Kijoviae, marschalci
Vołyniae Vlodimiriaeque, nec non Thodori Skumin, palatini Novo-
gradensis et Olithinensis, nostrorum capitaneorum, intercessione eorum
omine apud nos factae benigne favendo omnia iura, decreta, insti-
tuta, privilegia, ritus, ceremonias, usus, consuetudines, possessiones,
fundationes, donationes, inscriptiones, immunitates, libertates et
praerogativas quasvis et singulas tam a serenissimis praedecessoribus
nostris, quam a quopiam altero monasterio praefato sancti Onuphrii
pro ritu institutisque religionis graecae, fundato concessas inscriptas,
actas, datas, adjudicatas et donatas continuoque usu, et assidua pos-
sessione consuetudine huiusque retentas et observatas. Nominatim
vero privilegium seu decretum per Eremiam, patriarcham Constan-
tinopolitanum, cui a nobis quoque in dominiis nostris omnia, pro
itu suo exercenda instituendo, concessa fuit potestas, latum et sy-
nodo ruthenica Brestensi approbatum, vigore cuius decreti hoc idem
monasterium iure fundationis Stauropigion fundatum et dotatum esse,
aliisque curam administrationum, ius patronatus et praeresentationem
pononis a metropolita Kijoviensi ad confratres et seniores fraterni-
tatis suprascriptae debere spectare et pertinere declaravit et ordi-
navit, prout ea omnia in eisdem inscriptionibus, decretis, privilegiis
aliisque omnibus quibusvis literis monasterio suprascripto sancti
Onuphrii, vel ipsi quoque fraternitatí servientibus continentur, ab
eisdemque administratoribus tenentur, habentur, possidentur, et exer-
centur, non aliter ac si hic omnia et singula in suorum tenore
contentorum de verbo ad verbum descripta et expressa forent.
Specialibus literis nostris, ad id editis, autoritate nostra regia appro-
banda, ratificanda et confirmanda esse duximus; prout praesentibus
nostris literis in omnibus illorum punctis, clausulis, articulis, et
conditionibus, iuribus publicis et ecclesiae catholicae, nihil derogando,
approbamur, ratificamus et confirmamus, eaque omnia vim et robur
perpetuae firmitatis habere et obtinere volumus ita, ut suprascripta

fraternitas vel sui confratres et seniores praedictum monasterium sancti Onuphrii cum omnibus illius fructibus, usibus, fundis, campis, hortis, aedificiis, pomariis tum et prato, ad paludem Białhorsiae błoto dictam, iacenti, aliisque omnibus et singulis pertinentiis e re et utilitate eiusdem monasterii, in sua cura, tutela, provisione et administratione habeant, gerant et gubernent administrentque, fructusque et proventus illius non nisi in pios usus necessariaque monasterii ipsius monachorumque in eo degentium convertant et expendant. Quoniam vero per fundum monasterii et eiusdem canalibus aqua fertur, propter maiorem in eo habitantium commoditatem liberum usum aquae eiusmodi hactenus quoque consuetam (sic) ipsi monasterio concedimus, adscribimus et attribuimus, harum vigore literarum. In cuius rei fidem evidentiusque testimonium hasce manu nostra subscrisimus et sigillum regni pensile eisdem subapponi mandavimus. Datum Cracoviae, in conventione regni generali, die XV mensis octobris, anno Domini MDCXII, regni vero nostri quinto anno. Sigismundus rex. Albertus Sękowski. Nos itaque supplicationi praedictae uti iustae, benigne annuentes praeinsertas literas in omnibus earum punctis, clausulis, articulis et conditionibus approbandas et confirmandas esse duximus, uti quidem in quantum iuris est approbamus et confirmamus, hisce literis nostris decernentes easdem debitae et inviolabilis firmitatis robur obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra suscriptas sigillo regni communiri mandavimus. Datum Cracoviae, in conventu felicis coronationis nostrae, XXIX mensis ianuarii, anno Domini MDCXLIX, regnum nostrorum Poloniae et Sveciae I anno. Johannes Casimirus rex. Locus pensilis sigilli minoris cancellariae regni. Remigianus de Piaseczno, regens cancellariae regni. Nos itaque Michael rex praedictae supplicationi uti iustae, benigne annuentes praeinsertas literas in omnibus earum punctis clausulis et conditionibus approbandas, confirmandas et ratificandas esse duximus, confirmamusque, approbamus et ratificamus praesentibus autoritate nostra regia, decernentes easdem in quantum iuris est vim et robur debitae et inviolabilis firmitatis obtinere de-

bere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni nostri communiri mandavimus. Datum Cracoviae, in comitiis generalibus regni, felicis coronationis nostrae, die decima mensis octobris, anno Domini MDCLXIX, regni nostri Poloniae primo anno. Michael rex. Locus sigilli pensilis. Rogatianus in Bużenin Psłokonski, regens maioris cancellariae regni, succamerarius Brestensis, Cuiaviensis. Ac proinde nos Johannes Tertius rex suprainsertae fraternitatis supplicationi uti iustae, benigne annuentes praetactas literas prout in suo tenore continentur, in omnibus et singulis earum punctis, clausulis, conditionibus, contentis et articulis approbandas, ratificandas et confirmandas esse duximus, prout auctoritate nostra regia approbamus, confirmamus et ratificamus, easdemque vim et robur debitae, perpetuae et inviolabilis firmitatis obtinere debere decernimus et statuimus. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Cracoviae, in comitiis felicis coronationis nostrae, die V mensis martii, anno Domini MDCLXXVI, regni vero nostri primo anno. Confirmatio privilegiorum sancti Onuphrii Ruthenorum Leopoliensium. Johannes rex. Adamus Sarnowski, Varsaviensis, Lovicensis canonicus, regiae maiestatis secretarius. Locus sigilli pensilis regni. Nos igitur Augustus II rex supraspecificatae fraternitatis supplicationi eidem gratiose et benigne annuentes praeinsertas literas in omnibus earum punctis, clausulis, conditionibus, ligamentis et articulis approbandas, confirmandas et ratificandas esse duximus, prout quidem auctoritate nostra regia approbamus, confirmamus et ratificamus in aevum, decernentes et statuentes easdem vim et robur debitae, perpetuae ac inviolabilis firmitatis obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Cracoviae, sub tempus felicis coronationis nostrae, die VI mensis octobris anno domini MDCXCVII, regni vero nostri anno primo. Augustus rex. Confirmatio privilegiorum monasterii sancti Onuphrii Ruthenorum Leopoliensium. Maximilianus de Tęczyn Ossoliński, vecillifer Drohiciensis, sigilli maioris regni secretarius, manu propria. Locus sigilli

regni pensilis. Post cuius ingrossationem originale exemplar eiusdem idem offerens rursus ad se recepit, et de recepto sibique restituto iudicium praesens quietavit.

Лѣв. берн. арх. кн. үр. Лѣв., т. 129 стр. 446—451.

CLIV.

1700 года, 15 іюня. Дипломъ короля Августа II-го Іосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, данный ему по поводу окончательного и открытаго присоединенія его къ унії, и заключающій въ себѣ изложеніе правъ и преимуществъ какъ самого Шумлянского, такъ и духовенства и мірянъ-уніатовъ.

August Wtory, z Bozey łaski król Polski, wielki xiąże Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki, Kijowski, Wołynski, Podolski, Podlaski, Siewierski, Czerniechowski etc... dziedziczny xiąże Saski, y elector.

Wieczney zalecic nalezy pamieci komu kolwiek wiedzieć będzie należało, tak napotym, iako y teraz; iż nie maiąc w panowaniu na nic milszego, iako žeby na iedney szali dostoinstwo koscielne z dosteniem naszym wažylismy, co kosciolowi, osobom koscielnym y ich prawu nalezy, prawem zarowno Boskim y ludzkiem w krolestwie naszym Polskim y w. x. Litewskim y prowincjach Ruskich y innych, panowaniu naszemu podległych, y žeby wdzięczną pamięcią nayasniejszych antecessorow naszych wspomnianszy fundaties, przywileje, statuta y constitutie ziednoczenia graeco-ruskiej religiey z swiąta stolicą Rzyską Apostolską nie tylko w dawnych prawach zachowac, ale tez et in auge przyczynie nam krolowi katolickiemu za przystoyną y chwalebna rzecz miec chcemy. Starajac się, ażeby dissidentes in religione ad gremium sanctae Matris ecclesiae przysc y złaczyc się mogli, y to wszystko wyznac, co swiąta Matka koscioł Rzyski katolicki wyznawa y wierze. Kiedy za tym wielebny Jozef

Szumlanski, episcop ritus graeci Lwowski, Halicki y Kamienca Podolskiego, administrator dobr metropolitanskich graeco-ruskich, w Koronie, wielkim xięstwie Litewskim będących, y dobr do archimandryey Pieczarskiey w Litwie, na Rusi y w Polesiu zostaiących, iuż dawno, ieszcze za żywota nayiasnieyszego niegdy Jana Trzeciego, krola Polskiego, antecessora naszego, per se orsivum tractatum w Warszawie in anno millesimo sexcentesimo septuagesimo septimo schisma eiurauerat, iako w sobie uberius iego professia diplomate regio firmata in se habet, która ze do tych czas nic była publikowana, ani manifestata, a to ob motus bellorum et interregnum; y teraz tenże wielebny episcop Lwowski ogłosił się nam et toti senatui in senatus consilio praesentibus, że quod non fecit uczynic usiłuie y deklaruie. Jakoż iuż de facto coram illustrissimo et reverendissimo in Christo Patre Domini cardinali Radzieiowski, archiepiscopo Gnesnensi, primate regni, et reverendissimo domino Joanne Antonio Davia, nuntio apostolico, professią swoją odnowił y podpisał, y całe się z kościołem Rzymiskim złączył y ziednoczył, y całą dyecezyą swoię w krotkim czasie do teyże świętey uniey perswadowac y przyprowadzic obowiązał się. Dla czego słuszną rzecz baczymy, a żeby wielebny Jozef Szumlanski, episcop Lwowski z całą swoją dyoecesią po przystąpieniu do uniey łaskę naszą królewską y caley Rzeczypospolitey in desideriis suis uznał, które mu per praesens diploma concessibilia bydz mogą. W drugich zaś, które albo ad ecclesiasticam potestatem, albo ad tres ordines caley Rzeczypospolitey spectant, regio nostro promittimus verbo, ze one na przyszłym, da Bóg, seymie juxta punctum in senatus consilio expressum, y w każdej okazyey, gdzie tego potrzeba będzie, promovere curabimus, recensendo in hoc diplomate te desideria, które clero unito cum latino służą, to iest: Primo. Azeby ritus graecus iuxta sinodos oecumenicas per sancta patres instrūctus, a sede apostolica approbatus, manu teneatur. Secundo. Beneficia ecclesiastica w diocezyach swoich ruskich, do uniey przyłączonych, iako to episkopie, archimandrie, iuxta leges regni samey szlachcie Ruskiej, unitom in

vita et religione sancti Basilii probatis conferowac obieciuemy. Beneficia zas minoris classis zgodnym osobom conferemus' iuxta legem każdemu monasterowi servientem, za praesentowaniem nam osob per loci ordinarium. Tertio. Duchowienstwo ruskie, osobliwie świeccy duchowni, gaudebunt omnibus libertatibus et privilegiis iuxta leges canonicas et statuta antiqua regni. Quarto. Bractwa y monstery in suis immunitatibus et libertatibus conservabimus, nad którymi iednak zwierzchność loci ordinarii w przestrzeganiu dobrego rządu iuxta usum et consuetudines aliorum unitorum regni nostri interturbare minime volumus. Quinto. Przywilej nayiasnieyszego króla jego mosci Zygmunta, antecessora naszego, renovamus circa assistentiam praelatorum ritus graeci ab latus nostrum. Sexto. Szlachta, mieszkańców y każdy podług swoiej conditiey circa praerogativas ritus latini zachowani będą, y mieszkańców w magistratach tak iako in ritu latino coaequabimus; domy in circulo civitatis wystawowac y kupowac pozwolamy tak w Koronie, iako y w. x. Litewskim, którzy ex graeco rytu ad unionem sanctae Romanae ecclesiae przystąpili y przystępowac będą. Septimo. Privilegia zas wydane wielebnemu Szumlanskiemu per specialem gratiam świętey pamięci nayiasnieyszego króla i. mosci Jana Trzeciego na administratię dobr metropolitanskich y archymandrycznych, Pieczarskich, Kijowskich, tak w Koronie, iako y w w. x. Litewskim będących, circa possessionem tychże dobr in toto approbamus et confirmamus, y ieżeliby na nie iakie privilegia ad sinistram informationem wyszły, nullitatis esse declaramus, sine praeiudicio tamen venerabilis Leonis Zaleński metropolita uniti, casu quo sit in reali possessione aliquorum ex praedictis bonis. Insze puncta et desideria porrecta ad comitia regni odkładamy et remittimus, miec chcąc plenitudine authoritatis nostrarę regiae przez to diploma nasze, ażeby graeci cum rytu sanctae Romanae ecclesiae uniti w cerkwiach, monastrach, kaplicach osoby kościelne z familią swoją w królewstwie naszym y w. x. Litewskim y we wszystkich prowincjach, gdzie tylko cerkwie zachodzą, ziednoczone z kościołem świętym Rzymskim circa immunitates iako xięży

traktowali, szanowali, y aby in toto zostawali według praw koronnych y constitutij, do robot ich niezwyczaynych chłopskich nie po ciągalii, nie więzili, ani żadnemi exactiami y aggravacyami przeciwko prawu y słusznosci aggravowac się nie ważyli, ale onych iuxta iura et consuetudines przy swobodach y wolnosciach zachowali. Wojskom zas tak koronnym, iako y w. x. L. przechodzącym surowo rozkazuiemy, ażeby u duchownych w domach nie stawali, y onych żadnemi skłądkami, exactiami y noclegami nie aggravowali, ale tak szanowali, iako clerum ad ecclesiam ritus uniti pertinentem pod surowością y ostrością artykułów wojskowych. Co iasnie wielmożnym, wielmożnym hetmanom oboya narodow osobliwie zaleciemy, ażeby in declarata immunitate, ktorą praesenti diplomate nostro declaramus, nie byli ni od kogo urażeni, owszem zalecamy, wiclebnym, wielmożnym, biskupom, senatorom, dignitarzom, urzędnikom, starostom et illorum officiis competentibus, brachium nostrum regale tenentibus, żeby in quantum kto smiał y ważył się krzywdzic y infestowac osoby duchowne graecie z świętym kościołem Rzymskim ziednoczone, aby pomoc, ratunek y assistentia dana im była. W miastach zas y miasteczkach naszych magistratom y wszystkim in genere officyalistom rozkazuiemy powagą naszą królewską, żeby to duchowienstwo wszelką pomoc w sprawach swoich znało, y według diploema tego naszego, et circa immunitates ecclesiasticas, iura et constitutiones zachowane było pod łaską naszą, et sub poenis contra violatores diplomatum et salvi conductus nostri sancitis. Jeżeliby też kto z stanu rycerskiego ważył się pomienione duchowienstwo graeci ritus uniti aggravowac, takiego nie tylko na seym, ale y na trybunał urodzonemu instygatorowi naszemu pozwać roskazuiemy, y to diploma nasze constitutią, da Pan Bog, na przyszły seymie cum aliis desideriis eorum zmocniemy. Na co dla tym większej wagi przy podpisie ręki naszej pieczęć koronną przycisnąć roskazalismy. Datum w Warszawie, dnia XV miesiąca czerwca, roku Panskiego MDCC, panowania naszego III-go roku.

Augustus Rex.

Diplomata wilebnemu Szumlańskiemu, episcopowi ritus graeci
unito Lwowskiemu et toti dioecesi eius iuxta senatus consultum.

Inductum ad acta metrices regni cancellariae nostraræ majoris
die 4 junij anno Domini 1700.

Matthias Ladowski, regiae maiestatis secretarius m. p.

Venceslaus Franciscus Trzcinski, pincerna Raven... j. m. r.
secretarius.

Изъ рукописей Киевской Духовной Академии по рукописному
каталогу „рукописи Киево-Печерской Лавры“. № 710. Грамота
писана на пергаментѣ. Печать оторвана.

Этотъ же документъ записанъ и въ Каменецкой гродской
записовой книжъ 1699 и 1770 н. на 158 л. Книга хранится въ
Кiev. Централ. Архивѣ подъ № 3954.

Этотъ же документъ записанъ въ Вартаевскомъ главномъ
архивѣ древнихъ актовъ въ метрич. книжѣ подъ № 219, л. 532—534.

Львов. ставропиг. архивъ, связка XVII, фасцикулъ 121.

CLV.

1700 года, 18 іюня. Листъ короля Августа II, объ утверждениі
привилегій Львовскаго ставропигіальнаго братства и не принужденіи его
Іосифомъ Шумлянскимъ къ унії.

August Wtòry, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Inflanski, Kijowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Smolenski, Siewierski i Czerniechowski, dziedziczny książę Saskie y elektor. Oznaimiemy tym listem naszym wszem wobec y kożdemu zosobna, komu o tym wiedzieć tylko należy, osobliwie, jednak, wilebnemu Józefowi Szumlańskiemu, episkopowi Lwowskiemu, Halickiemu y Kamieńca Podolskiego. Supplikowało nam przez panów rad naszych pobożne bractwo Lwowskie stauropigialne ritus graeci, nie w uniey będące, ecclesiarum binarum,

sub titylo: unius w Niebowzięcia Naświętszey Panny mieyskiey, alterius monasterii S. Onufrego Pustelnika przedmieyskiey, in tutela, patrocinio et provisoratu eorundem zostajace, abyśmy prawa ich, diplomata iuris patronatus, immunitates, privilegia, wszelkie ich porządkи, postanowienia, fundusze y starożytnie zwyczaje od nayańszych antecessorów naszych, królów polskich nadane, y od nas samych łaskawie na szczęśliwej koronacyey naszej konfirmowane, stwierdzili y zmocnili, iakoż stosując się do słusznej tychże suppliki, niniejszym listem naszym wszystkie ich prawa in genere et specie we wszystkich punktach, klausułach, artykułach, ligamentach władzą naszą królewską stwierdzamy y zmacniamy, pisma, do tychże praw referujące się, tak od wielebności twoiej reką własną podpisane y pieczęcią stwierdzone, iako et ab antecedaneis ritus eiusdem episcopis nadane, które tu pro insertis ex inscriptis de verbo ad verbum mieć chcemy y wiecznemi czasy konferuiemy y approbuiemy et sine laesione tychże zachowuiemy y wcale konserwuiemy. Do uniej z kościołem rzymskim recenter per professionem fidei przez wielebność twoją wykonancy, też bractwo stauropigialne Lwowskie nie skłaniające się, abyś nie przymuszał y owszem przy starożytnych orientalis antiquae ecclesiae we wszystkim z następcami swemi nienaruszenie zachował porządkach, iakoż y my władzą naszą y powagą królewską et praesentium robore plenarie zachowuiemy y konserwuiemy. Inaczey nie czyniąc wierność twoja dla łaski naszej et sub rigore in convulsores privilegiorum seu rescriptorum nostrorum legibus regni sancitis. Co dla tym większych wagi y pewności reką naszą podpisawszy pieczęć przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Warszawie, dnia XVIII miesiąca czerwca, roku Pańskiego MDCC, panowania naszego III. Augustus rex. Locus sigilli cubicularis regni.

Львов. бернард. арх., кн. ір. Львов., т. №76, срп. 1731—1733.

CLVI.

1700 года, 21 июня. Рескриптъ короля Августа II Иосифу Шумлянскому, о воспрещеніи ему насилиемъ принуждать Львовское ставропигіальное братство къ унії, съ повелѣніемъ сохранять его при всѣхъ его правахъ въ силу обязательствъ данныхыхъ ему Шумлянскимъ, съ принятіемъ братства подъ свое особенное покровительство.

August Wtory, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kijowski, Wołyński, Podolski, Inflański, Smoleński, Siewierski y Czerniechowski, dziedziczny książę Saski y elektor. Wielebnemu Józefowi Szumlańskiemu, episkopowi Lwowskemu, Halickiemu y Kamieńca Podolskiego, wiernie nam miłoemu łaska nasza królewska. Wielebny wiernie nam miły! Kiedy wielebność twoja post initum et subsequutum senatus consilium do społeczności kościoła świętego rzymskiego z chwałą Pana Boga naszego libere accessisti, a bractwo Lwowskie ritus graeci nie w uniej będące binarum ecclesiarum sub titulis: unius Wniebowzięcie Najświętszej Panny miejskiej, alterius monasterii s. Onuphrii Eremitae, in tutela et patrocinio eiusdem existentium tutando se iuribus, privilegiis et immunitatibus od najjaśniejszych antecessorów królów Polskich nadanych y od nas samych na szczęśliwej koronacyey naszej łaskawie konfirmowanych, nie chcąccale iisdem iść vestigiis, trzymając się oraz starożytnego od cerkwi świętej nieodmiennego postanowienia y porządków, przeto stosując się do ichże suppliki, żadnego nie chcąc do takowego dzieła vi et violenter attrahere, chętnieśmy się do tego skłonili y wielebności waszej zlecić umyśliliśmy, jakoż niniejszym zlecamy listem, abyś jako sam sanctam dobrowolnie amplexus unionem, tak e converso pomienione bractwo Stauropigialne ritus graeci Lwowskie do uniej gwałtem nie przymuszał, ale przy dawnych ich prawach, obrzędach, ceremoniach, zwykczajach, funduszach, y przy pismach ręką własną wierności waszej podpisanych y pieczęcią ztwierdzonych, jako et ab antecedaneis ritus eiusdem episcopis nadanych,cale y nienaruszenie zachował y nie

odmiennie konserwował. Warujemy przytym wszelkie praedictarum ecclesiarum duchownych, tamże residujących, i osób ich bezpieczeństwo, ażeby sub omni securitati et protectione nostra zawsze permanent, nie chcemy inaczej nie czyniąc dla łaski naszej królewskiej. Na co się dla tym większej wagi y pewności ręką własną podpisawszy, pieczęć przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Warszawie, die XXI miesiąca czerwca, roku Pańskiego MDCC, panowania naszego III. Augustus rex. Locus sigilli cubicularis regni. M. W. Kicinski, pieczęci pokojowej jego królewskiej mości sekretarz.

Лъвов. бернард. архивъ, кн. 476, стр. 1730—1731.

CLVII.

1700 года, 26 июня. Грамота короля Августа II Львовскому братству съ потверждениемъ его правъ по отношению къ мѣстному епископу и свѣтскимъ властямъ.

Augustus Secundus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitia, Livoniae, Kijoviae, Vołhyniae, Podoliae, Podlachiae, Smolensiae, Severiae Czerniechoviaeque, necnon haereditarius dux Saxoniae et princeps elector. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis, specialiter tamen venerabili Josepho Szumlański, episcopo ritus graeci Leopoliensi atque post sera fata eius succedaneis, dum benedicente dextra Dei liberisque inclitae reipublicae Polonae suffragiis in regio solio collati sumus, non alia ratione famam et gloriam nostri nominis ad omnes partes orbis extendere decrevimus, quam ex benefica manu, altera hostes terrendo et profligando, altera cives et subditos nostros cuiuslibet status et conditionis circa leges regni, iura, privilegia, libertates, immunitates, praerogativas conservando. Cum itaque confraternitas, Stauropigion dicta, civitatis nostraræ Leopoliensis ritus graeci ecclesiarum binarum sub titulis: unius Assumptionis in coelum Gloriosissimæ Virginis

Mariae intra, alterius extra moenia monasterii Sancti Onufrii Eremitae in tutela et patrocinio eiusdem existentium, supplicasset, quatenus iura, privilegia eiusdem confraternitatis confirmare dignaremur, prout quidem in felici coronationis nostrae conventu, omnia in genere et singula in specie iura, privilegia, libertates, immunitates, concessiones et quasvis praerogativas seculares et spirituales, iuris patronatus, collationis spiritualium omniaque pia instituta, maxime vero, quae cultum Dei ter optimi maximi et honorem Deiparae Virginis Mariae ornamentumque ecclesiarum piae se ferunt, per serenissimos antecessores nostros reges Poloniae iuste et rationabiliter concessa, abunde satis approbaverimus et confirmaverimus, adeo ut nihil amplius quicquam de certitudine et plenitudine iuris ipsius dubitare possit, nihilominus tamen, cum singulariter et seorsim eandem iurum confirmationem, pro maiori eiusdem confraternitatis subsistentia habere possit, proinde annuentes eius iustae et legitimae supplicationi exemplo serenissimorum antecessorum nostrorum iura, privilegia in confirmationibus serenissimorum olim divae memoriae antecessorum nostrorum expressa, libertates, immunitates, praerogativas, praecipue fundationes, locationes, consuetudines, inscriptions datas, donatas, decreta cum quibuscumque personis prolata, typographiam intutata, ritus, ceremonias, rescripta, continuo usu et assidua possessione et consuetudine obtenta et retenta ab immemorabili tempore, eidem confraternitati, stauropigianae dictae, tam in genere, quam in specie, elargita et confirmata et ad hoc usque tempus habita et obtenta a serenissimis praedecessoribus nostris regibus Poloniae usque ad serenissimum praedecessorem nostrum benigne data, concessa, collata, approbata, confirmata et ratificata, quae hic de verbo ad verbum pro inseriis habere volumus in omnibus et singulis eorum punctis, positionibus, clausulis, articulis, conditionibus, nexibus, titulis, ligamentis ac integro tenore, de plenitudine potestatis nostrae regiae approbanda, ratificanda, innovanda, confirmando et manu tenenda esse duximus, prout quidem nunc approbamus, ratificamus, innovamus, confirmamus et manutenemus at praesentium literarum nostrarum

speciali patrocinio et singulari protectione nostra regia supra fatam confraternitatem inscripsimus et insinuavimus, decernentes ipsa omnia et singula, in originalibus literis nostris et privilegiis descripta, vim et robur perpetuae et irrevocabilis firmitatis obtinere debere. Insuper verbo regio promittimus et praesentibus literis nostris spondemus eadem omnia et singula eidem confraternitati Leopoliensi, stauropigung dictae, liberum religionis ritus graeci exercitium juxta antiquos usus, praxes, constitutiones orthodoxae orientalis ecclesiae graecae eiusdemque ritus antiquitus observatos et observandos in aevum immutabiliter et violabiliter habere, plene, integre et irrevocabiliter observare declaramus volumusque, etiam et promittimus pro nobis et serenissimis successoribus nostris praedictam confraternitatem totamque ritus eiusdem nationem graeco-ruthenam, in metropoli Russiae, civitate nostra Leopoliensi commorantem et commandantem, fideliter et constanter circa oppugnationes praedictae civitatis sese opponentis singula eorum bona ac personas, obtenta et possessa, realiterque cum usfructu apprehensa, ab omnibus iniuriis, laesionibus, violentiis, oppressionibus, persecutionibus, gravaminibus et angariis quarumvis personarum cuiuscumque status, dignitatis, praeeminentiae et conditionis hominibus ac officialium nostrorum, specialiter tamen a venerabili ritus graeci episcopo praesenti et in postsuccedaneis, a nobili et spectabili magistratu civitatis nostrae Leopoliensis, nunc et pro tempore existentibus, tueri, defendere, nec alias adventiones in eos adinveniri faciemus, nec cuipiam permittemus, sed eos bonaque eorum omnia in respectu, gratia et protectione nostra regia manentes, iuxta antiquam practicatam consuetudinem, ceremonias, leges regni, usus, canones, articulos et constitutiones antiquae orientalis ecclesiae, quibus eadem confraternitas instructa et in suum ordinem descripta continetur, prout per serenissimos antecessores nostros inclitos Poloniae reges fecerunt conservari, conservabimus et manutenebimus atque conservari faciemus neque alicui alii praeiudicium atque violentiam facere permittimus, nec ceremonias antiquas, iuxta antiquum ritum graeco-ruthenum immutabiliter

praestare solitas, nullatenus alienabimus aut alicui alienare convellereque eadem permittemus, immo, uti legitimi suprafatarum ecclesiarum patroni, tutelares et provisores in sua cura, tutela et patrocinio, provisione et administratione habeant, gerant, gubernent administrentque, fructus et proventus in decorem et pios usus necessariaque monachorum in ibidem degentium convertant et expediant, non obstantibus quibusvis literis, privilegiis, in contrarium praesentium, quocumque modo et ratione, per quasvis personas publicas vel privatas, spirituales vel seculares, emanatis vel emanandis, quibus confraternitatem, Stauropigion dictam, suprascriptam afficere nullatenus possunt, quae praesentibus cassamus, annihilamus, derogamus derogataque perpetuis temporibus esse volumus. Quod ad universorum et singulorum cuiuscumque dignitatis, statuum et conditionis existentium, praesertim ritus graeci episcoporum, capitanei nostri Leopoliensis, nobilium et spectabilium proconsulis, consulum, advocati et scabinorum civitatis nostrae Leopoliensis, praesentium et pro tempore existentium, notitiam ducentes, mandamus et serio iniungimus, ut praenominatam confraternitatem iuxta praefatas confirmationis nostrae literas in omnibus eorundem punctis, conditionibus, clausulis et articulis, prorogativis, libertatibus et immunitatibus modo superius expressis, a nobis autoritate nostra regia et a sere-nissimis antecessoribus nostris concessas, conservetis nec quovis modo, praetextu et exquisito colore contradicere praesumatis, ne in minimo puncto praedictarum literarum nostrarum obruari procuretis, quae omnia ab omnibus, specialiter tamen ab episcopis ritus graeci praesente et pro tempore existentibus et ab aliis quibusvis personis magistratuque Leopoliensi firmiter et inviolabiliter observent, pro gratia nostra regia debitoque suo officio ac sub poena viginti milium aureorum hungaricalium, medietatem fisco nostro, parti vero gravatae aliam medietatem toties, quoties praesenti privilegio de certa scientia nostra hisce contradictum impugnatum fuerit, irre-missibiliter extendenda et totaliter succubenda; aliter ne feceritis. In quorum omnium et singulorum praemissorum fidem firmiusque

robur et evidentius testimonium praesentes, manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Varsaviae, die XXVI mensis iunii, anno Domini MDCC, regni nostri III. Augustus rex. Locus sigilli maioris cancellariae regni. Venceslaus - Franciscus Trzciński, pincerna Ravensis, sacrae regiae majestatis secretarius.

*Львовскій бернардин. архивъ книга 1700. Львовъ, т. 476,
стор. 1733—1737.*

CLVIII.

1700 года, 30 іюня. Реляція объ отнятіи братской церкви во Львовѣ у православныхъ и отдачѣ уніатамъ.

Anno D(omi)ni 1700, odebranie cerkwi we Lwowie ¹⁾).

Po śmierci nieboszczyka i. m. x. Winnickiego, episcopa Lwowskiego(?) wstąpił na tę godność iego m-śc x. Szumlanski. Ten tedy accessit ad sacram unionem s. r. ecclesiae, abiurando schisma ruthenum. Tego tedy die 10 iulij, według naszego, a 30 iunij, według starego kalendarza, iasnie wielmożny i. m. pan kastellan Krakowski wprowadził cum assistentia loci ordinarii, magistratu y innych do cerkwi mieyskiey murowaney, który to cerkwi bractwo, dotąd pasterzowi swemu praestando posłuszeństwo, teraz, że ad unionem ecclesiae accessit, chciało sie eximere z iego iurisdictioney, dawnemi iakimis prawami broniąc się, że tylko dependent od samego patriarchy Konstantynopolskiego, ale że to iuż zniosły konstitucie świezsze, przyszło do tego, gdy cerkiew zamkniętą kilka dni trzymali, że zażyli, na klotki y skoble, potężnego świętego Piotra klucza, y tak wprowadzony episkop zaczął y solemnizował nabożeństwo, we dzwony uderzono, kazanie pop ieden dosć dobrze miał, unię persuadendo, i. w. i. m. p. kasztellan Krakowski, iasnie w. i. m. p. woiewoda Ruski y inni różni ich mości byli na całym nabozenstwie, a po-

¹⁾ Эта слова написаны на поляхъ,

nym bankietował wszystkich solemnie i. m. x. episkop. Między pospolstwem zaś mieszającym sie sine ratione, co wiedzieć iakich, y buntowniczych mow nie masz drugie dosć smieszne, inni osobliwie iako y baby, nim cerkiew odbito, iedna drugą ciesząc, byli tey wiary, że wszyscy mieli sie, zaraz do cerkwi wszedłszy, w swinie poobracać. Jest zaś siła choć y prostakow wiesniakow, którzy są rectioris mentis; a tak za czasem uspokoi sie to wszystko.

Библиотека Оссолинских, католог рукописей № 253, стр. 87.

CLIX.

1701 года, 8 февраля. Объявление Йосифа Шумлянского о присоединении будтобы къ унії Львовского Ставропигіального братства.

Joseph Szumlanski, episkop Lwowski, Halicki y Kamienca Podolskiego, metropoliy Kiiowskiej administrator, archimandrita Pieczarski.

Wiadomo czynię na wieczną pamiątkę et secuturae in potomne czasy podaie posteri toti, iż iako in praeliminibus wescia mego do s. iednosci z kosciołem rzymiskim w promulgacyi onej nie inne miałem motivum et obiectum, tylko naprzod chwałę Boga u Troycy nierozielney jedynego, potym abym insolentes exprobationes, zagęszczone in religione differencie, diffidencie, convulsiones iurium, zamieszania, aggrancie duchowienstwa y inne ztąd pullulantia mala mógł sapire, prawa, wolności, immunitates y praerogatiwy duchowienstwa et secularis rebus redintegrare, y ad primum et essentiale reducere esse; Bóg tylko scrutator et wynitor cor-dium lepie ię wie; i nie wprzod do tego przystompiłem, puki in praemissis publicznie deklaracia in senatus consilio Varsoviae die 29 mensis maii, 1700 anno per acto et concluso mnie per scriptum aut daną, a potym per diploma naiasnieyszego króla i. m. Augusta, szcześliwie nam teraz panującego, insistendo tey że dekläracyi w Warszawie die 15 mensis iuny, anno eodem wydane,

ktore w sobie obszerniey edisserit, nie byłem assekrowany; tak omni studio, wszelkimi siłami incumbebam, y nie zfatigowaną applikacją starałem się wszystkich dioecesianow moich in integro bez naymnieyszego usczerbku ad unum ovile przyprowadzić, y w zgodę iednoscι sw. coadunare symmetrią. Jakoż Bog Sam, Ktory, ubi vult, spirat, to wszy(s)tko łatwo, absque omni populi motu et scandaloso exemplo, pobłogosławił; kiedy, między innemi, y szlachetnie urodzeni panowie bractwo Stauropigialne Lwowskie cerkwie Usnienia Przenaswiętszej Panny, w mieście będącę, mnie w Chrystusie poszłuszni synowie, lubo in primo accessu, zdali sie coś niby recalcitrare woli y władzy moiej y temu swiatobliwemu, iakoby się opponere y przeszkańca diełu; iednak dugo w tyw non perseuerando, libere, ultronee non coacti, nec compulsi, ad idem gremium iednoscι świętey accesserunt, y stanowszy przedemną przez deputowanych braci swoich, tu na ten czas znayduiących sie, iako to, nominatim, przez szlachetnych panow: Hrehorego Rysinowicza, Mikołaja Michalewicza, Piotra Siemianowicza, Stefana Laszkowskiego, Jakuba Lawryszewicza, Jana Michalewicza, Cypryana Kisielnickiego, Zote Isarowicza, Jerzego Dragnowicza, Janiego Mikołajewicza, Romana Janowicza, Alexandra Wiernickiego, Konstantego Kocia, należytą tey swoiej, niby w tym tergiversacyi, dali iustifikacją, nie żeby te chwalebna w wiekopomne czasy y niebu samemu przyjemną akcją ganic, reprimere et rescindere zamyslali, ale zelo boni publici, stimulo conscientiae, mając za nieuchybny cel conseruacją status sui, praw y wolnosci od naiasnieyszych krolow, y teraz szcześliwie nam panującego, także antecessorow moich, episkopow Lwowskich, y mnie samego onym nadanych y approbowanych, w ktorych spiritus vitalis status ich že et ecclesiae consistit; trudno było slepo y zamrużonemi oczyma, do czego ich ratio et necessitas obligowała, nie uważając consequencyi, isć tam, skąd, odezwawszy się y umowiwszy, salus universi, a inaczey, nec spes pendebat. Więc po tey swoiej iustifikacyi y przeczytanym sobie diploma, ktorym omnis immunitas praw, przywileiow, praero-

gatyw y wolnosci coaequatio in omnibus muniis et dignitatibus warowana y deklarowana, wszelką opaczną z siebie znosząc interpretacją, iedność świętą liberare ac spontanee, nie dependencią y musem, uchoway Boże, iakowym acceptowali, professią fidei iuxta symbolum Athanasij sancti, podług zwyczaiu, nullis gradibus et solennitatibus essentialibus, praetermissis, swych y drugich społbraci swoich, protunc absentium, imieniem, eiurando anteriores actus przedemną, adstante plurimo clero, wykonali, publico ore unum pastorem unumque ovile wyznali et iuramento corporali potwerdzili. W czym episcopale moie tym publiczny instrumentem daię testimonium, y aby onych iakowa krytykująca malignitas nie posądzała, fide, honore et conscientia mea episcopali w tym onych cuiquo y oswiadczam, oraz zelo boni publici et amore religionis to deklaruję y obiecuję, że omni conatu y wszelką applikacją, uzeczyli Bóg zdrowia, starać będę, diploma pomienione, ad acta officii consularis Leopoliensis feria secunda pridie festi sanctae Margarethae virginis et martyris, anno quo supra 1700, podane, in omnibus eius punctis, osobliwie in ordine, quo ad punctum sextum, ad executionem przywiesć y, gdzie będzie należało, dopomodz, aby forma et figura praw, wolnosci et immunitatum ecclesiae, poniekąd deformata et defigurata, restaurari, iako declaracione senatus consilii et diplomate cautum, reformari et refigurari mogła. Co żeby wszy(s)tkim extra omnem dubietatis quaestionem actus praesens innotescat, a potym posteritas czytała, y w tym upewniona była, tym scriptem moim fide, honore et conscientia wyrażam y, on ręką własną przy zwykłej pieczęci podpisawszy, ad archivum teyże Confraternyi podaię. Działo się w katedrze mojej episkopskiej świętego Jerzego Lwowskiei, dnia osmego mensis februarii, 1701 anno. Joseph Szumlanski, episcopus Lwowski, Halicki y Kamienca Podolskiego.

Mъсто нечамъ.

(дѣвъ печати).

На другой страницѣ: Professio fidei, per nobilem Confraternitatem ecclesiae ritus graeci Leopoliensis intra moenia civitatis suaе

sub titulo Assumptionis in coelum Glorie V. Mariae, ad. s. unionem accedendo, expleva in anno 1701. № 14.

Львовскій ставропол. архивъ, связка XX-я.

CLX.

1701 года, 14 февраля. Грамота короля Августа II Адаму Сенявскому, воеводѣ Белзскому, старостѣ Львовскому и Рогатинскому, о назначеніи его первымъ комисаромъ по дѣлу о притѣсненіяхъ братства со стороны Шумлянскаго и о насильственномъ присоединеніи его къ унії.

Августъ II, милостію Божією король Польскій и проч..... Велможному Адамови Сенявскому, воеводѣ Белзскому, Львовскому, Рогатинскому старостѣ, упрайме намъ милому, милость наша королевская. Велможныи упрайме намъ милыи! Великую видячи кривду, безправя и обиду, и уйму правъ коронныхъ о волномъ держанію вѣры своей народови Рускому и писанихъ, през велебного Іосифа Шумлянскаго, еп. Лвовскаго, пополненую, который братство ставропѣгіалное Лвовское и людеи, въ унїи не будучихъ, нуждою до унїи принудити усилюеть и духовные особы, въ унїи не будучие, до подпису на унїю припуждалъ, церковь Матере Божієи въ градѣ Лвовѣ насилиемъ отбилъ и одобралъ, престолъ свой ку ней увпровадиль и прочая упреимости твоей, яко старостѣ Лвовскому, добрѣ свѣдомыя насилия содѣлалъ; хотя убо мы онымъ в таковомъ разореніи повагою и протекцію нашою королевскою до помочи на отданіе тое ихъ церкве съ монастыромъ св. Онуфрія и выпроваженіе въспять престола (или катедры)¹⁾ тогожъ велебного епископа Лвовскаго, назначаемъ комѣсію и первишимъ комисаромъ упреимость твою избираемъ, щобы ты, яко староста Лвовский и нашъ комѣсарь, въ такъ явномъ безправію,

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

которое ся онымъ дѣетъ, ставалъ и повагою своею старостиною и комѣсарскою увспирати рачилъ и въ у всемъ комѣсію нашу доскутечне дѣломъ въ отданію отобранос церкви и выпроважанію изъ неї катедры истотп привелъ; учинишъ тое вѣрне твоя м(илость) для ласкъ папой, которому доброго здровія отъ Господа Бога желаемъ. Данъ в Варшавѣ дна XIV февруарія, року MDCCI, виленія нашего року 4.

Августъ кроль. (М. П.) Петръ, Кіевскѣ реентъ канцелярии коронной.

Львов. ставропол. архивъ, связка XXII и XIV.

CLXI.

1714 года. Изложение оснований, почему русская нація въ г. Львовѣ и послѣ принятія унії не можетъ пользоваться одинаковыми правами съ польскою, составленное для представлениія въ королевскій судъ.

Informatio in causa cum Ruthenis ratione admissionis ad immunitates et officia civitati Leopoliensi in iudiciis sacrae regiae maiestatis per eosdem intentata anno 1714.

Leopolis civitas a Leone, Danielis Russorum Australium ducis filio, sub annum Domini 1270 condita, tandem mascula stirpe praedicti Danielis deficiente, a Casimiro, Vladislai Locticii filio, Magno nuncupato, rege Poloniae anno 1340 per deditio[n]em recepta est, in qua Rutheni et aliarum nationum cives, protunc eam inhabitantes, se, iura sua et iurisdictionem omnem, solum religionis et rituum suorum veterum conservationem pacti, in manus victoris regis tradidere, prout refert Heribert historiae Polonae lib XII fol. 263 his formalibus: „Wczem Kazimierz król upewniony rozumiejąc, że już czas przyszedł ziemię ruską, przodków swoich niedbalstwem upuszczoną, snadnie pod władzę swoją przywieść, z naglem wojiskiem, z dworzan swoich y senatorskich wybranem, daleką drogę miesiąca kwietnia do Rusi wypada, Lwów, stolicę tamęczną, oblega,

gdzie niedługo bawiąc Kazimierza, siebie, zamki obadwa niższy i wyższy i same miasto Lwów poddają i tylko sobie używanie wiary swojej dawnej wymawiają¹. Idem referunt veteres annales civitatis fol. 1-mo, quorum excerptum producitur sub № . . .¹). Ex his documentis patet, regem Casimirum, subacta civitate, ne Russi, natura sua mutabiles, post discessum suum in regnum, res novas ac rebellionem, iam alias sub Lescone Nigro et aliis subsequentibus Poloniae principibus, aliquoties iteratam, denuo moliantur, sub veritum statum civitatis immutasse, ac colonias germanorum ac silesorum, sub signis suis protunc militantium, introduxisse, a solitaque veteri ruthenicali iurisdictione illorum fidei civitatem cum omnibus eius muniis, officiis ac iurisdictione (natione ruthenica iuxta pacta deditiois circa ritum et usum iuris sui tantum relictis)²) attribuisse, ac demum post lapsus annorum sexdecim, videlicet tota iam Russia subiungta et in provinciam regni Poloniae redacta, ius theutonicum maydeburgense per privilegium s. C. intra octavas Pentecosten anno 1356 fundasse et germanis, protunc civitatem incolentibus, attribuisse, quod privilegium videat libri targamenei fol. 3. Mansit in eo iure et statu natio ruthenica pacate, non tantum officiis et iurisdictione, verum libertatibus quoque et immunitatibus, civibus ritus romani concessis, privata, per spatium 165 annorum, nec quidquam in praemissis innovare presumpsit, prout sonat decretum serenissimi Sigismundi Primi anno 1525, quod producetur infra sub. № . . .¹), usque dum libertatum suarum, sicuti praemissum, coarctatarum, praetensam coram iudiciis s. r. maiestatis civitati, ratione quinque punctorum, actionem instituit, quibus eorum praetensionibus commissarii, ab eadem s. r. maiestate designati, discussis, iisdem nationem ruthenicam abiudicarunt et insuper magistratum circa ius patronatus, sacrificos ad eorum ecclesias praesentandi, conservarunt, prout videre est decretum eiusmodi decisionis commissoriorum approbatorium f. c. in vigilia festi ss. Petri et Pauli apostolorum a. D. 1521 libri

¹) Въ подлинникѣ номеръ пропущенъ.

²) Въ подлинникѣ скобки,

pargamenei folio 137. Iterum in anno 1525 haec eadem natio ruthenica instituit actionem magistratui et civitati ratione denegatae coemptionis lapidearum (domorum) extra plateam ruthenicam sitarum, tum propinationis liquorum, pannorum incisionis artificiorum liberi exercitii denegationis. Verum iudicium s. r. maiestatis, visis iuribus civitatis et usu antiquo attento, coemptione lapidearum extra suam plateam, propinationibus et incisione panni artificiis in perpetuum illos abiudicavit, sola negotiandi facultate, ab antiquo observata, iisdem relictâ, decreto conventionali Petricoviae f. c. post festum sancti Valentini proxima anno 1525 videatur in libro targameneo fol. 139. Obtinuerunt post haec iidem Rutheni regnante serenissimo Sigismundo Augusto Primo privilegium quoddam per modum ordinationis inter se et civitatem; verum illud nullibi inter iura et munimenta reperio. Nihilominus arbitror, hoc privilegium minus operari posse, ex rationibus: 1-mo. Quia praesumitur sine adicatione partis, ad sinistram cancellariae informationem, contra iura civitatis antiquiora, tantorum annorum spatio et patientia partium firmata, emanatum esse. 2-do. Quia decreto regio cum iudeis cautum, ne iura vetera per recentiora tollantur, quinimo antiquioribus maior firmitudo attributa, videatur decretum Sigismundi Primi a. D. 1527 libri targamenei fol. 146. 3-tio. Quia in causa per Skałka, quondam civem ruthenum, seu verius instrumentum nationis sua, regnante serenissimo Joanne Tertio, propinationum et negotiationum civitati intentata, allegata ordinatio in iudiciis s. r. m. fuerat reproducta, qua non obstante, haec eadem civitas circa usum et iura sua antiqua conservata exstitit, prout videre est dictum decretum infra № . . .¹⁾. His non contenta inquieta haec natio et per praetensam admissionem ad pares libertates cum civibus Polonis, ambitionem altiorum animo sortiri volens, iterum (regnante) serenissimo Stephano Battoreo, veterem suam cramben recoxit et civitati ad iam alias sub Sigismundo Primo abiudicatas praetensiones actionem in-

¹⁾ Въ подлиннику номеръ пропущенъ.

stituit; verum sacra regia maiestas in iudiciis relationum propriarum, visibus, iuribus utriusque partis libertatem, tempore tantum nundinarum et non alias mercium suarum distractionem et divenditionem nationi ruthenicae (quam facultatem etiam advenae et undeamque venientes mercatores in hac civitate semper habent) ¹⁾ concesseit, in sacris vero civitatem circa decretum anni 1521 supra allegatum in toto conservavit. Quod decretum videre est inter privilegia pan-nicidarum № . . . ²⁾. Tot ac tantis per tot intervalla saeculorum attentatis moliminibus, saepefatae nationi non procedentibus, evenit proxime elapso saeculo anno, videlicet 1672, ut civitas haec a Turcis et Tartaris hostiliter per septimanas aliquod oppugnata, tandem liberationis suae pretium aliquod miriadibus imperialium pacta, impossibilitatem conductae pecuniae in tam stricto spacio (praesertim maiore parte civium metu dilapsa) ¹⁾, datis ex ordinibus et nationibus civitatis duumvirum obsidibus intercessit, inter quos ex ruthena natione civis cognomine Affendyk, sorte an electione Turcarum delectus, et duram una cum aliis servitutem perpessus, et tamen consors eius lacrimis multis nihil quidquam iuribus civitatis adversum ab ordinibus regni obtinere potuit, verum eidem generatim tantum, non ulnatim neque libratim, merces suas vendere concessum, prout videre est constitutionem anni 1678 titulo: Libertacya sławetnej Affendi-kowej. His totius nationis nomine attentatis non procedentibus, unus ex iis Michael Skałka nomine, privato quidem nomine, verum (prout supponitur) ¹⁾ pars pro toto et in nuce sua totam biadem nationis suae complexus, super libero mercatura et propinationis liquorum exercitio, serenissimo Joanne III regnante anno 1684, e cancellaria regni privilegium exportavit; verum hoc privilegium, visis iuribus civitatis, reponibile per decretum regnorum (?) adiuentum, et civitas circa iura et usus antiquos conservata, Varsaviae feria secunda ipsa octava festi visitationis beatissimae Mariae virginis a. D. 1685. Productis hisce iuribus et documentis, probare intendimus: 1-mo.

¹⁾ Въ подлиннико скобки.

²⁾ Въ подлиннико номеръ пропущенъ.

Quod natio haec, civitate a Casimiro Magno rege iure belli acqui-
sita, circa sui ditionem solam ritus et religionis conservationem
pacta, consequenter omnibus officiis et regimine civitatis sese abdi-
cavit, hocque manifeste patuit, dum per aliquot centena annorum
cum civitate et ordinibus eiusdem de diversis praetensionibus in
iudiciis regiis, iure mediante, agens de admissione ad officia et iuris-
dictionem, nihil unquam innovavit. Quae quidem officia serenissimus
rex de plenitudine potestatis suae non ex ullo motivo schismatis,
verum (ut supponitur)¹⁾ propter stabiliendam, in provincia noviter
acquisita, dominationem suam removendasque civium ruthenorum
cum finitimis Meochis, Valachis, Moldavis caeterisque religionis
suae consortibus gentibus regno nocivas coindelligentias, iure
novo videlicet theutonico maydeburgensi fundato, germanis, magis
sibi et regno fide ac constantia probatis, ac successive civibus gen-
tis Polonae in eadem iura expostsuccedentibus attribuit; ruthenos
vero sub forma et nomine nationis corpus quidem civitatis, sed lon-
ge diminutis libertatibus et immunitatibus, civibus ritus romani
benigniter concessis, circa ritus tamen et ius eorum reliquit, prout
ex historia Polona excerptae ex annalibus civitatis et privilegio
fundationis patet. 2-do. Quod licet praedicti rutheni aperte ne his-
cere audebant, indirecte tamen ad officia primaeva et iurisdic-
tionem in civitate gestam per pacificationem et coaequationem cum
civibus ritus romani omni saeculo viam sibi sternere volebant, ve-
rum his quoque libertatibus et immunitatibus, ad praecludendum
illorum ad altiora ambitum, tam per antiquiora decreta serenissi-
morum regum Sigismundi I, Stephani Battorei, quam novissima serenissimi
Ioannis III, sunt in perpetuum abiudicati, civitasque et ordi-
nes eius circa iura sua cetera et foundationem conservata. Unde iure
merito inferri posset, quod rutheni civibus simplicibus et nonnulli
officii ornatis in iuribus suis inferiores cum officialibus civitatis, ma-
iores immunitates et praerogativas gratia principum adeptis, aequari

¹⁾ Въ подавниихъ скобки.

non possuut; alias contra omnia iura, per tot saecula per civitatem super ipsis lucrata, ante omnia necessaria esset in integrum restitutio, quod non speratur. 3-tio. Quod in fundamento iurium intercessit usus plusquam praescriptus et immemorialis, per 358 annorum spacium usque ad diem praesentem continuatus, nec ullatenus interruptus, quinimo per approbationes tam reipublicae per constitutiones plurimas, praesertim Grodnae anno 1678 et novellam Lublini anno 1704 titulo miasto Lwów, quam diplomata serenissimorum regum circa felices coronationes morum? successive, usque ad serenissimum regem nunc feliciter regnante, roboratus et confirmatus. Quae constitutiones possunt legi et diploma serenissimi regis producitur sub №...¹⁾.—Praeter suprascripta documenta, rationes inconvincibiles civitas nostra pro iure suo adfert huiusmodi: 1-ma. Quia de ratione status est, in hac civitate, a gente Polona armis acquisita et iugum eiusdem passa, solos nationis dominantis cives prima officia obtinere, ad normam nobilitatis, quae in palatinatu Russiae, licet quo ad prerogativas omnes cum gente Polona est coequata, officia tamen, praesertim illa, quae iurisdictionem et iudicia annexa habent, soli terrigenae gentis Polonae administrant, quod adeo manifestum est, ut non indigeat probatione. 2-do. Quia in hac civitate ab ipsa fundatione statum quendam et pulchram harmoniam ordines et nationes constituunt, omnia lauda, consensu plebiscita, per ordines et nationes constituta, civitas pro iure habet. Ad haec tot iura et decreta cum capitaneis, judaeis et aliis ex instantia ordinum et nationum lucrata, quae omnia, cessante et inter ordines civitatis admissa una ex nationibus, cum enormi dedecore civitatis immutari deberent, et in metropoli Russiae, ex nulla iusta et legali ratione, nomen nationis extingui. 3-tia. Quia cum hac natione iura ratione mercantiarum, propinationum, presentationis sacerdotum civitati per tot saecula intercesserunt, quae omnia, sublata natione, necesse esset extingui et in iuribus, tanto labore et impensa lucratis, civitatem

¹⁾ Въ подлинникѣ номеръ пропущенъ.

succumbere. 4-ta. Quia rutheni in hac actione sibi non constant et sunt variantes, citationem enim revificatoriam extradiderunt nomine nationis, decretum vero contumaciale obtinuerunt nomine confraternitatis, quod igitur concernit nomen confraternitatis, hoc nihil quidquam in civitate et officiis eius operari potest, cum ad merum tantum regimen ecclesiae illorum, intra moenia existentis, et administrationem eius in temporalibus pertinet, atque non tantum ex solis civibus verum etiam ex suburbibus (quibus iura alia cum civitate intercedunt) ¹⁾ ac etiam extraneis graecis orientalibus et ipsis equestris ordinis personis constat, iuraque et decreta civitati per tot saeculorum tractus non cum confraternitate quapiam (prout ex supra allegatis patet ¹⁾), verum cum natione, ad corpus civitatis pertinente, intercesserunt; unde hic fraudem huius nationis et praecipue antesignati eius famati Laszkowski animadvertimus, qui nomine confraternitatis ecclesiasticae lucrari immunitates civitatis intendens, non solum cives suos, sed mercatores graecos extraneos, postposita iurisdictione civili, contra iura castren-sia agnoscentes et continuo negotiationes suas hac in civitate, cum summa civium depauperatione et extrema fere ruina, exercentes, onera vero nulla penitus tam civilia, quam reipublicae, supportantes, cum enormi iurium civitatis iactura vult comprehendendi. Quo ad no-men nationis, haec natio maiore ex parte in hac civitate extincta est, et vix vestigia eius extunt, cum enim a fundatione serenissimi Casimiri plateam suam separatam (ultra quam nullibi in tota civitate bona stantia coemere potuit) ¹⁾ totam ferme et integrum in manus alienasse, videlicet equestris ordinis, spiritualium ac etiam iudeo-rum, tradidisset et dicendisset, prout excerpto ex regestris Lon-cheriae probatur, quod producitur sub № . . . ²⁾; nonnullis vero po-tentioribus, utpote Bałłabaniis, Kołoniis, Papariis, Nestoroviciis praerogativam equestris ordinis (nescitur meritone, an pretio) ¹⁾ ade-patis, ita natio praefata eviluit, ut cives illius adpraesens sparsim

¹⁾ Въ подлинникоѣ скобки.

²⁾ Въ подлинникоѣ номеръ пропущенъ.

tantum per civitatem habitantes, possessiunculas modicas, easque aere alieno gravatas, retineant, et non tantum officia et autoritatem civitatis in regno cum primariis coequatae gerere, verum nomen et decorem antiquum nationis ex condigno repraesentare non possunt, praesertim cum et hi pauci, qui adhuc extant, parum sensibus capti, partim nobilium subditi et necdum emancipati, partim impossessionati, reliqua mechanicorum et suburbanorum rudium et illeteratorum turba ad officia gerenda, praesertim in hac civitate, prout asynus ad lyram, apta, quod ipsum etiam per inquisitionem probare civitas parata. 5-ta. Quia haec natio, sicut ab aevo regibus et reipublicae parum fida et mutabilis, inconstantiae suae poenas, amissionem omnium muniorum civitatis et subiectionem magistratui et iuri theutonico tulit, ita civitas ipsa nihilo meliora fidei illorum documenta pluries experta, praesertim in anno¹⁾ cum rebellis exercitus cosacorum cum suo Chmielniccio civitatem corona obsidionali oppugnaret, hi nitebantur omnibus artibus in manus illorum, uti fidei suae consortium, civitatem, nisi Polonorum civium virtus et constantia improbis conatibus illorum viriliter restitisset, prostituere, quod inquisitione sanum probari potest. Nec unio ac si cum sancta ecclesia catholica nationis huius in causa praesenti operari potest ex rationibus: 1-mo. Quia haec (tamen est vera)²⁾ ad forum conscientiae et ecclesiae statum spectat adque statum politicum et bonum ordinem civitatis, iuribus suis antiquis innixum, immunitare non potest, nam usus antiquus et immemorialis etiam contra ipsas ecclesias praescribit. 2-do. Quia praeterito quoque saeculo natio armenica ad unionem sacrae romanae ecclesiae (nescio an sincerius)²⁾ accessit et licet cives honestissimos et gerendis muniis longe aptiores habeat, tamen contenta est statu suo, nec officia civitatis praetendit. 3-tio. Quia ex supra allegatis documentis patet, quod quaecunque decreta cum Ruthenis civitati intercesserunt, ea non ex motivo schismatis et contrariae religionis,

¹⁾ Въ подлинникѣ годъ не поставленъ.

²⁾ Въ подлинникѣ скобки.

sed in fundamento iurium et usuum antiquorum civitatis, prolata,— quonam igitur modo non ex motivo disunionis obtenta invalidari possunt. 4-to. Quia nec sanctae unionis signa manifesta et evidenter in nostris Ruthenis conspicitur. Cum enim anno 1700 unioni huic per episcopum suum, reverendissimum olim Szumlański, cum autoritate et asistentia illustrissimi domini Jabłonowski, castellani Cracoviensis, exercituum regni supremi ducis, ad ecclesiam suam magnam civitatensem introducenda, occlusis et potentissime firmatis dictae ecclesiae undequaque portis, sese oposuissent, tandem aduenti maiori potentia et foribus aut efractis, aut per serifabros reseratis, eandem unionem non tam libenter, quam reverenter tolerantes, nullam post hoc dicti sui ad eandem accessus benevolam ratificationem et verae fidei professionem civitati huic exhibent, quinimo maioris ab eadem aversionis suspicionem, dum non tantum sacerdotes nostros a celebrandis in suis ecclesiis missae sacrificiis arcent, homines suos a percipiendis in ecclesiis nostris eucharistiae sacramentis prohibent, verum feria sexta magna proxima, qua visitari sacra sepulchra Salvatoris nostri per ecclesias solent, nostros homines, ecclesiam eorum civitatensem visitare volentes, ab ingressu eiusdem (contra quam etiam in schismate existentes admittere solebant) ¹⁾ occlusis foribus prohibent, unde praemissa non videntur esse signa manifesta conversionis illorum. Obtinuerunt quidem, favore praedictae unionis, constitutionem in comitiis Lublinensibus in anno 1704; verum haec quoque videtur civitati non posse praeiudicare ex rationibus: 1-mo. Quia contra iura antiquissima et cardinalia civitatis, videlicet foundationem Casimiri Magni et alia subsequentia iura, obtenta. 2-do. Quia civitas in eisdem comitiis approbationem iurum suorum et antiquarum constitutionum obtinuit, quae videatur tit. miasto Lwów fol. ²⁾ et per consequens respublica hac confirmatione constitutionis pro Ruthenis latae derogavit. 3-tio. Quia haec constitutio favore unionis stetit,

¹⁾ Въ подлинникоѣ скобки.

²⁾ Въ подлинникоѣ пропущено.

iam vero—de vera unione; ex supra recensitis est, cur dubitemus, iuxta scripturam: „ex actibus illorum cognoscetis eos“. 4-to. Quia civitas nostra, non super iure regni, sed super theutonico maydeburgensi fundata, regiturque iuribus antiquis et specialibus, a serenissimis regibus Poloniae, tanquam regiarum civitatum directis et supremis dominis, sibi gracie concessis, quibus constitutio haec, recenter emanata, praeiudicare non deberet, pro iudicia sacrae regiae majestatis domini nostri clementissimi informari cupimus: quod eiusmodi novitas, quae in qualibet civitate et republika est odiosa, non a tota natione ruthenica ambitur, agnoscunt enim isti¹⁾, qui supersunt¹⁾, ignorantiam literarum et formalem ineptitudinem officiorum civilium, administrationem et quamvis iurisdictionem, rem arduam ac plane impossibilem sibi esse; imo etsi lucrarentur, dubito, ut aliquando hunc ambitum meditentur; verum hic temerarius et impotens ambitus unius Laszkowski antesignani illorum est, qui aliqualiter literis tinctus et quadam acticitate inter rudem suae nationis populum autoritatem adeptus, spes immensas non propriis impensis, sed (ut praesumitur)²⁾ aere communi confraternitatis suae (eandem quasi in¹⁾ commodum aliquid lucraturus esset ludificans)²⁾ sustentat, magistratus suo, cui omnem submissionem et observantiam ex vi iuramenti super iure civitatis praestiti tenetur, recalcitrat, contributiones in necessitates publicas civitatis, communi omnium ordinum et nationum consensu lauda³⁾ tam ipse solvere nequit(?), quam aliis suae nationis civibus prohibet et³⁾ pro emendis iisdem missos verbis asperis et verborum comminatione efficit, protectiones magnatum, in praeiudicium iurium civitatis et post-positionem magistratus, assumit et multa alia, bono civi non convenientia, praesumit, ex quibus actibus eius in metum adigitur civitas haec, ne homo, a teneris in Moschovia inter lucra et mercaturas

¹⁾ Въ подлинникѣ пропущено.

²⁾ Въ подлинникѣ скобки.

³⁾ Въ подлинникѣ вырвано.

educatus ac moribus, amicitia, idiomate et quod maximum communis fidei vinculo exteris iunctus, per praetensam immodicam hanc officiorum civitatis ambitionem, exitium eidem aliquod cum tempore meditetur. Proinde magistratus et ordines civitatis suplicant humilime, ne autoritas, vices regias in civitate iuxta sonantiam decretorum obtainens, et immunitas communium civium gentis Polonae, quam ex se et antecessoribus suis in arduis civitatis casibus sanguine ferme proprio acquisiverunt et intemerata constantia ac¹⁾ erga reges suos ac rempublicam publicum eiusdem¹⁾ commeruerunt, unius civis Rutheni, nihil quidquam meritorum et decoris tam ex se, quam ex maioribus suis, in hac civitate habentis immodicae et malefanae ambitioni, per adiudicationem indebiti contra iura praetensorum, prostituatur et occasio¹⁾ plebi, ex natura sua semper mobili et novitatum amanti, praesertim deplorato hoc reipublicae statu, contra magistratum suum recalcitrandi, turbas in civitate hac, finitim¹⁾ et hostium insultibus exposita, eiendi, mediaque extraordinaria in subversionem iurium et iurisdictionis ordinariae postpositionem assumendi, cui subiciabitur, si civitas in iure suo et non antiquo conservabitur. Salvo iudicio meliori.

Львовский магистратский архив, fasciculus 219, № 36.

¹⁾ Въ подлиннике пропущено.

ДОПОЛНЕНИЯ.

CLXII.

1443 года, 22 марта. Грамота короля Владислава Варнскаго Греко-русскому духовенству, о сравненіи его въ свободѣ вѣры и правахъ съ духовенствомъ Римско-католическимъ, и о предоставленіи ему духовныхъ судовъ и прежнихъ церковныхъ отчинъ.

In Nomine Domini. Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Ne gestarum notitia rerum ab humana evanescat memoria, cautum est actiones legitimas, quae recordii indigent, continentiam et testium annotationem, in notitiam transmitti posterorum,—proinde nos Vladislaus, Dei gratia Hungariae, Poloniae, Dalmatiae, Croatiae, Ramaiae, Seruiae, Rasciae, Schlavoniae, Galliciae, Comaniaeque etc. rex, necnon terrarum Cracoviensis, Sandomiriensis, Lanciciensis, Cuiaviensis, Lithuaniaeque princeps supremus, Pomeraniae Russiaeque dominus et haeres etc., significamus tenore praesentium, quibus expedit, universis, praesentibus et futuris, harum notitiam habituris, quod dum in mente nostra crebrius revoluimus et aequa rationis libramine caelestia pensamus cum terrenis, non aliud per vehementiam laboriosae meditationis accipimus, quam quod, spretis mundi fallaciis et accrescentis saeculi seductrice gloria prorsus evulsa, mentis nostrae aciem in coelestia figamus, ubi candor lucis aeternae cunctorum fidelium mentes illustrat, corda conciliat, et extinctis odiorum flammis, universorum efficit animorum voluntates unanimes. Quamquam autem ex assumpto dignitatis officio, singulorum, regimini nostro subiectorum, utilitati intendere teneamur, cura tamen efficacior nos sollicitat, ut ea, quae divini cultus ampliationem, decus et gloriam ac laudem, ecclesiaeque sacrarum unionem statumque feli-

cem et quietum respiciunt, convertamus animum, disponamus et mentem, nam in coelestes thesauros reponi ea indubite confidimus, quicquid ad magnificandum Deum et sacrarum ecclesiarum augmentum, ipso largiente, ordinamus. Cum igitur, Spiritus Sancti coorperante clementia, ecclesiae Orientalis ritus videlicet Graeci et Ruthenorum, quae longis heu temporibus in disparitate quadam et scisura fidei sanctae et divinorum sacramentorum, non sine multorum salutis dispendio, ab unione sanctae Romanae ecclesiae fluctuare videbatur, et quam unionem patres nostri, imo tota plebs calholica, temporibus nostris videre cupiebat, modo iam, miserante Domino, decretis sanctissimis domini Eugenii, nostri papae, quarti, et aliorum patrum plurimorum, fidei sanctae zelatorum, cum ipsa sancta Romana ac universalis ecclesia reductasit ad identitatem dudum desideratae unionis pro tanto, ut ipsa ecclesia Orientalis praelatique et cleris universus eiusdem ritus Graeci et Ruthenorum, in amplitudine dominiorum nostrorum et ditioni nostrae subiectorum ubilibet consistentes, qui alias, stante huiusmodi disparitate et scisura, quandam depressionem sustinebant, restituta ipsius libertate, divino cultui insistere possit et Salvatoris nostri clementiam pro salvandis fidelium animabus et sanctae fidei conservando statu in pacis dulcedine uberius exorare valeant ad laudem et gloriam Dei omnipotentis, Qui nos Suo redemit preciosissimo sanguine, universis ecclesiis earumque episcopis seu vladicis, praelatis, clero et caeteris personis ecclesiasticis ejusdem ritus Graeci et Ruthenorum, haec omnia iura, libertates, modos, consuetudines et immunitates universas duximus in perpetuum concedendum, et praesentibus concedimus, quibus omnes ecclesiae regnorum nostrorum Poloniae et Hungariae etc. eorumque archiepiscopi, episcopi, praelati et ceterae personae ecclesiae consuetudine Romanae ecclesiae utifruuntur atque gaudent. Volumus insuper et praesentibus decernimus, quod amodo nullus dignitariorum, capitaneorum, officialium, terrigenarum et ceterorum subiectorum nostrorum, cuiuscunque status aut conditionis existant, et praecipue regni nostri Poloniae praedicti, singula-

riter autem terrarum nostrarum Russiae, Podoliae et aliarum ipsis annexarum de iurisdictione praefatorum episcoporum, vladicarum et praelatorum eiusdem ritus Graeci et Ruthenorum, sed neque de iudiciis sacerdotum seu plebanorum ipsorum, immo de causis matrimonii, aut divertiorum, se deinceps impediunt quoque modo, non obstante quavis consuetudine, ad hactenus in terris praescriptis quomodolibet in contrarium observata. Praeterea, ut iidem episcopi seu vladicæ caeterique praelati et ecclesiae personae supradicti ritus graeci et Ruthenorum, vitae amminiculis sustentati, ad laudes Deo exolventas eo commodius intendere possint,—ipsis et eorum ecclesiis universis, in dominiis nostris ubicunque existentibus, omnes villas et possessiones quaslibet, quibuscunque nominibus censeantur, quae ab antiquo ad ipsas ecclesias pertinere videbantur, et per quascunque personas et in quibuscunque terris et districtibus nostris in praesens habitas, cum omnibus eorum iuribus, pia mansuetudine duximus restituendum, et restituimus per praesentes temporibus in aevum successuris, harum, quibus sigillum nostrum appensum est, testimonio litterarum. Actum et datum Budae, feria sexta proxima ante Dominicam Oculi, anno Domini MCCCLXIII. Praesentibus reverendo in Christo patre Simone de Rozgon, episcopo Agrigensi, magnificisque generosis strenuis et nobilibus: Laurentio alias Naderszpan de He dranara regni Hungariae,—Hrickone de Pomarzany, terrae Podoliae palatinis, Malkone Halong nostrorum regnum Dalmatiae, Croatiae et totius Schlavoniae Bano, Nicolao alias Scharleyski de Olyborce Vladislaviensi, Dobrogostio de Ostrorog Camenecensi castellanis, Floriano de Paczanow, subdapifero Cracoviensi et Nicolao de Boryszewice, magistro coquinae nostrae et aliorum quamplurimorum fidelium nostrorum testium ad praemissa. Datum per manus magnificorum Ioannis de Konicepole regni Poloniae cancellarii, et Petri de Sczekocin, vicecancellarii fidelium nostrorum sincere dilectorum. Ad relationem magnifici Petri de Sczekocin regni Poloniae vicecancellarii praedicti.

Барашевский главный архив древнихъ актовъ, книга метрическая, № 199, л. 9—11.

CLXIII.¹⁾

1532 года, 26 января. Грамота короля Сигизмунда I, предписывающая старостамъ описывать оставшееся движимое имущество по смерти Церемышльскихъ епископовъ въ присутствіи двухъ чиновниковъ и двухъ лицъ православныхъ.

Litterae pro vladica Premislensi concessae.

Sigismundus etc... Significamus etc... Quod cum, secundum antiquam consuetudinem, omnes et universaeres mobiles, quibuscunque nominibus et cognominibus nuncuparentur, ad dispositionem nostram regiam devolui consueverint toties, quoties vladica Premisliensis pro tempore existens mortuus fuerit, quia vero hujusmodi res, morte vladicæ derelictæ, clam et aperte, aliquando etiam per vim, a quibusdam distrahi solerent, et non modo in domibus vladicæ defuncti huiusmodi res, sed etiam in ecclesiis seu sinagogis eorum, hostiis et clausuris efractis, indigne requirebantur et rapiebantur, ideo supplicatum est nobis humiliter pro parte venerabilis Laurentii, vladicæ moderni Premisliensis, et omnium ac singulorum spiritualium et secularium ritus ruthenici subditorum nostrorum fidelium dilectorum, ut in eo casu de securitate eorum et indemnitate nostra proinde dignaremur. Ideo tenore praesentium declaramus et perpetuis temporibus observari volumus: Quod quotiescumque vladicam Premisliensem pro tempore existentem mori contigerit, tunc capitaneus noster Premisliensis, qui pro tempore fuerit, cum duobus bonis viris de consulatu et aliis duobus viris ritus ruthenici, quos duxerit secum recipiendos, ad domum et curiam vladicæ descendat et a poponibus absque ulla(?) violentia exquirat de rebus vladicæ derelictis aut de mortuis, qui sub conscientia sua dicant et demonstrent, dicereque et demonstrare debent et teneantur, quae fuerint res vladicæ praemortui derelictæ, quibus visis et conspectis capitaneus praeformatus aut eius vicegerens, praesentibus illis quatuor viris, omnes res huiusmodi fideliter conscribat et sigillet, tamdiuque conservet, donec a nobis aliud habuerit in mandatis. Harum litterarum testimonio

¹⁾ См. № XXII.

sigillum nostrum est appensum. Datum Cracoviae in conventione generali, feria quarta ante festum Purificacionis sanctissimae dominae nostrae Mariae, anno Domini millesimo quingentesimo tricesimo secundo, regni vero nostri anno vigesimo sexto. Relatio magnifici Christophori de Schidlowiecz, castellani et capitanei generalis Cracoviensis ac regni Poloniae cancellarii.

*Варшавский главный архивъ древн. акт., кн. тетр., № 46,
л. 129.*

CLXIV.

1537 года, 8 октября. Грамота короля Сигизмунда I, данная Львовскому старостѣ, которою король воспрещаетъ старостамъ Львовскимъ вмѣшиваться въ назначеніе православныхъ намѣстниковъ и предоставляетъ это право католическимъ Львовскимъ архиепископамъ.

Actum in castro Leopoliensi, feria sexta in vigillia festi beatissimae Virginis Mariae proxima, anno Domini 1644.

Privilegii oblata super eundem episcopatum.

Ad officium praesens castrense capitaneale Leopoliense litteras infrascriptas privilegium(sic) sacrae regiae maiestatis serenissimi olim piae recordationis Sigismundi regis Poloniae, ratione infrascriptorum benigniter collatorum, manu propria eiusdem serenissimi olim divae memoriae Sigismundi regis Poloniae subscriptas sigilloque cancellariae regni obsignatas, ad se per nobilem Martinum Karnowski, personaliter comparentem, per modum oblatae porrectas, suscepit actisque suis inscribi demandavit. Quarum litterarum tenor est eiusmodi: Sigismundus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae.... Significamus tenore praesentium, quibus expedit, universis, harum notitiam habituris, quia cum reverendissimus in Christo pater dominus Bernardinus, archiepiscopus ecclesiae metropolitanae Leopoliensis, devote nobis dilectus, coram nobis exhibuit decretum, per nos iam pridem latum inter suam paternitatem et olim magnificum Stanislaum de Chodecz, regni nostri marschalcum, capitaneum Leopoliensem, occasione institutionis vicesgerentis, alias na-

miestnika dicti ritus ruthenici in Leopoli, in Kriłoss et alias in dioecesi Leopoliensi existentium, ad quam institutionem vicesgerentum capitanei nostri Leopoliensis ingerere solebant; supplicatumque esse nobis nomine suae reverendissimae paternitatis, ut eam iuxta decretum nostrum huiusmodi conservaremus. Nos, huiusmodi petitionibus annuentes, tibi generoso Nicolao Odnowski de Felstin, castellano Premisliensi et capitaneo Leopoliensi praesenti et pro tempore existentibus capitaneis Leopoliensibus immittimus mandatum, ut in tali casu vacantia ipsum reverendissimum dominum archiepiscopum eiusque successores archiepiscopos (non) impeditat, neque impedire cuique permittat. Ipsique vicesgerenti sancti Georgii et aliis vicesgerentibus, quoties opus fuerit, vocatis ad se, id innotescat et demandet, ut ipsi domino archiepiscopo et eius successoribus archiepiscopis deferant, tanquam praelato et patrono suo et se erga suam paternitatem dispositionum decreti nostri, de quo praemissum, eosdem In cuius rei testimonium sigillum nostrum est subappensum. Datum Cracoviae, feria secunda post festum sancti Francisci proxima, anno Domini millesimo quingentesimo trigesimo septimo, regni vero nostri anno trigessimo primo. Relatio magnifici Pauli de Volia, regni Poloniae vicecancellarii, burgrabii Cracoviensis et capitanei Gostinensis. Paulus de Volia, vicecancellarius. Post ingrossationem vero harum litterarum eidem offerenti originale illico est restitutum, de quo restituto officium praesens quietatur.

Львовский бернардинский архивъ, кн. ყrod., т. 395, стр.
867—868.

CLXV.

1541 года, 31 августа Грамота короля Сигизмунда I, о недопущении православныхъ гражданъ г. Бужска къ городскому управлению..

Litterae pro oppidanis Buscensibus, in terra Belzensi sittis.

Sigismundus etc. Significamus etc. Quia cum oppidani nostri oppido Busko, in terra Belzensi sitto, per nuncios suos nobis expo-

suissent ad officium consulatus et scabinatus eiusdem oppidi homines ritus ruthenici per officium capitaneale Buscense constitutos esse, praefectos et assumptos contra ius et privilegii litteras, ea in re a nobis superioribus dudum retroactis annis eidem oppido benigne datas et concessas. Nos tum, quoniam praedictas litteras nostras manibus nostris contrectavimus, palpavimus et legi audivimus, praenominatos cives Buscenses circa praefatarum litterarum nostrarum vim, tenorem et continentiam conservandos esse voluimus et conservamus harum serie litterarum, elucidantes nihilominus illas nostras priores litteras, ut videlicet nemo, nisi orthodoxae fidei sacro-sanctae ecclesiae Romanae, ad officium consulatus seu quodcumque alliud officium civile eligi, assummi et constitui debeat temporibus perpetuis. iura, libertates et praerogativas hominum nostrorum et oppidorum tam a nobis, quam a tenutariis nostris et aliis quibusvis illibate et inviolabiliter teneri ac observari. Quocirca magnifico Andreae, comiti de Gorka, castellano Posnaniensi, et capitaneo maioris Poloniae generali, ac praefati oppidi nostri Busko capitaneo seu tenutario, in absentia eius vicecapitaneo Buscensi sincere nobis dilecto, atque aliis pro tempore existentibus Buscensibus capitaneis mandamus, ut et iuxta priores et praesentes nostras litteras, nullum hominum, qui sit alienus ab obedientia Romanae ecclesiae, ad officia civitatis istius Buscensis praeficiat, constituat nec assummat, et his, qui contra privilegium civitatis officiis civilibus sunt praefecti, demandet, ut eisdem officiis, anno a praefectione illorum effluxo, deinceps non immisceant. Ceterum quoniam praefati oppidani Buscenses exhibuerunt coram nobis originaliter privilegium, ius theutonicum maidemburgense, oppido et eius incolis concessum, in se continens, cuius vigore exemptum est praedictum oppidum Busko et eius incolae, cives et suburbani praesentes et futuri ab omni iurisdictione et potestate quorumvis officialium, ex quo privilegio cum plane constat, praefatos suburbanos Buscenses sub una esse iurisdictione et iuri civile theutonico, itaque eisdem libertatibus, iuribus, concessionibus et praerogativis, quibus cives seu incolae Buscenses hactenus

fruuntur, suburbanos illius oppidi Busko uti debere, ex hoc privilegio praesentibus declaramus, ita quod nihil aliud nobis seu arcinostrae, quam quod secundum antiquam consuetudinem sunt obligati et astricti, pendere teneantur, et laboribus vero septimanalibus ad arcem, seu praedia nostra, volumus, omnino esse immunes et liberos temporibus perpetuis, praeter piscinae reparationem, de qua in neutram partem constituimus, donec revideri illicque scire cupimus, faciemus. Proinde suprascripto capitaneo nostro moderno et aliis pro tempore existentibus Buscensibus mandamus, ut quod a nobis hic scriptum et decretum est, perpetuo et inviolabiliter servent et exequantur. Harum testimonio litterarum, quibus sigillum nostrum est appensum. Datum Vilnae, feria quarta post festum decolacionis sancti Ioannis Baptista proxima, anno Domini millesimo quingentesimo quadragesimo primo, regni nostri anno XXXV.

*Варшавский главный архивъ др. актовъ, кн. метрическая,
№ 62, л. 311—313.*

CLXVI.

1542 года, 12 октября. Универсалъ короля Сигизмунда I, объ оставленіи армянскихъ и русскихъ священниковъ города Львова при ихъ прежнихъ правахъ.

Armeni et Ruteni popones, in civitate Leopoliensi existentes, in veteri consuetudine, occasione contributionum publicarum, conservantur.

Sigismundus etc. Universis et singulis, quorum interest, manifestum facimus. Quod cum quaesti nobis fuissent popones armeni et rutheni, in civitate nostra Leopoliensi existentes, de exactonibus contributionum publicarum, quod eos ad solvendas contributiones publicas, more aliorum Ruthenorum poponom, adigebant, quas illi se nunquam solvisse nisi eo tempore, quo alii cives Leopolienses asserabant, idque eam ob causam, quod ea libertate, qua reliqui Leopolienses cives, gaudent, atque eas ipsas publicas contributiones cum reliquis civibus Leopoliensibus, ex more et consuetudine antiquitas

observata, solvunt et munera civilia obeunt. Nos itaque certo edocti, popones armenos et ruthenos, Leopoli agentes, in solvendis ejusmodi publicis contributionibus consuetudinem eam habere, qua reliqui cives Leopolienses habent antiquitus et observant, illos in ea conservandos existimavimus, ita, prout praesentibus, conservamus modernoque et pro tempore existenti terrarum nostrarum Russiae exactori mandamus ita habere, volentes, ut eosdem armenos et ruthenos popones in hac eorum consuetudine solvendarum contributionum publicarum conservetis et a suis conservari jubeatis, secus non facturi pro officio suo et gratia nostra. Datum Cracoviae, feria quinta ante festum s. Galli proxima, anno Domini MDXLII, regni vero nostri XXXVI.

Варшавский архивъ древнихъ актовъ, кн. метрич., № 63, л. 299.

CLXVII.

1548 года, 8 июня. Предписаніе короля Сигизмунда Августа Марку Балабану не вмѣшиваться въ управлениѣ монастырями и духовными лицами, подчиненными вѣдѣнію Макарія, владыки Львовскаго.

Sigismundus Augustus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviaeque etc. dominus et haeres. Nobili Marco Balaban, fidieli, dilecto, gratiam regiam. Nobilis, fidelis, dilecte, delatum est ad nos, fidelitas tua cum non sit iniciata sacris ritus graeci et litterarum sit omnino expers, vi tamen in administrationem monasteriorum et personarum spiritualium eiusdem ritus sese ingerere, in praeiudicium reverendi patris Macarii Leopoliensi, Haliciensi Camenecensique vladicae, cuius ea propria est functio et contra quam deceatur personam tuam. Quare serio fidelitati tuae praecipimus, et ne amplius in alienam iurisdictionem quovismodo se intromittere audeat, sed intra fines suos se contineat; quod si facere pertinaciter neglexeris, nos rationem, qua in officio contineri possis, sumus inventuri, secus itaque ne feceris pro gratia

nostra. Datum Cracoviae, feria sexta post Octavas Corporis Christi anno Domini MDXLVIII, regni vero nostri XIX. Ad mandatum, proprium secreae regiae majestatis.

Львовскій бернардин. ар. кн. гр., т. 326, стр. 870.

CLXVIII.

1578 года, 21 іюня. Грамота короля Стефана Баторія, данная русскимъ жителямъ города Львова, которою имъ разрѣшается продавать свои товары во Львовѣ только во время ярмарокъ и торговъ.

Decretum Stephani regis inter Ruthenos et catholicos de mercatura et propinationibus anno Domini 1578¹⁾.

Stephanus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniaeque etc. princeps haereditarius. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis,—citatos fuisse ad nos et iudicium nostrum litteris citationis nostraе famatos proconsulem, consules, advocatum et scabinos civitatis nostraе Leopoliensis ex officiis et bonis suis, ad instantiam famatorum seniorum ac totius communilitatis Ruthenorum ritus graeci, intra et extra civitatem Leopoliensem habitantium, pro eo, quod ipsi, in derogationem et vilipendium superioritatis nostraе regiae mandatorumque nostrorum, ea in causa productorum, ipsos penes, privilegia libertatesque, ipsis a serenissimo olim piae memoriae Sigismundo Augusto rege, praedecessore nostro, concessa et per serenissimum Henricum regem atque nos ipsos confirmata, conservare et manutene noluissent ad libertatesque et immunitates, quibus alii cives Polonii civitatis Leopoliensis gaudent, eos non admisissent, a sacerdotibusque ipsorum ecclesiae graecae dationes et contributiones exegissent, artifia mechanica ipsis laborare et exercere, sociosque prohibere, fovere, pannos ulnatim

¹⁾ Руссіе были уравнены во всѣхъ правахъ съ поляками Сигизмундомъ I-мъ, см. Архивъ ч. I, т 9, № XXVII. Эту привилегію подтвердили: Генрихъ Валуа и Стефанъ Баторій, см. тамъ-же №№ XXVIII и XXXI и Львовскій бернардинскій архивъ, кн. гр., т. 335, стр. 443—445 и магистратскій архивъ, фасцикуль 219, № 3.

incidere et alias mercaturas exercere, omnesque liquores venum exponere, propinare, conficere non permisissent, domos in circulo civitatis coëmtere et artes liberales prohibuissent, officia et contubernia denegassent, propinationem vini malmatici, cervisiae, mellis impeditissent, ab iisdem iuramenta corporalia ad instar aliorum civium Leopoliensium Polonorum praestare denegassent, exactionibusque ipsos onerando et liberaliter denegando, et propter propinationem, tum propter forum liberum nundinarum poenas exigendo, prout tenor privilegii ipsorum de praemissis latius obloquitur, quae omnia fecissent contra privilegium ipsorum; pensando sibi praemissa omnia contra ipsos ad summam triginta millium florenorum pecuniae polonicae, tum etiam ad poenam viginti millium aureorum ungaricalium privilegio ipsorum expressam, citando ipsos iuxta privilegium ipsorum conservari damnaque recensita, exinde subsecuta, et poenas, in privilegio expressas, super se decerni, ut ea omnia in ipsis citationis nostrae litteris latius habentur descripta. In terminoque hodierno, ex ipsa citatione proveniente et hucusque coram iudicio relationum nostrarum propriarum continuato, partibus ipsis coram eodem iudicio relationum nostrarum comparentibus, et eum terminum iudicialiter attentantibus, atque productis iuribus, privilegiis directis suis, tum et statuto regni, de libertate mercandi omnium in generi regni mercatorum edito, controversias suas consequentibus,—nos cum consiliariis nostris, lateri nostro assedentibus, audita ac examinata partium controversia, privilegiaque Ruthenorum, tum et statuto regni ac etiam decretis converita (sic) partis ab olim serenissimo Sigismundo rege coram productis, revisis allegatisque, ambarum partium in medium adductis bene attento eo, quod statuto regni omnibus in genere mercatoribus cuiuscunque nationis et generis indultum est omnia mercantiarum genera libratim et ulnatim distrahere, nec igitur Rutheni actores deterioris sint conditionis, quam alii omnes mercatores, decrevimus liberum esse eis debere, tempore tantum nundinarum et non amplius, mercimonia sua quaevis iuxta praescriptum statuti, supra commemorati, vendere distrahereque. Quod vero liquorum

propinicationem attinet, conventam partem iuxta decretum per se coram productam conservavimus, uti quidem conservamus praesenti decreto nostro mediaante. In cuius rei fidem et testimonium sigillum nostrum praesentibus est appressum. Datum Leopoli, sabbato ante festum sancti Ioannis Baptista proximo, anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo octavo, regni nostri anno tertio. Ioannes Borukowski. L. Borutha.

Львовський магістратський архівъ, L. 225, III A., стр. 52—53.

CLXIX.

1583 года, 26 февраля. Иванъ Федоровъ, первый русскій книго-печатникъ, заключаетъ условіе съ Хренемъ Ивановичемъ, мальромъ и рѣзчикомъ буквъ.

Actum in castro inferiori Leopoliensi, sabbatho in Dominicam invocavit Quadragesimalem, anno Domini millesimo quingentesimo octuagesimo tertio.

Iwan drukarz contra Chren malarz. Comparentes coram officio et actis praesentibus castrenibus Leopoliensibus famati Iwan Fedorowicz drukarz ex una et Chren Iwanowicz malarz ex altera partibus, sani existentes mentibus et corporibus suis, foro suo quovis proprio omisso, huic vero iurisdictioni praesenti castrensi Leopoliensi incorporantes, publice et benivole recognoverunt, quia sibi ipsis multo et invice in omnibus bonis suis haereditariis mobilibus et immobilibus inscribit et obligat contractum infrascriptum seu concordiam inter se, per medium amicorum actorum factam, manibus illorum propriis subscriptam, cuius tenor est talis:

Stało się pewne postanowienie między sławnymi Iwanem Chwedorowiczem, drukarzem, a Chriniem Iwanowiczem, malarzem, przez pośrodek przyjaciół sławnych: Michała Daszkowicza, Lawrysza malarza, Iana Jaczkowicza Moraczowskiego i Jacka szewca-safiannika z przedmieścia Lwowskiego, a to w ten sposób, iż ten to Iwan Chwedorowicz, drukarz iego mści kniazia Constantyna Constantynowicza,

książęcia Ostrowskiego, wojewody Kijowskiego, marszałka ziemi Wołyńskiej, pan tego Chrenia, czasu przeszłego w zamku Ostrowskim w drukarni przed ludźmi dobrymi, to jest przed protopopem Terentiem (?) Iwanowskim i przed panem Wasylem, pisarzem Ostrowskim i przed Antoszkiem Siemaszkowiczem, rymarzem Ostrowskim, uczynił z tym to Hryniem postanowienie takim obyczajem, iż będąc ten Hrin w opiece u pana Iwana drukarza nauczył się za kosztem i za nakładem, i za pilnem staraniem jego malarstwa, stolarstwa, forszniderstwa i na stali liter i inszych rzeczy rzezania też i drukarstwa, i za tak wielkie jego dobrodziejstwa nie miał być bez woli i porady jego nigdzie ani któremu panu, ani jakiemu kolwiek człowieku liter ku druku robić, ani drukarni sprawować, jedno pozwolił mu tymi rzemieśli obchodzić się, których się przy panu Iwanu nauczył, to jest stolarstwa, malarstwa, forszniderstwa i na stali cokolwiek rzezać, oprócz liter ku druku.

Tedy ten Chrin nie odprawiwszy się od pana Iwana w tym naprzeciwko panu Iwanu wystąpił i jechał do Wilna i w pana Cosmy Mamonicza, burmistrza Wileńskiego, pismo dwoje ruskie ku druku urobił; i prosił pana Iwana przed ludźmi dobrymi, iżby mu ten jego występek odpuścił, i na prośbę jego i ludzi dobrych pan Iwan to mu odpuścił, jako młodemu człowiekowi, i listy, które nań miał u siebie, przed nimi podarł. A naprzód, za tak wielki dobrodziejstwa pana Iwanowe, bez woli i bez porady i aż do śmierci jego żadnego pisma ku druku i drukarni, jako sobie, tak i inszym postronnym ludziom robić i sprawować nie ma. A tak jeśliby ten Chrinko, na potém nie czyniąc dosyć temu to postanowieniu i zapisowi swojemu przez te ludzie dobre, którzy tu byli na téj zgodzie, a gdzie i do kogoś kolwiek poszedłszy, ieśliby robił litery albo pismo do drukowania jakiekolwiek i drukarnią sprawował bez wiadomości i woli pana Iwanowy, przepomniawszy tego to postanowienia swojego, a pan Iwan by tego się nań dowiedział i przez kogośkolwiek wiary godnego człowieka na niego pokazał i przewiedł, tedy ten Hrin będzie powiniem na urząd, przed który go jedno pan Iwan' pozwie,

nie wstępując w żadne prawo, położyć pięćset złotych temu to urzędowi, a stronie, jako to panu Iwanowi drukarzowi, drugie pięćset złotych i wszystkie szkody i naklady, któreby jedno mianowały naowczas pan Iwan drukarz, niczem nie odstepując od tego to zapisu i postanowienia tego Hrinia, nie biorąc sobie żadnych przyczyn prawnych i nieprawnych na pomoc. Wszakże z tą kondycją pan Iwan drukarz ofiaruje się Chriniowi, jeśli mu się będzie dobrze zachował, a będzie o to prosił Iwana przed ludzi poczciwe i sam przez sieć, żeby mu tego rzemiosła drukarni dozwolił sprawować, ofiaruje się Chrinia tego pozwolić pan Iwan. A ten to Chrin obiecuje się pisma tego dorobić panu Iwanowi, które począł, a pan Iwan ma mu zapłacić według postanowienia od tego pisma, to iest sto złotych ma mu dać. Drugie pismo, które już zrobił ten to Chrin, ma go poprawić, kiedy trzeba bedzie, także też od tego drugie sto złotych ma mu dać pan Iwan. A jeśli pan Iwan téj roboty komu inszemu dał dorabiać, a nie temu to Chriniowi, także i tei poprawnej niedobrzonej, tedy pan Iwan ofiaruje się temu Chriniowi dać przed sieć dwieście złotych. A gdzieby też ten Iwan drukarz także, nie czyniący dosyć temu postanowieniu swemu i zahaczywszy go, i chciałby wznać jakie dawne zapisy i postanowienia i czegoby niesłuszniego po Hryńku malarzu domagałby się, albo z tych wyżej wymienionych rzeczy i postanowienia tego, tedy takowe zapisy, którymi by się ten Iwan pokazał przed jakikolwiek urząd, takowe sapisy mocy żadnego prawa i znaku mieć nie mogą, i gdzieby się to nań pokazało, tedy ón takowych sam będzie winien zapłacić na urząd, przed którymto będzie winien dać pięćset złotych polskich, a stronie jako to panu Hrinkowi malarzowi drugie pięćset złotych polskich i sam wszystkie szkody i naklady krom żadnego prawa i dowodu zapłacić. A dla lepszej wiary i pewności rękami się własnymi podpisali. Dan ze Lwowa w sobotę przed niedzielą wstępna, roku Bożego 1583. In omnibus illius punctis, clausulis, conditionibus et articulis tam in toto, quam in parte tenere, complere, exequi et inviolabiter obser- vare sub vadio seu vadis seorsivis superius in eodem contractu et

scriptis per partem non tenentem pertinentium ad solvendum lucrum. Pro quibus quodem vadio seu vadiis una pars per aliam citata si fuerit ad quod usque (sic) iudicium sine officio regni terrestre, castrense civileque et aliud quodvis ex tunc ibidem una pars alteri.....

Львовск. бернардин. архивъ, кн. 4род., т. 46, стр. 452—458.

CLXX.

1586 года, 16 января. Патриархъ Иоакимъ, побывавъ въ пѣкотѣрыхъ мѣстахъ Львовской епархіи и замѣтивъ тамъ случаи второй же нитѣбы священниковъ и поставленія епископами во священники и діаконы лица, жившихъ прежде съ жевами безъ вѣничанія, порицаетъ такія нарушенія церковнаго благочинія и побуждаетъ епископа Гедеона къ уничтоженію ихъ.

Ἴωακεὶμ ἐλέω Θεοῦ πατριάρχης τῆς ἀγίας Θεουπόλεως Ἀντιοχείας καὶ πάσης Ἀνατολῆς.

Πανιερώτατοι μητροπολῖται, θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι, εὐλαβέστατοι ἵερεῖς καὶ διάκονοι, χρησιμώτατοι ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι, πλούσιοι καὶ πένητες, οἱ ἐν τῷ Λόβῃ καὶ πάσης Λεζίας καὶ μικρᾶς Ῥωσίας, χάρις, εὐχὴ καὶ εὐλογία παρὰ Θεοῦ καὶ παρὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος. Εὐλογημένοι χριστιανοὶ, γινώσκετε καλῶς, ὅτι πρώην καριοῦ ἥλθαμεν εἰς τὸ Λόβην, ἐγὼ δὲ ἐλάχιστος Ἀντιοχείας, ἐν καιρῷ τοῦ θεοφιλέστατου ἐπισκόπου κυρίου Γεδεώνου, ἐνδιούμεν τοῦ Λοβίου καὶ πάσης ἐπαρχίας, ὅπου ἐξουσίαν δὲ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος κύριος Γεδεών, καὶ εἰδαμεν, καὶ ἐγνώρισκμεν, καὶ ηκούσαμεν ποῦ νῦν πῶς εἰς τὰ ἔσχατα τοῦ αἰώνος ἐφίλασσαμεν. Καὶ εὑραμεν ἀρχιερεῖς; ως ἵερεῖς, καὶ ἵερεῖς ως λαϊκούς καὶ λαϊκούς ως δαίμονας, καὶ εἶδον καὶ ἐγνώρισα, πῶς κακῶς τρέχουσι, καὶ πολλὰ ἐπεχράτησα καὶ ἐμέτρησα καλῶς εἰς τὸν νῦν μου, καὶ εἴπα ἀλήμων ὡν, καὶ ποῦ τῆς σῆμερον νὰ εῦρης ἀνθρωπον νὰ κυττάῃ, νὰ γυρεύῃ τὴν αἰώνιον ζωὴν; ἦς μὴ κυττάωμεν ὅλοι τὴν πρόσκαιρον τοῦ παρόντος κόσμου· καὶ ἐγὼ εἶμαι χρεώστης νὰ τὸ εἴπω, καὶ ἐσεῖς ποιήσατε, καθὼς γνωρίζετε, τὴν κόλασιν τῆς φυχῆς σας. Καὶ παρακαλῶ τὴν ὑμετέραν ἀγάπην, ών μὴ πειθῆται δὲ νοῦς σας εἰς τὴν πολυτείαν τοῦ κόσμου, νὰ ἀρέσωμεν τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἔμπροσθεν εἰς τὸν Θεόν νὰ ἐντραποῦμεν καὶ νὰ μὴ διωγθοῦμεν κατάδικοι, διὸ καὶ ἡμεῖς οἱ ἵερεῖς εἰμεσθεν τὸ ἄλας, καὶ ἐὰν τὸ ἄλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀλισθήσεται; Καὶ νὰ τὸ γνωρίζετε, πῶς ἀν περιπατεῖτε ἐτῇ, ἐξ ἀποφάσεως εἰσθε τῆς αἰώνιου κολάσεως καὶ μὲ τὸν διάβολον, διὰ τὸ γὰ εἰσθε

παραβάται τοῦ Θεοῦ. Καὶ μερικοὶ ιερεῖς ἀπέθανον αἱ πρεσβυτέρες τῶν, καὶ ἐκεῖνοι πέρνουσιν σὲλλας καὶ ιερουργοῦσι, δῆπου εἶναι ἀπρεπεῖν καὶ ὑφορισμὸς καὶ κόλασις τῆς φυχῆς. Καὶ ἄλλοι (ἀρχι)ερεῖς χειροτονοῦσι τοὺς παρανόμους, που εἴχαν γυναῖκας χωρὶς στέφανον, καθὼς ὅρίζει ἡ ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐκεῖνοι ἀφείσαν τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ γίνονται ιερεῖς καὶ λειτουργοῦσι παρανόμως καὶ χωρὶς τὸν τοῦ Θεοῦ φόρον καὶ ὑπέρισχον τὴν ιερωσύνην καὶ λειτουργοῦν ὡς καὶ ὅπου τοὺς φαινεται, καὶ κάμγουν νόμους ἀδίκους καὶ ἄλλα πολλὰ ὄντες κακώματα καὶ θυροῦν, ὅτι δὲν λαμβάνουν θίνατσαν, καὶ τοῦτο εἴναι πλάνη τοῦ διαβόλου· ἃς μὴ διάβολος (δέν) μᾶς φείρῃ, ἃς μὴ ἡ κακὴ μας συνειδήσῃς καὶ τὸ κακόν μας θέλημα. Καὶ ἐγὼ οἶδα βεβαίως καὶ ἀληθῶς, καθὼς γράφομαι καὶ εἶπα ἀλήμων ὥν· καὶ ἐπέπειτεν ὁ λογισμὸς μας, καὶ ἀφείσαμεν τὴν στρατιὰν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπιάσαμεν τοῦ διαβόλου, ὡς φησιν ὁ θεῖος Δαρβὶδ· ὁ ζῆλος τοῦ σίκου σου κατέψαχέ με καὶ οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπειτον ἐπ' ἔμε καὶ ἐκρίναμεν καὶ εἰπαμεν, Τέλες ιερεύς παράνομος τοῦ Θεοῦ η̄ μικρὸς η̄ μεγάλος εἰ λειτουργεῖ, εἰ βιττεῖται, εἰ στεφανοῖ καὶ ἐπιχειρεῖται ἕργα ιερωσύνης, ἐστω ἀφωρισμένος καὶ ὑσυγχώρητος καὶ μετά θάνατον ἀλυτος, καὶ ἀπὸ τῶν ἀγίων καὶ οἰκουμενικῶν ἐπτὰ συνάδων, καὶ ἀπὸ ἐμένα τοῦ ἐλαχίστου Ἀντιοχείας. Διό καὶ ὁ προφῆτης Δαρβὶδ λέγει· δράξασθε παιδείας, μήποτε ὀργισθῇ Κύριος καὶ ἀπολεῖσθε ἐξ ὅδοῦ δικαιίας, καὶ πάλιν· ἐάν μὴ ἐπιστραφῆτε, τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ στὺξθεῖτε τὸ τέλον αὐτοῦ ἐνέτεινε καὶ ητοίμασεν αὐτόν καὶ ἐν αὐτῷ ητοίμασε σκεύη θανάτου. Καὶ ὁ μέγας Παῦλος, τὸ στόμα τοῦ Χριστοῦ, ἀδελφοὶ μὴ πλανᾶσθε, οὔτε πόρνοι, οὔτε μοιχοί, οὔτε μέθυσοι· βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι. Καὶ πάλιν ὁ θεῖος Δαρβὶδ· καὶ ἐστη Φιγεές καὶ ἐλογίσατο καὶ ἐκόπασεν η̄ θραύσις καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς γενεάν καὶ γενεάν, ἔως τοῦ αἰώνος. "Οζ, ὁσάν εἶδε τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἀμαρτίαν μετά τῆς γυναικός, ἐξῆλευσεν εἰς τὸν Θεόν καὶ ἐλέγχευσεν αὐτὸν μετά σάλπιγγος. Καὶ ἐγὼ ἐκοῦψα τὸν μὲ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τὰς (ιερεῖς) τοῦ Ιησούαριου μηνός ημέρᾳ κυριακῇ εἰς ἐβδομάδος εὐλαγγέ λιον τοῦ Ζαχρέου ἔτους ζεδ' (709+) ἥλθαμεν εἰς τὴν ἀγίαν ἐκκλησίαν τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου κυρί Γεδεώνου τοῦ Λοβίου μὲ κληρικούς καὶ ἀρχοντας καὶ ἐκρίναμεν πρός τις χριστιανούς, πῶς ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἐμπροστὰ καὶ ἀρχιερεύς ἄν γνωρίζῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν του η̄ εἰς τὸν θρόνον του η̄ ιερέων η̄ διάκονον, παράνομον τοῦ Χριστοῦ, εἰ κρατεῖ η̄ ἐκράτησε γυναῖκα πρὶν τοῦ στεφανώματος καὶ μετὰ ταῦτα ἔγινεν ιερεύς παράνομος μετά δόλου καὶ ματαιέτητος η̄ μὲ δῶρα η̄ ἐπανδρεύθη καὶ ἐπεῖρεν γυναῖκα, καὶ ἐπιχειρεῖται εἰς τὴν

ιερωσύνην, καὶ μή κωλύων αὐτὸν νὰ εἶνε ἐκεῖνος ὁ ἀρχιερεὺς ἡργός καὶ ἀφωρισμένος καὶ ἀπὸ παντὸς πράγματος τῆς ἀρχιερωσύνης ἔξω, ἀφωρισμένος ἀπὸ Θεοῦ καὶ ἀπὸ ἐμένα τοῦ ἐλαχίστου Ἀντιοχείας. Καὶ ἔτι ἄν γνωρίζῃ τις κοσμικὸς τῇ μικρὸς τῇ μέγας καθὼς εἰπαμεν καὶ κρύβῃ τὴν ἀληθειαν, ἔστω ἀφωρισμένος. Καὶ ὁ πωῦ νὰ ιερουργῇ μετ ἐκεῖνον τὸν ιερέα τῇ νὰ φάλλῃ τὰ παιδία του, τῇ νὰ τὰ βαπτίζῃ, τῇ νὰ τὰ στεφανώνῃ τῇ ἐκεῖνος τῇ τῇ γυνῇ ἀποῦ ἔστω ἀφωρισμένοι καὶ ἀσυγχώρητοι ἀπὸ Θεοῦ. Καὶ ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος Ἀντιοχείας ἀκόμη ἀπὸ τοὺς ιερεῖς, ἣν ἀποθάνῃ τῇ πρεσβυτέρᾳ του καὶ ἔχῃ ἄλλην δευτέραν καὶ δὲν ἀπαρετήσῃ τὴν ιερωσύνην καὶ λειτουργῆσῃ, ἔστω ἀφωρισμένος καὶ ἀσυγχώρητος, καθὼς ὅρίζουν οἱ θεῖοι νόμοι τῶν ἀγίων πατέρων. Πᾶς ιερεὺς τῇ θυσίᾳ, ὅπου κάμνει, δὲν εἶναι δεκτὴ εἰς τὸν Θεόν, μακάρι ἄν καὶ νεκρὸν ἀγαστῆσει διὰ προσευχῆς. Διὸ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς λέγει, μὴ δότε τὸ ἄγιον τοῖς κυσὶ μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἐμπροσθεν τῶν χοίρων, μόνον λέγει, τὰ ἄγια τοῖς ἀγίοις. Καὶ ὅτι ἐπράξατε ἀπὸ τὰς ἀρχὰς ἔως τοῦ νῦν συγχωρῶ ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος Ἀντιοχείας καὶ νὰ εἶναι ἀπὸ Θεοῦ συγχώρησις καὶ εὐλογία, καὶ ἀπὸ ἐμοῦ τοῦ ἐλαχίστου εἰ δὲ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἐμπροσθεν πράξετε κακῶς καὶ παρανόμως, ἔστε ἀφωρισμένοι καὶ ἀσυγχώρητοι καὶ μετὰ θάγατον ἀλυτοί καὶ τηγυπάνι ἔξω καὶ πόρρω που τῆς τῶν Χριστιανῶν ὁμηρεως καὶ συναγαστροφῆς ἀπὸ πάντων καὶ ἀπὸ ἐμένα. Καὶ ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος Ἀντιοχείας ἥλθα καὶ ἐλάλησα, ἀμαρτίαν οὐκ ἔχω καὶ τὸ σκότος καὶ τὸ φῶς ἔσεις τὸ γνωρίζετε.

Грамота написана на бумаге ее лицом, на обороте написано:

„№ 1, по элинску—переложено из арапского привилея святейшаго Ioакима патриарха великия Антиохии“.

CLXXI.

1586 года. Инструкция, данная учителю Львовской школы.

Spisek ordynansu, w którym koniecznie pan didaskał powinien się zachowywać pod utraceniem conditiey tego mieysca świętego.

- 1) Naprzod trzyzwość powinien zachować.
- 2) Druga pełność, aby tak w pospolite dnie sam na kryłosie praesens był, iako osobliwie podczas świąt, chiba za wielką iaką

okazią, gdyby sam nie mógł być, ale na swoie mieysce takowego ma postawić, aby we wszytkim przestrzegał nabożeństwa, on za się sam powinien będzie dać excuracio iego miłości panu prowizorowi szkolnemu, dla czego nie był.

3) Ordinatie na dzwonnice do dzwonienia aby ustanowił tak podczas dniej uroczystych, iako też y dnij powszechnych, aby wcześnie za ogłoszeniem signiku prze dzwonnika bez contradiciey szli assignowani do dzwonienia, a który by nie był posłuszny, takowego z mniejszych skarać korburzem, a z starszych słowy za pierwszy występek, a gdyby przesłuszał, tego drugi raz opowiedzieć i. m. p. dozorcy, aby za nieposłuszeństwo.

4) W szkole ma tego przestrzegać, aby w miłości p.p. studenci y honorifice mieszkali, iemu samemu byli obedientes, a on . . . onymi też onym powinien wszelko oddawać utscivość, a student każdy albo wyrostek pauperowi swemu nauke aby dawał w nagrode usługi iego; tego ma p. didaskał koniecznie przestrzegać, aby niszcze nadaremnie próżnowaniem lat nie trawiły swych y Pan Bóg nie karał za to tego, na którego to zależy, iako gospodarzu, aby tego przestrzegał.

5) Podczas świąt uroczystych nabożeństwa jutrzniego koniecznie powinien filax ordinować, aby szkołę zamkał y żadnych szewczyków, krawczyków do szkoły nie puszczał, tylko pauperów a chłopczyków mieyskich zagrzejc się, a ieżeliby który z rzemieśniczków był tak zuchwały, aby gwałtem do szkoły wdzierał się dla swywolę, tedy co przedzey dać do cerkwi wiedzieć im. p. dozorcy szkolnemu, albo któremu kolwieck z ich im. p. braci.

6) Niszcze po wieczernią koniecznie mają przed obrazem Panny Przeczystej „za wsich mołyszisia“ co dzień odspiewywać.

7) O muzykie powinien się koniecznie postarać, iako najpilniej basista aby był z dobrym głosem a pomiernym, dyskancisty z iako nay-wdzięczniejszemi głosami, tak alcista y tenorzysta, a dyskancistów aby dobrze prowidował, żeby przez niedostatek który . . . nie uciekł.

8) Podczas ten, kiedy na chórze „irakteni” spiwać będzie, aby na kryłosie takowego odznaczył, który dobrze na głos y „podoben” będzie spiwać umiał y przestrzegł tego, aby konfuziey nie było.

9) Swicy aby pomiernie robił, żeby ludzie nie umykali.

10) Mieyskie dzieci podczas kazania, aby stali ordine przeciwko cathedry, a w szkole, aby szedszy się dzieci, od Pana Boga naukie zaczynali, wprzód modlitwy odprawiały, potym do nauki, do tego dosłużenyja swicami od cerkwi naznaczą koniecznie.

11) W lecie pauperowie mają tylko do godziny w noc z wierszami chodzić, a po godzinie w noc aby koniecznie cwintar był zamknięty, a któryby po godzinie w noc przyszedł, takiego karać, a z wyrostków któryby zabawił się, tego dać nad clave im. p. prowizorowi. Zimie zasie mają czas do trzeciej godziny w noc, a po trzecię godzinę ma być cwintar zamkniony koniecznie.

W których punktach że się ma in toto zachować ręką własną mają podpisuię się.

Theodor Rurkiewicz
dydaskał lwowski.

m. p.

Львовскій Ставрополіїаиниї архивъ, связка XXV.

CLXXII.

1586 года. Какой то грекъ, желающій получить мѣсто учителя во Львовской школѣ, представляетъ братству планъ своего обученія.

‘Αρχὴ σοφίας φόβος Θεοῦ καὶ ἡ τοῦ θανάτου μελέτη. Ἐπει τοινιν καὶ οἱ ἐν λεοπόλει τιμιώτατοι καὶ χρησιμώτατοι ἀρχοντες, θείως ζῆλῳ κινούμενοι τὴν σοφίαν ἡγάπησαν, καὶ πολλὴν σπουδὴν καὶ ἀγάπην δεικνύουσιν εἰς τὴν σοφίαν καὶ εἰς τὴν μελέτην καὶ μάθησιν τῶν ἔλληνικῶν γραμμάτων, εἰ καὶ γλώττῃ καὶ γράμμασι οἰοθεῖσις ἐκ φύσεως ὅντες· οὐδεν διδασκαλεῖν φύσιδόμησαν, καὶ σρχὴν σὺν Θεῷ ποιήσαι βούλονται, καὶ πάντες προθυμούμενοι

άκούσαι βούλονται, σίαν πολιτείαν διάγει τὸ σχολεῖον, καὶ οἷον καρπὸν κτῆσαι μετὰ τὸν πόνον. Ήλήν πρῶτον αὐτοῖς φιλέγγομαι, πῶς ἐδιδάχθην παρὰ τῶν ἡμετέρων διδασκάλων, τοῦ τε σοφωτάτου κύρῳ Δαμασκηνοῦ, τοῦ χρηματίσαντος μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἀρτῆς, καὶ παρὰ τοῦ σοφωτάτου κύρῳ Ματθαίου, ἀνδρῶν ἐναρέτων καὶ ὁρθοδόξων, καὶ παρὰ τῆς καθολικῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου κύρῳ Ἰερεμίου. Διδάξαι τοὺς παιδας αὐτῷ πρῶτον τὴν ἀνω φιλοσοφίαν τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον, καὶ τὸν ἔχητε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ύμιν· δευτέρου τὴν προσήκουσαν ἀγάπην καὶ εὐλάβειαν πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτῶν, καὶ πρὸς πάντας τοὺς μείζονας καὶ ἀδελφοὺς ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ· τρίτον τὴν μελέτην τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τῆς διαλέκτου. Ηρός ταῦτα ἐντελλόμεθα τοὺς γονέας τῶν παιδῶν ἔχειν προθυμίαν ἐν τῷ διδασκαλεῖῳ, ὥστε προθύμως πέμπειν τοὺς παιδας ἐν τῷ διδασκαλεῖῳ καθ' ἐκάστην ἀπαρατέπτους, καὶ μὴ ῥαθύμως τῇ ἀμελῶς (τὸ) ἑσπέρας ἀγειν τὸν καιρὸν ἔγως δὲ ἀσκόνως ὅφειλος διδάσκειν αὐτοὺς ἀπαρατήτως δύο ὥρας τὸ ταξίδι, οἷον δῆποτε μάθημά ἔστιν αὐτῶν ἐπιδεχόμενον. Ἄφοσ δὲ διδάξουσι αὐτοὺς πρωτόσχολοι καὶ κατὰ τάξιν ἐπιδειξονται διδάσκοντες αὐτοὺς τὰ παρὰ τῆμῶν λεγόμενα μετὰ φόρου καὶ εὐλαβεῖς ἄκρι ἐννάτης ὥρας. Ὁφειλούσι δὲ καὶ οἱ παιδεῖς ἔχειν πρὸς τοὺς πρωτοσχόλους φόρον οὐκ ὀλίγον καὶ εὐλάβειαν. Μετὰ δὲ τὴν ἐννάτην κατὰ τὸ εἰωθός τεγνολογίαν ποιήσομεν καὶ ἔτερα εὑχρηστα, οἷς ὁ καιρὸς διώσει ὥρας δύο. Ἐν δὲ τῇ παρασκευῇ μετὰ τὴν ἐννάτην λέγειν οἱ μαθηταὶ τὰ τῆς ἑβδομάδος ὅτα τὰ μαθήματα τὴν σύνταξιν· ἐν δὲ τῷ τοῦ οἰκείου ταχὺ λέγειν τὰ τῆς ὅλης ἑβδομάδος, καὶ πληρωθέντων τῶν μαθημάτων διδειν αὐτοῖς καθ' ἐκαστον σχεβατὸν θέματα, καὶ διερθύσωνται τὰ τῶν ἀντιστοίχων σφίλιματα. Καὶ ἐν διω τῷ οἰκείῳ ταχὺ οἱ παιδεῖς γάρ γράψωσι, καὶ γάρ μεταγλωττίσωσι τὸ θέμα εἰς τὸ ἑλληνικόν· τῇ δὲ δευτέρᾳ μετὰ τὴν ἐννάτην γάρ διερθύσω τὰ θέματα. Οὕτως οὖν, ως παρὰ τῶν ἡμετέρων διδασκάλων ἐδιδάχθην, καὶ φιλέγγομαι· ύμεις δὲ πάλιν λεξίτε, οἷον βούλεσθε, ἵνα τὸ εὐάρεστον γενηται Θεοῦ βοηθοῦντος.

Этото προектъ написанъ на листы бумаги, повидимому, въ рукахъ какои то братской книжки.

Львовскій Ставрополіяниин архивъ.

CLXXIII.

1589 года, 27 августа. Грамота патріарха Іеремія, въ силу которой Иванъ Красовскій, Георгій и Иванъ Рогатинцы освобождаются отъ запрещенного имъ входа въ церковь, предлагается имъ жить въ мирѣ съ владыкою Гедеономъ до его патріаршаго прїѣзда во Львовъ, съ повелѣнiemъ оставить монастырь св. Онуфрія подъ управлениемъ братства.

Копія листу братству Лвовскому отъ святѣйшаго господина патріарха з Красного Ставу присланного и изъ грецкого на рускій слово въ слово переведено и всюды, где рассказано и потреба есть вѣдати, розослано.

Іеремія милостію Божію архиепископъ Константинополя, новаго Рима и вселенський патріархъ.

Честніи чанове и набожніи священницы и вси христоименитіи люди во Лвовѣ! Сынове по духу нашего смиренія. Ласка, покой и милость от Бога нехай будет вамъ всѣмъ. Довѣдалисмы ся, ижъ владыка для давней злости, которую мѣль против братству, нерозумѣючи справѣ, ани ся заховал мирне, якъ ся заказало ему от нашего смиренія, якъ справедливе ходити и самой правдѣ послѣдовати, которая есть сам Христос. И ото еще распалил затрвожене и погоршene болшее. А такъ поки покорность наша сами телесне тамъ прибудем и миръ всѣмъ учиним,proto покорность паша заказуемо, абы Ioan Красовский и Георгий и Ioan, родныи братя, Рогатинцы и иныи от братіи Успенія Богородица нехай будуть прощени и благословени от Бога и абы мѣли незаборонный вход въ церковь. Такъ же и зъ владыкою мирно будучи до приезду нашего. А о монастыри святого Онуфрія, попеважъ якъ есмо слышали, ижъ не есть фундатарства наславнѣйшаго князя Василія, якъ намъ был оповѣлъ боголюбезный владыка вашъ, але есть митрополита Киевскаго, нехай будетъ, якъ и находится, при тыхъ рукахъ, при которыхъ нынѣ есть и до сего часу во упокой отъ владыки Лвовскаго, такъже и отъ ившихъ, поки тамъ выпытано будетъ съ полностю отъ нашей покорности и покажется правда. Такъ

а не инакъ нехай будетъ. И нехай благодать и безчисльная милость, и молитва, и благословеніе нашего смиренія со всѣми вами. Тотъ нашъ листъ патріаршии абы был читан в церквах в послухъ всѣмъ.

Мѣсяца августа къ дня индикта 6-го, року (149) п.д.-го. Самый листъ власною рукою святѣйшій патріарха писал и, подпи-савши, печат приложил.

Копія грамоты сей написана на бумагѣ въ листѣ, на ней бумажная печать, изображающая Успеніе Пр. Богородицы. На печати написано: Сia печа(ть) мещан Львовских о церкви успенія Б(огороди)ци. На оборотѣ: Сей листъ патриарший противъ листа владычего от патріарха не слушне взятого.

Львовскій ставропопіїаній архивъ.

CLXXIV.

1589 года, 27 авгуستа. Грамота патріарха Іереміи мѣщанамъ города Рогатина относительно разрѣшенія споровъ, возникшихъ между Рогатинскимъ братствомъ и владыкою Гедеономъ.

Іеремея милостію Божією архиепискомъ Константина града, новаго Рима и вселенскій патріарха.

Богобоиніи и добрѣпочтеныи панове вси, которыи найдуются въ мѣстѣ Рогатинѣ. Сынове по духу возлюбленіи нашей покорности, ласка, покой и милость нехай будет вамъ от Бога. Довѣ-далисмы ся, ижъ вашъ владыка Львовскій отлучилъ от церкви Феодора Грека и иных братіи его для якихъ причинъ. Протожпоки покорност наша прибудет телеснѣ до Львова дозрѣти того, маємо прощеного Феодора Грека зо всѣмъ братствомъ его и благословеного от Бога, нехай мае незаборонное хоженіе въ церковъ, въ покой живучи зъ боголюбезнымъ владыкою валімъ и изъ іншими, поневаж миръ есть от Бога, вражда же от диявола, для тогож мѣйте миръ. А гды приидемо до Львова, досмотримъ всего того и

упокоимо. Такъ ученѣте, а не инакъ. И нехай будет от Бога ласка и безчисленна милость и молитва, и благословеніе нашего смиренія нехай будет зо всѣми вами.

Мѣсяца августа ۲۳ дня индикта ۶-го.

То есть копія листу от святѣйшаго патріарха з Краснаго Ставу братству Рогатинскому присланого. А самий лист увес святѣйшаго патріарха рукою своею влостною писал и, подпісавши, печать притиснувъ, з котрого слово в слово з грецкого на руское переведено.

Грамота эта написана на бумагѣ въ листѣ.

Хировскій ставрополіанскій архивъ.

CLXXXV.

1589 года, м. октября. Грамота патріарха Іереміи, которою онъ требуетъ, подъ угрозою отлученія отъ церкви, явиться священнику Андрею въ Тарнополь 30 или 31 октября и дать объясненіе въ неисполненіи имъ приказаний патріарха, касающихся ставропигіального братства.

Ιερεμίας ἐλέφ Θεοῦ ἀρχιεπισκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ρωμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

Θεοσεβέστατε παπᾶ Ἀνδρέᾳ, ὁ φάλλων εἰς τὸν γάδον τῆς ἀγαλήψεως, κατὰ πνεῦμα ἀγαπητὲ σιετῆς ἡμῶν μετριότητος, χάρις εἴη σοι εἰρήνη καὶ ἔλεος ἀπὸ Θεοῦ. Γίνωσκε, ὅτι τινὲς ἀπὸ τῆς ἀδελφότητος τῆς κοιμήσεως ἀνήγεγκαν ἡμῖν, ὅτι ἀφ' οὗ ἔγραψε πρὸς ὑμᾶς ἐκκλησιάζειν καὶ σύγιαζειν τοὺς ἀδελφούς τῆς κοιμήσεως, ἔως οὗ καὶ ἡ μετριότης ἡμῶν παραγενήσεται εἰς Λεσβίαν καὶ θεορήσει τὰς ὑποθέσεις, σὺ δὲ οὐδὲν ἀδόλως ἐφρόντισας περὶ τοῦ ἡμετέρου πατρι- αρχικοῦ γράμματος, ἀλλὰ τινὲς ἐκ τῆς εἰρήνης ἀδελφότητος τῆς κοιμήσεως καλέσαντες τὴν ἀγιοσύνην σου ἐπελθεῖν καὶ μεταδοῦναι αὐτοῖς τῶν μυστη- ριῶν, ὡς χριστιανοῖς, οὐκ ἐπῆλθες, ἀλλ᾽ ἐπρετίμησας τῆς κακῆς ρου γνώμης τῆς ἡμετέρας ἀποφάσεως· δια τοῦτο ἐξ ἀποφάσεως, τῇ τριάκοντα τοῦ πα- ρόντος μηνός, ἀπροφασίστως ἐλθεῖν εἰς Τεργόπολιν δοῦναι ἀπολογίαν, ἢ εἰς τὴν τριάκοντα μίαν· ἂν δὲ ἀλλως ποιησῃς, ἔσο ἀργὸς πάσης ἱεροπραξίας. Καταφρονῶ δὲ καὶ τῆς ἀργίας, καὶ ἀφωρισμένος παρὰ Θεοῦ καὶ ἀσυγχωρητος καὶ ἀλυτος μετά θάνατον, πανοικὶ ἐν τῷ αὐτῷ βάρει τοῦ ἀφορισμοῦ ἔστωσαν

καὶ δοσι εἰρουσι σὲ διὰ ιερέα. Ἀλλὰ σύδε αὐτὸς ὁ ἐπίσκοπος Λεοβίου ἐγένετο
ἀδειαν δοῦναι σοι συγχώρησιν ἐν βάρει ἀργίας καὶ ἀφορισμοῦ, ἵνας οὐ ποιή-
σῃς, ως γράφω καὶ λάβης συγχώρησιν οῦτω καὶ μὴ ἀλλως, ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ
χάρις εἰη μετὰ τῆς ἀγιοσυνῆς σου.

Ἐν μηνὶ (Μ. ΙΙ.) ὀκτωβρίῳ ἴγδικτιῶνος γ.

Грамота эта написана на бумаге в листья, на ней восковая
печать и собственноручная подпись патриарха.

Львовский ставропигиальный архив.

CLXXVI.

1589 года, 6 ноября. ПОСЛАНИЕ ПАТРИАРХА ЕРЕМИИ КЪ ЕПИСКОПАМЪ,
ШЛЯХТЪ, ЧИНОВНИКАМЪ, ДУХОВЕНСТВУ И КО ВСЕМУ НАРОДУ ВОСТОЧНОЙ ЦЕР-
КВИ, О ВСПОМОЩЕСТВОВАНИИ ЛЬВОВСКОМУ БРАТСТВУ ДЕЯНЬЯМИ, КОТОРЫМИ ОНО
МОГЛО БЫ ВЫКУПИТЬ ЗАЛОЖЕННЮЮ У НѢКОЕГО ЕВРЕЯ ТИПОГРАФІЮ ИВАНА
ФЕДОРОВА И ОБНОВИТЬ СВОЮ СТАРУЮ, УГРОЖАЮЩУЮ ПАДЕНИЕМЪ, ЦЕРКОВЬ.

Ἔρεμίας ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως γένες Ῥώμης
καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

Οἱ διπλαγαθοῦ εὐρισκόμενοι θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι, ἐνδιδότατοι καὶ
περιφραγέστατοι κανεῖχι, τιμιωτατοι καὶ ἐκλαμπρότατοι βοηθόδοι, χρησιμώτατοι
σταρότατι, θεοσεβέστατοι πρωτοπαπαὶ, χρησιμώτατοι πατέρες ταῖς
στατοῖς ιερεῖς, καὶ ἀπικεῖται δὲ τοῦ Κυρίου χριστῶνυμος λαός, οὗτοι κατὰ πνεῦμα ἀγα-
πητοὶ τῆς ἡμῶν μετριότητος χάρις εἰη ὑμῖν ἀπαυγανεῖσθαι καὶ ἔλεος ἀπὸ
Θεοῦ. Πρὸς ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ ἔρχονται τῆς κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἀπὸ τοῦ
Λεοβίου, οἱ δοποῖοι ἐγενούνται τῆς κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου στάμπαν ἐκ τῶν γι-
ρῶν τοῦ ἐβραίου, τὴν ἔβαλεν ἐνέχυρον δὲ Θεοδωρος ὁ Μοσχοβίτης, καὶ ἀνα-
κατινέσαι καὶ τὸν γαστὸν τῆς κοιμήσεως τῆς θεοτόκου σεσαμθρωμένον ὅντα καὶ
πτωσιν ἀπειλοῦντα. Καὶ δεξιαύθε αὐτοὺς ἐλαφρῷ τῷ πρόσωπῷ ἀπατίως, καὶ ἐπι-
δοτε πρός αὐτοὺς τὴν πρέπουσαν ἐλεημοσύνην καὶ βοήθειαν, ἕκαστος κατὰ τὴν
ἀγαθὴν αὐτὸν προσαΐρεσιν ἐκ τῶν ὑπαρκόντων αὐτοῦ, ἵνα ὡν ἡμῖν ὁ μεγαλό-
δωρος καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς ἡμῶν ἐδωρήσατο, ἵνα αὐτοὶ μὲν ἐκ τῆς ὑμετέ-
ρας ἐλεημοσύνης καὶ βοήθειας διηγηθῶσιν ἐξελεῖν τὴν στάμπαν παρὰ τοῦ
ἐβραίου, καὶ ἀνακατινέσαι καὶ τὸν γαστὸν τῆς κοιμήσεως τῆς θεοτόκου· ὑμεῖς;

δὲ οὐ μόνον τὸν μακαρισμὸν ἔξητε κατὶ τὴν κυριακὴν φωνὴν τὴν φάσκουσαν, μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθῆσονται, αλλὰ καὶ τὸν μισθὸν λήψησθε ἑκατονταπλασίονα παρὰ τοῦ ἐλεήμονος Θεοῦ ἐν τε τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐραγῶν. Ποιήσατε τοῖνυν, ως γραφομεν, καὶ μὴ ἀλλως, ἵνα καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἀπειρον ἔλεος, καὶ ἡ εὐχὴ καὶ ἡ εὐλογία τῆς ἡμῶν μετριότητος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

ἐν μηνὶ σ', νοεμβρίῳ ἵνδικτιῶνες γ'.

Грамота эта написана на бумаге въ листъ, на ней восковая печать и собственноручная подпись патриарха.

На оборотѣ грамоты: Literae commendatiae Ieremiae patriarchae pro expetenda elemosina in aedificationem ecclesiae et exemptionem pignoris originales. — Патриарха Йеремии на милостиню лист.

Львовскій ставрополіїаній архивъ.

CLXXVII.

1591 года, м. мая. Грамота патриарха Йеремии Кіевскому митрополиту, содержащая предписание ему не рукополагать въ Переяславльскіе епископы племянника умершаго епископа (Арсенія Брылинскаго), а также указание, кого вообще слѣдуетъ рукополагать въ епископы.

Іеремія Божією милостію архиепископъ Константинополя, новаго Рима и вселенскій патриархъ.

Преосвященный митрополите Киева пречестный и экзархъ Россіи и Галича, въ Святомъ Дусѣ възлюбленне брате и съслужителю нашего смѣренія! Благодать буди тебѣ, миръ и милость от Бога. Принесеся пред нас по случаю от само обывателей пановъ премышлян, моляще нас, да дамы изволеніе святини ти рукоположити сыновца умершаго епископа премыскаго, груба суща и младу имѣюща жену, не достойна суща сана святыни, сего ради да не дерзнеши рукоположити его въ епископи под тяжестію

упражненія и отлученія неразрѣшна и вѣчна. Но найпаче ниже сего, ниже таковых да рукополагаєши по исповѣданію твоем, еже сътворилъ еси, и по грамотѣ съборнѣй, юже посылаю къ архирейству ти; подобает ти тако творити и ни како хиритоничай человѣкъ недостойныхъ, или втору имущихъ жену, но священноівокъ и игуменовъ и архимандритовъ. Тако и не иначе твори и дабы Божія благодать была съ святынею ти.

Мѣсяца мая индиктіона ۷-го.

Эта грамота написана на греческомъ и русскомъ языкахъ на одномъ и томъ же листѣ бумаги, на оборотѣ котораго написано: „Конѣя листу патріаршаго до митрополита, якіи могутъ быти епископы. Слово въ слово съ греческого на словенъскное преложено въ школѣ Львовской“.

Львовскій ставропіїальныи архивъ.

CLXXVIII.

1595 года, 20 марта. Жалоба Львовскаго братства на Львовскій магистратъ, который воспрещаетъ братству, подъ страхомъ взысканія 30 гривенъ, во время служенія въ костелѣ Доминикановъ звонить на братской колокольнѣ.

Actum in castro inferiori Leop. feria secunda post Dominicam ramis palmarum quadragesimalem proxima a. D. 1595.

Do urzdu i akt grodzkich Lwowskich przyszedzsy oblicznie sławetny pan Iwan Kraszowski i Gabryel Jaroszewicz, mieszczańie Lwowscy, swem i wszystkiego bractwa Wniebowzięcia Panny Maryi duchownych i świeckich osób imieniem, świadczyli się na sławetnych ichmościów panów: pana burmistrza, na ten czas Jakóba Mieszkowskiego, i panów radnych Lwowskich, iż oni bez wszelkiego uważenia i rozmysłu, mając swój gniew dawniejszy przeciw nas narodu Ruskiego, przerzeczonych mieszkańców religii greckiej,

bractwa rzeczonego, sądy albo dekreta swoje ku szkodzie prawom i wolnościom naszym czynią, a mianowicie w sprawie, która była od konwentu Dominikanów o dzwonienie dziś podana, chcąc, aby w cerkwi naszej Wniebowzięcia Panny Maryi, a mianowicie w niedzielne albo święta jakie ku służbie Bożej, to jest ku mszy, nie dzwoniono pod peną trzydziestu grzywien, do tego też ich mosci panowie rajce sami, dokazując, mówili: abyście inszych czasów, to jest dni Wielkanocnych naszych, nie dzwonili, tak też procesyi z Bożem ciałem ze świecami zapalonymi i martwych waszych ze świecami i inszego wszelakiego nabożeństwa, to jest procesyi waszych, zabraniać wam chcemy i bronimy. Na to uczyniliśmy ichmościom odpowiedzi, że my w duchowne ceremonie w religii naszej będących ludzie świeccy nie wdawamy się i respondować oto (a zwłaszcza tu na ratuszu) ¹⁾ niepowinniśmy, ale duchowni nasze władają, a my za onymi, jako owce za pasterzmi, tak też za dzwonieniem do cerkwi, jak za procesyami i inszymi nabożeństwy, patrząc, chodzimy i odpowidać na takie i za takie rzeczy nie możemy, ponieważ nasi duchowni nam i władną, nam rozkazują, nas uczą i nam dzwonią; a co się tycze o dekrecie ojców Dominikanów, ożesz nowo słyszmy, do tego, iż o inszą krzywdę, a nie wiedząc przez kogo i kto kontrawertował, nie masz, tedy potem dopiero i tę przyczynę przypisano o dzwonienie bez naszej żadnej wiadomości i pozwolenia, co my szkodliwego wiedząc prawem, używaniem i wolnościom naszym, im się protestujemy. Do tego też tamże ojciec Michał, presbiter albo pop tejże cerkwi Wniebowzięcia Panny Maryi, jako namiestnik imścia ojca archiepiskopa, metropolita Kijowskiego i Halickiego, opowiedział się przez opatrznego Andrzeja Stratina, generała woźnego koronnego, że on chce tych to mieszkańców bractwo, jako rzeczeniom duchowieństwu należące, w prawie swym duchownym, albo sprawie tej należącym, intercedere, pokazać go chcąc, że nie na despekty złego, Boże uchowaj, bronimy, tylko

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

godnymy swe pewne według religii naszej, a zwłaszcza niedzielnej mszy i świąt, dzwonów i inszych obchodów czuwamy świętobliwie, według praw i wolności naszych duchownych, do tego pokazaliśmy dekret, uczyniony między jegomością xięzem arcybiskupem Lwowskim, a między wielebnym Gedeonem Bałabanem, władycą Lwowskim, o pokój z duchownymi naszymi, którymi nie my, ale oni nami rządzą. Ale panowie rajce, nic nie bacząc ani na mnie i na odpowiedzi, ani na obrony nasze, do więzienia pięć mężów, mieszkańców osiadłych, wsadzić kazali i grzywien trzydzieści płatnych rozkazali, nie przyjawszy naszych excepcyi, apelacyi do dworu jegomości nie dopuściwszy. Et in verificationem praemissorum statuerunt coram officio castrensi Leopoliensi ministerialem regni generalem providum Andream Stratinium de Leopoli officio cum nobilibus Joanne Strzałkowski et Stanislao Młyński, qui hic personaliter statuerunt, in vim rellationis sua fidelis, sane, publice recognoverunt, quod hodie fuerunt in praetorio Leopoliensi, et hac causa per partes superius nominatas occasione suprascriptorum instituta fuit, eaque omnia modo supra nominato acta et gesta sibique protestata esse, officio praesenti retulerunt. De quo eam rellationem fecerunt.

Львовскій магістратскій архівъ, фасиу. 219, № 7.

CLXXIX.

1600 года, 12 января. Предписаніе короля Сигизмунда III Львовскому магистрату явиться въ королевскій судъ по жалобѣ русскихъ ремесленниковъ на притѣсненія, дѣлаемыя имъ поляками, и принужденія принять римско-католическую вѣру.

Sigismundus III, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniaeque nec non Svecorum, Gottorum, Vandolorumque haereditarius rex. Vobis famatis proconsuli, consulibus civitatis nostrae Leopoliensis, quorum

omnium et singulorum nomina et cognomina hic pro expressis et insertis habere volumus, ex eisdem officiis bonisque vestris in genere omnibus, mandamus generalibus coram nobis iudicioque nostro Varsaviae, vel ubi tunc cum curia nostra feliciter constituti fuerimus, a positione praesentis citationis nostrae in quatuor septimanis, sese continue et mediate subsequentibus, ad instantiam famatorum artificum omnium et singulorum Ruthenorum, in et extra civitatem nostram praedictam Leopoliensem habitantium ritus graeci, quorum itidem omnium et singulorum nomina et cognomina hic pro expressis et insertis habere volumus, personaliter et peremptorie compareatis, qui vos citant propterea: Quia vos eorundem officiorum vestrorum immemores, virtute quorum iustitiam promptam et indillatam unicuique praestare tenemini et estis adstricti, eisdem actoribus et unicuique ex ipsis in causis artificii illorum propriis, eosdemque partim in persona, partim etiam quo ad articia exercenda et expedienda concernentibus, iustum promptam et indillatam non praestitistis, idque de contuberniis et cechmagistris religionis catholicae cuiuslibet artificii et artis, iurisdictione civili subiectis. Quiquid cechmagistri et contubernia illorum, contra iura et privilegia eorundem artifica propria, usu antiquo et consuetudine continua firmata, praecipue vero contra decretum serenissimi Stephani regis, praedecessoris nostri, nec non proprium nostrum inter vos et magnificum Georgium Mniszek; palatinum Sandomiriensem et capitaneum nostrum Leopoliensem, illiusque praedecessores, capitaneos Leopoliensis, non ita pridem occasione susceptionis et incorporationis artificum subcastrenium ad contubernia illorum Leopoliensium prolat..., eosdem actores ritus graeci ad contubernia sua uti tenentur, ex vi et autoritate eiusvis decretorum superius specificatorum licet, specimina artificii sui contuberniis ipsorum officiorum suscipere nolunt, immo temere recusant et per omnia eidem decreto tam nostro, quam praedecessorum nostrorum, convenient, variisque iniuriis et gravaminibus eosdem artifices ritus graeci tam contubernales, quam subcastrenses, a contuberniis suis eosdem repellent,

contra ius et aequum omne praemunt et afficiunt. Denique sine praetextu eorundem officiorum vestrorum eorundemque intuitu, ex quodam zelo, uti praesumitur, religionis catholicae et in contemptum religionis ritus graeci, sartores, graecam fidem profitentes, ad simplicem quandam immo assertam quaerellam seu potius nudam cechmagistrorum artis sartoriae religionis catholicae, tempore certo, non ita pridem praeterito, videlicet sabbatho in crastino festi visitationis Beatissimae Virginis Mariae, anni proxime praeteriti, violenter per servos vestros civiles captivari fecistis, et ipsis in dicta causa, nulloque officiose obtento processu super iisdem, ipsos Ruthe-nos et sartores in turrim squalidissimam conieciatis et incarcerasti, in eisdemque carceribus eosdem per spatium unius diei detenuisti, ex iisdemque vinculis liberos fieri minime curasti, quovisque loco poena officii per vosmet ipsis, nescitur quo spiritu..... positque, per omnia satisfecerint, videlicet quilibet illorum per duos florenos persona sua persoluerit, prout et satisfecerunt, easdemque poenas vobis et arbitrium vestrum reposuerunt. Verum etiam eo vos minime contenti, unum ex eisdem sartoribus ritus graeci, nomine Lucam sartorem ob id, quod dixerit, prout carceres ita etiam et poenam minus iuste per vos officiumque vestrum ipsis inpositam esse, eundem, accepta ab eodem iudicio libitum vestrum, prout et ab aliis ipsis collegis, poena, videlicet duorum florenorum, in carceres squalidos denuo dedistis et conieciatis et in eisdem eundem eo usque detenuisti, quo usque ipse febri et morbo, ex eisdem carceribus contracto, vix vitam cum morte non commutaverit. Tertio, dum et quando cerdonibus ritus graeci cum cerdonibus religionis catholicae ex instantia eorundem cerdonum religionis catholicae coram officio vestro occasione quarundam rerum intercedebat, vos non solum decreta contra eosdem cerdones ritus graeci, obstantibus illorum exceptionibus et litis pendentia, tulistis, verum ab eisdem ad nos iudiciumque nostrum appellationibus interpositis, non detulisti et, quod maximum est, dum et quidem ipsi cerdones ritus graeci appellationi eius..... ad nos iudiciumque nostrum, ex vi

iuris contra praescripto admissibilem esse, deducebant, eoque nomine nostrum regium de admittendis appellationibus post curiam nostram regiam, nomine totius universitatis artificum ritus graeci, officiose offerebant, vos in contemptu super auctoritati nostrae regiae iuris praesenti vilipendium, eorundem Ruthenorum detrimentum, eosdem cerdones in carceres dedistis, eandemque ab eisdem vi et violenter extorsistis. Quarto: eisdem acta denegasti et extraditione extracatum ex eisdem actis praesentibus in forma autentica prohibetis, illorumque protestationes ad eadem acta officii rei publicae suscipere recusatis, et dum ipsi actores et quilibet ex ipsis, in causis et actionibus suis, se decretis vestris gravatum, ad nos iudiciumque nostrum provocat et appellationi interponit, eiusvis appellationes eisdem denegatis et carceribus ut ab eiusvis appellationibus ad nos iudiciumque nostrum interpositis ab mancipatis et poenis multatis. Demum: eosdem actores et quemlibet ex ipsis ad professionem religionis catholicae cogistis et compellistis, aliisque variis iniuriis et gravaminibus, quae vobis in termino advenienti specificabuntur et protestationibus, eo nomine factis per actores facienda praemissa in vilipendium super auctoritatis nostrae regiae iuris contemptum; ipsorumque denique actorum praeiudicium et non mediocre damnum. Quod sibi iidem actores contra vos taxant et aestimant decem millia florenorum in auro ungaricalium. Esto citamini ad videndum et audiendum ea omnia et singula termino vobis per actores latius obiei, obduci atque probari, idque, quod iuris fuerit, per nos iudiciumque nostrum et decrevi, vosque in decretis superius taxatis itaque personaliter ac peremptorie parituri, si quid ad vos de iure competit, responsuri. Datum Varsaviae, feria quinta post festum sanctorum Trium Regum, anno Domini millesimo sexcentesimo. P. Szczerbiczny.

(М. П.)

Львовський магістратський архів, фасц. 219, № 10.

CLXXX.

1621 года, 30 января. Король Сигизмундъ III подтверждаетъ грамоту Станислава Мнишка, старосты Львовскаго, данную послѣднимъ въ 1617 г., 20 февр. братству при церкви св. Феодора на право управлениія имуществою помянутой церкви сообразно съ завѣщаніемъ священника Иосифа.

Sigismundus Tertius, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mosoviae, Samogitiae, Livoniaeque etc... necnon Suecorum, Gotorum Vandalorumque hereditarius rex. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, productas coram nobis fuisse litteras papireas, polonico idiomate scriptas, manu generosi Stanislai Bonifacii Mniszek de Magna Kuncicze, capitanei Leopoliensis, subscriptas et sigillo communitas, ordinationem certam ultimae voluntatis per honorabilem p. Josephum ecclesiae s. Theodori, in suburbio Leopoliensi, Cracoviense dicto, factam et per eundem generosum capitaneum Leopoliensem approbatam, in se continentes, sanas, salvas, illaesas omnique suspicionis nota carentes. Supplicatumque nobis esse, ut easdem authoritate nostra regia approbare et confirmare dignaremur, quarum litterarum ea sunt verba: Stanislaus-Bonifacius Mniszek z Wielkich Kuncic, starosta generalny Lwowski etc. Wszem w obec y každemu z osobna teraz y na potym będącim wiadomo czinię, wiąwszy pewną sprawę y wiadomość od bractwa y od inszych ludzi czerkwie s. Theodora na przedmieściu Lwowskim, nazwane (sic) Krakowskie, w jurisdiccie moiei, iako nabożny Joseph pop, przerzeczony czerkwie dziedzic, przed lat piętnastą mniej albo więcej schodząc z tego swiata, opatrując napotym dobro tey czerkwie, testamentem swem takową onę ordinatię uczinił, iż ieźliby sin jego do popowstwa godnem był naleziony, bądź ktoru z czorek iego za popa zamąż poszła, tedy przy administraciei tego popowstwa ostac ma. A dwoigu z tego popowstwa po grziwien dwadziescia zaplacono bydz ma. A gdzieby ani sin do tego na popowstwo sposobny nie był y żadna z czorek za popa nie szła, prawo czerkiewne, własność, państwo y rząd y administracią tey czerkwie wiecznemi aby przy

bractwie ostawali, dawszi trojgu potomkom z tego popowstwa wszystkiego po grziwien dwadzieścia, o czim w testamencie iest szerszi opisano. A iż się to iuż pokazało, że sin tego nieboszczyka popa nietylko nie iest habilis na popowstwo, ale y złotrowawszi się, nad trzista złotych gruntow, do tei cerkwie należących, utracił, czorka też żadna w stan malazenski za popa nie iest oddana, y prawie do opustoszenia ta cerkiew sw. Theodora przyszła; chcąc tedy cerkwi tey przerzeczoney pomocz y przychilając się do testamentu tego nieboszczyka popa Josepha, cerkiew tę świętego Theodora z gruntami wszyskimi, do niey zdawna należącemi y niedawno nabytemi, których nieboszczyk Joseph pop w spokojnym używaniu do żywota swego beł (sic), bractwu tey cerkwie (w opi)ekę y moc teraz y napotym będącym p(oda)ie ze wszystkimi prawami pożytkami y czynszami tey cerkwie z dawną służącemi y nadanemi, którą mają y powinni będą rządzić y sprawować z dobrami jej wedle upodobania swego, iakoby chwała Boga im daliej tym więcej mnożila się y popa do rządzenia y odprawowania nabożeństwa oney podawać będą. A cokolwiek z dubr tey cerkwie należących sin nieboszczyka popa Iwan utyral, mają y powinni będą prawnie dochodzić, grziwien tylko sześćdziesiąt iemu y siostrom iego oddawszi y pokazawszi. Przi wolnościach też tey cerkwie zdawna nadanych, w iakich był nieboszczyk pop Joseph zachowany, to bractwo zachować obiecuie y na potomne czasy zachowani bydź mają. Na co wszystko daie temu bractwu teraz y napotym będącemu ten consens moi, pozwolając onym tego, aby dla większej wagi y pewności confirmatię sobie na to u krola jego mości wyiednali, do czego się ręką mą podpisuję y pieczęć przecisnąć rozkazałem. Działo to się we Lwowie, w poniedziałek przed świętym Mateuszem apostołem y evangelistą, anno Domini millesimo sexcentesimo decimo septimo. Stanisław Mniszek, starosta Lwowski m. p. Locus sigilli. Cui supplicationi benigne annuentes, litteras praeinsertas in omnibus punctis, articulis, clausulis et conditionibus approbandas et confirmandas existimavimus, prout approbamus et confirmamus praesentibus litteris nostris, volentes

easdem robur perpetuae firmitatis habituras. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscripta. Sigillum regni nostri appendi iussimus.
Datum Varsaviae, die XXX mensis Januarii, anno Domini MDCXXI,
regnorum nostrorum Poloniae XXXIV, Sueciae XXV anno.

Подпись короля.

Remigius Zaleski m. p.

Печать оторвана. Грамота написана на пергаментѣ, хранится въ церкви св. Пятницы во Львовѣ.

CLXXXI.

1637 года, 2 мая. Письмо Іеремію Тиссаровскаго, епископа Львовскаго, къ Ставропигіальному братству относительно готовности остальныхъ братствъ дѣйствовать за одно съ Ставропигіальнымъ.

Ереміе Тисаровский, милостію Божією епископъ Львовский, Галицкий и Каменца Подолскаго, єпархъ єрону Костантинопольскаго.

Сыномъ нашего смиренія о Светомъ Дусѣ, паномъ мещаномъ Львовскимъ, братству Успенія Пресвятая Богородица, миръ и благословеніе. На жаданія ваши(хъ) милостей завше готовъ естемъ, похвалающи старанія ваше о помноженю благочестия и о полезныхъ церкви Божій, и той листъ подпісалъ бымъ былъ и заразъ,лечъ зъ братствъ предмѣцкихъ братя, бывши, взяли собѣ то хотячи устне зъ (вашей милостями) въ томъ разговорѣ, который обещовалися въ каждомъ разѣ, где бы о благочестіе ишло, облегчалися предъ нами—епископомъ не отступовати, але ровне зъ вами ставати. Господу Богу и слова бл(аго)дати Его вручающи васъ.

Писанъ при столичной церкви светого великомученика Георгія, на горѣ, мая 2 (2), року 1637 (1637).

Власною рукою.

Сыномъ о Светомъ Дусѣ нашего смиренія паномъ мещаномъ Львовскимъ братству Ставропігія Патріаршаго, намъ зѣло возлюбленнымъ.

Львовский Ставропигіальний архивъ.

CLXXXII.

1649 года, 13 декабря. Король Янъ Казимиръ потверждаетъ квитанцію, выданную въ городскомъ судѣ братствомъ Львовскимъ тремъ старшимъ братчикамъ: Александру Прокоповичу, Михаилу Алуйзю и Константину Медзапетѣ.

Joannes Casimirus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masouiae, Samogitiae, Liuoniae, Smolensciae, Czernichouiaeque, nec non Suecorum, Gottorum Vandalorumque haereditarius rex.

Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis. Exhibitae nobis esse litteras papyreas, ex actis consularibus leopoliensibus authentice emanatas, continentem in se certas quietationes infrascriptas, sanas, saluas et illaesas omniq[ue] suspicionis nota carentes. Supplicatumque nobis, ut easdem authoritate nostra regia approbare et confirmare dignaremur, quarum de verbo ad verbum tenor sequitur talis: Actum Leopoli, feria sexta post festum visitationis Beatissimae Mariae Virginis proxima, anno Domini milleximo sexcentesimo quadragesimo quarto. Coram officio praesenti consulari leopoliensi comparentes personaliter famati Gabriel Langisz, Michael Aluisy, Constantinus Medzapeta et Alexander Prokopowicz, cives leopolienses, uti et tanquam confraternitatis, ad basilicam assumptionis Beatae Mariae Virginis ritus graeci, intra maenia ciuitatis istius stantem, fundatae, seniores, suo et aliorum confratrum eiusdem fraternitatis nominibus agentes, fundatae (sic), palam, publice libereque quietationes binas infrascriptas, coram officio castrensi leopoliensi per famatum Andream Strzelecki, ciuem leopoliensem, recognitas et ex actis eiusdem officii authentice emanatas, manu magnifici domini vicecapitanei leopolensis subscriptas et sigillo eiusdem officii castrensis communitas, sanas, saluas et illaesas, omniq[ue] suspicionis nota carentes ad actis praesentibus inserendum obtulerunt, in tenore verborum tali. Tenor

quietationis unius: Actum in castro inferiori leopoliensi, feria secunda post Dominicam Exaudi proxima, anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo quarto. Coram officio actisque praesentibus castrensis capitanealibus leopoliensibus personaliter comparens famatus Andreas Strzelecki, ciuis leopoliensis, sanus mente et corpore existens, foro suo quoquis competenti omissa et jurisdictione propria posthabita, praesenti autem castrensi capitaneali leopoliensi in se, posteros ac bona sua generaliter omnia, quo ad actum hunc attinet, beneuole assumpta, palam, publice libereque recognouit: Quia ipse inhaerendo literis sacrae regiae maiestatis mandati, authentice coram officio praesenti reproductis, videlicet manu eiusdem sacrae regiae maiestatis et generosi Thomae-Petri Bielecki subscriptis, sigilloque maioris cancellariae regni obsignatis, de actu et data illarum Varsaviae, die trigesima mensis aprilis, anno millesimo sexcentesimo quadragesimo proxime praeterito datis, tum etiam inhaerendo quietationibus manualibus ab anno millesimo sexcentesimo trigesimo septimo ad annum millesimum sexcentesimum quadragesimum, per se recognoscetem, occasione calculi, sibi recognoscendi per eos de toto facti et expediti,—famatos Michaelem Aluisii et Constantium Medzape, ciues leopolienses, seniores et aeconomos confraternitatis ecclesiae assumptionis Beatissimae Virginis Mariae ritus graeci, intra muros ciuitatis leopoliensis sitae, de perceptione summarum certarum, regestris manu eiusdem recognoscantis subscriptarum, prout eadem regestra suo in tenore latiora sunt specificata, ob plenariam in toto mandato sacrae regiae maiestatis et sibi recognoscendi satisfactionem, quietat, emittet et liberos facit. Quietationes easdem manuales, modo praemissa factas, approbat, confirmat et ratificat sibi suisque posteris, ratione praemissorum, imponendo silentium perpetuum. Ex actis castrensis capitanealibus leopoliensibus extractum. Georgius Mrozowicki de Mrozowice vicecapitaneus leopoliensis m. p. Locus sigilli. Correxit Wierzbowsky. Tenor quietationis alterius: Actum in castro inferiori leopoliensi, feria secunda post Dominicam Exaudi proxima, anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo

quarto. Coram officio actisque praesentibus castrensis capitanealibus leopoliensibus personaliter comparens famatus Andreas Strzelecki, ciuis leopoliensis, sanus mente et corpore existens, foro suo quo quis competenti omisso et jurisdictione propria posthabita, praesenti autem castrensi capitaneali leopoliensi in se, posteros, ac bona sua generaliter omnia, quo ad actum hunc attinet, beneuole assumpta, palam, publice libereque recognouit: Quia ipse, inhaerendo litteris sacrae regiae maiestatis mandati, authentice coram officio praesenti reproductis, videlicet manu eiusdem sacrae regiae maiestatis et generosi Petri-Thomae Bielecki subscriptis, sigilloque maioris cancellariae regni obsignatis, de actu et data illius Varsaviae, die trigesima mensis aprilis, anno millesimo sexcentesimo quadragesimo proxime praeterito datum, tum etiam inhaerendo quietatione manuale, per se recognoscementem, occasione infrascripta, facta,—famatum Alexandrum Prokopowicz, ciuem leopoliensem, de venditione librorum variorum idiomate ruthenico typographorum, de perceptione summarum pro iisdem libris et redditionis aeconomis videlicet famatis Constantino Medzapeta et Michaeli Aluisii, tum auctione apparatorum ecclesiasticorum ad aedes ecclesiae assumptionis Beatissimae Mariae Virginis ritus graeci in ciuitate leopoliensi iuxta regestra per se recognoscentes subsequi, prout eadem regestra suo in tenore latiora sunt specificata, ob plenariam in toto occasione praemissorum ...tilam satisfactione, quietat, emittit et liberum facit. Quietationes easdem manuales, per se recognoscementem ab anno millesimo sexcentesimo trigesimo sexto ad annum millesimum sexcentesimum quadragesimum factas, approbat, confirmat et ratificat, perpetuum sibi suisque posteris ratione praemissarum imponendo silentium. Ex actis castrensis capitanealibus leopoliensibus extractum. Georgius Mrozowicki de Mrozowice, vicecapitaneus leopoliensis m. p. Locus sigilli. Correxit Wierzbowski. Post modum iidem supranominati offerentes alias quietationes manuales binas, unam per confratres supra(di)ctae confraternitatis juniores connotatam, et sigillo confraternitatis suae usitato communitam, alteram vero per famatum Romanum Strze-

lecki, ciuem leopoliensem et eiusdem confraternitatis confratrum, ratione calculorum, per supra nominatos offerentes ex administratione prouentuum, eandem confraternitatem concernentium, expeditorum, idiomate ruthenico conscriptam. Utrasque manibus eorundem propriis subscriptas, ad actis officii praesentis itidem ingrossandum et per officium hocce approbandum exhibuerunt, serie verborum infra sequenti. Tenor quietationis tertiae: My wszyscy, niżey podpisani, bracia młodsi bractwa religiey greckiey w mieście Lwowie przy cerkwi tytułu wniebowzięcia błogosławioney Panny Mariey, społecznie zeznawamy tym pismem y quitem naszym, które mieć chcemy, aby tak ważne było, jako y gdyby przed urzędem iakiemkolwiek przez nasze znane było, iż my, mając opisane porządki nasze prawami, od zwierzchnosci pasterzów nam świętobliwie nadanemi, iako y od naiasniejszych świętey pamięci królów polskich y terazniejszego pana miłościwego, nam szczęśliwie panującego, approbowanymi, tak strony słuchania rachunków starszych naszych, iako y electiey odprawowania, podług których po wszystkie przeszłe lata, aż do tego czasu zachowaliśmy sie y pilnie przestrzegamy, iakoby pomnożenie chwały Bożej rosło, y całość dóbr cerkiewnych nienaruszonie zachowana zawsze była, rachunki y electia zwyczajnego swego czasu odprawowały się; y lubo to w roku tysiąc sześćsetnym czterdziestym, za wyniesieniem mandatu od jego króleskiej mości, bez wiadomości nas bractwa, przez sławetnego Andrzeja Strzeleckiego, słuchanie rachunków od starszych przed nami było, y electia zwyczajnie odprawowała się, y quity na to przez deputowanych przy podpisach na rejestraach zaszły, jednak, ponieważ y tego roku—tysiąc sześćsetnego czterdziestego czwartego, za wtory raz wyniesieniem, bez consensu y wiadomości nas młodszey wszystkiej braciey, mandatu od jego królewskiej mości pana naszego miłościwego przez sławetnego Romana Strzeleckiego y za iego samego prywatnym tylko udaniem popędliwym, przyjść do tego musiało, czego przed laty nie bywało, że y teraz który niedziele po świętach Wielkiej Nocy ruskiej ciż starsi bractwa na tymże starszeństwie zachowani, na imię: sławetni

Gabryel Langisz, Michał Aluizy, Alexander Prokopowicz, Konstanty Madzapeta znowu według opisanego mandatu od roku tysiąc sześćsetnego trzydziestego trzeciego, y po zmarłym starszym Hrehorym Romanowiczu (oprócz tylko trzech lat, za które wyżej przerzeczony Andrzej Strzelecki, iako także mandatarius onych słuchał¹⁾), aż do tego roku tysiąc sześćsetnego czterdziestego czwartego y czasu, zupełnie rachunki, porządnie opisanemi regestry perceptorum et distributorum produkowanemi, specialiter przed nami bractwem y przy nas pomienionemu Romanowi Strzeleckiemu, mandataryuszowi, z wielką pilnością y iterowaniem odprawowali y czynili, z których euidentissime pokazało sie tak na gruntach przymnożenie dóbr cerkiewnych, wielka ozdoba w samey cerkwi, iako y około murowaniem y przyczynieniem wystawienia z pochwałą gmachów. Prosili tedy nas młodszych bractwa przerzeczeni starsi, aby ponieważ iusz rachunki oddali y klucze nam położyli, abyśmy pismem naszym świadcznym generaliter quitowali. A iż zdała się nam wszystkiem słuszna bydz ich prozba y dosyc we wszystkiem od niech sie stało, przeto my bracia młodzi niżey podpisani, wdzięcznie y zgodnie przyiąwszy to sprawowanie rządu—starszeństwa po te wszystkie lata y czynienie dostateczne rachunków od roku tysiąc sześćsetnego trzydziestego trzeciego, aż do tego roku tysiąc sześćsetnego czterdziestego czwartego y czasu po Wielkiey Nocy, według mandatu jego kroleskiej mosci, przez przerzeczonych starszych, którym y publice przystoynie podziękowawszy, naprzod przez deputowanych przez nas, przy pomienionym Romanie Strzeleckim mandataryusu, na regestrach perceptarum et distributorum produkowanych przez starszych rękami podpisalishmy się, potym y przy zebraniu nas wszystkich tym osobliwym kwitem naszym brackiem, który takiey wagi mieć chcemy, iako gdyby przed urzędem, albo aktami mieyskimi zeznany przez nas był, przerzeczonych starszych sławetnych Gabriela Langisza, Michaela Aluisego, Alexandra Prokopowicza, Konstantego Medza-

¹⁾ Вѣ подлинникѣ скобки.

pethę y inszych z braciey, szafunek maiących, z oddania statecznego y porządnego rachunku, y z przymnożenia dóbr cerkiewnych, y dość uczynienia, według mandatu jego króleskiej mosci pana naszego miłosciwego, quituiemy y wolnemi iuż onych od powtarzania tego ponowionego rachunku przed nami bractwem, przy pomienionym Strzeleckim mandataryusu, potomnemi czasy czyniemy, in forma quietationis, quam firmissima. Bronić też onych personami swemi, gdy tego potrzeba ukaże, od wszelakich impedimentow, person y u każdego prawa, względem tych odprawionych rachunków, submit-tuiemy się y powinni będąc. Co dla lepszej pewności y zmocnie-nia tego quitu rękami własnemi podpisuiemy się y pieczęć naszą braterską przycisnelismy. Dan na gruncie bratskim, przy cerkwi mieyskiej lwowskiej, miesiąca maia dwudziestego czwartego dnia według starego, roku Pańskiego tysiącnego sześćsetnego czterdziestego czwartego. Andrzej Strzelecki, ręką własną. Joannes Koronka manu propria. Joannes Hrehorowicz, ręką własną. Paweł Gromie-wicz. Hrehory Sienkowicz. Michał Sloska, ręką własną. Locus sigilli. Tenor quietationis quartae ex idiomate ruthenico in polonicum ver-sae: Zeznawam, komu o tym wiedziec należy, iż ia niżey podpisany słuchałem rachunkow przy bractwie mieyskim lwowskim po zmar-łej ręce nieboszczyka pana Hrehoria Romanowicza, iako na onczas starszego przy cerkwi, od roku tysiąc szescsetnego trzydziestego trzeciego do roku tysiąc szescsetnego trzydziestego szóstego, dwóch panow starszych brackich: pana Gabryela Langisza y pana Ale-xandra Prokopowicza, którzy teraz przy smierci onego stateczny rachunek z wwiązkow y szafunkow, przez onego regestrowany, uczy-nili y wykonali we wszytkim. Przeto przy bractwie mianowanym y ia kwitem moim ręcznym pomienionych starszych kwituię y na to się ręką moją podpisuię. Pisan we Lwowie, na gruncie cerkiewnym, roku Bożego tysiąc szescsetnego czterdziestego czwartego, miesiąca maia dnia czternastego. Roman Strzelecki, ręką własną. Andrzej Strzelecki, ręką własną. Iwan Afendyk, ręką własną. Matfey Fedo-

rowicz. Ja Wasili Leonowicz, ręką własną. Post quarum quietationum modo quo supra reproductionem, supra specificati offerentes, personaliter stantes in et contra famatum Romanum Strzelecki ratione traductionis suae et calumniae, tam coram sacra regia maiestate domino domino suo clementissimo, quam coram officio praesenti consulari leopoliensi, sibi irrogatae aliarumque praetensionum et iniuriarum, loco et tempore competentibus specificandarum ac deducendarum solemniter protestati sunt, offerentes se praemissas omnes iniurias, jure mediante, cum eodem Romano Strzelecki agendo, in foro praesenti consulari leopoliensi vindicaturos, hac sua protestatione ad praemissa mediante. Deinde hi iidem supra nominati seniores statuerunt nobilem Basilium Krolikowicz, ministerialem regni generalem, petentes relationem infra positarum per eundem fieri; et in continentis coram eodem officio personaliter constitutus is idem ministerialis regni generalis cum sua eidem officio bene notus hanc suam relationem veram ac fidelem, eandem in scriptum paratum redactam produxit de tenore sequenti. Tenor relationis: Byłem w przeszły poniedziałek, to iest po nawiedzeniu Panny Mariey, w poszrodku zebrania wszystkiego bractwa religiey greckiey tu w mieście przy cerkwi, na instancyą sławetnych panow: Gabriela Langisza, Michała Aluisego, Konstantego Medzapety y Alexandra Prokopowicza, gdzie, przy obecnosci mey, na pierwsze pytanie w głos pana Gabriela Langisza odpowiedzieli wszystkie bractwo, iż we wszystkiem dosyć się stało według opisanych punktów w mandatach krola jego mosci od panow starszych, bo nietylko rachunki statecznie oddali, ale y klucze wszystkie nam młodszym oddali y przy nas są, także y rząd z siebie iuż złożyli i opowiedzieli nam, abysmy, według praw brackich postępując, electiey czas złożyćwszy, onę, nie mieszkając, odprawili. Na wtore pytanie odpowiedzieli, że iuż w niwczym nie zostali winni cerkwi y nam bractwu y nic przy sobie nie zostawili, ale zostali we wszystkim prawi, y dla tegoż daliśmy iem kwit nasz bracki z podpisami naszemi y pieczęcią bracką. Na trzecie pytanie powie-

dzieli, żesmy nie zleciли czynić panu Romanowi żadney protestatietey na panow starszych takiey opaczney, iako nam okazowano, bo wed-ług mandatów jego krolewskiej mosci nam bractwu roskazano ra-chunki czinic, y mysmy przy onym słuchali, my też, gdybysmy co baczyli bydz ieszcze podeyzrzanego, nie dałibysmy iem byli kwitu, y dawno by się iuż była electia (choc i ey w mandatach nie masz) ¹⁾ odprawiła, tylkosmy to, w nadzieie między onemi dokonczenia, iesli może bydz przez zgodę sprawy umorzenia, zwłoczyli, gdyż przy nas młodszych, według praw naszych, wolna electia inszych starszych zostaie. Co usłyszawszy wyżey pomienieni p. p. starsi przeszli, oswiad-czyli to mną wszytko woznym y protestowali sie tam-że przedemną na przerzeczonego pana Romana Strzeleckiego o potwarną traductią w iego protestacyach y na occiwe ich nastepowanie, chcąc z niem o to wszytko, według przeszło zaniesionych swych pratestacyi czasu pewnego, prawnie czynić, y prosili mie, abym to wszytko przez rela-cyią moię zeznał, iakosz teraz to zeznanie moie, dla pamięci napisawszy na tey karcie, do urzędu tutecznego y akt na requisycią tychże zanoszę y podaię, że tak, a nie inaczej, było. Et officium praesens consulaire leopoliense tam quietationes suprascriptas, quam protestationem et relationem insinuatas suscepit et in quantum ju-ris est approbavit actisque suis inseri permisit. In cuius rei fidem sigillum officii consularis leopoliensis praesentibus est subappressum. Ex actis officii consularis leopoliensis. Bartholomeus Zimorowic, ci-uitatis leopoliensis notarius. Locus sigilli consularis leopoliensis. Nos itaque supplicationi eidem benigne annuentes praeinsertas literas in omnibus earum punctis, clausulis, articulis et conditionibus ap-probandas et confirmandas esse duximus. Ut quidem in quantum iu-ris est, approbamus et confirmamus hisce literis nostris, decernentes easdem debitae et inuiolabilis firmitatis robur obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni

¹⁾ Въ подлинниѣ скобки.

communiri iussimus. Datum Varsauiae, die XXXI mensis decembris, anno Domini MDCXLIX, regnorum nostrorum Poloniae et Sueciae anno primo.

Joannes Casimirus rex.

m. p.

(M. II.).

Approbatio certarum quietationum ciuibus leopoliensibus ratione praetensionum priuatarum.

Albinus Kadzidłowski, secretarius regis maiestatis.

Calculatio ad mandatum regium expedita per confraternitatem subsecuta et per serenissimum Casimirum regem Poloniorum approbata.

NB. necessarium.

Львовский Ставропигиальный архив.

CLXXXIII.

1659 года, 17 июля. Утверждение королемъ Яномъ Казимиромъ приговора Львовского магистрата, по которому Ставропигиальное братство освобождено отъ опекунскихъ обязанностей въ отношеніи частнымъ лицамъ.

Joannes Casimirus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mosouiae, Samogitia, Liuoniae, Smolensciae, Czerniechouiaeque, nec non Suecorum, Gottorum, Vandalarumque haereditarius rex.

Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis. Oblatas esse ad acta metricae regni cancellariae nostrae maioris literas infrascriptas tenoris talis: Joannes Casimirus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masouiae, Samogitia, Liuoniae, Smolensciae, Czerniechouiaeque nec non Suecorum, Gottorum, Vandalarumque haereditarius rex.

tarius rex. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, uniuersis et singulis: Quod quemadmodum nobilis ac spectabilis magistratus ciuitatis nostraræ leopoliensis, famatos seniores fraternitatis graecæ, ad ecclesiam ruthenicalem tituli assumptionis in coelum Beatissimæ Mariae Virginis, intra muros ciuitatis sitam, fundatae, a tutella certa vidu(æ), liberorum ac bonorum famati olim Emmanuelis Giergiewicz, graeci ciuis leopoliensis, decreto suo inter easdem partes, feria secunda postridic festi nativitatis s. Joannis Baptistæ, anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo septimo, ex contrauersiis lato, liberos pronuntiauit. Ita nos quoque, ad supplicacionem eorundem seniorum confratrum, per certos consiliarios nostros factam, hoc idem decretum nobilis ac spectabilis magistratus ciuilis leopoliensis in omnibus ac singulis illius introcontentis approbantes, confirmantes et ratihabentes esse duximus, prout praesentibus literis nostris approbamus, confirmamus et ratihabemus. Eosdemque seniores tum et juniores ac totam communitatem confraternitatis dictæ ruthenicalis, in ciuitate nostra leopoliensi fundatam, uti non ad aliquas pupillarum, orphanorum ac viduarum tutellas priuatas, sed ad curam administrationemque rerum, prouentuum, necessitatum, atque ad conseruandum bonum eiusdem basilicae ciuitatensis duntaxat originaliter des...atos, non modo ab hac tutella bonorum et pupillarum olim Emmanuelis Giergiewicz, verum ab omnibus in genere et singulis in specie tutellis, curatellis et quibusuis administrationibus bonorum pupillarium quorumcunque, tam in ciuitate leopoliensi, quam alibi existentium, in perpetuum liberamus, absoluimus et immunes facimus, nec ab ullo tam priuatim testamentarie, vel scripto aliquo, quam a nobili ac spectabili magistratu ciuitatis nostraræ leopoliensis officiose, ad cuiusvis instantiam, eosdem seniores simul omnes, communitatem insimul totam, inuitos et renuentes, ad gerendas tutellas priuatorum adigi, stringi, deputari et addi debere, imo nec posse decernimus et in aeuum declaramus. Viam præstandi opera charitatiua et suscipiendi tutellas, quas ipsi ultio

voluerint et acceptauerint, per praesentes ipsis non paecludimus. Caeterum quod attinet priuatas personas in confraternitate, vel . . . seniores vel . . . juniores confratres existentes, eos uti ciues priuatos etiam inuitos ac renuentes, nobilis ac spectabilis magistratus ciuilis leopoliensis vigore jurium ac priuilegiorum, eo nomine antiquitus ipsis seruentium, ad gerendas tutellas administrandaque bona pupillaria quaevis adigere, stringere et deputare (non obstante praesenti rescripto nostro, tanquam soli uniuersitati seu communitati fraternitatis supradictae simul toti, non vero priuatis personis ibidem adscriptis benigne concesso) ¹⁾ poterit ac tenebitur. Quod ad notitiam omnium, quorum interest, praesertim vero nobilis ac spectabilis magistratus leopoliensis deducentes, mandamus, quatenus suprascriptam totam communitatem eiusque seniores fraternitatis circa praesentes literas nostras conseruent et ab aliis conseruari current, pro gratia nostra. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Varsauiae, die vigesima septima mensis juny, anno MDCLIX, regnum nostrorum Poloniae et Sueciae XII. Joannes Casimirus rex. Locus sigilli cancellarie nostrae maioris regni. Joannes Ignatius Bąkowski, succamerarius Culmensis m. p. Supplicatumque nobis, ut easdem literas authentice extradi, mandare dignaremur. Cui supplicationi nos benigne annuentes, praeinsertas literas actis praesentibus inscribi et parti postulanti in forma authentica extradi permisimus. In cuius rei fidem praesentibus sigillum regni est appressum. Actum Varsauiae, feria quinta post festum s. Margarethae virginis et martyris proxima die, videlicet decima septima july, anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo nono, regnum nostrorum Poloniae XI, Sueciæ vero XII anno.

Nicolaus Prazmowski, supremus regni cancellarius, m. p.
(M. II.).

Relatio illustrissimi ac reuerendissimi in Christo patribus domini domini Nicolai in Prazmow Prazmowski, episcopi Luceorum Ab-

¹⁾ Въ подлиннико скобки.

barum Sieciechorum..... administratoris praepositi ecclesiae cathedralis s. Michaelis in arce Cracouiensi et supremi regni cancellarii.

Львовский Ставропийский архив.

CLXXXIV.

1660 года, 13 іюля. Письмо Константина Комарницкаго къ жителямъ города Перемышля о томъ, что онъ обѣщаетъ прибыть въ Перемышль для общаго обсужденія мѣръ противъ притѣсненій со стороны епископа и для охраненія православной вѣры.

Mnie wielce laskawi p. p. obywatele miasta Przemysl(a) relygei graeckei moi wielce laskawi pp(anowe)y w Duchu S. bracia.

Constat to ka demu,  escie w(asz) m(oscie) nieposlednemi w zastawianiu si  wszelakim przeciwnościom za wiare y cerkiew swi ta zawsze naydowali si  y w pomnożeniu prawoslawia zostawaliscie gorliwemi; co y ia wasz mosciom przyznawszy, życząc, aby Pan naywyszy w tey mierze in Nestoris annos w(asz) m(os)ciom posilac raczył, serdecznie compacior, wszelakich waszmosciow od jego mosci oyca episkopa pasterza naszego turbacii y inconueniencii, ktorym obuiando, żeby większy w prawoslawii nie braly increment, za rowno z ich mosciami p. p. braci , gdy się około tego radzic z radą, y ia przybyc nie omieszkam (byłe mi  trudnosci iakie nie hamowaly) ¹⁾ y quod juris et equitatis erit, do tego rzecz sk aniac usilui , y nic nie w tpie, że y iego mosc oyciec episkop, iako pasterz, iak equitatis erga, iako tesz y na wielu braci  instanci  od takowych, ieżeliby iakiemi wasz mosciom, absolute

¹⁾ Въ подлиннике скобки.

dereguiąc, prawo wasz mosciow aggrawował, supersedować zechce trudnosci. Moie za tym wasz mosciom zaliciwszy usługi, zostaię wm. mm. pp. w Duchu S. życzliwym bratem y sługą Constanty Komarnicki m. p.

W Turyniu die 13 iulii 1660.

На обороте второго полулистка, сложенного в виде конверта, адресъ: Mnie wielce Łaskawym pp. y w Duchu S. bracyj przy cerkwi S. Trojce w Przemyslu fundowanym w. m. p. pilnie oddać. Ниско было запечатано скорупчомъ. Съ боку другого рукою: Komarnicki prawosławny herbu.....

Библиотека Киевской Духовной Академии, изъ рукописей Почаевской Лавры, № 1/116.

CLXXXV.

1668 года, 31 іюля. Протестація Іеремія Свистельницкаго противъ Іосифа Шумлянскаго, ворвавшагося въ церковь Рождества, гдѣ предъ началомъ богослуженія, во время молитвы, Шумлянскій ругаль Свистельницкаго, выбросилъ его изъ церкви, которую запечаталъ и наложилъ запрещеніе.

Actum in castra Haliciensia feria tertia ante festum sancti Petri in vinculis proxima, anno Domini 1668. Episcopus Leopoliensis contra venerabilem Szumlański protestatur.

Ad officium et acta praesentia castrenzia capitanealia Haliciensia personaliter veniens perillustris et admodum reverendus pater Eremias Swistelnicki, Leopoliensis, Haliciensis et Cameneensis Podoliae ritus graeci legitimus episcopus, coram eodem officio in et contra religiosum Josephum Szumlański, ad eundem episcopatum Leopoliensem, Haliciensem, Camenecensem, violentem intrusorem, excommunicatum,—principalem, tum et religiosum Theophanum adhaerentem illius, itidem excommunicatum et irregularis, nec non famulos illius Jasmanicki, Nicolaum Ordowski, Scitham Jakubowski,

Hrehorium Rosankiewicz, Joannem Romankiewicz et alios eiusdem licentiosos famulos, in eadem excommunicatione cum suo principale existentes, facti infrascripti voluntarios cooperatores et licentiosos asseclas, coram eodem officio gravi in querela questus et protestatus est idque pro eo: Quia illi et praecipue religiosus Szumlański, non . . . poenas legum divinarum et humanarum, contra . . . excommunicatos et violatores ecclesiarum severe sancitas, sed in contrarium earundem faciendo, tempore nuper praeterito, videlicet proximo die Dominico solemni, quo die homines christiani Deo teroptimo maximo debitas preces et devotiones suas in ecclesiis et locis ordinatis persolvere solent,—ille, existens excommunicatus et connectione fidelium privatus, cum suis suprascriptis famulis et licentiosis asseclis, ausus est et praesumpsit, cum admodum reverendus legitimus et ordinatus episcopus Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis, protestans modernus (sub tempus conventus particularis Haliciensis, quo tempore legibus et constitutionibus regni omnis securitas quibuslibet personis provisa est) ¹⁾ ad ecclesiam Rozesna ²⁾ nuncupatam, hic Haliciae sitam, ritus graeci, ad sacrum, et preces divinas persolvendas, veniret, ibidemque orationes suas spirituales absolveret, ille videlicet religiosus Szumlański, immissis primum famulis suis supradictis, post modum et ipsem accensus ira, totusque in furore, oblitus religionis et humilitatis monasticae, praeceps et veloci curru in ecclesiam praedictam veniret, ibidemque praeventus, protestantem, ad sacrum celebrandum sese praeparantem, primum verbis inconvenientibus et scurilibus in loco sacro afficere, post modum e templo cum summo oprobrio et dishonore extrudere, ecclesiam tanta violentia et praesentia sua, existens in excommunicatione, contaminare, prout de facto supervenit, protestantem dishonoravit et ex templo extrusit ecclesiamque contaminavit. Insuper non contentus his dishonorationibus, privata autoritate, existens intrusor in episcopatum, fictus potentia et impunitate facti, postpositis et

¹⁾ Въ подлииникѣ скобки.

²⁾ Рождества.

vilipensis canonibus ecclesiasticis ecclesiae ritus graeci, etiam in excommunicatione existens, ecclesiam obsigillari iussit, cultum divinum et cum summo scandalo variae conditionis et religionis hominum tam nobilium et aliarum personarum, in magna frequentia Haliciae existentium, ipsem, excommunicatus existens, interdixit et prorsus potenti manu prolabuit cuiusdem protectioni. Ratione quorum omnium idem perillustris et admodum reverendus episcopus protestans offert se cum eisdem in foro fori iure acturum et iniuriarum illatarum vindicaturum.

Львовскій бернардинскій архивъ, кн. 4род. Галиц., т. 165,
смр. 1260—1262.

CLXXXVI.

1672 года, 30 марта. Грамота короля Михаила, жителямъ Пере-мышльской епархии о воздаваніи чести и послушанія Антонію Виннику, митрополиту Киевскому и объ уплатѣ ему доходовъ по Пере-мышльской епархіи.

Michał, z Bożej łaski król Polski, wielkie księże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Zmudzkie, Inflanskie, Kiiowskie, Wołyńskie, Podolskie, Podlaskie, Smolenskie, Siewerskie y Czerniechowskie.

Wszem wobec y kożdemu z osobna, komu to wiedzieć będzie należało, a osobliwie przełożonym poboznym namiesnikom, presbiterom, diakonom y całemu clerowi religiey greckiey, także bractwom y parafianom dieceziey Przemyskiey, wiadomo czyniemy, lubo nie powątpiwamy, że pobożnosci y wiernosci wasze wielebnego oyca Antoniego Winnickiego, iako rite constituowanego metropolyty Kiiowskiego, zwierzchnosc nad sobą uznawacie y onemu żadney okaziey do nieposluszenstwa, z osoby iego nie mając, w duchownych obrzędach posłuszni iestescie, ze iednak (iako nam doniesiono iest) ¹⁾ nie-

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

ktorych osobie iego insensorom studia, zwierzchnosc iego metropolitanską in dubium podając y nomen iego iako u duchowenstwa, tak y u wszego pospolstwa roznemi traductionibus exosum czyniąc, do odbierania należytych iemu y dawniey za possessiey iego zatrzymanych po episkopiey Przemyskiey prowentow wszelkim przeszkadzią sposobem, przez który nierząd summam ponosic musi circa authoritatem swoiey inopiam. Zagradzając my tedy dalszym, ktoreby ztąd emergere miały inconuenientia, daiemy niniejszy uniwersał nasz, roskazując y koniecznie to mieć chcąc, aby pobożnosci y wiernosci wasze od wielebnego oyca Winnickiego, iako legitimate metropolita, dependentią mając, onemu (ratione metropoliey)¹⁾ nie tylko posluszní byli, ale tez y prowenta, iemu należące y dawniey zatrzymane y przez kogokolwiek odebrane, mediante calcularione, oddawali, inaczey nie czyniąc dla łaski naszey królewskiey. Na co dla lepszey wiary ten uniwersal ręką naszą podpisawszy, pieczęcią koronną stwierdzic roskazalismy. Dan w Warszawie, dnia XXX m(iesią)ca marca, roku Pańskiego MDCLXXII, panowania naszego III roku.

Michał król. (M. II.).

Hieronym Pinocci, iego król(ewskiey) m(os)ci sekretarz.

На обороте: Confirmatio króla Michała na metropoly Kiiowskiego dnia 30 marca 1672.

Подлинникъ, написанъ на бумагѣ; хранится въ библиотекѣ Киевской Духовной Академіи, изъ рукописей Почаевской Лавры, № 2/78.

¹⁾ Въ подлиннике скобки.

CLXXXVII.

1675 года, 5 марта. Грамота короля Яна III на утверждение Йосифа Шумлянского въ санѣ епископа Львовскаго.

Actum in castro Haliciensi sabbatho post Dominicam iudica quadragesimalem proximo a(anno) D(omini) 1675. Ex parte episcopi Leopoliensis litterarum universalium oblata.

Ad personalem oblationem generosi Andreeae Źurakowski, nomine perillustris et admodum reverendi in Christo patris Josephi Szumlański, Leopoliensis episcopi, factam et postulatam, officium prae-sens castrense capitaneale Haliciense litteras universales s. r. maiestatis infrascriptas, pro parte eiusdem recensiti episcopi a s. r. maiestate editas ac sigillo minoris cancellariae regni com-munitas, suscepit et actis suis inscribi mandavit de tenore tali:

Jan III, z Bożej łaski obrany król Polski etc. etc. Oznajmu-jemy tym listem naszym wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć by należało, mianowicie przewielebnemu w Chry-stusie ojcu metropolicie kijowskemu, wielebnym episkopom Łuckiemu, Przemyskemu, Mścisławskiemu i Czerniejowskemu, nabożnym archimandrytom, (i)humenom, protopopom, namiestnikom i wszystkiem duchowieństwu ritus graeci, także w(ielmoż)nym dygnitarzom, urzę-dnikom, urodzonym, szlachetnym, mężnym, sławetnym diecezyanom, bractwom, stauropegianom i wszystkim in genere ludziom pospolitym, województwa ruskiego podolskiego. Jeżeli na czem primordia pano-wania naszego zasadzać się mają, wtedy in iustitia wielka wszem w tem niesprawiedliwość być baczymy. Gdy jurysdykcja duchowna wielebnemu w Chrystusie ojcu Szumlańskiemu rzetelnemu i praw-dziwie postanowionemu episkopowi Lwowskiemu, Halickiemu i Ka-mieńca podolskiego per intrusionem Swistnickiego, illicitis modis et mediis episkopią ambientem, nie tylko brzydliwymi, ut possideat eam, narażającymi fakciami, ale, quod est maius, dokupowanymi się onegoż contra instituta ecclesiae simoniami, który lub był sub dolo

z udania na wielebnym Szumlańskim, episkopie Lwowskim, od najjaśniejszego antecessora naszego dekret ułapił, ale potem, gdy tenże wielebny Szumlański innocentiam suam deduxit, tenże najjaśniejszy antecessor nasz rescriptis binis tenże dekret retraktował i za prawdziwego mianował i deklarował episkopa, którym reskryptem że nabożny Swistelnicki contrariatur i one intrusione sua do przerzeczonej episkopii myślał, buntując duchowieństwo, bractwo i pospółstwo przeciwko wiclebnemu Szumlańskiemu, należytemu episkopowi Lwowskiemu; aby się tedy w tej cerkwi nie działały absurdalne i lud hac intrusione nie był oszukany, przyszło nam hac innotescentia naszą uprzejmie i wiernie w. w. przestrzec, żądając i rozkazując, abyście nikogo innego nad wielebnego w Chrystusie ojca Szumlańskiego za episkopa nie znali i nikomu należytego nie oddawali posłuszeństwa, tylko onemu jako prawdziwemu pasterzowi swemu, którego merita nam i Rzeczypospolitej tam in toga, quam in sago ad hanc dignitatem w cerkwi Bożej erexit, nie czyniąc inaczej dla łaski naszej; a in quantum by się nabożny Swistelnicki po publikacyi tego reskryptu in iurisdictionem episcopalem wdawać miał, tedy temu, jako legitimo episcopo, wolno będzie onego sądzić iudicataque na nim exequi; która to innotescentia aby wszystkich ich mości doszła, one w cerkwiach i w miastach publikować rozkazaliśmy. Dan w Bracławiu nad Bohem, dnia X r(oku) P(ańskiego) MDCLXXV.

.Львовскій бернардинскій архізб., кн. ір. Галич., т. 176,
смр. 1545—1547.

CLXXXVIII.

1675 года, 10 марта. Грамота короля Яна III, данная Иосифу Шумлянскому, на администрацию Киевской митрополией.

Actum in castro Haliciensi sabbatho post Dominicam quadragesimalem proximo a(nno) D(omini) 1675.

Ad personalem oblationem generosi Andreae Żurakowski, nomine perillustris et admodum reverendi in Christo patris Josephi

Szumlański, Leopoliensis episcopi, factam et postulatam, officium praesens castrense capitaneale Haliciense litteras universales sacrae regiae maiestatis infrascriptas, pro parte eiusdem recensiti episcopi a sacra regia maiestate editas ac sigillo minoris cancellariae regni communitas, suscepit et actis suis inscribi mandavit de tenore tali: Jan Trzeci, z Bożej łaski obrany król Polski etc. etc. Oznajmujemy tym listem naszym wszem w obec i każdym z osobna, komu o tem wiedzieć będzie należało, mianowicie wielebnym episcopom Łuckiemu, Przemyskiemu, Mścisławskiemu i Czernichowskemu, nabożnym archimandrytom Kijowskemu Pieczarskiemu i innym, (i)humenom, protopopom, namiestnikom i wszystkiemu duchowieństwu ritus graeci, także wielmożnym dignitarom, urzędnikom urodzonym, szlachetnym, sławetnym, mężnym, dyocecyzanom i wszystkim in genere ludziom pospolitym tak w koronie, jak i w wielkim księstwie Litewskim i bractwu Stauropigianom. Chcąc aby w państwach Rzeczypospolitej od Pana Boga nam pod rząd nasz i moc powierzonych żaden nie znajdował się nierząd, ale aby wszystko za panowania i czasów naszych porządnie było. Gdyśmy w państwa nasze ukraińskie z wojskami tak koronnymi jak i w. x. L. weszli i, z woli Bożej, te państwa maiori ex parte pod rząd nasz i protekcją odebrawszy, zastaliśmy w tych tu kraiach duchowieństwo rozproszone, z którego wiele w pogańskie, (czego pożał się Boże), poszło niewolą i ręce, na co bardzo królewskim naszym ubolewamy sercem, a ostatek bez pasterza, jakoby też okręt jakiś po burzliwym pływający morzu bez zeglerza, którzy schorzały i strawiony starością, do dzieciennych już prawie dożywszy lat, w zmysłach pomieszany, a do tego daleko bardzo miejscem odległy, poruczonej sobie od Pana Boga i najjaśniejszych antecessorów naszych trzody paść i rządzić nie może; a tym czasem wielkie między duchowieństwem dzieją się inconvenientie i exorbitantie. Czemu my z mocy naszej królewskiej zabiegając i dobry rząd między duchowienstwem chcąc postanowić, aby występki między duchownymi karane były i cerkwie Boże bez rządu y pasterza nie

zostawały, postanawiamy i podajemy za administratora metropoliey Kiiowskiey, iako się w dioecesiach jurysdikcia iey zdawna rozszerza, wielebnego w Bogu ojca Jozefa Szumlanskiego, greckich obrzędow Lwowskiego, Halickiego i Kamienieckiego episkopa, żądając po nim, aby na miejscu schorzałego i zstarzałego oyca metropolyty Kijowskiego, metropolią rządził, duchowieństwo święcieł, stanowieł, odmieniał, sądzieł, występnich karał, prowentami disponował, tak dugo, poki żyć będzie schorzały y strawiczny staroscią wyzej napisany ociec metropolita, albo po zesciu iego inszego metropolyty, według przywileiow, wolności i praw tych tu krajow, nie nastąpi elektia y nasza królewska confirmatia. Rozkazując uprzeym. y wier. ww., abyście wyżey pomienionego oyca Szumlańskiego za prawdziwego administratora znali y onemu we wszystkim, co należy do władzy duchownej, posłuszni byli dla łaski naszej krolwskiej y powinności waszych. Na co dla tym większey wagi, własną podpisawszy się ręką, ten list nasz pieczęcią naszą królewską stwierdzić rozkazaliśmy. Dan w Bracławiu na(d) Bohem dnia X miesiąca marca, roku Pańskiego tysiąc szescsetnego siedmdziestego piątego. Jan król. Locus sigilli minoris cancellariae regni. Franciszek Gałecki m. p.

*Лъвовскій бернардинскій архивъ, кн. 1р., Галии., т. 176,
стр. 1547—1548.*

CLXXIX.

1677 года, 12 марта. Привилегия (въ русскомъ переводе) короля Яна III, данная Юсифу Шумлянскому, на имъния Городокъ и Обаровъ за оказанныя услуги Рѣчи Посполитой.

Янъ, милостию Божиєю король Польский, великий князь Литовский, Руский, Пруский, Мазовецкий, Жмоцкий и Лифляндский

Киевскій і Волынскій, Подляскій, Подолскій, Смоленскій, Съверскій і Черниговскій.

Вѣдомо чинимъ нынешнимъ листомъ нашимъ всѣмъ обще і всякому особо, кому о томъ вѣдати належитъ, когда на вѣрность и желательство честнаго отца Иосифа Шумлянского, епископа Лвовскаго, от престола нашего взираемъ, нетолько вѣдая службы для соблюдения престола нашего і всеи Рѣчи Посполитой, но храбрые дѣла в разныхъ при насъ будущихъ воинскихъ потребахъ з нарушениемъ здравия и імѣния, которая служба вѣдома намъ есть, а туж службу королевскую нашою добродѣтелию во всякомъ случаи воздавать хотячи, постановили естьмы маєтности Городокъ і Обару, въ воеводстве Волынскомъ обретающиа, к монастырю Киевскому Печерскому належащие, в призрѣніе ему дати и вручити, якоже разсуждая, что тѣ маєтности, без особого ныне пребывають строителя і правителя, разораютса, а люди і жители тамъ будущи о великому утесненіи пребывають, никако от помянутого монастыря не имѣющи обороны, покаместь намъ столица Московская по договоромъ Киева не возвратить, ничего не отемля от права общего, такъ от наиснѣшихъ прежде насъ бывшихъ королей Польскихъ, яко такожде і от иныхъ строителей данъныхъ, но впредь будущему предваряя разорению, по совѣту пановъ радъ нашихъ, на нынешнемъ сейму собраныхъ, даемъ і вручаемъ тѣмъ листомъ нашимъ, такъ, дабы помянутый честны(й) епископъ Лвовскій образомъ честного Василевича епископа Белорусского, которой маєтности таковыми же способомъ, к монастырю Печерскому належащие, в княжествѣ Литовскомъ обрѣтающиа, імѣть, и держитъ, и владѣеть, імѣль бы такожде держаль і владѣль до тѣхъ мѣстъ тихо, мирно, и безо всякого препятствия, пожитки всякие и мольбы, церковные чины соблюдая, въ предбудущему разорению предваряя, покаместь к послушанию нашему Киевъ не возвратится; что до вѣдома всѣмъ, кому о томъ вѣдати належитъ подал, особо властямъ, жителемъ и всѣмъ подданнымъ выше помянутыхъ мѣстностей и імѣти хощемъ и приказываемъ, дабы всякия

послушания, работы, корысти и пожитки до вышепомянутого времени и описания, ни в чемъ не противясь воли помянутого епископа Львовского, ему воздавали і ему послушны были, і всегда ево в сихъ временах за владѣтеля и оборонителя от насть данного імѣли і знали, а сей напѣ привилей чинно исполнити, и тѣ ма-
тности в дозоръ томужъ честному епископу Львовскому без
помѣшкія у всякого права обороны и за основание себѣ имѣя
явственную волю нашу, повелѣваемъ, чесо ради для лутшеи вѣреи
при подписей руки нашей печать корунную приложити повелѣли
естмы. Данъ (въ) Варшаве въ ѿ (день) марта, 1677-го (1677) году,
государствования нашего Г-го (3) году. Янъ король.

*Бібліотека Київської Духовної Академії, рукопись подз № Р 62,
л. 71—72.*

СХС.

1693 года, 1 мая. Грамота Иннокентія Винницкаго, епископа Пере-
мышльскаго, на основаніе братства въ с. Витлинѣ.

Іннокентій Винницкій, милостію Божією и святого апостол-
ского єрону православный епископъ Премышлскій, Саноцкій, Сам-
борскій и Ярославскій ¹⁾.

Братства церковнаго, съюзомъ любве нелицемърнья съпра-
женнаго, ничто же достовѣрнѣйше я ничто же въ церкви Христовой
полезнѣйше и благополучнѣйше. Ибо начало его въ началѣ създа-
нія мира, егда глагола Богъ: „не добро человѣку единому быти“;
достоинство его въ самомъ Іисусѣ Христѣ, иже хотяше сіе имѣти,
глаголаше: „идѣже есте два, или тріе собрани въ имя Мое, ту
естемъ посредѣ васъ“. И заповѣдь сія дадесь, глаголя: „сіа заповѣ-
даю вамъ, да любите другъ друга; и да будете едино, якоже и Азъ
и Отецъ едино есмы“. Въ томъ и апостолъ верховный, подражающе

¹⁾ Послѣднє слово написано другими чернилами, вместо какого-то другаго
слова вытертаго.

учителя своего Христа, единъ, заповѣдая, глаголеть: „братство возлюбьте“. Другій же вѣрныхъ, къ ним же писаше, инако нарицати не хотяше, точію братію. Польза его въ всемъ, яко многихъ душевныхъ и тѣлесныхъ, виновно есть благихъ: ибо въ немъ разненство ни едино: нѣсть мужескъ полъ, ни женскъ; нѣсть богатъ, нѣ нищъ; нѣсть рабъ, ни свобод, но вси равны. И яко уды въ единомъ тѣлеси съгласны, главу Христа имуще, всѣхъ съравняюще, не возносится, ни уничижаетъ богатый въ братствѣ, вѣдый, яко не себе, ни свое, но ближняго ради имать, еже имат; не скорбить нищій, ни укаряетъ, на Христа възирая, всѣхъ богатыща, надежду въ обиліи богатшихъ братій полагая. Сія братство Апостоли и всѣ христіане напрежни, имже бѣ душа единна, и ихже ни единъ глаголаше, что свое быти, но вся имъ обща бяху, пріемъшіе, утвердиша, на нем же вся быша церкви, яко на твердомъ основаніи. Сего убо велію православно-каѳолицкому роду видяще нужду, мнози от предварившихъ насъ архіерей и сами святѣйшіе патріархи, многимъ тщаніемъ въ церковъ Россійскую братство сіе не аки ни въ чуже въведоша, но временемъ долѣгимъ замедленное обновиша и узакониша. Тѣмъже убо о нѣмъ послѣдующе вседушевно, въ нашей епископіи, по мѣстахъ и весехъ утвердити и разширить тщимся и труждаемъ, благочестивыхъ нѣкіихъ добрымъ дѣломъ ревнителемъ сопособники въ семъ имуще, иже съвершенного сего апостолскаго желаютъ житія. Между ними же славетъные и христолюбивы въ епископіи нашей въ веси *Витлинъ* фундаторове старое братство *церкве рождества Пресвятыя Богородица* утитулованной, которое ревностію палаемыи церьковнаго строенія, къ намъ пришедшее, молиша благословеніе пастырское на сіе дѣло святое, уставы или артикулы, ими же въ братствѣ томъ жити и строитися будутъ, получити. Мы убо пастырскимъ о семъ, яко овца нашей гласа нашего послушаютъ и по настъ, воли и предприятію нашему согласующе, грядутъ, утѣшившия, не точію желаемаго имъ възбранихомъ, но и молихомъ, да сей любви братства союз до конца нерѣшимый содержаще, и иныхъ къ ревности и

подражанію воздвигнут и образ будуть, вся въ славу Божию, въ благолѣпіе церкви Его святой и въ пользу ближняго мудрствующе и дѣюще, ничто же своего, но яже ближняго имуще доброе пред Богомъ и человѣки и всегда промышляюще, без предѣновенія иновѣрнымъ и церкви Божиѣ суща, чающе симъ братства любве съединеніемъ, исполненіемъ Христовыхъ заповѣдей, небеснымъ, по долговременному и благополучному житію семъ, селенемъ присовокупитися, его же мы всѣмъ въ братство предреченное въписаніемъ от усердія желающе, благословеніемъ пастырскимъ нашимъ сіе утверждаемъ братство, уставы и обѣтъ клятвенный, въ исполненіе въписующіся братіи подобающіе и прислучающіе, на иной хартіи албо книжици подати обѣщаємъ. Достовѣрнѣйшаго ради сихъ свидѣтельства, щѣры, моци и поваги, подписанное рукою власною нашою и печатю епископскою запечатленное, начертаніе выдати предреченому братству, от насъ благословленному, приказалимо. Въ катедрѣ нашей Премыслѣской столечной рождества святаго Иоанна Крестителя Господня. Року отъ Воплощенія Сына Божіого первой тисячи шестьсотного девятдесятнаго третьего, мѣсяца мая, дня первого, календаря греческаго старого.

Иванокентій епископъ.

Миронъ Сидорскій презвитеръ Благовѣщенскій Премыскій.

Подпись на пергаментъ, съ собственноручною подписью епископа. Печать оторвана.

Библиотека Киевской Духовной Академіи, изъ рукописей Понаровской Лавры.

CXCI.

1694 года, 11 мая. Письмо Иосифа Шумлянского къ королю Яну III, объ отказѣ отъ предоставленыхъ ему во владѣніе имѣній Сучавской митрополіи.

Najasniejszy m(i)ł(osciw)y krolu panie, panie moy m(i)ł(osciw)y y dobrodzieiu!

Tego byłem rozumienia, żem sie miał zostac przy conferowaney mi łasce w(aszey) k(rolewskiej) m(o)sci p(ana) m(ego) m(i)ł(osciw)ego y dobrach duchownych do metropoliej Soczawskiej w administracją mi per speciale w(aszey) k(rolewskiej) m(o)sci p(ana) m(ego) m(i)-ł(osciw)ego privilegiu oddanych, y lepiey Pan Bog wie: że nie tak z siebie, iako ex persuasione panów wołoskich, którzy mi tey w(aszey) k(rolewskiey) m(osci) p(ana) m(ego) m(i)ł(osciw)ego łaski winszowali, y ad possessionem dobr duchownych brać sie życzyli, uczyńniem to, że Draczynce pustiłem był i. m. panu Łowczemu koronnemu, y dla tego naybarzey, abym sie nie zdał był ingratus beneficiorum mi od w(aszey) k(rolewskiey) m(osci) p(ana) m(ego) m(i)ł(osciw)ego collatorum, o czym wprzod kilka kroć pisałem do i(ego) m(osci) Zahorowskiego, ale kiedy taką wolą w. k. m. p. m. mliwego z listu w. k. m. ręką podpisanaą (która całując wyczytuje) ¹⁾, abym sie nie interresował do tych dobr, z wielką ochotą to uczynie, y do i(ego) m(osci) Łowczego koronnego pisze, aby od tey dzierżawy supersedował barziej łaską pańską w. kr. m. p. m. mliwego kontentując się, aniżeli o tak małą rzecz hałasować się d..., aby miał. Proszę miłościwy królu, abym przes to pańskiey w. kr. m. p. m. miłościwego łaski sobie nie naruszał, bo ia wole nic na swiecie nie mieć, byle pańskiey w. k. m. p. m. m-ł-iwego sobie (strzeż Boże) ¹⁾ nie naruszył łaski, bez której tu w oyczynie moiej pewnie żyćbym nie mógł. Obłapiam przy tym stopy nóg pańskich w. k. m-ści y one ucałowawszy do życia mego znać sie będzie

¹⁾ Въ подлиннике скобки.

w. k. m-sci p. m. m-ł-iwego y dobrodieia życzly(wym) y wiernym poddanym y bogomodlcą Joseph Szumlanski, ep(isco)p Lwow(ski), a(dministrator) m(itropolii) K(iiowskiey) y m(itropolii) S(uczawskiey), a(rchimandryta) P(ieczerski).

Z Lwowa, 11 mai, 1694.

Wszak i(ego) m(ość) Zahorowski dawał nieboszczykowi metropolicie pewną z Draczyniec pensią, a teraz z woli w. króla p. m. m-ł-iwego, iako ma bydz wolen, arbitrio to w. krol. m. p. m. m-li-wego będzie należało, ia ręce od tego umywam.

*Библиотека Оссолинскихъ, каталогъ рукописей № 405, стр.
55—56.*

CXCIII.

1701 года ¹⁾). Предписаніе Адама Сънявскаго, старосты Львовскаго и Рогатинскаго, магистрату г. Львова не притѣснять Львовскаго братства.

Nobiles et spectabiles domini, domini amici mei obseruandi!

Chwalebny ie(go) m(ości) xiędza episkopa Lwowskiego accessus do uniey s(więtey) rozumiem, że in uniuerso ritu graeco podobną do przyjęcia teyże iedności s(więtey) conciliabit facilitatem, którą y bractwo cerkwie mieyskiey przyiawszy, to sobie za violentią ma, że ie(go) m(ość) xiądz episkop wszystkie ich immunitates, exceptiones et iura, przywileiami naiasniejszych królów y terazniejego nam szcześliwie panującego conferowane, y lege publica ztwierdzone, ex integro conuellere intendit, chcąc katedrę swoię od ś. Jura

¹⁾ Этотъ годъ мы выставляемъ на основанія событий, происходившихъ во Львовѣ въ это время, какъ это можно видѣть изъ лѣтописи братства (Зубрицкій стр. 134—142).

przeniesć do nich. W czym że pro munere capitaneali et regio mandato manutentione mea teneor . . . assistere, praevenio requisią y prozbą ich m.... panów, abyście z tey okazyey, że przy conseruatiey praw swoich opponują się, dobr, ani osob ich w iurisdictiey swoiej nie chcieli aggrawować, gdyż unum alteri praeiudicare nie ma, y prawo prawym non potentia znosić się powinno. Do czego abyście y sami manum opponere chcieli, wielce proszę y iestem wmm. panow życzliwy przyjaciel powolny sługa A. M. Sieniawski ręką.

Ha обороне: Nobilibus et spectabilibus dominis, dominis, proconsuli, consulibus totique magistratui ciuitatis Leopoliensis, dominis amicis meis obseruandis.

Львовский Ставропигиальный архивъ, связка XXIII.

CXCIII.

1707 года, мѣсяца мая. Освобожденіе Адамомъ Сѣнявскимъ, старостою Львовскимъ, братскаго дома отъ всякихъ городскихъ повинностей.

Adam-Mikołaj z Granowa Sieniawski, hrabia na Szkłowie y Myszy, woiewoda Bełzski, hetman wielki koronny, Lwowski generalny Rohatyński etc. starosta.

Wszem wobec y kożdemu z osobna, komu o tym wiedzieć będzie należało, osobliwie iednak ich mosciom panom wojskowym iakiegokolwiek zaciągu, i panu komendantowi Lwowskiemu, ich m. panom stanowniczym, tudzież szlachetnemu magistratowi miasta Lwowa y iego stanowniczym przy zaleceniu po wolności moiej do wiadomości donoszę, iż widząc wielką desolatię przez incursią Szwedzką cerkwie mieyskiey Lwowskiey wniewozięcia Przenayswiatelszey Panny, y nie mającą, zkówby cultu tego ornamentum onej bydz mógł, oprócz chiba z niektórych dobr stoiących w tymże mieście Lwowie, na płaczliwą y godną wszelkiego politowania szla-

chetney confraterniey tegoż mieysca iego supplikę, wszelkie dobra onych, a mianowicie kamieniczkę Ławryszewiczką, wpośród rynku będącą, od wszelkich stancij uwalniam y excipuię, przeto, ażeby w dobrach tey cerkwi Bożey, a mianowicie tey kamieniczce ich m. pp. stanowniczem, od kogokolwiek destinowani, ani ich m. pp. pisarze, od wojskowych ludzij do pisania gospod ordynowani, stantij nikomu nie naznaczali y gospod ex officio nie zapisywali, ale one wolnemi zestawiali, proszę y zalecam y władzą moią przykazuię. Ręką się własną dla lepszey wiary przy pieczęci moiej podpisując. Dan we Lwowie roku MDCCVII, miesiąca maia . . . die.

A. M. Sieniawski.

(M. II.).

Львовский Ставропигиальный архив, связка II.

ДОПОЛНЕНИЕ 2-ое.

CXCIV.

1544 года, 16 марта. Король Сигизмундъ I подтверждаетъ сдѣланное владыками Львовскими и Церемышльскими раздѣленіе приходовъ Львовскихъ церквей Св. Феодора и св. Николая.

Zigmunth, z Bozei milosczi krol Polski, vyleki xyanze Litewski, Mazovyczki etc., pan y dziedzicz. Obyavyamy moczą ninyeisych, ktorem potrzeba, wsitkym osoblivym, yz jako przed thim poruczilissmy nauthcscziszym wladicam Lwowskyemu, Przemyskiemu, yz by rozdzieliли myedzi Zachariasseм kosciola svyentego Fedora z iedny stroni, y Steffana swyentego Mikuli popa z drugy strony, popow Lwowskich, zlanczili bi y ku rzandu y ku konczu slusuemu donyesli by, dla tey przyczyny uczynienia myedzi lyudzmy ruskyego obyczayu, do ktorego kosciola czo by przislusacz myalo uzandzeny ninyeysy, dla tegoz od nich wlasny byl, skandze pozithki y ktorekolvyek ovoczi czesni miecz mogł, ktori pothim comissarzovyj przerzeczeni, nauthcziwssi wladiki, iedna z drugimi ruskiego obyczayu kaplani moczą nassą krolyeską dzial ten uczinili; ktory przydzie do kosciola swyentego Mikolaya, czi lyudzye y myesczanye ssą przilanczeni, ktorzi domi swoje maya na tey stronye uliczi, ktona sye poczenla od mostu brami Krakowsky precz ku kosciolowi svyentego Jana na tey stronie pod Zamkyem Vissym, a kosciol swyentego Mikolaya

az do koscziola swyentego Onoffria, zass thi lyudze ku swyentemu Fedoru sa przissandzeni, ktorzi myeskayę na tey stronye uliczi, kтора cziangnie od brami Crakowski az do paraffyey*swyentey Pyenticzi i kosciola Russkiego, tesz obiczaiu, Vosskrzesschenia Bozego, ktorzi ssą daliei mostu y przimosczia. Ktory roszdzial, yz bi moczno myecz, raczilishmi y ony potwyerdzicz, prossono iest nass, y my enym Zachariassa przerzeczonego także dominimavayancz prosili takovym obiczaiem, zatim v nass uczinyone takowe rozdzieleni y zrzundzeni przez wladiki ninyeissi Ruskiego obiczayu, kaplani tak uczinyone, ktorą s pyeczencziami ich, ukazano obronnu mocznu y wdzyencznu, mami, nynyeischimi listhi nassymi poczwyerdzami nawyeki, mocznyo przikazuyancz, aby ninyeysse w długie czassy, albo wrzand ten zrzundzenim postanowilosye wpuszcacż, bi sye smyal ktorymkolvyek obiczaiem tego swyadectwa listhu, ktory pyeczencią nassą y est podwyessona. Datum s Piotrkowa w nyedzielyą Oculi, roku Bozego thisyancznego pyenczsetnego cterdziestego czwartego, krolyesthwia nassego roku cterdzyestego osmego. Samuel biskup Ploczki, podkanczlirzei obiavyam. Podawania nauthcziwssego w Kristussye ojcpa pana Samuela, biskupa Ploczkyego, krolyewskiego podcanczlirza.

*Львовский Бернардинский архивъ, книга земская, м. 15, стр.
56—57.*

CXCV.

1549 года, 18 апреля. Король Сигизмундъ Августъ напоминаетъ Марку Балабану, владыкѣ Львовскому, Галицкому и Каменецъ-Подольскому, чтобы онъ не вмѣшивался въ управлениѣ имѣніями Уневскаго монастыря, который береть подъ свое покровительство.

Sigismundus Augustus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae etc., dominus et heres. Nobili Marco Balaban fidei dilecto gratiam regiam. Nobilis fidelis dilecte, questus est hic apud nos religiosus Anastasi(us) Radschilowsky, humiensem abbas monasterij graeci Unieioviensis, quod a fidelitate tua impeditur in bonis monasterij illius, eius curae et provisioni attinentibus, quodque fidelitas tua illi quisdem comminationes facere et irrogare praeter equum dicitur, quod nos, si ita est in digno animo, accepimus. Proinde mandamus fidelitati tuae, qnatenus se non intromitat ad eam provisionem bonorum monasticalium, quae ipsi humien incumbit et cum illo nil vi agat, nisi iure mediante; quem humien propter tuas comminationes *in protectionem nostram accipimus* factura fidelitas tua pro gratia nostra. Datum Cracoviae feria quinta Magna, anno Domini millesimo quingentesimo quadragesimo nono. Regni nostri anno vigesimo. Ad mandatum proprium sacrae regiae majestatis.

Львовскій Бернардинскій архивъ, книга 1903 года, т. 26,
стр. 215.

СХСVI.

1549 года, 20 ноября. Король Сигизмундъ Августъ приказываетъ владыкѣ Львовскому, Галицкому и Каменець-Подольскому Марку Балабану, пополнить двумястами золотыхъ упцербъ, нанесенный имъ Уневскому монастырю присвоеніемъ его угодій, проживательствомъ въ монастырѣ въ продолженіи всей зпмы съ женою, дѣтьми, родственниками и скотомъ, и пользованіемъ его добромъ, освобождаетъ владыку отъ опеки надъ помянутымъ монастыремъ и поручаетъ его въ опеку Александру-Ванкѣ Лагодовскому.

Sigismundus Augustus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae etc... dominus et heres. Venerabili Marco Bolaban, wladicæ Leopoliensi, Haliciensi et Camenecensi devoto, nobis dilecto gratiam nostram regiam. Venerabilis devote nobis dilecte. Graviter coram nobis questus est religiosus Anastasius Radzilowsky, archimedrita conventus et monasterii Unioviensis, ritus graeci, suo et fratrum suorum nomine de devotione tua, quod cum proxime superiori tempore monasterij eorum devotio tua fuisset tutor a nobis designata, multis iniurijs eos afficerit, possessionem bonorum ad monasterium pertinentium sibi vindicaverit, ac per totam hiemem ipsa cum uxore, liberis, familia et iumentis suis in eisdem bonis eorum commorantibus, omnia alimenta consumperit et fructus ex ijs ipsis bonis ad monasterium provenientes percepérunt, unde damno non mediocre ad florenos ducentos aestimato affectos se esse a devotione tua queruntur. Cum autem nos tutores, non ut iniurias ijs, quorum tutella eis a nobis commissa est, ipsi inferant, bonaque eorum pro se usurpent et fructus ex eis provenientes percipient; verum ut potius eos et bona eorum a quibusvis iniurijs contra quoscumque defendant et tueantur, moleste sane et graviter ea, quae nobis de devotione tua adserebantur, tulimus. Qua propter mandamus devotionae tuae, ut sibi religiosis fratribus mo-

nasterij Unioviensis ab huiusmodi iniurijs inferendis omnino temperet atque damna ecclesiae et monasterijo eorum illata sarciat. Quoniam vero devotionem tuam wladicam renunciavimus, volumus et mandamus illi, ut deinceps monasterij praedicti tutor esse desinat, nos etiam iam animadvertentes, quod devotio tua tutor et wladica simul esse non potest, generosum Alexandrum—Wanyko Lahodowski ad supplicationem eorundem religiosorum in tutorem ipsorum designavimus, itaque iurisdictionem nullam iam in monasterium prae datum, nisi quae ratione wladicatus ipsi ad illud competit, exerceat, nullasque difficultates ipsi archimedritae et fratribus monasterij praedicti exhibeat, quominus tuti et securi bonis suis omnibusque libere utantur ea, quae pro arbitrio suo sine impedimento administrent, pro gratia nostra aliter facere non ausurum. Datum Cracoviae XX novembris, anno Domini MDLIX-o, regni vero nostri XX-o. Ad mandatum sacrae majestatis regiae proprium.

Львовский Бернардинский архив, акты гродские, т. 26, стр. 897—898 и т. 328, стр. 907—908, подъ 1552 г., 1 октября.

CХCVII.

1552 года, 9 сентября. Король Сигизмундъ Августъ налагаетъ 1000 гравенъ взысканія на Арсенія Базабана, владыку Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго, если онъ будетъ продолжать притеснять и наносить вредъ Уневскому монастырю и его братіи.

Sigismudus Augustus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiaeque etc., dominus et heres. Religioso ac honorabili Arsenio, Leopoliensi, Haliciensi ac Camenecensi in Podolia wladicæ, ritus graeci, devote nobis dilecto gratiam regiam, religiose ac honorabilis devote nobis dilecte; iterum alia querella per religiosum Anastasium Radzilowski, monasterij Unieioviensis itidem religionis graecæ archimedritam, sui et fratribus suorum conventus praedicti nomine de devotione tua ad nos est delata. Devotio cuidem tua, quamvis nulla iurisdictio in illum ac predictos fratres competenciam tamen in eos extiudendo, varijs modis illos perturbare dicitur. Quosdam enim in carcerem mitit, alios vero fratres contra debitum ne modo suo de se querentium respondere adiit in monasterium insuper sancti Onofrij, in suburbio Leopoliensi existens, bonaque illius se ingerit ac illud inhabitibus unum saepe suplicavitque nobis idem Anastasius, ut tam ab ipsius solum persona, quam fratribus eius conventus praedicti ac bonis ipsorum monasteriis perturbantur, per certi vadij nostri interpositionem renoveramus¹⁾ Cuivis

¹⁾ Въ 1543 году, 22 сентября впервые наложено было взысканіе на Львовскаго владыку, Макарія Тучапскаго, по дѣлу между нимъ и Уневскимъ монастыремъ: «centarum sex gentarum monetæ et numeri regni nostri»., говорится въ грамотѣ короля Сигизмунда I и опредѣляются епископа права на Уневскій монастырь: «interponimusque et vallamus praesentibus litteris, ut ne deinceps bonorum mobilium et immobilium monasterij Uniovensis praefati sibi usum et administrationem praeter regimen spiritualium rerum, quod ad eius pertinere existimamus officium, quodque illi integrum reservamus ipsi Macarii usurpare dictique monasterij inhabitatori-

suplicatione remoti praecipimus devotioni tuae, ut sub vadio mille
marcarum numeri et monetae regni nostri in singulos grossos octo
et quadraginta computando apertuebant ipso Anastasio quam eius
fratribus ex monasterij sancti Onofrij bonisque eius ac inhabitato-
ribus illius ab iurisdictione videlicet sua in eos exercendum
illos ac quovis modo se contineat. Cuius vadij pars dimidia-
si quidem devotio tua in eos succumbuerit nobis, reliqua pars parti-
cesura et pro gratia insuper nostra devotio tua non fecerit. Datum
Cracoviae, sabbato post festum Nativitatis Mariae, anno Domini
MDLII, regni nostri XXIV. Ad mandatum sacrae majestatis regiae
proprium.

Львовский Бернардинский архивъ, акты гродские, т. 30, стр. 583—584.

.bus adimere audeant, quod ad universorum et singulorum, quorum interest, noticiam
deducimus et deduci volumus hisce litteris nostris.» (Львовский бернардинский ар-
хивъ, акты гродские, т. 21, стр. 260—281; т. 24, стр. 535—536).

CXCVIII.

1556 года, 10 июля. Король Сигизмундъ Августъ приказываетъ Сигизмунду Лигензѣ, старостѣ Львовскому, ввести братство Пр. Богородицы на Krakовскомъ предмѣстьѣ во владѣніе дома, изъ котораго оно незаконно было выселено.

Actum in castro inferiori Leopoliensi sabbatho ipso die festi sancti Jacobi apostoli, anno Domini 1556. Oblatae sunt literae patireae sub titulo sigilloque sacrae regiae maiestatis pro parte fraternitatis ecclesiae Sanctae Virginis Mariae in suburbio dicto Krakowskie, quarum tenor sequitur estque talis: Sigismundus Augustus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae etc., dominus et heres. Generoso Sigismundo Ligazo de Bobuch, Leopoliense capitaneo nostro, in absentia eiusdem vicecapitaneo Leopoliensi, fideliter nobis dilectis gratiam nostram regiam. Genorose fideliter dilecte! Quaestum est nobis graviter nomine fraternitatis ecclesiae sanctae Virginis Mariae in suburbio dicto Krakowskie, quod ipsi non commissi . . . neque in iisdem vocati, spoliati et electi sunt e possessione domus per olim magnificentum Nicolaum Odnowski, palatini Cracoviensis et capitanei Leopoliensis, atque quidem olim sutor dictus . . . suburbio Leopoliensi fraternitati ipsorum legavit. Quod quidem testamentum per officium regni domino archiepiscopo Leopoliensi confirmatum et per nos approbatum est. In quo si ita est. . . . Quare mandamus fidelitati tuae, si quidem ipsi in possessione praedicti domus fuerit, ut eosdem iterum in possessionem eiusdem inducas. Datum Vilnae X iulii, anno domini MDLVI, regni nostri XXVI. Ad mandatum sacrae regiae maiestatis proprium.

CXCIX.

1563—1564. Запись Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго епископа Арсения Балабана на владѣніе с. Перегинско. Запись Анастасія Радиловскаго, архимандрита Уневскаго монастыря, на владѣніе с. Якторовомъ и Млиновцами, и запись архимандрита Сваричевскаго монастыря на владѣнія с. Топольско, Чернымъ Лѣсомъ и Берложищами.

1563—1564, tertia die februarij. Wladica Lwowski. Tosz Perehensko. Przi kladzeniu tich listow na Perehenstwo tedy szie imieniem Arszeni Balaban wladiky Lwowskiego y biskupstwa iego Lwowskiego Ruskiego i Haliczkiego, ze na to Perehenstwo ma wiecznosz, iakosz y the wiecznosz ukazal za restituczyą nieboszczika krolia Zigmunta 1548, za relatią i pothpissem panowie grabie chczancz tego dostatecznie dowieszcz y biorancz szie s tem do krolia i. m., y odeslane sa do krolia iego m(os)czi tak Gembiczky, iako y wladica, a krol iego m(os)cz potim dobra probationem literarum amissarum znalesz raczil, poniewiesz listh szwiathschy de sufficiente probatione, a czo szie ticze wladiky Lwowskiego agat iure.

Archimendrita Unieiowiensis Jactorow et Mlinowcze. Ukazal list oth dzisiejszego krolia i. m. 1554 za relatią y potpissem x. Pszerembskiego, s ktorego szie znaczi, že bil krol i. m. dal commissarze, abi bili cognoscowali o straczeniu listu na dwie wssy klastora iego: Jactorow et Mlinowcze, a wszakże isch szie to nie pokazuie, abi swiadecztwem y przysięgą iaky dowod bil uczinion, ma archimendrita durantibus comitiis his na straczeniu listu thaky dowod uczinicz, iaky bil mial przed tem wedlie prawa uczinicz, a wszakże wziął o tem do k. iego m(os)czi, a krol iego m(os)cz potem przysięgą dowod kazal uczinicz i uczinil szam na temże szeimie— prima die marci.

Archimendrita Unieiowski. Jactorow i Mlinowicze. Też bil okazal Anastasi Radilowski, archimendrita conventu Unieiowskiego greczkiego, list od dzisiejszego krolia i. m. miastho zgorzalego albo

straczonego dom na wssy Jactorow y Mlinowcze, a skazali mu bili panowie deputaczi dowoth uczinicz, iako prawdziwie iemu then list zgorzał, albo zginął, y iako bil zawzdi, y iest do tego czassu spokoini thich wssi i convent tego posessorem, thedi y na then czass mu iego krol. m(os)cz skazal, a wssakze tilko samemu przisiegacz kazal, poniewass ze szie z listu znaczi, ze thess iuss billa probaciia okolo thego listu. A przidal mu iego kr. mcz woznego do thei przisiegi, ktori zeznal, ze then archimendritha przisiege uczinil. A thak list in locum amissi dani dobre.

Swariczowsczi monaster. Thopolsko, Czarni Lasz.

Ukazali list od dzisiejszego krolia iego mczi, w ktori inse-rowan iest list stari niejakiego kniazia Fedura a niejakiego Olkie-deiowicza, ktorim okazali bicz staradawne wiecznoscz y dziedzicztwo Topolska monastira Czarnego Liassu y Barloziscza, powiadaiacz, yss mi tho pan woiewoda Ruski wzial w prosnosc szobie Kalusu prostu o prziwroczenie, poniewass iuż therass wiecznoscz panu woiewodzie na Kalusu upadla, skazali panowye deputaczi, zebi o thim czinili prawem s panem woiewodą, czo on przed ssie chocziass wiecznosci odpadnie, ieszcze yakiem takiem dzierzawca będąc y iest. A wssakze strona wzięła szie w them do krolia yego mczi. A krol yego mcz po them uznanie okolo takiego listu kniazia Fedura do drugiego seimu odlozicz raczil.

Биленский центральный архив древних актовых книг, под № 40/14, л. 58 об., 60 об., 77, 81.

СС.

1569 года, 6 августа, Грамота кор. Сигизмунда-Августа Киевскому митрополиту Іонѣ о томъ, чтобы онъ никого другаго не посвящалъ на Галицкую, Львовскую и Каменецъ-Подольскую епископію, кромѣ Григорія Балабана, получившаго отъ короля привилегію на это епископство.

Sygizmund August, z Bożey lasky krol Polsky, wielki ksiądz Lithewsky, Rusky, Prussky, Mazowiecky, Zmodzkij pan y dziedzicz.

Wielebnemu Jona, metropolithowy Kiiowskiemu, Haliczkiemu y wszystkiew Russy, wdzięcznie nam (mile)mu, laske naszerosiewska. Wielebny wdzie(czne) nam mily o....iedzano iest nam ymieniem x. Hrehora Balabana, władiky Halickiego, Lwowskiego, Kamienieczkiego za sprawą, ktora nam da ciecz, xiądz biskup Lwowsky, iakosmy ely iemu y władice dacz Halyczkiego kościołow, kte iczącze, nie pamiętaiacz żądani nie nasze uczynili na osobe nego Hrehora Balabana przelozil, y dal na to w(ladict)wo niejakiego Iwanke Łopathke, kthory stara(l sie), aby bel postrzison, albo swieczon na to władi(ctwo) Haliczkie. A isz podawanie wladicztwa nykomu (innem)u nie należy, iedno naszey zwierzchnosczy krolewskiey, przeto roskazuiemy wdzie(czności) twoiey, zebis nikogo inego nie postrzegl, any poswięcziol na to wyszey o(pomniony) wladicztwo iedno Hrehora Balabana wedle daniny naszey, y to tesz chcземy, aby sprawa thich czerkiew, kthore do tego wladicztwa Halickiego, Lwowskiego y Kamienieczkiego przynależą z dochodow wszitkich tych to czerkwy nie kto misz na sie y w sprawie, a w porządku swoym mia sprawował, y edno ten to Hrehor Balaban, czo chczej, abis wdzie(czność) t. inaczej nie czinol pod laską naszą, mając tesz zadnego wzgliedu na daninę pierwszą albo poslednieiszych listow naszich. Dan na seime koronnem Lubelskiem, szostego dnia augusta miesiąca, roku Panskiego MDLXIX, a panowania naszego XL. м. п. Z ws roskazania iego krolowskij moscy.

*На другомъ 1/2 л.: List Zigmunta Augusta Jony metropolitu,
aby Balabana poswiecił na władycie Lwowskie.*

*Изъ архива западно-русскихъ униатскихъ митрополитовъ при
Св. Синодѣ, по описанію № 70.*

CCI.

1581 года, 28 февраля. Король Стефанъ Баторій подтверждаетъ избраніе Уневскими монастыремъ опекуна въ лицѣ Василія Балабана

Litterae monachorum monasterii ritus graeci Unievensis approbantur.

Stephanus etc... Significamus etc... Productas fuisse apud nos litteras Simeonis Borszowski, monasterii ritus graeci Unievensis praefecti, qui in vulgari ihumen vocatur, aliorumque ejusdem monasterii fratrum, qui czerncy vocantur, sigillo subappresso dicti monasterii communitas, et a praefecto eodem omnium fratrum nomine subscriptas, quibus illi unanimi consensu in tutorem sui monasterii et rerum suarum omnium curatorem clegerunt generosum Basilium Balaban, supplicatumque nobis fuit eorundem monachorum nomine, ut in electionem in personam praefati Basillii Balaban factam consentiremus ratiamque eam haberemus, et autoritate nostra approbaremus, confirmaremus. Litterarum vero earundem tenor fuerat talis:

Я Симеонъ Боршовскій, игуменъ Уневскій, зо всею еже о Христе братиєю обще того светого монастыра Унева, ознаймуемъ сымъ нашимъ листомъ, кому будеть того потреба ведати, иж мы, маючи на себе справы немалые монастырские якъ церковные, такъ тежъзыковные—правные, посполитие, видечи себе быти въ тыхъ спра-вахъ затрудненими, и на сей часъ не маючи собе помочника жад-ного до справ выше реченыхъ монастырскихъ,proto умыслилесмо собе помочника и опекуна мети и удалисмосе съ прозбою, едно-стайнымъ умысломъ, зеволившыся весполокъ зо всею еже во Христе братиєю, жадали есмо его милости урожоного пана Василя Боло-бана, абы тое опекунство на себе принялъ, яко же его милость на-ждане на тое—то учинить и опекунство тое на себе принять, же маеть о всихъ правахъ монастырскихъ также земскихъ и правныхъ вѣдати, и ми маємъ о всихъ потребахъ монастырскихъ также зем-скихъ, правныхъ и посполитыхъ кривъдъ нашихъ пану Василю Болобану ведомость давати и о всихъ кривдахъ своихъ ся утекати, а его милость повинен будегъ о нашу кривду монастырскую мо-вити и ехати и во веемъ боронити од суседъ и од посполитыхъ, а для легшое певности печать монастырскую приложилисмо къ сему нашему листу и рукою своею власною подписалися. Писанъ въ мо-настере Уневѣ месяца генвара першого дня, року тисеча пятсотъ осмдесять первого. Симонъ Боршовскій, игуменъ Унеевскій зо всею еже о Христе братиєю рукою власною.

Nos igitur rex Stephanus, visis litteris electionis praefatae au-tenticis et sufficientibus, admissaque benigne ac clementer ea, cuius supra mentionem fecimus supplicatione in electionem eam, quam dicti monachi seu czernczowie in personam superius nominatam Basili Balabani fecerunt constituentes eum suum et sui monasterij rerumque ac bonorum suorum tutorem, pro jure nostro regio con-sentiendum esse duximus, consentimusque literis hisce nostris atque eandem ratam et gratam habemus approbamusque et confirmamus, quantum de jure venerit autoritate nostra. Quo quidem tutoriae munere is ipse Basilius Balaban juxta hasce electionis insertae li-

teras ac consensum et confirmationem nostram praesentem potietur libere et absque omni impedimento atque in ejus rei fidem hasce manu nostra subscrisimus et sigillo regni communiri mandavimus. Datum Varschoviae in comitiis regni generalibus die ultima mensis februarii, anno Domini 1581, regni vero nostri anno 5. Stephanus rex subscrisit.

Варшавский главный архив, кн. метрическая, № 123, л. 709.

ССII.

1589 года, 10 января. Привилегія Яна Замойского, данная гре-камъ города Замостья, на уравніе во всѣхъ правахъ съ остальными жи-телями города, съ разрѣшеніемъ построить церковь, содержать при ней священника и свободно совершать церковно-богослужебныя требы, съ освобожденіемъ домовъ православныхъ отъ разныхъ повинностей.

Jan z Zamoscia, naywyzszy Koronny kanclerz, Bełski, Magde-burski, Derpski, Knyszynski, Miedzyrzecki, Grodecki, Jaworowski etc. starosta.

Oznajmuię terazniejszym listem, komu to wiedzieć należy teraz y napotem będącym, wszystkim y kożdemu z osobna. Gdy iuż od kilku lat do nowego miasta mego Zamoscia, między rożnych naciy ludzmi, zgromadzającymi sie, niedawno też greckiey naciey ludziy niemało zgromadziło sie. Przetoż tedy, lubo to odemnie iuż

przed tym pospolicie utwierdzono iest, aby tychże praw y wolnosciy, miastu odemnie nadanych y pozwolonych, nie mniey napotem będącym, iako y teraznieyszym mieszczanom zażywać wolno, aby iednak pewniejszy o tem byli, osobliwie greckiey też naciey ludziom, teraznieyszym listem utwierdzić postanowilem; a tym chętniey uczynić to sądziłem, *czym też oni z chęcią tu¹⁾* przybyli, aby nie tylko dobr swoich złożenie y domy mieli, ale tez niektórych kupiecstw wespół z sobą zaniesionych, sprawcami znaydowali sie. Naprzod tedy iakie prawa y wolności iuż przed tym dawni mieszczanie y wszystkie miasto mają, tychże też greckiey naciey ludziom, tak tym, którzy iuż domy w mieście tym moim Zamosciu pobudowali, *iako y tym, którzy też naciey napotem do tychże przybędą¹⁾*, zażywać pozwolaiąc, nadaię one; y tychże zgoła wolnosci, praw, prerogatyw, honorow, y wszystkych pożytkow, y ozdob, używać pozwalam. Ktore do dawnych mieszczan, lub nayasnieyszych krolow, lub z moiej łaski, przynależą, ani w żadney rzeczy, pod lepszey kondiciei y prawa być mają, iako iakiekolwiek insi mieszczanie, którzy w naylepszym stanie są. Mianowicie iednak, *aby kościół też swoy w samym mieście budować y kapłana iednego¹⁾*, albo też y więcej chować, który by ceremoniam ich przełożonym był, tak też onym samym nabożeństwem bez wszelkieu przeszkody od kogoż kelwiek, religią swoje sprawować wolne im pozwolenie daię. Do urzędow też albo senatu, magistratu mieyskiego, nie tylko rowny z inszemi przystęp aby był wolny, ale też iako wiele inszey iakiey kolwiek naciey ludzi w senacie będzie, tak też wiele z onych samych każdego roku na ten aby byli obierani, chcę y postanawiam, którzy iednak tak obrani, naypierw iemnie y potomkom moim, potem wszystkiemu miastu przysięgę wiernosci, prawa y sprawiedliwości każdemu czynienia wykonać powinni będą, y nie mniey o wszystkim mieście, iako o sobie samych staranie y o swoey naciey wcześnie, bez wszelakieu factiey, mieć będą. Itak większa część w rozsądzeniu controwersiy, albo inszych iakich rzeczach usędzi, to według publicznych praw miasta zawsze nieodmiенно y mocno niech

będzie¹⁾). A nakoniec aby do ozdoby miasta budowaniem domow byli pobudzeni, aby ktore od nich domy nowo byli postanowione y pobudowane, te na potomne czasy od wszelkich gosci, przymowania cięzarow, wolne y przywielowane zostawali, ani w tych domach, ktore od nich będą pobudowane, żadnego nigdy goscia przeciw pożytkowi y woli swoiej przymowac winni przymuszani będą, tąże władzą listu tego na wieczne czasy stanowię y iako naylepszym, może być, sposobem tego bronię. Na co wszystko dla lepszej y oczewistszey wiary y swiadectwa ten moy list, ręką moją podpisany, pieczęcią moją zapieczętować roskazałem. Datum w Zamościu dnia dziesiątego miesiąca ianuarij, roku Panskiego tysiącznego pięcsetnego osmdziesiąt dziewiątego.

На второмъ полулистѣ написано: Copia przywileiu nadanego bractwu cerkwie świętego Nikołaia Zamoyskiew.

Холмскій Братскій Музей.

¹⁾ Курсивъ въ подлиннике.

CCIII.

1594 года. Инструкція посламъ, отправляющимся на Брестскій духовный соборъ, имѣющій быть 24 июня 1594 года.

Instrukcia na ziazd duchowny Brzesky w roku terazniejszym (15)94 o świętym Janie przypadający:

Bractwa cerkiewne, od ss. patryarchow nam podane y od oyca metropolity y episkopow ufalone, iednakie wszędzie aby spokoynie trzyciąć postanowiono, a tym przeciwne nieiakies bractwa niedosko-nałe, od niektórych episkopow dane, aby s cerkwie wyłączono y wykorzeniono, y iedne miecz zostanie prawdziwe cerkiewne bractwo, gdyz roznach w cerkwi sie dzieie od przeciwnych bractw.

Aby przeciwnicy za szkody bractwu cerkiewnemu sądem karani byli, lubo to swiecki człowiek, lubo episkop sie naidzie. Ponieważ episkop Lwowsky y Przemyski wielkie szkody bractwu cerkiewnemu poczynili z inszemi bractwy swoim, toż y w Wilni słyszeć.

Iż episkopowie, bractwa niemiłuający—owieczek swych, sprawy naszej cerkwie duchownemu sądu należące, pod rozsądek Rzymskiej capituły z pod obrone arcybiskupa poddają się y dekreta patryarsze y metropolitzy przesądzywają, temu zabiec y karaniem takich cerkiewnym karac koniecznie, gdyz sie gwałt wolnosciem zatym dzieie, y cerkwie sie w niewoli zaciągają.

Cerkiew bracka aby swoia była, od żadnego nie zniewolona, a mianowicie: w Wilni, we Lwowie, y gdzie potrzeba okaże, a swiesz-czenicy braccy pod błogosłowienstwem metropolity być mają.

Szkoła bracka iedna (gdzie iest bractwo) aby była, ufałic, a inne szkoły, ku przeszkołdzie brackiey aby nie byli, zakazac.

Drukarnia w Wilinskim y Lwowskim bractwie aby była, a indej s ktorey xięgi podeyrzane y cerkwi naszej szkodliwe wychodzili, tey nie miec, y xięg od niey nie przymowac.

Maiętności y imiona cerkiewne, ktore nadali chrzesciani, aby stąd była chwała Bogu, a duszam zbawienie: te episkopowie pozawodzili, a na ostatkach z żonami y przyjacolą żyąc, one pustoszą, temu zabiec, aby tam, gdzie przystoi, obracene były, to iest na naukę i szkoły, na kaznodzieie y godne praesbitery, na siroty y budowanie szpitalow y cerkwie.

Oiciec metropolit y kożdy episkop, archimandrita y ihumen aby ze wszystkich dochodów swoich 10 gr(osze) na fundatią szkoł y drukarni y na inne potrzeby kożdego roku do skrzynki dawali, a skrzynia bracka Brzeskiemu episkopowi powierzona byc ma: gdyż y na pierwszym synodzie to między sobą postanowili byli, także y po smierci metropolity y biskupow dochody tamże aby oddawano.

Monasterze czerciami (podawszy ie yhumenowi) aby osadzono: gdyż sami episkopowie maietnosci monasterskie pobrali, zaczym monasterze pustkami stoią.

Miasta powiatowe osadzic bractwy, popami uczonemi y szkołami, aby od roznych haeretikow prostacy nie ginęli.

Synod pewny aby był kożdego roku, według canonow warowac.

Exarch abo legat od patryarchi, lubo to tuteiszy, lubo tameczny, aby sie ustawicznie był, na wychowanie onemu z dobr cerkiewnych obmyslić.

W sprawach cerkiewnych, duchownych według canonow aby zgodnie y iednako wszystko odprawowano było, gdyż tu tak, a indzey inaczey w cerkwiach uczą y odprawuią, zaczym wiarę Chrystusową w ohidę przywiedli y ludzie z cerkwie poutracali.

To wszy(s)tko aby sie na synodzie zawarło, pilne żądac. A o artykuły, niżey opisane, starac sie trzeba koniecznie, aby iego m. oiciec metropolita na seymiki po wszystkim w. xię(stwie) Litew(skim) do powiatow, a episkopowie także w swoich diocezyach aby pisali, a potym na seymie walnym (gdy będzie) aby w constitutią seymową było wniesiono y stwierdzono.

Iż duchowni sami sie na urzędy obierają y za posułami, a nie za godnością do tego przychodzą, dla których porządek cerkiew-

ny y chwała Panska umnieysza sie, a pozytki cerkiewne na sprawy swieckie obracaią, czemu zabiegajac, starac sie, aby na pewnym mieyscu, a pewnego czasu, byc mogła electia, a iego m. oiciec archiepiskop z duchownemi y z consensem swieckich ludzi, na to godnych, obierał y przy kilku episkopach według canonow poswięcił. Także y metropolitę obierac.

Cerkwie aby zostawali wcale według przywileiow y funduszow dawnych, iako w Rydle, w Kiesie, w Trokach etc.

Strony sądow trybunalskich domawiac sie, aby też persone duchowne relligiey graeckiey także iak y rzymkiey z swieckimi na sprawach, to iest 3 duchownych, a 3 swieckich, zasiadali.

Iż też iest pewna wiadomosc, że w niektórych episkopiach aręduią sie ludziom swieckim sprawy duchowne, iako rozwody mężów z żonami y inne rzeczy, zaczym wielki błęgarstwa y dzieje sie, s' pilnoscią tego postrzec, aby to napotym nie było.

Do ktorey instrukt(ie)y przy pieczęciach¹⁾ ręce swoie podpisują temi słowy:

Teodor Skumin, woiewoda Nowogrodsky. Hryhory Woyna, kasztallan Brzesczy. Semen Woyna, kasztellan Mscisławsky. Bohdan Sapieha, siedzia. Michał z Drucka Sokolinsky, marszałek. Jan Tryzna ręką swą. Abram Meleszko. Lukasz Haraburda, m. p(prop)ria. Jerzy Masalski m. (prop)ria. Wasili Kurdey m. p. Stanisław Karaczon, podstoli Mscisławsky, m. p. Jerzy Radoszynski, sędzia ziemsy Kowiensky. Lukasz Mamonicz, skarbny w(sielkiego) x(iest-w)a Litew(skiego). I innych niemało ich m(o)sciow panow szlachty się podpisało.

На 4 ѿ сmp. надписи: Instructia senatorow y czlachty na synod Brzesky a(nno) 1594.

Изъ архива западно-русскихъ униатскихъ митрополитовъ при Св. Синодѣ, по описанію № 168.

¹⁾ Печатей здѣсь нѣтъ.

CCIV.

1598 года. Заявление нѣкоторыхъ представителей власти и обывателей Волынскаго воеводства о согласіи принять унію и новый календарь, съ выражениемъ благодарности главнымъ дѣятелямъ уніи.

Мы рады, станы духовные и све(т)ские, а обывателе воеводства Волынскаго и иныхъ поветовъ, которыесмося ниже въ семъ листе нашемъ имени подписали и запечатовали, ознаймуемъ и ку ведомости его королевской милости, пану нашему милостивому, и всему сенату, ихъ милости паномъ рядомъ духовнымъ и свѣтскимъ, доносили, ижъ што дѣются немалые а непотребные васни (sic) и замешаня въ речахъ светыхъ, благословенныхъ, отъ Пана Бога намъ и всему християнству ку збавеню данныхъ, чого продкове наши здавна жадали, и мы потомкове ихъ давно прагнули тое мѣти. А ижъ самъ Панъ Богъ, за щасливого панования и стараньемъ, и тую светую единство, его королевской милости, пана нашего милостивого, здариши рачилъ зѣдночene церкви светое восходннее, греческое релии нашое, съ костеломъ римскимъ, щого не только, ижъ намъ Панъ Богъ всемогучий того дочекати тое светое единство и згоды дати рачиль, всѣ одностайне вшехмоность Откупителя нашего хвалимъ и хвалити за то непрестанно винънисмы. Але и тымъ особомъ духовнымъ, што се о то, з нелитовалемъ здоровья, праци и утратъ своихъ не жалуючи, старали, дяковать винънисмы и дякуемы, маючи ихъ за правъдивыхъ хвалцовъ Божиихъ—епископовъ нашихъ, на которыхъ, ижъ нѣкоторые особы, сполковавъшися з людми розныхъ вѣръ, невинне зваснившися, суть противни тое святое справы. Мы теды, яко послушные сынове церкви Божое, милуючи тую светую згоду, единство, и о неи хотечи трвати, просимъ вашое королевское милости и всего сенату, абы тая светая унія, единство, не была ни въ чомъ нарушенa. А притомъ и о календарь новый

унижене просимъ, абысмы въ жадной мешанине и незгоде не были, кгдыж календарь не есть артикуль вѣры, абысмы такъ, яко и первей бывало, посполу и згодного свята наши релии греческое обходили и святили, а противники тое святое згоды, ижъбы примованы и слуханы не были, просимъ. А затым вѣрное подданство наше маестату его королевское милости паага нашего милостивого поручамы. Писанъ въ Луцку лѣта Божего Нароженя ~~ї~~ фун.

Печать святого Іоанна Богослова капитулы Луцкой. Станиславъ Радивилъ рукою власною. Михайлъ Мышка, каштелянъ Волынскій, рука власная. *Печать*. Юрей Чорторыйский власною рукою. Абраамъ Мышка..., Овруцкій староста, рука власная. Томашъ Жоравницкій рукой власною. Гаврило Савицки, протопопъ Дицицкий. *Печать*. Jakub Lyssakowsky rukoю wlasnoy(?) Янушъ Кошка Жоравицкій рукою власною. Александеръ Вороничъ Воротинскій рука власная. Василій Русиновичъ Бересѣтицкій и Луцкій. Захаряшъ Еловицкій, писар его кор. мти, рукою власною. Флавиянъ Leszakowsky рукою. Olbrycht ręka swoią.... Войтехъ Клюсовский рукою власною. Адам Сопокот рукою своею. Флесей Повченкора (?) рукою власною. Юль Млечко власною рукою. Миколай Малинский (?) рукою власною. Криштофъ Тишкевичъ рукою своею. Іонъ Гараинъ власною рукою. Миколай Еловичъ—Букоемский рукою своею. Войтехъ Станишевскій власною рукою. ¹⁾ Стефанъ Биржковский рукою власною. Матѳей Кошка Жоравицки рукою. Федоръ Корытецкий рукою власною. Александеръ Шишка власною рукою. Иванъ Волынецъ Чернчицкій, коморникъ его королевское милости, власною рукою. Jan Bukiemsky wlasna ręka. Макъсимъ Триполский рукою власною. Мойсей, презвитер Михайловский, крилопшанинъ Луцкій, власною рукою. Jan Dzieczek,...wzi Wołynsky.... Васил(?) Одинец рукою власною. Іанъ Леский рукою своею. Александеръ Вевский власною рукою. Грегорей Туровицкий рукою власною. Михайло Чеснохреский,

¹⁾ При каждой до настоящей подписи печать, есть двѣ печати безъ подписей.

крылошанинъ Луцкій, власною (рукою). Александръ Винскій рукою власною. Семенъ Кондратовичъ рукою власною.

На оборотѣ второго полумиста: Akt obywatełow Wołyńskich, unie ludzy przyjmuią y o kalendarz nowy proszą.

Изъ архива западно-русскихъ униатскихъ митрополитовъ при Св. Синодѣ, по описанію № 228.

CCV.

1601 года, 28 мая. Грамота¹⁾ Яна Замойского, канцлера и великаго короннаго гетмана, которою онъ подтверждаетъ запись жителя города Замостья иѣкоего грека Яна Константиновича на място, огородъ и домъ подъ богоильнию для бѣдныхъ вѣры „греческой и русской“, съ разрешениемъ собирать по городамъ и селамъ пожертвованія на помянутый гошпиталь.

Jan Zamoiski z Zamosczenia, canclerz i hetman wielki coronny, Bełzki, Malborski, Derptski, Knyszynski, Miedzerzecki, Grodecki, Jaworowski etc. starosta. Wszem w obec i kazdemu z osobna, komu to wiedzieć należy, teraz i napotem bendantem, niniejszym listem ozna-

¹⁾ Грамота писана на пергаментѣ, печать восковая, привѣщена на красномъ шнуркѣ, хранится въ Холмскомъ Братскому Музѣю. Есть и копія этой грамоты тамже.

imuię, iższy sławny Jani Konstantinowicz, greczyn, mieszczański
moi Zamoiski, dał mi sprawę i zapisem przed urzędem wójtowskim
miasta mego Zamoscia tego potwierdzię, że u nabożnego Alexego
popa cerkwi ruskiej, tytułu wniebowstąpienia Bożego, na przed-
miesciu moim Zamoiskiem, nazwanym Łwowskiem, i u żony iego
Appoloniey połowicę placu iego z ogrodem, do tego należącemu, na
ktorem iusz y dom teras zbudował swoiem groszem własnym, który
iest między cmentarzem teiże cerkwi, a domem Simonowem asz po
drogę wymierzony, na zbudowanie i założenie szpitala dla ubogich
graeckiej i ruskiej religiei, a złotych czterdziesci polskich kupieł,
i on skutecznie zapłacił, o czem tenże zapis autentyczny i resignatia
tego placu w aktach wójtowskich przez eń zeznana, szerzei obmawia.
Ktore to przedsięwzięcie i fundatia pomienionego Janiego Greczyna,
mieszczańskiego mego Zamoiskiego, ja utwierdzam ninieiszem listem
moim na wieczne czasy, warując to, że potomkowie tego Janiego
nie będą mogli placu tego i domu, na niem zbudowanego, z ogrodem
po śmierci iego na swoi pożytek obrościć, ale to wszystko wiecznie
wyszey pomienionemu szpitalowi należeć ma. Jesli by tesz kto odkazał
co testamentem na ten szpital, albo iesli iusz było co odkazano od
którego przed daniem przywileju tego, tedy to wszy(s)tko ważno bydzie
ma. Nie bendzie tesz wolno nikomu temi dobrami, które by na ten
szpital od Janiego dane były, rządzić, telko samemu przerzeczonemu
Janiemu, i z braci iego religiei graeckiej, i potomkowie iego po
śmierci iego rządzić nie mogą bez woliei braci. A iesli by in(n)i tesz
co odkazowali, tedy wola i porządek pobożny i uciwy, za consensem
mem i potomków mych od nich opisany z strony dobr, które by
odkazali, zachowan bydzie ma. Proszakom z tego szpitala wolno bendzie
na szpital ten albo potrzeby iego prosić po mieście i po wsiach bez
przenagabania wszelakich osob tak duchownych iako i świeckich.
Do którego szpitala tak pomieniony Jani Graczyn, iako potomkowie
iego, prowisorowie tego szpitala, ludzi religiei graeckiej z tutecnego
miasta i osady, do niego należącey, przyjmować mają, a nad wolią
ich ludzi ubogich przyjmować za niczyią prozbą, ani instantią nie

będą powinni. Dla lepszej wiary list ten podpisałem i pieczęcią swą zapieczętować roskazałem. Dan w Zamosciu dnia dwudziestego osmeego miesiąca maia, roku Pańskiego tysiąc szescsetnego pierszego.
J(an) Żamoiski m. p.

Холмскій Братскій Музей.

CCVI.

XVI—XVII столѣтія. Списокъ русскихъ ремесленниковъ, которыхъ поляки не хотѣли принимать въ пехи, принуждая ихъходить въ костелъ.

Regestr,

iako narodu Ruskiego y do ktorych czechow y kogo przymowac nie chczą, tak z miasta mieszczan osiadłych sinow y czorek ich mężiow, iako y s przedmiescia Halickiego y Krakowskiego y podzająca, ktorzy są pod jurisdictionem iego mosczi pana starosty Lwowskiego nad zwyczay starożytny miasta Lwowa, tak do tych czechow, w których sie zwiodł narod Ruskiej, iako y do tych, w których zdawna był y terasz iesth.

Czech kowalsky, slosarsky, mieczniczy, kotlarsky, iglarsky, ci wszysti w jednym czechu są (sic), y do tych czechow przyiąć nie chcieli: naprzod Sienka kowala Krasowskiego s przedmiescia Kra-

kowskiego, Chriczka Timowicza kowala, Iwanka kowala, Iwanka sloszarza, Mikołaja sloszarza, Kasiana sloszarza, Juska Miecznika y Faedora Miecznika, Waska Miecznika y innych.

Zas do czechu sweczkiege (to iest szewskiego) przijanc nie chcieli: naprzod Simeona Korunke, Alexandra Timophaeia Zarudskiego, Jaczka Iwanowicza.

Zas do czechu rzezniczego: Dimitra rzeznika, y Piotra, y Waska, y Procpa, y innich do czechow przijac nie chcieli.

A do Pilippa rzemiosla tkaczkiego, na Hołosku mieszkajacze, panowie raicze nasłali tkacze w dom własny iego, za Marstynowem, ktorzy to tkacze, naszedszy na dom iego, tego Pilippa, y w niebytnosci iego y żony iego gwalt uczynieli, komore odbielni y skrzynie wyłupali, y chusty, y płotna, y przedze iego własnam y luczkam, y pieniedze iego własne z sti skrzynie pobrali y nawed y warstad z robotam pobrali, posarpali y do pana burmistrza Jacoba Woitecky w dom przyniesli, na co to wszystko iest protestatia, a potym y z domu iego własnego wygnali, a do czechow przyjac go nie chcieli y nie chcza.

Takze tesz y do czechu piekarskiego chleba bialego, w którym byl starodawna narod Ruski, przyjac nie chcza y zabierajam, ani do stelmaskiego, ani do kołodzieiskiego, ani do stolarskiego, ani do bednarskiego przymowac nie chcza, w ktorych to czechach zwiodł sie narod Rusky. A nawed y do tych czechow, w ktorych starodawna byl y teraz iest narod Rusky: iako krawieczkym, kuśnierskym, garbarskym, powroźniczym y grzebieniczym y inszych czechach narodu Ruskiego przymowac nie chcza, gwałczać prawa y zwyczaie starażytne miasta Lwowa, y decreta święty pamieczy krolow y własną obietnicze swą przy zawarciu remissiej, y przy bytnosci iego mosci pana woiewodi Sendomirskiego, starosti Lwowskiego, tuk tesz y przy iego mosci panu Rzeczieczkym, podkomorzem Lubelskim, y przy panu Snoszowskim, pisarzu Lwowskim, ziemsckym, obieczujac do tych czechow przymowac, za(?)ktorych sie zwiodł narod Rosky, z ssimi czechy puscili na dicensią do iego k.

mosczi, y złamawszy, y zgwałciwszy to wszystko do zadnego czechu narodu Ruskiego przymowac nie chczą, tak mieszczan Lwowskich y dziedzicow czechowych, iako sinow y czorek ich mężow, tak tess y przedmieszan przymowac nie chczam.

Czech złotniczy y malarsky spolnej fundaciej iej od założenia czechow asz do tego czasu y narod Rusky, iako złotniczy y malar sky, pospołu z sobą bratersky zyli, y czechmistrzami malarze bywali, y ucznie przymowali, y uczali, y wyzwalały, a teraz na rodzu Ruskiego, tak złotniczego rzemiosła, iako y malar skiego ani wpisowac, ani wyzwalać chczam. Ucznia narodu Ruskiego imienia Home Dimitrowicza do czechu złotniczego wedle zwyczajow do czechow byli przyieli y wpisali, y wyuczeli, y wyzwolic go nie chcieli, y teraz nie chczam, który się uczeń u Pawła Wegrzina. Potym Iwanka Faedorowicza, który się uczył u pana Marczyna złotnika, y tego przyiawszy y wpisawszy do czechu złotniczego, a wyzwolic go nie chcieli, tak tesz i Romana, Matysowy syna, ze Lwowa, miejskiego rodzica, do czechu złotniczego przyiąć nie chcieli za mistrza. A na ostatek y samych mistrzow z narodu Ruskiego rzemiosła malar skiego z między siebie wygnali na imie Lawrisza Malarza, a drugiego Simeona, sina mistrzowskiego, rzemiosła malar skiego, mowiąc im, aby sobie inny czech mieli ruskiej, krom polakow.

Naprzod z czechu krawieczkiego fortelem wygnali na starosc iego, nie dawszy mu żadney przyczyny, Dimitra Krasowskiego, mieszczanina Lwowskiego, s pradziadow iego w czechu krawieczym będącego, y dziad iego, y ocziec iego, y on są, lat 40 był w czechu krawieczkim, tilko dawszy mu te przyczyne, ze s rok w czechu nie był, który to Krasowsky przed długą chorobe swą gosciową nie był, a przeciesz suchodni na dzisięc lat przez zone swą y braczą czechowiąm na imie Lukasza Bartnikowicza y Mikołaja krawcza, od których oni tych suchich dniow wziąć nie chcieli, mowiąc: kiedy go Bog zwiedzy z tey choroby, tedy są przyniesie y prze tso czechu nie utraci, a gdy tedy ten Dimitri Krasowskij ozdrawial, y tse trzymane suchedni odnosił, które panowie krawci przyiąć nie chcieli,

mówiąc, zes czech utraczył, zes nie dawał suchedni. A potym tenże to Dimitri Krasowsky, nazbierawszy zacznich ludzi, z urzendu miejskiego wstępował do braci, aby ziencia jego Joachima krawcza w posrodek siebie do czechu krawieckiego przyieli, ktorego to przyjęcie chcieli, mowiąc, kiedy wygrała insi Rus, abysmy ie przymowali do czechu, tedy y oyca twego Krasowskiego i ciebie samego do czechu przymiemy, którzy to panowie krawci mi, nie rozmyslając się, nabrawszy sług urzędowych, burmistrzowskich y naszedszy na dom tego to Joachima krawca w niebytnosci w domu iego samego, naszedszy na dom, gwałt uczynieli, szali złotogławe, hatłosowe, kitaiwskie, szlacheczkie pobrali, poszarpali iej moszci xiezny Maruszy Zbarasky, a siostry iego mosci pana woiewody Bracławskiego, y tamże w domu żone tego to Joachima w twarz zekrwawili swymi rękami panowi krawci, y s(z)kod wielkich naczynili panowie krawci. O czym szyrzy swiatczy protestatia grodzka Lwowska.

Do tegosz to czechu krawieckiego przedmiesczan do czechu przymowac nie chcieli na imie Johnata krawca, i Steczka, y Henreta y Stasia Rufina y innych niemało, y czeladz ich krawiecką narodu Ruskiego, zaparszy w yzbie czechowy, kiami bić kazali, co nie chcieli chodzic do ich kościoła nad zwyczai. A panowie raicze sprawiedliwości czynic nie chcieli z nich to swo wolnych, y ieszcze nasze czeladz ruską do wiezienia smrodliwego wsadzic roskazali, o czym szerzy swiatci protestacya groczka lwowska. I decretem swym pod wiñnam grzywien 20 zakazali, aby który by krawiec albo krawcik narodu Ruskiego do kościoła isc nie chciał, tedy tam winna 20 grzywien karać być miał, od których to tak wielkich, a nieznośnych zbytkow nad nami sąsiady swymi czyniących panow radzicow. Naprzod Pan Bog obronic raczył y iego mosc pan woiewoda Wołyński to przyjazdem swym do dicesiej iego krolewskij iasnosci, wedle remissiej na zamku Lwowskym uczynionej, zahamować onych sporow raczył, a iezli to dobrze, przypuszczamy na sententią w. m. naszych miłościwych panow.

Regestrum omnium ruthenorum, qui oīd contubernia non admittuntur.

Реестръ усѣхъ ремесниковъ, которыхъ не хотѣли пріимати до цеху русскаго старого.

Львовскій Ставропопіальныи архивъ, № 736.

CCVII.

1601 года, 9 ноября. Судебный протестъ Львовскихъ русскихъ православныхъ мастеровъ портняжнаго ремесла на польскихъ городскихъ старшинъ, которые принуждаютъ православныхъ посѣщать костелы и исполнять римскіе церковные обряды.

Actum in castro inferiori Leopoliensi feria sexta ante festum sancti Martini, pontificis, proxima anno Domini millesimo sexcentesimo primo.

Stanawszy oblicznie przed urzędem y xięgami grodskimi Lwow-skimi ślawętni Lukasz Bartnikowicz y Mikołay Dobraski, mieszcza-nie lwowsczi, czechu krawieczkiego, swym y wszytkiej braczi swej narodu Ruskiego religiey greczkiey krawczow imieniem swiadczyli szię przeciwko ślawętnemu panu Kasprowi Przedzieckiemu, na ten czas burmistrowi Lwowskiemu, y naprzeciwko panom ryczom Lwowskim, isz oni po kilka krocz rasz po rasz w tych czasziech, to iest wtorego dnia miesiąca augusta, a potym we srodę wigi-

lią wszech świętych w tym roku, nie wiedziec z ktorey miary, iawnie prawie przeciwko prawu pospolitemu, ktore między roznemi w religiey pokoy stanow wszelakim ostrożnie warowało decreta takiez niezwyczayne y takie, ktore pokoy on burra y bunt a rosterk za szobą nioszy, na nasz wciągali y wciągaią, albowiem przesz musz prawie y gwałt ad importunam cechmistrzow catholiczkich instantią do kościoła rzymkiego nasz bez żadnego prawa pędzą, ceremonij iego y nabożeństwa zażywacz nie tylko roskazuią, ale y więzieniem y inszymi winami przymuszaią, czogochmy od założenia czechu krawieczkiego w tym mieście s przodków naszych byli prozni, y gwałt w tij mierze żaden się nam nie działał, poniewaz swoie kościoły, swoie święta, swoie nabożeństwa y swoie ceremonie starożytne s processu religiey greckiey mamy. A yz decreta takowe albo raczy angarie przywileiom y prawam naszym znacznie barzo ubliżały, do iego królewskiey moszczi, iako nawyszego prawa y pokoiu obroncze, apelatie wnaszalismy, to przypominajac, ze w tej mierze nie mozemy bycz zadnemi decretami przycisnieni, gdyz ynaczey prawo by się łamacz musiało, druga, ze w króla iego moszczi o wszystkie prawie wolnosci rzemiesła naszego tak s pany czechmistrzami, iako y szamemy pany rayczomi prawo mamy, y iusz na trzecim stopniu sprawa wiszi. Więc y to, ze ich mosczom panom rayczom seculari magistratui mniey o duchownych rzeczach y w controwersiach zawiadiwacz nalezy. Czo y na seymie, gdychmy mandat od iego królewskiey moszczi upatruiac, zdaleka takowe swoie dolegliwosczi, dla pokoiu religiey wymodz y uprosic chczeli, przyrzekli nam niektorzy z ych mosciow panow radziecz, zesmy o ty mierze przenagabania od nich żadnego między nie mieli. To, nakoniecz, ukazujuac, iako natia professiey greczkiey, czo na iey częscz, tak w pieniädzach, iako woskach, ktore za winami y karaniem w czechu wystepnych ludzi pochodziły, należało catholików, dla zapomozenia y ozdoby kościoła świętey Hanny ustąpila y darowała. Owa wszelakim sposobem słusnosz swoię ukazowalisny. Lecz ich moscz panowie raycze y pan burmistrz nie tylko apelatiej nam do iego kro-

lewskiey moszci nie doposcili, ale ani na zadne ratie y słusnoszci względzie miecz nie chcieli, o czo gdychmy sie woznym y slachta swiadczyli y prosili, aby nam to było zapiszane, y tego pozwolice nie chcieli. Za czym oswiadczywszy się, do grodu s tym ucziecz się musielismy, iakoż y uciekamy, z wielkim zalem oswiadczaiąc się o tez krzywdy y gwałty, o kioresmy się na ratuszu przeciwko panu burmistrzowi y panom rayczom oswiadczał, chcąc prawem tego wszystkiego poprzecz, czo verificując, stawili przed urzędem y actami tutecznymi grodzkimi, lwowskimi opatrznego Andrzeia Stralinusza, generała woznego, ze dwiema slachcicznami: Wawrzynczem Zaleskim y Wincentym Mroczkowskim, którzy, stanąłszy oblicznie oszobami swymi przed urzędem y actami, zeznali dobrowolnie y iasnie, ysz byli na ratuszu lwowskim dwa razy wedle czasow wzwysz pomienionych. A to na uzycie panow krawcow religiey greckiey, którzy protestatietey swoiej, którą tam czynili, oswiadczał na nie gwałt, który się im od pana burmistrza y panow radziecz działał tak strony religiey, iako strony niedopuszczenia apelatietey do króla iego moszci, Więc y to chmy słyszeli byli przy tym, iako protestatietey o to do swoich ksiąg przyiącz nie chczeli, do tego y to zeznali, ze w ten poniedziałek przesły zostali w więzeniu na prazniku pana Łukasza Bartnikowicza, krawcza, który się im swiadcał, ze dla religiey do tego więzienia od pana burmistra jest wszadzony, w którym więzieniu tamz ich my go, zaraz zastawshy, arrestowali.

Poradowsky m. p., iudex Ex actis castr. Leopolien. de-
castr. Leopolien. M. II. scripsit correcte Piaseczky.

Protestatio con. officium civile Leopolien., quod Russe nos compallunt ad obeund. caeremonia catholicorum relig. feria sexta ante festum s. Martini anno 1601.

Протестация кравецкая на декретъ радецкій.

Изъ архива Борона И. М. Де-Шодуаръ, находящаюся въ м.
Инициативе Волынской губерніи, № XXV.

CCVIII.

1604 года, 25 мая. Гедеонъ Балабанъ, епископъ Львовскій, Галицкій и Каменца Подольского, приглашаетъ православныхъ своей епархіи явиться на соборъ въ братскую церковь Успенія Пр. Богородицы для разсужденія о положеніи православной церкви въ виду беспорядковъ, произведенныхъ во Львовѣ уніатскимъ митрополитомъ въ отсутствіи его-еп. Гедеона.

Hedeon Bałaban, Bożą miłością episcop Halicki, Lwowski y Kamienec Podolskiego, exarcha wszystkiey Rusi od wielkiego oltarza Constantinopolskiego.

Bogomolcom naszym kryłoszanom Lwowskim y wszystkim duchownym eparchiey naszej y zewszystkiem od mała aż do wielu namilszemi w Duchu synami pokornosci naszej prawosławia iedney swientey wschodniey, catholickiey y apostołskiey cerkwie nasładowcami, łaska, pokoy od Pana naszego Jezusa Christusa. Wiedząc my powinnosc urzenu swego episkopskiego, żeśmy są dozorcy domu Bożego y strożowie pokoiu iego, widząc w tych dniach niebędznościi naszej w tym domu, od Boga nam poleconym, y od cerkwie po-wszechney, y od najasniejszych krolow ich mosci powierzonych, rozruch przez mniemaią, cego się metropolitha Kiiowskiego niezwykle, o którym nigdy aż y do tego czasu nie słychano było, wzruszonym, że nie tylko sam od cerkwie wschodniey matki swej, nie będąc przyznany, ale y nam tu obecnemu episcopowi y exarchowi wszystkiey Rusi, o którym dobrze wiedząc, żem iest daleko dawniej wprzod iego (mianującego się takowego stanu byc) postanowiony, błogosławiony, y zwyczajnie według praw y przywileiow panstwa tego od iego kr. mosci nadany wiecznie będącym, y po mnie nastempcom moim uprzywileiowany. Przeto tedy, yż nam iego mość sam wyszey mianujący się metropolith przyczynę dał, bespiecznic w niebędzności naszej przez sługi urzędu świeckiego, by iakie kleryki, nie zwykłe, ani canonnie po cerkwiach listy swoje universalne y pozowne przy-

byc kazał, pewny i zawarty wam rok y miesece składaiąc, a tak nic sie w tych rzeczach y w zburze nic pospolitego pokoiu nie trwaząc. My wam z urzendu pastyrstwa naszego nie mniemajacego, ale własnego, w porząku cerkwie powszechney mającego, roskazuiem y oy-cowskie prosim, rzeczy swoich potocznych, namowy, czas zanie-chawszy, czas ten pospolitemu dobru daruycie, abyście tak kryłoszanie, iako y paraphianie z osobliwej chęci swoiej, a szczyrey miłości przeciwko cerkwi matce swej w mieście przy cerkwi Uspenia Przeczystey w sobote miesiąca maia 26 dnia do nas stawali, y o pospolitym pokociu cerkownym wszyscy spolecznie naradzili, y przy-ciwko burzliwosciam szkodliwym pospolitemu pokociu przystoynie za-stanowili; za tym y powtorej łaska Chrystusa Pana y Zbawiciela naszego y błogosłowienstwo od wielkiej cerkwi maiestatu Constantinopolskiego y modlitwa pokojnosci naszej niech będzie ze wszyst-kiemi wami. Pisan we Lwowie przy cerkwi cathedralnej swientego wielkiego menczenika Georgia miesiąca maia 25 dnia, roku 1604.

М. II.

*Изъ архива западно русскихъ униатскихъ митрополитовъ при
св. Синодѣ, по описанію № 266.*

CCIX.

1604 года, 19 декабря. Предписаніе короля Сигизмунда III польскімъ властямъ г. Львова не преслѣдоватъ и не возбранять русскимъ людямъ заниматься тѣми дѣлами (ремеслами и торговлею), которыми они до сихъ поръ занимались впредь до рѣшенія королемъ спора между русскими и поляками.

Actum in castro inferiori Leopoliensi sabbatho post festum Epiphaniarum Domini proximo (anno) D(omi)ni 1605.—Ad officium actaque praesentia castrenia, capitanealia Leopoliensia personaliter veniens famatus Stefanus Chomicz, civis Leopol(iensis),—obtulit et exhibuit officio praesenti literas sacrae regiae maiestatis, manu propria subscriptas, et sigillo minoris cancellariae regni obsignatas, omni prorsus suspicionis nota carentes, quas officium praesens ad (ad)postulationem eiusdem Chomicz sanas et illaesas suscepit et in acta praesentia inscribi mandavit, quorum tenor talis:

Sigismundus Tertius, Dei gratia rex Poloniae etc. etc. spectabilibus ac famatis: proconsuli, consulibus, advocate, scabinis, nec non artificibus civitatis nostrae Leopoliensis, fideliter nobis dilectis, gratiam nostram regiam. Spectabiles, famati fideliter nobis dilectis, gratiam nostram regiam! Spectabiles, famati fideliter nobis dilecti! Conquaerentur (sic) incolae illius civitatis Ruthenae religionis tam ii, qui in civitate habitant, quam etiam qui sub castrensi iurisdictione sunt: quod ab hominibus catholicae religionis semmopere (sic) vexentur multis contumeliis ac iniuriis, afficiantur ita, ut neque artificia nec alia, quae hactenus fecerunt, m(u)nia exercere tuto possint. Cum autem actio iudicaria inter utriusque religionis homines ad nos per appellationem devoluta nondum definita sit, in deliberationeque nostra pendeat, volumus ac ipsis serie mandamus, ut quoad lis ea per nos decisa non fuerit, ruthenae religionis homines in antiquo statu permaneant, muniaque atque artificia, quae hactenus in civitate illa exercuerunt, faciant, in eoque a nemine modo ac ratione quavis impediantur, qui immo tute et secure maneant, vi-

tamque labore quaerant, nec ullis in posterum iniuriis a quopiam afficiantur, tanto mirent (?), a magistratu ac senioribus artificium civitatis illius opprimantur, secus pro gratia nostra officiisque suis non facturi. Datum Cracoviae die XIX mensis decembris, a(nno) D(omi)ni 1604, regnum nostrorum Poloniae XVII. etc. etc.

Магистратский архивъ, фасцикулъ 219, № 14.

CCX

1607—1633 гг. Постройка Люблинскими братствами: младшимъ и старшимъ церкви Преображенія Господня при участі князей: Острожскихъ, Вишневецкихъ, Корецкихъ, Чарторийскихъ и Четвертинскихъ и многихъ другихъ православныхъ людей изъ воеводствъ: Киевскаго, Волынскаго и Брацлавскаго и освященіе его Киевскимъ митрополитомъ Петромъ Могилою.

Благоволенiem¹⁾ и благодатию въ Троици Святѣй славимого Бога Отца, и Сына, и Святаго Духа. Аминь.

Начать здатися Божественный храмъ Святой Преображенія Господа Бога и Спаса нашего Іисусъ Христа в лѣто от созданія мира 708²⁾ (7115), а от Воплощенія Сына Божія 700³⁾ (1607), царствующу великому королю Польскому Жигмонту Третему. Иждивенiem в союзѣ христолюбиваго братства святого храма сего; су-

¹⁾ Настоящая запись помѣщена въ концѣ Помяпника Люблинскаго младшаго братства.

щихъ пресвѣтлыхъ, благочестивыхъ княжатъ Острозкихъ, Вышневецкихъ, Корецкихъ, Чарторийскихъ, Четвертенскихъ, и благородныхъ христолюбивыхъ велможныхъ, милостивыхъ пановъ шляхтъ, обитателей воеводства Киевскаго, Волынскаго и Браславскаго, и иныхъ многихъ благочестивыхъ и христолюбивыхъ людей от многихъ странъ, присовокупляющихъся во союзъ христолюбиваго братства сего; промыслом же и трудолюбиемъ братіи братства зде меншаго, имѣющаго иконостасъ отъ своего храма, сгорѣвшаго ѢФІЗ (1587), совершился тогоже благодатию всемогущаго Бога въ лѣто отъ созданія мира ѢРМА (7141), отъ Рождества Христова ѢХЛГ (1633), благополучнѣй царствующу непобѣдимому пресвѣтлѣйшему королю Польскому Владиславу Четвертому, и освятися благостію Пресвятаго и Животворящаго Духа яснепревелебнымъ и преосвященнымъ отцемъ, господиномъ Петромъ Могилою, православнымъ архіепископомъ, митрополитомъ Киевскимъ, Галицкимъ и всея Россіи, экзархомъ святого апостольскаго єрону Константинопольскаго, архімандритомъ Печарскимъ Киевскимъ въ лѣто отъ созданія мира ѢРМ , а отъ Рождества Христова ѢХ.. , мѣсяца марта є днѧ, совершеннѣй же украшися иконами и въ лѣто.....

Помянникъ братствѣ Люблинскаго Преображенія Господня, заглавіе коего слѣдующее: Начало поминика усопшихъ родителей, благородныхъ и благочестивыхъ младенцевъ, въ братство духовное пресвѣтлаго Преображенія Господня въ святой обители вписанныхъ, року Божаго ѢХОД , а отъ созданія мира ѢРПГ (7183), мѣсяца декемврія ѢКЗ днѧ.

Холмскій Братскій Музей.

CCXI.

1610—1611 года. Запись отца Даниила Половковича отъ имени Феодосія Сосновского, архимандрита Уневского и Четвертинского: во 1-ыхъ, что дворянинъ Василій Болобанъ принялъ на себя званіе попечителя Уневского монастыря и освидѣтельствовалъ совмѣстно съ монахами принадлежащія монастырю земли и угодія; во 2-ыхъ, запись монастырскихъ имѣній, данныхъ въ пользованіе Адаму Болобану его братомъ Исаіемъ, архимандритомъ Уневскимъ и Дерманскимъ, и въ 3-ихъ, опись документовъ, свящ. облаченій, сосудовъ и книгъ, принадлежащихъ Уневскому монастырю.

Року тисеча шестсотъ чотырдесят давятого, месеца июля
першого дня.

На вряде кгродскомъ, въ замъку его кор. милости Луцкомъ, передо мъною Гелияшомъ Малюшицкимъ, буркграбимъ Луцкимъ, становъши персоналітер велебъный в Богу отецъ Даниел Половковичъ, законникъ рекгулы святого Базилего Великого, именемъ превелебъного въ Пану его милости отъца Теодозія Сосновського, архиманьdryты Уневського и Четвертенського, манифестовалъ вътие слова: ижъ урожопый его милости панъ Візкгерд Бранъский, въ року прошъломъ тисеча шестсотъ чотырдесятъ осмомъ, перед Внебовзятъемъ Насвятышое Панъны Марыи Богородицы, кгды был въ манастиру, въ Уневе для набоженъства, теды оному, одеждаючому съ тамтон на Волын, превелебъный въ Пану Богу его милост отецъ Теодозиуш Сосъновський, архиманьdryта Уневській, яко покревъному своему, справъ, албо ли муниментъ килка даль, жадаочы, абы е далъ намесникови его милости Четвертенському, албо ли его милости пану Кулчыцькому, а то для акътыкованя до книгъ кгродскихъ Луцкихъ рационе того, же муниментъ по руску писаные, а тутъ, въ Луцку канцелярия руского характеру заживаетъ и до книгъ такъ инъктгроссуютъ вшелякіе справы. Теды приехавши до манастира Четвертенского, не заставши отца на-

местника тамошнего такъже и пана Кулъчицкого, самъ тежъ не ведаючи, якобы ихъ кгде актиковати, поневаж южъ Луцкъ быль спаленый, сплонъдрованый, и кгороды по судахъ каптуровыхъ, суб инътеррекгнум, ваковалы, при собе затрымалъ, а потом за наступенъемъ головъного неприятеля, то естъ козаковъ и татаровъ, пришло ему зъ инъшими здоровъя уносити, теды и тые справы зъ собою възялъ, о которыхъ зъ беды, ненъдзы и срокгого утраченъя и запомнялъ быль, ажъ доперо за писанем и жаданъемъ ѿнихъ, презъ помененого его милост отца архимандрыта вышукалъ, меновите орынталовъ тры: то естъ, лист пана Василя Балабана—описане кгрунтовъ манастира Уневъскаго; лист пана Адама Балабана—стороны тежъ кгрунтовъ манастирскихъ; лист, албо реєстр велебъного отца Изаяиша Балабана, архиманъдриты Уневъскаго и Деръманскаго и капитулы его, списания справъ, аппаратовъ и книг церковныхъ тогожъ манастира Уневъскаго, с печатми и с подписами рукъ ихъ, и рукъ людей добрыхъ; которые помененный подаваючай именем конвенту въсего Уневъскаго до акътыкованя пер облятам подаючи просилъ, абы принятые и до книг записанные были. А такъ я, врядъ, тые помененые листы панов Болобановъ, для въписанъя до книг приймуючи, оные перед собою читати казалем и такъсе въ собе литерами рускими писаные мають, першый лист пана Василя Балабана тыми словы писаный: Я, Василий Болобанъ, созвънаваю симъ листомъ моимъ всим послопите и кождому з особъна, кому то ведати будет належало.. и такъ далъе. См. Ак З. Р., т. III, № 126.

А другий листъ пана Адама Болобана, тыми словы писаный: Адамъ Болобанъ, ознаймую тым писанем моим, кому то ведати будет належало, ижъ велебъный в Бози его милост отецъ Исаия Болобанъ, архиманъдрит Уневъский, брат мой рожоный, за прозбою мою, для певъных причинъ уступилъ ми ку ужываню кгрунтов монастырскихъ—Млиновецкихъ с приналежностями, за рекою Липою до Перемишлян, доживота своего, яко право въ конститутъ-

ции позволяетъ духовнымъ; с которого-то кгрунъту я водлугъ умовы и постановеля нашего маю певъпую суму на кожъдый рокъ давати манастырови Уневъскому, а то водлугъ инътерцызы нашое, сполное, о томъ написаное; а еслибы по зойстю с того света помененою его милости отъца архиманъдрыта, брата моего, тою сумою не хотилися контепътовати черицы Уневские, теды я маю з ними ильшое постановенъя чинити, албо кгрунъта того въсего уступити; еслижбы я вперед, нижели отецъ архимандрыть, с того света зышолъ, теды тые кгрунъты, по смерти моей, мают се привернути до манастира Уневъскаго и старшому, албо черицомъ, волю оный, яко свой власныи объняти и ку манастырови привернути; чего потомкове и сукъцессорове мои, и никто иныхъ, жаднымъ способомъ боронити не маютъ, под тежарами, в инътерцызе выражоными: и то варую и обликгую се манастырови имененому, иж часу посесии моиыхъ кгрунътовъ буду постерегати, жебы лесов и дубровъ не пустошно, и жебы ни од кого пустошони и забирани не были, кроме того, што будетъ належало на потребу мою дворную. А для певъности того въсего даю его милости отцу архимандриту, пану брату моему, и манастырови Уневъскому тое писания мое под печатью мою и с подписомъ руки моиихъ власнои, которое посполу з инътерцызою мою, маю роборовати книгами кгродскими, албо земскими Лвовскими, албо Галицкими, албо которыми колвекъ, и в котором колвекъ поете, албо и в трибунали, и пер облатам подати волно будетъ. Дать в манастири, в Уневи, року Божя тысяча шесгъсот десятого, месеца априля двадцать девятого дня. У того листу печат ест притисненая одна, а подпись рукъ гыми словы: Адамъ Болобанъ власною рукою.

А третий листъ пана Исаия Болобана тыми словы писаный: Я, Исаия Болобанъ, архиманъдритъ Уневский и Дерманский, зовъсю еже о Христи братьею чернъцами манастира Уневъскаго, уважаючи то, же в тые крае наши часто вторгают татарове и

люде свовоные, и розъные трвоги и небезъпечеиства бывають, яко жъ было то перед литы, же и манастыр татарове спалили; теды мы, днѧ нинешнего на святого великомуученика Димитрия, учынившы совитъ зъ собою въси зъгодне, абы на потомъ шкоды и утраты манастырови не было, урадилисмы то, абы права и справы манастырские и што лепъшое, охенъдозъство побравъши, отселя запровадити на местце варовъное и безъпечъное oddati, сковати. Яко жъ я, Исаия архимандрытъ, побраlem речы тые, мено вите: скрынъку белую зъ справами, въ которой справы манастырские тые: напродъ, фунъдупъ короля Августа на погорилые права, през татаров спаленые, манастырови Уневъскому даный на село Яхторовъ и Млиновъцы, з кгрунтами, з лесами и въсими приналежъностями, зъдавъна належачыми; другой привилей од тогожъ короля и тому же манастырови Уневъскому на потвержене уроочисъ и кгрунтьтовъ манастырскихъ, презъ ревизоровъ королевъскихъ озъначоныхъ и описаныхъ; третий привилей на гребелное и мостовое, тому же манастырови даный; справа граничъная манастырская з Боршонъцами, и листы оных на чыншъ за поля и сеножати манастырские, от Ляновецъ за ричъкою Липою лежачое; лист пана Ванъка Лагодовъскаго—описанья уроочисъ и кгрунтьтовъ манастырскихъ; листъ пана Василя Болобана—описанья тыхже кгрунтьтов и уроочисъ; привилей короля Стефана на потвержденье того листу Болобанового, и знаковъ, и уроочисъ тыхъ кгрунтьтовъ манастырскихъ; лист пана Адама Болобана манастырови Уневъскому даный на то, ижъ тые кгрунъта манастырские за Липою речъкою, отъ Боршонова лежачые, которых тепрь с певъныхъ причинъ до Перемышлянъ зажываетъ, мають быти привернены знову манастырови Уневъскому, по смерти его; справы зъ суседами окличными о подданые манастырские, и о вырубанье лесовъ манастырских в Закаменънымъ и инъде; обликъ пана Цибулскаго на конъченъе муру коло манастыра и баштъ; листы патриаршые и метрополи(чи)е, благословенъные, тому манастырови; тестамент пана Василя Болобана, и другой тестамент отца

Гедиона Болобана, владыки Лвовъского, которыми отъказуютъ певческіе сумы и речы рухомые до манастира Уневъского; духовьницы (sic) од которыхъ законниковъ Уневъскихъ и реестр месchan Лвовъскихъ, Рогатинъскихъ, и Глинянъскихъ, и Гологорскихъ, што обещали давати до манастира. При томъ аппараты и срибро церковъное: напротивъ двое ризъ златоглавъныхъ зъ стыхарами, с патрахилями, з наруквицами и поясами, и зо въсимъ, што належитъ до службы Божіе свесченикови; другихъ двое ризъ аксамитныхъ з ожерилемъ и лиштвами златоглавъными, такъже зо въсимъ уберомъ свесченикови до службъ Божіе; ризъ двое гатласовыхъ зъ лиштвами златоглавъными зо въсим; адамашковыхъ двое тежъ зо всим; на дякона стыхар з орапромъ златоглавный; стыхаровъ тежъ дяконъскихъ оксамитныхъ два: одинъ чорный, а другий червоный з лиштвами златоглавъными; стыхар адамашъковый вишневый з обложенемъ гафтованымъ; полицъ архимандритови до службы Божіе належащихъ две гафтованыхъ золотомъ, зъ сребромъ и перлами, одна на червонымъ аксамите, а другая на лазуревымъ; митра гафтьованая золотомъ зъ срыбромъ, перлами и каменемъ дорогимъ сажоная, которую зоставиль тутъ и отумер, святое памети, отецъ Гедеонъ Болобанъ, епископъ Лвовъский; кадилница великая срибрная, въся позлотистая и ланцушъки; въ перемину кадилница срибръная билая, верхъ злотистый, кадилница срибръная малая подорожъная; келихъ великий с патинною, зъвізъдою и ложечкою, въсе злотистое и возъдушъки златоглавъные, келихъ срибрный, злотистый во внутри, по верху месцами позолота, тежъ с патинною, и звездою, и ложечкою, и возъдушками, на оксамите червономъ гафтьованые, и крестики перловые; келихъ срибрный билый тежъ зо въсимъ; крестъ сребрный великий столцемъ, увес злотистый, с каменемъ дорогими; крестъ другий сребръный, mestцами позлотистый, с каменемъ; крестъ третий невеликий, але работы коштовъное, mestцами шмалцований и позлотистый; крестъ и ланцухъ злотый, въ которомъ болшой ста червопыхъ, той даль до церкви Уневъского манастира помененый отецъ Гедеонъ Болобанъ.

лобанъ, епископъ Лвовъский, умираючи,—которого и тило тутъ при родичахъ его лежить; другой ланцухъ срибръный злотистый, тежъ с крестикомъ, каменъми сажоный; пенагий два перъловыхъ, злотомъ обложоныхъ, и крестики, каменъми сажоные; евангелие на престолное, аксамитомъ червонымъ критое, срибромъ оправъное злостишъ, друкованое; другое евангелие паргаминовое писаное, аксамитомъ бурнатьнымъ критое, срибромъ оправъное, местцами злотисътые штуки,—и инъши книги кгрецкие, словенъские, и латинъские, и полские, коштовъные, оправные, которых ест особъный реестр.—Которие то помененые речи церквъные манастыра Уневъскаго, я, Исаия, речоный архимандритъ Уневъский, побравъши все тое зъ скринями, маю дати до скновя доброго, жебы зъ них ничего не згинуло, и инъде не привласчано, и не заживано, и не псовало, старатися о то пилно буду, жебы вѣдале было. А кгды того потреба будетъ, будъ то въсего, будъ якое колвекъ весчы, то до манастыра знову привести и отъдати маю, або тежъ за ведомостю мою, албо и отъца наместника тутешънега, часу потребы взяти до манастыра волно маеть быти. И на то для памети тое писане, або реестръ зоставуетъся в манастыры Уневи списанный лита Божого нароженя тисеча шестьсотъ одинадцатого, месеца октобра двадцат семого дня; а другое таковоежъ писане вложилисмо въ скриньку тую, где справы. У того листу печатей притисненыхъ трь, а подпись рукъ тыми словы: Исаия Болобанъ, архимандритъ Уневъский и Деръманъский, власною рукою. Еромонахъ Феодосий Терлецъкий, сповидникъ манастыра Уневъскаго и еромонахъ Вениаминъ Бачинский, рукою власною. Еромонахъ Петроний, икономъ манастыра Унева, на тотчасъ бывшій. Василянъ иеродиаконъ и уставъникъ Уневъский, рукою власною. Еромонахъ Гедеонъ Заплатинъский власною рукою. Еромонахъ Григорий, клесиархъ Уневъский, на тотчасъ бывшій, рукою власною. Схимонахъ Никодимъ, наместникъ на тотчасъ бывшій, рукою власною. Схимонахъ Исакий Сколскій, вратар манастыра Унева, на тотчасъ бывшій, рукою. Которыежъ-то листы трь, за поданемъ и прозбою

вышменованое особы, а за принятем моим урядомъ, уси с по-
чатку ажъ до конца до книгъ нинешнихъ кгородскихъ Луцкихъ сут
вписаные.

Книга Кіевскаю Центр. Архива, № 2170, л. 450, актъ 256.

CCXII.

1617 года, 23 апрѣля. Дарственная запись Лаврентія Древинскаго,
чашника Волынскаго, Люблинской церкви Преображенія Господня и ея
братству на два дома со всѣми постройками и садомъ.

Actum in castro Lublinensi feria quinta post Dominicam Can-
tate proxima anno Domini millesimo sexcentesimo decimo septimo.

Ecclesiae rytus graeciae regulae Transfigurationis Christi Do-
mini per Drewinsky cesso.

Comparens personaliter coram officio et actis praesentibus ca-
pitanealibus in castro Lublinensi generosus Laurentius Drewinsky,
pincerna Wolhiniæ, sanus mente et corpore existens, foro compe-
tentи omissо et jurisdictione propria posthabita, praesenti vero in se,
posteros ac bona sua omnia, quo ad actum hunc benevole assumpta,
publice libereque recognovit. Quia ipse ecclesiae ritus graeciae
regulæ Transfigurationis Christi Domini, in subcastro Lublinensi
sitaе, totique confraternitati ejusdem ecclesiae ritus graeci nunc et
pro tempore existenti de inscriptionibus duabus capitanealibus castren.
Lublinen sibi recognoscenti: una quidem per famatos Niesterowicz
Kuzma et Marinam Kuzmina, coniuges cives de subcastro Lubli-
nensi, super bona sua haereditaria videlicet aream cum aedificijs

omnibus ibidem constructis ac horto eidem areae adiacente inter domos et areas famatorum Joannis Piwko, pistoris, ex una, et Joannis Frąnczkowicz, fabrigerarij, civium de subcastro Lublinensi ex altera partibus, in subcastro Lublinensi sitam et consistentem, in summa ducentorum florenorum polon., altera vero per famatos Alexium Wasilowicz et Thatiannam consortem ejusdem Wasilowicz cives de subcastro Lublinens. super bona sua haereditaria videlicet aream cum aedificijs omnibus ibidem constructis inter metas ecclesiae rytus graeci ex una, et plateae judeorum ex altera partibus in subcastro Lublinensi iacentem et consistentem, in summa ducentorum florenorum polon., modo obligatorio factis et recognitis cum omnibus earundem inscriptionum conditionibus, punctis, clausulis, articulis, cum paratis intromissionibus, possessionibus, tuitionibus, vadis ligamentisque universis, nec non de summis ipsis in eisdem inscriptionibus contentis, cedit et condescendit omneque et integrum hoc idem ius suum in personam praefatae ecclesiae ritus graeci Lublinensis ac totius confraternitatis ejusdem ecclesiae ritus graeci nunc pro tempore existens transfert et transfundit plenarie et ex integro nihil pro se et suis successoribus reservando. In quod quidem ius praesentibus cessionibus et bona, in eisdem inscriptionibus conscripta, idem generosus recognoscens eidem ecclesiae ritus graeci Lublinensis ac toti confraternitati intromissionem realem, cum actuali pacificaque possessione, dat et realiter admittit per ministerialem quemvis regni generalem et nobiles duos praesentibus deputatos acceptando hac sua personali recognitione ad praemissa omnia mediante.

Виленский Центральный Архив древних актовых писем,
Люблинского гродского суда, № 17/64, л. 485 об.

ССХIII.

1618 года, 20 января. Грамота Фомы Замойского, который подтверждает привилегию Яна Замойского, данную православнымъ жителямъ города Замостья въ 1589 г., 10 января на уравненіе православныхъ во всѣхъ правахъ съ остальными жителями города, съ разрѣшеніемъ построить церковь, содержать при ней одного или болѣе священниковъ и свободно совершать церковно-богослужебные требы, съ освобожденіемъ домовъ православныхъ отъ разныхъ городскихъ повинностей.

Thomas¹⁾ de Zamoscio Knyssinen., Goniadzen. etc. praefectus. Significo praesentibus, quorum interest, universis et singulis harum notitiam habituris. Exhibitum coram me fuisse privilegium in charta exaratum sub titulo, sigillo, manuque propria illustrissimi olim piae memoriae parentis mei super iuribus immunitatibus nationi graecae in civitate mea Zamoscio commoranti antiquitus concessis: petitumque a me fuit, ut illud ipsum privilegium confirmare ac subscribere vellem. Cuius de verbo ad verbum talis est tenor: Joannes de Zamoscio supremus regni Poloniae cancellarius. Nec non Bełz., Margeburgen., Derpaten., Knyssinen, Miedzerzecen., Grodecen., Javorovien., etc. etc. capitaneus. Significo praesentibus hisce, quorum interest huius et futuri temporis, universis et singulis, cum iam ab aliquot annis ad novum oppidum meum Zamoscium frequentandum aliquot diversarum nationum homines nuper vero graecae etiam nationis non pauci convenissent, et si iam ante in universum cautum a me esset, ut quae iura et immunitates civitati vel a me tributae vel impetratae essent, non minus ad eos, qui in posterum adventuri essent, quam ad pristinos cives pertinerent, quo tamen certiores de ijs essent, peculiariter graecae etiam nationis hominibus, hisce li-

¹⁾ Эта грамота подтверждена Мартиномъ Замойскимъ, безъ даты и подписи. Хранится въ Холмскомъ Братскомъ Музеѣ.

teris cavendum existimasse; eo autem libentius faciendum id iudicavi, quod ita illi huc se contulerint, ut non modo fortunarum suarum sedem ac domicilium, verum non nullorum etiam commertiorum una secum transferre studeant. In primis igitur quae iura et libertates iam ante pristini cives et universa civitas habet, eadem graecae quoque nationi hominibus tam ijs, qui iam dominicilium in oppido hoc meo Zamoscio constituerunt, quam qui eiusdem nationis in posterum se illis aggregaturi sint, tribuo, atque iisdem omnino libertatibus, iuribus, praerogativis, honoribus, omnibusque commodis et ornamentis fruantur, quae ad pristinos cives vel serenissimorum regum vel meo beneficio pertinent, neque ulla in re deteriore conditione ac iure sint, quam ulli alij cives, qui optimo sunt, statuo. Nominatim vero ut templum etiam intra ipsum oppidum aedificare et sacerdotem unum aut plures alere, qui ipsorum ritu illis praesit, tum ipsi quoque suo ritu sine cuiusquam impedimento religionem suam exercere possint, liberam ijs facultatem, tribuo. In decurionatum quoque seu senatum, magistratusque urbis, ut non modo par cum caeteris aditus illis pateat, verum ut quot alterius cuiuscunque nationis in senatu fuerint, totidem ex ipsis quoque quotannis in eum legantur, volo, statuoque, qui tamen ita electi primum mihi successoribus meis, deinde toti civitati eodem iuramento fidei et iuris iustitiaeque unicuique admistrandae causa abstringentur, et non minus totius civitatis, quam sui corporis aut nationis commode, sive ulla factione rationem habebunt. Ita ut quod maior pars in diiudicendis controversiis, aut aliis rebus decreverit, id secundum publica civitatis iura semper ratum firmumque sit. Ad extremum quo ad oppidum aedificiis et excolendum magis invitentur, ut quae ab iisdem novae domus constitutae et aedificatae fuerint, eaedem in perpetuum ab omni hospitum recipiendorum onere, liberae immunesque sint, neque in ijs domibus, quae ab illis aedificatae fuerint, illum unquam hospitem contra commedium aut voluntatem suam recipere teneantur aut cogantur, earundem literarum harum autoritate in perpetuum sanctio, omnique meliori modo ijs caveo. In quorum omni-

um fidem et evidentius testimonium hasce manu mea subscriptas, sigillo meo muniri mandavi. Datum Zamosci die decima mensis ianuarij, anno Domini millesimo quingentesimo octuagesimo nono. Ego igitur hoc privilegio diligenter considerato et inspecto, petitioni tali ut iustae et aequitati con...taneae, anuuendum et assentendum esse duxi; ac privilegium praefatum, in singulis eius punctis, clausulis, confirmandum existimavi; prout quidem praesentibus hisce me(is literis) firmo, roboro et ratifico; pro illis duntaxat graecae nationis hominibus, qui ad incolendam hanc civitatem vivente adhuc illustrissimo parente meo ab exteris nationibus commerciorum (excen)dorum causa se contulerant; vel ipsis iam non existentibus pro illorum; si qui supersunt, liberis; nec non ijs, qui in posterum ex Graecia, vel alijs exteris locis, in civitatem hanc habitationis et commercij gratia pervenient, domiciliumque suarum fortunarum colloca-bunt. Concedendo illis omnimodam facultatem iuribus, immunitati-bus et privilegijs (antiq)uitus illis concessis uti, frui et gaudere, idque temporibus perpetuis non obstante ulla temporis praescriptione, quod in usu et possessione aliquorum iurum in privilegio expresso-rum hucusque non fuerint. In cuius rei fidem praesentes manu mea subscripti et sigillo meo muniri mandavi. Datum Zamosci die vige-sima ianuarij, anno Domini millesimo sexcentesimo decimo octavo.

Thomas de Zamoscio m. p.

Грамота написана на пергаментномъ листъ, печать—въ же-стяной коробочкѣ, привѣшена на шелковомъ шнурочкѣ, хранится въ Холмскомъ Братскомъ Музѣи.

CCXIV.

1618 года. Письмо игумена Любартовского монастыря Кирилла къ Минскому братству: что онъ не можетъ удовлетворить его просьбы въ томъ, чтобы послать ему искуснаго проповѣдника и убѣждаетъ его единодушно отстаивать православную вѣру.

Лист отца Кирила Любартовского игумена, писаный до братства Минского року ~~жані~~.

Иже свѣтло сияющим яспостю святой апостолъской вѣры и во мужествѣ духовной воины, твердым борцем на еретики на зданіи суще на основаніи апостолъ и пророкъ, сущу краеугольну каменю, и Господу нашему Іисусу Христу, глаголющему къ исповѣдающимъ Его: Ты еси Христосъ Сынъ Бога живого, и на семъ каменѣ созижду церковъ Мою, иже врата адова не одолѣютъ ей того фундаменту стѣны, и чеснаго духовнаго зданія камени, и в туи церкви, и с тою церковио проповѣдателе гонимыя вѣры, крестоносныи гражане, богохранимое братство храма святых богоносных апостолъ Петра и Павла и (ихъ) милостямъ паномъ со жителемъ великого града Минска, милости Божіей во денъ судный, и покаяніе во вѣцы семъ, и радості святых прыяти сподобитеся молитвами святых апостолъ, вашихъ патроновъ, Петра и Павла, и богомолца и слуги вашего блаженства. Обрѣтающумися зде от малыхъ малѣйшему въ малей дружынници, еже о Христѣ, со сущими со мною убогой той обителци при храмѣ великаго мученіка Христова¹⁾ святого Георгия близ Любартова града, яко мпю вашыхъ пѣти святое имя суще дондеже худо . . . мою Пр. и задное писане славнаго вашего братства. Понеже плод . . . широкой любви такъ далече досяжуще, имуще вѣтви, еже ми ест чудно велми прошеніе милостей вашихъ выше моя силы, понеже

¹⁾ Далѣе все до конца писано другою рукою.

не свѣту себе богато во духовных дарех, дабых прочиих премудрѣйших возможох учителей влятися, грубу сый, и не философъ, и певѣжа, и дебело умен, не имѣяй слова диямантина отнюдь, ниже ворнторнцы красно глаголанию, яко долженъ сый по все часы себе наказовати, сатос таковыхъ словом спасай, спасися самъ во сие лютое время: обаче цѣлую ти новое старане вашего бого любия теплое о своем спасении и любовиою приемлю, и похваляю Господа Бога и о васъ и о нем, и радуюся духом, яко по духу и по вѣры братства вашего блогочестия и молитвенникъ, жалую же зѣло и скорблю духом о таковом растоянию, не могуущу ми потребу вашу и богословесную исполнити, дабых нѣчто якоже осел Валаамъ проглаголалъ или на ползу вашу собѣ, дабыся Бог не престанно величалъ и от грѣшныхъ усть, идѣже благоволит пресвятое имя, тѣмже молю вы поискати силнѣйших на такой тяжар изообрѣсти: албо судихъ собѣ вышней силы моей таковое бремя, простите мя, блаженство ваше. Любы Божия да утвердятъ сердца ваша утверждатися въ вѣры православной. Ему же надѣющеся, стойте о Господѣ единодушно и едино. до конца жития.

Библиотека Оссоринскихъ, отдѣль рукописей, № 827, к. 183-184.

CCXV.

1621 года, 4 марта. Подтверждение Фомою Замойскимъ устава Замостскаго братства. Тотъ же уставъ подтвердиль и Янъ Замойскій въ 1655 г.
30 іюня.

Jan na Zamosciu Zamoyski, hrabia na Tarnawie i Jaroslawiu,
podczaszy koronny, Kałuski, Rzeczycki et starosta.

Wszem wobec y každemu z osobna, komu o tym wiedzieć bedzie należało, terazniejszym pisaniem moim do wiadomosci podaję, iż proszony iestem od mieszkańców moich Zamoyskich religiey graeckiey starszych bractwa cerkiewnego, abym onym prawne artykuły, porządek nabożeństwa y spolnego bractwa ich cerkiewnego w sobie zamkaiące, ręką świętey pamięci rodzica mego podpisane y pieczęcią iego stwierdzone potwierdził, których opisanie w słowo, w słowo iest takowe: Thomasz na Zamosciu Zamoyski, woiewoda Kiiowski, Knyszynski, Goniadzki et starosta. Wszem wobec y každemu z osobna, komu to wiedziec należy, oznaymuiemy, iż były u mnie mieszkańców Żamoyscy religiey graeckiey, prosząc mnie z wielką z pilnoscią, abym im artykuły pewne około porządku nabożeństwa y spolnego bractwa kościołowi ich barzo potrzebne potwierdził, które w słowo, w słowo takowe są.

Naprzod tedy zsedszy się na dzień naznaczony w dom cerkiewny w miłości y utsciwosci, waząc ieden drugiego, mają się obesłac znakiem cerkiewnym co dwie niedzieli, albo y częsciey, iako potrzeba y czas ukażą.

Do ktorego bractwa wstępując pierwszy raz powinien každy brat puł grosza dać do skrzynki braterskiey, a wstępnegro groszy sześć.

A kto by chciał wstąpić do tego bractwa, lub szlachcic, lub mieszkańców, lub z pospolitego człowieka wszelkiego stanu, tak tuteczni, iako y postronni, ma dac groszy sześć.

A ktory by miał dalekie mieszkanie od tego bractwa, ten w rok powinien dawac po groszy dwunastu do skrzynki brackiey.

A bracia zpołecznie kazdego roku mają wybierac z posrodku siebie starszych bratow cztyrech, poruczajac im wszystek rząd bractwa tego.

Skrynka bracka ma bydz w cerkwi, a klucz u brata starszego.
И такъ даље до 26 § включително, какъ въ уставъ Львовскаго Ставропигиольнаго братства, см. Памятники, изданные временною Комиссиею, т. III. отд. 1, № 1, стр. 6—14; Monumenta Confraternitatis Stauropigianae Leopoliensis, t. I, № 80; Временникъ Института Ставропигийскаго съ мъсяцесловомъ за 1869 г., стр. 114—120.

A na każdy rok mają bydz szescioro liturgijj. Naprzod za ich m. pana miasta tego, potym za bractwo wszysktko, za żywych, iako y zmarłych, gdzie kozdy według przemożenia swego ubogich iałmuzną upatrowac będzie. A ktoby chciał opuscić to bractwo, na tym ma bydz klątwa od świętych oycow, wedle trzechsetnego osmnastego consilium Nicienskiego powszechnem pierszym uchwalona, a błogosłowenstwo Boże y dar Ducha Świętego niechay będzie nad wszystkimi wierzącemi, przykazania Jego y czyniącem dosc woli świętej Jego y błagosławienstwa oyców świętych y siedmi powszechnych synodow.

Ja tedy w zwysz pomienionym artikułom dobrze się przypatrzywszy, iz w niech nic inszego nie zamyska się, iedno to, co do dobrego y przystoynego porządku kościoła, nabożenstwa ich należy, dla pomnożenia chwały Bożey, one we wszystkich ich punktach, condycyach potwierdzam, umacniam, y chce ie miec takowej mocy, iakoby ni przez kogo nie były naruszone. Roskazując y postanowiając, aby wszyscy tak graeckiego, iako y ruskiego narodu ludzie, pod iurisdictią moją tu obecnie w zamosciu mieszkający, tym zwysz pomienionym artykułom podlegały y one całe we wszystkim zachowali. Czego dla lepszey pewności y wiary onę ręką własną podpisałem y pieczęć przycisnąć roskazałem. Działo się w Zamosciu die 4 marca

1621 (?). Prawo moie kościoła świętego katalickiego całe we wszystkim zachowując. Tomasz Zamoyski manu p(ro)p(ria).

Skłonając się tedy do wniesioney do mnie przez starszych tego bractwa prozby y wyrazney świętey pamięci rodzica mego woli y deklaracyey, pomienione artykuły y o zachozunia (sic) ich deklaruię..... zapisaną całe we wszystkim potwierdzam, zmocniam y nakazuję. Dla lepszej wagi y pewności, ręką własną podpisawszy się, pieczęć moją przyłożyc roskazałem. Działo się (w) Zamosciu dnia trzydziestego czerwca, roku Panskiego tysiącznego szescsetnego pięćdziesiątego piątego. Jan Zamoyski, podczaszy koronny, manu propria.

Gabriel Sakiewicz w Za- Печать Thomas Lewicki, brat starszy.
mosciu die 2 july anno св. Daniel Kuryłowicz. Samuel Jamy-
1693. Николай. zelski. Jakob Ilkowski, pisarz
bracki cerkwi s. Mikolaja.

Lucus
sigili.

Копия артикуловъ Замойскихъ церкве Святителя Христова
Николая 1693 (року).

Холмскій Братскій Музей.

CCXVI.

1627 года, 12 марта. Письмо Люблинского братства къ Виленскому—съ просьбою о присылкѣ ему на „трибунальской чать“ учёного проповѣдника Феофила (Леоновича)? съ діакономъ.

Возлюбленные, а нам велице ласкавыie панове братия! Поволност нашу завше звыклую отдаemo пилне в ласку в. м., пре которои доброго здоровья и щасливого повоженя от Господа Бога нашего мѣти ваплѣи милости зычимо. Зычилисмо собѣ з давныхъ часовъ, абысмо наведили писаньемъ нашимъ в. м., але ижесмо до того прїйти не могли, тераз будучему его милости пану чашникови Волынскому¹⁾ въ Вилне, розумѣмо, иж была размова з в. м. стороны церкве Божеe нашое Любелское, которая потребуетъ человѣка ученого, годного мѣсца, для проповѣди слова Божаго, а иж быт ко насъ потрудно, и не можемъ его мѣти иначай, только з прозбами нашими до милостей вашихъ удастся просити, якож и усиловне просимо, жебысте в. м. з ласки своеи и з милости противко церкви Божеe рачили позволити отца Феофила и з дякономъ ку оздобѣ церкве святое на тот час трибуналскій, на которомъ бываетъ размайтыхъ людей запныхъ пановъ шляхты, такъ тежъ и пановъ купцовъ на яръмаркахъ. Поневаж и его милость пан чашник Волынскій писанемъ своимъ до насъ з Вилна таковую раду намъ подал, абысмо милостей вашихъ, нашихъ ласкавыхъ пановъ и братій, просили о отца Феофила на таковый час, гдыш есмо писали и до ихъ милостей отцовъ священниковъ о том братіи в. м., просячи, абы з ласки свое(и) посполу з в. м. рачили позволити и пребыти отцу Феофилови до насъ, дастъ Богъ, на воскресеніе Христово. Доизнавши мы въ томъ милостивую ласку в. м., онаго, ведле можности нашое, мѣсцемъ споку(й)нымъ и потребами вшелякими осмотрѣти по-

¹⁾ Несомнѣнно, известный ревнитель православія Лаврентій Древинскій.

винисмо, а милостям вашим отслугованемъ зостанемо готови, отдаючися, яко найпилней и повторе, в милостивую ласку в. м. наших ласковых панов и братій. З Люблина марта є^т дня, року 1627. Вашим милостям всего добре зичливые и уставичные слуги братія еже о Христѣ церкве Любелской, храма Преображенія Господня.

Титуль: Задне славным их милостем паном мещаном Виленскимъ, паномъ и братіи еже о Христе, церкве храма Сопшествія Св. Духа монастыра Виленского отдати належить.

Киево-Печерская Лавра, отдельъ рукописей, дополнительный каталогъ, № 20, л. 88 об.

CCXVII.

1627 года, 12 марта. Письмо Люблинского братства къ инокамъ Виленского Святодуховского монастыря съ просьбою о томъ же, что выше.

Возлюбленным господином и отцом честным и благочестiem украшенным іноком монастыра Виленского церкве сопшствія Св. Духа о Господѣ Спасе нашем радоватися.

От давних часовъ старане наше таковое, яко бысмо наведили писанем нашим велможность вашу, честь отцеве, не могучи до того прйти, пачеж житеiska, а наша попеченія юж по плоти и отдаленіе края, иных же благодарим Бога нашего, яко случися быти его милости пану чашникови Волыскому в Вилне и з в. м. достатечне о потребах церкве Боже^ише Любелское размовляти, то есть стороны иноков и казнодѣи, якож тож то лѣт килка была размова и прозба наша до его милости отца Іесифа Респора ми-

лостей ваших, да был въ Люблине и в дому пана Шорфирия, брата нашего, при велю пановъ шляхты, указуючи пилную потребу людей угодных при церкве Любелской нашей своимъ зъездомъ панов шляхты на трибуналъ, так теж и ярмарки частые, а мы не маемо такового человѣка, годного мѣсца сего, для проповеди слова Божего,proto умыслне тепер посылаемо тое писане наше до милостей ваших, просечи, обысте в. м. з ласки своеи и з милости противко церкви Божей нас недостаточных опатрити рачили, а меновите о которого позне просимо отца Теофила и з братом дияконом, гдыш и его милост пан чашник таковую дорогу указал нам през писане свое з Вилна и о таковую особу з прозбами нашими до милостей ваших удатися. Маemo з ласки Божее и мешкане особливое и по силе напої и потребе для въхованя оным, што розумѣмо, иж таковая прозба наша мѣсце у в. м. мѣти будет, а до пас менованных особ з раменя своего под владзою своею прислати рачте, мы таковую ласку и учинност противко нам и церкви Божее учиненную Господа Бога просити, отслужовати вечне зостанемо, а самых себе святымъ молитвамъ в. м., вашея милости, яко покорные, преклонше главы своя, отдаemo. Данъ з Люблина марта 26 дnia, року от нароженя Христова 1700.

Милостей ваших завпе зичливые и уставичные слуги, братія еже о Христе, перве Любелской храма Преображеня Господня.

Титул: Привелебным их милостем господином и отцом честным и благочестiem украшенным священно-іноком монастыра Виленского при церкви Сошествія Святаго Духа честне сie писане наше отдать належит.

Киево-Печерская Лавра, отълько рукописей, дополнительный каталог, № 20, л. 89.

CCXVIII.

1628 года, 10 октября. Письмо Григорія Черника къ пану Порфирию съ пожертвованіемъ Люблинскому братству 100 золот. и подарками для братскаго монастыря и для отца Теофила съ братиєю, съ извѣщеніемъ о назначеніи діакона и священника и сообщеніемъ новости: что Смотрицкій подпісалъ „ревокацию“ по принужденію.

Мне велце ласкавый пане Порфирий! доброго здоровья от Господа Бога на час долгій в. м. мѣти зычу.

Отсылаю до в. м. золотыхъ шестдесят и четыри, а отдалемъ в. м. в Люблине золотыхъ тридцать и шесть, то уся сто золотыхъ. Прошу тамтую рековицию, на сто золотыхъ от мене даную, написавши, иж тая сто золотыхъ брацту есть отданая през того послаца. Пришли ми в. м. также и скрынку з справами. Дай в. м. тому посланцови моему Матф'юви, войтови Нужелскому, подданому моему, жебы се до мене привезъ. Ознаймую тежъ в. м., иж есми посыпал до его милости отца владыки, и был у мене, и гдым ему о всемъ росповидилъ, тогды того отцу диякону и отцу Мартирию не похвалилъ и на мисце ихъ иныхъ дати позволилъ, бо теперь таковыи канон на соборе поставили, же чернци юж безъ листу старшого нигде до манастировъ приимены быти не малоть подъ клятвою, шо, дай Боже, абы се въ ризу и въ порядокъ добра обернути могло, шо се было попсовало. Новин жадныхъ ни машъ, а толи только то, же отецъ Смотрицкій протестацию занес, же тую ревокацию съ примушенія въ Києви учинил. Посылаю отцу Теофилови и зъ братиєю фаску масла и полъ копы сыра, а в. м. и спаномъ Ендреемъ фаску, поделитесе в. м. Въ дому, Богъ вѣсть, жемъ только пулторы фаски засталъ масла, бо за тими дождзами и коровы молока перестали давати, то есми такъ масла, яко и сыра купити въ Соколи рассказалъ, и вашимъ милостямъ отослати казалъ. Прошу приимѣти в. м. мало за много. А за тымъ повторяю мое приязни

ласце в. м. etc. З Нужеля року ~~жжнн~~, мѣсяца октебра 1 дня в. м.
зычливый пр(иятель).

Прошу от мене отцу игумену, отцу Теофилию, службы мое
в. м. залеци(ти), а тое писане мое дай в. м. ему прочитати,
прошу, бом не мѣль часу до писания. Григорій Черникъ.

*Кіево-Печерская Лавра, отдель рукописей, дополнительный
каталогъ, № 20, л. 100.*

CCXIX.

1629 года, 8 іюня. Письмо Кіевскаго митрополита Іова Борецкаго къ
Феофилу Леоновичу, настоятелю Преображенскаго храма въ городѣ
Люблінѣ, съ убѣжденiemъ не оставлять занимаемаго имъ мѣста, осте-
регаться бѣглыхъ монаховъ, въ монастырь ихъ не пускать, совѣтоваться
во всемъ съ еп. Холмскимъ Паисіемъ, и съ извѣщенiemъ, что на соборѣ
постановили совершать по пятницамъ молебное пѣніе Спасителю и
Пресвятой Богородицѣ.

Іовъ Борецкій, милостию Божею архиепископъ, митропо-
литъ Кіевскій, Галицкій—и всея Россіи.

Чесному в священноицах господину отцу Феофилу, настоя-
телю храма Преображенія Господня въ Любліне, ласки, покою и
милосердія от Бога вседержителя повиншовавши etc.

Достал ми се до читаня лист чесности твоєе, писаний до его
милости господина отца Паисія Ишполитовича, епископа Холмъ-
ского, въ котором в змѣнцѣ те, же с того мѣсца, на которомъ
чесность ваша теперь найдутесь, отменитисе волю маєте, що мы,
духовне ро(з)судивши и побожне уваживши реч быти не пожи-
тчную, узнаваем, иж благодатию Божію мѣсце тое с помешканя

твоего благодарно, и християне корестуют, для чего бы чесноть твоя, якъ матка дѣтя, и своего невчасу заживши, ихъ пѣстовать не хотѣли, вѣдающи, ижъ каждый з нась не собѣ живет, але человѣкови, а хто же человѣкови живетъ, тотъ которіи за овечки Его, чесною кровію откупленные, душу покладают, прето теды пастырско приказую и отцевско совѣту, абы честь твоя тую легко-мыслностъ з сердца своего выкинувші, милому стадцю церкви тое святое ведле возваня своего спасеню ихъ услуговалъ, а трости со-крушенное до остатку не догамовал, але хорое лечил, хромое обя-зоввал, снисходячи нодостатком, такъ въ обычаяхъ, якъ и въ ень-шихъ ихъ поступках, лѣчачи то духовне ведлугъ возваня твоего. Стороны тежъ тыхъ чернѣцовъ, которые безъ листовъ благословенныхъ и вѣдомости старшихъ своихъ выходятъ, безъ боязни себѣ пасуще, ведлугъ Апостола ихъ выстерегался, ани до монастыра не пріймо-вал, але маючи поблизу его милость, господина отца епископа своего, господина отца Паисия и з совѣтомъ его все чинил. За што благословенія Божего з нами честъ твоя сподобитеся, чего чести-вашей вѣрности прияю.

З монастыра Михайловскаго церкве золотоверхое въ Киеве, мѣсяца юля й дия ۱۷۰۰ року.

Богомолца чесноти вашой Іовъ Борецкій, митрополитъ Киев-скій, рукою власною.

До тогожъ тежъ ознаймую чести вашое, ижъ уфалили на томъ зезди нашемъ архиепископи, епископи, архимандрити, игуменове, абы люд до Господа Бога и Пречистой Дѣвы Маріи въ каждую пятницю отправовали каноны правовѣрные.

Киево-Печерская Лавра, отдельъ рукописей, дополнительный
каталогъ, № 20, л. 29.

CCXX.

1632 года, 7 июля. Рѣшеніе суда по жалобѣ Люблинскаго братства на евреевъ, захватившихъ части братской церковной земли подъ свои надобности: оставить захваченную евреями землю во власти ихъ, съ условіемъ не захватывать болѣе, платить братству ежегодно по одному злому, за нарушение условія взыскивать штрафъ въ 500 гривенъ.

Actum in castro Lublinensi feria sexta post festum Conversionis sancti Pauli Apostoli proxima Anno Domini millesimo sexcentesimo trigesimo tertio.

Oblata decreti inter ruthenos et iudeos Lublinenses lati.

Ad officium actaque praesentia castrensis, capitanealia Lublinensis personaliter veniens infidelis Isaac, syndicus synagogae iudeorum Lublinensium, vigore facultatis suae ad infrascripta a senioribus eorundem iudeorum Lublinensium sibi concessae, suo ac praefatorum seniorum synagogae Lublinensis totiusque communitatis iudeorum Lublinensium nomine obtulit et exhibuit officio praesenti processum seu decretum infrascriptum literis et correctionibus scatens in causa et actione per seniores confraternitatis ecclesiae ruthenicae schismaticorum, ritus graeci, in subcastro Lublinensi, sub titulo Transfigurationis Christi Domini sitae, infidelibus iudeis Lublinensibus in eodem processu de nomine et cognomine specificatis ratione fundi seu moutis in subcastro Lublinensi existentis praefatae ecclesiae ruthenicae et dominibus nonnullorum iudeorum in processu nominatorum adiacentis ad eandem vero ecclesiam antiquitus spectantis per praedictos iudeos occasione contiquitatis cum eodem fundo seu monte ruthenorum habitae sibi appropriati instituta et intentata, per generosum Bartholomaeum a Kazanow Kazanowski, tribunum et vicecapitaneum Lublinensem, inter easdem partes mediantibus controversiis in processu eodem expressis prolatum, manu ejusdem tribuni et vicecapitanei Lublinensis

subscriptum et sigillo ipsius proprio communitum petens eundem processum sive decretum ad acta praesentia per modum oblatae suscipi, cuius petitioni uti justae ac legitimae officium praesens annuens, praefatum processum seu decretum modo praemisso sibi exhibitum suscepit et in acta sua de verbo ad verbum inseri mandavit, cuius processus sive decreti series quae sequitur est talis.

W sprawie niżej opisaney między sławetnemi Janem Zacharkowiczem, Pawłem, Walerem, Alexandrem Stephanowiczem y Jerzem Serkiewicem cerkwi ruskiei Przemienienia Panskiego na Podzamczu leżącej actorami starszemi z bractwā teiže cerkwi z iednei, a niewiernemi Heliaszem Gecem, krawcem, Manem Falkem, rybakiem, Paltilem Maierem Puldrem, Ickiem Geczem Raikowiczem, Maierem, introligatorem, żydami Lubelskiemi pozwanemi z drugą stronę.

Przed urządem niniejszym grodzkim Lubelskim toczaczy sie w ktorej sprawie, gdy powod na pomienionich pozwanych, skarzył sie o to, isz oni, nie contentując sie tym, że chalupy swoie, w których mieszkaią, na gruncie cerkiewnym, nie wiedziec iakiem prawem, postawili (o co z niemi zdrowe prawo zostawując) ieszcze tym większą tei cerkwi krzywdą co rok y codzien czyniąc, iako kreći i ney podrywszy sie, y co ras podrywając pod gore cerkiewną, placow sobie z teiže gory do cerkwi należący przyczynieli y na nich zatylki, nie mając do tego prawa żadnego, popudowali, z wielkiem uliżeniem prawa cerkiewnego y niemałą szkodą, czego dowodząc woznym y slachtą, obwiedli, a przy tym rydle u robotników zabrawszy do grudu oddali y prosieli, aby pomienieni pozwani z placu ich do cerkwie należącego własnego, te budynki poznosiwszy, za używanie przez tak dlugi czas tych gruntów nagrodzili. Na co pozwani powiedzieli, isz wprawdzie tego gruntu z gory cerkiewny w zatylkach troche sobie przyczynieli, ale nie tak wiele, iako powod mieni y gotowi są onym do cerkwi czyns z tego wedle slusznosci co rok dawac.

Lecz powod mienił, że aż mało nie pod same domy pozwanych za označeniem iego mości pana podstarosciego w roku tysiąc szescset szesnastym ciągnie sie, ktore znaki palami oznaczonę były, dowodząc, isz iusz

przes lat kilkadziesiąt od tych żydow ta cerkiew takie krzywdy ponosi, czego probując listami krolow ich mosci protestaciami y obductiami. Urząd to tenże, widząc na ten czas takie postępkie prawne, dla pokoiu międzni niemi, wyszedłszy, kazał pale zabic do skutecznieszej rosprawy, ktorę żydzi swawolnie prętko potym wykopac kazali, z których to palow ieszcze ieden iest przy murze domu cerkiewnego, w tyle domu pomienionego Maiera, introligatora, czego y świadkami, a mianowicie sławetnym Woiciechem Iwowskim, niegdy woitem podzameckim Lubelskim, także ucciwym Danielem Kusnirzem, Janem Stolarzem, podzamczaninami, y Janeim Ciesią, podzameckim, y innemi wiele pocciwemi, wiary godnemi, ludzmi szedziewemi dowodzili; którzy to pokazowali, że od tamtego pala naroźnego, który sie wzwysz namienił, te znaki na ukos ciągnely sie, y to miejsce ciż świadkowie, gdzie pale powymowali, czego żydzi nie przyznawali, ale wyżei bydz, pale pod gorą mienili. Powod zas przy świadkach swych przysięga tego potwierdzic, iako to cerkiewny własny grunt iest, ofiarował sie. A tak urząd grodzki Lubelski, stron obudwu in loco praefato differentiarum wysłuchawszy, onym się dobrze przypatrywszy, a to osobliwie uważawszy, iż lubo pomieni pozwani przyznawają, że na gruncie cerkiewnym zatylkow swych trochę tylko postawili, a dalszego gruntu, który sobie powód za wyjęciem palow zakopanych odięty bydz mieni, przyznawac nie chcą, powiadając, że pale dalej pod gorą były, a tego tylko głemi słowy probują, dla tegosz przychilając się do prawa w tej mierze pospolitego, nakazuje, aby ieden z starszych bractwa cerkiewnego samotrzec na duct ten, który pale pierwei przez żydy wyjęte oznaczyli, przysiągł, ktorą to przysięge wykonac bedzie powinien w pierwszy y bliższy po święcie Naiswiętszey y Nierozdzielnej Troice poniedzialek, po którym wykonaniu ex nunc skuteczne tych zatylkow odięcie staie sie. Działo sie w Lublinie in praefato loco differentiarum, we wtorek przed świętym Wniebowstąpieniem Panskim naiblizszy roku Panskiego tysiąc szescset trzydziestego wtorego.

Na terminie tedy dzisiejszym przysięgi, gdy powod gotowym sie te przysięge odprawic ofiarował in loco differentiarum, w decrecie pierwszym wyrażonej, żydzi zas pozwani, nie życząc, aby powod tę przysięgę z niemi, zwłaszcza w sąsiedstwie mieszkając, in praesentia illo odprawować miał, tę sprawę y przysięgę z onej pochodziąca na samego sz powodu y urzedową w tej mierze moderatę puscili, urząd tedy gródzki Lubelski, to iest urodzony iego mosc pan Bartosz Kazanowski, woiski y podstarosci Lubelski, za pozwoleнием stron obudwu na niżey opisane puncta, miarkując te prawne między stronami, w decrecie pierwszym wyrażonemi, zascia, nakazuje niniejszym decretem swym, aby iusz żydzi wiecznemi czasy te zatylki trzymali y onych zażywali, ktore zatylki nie większe bydz mają, iedno tylkie, iako iest zatylek Paltyla żyda, wedle ktorego zatylku inszych wszystkich żydow zatylki zrownać sie mają, a starsi cerkiewni gorę sznurem odmierzyc na te zatylki, żeby sie wszystkie z Paltyla żyda zatylkami quadrowały, powinni, ktorą gore, na te zatylki nadznaczone, żydzi swym kosztem wywozic y płot dobry y potężmy pod gorą, aby sie nie sypał, postawic powinni będą, każdy za swym zatylkiem, oproc iednego zatylku Maiera, introligatora, ktorego zatylek tylko po same drzwi murowanego domu cerkiewnego bydz ma, a z niego tenże żyd nic nie powinien bendzie dawac, ponieważ mu tesz nic nadto, co inszym puszczają gruntu, nie puscili, z ktorych to zatylkow zawsze na każdy rok od daty decretu niniejszego powinni będą czynsz żydzi pozwani z petomkami swemi wiecznemi czasy na cerkiew do rąk starszych cerkiewnych terazniejszych y ktorzy po nich nastepowac będą za quitem ich ręcznym na każdy dzien y święto Przenaswietszey y Nierozi-dielney Troice po złotemu iednemu od każdego zatylku istotnie oddac y zapłacic pod zakladem niżey mainowanym, a iusz iest ieszcze ieden plac pusty żydowski, na ktorym sie żydzi budowac chcią, tedy y ob tego także po złotemu ten żyd, ktory ten plac osiadzie, na cerkiew dawac ma wespole z inszemi. Lecz że sie gora częstokroc za woda, ze dzdzą pochodziąca, na każdy rok potrosze walic

zwykła, iesli by sie to kiedy stało, żeby sie ziemia z gory na żyda z pomienionych ktorego zatylek przes plot obaliła y podworze zasyała, dac powinien ten żyd, ktoremu sie to stanie, do starszych cerkiewnych znac, ktorzy przes omieszkania tę ziemie, przyłożyszy sie połowicą kosztu swego do żyda tego, ktoremu by ziemia zatylek zasyała, tę ziemie wywiesc mają, iednakże żydzi nie mają sie ważyć pod zakładem niżei mianowanym żadnego dolka by i naimniejszego w gorze kopac, żeby gora przedzei za tym do obalenia ku ich zatylkom nie miała przyczyny. W tym tesz pomienieni starszy cerkiewni żydow bronic powinni, aby oni, za oddaniem czynsu pomienionego, spokojnie na tych zatylkach siedzieli y od wszelkich podatkow koronnych także impetey jurydycznej wszelakich osob, ieżeli by sie na potym iaka pokazała, wolni zawsze za ich obroną, toties quoties opus fuerit, zostawali, iakosz sie w tey mierze benevolę wszystko zyszczyć submittowali. Ale isz sie to iasnie pokazuie y pokazało, że na cerkiewnych gruntach niektórzy z pozwanych żydow zatylki pobudowali, przez wiele lat ich zażywali, tedy ci żydzi, na których sie to z slusznich dokumentow pokazac będzie ieszcze mogło, suffitientius, że te zatylki od szesnastu lat, iako powód mieni, zabudowali y ich zażywali, z tegosz gruntu pensia y nagrodę wedle przyjacielskiego stron obudwu wynalasku, do rąk pomienionych cerkiewnych za quitem ich ręcznem oddac y istotnie za to tych zatylkow używanie zapłacić mają. A iesli by sie przyjaciele stron obudwu nie zgodzili z sobą, tedy to znowu wracac sie ma do moderaciey urzędu grodzkiego Lubelskiego, to iest iego mości pana podstarosciego. A isz u Marka żyda iest troche dluszy zatylek nad inszych, pozwalają mu starsi cerkiewni dla lepszej na potym zgody, aby tak, iako teraz ma zatylek, y napotym go trzymał za iednakowosz z drugimi pensią, to iednak warując, aby napotym nic więcej sobie zatylku nie przyczyniał, tosz y o inszych żydach, co podle niego mieszkają po dom Heliaszow, rozumiec się ma. Ktore wzwsz mianowane puncta czasy wiecznemi strony obiedwie zatrzymać sobie wzajemnie mają y powinni benda pod winą piąciuset

grzywien nieodpuśtną. O którą wine przed urzędem grodzkim Lubelskim odpowiedac sobie powinni. Te tedy wszystkie puncta wzwysz mianowane przyigli przes decret pomieniony zawarte. Działo sie in loco praefato differentiarum na Podzamcu Lubelskim w poniedzialek po święcie Naiswiętszey y Nierozdielney Troice naiblizsy roku Panskiego tysiącnego szescsetnego trzydziestego wtorego. Bartholomaeus Kazanowski, tribunus et vicecapitaneus Lublinensis¹⁾.

Виленский Центральный архивъ древнихъ актовыхъ книгъ, кн.городскою суда, № 62/20, за 1633 г.; л. 81—85.

CCXXI.

1633 года, 12 марта. Король Владиславъ IV подтверждаетъ права Люблиńskiego братства на владѣніе угодьями и порядокъ братства.

Конъфирмация кгрунтовъ и порядковъ брацту Любельскому отъ его к. м. служащая.

¹⁾ Въ 1609 г., 26 октября старшие братчики Люблинского братства Левъ Панасевичъ и Алексѣй Ивашкевичъ внесли протестацію въ Люблинскія городскія книги противъ шести евреевъ, kopavshihъ братскую гору, не смотря на запрещеніе 1539 г.: „Dnia wczorayszego, niedzielnego poranu wlasnie w službe Bożą, ku wzgardzie wiary chrzescianskiey, a szkodzie wielkiej cerkiewnej, żydowie Lubelscy w liczbie ich szesc, poczawszy od Zachariasza żyda, podle siebie mieszkajacy, asz do cerkwie, ktorych imiona y przewiska oni lepiej wiedzą, gorę cerkiewną ku szkodzie wielkiej cerkiewnej kopali motykami y rydlami brali, wożąc bakami—y pod gorę cerkiewną buduią sie nad zakazanie wielkie, co za razem tym to woznym Woyciechem Jaroszowskim obwiedli y oswiadczyli et in verificationem rydl im wzieli, krory do urzędu grodzkiego oddali przy tym że woznym...“

Виленский Центральный архивъ древнихъ актовыхъ книгъ, кн. Relationum, № ³⁹/₂₀ за 1609 г., л. 163.

Року тисеча шестсот тридцат девятоого, мъсяца генвара деветъ-
надпятаго дня. На рокахъ судовыхъ, земъскихъ, Луцъкихъ на
завтре по трех кроляхъ рымскихъ, святе, в року звышъ написа-
нымъ припалыхъ и судовне отправовать зачатыхъ передъ нами
Криштофомъ Шимковичомъ Шимирскимъ судею, а Анъдреемъ Ли-
невъскимъ, подсудькомъ, урядниками судовыми, земъскими, Луцкими.
Персоналитеръ станувъши урожоный панъ Ерій Божкевичъ для
вписаня до книгъ нинешнихъ земъскихъ, Луцъкихъ именемъ брацтва
Любелъского подаль пер обляtamъ привилей конфирмациы его к.
мл. с печатю меншое канцелярии коронъное и с подписомъ руки
е. к. милости пререченному брацтву Любелскому на речь въ томъ
привилею конфирмации ниже обсервованомъ, меновите выражонью
даный и служачый, о чомъ ширеи самъ в собе тотъ привилей об-
мовляеть, которого передъ нами судомъ положивъши, просиль,
абы принять и до книгъ уписанъ былъ. А так мы-суд, тот привилей
тримуючи, передъ собою читати казалисмы и так все в собе
письмом лацинским писаный маєть: Vladislaus IV, Dei gratia rex
Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae,
Samogitiae Livoniaeque, nec non Suecorum, Gotorum, Vandalarumque
haeredius rex, electus magnus dux Masoviae. Significamus
praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis.
Quia nos commodo et utilitati ecclesiae ritus graeci S. Salvatoris
Lublini existentis, consultum esse cupiens fraternitatem ritus graeci
Lublinensem circa administrationem ejusdem ecclesiae sonservandam
esse duximus, uti quidem praesentibus litteris nostris, conservamus. Vi-
gore cuius conservationis nostraе memorata fraternitas ecclesiam
hanc pleno iure administrabit, et cum omnibus altinentibus et per-
tinentibus antiquibus eo spectantibus nominatim vero agro Jurkowsky
dicto iure et titulo permutationis a serenissimo olim Sigismundo
Primo, nec non divo parente nostro, confirmatae quaesito, prout in
suis limitibus continetur, incipiendo nimirum a finibus agrorum
ecclesiae s. Nicolai usque ad expulsorium pecorum civitatis Lublinensis
nec non cum omnibus domibus in eiusdem ecclesiae S. Saluatoris

fundo sitis ad viam publicam stratam sese extendendam tenebit et pacifice possidebit, promittimus pro nobis et serenissimis successoribus nostris, quod memorat fraternitatem ab administratione dictae ecclesiae non amovebimus, alterire cuiquam amovendi potestatem faciemus, quod et serenissimi successores nostri praestabunt. Ea tamen lege et conditione ut de idoneo ecclesiae ministro fraternitas provideat, qui curam spiritualium gerat, sacramenta administret et omnibus divinis officiis exprimata fundatione aut recepto more debitissimo defungatur iuribus nostris regalibus, rei publicae et ecclesiae catholicae ibidem salus. In cuius rei fidem punctas manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Data Cracoviae in conventii felicissimae coronationis nostrae duodecima mensis martij, anno Domini MDCXXXIII, regnum nostrorum Poloniae et Sueciae anno primo. Conservando fraternitatis ritus graeci Lublinensis circa ecclesiam Salvatoris Lublini. У того привилею конфирмаций печат меншое канцелярьи коронное, а подпись руки его к. мл. тыми слови: Vladislaus rex. Petrus Zeronsky. Который же то привилей конфирмаций за поданемъ и прозбою вышъменованое особы, а за принятем нашымъ судомъ увес слово в слово до книгъ есть уписанъ.

Киевский Центральный Архив, кн. № 2834, актъ 486, л. обор.
1408—1409 обор.

CCXXII.

1636 года, 30 апреля. Письмо Грубешовскихъ чиновниковъ къ Холмско-му епископу Меѳодію Терлецкому о сорваніи православными жителями печатей отъ запечатанныхъ церквей и о насильномъ вторженіи въ нихъ.

Per illustris ac reverendissime domine, domine, d(omine) colendissime!

Wzidu y oppressiey naszy od niezboznych schismatikow cieszemy się tym, że tych opłakanych czasow mamy pasterzow takowych, którzy nie tylko usilnym staraniem, ale tysz y krwi swiatobliwy rozlanem owieczek swych od wilkow drapieznych bronią, milosc zarliwą przeciwko pasterzowi naywyszemu y owczarni Christusowi oswiadczają ci, y tak płaczemy z iedney strony nad niezbożną smiałością, z drugi strony z radoscią winszuiemy sobie y pasterzom naszym takowego szczęścia, gdysz ta offlictio est Dei manifesta dilectio, który z majestatu naywyszego bacząc, isz iad y poduszczanie szatanskie nie tylko... odleglych granicach, a le w sercu samym poboznych catholikow y starodawnych unitow szerzy się, y w winnicy boyny chwast y korzywy tak zagesciały się, że az przeplec potrzeba, przez wielki y chaniebny uczynek chciał to wystawic swiatu wszystkiemu, isz szepow, owoc daiącym, nie da usechnać, ale ie chce oczyscic. Mamy nadzieję, że w. m. m. p. mianowicie naszych unitow przewielebny pasterz y w winnicy Chrystusowi przedni operariey czułoscią y fatigą swą to sprawic raczysz, isz falce iusti judicii za powodem w. m. m. pana omne noxium położone będzie, alerkidie swiatobliwe y pobożni unici cum triumpho maiori kwitnąć będą. Co się tycze urzędu naszego nie chcemy w niwczym impie tuti favere y owszem zelozissime przy krzywdzie Boży, ktorą nie tylko serca nasze, ale y niebiosa pomsty wołując, przebiją zawzdy się stale, podług moznosci naszy opponuiemy y, pokąd nas stawac będzie, nie ustanimy, asz sie zle y bezecznie zbędzie. Posiłamy protestacją au-

thenticzną o oddarcie pieczęci y gwałtownie wdarcie się brzydkich schismatikow do cerkwi Bogu poswiaconych. Z ktorych iaskinie lotrowskie bezecne prostacstwo uczynic chciało, pozwysmy do tey protestatier przyielí, niech występní się karzą, my, łaski abysmy w czym nie szwankowali, żądamy, lecz to candor w. m. naszego pana sprawi, ktorzy candidate y zuprzeymy mielosci serdecznie życzymy, aby w. m. m(iłos)c(iw)ego pana Pan Bog posielac y tak fortifirowac raczył (iakosz dosic fortissime adverzarzom przekle— tym opanowac się raczysz), aby post terrorem ardentem amorem ku uniey s(więtey) y pasterzowi swemu przedsiewzieli y obaczeli się, a napotym aeviterne nie odmieniali się, co my y siebie samych swiatobliwym modlitwam w. m. m(iłos)c(iw)ego pana pilnie poruczamy. Datum w Hrubieszowie die 30 aprilis miesiąca kwitniącego, pod znakiem planety szczęśliwego, 1636 (roku).

W. m. m(iłos)c(iw)ego pana uniżony sługa

Albert Brysznych, vicead-
vocat iutas Hrubiszovien.,
manu propria.

Thomasz Szanowski, nota-
rius civitatis Hrubiszovi-
ensis.

На оборотъ полулистъ, какъ складывался и посыпался:

Perillustri ac reverdissimo Methodo Terlecki, ritus graeci,
Chełmensi, Bełzensi episcopo, domino, d(omi)no et mecenati colen-
dissimo, 30 aprilis, anno 1636, od Hrubieszowa oznajmuią, o oddarciu
peczęci moich od cerkwi.

CCXXIII.

1637 года 17 декабря. Протестація Холмскихъ уніатовъ противъ православныхъ въ томъ, что они возстаютъ противъ достоинства и власти Холмскаго епископа Меодія Терлецкаго, клевеща и понося его, и что они люди неспокойные, склонные къ бунтамъ и конфедерациямъ, находятся въ сношениахъ съ Киевскими и Волынскими православными, которые побуждаютъ ихъ къ этимъ ссорамъ, давая имъ на это материальныя средства.

Actum Chełmense feria quinta post festum s. Luciae, virginis et martyris, proxima anno Domini 1637 praessentibus famatis Stanislao Skup, Hrehorio Martyskiewicz, nobile ac famato Joanne Gorski, scabinis iuratis Chelmensibus.

Do act y sądu terazniejszego woitowskiego Chełmskiego oblicznie przyszedszy sławetni mieszkańcy Chełmsky: Hrehory Martyskiewicz, lawnik Chełmski, Jan Kulżyk, Jan Polikarpowicz imieniem swym y wszystkich mieszkańców Chełmskich, w unie s(więtej) z kościółem Rzymskim będący, załosliwie na przeciwko Kondratowi y Romanowi Zabierowiczom, Stephanowi Radczykowi, Pawłowi, Hrehoremu, Stefanowi, Heliaszowi Krupom y wszystkim schyzmatykom Chełmskim skarzyli sie o to, iż oni zarazeni będąc swiezo schizmą, ktori po te czasy, nie tylko w Chełmie mieście, ale y we wszystkiej ziemi Chełmskiej, słychac nie było, ważyli sie wprzod targając na dostoienstwo y przełożenstwo pasterza naszego i. m. oica episcopa terazniejszego Chełmskiego, rozne nań w protestaciach swych (a osobliwie w Luckiej) calumnie y contumelice kładąc. Potem z i. m. oicem episkopem temi potwarzami swemi postępkami nic nie radząc, rzucili sie na protestantow roznymi sposobami między inszemi uformowawszy sobie penne... figmenta przeciwko protestantow, a mianowicie, iakoby protestantes decreta z niemi iakies niegdy w Wilnie otrzymywac z sądow krola i. mosci zadwornych mieli y onych ad reponens swieżym mandatem krola i. m. założyli. W tym iz bez

żadnego praetextu y słusznosci z protestantami postąpili, wyrażając raczei, że są ludzmi niespokoinemi, do buntu i confederacie skloneni, pobudkę mając, do tego składki schyzmatykov Kijowskich y Wołyńskich, pobratymow swoich, którzy ich na te kłotnie pobudzając, secinami złotych często obsyłać zwykli. Przeto, że szkodowac protestantes, przez to pilnując terminow zadwornych, gospodarstwa swego y rzemiesła z omieszkaniem muszą (iakoz iuż szkuduią przez takowe swe vexatia y włokity przynamniej na pięć set złotych), a zabiegając, aby te koszty y nakłady niewinne darmo nie poszły, y obieciując sie o to protestantes cum huiuscmodi turbatoribus prawnie posbapic y szkod swych upomniec się, tą terazniejszą protestatią swą przeciwko wysz położonym schizmatykom y wszystkim adhaerentem ich solenniter zanoszą.

Ex protocolo actorum viceadvocacialium Chełmensium respons.
Gregorium Politowicz not. iurdis. Chelm.

Холмскій Ератмскій Музей. Секція А.. vol. I, №VIII.

CCXXIV.

1639 года. Инструкция православнымъ депутатомъ, отправляемымъ на сеймъ.

Puncta przeciwko unitom na seym roku 1639:

Ante omnia mają sie panowie posłowie solenniter skarzyć, upomnieć y do żadney ynszey rzeczy nie przystępować, aż by to, co exarbitowało, w ryze swoie wprawiano y do exequuty przywiedzone było, t. e. aby cerkwie brackie w unie nie będące religię greckiej tak w koronie, iako y xięztwie Litewskim constytucią appro-

bowane byli według punktów electionis, y zaraz ex nunc ze wszystkimi apparatami osobliwie w Lubline, Krasnymstawie, Sokalu y Bełzie y w inszych miastach, z których skarzyc będą, przywrocone byli, iako ie gwałtownie oiciec władyska Chełmski teraz swieżo w tym roku poodbierał, y aby poenam większą y ostrzejszą na takich wzruszających prawo y pokoy pospolity namowili, ponieważ przeciwko iasnemu prawu po przysięzonemu przez iego kr. m. y puncta na szczęśliwej electyey przez krola iego mosci dyploma, przywiley, constitucią warowany, ważył sie władyska Chełmski upraszać, iako sam udaie przywileia iego kr. m. na odebranie cerkwi y ostawicznie ludzi ubogich infestuie, cerkwi odebrawszy, popow więzi, morduie, dla cerkwi zamknionionych, popieczętowanych, ludzi—bez spowiedzi, sakramentow naswiętszych, dziatki bez krztu umieraią, y w polach bez pogrzebu chowają, y aby commyssija zaczęta w coronnych miastach tak y w xięźtwie Litewskim ieszcze niepoczęta, aby do skutku przypiedziona była y constytutią, tak comisarze, iako y termin naznaczaią, starac się mają. Manifestacye, ktore przeciwko punctom electionis w diplomie zaniesione, aby annihilowane były, także przywileia i. kr. m. podpisane ich m. panowie pieczętarze, tak coronni, iako y w. x. Litewskiego zapieczętowane, y mandaty iniuratis religiey greckiey wydane byli. A yz reliquie święte, mianowicie drzewo Krzyza świętego, y czaszka z głowy Pantelemona świętego, także apparaty, krzyże, kielichi starożytne przy cerkwi katedralney Luckiej będą, co przez i. m. x. Bakowieckiego, władyską Włodzimirskiego, zabraney do tego czasu za listem osobliwym i. k. m. nie wrocone, serio prosić o wrocenie panowie posłowie mają tego wszystkiego.

Informatia od ich. mościow panow unitow: 1) Affectatio iego mosci pana Kisiela, aby cerkiew Lubelska ex nunc disunitom oddana była, u takie daleje, см. Петро Могила Голубева, т. II, № 40.

CCXXV.

1639—1642 годы. Выборы старшихъ братчиковъ Замостскаго братства
и указание обязанностей ихъ и другихъ братчиковъ.

Roku Panskiego 1639 aprila albo kwitnia die 15.

W poniedziałek wielkanocny według zwyczaju y porządkow brackich przy publicznej schadzce obrani są bracia czterech starszemi do porządku y rządu cerkwi Bożey w bractwie świętego Mikołaja na ten rok s posrodku braciey: 1) pan Piotr Chylnski, 2) pan Jachim Suszkowicz, 3) pan Hrehory Oszeykowicz, 4) pan Hrehory Pniowsky, 5) pan Marko Bobrikowicz przydany; za pisarza p. Mikołay Piotrowicz; do szpitala za hospodarzow: pan Hrehory Plisowsky, p. Semion Połupanowicz; za skarbowego y pałamarzow p. Andrzej Boykalowicz, krawiec, do skarbcu p. Simeon Podgurski, y p. Mikołay Mathiewicz do swic cerkiewnych y puszki. Za dziesiątnikow nie było w tym roku nikogo, w małosci ludzy. Ktorzy to panowie bracia, obrani są starszemi, powinni przestrzegać rządu y porządku cerkwi Bożey, wszystką bracią rządziec młodszą, a młodsi we wszystkiem starszym obranych braciey słuchac mają y powinni, nieposłusznich karac według porządku, opisanego prawem, co się niech stanie na chwałę Panu Bogu y świętemu Mikołajowi, patronowi naszemu, a nam wszystkiem na zdrowie. Amen. W Zamosciu w domu zwyczaynym, cerkiewnym roku y dnia miesiąca, ut supra.

Elekcyia na ten rok — 1640.

Roku Panskiego 1640, kwietnia dnia 6, w poniedziałek wielkanocny według zwyczaju y porządkow brackich przy publicznej schadzce obrani są bracia czterech starszemi do porządku y rządu cerkwi Bożey w bractwie świętego Mikołaja na ten rok wyżey

opisany s posrodku braciey wszystkieu szczesliwie: 1) pan Jan Kratowicz, 2) pan Marko Janiesiewicz, 3) pan Hrehory Oszcykowicz, 4) pan Hrehory Plisewsky; za pisarzow—pan Basily Rudodnicz y pan Mikołay Kurylik; do szpitala starszych: pan Jacko Woronowicz y pan Joachim Suszkowicz. Dziesiętnikow nie było na ten czas, w małosci ludziey. Ktorzy to panowie bracia, obrani są starszemi, powinni przestrzegac rządu y porządkow cerkwie Bożey, wszystką bracią rządzieć młodszą, a młodsi we wszystkiem starszych obranych braciey słuchac mają y powinni, nieposłusznych zaś karac według porządku, opisanego prawem, co się nich stanie na chwałę Panu Bogu y świętemu Mikołajowi, patronowi naszemu, a nam wszystkiem na zdrowie. Amen. W Zamosciu w domu zwyczaynym, cerkiewnym roku dnia y miesiąca, ut supra.

Electia roku Panskiego 1641, kwietnia dnia 27 n.(s.)

W poniedziałek wielkonocny według zwyczaju y porządkow brackich przy publicznej schadzce obrani są bracia czterech starszemi do porządku y rządu cerkwie Bożey w bractwie świętego Mikołaja na ten rok wyżej opisany s posrodku wszystkieu braciey szczesliwie: 1) pan Jan Kratowicz, 2) pan Marko Janiesiewicz, 3) pan Piotr Helinsky, 4) pan Jan Wereszczaka; za pisarzow: pan Basili Rudo-dmick y pan Mikołay Piotrowicz; za skarbowego: pan Stephan Pesikowicz; za palamarzow do swic y puszki cerkiewney obrani: pan Jan Philipiec, pan Andrzej Boy-Kotowicz; do szpitala starszych: pan Simon Połupanowicz y pan Jacko Kołszyk. Dla lepszego rządu dziesiętnikow postonawiamy: na Janowskim przedmieściu p. Tomasz Wierzchowsky y pan Andrzej Hrasimowicz, w mieście: pan Jacko Przytułowicz, na Lwowskim—pan Michał Zerebkowicz. Ktorzy to panowie bracia, obrani są starszemi, powinni przestrzegac rządu y porządkow cerkwie Bożey, wszystką bracią rządzieć młodszą, a młodsi we wszystkiem starszych słuchac mają y powinni, nie posłusznych zaś karać według porządku, opisanego prawem, co sie niech stanie na chwałę P. Boga y sw. Mikołaiowi, patronowi naszemu, a nam

wszystkim na zdrowie. Amen. W Zamosciu roku дня miesiąca,
ut supra.

Electia roku Panskiego 1642, marca dnia 13.

W poniedziałek wielkonocny według porządkow brackich y
zwyczaiu przy publicznej schadzce obrani są bracia czterech star-
szemi do porządku y rządu cerkwi Bożey w bractwie świętego Mi-
kołaja na ten rok wyżey opisany s posrodku wszystkiej braciey
szczęśliwie: 1) pana Marka Janiesiewicza, 2) pana Piotra Chelin-
skiego, 3) pana Jachima Suszkewicza, 4) pana Jana Wereszczakę;
za pisarzow: pana Bazilego Rudomicza, za skarbowego: pana So-
froniego Pesikowicza, za pałamarzow: do swic y cerkiewney puszki
obrani są: pana Andrzeja Boykotowicza, pana Hrehorego Kostewicza
y do szpitala: starszych przeszłych, takrocznych potwierdzają, to
iest pana Symona Połupanowicza y Jacka Kołszyka. Dziesiątnikow
żadnych dla małości ludziey nie było, tylko jednego zostawili
dziesiątnikiem w mieście—Hrehorego Jakowicza. Ktorzy to panowie
bracia, obrani są starszemi, powinni przestrzegac rządu y porząd-
kow cerkwi Bożą y wszystką bracią rządzić młodszą, a młodsi we
wszystkiem starszych słuchac mają y powinni, nieposłusznich zaś
karac według porządku, opisanego prawem. Co się niech stanie na
chwałę Panu Bogu y świętemu Mikołaiowi, patronowi naszemu, a
nam wszystkim na zdrowie, amen, ut supra, u makz dałne os-
tomъ же духъ.

Холмскій Братскій Музей.

CCXXVI.

1640 года, 7 июня. Король Владиславъ IV подтверждаетъ права школы (гимназіи), основанной Холмскимъ епископомъ, Моеодіемъ Терлецкимъ, при Холмскомъ кафедральномъ соборѣ для обучения греческому и латинскому языкамъ съ тѣмъ, чтобы воспитавшіеся въ означенномъ училищѣ распространяли ученіе римской церкви между проживающими вокругъ г. Холма православными.

Vladislaus IV, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniae, Kioviae, Volyniae, Podoliae, Podlachiae, Severiae Czerniechoviaeque. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis, summae felicitatis loco id nos semper ducere cum indominiis regimini nostro a supremo numine concreditis, eiusdem numinis gloria non tantum feliciter floret, sed maiora indies sumit incrementa. Hinc enim sit, ut a supremo regum rege quotidiana pene in nos remque publicam divinae providentiae cumulentur indicia, felicesque de hostibus nominis christiani cedant triumviter. Cum vero e literaria iuventutis institutione (quae inter eximia rerum public. decora et ornamenta non inmerito censeri potest) certissimo patriae et ecclesiae praeparentur subsidia, non postrema certe divinae propagandae gloriae fit, exinde accessio, dum rudis iuvenum indoles ad omnem virtutis et literaturae formatus culturam. Non possumus, quo circa non grato coeptare animo, piam et laudabilem venerabilis in Christo patris Methodij Terlecki, Chełmensis et Bełzenis ritus graeci episcopi intentionem, qui singulari religionis orthodoxae in vicinis schismatis promovendae zelo duitus, anno millesimo sexcentesimo trigesimo nono gymnasium ad iuventutem graecis et latinis literis imbuendam penes basilicam cathedralem sub titulo Augustissimae Nativitatis Virginis Mariae insignitam, Chelmnae erexit et undavit, adjectis nonnullis ad mensam ipsius episcopalem perti-

nentibus praediis prout in authentice ipsiusmet episcopi erectione nobis exhibita latius continetur, quae dicti Chelmensis gymnasium erectio et sentatio(?) ut tandem..... (vir)titudine et stabilitate instanter est nobis adicto venerabili episcopo supplicatum praedictae nos uti iustae benignae annuentes praeinsertas erectionis dicti Chelmensis gymnasium literas (quas hic pro insertis et expressis haberi volumus) in omnibus eandem punctis, clausulis, articulis et conditionibus approbandas, ratificandas et confirmandas esse duximus, prout quidem (in quantum in re communi non repugnant) approbamus, ratificamus et confirmamus praesentibus literis nostris, decernentes easdem vim et robur verpetua et debitae firmitatis obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Varszaviae die VII mensis iunij, anno Domini MDCXL, regnorum nostrorum Poloniae et Sueciae octo anno. Vladislaus Rex.

Эта грамота написана на пергаменте. Печать была приложена на шнурке, теперь ея нет.

На обороте: przywilej na szkoły Chelmskiey dnia iuni 7, anno 1640.

Ex resonati oblatione nobilis Georgii Hostyłowski nomine per illustris et reverendi domini Jacobi Szusza, episcopi ritus graeci Chelmensis et Bełżensis, archimandritis Żydyczynensis, privilegium s. r. nostris introconst. ad acta castrensa, capitanealia Chełmensia feria quinta ante festum sancti Martin(i), Partificis et Confessoris, iuxta an(no) D(omini) 1685 suscepit et induit.

Холмский Братский Музей.

CCXXVII.

1641 года, 15 февраля. Запись Холмскихъ православныхъ гражданъ о присоединеніи ихъ къ унії и повиновеніи тамошнему епископу Меѳодію Терлецкому подъ угрозою лишенія всего своего состоянія.

My niżey położeni mieszkańców iego kr. mosci chełmscy religiey greckiey po te czasy przez lat kilka w schizmie albo odszczenstwie będący wszyscy jednostayne z malażonkami y potomstwem naszym, tak w mieście samym, iako y poprzedmiesciach mieszkający, a mianowicie Kondrat y Roman Zabirowiczowie, Hrygory y Paweł Krupowie, Stefan Radczyk, Theodor Hrehorowicz, Wasiley Haraszmicz, Fedko Babicz, Wasko Skutka,¹⁾ Iwan Senczuk y wszyscy, którzy kolwiek by się przy Chełmie takowi pobratimowi nasi znaleźli, których imiona y przewiska tu zawyrożone rozumieć się mają, stawamy y zeznawamy przed sądem y actami niniejszymi mieyskiemi Chelmskiemi dobrowolnie, bez żadnego przymusu s tą declaratią y nieodmiennym zeznaniem naszym, iż za łaską Bożą, oswieceni będąc Duchem S., uznalichmy bland nasz, w którym do tąd za zaslepieniem nieprzyiacela duszy przez oderwanie się od społecznosci wiernych Bożych y od posłuszeństwa należytych pasterzow, iako błędnie owieczki zostawalichmy: a to iż przez ten czas zostawalismy przy schizmie, będąc do tego sđolni, za pobudką liberi exercitii religionis tak unitis, iako disunitis, pozwolonego od rzeczy pospolitey y iego kr. m., teraz chcący y usztuiąc zostawac w jednosci, a dawszy się winnemi za przeszłe odszczenstwo nasze, na ten czas oswiadczymy się, że w Bodze przenaywielebniejeyszemu iego m. oycu Methodiuszu Terleckiemu, z łaski Bożey episkopowi Chełmskiemu y Bełzkiemu, panu y pasterzowi naszemu y iego następcom, w potomne czasy oddaiemy powinne y nalezyte, iako nay-

¹⁾ Въ подлиннике зачеркнутъ.

dującej się w dioecesie i. m., posłuszenstwo—duchowne poddanstwo. Także napotym, krom i. m. samego, abo successorow iego m. y krom tych pasterzow, których nam i. m. do cerkwi naszych Chełmskich z ramienia y władze swoie episkopskiej poda, żadnych innych w domy nasze wprowadzac, ani na stronie szukac nie chcemy y nie będziemy. Czego ieżeli by nie dotrzymawszy, y do starego niestatku y błędu który kolwiek z nas obywateł Chelmskich wrucił by się do uporu y odszczeipięstwa, tym samym każdy takowy za przeswiadczeniem przez ludzie wiary godnych y osiadłych y za słusznym (a nie podposobienstwem) dowodem podpadać ma sam w osobie swoiej sub poenam infaniam, a dobra iego wszystkie ruchome y leżące sub confisctionem, których połowica fiscus r. m. y delatorowi, połowica cerkwie cathedralney Chełmskiej należeć ma, pro forum dla większej wagi y zmocnienia tego postanowienia y submissie naszej wieczystej sami sobie zwykłe nasze w urzędzie naszym mieszkim chełmskim naznaczamy. Ktorem siebie y successorsy swoje dobrowolnie hac in parte poddaie wyrokiem zanimy, na pierwszym terminie, gdy który z nas przez sługę mieskiego ustnie, albo pisany pozwem, dniem iednym przed sądem był by pozwanym; wszystkie insze incompetenta actoris et actionis, y insze iakiekolwiek exceptię opusciwszy, zaraz ratione criminis obiecti innocentiae declerandae gratia na inquisitią na przyszły zaraz drugi termin brac się ma. Tamże onę wywodzic powiniem, y co sie ex inquisitione pokaże na tymże terminie prawnym, powtore uczynionym, judicatam officii civilis Chełm. pati. A ieżeli by się ktona strona dekretem nie kontentowała, salua appellatione, ma isc post curiam r. m. inquisitią samą, in oculuso rotulo wziąwszy ab officio civilo Chełmensi. Na ostatek y to przydaiemy, ieslibysmy kogo z swoich postrzegli, że się w iedności s. chwieie, abo kiedy indziej rady y sposobow zażywa, albo s. unię directe vel indirecte rozerwac chciał by, tego i. m. oycu episkopowi obwiescic y przeciw takowego sami, sub iisdem poenis, powstać y z posrodku siebie wyłączyć obieciuemy. Przy tey ugodzie iego m. tez pozwalać te cerkwi budowac

na tychże miejscach, które przez ogień są zniesione, y żeby swieszczennicy w tych cerkwiach nabożeństwo odprawowali według zwyczaju dawnego. A nakoniec wszystkich processów, przed tą ugodą y submissią mianych, odstępnie. A dla większych wagi tą naszą obligatię przez kilku sąsiad naszych, w tezy nieszczęsnej disuniey będących, ymieniem wszystkich podpisana, przez tych że actami mieskiemi grodzkiemi Chełmskiemi stwierdzamy wiecznie. Działo się w Chełmie dnia piętnastego febr(yarii), anno 1641. Kondrat Zabirowi(cz). Roman Zabierowicz. Stephan Radczyk. Imieniem Pawła Krupy, Hrehorego y Stepfana Branei, Theodora Babiecka, Maxima Kowszenicza, Wasila Kopca, Iwana Bogusza, Hryca Iwaszkowicza, Panasa Babicza, którzy pisac nie umieli, Grzegorz Politowicz, pisarz przysięgły Chełmski, ręką własną. Васили Герасимовичъ, Симеонъ и матъка. Дмитри Ръбусинскій именемъ своимъ и Миколая Кульжика. Θεοдоръ Грекоровичъ.. Z ramienia iego m. ojca episkopa Chełmskiego, przy tey submissiey y podpisaniu rąk będąc, podpisaniem sie Jakob Szusza, zakonnik s. Bazilego, kaznodzieia przy cerkwie Chełmskiej katedralnej.

На оборотѣ второго полулистата: Холмъяне вѣчне за ласкою Божою послушенство отдали лѣta Божого 1641, мѣсяца февраля 19, и еще: submissya chełmian, że przymuią unie s. y mają bydз posłuszni biskupowi Chełmskiemu anno 1641, die 15 febr. № 19.

Далъе черезъ два акта это условіе записано въ гродскихъ Холмскихъ книгахъ: actum Chełm. feria sexta ante Dominicam Invocavit quadragesimalem proxima anno Domini millesimo saxcentesimo quatragesimo primo. (Два экземпляра).

CCXXVIII.

1641 года, 21 апрѣля. Письмо Меѳодія Терлецкаго, епископа Холмскаго, къ Сокальскому священику Василію Черникевичу, относительно принятія унії Сокальскими мѣщанами, снятія съ нихъ клятвы и допущенія ихъ къ вольностямъ свѣтскимъ и духовнымъ.

Methodius Tarlecki de Tarla, z Łaski Bożey episkop Chełm(ski) y Bełz(ski) ze. Wielebnemu oycu Basilemu Czernikiewiczowi, presbyterowi naszemu, na ten czas w Sokalu będącemu, Łaska y pokoj Chrystusa Pana....

Wiadomo czyniemy tym listem naszym wiel(możności) waszey y každemu, komu by o tym wiedzieć należalo, yż sławetni pp. mieszczańie sokalscy, częscią sami przez się, częscią przez posłance swę, mianowicie Mikołay Stefanowicz, Fëdor Troianowicz, Fedor Szyszka, rayce starsze, Fedor Ryga, cechmistrz krawiecki, Andrzej Sliwka, Andrzej Złatochwost, y iak cechmistrzowie starzy kuszniercy: Femen Wołkowicz, Fedor Sakobucz, Iwan Kratewicz, Fedor Kurowski, Marko Rymarz, Iwan Michieiowicz, Mikołay Bokicowicz, Mikołay K...wicz, Matwiey Jarmolik y stryi iego Martin, pokornie supplikowali nam, aby chmy ich, uwolniewszy od związku klątwy, ktorachmy na nich za odszczepienstwo włożyli byli y rozgrzeszywszy, przyieli do społecznosci wiernych Bożych, iako blędnie y pokutujące owieczki, obiecuią na potym wszelaką ku nam y następcom naszym wyrządać, iako pasterzowi należytemu, czesc y posłuszenstwo, oraz y submissią taką czyniąc y actami radzieckimi Sokalskimi ad praesens roborując. Jezeli tedy submissie uczynią, iakową my sami dla nich concipowalichmy, ktorą wieb. w. posyłamy, tym samym daiemy w. w. moc y błogosławienstwo, aby scie tych tylko, którzy będą specifikowani w submissie, władzą naszą od klątwy rozgrzeszely y do wszelakich wolności duchownych y świeckich (opowiadając to y magistratowi Sokalskiemu) przypuscili. Co konecznie bez wszelakiej

odwłoki w. w. uczynić powinni będącie. A dla większej wiary ręka własna do tegu listu, podpisawszy, pieczęć naszą przycisnąć roskozalismy. Datum w Pokrowke die 21 aprilis, anno 1641. Methodius Terlecki de Terla, episkop Chełmski y Bełzki, m. p.

На обороте полулистка: sublevacya asensuris mieszkańców sokalskich od. i. m. x. Terleckiego, episcopa Chełmskiego, wydana, ieżeli submitovali, iako własnemu pasterzowi oddawac posłuszenstwo. Anno 1641, № 3.

Холмский Братский Музей. Секция А., vol. I.

CCXXIX.

1641 года, 9 июля. Взаимное согласие къ мирной и трудовой жизни между людьми сапожного мастерства, живущими въ г. Львовѣ, польской и русской национальностей.

Laudum inter catholicos et ruthenos suores.—Famati Andreas Spiewak et Paulus Wiktorowicz cechmagistri surorum contubernium, nec non honesti Stephanus Czyż, Ferens Meszyniak, Nicolaus Arrendarz, Stanislaus Fedaszowicz, magistri eiusdem contubernij, nationis Ruthenicae, seniores, suis aliorumque confratrum suorum eiusdem contubernij, ad latus suum personaliter adstantium nominibus laudum infrascriptum, seu compositionem inter se ob meliorem ordinem contubernii sui conservandum, ex consensu talis contubernij factam inscriptumque consentaneum redactam, et per certos domines commissarios e collegio nostro ad id deputatos visam, trutinatam, et in nonnullis punctis correctam, per nos autem publice lec-

tam et novissime melioratam produxerunt. Illamque in omnibus et sinquulis punctis approbantes, et ad observationem illius se successoresque suos post hac eodem artificio sutorio usuros, obliquantes ac insribentes actis nostris inferi e per nos approbari expetierunt. Cuius quidem compositionis seu laudi contubernialis tenor est istius modi:

Tenor compositionis: conditie niżej opisane, na które tak polscy, jako y ruscy bracia rzemieśla szewskiego dobrowolnie, zgodnie pozwolili, y one strzymac sobie czasy wiecznemi z oboiey strony przyobiecali:

Pierwsza, aby dway cechmistrze ieden polski, a drugi ruski, także y stołowi bracia sześć, trzech polskich, a trzech ruskich byli.

Druga, skrzynka y puszka iedna cechowa ma bydz, do której kluczy dwa, ieden z polskiey, a drugi z greckiey religiey braciey, których z pośrodku siebie do trzymania takowych kluczy obiera, bydż mają.

Trzecia, przychody wszelkie do iedney puszki (która z skrzynką u cechmistrza starszego chowana bydż ma) chować y na potrzebe tak polskiey, iako y ruskiey braciey, iakakolwiek się poda, mają się obracać.

Czwarta, schadzka generalna we cztery niedziele dla odprawowania spraw cechowych y składania się groszów na świece ma bywać, do której wszyscy tak polski, iako y ruscy bracia pod winą cechową powinni chodzić.

Piąta, wydatki z tey skrzynki mają się obracać na potrzebę cechową y na świece kościelne, to iest ile na świece do kościoła polskiego bracia polscy wezmą, tylaż braci ruskiey dadzą.

Szosta, strony trwog y naiazdów nieprzyjaciela koronnego tak się ma zachowywać: którzy pod iurisdictią miejską mieszkają, ci do miasta, a którzy pod Zamkiem, ci na Zamek dla obrony należeć mają, ale gdy insze solennitates w mieście się odprawować będą, zarówno wszyscy do niech stawić się powinni zostają.

Siódma, względem wydawania listow od wyuczenia z cechu za uczniami tak polskiemi, iako ruskiemi, tedy pod iedną pieczęcią cechową z podpisami cechmistrzów tak polskiey, iako y greckiey religiey mają bydż wydawane.

Ośma, gospoda dla czeladzi polskiey y ruskiey w mieście iedna ma bydż, z między któryey czeladzi ieden polski, a drugi ruski starszy brat obierany bydż ma. Także y stołowi bracia tym trybem połowica polskiey, a druga połowica ruskiey religiey bydż mają.—Która to czeladz ruska zarówno z polską pociągać y sprawować się powinna.—Co się zaś tycze nabożeństwa kościelnego, tedy każdy brat podług swego obrzędu: polscy do polskiego, a ruscy do cerkwie chodzić mają.—Jednak na wotywy uroczyste, jako electionis officialium, civitates do Fary, a na obieranie cechmistrzów do świętego Krzyża wszyscy bracia greccy raz w rok na święty Maciej przychodząć mają.—Także na Załomach quartalnych wszyscy bywać powinni będą.

Dziewiąta, wedle regestru cechowego z braci ruskich pierwszych czterdziestu, którzy nie oddali wstępnego, powinni go oddać naydaley do wielkiej nocy z roku tysiącennym sześć setym czterdziestym wtórym. A gdy wszyscy takowe wstępne oddadzą, dopiero do skrzynki cechowej klucze ieden z polskiego, drugi z ruskiego brata będą.

Dziesiąta, który by napotym nowy mistrz tak polskiey, iako y ruskiey religiey do cechu chciał wstępować, powinien będzie listy dowodne od urodzenia y wyuczenia pokazać, a potym wstępnego do skrynni cechowej sto złotych polskich dać. Synowie jednak mistrzowscy y którzy córki mistrzowskie poymować będą, wstępnego tylko po dwudziestu złotych dawać mają.

Na ostatek, bracia polscy dla lepszego się ziednoczenia pozwalają braci ruskiey, którzy zechcą, albo będą mogli, iadki w mieście kupować y zapisy na nie trzymywać. Na co dla lepszej wiary y pewności tak my katholicy, iako y ruscy bracia spólnie podpisujemy się y pieczęć cechową przykładamy y te wszystkie wzwysz opisane condicione otrzymać sobie wiecznie obliguiemy się.

Działo się we Lwowie, w céchu zupełnym, dnia dziewiątego lipca, roku Pańskiego tysiąc sześćset czterdziestego pierwszego.— Nos igitur consules praeinfertam compositionem inter sutores contubernales factam et expeditam, per eosdemque pro rato e grata susceptam actis nostris inseupermisimus. Et in quantum iuri publico civitatisque huius non repugnat, autoritate nostra approbavimus. Facultate nihilominus supra expressa puncta pro rerum temporumque exigentia meliorandi, corrigendi, mutandi, minuendi, addendi, nobis successoribusque nostris reservata et praecustodita. In cuius rei fidem sigillum officii nostri consularis etc. Actum ut supra.

Львівський Магістратський архів, *Acta Consularia*, подв 1641 р.
смр. 1772.

CCXXX

1641 года, 31 августа. Протестація Афанасія Пузини, Луцкаго єпископа, и прихожанъ Сокальскихъ церквей противъ Меодія Терлецкаго, епископа Холмскаго, который запечаталъ въ городѣ Сокалѣ церкви; св. Николая, Пр. Богородицы и св. архангела Михаила, вслѣдствіе чего болѣе чѣмъ въ продолженіи года не было богослуженія и совершенія церковныхъ требъ: крещенія, причащенія и погребенія. Церковныя облаченія и утварь расхищены, церковныя дома, угодья и гопшпиталь упостошены, больные разогнаны, 60000 кирпича, приготовленного для постройки церкви, продано, колокольня ободрана, заборы и ограды снесены, церкви—Пр. Богородицы и св. арх. Михаила упостошены.

Actum in castro Bełzenzi feria quarta ante festum sancti Aegidii, pontificis, proxima anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo primo.

Do urzędu y xiąg grodzkich, staroscinych Bełzskich personali-
liter stanowszy wielebny ociec Jozef Kucowski, diakon cerkwie so-
borney kathedralnej Luckiey, założenia świętego Joanna Bogosłowa,
imieniem wysoce w Panu Bogu wielebnego iego mości oyca Athana-
zego z Kozielska Puzyny, episkopa Luckiego y Ostrogskiego, y ka-
pituły iego mosci, y sławetnych panow mieszkańców Sokalskich, para-
fianow cerkwy świętego Mikoły, świętey Przeczystey y świętego
archanioła Michała, w mieście Sokalu nigdy przed tym y teraz nie-
będących w uniey imieniem. Przeciwko wielebnemu w Panu Bogu
iego mości xiądzu Methodioszowi Terleckiemu, władycze Chełmskiemu,
y kapitule, także y pomocnikom iego, onemu imionami y nazwiskami
samemu iego mosci dobrze wiadomych y znaiomych, solenni-
ter protestował sie o to, że iego mość xiądz władcy Chełmski z
kapitułą swoją prawu pospolitemu y konstytuciam tak dawno, iako
y teraz swieżo uchwalonym, sprzeciwiając sie y na zaklad dziesięc-
tysięcy złotych w konstitucie roku przeszłego tysiącznym szesc-
setnym czwartym założony, nic nie dbając w roku niedawno przeszłym
tysiącznym szescsetnym trzydziestym dziewiątym miesiąca iulij piet-
nastego dnia przyechawszy do miasta Sokola z wielu czeladzi
swoiej, imionami iego mości wiadomych, tam swieszczenikow poimie-
nionych cerkwy, od przerzeczonego iego mości oyca władcy Luc-
kiego podanych, z domow powypędzał y domy ich modo violento z-
niemało szkodą ich poodbierał, a potem y same cerkwie Boże wy-
żymianowane z apparatami w nich będącemi, ktore od wieków daw-
nych za świętey pamięci krolow ich mościow y terazniejszego
szczęśliwie nam panującego krola iego mości, pana naszego miło-
ściwego, tak przed od prawowaniem komissiey w porządku sprawo-
waniu y administracye y mościow cycow episkopow nie unitow,
iako y potem przez ich mościow panow commissarzow od iego kro-
lewskiey mości y Rzeczy Pospolitey na oddawanię cerkwy wypra-
wionych są uznane, potwierdzone y przerzeczonemu ego mości oycu
władycze Luckiemu podane w spokojnym zażywaniu ich, tak osoby
duchowne, iako y świeckie, to iest parafianie byli y zostawały; przerze-

czony iego mość xiądz władyski nic nie respectując na puncta uspokoienia religiey greckiey na szczęśliwey iego kr. mości pana naszego miłosciwego clectiey postanowione, y ni pactis conventis swiętobliwie od tegosz krola iego mości pana naszego miłosciwego poprzysiążone, iako też dyploma temuż narodowi Russkiemu, nie w uniey będącemu, na seymie szczęśliwey iego kr. mości koronaciey w roku tysiącznym szescsetnym trzydziestym trzecim dane, a konstytuciey roku tysiącznego szescsetnego trzydziestego piątego exegnowane, przez ich mościow panow commissarzow od iego kr. mości y Rzeczy Pospolitey do podania cerkwiey naznaczonych nie unitow oddane. Niscząc w tych cerkwiaach chwałę Bożą, seym będąc w gospodzie, gwałtownym postancem swym, sobie swiadomym y znaionym, one popięczętowac wskazał, które przez rok cały y więcej bez odprawowania chwały Bożej y naswiętszych sakramentow trzymał, a w tym czasie ludzie żyją bez odprawowania nabożeństwa, umarli zaś bez odprawowania pogrzebow chrzescianskich nad ciałami ich, a dzieci też małe bez chrztu grzesc musieli, a po wysciu roku do tychże cerkwiey trzech wyżej mianowanych tenże iego mość xiądz Terlecki, władyski Chełmski, pana swego na imie oyca Baziliego w roku przeszłym tysiącznym szescsetnym czterdziestym, miesiąca augusta piątego dnia przysiążał, który, do Sokala przyiechawszy, wszystkie te trzy cerkwie y do nich pola, grunta, zasiówka, zboża w ine sianozęci y insze ich pożytki y przynależnosci, których przed tym osoby duchowne, Pann Bogu służący, w tych cerkwiach zawsze nabożeństwo odprawując, zażywali, ku szkodzie cerkwiey Bożych one gwałtownie na pożytek iego mości xiędza władyski Chełmskiego prywatny zabrał y do tego czasu violenter trzyma, a na odprawowanie w nich chwałey Bożej nie poiednokroc o to iego mość xiądz Terlecki, żeby te cerkwie y cokolwiek przez iego mości iest zabranego przywrucił, będąc od iegom osci oyca władyski Luckiego upominany, przywrucic nie chce y nie przywrucił. A te zaś pop Bazili, tam mieszkając, cegły szesdziesiąt tysiący, na murowanie cerkwię swiętego Mikoły przez ludzi pobożnych kupioney, roznym

ludziom poprzedawał, dylowanie y rysztowane wszystko, około murów cerkwie świętego Mikoły będące, popalił, domy cerkiewne popuśczał, pola tesz cerkiewne, szpitalne y ogrady lentwoytowi y burmistrzom, którzy mu do tego gwałtownego odebrania cerkwię y pożytkow pomocnikami byli, do używania ich pozawodził. Puszkie cerkiewną y szpitalną poodbiawszy, pieniadze z nich pobrał y ubogich szpitalnych chorych y ułomnych z szpitalow powyganiał. A na większą wzgardę domów Bożych w skarbcu altarzowej zakreście tam, gdzie święte apparyt chowano, zboza nasypał y rzecze swoie tam chował, miasto komory. Przez co iego mosc xiądz Terlecki, władyska Chełmski, s pomocnikami swemi prawo pospolite znieważył y zakład wyżey rzeczy popadł y do szkod nie małych na trzydziest tysięcy złotych protestujących przywiodł, o co tedy wszystko terazniejszy protestans imieniem iego mosci oyca władyski Luckiego y Ostrogskiego y powtore protestował sie, zostawiwszy, jednak, sobie y temusz iego mosci oyca episkopowi Luckiemu y Ostrogskiemu, byłab by tego potrzeba, wolne uczynienie niszey y męk. . . . terazniejszej protestaciey, którą verificując zarazem u woznego generała woiewodztwa tutejszego Bełzkiego opatrznego Jaska z Spasowa stawał, który oczynienie, stojąc w moc prawdziwej relaciey swej, dla zapisania do xiąg niniejszych dobrowolnie zrznał, isz on w roku niuiejszym, miesiąca decembra dnia onegdyszegó, to iest w poniedziałek ten blisko przeszły, mając przy sobie szlachtę, ludzi dobrych, pana Jana Zablockiego a pana Andrzeja Sosnowskiego był w mieście Sokalu, gdzie przed nim woznym mieszczane tameczni, parafianie wszyscy cerkwię tamecznych, to iest świętego Mikoły, świętej Przeczystej y świętego Michała archaniola skarzyli się y protestowali o to, isz i mianowane cerkwie przez cały rok y więcej zapiczutowane były y nabozanstwo w nich sie nie odprawiano, zaczym zmarli bez pogrzebow y zwyczajnego porządku cerkiewnego grzebieni, a dzieci zas bezo chrztu umierac musieli, a potym za przysłanem popa oyca Bazilego s tychże cerkwi y apparyty wszystkie zabrano y niewiedzic gdzie podziano, nisze pożytki y

należnosci, iako to: domy cerkiewne, gdzie przed tym swiszczenicy mieszkali, y szpitale, także pola, zasiewki, zboża roznego, ogrody y sienozęci, także cegły cerkiewney szesecdziesiąt tysięcy zabrano, y to wszystko na pożytek priwatny obrucono. Znowu tenże wozny zeznał, że on z tąsz szlachtą tamże w Sokalu chodził y widział koło cerkwi świętego Mikoły dclowania y rysztowania zabrane, szpital spustoszony y ubogich szpitalnych za wypędzeniem ich w niem nie było y znowu dwie cerkwie świętey Przeczystey y świętego Michała spustuszone, dzwonice obdartą, parkany y płoty zmiesione, y cmentarze ich poryte widział, w których y nabożeństwo od lat dwóch y daley nie odprawuje sie, co wszystko ci parafiane tych cerkwi opowiedzieli, bydz że li to stało y dzieje za gwałtownym odebraniem przez iego m. xiędza Terleckiego, władcy Chełmskiego, sposobem y czasu wyszey w protestacie wyrożonych, co on woźny, iako widział y słyszał, o tem tą relacją swoją prawdziwą zeznał, o co tedy protestans żądał, aby ta iego protestacia y woźnego relacia do xiąg niniejszych przyjęte y zapisane były, co otrzymał. Ex actis castrenibus, capitanealibus, Bełzensibus extractum.

На обороте: Ex parte episcopi Luceonensis ritus graeci protestatio contra ellustrissimum domin(um) Methodium Terlecki, episcopum Chelmensem, 1641 anno, ratione certarum praetensionum ad decanatum Socaliensem ante festum s. Aegidii. № 8. Fol. 3.

Холмський Братський Музей, Секція А., Vol. I.

CCXXXI.

1641 года. Клятво-исповѣдная грамота Арсенія Желиборскаго, нареченаго епископа Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго, данная Петру Могилѣ, митрополиту Кіевскому и Галицкому.

Азъ Арсеній, избранный и нареченный епископъ Львовскій, Галицкій и Каменца Подолскаго, сю святую православную вѣру исповѣдавъ, клятвою обѣщахся непредиму и непремѣниу во всемъ, даже до кончины живота моего, содержати, исповѣдати же и таяже послушающихъ мя учити, юже вдѣ нижей писмены изображену рукою мою подписахъ и печатию запечатлѣхъ; яже сице въ себѣ содержится:

Исповѣданіе православнаго вѣры.

Вѣрую въ единаго Бога, Отца Вседержителя, Творца небу и земли, видимымъ же всѣмъ и невидимымъ, и въ единаго Господа Іисуса Христа, Сына Божія, единороднаго, отъ Отца рожденаго прежде всѣхъ вѣкъ, Свѣтъ отъ Свѣта, Бога истинна, отъ Бога истинна рожденна, а не сотворенна, единосущна Оцу, Имъ же вся быша, пасъ дѣля человѣкъ и нашего ради спасенія сошедшаго съ небесъ, и воплотившагося отъ Духа Свята и Маріи Дѣвы, и вочеловѣчшася, распята же за мы при Понтійскомъ Пилатѣ, и страдавшаго, и погребеннаго, и воскресшаго въ третій день по Писаніемъ, и возшедшаго на небеса, и сѣдящаго одесную Отца, и паки грядущаго со славою судити живымъ и мертвымъ, Егоже царствію п'ять копца, и въ Духа Святаго, Господа животворящаго, отъ Отца исходящаго, съ Отцемъ и съ Сыномъ сопокланяема и сославима, глаголавшаго пророки, въ едину святую, соборную и Апостолскую церковъ, исповѣдую едино крещеніе въ оставленіе грѣховъ, чаю воскресенія мертвымъ и жизни будущаго вѣка, аминь.

Сие святыя, православныя вѣры исповѣданіе обѣщаюся предъ Богомъ и Святыми избранными Его ангелы всецѣло, чисто, непорочно и непорушно, ничтоже отъемля, измѣня или прилагая ему, даже до послѣдняго издиханія моего сохранити, усты же и сердцемъ право исповѣдати и иныхъ таожде учити.

Тоежде исповѣданіе святыя православныя вѣры свойственными словесы изиснія:

Вѣрю по разумѣнію и по поспиванію разума моего (въ) Святую Тройцу Отца, и Сына, и Святаго Духа, единаго быти Бога Вседержителя: и все въ Святой Тройци Божество единосущное, единоестественное, сопредѣчное и совсемогущее, единыя волѣ, силы и величества, Творца всѣхъ тварей, отъ Него же вся, Имже вся и въ Немже вся, еже суть на небеси и на земли, видимая и невидимая, тѣлесная и духовная. Вѣрю же и исповѣдуя едину куяждо въ Святѣй Тройци чистотась или коеждо лице Отца, и Сына, и Святаго Духа, единаго быти Бога, всецѣла и всесовершеннія.

Вѣрю Самаго Сына Божія, Слово Божіе, предвѣчнѣ рожденное отъ Отца, быти единосущна, совсемогуща и равна по всему Отцу въ Божествѣ, подъ лѣты же рожденна, дѣйствомъ Духа Святаго изъ Маріи Присно Дѣвы съ душою разумною, двѣ имуща рожденія, едино отъ Отца предвѣчное, другое отъ Матере подлѣтное. Бога истинна и человѣка истинна, свойственна въ обоимъ естествѣ и совершenna, неусыновенна, ниже привидѣніемъ суща: но истиннаго и единаго Сына Божія во двою и отъ двою естеству: но въ единой чистотасіи, единствѣ безстрастна и бессмертна Божествомъ, но въ человѣчествѣ нась дѣля, и ради спасенія нашего пострадавшаго истиннымъ плоти страданіемъ, и погребеннаго и гробѣтій день воскресшаго изъ мертвыхъ, истиннымъ тояжде плоти воскресеніемъ; въ четыридесятный же день по воскресеніи съ плотію, еюже воскресе, и душою возшедшаго па небеса и сѣдящаго одесную Отца, отнюдуже прійти имать судити живымъ и мертвымъ и воздати комуждо по дѣломъ его, или благая будуть, или злая.

Вѣрую Духа Святаго, всецѣла и всесовершена истиннаго быти Бога, отъ Отца единаго исходящаго, единоравнаго, едипосущнаго, совсемоющнаго и сопредвѣчнаго во всемъ Отцу и Сыну.

Вѣрую сию Святую Троицу не три Боги, но единаго быти Бога всемогущаго, предвѣчнаго, невидимаго и непремѣннаго.

Вѣрую и исповѣдую Святую, Соборную и Апостолскую, Восточную церковъ едину быти истинную, въ пейже едино дается истинное крещеніе и истинное всѣхъ оставлениe грѣховъ, и прачія шесть таинъ въ снасение вѣрнымъ истинно совершаemy и подаваемы бывають.

Отмѣтаю и проклинаю всякую ересь, востающую и возносящуюся противу сей единой Святѣй Восточнѣй, Каѳоличествѣй, Апостолской церкви.

Вѣрую быти истинное воскресеніе тоеяжде плоти, юже пынѣ посимъ, и животъ быти вѣчный.

Вѣрую новаго и ветхаго завѣта, закона же Пророковъ и Апостоловъ единаго Творца быти Бога и Господа всемогущаго.

Хощу же прочее, яже отъ Божественныхъ писаній разумѣю, люди, надъ нимиже поставленъ епископъ быти имамъ, словесы и дѣлы хранити и учити.

Правила, уставы и вся святыхъ вселенскихъ седми соборовъ и иныхъ помѣстныхъ, ихъ же Святая Соборная, Восточная содержитъ церковъ, хощу и обѣщаюся хранити и иныхъ, да таяжде хранять, учiti; а яже святые Отцы на тѣхъ отринуша и ирокляша, отмѣтаю и проклипаю. Обѣщаюся же и хощу въ послушаніи твоего святителства, яко отца и пастыря моего, по правилному уставленію даже до кончины живота моего неотступно пребыти, хощу и обѣщаюся чистоту и трезвѣніе Божімъ поспѣшествомъ хранити и тыхъжде послушающихъ мя учiti, хощу и обѣщаюся всегда въ Божественныхъ вещахъ себе порабощати и отъ земныхъ упражненій и злыхъ прибытчествій отгрѣбатися, елико ми человѣческая слабость возмагати изволить. Хощу и обѣщаюся смиреніе и терпѣніе въ себѣ самомъ хранити и иныхъ тогожде подобныхъ учiti.

Хощу и обѣщаюся: нищимъ, страннымъ и всѣмъ недостаточествующимъ имени ради Господня быти благопріятенъ, благопривѣтливъ же и милосердъ.

Сие все мною исповѣданное и обѣщанное послѣдующею си-
девою клятвою утверждаю: Азъ Арсеній іеромонахъ, избранный и
назреченный епископъ Лвовскій, Галицкій и Каменца Подолскаго,
обѣщую и свято кленуся предъ лицемъ всевидящаго Бога и всен-
церкве, яко вѣру правосланую, юже нынѣ здѣ исповѣдахъ, цѣлу
и непорушну до кончины живота моего сохраню. И яко имже
образомъ и нравомъ въ мимошедшихъ временехъ пребыхъ, сице и
отъ сего часу во вся послѣдующая дни живота моего, даже до
скончанія его, пребыти имамъ во всемъ вѣренъ и послушливъ
Святой Соборной, Апостолской церкви по преданію Божественныхъ
Апостоль и святыхъ Отецъ и тебѣ господину, отцу, владыцѣ и пас-
тыру моему, господину Петру, милостію Божію архіепископу,
митрополиту Кіевскому, Галицкому и всея Россіи, святѣйшому
патріарсѣ Константинополскому послушну сущему, и твоимъ вос-
приемникомъ, правилии на престолъ святѣйшой митрополії Кіевской,
Галицкой и всея Россіи входищимъ и святѣйшому патріарсѣ Кон-
стантинополскому повинующимся и вѣру святаго восточнаго пра-
вославія правосодержащимъ и, яко въ совѣтѣ, или соизволеніи, или
дѣлѣ всякомъ, преосвященству твоему и по тебѣ твоимъ восприем-
никомъ, на сопротивленіе умышляемомъ и творимомъ, или вредъ и
тщету пѣкую твоему преосвященству, или онѣмъ напосящемъ пре-
бывати и тому соизволяти не имамъ, пачеже, и елико ми можно
будеть скоро, твоему преосвященству или восприемникамъ твоимъ
изявити и самъ сицевому совѣту и дѣлу вреду сопротивитися и
заняти долженъ буду.

Совѣта всякаго въ церковныхъ исправленіяхъ, егоже ми прео-
священство твое, или восприемники преосвященства твоего вовѣ-
ряти будуть, сами собою, или посланники своими, или епистолію,
ко церковному или онѣхъ вреду и тщетѣ никому же явѣ сотворю
или открыю.

Посланниковъ святѣшаго патріархи Константиноopolскаго, пастыра нашего и преосвященства твоего, ихъ же истинныхъ быти свѣмъ, въ пришествіи, пребываніи и отшествіи честно, устронно любити и въ нуждахъ сопособнымъ имъ быти имамъ.

Права чести, привилея и повагу святыхъ восточныхъ церкви, святѣшаго же вселенского Костантинопольскаго патріархи и его воспріемниковъ, къ сему же и отъ ныхъ уставленная во всей епіскопіи Лвовской, Галицкой и Каменца Подолскаго ставропигія и брацтва и святѣшаго такожде престола митрополіи Кіевской, Галицкой и вся Россіи и твоего преосвященства хранити, защищати, умножати же и разширяти тщатися буду. Правила Божественныхъ Апостолъ, Богоносныхъ отецъ и святыхъ восточныхъ церкви изреченія, расположенія же и заповѣданія всѣми силами сохраню и отъ иныхъ храпитися сотворю.

Еретиковъ всѣхъ древнихъ и новыхъ, также и отступниковъ отъ святыхъ восточныхъ церкви и отъ пастырей ея четырехъ святѣшихъ патріарховъ, на Восточъ существъ, ко познанію истины навращати; ереси же, отступства и вся душегубная изобрѣтенія ихъ всѣми силами искоренятіи долженъ буду.

Званъ отъ преосвященства твоего къ собору, кромъ всякого извѣту, прекословія же и отреченія на время и място уреченное доброхотнѣ прійти долженъ буду; развѣ, аще великая благословенная и праведная нужда возбранишъ ми, и тогда писаніемъ и посланники моими сю возвѣщу преосвященству твоему и всему собору.

Въ церковь и чинъ ея ничтоже ново, аще и зѣло полезно возмнѣлобымысѧ, привносити, также и отъ древнихъ обычавъ, прежде небреженіемъ оставленное, что паки обновити и въ древнее употребленіе привести дерзнути никакоже имамъ, аще не прежде преосвященства твоего совѣть и благословеніе па сie притяжу.

Въ епархіяхъ или діецезіяхъ чуждыхъ, развѣ моя единая, писдипу же власть распространити, ниже священниковъ, діаконовъ и всякихъ клириковъ рукополагати, ниже божественную літургію

священнодѣйствовати безъ благословенія и соизволенія твоего преосвященства дерзнути имамъ, аще и велио быти пужду; сія сотворити возмѣль бымъ.

Имѣнія же, наслѣдія и села вся церковныя, ко трапезѣ и воспитанію епископскому прислушающая, ниже туне кому дамъ, ниже кому продамъ, на цѣнѣ, ниже въ долгѣ изнурю, ниже инѣмъ коимъ образомъ, извѣтомъ же и обычаемъ отъ церкви отчужду: аще и соизволеніе клироса церкви моей на сіе имѣль бымъ, безъ совѣта и соизволенія твоего преосвященства, аще же и самоволіѣ и самодерзновеніѣ безъ преосвященства твоего совѣта и соизволенія иѣчто отъ воспомянутыхъ имѣній отчуждиль бымъ, казни и запрещенію отъ твоего преосвященства и отъ всего церкви Россійскія собора преданнымъ подлеци должны будуть.

Тѣми жде церковными имѣніи и всякими приходами употреблятися мѣраѣ и воздержателнѣ, со боязнью Божію, яко предъ всевидящима очима Его ходя, имамъ не ко сласти, суетъ же и тщеславію нѣкоему миѳа сего, но точію ко благолѣпію и благочинію церковному, ко помощи сиротамъ, нищимъ и въ бѣдѣ сущимъ христіянскимъ, правовѣрнымъ людемъ.

Долженъ ко сему буду всяцѣмъ промышленіемъ, силами и разумомъ пещатися и прилежати, училища назидати и въ ия свободныхъ ученій и учителей стяжавати отъ имѣній церкви и трапезы моей, прислушающихъ воспитая ихъ, и потребная имъ дая, поелику можно ми будетъ; на зданымъ же сущимъ училишамъ помощникъ и заступникъ вседушно всѣми силами, елико мощно ми будетъ, обѣщаюся быти.

Прочее всякаго странного и церкви святой восточной несогласующаго и противища права, обычая, ученія и изобрѣтенія, такожде и отъ человѣкъ иномудрствующихъ, и та изобрѣтающихъ не точію ко церковному исправленію, благочиненію же сожительству православныхъ воспріимати, совводити и присовокупляти никакоже имамъ, но и всетоющъ таковыхъ всѣхъ, якоже самъ себѣгати (*sic*) и стеречися, сице и прочихъ, моему пастырству

подручныхъ и подлежащихъ, отъ всѣхъ тѣхъ и тѣмъ подобныхъ да удаляются, повелѣти, принудити же и творити долженъ буду по силѣ моей.

Такожде и тые пункта, особъ мнѣ данные, рукою мою подпісаныи и печатю притисненныи, примую и тою присягаю утверждаю.

Тако ми Богъ да поможеть, вси святые и сіе святое Божественное Евангеліе.

Арсеній Желиборскій, нареченный епископъ Лвовскій и Каменца Подолскаго, сею присягою ствержаю, такъ тежъ и пункта нижепомянутыи и на то рукою мою при печати епископской подписуюся.

Мѣсто
епископской
печати.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ. Польская дѣла 1726 года, генварь—декабрь № 27.

CCXXXII.

1644 года, 29 мая, 20 июня. Пріѣздъ въ Москву изъ Львова дьякона Степана Борецкаго съ женою и съ шуриномъ для вѣчнаго въ Россіи пребыванія.

Государю, царю и великому князю Михаилу Федоровичу всеа Русіи холопъ твой Васка Львовъ челомъ бьетъ: нынѣшнего, государь, 152-го году мая въ 29 день приѣхалъ в Путивль из Литов-скіе земли изо Львова дьяконъ, въ роспросе сказался Степанъ Степановъ сынъ Барецкой з женою да с шуриномъ—с Івашкомъ Григорьевымъ; приѣхалъ де онъ на твоє государево имя на вечное житье, а служилъ де онъ во Львовѣ в соборе въ церкви *Покрова Святой Богородицы*¹⁾; а Андрей де Барецкой ему дьякону братъ двоюродной, а дядя де, государь, ево двоюродной Пареней Барецкой въ Киеве въ монастыре архистратига Михаила въ строителѣхъ, а вестей, государь, в роспросе никакихъ не сказалъ, и биль челомъ тебѣ государю царю и великому князю Михаилу Федоровичю всеа Русіи, чтобы мнѣ холопу твоему ево дьякона отпустить ис Путивля къ тебѣ государю к Москвѣ. И я холопъ твой велелъ ему побыть в Путивлѣ до твоего государева указу и кормъ, государь, велелъ давать противъ таких же иныхъ дачь и о томъ мнѣ холопу своему, какъ ты, государь, укажешъ.

Государю чтена. Послать государева грамота велѣть отпустить к Москве и кормъ и подводы дать, примѣряся к инымъ такимъ отпускамъ. Отъ царя и великого князя Михаила Федоровича всеа Русіи в Путівль воеводе нашему князю Васілью Петровичу Лвову. В нынѣшнемъ во 152-м году июня в 18 день писал еси к намъ с Путивльскимъ казакомъ с Петрушкою Афанасьевымъ, что мая

¹⁾ Нынѣ не существуетъ.

въ 29 день приѣхал в Путивль из Літовские землі изо Львова дьякона Стефанъ Степановъ сынъ Барецкой з женою да с шуриномъ—с Іванашкомъ Григорьевымъ, а ѿдет де он к намъ к Москве на наше государское имя на вѣчную службу, и билъ намъ чelомъ, чтоб ево ис Путивля велѣть отпустить к намъ к Москве, и ты ему велѣль побыть в Путивле до нашего указу и кормъ ему велѣль давать противъ такихъ же дачь. И какъ к тебѣ с(i)я наша грамота придетъ, и тыбъ тово дьякона Стефана ис Путивля отпустилъ к намъ к Москве с тѣмъ же приставомъ вмѣсте, которой посланъ будетъ с архиепископомъ Макарьемъ, давъ ему в дорогу кормъ и подводы, примѣряся к інымъ к такимъ же отпускамъ, і велѣть приставу, прїѣхавъ под Москву, с послѣднею стану обослатися в Посолской приказъ, а без обсылкибъ к Москве не ѻздишъ; а которого числа іх отпустишь и сколко ему корму дашъ, и ты бъ о томъ отписаль к намъ к Москве в Посолской приказъ. Писанъ на Москвѣ лѣта 7152-го, июня въ 20 день. Послана с путивльцомъ—с Іваномъ Щекинымъ июня въ 23 день.

Государю, царю и великому князю Михаилу Федоровичю всеа Русіи холопъ твой Васка Лвовъ чelомъ бьетъ: нынѣшнего, государь, 152-го году июля въ 2 день прислана ко мнѣ, холопу твоему, твоя государева грамота ис Посолского приказу с путивльцомъ с Іваномъ Щекинымъ, а по твоей государеве грамоте велѣно мнѣ, холопу твоему, Литовские земли города Львова дьякона Степана Барецкого з женою и шуриномъ отпустить к тебѣ государю к Москве с темъ же приставомъ вмѣсте, которой посланъ будетъ со архиепискупомъ Макарьемъ, давъ ему в дорогу кормъ и подводы, примереся к інымъ такимъ же отпускамъ и велеть приставу, прїѣхавъ под Москву, с последнею стану обослатися в Посолской приказъ; а которого, государь, числа их отпущу и сколко ему корму дамъ, и мнѣ холопу твоему велено о томъ отписать к тебѣ, государю. И по твоей государеве, цареве и великого князя Михаила Федоровича всеа Русіи грамоте я холопъ твой дьякона Степана Барецкаго з женою и шуриномъ отпустилъ ис Путивля к

тебъ, государю, к Москве и юля въ З день с темже архиепискупль-
имъ приставомъ и кормъ, государь, в дорогу до Москвы на две
недѣли и подводы ему далъ и приказалъ, государь, ему при-
ставу, приѣхавъ под Москву, с последнега стану велѣль вѣхать к
Москве напередъ ево диякона, отписку подать и про нево сказать
в Посолскомъ приказе твоимъ государевымъ диякомъ: думному
Григорию Лвову да Степану Кудрявцову, а корму, государь, дано
ему диякону з женою и шуриномъ по два алтына на день и всего,
государь, дано имъ корму в дорогу до Москвы на две недѣли
дватцать восмь алтынъ.

Государю члена. Поставить Тверского архиепископа на под-
водорье на время.

Писать о корму напримѣръ.

*Московский Архив Министерства Иностранныхъ Дѣлъ. Ма-
лороссийскія дѣла 1644 года, мая 29, № 2.*

CCXXXIII.

1646 года, 20 января. Позовъ къ суду Луцкаго епископа Аѳанасія Пузину, князя Святополка Четвертинскаго, подкоморія Луцкого, Андрея Заборовскаго, войта Луцкаго, и Стефана Деревинскаго, которые, собравъ въ г. Сокалю и его окрестностяхъ православныхъ, напали съ оружіемъ въ рукахъ на церкви въ г. Сокалю и его окрестностяхъ, священниковъ побили и поранили, имущество церковное порасхищали, а надъ святыми церковными и тѣломъ умершаго священника надругались, и многія другія безчинства произвели.

Władyślaw Dominik, xiąże na Ostrogu y Zasławiu, grabia na Tarnawie, woiewoda Sendomirski, starosta Lucki, wielebnemu w Bodze iego mosci oycu Athanazemu Puzynie, władyce Luckiemu, także xięzęciu iego mości Hrehoremu Swiatopełkowi Czertwertynskiemu, podkomorzemu Luckiemu, Andrieowi Zaborowskimy, woytowi Luckiemu, y Stefanowi Derewinskiemu, iako princypałom sprawy niżey mianowaney, Hrehoremu Jarmołowiczowi z osob ze wszystkich dobr, w miastach leżących, ruchomych, zwierzchnością iego krol. mości y moią staroscinską władzą roskazuiemy, abyście przedemną, albo sądem moym grodzkim Luckim, na rokach grodzkich, Luckich dnia dwudziestego wtorego miesiąca februarya w roku terazniejszym 1646 przypadających y sądzonych, oblicznie y zawien stali na instancyę y prawne popierane y instigatora y ich debatorow wielebnnych oycow: Andrzeia Czernikiewicza, presbitera cerkwie kathedralnej s. Mikołaja Sokalskiewy, Jana Czernikiewicza, presbitera cerkwie swiętego Michała, także w Sokalu będącę, Lazarza Kostewicza, presbitera Potorzyckiego, Stephana Kostewicza, presbitera Wojsławskiego, klerika Potorzyckiego, Lazarza Ubrinowskiego y Benedicta Kosowskiego, oycia Ignacego Leskiego, powodów, które refe-ruiąc się we wszystkim do protestacyey swoiej w actach grodzkich Bełzkich roku terazniejszego w. m. iako principałow uczynki niżey

wyrozonego i innych wielu, a mianowicie mieszkańców Sokalskich, iako complices zaniesioney y do actow grodzkich Luckich per oblatam padaney cum assistentia starszych w. m. pozyswaią o to: iz wprzod w. m. pod pretextem commissiey nie wezwawszy przyzwoitego y nieoczekiwaiący wielmożnego iego mości pana starosty Bełzkiego, uti brachium regalem atque patrona legis, sami sobie na fancye chłopstwa sokalskiego, z roznych stron zebraney chalastry otszczepencow, zezwoliwszy przy tym mieyscu świętobliwym, gdzie Naswiętsza Panna wielkie dobrodzieystwa utrapiącym ludziam pokazuie, prywata autoritate tenerario ausa sine fundata iuridictione nec expectata sine legitimo innotestentiae processu et progressu dnia niedawno przeszłego sobotnego trzynastego ianuary, anno praesentis, gdy te powodowe nasze czernią do służby Bożej odprawowania, solito more, w cerkwi murowanej założenia s. Mikołaja, oddzwoniwszy, zeszli się y wieczernią zaczeli tamże, na nich pobuntowane vi et violenter nastąpili, gdzie powodowie, widząc bunty, w cerkwi się zawarli, kączący nabożeństwo swoie, wielebność twoia, cycze Puzyńa, y principalowie w. mości prænominate, popiwszy się, roska- zujący y przywodzący z wielkim tumultem zażartych odszczepien- cow pianych, (bo tego dnia targowego chłopstwo zo wsią zebrane,iane, grube, pobuntowane, iako bestye), wierność wasza wołaliscie głosno: biycie, dobywaycie się do tych paganinow, któredy kto może, rzuciliscie sie na domy Boże, y za takową pobudką sama plebs odszczepenska na pożądanie occasio, zdawna oczekiewającą, iedni okna powybiawszy, do cerkwi wdzierali się, drudzy drzewnem wielkim, rospusciwszy się wszystkimi siłami, drzwi wybili, inni do drzwi, drudzy obuchami, siekerami kłodki, zawiasy, skoble, orzęciadze odci- naliście, gdzie drzwi w cerkwi s. Mikołaja, kathedralney miano- wanrey, wybiwszy, na presbyterow napadliście, co powodowie, że iuż drzwi wybyli, wziawszy, naprod się w rzy obrawszy y sacrosancta eucharistiam s cymborium do drzwi, aby wstręt uczynili bun- townikow, skoczyli y dla bezpieczeństwa (chcący zachować, aby spro- fanowany nie był, iako przed tym byli uczynili, gdy cerkwie także

pozlupywali) one, s tumultem wpadszy, zaniszone y za slikiem rzucili się na duchownych, tamże s puszko naswiętszy sakrament z rąk obuchem wytrąciliście, nogami podeptali, ryzy podarłiscie tegoż oyca Andrzeja Czernikiewicza, oyca Jana Czernikiewicza, oyca Lazarza Potorzeckiego, oyca Stephana Woysławskiego, klerika Potorszyckiego, ktore sie byli zamkneli w cerkwi, pobiliście y poranili, na ziemi obalonych nogami y kolanami biliscię, pobitych w kącie iednym oblegli, aby nie szli bronic drugich cerkwi, w tey cerkwi obraz będący na scianie błogosłowiącego Jozafata poszarpaliscię, porombali y, nie wiedzic gdzie, wrzuciłiscie, wołający: że to nie iest Jozafat, ale duszafat, co y niewiasty wołali z nasmiewiskiem. Ciało nieboszczyka oyca Bazilego Czernikiewicza, presbitera tamecznego, który przez ych zszedł s tego swiata, benum ostawić znie, iako czułemu duchownemu, przed tym despecta rozne czynili y na zdrowie nastempowali, tamże w cerkwi na marach w trumnie leżące, a po grzebu oczekiwające, wirzch trumny siekirami porąbawszы, odbiwszy, urungali się y, nasmiewając się z niego, tanquam detractores cadavere, za brode szarpaliscię, mowiący: prawda, żesz się w ręce nasze dostał. Ryzy święte y manipulare, w ktore iną kaplan obrany był, z niego zdarli, trumne obitę płotnem czarnym obdarłiscie, samego wyrzucić chcieliscię psąm na pożarcie, iakoż, iesli by go nie wzieli, to uczynic przefalali się. Ołtarz sprofanowaliście, xięgi wszystkie pozabiraliscię. Antemisy albo portatele podrali, kielich y inne ornamenta cerkiewne pozabiraliscię, sukni na duchownych poprzejiali, poszarpaliscię, mianowicie oycu Lazarowi Ustrinowskemu rasę falendyszewą y czapkę sobolową y pieniendzy złotych dziesięc wzieli, drugim czapki pozdzirali sobolową. Oyca Benedicta Kosowskiego obuchami zbili y nogaini potłukli, który to opuchły mo... zawarszy, czeka śmierci. Oyca Stephana Woysławskiego mordowałeś, małzonkie, która z domu wypadła, rozumiejący, że iuż oyca Andrzeja, tey męża, zabito, pobili y po ziemi za włosy włoczyły, kolanami deptaliście, którą, iako y oyca Benedicta mianowanego, ministerialis regni na łóżku widzieli leżących y pobitych, także oyca Jana syna,

pobili y pokrwawili, do domu, w którym duchowne przy cerkwi katedralnej mieszkali, ydące drugie cerkwi odbierac, wpadły, co natorzędziu było, porwali, to iest materac, koc, parę poduszek, szkatułkę, w której było złotych czternascie, siekier dwie, to zrobiwszy, drugie cerkwi, to iest Naswiętszej Panny y s. Mikołaja, takim że gwałtem, drzwi powysiekawszy, pobrali, y co tam za żarte y piiane odszczerpenstwo dokazewało, każdy sie doruzumiec może, widząc gwałt y profanacyo: pirwsze oycu Ignacemu Leskiemu, który deko porombaną nakrywac chciał ciało, w trumnie leżące, ręce poranili y obuchami boki odbiliscie, taką violencyo zrobiliwszy, wszystkie cerkwi w Sokalu, plusquam kozacką rosproszieraając swawolą, podejmowałyście, iako o to pomienona protestatia w grodzie Bełżskim recenter zaniesiona, a tu do urzędu grodzkiego, Luckiego per oblatam podana y woznych obdukacyach opiewający, do których, iako y do prawa pospolitego powodowie, in toto referue sie w. m. do przystuchania, wskazania y rosciagnięcia na osobach w. m. win prawnych, wzglendem takowego uczynku, wyżey mianowanego, przez w. m. popelniającego, zasłużonych y popadlych, na terminie oznaczonych zostawiwszy, jednak z osobna accią z mieszczany sokalskimi y z innymi osobami w sądzie należącym pozywają, na którym, iako zawity, abyście w. m. staneli we wszystkim tym, iako szerzej czasu prawa od strony powodowej proponowano będzie sądowie, odpowiadając, skutecznie się usprawiedliwili. Pisano w Lucku roku 1646, miesiąca januaria dwudziestego dnia.

Pozow grodzki, Lucki, pisarz grodzki Lucki.

Copia pozwu z ruskiego na polski polożona, którą probuie się, że protestantes kapłani sokalscy parochowie, będąc veri uniti, obstawiali za honor biskupa Chełmskiego y uniey s. bronili, die 20 januaria, anno 1646. № 26. XIX.

CCXXXIV.

1646 года, м. ноября и 1654 года, 14 июня. Цергаментная грамота Константинопольского патріарха Пароенія, данная Александру Яковичу на постройку ставроигигіального мужскаго монастыря въ мѣстечкѣ Мельцахъ во имя Рождества Пресвятаго Богородицы, съ объясненіемъ какимъ правомъ пользуется монастырь съ одной стороны, а съ другой—какъ дань своего подчиненія монастырь обязуется давать ежегодно три ока (9 фунтовъ) свѣчей и поминать имя потріарха три раза въ день. Братія монастыря должны жить киновіально,—каждый долженъ заботиться о другомъ, какъ о себѣ самомъ, все должно быть общее, никто ничего не долженъ обращать въ собственность, виновники наказываются неразрѣшими вѣчными проклятиемъ. Игуменъ долженъ избираться изъ среды братій на три года, если окажется угоднымъ братіямъ по управлению монастыремъ, то остается игуменомъ и на дальнѣйшее время. Никто изъ Кіевскихъ митрополитовъ не имѣеть право вмѣшиваться въ дѣла монастыря, только экзархъ Константинопольской. Если кого изъ братій нужно руко положить въ іеродьяконы или іеромонахи, то для этого разрѣшается пригласить въ монастырь сосѣдняго архіерея, но при этомъ не должны его сажать на свящ. синтрокъ. Мѣстный митрополитъ можетъ совершать богослуженіе въ монастырской церкви только съ разрѣшенія и согласія братій, онъ не имѣеть права воспрещать кому нибудь изъ іеромонаховъ священнослуженіе, подвергать церковному суду, слѣдствію и проклятию, это право принадлежитъ ему—патріарху. Нарушитель этого права подвергается лишенію архіерейскаго сана. Споры и раздоры въ монастырѣ решаетъ патріархъ, или его экзархъ. Всякій не повинующійся решенію суда патріаршаго лишается свящ. сана, если же будетъ мірянинъ или монахъ, то подвергается проклятию.

† Παρθένιος ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

† Τῷ κατὰ θεῖον σκοπὸν κινουμένῳ, καὶ ἀνανεοῦντι σεβάσμιῃ μναστήρᾳ καὶ ἑρᾳ καταγώγιᾳ ὁ μακαρισμὸς ἔπειται, καὶ τὸ μυημόσυνον διηγεῖται καὶ ἀδιάλειπτον, πολλῷ μᾶλλον ἔσται τῷ συνιστάντι αὐτῷ γράμμαι πατριαρχικοῖς, καὶ τιθεμένῳ τῇ πατριαρχικῇ περιώπῃ καὶ μεγαλειότητι, καὶ ἐν τῇ δεφευδεύσει καὶ ὑποταγῇ αὐτῆς ἀξιοῦντι, καὶ τῇ παν-

τελὴ αὐτονομίαν τε καὶ ἀδουλωσίαν αὐτοῖς διδόναι παρεχομένῳ, τὸ θεῖον πάντως κέρδος καὶ ἡ ψυχικὴ ὥφελεια πολλαπλάσιος καὶ ἀείμνηστος. Τούτοις δὲ τοῖς θείοις καὶ ἵεροῖς καταγωγίοις τὸ ἀσφαλὲς ἀναγκαῖον ἔστι, τὸ, οὐ μόνον τοῖς ὑλικοῖς πράγμασι περιτειχίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς γράμμασι τοῖς πατριαρχικοῖς ἐλευθεροτηρίοις διηθεῖν τοῖς καλοῖς καὶ δικαίοις προνομίοις ἀδούλωτα διατηρεῖσθαι· τοῦτον γάρ τὸν τρόπον, ἀπας εὐαγής οἶκος καὶ σύστημα Θεοῦ σώζεται καὶ ἐν Χριστῷ διεξάγεται.

Ἐπειδὴ τοίνυν καὶ ὁ κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Κυέδου, τὴν ἐν τοῖς ὄροις τῆς μικρᾶς Ρωσίας, εύρισκόμενος ἀρχῶν μπᾶν Ἀλεξανδρος Γιακοβίτζης, ὁ εἰς τὸ χωρίον, Μιλτζου, ἐν τῷ διοίδον δαλικίῳ τῆς Βολίνιας, ἔρωτι θείῳ καὶ ζῆλῳ τρωθείς, οἴκωθεν, εἰς ὅν αὐτῷ ὁ πλοιασιοπάροχος Θεὸς ἐδωρήσατο αὐτῷ ἀγαθῶν, διούλεται ἐγεῖραι σεβάσμιον μοναστήριον, ἐπ' ὀνόματι τιμώμενον τοῦ Γενεσίου τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν Δεσποίνης Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, καὶ ἐκ δάζρων θεμελιώσαι, καὶ κτίσαι, καὶ οἰκοδομῆσαι, καὶ καλλωπίσαι, καὶ εὐτρεπίσαι κατὰ τὸ ἐνόν, μεμνημένος τοῦ ῥῆτοῦ τοῦ ἱεροψάλτου προφήτου, καὶ δασιλέως Δασιδ, τοῦ λέγοντος, τὸ, Κύριε ἡγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου, καὶ τόπον σκηνώματος δόξης σου, καὶ κατατέξαι καὶ τιμέναι ὑπὸ τὸν ὑψηλότατον καὶ ἀγιώτατον τοῦτον οἰκουμενικὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὸν κεκτημένον τὰ προνόμια ταῦτα, ἡνίκα δασιλείᾳ ἐπικοσμηθεὶς ταῖς συνοδικαῖς φήφαις πρῶτος ἀνηγορεύθη, αἷς οἱ θεῖοι κατακολουθοῦντες νόμοι, καὶ τὰς ὑπὸ τοὺς ἑτέρους θρόνους γενομένας ἀμφισβητήσεις, ὑπὸ τὴν ἐκείνου προστάττουσιν ἀναφέρεσθαι διάγνωσιν καὶ κρίσιν. Πάντων τῶν μητροπόλεων καὶ ἐπισκοπέων, μοναστηρίων τε καὶ ἐκκλησιῶν ἡ πρόγοια καὶ φροντὶς, ἔτι δὲ κρίσις καὶ κατάκρισις καὶ ἀνώσις τῷ οἰκείῳ πατριάρχῃ ἀνάκειται, τῷ δὲ Κωνσταντινουπόλεως προέδρῳ ἔξεστι καὶ ἐν ταῖς τῶν ἀλλων θρόνων ἐνορίαις, ἐν οἷς (sic) οὐκ ἔστι προκαλύπτεσσις νοῶν, σταυροπήγια διδόναι, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰς ἐν τοῖς ἄλλοις θρόνοις γενομένας ἀμφισβητήσεις ἐπιτηρεῖν καὶ διορθοῦσθαι καὶ πέρας ἐπιτιθέναι ταῖς κρίσεσιν, ὡσαύτως καὶ μετανοίας, καὶ ἐπιστροφῆς ἀμαρτημάτων, καὶ αἵρεσεως αὐτὸς μόνος καθίσταται διαιτητής τε καὶ γνώμων, καὶ σταυροπήγιον ὄνομάσαι δι' ἱεροῦ ἐντεῦθεν πεμπόμενον Σταυροῦ, καὶ πηγηνυμένου ἐν τοῖς θεμελίοις, ὡς ἔθισθαι τοῖς σταυροπήγοις, καὶ ἀποκαταστῆσαι αὐτὸς αὐτόνομον, καὶ αὐτοδέσποτον, καὶ πάντη ἐλεύθερον, καὶ ἀδούλωτον, ἐπὶ μημοσύνῳ διηγεῖται καὶ ἀδικλείπτῳ.

οὐ μόνον αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν προγόνων, καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ καταγομένων, καὶ εἰς αἶνον καὶ δόξαν τοῦ παντοδυνάμου τῶν ὅλων Θεοῦ, καὶ ἐδεήθη καὶ παρὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος τυχεῖν ἀδείας διὰ τοῦδε τοῦ ἡμετέρου πατριαρχικοῦ συνοδικοῦ ἐμβεβράναις (sic) σιγιλλίου γράμματος. Ὁμεν ἡ μετριότης ἡμῶν τὴν αἴησιν τοῦ εἰρημένου ἄρχοντος μπᾶν Ἀλεξάνδρου Γιακωβίτῃ ἀποδεξαμένη, ἀτ' εὐλογον οὖσαν καὶ φίλην Θεοῦ, γράψει καὶ ἀποφαίνεται ἐν Πνεύματι ἀγίῳ, γνώμῃ κοινῇ συνοδικῇ τῶν παρευρεθέντων Ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν αὐτῆς ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα, μετὰ τὸ κτισθῆναι σὺν Θεῷ τὸ σεβάσμιον αὐτὸν μοναστήριον τοῦ Γενεσίου τῆς Παναγίας μου, καὶ ἐλθεῖν εἰς τάξιν μοναστηρίου, καὶ λαβεῖν πᾶσαν τὴν εὐπρέπειαν αὐτοῦ καὶ τὸν στολισμόν, ώς καὶ τὰ λοιπὰ Ἱερὰ μοναστήρια, καὶ πηγούναι ὅπισθεν τῆς Ἱερᾶς αὐτοῦ τραπέζης ἐν τοῖς θεμελίοις τοῦ βήματος τὸν τίμιον Σταυρόν διὰ τῶν συνήθων Ἱερῶν εὐχῶν, καὶ γενέσθαι πατριαρχικὸν σταυροπήγιον, εἴη αὐτοδέσποτον, αὐτόνομον, ἐλεύθερον, ἀδούλωτον, ἀκαταπάτητον καὶ ὅλως ἀνεπηρέαστον παρὰ παντὸς προσώπου, μηδενὶ ὑποκείμενον, εἰμὴ τῇ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ ἀποστολικῇ καὶ ἀνατολικῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, παρέχον μόνον αὐτῇ ἑτησίως ὑποταγῆς χάριν κηρὸν ὀκάδας τρεῖς, μνημονευομένου ἐν αὐτῷ, ώς ἔθος, τοῦ ἡμετέρου πατριαρχικοῦ ὀνόματος ἐν ἐσπέρᾳ καὶ πρωῒ καὶ μεσημέρᾳ καὶ τῶν μετέπειτα κατὰ καιροὺς πατριαρχῶν, καὶ τῶν πατέρων αὐτοῦ διαγόντων κοινοβικῶς ἐπὶ πᾶσι, κινητοῖς τε καὶ ἀκινήτοις, [σ]κεπάσμασι δηλαδὴ καὶ ὑποδήμασι, ὅρώμασι τε καὶ πόδασι καὶ ἐνδύμασι καὶ λοιποῖς, καὶ γνώμην φιλάδελφον καὶ κατὰ Θεὸν ἐχόντων, καὶ φροντιζόντων τοῦ ἐκάστου ἀδελφοῦ αὐτοῦ συμμονάζοντος, ώς ἰδίου, καθὼς μία φυγὴ ἐν πολλοῖς σώμασιν οἰκοῦσα, εἰ γε ὅφελος εὑρεῖν ἐν τοῖς κοινοβιακοῖς ἐθέλουσιν ἀσκήσεως, μηδενὸς ἐξ αὐτῶν τολμῶντος κεκτῆσθαι τι ἤδιον, καὶ ἰδιοποιήσανται πολὺ ἡ ὀλίγον, καὶ σφετερίσασθαι, ἐν βάρει ἀλύτου καὶ αἰωνίου ἀφορισμοῦ, τοῦ ἀπὸ Θεοῦ παντοκράτορος. Ὁ δὲ ἡγούμενος τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου ἐκλέγοιτο παρὰ πάντων τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἡγούμενευει ἐν διωρισμένῳ καιρῷ, ἦτοι τριετίαν, καὶ εἰ ἀρεστὸς αὐτοῖς φανείη, ἐπὶ συστάσει καὶ διαμονῇ τοῦ μοναστηρίου, καὶ τῶν μετέπειτα χρόνων εἰη ἐν αὐτῷ ἡγούμενεύων, παρ' οὐδενὸς ἐναντιούμενος τὸ σύνολον. Καὶ ὁ κατὰ καιροὺς ἀρχιερεὺς Κυέδου, οὗτ' ὁ νῦν, οὗτ' ὁ μετέπειτα, καὶ ἔτερος τῶν πλησιοχώρων ἀρχιερέων, ἡ καὶ τῶν ἀρχοντικῶν προσώπων, καὶ λοιπῶν

μὴ ἔχουσιν ἄδειαν ἢ ἔξουσίαν τινὰ καταπατεῖν τὸ ἡμέτερον αὐτὸ πατριαρχικὸν σταυροπήγιον, ἢ ἐνοχλῆσαι καὶ ζητῆσαι λαβεῖν τι ἐξ αὐτοῦ, πολὺ ἡ ὀλίγον, ἢ ἀργίᾳ αὐτοὺς καὶ ἀφορισμῷ καθυποδάλλειν, καὶ ἔτερον τι ἐνδείξασθαι τοῖς αὐτοῖς πατράσι βλάσην ἢ ζημίαν, καὶ διασεῖσαι αὐτοὺς καὶ τὸ πατριαρχικὸν σταυροπήγιον, ἐν δάρει ἀργίας ἀσυγγνώστου καὶ πκιδείας τῆς προσηκούσης, καὶ ἀφορισμοῦ φρικώδους τοῦ ἀπὸ Θεοῦ Κυρίου παντοκράτορος. Καὶ διε χρεία χειροτονίας, ὃν ἂν ἐθέλωσι, τῶν πλησιοχώρων ἀρχιερέων προσκαλῶσιν εἰς τὸ ἔκτελεῖν αὐτὴν, διχα τῆς τοῦ ἰεροῦ, συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως, καὶ εἴ γε ὁ κατὰ τόπον μητροπολίτης βουληθείη ποτὲ λειτουργῆσαι ἐν αὐτῷ τῷ πατριαρχικῷ σταυροπήγῳ, μετὰ γνώμης καὶ θελήσεως τῶν αὐτοῦ πατέρων ποιῆσαι τὴν ἰεράν τελετὴν, μηδ' ὅλως ἄδειαν κεκτημένος ἀργεῖν καὶ ἀφορίζειν αὐτοὺς, ἢ κρίνειν καὶ ἀνακρίνειν, καὶ ἔξετάζειν, ἐκτὸς τοῦ ἀγιωτάτου τούτου οἰκουμενικοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, ἐν δάρει ἀργίας ἀσυγγνώστου τῆς ἀρχιερωσύνης αὐτοῦ. Καὶ εὖλος ὁψέ ποτε κινηθείη διχορά τις μεταξὺ τῶν πατέρων αὐτοῦ, μηδεὶς ἄλλος τολμᾶ θεωρεῖν αὐτὴν ἐκεῖσε κατὰ τόπον καὶ κρίνειν αὐτὴν, ἀλλὰ πέμπεσθαι ἐν τῇ μεγίστῃ καὶ ἔξοχωτάτῃ ἐγκλίτῳ πασῶν τῶν ἄλλων, τοῦ ὑψηλοτάτου τούτου καὶ ἀγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, δι' ἀναφορᾶς τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ θεωρεῖσθαι κανονικῶς, μηδενὸς ἐναντιουμένου περὶ τούτου τὸ παράπαν. Παρέχομεν δὲ μόνον ἄδειαν, εἰ τύχοι κατὰ τόπον ἔξαρχος ἡμέτερος πατριαρχικὸς ἐντεῦθεν ἀποστελλόμενος, θεωρεῖν τὴν αὐτῶν κρίσιν τε καὶ διαφορὰν, καὶ ἀποκαθιστᾶν εἰς τὸν τοῦ δικαίου τόπον κατὰ τὴν τῶν ἰερῶν νόμων τε καὶ κανόνων διακέλευσιν. "Ἄν δέ τις παρὰ ταῦτα ἄλλως ποιήσῃ, καὶ καθ' οἰονδήτινα, τρόπον ἐπειρεάξαι (sic) βουληθείη τὸ σεβάσμιον αὐτὸ πατριαρχικὸν ἡμέτερον σταυροπήγιον, καὶ ζημίαν τινὰ προξενῆσαι, ἢ σκάνδαλον καὶ ταραχὴν, καὶ τοὺς πατέρας αὐτοῦ τχράξαι, καὶ τὰ ἀρέσκοντα αὐτῷ ποιῆσαι ἐν αὐτῷ, ἐπερειδόμενος τῇ ὑψηλοφροσύνῃ καὶ ἐπάρσει αὐτοῦ, καὶ καταφρονῆσαι τῆς ἡμετέρκας ταύτης πατριαρχικῆς συνοδικῆς ἀποφάσεως, ὁ τοιοῦτος, ἀρχιερεὺς ὃν ἡ καὶ ἰερεὺς, ἀργὸς μενέτω, ὁ μὲν τῆς ἀρχιερωσύνης αὐτοῦ, ὁ δὲ τῆς ἰερωσύνης, ὃς ἀξιοι τελείας καθαιρέσσεως, λαῖκὸς δὲ, ἀρχων ἡ ἀρχόμενος, ἡ καὶ μοναχὸς, ἀφωρισμένος ἔστω ἀπὸ Θεοῦ Κυρίου παντοκράτορος, καὶ κατηραμένος, καὶ ἀσυγχώρητος, καὶ ἄλυτος μετὰ θάνατον ἐν τῷ νῦν αἰώνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ τυμπανιαῖος, καὶ ἡ μερὶς αὐτοῦ μετὰ τοῦ προδότου Ἰουδα, καὶ ἐχέτω καὶ τὰς

ἀράς τῶν ἀγίων τριακοσίων δέκα καὶ ὅκτὼ θεοφόρων Πατέρων τῶν ἐν Νικαιᾷ, καὶ τῶν λοιπῶν Συνόδων, καὶ ἔνοχος τοῦ πυρὸς τῆς γεένης. Οὕτως ἀπεφηνάμεθα. Εἰς διηγεῖη δὲ τὴν ἀσφάλειαν, καὶ ἔνδειξιν πάντων ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν τῆς ἡμῶν μετριότητος πατριαρχικὸν, συνοδικὸν σιγιλλιῶδες ἐμβεθράναις (sic) γράμμα, καὶ κατεστρώθη καὶ ἐν τῷ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας ἱερῷ κώδικι, καὶ ἐδόθη τῇ σεβχασμίᾳ σταυροπηγιακῇ καὶ πατριαρχικῇ ἡμετέρᾳ μονῇ τοῦ Γενεσίου τῆς ὑπεραγίας μου Θεοτόκου, καὶ δι' αὐτῆς τοῖς ὁσιωτάτοις αὐτῆς πατράσι, ἱερομονάχοις τε καὶ μοναχοῖς.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ φ· ψ χψ μφ σψ, μενὶ νοεμδρίῳ, ἵδικτιῶνος...

† Παρθένιος ἑλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

† 'Ο Εφέσου Πατίσιος.

† 'Ο Ηρακλείας Ἰωαννίκιος.

† 'Ο Κυζίκου Ἀνθίμος.

† 'Ο Χαλκηδόνος Ιαχώμιος.

† 'Ο Νικομηδείας Κύριλλος.

† 'Ο Αθηνῶν Δανιήλ.

† 'Ο Αδριανουπόλεως Νεόφυτος.

† 'Ο Παλαιῶν Πατρῶν Θεοφάνης.

† 'Ο Τραπεζοῦντος Δαυρέντιος.

† 'Ο Προύσσης Κλήμης.

† 'Ο Μιτυλήνης Παρθένιος.

† 'Ο Φιλιππουπόλεως Γαθριήλ.

† 'Ο Διδυμοτείχου Κλήμης.

† 'Ο Σάμου καὶ Ἰκαρείας Ἀνθίμος.

Ἐν ἔτει ,ζρξδ', Χριστοῦ ,αγνς, μηνὶ ιουνίου ιδ'.

Roku 1646, miesiąca marca 22 die urodzony iego mość pan Marcian Jełowickij oblicznie stawszy dla zapisania do xiąg per oblatam podał. Theodor Hrickiowicz Tomaszewskij. Alexander Bielocky, podstole koronne suscepit, sędzia grodzki Kremieniecky, m. p.

Библиотека Київської Духовної Академії, отримано рукописей
Помісничої Лаври, № 651.

CCXXXV.

1650 года, марта 1—22 и 6 мая. Дѣло о пріѣздѣ въ Путивль изъ Галицкой Руси Скитскаго Воздвиженскаго монастыря строителя Галактиона съ келаремъ Ананіемъ, старцемъ Маркомъ, дьякономъ Феофиломъ и монастырскимъ служкою Ильею для испрошениія у царя Алексія Михайловича милостыни и о высылкѣ оныхъ обратно за ненаступленіемъ еще къ тому срока.

Дѣло о возвращеніи обратно старца Марка въ Путивль, ограбленіе его крестьянами села Яцына, о невѣрномъ показаніи старцомъ Маркомъ на грабителей, обѣ утайкѣ пожертвованнаго Скитскому монастырю жалованья, о присылкѣ въ Москву старца Марка и отсылкѣ его въ Киевскій Кирилловскій монастырь подъ строгій надзоръ и на транную пишу.

Государю царю и великому князю Алексію Михайловичю всеа Русіи холопи твои Сенка Прозоровской, Минка Грязевъ челомъ бываютъ: нынешняго, государь, 158-го году генваря въ 12 день приѣхали въ Путивль изъ Литовские стороны старцы, въ роспросе сказались—Литовские земли, Галицкого уѣзду Скитскаго Воздвиженскаго монастыря строитель черной попъ Галахтионъ, да келарь Анания, да старецъ Марко, родомъ руской человѣкъ, бывалъ Рыленинъ сынъ боярской, а пострыженникъ Киевскаго Переображенскаго монастыря, да дьяконъ Феоѳилъ, да служка монастырской Илько, а ѿдуть-де они къ Москве съ твою государевою жалованью грамотою бити челомъ тебѣ государю царю и великому князю Алексію Михайловичю всеа Русіи о милостыни. И мы холопи твои той твоей государевы жаловалные грамоты досматривали, и та твоя государева жаловалная грамота дана въ Скитской монастырь игумену Дорсею з братьею въ ирошломъ во 157-мъ году, а вѣлено по нѣи изъ того Скитскаго монастыря старцомъ пріѣзжать къ Москве для твоего государева жалованья милостыни въ шестой годъ; а въ прошломъ де, государь, во 157-мъ году въ тотъ Скитской

монастырь твое государево жалованье книги даны двенадцать Миней месечных да Уставъ большой, два Пролога, да книга Ерема Сирина, да книга Иванна Лественникъ, всего семнадцать книгъ; а посланы тѣ книги с Москвы в тотъ Скитцкой монастырь с пятью Киевскимъ пострыженникомъ с Маркомъ. И мы холопи твои того Скитцкого монастыря строителя и дьякона и служку и Киевского пострыженника Марка велѣли ис Путивля выслать назадъ за ру бежъ в Литовскую сторону, потому что они приѣхали бить челомъ тебѣ государю о милостыне, не выждавъ урочныхъ лѣтъ; а твое государево жалованье книги имъ въ прошломъ во 157-м году даны. И Киевской пострыженникъ старецъ Марко из Литовского города Конотопа воротился назадъ, покиня Скитцкого монастыря строителя и дьякона и служку, и приѣхалъ в Путивль генваряж въ 20 день; а в распросе, государь, намъ холопемъ твоимъ онъ сказалъ: воротился—де онъ назадъ для того, чтоб его пропустить одного к Москве, и билъ челомъ тебѣ государю царю и великому князю Алексѣю Михайловичю всеа Русіи, а намъ—холопемъ твоимъ в съѣзжей избѣ подалъ челобитную онъ старецъ Марко за своею рукою; а в челобитной, государь, ево написано: какъ-де он воротился назадъ из Литовского города Конотопа и приѣхалъ в Путивльской уѣздъ в помѣстья Путивльцовъ Микиюра Яцына з братьемъ и с племянники в село Яцыно, и истово де, государь, села Яцына три человѣка воры доѣхали ево на дороге, на Путивльскомъ поле, от города Путивля версты с три не доѣхавъ, разломали у него сундукъ, а в сундуке взяли двенадцать книгъ Московской и Литовской печати: две книги Беседы Апостолскіе, да книгу Библію Острожскіе печати, да книгу Дѣяніе Апостолскіе беседы толковые, да книгу О Священстве, да книгу Душевной Вертоградъ, да книгу Молитвенникъ повседневной, да книгу Грамотику двемя языки—греческимъ и словенскимъ, да книгу Евангилье толковое, да книгу Соборникъ, да книгу Лественникъ, да книгу Житие преподобнаго Сергия Радонежскаго чудотворца, да сосуды церковные серебреные, патиръ да дискосъ, звезду да лжицу. А послалъ-де, государь,

тѣ серебреные сосуды с нимъ Маркомъ в прошломъ во 157 году съ Москви твой государевъ стряпчей с ключемъ Федоръ Михаиловичъ Ржищевъ во Аѳонскую гору в Наптѣльмоновъ монастырь. Да у негожъ-де, государь, взяли тѣ воры панагию, обложенна серебромъ, позлочена, да денегъ ево дватцать рублевъ. И мы холопи твои товожъ числа послали в Путивльской уѣздѣ в помѣстя путивльцовъ Микиюра Яцына з братьею и с племянники в село Яцыно путивльца сына боярского Михайла Чѣрепова да с нимъ стрелцовъ і велѣли мы холопи твои имъ тово села крестьянъ всѣхъ с нимъ стардомъ с Маркою ставить с очи на очи, и тѣхъ воровъ ему узнавать, которые ево грабили; и узнавъ, онъ старецъ, тѣхъ воровъ в селѣ Яцыне с приставы привели к намъ холопемъ твоимъ в Путивль в съѣзжую избу с поличнымъ с книгами, того села Яцына Микиюровыхъ крестьянъ Яцынажъ трехъ человѣкъ: Ивашка, пасынка Лаврова, да Богдашка Максимова, да Петрушка Каныгина; а в роспросе они намъ холопемъ твоимъ сказали, подсмогтили-де они у него старца на саняхъ сундуки, какъ онъ ѿхалъ селомъ Яцынымъ, и догнавъ-де ево на дороге, на Путивльскомъ поле, в урошице у Чюлковыхъ лозъ, тотъ сундукъ у него старца разломали, а взяли де они в том сундуке только пять книгъ да лжицу серебреную, а иныхъ-де, государь, книгъ и сосудъ церковныхъ серебреныхъ и панагии и денегъ ево дватцати рублевъ не имали. И мы—холопи твои велѣли тѣхъ воровъ пытать накрепко, а у пытки велѣли быть Московскихъ стрелцовъ головъ Ивану Сергиевскому. И стрелецкой голова Иванъ Сергиевской в съѣзжей избѣ намъ холопемъ твоимъ сказаль, что с пытки де тѣ воры: Ивашка Лавровъ, и Богдашка Максимовъ, и Петрушка Каныгинъ сказали тѣхъ прежние свои рѣчи, что иныхъ де, государь, книгъ и сосудъ церковныхъ серебреныхъ и панагии и денегъ дватцати рублевъ у старца Марка они не имали, опричь пяти книгъ Московские печати: Евангилье толковое, да Соборникъ, да книгу Ивана Лествицкаго, да Житие преподобнаго Сергия Радонежскаго чудотворца, да пятую книгу Литовской печати Деянье Апостолскіе—беседы тол-

ковые, и из тѣхъ, государь, книга подпісана книга Іванпа Лест-
вешникъ 157 году пожаловалъ ты, государь царь и великий князь
Алексѣи Михаиловичъ всеа Руси ту книгу в Скитцкой монастырь
игумену Дороѳью з братъю; а Соборникъ, государь, в прежней
своей сказке онъ старецъ утаилъ,—твое лѣ государево жалованье
тотъ Соборникъ в Скитцкой монастырь посланъ с пимъ, или пѣть;
а сказалъ онъ,—старецъ с первого своего приѣзу, что послано
с пимъ твоего государя жалованья в Скитцкой монастырь только
семнадцать книгъ, а той книги Соборника не сказалъ; и то, го-
сударь, знатно, что в томъ Соборнике такая же подпись была, что
у книги Івана Лествешникъ,—твое государево жалованье, и та,
государь, подпись в Соборнике вся выдрана, а онъ старецъ намъ
холонемъ твоимъ сказалъ, будто в той книге у него драныхъ ли-
стовъ иѣ было. А тѣ воры, у кого тѣ книги сысканы, с пытки
сказали, что они ни у которой книги листовъ не выдировали для
того, что они и грамоте не умѣютъ; а две, государь, книги: Еван-
гилье толковое и Житие Сергия преподобнаго Радонежскаго чю-
дотворца не подписаны; а пятая, государь, книга Деяніе Беседы
Апостолскіе толковые Литовская Киевская печать басмана золо-
томъ; да он же старецъ Марко после пытки тѣхъ воровъ намъ-
холопемъ твоимъ в съезжей избѣ сказалъ, что из тѣхъ де, госу-
дарь, свои книги, которые написалъ онъ в челобитной своей, сы-
скалась у него книга Грамотика двемя языками греческими и сло-
венскими, а дву-де книги Беседъ Апостолскихъ, да третей Библіи
и Острожскіе печати у него иѣ было; а в челобитной де своей
тѣ три книги онъ на тѣхъ воровъ приписалъ; только-де, государь,
не сыскалось ево трехъ книгъ, книга О Священстве, да книга Душ-
шевной Вертуградъ, да книга Молитвеникъ повсѧдневной, да со-
судъ серебреныхъ, да панагии, да денегъ ево двадцати рублевъ.
И мы холопи твои велѣли тѣхъ воровъ в томъ пытать в другии,
и з другой с пытки они воры опроче пяти книгъ да лжицы се-
ребреной ни в чёмъ не винились. И после, государь, тѣхъ дву
пытокъ старецъ Марко намъ холопемъ твоимъ сказалъ, что гра-

били-де ево за рубежомъ в селѣ Литвиновичахъ литовские люди; а напередъ того онъ намъ холопемъ твоимъ того не сказываль и челобитья его нѣ бывало. И мы холопи твои Микиөоровыхъ крестьянъ Яцыпа трехъ человѣкъ велѣлъ дать па поруку, а ему старцу Марке вѣлели побыть в Путивле до твоего государева указу, а пять книгъ, которые съсканы у воровъ, да лжицу послали мы холопи къ тебѣ государю, царю і великому князю Алексѣю Михайловичю всеа Русіи с прежнимъ кабацкимъ головою с Микитаю Сахоровымъ, а отписку велѣли мы холопи твои ему подать и лжицу объявить в Посолскомъ приказе твоимъ государевымъ дьякамъ: думному Михайлу Волошенинову да Алмазу Иванову.

„Отписать в Путивль, будетъ тотъ старецъ Марко учнет бить чelомъ государю, чтобъ его отпустить к Москве, и его отпустить“.

От царя и великого князя Алексѣя Михайловича всеа Русіи в Путивль боярину і воеводамъ нашымъ: князю Семену Васильевичю Прозоровскому, да Ивану Ивановичю Чамоданову, да дьяку нашему Мине Грязеву. Писали есте к намъ, Литовские земли Галицкого уѣзду Скитцкого Воздвиженского монастыря о старце Марке, что его в Путивльскомъ уѣзде от города версты за три Микиөоровы крестьяне Яцыпа ограбили, сундукъ взяли с книгами и с церковными сосуды; а что тѣ Микиөоровы крестьяне в Путивле в роспросе и с пытокъ сказали, и то намъ вѣдомо. И какъ к вамъ сія наша грамота придетъ, а тотъ старецъ Марко учнетъ будеть бити чelомъ, чтобъ его отпустить к намъ к Москве, і выбъ его ис Путивля к намъ отпустили, с приставомъ, а которого числа и с кѣмъ имянемъ и с Путивля его отпустите, і выбъ о томъ к намъ отписали, а отписку велѣли отдать в Посолскомъ приказе діакомъ нашимъ: думному Михайлу Волошенинову, да Алмазу Иванову. Писанъ на Москвѣ лѣтъ 7158 марта въ 22 день. Послана с путивльцомъ с—Іваномъ Юденковымъ.

Государю, царю и великому князю Алексею Михайловичу всеа Руси холопи твои, Сенка Прозоровской, Ивашка Чемодановъ, Минка Грязевъ челомъ бываютъ, въ ныпешнемъ, государь, во 158-мъ году апреля въ 4 день прислана к намъ холопемъ твоимъ в Путивль твоя государева, царева і великого князя Алексея Михайловича всеа Руси грамота ис Посолского приказу с путивльцомъ с-Иваномъ Юденковымъ, а в твоей государеве грамоте написано: будетъ учнеть бить челомъ тебѣ государю Литовские земли Галицкого уѣзда Скицкого Воздвиженского монастыря старецъ Марка, чтоб ево отпустить к тебѣ государю к Москве, и намъ холопемъ твоимъ вѣлено его Марка ис Путивля к тебѣ государю отпустить с приставомъ, а которого, государь, числа ис кѣмъ имянемъ ис Путивля мы холопи твои его отпустимъ; и намъ холопемъ твоимъ вѣлено о томъ отписать к тебѣ государю в Посолской приказѣ. И апрелнѣй, государь, въ 21 день биль челомъ тебѣ государю, царю и великому князю Алексею Михайловичу всеа Руси, а намъ холопемъ твоимъ въ Путивле в съѣзжей избе старецъ Марка, что бывалъ Рыленинъ сынъ боярской, подалъ челобитную, а въ челобитной ево написано, чтоб ты, государь, пожаловалъ велѣль ево старца ис Путивля отпустить к себѣ государю к Москве. И по твоему государеву цареву и великого князя Алексея Михайловича всея Руси указу мы холопи твои старца Марку ис Путивля к Москве отпустили апреля въ 23 день с приставомъ з Борисковцомъ с-Иваномъ Пестрымъ, а отписку, государь, велѣли ему Ивану подать и старца Марку объявить в Посолскомъ приказе твоимъ государевымъ діакомъ: думному Михайлу Волошенинову да Алмазу Иванову. Взять к отпуску. А греческимъ старцомъ, которые приезжали в прошлыхъ годѣхъ ко государю бити челомъ о милостище давано государева жалованья: 1-й статьѣ по таєтѣ, а инымъ по дорожамъ, денегъ по 5 рублевъ, а инымъ по 4 рубли человѣку, 2-й статьѣ по сукну по доброму, да денегъ по 4 рубли человѣку, 3-й статьѣ денгами по 4, а инымъ по 3 рубли человѣку. Того старца Марка, велѣлъ ему дать в приказѣ десять рублевъ.

Лѣта 7158-го иуля въ 19 день по государеву, цареву і великого князя Алексія Михаиловича всеа Русії указу боярину князю Ивану Никитичю Хованскому, да думному дворянину Богдану Федоровичю Нарбѣкову, да діакомъ: Ивану Патрекѣеву, да Ортемью Хватову велѣти дати государева жалованья Скитцкого Воздвиженского монастыря соборному старцу Марку в приказъ . . . рублевъ. За приписью дьяка Алмаза Ивалова.

Царю, государю и великому князю Алексію Михаиловичю всеа Русії бьетъ челомъ богомолецъ твой Киевской митрополии Галицкого предѣлу общежителного монастыря, рекомого Скить, соборной старецъ Марко: пріѣхаль я богомолецъ твой к Москве мая в 6 день и с того, государь, мнѣ богомолцу твоему думной дьякъ Михайло Волошениновъ твоего жалованья корму не даетъ, а котор(ая,) государь, моя братъ ис Києва-жъ Печерского монастыря соборные старцы пріѣзживали к Москве, и тѣмъ давало твоего государева жалованья по пяти и по четыре алтыны на день. Милосердый государь, царь и великии князь Алексій Михаиловичъ всеа Руси! пожалуй меня, богомолца, своимъ царскимъ жалованьемъ—поденнымъ кормомъ, какъ тебѣ, государю, Богъ извѣстить. Царь, государь, смилийся, пожалуй!

158-го іюля въ З день государь пожаловалъ велѣлъ ту его рухлядь, что сыскана, выдать і впередъ досталную сыскивать и его отпустить, и подводы, и кормъ ему дать.

Лѣта 7158-го иуля въ 6 день по государеву, цареву и великого князя Алексія Михаиловича всеа Русії указу боярину князю Ивану Никитичю Хованскому, да думному дворянину Богдану Федоровичю Нарбѣкову, да діакомъ Ивану Патрекѣеву, да Ортемью Хватову велѣти дати государева жалованья Киевского Скитцкого монастыря соборному старцу Марку поденного корму іюля съ 6-го числа по десяти денегъ на день. За приписью дьяка Алмаза Иванова. Отдана старцу Марку.

Лѣта 7159 сентября въ 22 день по государеву, цареву и великого князя Алексія Михаиловича всеа Русії указу боярину ч. I, т. 10.

князю Ивану Никитичю Хованскому, да думному дворянину Богдану Федоровичу Нарбъкову, да дьякомъ: Ивану Нагрекѣеву, да Артемью Хватову велѣть дать государева жалованья Скитского Воздвиженского монастыря старцу Марку поденного корму сентября съ 13-го числа на мѣсяцъ по десяти денегъ на день. Царю, государю и великому князю Алексѣю Михайловичу всеа Русиѣ беть челомъ богомолецъ твой государевъ Киевские области предѣловъ Галицкихъ общежителного пустынного Скицкого монастыря соборной старецъ Марка, твоего государева жалованья корму дано мнѣ, богомолцу твоему, августа по пятое число. Милосердый государь и великий князь Алексѣй Михайловичъ всеа Русиї! пожалуй меня, богомолца своего, своимъ царскимъ жалованьемъ кормомъ на дорогу, какъ тебѣ государю Богъ известить. Царь, государь, смируйся, пожалуй! 158-го августа въ 7 день дат ему на кормъ въ дорогу на мѣсяцъ.

Въ Ямской приказѣ сентября въ 22 день. Велѣти дати Скицкого Воздвиженского монастыря старцу Марку съ людми, з двумя человѣки от Москвы до Путивля три подводы с телѣги и с проводники, да приставу его бобриковцу Троѳиму Борознину подводы по указу, а по прежней памяти подводъ имъ не давать.

За Алмазовою приписью.

Отъ царя і великого князя Алексѣя Михайловича всеа Русиї в Путивль боярину нашему і воеводамъ: князю Семену Васильевичу Прозоровскому, да Ивану Ивановичу Чемоданову, да дьяку нашему Ивану Зиновьеву. По нашему указу отпустопъ с Москвы в Киевъ Литовские стороны Скитского Воздвиженского монастыря старецъ Марко съ приставомъ з бобриковцомъ съ Троѳимомъ Борозниномъ. И какъ к вамъ ся наша грамота придетъ, а бобриковецъ Троѳимъ Борознинъ с тѣмъ старцомъ в Путивль приѣдуть, і вы-б тому старцу Марку с людми по подорожной давъ подводы, велѣли его отпустить за рубежъ и проводить его до Киева, дву человѣкъ козаковъ мутивльскихъ добрыхъ. А какъ тѣ люди два человѣка ис Киева в Путивль приѣдуть, и вы-бъ, давъ имъ под-

водки и присгава, отпустили к Москве, да о томъ к намъ отписали, а отписку велѣли отдать и имъ явитца в Посолскомъ приказѣ діакомъ нашимъ: думному Михайлу Волошенинову да Алмазу Иванову. Писанъ на Москве лѣта 7159-го сентября въ 24 день. Лѣта 7159 го мая въ 13 день по государеву, цареву і великаго князя Алексѣя Михайловича всеа Русиї указу боярину и дворецкому князю Алексѣю Михайловичю Львову, да діакомъ Давыду Дерябину, да Смирному Боргданову, да Василью Михайлову. Указалъ государь, царь і велики князь Алексѣй Михайловичъ всеа Русиї послати с Москвы в Кириловъ монастырь подъ начало Киевского Печерского монастыря постриженника чернца Марка и быти ему в томъ монастырѣ под крѣпкимъ началомъ, пишу давать ему травную, а изъ монастыря никуды выпускать его не велѣль, и тотъ чернецъ Марко посланъ къ тебѣ боярину и дворецкому князю Алексѣю Михайловичю и къ діакомъ Посолского приказу с толмачемъ. И по государеву, цареву и великого князя Алексѣя Михайловича всеа Русиї указу боярину и дворецкому князю Алексѣю Михайловичю Львову и діакомъ Давыду и Смирному и Василью учинити о томъ по государеру указу. За прописью діака Алмаза Иванова.

*Московскій Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ. Поль-
ская дѣла, 1650 года, марта 1—22, № 11, и мая 6, № 6/2.*

CCXXVI.

1653 года, 17 сентября. Пастырское посланіе Арсенія Желиборскаго, епископа Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго, ко всѣмъ православнымъ христіанамъ своей єпархіи, чтобы они подъ страхомъ клятвы свв. отецъ и учителей церкви и его—епископа неблагословеніемъ и отлученіемъ отъ церкви не поступали въ услуженіе къ евреямъ, не ѿли-бы и не покупали-бы у нихъ ни съѣстныхъ припасовъ, ни напитковъ; неповинующихся-же его—епископа предписанію отлучаетъ отъ церкви и воспрещаетъ подъ страхомъ отлученія отъ церкви какъ подчиненному ему духовенству имѣть общеніе съ ними и чинить имъ какія-либо требы, такъ и мірскимъ людямъ.

Арсеній Желѣборскій, милостію Божією епископъ Лвовскій, Галицкий и Каменъца-Подольскаго.

Богомолцомъ нашимъ пречест(н)ымъ), честнымъ архимандритомъ, гуменомъ, іеромонахомъ, протопопомъ, презвитеромъ и діакономъ всего повѣту Лвовскаго, єпархіи нашей, православнымъ, веспол з христо-любивыми вашими браѧты и парохіаны, намъ в Духу Святомъ сынами послушными, при благословеніи нашомъ архіерейскомъ, здравія, покоя, спасенія и всѣхъ дочасныхъ и вѣчныхъ добръ упрайме желающи: до вѣдомости доносимъ, ижъ мы на той санъ нашъ епископский з благословенія Бозскаго, з ласки его королевской милости и Речицосполитой, щасливе поступивши за напереднѣшую и навыборнѣшую речку чти и умноженю хвалы Божій и вѣчной памяти почитали есмо в добромъ и пристойномъ порядку всѣ справы церковныи, Богу приемныи, житію христіанскому, спасенію душевному и всякому благолѣпію потребныи, цале заховали, а ижъ и тое нась не мнѣй обходило, маючи тую вѣдомостъ, же не меншая часть христіанъ мужской и женской плоти на службахъ въ домахъ невѣрныхъ, незбожныхъ и Богу мерзкихъ, вѣчнои генѣ осужденныхъ жидовъ, противко срокому заказанію святыхъ Апостоль постановленю и правиломъ святыхъ богоносныхъ отецъ, такъже сено-

далним вселенским церковным каноном знайдовалися и яко бы юж домашними о них занехавши праве житія христіанского, а в блюзнѣрствѣ іудейском противко Богу сами недбаючи снат о спасеніе и порядок церковный, уведенный безбожностю жидовскою, занутившия, зоставали. Прето мы з повинности и поваги уряду и власти нашей пастырской, зъ милости зас ку овечкам паствѣ нашей порученным, от далшои тых же овечокъ наших разы и погибели вѣчной забѣгаючи, зычачи, aby тая неизбожность в них жидовская не коренила и не ширилася, рассказалисмо были унѣверсалъ нашъ о том выдати и публиковать, напоминаючи словом Божіимъ, также и нашим неблагословеніем, грозячи проклятством вѣчным и караням святых Апостолъ и богоносныхъ отецъ вселенских, абыся от таковых службъ жидовских челяд христіанськая народу нашего, в домахъ оных невѣрныхъ не мешкаючи отдаляла и оныхъ всяко на вѣчные часы понехала, а ижъ за отмѣною часовъ и прешлых небезпеченствъ не моглисмо того замыслу нашего до исправленія выконаня скучетного привести, през що теж и они на таковое наказаніе, напоминаніе и заповѣдь нашу пастырскую не во всем вщунулися, але в тых же скварах и смѣтях знайдуючися и, якобы до блювати своих повертаючи, от таковых послугъ домашних беззаконных жидовъ в блудѣ нечистом жиючи, до тых час до покаянія не отвертаютъ, навыкаючи праве безбожности жидовской, с которыми бы, яко з христоубийцами и хулящими Бога, жадной части и сполечности и найменшои посполитости ведлуг богоносных отецъ канонов (мал бовѣм квасъ все смѣщеніе квасит) мѣти не потреба, послуги в домах ихъ проклятых и чародѣйных нощнаго и дневнаго времена пребываючи отправают, покармовъ и напоевъ християном шкодливых и заказанных сполне з ними за живают, в неволю ся и работу вѣчную тым по свѣту разсѣяннымъ тулачомъ подают, а през то и живот свой христіанский, а що большая вѣчное спасеніе тратять и, яко бы Бога не знаючи, одебелѣвый живот; для тогож стосуючися до заказу св. Апостоль и преданий св. богоносныхъ отецъ каноновъ церковныхъ, вселен-

скихъ, на тое абысмъ все выполняли постановленныхъ, тут теж прихильявшись до права посполитого, меновите до конституціи коронной, року фѣдѣ ухваленной въ титулѣ, жебы христіанинъ жидови не служилъ *), написано и до декретовъ антецесоровъ нашихъ епископовъ ферованныхъ и през наяснѣшихъ святое памяти кролев Польскихъ стверженыхъ, а що болей есть и нас наяснѣйший назвѣтъ жоний король, панъ нашъ вслѣде милостивый, Янъ Казимиръ, щастливе намъ теперь пануючий, маючи въ том отъ нѣкоторыхъ вѣдомость, же тые незбожные жидове вишалякое поживене, своюю хитростью, лакомствомъ, заздрѣстю, ошуканемъ и оманенямъ, вѣрнимъ христіаномъ праве отнявши, з гордости своеи противко христіаномъ челядъ христіанскую, яко неволниковъ, мужеского полу и женскаго на посмѣхъ и поругане імени христіанскому вѣ службу обридливую до себѣ затягнули и затягаютъ, въ непристойнумъ Богу и людемъ мерскимъ и не чистомъ пожитю оныхъ ховали, до запомнене Бога и спасенія душевного ихъ приводятъ; яко царь велій

**Przyimanie I-e:* Упоминаемая въ настоящей грамотѣ конституція о воспрещеніи евреямъ держать у себя прислуго изъ христіанъ гласить слѣдующее: „A iż też w tym się silny nierząd dzieie, że w Koronie naszey niektory chrześcianie żydom służą, ustawiamy u roskazuimy, żeby pod winą sta grzywien na żyda nie smiał żyd chrześcianina utriusque sexus, za sługę sobie przyimować: a chrześcianin aby też za żydomi nie służył pod więzieniem. A iżby się to działo we wszystkim, tak w naszych, iako też w duchownych, y pańskich mięsteciek, y miaszczekach: roskazuimy, żeby tego starostowie y burmistrzowie miejsc onych dojrzeli, y statut ten exekwowali. A wszakże to rozumieć się ma o czeladzi domowej utriusque sexus, ktorąby sobie w domiech swych chować mieli. Sexus rozumiano bydż ma o furmaniech, wołowcach, ktorych w drogach na czas potrzebować y naymować muszą“. (Prawa, Konstytucye y Przywileje królewstwa Polskiego i Wielk. księstwa Litewskiego... Warszawa, 1733. T. II, стр. 690—691).

Przyimanie II-e: Вопросы о поступлениі православныхъ въ услуженіе къ евреямъ, а также о покупкѣ у постѣдныхъ мяса обсуждались на Киевскомъ соборѣ 1640 года и решены были въ отрицательномъ смыслѣ. „12 dnia septembra“ (читаемъ въ брошюре К. Саковича—Sobor Kiiowski schismaticki) „po obiedzie czytano kanony, aby żydom kucharki Ruskie nie służyły, y żeby mięsa Ruś u żydom nie kupowała, bo poskromiwszy y poplugawiwszy chrześcianom przedaię“. (Русская Историческая Библиотека, т. IV, стр. 37).

и вождь славенъ народу и людей своих (которому, Боже, дай долгоденствующее на многія лѣта здравіе); з милости своей пастырской забѣгаючи тому усердно, абы болшъ образа маестату Бозскому оттоля ся не дѣяла, абы въ таковых службахъ христіане будучи в запомнене о Богу, творци своем, в Троици Святой едином, не приходили, душъ своих, що большого быти не может, безъ навоженства, молитвъ, постовъ, свят пошановане, без сповѣди и на святѣйших Сакраментовъ не тратили, а згола без Бога правдивого не зоставали, з великои своей милости, святобливости и побожности, дбаючи, яко панъ чулый о народѣ своем и помноженю кроплѣства своего христіанского, а выбавляючи з той незбожной глубины унуреных в той пропасти безбожного жидовства, унѣверсалы въ панствахъ своихъ выдати росказал, под винами тамже описаными, абы болше у проклятыхъ жидовъ жаден в христіанѣ въ службѣ домовои не знайдовался, только тойже унѣверсалъ в собѣ ширеи во Лвовѣ дня 25 мѣсяца іюля, року теперешнего 1711го, под бытност его кор. милости, пана нашего милостивого, выданный и оголошенній опѣвает. Хотячи и мы с повинности нашое пастырское, почувваючися в урядѣ нашем архиерейском, на що нас Богъ вседержитель поволал, о стадѣ овечок наших словесных, абы въ блуды и росхищеніе волков драпѣжных не приходили, пред ся взяты наше ку добруму их животу до скутку привести, повагою нашою и властію пастырскою рискалисмо и росказуем, абы от подавя и публикованя по церквахъ зъ амбоны сего нашего унѣверсалу челяд христіанского народу нашего обоеи плоти—мужское и женское, старые и молодые не только въ службу в тых невѣрных провлятых неприятелей Божіихъ Троицы Пренасвятѣйшей блузнерцовъ жидовъ, омраченных недовѣрством, и ругателей і имени христіанского так тут во Лвовѣ, яко теж и по иных мѣстахъ, мѣстечкахъ и селахъ во всеи диецзіи нашей и епархіи Лвовской, Галицкой и Каменца-Подолскаго не знайдивали, и на тые службы жадным и найменшим даткомъ не затягали и зводитися не давали, леч и живность до покарму належачихъ вшелякихъ, то ѡст хлѣба, мяса, сыров

и иных речий, так теж трунъков, до напоев служачих, яко то: молок, медов, винъ, пивъ, оцтов и инъшихъ, которым колвекъ именемъ названых, у тыхже христоубийцов,—жидов бридких, геенъ (огнѣной діаволу и ангелом его, идеже червь не умирает и огнь не угасает, проданых, куповати, брати од нихъ и з ними ясти, нити не важилися подъ клятвою святых богоносных отецъ и учителей церковныхъ вселенских и нашем архиерейским неблагословеніем, отлучаем от церкви и сполечности зъ христіаны, поневажъ и от всякого чистѣйшими покармы и напоями христіанскими бридятся, своимъ зас чародѣйным покармом и напоем лестячи людей христіанскихъ в обжорство, пьянство, блуд, нечистоту, прилюбодѣяніе, забойство, доброго имѣнія утрату, затвердѣлость сердца, разлучающе от любви Божей во отчаяніе спасенія, во пропаст грѣхов смертелных приводят, яко ж тому всему злому забѣгаючи, иж если бы от сего часу, который з народу нашего той волѣ нашей и розсказанию архиерейскому спротивился, и чинити вспротивно важился, теды такового и таковых святыхъ богоносных отецъ, святыхъ Апостоль и ваше архиерейское неблагословеніе зараз вкладаем, и тых, которые з ними преставали, от всякого порядку добродѣйства церковнаго и от всякого приобщенія вѣрныхъ Божіих, яко трутом заражоные членки, отлучаем и отдаляем, приказуючи вам всѣм в послполитости священноеромонахом, иртопом и презвитеромъ, абыстѣ жаден з вас без всякого самомнѣнія и прекословія, такъ тепер, яко и на потомъ, помененнымъ особамъ въ службѣ предреченой жидовской знайдуючися и покармовъ албо напоевъ яких колвекъ до тыхъ же беззаконных жидовъ Гоморѣ и Содомѣ, нечистотою подобныхъ, невѣрующих в слово предвѣчное Бога Саваоѳа, важивающим, а купуючим не важилися жадныхъ порядковъ церковныхъ христіанских отправовати; до церкве не пускати, сповѣди не слушати и иныхъ сакраментов церковныхъ, анъ теж насвятѣйшое Евхаристіи онym преступником дѣляти до того часу, ажъ поки в чувство и исправленіе не привернутся, а нам, епископови своему, не смирятся, и таковыхъ послуг безчинъныхъ, заразливыхъ покармовъ и

напоевъ жидовских не понехают, проклят бовѣм всяк, иже не творит и не хранит наказанія, слухати святых і богоносных отецъ; вѣдаючи при том же, ежели бы который з вас, любъ з іеремонахов, люб з презвитеров важился найменшои особѣ з помененыхъ, порядок яковый христіанъскій чинити, до набоженства церковного припускати, албо сакрамента адмѣнѣстровати и найсвятѣйшую Евхаристію давати, албо жебы з таковыми такъ духовные, яко и мирские люде народу нашего переставали, таковый каждый под неблагословеніе наше архиерейское подпадати повинен будет и каноннаго караня за найменшою вѣдомостю и істанцію інстигатора суду нашего духовнаго и его делятора не уйдет, що повиннысте всѣ сполне з послушанія своего ку нам, пастыреви своему, выполнити, жичачи собѣ ласки Божей и нашего архиерейского благословенія, которого вам завше мѣти зичим. А для лѣпшей вѣры и певности печат нашу епископскую при подписѣ руки наше власное притиснути рассказалисмо.

Писан ве Лвовѣ, при церкви нашей столичної святого великомученика Христова Георгія, дня 15, мѣсяца септемвра, року 1653. ~~ЛХНГ.~~

Copia litterarum Arseny Želiborsky, episkop Ruth. Leopol. anno 1653, die 17 septembris Leopoli.

Львовский Старопольянский архив, № 608.

CCXXVI.

1656 года, 20 апрѣля. Письмо гетмана Богдана Хмѣльницкаго къ царю Алексѣю Михайловичу о двухъ старцахъ Скитскаго монастыря: Григорій и Ioannъ, єдущихъ въ Москву за милостыней, съ прошбою дать имъ милостыню. Докладъ и подача корму старцамъ по 8 денегъ въ день и по двѣ кружки меду и пива, а служжѣ ихъ по 4 деньги въ день и по 2 чарки меду и пива.

Божию милостию государю, царю и великому князю Алексѣю Михайловичу всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росии самодержцу Московскому, Киевскому, Владимирскому, Новгородскому, царю Казанскому, царю Астраханскому, царю Сибирскому, государю Исковскому и великому князю Литовскому, Смоленскому, Тверскому, Волынскому, Подольскому, Югорскому, Пермскому, Вяцкому, Болгарскому и іныхъ государю и великому князю Новагорода Низовские земли, Черниговскому, Реванскому, Полоцкому, Ростовскому, Ярославскому, Белозерскому, Удорскому, Обдорскому, Канъдинскому, Витебскому, Мстиславскому і всеа Сѣверныя страны повелителю и государю Иверские земли, Карталинскихъ и Грузинскихъ царей, и Кабардинские земли, Черкасскихъ и Горскихъ князей, и инымъ многимъ государствамъ и землямъ Восточнымъ и Западнымъ и Сѣвернымъ отчичу и дѣдичу, и наслѣднику, и государю, и обладателю, вашему царскому величеству.

Богданъ Хмелницкій гетманъ зо всѣмъ войскомъ вашего царского величества Запорожскими до лица земли низко чоломъ биемъ.

Угледѣвши теперь часть приспокойный, и проезж... дороги одвсюл волны и безъпечныи, старцы общежителнаго монастыра православного Скитскаго Воздвиженія Чеснаго и Животворящаго Креста Господня едутъ з грамотою...мъ, одъ вашего царского величества здавна наданою, до тебе великого государя, царя нашего и великого князя Алексѣя Михайловича всеа Великия и Малыя и

Бѣлые Росии самодержца и многихъ государствъ и земель Восточнѣхъ и Западныхъ и Сѣверныхъ отчика и дѣдича, и наследника, и государя, и обладателя, твоего царскаго величества, по указу давному вашего царскаго величества по милостию святую, которыхъ старцовъ Скитскихъ: Григория и Иоана, мы, прямые и вѣрные слуги вашего царскаго величества, любезнѣ прияхомъ, вскорѣ со всякою честию до просвѣтлого вашего царскаго величества послати отпустихомъ, обмисливше проездъ беспечный, универсалъ нашъ для всякая чести и пошанованья дорозе старцомъ тѣмъ Скитскимъ далисмо, законторими старцами Скитскими и мы, упадая до ногъ вашего царскаго величества, низко чоломъ биемъ и молимъ вашего царскаго величества, жебысь ваше царское величество тѣхъ старцовъ Скитскихъ оглядати пресвѣтлое лицо вашего царскаго величества сподобилъ и неисченную милостивую ласку од пресвѣтлой полати вашего царскаго вел. тѣмъ старцомъ Скитскимъ показать рачиль. Паки молимъ, да подастъ Богъ всемогущій въ многие времена вашему царскому вел. на престолѣхъ ваш. царскаго вел. долголѣтне царствовати. Даи з Чигирина дня 20 апреля 1656. Вашего царскаго вел. прямые и вѣрные слуги и поданные Богданъ Хмельницкий, гетманъ войска вашего царскаго величества Запорозкого.

Выпiscать о корму. Написано въ доклад: Въ нынешнемъ во 164-мъ году приѣхали ко государю, царю и великому князю Алексѣю Михаиловичу всеа Великія и Малыя и Бѣлые Росии самодержцу изъ Порогъ Скиткого монастыря старцомъ Григоріе да Иван бити челомъ о милостиине, а съ ними служка. А почему имъ давати государева жалованья поденного корму и питья, і о томъ какъ государь укажеть. А въ прошлыхъ годѣхъ давано государева жалованья поденного корму і питья приѣзжимъ старцомъ, которые приѣзжаютъ ко государю къ Москве бити челомъ о милостиине старцомъ по 8 денегъ человѣку, да имъ же питья воды по 2 кружки меду, по 2 кружки пива; служкамъ по 4 деньги, питья по 4 чарки вина, по 2 кружки пива человѣку на день.

164-го июня въ 1 день государь пожаловалъ Скитского монастыря старцамъ, велѣль имъ своего государева жалованья по денного корму давати по осми денегъ на день, да питья противъ прежнега по 2 кружки меду, по 2 кружки пива на день, слушке ихъ по 4 деньги на день, по 2 чарки вина, по 2 кружки пива на день *).

Московскій Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Малороссійскія дѣла 1656 года, мѣсяцъ май, № 7.

*) Въ слѣдующемъ году, т. е. 1657 г., 9 марта, опять Богданъ Хмѣльницкій обратился съ челобитной къ царю Алексѣю Михайловичу, прося у него разрѣшенія для старца Креховскаго Пустынно-Преображенскаго монастыря, основаннаго скимникомъ Юилемъ около 1618 года, Василія съ братіею прїѣхать въ Москву для испрошенія милостыни и государевой грамоты на проѣздъ въ Москву во второй годъ за милостыней (Московскій Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ. Малороссійскія дѣла 1657 г., марта 9, № 5. Акты Ю. и З. Р., т. Ш, №№ 376 и 380. Львовскій Ставроигіальныи Архивъ, № 671.

CCXXXVII.

1657 года, 1 августа. Пріѣздъ въ Москву посланныхъ Львовскимъ, Галицкимъ и Каменецъ Подолскимъ епископомъ Арсеніемъ Желиборскимъ игумена соборной церкви Успенія Пр. Богородицы въ Галичѣ Иларіона и протопопа соборной церкви св. Георгия Михаила съ просьбою о милостины на церкви разоренныя татарами.

Государю, царю и великому князю Алексѣю Михаиловичю всеа Великия і Малыя і Бѣлыя Росії самодержцу холопи твои: Микитка Зузинъ, Микитка Наумовъ челомъ бьють; в нынешнемъ во 1657-мъ году июля въ 18 день по твоему государеву, цареву і великого князя Алексѣя Михаиловича всеа Великия і Малыя і Бѣлыя Русії самодержца указу и по грамоте из Посолского приказу за приписью дьяка Еоима Юрьева отпустили мы холопи твои из Путинля к тебѣ великому государю к Москве Львовского архиепископа Арсения игумена Иларіона да протопопа Михаила да людей ихъ два человѣка, а в приставехъ с ними послали путинльца Романа Маклкова и подводы, і в дорогу до Москвы корму имъ дали; а что в дорогу до Москвы дано корму, и тому мы холопи твои послали роспись с сею отпискою вмѣсте, а отписку и роспись велѣли подать и про нихъ игумена и протопопа объявить в Посолскомъ приказе дьякомъ: думному Алмазу Ивану да Еоиму Юрьеву.

Указаць великии государь игумена і протопопа принять и дворъ дать и о корму выписать и па примѣръ выписать дорожной кормъ, что имъ дано в Путинле в дорогу до Москвы.

Роспись, что дано Львовскому игумену Илариону да протопопу Михайлу в дорогу до Москвы корму на две недѣли маиа съ 18-го числа. Игумену Илариону по осми денегъ па день, протопопу Михайлу по шести денегъ па день, людемъ ихъ двумъ человѣкомъ по три деньги на день человѣку і всего рубль тринадцать алтынъ две деңги. Діакъ Микита Наумовъ.

Написано в докладъ:

В нынешнемъ во 168-мъ году августа в 1 день приѣхали к великому государю, даю і великому князю Алексѣю Михайловичу всеа Великия и Малыя и Бѣлые Росіи самодержцу к Москве бити челомъ о милостиине Лвовскаго архиепископа Арсения игуменъ Іларионъ, да протопопъ Михайло, да людей ихъ два человѣка. А по Путивльской отписке боярина і воеводы Микиты Алексѣевича Зузина да дьяка Микиты Наумова дано имъ государева жалованья поденного корму от Путивля до Москвы на 2 недѣли: игумену по 8 денегъ, протопопу по 6 денегъ, служкамъ ихъ двемъ человѣкомъ по 3 деньги человѣку на день. А на Москву почему имъ давати государева жалованья поденного корму и питья, и о томъ какъ великии государь укажетъ. И выписано на примѣръ игумену: в прошломъ во 161-мъ году приезжали ко государю к Москве бити челомъ о милостиине из Лиговские стороны Буйницкого монастыря игуменъ Феодосей, да старей Лаврентей, да служекъ два человѣка, а государева жалованья давано имъ поденного корму и питья: игумену по 10 денегъ да питья изъ новыхъ чети по 2 кружки меду, по 2 кружки пива; старцу по 8 денегъ да питья по кружке меду, по 2 кружки пива; служкамъ по 4 деньги да по 2 кружки пива человѣку на день. Во 162-м году приезжалъ ко государю к Москве бити челомъ о милостиине Киевские области Межигорского монастыря игуменъ Варнава, а с нимъ черной попъ, да дьяконъ Мелентей, пономарь Тимоѳей, да игумновъ племянникъ, да служка. А государева жалованья давано имъ поденного корму и питья: игумену по 2 алтына, по 2 деньги, да питья изъ новыхъ чети по 2 кружки меду, по 3 кружки пива; черному попу по 10 денегъ да питья по кружке меду, по 2 кружки пива; дьякону и пономарю и ігуменскому племяннику по 8 денегъ, да питья по 2 кружки пива человѣку на день; служке по 4 деньги да по кружке пива на день. Протопопу выписано напримѣръ: в прошломъ во 162-м году приезжалъ ко государю к Москве бити челомъ о милостиине ис Киева Терехтемировскаго монастыря с строителемъ старцомъ

Феоаномъ Конотопской protопопъ Дмитрей, а государева жалованья давано ему поденного корму по 10 денегъ да питья по 2 кружки меду, по 2 кружки пива на день. Велѣль имъ давать своего государева жалованья поденного корму и питья противъ Межигорского игумна, и попа, и служекъ. Августа въ З день в новую четь. Пожаловалъ великии государь, царь і великии князь Алексій Михаиловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержецъ Львовскаго игумена Илариона, да протопопа Михаила, да людей ихъ дву человѣкъ, велѣль имъ давати своего государева жалованья поденного питья августа съ З-го числа до тѣхъ мѣстъ, пока камѣста они на Москву побудуть: игумену по две кружки меду, по три кружки пива, protопопу по кружке меду, по две кружки пива, людемъ ихъ дву—человѣкомъ по кружке пива человѣку на день, питьѣ велѣть давать в готовыхъ судѣхъ. С оборотомъ. Того же дни в болшой приходъ. Пожаловалъ великии государь, царь і великии князь Алексій Михаиловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержецъ Львовскаго игумена Илариона, да protопопа Михаила, да людей ихъ дву человѣкъ, велѣлъ имъ давати своего государева жалованья поденного корму августа съ З-го числа покамѣста они на Москву побудутъ: игумену по 2 алтына, по 2 денги, protопопу по 10 денегъ, людемъ ихъ 2 человѣкомъ по 4 деньги человѣку на день. С оборотомъ. За приписью дьяка Еѳима Юрьева.

Царю, государю и великому князю Алексію Михаиловичю всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержцу бывать чelомъ bogомолцы твои города Лвова посланный от епископа Лiovскаго Арсения Желиборскаго соборные церкви Успенія Пречистые Богородицы игуменъ Иларионъ, крилоса Галицкаго, да соборные церкви святого великомуученика Георгия protопопъ Михайла. В прошломъ, государь, во 165-м году прислал насъ bogомolцовъ твоихъ епископъ Лiovский побить чelомъ тебе государю праведному о церковномъ строеніи и о милостине и о своей бѣдности, что твое царьское bogомолье церкви Божіи от нахожения татарского разорились, образы попорчены и переколоты и книги і одежды

архиерейский и сосуды церковные поиманы, а построить, государь, того церковного строения печимъ, взять негдѣ. Милосердіи государь, царь и великии князь Алексѣй Михаилович всеа Великия и Малыя и Бѣллыя Росії самодержецъ, пожалуй нась бого-молцовъ своимъ царьскимъ жалованьемъ на милостипу и на церковное строение, какъ тебе—милосердому государю Богъ известить. Царь, государь, смируйся, пожалуй. Государь пожаловалъ, велѣль выписать.

И в Просолскомъ приказе выписано: В прошломъ году в августе мѣсяце приѣхали к великому государю, царю и великому князю Алексѣю Михаиловичю всеа Великия и Малыя и Бѣллыя Росії самодержцу бити челомъ о милостиине Лвовскаго архиепископа Арсения игуменъ Иларионъ да протопопъ Михайло, а с ними людей ихъ 2. человѣка. А писал об них к великому государю Лвовской архиепископъ Арсеней, что послал онъ—архиепископъ к великому государю бити челомъ о милостиине того игумена и протопопа і велѣлъ объявить, что были-де в Малой Росіи в Галиче церкви Успенія Пречистые Богородицы да великому ченика Георгия, а из начала-де тѣ церкви создание было предковъ благочестивыхъ великихъ государей царей і великихъ князей Російскихъ, а ныне де тѣ церкви разорены и опустошены, а построить-де ему тѣхъ церквей нѣчимъ, і великіи—б государь пожаловалъ ево архиепископа своимъ государевымъ жалованьемъ милостиною и на церковное строеніе, какъ ему-великому государю Богъ известить. А игуменъ Иларионъ и протопопъ Михайло бывть челомъ великому государю: в прошлом-де во 165-м году присланы они к великому государю бити челомъ о милостиине и о церковномъ строеніи от Лвовскаго архиепископа Арсения и что—б великии государь пожаловал ихъ своимъ государскимъ жалованьемъ на милостипу и на церковное строеніе, какъ ему великому государю Богъ известить. И выписано па примѣр архиепископу: В прошломъ во 154-м году присыпалъ к великому государю бити челомъ о милостиине Киевской митрополитъ Петръ Могила Печер-

скогого монастыря игумена Илинарха, а с нимъ слуг 8 человѣкъ. А государева жалованья дано ему—игумену 40 соболей въ 25 рублевъ, да в монастырь послано на милостину 50 рублевъ, служкамъ дано по 4 рубли человѣку. Во 165-м году приезжалъ ко государю к Москве ис Киева Межигорского монастыря старецъ Иоакимъ Савеловъ, а государева жалованья послано с нимъ старцомъ в монастырь на милостину и на церковное строене соболми на 100 рублевъ. Да греческихъ монастырей архиепископомъ давано государева жалованья на церковное и на монастырское строене соболми по 50, и по 60, и по 70, и по 80, и по 100 рублевъ въ монастырь.

Игумену и протопопу выписано напримѣр: В прошломъ во 162-м году приѣзжали ко государю к Москве бити чelомъ о милостине Киевские области Межигорского монастыря игуменъ Варнава да Киевские ж области Конотопской protопопъ Дмитрей, а с ними служекъ ихъ 2 человѣка. И дано имъ государева жалованья на милостину: Игумену камка-адамашка, 40 соболей въ 25 рублевъ, денегъ 20 рублевъ, да в монастырь послано на милостину соболми на 30 рублевъ. Протопопу соболми на 20 рублевъ. Служкамъ по паре соболей, по 2 рубли пара, денегъ по 2 рубли человѣку. Во 165-м году приезжали ко государю к Москве бити чelомъ о милостине Лвовского уѣзду Креховские пустыни строитель старецъ Васьянъ, а с нимъ черной попъ, да дьяконъ, да послушникъ старецъ Іанъ. А государева жалованья дано имъ на милостину: строителю камка—адамашка, 40 соболей въ 20 рублевъ, денегъ 15 рублевъ. Черному попу и дьякону по 40 куницъ меншie цены, денег по 6 рублевъ человѣку. Послушнику сукно доброе, денегъ 2 рубли, да тому—ж послушнику по ево чelобитью дано к прежнему в прибавку 6 рублевъ. Да в монастырь ихъ дано на милостину и за святыню соболми на 50 рублевъ. А после того дано ему строителю на монастырское и на церковное строене по подпиной чelобитной соболми ж на 150 рублевъ. Чelобитная о томъ в Сибирскомъ приказе. А имъ государева жалованья за приѣзд ч. I, т. 10.

на милостию: игумну камка-адамашка смирияя, 40 соболей въ 20 рублевъ, денегъ 15 рублевъ, протопопу 40 куницъ, денегъ десять рублевъ, служкамъ 2-м человѣкомъ по паре соболей в палто (sic) рубли пара, да по сукну по доброму, да по 2 рубли денегъ, и отпустить с Москвы, и дать четыре подводы.

Лѣта 7166 го сентября въ 15 день по государеву, цареву и великого князя Алексѣя Михаиловича всеа Великия и Малыя и Бѣлыхъ Росіи самодержца указу оконличему Родиону Матвѣевичю Стрешневу, да дьякомъ: Александру Дурову, да Томилу Истомину, пожаловалъ великии государь, царь і великии князь Алексѣй Михаиловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлыхъ Росіи самодержецъ Лвовскаго архиепископа Арсения игумена ево Илариона, да протопопа Михайла, да людей ихъ дву человѣкъ, велѣль имъ дати своего государева жалованья за приѣздъ ихъ на милостию: игумену пятнадцать рублевъ, протопопу десять рублевъ, служкамъ по два рубли человѣку. И по государеву, цареву и великого князя Алексѣя Михаиловича всеа Великия и Малыя и Бѣлыхъ Росіи самодержца указу оконличему Родиону Матвѣевичю Стрешневу и дьякомъ: Александру и Томилу учинити о томъ по государеву указу.

Лѣта 7166-го сентября въ 14 день по государеву, цареву і великого князя Алексѣя Михаиловича всеа Великия и Малыя и Бѣлыхъ Росіи самодержца указу боярину князю Алексѣю Никитичю Трубецкому, да дьякомъ: Григорью Протопопову да Федору Иванову. Пожаловалъ великии государь, царь и великии князь Алексѣй Михаиловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлыхъ Росіи самодержецъ Лвовскаго архиепископа Арсения, велѣль к нему послать своего государева жалованья з Галицкимъ игумномъ Илариономъ да с протопопомъ Михайломъ на церковное строение и на милостию два сорока соболей по сту рублевъ, а игумена Илариона пожаловалъ великии государь, велѣль ему дать своего государева жалованья за приѣздъ на милостию сорокъ соболей в двадцать рублевъ, служкамъ ево двумъ человѣкомъ по паре соболей по полу-

тора рубли пара чоловѣку. И по государеву, цареву і великого князя Алексія Михайловича всеа Великия и Малыя и Бѣлых Росії самодержца указу боярину князю Алексію Никитичю Трубецкому и дьякомъ: Григорию и Федору учиниті о томъ по государеву указу. Того ж числа въ Казенной приказѣ. Пожаловалъ великии государь, царь і великии князь Алексій Михайловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлых Росії самодержецъ Львовскаго архиепископа Арсения игумена ево Илариона, да протопопа Михайла, да людей ихъ дву чоловѣкъ, вельмъ имъ дать своего государева жалованья за прїѣздъ ихъ на милостину: игумену камка—адамашка сминая, протопопу сорокъ куницъ, служкамъ по сукну по добруму чоловѣку. С оборотомъ. Лѣта 7166-го сентября въ 15 день по государеву, цареву и великого князя Алексія Михайловича всеа Великия и Малыя и Бѣлых Росії самодержца указу околничему Родиону Матвѣевичю Стрешневу, да дьякомъ: Александру Дурову, да Томилу Истомину. Пожаловалъ великии государь, царь і великии князь Алексій Михайловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлых Росії самодержецъ Львовскаго архиепископа Арсения игумена ево Илариона, да прѣтопопа Михайла, да людей ихъ дву чоловѣкъ, вельмъ имъ дати своего государева жалованья за прїѣздъ ихъ на милостину: игумену пятнадцать рублевъ, прѣтопопу десять рублевъ, служкамъ по два рубли чоловѣку і для ихъ иноземчества дать мѣлкими серебряными денгами; и по государеву, цареву і великого князя Алексія Михайловича всеа Великия и Малыя и Бѣлых Росії самодержца указу околничему Родиону Матвѣевичю Стрешневу и дьякомъ: Александру и Томилу учиниті о томъ по государеву указу. Даикъ Еоимъ Юрьевъ.

Лѣта 7166-го сентября въ 20 день по государеву, цареву и великого князя Алексія Михайловича всеа Великия и Малыя и Бѣлых Росії самодержца указу боярину Ивану Ондреевичю Милославскому да дьяку Павлу Симановскому указалъ великии государь, царь и великии князь Алексій Михайловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлых Росії самодержецъ отпустить с Москвы Львовскаго

архиепископа игумена его Илариона, да протопопа Михайла, да служекъ ихъ дву человѣкъ, а в приставех с ними послать Путівльские съѣзжие избы подьячего Ивана Назарьева, и от Москвы до Путівля, и до первого Черкасского города игумену и протопопу дати подводы по указу, а подьячему до Путівля; а игуменъ и протопопъ великому государю бывать челомъ о ѿ(ес)ті подводахъ. И по государеву, цареву и великого князя Алексія Михайлова чика всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росії самодержца указу боярину Ивану Ондрѣевичю Милославскому и дьяку Павлу учиниті о томъ по государеву указу. За приписью дьяка Еоима Юрьева отдана Путівльскому подьячему Ивану Назарьеву. Въ Путівль: по нашему великого государя указу отпущены с Москвы Львовскаго архиепископа Арсения игуменъ Иларионъ, да протопопъ Михайло, да 2 человѣка служекъ, а в приставехъ с ними посланъ Путівльские съѣзжие избы подьячей Иванъ Назарьевъ. И какъ к вамъ ся наша грамота приѣдеть, а игуменъ, и протопопъ, и подьячей Иванъ в Путівль приѣдутъ, и вы, тому игумену, и протопопу, и служкамъ ихъ давъ пристава и подводы, ис Путівля отпустили в наши Черкасские города, на которые города они ѻхать похотятъ, без задержанья. Писанъ на Москвѣ лѣта 7166-го сентября въ 24 день. За приписью дьяка Еоима Юрьева.

Московскій Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ. Польскія дѣла 1657 года, августа 1, № 21.

CCXXIX.

1659 года, 15 декабря. Письмо Діонисія Балабана, митрополита Київскаго и Галицкаго, къ Львовскому Ставроигіальному братству относительно о. Зосимы Согниковича, котораго митрополит рекомендуетъ братству съ самой лучшей стороны, разрѣшаеть ему служить и проповѣдывать и переговорить съ братствомъ относительно того, гдѣ онъ вмѣстѣ съ своимъ клиромъ будеть хранить свое здоровье и выражаетъ желанье имѣть „мѣсце“ во Львовѣ.

Благочестивымъ и христолюбивымъ их мил(остямъ) паномъ вѣмъ купно братии крестоносная церкви Успенія Пресвятой Богородица Лвовъской намъ в Духу Святомъ возлюбленънымъ сыномъ архиерейское благословение.

Приимуючи вдячне от мил(остей) ваших листовное здорова я моего навижене, а особливе печалованье о помножене хвалы Божої и науки побожной, абы пры церкви крестоноснаго брацтва м(илостей) в(ашихъ) квитнула; на прозбу м(илостей) в(ашихъ) позволили есмо и благословили велебному в Богу отцу Зосими Согниковичу ресидовать божественную целебровати литургию и казане проповидати в церкви брацкой Лвовъской, которою яко святобливого мужа, высокою наукою и працею около добра церковного в церкви Божой от часу немалого заслужоного, власною инъстанцію паstryрскою охотне мл. в. залецаемъ, обецуючи по онимъ, ижъ в каждомъ часи найдуючис в духовной своей межи милостями вашими функций, годний в святобливости и законъномъ статку освѣдчит з себе прикладъ, не чинячи тщои надѣи мл. вашимъ и инътерцесьии нашои. А же взглядомъ теперешних небезпечныхъ часовъ потреба намъ вчасне упатровати, где бы, стережи Боже навалности якои от неприятеля, мѣли есмо здорове наше уносити и хоронити з клиромъ и дворомъ нашимъ, в томъ устнє томужъ отцу Зосими з мл. ваш. розмовити злецилисмо, жа-

даючи пастырско по мл. ваших, абысмо тамъ же в Лвови могли
мѣти мѣсце. В чомъ на декларацию прудкую очекиваемъ и по-
вторнее ваше мл. в. препосыламъ благословение. В Хорохоринѣ
дня єї докеврия, року 1661.

Ваших милостей нам в Духу Святомъ велце возлюбленныхъ
сыновъ всѣхъ благозычливый пастыр Діонисій Балабанъ, архиепи-
скопъ, митрополит Киевский, Галицкий и всѧ Россия, езарха свя-
того орону Константинопольскаго, рукою власною.

Благочестивымъ и христолюбивымъ ихъ мл. паномъ купно всей
братии крестоносного братства при церкви Успения Пресвятои
Богородица в Лвовѣ намъ в Духу Святомъ возлюбленнымъ сыномъ
да вручится.

Львовский Ставропигіальний архивъ, № 620.

CCXXX.

1661 года. Уставъ Мостискаго братства, утвержденный Антоніемъ Вин-
ницкимъ, епископомъ Перемышльскимъ и Самборскимъ.

Предсловіе ко всѣмъ благовѣрнымъ християномъ всякаго чина,
возраста же, и всякаго сана и ктиторомъ св. великомуч(еника)
Христова Георгия.

„Возлюбленные! возлюбимъ другъ друга, якоже Богъ насть воз-
люби. И яко любы отъ Богъ есть и розумѣть Бога. А не любай,

не позна Богъ яко Богъ любы есть", то есть корень, и верхъ, и конецъ любовъ. И ничтоже ей уподобитися можетъ. И идеже аще любовъ оставится, вкупъ расторгнутся, а безъ нея убо ни едино дарованіе Божіе не состоится. Того ради и апостолъ глаголеть: „житие ваше имуще добро во языщехъ, всѣхъ почитайте, братство возлюбите, Бога ся бойте". Яко пише, „идеже бо рече васъ два, или трые будете собраны во имя Мое, ту есмь посредъ ихъ". И паки: „вселяюся въ нихъ, и похожду, и буду имъ Богъ, и тые будуть Мнѣ людіе. И буду имъ во Отца, и тые будутъ миѣ во сыны и дщеря", глаголеть Господъ вседержитель. Церковное же рече Апостолъ братство сурѣчъ именуется всѣхъ единство и любовъ. „Вы есте церкви Бѣга жива", яко выже описано. И паки глаголю: „попрѣвнуимъ народомъ вѣровавшимъ, им же бѣ сердце и душа едини, и ни един же, что отимѣся, своего глаголеши быти, но вся мяху имъ обща. Благодат же бяше велия на восѣхъ васъ. Смиренномудриемъ другъ друга честию болша творяща". И имуща едину мысль, едино мудрствующе, и ничтоже ко иному противяся, но ко смиреннымъ сочетающеся, и с ними вкупъ похваляющеся. Не имѣніемъ бо и крещеніемъ, точию християнство наше совершается, но и братолюбиемъ. „Подадите", та бо рече: „въ вѣрѣ вашей добродѣтел, въ добродѣтели же разумъ, въ разумѣ же воздержаніе, во воздержаніи же терпеніе, въ терпеніи же благочестіе, во благочестіи же братолюбие, во братолюбие же любовь нелицемъ рну. Сумъ во васъ сушимъ, и множащимся не празникъ, ниже безплодныхъ васъ сотворит въ Господа нашего Іисусъ Христа познаніе", Ему же буди слава со Отцемъ и Святымъ Духомъ нынѣ и присно и во вѣки вѣковъ. Аминъ.

Лістъ благословенный братству Мостискому, церкве Божій святого великомуученика Христова Георгия, и всѣмъ православнымъ християномъ во градѣхъ или веси живущихъ: Благословеніемъ, Отца и совершеніемъ Сына, и дѣйствомъ Святаго Духа, мы, Антоній Винницкій, милостію Божиєю епископъ Премъскій и Самъборский і проч. По дару Святого Духа, повеленіемъ Господа нашего

Иисуса Христа и апостольскимъ преданиемъ, и святыхъ отецъ учениемъ, совѣтомъ же богодухновеніхъ писаний и пастырскимъ учениемъ, благословляемъ всѣхъ православныхъ христианъ закона нашего греческого братство церковное имѣти и всѣ обычаи сего богодухновенного и Богу угоднаго братства, въ книзѣ сей написанныя, храните, юже азъ, Антоній Винницкий, епископъ Премыскій и Самъборский, братству Мостисскому, церкви св. великомуч. Христова Георгия, печатию моюю назнаменовалъ и предахъ, и по печати все благоизволихъ во вѣчныя роды, вѣчно и незиблемо держати и творити благословляемъ. Братию же непокоряющиихъ истинъ и соловазнь инѣмъ изъ себе дающимъ симъ листомъ нашимъ повелѣваемъ и благословляемъ намесникови, или священникови, еже бы братія моляху, предъ всѣми людми въ церкви от братства отлучити, яко преступника слобу своего. „Обличиши“, бо рече, „обличеніе ближняго твоего; и не приимиши о томъ грѣха“. И паки „аще согрѣшилъ братъ твой предъ тобою, иди, обличи его между собою и тѣми единѣмъ. Аще тебе не послушаетъ и тѣхъ, повѣжъ церкви, и аще и церковь преслушаетъ, будетъ яко язычникъ и мытаръ“. И еще „измѣте отъ себе злаго, и яко членка гнила, отлучайтесь всякаго брата безчинна ходяща и не примѣшайтесь съ нимъ, да посрамится. Еда бо рече: отлучится горшее, тогда лучшему совокупится небо, любве ради заповѣдей Божиихъ“. А чтобы сему былъ противень и разорялъ братство церковное: аще епископъ, или попъ, или причетникъ церковный, или протопопъ, или кто отъ мирскихъ, на такового буди неблагословеніе нашего смиренія. А васъ братию еже о Христѣ со всѣми повинующиейся истинѣ благословимъ, и васъ Богови братолюбия сохранитъ и умонохитъ Господъ Богъ и Спасъ Иисусъ Христостъ. А наше смиреніе пастырства на чадехъ и на дѣтѣхъ вашихъ, нынѣ, и присно, и во вѣки вѣкомъ. Аминь.

Упись до братства Мостисского святого великомуученика Христова Георгия. Хто бы сѧ хотѣлъ уписати, ли мещанинъ, или шляхтич, или обций, или и женскаго полу.

Артикулъ й.

Хто бы хотѣл уписатися до братства церковнаго, таковыи первые, нѣжли ся упишет, маеть достаточне вѣдати о всѣхъ повинностяхъ, ниже описаныx, вѣдающи, же имающи истинѣ волю свою. Маеться уписати тымъ способомъ: пришедши до братства, просити маеть, абы был за брата уписанъ, слюбуючи постановленю братства церковнаго досыт чинити.

Звычай в мѣстахъ: (в) Вилню и ве Лвовѣ: Тыми словы маеть предъ всею братію, любо пред старшими братіями въ церкви, положивши два палцѣ на Евангеліи, а въ нѣкоторыхъ же мѣстахъ в дому братскому, ставши пред всею (братію), тые слова мовитъ, любо тежъ ему проводять.

Шлюбъ брата ново уписаннаго.

Я (имя рекъ) слюбую и обецаюся Господу Богу моему, и Святой Пречистой Божій Матери, и всѣмъ Святымъ, и всей братіи церкве нашей, и святому великомученику Христову Георгию ижъ хощу быти вѣрнымъ и зычливымъ во всемъ церкви Божій и послушнымъ братіи нынѣ и завжды, ажъ и до смерти моей, таємницъ братскихъ жадныхъ нѣкому не обявляти, в братствѣ мовленныхъ. А хто бы ся спротивлял братству, албо мовил що неслушного о братствѣ межи людми общими, а меновите межи иновѣрными, такому не хочу терпѣти. Але ведlugъ моей можности хочу ся ему противити. А если бым ся ему не могъ спротивити и оборонити, теды, освѣдчивши, обецаюся тое братиямъ оповѣсти. Такъ ми Господи Боже дай!

Артикулъ й(уписный)¹⁾.

А по вымовленю тыхъ словъ маеть дати уписного до головной скрынки братской тое, що сам походит, ведлегъ преможеня и волѣ своеи. Такъ и воску маеть дати ведлегъ звычаю. Уписавши,

каждый з нас маеть того пилне перестерѣгати, абысмы слюбови своему досыт чинили. Абовъмъ мовитъ божественное писмо: „яко лучши есть не обещати, нѣжели обѣщавши, не исполнити“ (Екклезиясть глава 6). „Не даймож устѣй своихъ согрѣшити, и удержимъ языкъ от зла, да не глаголеть лести“ (Псал. 14.).

Артикулъ І.(уписный вшельякого стану и шляхецкого)¹⁾.

Если бы тежъ хотѣлся хто уписати до братства церковного з их милостей велможныхъ пановъ и пановъ шляхтъ, которые не мешкают вставичне в мѣстѣ, тые, яко схадски до братства прибывати и повинностямъ братскимъ досыт чинити не могучи, теды ведлугъ волѣ и ласки своеи албо однымъ разомъ на братство що надати, албо тежъ прысылати мают. „Каждо бо“, яко Апостолъ мовить: „якоже изволеніе имат во сердци своеи, понеже всяко добродаяніе любитъ Богъ и сullenъ есть всякую благодать изобиловать и седмъ кратъ седморицею воздати в сей вѣкъ и въ будущий“: царство небесное и неизглаголанное веселіе святыхъ.

Артикулъ ІІ.

Сестры бра(т)ства церковного в братствѣ засѣдати не мают, также теж при справахъ головныхъ и малыхъ бывати не повинны, (кромъ на погребу повинны быти). Але пришедши до братства (sic), а отдавши повинность свою, маеть отити. А может тежъ и прыслати през кого повинность до братства.

Артикулъ ІІІ.

Вси куинно братія мауть того пилно перестерѣгати, абы братъцству и церкви зычливы были и ведлегъ слюбу своего пред чужимъ не совѣтовали и не творили ничтоже тайно, якоже бо соглядникъ назирает паденію. Ибо и инде рече: „инно ест, яко да не сверху, точию братолюбіе будетъ, но усердно и ражеженно, и

¹⁾ Что въ скобкахъ, то въ подлиннике написано на поляхъ.

не токмо во милостиини и во прочиихъ веѣхъ добродѣтелей". (Сирах.
гл. ІІ и ІІІ.).

Артикулъ епископскій ѣ.

Того ради мы смиренъый, по дару Святаго Духа, шовеленiemъ Господа нашего Иисуса Христа, совѣтомъ богодухновенныхъ святыхъ писаній, пастырскимъ строениемъ повелѣваемъ и благословляемъ их на братъство духовное, утверждающихъ евангелски жити: по апостолскимъ и святыхъ отецъ правиломъ, и тымъ листомъ во воспоминание придаем християномъ православнымъ, гражаномъ града Мостиска во вѣчныя роды и повсюду православнымъ церквамъ. Составляя любовь во вѣри по закону Христовѣ церкве Восточныя и Апостолскому учению и святыхъ Отецъ преданію творити судъ истинен, и милостыню во потребу братіямъ недостатечествующимъ, и ублажати благихъ и непокаряющихъся истиннѣ законнѣ обличити и казнити, непокаяннѣ же прибывающихъ от церкве отлучати, яко же есть писанно въ законѣ: „обличиши обличенiemъ ближняго своего, и не приимеши о томъ грѣха“. Самъ же Христосъ во Евангеліи рече:.. *И такъ далее по артикулу єи выпускаемъ, такъ какъ они иѣликомъ взяты изъ Львовскаго устава: §§ 1—29, 31—34, 40—41, Памятники, т. III, № 1, стр. 4—21.*

Артикулъ є.

До братства пришедши порожнихъ словъ и непотребныхъ мовъ нѣкоторые чинити не мают. Но если бы якие справы братству по требные, около чого бы сѧ мѣли всѣ забавляти братія, теды старостове рочные маютъ того доглядати, абы постановленя с порядковъ братскихъ артикула читано было, а вкратце прочитавши, розыгтияся маютъ.

Артикулъ єа.

Каждый братъ неделъ первой и второй, албо и третей, по сходцѣ головной, идучи отъ утрнѣ или службѣ Божій, маеть до

братства зыти и що колвекъ ведлегъ волѣ своеи до скрынки братской меншei дати; а если бы в церкви не был и не приишѣлъ до братства, теды прислати маеть тое, що самъ схочет. А той датокъ на оправу церкви Божай и иных речий и на выживеня священникови и дякови братскому, рок по року, в роды вѣчные быти маеть за отправованя лутургий святыхъ, албо молебновъ Пресвятои Богородицы, ибо рече апостоль: „не вѣсте-ли, яко дѣлающе священная от свѣтилища ядят, и служащии олтареви со олтаремъ содѣлаются“, тако и Господь повелѣ. (1 Корине., гл. IX, 13).

Артикулъ йк.

Священникови каждому, который буде при церкви мешкати, каждого року на празникъ и на всякия праздники Господский старости дорочные скарбу братскаго мают давати на молебен по грош. є, а дяконови грош ї. Пишеть бо: „тако всею силою сотворшаго тя и служителя его не остави, тыи бо бдять о душахъ вашихъ, яко слово воздати хотѧще, да со радостию сия творят, а не воздыхающе“. (Сурахъ гл., 32; Евр., гл. XIII, 17).

Артикулъ їг.

Если бы который братъ з волѣ Божией захоронъ, повиненъ ознамити братству. Братия же, вѣдающи о томъ, маютъ его навѣжати и призвати до него иереи. Яко пишеть Апостолъ святый: „болит-ли кто во васъ, да призоветъ попы церковныя, и да молитву сотворятъ надъ нимъ, помазавша го елеемъ, во имя Господне, и молитва вѣры спасеть болѣщаго, и воздвигнетъ его Господь: аще и грѣхи будетъ сотворилъ, отпустятся ему“. А если бы ся брат преставилъ, яко то ся часто притрафляетъ, братия з братства, труну купивши, поховати (маютъ). Тимъ Товия святый, мужъ благочестивъ, от Господа Бога милость полуши. (Иаковъ, гл. V, 14—15).

Артикулъ їд.

До лѣхтаря о тройцати свѣчахъ з братства церковного маютъ быти даваны свѣчи, и чистити его маютъ старостове дороч-

ные каждого року в недѣлю средопоснью великого поста. Мовит такъ Господь Богъ к Моисею: „да сотвориши свѣтилникъ от злата чиста, и вставиши свѣтила в него, и да свѣтять“.

Артикуль ІІе.

Мовеня на схадцкахъ братскихъ, якъ старшимъ, такъ и молодшимъ братии волно ест, и слухано быти маеть. Рече бо Златоустъ святый: «да не презираетъ тѣхъ, иже полезная совѣтуют. Елицы бо аще и подручны сут, и худы, и не расмотряемъ, да на нашемъ станеть, но да приимемъ полезная, яже и от другихъ речены суть. И тако от Бога мзду приимемъ, и большая славы насладимся».

Артикуль ІІг.

Вси купно братія, яко едино тѣло сущи, мают того пилне доглядати, яко бы нѣ в чомъ шкода церкви и братству не была. Братское бо богатство наше есть. Но Господь рече: «елика сотвористе единому сихъ братій Моихъ меньшихъ, Мнѣ сотвористе. Того ради, братіе, даем взаем, от нихъ же, не уповаємъ взяти». Не точию братству, но и страннымъ, никогда же тя видящу. Господь же рече: «видай тя в тайнѣ, воздастъ тебѣ Господь явѣ». Братству даем ради множайшаго приспѣванія церкве Божия. Кто бо строит Богу земная, тому Господь Богъ строить жилище небесное, до которого нась рабъ Христе доместити нынѣ, и завжди, и во вѣки вѣкомъ, аминь.

Пришедши теды пред нась мещане Мостисъские, ктиторове храма святого великаго мученика Христова Георгия, вказали намъ артикулы, списанные для порядку церковного, которые мы, зревѣдовавши, уважаемъ, же суть речи барзо добрые и душе спасительные, оные подаемъ и утверждаемъ со похвалою. А мещанъ вышъ мененыхъ благословляемъ на сие дѣло благо и повелѣваемъ, смиреніе наше за ласкою и даровъ и владзого Духа Святаго, Который живот всѣмъ даруетъ, през святыхъ Апостоловъ, учениковъ

Его, данную нам, и всѣмъ, иже вездѣ хотящимъ жити в союзѣ братства, по уставамъ святыхъ богоносныхъ отецъ, на святыхъ седми вселенскихъ соборахъ узаконенно, благочестия святого греческаго крѣпко держати и непоколѣбимо, сирѣчъ вѣри святой каѳолической, от восходу плынучей. А держащися ея вси спасеніе получат, а удаляющеся от нея вси погибнутъ. Вѣрным же Божиимъ людемъ выбраннымъ—братьямъ братства церковнаго церкви вышь меновавшой наказуемъ, да во всемъ повинуются сим артикулам и ведругъ оныхъ строеніе имѣют в братствѣ, повинующеся другъ другу и честию новышающе. И тако живуще, многолѣтне поживут благомирно, здраво, во всемъ изобилующе, здѣ любящии благолѣпие храма Божего. А во вѣчныхъ ликостояніяхъ ангельскихъ и водвorenіе со святыми за молитвами преблагословленной Богородици присно Дѣвы Марии, и святого и всехвалнаго апостола и евангeliсты дѣвственника, возлюбленнаго ученика Христова Иоанна Богослова, и святого велико-мученика Христова Георгия и всѣхъ святыхъ. Аминь.

Библиотека Киевской Духовной Академіи, тетрадь о братствахъ,
лл. 14-25.

ССХХІ.

1661—1720 гг. Списокъ лицъ, вписавшихся въ Мостиское братство.

Реестръ братства Мостискаго при церкви святого велико-мученика Христова Георгія.

В року ፲፭፻፷ нижеи писанніе прияли братство: Василій Галіръ (преставис року Божія ፲፭፻፷, януарія дня ፳¹⁾), Григорій Колодій (преставис року ፲፭፻፸), Василий Поповичъ (преставис року ፲፭፻፹, мая дня ፳); Теодоръ Гилевичъ (преставис року ፲፭፻፻), Яценътый Ярошевичъ (преставис року ፲፭፻፼), Іоанъ Гасюкъ (преставис року ፲፭፻፽), Іоанъ Баранецкій, ковалъ, (усъчен от татар року ፲፭፻፾), Теодоръ Жиловичъ (преставис року ፲፭፻፿), Пантелеонъ Съдляр (преставис року ፲፭፻፻); Іоанъ, маляръ; Щирецький (преставис), Григорій Дриликъ (преставис року ፲፭፻፻), Ілля Дриликъ—Щирба (преставис року ፲፭፻፴), Теодор Жакаловичъ (преставис року ፲፭፻፶), Теодор Колодійчикъ (преставис року ፲፭፻፷, марта дня ፳); Миколай Бехъ, тесля, (преставис року ፲፭፻፸).

В року ፲፭፻፸ вступили въ братство: Теодор Шумило (преставися ፲፭፻፷), Григорій Шумило (преставис).

В року ፲፭፻፹ вступили в братство: Андрей Комариця (преставис року ፲፭፻፹, февраля дня ፱), Іоанъ Лазъковичъ (преставис року ፲፭፻፻), Андрей Жакаловичъ, кушнѣръ, (преставис року ፲፭፻፻), Александр Трухановичъ (преставис року ፲፭፻፻, януарія дня ፳); Теодор Сранъко (преставис року ፲፭፻፻ от горбвки).

В року ፲፭፻፻ вступили в братство парахиане церкви Руденской: іерей Василий, презвитер Руденский, Кондрать Кондрацкій, Миколай Шумовскій парахии Мостиской, Василий Бадовскій (преставис року ፲፭፻፻), Ілля Чухрай парохии Руденской, Іоанъ Кадикъ (преставис року ፲፭፻፻), Огафія Букувна (преставис).

¹⁾ Заключенное въ скобки приписано позднейшему рукою.

В року 1686 прияли братство: Іоанъ Караманъ (преставис), Петро Селецькій (преставис року 1687).

В року 1687 вступили в братство: Василій Дриликовичъ, Іоанъ Жуковичъ (преставис року 1688), Андрей Костевичъ (преставися 1707 в самоє в навечеріє рождества Христова), Григорій Доманський (преставися року Божого 1688).

(В) року 1688 (вступили въ братство) Василий Щирецькій (преставися).

(В) року 1689 (вступили въ братство): Петро Сѣдляръ (преставис року 1690), Феодоръ Волошиновичъ, Іоанъ Дриликъ (преставися року).

(В) року 1690 (вступили въ братство): Павелъ Шумило (преставис року 1691). Александръ Шумило (преставис).

В року 1690 вступили въ братство: Матеїй Галѣръ (преставис року), Миколай Воробецъ (преставис), Петро Василкович (прест.), Григорій Мелникъ Рѣдковський (прес.), Стефанъ Бехъ (прест.), Іоанъ Шумило (преставис року 1691, августа 31); Іоанъ Гижкевичъ (преставися року 1691, септеврія 11), Марко Рексоровичъ (преставися року 1691 септеврія), Андрей Трухановичъ (прест.).

В року 1691 вступили в братство: Іоанъ Цвикъ (преставис), Іоанъ Лієвицькій, Семионъ Шумило (преставис року 1692), Тимоїей Шумило (прес.), Лука Шумило (прес.).

В року 1692 прияли братство: Григорій Поповичъ (прест.).

В року 1693 прияли братство: Яце(н)тій Бѣлікъ (прест.) Ірий Ижъ (прес.).

В року 1694 прияли братство: Василий Лавниковичъ, мелник Мостиський, (прест.); Феодоръ Крукиницький.

В року 1695 прияли братство: Костантій Соколскій (преставися), Михайлъ Тарнавскій (преставися року 1696).

В року 1696 вступил в братство: Петро Романковичъ, ковалъ, (преставися 1697 року).

(В) року 1697, мая 11 (вступили въ братство): Григорій Трухановичъ (преставися року 1698 октомврія), Димитрий Журиньскій,

Іоанъ Сидоровичъ, Іоанъ Островскій (преставися року 1741 октомврія), превелебный отецъ Яковъ Височапски, намѣстникъ Мостискій, (преставися въ року 1743, мѣсяца іюня дня 7); Василій Волошино-вичъ.

(Въ) року 1740, мая 1 (вписались въ братство): Стефанъ Угновскій (преставися року 1741), Іоанъ Жуковичъ (преставися в року 1741, мѣсяца марта єд (дня)), Михаиль Жуковичъ (прес.), Михаиль Думанскій, Миколай Фурдовичъ (преставися).

(Въ) року 1741, мая 1 (вписался въ братство): Стефанъ Шешуляковичъ (преставися року 1743).

(Въ) року 1741, априля єї вписался въ братство Іоанъ Галбръ.

(Въ) року 1742 (вписались въ братство): Стефанъ Забудбогъ (преставися року 1743), Андрей Сидорскій (престав.), Феодор Гorenіця (прес.).

(Въ) року 1743 (вписался въ братство) Іоанъ Жакаловичъ (прес.).

(Въ) року 1744 (вписался въ братство) Андрей Крукиницкій (прес.).

(Въ) року 1745 (вписались въ братство): Катерина Сънявкова (прес.), Анастасія Страшовска (прес.), Іоанъ Ласковичъ (прес.), Даніїлъ Галбръ (прес.), Стефанъ Биновскій прес., *и такъ далъє... до 1787 р.*

*Библиотека Київської Духовної Академії, тетрадь о братствахъ
л. 27—29.*

CCXXXII.

1663 года, 9 мая. Росписка Адама Желиборского, номината епископии Львовской, въ получении въ займы у Львовского Ставропигиального братства 600 злотыхъ подъ залогъ церковныхъ и др. вещей.

Ja niżey podpisany daię ten script assecuratiey moiej ich mosciom panom Bractwu cerkwie Uspenija Pręsвягия Богородици мъсцкой Львовской, iżem na moie własną i pilną potrzebe zaciągnął dług na sie, pozyczanym sposoben, złotych polskich szescset we złocie, w którym dlużu dla pewnego oddania położyłem z apparatow cerkiewnych: felon złotogławowy, wzorysty; drugi felon axamitny wzorysty, czarny, ze złotym pasamanem; trzecy felon axamitny gładki, czarny, ze złotym pasamanem; czwarty felon axamitny gładki karmazynowy, wstępnią obramowany, do tego kielich srebrny, na aniołku wpuł złocisty; rynka srebrna, bez rękoiestki, nakrywka srebrna biała od kufla, fircichowana. Te tedy położone rzeczy u ich mm. panow Bractwa wyszmianowanego assekuruje się tym scriptem moim, da Bog, wykupić na przyszły iarmark Lwowskij w roku niniejszym, niżey opisanim, co, ze zatrzymam y powiniensem tey assecuratiey dosyc uczynic, dla większej wiary, wagi y pewności ręka się moią podpisuię. Datum we Lwowie die 9 maij, anno 1663, według nowego kalendarza. Adam Żeliborsky, nominat episkopiey Lwowskiey. M. II.

Membrana z zastawem od Adama Żeliborskiego, nominata na episkopię Lwowską, na złotych 600, die 9 maij, anno 1663. Z. 600.
№ 17—mo.

CCXXXIII.

1663 года, 3 октября. Письмо Львовского Ставропигialного братства къ Киевскому воеводѣ Ивану Выговскому съ просьбою поддержать его въ дѣлахъ, касающихся православной церкви, и помочь ему возвратить забранные у него при выкупѣ г. Львова подсвѣщники и другое серебро.

Jasnie wielmožny mości panie woiewoda Kiiowski, nam wielce miłosciwy panie y dobrodzieiu!

Majac wiadomość postanowionych aktow tak ostatnich osług pijs manibus w Bogu zeszłego s. pamięci i. m. ojca metropolity Kiiowskiego, synowską ku archipasterzowi powinnoscią exequi parentalia, iako też do electiey przyszłego na pozostałe archidioecesiey solium następce przygotowane anuntiare vota, a że y iego m. pan nominat episkopiey Lwowskiey, nasz wielce mość pan, wzaiem y swego poswięcenia caelitus, przeznaczoną pastoralis officij przyjąć adorem pospiesza; więc y nam ynaczey nie zdało się, iedno antecessorow naszych podobnych okazyi nieopuszczajacych, exemplo expediowac de collegio nostro dwoch braci, aby przymotnemi tych uroczystosci będąc, iako condolentią ex decessu archipasterza, takowegó imieniem naszym, tak y ku przyszłemu, ktorego providentia Boska ex liberis zupełnego zgromadzenia suffragijs pokaże electowi, chcęc y powolnosci nasze wyswiadczyli; mając nadzieie, że y w. m., nasz wielce mość pan, authoritate sua tych solennisatyi znamenite suffragia praesens adornare zezwolisz, ktorego, iako zawsze Bractwa naszego osobliwe veneramur patrocinium, y teraz w desideriach naszych udaiemy się, pokorne upraszaiąc, abyś w. m., n. m. pan temu wszy(s)tkiemu, co od nas relatum będzie, pro integritate prawosławia y cerkwi naszey, w potomne czasy proficuum, protectią swoją favendo raczył patrocinari. Zleciłismy y strony lichtarzow y innego sreberka, podczas expeditiey Pilawieckiey z cerkwi naszey przy okupie miasta zabranych, i. m. p. hetmana woysk i. kr. m.

Zaporoskich y iego mości oycia Chmielnickiego upraszać, aby sacra suppellex in pristinum cerkwi naszey ornementum na chwałę Boską od pobożnych nadana fundatorow restituowana być mogła, a dopomoże w tym wielce poważna w. m. naszego wielce miłosciwego p. intercessia, o którą uniżoną powolnością naszą suppliciemy y nasze usługi iako naypilney miłosciwej łasce w. m. naszego wielce miłosciwego pana zalecamy. W. m. nam wielce miłosciwemu panu y dobrodzieiowi życzliwi przyjaciele y powolni służdy Bratstwo cerkwie Przenasviętszej Panny Lwowskiej Stawropigijum.

Z Lwowa die 3 8—bris podług nowego (kalendarza), 1663 (roku).

Jasne wielmožnemu nam wielce miłosciwemu panu y dobrodzieiowi iego mosci panu Janowi na Lubomlu y Barze Wyhowskiemu, woiewodzie y generałowi ziem Kiiowskich Czyhyrynskiemu etc. staſcicie oddać.

Львовский Ставропигиальный архив, № 626.

CCXXXIV.

1663 года, 3 октября. Воззвание Львовского Ставропигиального братства къ православнымъ людямъ, съѣхавшимся на погребение умершаго митрополита, къ избранію новаго митрополита и приглашеніе провозгласить чрезъ

ѧχιος номината Львовской епархіи епископомъ ея.

Jasne w Bogu przewielebni, iasnie oswieceni, iasnie wielmožni, wielmožni, przewielebni, miłosciwi panowie, na pogrzeb zeszłego y

na electią przyszłego archipasterza metropoliey Kiiowskiey prawo—sławnego zgromadzeni, nam wielce miłosciwi panowie!

Żałosne treny w sercach naszych po zesciu z tego swiata świętey pamięci iego mości oyca metropolyty Kiiowskiego, archipasterza naszego, zostając codzienną, nam intonującą commemoratią, abyśmy iako za żywota w synowskiey przeciwko onemu nie ustawali powolności, tak y defuncto ostatnią wyswiadczyć mogli usługę: pewną tedy mając wiadomość o terminie tak exequiarum zeszłemu, iako też y electionis przyszłego, da Bog, archipasterza auspicandarum solennitatum, lubo wszy(s)tkim nam distantia loci obecną condolentią nalezyte pijs manibus zeszłego archipasterza parentalia na mieyscu naznaczonym dopomodz, exequi nie dopuszcza, jednak intentią iusta persoluendo, życząc zmarłemu wiekuistego in terra viventium w nagrodę odważnych dla całosci prawosławia naszego fatig requiem. Insequi terrenum, z posrodku nas użylysmy pp. braci, iako też y do praesentowania chięci naszych z należytym posłuszeństwem przyszłemu, kogo caelitus dekreta Domini przez zgodne votorum ww. m. naszych wielce mościow pp. suffragia solium metropolitanskie, curam fidelium cerkwi naszej Rossyjskiej gérendi, zasiesć y mieć pro legitimo archipastore z ordinansu Swego Boskiego praedestinatum ukaże, tamże y i. m. p. nominatowi episkopiey Lwowskiey, naszemu wielce miłosciwemu panu, stolam niezmazanego characteru, władz archiebrejskiej swej dioecesiey pasterską owczarni słodkiego iarzma Christusowego, za przywilegiem iego kr. m. p. miłosciwego, sacro przymującemu ordine investituram, przez tychże pp. braci naszych gratulari cupimus, przy świętobliwej resonantiey pollicitum z nieba dedicując izzioz. A ww. m. naszym miłosciwym panom, że gloriosa copiosam za podięte prace suscepturi od P. Boga benedictionem, znakomitych cerkwi Bożey actow odprawicie functią, coronide w potomne czasy consecranda, pomyslnych pociech y wesołego pomnożenia successow w długie lata apprecamur. Nie wątpiąc, że też w. m. mm. pp. ex suo insigni ku Bractwu naszemu, zelo cerkwi Bożey uprzewileowane, zachowując instituta desiderijs nostris, które by

bracia nasi in concessu w. m. naszych mm. pp. wnosiли swe benevolentię, contestari zechciecie, o co uniżenie upraszaiąc, siebie samych z powolną usług naszych observantią w łaske w. m. mm. panom pilnie zalecamy. W. m. naszych mm. panow życzliwy y powolni słudzy Bractwo cerkwie Wniebowzięcia Przenasviętszey Panny Ставропигиумъ Lwowskie. Ze Lwowa die 3 8—bris, 1663 (roku).

Jasnie w Bogu przewielebnym, iasnie oswieconym, iasnie wielmożnym, przewielebnym, wielmożnym, miłosciwym panom, na pogrzeb zeszłego y na electią przyszłego archipasterza metropoliey Kiiowskiey prawosławnego szczęśliwie zgromadzonego, nam wielce miłosciwym panom y dobrodziejom oddać.

Львовскій Ставропигіальны архивъ, № 627.

CXXXV.

1664 года, 1 января. Пожертвование Львовского Ставропигиального братства Иерусалимскому патриарху книгами за недостаткомъ денегъ.

W zwykłym zgromadzeniu swoim pp. bracia, zgodnie per vota zgodziwszy sie, zezwolili pro eleemosyna do grobu Zbawiciela naszego świętej Jerozolomy błogosławionemu oycu patriarsze, in defectu pieniędzy gotowych, xiągami z drukarni cerkiewney brackiej assicorowac z każdego gatunku: z większych xiąg po dwudziestu, iako to: Triphologow, Evangelij, Ochtaiov, Triody Cwitnych, Psaltry, Czasosłowow wielkich, koźdeij, ut dictum est, po dwudziestu; znowu

z mniejszych, iako to: Czasosłowow małych pięcdziesiąt, Azbuk sto, które to manusulum ofiarowane y obiecane aby doszło oycow przyślanych od błogosłowionego patriarchi. Działo sie przy bytnosci pp. braci niżey podpisanych. Dnia pierwszego januarij, roku Pańskiego 1664. Day Boże szczęśliwie na nowy rok zaczynając od świętey y pobożney s. Piaty ku chwale Bożey y złudowaniu brackiemu.

Я Василій Леоновичъ.	Василій Корендовичъ.	Michał Slozka.
Іоанъ Захарковичъ, ма-	Стефанъ Лаврѣшовичъ.	Στεφανος Νεστορωβοιτζια.
лѣйший старецъ, m. p.	Imieniem r. Stephan	Γεοργης Παπιρας.
Piotr Affendik m. p.	Zwirkowicza Bazili Ko-	Ιωανος Γεωργιος (?)
	rendowicz podpisuje sie.	Αληξας Θανασας.
	Stephan Lawryszewicz	
	Mołodij,	
	Nikolaus Michalowski.	

Laudum Confraternitatis pro danda eleemosina Hierosolimam pp. ad sepulchrum Christi Domini in defectu paratae pecuniae libris varii generis in № 100 extradenda 1664 anno.

Львовский Ставропигиальный архивъ, № 628.

CCXXXVI.

1664 года, 27 марта. Письмо Аѳанасія Желиборскаго, епископа Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго, администратора Киевской митрополії, къ Львовскому Ставроигіальному братству, что онъ не могъ скоро приѣхать въ г. Львовъ, такъ какъ, возвращаясь изъ Украины, онъ долженъ былъ посѣтить каѳедры въ Каменцѣ и Галичѣ и поклониться умѣршей матери, но теперь надѣется приѣхать въ цвѣтную субботу, т. е. 2 апрѣля, и просить братство встрѣтить его достойнымъ образомъ.

Athanazy Źeliborski, z łaſki Bożey episkop Lwowski, Halicki y Kamienca Podolskiego, administrator metropoliey Kiiowskiey, Halickiey y wszy(s)tkiey Rusi.

Z woli y błogosławieństwa Bożego przyjawszy urząd episkopski, na tym nam należało, abyśmy quam occuratissime w porządek cerkiewny, zwaniu wielce pożyteczny, weyzrzeli, powracając tedy z Ukrainy, że nam, nie z drogi zdało się uiscec niektórych miast odprawić, osobliwie w Kamiencu Podolskim y w Haliczu, potrzebną katedr y owieczek naszych conspectią, zabawić sie przyszło, że tak przedką bytnością naszą w. mościow, nam w Duchu S. miłych synow, oglądać nie mogliśmy, gdy nas do tego y żal z odesciaż tego swiata, rodzicielki naszey tu powabiwszy occupavit, postanowilismy, iednak, y tym pisaniem upewniamy do katedry naszey Lwowskiey favente Domino w sobote przyszłą kwietną szczęśliwego przyjazdu naszego investituram, na ktory czas y w. mosciow, abyście nam praesentią swoją tey dopomogli tam auspicatley, wielce upraszczamy. Dziękując w. mosciow y za przysłanie przez pana Koređowicza manusculum, mile one acceptując, naszym zawdzięczać archiereyskim w. mościow wszystkim winni iestesmy błogosławieństwem, które y na ten czas przeposyłamy, życząc dobrego zdrowia y wszelakich od Pana Boga pociech, iako w. mosciowcale uprzeymy w Duchu S. pasterz Atha-

nazy Želiborsky, episkop Lwowski, Halicki y Kamiencza Podolskiego,
administrator metropoliey Kiiowskiey, Halickiey y wszy(s)tkiey
Rusi m. p.

Datum w Rudnikach, die 27 marcij v. s., 1664 anno.

Ich mościom panom Bractwu cerkwie Wniebowzięcia Przenay-
świętszey Panny Lwowskiemu nam w Duchu S. uprzeymie miłym
synom.

M. II.

Львовский Ставропигиальный архивъ, № 631.

CCXXXVII.

1666 года, 3 мая. Аѳанасій Желиборскій, епископъ Львовскій, Галицкій
и Каменецъ-Подольскій, подтверждаетъ всѣ права Львовскаго Ставро-
пигіального братства.

Аѳанасій Желиборскій, милостію Божією епископъ Лвовскій,
Галицький и Каменца Подолскаго, администраторъ метрополії
Кіевской и Галицкое и всея Росіи.

Вѣдомо всѣмъ обще и кождому зособна тымъ писаніемъ на-
шимъ теразъ и въ потомные лѣта, на вѣчные часы, кому о том
зدارится вѣдати, чинимо, ижъ мы, яко благодатію всесилнаго Бога
и Господа нашего Іисуса Христа, пораднымъ, единомыслнымъ и
згоднымъ голосомъ, такъ чину духовного, яко сана шляхецкаго и
благочестивыхъ братій брацтва крестоноснаго церкви славнаго Успе-

нія Пресвятыя Богородиця и Приснодѣвы Марія Лвовскаго и иныхъ брацтвъ церквей Лвовскихъ людей православныхъ, сопед-
шеся во святый храмъ святого великомученика и побѣдоносца
Іисуса Христова Георгія, за призваніемъ Святого и Животворя-
щаго Духа избранными во сей чинъ и степень архіерейской за
привилеемъ наяснѣйшаго Іоанна - Казимира, короля его милости
Полскаго, намъ тера兹ъ щасливѣ папуючого, благословеніемъ же и
рукоположеніемъ православныхъ bogolюбивыхъ Восточныя церкви
епископовъ, по правилу святыхъ Богоносныхъ отецъ и учителей
вселенскихъ освященными и поставленными зоставше. Охотне до
сего дѣла доброго умыслъ и силы наши намѣрилисмо и всѣ мысли
привели, abyсмо з повинности тое исполнили и совершили, што
ку благостоянію и благолѣпію святыхъ божественныхъ церквей
быти может. Вся бовѣмъ по чину благообразная бывають, послѣ-
дуючи-же и антепесором нашимъ, прежде насъ бывшимъ, в Богу
преставлшимъ епископомъ богоспасаемыхъ градовъ: Лвова, Гали-
ча и Каменца Подолскаго, яко они святобливе всѣ права, при-
вилея, фунъдаціи, артикулы, ексъземиты, звычаи, от святѣйшихъ
вселенскихъ патріарховъ Константинопольскихъ на Ставропигію
церкви Лвовской Успенія Пресвятои Богородицы брацтву наданіе,
синодалне през благочестивыхъ митрополитовъ и епископовъ под-
писаніе, а през наяснѣйшихъ святой памяти королевъ Полскихъ кон-
фѣрмованіе, писомъ ствержающи, цѣло содержали и сохранили.
Особливе презрѣвшеся и в писаніи ясне превелебнаго святои па-
мяти его милости отца Арсенія Желиборскаго, Божее милости
епископа богоспасаемыхъ градовъ: Лвова, Галича и Каменца Цо-
долскаго, архимандрита Уневскаго, антепесора и брата нашего по-
плоти возлюбленного, звышреченному братцту (sic) церкви Успе-
нія Пресвятои Богородици Лвовскому в Луцку при церкви братцкої
Честнаго и Животворящаго Креста Господня року Божого ۴۷۸۳,
мѣсяца ноеврія ۲۱ дня под печатію з подпісомъ руки своєя на
содержаніе звышь намененыхъ правъ преподанномъ. Такъже и мы,
добroe дѣло и памятствующе сохранити святобливе желающе, под-

лугъ инъныхъ автезесоровъ нашихъ, епископовъ Львовскихъ, Галицкихъ и Каменца Подольского, и подлугъ писанія особливои асекурації помененнаго святой памяти его милости отца Арсенія, епископа, брата нашего роженаго, въ Луцку, якоже пред реклихмо, томужъ братцту Львовскому церкве Успенія Пресвятыя Богородицы даннои, якобы зде от слова до слова вписаная была, асекуруемъ и обещуемъ спокойне вшелякіе права, привилея, наданя, артикулы и ексъземпта, от святѣйшихъ вселенскихъ патріарховъ Константинопольскихъ на Ставропигію церкве Львовской Успенія Пресвятыя Богородица и брацту тому же церкве, теразъ и напотомъ будучому, старожитне паданіе, синодами през благочестивыхъ Восточной церкви митрополитовъ и епископовъ подписаніе, а от наяснѣйшихъ королевъ Польскихъ стверженіе, тримати и во всѣхъ пунъктахъ и кляезурахъ, там описанныхъ, заховати и в нивчомъ през насъ и през никого не нарушити до скончанія житія нашего обещуючи; же и по насъ будучіе епископы Львовскіе тоежъ все помененому брацту церкве Успенія Пресвятои Богородици Львовскому цѣло благословенія рад от Христа Бога и многолѣтнаго нашои епископии житія сохранят и содеръжать. А для упевпеня выжеи описанныхъ рукою власною при печати пашои подписуемся. Писанъ во Львовѣ, при церкви святого великомученика и побѣдоносца Іисуса Христова Георгія катедралнои, дня третаго мѣсяца мая, лѣта Господня от воплощенія Іисуса Христова ~~1666~~. Аѳанасій Желиборскій, епископъ Львовскій, Галицкій и Каменца Подольского, адмѣністраторъ метрополіи Кіевъскои, Галицкои и всея РОСІИ, рукою власною.

М. II.

На оборотѣ листа: № 24. Athanasij Želiborsky, episkop Ruth. Leopol. confirmatio privilegiorum Confraternitatis, anno 1666, die 3 maij Leopoli. Jego moſci Athanazego Želiborskiego, episkopa Lwowskiego, assecuratio bractwu cerkwie Lwowskiey 1666.

Львовский Ставропигіальныи архивъ, № 637.

CCXXXVIII.

1666 года, 7 сентября. Письмо Антонія Винницкаго, митрополита Кіевскаго и Галицкаго, къ Львовскому Ставропигіальному братству относительно обращенія братства къ православнымъ людямъ, съѣхавшимся на сеймикъ въ Вишню, объ избраніи новаго епископа на Львовскую каѳедру по смерти Аѳанасія Желиборскаго.

Antoni Winnicki, z Bożej łasky archiepiskop, metropolit Kiiowski, Halicki y wszystkier Rusi, administrator episkopiey Przemyskiej, prawosławnemu bractwu Lwowskemu Boże y nasze blogosławienstwo!

Lubo na smierć niebozeczyka s. pamięci iego mości o. Athanazego Źeliborskiego, episkopa Lwowskiego, brata nieodziałowanego y сослужителя naszego, z tego iednego szczególnego respectu, że inszych za żalem non adventu, bo excellens scusibile, iako insze słatsze tlumi seu sibilia, tali same laedit seu sonum, wiele obulewam. A to że nam P. Naywyszszы, kiedy. мало, do tych y pilnych odbiera, jednak iż sie tak onego dispositiey, który przez przeciwnie (abyśmy podobno swemu nie przyznawali staraniu) całość naszą operatur szrodki, podobało, za oycowską podziękowawszy prowidentią, ten czas, który byśmy humano connaturali na lamenta o oacać mieli, ale i Hekubus fata non veniunt na należyty cerkwi Bożey w·poruszeniu tak zwinnego oney siłami podpory obmyslenie, umyslilismy, iakoz è vesti probō res muram ich mościem, pany bracią, na seymik Wiszenski teraz zpromadzonymi, o obronie osierociały tey episkopiey y do tey že samey succedanej electiey listownie, quantum vicaria może litera, tractowalismy, obmysliwszy w episkopiey przez zlecenie należytego dozoru w. o. Josephu Komarzenskiemu do czasu electiey succedanei, abo do dalszej declaratiey naszey, ieżeli by faceret o. Joseph porządek. Jednak, że złączone siły agunt fortius wasz mościow, iako synom osierociałym tey episkopiey, incumbit, abyście do ich mościow pp.

braciey na seymik terazniejszy (co o sine singulari rozumiem być jurisidentią zgromadzonych) gorącą wniesli instantią, a wczesnie, ni sie seymik skonczy, iako by tak radą, iako y pomocą tey episkopiey adesse raczyli, iako ci, na których promociey cerkwi naszej całość plurimum (ex parte constat Roberto) zależy, mając ych vocem activam et passivam. Co abyście w. m. m. pp. za doysciem tego listu maturare raczyli, iako pastersko sollicituię, iak въ благоспѣщество, archicreyskie przeposyłam błogosławienstwo. W. mosciąw m. pp. życzliwy w Duchu S. pasterz Antoni metropolit m. p. W Urozu 1666, 7—bris 7 die.

Prawosławnemu Lwowskiemu Bractwu pod tytułem Wniebowzięcia Naswiętszej Panuy Bogorodice, a naszym y s. patriarchy Constantynopolskiego błogosławienstwem y protectią zostającemu osobliwy nam w Duchu S. naymilszym synom.

Печать, кото-
рого запечат-
тано было
письмо.

Львовский Ставропигиальный архив, № 638.

CCXXXIX.

1666 года. Универсалъ Антонія Винницкаго, митрополита Киевскаго и Галицкаго къ духовнымъ и свѣтскимъ людямъ Львовской епископіи относительно избранія кандидатовъ на эту епископію и представлениія имъ королю одного изъ нихъ для утвержденія; если бы, однако, избраніе не состоялось, то просить Львовскую капитулу извѣстить его-митрополита какъ можно скорѣе чрезъ Сильвестра Ивановскаго, игумена Лисницкаго, чтобы онъ—митрополитъ могъ разослать новые универсалы.

Antoni Winnicki, z Bożey Łaski archiepiskop, metropolit Kiiowski, Halicki y wszystkieu Rusi, administrator episkopiey Przemyskiey.

Przywielebney kapitule Lwowskiey y wszystkim duchownym y swieckim episkopiey tey prawosławney stanom, łaska y pokoy od Boga wszechmogącego, a nasze archiereyskie błogosławienstwo.

Tak cerkwi Bożey potrzebe, iako y mego urzędu obligatio, po mnie to wyciągaję, aby całe o tey osierocialey episkopiey Lwowskiey miał staranie, poki Pan Naywyszsz per libera w. mm. pp. suffragia nie obmyśli iey pasterza. Zaczym lubo wszystkie dioce siey tey stany ad actum electionis universały memi obwiesciłem, jednak aby ten act iako nayprzystojniewy mógł sie odprawić z pochwałą Bożą y pozytkami cerkwi Jego świętey, osobliwie w. mm. panow upraszam, abyscie, invocato Divinae pietatis auxilio, zgodnie w miłości contradicie y respecty priwatne na stronę uchyliwszy, i ospolite cerkwi Bożey dobro ante omnia mając przed oczyma, takowych obierali candidatow, ktorych non caro et sanguis, ale Ducha S. ductus persuadować będzie, a obrawszy, mnie o nich per more et iure oznaymili, z ktorych by jednego iego królewskiey mości praesentowały. Jeżeli by zaś dla krotkosci czasu debita praw iey nie mogła być frequentia, consullum mi sie być zdaje, abyscie w. m. m. pp. spłnic o inszym wcześniejszym electiey terminie między sobą po-

stanowiszy, mnie o nim przez w. o. Sylwestra Iwanowskiego, i humena Lisnickiego, znać dawali, żebym powtórnie, iako nayprzedzey, mógł roskazać wydać universały. Za ty te negotium ecclesiae y w. m. wszystkich Panu Bogu poruczając y powtore przy osobliwych archiereyskich modłach Eo nomine pasterskie przesyłam błogosławienstwo. W. mosciow mm. pp. życliwy pasterz, bogomodlca y sługa Antoni Winnicki, metropolita Kiiowski, e(piskopiey) P(rzemyśkiew), S(amborskiey) a(dministrator), m. p. W Urożu 1666.

Przewielebney kapitule Lwowskieu y wszystkim prawosławnym duchownym y świeckim episkopiey Lwowskieu stanom, mnie w Duchu S. najmilszym synom, w pilne oddanie. Печать.

Печать.

Львовский Ставропигиальный архивъ, № 639.

CCXL.

1667 года, 5 апрѣля. Письмо Антонія Винницкаго, митрополита Кіевскаго, къ Львовскому Ставропигіальному братству о томъ, что какой-то Шумлянскій противъ всякаго права, „сфабриковавши“ себѣ избраніе, безъ представленія его-митрополита хлопочетъ у короля о привилегіи на Львовскую епископію; но чтобы церковь въ будущемъ не потерпѣла, необходимо дѣйствовать, сговорившись, хотя благо церкви требуетъ, чтобы избраніе епископа было произведено свободно. Братство всегда было стра жею правъ церкви, теперь же преимущественно эта обязанность возлагается на него. Митрополитъ просить братство извѣщать его обо всемъ.

Antoni Winnicki, z Bożej Łaski archiepiskop, metropolit Kiiowski, Halicki y wszystkieu Rusi, Przemyskieu, Samborskieu, Lwow-

skiey, Kamienca Podolskiego y archimandryey Uniowskiey administrator.

Prawosławnemu Bractwu Lwowskiemu łaska Boża obfita, po koy y nasze zwykłe archiereyskie błogosławienstwo! Swieży u nas rumor spargi począł, iako by ktoś aspecificice p. Szumlanski clandestinam gdzieś contra ius et fas ufabrikowawszy sobie electionem, vigure onę bez mojej praesenty o przywilej u dworu stara sie. Wprawdzie non novi hominis qualitates, ale chocz by quam optime qualificatum subiectum było, aby szkodliwej cerkwi Bożej na potomne czasy nie zostawić sequele, serio principijs obstare, zda się. Ja pro eius, quo fungor officij ratione, agere gotowem agenda, non privati studio commodi, bo electionis terminum złożyć gotowem z ich mościami pp. obywatełami y w. mościami m. pp., namowiwszy sie. Ale bono ecclesiae publico consulendo, aby episcopus seruatis de iure utroque et antiqua consuetudine seruandis per libera fratrum suffragia (co u nas iedyne integritatis ecclesiasticae fundatum) był obrany. A że też w. mość m. pp. vigiles zawsze na tym, iako praesidiarij Stauropigij privilegio custodes wstawali, przeto y teraz w tey mierze ecclesiasticam w. m. m. pp. committo integritatem et per amorem eius obligo, aby vice serio, co by ieno kolwiek prawom naszym praejudicaret, zabiegali, y mnie o wszystkim znać dawali, y o tym też, ieżeli ten p. Szumlanski iaką kolwiek miał do w. m. relatię, y ieżeli choć dla wyrozumienia (ut passim w takowym procederze dziać sie zwykło) ad intentionem suam consilium żądał, otrzymał, oznajmić raczyli, nim mi, da Pan Bog, w dobrym zdrowiu zaraz po świętach obszerniejszą mieć conferią, y powtore tedy o zyczliwości ze mną in rem ecclesiae żądając w. m. correspondentię. Archiereyskie nasze przesyłamy błogosławienstwo w. m. m. pp. życzliwy pasterz bogomodlca Antoni Winnicki), metropolita Kiiowski, e(piskop) P(rzemiski), L(wowski), archimandryey U(niowskiey) administrator).

Prawosławnemu Bractwu Lwowskemu pod tytułem Wniebowzięcia Naswiętszej Panny zostaiącemu, nam w Duchu S. naymilszym synom w pilne oddanie.

Печать ко-
торою запеч.
письмо.

Львовский Ставропигиальный архив, № 640.

CCXLI.

1667 года, 10 августа. Письмо Львовского Ставропигиального братства къ Антонію Винницкому, митрополиту Киевскому, относительно избранія епископа Львовского.

Jasnie przewielebny mości oycze archiepiskopie, metropolito Kiiowski, nam wielce miłosciwy panie y w Duchu Świętym archipasterzu!

Wyswiadczyć nas mogą iawne dowody, žes my godność w(asz) m(ość) n(am) m(iłosciwego) pana w przełożenstwie cerkwie Bożej wysoce poważali y iako do nayblitszego pasterza po zesciu s. pamięci iego mości oyca episkopa Lwowskiego, iako członki, w jedno złączając ciało, udawalismy się wczesnie, aby niewczesne naleganie iakie nie było z oprzykrzeniem, chcąc w tym uczynek y usługowanie wypełnić, zdrowey u w(asz) mość n(am) m(iłosciwego) pana zabiegalismy rady y pomocy, aby ta dioecesia długo w osieroceniu bez pasterza nie zostawała, ale z obranego, iako nayprzedzey, cieszyć się mogła candidata. Toc poczuwalismy się w tym, nie

u. I, т. 10.

41

chcąc przez s(z)pary na to patrzyć, co miało być ku pożytkowi y zbudowaniu przez zgodę y miłość, kтора iest pomnożeniem wszy(s)t-kiego. Błagalismy y Pana Naywyzszego, iako y teraz w modłach naszych nie ustawamy, aby takowe przedsiewzięcie nasze, iako do nayszczęsiwszego skutku przyść mogło, y stąd żadnego, żeby się co przez nas przeciwnego działać miało, nie mamy skrupuły, bo y na ten czas życzymy z wolney electiey tey dioecesiey mieć postanowionego episkopa. Znousilismy się w tym teraz wedle woli w. m. n. m. pana y z iego m. panem starostą Bracławskim, iako znamienitym cerkwie prawosławnej synem. Toz iego m. n. m. pana zdanie, aby się zabiezc mogło ku powstaniu tego, iesli się co naruszzonego być zda, przez srodkı zgodne do uspokojenia, y zyczylibysmy nie tak przez pisanie, iako raczey oczewiscie w. m. n. m. pana szerzey poufale w tym miec umowę, gdy by cdległość mieysca pozwolila, zbiegając y w potomne czasy całość praw y zwyczaiow cerkwie naszej zachować. A przy tym powolne usługi nasze łasce w. m. n. m. pana y błogosłowienstwu archiereyskiemu pilnie zalecamy. Przew. wsz. naszego miłosciwego pana w Duchu S. archipasterza życzliwi y powolni służdy bractwo Stauropigion cerkwie Wniebowzięcia Naswiętszej Panny Lwowskiej. Data we Lwowie 10 augusta, 1667 (roku).

Jasnie przewielebnemu iego m. oycu Antoniemu Winnickiemu z Łaski Bożey archiepiskopowi, metropolicie Kiiowskemu, Halickiemu y Kamiencu Podolskiego, Lwowskiet, Przemyskiet episkopiey y archimandriey Uniowskiey administratorowi, nam wielce miłosciwemu panu, w Duchu Świętym archipasterzowi.

На оборотъ полулистъ: Copia listu do iego mości oyca metropoly Kiiowskiego od ich mm. pp. braci Lwowskich.

CCXLII.

1667 года, 15 ноября. Судебное дѣло между наслѣдниками Михаила Слезки и Львовскимъ Ставропигіальнымъ братствомъ относительно права печатанія русскихъ и церковно-славянскихъ книгъ.

Actum Leopoli, feria quarta ante festum sanctae Helizabethae electae viduae proxima, anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo septimo.

Coram officio praesenti consulari Leopoliensi comparentes personaliter famati Stephanus Lawryszewicz, Ioannes Laszkowski caeterique Confraternitatis Assumptionis in coelum Beatissimae Mariae Virginis ecclesiam ritus graeci, hic in civitate existentes, erectae seniores, cives Leopolienses, relationem famuli eiusdem officij de legitima famatorum Stephani Lawryszewicz alias Pawłowicz atque Nicolai Dymitrowicz, civium Leopoliensium, uti et tanquam famati olim Michaelis Slozka, typographi, civis Leopoliensis, successorum adicitatione fieri postulaverunt. Et in continentि coram eodem officio comparens personaliter providus Franciscus Wolski, famulus officij praesentis iuratae in vim suaे verae ac fidelis ubivis facientis relationis palam et libere recognovit: quia ille ad instantiam supra fatorum praedictae Confraternitatis seniorum: famatum Nicolaum Dymitrowicz vocaliter ad officium praesens, legitimate domi ipsius per ventum citavit, famatum vero Stephanum Lawryszewicz alias Pawłowicz non per venit, nihilominus eundem, de termino obdestinavit. Qua de re praesens ipsius relatio.

Post factam autem famuli suprascripti relationem, cum ijdem citati voce eiusdem famuli ad comparendum aclamarentur, comparuit famatus Dymitrowicz, atque famata Barbara Slozczanka, praedicti famati Stephani Lawryszewicz cōsors, in quorum praesentia actores per ministeriale regni generalem providum Jacobum Daszyński obtulerunt mandatum sacrae regiae maiestatis, ratione intro-

contentorum, è minori regni cancellaria emanatum, manu sacrae regiae maiestatis subscriptum et sigillo regni communitum, sanum, saluum et illaesum, omnique suspicionis nota vacuum, praesens idem mandatum sacrae regiae maiestatis suscipi, legi et publicari. Cuius quidem s. r. maiestatis manu dati tenor et contextus verborum sequitur eius modi.

Tenor mandati sacrae regiae maiestatis: Ioannes—Cazimirus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitia, Livonie, Smolensciae Czerniechoviaeque, nec non Sueccorum, Gotorum Vandalorumque haereditarius rex. Nobilibus et spectabilibus, proconsuli, consulibus, advocate et scabinis, totique Magistratui civitatis nostrae Leopoliensis, fideliter nobis dilectis, gratiam nostram regiam nobiles et spectabiles fideliter nobis dilecti. Expositum est nobis nomine et ex parte Confraternitatis ritus graeci Leopoliensis, ad ecclesiam Assumptionis Gloriosissimae in coelum Virginis Mariae fundatae, famatos Nicolaum Dymitrowicz et Stephanum Lawryszewicz, alias Pawłowicz, famati olim Michaelis Slozka, incolae Leopoliensis, generos et successores, eo audaciae et temeritatis progressos esse, quod cum ipsi, licet, se obligaverint et obstrinxerint, omnia dictae Confraternitatis iura, privilegia et articulos, uti confratres obstricare, in nulloque laedere ac vislare; horum nihilominus immemores facti, in contrarium corundem iurium et privilegiorum praetactae Confraternitati, a praedecessoribus nostris pro mandandis et imprimendis typo sclavonicis seu ruthe-nicis libris concessionum, et a nobis benigne sub felici coronatione nostra confirmatorum, sub praetextu quorumdam rescriptorum, ad male narrata e cancellaria nostra per dictum Slozka obtentorum, iam cum persona illius extinctorum, privato quodam motu suo, in praeiudicium ac damnum praetactae ecclesiae suaequae Confraternitatis, per adhibitas personas libros idiomate sclavonico seu ruthe-nico typis imprimere, illosque Leopoli et alijs in locis divendere et commodum ex inde proveniens, in usum suum privatum convertere, typographiam vero dictae Confraternitatis per id extricare audent.

et persumunt. Quia vero iuribus, privilegijs diplomaticisque cautum est, ne quispiam typographus in civitate nostra Leopoliensi libros practactos, idiomate sclavonico seu ruthenico, vel scripta aliqua, sub praetextu alicuius privilegij a nobis impetrati, in praeiudicium memoratae Confraternitatis, imprimere sibi licentiam usurpare et arrogare sub ammissione a se impressorum librorum et alijs poenis edicendis praesumat, eoque considerato, quod praetacta Confraternitas, in defectu aliorum proventuum, ex impressione in officina typographiae suaे talium librorum divenditioneque illorum personas spirituales, in praetacta ecclesia sacra peragentes, sustentet, et alijs necessitatibus ac ornamentiis eiusdem ecclesiae suaе ac xenodochij sui pauperum egestati provideat et procuret. Proinde nos, praeccludendo viam temerario ausui dictorum Dymitrowicz et Pawlowicz, inter se affinium ipsorum et aliorum successorum praefati Sloska, indemnitatique, ne quidpiam in contrarium iurum ac immunitatibus dictae Confraternitatis et ecclesiae ipsius, lege publica suffultis agatur, ex plenitudine maiestatis nostrae praecavendo, patrocinandum esse duximus, prout patrocinamur: quatenus fidelitates vestrae, visis ac lectis hisce literis nostris, ad primam instantiam memoratae Confraternitatis, vel illius seniorum, serio iniungant et animadvertant, ne praedicti Nicolaus Dymitrowicz et Stephanus Lawryszewicz alias Pawlowiez aliquique successores dicti Michaelis Sloska per se, seu quasvis alias personas a publicatione praesentes, citra moram et sine quovis strepitu iuris protelationibus et procrastinationibus praetactos libros ediomate sclavonico seu ruthenico suppressum typis mandare, seu amplius imprimere impressosque ducendere et distrahere Leopoli, et ubivis locorum audeant, nullo modo imprimant, nec ducendant, mandamus ac praecipimus: idque sub ammissione et confisctione eorundem librorum, per eosdem successores et dictum Sloska impressorum, et aliis poenis contra illos statuendis, prout et hos vigore praesentium, eam impressionem inhibemus. Jura vero et privilegia dictae Confraternitatis sana, salua et illaesa habere et ab omnibus haberi et observari volentes decla-

ramus. Scius fidelitates vestrae pro debito officiorum suorum et gratia nostra regia non facturae. Datum Cracoviae, die tertia mensis octobris, anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo septimo, regnum nostrorum Poloniae decimo anno, Sueciae vigesimo anno. Ioannes-Casimirus rex. Locus sigilli minoris cancellariae regni. Stanislaus de Lipce Lipski, regens cancellariae regni.

Tandem actores post publicationem praeinserti sacrae maiestatis mandati petierunt, vigore contentorum eiusdem inhiberi citatis, quatenus libros idiomate sclavonico et ruthenico in officina sua typographica typis mandare et imprimere et impressos divendere non audeant, nec praesumant.

Porro citati dilationem super proloquutorem concedi sibi postulaverunt. Et officium praesens consulare Leopoliense susceptis cum ea, qua par est et decet reverentia mandati sacrae regiae maiestatis, literis, quoniam citati, uti iuris ignari super prolocutorem provocant et dilationem sibi ad assumendum eundem dari afferant, dilatio autem super proloquutorem est privilegiata et de iure concessibilis, proinde nihil derogando eidem sacrae regiae maiestatis mandato, expeditam super proloquutorum dilationem ad proximum citatis concessit decreti sui vigore. Et hic subinde actores contra citatas ratione damnorum et litis impensarum atque aliarum prae-tensionum protestati sunt.

Actum Leopoli sabbatio ipso die festi sanctae Helizabethae electae viduae, anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo septimo, adveniente termino praesenti statuendi per partem citatam successores, nimirum olim famati Michaelis Slozka, typographi, ci-vis Leopoliensis, proloquutoris, haec eadem pars citata, statuto eodem proloquutore, famato Samuele Lezayski causarum civilium Leopoliens. ferendario iurato, ante omnia praemissa solenni contra partem actoream protestatione, ratione suarum prae-tensionum et iniuriarum, prout eandem protestationem, in scripto exhibituram se obtulit, verum eandem non produxit, quo nomine cancellaria de diligentia sua protestata est, suscepto cum ea, qua par est et decet

reverentia, praeinserto sacrae regiae maiestatis mandato intulit, że inhibicya, o ktorą pars actorea prosi, nastąpic nie może: albowiem maią dawniejsze prawa, iako to serenissimi olim divae memoriae Vladislai Quarti et ad praesens feliciter nobis regnantis Ioannis Casimiri regum Poloniae, quae privilegia sacrae regiae maiestatis originalia et quidem primum de data Varsaviae die trigesima mensis decembris, anno Domini millesimo sexcentesimo trigesimo octavo, alterum vero de data Cracoviae, in comitijs felicis coronationis sacrae regiae maiestatis, die vigesima mensis ianuarij, anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo nono reproduxit; quorum quidem privilegiorum tenor sequitur eius modi.

Tenor privilegij unius: Vladislaus Quartus.... *u manz dālne,*
c.m. cmp. 178—180.

Tenor privilegij alterius: Ioannes Casimirus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniae, Smolensiae Czerniechoviaeque, nec non Sueccorum, Gottorum Vandolorumque haereditarius rex. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis, exhibitas nobis esse literas parchmentaeas per serenissimum olim divae memoriae Vladislaum Quartum, fratrem nostrum desideratissimum, famato Michaeli Slozka, super officinam typographariam datas, suggillo regni maiorii pensili communitas, quarum tenor sequitur talis: Vladislaus Quartus.... *u manz dālne, c.m. cmp. 178—180.* Supplicatumque nobis nomine eiusdem famati Slozka, quatenus literas praeinsertas approbare et confirmare dignaremur. Nos itaque supplicationi eius benigne annuentes, visis literis eisdem authenticis sanis, saluis et illaesis, omnique suspicionis nota parentibus, literas praeinsertas in omnibus punctis, clausulis, articulis, ligamentis approbandas, confirmandas et ratificandas esse duximus, prout praesentibus approbamus et confirmamus, eundemque Slozka circa usum praefatae officinae typographiae conservamus, ad vitae ipsius tempora non obstantibus quibusvis Confraternitatibus et monopolis. In quantum tamen iuris est, in quorum fidem praesentes

manus nostras subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Cracoviae, in comitijs felicis coronationis nostrarę, die vigesima mensis ianuarij, anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo nono, regnorum nostrorum Poloniae et Sueciae primo anno. Ioannes-Casimirus rex. Locus sigilli pensilis maioris cancellariae regni.

Produxit quoque haec eadem pars actorea literas pargamenes protectionis et sencitoratus illustrissimorum loci ordinariorum Leopoliens. nimirum illustrissimi et reverendissimi olim Nicolai Krosnowski, atque Stanislai à Grochowiec Grochowski, quarum itidem series verborum sequitur estque eiusmodi.

Tenor literarum: Mikołay Krosnowski, z Bożey Łaski arcybiskup Lwowski, opat Czerwinski, wiadomo czyniemy, komu to wiedziec należy: iż mając zaleconego pana Michała Slozkę sposobnego y w nauce drukarskiey biegłego typographa, wiedząc dobrze, że się może zejsc na usługę kościoła Bożego y ozdobę miasta tego, oraz y potrzebę duchowienstwa y archidiecezyey wszy(s)tkiey Lwowskiey, onego pod protekcją iurysdykcyey naszej wziąwszy, za typografa naszego przyielismy y przy druku starodawnym onego zostawili, dając mu własność zwyczajną, aby ni od kogo nie miał żadney preddyicyey y tylko do iurisdikcyey naszej (zachowując wcale dekret króla iego mości, iemu należący) nalezał. Na to mu dla lepszej pewności pisanie przy pieczęci z podpisem ręki naszej dałismy. Dan we Lwowie dnia czternastego miesiąca nowembra roku Pańskiego tysiąc szescset czterdziestego piątego. Mikołay Krosnowski, arcybiskup Lwowski, locus sigilli pensilis.

Tenor literarum: Stanisław Grochowiec, arcybiskup Lwowski, opat Sieczechowski, wiadomo czynię, komu to wiedziec należy, wszem wobec y kazdemu z osobna. Iż upatrzywszy sposobność y biegłość w panu Michale Slozce nauki drukarskiey ku potrzebie kościoła Bożego, a ozdobie miasta tego y zachowaniu pism, potomności potrzebnych, onego pod protekcją kościelną wziąwszy, załugę rekodajnego przyiałem y przy druku typografem pisac się moim pozwoliłem. Zaczym aby ni od kogo nie miał żadney

prepedyey, na to mu dla lepszey pewności pisanie przy pieczęci z podpisem ręki moiej dałem we Lwowie piątego dnia sierpnia, roku Panskiego tysiącznego szescsetnego trzydziestego osmego. Stanisław Grochowski, arcybiskup Lwowski. Locus sigilli pensilis.

Tandem post productionem praeinsertorum privilegiorum petij eadem pars citata se circa usum impraessionis librorum idiomate, uti p̄raemissum est sclavonico et ruthenico conseruari.

Ex adverso actores non intrando in aliquam controversiam, quoniam recens mandatum sacrae regiae maiestatis od officium prae-sens e cancellaria regni emanatum intercedit, quo iniunctum est, quatenus ab impraessione librorum citati obstineant, proinde inhiberi ijsdem, ne audeant ac praesumant amplius imprimere eiusmodi libros postulaverunt. Et officium prae-sens consulare Leopoliense, quoniam in causa prae-senti rescripta sacrae regiae maiestatis ab utrinque intercedunt: cuius vero est condere eius et interpraetari proinde causam eandem, uti in concurrrentia rescriptorum sacrae regiae maiestatis ad iudicia sacrae regiae maiestatis pro cognitione remittendum esse duxit, prout et remisit, terminumque continuandum eiusdem causae sex septimanarum spatium praefixit et assignavit, praefigitque et assignat decreti sui virtute.

A quo remissae decreto Confraternitas ritus graeci ad iudicia sacrae regiae maiestatis appellavit. Cuius appellationi officium prae-sens reverenter cum praefixione termini ut supra viva voce detulit. Et in continent haec eadem Confraternitas ratione damnorum et litis impensarum protestata est. In cuius rei fidem sigillum officij consularis Leopoliensis prae-sentibus est appressum.

Mathias Kuczankowicz, iuris utriusque doctor, civitatis Leo- M. II. poliensis notarius.

Ex actis officij consularis Leopoliensis.

Processus inter successores Michaelis Slozka et Confraternitatem ritus graeci ad ecclesiam Assumptionis in coelum B(eatissimae) M(ariae) Virginis Leopoliensis 1667.

Львовский Ставропигиальный архивъ, № 646.

CCXLIII.

1668 года, 12 апрѣля. Письмо Львовскаго Ставропигіального братства къ старостѣ Брацлавскому Тетерѣ съ просьбою защитить его въ столь тяжелое время.

Wielmożny, m(iłosciwy) p(anie), starosta Bracławski, nasz wielce miłosciwy panie y bracie!

W iakich obrotach zostaiemy, opponując sie, przy prawach et libertates cerkwi Bożey służących, constat w. m.m. panu, albowiem sam w. m. pan z początku praecavendae indemnitati solidam impownałeś curam do uspokojenia wynikających paraxismow, które im daley, tym barzey w zawodach y w zawziętosci swoiej praecipitanter rozszyrzyli sie, co nova iura canonica, ac legem publicam, będąc wszystkie cardinalia opuszczone, nawet y samey consecratiey episcopalney praeliminarium statum z urąganiem y spodziwienie a postronnych narodów ludzi z...lantium, in religione orthodoxa, a barzey obywatelow naszych provincialnych. Więc iako kozda rzecz nie na fundamencie operata, nie tylko iey datur causa, ale nec terminus, nec locus, tak sprawa wielebnego oyca Szumlanskiego, per praecipitantięm postępkow iego, iako ab initio nulla była, tak tractu temporis convalescere nequidquam. My zas, in nexu solennitates praw naszych et libertates sponsae Christi obserwując, w krazech takowych milezec niepodobna, ale ad sananda haec vulnera do w. m.m. pana y brata diriguimy nasze postulata, prosząc uniżenie, aby authoritate w. m. m. pana inhibitoriae od dworu k. m. przeciwko wielebnemu oycu Szumlanskiemu wydane były, praecidendo cursum onego, attribuowania sobie urzędow iakich kolwiek y w iurysdictiey duchowney rozszerzenia sie, poki i. k. m. p. n. miłosciwy cale to negotium nie osądzi, y te sprawę y desideria nasze in sinum protectiey w. m. m. pana oddawszy, wyglądamy, wyglądamy predkity(sic)od w. m. m. pana zaszczytow declaratiey, które-

mu usługi nasze braterskie powolne nieodmienney łasce zaleciwszy, zostaiemy w. m. m. p. we wszem w Chrystusie zyczliwi bracia Bractwo Stawropigiej miasta Lwowa. W Lwowie die 12 aprilis, 1668 (anno).

Copia listu do i. m. p. Tetery.

Львовский Ставропигиальный архив, № 647.

CCXLIV.

1668 года, 12 апрѣля. Протестація Гедеона Струса, архидьякона Киевскаго митрополита, противъ Іосифа Шумлянскаго, епископа Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго, который дважды мѣнялъ религію, рукоположень во епископы простыми греческими монахами не въ обыкновенномъ мѣстѣ, а въ селѣ Высоцѣ, и который произвелъ надъ нимъ— архидьякономъ насилие и оскорблениe.

Actum in castro Leopolensi feria quinta post Dominicam Conductus Paschae proxima anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo. Venerabilis Strus contra Szumlanski protestatur. Do urzedu i akt grodzkich, niniejszych, staroscinnych nizszych Lwowskich oczywiscie wielebny w Bogu ociec Gedeon Strus, zakonnik reguły sw. Bazylego, przyszedzsy, jaśnie w Bogu przewielebnego jego mości ojca Antoniego Wiñnickiego, archiepiscopa, metropoly Kiiowskiego, Halickiego i wszy(s)tkiej Rusi, episcopie Lwowskiej i archimandriej Unicowskiej, vigore privilegii sacrae regiae maiestatis administratora, archidyakon, jako pretnko z Boskiej opatrznosci z cieszkiego nieprzyacielskiego, a pra-

wie tyrańskiego więzienia wyswobodzony został i do akt niniejszych w słabości zdrowia ob concussionem przyś mogł, uroczystą żałosną s krwawymi żzami przeciwko wielebnemu ojcu Jozefowi Szumlanskiemu tanquam facti infrascripti principalem et primarium authorem, także zakonnikowi Laurentemu i ihumenowi Zadorowskemu i Pantaleonowi archidiakonowi, tudzież urodzonym i szlachetnym Alexandrowi i Konstantemu Szumlanskim, Stefanowi Wasilkowskiemu, Pawłowi Siemigiszowskiemu, Bazylemu Hołyńskiemu Maxymowi Komarnickiemu, Georgiemu Askonanowskiemu, Garnyszowi Suchodolskiemu, Wojciechowi Gostwickiemu, tum famatow Georgium Dunowicz, praedicti principales, comprincipales et complices i uczciwym Mikołajowi Ordowskemu, Ignacemu Czajkowskemu Korotkiewicz, spiwaki et alios ad praesens de nominibus et cognominibus ignotos in postea in quovis termino specificandi quaerimonium et querelam in eum modum: Iż pomieniony protestans od jaśnie w Bogu przewielebnego jego mości ojca metropoly Kijowskiego w pewnych potrebach do roznych namiesników dyecezyi Lwowskiey będąc wysłany, pace et securitate publica in discessu obezpieczony, nic przeciwnego na się spodziewając sie, ani też najmniejszej wiadomosci o przeszczonym ojcu Szumlanskim mając, który przed tem kilka niedziel do postronnego państwa Wołoskiego dla poswieszczenia, nie dufając swej zawziętości, postponował swoich prowincjalnych należących w Kororze pasterzow: archiepiskopow, metropolitów, episkopów, archimandritow i ihumenow ad extraneos episcopos, co iest canonibus synodalibus et lege publica cautum et veritum, iachał i t'm, iako honoru łaknący człowiek, gdy od gradu praeeminencyey nec praecibus, nec praecio, nec vel saltem lusu aut errore fortanam dostąpić nie mógł, bo honor fugacem prosequit vivum, fugit sequacem. Naprzod od hospodara jego mości przewielebnego metropoly Wołoskiego zasiągał pomociey na konsekracią, jakoby inanem captando, bo go hospodar jego mość polityce dla praesentiey panskier, przy którym być nie mógł konsekrowany, vacuum et inanem demisit, jako importunum zbył hospitem, dawszy mu konia, a jako one axioma jest: iż

i ab initio nullum est tractum temporis non convalescit, tak i pomieniony wiclebny ociec Szymlanski na słabym i proznym imprese swoię zasadziwszy fundamencie vix non extremo anhelando spiritu, ledwo podobne ipsum non exhasando animum, aby ieno swoie adumbrował, jako tako imprese. Osadził się asystencyą czernców greckich z Grecyei, dla pewnych excessow od świętego patryarchy Konstantynopolskiego wyklętych i, uchodziąc exekućey, zbiegłych, jako o tem listy hospodara jego mości Wołoskiego i przewielebnego oica metropoly eiusdem provinciae, testantibus zaciągnął ich, a tem przedzey mediantibus ich factionibus nie uważnym konsekracyey doskoczył mogł krokiem, lecz frustratus spe tey konsekracyey w prowincyey Wołoskioy, obserwując iego tak privates niestateczność arrogancyą i wielce considerując, że non sine causa huc adventus iego, i dla czego w koronie Polskiej nie swiecił się, bo przed tym w religiey greckiej w młodych leciech chował się i, przyszedzsy ad aetatem naturiorem, żeby smiał poważniew eandem religionem observare et inviolabiliter conservare, per personaliter nexum matrimonii przyjął i obowiązał się ad ultima vitae suae tempora w niej perseverare et benedigne eam observare, a będąc elusus spe vana proposito, w przedkim po tem czasie chcąc uchwycić per pedem episkopią Lwowską, eandem znowu fidem romanam catholicam odstąpił, odświecił, wzgardził, postposuit, contemptisit, i tam iego suppositionią niestateczności słusznie wiedząc, tytułu go przegrzałem swieszczeniem, et ratio, iż dla urzędu wiary kościoła Rzymskiego katolickiego odstąpił i ex eo respectu ztamtąd wyjachał vacuus, wyjachawszy, obrał sobie we Zwańcu, w domu narożnym, residencyą i dwaniedzielną zabawiając się teskliwą a niepotrzebną consistencią samą, ieno nadzieją ziazdu czerncow wyklętych prostych, (od których świat potaiemną i assekuracyą ręcny) gorzkość, teskliwość sobie słodząc, i posepne podziwienia się ludzkiego od siebie roznumi zabawami odbijając i odpędzając, obłoki próżne swoje imprete skonczał, a gdy pomienionemu oicu Szumlańskiemu nerwy dalszyi deerat residencyey, zasiąga sposobu suppediti-

tationis vectus, do namiestnikow uniwersały wydaie i rozsyła, zasmakowawszy mu, za uniwersałami wydanymi obedientia i observantia, iteruje znowu listy w pońcoskach, quasi iuż consecratus, aby pomienionego Szumlanskiego i czeladi jego vctualibus prowiantowali, inauguracyą honoru i godności zaczyna ab oppressione et aggravatione duchownych, świeckich i zakonnikow. Tandem nie mogąc się tych czerncow prostych, rękdajnych doczekać dwoch posłancow, gdy irrito conatu powrociło, sam confident iego ku nim wybrał się, tandem ledwie non invitatos attraxit, czyli pollicitationibus zwabił, rozumiał by był kto, że za usilnym tego confidanta, albo raczey faktora, staraniem miał w katedrze Kamienieckiej pożądane omni ex parte dostąpic consecracyey czyli execracyey, ale iako fallitus augurio spes, spes bona, saepe suo, tak też i on na umyslny zawiodł się impresie i contra iura canonica sine archiepiscopis, episcopis, archimandritis, ihumenis, provincialibus w Wysocce, we wsi, in privato et insolito loco od prostych czerncow nie w katedrze, uti in sponsa et publico loco bierze consecracyę, iako boią, iako ci profugi simplices czerncy et excommunicati od świętego patryarchy Konstantynopolskiego mieli, ktorey to ceremonię ledwie testes, a nie spectatores znayduią się, a lubo dobrze wiedział pomieniony ociec Szumlanski, że ta adumbrata albo raczey somniata ceremonia nie może od prostych, a nadto wykłetych prostych czerncow, subsistere et convalescere, i z niey takową odniesie gratitudinis thesteram, iako Midas między złotych divitias przecie, iednak, żeby sawiątości i niestateczności swej conatus contrarios wykonał, odważył się zawiątą imprezę leutinuare, a swoj wstręt i odjór iey dać i, po skonczeniu tey ceremonię, w kilka dni stamtąd ku Lwowu tenże wielebny, ociec Szumlanski cum comprincipalibus et complicibus suis powraca i, zbliżając per tractum itineris ku Lwowu, i. m. Kołomyiey przyiachał. Tamże jako prędko per praefatos complices suos o pomienionym protestancie, wielebnym ojcu archidyakonie, dowiedział się, zarazem kilkanascie osob do gospoda protestanta feria sexta post diem Cinerum proxime praeterita proxima nasłał, roz-

kazawszy onego gwałtownie wziąć i do siebie przyprowadić, który iussa mandati exequując, nie mając żadnego na osobę duchowną zakonną respektu, publicznie, iako złoczynce iakiego, przez rynek bez czapki za włosy targając, tłukąc pieściami, w kark biąc, z wielką iego zelżywością i zniewagą kapłanską i zakonną, a przy tem z wielką różnego stanu ludzi na ten czas, iako na iaki dzień zgromadzonych, a przypatrujących się podziwieniem ze wszystkiego obnażonego, do gospody iego przyprowadzieli i przed nim stawieli, przed którym protestans pomieniony laesus stanąwszy, gdy na iego pytania rozne libere (jako się w niczem być winny nie znajdował) odpowiadał, albo raczey kiedy honor i powagę iego mości oica metropolity Kiiowskiego ze żywie traktował, wolnym głosem bezpiecznie niewinność swoię przed wszy(s)tkimi, tak duchownymi, iako i świeckimi ludzmi, na ten czas zgromadzonymi, oświadczając, gdy się protestował, zarazem do więzienia wzięły i w żelazny łańcuch okowany został i przez trzy dni, bo sam tam mieszkał, w izbie przykowany do stoła był. Rzeczy protestanta wszystkie, cokolwiek mógł na ten czas mieć przy sobie, pobrać rozkazały i roznym osobom porozdawały. Naprzod oicu Laurentemu, ihumenowi Zadorowskiemu, konia valoris dwiescie złotych polskich, kulbakę valoris złotych piętnaście, uzdeczkę valoris złotych dwa.—Jasmanickiemu, swemu confidentowi, kołdrę valoris dwanaście złotych polskich, płat tuzinkowy łokci pułtora, płotnem podszyty, valoris osm złotych, skorkę czerwoną safianową valoris złotych trzy, sakwy nowe valoris złotyc cztery—te dostały się archidyakonowi iego. Nożyczki valoris złotych półtora, rękawice błękitne falendyszowe, sukienne, podszyte, sukna złotych trzy czarnego jedwabnego wereckiego łokci dwanaście, valoris złotych trzy, chustek dwie valoris złotych ieden i inne rzeczy pozabierane z tamtąd. Potem gdy już czale na episkopią Lwowską iachał, po wszystkie czasy drogi swej aż do samego Lwowa, w ścisłym i ciężkim bardzo więzieniu zostawał, naprzód we dniu na woźie skarbnym, wysoko łańcuchem przykowany, obraz w ręku Panny Najświętszej Boga rodzice przed sobą

trzymając, co było wszystkich ludzi w podziwieniu i w zgorszeniu tak dalece, że na niektórych miejscach z woza, nie mając się czego trzymać, spadać musiał, iakoż do Kryłosa iadąc, z samego brzegu zaraz z góry w rzekę, Bystrycę nazwaną, z woza spadł, gdzie wisiały za nogę pod wozem przez wszystkę rzekę w wodzie zamęczony był i aż na samym brzegu, z rzeki wylachawszy, na poły umarłego, wodą zalanego, ledwoie się dotrzywali, tarzając go po brzegu i tam i sam i naśmiewając się z niego. W nocy zaś na różnych miejscach pod wozem na zimnie, na drugich zaś w scisłych i smrodliwych miejscach, osobliwie w Sterusławicach, w chlewie między psami przez dni pięć, łańcuchem za szyję przykowany i w kajdany opasany, zostawał, i tak wszędzie po wszystkie czasy drogi swej aż do samego Lwowa w scisłem więzieniu detenus zimnem i głodem mrożono i trapiono go, że i ludziom nawiedzać i pokarmu żadnego podać nie pozwolono. To wszystko było z roznego stanu ludzi podziwieniem i pogorszeniem, i gdy by onego opatrzość Boska stamtąd, iako z rąk iakich nieprzyjacielskich, nie eliberowała, pewnie by od tak cięszkiego więzienia, głodu, chłodu, smrodu i bicia codziennego umierac musiał. Przez co prawo pospolite, iuraque canonica et ecclesiastica ac securitatem publicam wyż rzeczony ociecz Szumlanski cum comprincipalibus et complicibus suis zgwałcił i winy prawie na osobę swoię i comprincipales ac complices iego zaciagneli. O co pomieniony protestans coram actis praesentibus ratione praemisorum contra eos soleniter iterum atque iterum protestuie się i manifestuie się, ofiarując o to prawnie według należytości prawa in foro fori czynić. Salvam iednak tey protestacyey meliorationem nullionem pleno in robore sibi reservando et praecustiendo.

Львовскій Бернардинскій архивъ, кн. 1родская, т. 420,
смр. 568—573.

CCXLV.

1668 года, 23 iюля. Письмо Киевскаго митрополита Антонія Винницкаго къ Львовскому Ставропигіальному братству о слѣдующемъ: 1) твердо сохранять и отстаивать свои права, 2) о продажѣ ему вновь вышедшихъ Требниковъ, 3) о духовныхъ лицахъ, необходимыхъ братству, и 4) объ отъѣздѣ его—митрополита на сеймъ, гдѣ необходимо домогаться справедливости и сохраненія правъ церкви.

Moi wielce moście panowie y bracia! Persecutia, kтора nie tylko cerkiew Bożą, ale y synow iey prawowiernych uciąża, nie chciezcic ią w. mm. panowie moleste ferre, y dalszego zelum opuszczac, żeby sie iuż cale in subiectionem podać, ale upatrywać całość praw swoich y solennitates onych conserwować, coby napotym było cum bono ecclesiae y z pochwałą w. mosciow w potomny wiek, boc nieprzyiaciel roznych sposobow szuka, condigna opera convellere, y swoiej zawziętosci dosyc uczynie, ale obowiązku w. (mos)ciow mm. panow iednostaynego y iednomyslnego nie zwycięży y nic zwalozy, gdy w. m. mm. panowie hoc gremium przy statecznosci lockowaci, otrzymawszy przy tym od w. (mość)ciow mm. panow raz declaratią względem Trebnikow nowo z druku wydanych, iuż to trzeciego posła posyłam, ktory, rozumiem, że na ten czas od w. (mos)ciow mm. panow repulsy nie odniesie, ale za tym zaiażdem przywiezie to, iako sie słowo rzekło, a ia poczuwam się y zapłacie, y te łaskę zawdzięczyc; zakonnikow dla odprawowania chwały Bożej, ieżeli potrzeba, starac się będę o zgodnych y mieyscu tamtemu przychilnych, ieno o wyrazną declaracią proszę; na co sie tesz zanosi w tym zamieszaniu, raczcie mię w. m. mm. panowie uwiadomic, ia według trybunalskiego decretu wybieram się na seym, acz mam przestrogę, że żadne solenitates nie poydą, ale nam potrzeba pulsare o sprawiedliwość świętą y o conservatią praw, cerkwi Bożej służących, doszło mię tesz to wiedziec, że adversarius concitat, zapowiada,

iako by ci byli in alio regestro w trybunale condemnowani, ktorzy
są raz odemnie wypusczeni, myli sie każdy na tym, co oznaymiw-
szy, błogosłowienstwo moie archiereyskie przeposyłam, zastając ww.
mm. panom zyczliwy pasterz, brat y Bogomodlca Antoni W(innicki),
mitropolita Kiiowski, e(xarcha) K(onstantinopolski), archimandrita,
m. p. W Urozu veteri stylo die 23 iulij, 1668 (anno).

Moim wielce miłosciwym panom y braci ich mościom panom
Bractwu generalnemu Lwowskiemu przy cerkwi Stauropielialney
Wniebowzięcia Naswiętszey Panny do oddania pilnego należy w
Lwowie.

Львовский Ставропигиальный архив. № 650.

CCXLVI.

1668 года, 10 сентября. Протестація Исаіи Тернавскаго, игумена мо-
настыря и церкви Преображенія Господня, и старшихъ братчиковъ
Люблинскаго братства: Давида Константиновича и Василія Озарскаго
противъ Николая-Андрея Фирлея, старосты Люблинскаго, и отцовъ Авгу-
стиновъ, захватившихъ землю Ленчиковскую, принадлежащую, по опредѣ-
ленію королевской комиссіи и утвержденію короля Яна-Казиміра,
братской церкви Преображенія Господня, а также противъ евреевъ, не-
законно захватившихъ братскія церковныя земли подъ свои постройки
и не платящихъ опредѣленнаго судомъ ежегоднаго взноса.

Feria secunda post festum nativitatis Gloriosissimae Virginis
Mariae proxima anno Domini 1668. Monasterii Lublinensis ritus

graeci protestatio. Do urzędu y akt niniejszych grodzkich, stacoscinskich, Lubelskich personaliter stanawszy wielebny w Bogu ociec Izaiasz Ternawski, zakonnik świętego Bazilego ritus graeci, ihumen monastyra cerkwie Lubelskiej Przemienienia Panskiego, swoim y wszy(s)tkiey braciey swey, także sławetnie urodzeni panowie: Dawid Konstantinowicz y Bazyli Ozarski, starsi z bractwa tegosz monastyra cerkwie Lubelskiej, swym y wszy(s)tkiego bractwa imieniem na przeciwko wielmożnemu i. m(os)c(i) panu Mikołaiowi-Andrzeiowi na Dombrowicy Firleiowi, staroscicowi Lubelskiemu, także wielebnemu w Panu Bogu i. m(oś)c(i) x(ię)dzu Woyciechowi-Mikołaiowi Łasocie, przeorowi conventu zakonu świętego Augustyna y wszy(s)tkiey braci klasztoru Lubelskiego, swiadczyli y protestowali się w sposob takowy, yż ich m(oś)c wysz mianowane osoby, nie mając żadnego prawa ani praetextu do grontu y placu zeszłego niegdy Stanisława Łęczykowskiego, na Słomianym rynku będącego, między grontami y placami z iedney strony rowu, nazwanego Muchawca, od burku mieyskiego do grobli, do młyna ciągnącego się y leżącego, protestującym ab antiquo do cerkwi Bożej Lubelskiej Przemienienia Panskiego za prawami, przywilegiami y przez commissią anni millesimi sexcentesimi quingentesimi noni, miesiąca septembbris dwudziestego wtorego dnia w Lublinie, w tymże monastyrze, iako y na pomienionym gruncie Łęczykowskim protestantom takim sposobem podanego. A nadto yż protestantes moderni autentycznemi documentami pokazali, że grunt pusty, na Słomianym rynku leżący, nazwany Łenczykowski, do teyże cerkwi Lubelskiej należy, (ktorego na ten czas ich mość oycowie Augustiniani bezprawnie zażywają) do teyże cerkwi Lubelskiej przysądzamy y do używania wiecznego onej oddawamy z tą declaratią, że wolno będzie ich mościom oycom Augustinianom, ogrodnimy na ten czas posiane, iako proprii labor, zebrać, jednak napotym nie mają sobie żadnego ich mość oycowie Augustiniani prawa do używania przerzeczonego Łęczykowskiego grontu sobie przywłaszczać pod utraceniem wszelakich siwb ogrod-

nych y budynkow, iesli by na potym temere chcieli sobie usurpowac, iako o tym pomieniona commissia y wszy(s)tkie prawa, przywileie, dispositie cerkwie Bożey Lubelskiey ritus graeci Przemienienia Panskiego służące, te wszy(s)tkie wyżey mianowane prawa przez naiasniejszego Jana Kazimierza, krola iego mości, pana naszego miłosciwego, pod datą w Warszawie dnia XXXI miesiąca grudnia roku Panskiego MDCLVI, panowania naszego Polskiego y Szwedzkiego XVIII, a oblata confirmathey iego krolewskiey mości z grodu Łuckiego anno millessimo sexcentesimo sexagesimo octavo, miesiąca iulij iedynastego dnia świętobliwym przywileiem swoym confirmacyją approbawać y stwierdzić raczył, iako te wszy(s)tkie wyżey specificowane documenta prawne latiori in se sonant. In convulsionem tedy mianowane osoby tych wszy(s)tkich wyżey specifikowanych praw probacionum decretu commissarskiego, iako y pomienioney confirmathey iego krolewskiey mości pana naszego miłosciwego, a ku wielkiej krzywdzie, szkodzie y ubliżeniu immunitatis ecclesiae Przemienienia Panskiego Lublinensis per vim odebrali, y z tego grontu y placu Łenczykowskiego indebite protestantow wycisnęli y niesłusznie apprehendowali, y do tych czas z tego grontu wszelakich używają pożytkow. Przez który swoy takowy bezprawny postępek pokoy pospolity, cerkwiom, domom Bożym, obwarowany, zgwałcili, na prawa ich wyżey pomienione przez odięcie pomienionego grontu y placu nastąpili. Przeciwko którym osobom o odięcie tego grontu y placu, iako oraz o winy prawne, w prawie pospolitym opisane, y o szkody, na tysiąc złotych podięte, mianowani comparentes protestowali się. Także się tesz żałosnie skarzyli y protestowali o krzywdę tegoż mieysca świętego na przeciwko różnym osobom—żydom Lubelskim y inszym czasu prawa mandatami lubo pozwami wyrażonemi o wszy(s)tkie dobra, pola, gronty y placy, w tychże probacyach y dekretach opisane et specificje wyrażone, ab antiquo do cerkwie Bożej Lubelskiey należące, na których grontach pobudowawszy się niesłusznie używają, przez co, iawnie się sprzeciwiwszy pomienionym dekretom, probacyom y confirmathey iego krolewskiey mości żad-

nych czynszow z tych grontow do cerkwie Bożey przez te wszy(s)t-kie lata nie dają y nie płacą. Także tesz y przez to do szkod nie małych toż bractwo Lubelskie duchowne y świeckie do tych czas przywodzą, indebite onych zażywając. O wszytkie tedy te szkody y bezprawnie zabrania grontow y o insze różne ukrzywdzenia et praetensiones iterum atque iterum swiadczyli y protestowali sie, we wszy(s)tkim się z tą swoją terazniejszą protestacyją referując do wyżey pomienionych y przerzeczonych praw, przywileiow, dekretow staroscinskich, commissarskich, iako y przywileia confirmationis iego krol. mości pana naszego miłosciwego tych wszy(s)tkich wyżey wyrażonych praw y to wszy(s)tko protestantes, iako się wyżey wyraziło, ofiarowali się in foro fori prawnie postąpić, salvam nihi-lominus ejusdem protestationis melioratione in quantum by tego potrzeba ukazywała zostawiwszy sobie.

Виленский Центральный Архив древнихъ актовыхъ книгъ,
кн. Люблинского гродского суда за 1668 г., № 94/20, л. 1202—1204.

CCXLVII.

1668 года, 3 декабря. Грамота Киевского митрополита Иосифа Нелюбовича Тукальского къ Львовскому Ставропигіальному братству, въ которой митрополитъ признаетъ Иосифа Шумлянского законно поставленнымъ епископомъ Львовскимъ, правильно рукоположеннымъ истинными митрополитами греческими, и потому просить, чтобы все братство признавало Иосифа Шумлянского истиннымъ епископомъ и оказывало ему, какъ своему законному пастырю, честь, уваженіе и послушаніе.

Божію милостію православный архиепископъ, митрополита Киевскій, Галицкій и всяя Россіи, езарха святого апостолскаго, Константинопольскаго єрону, епископъ Бѣлорусскій, архимандрита Лещинскій, смиренный Иосифъ Нелюбовичъ—Тукальский.

Благочестивымъ и христолюбивымъ их милостем, всему крестоносному при соборной Успенія Пресвятое Богородицы въ Богоспасаемом преславном градѣ Лвовѣ обрѣтающомуся братству Ставропигіаном, в послушаніи святѣйшаго архиепископа Константинополя, Нового Рима, и вселенскаго патриарха нашего под щасливым его кор. милости, пана нашего милостиваго, пребывающим панованием, в Духу Святом возлюбленным сыном архиерейское мое благословеніе.

Вѣдомо то милостем вашим добре, жесте ся фалебнымъ тым крестоносныя любве братерския союзом споили для власныя подпоры и оздобы церкви Божи, а в долегливостях еї помочы, и для инших християнских пополнения добродѣтелей, а перестороги православія шкодачых оппресіи и поволнѣйшого любовного належатому пастыревѣ своему повиновенія и послушенства; леч мушиу ся, взявши вѣдомост, тому не помалу дивити, же нѣкоторые з межи милостій ваших не ведlug званія своего, нестатечно въ том братства союзѣ зостающы, нѣякогос прелщенми нарицаючогося столпом церковнымъ, а в самой вещи будучаго позибателем, на двоеудишие уклонившися, на правдиваго и истотнаго пастыра, отца и

правителя своего, ясне в Богу привелебного его милости господина отца Иосифа Шумлянского, епископа, слушне и лейтиме обраного, от его милости, милостиваго пана нашего милостиваго, утвержденого, и от православных преосвященных греческих, правдивых метрополитовъ, на тот сан высочайший архиерейскій и престоль епископии Львовской чинно, правилно и совершенно возведенного и консекрованного, непотребне повстали, повонтишающы о нем правдивом быти архиерею, а нѣ якого другого непослушного, неправилнаго, и жадное крѣпости не маючаго, мнимого епископа за правдивого разумѣющы, на престоль тотъ епископіи Львовской сировадити стараются: чего доказать неподобная, кгдѣж то не только против слушности, але против самой волѣ Божкй и своего християнского сумнѣния ест, а такъ милостий ваших архипастырско прошу, остерегаю, и езаршою мою владзою заповѣдью, абысте всѣ злые и душепагубные опѣніи отложивши и тых, которые на двоедущие и непотребные расколы, меновите пана Иоанна Мазаракого, Георгия Папары и Болобана грека при моем метрополитанском упоминанию іменем Божиим упомнѣвші: жебы тое свое злое предсевзятие понехавши, всѣ купно любовне и единодушно по первому его милости отца Иосифа Шумъянского, правдивого, истотного и крѣпкого епископа Львовского и Каменца Подолскаго, за власного архиерея Божия, пастыра, отца и патрона своего, и не кого иншого незаконного и ложного, мѣли, достойную, ему, яко пастыревѣ, отцу и протекторовѣ своему, честь, пошанованье, послушенство и во всем повиновеніе и помоч, жадным на его милост прожным блясфемиям и неправедным хулам нанесенным бы намнѣй не вѣрачи, выражая конечно: да за таковыми шкодливыми причинами неблагословенія Божего святѣйшаго архиепископа Константинопольскаго, вселенскаго патріарха, и мои митрополитанской клятвы и анаеемы вѣчныя убѣчи возможете. Писан въ богоспасаемом градѣ Чигиринѣ декаврия Г, року ۱۷۸۲.

Іосифъ Нелюбовичъ Тукалскій
архиепископ, метрополит.....

Мѣсто
печати.

До актъ и книгъ консисторскихъ, епископскихъ сей универ-
саль ясне превелебного его милости отца Іосифа Нелюбовича-Ту-
кальского, милостію Божією митрополити Київськаго, Галицкаго и
всѧ Россіи, епископа Вілорускаго, архимандрити Лещинскаго,
єзарха святѣшаго апостолскаго, Константинопольскаго єрону, за
изволеніемъ и благословеніемъ ясно превелебнаго его милости отца
Іосифа Шумлянскаго, епископа Львовскаго, Галицкаго и Каменца
Подольскаго, велебнаго отца Силвестра Вашкевича, ігумена обители
св. Межибозской, естъ поданый, принятый и вписанный дня щест-
наддатаго мѣсяца януарія, року ፳፻፷፭.

Львовский Ставропигіальний архивъ, № 651.

CCXLVIII.

1669 года, 26 апрѣля. Письмо Київскаго митрополита Антонія Винниц-
каго къ Львовскому Ставропигіальному братству съ просьбою помочь
ему въ Варшавѣ отстаивать права православной церкви, ссудить
ему на дорогу въ Варшаву денегъ и прислать ему крестъ и два саккосы,
которые онъ оставилъ у братства на храненіи послѣ хиротонії Іеремія
Свистельницкаго.

Przewielebni, wielmožni, mnie wielce mości panowie bracia,
moi mości panowie y w Duchu Świętym naimilszi synowie!

Jeżeli ktorey wiosny, iako teraznieyszey, binea Christi multos
potrzebuie operanos, do ktorey ia, wedlug sił moich aplikuiąc się,

y w te drogę Warszawską wybierając, do w m. m. państwa, iako ad primae horae cooperarios, propagatores et defensores tey to winnici Chrystosowej recurro y pomocy żądam. Wielce upraszając, abyście w. m. mm. państwo tak de medio sui, mianowicie z stanu szlachectkiego, z documentami do defensiey praw cerkwie Bożey należącemi wyprawili, iako też y mnie na tę pracę przy terazniejszych moich niedostatkach sumptem suppeditowali. A że po consecratiey iego mości oyca episkopa zostawiłem tam in deposito u w. m. m. państwa krzyz, urzędowi memu służący, y dwa sakosy, upraszam, abyście w. m. m. państwo przez iego m. pana Dziase to wydać raczyli, mianowicie o krzyz upraszam, który mi przy terazniejszych publicznych okaziach, iako muneris mei insigne, iest potrzebny. Pewny iestem, że to w. m. m. m. państwo wszystko dla samey wielkiej cerkwie Bożey potrzeby praestare y mnie w miłości swoiej chować raczycie, ktorey wszelką moją pasterską powolność pilnie zaleciwszy, zostawam zyczliwym w. m. m. m. panow bratem y sługą Antoni Winnicki, metropolita Kiiowski, e(xarch) K(onstantinopolski), archimandryta, m. p.

Script za odebranie tych rzeczy osobliwy posyłam w. m. m. państwu. W Samborze, die 26 aprilis, 1669 (anno).

Przewielebnym, wielmożnym, mnie wielce miłościwym panom braci, ich mm. pp., w bratstwie generalny(m) Łwowskim, Stauropigialnym przy cerkwie Wniebowzięcia Naswięszey Panny zostaiącym, oddać.

CCXLIX.

1669 года, 6 октября. Грамота¹⁾ короля Михаила Корибутъ-Вишневецкаго, данная Креховскому монастырю, основанному при содѣйствіи Станислава Жолкевскаго, гетмана и великаго канцлера короннаго, Іереміи—Михаила Корибутъ-Вишневецкаго, воеводы Русскаго, Анны Могилянки, воеводины Krakowskoy, и Яна Собѣскаго, гетмана и маршалка великого короннаго, на подтверждение: во 1-хъ, правъ монастыря, данныхъ ему Константинопольскимъ патріархомъ Кирилломъ; во 2-хъ, на подтверждение устава, данного монастырю его основателемъ игуменомъ Іоилемъ; въ 3-ихъ, на устраниеніе Львовскихъ владыкъ отъ всякаго вмѣшательства въ монастырь, въ 4-хъ, на разрѣшеніе монастырю построить каменную церковь и всѣ строенія, въ 5-хъ, воспрещается владѣтелямъ Крехова дѣлать какія-либо непріятности монастырю и, въ 6-хъ, король береть монастырь подъ свое покровительство.

W imie Panskie amen. Na wieczną przytomney rze(c)zy pamiątke. Michał z Bożey łaski król Polski, wielkie xiąze Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudckie, Kiiowskie, Wołyńskie, Inflanskie, Podlaskie, Smolenskie, Siwierskie, Czerniechowskie. Oznaymujemy tym przywileiem naszym wszem wobec y každemu z osobna iakiego kolwiek stanu y conditiey ludziom teraznieyszego y napotym przyszłego wieku, komu o tym wiedziec będzie należało. Jako nie insze szczęśliwego panowania naszego poczytamy fulcza, tylko chwały Bożey pomnożenie; tak między inszemi koło dobra pospolitego y całosci tey oyczyszny zabiegami naszemi, tę naywiększą starania naszego bydz rozumiemy maxime: pobożne świętobliwych antecessorow naszych fundacie, nie tylko przy prawach y wolnos-

¹⁾ Грамота на пергаментѣ. По серединѣ ея заголовкапольскій орель, поддерживаемый по бокамъ двумя львами, по сторонамъ и сверху орла цвѣточныя гирлянды. На грамотѣ, впереди заголовка, справа, нарисовано Преображеніе Господне, слѣва св. Николай съ соотвѣтствующими русскими надписями.

ciach ich integre et inviolabiliter zachować; ale też zeby wcale y nienaruszenie przy onych zachowani byli, powagą naszą krolewską zasczycać. Bo ieżeli potoczne za dobrym sporządzeniem sprawy wszelakiey godne są conseruaty, daleko bardzีย uczynki Bogu wszechmogącemu, ku wzmożeniu chwały Jego świętey podięte, swoje odnosić powinne twierdzę. Przeto uważając zarliwey nabożnych zakonnikow świętego Bazilego Wielkiego monasteru Krechowskiego prawosławnego, posłuszenstwa patryarchy Konstantinopolskiego, przy cerkwi Dedicationis Przemienienia Panskiego przy czułym około pomnożenia chwały Bożey pieczętowaniu żywot prowadzących zelum, stosując się do pobożnej świętobliwych antecessorow naszych tey święticy fundatiet, ktorą pobożnie zmarły wielmożny Stanisław Żółkiewski, hetman y kanclerz wielki koronny, starosta Jaworowski, na tym świętym założył mieyscu, niesmiertelney pamięci naymilszy rodzie nasz iasnie oswiecony Jeremi—Michał Korybut na Wisniowcu y Labniach xiąże Wisniowiecki, woiewoda ziem Ruskich, w swoiej protectiey chował. Wielmożna Anna Mohilanka, xiężna Małdawska, margrabina, woiewodzina Krakowska, gruntami auxit; tudziesz wielmożny Jan z Sobieszyna Sobieski, hetman y marszałek wielki koronny patrocinatur; także nayasnieysi s. p. Władysław IV y Jan-Kazimierz, praedecessorowic nasi, wszy(s)tkie fundacie y wolnosci onym nadane potwierdzili y wyraznym umocnili prawem, iako o tym authentyczne osobnie opiewają przywileie.

Umysłismy y my, nie uchybiając tego świętobliwych przodków naszych toru, na przyczyną proszę y recommendatą pp. rad naszych y posłów ziemskich, także pokorną supplikę przez pobożnego Wasiana Szawczaka, tegoż monastera zakonnika, et actu praesbytera, imieniem pobożnego swego ihumena Joba (Umankiewicza) y wszy(s)tkiey braciey zakonnej monastera Krechowskiego reguły świętego Bazilego Wielkiego, posłuszenstwa cerkwie Wschodniey prawosławnego patryarchy Konstantinopolskiego, na szczęśliwej koronatiet naszej wniesioną, ku pomnożeniu chwały Bożey y na wieczną pamiątkę łaskę naszą krolewską onym wyswiadczyć, y tez

wszy(s)tkie, tak osobliwie, iako y przez commissią od nayiasnieyszych antecessorow naszych, krolow Polskich, pozwoloną y daną, potwierdzić punkta w niey opisane. Naprzod ponieważ plerumque przełożeni inferiores uciskac zwykli, y tam, gdzie wiele rządcow, dobrego być nie może rządu, który iest unica do spokoynego życia regula: pierwsze prawo duchowne onym Stauropigium od naywielebnieyszego ojca patryarchy Cyrilla Konstantinopolskiego synodaliter temu monasterowi Krechowskemu y zakonnikom, w nim mieszkającym, nadane, które iest osobliwym spokoynego y bogomyslnego życia zakkonnégo zasczytem we wszy(s)tkich iego punktach, clausulach, ligamentach, artikułach y conditiach, iako nam originaliter, authenticę produkowane y explanowane iest, powagą naszą krolewką in toto per omnia, ac minima ipsius parte ztwierdzamy y approbuiemy. Artykuły także y porządek tegoz monastera Krechowskiego, przez pobożnego Joela, pierwszego tegoż monastera fundatora y ihumena, w testamencie albo raczey w porządku monastyrskiego życia y zachowania się opisane, y od braciey iego zgodnie przyjęte, de actu w tymże monasterze roku Panskiego tysiąc szescseth trzydziestego osmeego approbuiemy y, aby to wiecznie ni od kogo nienaruszono było, przykazuiemy. Do ktorey ordinatief tegoz ich fundatora naminionego pobożnego Joela za pozwoleniem wielebnych metropolitów Kijowskich prawosławnych, exarchow patryarchy Konstantinopolskiego, opisaney, iako y do prawa ich Stauropigion wzwyk naminionego patriarszego, stosując się, to im y temusz monasterowicale y nieporuszenie, teraz y w potomne czasy waruiemy y umacniamy, aby w tym monasteru nigdy nie był żaden ambitiosus ihumenem, to iest starszym, przez iaki sobie otrzymany przywiley albo consens, od kogokolwiek zaciagniony y podany, ale mają z posrodku siebie, z wolnych głosow swoich, kogo sobie sami upodobaią, każdego roku czyniąc sobie w swoim że pomienionym monasteru Krechowskim, a nie gdzie indziey, podczas zaczynającego się nowego lata electią, iuxta instituta monastica et testamentum dicti Joelis starszego obierać; a iesli by kto takowy z iakich kolwiek osob prawo

lub przywiley albo consens na takowe yhumenstwo, albo starszenstwo iakie pokazał, tedy owszki takowe iego prawo ma bydz cassowane y żadnego nie miec valoru, nullitati subiacere debere miec chcemy y declaruiemy, na wieczne czasy to warując, aby im wolno takowego, kto by nad prawa ich iakowe sobie privilegia wyprawował, albo usurpował, w tymże monasteru swoim sądziec y karać według ich artikułów było; w czym ni od kogo żadney impetitiey miec nie powinni y owszem do sądu exarchi oyca ich patryarchy Konstantinopolskiego takowego występcę, na prawa ich następującego, iesli by była iaka duchowna osoba, deferre, y większego na niego karania w tymże sądzie exarchy urgere pozwalamy, a temu żaden sprzeciwiać się nie ma y nie może podług ich opisanych monasterskich artykułów. Także władyska Lwowski ktorykolwiek, terazniejszy y napotym będący, żadney władzy w tym monasteru Krechowskim usurpować sobie y ich porządkow zwycz namienionych naruszać y w nie się wtrącać nie powinien według ich Stauropium prawa patryarszego, ani sprzętow y ornamentow ich cerkiewnych y monasterskich rewidować y onych iakimkolwiek sposobem na swą potrzebę y wygodę przywłaszczać, także y do wszelkich dobr monasterskich iako y rządu nie ma się interesować, ani też tam, w monasteru Krechowskim, per modum goscia dugo residentię immorari, albo iakimkolwiek sposobem residować y żadnej iurisdictiony duchowney tam sobie exten-dować nima¹⁾). Maiąc wzgląd, iz skąd inną sustentatietę życia swego także y ozdob cerkiewnych nie mają, tylko z pracy swoiej y szczegółnej eleemozyny de communi vivendo na swoj zysk prywatny nie obracając. Ponieważ w swoim posrodku porządku mają określona vitam monasticam, zostając w opisanych swoich artykułach Stauropigion posłuszenstwa oyca swego patryarchy Konstantinopolskiego, iako eo nomine to prawo patriarsze praesentibus ztwierdzilismy y ztwierdzamy. A żebys my tym większą ieszcze monasterowi temu wyswiadczyli łaskawosc, stosując się do protectiey y

¹⁾ Подчеркнуто въ подлиннике.

clementij antecessorow naszych, onym wyswiadczych, umyslismy im pozwolić, iakosz y pozwalamy wolne wymurowanie przerzeczoney cerkwie ich monasterskiej, iako y samego monastera, nie tylko dla samej ozdoby, ale dla bespieczniejszego uchronienia, strzez Boże iakiego kolwiek niespodziewanego ogniwego przypadku, albo wtargnienia nieprzyjaciela, sprzętow y ozdoby cerkiewnej, co by się w drewnianym budynku ochronić nie mogło, upatrując osobliwie, iż to mieysce święte dla ochrony ludzi podczas nieprzyjacielskich incursij być może zawsze potrzebne reclitorium: do czego cooperabitur tych zakonników doswiadczonej w dotrzymaniu, statecznosci y wierności nayasniejszym antecessorom naszym y Rrzeczy pospolitej perseverantia, ktorą sobie całe po nich obiecując chętnie im z władzy naszej królewskiej pozwalamy, (co sine omni renitentia wszelkich osob, a mianowicie dzierżawców terazniejszych y napotym będących, od których władz y zwierzchności ten monaster z jego okolicznosciami całe excipiemy), kiedy kolwiek sobie upatrzą czas na to sposobny połdug przemożenia y upodobania swego w tymże monasterze cerkiew takową y obronę koło monasteru z fundamentu wymurować. Waruiemy przy tym y to per expressum teraz y napotym upominając dzierżawców pomienionej wsi Krechowa, y mieć to po nich koniecznie chcemy, aby żadney nad prawa y commissią z pozwolenia antecessorow naszych względem ograniczenia monasteru y gruntów ich de data w monasteru tymże Krechowskim roku tysiąc szescseth szescdziesiąt odprawioną, y przez antecessorow naszych et lege publica constitutione regni stwierdzoną, nie ważyli się żadney pomionionym monastera Krechowskiego zakonnikom y w dobrach ich krzywdy czynić pod winami, w też commissie y w prawie opisanemi. Ktorą my commissią y na ten czas in omnibus et singulis eius punctis, tanquam hic expressis, hisce praesentibus in aevum powagą naszą królewską ztwardzamy, y protectią naszą królewską ten monaster ze wszy(s)tkimi iego przynależtościami, cerkwiami y zakonnikami y ich prawami bierzemy. Obiecując to sobie po nich, iż za nas także y antecessorow naszych maiestat Boski w modłach

swoich y ofiarach błagać nie przepomnią; co że im y successorowie nasi dotrzymają, praesenti diplomate nostro przyrzekamy. Na co dla lepszej wiary ręką się naszą podpisawszy, pieczęć koronną przy- cisnąć roskazalismy. Dan w Krakowie, na seymie generalnym szcze- sliwej koronatier naszey, dnia szóstego miesiąca pazdziernika, roku Pańskiego MDCLXIX, panowania naszego Polskiego I roku.

Correxit Joannes Nowosielski,ius. Fundusz praw monastera Krechowskiego.

Такая-же совершенно грамота находится въ Ставропольскомъ архивѣ подъ № 655. Въ ней слово въ слово все то, что въ № 654, за исключениемъ словъ напечатанныхъ нами курсивомъ, кроме того въ № 655 другая подпись: Joannes Wolowski, Varm(ensis) et Culm(ensis) canonicus, secret(arius) regiae, m. p. Confirmatio funduszu y praw monastera Krechowskiego.

Львовский Ставропигиальный архив, № 654.

CCL

1669 года, 10 октября. Грамота Польского короля Михаила, которой король подтверждает права русскихъ людей города Львова, данных имъ Сигиэмундомъ Августомъ въ 1572 г., 20 мая и подтвержденныя другими королями.

Michael, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae
Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitia, Livoniae, Kiioviae, Vo^lhy-

niae, Podoliae, Podlachiae, Smolensiae, Severiae, Czerniechoviaeque. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis. Exhibitam nobis esse literas targameneas, manu serenissimi Joannis Casimiri, praedecessoris nostri, subscriptas, sigillo pensili minoris cancellariae regni communitas, continentem in se approbationem privilegij civibus Leopoliensibus servientes, sanas, saluas et illaesas, omnique suspicionis nota carentes. Supplicatumque nobis, ut eas authoritate nostra regia approbare, confirmare et ratificare dignaremur. Quarum quidem literarum de verbo ad verbum sequitur tenor estque talis: Joannes Casimirus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae, Livoniae, Smolensiae, Czerniechoviae; nec non Sueccorum, Gottorum, Vandalorumque haereditarius rex. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis. Exhibitam nobis esse literas infrascriptas, sanas, saluas et illaesas, omnique suspicionis nota carentes, manu serenissimi olim Sygmundi Augusti, praedecessoris nostri, subscriptas et sigillo maioris cancellariae regni obsignatas. Supplicatumque est nobis, ut easdem authoritate nostra regia approbare et confirmare dignaremur, quarum de verbo ad verbum tenor est talis: In nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Quoniam facta humana quantumcunque memorabilia facile intereunt, nisi literarum beneficio, quae res scitu necessarias aboleri non patiuntur, fuerint immortalitati consecrata. Proinde nos Sigismundus Augustus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, *и такъ дальше....., см. № 87, cmp. 42—48.*

Nos itaque supplicationi eidem benigne annuentes praeinsertas literas in omnibus earundem punctis, clausulis, articulis et conditionibus approbandas esse duximus, uti quidem in quantum iuris est approbamus et confirmamus hisce literis nostris, decreuentes easdem debitae, et inviolabilis firmitatis robur obtinere debere. In cuiusque rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Cracoviae, die XXIX mensis ianuarij, anno Domini MDCXLIX, regnorum nostrorum Poloniae et Suecciae

primo anno, in conventu felicis coronationis nostrae. Approbatio privilegij civibus Leopoliensibus. Remigianus de Piaseczno, regens cancellariae regni, m. p(ropr)ia. Nos itaque Michael rex, praedictae supplicationi benigne annuentes, praeinsertas literas in omnibus earum punctis, clausulis, articulis et conditionibus approbandas, confirmandas et ratificandas esse duximus, quemadmodum quidem et iuris est approbamus, confirmamus et ratificamus, hisce literis nostris, decernentes easdem vim et robur, perpetuae et inviolabilis firmitatis obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni nostri communiri iussimus. Datum Cracoviae in comitijs regni generalibus felicis coronationis nostrae die decima mensis octobris, anno Domini MDCLXIX, regni nostri Poloniae primo anno. Michael rex. Hieronimus Pinocius, regiae maiestatis secretarius. Confirmatio approbationis civibus Leopoliensibus privilegiorum.

Мѣсто висѧщ. печати.

№ 20. Confirmatio Michaelis Koribut privilegij a Sigismundo Augusto ratione libertatum ruthenis Leopoliensibus collatarum. Cracoviae anno 1669, die 10 octobris.

Львовский Ставропигиальный архивъ, № 657.

Также грамота подтверждена королями: Яномъ III (Собскими) въ 1676 году, 28 февраля и Августомъ II въ 1697 году, 6 октября.

Львовский Ставропигиальный архивъ, № 677 и 728.

CCLI.

1669 года, 10 октября. Король Михаилъ подтверждаетъ привилегію, данную Львовскому Ставропигіальному братству прежними королями, на право имѣть типографію и печатать въ ней только русскія, необходимыя ему книги, какъ духовнаго, такъ свѣтскаго содержанія, не противныя королевской власти и римской церкви.

Michał, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae, Kiioviae, Vołhyniae, Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae Czerniechoviaeque. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis. Exhibitae nobis esse literas pergameneas, manu serenissimi Joannis Casimiri, praedecessoris nostri, subscriptas, et sigillo pen-sili minoris cancellariae regni communitas, sanas, saluas et illaesas, omnique suspicionis nota carentes, continentes in se confirmationem confirmationis super officinam typographicam ruthenicam Leopoliensem. Supplicatumque nobis per certos consiliarios nostros est, ut easdem au-thoritate nostra regia approbare, confirmare et ratificare dignaremur. Quarumquidem literarum de verbo ad verbum tenor sequitur estque talis: Joannes Casimirus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae, Livoniae, Smo-lensciae Czerniechoviaeque; nec non Sueccorum, Gotorum Vand-alorumque haereditarius rex. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis. Expositae nobis esse literas pergameneas, manu rerenissimi divae memoriae Vladislavi IV, Poloniae et Sueciae regis, fratris nostri desideratissimi, subscriptas, et sigillo maioris cancellariae regni consignatas, sanas, saluas, omnique suspicionis nota carentes, continentes in se confirmationem super officinam typographicam ruthenicam Leopoliensem. Supplicatumque nobis, ut easdem authoritate nostra regia approbare confirmareque dignaremur. Quarum quidem literarum de verbo ad verbum tenor

sequitur talis: Vladislaus IV, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae..... *и маю далъе, см. № 80, стр. 182—183.*

Nos itaque inhaerendo privilegiis divae memoriae antecessorum nostrorum volentesque iura, immunitates et libertates, fidelibus subditis nostris ab antecessoribus nostris benigne concessas, salvas et illaesas conservari supra memoratam officinam typographicam ecclesiae praememoratae Fraternitatis circa eam institutae servientem in exercenda opera sua, videlicet circa libertatem et facultatem excudendorum librorum et scriptorum ruthenicorum, tam profanorum, quam spiritualium ad divinaque officia peragenda servantium conservamus et conservari volumus. Ita tamen ne quidquam in eadem officina imprimatur, quod sit contra dignitatem maiestatis nostra regiae ecclesiaeque sanctae Romanae catholicae ipsique annexos, idque sub poenis arbitrio nostro irrogandis cum ea in super declaratione, ut non nisi sola ruthenica typis mandent, eoque interdicto nostro ne quisquam alius typographus in civitate nostra Leopoliensi libros vel scripta aliqua ruthenico idiomate imprimere, aut sub praetextu alicuius privilegii sui, impressionem librorum polonico vel latino idiomate a nobis impetrati, in praeiudicium eorundem sibi usurpare et arrogare praesumat, sub amissione eiusmodi librorum impressorum, cuius quidem poenae medietas fisco nostro, altera vero medietas parti laesae cedet. Quod ad omnium et singulorum Magistratum regni dominiorumque nostrorum specialiter autem Magistratus tam castrensis, quam civilis Leopoliensis deducentes mandamus, ut circa usum praefatae officinae facultatemque imprimentorum librorum et immunitates superius expressas, dictam ecclesiam ritus graeci Fraternitatemque ibidem institutam, tum et possessores eiusdem officinae conservant conservarique current pro gratia nostra. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Varsaviae die vigesima mensis novembris, anno Domini MDCXXXIX, regnum nostrorum Poloniae et Sueciae VII anno. Vladislaus rex. Andreas Buialski, secretarius sacrae regiae maiestatis. Nos itaque supplicationi eidem benigne

annuentes, praeinsertas literas in omnibus earundem punctis, clausulis, articulis et conditionibus approbandas et confirmandas esse duximus. Ut quidem, in quantum iuris est, approbamus et confirmamus hisce literis nostris, decernentes easdem debitae et inviolabilis firmitatis robur obtainere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Cracoviae, in conventu generali felicissimae coronationis nostrae, die VI mensis februarii, anno Domini MDCLIX, regnum nostrorum Poloniae et Sueciae anno primo. Joannes Casimirus rex. Locus sigilli minoris cancellariae regni. Confirmatio confirmationis privilegii Vladislai Quarti ruthenis Leopoliensibus. Remigianus de Piaseczno, regens cancellariae regni. Nos itaque Michael rex, praedictae supplicationi benigne annuentes, praeinsertas literas in earum punctis, omnibus clausulis, articulis et conditionibus approbandas, confirmandas et ratificandas esse duximus, quemadmodum quidem, ut iuris est, approbamus, confirmamus et ratificamus hisce literis nostris, decernentes easdem vim et robur perpetuae et inviolabilis firmitatis obtainere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Cracoviae, in comitijs regni generalibus felicis coronationis nostrae, die decima mensis octobris, anno Domini MDCCLXIX, regni nostri Poloniae primo anno.

Мѣсто ви-
сѧщій пе-
чати. Hieronimus Pinocius regiae maiestatis secretarius. Confirmatio confirmationis privilegii serenissimorum Joannis-Casimiri et Vladislai IV divae memoriae civibus Leopoliensibus. № 23. Confirmatio Michaelis Koributh privilegij a Vladislao 4-to inhibitivitatis, ut nullus Leopoli ruthenice imprimat, sed sola Confraternitas Leopoliensis. Cracoviae anno 1669, die 10 octobris.

Львовский Ставропигиальный архив, № 656.

Та же грамота подтверждена королями: Яном III (Собеским) в 1676 году, 27 февраля и Августом II в 1697 году, 6-го октября. Львовский Ставропигиальный архив, №№: 726, 730 и 676.

CCLII.

1669 года, 10 октября. Грамота Польского короля Михаила, данная Львовскому Ставропигіальному братству, которою король подтверждаетъ всѣ права братства и разрѣшаетъ ему, по собственному желанію, избирать и принимать для церкви Успенія Пр. Богородицы монаховъ безъ всякаго посторонняго вліянія и назначенія.

Michael, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Rusiae, Prusiae, Masoviae, Samogitiae, Kijoviae, Vołhyniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolensiae, Severiae Czerniechoviaeque. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis. Exhibitas esse nobis literas, manu serenissimi divae memoriae Vladislai Quarti, praedecessoris nostri, subscriptas et sigillo pensili minoris cancellariae regni communitas, sanas, saluas et illaesas, omniisque suspicionis nota, continentes in se approbationem privilegiorum Confraternitatis Beatissimae Virginis Mariae Leopoliensis ritus graeci. Supplicatumque nobis, ut easdem autoritate nostra regia approbare, confirmare et ratificare dignaremur. Quarumquidem literarum de verbo ad verbum sequitur estque talis tenor: Vladislauus Quartus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae Livoniaeque, nec non Suecorum, Gottorum Vandalorumque haerius rex, electus magnus dux Moschoviae etc. etc. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis. Quemadmodum in conventu regni generali felicis coronationis nostraе Cracoviae celebrato omnia in universum iura, privilegia, immunitates, libertates et praerogativas, tam spirituales, quam seculares, cuiuscunque status et conditionis hominum locorum, quorumcunque de sententia omnium ordinum regni approbaverimus, illas omnes in genere et singulas in specie iureiurando super id praestito, sancte et inviolabiliter servaturos promiserimus, cumque omnia pia instituta, maxime vero quae cultum Dei

Ter Optimi Maximi et honorem Deiparae Virginis praeferant, pro pietatis nostrae studio ultro etiam promovere et augere cupiamus, facile nos intercessione certorum consiliariorum nostrorum apud nos nomine civium nostrorum Leopoliensis ruthenorum ecclesiae tituli Assumptionis in coelos Beatissimae Virginis Mariae, intra muros civitatis Leopoliensis consistentes, ex antecessoribus suis eiusdem ecclesiae fundatorum et provisorum facta adductos esse, ut inhaerendo privilegio olim Sigismundi Tertij, parentis nostri desideratissimi, de data Varsaviae, in conventione regni generali, die quindecima mensis octobris, anno Domini millesimo quingentesimo nonagesimo secundo ipsis concesso, et per nos in conventu felicissimae coronationis nostrae Cracoviae approbato, inter alia omnia ibidem expressa et descripta, pro maiori gloriae Dei propagatione et ecclesiae illius ornamento iisdem provisoribus et Fraternitati ipsorum circa eiusdem Beatissimae Virginis ecclesiam religiosos ritus sui alias *czerncow*, prout illius melius et commodius placuerit, fundandi, ijsdemque de necessaria sustentatione providendi et sine cuiusquam impedimento, difficultate et praesentatione munere suo provisorum fungendi et disponendi, prout ea omnia in suis privilegiis alijsque literis praefatae ecclesiae et Fraternitati servientes continentur et descripti sunt plenam facultatem concederemus, prout quidem iustae ipsorum petitioni annuentes concedimus et damus praesehtibus literis nostris, iuraque illorum omnia approbamus, confirmamus et roboramus, illaque omnia debitum perpetuae firmitatis robur obtinere, atque ab omnibus et singulis hanc nostram concessionem teneri et observare debere volumus et serio mandamus. Juribus nostris regalibus Reipublicae et ecclesiae catholicae saluis manemus. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri mandavimus. Datum Leopoli die X mensis octobris, anno Domini MDCXXXIV, regnum nostrorum Poloniae II, Sueciae vero III anno. Vladislaus rex. Locus sigilli minoris cancellariae regni. Confirmatio privilegii Confraternitatis Beatissimae Virginis Mariae Leopoliensis. Nos itaque Michael rex, predictae supplicationi benigne annuentes, praein-

sertas literas in omnibus earum punctis, clausulis, articulis et conditionibus approbandas, confirmandas et ratificandas esse duximus, quemadmodum ut iuris est, authoritate nostra regia approbamus, confirmamus literis nostris, decernentes easdem vim et robur perpetuae et inviolobilis firmitatis obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Cracoviae, in comitijs regni generalibus, die X mensis octobris, anno Domini MDCLXIX, regni nostri Poloniae I anno.

Michael rex.

Hieronymus Pinoccius, regiae

M. II. maiestatis secretarius, m.

p(ropr)ia.

Approbatio confirmationis privilegij Confraternitatis Beatissimae Virginis Mariae civibus Leopoliensis ritus graeci, № 22.

Львовский Ставропигиальный архив, № 658.

Также грамота подтверждена королем Яном III (Собеским) в 1676 году, 10 февраля. Львовский Ставропигиальный архив № 675.

CCLIII.

1669 года, 25 ноября. Дарственная запись Павла Тетеры·Моржковского, старости Брацлавского и Нижинского, данная Львовскому Ставропигиальному братству на моши св. Меркурія.

Na cześć y chwałę Boga wszechmogącego, na pamiątkę niniejszym y potomnym wiekom. Ja Paweł Tetera·Morzkowski, Bracławski, Nizynski etc. starosta, wiadamo czynię kożdemu. Ponieważ

rzecz trudna dissimulare id, co obscurari nequit. Iż przed tym słyszałem, a teraz dobrze wiedząc o świętobliwych porządkach prawosławnego y przezacnego Bractwa generalnego cerkwi Lwowskiey, dedicationis Przenasviętszey y Przeczystey Panny Wniebowzięcia Matki Bożej, za błagosławienstwem ss. oycow wselenskich patriarchów, thronu Apostolskiego, Konstantinopolskiego założonego, y privilegij ac diplomatibus od nayiasniejszych królów, ich mm. panow miłościwych, Polskich stwierdzonego, nie chcąc y tego taić, za nayosobliwsze salutis animae poczytając auspicium, iż in Album tegoż świętobliwego bractwa iestem z miłości eiusdem Confraternii ich mm. panow collegow relatus et inscriptus. Przeto in monumentum zawdzięczenia z propensiey braterskiey et ex voto religionis y własności mojej do teyże cerkwi Zasnienia y Wniebowzięcia Przenawswiętszey Panny Lwowskiego Bractwa przez grzeszne moje ręce Os sanctum, seu Reliquias, świętego Merkuria, męczennika onego, który vitam athei Juliani sacrilegam, iako poswiadcza s. Amphilius y inni czasow świętego Wielkiego Bazilego, za przesładowstwo wiernych owieczek Chrystusowych, iussu Maria caelorum augustissimae imperatricis zwyciężył, ofiarowałem, dałem y darowałem ku ozdobie przerzeczonej cerkwi y pomnożeniu chwały Boskiej, chcąc y observando, aby takowe Reliquie świętego męczennika Chrystusowego za odpuszczenie grzechów moich nigdy, nigdzie przemennie, ni przez kogo innego, zadnym sposobem od tey cerkwi przerzeczonego Bractwa Lwowskiego odbierane, oddalone y umniejszane w naymniejszą odrobinę nie były, ale iż custodit Dominus Ossa sanctorum, abycale y nieporusznie bez wszelkiego uszczerbku w świętobliwej obserwantie y reverentie ne conterantur przy teyże święticy cerkwi pomienionej brackiej tanquam in tabernaculo Dei ustawicznie przebywały y pozostały na wieczne czasy, obligując pod strasznym y sprawiedliwym sądem Boskim. Na co ręką moją własną podpisuję się y pieczęć przykładam. Działo się we Lwowie dnia dwudziestego piątego novembra podług starego kalendarza na dzień y święto tegoż świętego męczennika y świętej Katharzyny, męcze-

niezki Chrystusowej, roku Pańskiego tysiąc szescsetnego szescdziesiątego dziewiątego.

Paweł Tetera Morzkowski, Brasławski, M. II.
Nizynski starosta, m. p.

Donatio reliquij ss. świętego Merkuria.

Львовский Ставроподиальный архив, № 659 въ двухъ одинаковыхъ экземплярахъ.

CCLIV.

1669 года, 27 ноября. Протестація поляковъ города Львова противъ русскихъ людей, живущихъ тамъ, чтобы они не смыли покупать домовъ на другихъ улицахъ, кромѣ Русской.—

Actum Leopoli feria quarta ante festum sancti Andreae apostoli proxima, anno Domini 1669. Protestatur f(amatus) regens Communitatis.

Ad officium actaque praesentia consularia, Leopoliensia veniens personaliter famatus Joannes Pannach, chirurgus, regens Quadraginta Virorum civitatis Leopoliensis, pro anno praesenti electus, in assistentia nonnullorum ex Communitate civium soleniter in contra omnes eos cives, qui bona sua stantia, videlicet lapideas domos in civitate hac consistentes, personis nationis Ruthenicae vendiderunt, tum et de nullitate inscriptionem venditionis, earundem domorum lapidearum protestatus est, offerendo se cum ijsdem ratione praemissorum omnium iure acturum. Quam quidem suam protestationem suprafatus

famatus regens obtulit se in scripto parato exhibiturum et exhibuit in tenore verborum sequenti.

Tenor protestationis: Anno D(omi)ni millesimo sexcentesimo sexagesimo nono, die secunda decembris. Honoratus Johannes Pan-nach, regens civitatis, nec non famati Alexander Głuszynski, Andreas Dobrzyc, Joannes Gwozdiewicz, Joannes Hołorowicz, Sebastianus Cichonowicz, Joannes Pokarski, Mathias Kideyszczuk, Quadrageinta Viri suis et totius Communitatis Leopoliensis nominibus agentes, solemniter et gravi cum querela in et contra nationem Ruthenicam, Leopoli intra moenia civitatis degentem, inhaerendo anterioribus quibusvis, et coram quovis iudicio et officio, tam per antecedaneos regentes, quam dominos oeconomos, et instigatores ci-vitatis eiusdem, ratione infrascriptorum factis protestationibus, illasque per hanc, hanc vero per illas ratificando questi et protestati sunt in eo. Wiedząc protestantes, że salus cuiuslibet civitatis in legibus constituta est, quarum natura recti praeceptis est, pravi vero de-pulsio, dla czego vim illarum quisque semper in viridi habere de-bet observantia, alboiem iako corpus anima carens cadit, tak ci-vitas nullis administrata legibus evertitur. Zabiegając takowej ruinie, dobrze przejrzałszy się, iakową vim patiuntur a natione Ruthenica civitatis leges, privilegia, rescripta, et iudicata principum contemptuose conculcantur, et convelluntur, quae sacrosancte coli debent, widząc znaczną szkodę y ruinę miasta następującą, kiedy sat legibus, privilegijs, iudicatis, mając natio Ruthenica circumscripta limites, aby się jedną ulicą contentowała, a dalej extra limites nie wykraczała, y nie rosproszcierała się, smieli i ważyli się y ieszcze ulterius conantur in levipendium et contemptum legum earundem, praeiudicium et damnum maximum civitatis, kamienice w rynku, y po inszych ulicach skupować, różnymi sposobami, przeciwko prawom ineundo contractus tacitos et ad recognoscendas inscriptiones modos adinveniendo nabywać, między katholikami w rynku y po ulicach się rozposzierać, szynki y inne obeyscia, contra mentem decretorum sa-crae regiae maiestatis rozpoczynać, onych zażywać, sobie wielkie złąd

pożytki, miastu zaś znaczną zgubę przywodzić, co że circumscriptum est legibus, et decretis sacrae regiae maiestatis onym prohibitum, dla tego deminus regens cum Communitate, obuiando eiusmodi malo ne in peius excrescat, saluandoque ratione convulsionis iurum, et contraventionem decreti, cui de iure competit erit poenas vindicandas, hoc loci tuendo autoritatem privilegiorum, et integritatem decretorum, praecavendoque indemnitati civitatis omnes modo superscripto quocunque tempore factas protestationes et manifestationes reassumunt, et iterum atque iterum, tam contra eandem nationem Ruthenicam temere se legibus et decretis sacrae regiae maiestatis apponentem, atque tantopere exorbitantem, quam et contra hos cives, qui lapideas suas contra iura civitatis eidem nationi alienarunt, contractus tacitos inierunt, inscriptiones recognoverunt, ut et de nullitate eiusmodi emptionum et venditionum, nec non recognitarum inscriptionum, atque initiorum, vel ineundorum contractuum manifestantur, et protestantur, że takowe kamienice w rynku y po ulicach pokupowane, y iakimkolwiek sposobem nabyte, od nich suo tempore recuperare et redimere (nullo habitu respectu melioratum, siquidem qui in alieno solo aedificat, aut meliorat, solo cedit, et ad poenas ratione transgressionis ac contemptus legum, atque contraventionis decreti, damnorum causatorum et preventuum iniuste perceptorum refusionem et restitutionem facere et vindicare zechią, seque protestantes cum instigatore contra eosdem cives iura civitatis convelentes et lapideas modo superscripto alienantes iure mediante acturos offerunt. Hac sua protestatione cum manifestatione ad praemissa mediante. Salua eiusdem additione, correctione, immutatione et in toto reseruatu manente. Saluisque saluando.

Actum Leopoli feria secunda post festum sancti Andreae apostoli proxima, anno D(omi)ni 1669. F(amatus) regens Communitatis. F(amati) Halarowicz et Kisielnicki.

Coram officio praesenti consulari Leopoliensi comparens personaliter famatus Joannes Pannach, regens Communitatis Leopolensis, in assistentia honorati Samuelis Lezayski, instigatoris civitatis huius publici, obtenta relatione, famuli officij praesentis iurati, de legitima famati Jacubi Halarowicz, aurificis, citatione, famati vero Cipriani Kisielnicki, phrigionis, civium Leopoliensium, ob destinatione, eosdem ad personaliter comparendum acclamari postulabant. Cum vero ijdem citati voce suprafati officij praesentis famuli ad comparendum acclamarentur. Comparuit famatus Jacobus Halarowicz, famatus vero Kisielnicki non comparuit. Suprafatus famatus regens Communitatis, in assistentia ut supra instigatoris civitatis publici superius specificati, facta contra non praesentem famatum Cipriani Kisielnicki de prima diligentia protestatione, contra comparentem famatum Halarowicz in vim propositionis produxit protestationem inscripto parato conceptam, ratione introcontentorum factam. Cuius quidem protestationis seu propositionis tenor sequitur eiusmodi. Tenor propositionis: Anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo nono, die secunda decembris, honoratus Joannes Pannach, regens civitatis, nec non famati Alexander Głuszynskyi, *u manz da-
лье може самое слово въ слово, чмо бытъ „tenor protestationis“.....*

Citatus vero famatus Halarowicz contra propositionem famati regentis tali uti praemissum est modo insinuatum, directe respondendo intulit, ie takową kamionicę, Dobieszowska nazwaną, panu Cyprianowi przedał, ale przez to nic nie zgrzeszył przeciwko prawom miasta tego, gdyż przed tym tak wiele inszych panów mieszkańców poprzedawali swoje kamienice różnym z naciey Ruskiej personom, a za to Communitas ich nie turbowała, ani takowych kamienic przedawać zabraniała, przetoż ieżeli wolno było innym przedawać kamienice, wolno y iemu było przedać, petens, se liberum ab actione praesenti pronuntiari.

Officium vero praesens superferenda ea in causa cum famato Halarowicz sententia, ad primum deliberandum esse duxit, prout et deliberavit, interim vero quatenus famatus regens Communitatis,

legitime famatum Cipriani Kisielnicki ad citare procuret, mandavit decreti sui vigore.

*Лъвовскій Магистратскій архивъ, acta Consularia, m. 70,
стр. 1063—1066, 1070—1073.*

CCLV.

1670 года, 20 января. Король Михаилъ подтверждаетъ два документа Люблинскаго братства: 1) Владислава IV о сохраненіи Люблинскаго братства и 2, Яна-Казимира объ отнятіи, согласно Гадяцкимъ условіямъ, королевскими комиссарами, въ присутствіи уполномоченнаго отъ Киевскаго митрополита Діонісія Балабана архимандрита Чигиринскаго Саввы Попеля у юніатовъ Люблинской церкви Преображенія Господня со всѣми принадлежащими къ ней землями и угодьями и передаѣть православнымъ.

Actum in castro Lublinensi feria secunda pridie festi sanctae Agnethis, virginis et martyris, anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo. Confirmationis privilegiorum ritus graeci oblata.

Ad officia et acta praesentia, castrenia, capitanealia, Lublinensis personaliter veniens famatus David Constantinovicz, civis subcastrensis Lublinensis, obtulit et ad acticandum officio eidem porrexit confirmationem iurium super fundum, Jurkowski dictum, ad ecclesiam Lublinensem ritus graeci spectantem, tum et actus commissionis infrascripctae per sacram regiam maiestatem dominum nostrum clementissimum benigniter datam et collatam in practicandam, quam confirmationem petiit ab officio praesenti in acta officii ejusdem ingrossari, ad cuius affectationem officium praesens castren. capit.

Lublin. confirmationem eandem manu ejusdem sacrae regiae maiestatis subscriptam, et sigillo appenso minoris . . . cancellariae regni communitatam suscepit, actisque officii sui inscribere mandavit, cuius tenor est eiusmodi: Michał, z Bożey łaski król Polski, wielkie xiąże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Zmudzkie, Kiiowskie, Wołyńskie, Inflantzkie, Smolenskie, Siewierskie y Czerniechowskie. Oznaymuimy tym listem-przywileiem naszym wszem wobec y każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, iż pokładane są przed nami dwa listy: ieden papierowy, ręką naiasniejszego Władysława Czwartego podpisany y pieczęcią mniejszą koronną ztwierdzony, zachowanie bractwa religie graeckiey w Lublinie przy administratietę kościoła S. Salwatora w sobie mający; drugi list pergaminowy z podpisem ręki naiasniejszego antecessora naszego Jana Kazimierza y pieczęcią wielką koronną zawiesistą zmocniony, potwierdzenie commissiey oddania cerkwi Lubelskiej Świętego Spasa disunitom w sobie zawierający, obadwa listy całe, nienaruszone y żadnemu podeirzaniu niepodległe; supplikowano nam oraz, abyśmy te obadwa listy powagą naszą królewską ztwierdzić y zmocnic racyli. Ktorych listow, a mianowicie pierwszego papyrowego tenor taki iest stylem łacinskim pisany: Vladislau IV, Dei gratia rex Poloniae... *и такъ даъне...* см. № CCXI, cmp. 543—545.

Drugiego listu pergaminowego od słowa do słowa takowy iest text: Jan-Kazimierz, z Bożey łaski król Polski, wielkie xiąże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Zmudzkie, Inflantskie, Wołyńskie, Kiiowskie, Smolenskie, Czerniechowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny król. Oznaymuimy niniejszym listem naszym wszem wobec y każdemu z osobna, komu to wiedzieć należy. Pokładany był przed nami list urodzonych commissarzow naszych, niżey imionami y przewiskami wyrażonych, na oddanie cerkwi Lubelskiej S. Spasa alias Przemienienia Panskiego, od nas ex mente constitutionis sejmu 1659 zesłanych, na ten czas wielebnemu niegdy oycu Dionizemu Bałabanowi, metropolicie Kiiowskiemu, y zakonnikom iego służący, ktrym cisz commissarze pomienioną cerkiew Lu-

belską ze wszy(s)tkimi do niej należącymi gruntami y własnosciami wielebnemu ojcu Bałabanowi y zakonnikom iego przysądzili y w rzetelną posseją podali. Oraz doniesiona nam iest imieniem zakonników też cerkwi prosba, ażebyśmy ten list commissarski powagą naszą królewską potwierdzili y umocnili. Ktorego listu y actu commissarskiego słowo w słowo tak się w sobie ma: Działo się w Lublinie, w manasterze przy cerkwi starożytnej religiey greckiey S. Spasa alias Przemienienia Panskiego, dnia dwudziestego miesiąca augusta, roku Panskiego tysiąc szescset pięćdziesiątego dziewiątego, przy bytnosci wielmożnych, urodzonych: Stefana Leduchowskiego, podkomorzego Krzemienieckiego, Krzysztopha Kordysa, podczaszego Bracławskiego, Mikołaja Głogowskiego, cześnika Nowogrodzkiego, Stefana Iwanickiego, miecznika Czerniechowskiego, Jana z Niehrybki Nechrebeckiego, woyskiego Zymirskiego, Stanisława Kozminskiego, miecznika y pisarza grodzkiego, Jana Bychowskiego, regenta, Jana Maszkowskiego, burgrabiego zamku urzedników grodzkich Lubelskich, commissarzow od i. k. mosci y Rzeczy pospolitey do oddania przeszczony cerkwi Lubelskiej y dobr leżących y ruchomych, do niej należących, naznaczonych, także przy bytnosci wielebnych ich mosciow: i. mci ojca Sawy Popiela, Thomasza Czechryńskiego, Józefa z Brusilowa Kissiela, Jana Wacowskiego, diakona, zakonnikow w uniey nie będących, także wielebnich ich mosciow: Jeremiasza Smotryckiego, Waleryana Puczynskiego, zakonnikow w uniey będących, y na ten czas przerzczony manaster Lubelski dzierżących, y przy bytnosci urodzonych ich mosciow p.p. Pawła Hulewicza, podczaszego Wołyńskiego, Alexandra Zubokrzyckiego, żołnierza i. k. mosci, pod chorągwią iasnie wielmożnego i. mosci hetmana wielkiego koronnego służącego, Jana Zachorowskiego.....¹⁾ Lachowicza.....¹⁾ Lackowskiego—Nizowskiego, Andrzeja Rohozy, regenta kancellariey trybunalskiej Wołyńskiej, Piotra-Pawła Kołakowskiego, Piotra Sobola, Jana Ostrowskiego, Andrzeja Haderskiego y ucciwego Szczę-

¹⁾ Въ подлиннике тоже пропуски.

snego Dzieszka, woznego generała. Przed nami wyżey mianowanemi commissarzami stanawszy oczywiście wielebny iego mosc ociec Po-piel, Thomasz Czechrynski imieniem iasnie wielebnego iego mosci oycia Dionizego Balabana, archiepiscopa y metropolyty Kiiowskiego, Ha-lickiego y wszytkiey Rusi, iako plenipotent, pokazał od i. k. mci pana naszego miłosciwego commissią z kancellaryey wielkiej koronnej z podpisem ręki własnej i. k. mosci, pana naszego miłosci-wego, nam szczęśliwie panyącego, na odebranie cerkwie Lubelskiej y dobr do niej należących wydaną, ktora tak się w sobie ma: Jan Kazimierz, z Bożej łaski król Polski, wielkie xiąże Litewskie, Rus-skie, Pruskie, Mazowieckie, Zmuckie, Inflantskie, Smolenskie, Czer-niechowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny król. Uro-dzonym Stefanowi Leduchowskiemu, podkomorzemu Krzemienieckiemu, Krzysztufowi Kordyszowi, podczaszemu Bracławskiemu, Mikołaiowi Głogowskiemu, czesnikowi Nowogrodzkiemu, Stefanowi Iwanickiemu, miecznikowi Czerniechowskiemu, Janowi z Niehrybki Nechrebec-kiemu, woyskiemu Zytomirskiemu, podstarostiemu, pisarzowi y re-gentowi grodzkim, Lubelskim, wiernie nam miłym łaskę naszą kro-lewską. Urodzeni wiernie nam mili. Nie puszczając w odwłokę tego, cokolwiek należy do zatrzymania y ugruntowania postanowionego z wojskiem Zaporozskim uspokojenia, a przychylając się do com-missiey Hadiackiej, zgodnym wszy(s)tkich stanów Rzeczy pospolitey applauzem y zezwoleniem aprobowanej, w ktorej nie mniejsza iest conditio, aby cerkwie y dobra starodawney religiey greckiey iakim-kolwiek praetextem alienowane per specialem commissionem w puł-roczza oddane były duchownym też religiey, na instantię urodzo-nych posłów od tegosz wojska naszego, imieniem iego do nas uczynioną, nie czekając czasu zamierzonego, tą conditio w poblizszych państwach do affektu powagą naszą krolewską przywiesć umyslismy, y ponieważ nam to constat, iż cerkiew tytułu Świętego Spasa alias Przemienienia Pańskiego, na przedmiejsiu miasta naszego Lublina stojąca, zdawna należała duchowienstwu namienionej religiey, zlecamy to tym listem z wyrazney woli naszey wiernosciom waszym

y po nich mieć chcemy, aby scie, za powzięciem onego, obwiesciwszy possessores modernos teyże cerkwie, naidaley za tydzien, non obstante unius absentia, na grunt iey zeszli, y tam cerkiew pomienioną, iako y grunty do niey przynależące, ze wszy(s)tkimi przynależnosciami in realem possessionem przewielebnemu w Panu Bogu oycu Dionizemu Bałabanowi, metropolicie Kiiowskemu, lub iego plenipotentowi, nie oglądając się na żadne teraznieyszych possessorow defensy y impugnatie, urzędownie oddali y reintradukowali, inaczey wiernosci wasze nie uczynicie z powinnosci, niniejszym listem albo commissią naszą na wiernosc waszę włożony, y stosujący się do approbowaney lege publica na przeszłym seynie commissiey Hadziackiey. Na co dla lepszej wiary ręką się własną podpisawszy pieczęć koronną przycisnąć rozkazalismy. Dan w Warszawie dnia V miesiąca lipca, roku Panskiego MDCLIX, panowania naszego Polskiego y Szwedzkiego XI. Jan-Kazimierz krol. Locus sigilli. Jan-Ignacy Rakowski, podkomorzy Chełmski. Produkował przy tym relatią grodzką, Lubelską authentyczną, położoną innotestentii, kтора się w sobie tak ma: Actum in castro Lublinensi feria tertia post festum Assumptionis in coelum Gloriosissimae Virginis Mariae proxima, anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo nono. Ad officium actaque praesentia, castrensa, capitanealia, Lublinensia personaliter veniens ministerialis generalis regni providus Felix Dziezek officio praesenti bene notus, in vim suaे fidelis relationis publice recognovit se innotescentias tenoris sequentis. Stefan Leduchowski, podkomorzy Krzemieniecki, Krzysztof Kordysz, podkomorzy Bracławski, Mikołay Głogowski, czesnik Nowogrodzki, Stefan Iwanicki, miecznik Czernichowski, Jan z Niehrybki Nechrebecki, woiski Zytomirski, commissarze od iego kr. mci do podania cerkwi Lubelskiej naznaczeni. Wielebnym Jakubowi Suszy, episkopowi Chełmskiemu, Eremiaszowi Smotrickiemu, Walerianowi Paczynskiemu, Adrianowi y innym in universum wszy(s)tkim zakonnikom y possessorom teraznieyszym, w uniey będącym, także wielebnym zakonnikom y sławetnym Bractwu Lubelskiemu, w uniey nie będącym ludziom cerkwi Lubelskiej, wią-

domo czyniemy, iższ za wyrazną wolą i. k. mosci idąc y paktom Ha-dziackim, constitutię seymu przeszłego utwierdzonym, dosyć czyniąc dla odebrania z possessiey wielebn. wiern. ww. cerkwi Lubelskiej S. Spasa alias Przemienienia Panskiego, a do oddania religiey graec-kiey ludziom, w uniey nie będącym, dzien dwudziesty wtory miesiąca augusta naznaczamy. Przeto abyście wielebnosci wasze na termin mianowany przed nami commissarzami stanęli, zdaniu y rozsądkowi naszemu w oddaniu mianowanej cerkwi Lubelskiej ludziom, w uniey nie będącym, przypatrzyli się y przysłuchali. Dan w Lublinie, w residentiach naszych, dnia 11 augusta, roku 1659. Stefan Leduchowski, podkomorzy Krzemieniecki. Krzysztof Kordys, podczaszy Bracławski. Mikołai Głogowski, czesnik Nowogrodzki, dworzanin i. k. mci. Stefan Iwanicki, miecznik Czerniechowski. Copiam sigillatam hic Lublini ad ecclesiam ritus graeci, in subcastro Lublinensi iacentem, ve-nerabili Smotrycki in manus tradens. die hodierna in actu contenta posuisse et reliquisse, de quo praesens ministerialis relatio. Ex actis castrenibus, capitanealibus, Lublinen. Correxit Maszkowski. Locus sigilli. Wywiódzsy tedy przerzeczony iego mosc ociep Popiel imieniem iasnie wielebnego iego mosci oyca metropoly Kiiowskiego sposobem wyżey opisanym z kancellariey i. k. mci na oddanie cer-kwi Lubelskiej y dobr, do niey należących, commissią y termin wy-niesienia innotescentij commissarskiej dostatecznie stronie pozwaney ich mm. oycom unitom doniozszy, prosił y domawiał się, aby juris-dictia commissarska ufundowana y obwołana była. My tedy commis-sarze, przychylając się do commissiey i. kr. mości, przez którą funk-tia commissarska na nas jest włożona, y prawa pospolitego, także affectatiet strony powodowej, jurisdicțią naszą commissarską, w przerzeczym manasterze przy cerkwi S. Spasa Lubelskiej będącym, ufundowalismy, y przerzeczonemu woznemu generałowi naszemu sądowemu, ucciwemu Felicianowi Dziezkowi, bespieczenstwo osobom, na sądy nasze commissarskie przychodzącym y odchodziącym, podług prawa pospolitego obwarowawszy, obwołać y publikować rozkaza-lismy, iakoż przerzeczony wozny, dosyć czyniąc powinnosci swoiej,

fundowaną jurisdicją commissarską y bezpieczenstwo wszelakie pod-
ług prawa pospolitego, tak na cmentarzu, iako y na ulicy przy
wielu zgromadzonych ludzi obwołał y publikował. O czym relatią
oczywistym swoim zeznaniem przed sądem naszym commissarskim
utwierdził. A po ufundowaniu y obwołaniu sposobem wyżej opis-
nym z jurisdicciey naszej commissarskiej strona powodowa, poka-
zawszy dawne przywileia ab anno millesimo quingentesimo nonage-
simo quarto starożytnę religię graeckiey ludziom, pod posłuszeń-
stwem oyca s. patryarchy Konstantynopolitanskiego będącym, na
przerzeczonę cerkiew Lubelską od naiasniejszych s. p. kroów Pol-
skich: Zygmunta III, Władysława Czwartego w roku 1630 na szczę-
sliwey coronatiey nadane y na grunty y dobra do teyż cerkwie
należące confirmowane y approbowane, prosiła y domawiała się,
aby tak według commissiey i. k. m(os)ci, iako y podług constitu-
tiey, na blisko przeszły sejmie uchwalonej, cerkiew Lubelska, przez
wielebnich ich mm. oycow unitow wzięta, z dobrami wszelakimi le-
żącemi y ruchomymi y apparatami cerkiewnymi cale y zupełnie po-
wadowej stronie oddana była. Pozwana zaś strona ich mość oycowie
unici prosili dilatę do zniesienia się z i. m(os)ci oycem Suszą, epi-
skopem swoim Chełmskim, alegując, że dla nierychłego położe-
nia innotestency iego mość xiądz episkop Chełmski, pasterz ich moś-
ciow oycow unitow, o żadnej commissiey y terminie nie wie. A za-
tym też praw, przywilejow y obron żadnych w niewiadomosci pa-
sterza swego zażywać y produkować nie mogą, a nadto y kluczow
nie mając od cerkwie, oney oddawać y odmykać bez consensu pa-
sterza swego nie powinni. My tedy commissarze stron obudwu iego
mości oyca Dionizego Bałabana, archiepiscopa y metropoly Kijow-
skiego, powadowej strony przez wielebnego iego mości oyca Sawę
Popiela, (i)humena Czechryńskiego, a pozwaney strony przez wielebnich
oycow Eremiasza Smotryńskiego, Waleryana Paczynskiego imieniem
przewielebnego iego m(os)ci oyca Suszy, episcopa Chełmskiego,
oczywiście stawiających dowodów, obron zażywiających, dostatecznie
wysłuchawszy y one dobrze uważawszy, z pewnych uwag sąd nasz

poruszających tę sprawę, ze wszystkim dostatecznym skutkiem do tygodnia ni w czym obojętym stronie prawom, przywileiom y obronom prawnym nie ubliżając, z tą iednak declaratią, aby ich m(oś)c oycowie unici ze wszystkimi prawami y obronami na termin naznaczony stawiali się y klucze do cerkwi należące przed sąd nasz commissarski praesentowali, odłożyliśmy y woznemu act nasz commissarski w teyże zupełnej mocy y bespieczenstwie odwołać rozkazalismy, iakoż przerzeczony wozny sądowy odwołał, o czym y relią swoią przed sądem naszym zeznał. Na terminie tedy dnia dwudziestego dziewiątego miesiąca augusta z dilatiej ich mosciow pp. unitow przed sąd nasz commissarski pozvoloney przypadajcym, strony obiedwie: powodowa iego mosc oyciec metropolita Kiiowski przez przerzeczonego iego mosci ojca Popiela, a iego mosc oyciec Susza, episkop Chełmski, przez ich mosciow oyców Smotryckiego y Paczynskiego, zakonnikow w uniey będących, oczywiście stanowili się. Powodowa strona aby przerzeczona cerkiew Lubelska ze wszystkimi dobrami leżącymi y ruchomymi, z apparatami, do niey należącymi, według dawnych praw y dispositiey, także według constitutiey, na blisko przeszły sejmie uchwaloney, y według commissiey i. k. m(oś)ci wydaney, oddana y przywrocona była, prosili y domawiali się. A przerzeczona pozwana strona, wielebni ich mosc oycowie unici, wymawiali się, iż iego mosc oyciec Susza, episkop Chełmski, pasterz ich mosciow, żadney wiadomosci y declaratiey o puszczeniu cerkwi, ani też kluczów do odemknięcia iey nie przysiąał. A zatem przerzeczeni oycowie zakonnicy, w uniey będący, przez wyrazney woli pasterza swego pustic y odemknąć cerkwi Lubelskiey nie mogą. My tedy commissarze, obudwu stron controwersiey wysłuchawszy y one dobrze uważawszy, aczkolwiek y prawo pospolite y wyraźna wola i. k. m(oś)ci nakazuje, abysmy przerzeczonę cerkiew Lubelską bez wszelaki zwłoki, od przerzeczonych ich mosciow oyców unitow odebrawszy, w istotne y spokoine dzierżenie przerzeczonemu iego mosci ojcu Bałabanowi, mitropolicie Kiiowskiemu, albo plenipotentowi iego mosci, oddali, iednak, isz nie tylko o przywrocenie cerkwi, ale tesz

y gruntow, do teyże cerkwie zdawna należących, tudziesz y rzeczy, w teyże cerkwi pobrane, powodowa strona pozyskować chce; dla tegosz z przerzeczonych przyczyn sprawę terazniejszą do blisko przyszłego piątku ze wszystkimi praetensiami strony obiedwie odkładamy y rok stronie oboiej zawity zachowuiemy, y wszelakie bezpieczeństwo według prawa pospolitego waruiemy. A potym przerzeczonymi wolnymi naszymi sądowymi... teyże mocy y zupełney władzy dalszą continuatią actu naszego commissarskiego odwołać rozkazalismy, iakoż przerzeczony wozny, dosyć czyniąc powinnosci swoiej, iurisdictią naszą commissarską do tygodnia odwołał, o czym relatią swoją przed sądem naszym zeznał. Dnia tedy piątego miesiąca septembra, z limitatier sądów naszych commissarów przypadającego, strony obiedwie: y powodowa, y pozwana strona, przez wyżey mianowanych plenipotentow swoich oczywiście stanawszy, szerokich dowodów y odwodów między sobą zażywali, których controwersiey, do sądu naszego commissarskiego wniesionych, my commissarze, dostaćcznie wysłuchawszy y one dobrze uważawszy, naprzod pozwaney stronie postępowac, a w postępowaniu odpowiadac, a w odpowiadaniu skutecznie odpowiadac nakazalismy. A w skutecznym odpowiadaniu, ponieważ przerzeczeni wielebni ich m(o)sc oycowie unici żadney fundatier, przywilejow, dispositier do przerzeczonej cerkwi Lubelskiej y na terazniejszym terminie nie produkuią, a tylko gołyimi słowami bronią się y allegią, że ta cerkiew Przemienienia Panskiego onym należy, a przywileje u iego mosci oyca Suszy, episcopa Chełmskiego, zatrzymane bydz mienią. Przetosz takowe, ich iako słowne allegatie na stronę odrzuciwszy, przychylając sie do wyraznej woli Rzeczy pospolitej y publicznej przez wszy(s)tkie stany uchwały, tudziesz wyrazney i. k. m(oś)ci commissiey terazniejszej intimowaney, przerzeczoną S. Spasa cerkiew Lubelską wielebnemu w Bogu oycu Sawie Popielowi, ihumenowi Czehrynskiemu, ktoremu na odebranie tey cerkwi od iasnie przewielebnego iego m(oś)ci oyca Bałabana, metropoliti Kiiowskiego, iest dana plenipotentia, ze wszystkimi dobrami, gruntami, budynkami, do tey cerkwi antiquitus na-

leżącymi, oddaiemy y, aby strona pozwana in instanti tē cerkiew odemkneła, nakażalismy. A isz strona pozwana, przerzeczeni wielebni ich mość oycowie zakonnicy, w uniey będący, wolej iego krol. m(oś)ci y Rzeczy pospolitey y decretowi naszemu commissarskiemu nie sprzeciwiać się, klucze od cerkwie, pod nogi maiestatu i. k. m(oś)ci poddając, nam commissarzom praesentowali, przetosz my commissarze przerzeczonemu iego mosci p. Maszkowskiemu, burgrabiemu y vicesgerentowi zamku Lubelskiego, klucze oddawszy, zleci-lismy, aby przerzecona cerkiew przez rozsądek nasz commissarski iasnie wielebnemu iego m(oś)ci oycu metropolicie Kiiowskemu przy-sądzoną y do possesiej podaną otworzył. Za którym otworzeniem cerkwie, gdyśmy przyszli, żadnych apparatow ani ochędstwa cer-kiewnego, którego się wielebny iego mosc ociec Popiel, plenipotent iasnie wielebnego iego m(oś)ci oyca metropolity Kiiowskiego, według produkowanego rejestru upominał, nie zastalismy y nie znalezli, ktore apparaty y ochędstwa cerkiewne wielebni ich mosc oycowie unici przez naiazdy nieprzyacielskie zniesione y cerkiew przerze-czoną Lubelską pospolitym . . . knieniem Panskim z apparatow y ochędstwa cerkiewnego ogocona bydz twierdzili, dla tegosz temu przerzeczonemu i. m(oś)ci p. burgrabiemu zamku Lubelskiego zle-cilismy dalszą rewizią, cokolwiek by się znaidowało w cerkwi rze-czy, do ochędstwa albo do potrzebny cerkiewney należących, rewidowały y zpisały. A isz przy odemknieniu cerkwie wielebni ich mosc oycowie unici prosili nas y żądali, abysmy obraz swiętego Jozafata z cerkwie Lubelskiey onym wziąć, iako ich własny, pozwolili; tedy my commissarze, przychylając się do słuszney affectatiey, obraz s. Juzufata bez wszelakiey przeszkodey z przerzeczonej cerkwie Lu-belskiey wielebnym ich m(oś)ciom oycom, w unioy nie będącym, od-dany, wolno y bez przeszkodey wszelakiey wziąć, pozwolilismy, iakosz przerzeczeni wielebni ich m(oś)c oycowie unici mianowany obraz s. Jozafata z mianowanej cerkwie Lubelskiey spokojnie wzięli y wed-ług woli swoiej disponowali. A isz oddania dobr leżących, to iest gruntow cerkiewnych, na których budynki różnych conditii ludzi

pobudowane są, przerzczona powodowa strona domawiała się y według commissiey i. k. m(oś)ci przywileiow y dispozyciey produkowanych upominała, tedy my commissarze, będąc functią trybunalską obowiązanymi y uważając, isz okolicznosć gruntow cerkiewnych siła czasu dla obiazdu y rozsądzenia własnosci gruntow cerkiewnych, między gruntami mieyskimi y kościoła s. Mikołaja przyległymi, wzięc musi, dla tegosz dalszą continuatię commissiey naszej y oddania gruntu y dobr, przerzeczonej cerkwi należących, w zupełnej mocy y bezpieczeństwie, według prawa pospolitego obwarowanym, do dnia dwudziestego wtorego miesiąca septembra temusz przerzeczonemu woznemu odwołać rozkazalismy, iakosz przerzeczony wozny, dosyć czyniąc powinnosci swoiej, sądy nasze commissarskie do dnia naznaczonego odwołał, o czym y relatię przed sądem naszym zeznał. Dnia tedy dwudziestego wtorego miesiąca septembra z limitatieu sądów naszych, na przeszły terminie naznaczonej, przypadającej, strona przerzczona powodowa, stanowszy oczywiście, produkowawszy do gruntow y dobr przerzeczonej cerkwi Lubelskiej należąc przywileje y dispositią, prosiła y umawiała się, aby podług prawa pospolitego y dowodow iawnych dobra leżące y grunty należące do przerzeczonej cerkwi Lubelskiej z dawnych czasow w rzetelne y istotne dzierżenie. My tedy commissarze, continuiąc functią naszą commissarską y chcąc oddać grunty, do cerkwi przerzeczonej Lubelskiej należące, ziechalismy na gorę, Czwartkową nazwaną, która się poczyna od Murku drogi pospolitej Lubelskiej, od miedze gruntu z dołu od burku....¹⁾ Kucharza, a ku gorze idąc o miedzę murowanej kamienice p. Piotra Gaknowicza, mieszczanina Lubelskiego, puszczając grunt y gorą Czwartkową cerkiewną S. Spasa, w gurę idąc, po lewej ręce, a grunt mieyski po prawej ręce, na tey tedy gorze Czwartkowej cerkiewnej, a na miedzy mieyskiej y cerkiewnej jurisdictią naszą commissarską przez

¹⁾ Въ подлинникоѣ пропускъ.

przerzeczonego woznego Dziezka sądowego naszego obwoławszy y stron należących, ktorzy by kolwiek do tych gruntow praetendowali miec iakie prawo, przywołać rozkazalismy. A isz na tym mieyscu fundowaney jurisdictiey żadney contradictiey nie było, tedy tąsz miedzą idąc mieyską y cerkiewną ku chałupkom, ktore na gruncie cerkiewnym są pobudowane, a przy tych chałupkach y domach stająwszy oczywiście uczciwy Grygiel, pisarz iego m(oś)ci x(ię)dza Walentego Turobolskiego, kustosa Chełmskiego, kanonika Krasnostawskiego, praebendarza s. Mikołaja, kościoła Lubelskiego, na też gurze Czwartkowej zmurowanego, imieniem tegosz i. m(oś)ci xiędza Turobolskiego odzywał się y przypowiadał, że te chałupki nie do cerkwie, ale do kościoła przerzeczonego s. Mikołaja y do possessiey iego m(oś)ci x(ię)dza Turobolskiego należą, ale żadnego prawa, iako na ten grunt, na którym chałupki y domki są pobudowane, nie pokazywał, ani possessiey prawnej dowodził. A oycowie, w uniey nie będący, prawa wyrazne na grunty cerkiewne y role Jurkowskie y gurej mieyską y cerkiewną, idąc ku sadkowi, puszczaiąc grunt mieyski po prawej, a cerkiewny po lewej ręce, u którego sadku przerzeczeni oycowie S. Spasa nie unici opowiadali się, isz ten sadek y pole cerkiewne i. m(o)sc x(ię)dz Turobolski do gruntu s. Mikołaja y possessiey swoiej gwałtownie zabrął. od sadku iuż żadney ruźnice nie było, ale oycowie S. Spasa y wiele ludzi starych affirmowali, iż tą miedzą od sadku. granice Rudnickich pol wdłusz w pokoiu cerkiew Lubelska zażywała y na ten czas zażywa, y w tey dalszej długosci gruntu Jurkowskiego żadney przeszkode nie mają. A od sadku przerzeczonego obrocilismy się w lewą rękę poprzek gruntu, po za okopy starożytnie cerkiewnie, przyszliśmy asz do wygonu mieyskiego, a za tym wygonem ku miastu idąc, granicą starożytną cerkiewną, puszczaiąc grunt do świętego Mikołaja po prawej ręce, a grunt cerkiewny po lewej ręce, przyszliśmy ku samym murom do s. Mikołaja, gdzie oycowie S. Spasa wielebni iego m(o)sc ociec Sawa Popiel, ihumen Czechryński, który tą commissią zaczął, a teraz chory będąc, przez wieleb-

nego oyca Jozefa Kisiela prosequował y prosequuie, opowiedziawszy, isz ten grunt pusty, po lewey ręce idąc ku miastu y młynowi żydowskiemu, na którym przed tym domki cerkiewne były pobudowane, a przez zawieruchy popalone, że to iest własny grunt cerkiewny, a przez possessorow terazniejszych gwałtownie osiągniony, a od tego gruntu pustego tymże wygonem mieyskim nayprosciey szlismy z gory ku borkowej y drudze wielkiej mieyskiej przeciwko młynowi żydowskiemu, puszczaiąc grunt s. Mikołaja po prawej, a do cerkwie pomienionej Lubelskiej S. Spasa religiey graeckiey po lewej ręce asz do samej cerkwie murowanej, a na tym mieyscu przerzeczeni oycowie cerkwie S. Spasa Lubelskiej pokazali nam prawem wyraznym, isz ta wszystka okolicznosc, sposoben wyżey opisanym wywiedziona, do cerkwie przerzeczonej Świętego Spasa Lubelskiej należy, ktorey okolicnosci gruntow cerkiewnych pokazanych przerzeczeni oycowie S. Spasa cerkwi Lubelskiej opowiadali, isz iako na gurze Czwartkowej, tak y pod gurą, od mieyskiego burku poczawszy, od wygonu wyżey mianowanego mieyskiego asz do przewału ku gorze Czwartkowej zdołu, od burku także mieyskiego, ku gorze idącego, gdzie iest ufundowana jurisdictionia obiazdów gruntow cerkiewnych, domki y mieszkania na własnym gruncie cerkiewnym są pobudowane, z których chałupek mieszkania tak chrzescianie, iako y żydzi przed tym czynsz do cerkwie przerzeczonej S. Spasa Lubelskiej zawsze oddawali, a teraz za zamieszaniem y przeskodą od przerzeczonych wielebnych ich mosciow oycow unitow oddawać nie chcą. My tedy commissarze, przypatrywszy sie przywilejom od naiasniejszych krolow: Zygmunta y Władysława Czwartego, szcześliwie nam panowawszych, przerzeczonej cerkwi S. Spasa Lubelskiej od dawnych czasow nadanych, y wielu dispositiom na grunty cerkiewne służącym, nie mniej ductowi, według dispositiey listowney pokazanemu, dostatecznie przypatrywszy się, ponieważ grunt cerkiewny: rola Jurkowska, gora Czwartkowa zdawnych czasow do przerzeczonej cerkwie Lubelskiej, a termino agro poczawszy, od szpitala murowanego cerkiewnego obrociwszy się ku Słomianemu rynku podle

drogi wielkiey y burku wielkiego, prosto ku miedzy y domku Kucharzowej idzie, a po miedzy podla domu p. Piotra Galnowicza, iako najprosciey, ku granicy gruntow Rudnickich idąc, grunt mieyski po prawey, a grunt cerkiewny po lewej puszczaiąc, a od granice Rudnickiej poprzeg roli Jurkowskiej cerkiewnej do miedzy gruntow kościołnych s. Mikołaja przyszedzsy, y ku Lublinowi obruciwszy się, iako najprosciey, miedzą kościołową y cerkiewną ku wygonowi mieyskiemu idąc, po prawej ręce grunt kościołny, a po lewej ręce grunt puszczaiąc tymże wygonem mieyskim, iako najprosciey, ku drodze wielkiej z miasta Łublina ku Dysowi idącej y do burku wielkiego miejskiego przeciwko młynowi żydowskemu przyszedzsy, obruciwszy się podle burku ku cerkwi przez fortkę przy bramie żydowskiej niedawnych czasów do muru cerkiewnego przymurowanych podle tegosz burku miejskiego, iako najprosciey, asz do węgła szpitalnego cerkiewnego, zkad się dukt zaczął, wszy(s)tkę tą okolicznosc pokazaną y obiechaną y w tej circumferenty gruntow cerkiewnych sposobem wyżey pokazany, iako grunt własny istotny cerkiewny, tak y budynki, chałupki y mieszkania chrzescianskie y żydowskie, na gurze Czwartkowej y pod gorą Czwartkową budowane y posadzone, do przerzeczonej cerkwi Lubelskiej S. Spasa alias Przemienienia Panskiego wiecznymi czasy przysądzamy y do istotnego y rzetelnego dzierzenia y używania przerzeczonemu iasnie wielebnemu iego mosci oycu Dionizemu Bałabanowi, archiepiskopowi y metropolicie Kiiowskemu, y mianowanemu iego m(o)sci oycu Sawie Popielowi, ihumenowi Czechrynskiemu, y zakonnikom od przerzeczonego iasnie wielebnego ojca metropolity Kiiowskiego, do teyże cerkwi y manasteru Lubelskiego ordynowanym y postanowionym, w unie nie będącym, y bractwu Lubelskiemu oddaiemy. A nadto, isz tenże iego mosc ociec metropolita Kiiowski przez przerzeczonego wielebnego iego mosci ojca Popiela, ihumena Czechrynskiego, authentycznymi dokumentami pokazał, że grunt pusty, na Słomianym rynku leżący, nazwany Lęczyckowski, do teyże cerkwi Lubelskiej należy, (ktorego na ten czas oycowie Augustiani bezprawnie zażywają)

do teyże cerkwi Lubelskiey przysądzamy y do używania wiecznego
oney oddawamy z tą declaratią, że wolno będzie ich mōsciom oycom
Augustianom ogrodziny, na ten czas posianę, iako proprij laboris, ze-
brać, iednak na potym nie mają sobie żadnego oycowie Augustianie
prawa y używania do przerzeczonego Lenczynskiego gruntu sobie
przywłaszczać pod utraceniem wszelkich siewow ogrodnich y bu-
dynków, ieżeli by napotym temere chcieli sobie usurpować. A na
koniec isz tenże iasnie wielebny iego mōsc ociec metropolit Kiiow-
ski przez przerzeczonego wielebnego oycia Popiela, plenipotenta swego,
osobnemi dokumentami y dispositiami prawnymi pokazał słusznie
gruntu Zacharkowskiego, przeciwko cerkwi za drogą leżącego, któ-
rego antiquitus swieszczenik tey cerkwi zażywał, a na ten czas bez
wszelkiej przeskody także cerkiew Lubelska zażywała, tedy y ten
grunt, na ten czas spustoszały, nazwany Zacharkowski, z sklepem po
pogorzelisku pozostałym, do teyże cerkwi Lubelskiey wiecznymi
czasy oddaiemy y do istotney possessiey przyłączamy, y aby się ża-
den sposobem wyżej opisanym expedowanego actu commissarskiego
w naimniejszej rzeczy nie ważył się wrzruszać y przeszkadzać pod
winami, na gwałtowniki y pokoiu pospolitego opisanemi, waruiemy y
declaruiemy, iakosz y tą declaratią naszą commissarską przerzeczo-
nemu woznemu generałowi Dziezkowi sądowemu obwołać y publi-
kować rozkazalismy, iakosz przerzeczony wozny, dosyć czyniąc po-
winnosci swoiej, obwołał y publikował. O czym relatią swoię zeznał.
Tak tedy za roskazaniem i. k. m(oś)ci pana naszego miłosciwego y
pozwoleniem Rzeczy pospolitey przerzeczoną commissią skonczywszy
dla lepszey pewności przy pieczęciach przycisnionych rekami się
naszymi podpisuimy. Działo się w Lublinie, w manasterze przy
cerkwi S. Spasa alas Przemienienia Panskiego roku Panskiego ty-
siąc szescseth piendziesiątego dziewiątego, miesiąca septembra dwa-
dziestego wtorego dnia. Loci sigillorum. Krzysztof Kordosz, pod-
czaszy woiewodztwa Bracławskiego. Stefan Jwanicki, miecznik woie-
wodztwa Czerniechowskiego, commissarz i. k. m(oś)ci. Mikołaj z
Głogowa Głogowski, czesnik Nowogrodzki, commissarz i. k. m(oś)ci.

Jan z Nehrebki Nechrebecki, woyski Zytomirski, commissarz i. k. m(oś)ci. My tedy Jan Kazimierz, do prozby imieniem wielebnego oyca metropolyty Kiiowskiego teraznieyszego y zakonnikow iego łaskawie sie skłoniwszy, oraz do constitutiey seymu tysiąc szescset dwudziestego dziewiątego roku, iako zgodna, stanow Rzeczy pospolitey uchwałą postanowioney, inserowaney urodzonych commissarzow naszych, act y list commissarski we wszy(s)tkich iego punktach, clausulach y paragrafach powagą naszą krolewką umacniamy y ztwierdzamy podług onego y przez terazniejszą confirmatią naszą wielebnego oyca metropolyty Kiiowskiego y zakonnikow iego, w uniey niebędących, przy skuteczney y wolney possesiey mianowaney cerwi Lubelskiey gruntow y własosci iey wcale zachowuiemy y po naiasniejszych następcaach naszych tosz zachowanie obiecuiemy, chcąc miec ten akt commissarski inserowaney mocy stałej y nienaruszonowej. A dla większej pewności tesz commissią y confirmatią naszą na przyszłym seymie constitutią utwierdzic na potomne czasy obiecuiemy. Na co dla lepszej wiary przy podpisie ręki naszej pieczęć koronną przycisnąć rozkazalismy. Dan w Warszawie dnia XXXI miesiąca grudnia, ręku Panskiego MDCLXVI, panowania naszego Polskiego y Szwedzkiego XVIII. Jan Kazimierz krol. Locus sigilli pensilis majoris kancellariae regni. Christophorus—Michael Rupniewski, tribunus palatinatus Cracoviensis, capitaneus Lelowiensis. My tedy Michał krol, do przerzeczonej pokorney suppliki łaskawie skłoniwszy się wzwysz inserowane obudwa listy, tak zachowanie bractwu religiey graeckiey przy administratiey y possessiey dobr cerkwi S. Salvatora w Lublinie, iako y commissarski akt oddaney cerkwie Lubelskiey S. Spasa disunitom we wszytkich punktach, clausulech, ligamentach powagą naszą krolewką utwierdzic y zmocnic umyslilismy, iakosz utwierdzamy y zmacniamy tym przywilejem naszym, chcąc aby te obudwa listy, ile prawow nie chce, moc stałą y nienaruszoną zawsze miały, na co dla większej wagi to potwierdzenie nasze ręką naszą krolewką podpisawszy, pieczęcią koronną zawiesistą stwierdzic kazalismy. Dan w Krakowie dnia III mie-

sięca grudnia, roku Panskiego MDCLXIX, panowania królestwa naszego Polskiego pierwszego roku. Michał król. Hieronim Pinoccius, iego k. m(oś)ci sekretarz.

Виленский Центральный Архивъ древнихъ актовыхъ книгъ,
нн. Люблинского гродского суда № 26/20, стр. 1—9.

CCLVI.

1671 года, съ 20 января по 1 мая. Пріѣздъ въ Москву за милостынею Скитского пустынного монастыря старцевъ Мардарія, Ананія и Анеиногена съ просительными письмами: Черниговскаго архіепископа Лазаря Барановича и игумена Дороѳея съ братіей Скитской обители и съ просьбою отдать деньги за взятую у монастыря соль—3000 бочекъ.

Государю царю і великому князю Алексѣю Михайловичю всеа Великия и Малая и Бѣлыя Росії самодержцу холопи твои Гришка Козловской с товарищи челомъ бьють. В нынешнемъ, государь, во 179-году февраля въ 23 день приѣхали въ Киевъ ис Полши Галицкого повѣту Киевской митрополії Скицкаго пустынного монастыря храма Воззвиженія Чеснаго и Животворящаго Креста старцы Мардарій, Ананія, Анеиногенъ да служка адинъ человѣкъ и били чломъ тебѣ великому государю, царю і великому князю Алексѣю Михайловичю всеа Великая и Малая и Бѣлыя Росії самодержцу они—старцы, а намъ халопемъ твоимъ въ Киеве въ приказной избѣ въ славномъ чelобитьe сказали: въ прошломъ-де во 157-мъ году дана твоя великого государя жалованная грамота того же Скицкого монастыря бывшему игумену Дороѳею зъ братьею, а велено-де ис

того монастыря приѣзжать къ тебѣ великому государю къ Москве для милостины тремъ старцамъ да служке въ шестой годъ и давать имъ по подводе человѣку и приставовъ до Москвы; и онъ-де игуменъ къ тебѣ великому государю къ Москве для милостины ис Скицкого монастыря братиі не посыпалъ со 169-го году, и чтоб намъ холопемъ твоимъ противъ той твоей великого государя жалованной грамоты ихъ старцевъ да служку къ тебѣ великому государю къ Москве для милостины ис Киева отпустить и дать имъ подводы и пристава до Москвы. И мы—холопи твои, досмотря той твоей великого государя жалованной грамоты, противъ твоего великого государя указу Киевскогомъ митрополиї пустынного Скицкого монастыря старцовъ Мардария, Анания, Анениогена да служку Мишку ис Киева къ тебѣ великому государю къ Москве отпустили, а до Москвы, государь, послали мы холопи твои съ ними старцы сотника Московскихъ стрелцовъ Гаврилова приказу Подымова Петра Колягина, а велѣли ему сотнику, не доѣзжая Москвы, остановить ихъ на подхожемъ стану въ селѣ, въ Семеновскомъ, и ѿхать къ Москве и отписку подать въ Посолскомъ приказе боярину Афонасию Лаврентьевичу Ардину-Нащокину, да думнымъ дьякомъ: Гирасиму Докторову да Лукьянну Голосову, да дьяку Еѳиму Юрьеву, а что, государь, въ распросе они старцы намъ холопемъ твоимъ сказали, тѣхъ ихъ проспросные рѣчи къ тебѣ великому государю послали мы холопи твои подъ сею отпискою. 179-го марта въ—день въ Монастырскій приказъ: Въ нынешнемъ во 179-мъ году, марта въ 28 день приѣхали къ Москве ис Киева Киевской митрополиї Скицкого пустынного Воздвиженского монастыря старцы Мардарій, Анания, Анениогенъ да служка ихъ, и великии государь (полное) (sic) указалъ тѣхъ старцовъ поставить на монастырскомъ подворье, гдѣ пригожъ. 179-го марта въ 28 день по указу великого государя думной дворянинъ Артемонъ Сергеевичъ Матвѣевъ приказалъ Скицкого монастыря старцамъ давать великого государя жалованья поденного корму и питья: Мардарию по 10 денегъ, Ананию і Анениогену по 8, служке по 4 деньги человѣку на день; имъ же питья: Мардарию по 2 кружки меду, по

2 кружки пива, Ананию і Анөиногену по кружке меду, по 2 кружки пива человѣку на день; служкѣ по 2 кружки пива на день, имъ же по 2 воза дровъ на недѣлю; да на приѣзде дать великого государя жалованья: Мардарию 40 куницъ, денегъ 7 рублевъ, 2-мъ человѣкомъ старцомъ же денегъ по 10 рублевъ, служке сукно доброе, денегъ 2 рубли, да на милостыню въ монастырь послать соболей на 30 рублевъ.

179 марта въ 29 день в Посолскомъ приказе Галицкого повѣту, Киевской митрополиї Скицкого пустынного монастыря храма Воз-
движения Честнаго и Животворящаго Креста старцы:—Мардай, Ана-
ния, Анөиногенъ в распросе сказали: в пропломъ во 157-м году дана величаго государя жалованная грамота того жъ Скицкого монастыря бывшему игумену Дороѳью з братьею, а велено истого монастыря при-
езжать к великому государю к Москве для милостыни тремъ старцомъ да служке в шестой годъ и давать имъ по подводе человѣку и при-
ставовъ до Москвы, і онъ игуменъ к великому государю к Москве для милостыни из Скицкого монастыря братіи не посыпалъ со 169-го году, и в нынешнемъ во 179-мъ году, генваря въ 20 день того Скицкого монастыря нынешней игуменъ, именемъ Дороѳей же, з братьею к великому государю о милостыне писали, а с тѣмъ своимъ листомъ послали ис того монастыря для милостыни ихъ старцевъ: Мардария, Ананию і Анөиногена да с ними служку Мишку, і великого государя жалованная грамота у нихъ есть. А как де они в Киевъ приѣхали, і околничей, і воеводы князь Гри-
горей Афанасьевичъ Козловской с товарищи дали имъ к великому государю отписку; а будучи-де они в Скицкомъ монастырѣ, из тур-
ские стороны никакихъ вѣдомостей не слыхали, а в Полше де все тихо; а гетманъ корунной Янъ Сабеской с войски стоитъ во Лвове, а сколько с нимъ войска, и куда ему походъ будетъ, и гдѣ нынѣ королевское величество Польской, того они не вѣдаютъ, и про зборъ турскихъ войскъ и про татаръ нигдѣ ничего не слыхали, а єдучи Украиною, слышали они, что гетманъ Петръ Дорошенко живеть в Читирине, да с ними же-де к великому государю писалъ из Новаго-

родка Съверского архиепископъ Лазарь Бараповичъ листъ, і тѣ листы ныне у нихъ старцовъ; да у нихъ же де Скицкого монастыря архимандрита Дороѳея з братъю есть проѣзжай листъ, і ныны де они бываютъ челомъ великому государю, чтобъ великій государь пожаловалъ велѣль у нихъ архиепископа Лазаря Бараповича и ігумена Дороѳея з братъю листы ихъ принять, и по своей великого государя жалованной грамоте о милостине в Скицкой монастыре свой великого государя милостивой указъ учинить, а покамѣста они с Москвы отпущены будуть, і великій государь пожаловалъ бы ихъ велѣль давать своего великого государя жалованья на пропитание, какъ ему великому государю Богъ известить.

Списокъ с листа, каковъ писалъ к великому государю, царю і великому князю Алексѣю Михаиловичю всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росії самодержцу Лазарь Бараповичъ, архиепископъ Черниговскій, Новгородскій і всего сѣвера Скитского монастыря с старцы с Мардаріемъ (sic), с Ананионгеномъ, с Ананиямъ (sic) в нынешнемъ во 179-м году, марта въ 29 день.

Божиєю милостию великому государю, царю і великому князю Алексѣю Михаиловичю всеа Великая и Малыя і Бѣлыя Росії самодержцу и многихъ государствъ и земель восточныхъ и западныхъ и сѣверныхъ отчично, и дѣдичю, и наследнику, и государю, и обладателю, вашему царскому пресвѣтлому величеству азъ Лазарь Бараповичъ, смиренный архиепископъ Черниговскій, Новгородскій і всего сѣвера, до лица земного чelobitъє сотворъ, при благословеніи превысочайшаго Архиерей и архиерейское с молитвами препосылаю благословеніе. Из общежителного Скитского монастыря идутъ к вашему царскому пресвѣтлому величеству старцы: иеромонахъ Мардарій, икономъ, старецъ, монахъ Анания и монахъ Ананионгенъ, имущи вашего царскаго пресвѣтлаго величества грамоту, в ней же по великой своей милости велѣль есмъ имъ в шестый годъ приѣзжать в пресловуцій царствующій великій градъ Москву по святую милостыню для умножения хвалы Господней в той ихъ святой обители; и они по сему вашего царскаго

пресвѣтлого величества повелѣнію уже то дважды бывши на Москвѣ вавшихъ великого государя, вашего царскаго пресвѣтлого величества, пресвѣтлыхъ очей не видѣли и, ничто же снискавше, з тщетою і велиею печалиею в монастырь свой возвращались; пыне убо в третие, Все-могущаго в Троицѣ Святѣй единаго Бога на помошь пріимше, а жалованной той вашего царскаго пресвѣтлого величества грамотѣ аки иногда і исраилтяне столбу облачному послѣдствующе, путь-шествуютъ к вашему царскому величеству, обещанное хотаще одержати милостию. За ними же и азъ, вашего царскаго пресвѣтлого величества богомолецъ, худое мое до лица земнаго с смиренныемъ молеиенемъ вношу чelобитье. Изволъ по неизлагованной милости твоей, ею же вся подсолнечная исполнена есть, и онымъ вашего царскаго пресвѣтлого величества богомолцомъ монастыря общежителного Скитскаго старцемъ святую милостию воздати, разсмотривше, яко толикия труды, толикую тщету и нужду на сице, далекомъ путешевствованіи к вашему царскому пресвѣтлому величеству правящи, подняли; егда превеликую свою изволить ваше царское пресвѣтлое величесто показати Скитскому монастырю милость, непрестанные тамо о мирѣ, здравїи, долгоденственному і вѣчномъ небесномъ вашего царскаго пресвѣтлого величества царствованиіи молбы пред престоломъ Господа Вышняго приносими будутъ; крестъ же Христовъ всечестный, его же всемиршаго Воздвиженія тамо храмъ обрѣтается, яко иногда Костантину царю, сице и вашему царскому пресвѣтлому величеству, православному единому монаршѣ, на всѣхъ гонящихъ правосланую християнскую вѣру противниковъ и враговъ побѣду и одолѣніе подать; чесого и азъ усердно от Всемилостиваго Спаса вашему царскому пресвѣтлому величеству желаючи, вторицею мое архиерейское вашему царскому пресвѣтлому величеству с молитвами и с услугами препосылаю благословение. Писалъ в монастыри Всемилостиваго Спаса Новгородка Сѣверского, мѣсяца марта въ 7 день, лѣта от создания мира 7179-го. А внизу подписано: Вашего пресвѣтлого царскаго величества, благодѣтеля моего многомилостиваго, всѣхъ благъ временныхъ і вѣчныхъ желатель, всегдашній ч. I, т. 10.

богомолецъ и нижайшій слуга Лазарь Барановичъ, смиренный архиепископъ Черниговскій, Новгородскій и прочихъ, рукою власною.

Списокъ с листа, каковъ к великому государю, царю и великому князю Алексѣю Михаиловичу всеа Великия и Малыя і Бѣлыя Росії самодержцу пісалъ Скитские обители игуменъ Дороѳей з братиєю в нынешнемъ во 179-мъ году марта въ 29 день:

Божиєю милостию великому государю, царю и великому князю Алексѣю Михаиловичу всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росії самодержцу, и иныхъ многихъ государствъ и земель восточныхъ и западныхъ и съверныхъ отчично, и дѣдичю, и наслѣднику, і государю, і обладателю. Вашему царскому пресвѣтлому величеству, государю і благодѣтелеви нашему великомуилостивому, азъ недостойный богомолецъ иеромонахъ Дороѳей, ігуменъ Скитскиi, со всею, еже о Христе, братиєю при всегдашихъ недостойныхъ молитвахъ нижайшимъ до лица земли поклонениемъ смиренno чelомъ бью. Якожъ пресвѣтлѣйше между светилами небесными солнце всещедрыя луча своя по всей поднебесной разсыпаетъ и всю вселенную просвѣщаетъ, сице ваше царское величество другое на земли солнце, по писанному, престоль его, яко солнце предо мною, неизглаголаннымъ образомъ едва не весь миръ лучами благодѣянія своего удоволѣвающъ і милостию своею просвѣщающъ, щедролюбивую добродѣтель вашего царского пресвѣтлого величества возвеличаетъ востокъ, восхваляетъ полудне, возвѣщаетъ полунощъ, прославляетъ и западъ, и мы недостойніи богомолцы обители святыхъ общежителныхъ Скитскихъ, всемирного Воззвиженія Честного и Животворящего Креста Господня, яже в Малой Росії, в митрополії Киевской, в предѣлехъ богоспасаемаго славнаго града Галича, в пустыни Богомъ насаждена есть, хвалитися не престаемъ; тѣмъ ж неизреченнымъ милосердиемъ и превеликимъ благодѣяніемъ вашего царского пресвѣтлого величества, от его же всещедрыя десницы и грамоту убогой обители нашей в прошедшихъ лѣтехъ получихомъ, с нею жъ ныне чрезъ посланную братию нашу при нижайшемъ до лица земли чelобитъ, употребляюще словесъ апостолскихъ, приступаемъ

со дерзновениемъ к престолу благодати вашего царского пресвѣтлого величества, яко да приимемъ милость і благодать обрящемъ в благовременную намъ помошь, дабы обитель наша убогая отверстою на подаяние вашего царского пресвѣтлого величества десницею, из нея жъ всяческая исполняются благодати, помощеванна сущи, могла к славѣ долговременной і вѣчной вашего царского пресвѣтлого величества в чину своеемъ не до конца оскудно пребываті, молитствующе непрестанно Царя небесного за мирное, благовременное, крѣпкое и непоколебимое, всѣмъ же врагомъ страшное, вашего царского пресвѣтлого величества, едино на всей всеяннѣй православное царство, при семъ же смиренномъ челобитье нашемъ о призрѣнїи милостивымъ окомъ на жалованную грамоту и на скудость нашу, дерзаемъ еще слезно челомъ бити до ногъ вашего царского пресвѣтлого величества и о томъ, яко в лѣтех ми-
мошедшихъ, в граде Бересте Литовскомъ, взято у насъ торгомъ до казны вашего царского пресвѣтлого величества 3000 бочекъ соли монастырской, обещавши заплатить, и рукописание на сие намъ давши, за что и досѣль платы намъ не дапо; а ту соль обитель напа убогая на долгъ взяла бѣ, и за то ныне при великой скудости, в великомъ озлобленіи отдавшихъ намъ на долгъ, і в великой бедѣ, в скорби же, тузѣ и кручинѣ послѣдней огорчenna, до зѣла сѣтуетъ и болѣзнуетъ, не имѣя отнюдь ни на когождо надежды к помощи своей, токмо на отеческое милосердие православнаго, премилостиваго монархи, вашего царского пресвѣтлого величества, къ его жъ ногамъ с сидевымъ челобитьемъ напимъ слезнымъ припадающе, молимъ во обители нашей Воздвиженской Воз-
двигшаго на крестѣ благословляющи: всепещдрые свои руцѣ Царя царствующихъ и Господа господствующихъ, венчающаго милостию і пшедротами, въ Его же деснице долгота лѣть, в шуицѣ же бо-
гатство и слава, да обѣма сице щедрыми простертими на подаяние своима руками благословить обоихъ супруговъ благословенныхъ, православно и благочестно царствующихъ, сице самого ваше цар-
ское пресвѣтлое величество своего Божия человѣка, Алексія Ми-

хайловича, втораго царя Константина, якожъ і пресвѣтлую ново
Богомъ данную царицу и великую княгиню Наталию Кириловну,
вторую царицу, возлюбившую воздвиженны Крестъ святыі, Елену,
і обоихъ пресвѣтлыхъ царевичевъ и великихъ князей: Феодора
Алексѣевича и Ioanna Алексѣевича, и обоякихъ пресвѣтлыхъ ца-
ревенъ, сестръ же, и дщерей вашего царскаго пресвѣтлого вели-
чества, и подастъ вамъ в наслѣдие царственнаго рода и еще обоя-
кого полу пресвѣтлая чада, сыны же і дщери, сицеваго воздаяния
от простершаго на честномъ крестѣ руцѣ Царя Христа вашему
царскому пресвѣтлому величеству желающе, стократнымъ до лица
земли поклонениемъ челобитнымъ, нашимъ плачевномъ, и со всег-
дашними нашими недостойными молитвами превеликой милости
вашего царскаго пресвѣтлого величества, государя и благодѣтеля
нашего великомуилостиваго, всецѣло и всесмиренно себѣ со всею,
еже о Христе, братию вручаемъ. Во святой общежителной обители
Сkitской всемирнаго воззвиженія Честнаго и Животворящаго
Креста Господня, в лѣто от создания мира 7179-го, от Рожства
Христова 1671-го генваря 20 дня. Вашего царскаго пресвѣтлого
величества, государя и благодѣтеля нашего великомуилостиваго, дол-
говременныхъ и вѣчныхъ благъ, присные рачители, молитвенницы,
раби нижайшии и подножия иеромонахъ Дороѳей, игуменъ Сkit-
скиi, со всею о Христе братию обще.

Написано в доклад: В нынешнемъ во 179-м году марта въ
28 день к великому государю, царю и великому князю Алексѣю
Михайловичу всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росії самодержцу
писали ис Киева оконничей и воеводы: князь Григорей Афонасьевичъ
Козловской с товарищи, с сотникомъ Московскихъ стрелцовъ, с
Петромъ Колягинъмъ: в нынешнемъ де во 179-м году, февраля въ
23 день, приѣхали в Киевъ ис Полши Галицкого повѣту Киевской
митрополіи Скицкого пустынного монастыря храма Воззвиженія
Честнаго и Животворящаго Креста старцы: Мардари, Анания, Анон-
игенъ да служка одинъ человѣкъ, і били человѣкъ великому государю,
а имъ-оконничему и воеводамъ в Киеве, в приказной избѣ, в словесномъ

челобитье сказали: в прошломъ-де во 157-м году дана великого государя жалованная грамота того же Скицкого монастыря бывшему игумену Дороѳю з братьею, а велено ис того монастыря приезжать к великому государю к Москве для милостыни тремъ старцамъ да слушке в шестой годь, і давать имъ по подводе человѣку и приставовъ до Москвы. И онъ игуменъ к великому государю к Москве для милостыни из Скицкого монастыря братіи не посыпалъ со 169-го году, і чтоб имъ околничему і воевода противъ той великого государя жалованной грамоты их старцовъ да служку к великому государю к Москве для милостыни ис Киева отпустить, і они-де околничей і воеводы, досмотря той великого государя жалованной грамоты противъ указу великого государя, их старцовъ и служку ис Киева к великому государю к Москве отпустили, а до Москвы послали с ними-старцы сотника Московскихъ стрелцовъ Гаврилова приказу Подымова Петра Калягина и с ними-старцы к великому государю, царю и великому князю Алексю Михайловичю всеа Великия і Малыя и Бѣлыя Росии самодержцу, о милостиини в Скицкой монастырь писали с челобитьемъ: Лазарь Барановичъ, архиепископъ Черниговской и Новгородской і всего съвера, и Скицкого монастыря игуменъ Дороѳей з братьею. А что имъ дать великого государя жалованья на приѣзде и послать на милостыню в монастырь і корму и питья на Москву имъ почему давать, о томъ великии государь какъ укажетъ.

И выписано напримѣръ: В прошломъ во 161-м году приезжали к великому государю бити челомъ о милостиине из Литвы Буйницкого монастыря старецъ да 2 человѣка служекъ, а великого государя жалованья давано имъ поденнаго корму и питья: игумену по 10 денегъ да питья по 2 крушки меду, по 2 крушки пива; старцу Лаврентию по 8 денегъ да по крушке меду, по 2 крушки пива; слушкамъ 2-м человѣкомъ по 4 денги да по 2 крушки пива на день человѣку, да по 2 воза дровъ на недѣлю; а на приѣзде дано имъ великого государя жалованья: игумену 40 соболей въ 20 рублевъ, денегъ 15 рублевъ; старцу таѣта, денегъ 5 рублевъ; слушкамъ по

сукну доброму, денегъ по 20 рубли человѣку. Да в монастырь на милостыню дано 40 соболей въ 70 рублевъ.

Во 162-м году приезжали к великому государю бити челомъ о милостиине ис Киева Успения Пречистые Богородицы Терехтемировскаго монастыря: строитель старецъ Феоѳанъ, а с нимъ келарь, да черной попъ, да старецъ, да слушка. А великого государя жалованья давано имъ поденного корму и питья: строителю по 10 денегъ да по 2 крушки меду, по 2 крушки пива; келарю и черному попу и старцу по 8 денегъ да по крушке меду, по 2 крушки пива; слушке по 4 денги да по 2 крушки пива на день, да по возу дровъ на недѣлю. А на приѣзде дано имъ великого государя жалованья на милостыню: строителю 40 куницъ, денегъ 10 рублевъ; черному попу 40-ж куницъ, денегъ 7 рублевъ; келарю и старцу по 10 рублевъ; слушке сукно доброе, денегъ 2 рубли, да в монастырь дано ча милостиину соболей на 30 рублевъ.

Во 162-м ж году приезжали к великому государю бити челомъ о милостиине ж Киевские области Межигорскаго монастыря игуменъ Варнава, а с нимъ черной попъ, да дьяконъ, да пономарь, да игуменской плѣмянникъ, да слушка. А великого государя жалованья давано корму и питья: игумену по 2 алтына, по 2 денги, да питья по 2 крушки меду, по 3 крушки пива; черному попу по 10 денегъ да по крушке меду, по 2 крушки пива; дьякону, да пономарю, да игуменскому плѣмяннику по 8 денегъ, да по 2 крушки пива человѣку на день. Слушке по 4 деньги, да по крушке пива человѣку на день, да по 2 воза дровъ на недѣлю. А на приѣзде дано имъ великого государя жалованья: игумену камка—дамашка, 40 соболей въ 25 рублевъ, денегъ 20 рублевъ; черному попу 40 куницъ, денегъ 7 рублевъ; дьякону 10 рублевъ, пономарю 7 реблевъ, плѣмяннику игуменскому таєта добрая, денегъ 5 рублевъ; слушке сукно доброе, 2 рубли, да в монастырь дано на милостыню соболми на 30 рублевъ.

Во 176-м году приезжали к великому государю бити челомъ о милостиине ж Кутеинскаго монастыря из Литвы: келарь старецъ

Ермола, казначѣй Василей, дьяконы Еуемъ да Мануйло, а с ними служекъ 2 человѣки да 2 лошади. А великого государя жалованья давано имъ поденного корму и питья на Москвѣ: келарю по 10 денегъ, да по 2 крушки меду, по 2 крушки пива; казначѣю да 2-м человѣкомъ дьякономъ по 8 денегъ, по крушке меду, по 2 крушки пива человѣку. Слушкамъ 2-м человѣкомъ по 4 деньги, по 2 крушки пива человѣку на день, да по возу дровъ на недѣлю. А на милостиню и на отпуске дано имъ великого государя жалованья 20 рублевъ.

179-го марта въ 30 день великии государь, царь и великии князь Алексѣй Михайловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлыхъ Росіи самодержецъ слушавъ Пашиныхъ роспросныхъ речей, указалъ въ Смоленскъ послать свою великого государя грамоту о томъ, что ему Паше въ Московское государство ѻхать не для чего и ізъ Смоленска ѻхаль бы онъ назадъ, откуды онъ прїхаль, и велѣть сво отпустить и до рубежа послать проводить, кого пригожъчинить по сему государеву указу и записать въ книгу.

179-го апрѣля въ 3 день въ приказѣ Большого приходу: Пожаловалъ великій государь царь і великий князь Алексѣй Михайловичъ всеа Великия и Малыя і Бѣлыхъ Росіи самодержецъ Галицкого повѣту Киевской митрополіи Скицкого пустынного Воздвиженского монастыря старцовъ. Мардария, Ананию, Анеиногена да служку Мишку, велѣль имъ дать своего великого государя жалованья поденного корму съ приѣзду ихъ, марта съ 28-го числа, на недѣлю: Мардарию по десяти денегъ, Ананию да Анеиногену по осми денегъ, служке по четыре деньги человѣку на день, да имъ же дать на недѣлю-ж два воза дровъ. С оборотомъ. Того же числа въ новую чету: Пожаловалъ великій государь, царь і великий князь Алексѣй Михайловичъ всеа Великия и Малыя і Бѣлыхъ Росіи самодержецъ Галицкого повѣту Киевской митрополіи Скицкого пустынного Воздвиженского монастыря старцовъ: Мардария, Ананию, Анеиногена да служку Мишку, велѣль имъ дать своего великого государя жалованья питья съ приѣзду ихъ марта съ 28-го

числа на недѣлю: Мардарию по две кружки меду, по две кружки пива, Ананию да Анениногену по кружке меду, по две кружки пива, служке по две кружки пива человѣку на день. С оборотомъ. За прописью дьяка Якова Поздышева памяти отданы старцомъ тогож числа. Апрѣля въ 3 день в приказѣ Большого приходу: Пожаловалъ великій государь, царь і великий князь Алексѣй Михаиловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержецъ Галицкого повѣту Киевской митрополіи Скицкого пустынного Воздвиженского монастыря старцовъ: Мардария, Ананию, Анениногена да служку Мишку, велѣль имъ дать своего великого государя жалованья на приѣзде: Мардарию семь рублевъ, Ананию да Анениногену по десяти рублевъ человѣку, служке два рубли. Присланы они к Москве бити челомъ великому государю в Скицкой монастырь о милостыни.

Того же числа в Казенной приказѣ: Пожаловалъ великій государь, царь і великий князь Алексѣй Михаиловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержецъ Галицкого повѣту Киевской митрополіи Скицкого пустынного Воздвиженского монастыря старца Мардария да служку Мишку, велѣль имъ дать своего великого государя жалованья на приѣзде: старцу сорокъ куницъ, служке сукно доброе; присланы они к Москве бити челомъ великому государю в Скицкой монастырь о милостыни. С оборотомъ. В Сибирской приказѣ апрѣля в 5 день.

Указалъ великій государь, царь і великий князь Алексѣй Михаиловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержецъ послать своего великого государя жалованья Галицкого повѣту Киевской митрополіи в Скицкой пустынной Воздвиженской монастырь ко игумену Дороѳѣю з братьемъ тогож монастыря с старцами: с Мардариемъ, с Ананиемъ, с Анениногеномъ да с служкою Мишкою на милостыню соболей на тринадцать рублевъ. С оборотомъ. За прописью дьяка Якова Поздышева взяли памяти старцы сами.

Лѣта 7179-го апрѣля въ 4 день по государеву, цареву и великого князя Алексѣя Михаиловича всеа Великия и Малыя и Бѣ-

лъя Росії самодержца указу думному дворянину Артемону Сер-
гѣевичю Матвѣеву да діакомъ: Григорью Богданову да Якову По-
здышеву. В нынешнемъ во 179-м году апрѣля въ 4 день в Казен-
ной приказъ к казначѣю к Оѳанасью Самойловичю Нарбѣкову да
к діакомъ: к Ондрѣю Галкину да к Федору Максимову. В памяти
за твою Яковлевою приписью написано: великии государь, царь и
великій князь Алексѣи Михаиловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣ-
лыхъ Росії самодержецъ пожаловалъ Галицкого повѣту Киевской
митрополії Скитцкого пустынного Воздвиженского монастыря старца
Мардария да слушку Мишку, велѣль имъ дать своего великого
государя жалованья на приѣзде: старцу сорокъ куницъ, слушке
сукно доброе, и великого государя в казнѣ в казенномъ приказе
куницъ нѣть. Діакъ Андрѣй Галкинъ. 179-го апрѣля въ 4 день
великии государь пожаловалъ, велѣль имъ дать куницы из Ново-
городцкого приказу. Апрѣля въ 5 день память о куницахъ в Ново-
городцкой приказъ послана за приписью дьяка Якова Поздышева,
велено дать старцу Мардарию на приѣзде сорокъ куницъ меншие
цены. Всяль память старецъ самъ.

В Сибирской приказъ 179-го апрѣля въ 13 день. В нынеш-
немъ во 179-м году послана ис Посолскаго приказу в Сибирской
приказъ память, что указалъ великии государь дать своею вели-
кому государю жалованья Галицкого повѣту в Скитцкѣ Воздви-
женской монастырю на милостыню соболми на тритцать рублей
из Сибирского приказу, и то число соболей того монастыря стар-
цомъ дано ис Посолскаго приказу и из Сибирского приказу по
памяти соболей Скитцкого монастыря старцомъ не давать и память
прислать в Посолской приказъ. С оборотомъ.

Того-ж числа въ Ямской приказъ. Указалъ великии государь,
царь и великий князь Алексѣи Михаиловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣ-
лыхъ Росії самодержецъ отпустить въ Полшу Киевские
митрополії Скицкого пустынного Воздвиженского монастыря стар-
цовъ: Мардарія, Ананию, Анениогена да служку Мишку, а от
Москвы до Путивля и до Черкасскихъ городовъ дать имъ шесть.

подводъ с телѣги и с проводники. С оборотомъ. Божиєю милостию великого государя, царя и великого князя Алексія Михайловича всеса Великия и Малыя и Бѣлыя Росії самодержца, і многихъ государствъ і земель восточныхъ і западныхъ и съверныхъ отчика, і дѣдича, и наследника, і государя, и обладателя, его царского величества указу от царствующаго града Москвы по городомъ: до Калуги, і до Болхова, и до Карабцева, и до Сѣвска воеводамъ і всякимъ приказнымъ людемъ. Отпущены с Москвы в Полшу Галицкого повѣту Киевские митрополіи Скицкого пустынного Воздвиженскаго монастыря старцы: Мардарій, Анания, Анеиногенъ да слушка одинъ человѣкъ, а с ними посланъ в приставехъ до Сѣвска сѣвской стрелецъ Кирюшка Тимоѳеевъ. И какъ они в которой городъ приѣдутъ, і воеводамъ, і всякимъ приказнымъ людемъ велѣти ихъ пропускатъ вездѣ безо всякого задержанья и зацѣпки и подводы давати имъ по подорожнымъ. А какъ они приѣдутъ в Сѣвскъ і воеводе Ивану Ивановичю Вендеревскому велѣти их старцовъ и слушку отпустить из Сѣвска на Малоросійские города, на которые мѣста они похотятъ, і подводы им дать по подорожной, и в приставех послать с ними, кого и до которого мѣста пригоже. А какъ они приѣдути царского величества в Малоросійские города, и его царского величества гетману Демьяну Игнатовичю, і полковникомъ, і сотникомъ, и всякимъ урядникомъ, кому гдѣ вѣдати належитъ, велѣти их старцовъ и слушку пропускати потому ж вездѣ без задержаня, а сеѧ проѣзжую велѣти у них взять в съѣзжую избу в послѣднемъ Малоросійскомъ городе. К сей проѣзжей великого государя царя и великого князя Алексія Михайловича всеса Великия і Малыя і Бѣлыя Росії самодержца печать приложена. Лѣта 7179-го мая въ—(sic) день.

Доклад. В нынешнемъ во 179-м году указалъ великий государь, царь і великий князь Алексій Михайловичъ всеса Великия и Малыя і Бѣлыя Росії самодержецъ послать своею величества государя жалованья на милостыню ис Полши Галицкого повѣту в Скицкой в Воздвиженской монастырь с старцы, с Мардариемъ

братьею, соболми на 30 рублевъ. И память о томъ в Сибирской приказъ ис Посолского приказу послана, і в Сибирскомъ приказе соболей не даютъ. И 179-го апрѣля въ 12 день по приказу думного дворянина Артемона Сергиевича Матвѣева и по сей помѣте дано великого государя жалованья в Скитцкой монастыре на милостию: двѣ пары соболей по пяти рублевъ пара. Двѣ пары по пяти рублевъ еромонах Мардарий Скитцкого монастыря взял и руку потписалъ.

В остатке осталось 15 паръ і в томъ числѣ 2 по 5 рублевъ, 3 по 3 рубли, 10 по 2 рубли; всего на 39 рублевъ. Отдать тѣ осталные соболі в Малоросийской приказъ на раздачу приѣзжимъ гетманскимъ присланнымъ с роспискою подьячemu Тимоѳѣю Ондрееву.

В приказъ Малая Росіи на Черкасские расходы двурублевыхъ паръ на двадцать рублевъ соболей да три пары по три рубли пара подьячей Тимашка Андрѣевъ принялъ и росписался августа въ 8 день. А в Посолскомъ приказе от Крымского отпуску прошлого 178-го году в остатке соболей от 60 рублевого сорока 3 пары, цена 9 рублевъ. Да нынешняго 179-го году от Крымского же отпуску 10 паръ, цена 20 руб. Да посланники Василей Елчинъ с товарыщи надали остаточныхъ соболей, что у нихъ осталось за раздачею 2 пары по 10 рублевъ пара, да 4 пары 100 рублевого сорока. Всего 19 паръ, цена всѣм 69 рублевъ, и ис тѣхъ соболей Скицкого монастыря старцомъ на милостию соболми на 30 рублевъ послать-ли, а досталные в Сибирской лі приказъ отослать, или держать для иныхъ расходовъ в Посолскомъ приказѣ? о томъ великии государь что укажеть. Дать ис тѣхъ остаточныхъ соболей противъ государева указу с роспискою.

Государю Артемону Сергиевичу бьют челомъ убогие старцы, богомолцы великого государя и твои, Скицкого монастыря старецъ Мардарей з братею: приволокълись мы к Москвѣ бити членомъ великому государю о милостине, і великого государя жалованье милостина въ наш монастыр дана. Умилостивися, государь, Артемонъ Сергиевичъ, пожалуй насъ, богомолцовъ своихъ, учини, го-

сударь, вѣстимо в наш монастырь, чтоб было нашему игумену вѣстно і з братьею, что дано великого государя милостины і о соли отвѣтъ, чтобъ намъ было с чемъ въ монастырь лоявитись. Государь, Артемонъ Сергиевичъ, смилуйся!

Великого государя царя і великого князя Алексія Михайлова-
вича всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержца, и многихъ
государствъ и земель восточныхъ и западныхъ и съверныхъ
отчича, и дѣдича, и наслѣдника, и государя, і обладателя, его цар-
ского величества жалованья послано на милостыню Киевские ми-
трополії в Скицкой пустынной монастырь храма Воздвижения
Честнаго и Животворящаго Креста ко игумену Дороѳю з братьею
тогожъ монастыря с старцами: с Мардариемъ да с Ананиемъ і с.
Анеиногеномъ да с слушкою Мишкою, которые приѣзжали о ми-
лостиине бити челомъ по его великого государя жалованной гра-
моте, какова дана в тотъ Скицкой монастырь въ прошлом во 157-м
году: четыре пары соболей, ценою на тритцать рублевъ, лѣта 7179-го
мая въ 1 день; да им старцамъ и слушке дано великого государя
жалованья: Мардарию сорокъ куницъ, денегъ семь рублевъ, Ана-
нию да Анеиногену денегъ по десяти рублевъ человѣку, слушке
сукно доброе, денегъ два рубли, да сверхъ того давано им великого
государя жалованье на Москвѣ і в дорогу поденного корму
и питья. Писано в государственномъ Посолскомъ приказе лѣта
7179-го мая в 1 день. Написано на полулистѣ, и по приказу
думного дворянина Артемона Сергеевича Матвѣева дано таково
письмо Скицкого пустынного Воздвиженского монастыря старцомъ
того жъ числа: 179-го апрѣля въ 19 день. Пожаловал великий го-
сударь царь і великий князь Алексій Михайлович всеа Великия
и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержецъ Киевской митрополії Скиц-
кого пустынного Воздвиженского монастыря старцовъ: Мардария,
Ананию, Анеиногена да служку Мишку, велѣл дать своего великого
государя жалованья в дорогу на кормъ апрѣля съ 4-го числа:
на две недѣли: Мардарию по десяти денегъ, Ананию да Анеин-
гену по осми денегъ, служке по четыре денги человѣку на день.

С оборотомъ. Того же числа в новую четъ. Велено дать им же старцом и служке питья в дорогу апрѣля съ 4-го числа на две недѣли: Мардарию по две кружки меду, по две кружки пива, Ана-нию да Авеиногену по кружке меду, по две кружки пива, служке по две кружки пива человѣку на день. С оборотомъ.

*Московскій Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ.
Польскія дѣла 1671 года, январь—декабрь, № 2.*

CCLVII.

1671 года, 30 октября. Король Михаилъ подтверждаетъ привилегіи рус- скаго духовенства, дарованныя ему его предшественниками, въ староствахъ: Перемышильскомъ, Мостицкомъ, Медицкомъ, и нѣкоторыхъ селахъ, а именно: въ Рудникахъ, Ятвягахъ, Корнициѣ, Острожицѣ, Мистицѣ, Лю- бинѣ, Бортатынѣ, Ляшкахъ, Артамовской Волѣ, Соколѣ, Саршѣ, Мат- новской Волѣ, Матновѣ, Чернявѣ, Годынѣ, Радуницахъ, Голынчѣ и Старжавѣ.

Michał, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kijowski, Wołyński, Inflancki, Podolski, Podlaski, Siewerski i Czernichowski. Oznajmujemy niniejszym listem naszym wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, iż za wniesieniem prozby imieniem pobożnych ritus graeci popow w starostwie naszym Przemyskim, Mościskim, Medyckim i innych wioskach, które tu są położone, iako to: w Rudnikach, Jatwiegach, Koronicy, Ostrożycy, Mistycy, Lubeni, Bortatynie, Laszkach, Artamowskiej Woli, Sokoli, Sarszy, Woli Matnow-

skiey, Matnowie, Czerniawie, Hodynie, Radynicach, Hołynczu, Starzawie, cerkwie i popowstwa za przywileiami od naiasniejszych antecessorow naszych i z potomkami swemi mężkiej płci trzymajęcych, w używaniu ich będących, umyslilismy ich niniejszym listem naszym zachować i zostawić, i one powagą naszą królewską stwierdzić i umocnić, iako i stwierdzamy, i umocniamy, i zachowuiemy niniejszym listem naszym, tak abyście popi przy swoich cerkwiaach i popowstwach wyżey mianowanych zostawali i one ze wszystkimi należytosciami i przyległościami, polami, rolami, ogrodami, sadami, sadzawkami, łazami, obszarami, pastwiskami, sianożęciami, skopszczynami, z wolnym lasow na domową potrzebę i budynek każdej wsi wyżey mianowaney spuszczaniem i rąbaniem, z wolnym piwa robieniem, gorzalki paleniem na domową potrzebę, z wolnym także osadzeniem na gruntach swoich komorników, chałupników i zagrodników i innemi wolnosciami onym przywilejem od naiasniejszych antecessorow naszych nadawanemi bez dawania wszelkich dziesięczin, tak bydlęcych, iako też y owczych, wieprzowych, pszczelnych i innych ciężarow, angary mieć, trzymać i zażywać, żeby i każde z nich suo pro interesu trzymać i zażywać będzie aż do ostatniego kresu życia swoiego, uwalniając ich przy tem ze wszelakich poborow, podatkow, podymnego, powozow, zakosow, rażnow, grabienia, wożenia, czynszow, danin, stacyj łańowych żołnierskich, exakcyj, noclegow, popasow, przypisow pobocznych, chlebow i wkładek wszelakich i innych iakimkolwiek sposobem nazwanych i uchwalonych podatkow, także i od męcznego kościoła katolickiego i parochian ich, iako i chałupników i zagrodników na gruntach własnych popowskich, także od noszenia ich listow, a naybardziey od żydow i wszelkich danin, iako to: gromadzkich i innych usług i podatkow, iako i samych popow, tak ich komornikow, samej ich podając duchowney zwierchności, pod ktoremi zostają, sprawować się im też powinni, do inney żadney iurisdykcyi nie należąc. Obieciuemy to po nas i naiasniejszych successorach naszych, iż przerzeczonych popow od tych iuż mianowanych wolności nie oddalimy, ani komu

mocy oddalenia nie damy, ale ich wcale przy prawie tem dożywot-
nem zachowamy, co i naiasnieysi successorowie uczynią. Na co dla
lepszey wiary ręką naszą podpisawszy się, pieczęć koronną przy-
cisnąć roskazalismy. Datum we Lwowie dnia XXX miesiąca octobra,
roku Pańskiego MDCLXXI, panowania naszego roku IV(?). Michał
krol. Stephanus Hankiewicz, r(egiae) m(aiestatis) secret(arius).

*На другой стр. полуистра: Originale huius privilegii repe-
ritur in manibus reverendi Joannis Wysoczawski, in Sokała parochi.*

*Находится во Львовъ, между актами император. корол. про-
курор. сокровищъ.*

CCLVIII.

1673 года, 2 декабря. Пріездъ въ Москву игумена Иоанно-Богословского монастыря Иосифа Творинского съ двумя мѣщанами: Иваномъ Городецкимъ и Николаемъ Шурцурою за милостынею на постройку церкви св. Николая.

Царю, государю и великому князю Алексею Михайловичу всеа Великія и Малыя и Бѣлыхъ Росії самодержцу бьетъ челомъ богомолецъ твой Львовскаго Богословскаго монастыря¹⁾ игуменъ

¹⁾ Монастырь этотъ построенъ Симеономъ Содомою въ 1640 г. Въ 1648 г. монастырь и церковь были разрушены, а игуменъ его Варлаамъ Поршаницкій убитъ. Въ этомъ же 1648 году Арсеній Желиборскій, епископъ Львовскій, утвердилъ уставъ братства, образовавшагося при церкви. Въ 1649 г. игуменъ Чалсій построилъ церковь и монастырь, которыхъ епископъ Арсеній благословилъ, вписавшись въ братство. Въ 1679 братство церковь деревянную разрушило и построило

Іосиєь со Лвовскими мещаны: с Ііавашкою Городецкимъ да съ Миколайкомъ Шурпурою. Приволоклись мы со Львова къ тебѣ великому государю к Москвѣ бити челомъ тебѣ великому государю о милостынѣ на церковное строеніе. Милосердый государь, царь і велики князь Алексѣй Михаиловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росії самодержецъ, пожалуй наасъ іноземцоў своимъ великого государя жалованьемъ на церковное строеніе, какъ тебѣ великому государю об наасъ Богъ известить, и вели государь наасъ с Москвы в свою землю отпустить и по своему-великого государя указу дать намъ подводы. Царь, государь, смилиуйся!

182-го декабря въ 2 день по указу великого государя велѣть имъ подводы и провожатыхъ дать противъ прежнихъ такихъ отпусковъ; а буде прежде сего на церковныя строенія давано, и о томъ выписать. I в Посолскомъ приказѣ выписано: В нынешнемъ во 182-мъ году приѣхалъ к великому государю Лвовскаго Івановскаго монастыря игуменъ Иосиєь Творинскій, а с нимъ два чело-вѣка мещанъ бить челомъ ему—великому государю на строение церкви Николая чудотворца, что на Лвовскомъ рубежѣ.

А какъ онъ игуменъ приѣхалъ к Москве, и ему дано великого государя жалованья на приѣздѣ 40 куницъ, денегъ 7 руб. I великому государю царю і великому князю Алексѣю Михаиловичю всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росії самодержцу Лвовскаго Івановскаго монастыря игуменъ Иосиєь и Лвовские мещаны бьють челомъ, чтоб великіи государь пожаловалъ ихъ своимъ великого государя жалованьемъ на церковное строение, какъ ему великому государю Богъ известить.

Отписать в Посолской приказѣ великого государя жалованья на церковное строение или на милостию архиманритомъ и или ігумномъ, которые приѣзжаютъ бить челомъ из Черкасскихъ городовъ и из-за Литовскаго рубежа, по чему давано. В прошломъ во-

каменную. Монастырь былъ уничтоженъ въ 1802 г., а церковь продана въ 1809 г.—
жидамъ. (Пематизъ за 1867 г.)

178-мъ году генваря въ 4 день по челобитью Батурина Николского Крупицкого монастыря игумена Исаакия послано в туть монастырь на церковное строение денегъ пятьдесят рублей. А по справке с приказомъ Малые Росиі великого государя жалованья на церковное строение Николского Крупицкого монастыря игумну Исаакию дано денегъ 50 рублей.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ. Польскія дѣла 1679 г., октября 15, № 9.

CCLIX.

1674 года, 10 мая Письмо Йосифа Шумлянского, епископа Львовского Галицкаго и Каменець-Подольского, къ Львовскому Ставроопільскому братству о назначеніи двухъ депутатовъ въ консисторію для слушанія дѣлъ.

Mnie wielce mości panowie bracia y we Chrystusie najmils synowie!

Jakom dnia wczorajszego przez wielebnego ojca namiesnika mego i. m. pana Korendowicza, starszego wъ союзѣ крестоносномъ brata w(asz) mosciow mm. panow, obdestinował, iz i. m. p. Kiryaki Papara w siedach moich konsistorskich chce z iey moscią panią teszczą swoią y i. m panem Hryhorym Rusanowiczem agere dei periurio, obzywając się z pewnemi documentis w dowodzie słusznyim, w sprawie swoiej, agitujacej sie przed nami, tak ad gremium w. mosciow. mm. panow, z moim obezwawszy sie wprzod dobrym

u w. mosciom mm. panom affektem, z tym recurro pismem, ex quo iura nadane od ss. oycow patryarchow w. mosciow mm. panow sic sonant, aby e medio sui dwoch do sądu episkopskiego, inquantum zdarzy sie z trzecim miec komu w konsistorzu episkopskim sprawe, deputować w. mosc mm. panowie raczyli, ni w czym tedy nie chcąc derogare prawu temu, prosze na przyszły poniedziałek (poniewaz iuż pozew iest stronie wydany) do sądu mego o ich mosciow panow deputatow y braciey, przestrzegajac prawa swego y moiej w. mosciow mm. panow obdestinaciey. Powolne przy tym usługi moie braterskiey w. mosciow mm. panow z archiereyskim błogosłowienstwem zalecam łasce y oraz z nan sie w. mosciow moich miłoścywych panow y braciey zyczliwym nazawsze pasterzem y bogomodlcy Joseph Szumlanski, episkop Lwowski, H(aliccki) y K(amienca) P(odolskiego). W Lwowskiey s. Jerzego katedrze die 10 mai veteris nostri styli, 1674 (anno).

На другом полулистке: Мне wielce mosciom ppanom y braciey, ich mosciom ppanom braciey w соузѣ крестоносномъ Stauro-pigiey patryarszey Lwowskiey cerkwie Uspenija Б(огороди)ци, in genere wszystkim zostajacym, a mmosciom ppanom y prawoslawnym synom do oddania pilnego w kole ich mosciow.

Львовский Ставропигиальный архив, № 667.

CCLX.

1675 года, 10 марта. Письмо короля Яна Третьяго къ Іосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, Галицкому и Каменца-Подольского, о назначении его администраторомъ Киевской митрополії.

Jan Trzeci, z Bożey łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mozowiecki, Zmudzki, Inflantski, Kiiowski, Wołhynski; Podolski, Podlaski, Smolenski, Siewerski y Czerniechowski.

Wielebnemu w Bogu oycu Jozephowi Szumlanskiemu, episkopowi ritus graeci Lwowskiemu, Halickiemu y Kamienieckiemu, wierne nam miłemu łaskę naszą królewską. Wielebny w Bogu wiernie nam miły! Wszedzsy w panstwo nasze Ukraine, y one z woli Bożej maiori ex parte pod rząd nasz królewski y protekcią odebrawszy, y onych z niewoli poganskich oswobodziwszy, zastawamy w tych kraiach clerum bez pasterza, iako by tesz łódz iaką płynającą po burzliwym morzu y wodzie bez zeglarza, który serio decrepitus, et a longe distans, poruczzoney sobie od P. Boga y antecessorow naszych trzody regere nie może, a tym czasem wielkie między duchowienstwem dzieją się inconvenientie y exorbitantie, czego że nam, iako supremo directori et iutori tych tu kraiow, należy, zwłoszcza, ut crimina et scelera non maneant impunita, y cerkwie Boże aby nie zostawały absque pastoris cura. Przeyrzawszy się w wiern. waszey świętobliwości y pobożności dosiadzoną, do tego mając zyczliwość wier. waszey przeciwko nam y Rzeczy pospolitej y tu w tych kraiach przy boku naszym zostającemu, umyslismy wierności waszey administratię metropoliey Kiiowskiey, poki się iey iurisdictio antiquitus extendit, zlećic, iakosz praesenti declaratione zlecamy, ycale clerum iudicandi, constituendi, mutandi, puniendi, in administrationem daiemy, cum absoluta et plenaria potestate, iakiey przewielebni metropolitowie Kiiowscy zażywali et exercebant, takiey y wiern. wasza zażywac będącisz, usque ad fatā moderni inhabilis obsenium, y inszego iuxta privilegia et libertates tych tu kraiow nie nastąpi electia, a potym od nas oney candidato

et electo collatia vigore iuris patronatus nostri regii. Co aby wszy(s)t-
kiego duchowienstwa y obywatelow wszelkiey conditiey stanow ry-
cerskiego, kozackiego y pospolitego wiadomosci doszło, literas no-
stras innotescentiales z cancellariey naszej tobie, wielebnemu w
Bogu oycu Szumlanskiemu, episkopowi wyżey napisanemu Lwow-
skiemu, administratorowi iusz prawdziwemu metropoliey Kiiowskiey
wydac roskozalismy. Na co dla tym większey wagi, własną podpi-
sawszy się ręką, ten list nasz pieczęcią królewską stwierdzię rosko-
zalismy. Dan w Bracławiu nad Bohem dnia dziesiątego miesiąca
marca, roku Panskiego tysiącnego szescsetnego siedmdziesiątego
piątego.

Jan krol.

M. II. Franciszek Galecki m. p.

Copia listu wieszczego od króla jego mocy na administratię
metropoliey Kiiowskiey wielebnemu oycu Józefowi Szumlanskiewi,
episkopowi Lwowskiemu, z Bracławia dnia X miesiąca marca 1675
przysłanego.

Львовский Ставропигиальный архивъ, № 670.

CCLXI.

1675 года, 12 марта. Рескрипть короля Яна Третьяго, данный Льво-
скому Ставропигиальному братству, въ силу которого братство должно
отдать свой домъ подъ жилище Йосифу Шумлянскому, епископу Льво-
скому, которого король желаетъ имѣть при своей персонѣ во время пре-
быванія во Львовѣ.

Jan Trzeci, z Bożey łaski obrony król Polski, wielki książę
Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Kiiowski, Wołyński, Podolski,
Podlaski, Zmudzki, Inflantski, Smoleński y Czerniechowski. Urodzo-
nym, szlachetnym, sławetnym, mężnym y starszym Bractwu Stauro-
pigianom, cerkwie Lwowskiey, pod tytułem Naswiętszej Panny, wier-

nie nam miłym łaskę naszą królewską. Urodzeni, szlachetni, sławetni, mężni, wiernie nam mili! Zasłużył y znalazł w oczach naszych respekt y łaskę za wysokie w tey Rzeczy pospolitey nam y najasniejszym antecessorom naszym wywiadczone merita wielebny w Chrystusie Joseph Szumlanski, episkop ritus graeci Lwowski, Halicki y Kamieniecki, administrator metropoliey Kiiowskiey, które y teraz nam że y Rzeczy pospolitey z usczerbkiem zdrowia y substantiey swoiej wywiadca, abysmy mu we wszystkich iego probach łaską naszą pomocni byli, a że od ww. pasterzem y episkopem będąc prawdziwym w tym ponosi krzywdę, gdy tey kamienicy do zawiadowania y mieszkania, którą przed tym antecessorowie jego zawiadowali y w onej mieszkali, pustic wzbraniacie się. Ządamy y miec chcemy po ww., abyście władzy onego nic nie umniejszać te kamienice iemu do zawiadowania oddali, który, gdy we Lwowie mieszkać będziemy, praesens, bliski boku naszego bydż musi. Nie uczynicie inaczey ww. dla łaski naszej. Na co dla tym większej wagi, własną podpisawszy się ręką, pieczęć królewską naszą przycisnąć roskozalismy. Dan w Bracławiu dnia 12 miesiąca marca, MDCLXXV (roku).

Jan krol.

M. II.

Franciszek Gałecki.

Львовский Ставропигиальный архивъ, № 671.

CCLXII.

1675 года, 28 мая. Письмо короля Яна Третьяго къ Львовскому Ставропигиальному братству относительно передачи Иосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, облаченій, оставшихся послѣ смерти митрополита Киевскаго Иосифа Нелюбовича --Тукальского у братчика Михаила Слезки.

Jan III, z Bożej łaski król Polski, urodzonym,
szlachetnym, sławentnym Bractwu graeco-ruskiemu Stauropigion

Lwowskiemu wiernie nam miłym, łaskę naszą krolewską. Urodzeni, szlachetni, sławetni, wiernie nam mili! Conferowalismy wielebnemu w Chrystusie Jozephowi Szumlanskiemu, episkopowi Lwowskiemu, metropolią Kiiowską, iako agitantem in fluccibus marinis, sine directione salubri navem in administrationem y totum ovile wszy-skley Rusi, iako tesz y rząd duchowny, tak w koronie Polskiey, iako y w x. Lieth. cale in eique dispositionem communicavimus. Zaczym, iako onemu, de officio incumbit, nie tylko dirigere tą po-mienioną owczarnią, ale tesz y, co do oney należy, wszelkie appa-ratus disponere. Że tedy wielebnny Jozeph Tokalski, metropolita Kiiowski, będąc tu quondam w Lwowie, złożył reposit swoj pewny u zmarłego Sloski in congregatiōne z wier. w. w. zostaiącego, któ-rego hucusque nie odbierał, concernit teraz wielebnego Jozephą Szum-lanskieg, episkopa Lwowskiego, iako administratora, aby o tym wiedział y cale disponował, przeto żądamy po wiern. w., abyście de officio Bractwa waszego inquisitię uczynieli y, od successorow po-mienionego Sloski odebrawszy, podług osobliwego regestru tych rzeczy scomputowania visią uczynieli, y to wszy(s)tko in realem temusz wielebnemu Szumlanskiemu, iako legitimo administratori, dispositionem oddali, inaczey nie czyniąc dla łaski naszey z powin-nosci congregatię swoię. Dan w Jaworowie dnia XXVIII miesiąca maia, roku Panskiego MDCLXXV.

Jan krol.

M. II. Adam Sarnowski, LL. kon. i. k.

m. sekretarz.

List do bractwa Lwowskiego na oddanie apparatu po wielebnym Tokalskim.

Львовський Староправильний архів № 672.

CCLXIII.

1676 года, 18 октября. Письмо Иосифа Шумлянского, епископа Львовского, Галицкого и Каменець-Подольского, къ Львовскому Ставропіальному братству относительно наложенного ареста на вдову покойного Иоанна Коровайчика, бывшаго намѣстника Каменець-Подольского.

Иосифъ Шумлянский, милостію Божією православный епископъ Лвовскій, Галицкій и Каменца-Подольскаго.

Вамъ благороднымъ и крестоноснымъ паномъ, п. братиамъ и патрономъ монастыра преподобнаго отца нашего Онофрия, при благословеніи нашемъ архиерейскомъ, до вѣдомости доносимъ, ижъ въ певныхъ и значныхъ церквяхъ Божихъ Каменецкихъ шкодахъ и утратахъ не поеднокрот отъ людей певныхъ и вѣры годныхъ повзявши вѣдомость, же честный отецъ Ioanъ Коровайчикъ, намѣстникъ нашъ Каменца Подольскаго, былъ завше до того поводомъ и вшелякихъ вынайдовалъ способовъ, яко преложоному снадно тѣ ему служило, бо му не могъ жаденъ зъ духовныхъ, анѣ зъ мещанъ сперечети, понеже соглашаця естъ со сопротивниками Креста Господня, гвалтовне отбиралъ всякие, яко аппаратенты церковные, сребра, легати и щоколвекъ хотѣлъ, того доказалъ и на свой приватный пожитокъ оборочалъ, торговалъ, продавалъ, даровалъ и съ собою заезжалъ, а ижъ мя многия заходили жалобы и всадно отъ тамтешнихъ мещанъ и парохианъ Каменецкихъ, теразъ самъ Богъ подалъ той способъ, ижъ позосталая жона по небожчику отцу Коровайчику, намѣстнику нашемъ Каменецкомъ, при достаткахъ отъ мужа позосталыхъ снадно во сбоя возврашается, способовъ размайтыхъ и обороны вынайдуючи, до монастыра преподобнаго отца Онофрия ктиторства и опеки вашое въїхала, на которои новторныи арестъ за вѣдомостю честного отца Ioасафа тогожъ монастыря казалемъ положити, не для жаднои моей привати и злеску, только о слушные претенсия церкви Божие и мнѣ належачихъ провентахъ, о которыхъ презъ килка лѣтъ мѣючи урядъ намѣстника, отъ насъ себѣ

злещоный, нам досыт не учиниль, чому если бы мъла опротивна быти и с того мѣсца зехати, не учинивши досыт нам, теды въ том правне схочем з вами, яко ктиторами мѣстца того святого, и опомененнымъ ігуменом поступити, доходячи всѣхъ шкод так церкви Божиихъ, яко и вашихъ. Писанъ в катедрѣ Лвовской октоврия дня осмиадцетого, 1676 року.

Іосифъ епископъ власною рукою. М. II.

Litterae Jos(ephii) Szumlansky, ep(iscopi) r(utheni) L(eopoliensis),
pro arrestanda uxore protopresbiteri in monasterio s. Onofrij. Anno
1676, die 18 octobry Leopole.

Львовскій Ставропигіальныи архивъ, № 683.

CCLXIV.

1676 года, 8 декабря. Декларация короля Яна III о замѣнѣ правъ и привилегій, выданныхъ Львовскому Ставропигіальному братству. другими и о подлинной на нихъ своей подписи.

Jan Trzeci, z Bożey łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kiiowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Inflancki, Smoleński, Siewierski y Czerniechowski. Wszem wobec y kożdemu z osobna teraz y na zawsze wiadomo czyniemy tym pisanem naszym. Producowane nam były prawa y przywileia Bractwa religiey graeckiey Lwowskiego cerkwi Wniebowzięcia Naswiętszej Panny od świętey pamięci naiasniejszych antecessorow naszych, królów Polskich, temuż pobożnemu religiey graeckiey Bractwu y mieszanom narodu Ruskiego Lwowskim nadanych. Więc iz wątpliwość podpisu naszego przez iedne osobę na confirmaciach tychże praw y przywileiow podczas szczęśliwey coronaciey naszej w Krakowie otrzymanych zdała się być y była. Co uważywszy, aby napotym iacturam et damnum tych praw y przywi-

Ieiow swoich z iakieykolwiek occasiey y zar(z)utow nie odnosili, nullaque suspicio wzgledem podpisu naszego in posterum oriatur, nakazalismy one do cancellariey naszej wniesc y oddac, a insze na to mieysce confirmatie praw ich y przywileiow ręka naszą własną podpisalismy y z pieczęcią koronną utwierdzone wydać onym pozwo-liliśmy. Jakoz na ich pokorne supplikę declaruiemy, iz takowe confirmacie w mocy swoiej mają zostawać, przy których prawach y przywileiach toz Bractwo iako tez y mieszkańców Lwowskich narodu Ruskiego y circa ius patronatus cerkwie wyż mianowaney y drugiey monastera świętego Onophrego, na przedmiesciu miasta Lwowa Krakowskim fundowanego, temuż Bractwu w protectiey naszej królew-skiej będącemu, zdawna ab antecessoribus nostris benignie collatum serviens y przez nas confirmatum we wszy(s)tkich clausułach, punctach y articułach tychże praw y przywileiow, iako w sobie opiewają, cale y nienaruszenie wiecznemi czasy bez wszelk(i)ey przeszkodej osob w wszelkich, tak duchownych, iako y świeckich, cuiuscunqne status et conditionis powagą naszą zachowuiemy. One perpetuo ac inviolabili robore zmacniamy, ani żadney władzy nikomu naruszać one y owszem usum onych mieć pozwalamy, a to sub poenis contra convulsures rescriptorum nostrorum sancitis. Co dla lepszey wiary ręka własną podpisujemy y pieczęią naszą obwarować pozwlilismy. Dan w Żołkwi dnia VIII miesiąca grudnia, roku Pańskiego MDCLXXVI. Panowania naszego roku trzeciego.

Jan krol (m. p.).

X. Adam Sarnowsky, i. k. mosci
M. II. sekretarius, m. p(ro)p(ri)a.

Declaratia prawdziwego podpisu. Declaratia ie(go) kr. mosci na przywileie brackie znowu od ie(go) kr. mosci podpisane. Deklaracya krola Jana o prawdziwym podpisie swoim na prawach y przywileiach Bractwu Stauropigianskiemu służących. № 6-to.

CCLXV.

1677 года, 11 іюля. Декретъ Іосифа Шумлянскаго, епископа Львовскаго, относительно сохраненія Львовскаго Онофріевскаго братства при его правахъ наравнѣ съ другими Львовскими братствами.

Актъ судовъ нашихъ епископскихъ Львовскихъ мѣсяца юлія дnia первогонадцят, руку тисяча ше(ст)сот семдесять семаго.

Інстигаторъ духовный, станувши пред судомъ пинѣпнимъ нашимъ Львовскимъ, епископскимъ, ускаржался напротивко брацтва монастырю святаго Онофрія Львовскаго, которое, назвавши брацтвомъ, жаднаго послушенства пастирови своему, анѣ посполу з иными брацтви ровніи повинности брацкии отдають и отдавати не хотятъ, а любо трикратнимъ позвомъ запозвалое было пред судъ нашъ епископскій, на жадецъ позовъ не ставають, але и овшемъ, жеби тимъ барзѣй непослушенство свое показали, анѣ презъ себе сами, анѣ презъ пленѣпотента своего отзываються, о що інстигаторъ, у суду нашего ставаючи, ускаржалъся и о пени просилъ, а при скарзѣ інстигатора духовнаго стапуло брацтво святаго Николая, такъже ускаржаючися, же отступивши парохиемъ и брацтва святаго Николая, звлаща з цѣхъ шевской, предмѣщане и парахийне, належитію до святаго Николая церкви, принеслися до брацтва святаго Онофрія и, церковъ власную опустивши, чинять собѣ и домомъ своимъ у монастырю святаго Онофрія порядки; о що ся ускарживши, просили о пени на нихъ уперед, а потомъ о декретѣ, присуждаючи опихъ з домами ихъ до святаго Николая и о фундушѣ, аби при церкви святаго Миколая зоставали подлугъ права шевскаго, яко зостают при костелѣ святаго Креста за фундушомъ его милости ксендза арцибѣскупа Львовскаго цѣха шевская, по пропозиціи сторона уступила з інстигаторомъ, а по уступаню інстигатора и брацтва святаго Николая, правило брацтво святаго Онофрія за системцею пановъ зъ брацтва Успеня Пресвятои Богородици церкви Львовской, просячи о затриманія до суду; на що

судъ позволилъ, станули теди панове брацтво: меновите панъ Семиопъ Лавришевичъ зъ паномъ Якубомъ Лавришевичомъ, такъ же панъ Миколай ¹⁾, а при нихъ все брацтво святаго Онофрія монастиру Лвовскаго, и в той способъ на скаргу инстигатора духовнаго отповѣдало: Ясне превелебний мосце отче епископе Лвовский, ми брацтво церкви Успенія Пресвятой Богородици Лвовской Ставропѣгионъ ставаемо ту имепемъ своимъ и именемъ брацтва нашого, под послушаніемъ нашимъ знайдуючагося при монастырю святаго Онофрія нашимъ, за которыхъ отповѣдаемо напередъ, же то брацтво не есть подъ инымъ правом, але тилко под нашимъ, и не есть брацтвомъ, але свѣщевожигателми нашими, для чого, яко справоватися они сами, такъ отповѣдати у суду вапюи пастирской милости, безъ нас не повинни, и любо били запозвашіи албо и теперъ сутъ, бо права иного на брацтво не мають, але нашимъ защищаются правом; старших презентовать такъже заровно зъ брацтвами иными не могутъ, бо ми сами имъ старших на даемо и за нихъ отповѣдати готовисмо; а що стороны пановъ брацтва святаго Николая претенсиеи, о тим ми не знаємо, ежели который належить до брацтва, о нихъ, и порядки ежели имъ чинят законники монастырю святаго Онофрія нашего, и вѣдати о тим не хо чемо; на що стороны уступили. Суд теди нашъ епископский, Лвовский, по преслуханю контроверсиiei сторонъ, таковий феруєть декретъ.

Декретъ: Ношеважъ брацтво святаго Онофрія подшивастся под право и фундушъ церкви Успенія Пресвятой Богородици Лвовской и, тим правомъ боронячися, до жадних не хочетъ заровно з иными брацтвами передмѣтскими Лвовскими облѣговатися повинностей и старших своих намъ епископови не презентуют пѣгди. прето тое брацтво, названное Онофрія святаго, зъ реесгру иных брацтвъ вимазуемо и от повинностий ихъ вшелякихъ брацких уволняемо, въ процесии опим мѣсца межи брацтви давати и прогативи жадно чинити имъ, яко брацтву, иѣкому не позволяемо;

¹⁾ Прѣблѣ въ подлинникѣ.

але же суть под правомъ церкви Успенія Пресвятой Богородици Лвовской брацтва, яко занесли тож панове брацтво Лвовское церкви Успенія Пресвятой Богородици, же суть свѣщевожегателѣ, тєди болше оним въ церквѣ святаго Онофрія не позволяемо, тилко урядъ свѣщевожегателевъ даемо, порядки зас вшелякіе духовніе домомъ онихъ, такъ дорочъніи, яко припадковіи и парткулярніе аби законникъ чинити зъ монастиру святаго Онофрія не важилься жаденъ под неблагословеніемъ и виною клятви, але до тихъ порядковъ належити маєтъ духовный святаго Николая; що ся зас тичеть скарги брацтва святаго Николаи сторони шевцовъ, тимъ наказуемо брацтвом о фундушъ у нас—епископа старатися, прикладом фундушу костелови святаго Креста служачого. По ферованном декретѣ внесло инстанцию панове брацтво церкви Успенія Пресвятой Богородици Лвовской, просячи, аби декретъ той бувъ задержаний и до екsecуциеи не приходилъ, принамнѣй до продукциеи правъ, служачихъ монастиру святаго Онофрія.

Декретъ: суд нашъ епископский, респектуючи на прозбу пановъ брацтва Лвовскаго, той декретъ такъ постановляет: поневажъ забираються панове брацтво церкви Лвовской Успенія Пресвятой Богородици на продукцию правъ, служачихъ брацтву святаго Онофрія, позволяетъ судъ и декрету того екsecовати не будеть тою кондицио, аби то брацтво святаго Онофрія до вшеляких повинностей и послушенства заровно з иными брацтви передмѣсцкими Лвовскими тим часомъ належало, и старшихъ своихъ надалѣй пришлои середи намъ епископови презентовало, порядки, еднакъ, въ церквѣ святаго Миколая домомъ своимъ, а негде индеи, такъ дорочъніи, яко и парткулярне, аби отправовали, наказуемо. А то все под екsecуциею декрету того и винами клятви тимъ декретомъ мѣти хочемо.

Іосифъ, епископъ Лвовскій, М. П. Випис съ книгъ епископскихъ власною рукою. Лвовскихъ

Dekret episkopski z bractwem cerkwi s. Onofrego, ktorych za interpositią bractwa mieyskiego conserwuie przy innych bractwach, die 11 iulij, 1677 (anno).

Львовский Ставропигиальный архив, № 642.

CCLXVI.

1677 года, 20 августа. Король Янъ III подтверждает грамоту королей: Владислава IV отъ 12 октября 1634 года, Яна-Казимира отъ 16 января 1649 года и Михаила отъ 26 октября 1671 года, данную Львовскому Богоявленскому братству на содержаніе школы, госпиталя и достойныхъ и способныхъ священниковъ при церкви; но такъ какъ госпиталь не чѣмъ содержать, то король Михаиль разрѣшаетъ курить водку, а король Янъ построить пивоваренный заводъ и въ немъ варить пиво.

Jan III, z Bożey łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki, Kijowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Inflantski, Smolenski y Czerniehowski. Oznaymuimy tym listem naszym wszem wobec y kożdemu z osobna, komu to wiedziec należy, iż pokładany nam był list pargaminowy, ręką naiasniejego Michała, antecessora naszego, podpisany y pieczęcią cancellarii mniejszej koron. zapieczętowany, cały zupełny, żadney niemaiący wątpliwości, zawierający w sobie conseruatą bractwa ritus graeci przy cerkwi, Bohoawlenia nazwaney, we Lwowie, na przedmieysciu Halickim, y przy administratieri dobr tamże należących. I suplikowano nam imieniem tegosz bractwa, abyśmy ich przy tym prawie powagą naszą królewską cale y nienaruszenie zachowali y zatrzymali, ktorego listu text od słowa do słowa tak się w sobie ma: Michał, z Bożey łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki, Kijowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Inflantski, Smolenski, Siewer(ski) y Czerniehowski. Oznaymu-

iemys tym listem naszym wszem wobec y kożdemu z osobna, komu to wiedziec należy. Iż my, przychilajac się do przywileiu nayasnieyszego Władisława IV, którym bractwo ritus graeci przy administratiet y cerkwie pod titułem Epiphaniarum Domini, alias Bohoawlenia nazwaney, we Lwowie, na przedmiejsciu Halickim staiącey, zachował, de data we Lwowie dnia XII miesiąca octobra, roku Pańskiego MDCXXXIV y do przywileiu nayasnieyszegoz Jana Kazimierza, którym toz zachowanie albo conseruatia de data w Warszawie dnia XVI miesiąca ianuarii, roku Pańskiego MDCXLX potwierdził y approbował, umyslismy toz bractwo przy wzysz pomienoney administratiet zachowac y conserwować, jakosz zachowuimy y conserwuiemy tym listem naszym, mocą ktorego zachowania albo conseruatiet pomienione bractwo, tez cerkiew, karbone albo skarb, szkołę y szpital, przy cerkwi będący, zupełnym prawem administrować będzie ze wszystkimi przyległościami y przynależytosciami, tamże zdawna należącymi, zwłascza domami, ogrodami, na tym że cerkwie, Bohoawlenie nazwaney, gruncie stojącymi przy drodze publicznej bitey, rozciągającymi się według rozmaitych zapisow przed aktami mieyskimi, ze wszy(s)tkim prawem, używaniem, pożytkami, dochodami, czyszczami, do tey że cerkwie y szpitala z prawa y zwyczaju należącemi, trzymać y spokoynie dzierzec będzie czasy wiecznemi. Obiecuiemy tesz za nas y nayasnieyszych następcow naszych, iż przerzeczonego bractwa od administratiet pomienoney cerkwie nie oddalemy y nikomu inszemu do oddalenia wladze nie damy, ale toz bractwo przy administratiy czasy wiecznemi zachowamy y nayasnieysi następcy nasi zachowią. Takim iednak prawem y conditiae, aby godnych y sposobnych swieszczenikow przy tey cerkwi bractwo chowało y opatrowało, którzy by około rzeczy duchownych pilne staranie mieli, sakramenta administrowali y wszystkie powinnosci około służby Bożey według dawney fundatiet, albo dawno zawziętego zwyczaju czasy wiecznemi odprawowali. Prawa iednak nasze królewskie Rzeczy pospolitey wcale zachowując. A że nam przełożono imieniem tegosz bractwa, że bardzo szczupły prowent do szpi-

tala mając, ubogich wyżywić nie mogą. Supplikowano nam, abyśmy na gruntach pomienioney cerkwie na pożywienie ubogich szpitalnych wolne palenie gorzałki pozwolili, iakosz milosierdziem wzruszeni, niniejszym listem naszym pozwalamy czasy wiecznemi. Nakazując, aby zwysz opisane zachowanie, iako y terazniejsze pozwolenie moc y wagę powinney y nienaruszonej trwałości zawsze miało. Na co dla lepszych wiary y pewności rękaśmy się naszą podpisali y pieczęć koronną przycisnąć roskazalismy. Dan we Lwowie dnia XXVI miesiąca octobra, roku Panskiego MDCLXXI, panowania zas naszego II-go roku. Michał król. Mieysce pieczęci. X. Stanisław Buzynski g. w. kan. regent cancellar. koronnej. My tedy Jan król, do przereczonej suppliki, iako do słusznie wniesionej, łatwo się skłoniwszy, wzwysz inserowany list zmocnic, ztwardzic y approbować umysliłismy, iakosz, in quantum iuris est et usus eorum habet, zmacniamy, ztwardzamy y approbuiemy terazniejszym listem naszym. A nadto wyrozumiawszy z suppliki pomienionego bractwa y będąc commiseratione ducti, szpitala na pomienionym gruncie będącego, który sufficientiam victus miec nie mogąc, z szczególnej łaski naszych królewskich pozwalamy onym na tymże gruncie swoim, na którym kolwiek mieyscu sposobnym, browar zbudować y w nim na sustentament tych że ubogich piwo robić y na wszelki tegoż szpitala pożyczek bez wszelkiej przeszkoły obracać. Prawa nasze królewskie Rzeczy pospolitej y kościoła katolickiego w całości zachowując. Na co dla lepszych wiary y pewności ręką się naszą podpisawszy, pieczęć koronną przycisnąć roskazalismy. Dan w Gdansku, dnia XX miesiąca augusta, roku Pańskiego MDCLXXVII, panowania naszego VI-go roku. Jan król.

Мѣсто

печати.

Confirmatio conseruatiae bractwa
ritus graeci przy cerkwi, Bohoiaw-
lenia nazwaney, we Lwowie, na
przedmiejsiu Halickim y przy administratiae dobr tam że należą-
cych. Maciej Ładowski, iego kr. m. sekretarz, m. p.

Przywilej Jana króla, którym roboratur przywilej Michała

krola y browar na palenie wodki na gruncie cerkiewnym na wyżywieniu ubogich y piwo warzyć.

Львовскій Ставроптиальныи архивъ, № 686, а грамота короля Михаила находится тамъ же, подъ № 666.

CCLXVII.

1678 года, 30 іюня. Листъ короля Яна III, которымъ по смерти Бѣлорусского епископа Василевича передаются Іосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, Галицкому и Каменецъ-Подольскому, въ администрацію имѣнія Кіево-Чечерскаго монастыря въ вел. княж. Литовскомъ: Дятловичи, Лулинецъ, Цорковъ, Печерске, Борсукі и Тарасовичи съ монастыремъ Лягловицкимъ на то время, пока Кіевъ будетъ находиться во владѣніи Москвы.

Jan Trzeci, z Bożey łaski król Polsky... Oznaymuiemy tym listem naszym wszem wobec y každemu z osobua, komu to wiedziec nalezy, łaski y munipientiey naszey krolewskiey osobliwie godnego bacząc wielebnego w Bogu Josepha Szumlanskiego, episcopa Lwow-skiego, stateczną wiara y ochotą nam y Rzeczy pospolitey zaślubonego, snadnie meritis onego concessimus, abysmy dobra do archimandriey y monasteru Pieczarskiego Kiiowskiego należące, a na ten czas legitimum administratorem ob insessionem Kiiowa od Moskwy y po smierci wielebn. Wasilewicza, episcopa Białoruskiego, nie maiące, to jest Dzieciełowicze, Lulence, Corkow, Peczerske, Borsuki y Tarasowice, w w. x. Litewskim leżące, w administracją iego oddali y conferowali; iakoż pro iure patronatus nostro regio takowymże prawem, iakosmy dobra Grodek y Obarow, w woiewodztwie Wołyńskim bendące, do tegoz monasteru Pieczarskiego Kiiowskiego należące, w administracją dali y conferowali, daiemy y conferuiemy niniejszym listem przywileiem naszym. Za którym pamienione dobra

manastera Pieczarskiego z manasterem Dzieciołowskim ze wszystkimi folwarkami, rolami, polami, łąkami, lasami, basciami, stawami, ieziorami y innemi prowentami, do tychże dobr należącemi, z poddanemi y onych powinnosciami, daniami pomieniony wielebny w Bogu episcop Lwowski trzymac y administrowac bendzie dotaż, poki Kiiow, miasto nasze, ad obsequium nostrum et Rei publicae przywrucone nie bendzie, co y do wiadomosci wszystkich, osobliwie duchownych cerkwi wschodney takze zakonnikow pomienionego manasteru Pieczarskiego takze Dziecielowskiego y poddanych dobr, nizczej opisanych, przywodząc miec chcemy, aby wielebnego w Bogu episcopa Lwow. za administratora swego przyieli y znali, onemu posłużenstwo y powiunosci oddawali dla łaski naszey. Na co dla lepszej wiary przy podpisie ręki naszey pieczęć w Z. ...im przycisnąć roskazalismy. Dan we Lwowie dnia XXX miesiąca czerwca, roku Pań(skiego) MDCLXXVIII, panow(ania) naszego V-go.

Jan krol.

Administracia dobr Pieczarskich,

M. II.

Kiiowskich, w w. x. Lit. wieleb.
w Bogu Szumlanskiemu, episko-
powi Lwowskiemu.

На оторомъ полулистъ: Administracya i. m. k. Szumlanskiemu archimandryi Pieczarskieu cum bonis Dzieciolowicze, Luliniec, Corkow, Pieczarszko, Barsuki, Taraszowice z monasterem Dzieciolowickim a(nn)o 1678, die 30 iunij.

*Изъ архива западно-русскихъ униатскихъ митрополитовъ при
св. Стподѣ, по описанию № 927.*

CCLXVIII.

1679 года, 27 января. Король Янъ III подтверждаетъ привилегію, данную Іосифу Шумлянскому, еп. Львовскому, Галицкому и Каменецъ-Подольскому, въ 1678 году на Варшавскомъ сеймѣ на имѣнія Гродекъ. Обаровъ и Курозвонъ съ монастыремъ Гойскимъ за разныя услуги, оказанныя имъ Рѣчи посполитой, а теперъ на Гродненскомъ сеймѣ, по совету сената, настоящею декларацію утверждаетъ Шумлянского въ администраціи помянутыми имѣніями до тѣхъ поръ, пока Кіевъ будетъ подъ властію Москвы.

Jan Trzeci, z Bożej Łaski król Polski, etc. etc. Oznaymuiemy niniejszym listem naszem wszem wobec y każdemu z osobna, komu to wiedziec nalezy, iż iekosmy na przyszłym seymie Warszawskim dobra monasteru Kiiowskiego Pieczarskiego, Grodek y Obarow nazwane, ze wszystkie ni in genere et specie przynaležytościami y z nich pochodzącemi pożytkami, w województwie Wołyńskim leżące, w administracją y dozor, także y drugie dobra Kurozwony z manastystem Hoyskim y iego rządem specialnym przywileiem naszym¹⁾ wielebnemu Josephowi Szumlanskiemu, episcopowi Lwowskiemu, w różnych okaziach nam y Rzeczy pospolitey dobrze zasłużonemu, oddali y conferowali, tak y terazniejszą declaratią naszą ex senatus consilio na seymie terazniejszym, w Grodnie odprawującym sie, tegosz wieleb. Szumlanskiego przy administraciey dobr wyżey mianowanych: Grodka y Obarowa dotąd zachowuimy, poki Kiiow, miasto nasze, ad corpus Reipublicae nie powruci się, tak tedy pomieniony dobra wiel. episc. w swoiej mając administraciey y tak według originalnego przywileju, iako y teraznejszej declaraciey naszej seymowej wszelkie sobie z tych dobr pożytki ma przywłaszczać. Granic, zdawna do tych dobr należących, bronic y onych nikomu nie ustempow-

¹⁾ Даннымъ королемъ Яномъ III въ 1677 г., 28 декабря въ г. Данцигѣ.

wac, poddanych krzywdzic nie dopuszczac, w sądach wszelkich, osobliwie w trybunałach koronnych, onych że bronic, exekucie nie dozwalać nikomu ma y powinien będzie. Jeżeli by zaś ktokolwiek z iakiemi prawami abo praetensiemipomionego manasteru Pieczarskiego, tedy nie na tych dobrach administraticey wiel. Szumlanskiego będących, (ktore wolne od wszelakichhity czyniemy) ale na inszych ma dochodzic, forum zas o sprawienie tych dobr, ieżeli by tego potrzeba było, nie inszego, tylko przed sądami naszemi Assessoriskimi naznaczamy y declaruiemy, co do wiadomosci wszystkich, komu należy, donioszy, miec chcemy, aby wiel. Szumlanskiego za realnego administratora pomienionych dobr y monasteru Hoyskiego, iako od nas legitime naznaczonego y terazniejszą declaratią approbowanego, miano y znano y żadney mu w tey praeediciey nie czyniono pod winami, na sprzeciwiającym sie przywileiom naszym opisanemi. Na co dla lepszey wiary, ręką się naszą podpisawszy, pieczęć koronno przycisnąć roskazalismy. Dan w Grodnie na seymie dnia 27 january miesiąca, roku MDCLXXIX, panowania naszego V.

Jan krol.	Miesto pechaty.	Declaracia administraciey dobr Grodka wieleb. Szumlanskiemu. Xiądz Sarnowsky Adam.....
-----------	--------------------	--

На второмъ полуусты: Administracya archimandryi Pieczarskiej cum bonis Grodek, Obarow, Kurozwony y z manasterem Hoy skim i. m. x. Josephowi Szumlanskiemu a(nn)o 1679, die 27 january.

Изъ архива западно-русскихъ униатскихъ митрополитовъ при св. Синодѣ, по описанію № 939.

С LXIX.

1679 года, 15 октября. Письмо короля Яна Третьяго къ Иннокентию Гизелю, архимандриту Киево-Печерской Лавры, относительно съѣзда православныхъ и уніатовъ для единенія вѣры въ г. Люблинъ въ 1680 году 24 января.

Япъ Третій, Божиєю милостию король Польской і великий князь Литовской, Руской, Пруской, Мазовецкой, Жмодцкой, Ингленской, Киевской, Волынской, Подолской, Подляжской, Смоленской, Съверской и Черниговской. Богобоящійся, вѣрный и намъ любезный! Согласуяся с конституціею Варшавскою, 1677-го году написанною, и желая крѣпко всякую разность между униаты и неуниаты, такъ между властьми, яко и между мирскими людми, которая чинитца между ими, усмирить, постановили есмы приятному разговору и съѣзу быти в Люблинѣ, году, аже Богъ дастъ, будучего 1680-го, генваря въ 24 день. И для того, что на томъ съѣздѣ и разговоре должно есть разговаривать о томъ, чтобъ было полезно древнему желанию і между помянutoю вѣрою успокоение учинить, и чтобъ и с того разговору приміжение церкви святой могло учинитися, желаемъ вѣрности твоей, дабы еси к тому Богу угодному, отчинѣ и церкви святой полезному дѣлу приѣхалъ, и для пользы вѣры святой, и славы Божией, и общаго добра, и совокупления разговоровъ, приѣхати не омешкаль и совершино в томъ дѣле пособие подать. Учинишъ то вѣрность твоя для службы Божией и для милости нашей, о которой вѣрности твоей вѣдомо учинивъ, доброго от Господа Бога желаемъ здравия. Нисанъ из Жолкви октября 15-го дня, лѣта 1679-го, государствования нашего 6-го году. Япъ король.

Богобоящемуся Иннокентию Гизелю, архимандриту Цечерскому, Киевскому, вѣрпо намъ любезному.

*Московский Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ
Дѣл. Польскія дела 1679 г., октября 15, № 9.*

CCLXX.

1679 года, 30 ноября. Письмо Иннокентія Гизеля, архимандрита Киево-Печерской Лавры къ царю Феодору Алексѣевичу съ просьбою защитить православныхъ предь Польскимъ королемъ, который разослалъ универсалы, чтобы православные и уніаты сѣхались въ г. Люблинѣ и тамъ съ поляками и уніатами соединеніе учинили.

Божиєю милостию великого государя царя и великого князя Феодора Алексѣевича всея Великия и Малыя и Бѣлыя Росії самодержца и многихъ государствъ и земель восточныхъ и западныхъ и съверныхъ отчика, и дѣдича, и наследника, и государя, и обладателя, вашего царскаго пресвѣтлаго величества, нашего же милостивого и благодѣтелного отца, смиренный богомолецъ Киево-Печерского монастыря архимандритъ Инокентій Гизель со всемою Христѣ братиєю, вашему пресвѣтлому царскому величеству, нашему премилостивому государю, нижайшее воздаю поклонение.

Имуще толика знамения вашего пресвѣтлаго царскаго величества велия любве ко святой обители здѣшней Киево-Печерской Пресвятая Владычицы нашей Богородицы и Приснодѣвы Марії и преподобныхъ отецъ нашихъ Антония и Феодосия и прочихъ преподобныхъ Печерскихъ и ко мнѣ худому рабу и богомолцу вашего пресвѣтлого царскаго величества, премилостиваго государя нашего, государския милости и щедротъ, какъ ваше пресвѣтлое царское величество милостивымъ своимъ государскимъ словомъ меня, богомолца своего, посетити и позволилъ и въ церкви Божиї, сущї во обители нашей, о присланіи милостивого своего жалованья: вина церковного и ладону по зимнему нынешнему пути благонадежныхъ нась сотворилъ; еще же по изрядной своей государской милости и щедротамъ мое смиреніе, всегдашняго богомолца своего, милостивымъ своимъ жалованьемъ, сие есть сорокъ соболей во сто въ пятьдесятъ рублевъ, ваше пресвѣтлое цар-

ское величество прислати изволилъ еси чрезъ подъячего Киевские приказные избы Тимоѳея Суслова. И азъ присыпъ богомолецъ вашего царского пресвѣтлаго величества со всею мою о Христѣ братиею всѣхъ тѣхъ благодѣяніи зѣло благодаренъ суще, вашему пресвѣтлому царскому величеству до лица земнаго челомъ бью и Вседержавного Царя царствующихъ и Господа господствующихъ на всякъ день, на всяко время соборне и келейне усердно милости долженъ есмь и молю, дабы Господь Богъ вашему пресвѣтлому царскому величеству, Своему вѣрному дѣлателю и изрядномому правовѣрия и благочестия поборнику, на отческомъ и праведномъ престоле православныя Россійскія монархіи во здравїи добромъ и благополучномъ долгденствіи мирно и безмятежно пожити подаль, и во всякомъ благоустройеніи управленну и утверженну державу Богомъ повѣренныхъ ти государствъ имѣти сподобиль, врагомъ же всѣмъ, наипаче злочестивымъ бусурманомъ, навѣтующимъ на христианския роды, вашего пресвѣтлого царского величества скіптромъ владомыя, дабы ваше царское пресвѣтлое величество, православнаго государя нашего, страшна и всегда одолѣвающа сотворилъ, покаряюще тѣхъ под ноги вашего пресвѣтлаго царского величества, яко неправедно востающихъ. Но пресвѣтлыхъ же вашего царского величества над враги видимыми и невидимыми побѣдахъ, дабы с Собою, Царемъ мира, сцарствования на небеси всякихъ благъ Податель вашего царского пресвѣтлаго величества участникомъ сотворилъ,—усердно желаю. При семъ же смиренно вашего пресвѣтлого царского величества молю, дабы ваше царское пресвѣтлое величество, благочестивый государь нашъ, и вперед-будущее время обитель святую чудотворицю Киево-Печерскую и насть, в ней живущихъ богомолцовъ своихъ, по премногой своей любви, еже к Богу и Богородице, въ милостию своемъ государскомъ призрѣши имѣти изволилъ, такожде и о утвержденіи упадающаго святаго православия царское свое сотворилъ попечение; понеже оно велие ноносить в государстве короля Польскаго гонение, которые послалъ недавно універсалы свои ко всѣмъ станомъ рускимъ православ-

нымъ, в государстве его живущимъ, дабы подлинно в Люблинъ для пѣкакова разговору с униятами ѿхали, и тамъ с пими и с латинскимъ костеломъ соединение сотворили; нехотящихъ же того послушати, отимати маєтности церковные обѣщаетъ и многа зла претить; такова унверсалу списокъ по полски и по руски для вѣдома к вашему царскому пресвѣтлому величеству посылаю. И при томъ себе государской милости вашего царского пресвѣтлаго величества с молитвами моими и нижайшими службами вручаю. Нисанъ во святой великой чудотворной Лавре Киево-Печерской, лѣта от воцлощенія Бога Слова 1679-го, мѣсяца ноября 30-го дня. Вашего пресвѣтлаго царского величества, нашего премилостивого благодѣтеля, всегдашии богоомолецъ и нижайшии рабъ Инонентий Гизель, архимандритъ Печерский.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ. Малороссійскій дѣлъ 1679 г., ноября 30, № 31.

CCLXXI.

1680 года, 30 ноября. Рескрипть короля Яна III-го къ Львовскому Магистрату относительно платы и найма у Львовскаго Ставропигіального братства Савичовою своего бывшаго дома.

Jan Trzeci, z Bożey Łaski król Polski,... Ślachetnym, sławetnym burmistrzowi, woytowi, raycom, ławnikom y całemu Magistrati miasta naszego Lwowa, wiernie nam miłym Łaskę naszą królewską. Ślachetny y sławetni wiernie nam mili! Dalismy wprawdzie sławetney Justinie Sawiczowney Hrehorowiczowy, mieszczce Lwow-

skiey, rescript nasz do wier(nosciey) waszych, przyznaiac iey to według slusznosci, ze ona naibliszsza bydz ma y iest do naymu kamiencicy Hrehorowiczowskiey Bractwa religiey graeckiey Lwowskiey, cerkwie Niebowzięcia Nayswiętszey Panny, przez dekret sądow naszych Assessorski w possessyią temuż Bractwu przyznano y przypuszczone. Kiedy nas iednak tosz Bractwo przez pokorną swoię informue supplikę, že przerzeczona Sawiczowna, iuz alias przed tym tesz kamiencie podobnym naymem trzymajac, w należytym temusz Bractwu płaceniu czynszow nie czyniła satisfactiey, czego się y teraz obawiaj: tedy declaruiemy niniejszym listem naszym, że ieżeliby tasz sławetna Sawiczowa, albo w racie ktorey dosyc uczynic nie miała, albo tesz nie sama na się tesz naimowac kamiencie, tedy uczyniony z nią przez pomieniene Bractwo contrakt ma ipso facto nullitati subiacere y onę z tych dobr in instantę negowac pozwalamy, który to naiem pomienione Bractwo non inviti, ale benevole, jako legitimi possessores; z tąsz Sawiczową pisac mają. Uczynicie to wier. wasza dla łaski naszey y urzędu swego powinnosci. Dan w Żołkwi die XXX miesiąca novembris, roku Panskiego MDCLXXX, panowania naszego VII roku.

Jan krol. Мѣсто ма-
лой печати. Xiadz Adam Sarnowski PP. m. pria
Do Magistratu Lwowskiego.

На обороте второго полустра: Rescriptum s. r. maiestatis ex parte Confraternitatis ritus graeci. In officio consulari Leopolien. feria secunda post festum s. Andreae apostoli proxima (anno) 1680.

Львовскій Ставропигіальныи архивъ, № 704. Процессъ братства св. Симеоново паходится тамъ же подъ №№: 688, 692, 695, 696, 697, 701, 693 и 703, 699, 705, 708, 709, 710—712.

CCLXXII.

1681 года, 27 марта. Шисьмо Йосифа Шумлянского, епископа Львовского, Галицкого и Каменца-Подольского, и Иннокентия Винницкого, епископа Переяславского, Саноцкого и Самборского, къ патріарху Московскому Іоакиму о томъ, что они съ своими епархіями и монастыри: Уневскій, Овруцкій и Мелецкій слушаютъ и повинуются гласу его патріарха, признаютъ исхожденіе Св. Духа отъ Отца и Сына, или приняли унію, и просятъ, чтобы Московскій патріархъ чрезъ нарочитаго посла ходатайствовалъ предъ Польскимъ королемъ, чтобы имъ были подтверждены всѣ ихъ права и привилегіи.

Святейшій и благословенійшій во Христѣ отче, господине, господине милостивѣйший! Мало, но полезно объявленія моего учинилось замедленіе, дабы святыни вашей апостольскіе ноги при-
численныхъ поступающихъ властей и въ митрахъ обрѣтающихся возмогъ есть (яко обѣщался есмь) тысячиные поклоны воздати,
сей святейшій и православнаго круга и града правитель Львовскій и Премышльскій, двѣ великия епархіи, вмѣстѣ съ своими пастырми и съ двѣмя, Уневскимъ и Овруцкимъ, и съ третьимъ Мелецкимъ (хотя не присутствующимъ, но чрезъ епистолію католицкую, ко мнѣ писанную, яко настоящею) архимандритами, монастырями и мірскими безчисленными числомъ гласъ святыни вашей слышать и ему повинуются, съ тѣмъ католицкимъ исповѣданіемъ приступаютъ и познаютъ начальство святыни вашей и происхожденія Животворящаго отъ Отца и Сына Параклита священно святое усты и сердцемъ исповѣдуютъ ученіе, къ тому всему по Бозѣ первый и начальникъ святейшій возбудитель объявился быти его королевское величество, государь мой милостивѣйшій, которой яко къ благополучію желательнейшему, сей Рѣчи послолитой съ небесъ дашъ есть, такъ, къ ключу той же Рѣчи послолитой постановленъ межъ именъ многими, и подлинно, и совершенно безмѣрными радѣтельствы русскаго народа о привращеніи (тако владѣющу Богу) разсуждая, промышляя и учи-

ниль исповѣданіе священно святаго соборнаго Флоренскаго собора, которое восточные совершили въ прибытіи яснѣйшаго и честнѣйшаго господина епископа Кіевскаго и яснѣйшихъ и превосходительнѣйшихъ Краковскаго, Кіевскаго и Русскаго воеводъ, его королевскаго величества и Рѣчи посполитой честнѣйшихъ комисаровъ и правителей, и то объявили есмы и подписми рукои нашихъ подтвердили есмы, только належитъ, дабы святыня ваша исповѣдующихъ посланниковъ къ прощеніямъ приклонился и у королевскаго величества, посредствующу нарочитому нунцышу о дѣлахъ нашей церкви, по приказу святыни вашей апостольской, правами и вольностми намъ исходатайствованы были вольности на вѣчныя времена, а нынѣ съ великимъ благоговѣніемъ цѣлую ноги святыни вашей, которой высочайшаго, я же въ мірѣ есть, желаемъ блаженства. Въ Варшавѣ въ 27 день марта 1681 г.

Святыни вашей, господина, господина нашего милостивѣйшаго, нижайшіе и благоговѣйнѣйшіе власти и твари: Іосифъ Шумляцкій, епископъ Львовскій, Галицкій и Каменецкій, блюститель маетностей митрополіи Кіевской, вѣры греческой уніатской.

Іинокентій Винницкій, епископъ Премышльскій, Саноцкій, Самборскій, вѣры греческой уніатъ.

Архивъ Министерства Юстиціи. Дѣла Малороссійскаго
приказа, № 59, л. 50—51.

CCLXXXIII.

1684 года, 28 июля. Привилегія Іосифа Шумлянскаго, епіскопа Львовскаго, Галицкаго и Каменца Подольскаго, данная Львовскому Ставро-пігіальному братству на избраніе себѣ изъ какого угодно монастыря священниковъ и дьяконовъ для обоихъ церквей: Успенія Пр. Богородицы и св. Онофрія, по съ тѣмъ, чтобы избранные братствомъ были представляемы сму — епіскопу и имъ благословляемы.

Іосифъ Шумленський, благодатію Божію епіскопъ Львівський, Галицький и Каменець Подолійський, метрополієи Київської администраторъ, архімандрита Печерського.

Всѣмъ обще и кождому зособна, наипаче же преподобнымъ, пречестнымъ, честнымъ, благоговѣйнымъ архімандритомъ, протоігуменомъ, ігуменомъ, ихъ намѣстникомъ, еромонахомъ, еродияко-номъ въ дієцезіяхъ и епархіяхъ нашихъ, обители Скитской, Креховъскої и іныхъ монастирахъ, и въ метрополієи Київской обитаю-щимъ, въ послушаніи нашеимъ зостаочимъ, о Христѣ Господѣ на-шемъ братіямъ міръ, любовъ отъ великаго Бога и Спаса нашего и нашего смиренія, архієреїское благословеніе пренославши, из-вѣстно писаніемъ нашимъ теразъ и на потомъ чишимо. Иже зъ по-чатку, яко насъ Господь Богъ изволеніемъ стану духовнаго и свѣцкаго благочестивыхъ християнъ, брацтвъ церковныхъ, згодне на сей чинъ и степень архіерескій въ службу церкви Его святой Духомъ Святымъ избралъ и постановилъ, въ которомъ и, на сie время зостаочый, ничто же намъ достойнѣйшаго и душевному спасенію полезнѣйшаго бити могло и не можетъ, въ чомъ по вся дни жївота нашего ревнѹемъ и ревновати маємъ, яко жевимо о бла-гостоянії и благолѣпії Божественнихъ церквей паства нашей промъ сляли, и о правилѣніомъ еи порядку, подлугъ святихъ бого-носнихъ отецъ ученія, старана чулое имѣли, посѣщающе теди оби-тели святіе монастировъ, зъ власти нашей архієреїской и усердії

пастырьского постановилисмо, аби зъ монастировъ, которіколѣвекъ обители, жаденъ зъ еремонаховъ, еродяконовъ и иноковъ братіи, идеже въ ризу иноческую облечень и пребыти обѣща, до інаго монастира, или яковаго града и мѣстца, нужди яковои колъвекъ безъ повеленія старшаго своего игумена не переходилъ. Лечъ сіе повеленіе и законное установленіе тимъ нинѣшнимъ писаніемъ нашимъ навсегда декларуемо и объясняемъ. Если-би благородное и христолюбіое брацтво, Ставропігіане церкви Лвовъскої Успенія Пресвятія Владичици нашои Б(огороди)ци Приснодѣвы Маріи, въ Духу Святомъ восточнай церкве православніе синове, дс которого монастира в діецзіяхъ нашихъ любъ ииныхъ удалися з прозбою, желающе от старшихъ и от всѣхъ братіи монастира которого-колъвекъ о котораго священъноинока албо еродіакона в службу и священнодивствіе до помененои церкве своеи брацкои Лвовъскої Успенія Пресвятія Дѣви Марія и до другои церкве преподобнаго отца Онуфрія монастира Лвовъскаго, в завѣдованю тогожъ брацтва зостающихъ, прето таковимъ священъноинокомъ, единому и двоимъ и боліе, яко и еродіакономъ, игуменъ или игуменове и всякая старшина з братію своею возъбранити на таковую благоизъбранную службу церковнную священънодѣвствія не маютъ, лечъ безъ всякаго стязанія и овъшемъ любовъне и доброхотие позволити повинъни, яко и ми позволяемъ которіхъ колъвекъ священъноиноковъ, албо дияконовъ помененое брацтво зъ монастировъ изъберутъ и упросять, зъ монастира изшедшыше своего, аби при то же церкви Лвовъскої Успенія Пресвятія Дѣви Маріи, албо и другои церкве святого Онофрія въ службѣ духовной и священно-дѣвствії до воли и уподобаня помененаго брацтва честно и пристойне зоставали и зоставалъ и жаднаго в томъ не обавлялъся спротивлени, вины и осужденія от нась епископа, але благословеніе архиереіское, яко на дѣло церкве святои пріемное и благоугодное, в томъ кождому даемо и на всегда прі томъ повеленіи и благословеніи напомъ брацтво помененое и ихъ права и прівѣлея цѣло и скучечно заховуемъ, ижъ завъше, иле онимъ

которихъ колъвецъ, зъ когорого монастыра священъ поиноковъ унодобають собѣ до церковъ своихъ предъреченънихъ, на службъ духовную зъ повеленія игуменовъ пріимовати вольно имъ будеть и есть безъ всякои нашои заповѣди и прекословія и инънихъ особъ прешъкоди, тимъ писанемъ нашимъ утверждаемъ не поколѣбимо, що для большаго увѣренія сіе писаніе рукою нашою при печати подъписуемъ во Лвовѣ, при церкве катедральной святого великому ченника и побѣдоносца Христова Георгія, мѣсяца юля дня ІІІ, лѣта Господня ۱۶۸۴ четвертаго. Іосифъ Шумлянскій, епископъ Лвовскій, administrator metropoliji Kiiowskij, архимадрита Чечарскій, salua iednak praeresentatione et mea pastorali benedictione post electionem od ww. braciej przerzeczych cerkwię koždegó zakonnika tak kapłana, iako y dyakona y koždego czasu, рукою власною епископъ.

Печать
епископская.

На оборотъ втораго полустата: Privilegium Josephi Szumlanski, episcopi Leopoliensis, archiepisc. metropoliae administratoris super assumendis presbyteris religiosis et diaconis ad obeunda munia ecclesiastica, quos et ex quounque monasterio valuerint solua approbatione ejus Confraternitati Stauropigiana. Datum originale a(nn)o 1684. Assekuratia i. m. oyca episkopa Szumlanskiego na wybiranie gdziec chciec duchowny(ch), tego praesentatio do niego. Sub litt. K. A(nn)o 1684, die 28 iulij Leopoli.

Львовский Ставронитийский архивъ, № 713.

CCLXXIV.

1684 года, 7 сентября. Рескрипть¹⁾ короля Яна Третьяго властямъ го-
рода Львова, чтобы онъ не принуждали Львовское братство даромъ зво-
нить по смерти и при погребеніи кого-либо изъ нихъ и ихъ женъ, а
когда братство хотѣло жаловаться, то Магистратъ запретилъ ему это дѣ-
лать и двухъ изъ братчиковъ строго судиль.

Jan Trzeci, z Bożey Łaski król Polski, wielki książę Litewski,
Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki, Inflantski, Kiiowski, Wołyński,
Podolski, Podlaski, Siewerski, Smolenski, Czerniechowski.

Szlachetnym: burmistrzowi, raycom, wojtowi, całemu miasta
naszego Lwowa Magistratowi, wiernie nam miłym, łaskę naszą kro-
lewską. Szlachetnie wiernie nam mili! Doniesiono nam wiedziec imie-
niem Bractwa religiey graeckiey Lwowskiego cerkwie Wniebowzięcia
Przenajświętszej Panny Mariey duchownego y szlacheckiego stanu,
iako y mieyskiey condiciey ludzi, w porządku tegoż Bractwa, vigore
privilegiorum dla pomnożenia chwały Bozkiej y cerkwie pomienio-
ney ozdoby zostających, pokorne supplikując. Iz wier(ność) wasza
praetextu iako by regiminis urzędu swego radzieckiego dla siebie y
małżonek swoich privato motivo, do czego nie należa, stanowią zwyczay,
iakoby wim legis, temuż Bractwu in praeiudicium imponendo,
gdę ktoremu è collegio Magistratus wier(ność) w(a)sz(a) consulari
y małżance iego fatis cedere contigerit, vita functis na zwonicy
cerkwie pomienionej brackiej z iakiegokolwiek y naymniejszego
oznajmienia bez wszelkiego od krewnych vel amicorum zmarłego za
pracę ukontentowania pierwszy raz y w dzien pogrzebu drugi raz
dzwoniono, a żeby tym pressius, takowego dzwonienia usiłowanie
exequatur, tedy wier(ność) w(a)sz(a), przez instygatora mieyskiego

¹⁾ Подобный рескриптъ находимъ и подъ № 674, только несколько въ
измѣненномъ впдѣ и безъ даты.

do sądu swego radzieckiego è gremio tegoż Bractwa dwóch mieszkańców zapozwawszy, scisle onych processowali; nie tylko nie pozwalając iem dilacicy conferendi y colloquendi w sprawie takowej z Bractwem swoim, lecz y insze obron iurum et exceptionum beneficia amputando, respondere przed sobą nakazali, nie uważając, iz z przymusu takowe dzwonienie bydz nie powinno, dekretem obciążliwym nakryli, strego przegrzażając winami siedzeniem wieży, aby nihil mercedis accipientes takowego dzwonienia przestrzegali, a iż wier(ność) w(a)sz(a), będąc actoratu swego iudices indebitae ac incompetenter, niendeżytym dzwonienia sobie przywłaszczającego przymuseniem w sprawę duchowną cerkiewną tanquam in alienam messem, nie mając nad tym ullam superioritatem, interessowali się y przez niedopuszczenie do sądów naszych appellaciek, aggravując stronę, wiele sobie pozwolili, zaprawde nagany y osobliwey ani—madwersłoy (sic) rzecz godna. Przeto z wladzy naszey zupełney non obstante practo wier. waszey decreto, ale pro nullo, iako prawu y słuszności contrarium declarując, serio roskazuiemy, aby wier(ność) w(asza) tak sami, iako potym y succedanei wiernością waszą post obitum ktoregokolwiek kolegi swego y małżanki iego takowego dzwonienia przymusem y dekretem żadnym od przerzeczonego Bractwa pomienioney cerkwie nie wymagali, y mieszkańców religiek graeckiek, w tym Bractwie będących, ullo modo invitost do tego dzwonienia nie necessitowali, zachowując zgodę y miłość zobopolną inter concivium nationes miasta Lwowa, osobliwie iż takowe dzwonienie z prozby y nagrody bywać zwykło, a nie z iakowego przymusu, przy którym to reskrypcie naszym, iz wier(ność) wasza pomienioney cerkwie Bractwo, stosując się do wyrazney woli naszey,cale zachowią, nie wątpiemy, iako y my powagę y protekcją naszą królewską zachowuiemy. Czyniąc to wie(rność) wasza dla łaski naszey z powinnosci urzędu swego pod winami contra convulsores rescriptow naszych uchwalonemi. Dan w obozie pod Zwancem dnia VII septembbris, roku tysiąc szescset osmdziesiąt czwartego, panowania naszego XI. Joannes rex. Locus sigilli minoris cancellariae regni.

Stanislaw Szczuka, regni cancellarii koren. (secretarius), m. p.
Mandat Bractwem ruskim Lwowskim do Magistratu Lwow-
skiego.

Львовский Ставропигиальный архивъ, № 714.

CCLXXV.

1689 года, 23 мая. Письмо Василія Руссиновича къ Николаю Крассов-
скому, старшему братчику Львовского Ставропигіального братства, съ
просьбою особенно позаботиться о русской братской школѣ, въ которой
при немъ не было никакого порядка.

W Padwiey die 23 mai, a(nn)o 1689.

Mosci panie Krassowski, a mnie wielce moscie panie y do-
brodzieju!

Zdrowia dobrego y fortun wszelakich z nalezytey przyiazni
moiej w. m. p. uprzeymie życze, nie powtarzam obszurnie opisanych
dzil kraiow tutecznich y obyczaiow, rozumiem bowiem, że y w. m. p.
tamto doidzie, com szyroce, yle czas mogł pozwolić, opisał, teraz
tylko upraszam w. m. p., abyś raczył omnis boni onus orthodoxi
promotorem być, osobliwie szkoły Ruskey przy cerkwi naszej, dla
Boga porządku tam nie było za mnie, domnieć, to prawde mówiąc,
mało należy, a toli respectem nalezytey bratow zyczliwości suppli-
kuie w tym. Pisałem ratione siebie do i. m. dob(ródzieja) rodzica
y teraz do i. m. d(obrodzi)ki pisze, nie wiem bowiem, ieżeli listu
mego gdzie za rodzicem nie posłano, ieżeli go w domu nie masz,
a toli upraszam rodzicielki, aby się z w. m. p. w tey mierze zniosła,

w czym y ia prosze uniżenie, chciejże szczyrze dopomoć, boć, Bog moy widzi, y czasu nie mam do obszurnego tych rzeczy pisania, a zwłaszcza w myslach rozerwanym będąc, pieniądze się kurczę, nie wiem, iak mi unidą, co będzie czynic rodzicowi, audeo być w tey mierze molestym, a tu wisz w. m. p. iakie kraie, zwłaszcza na cudoziemca za naymniejszą rzecz płacić trzeba, dissimulando nie każdą rzecz opisać mogie, zgoła w wielkich skrupułach y niesmiałościach wychowany audacter, postępuwać nie mogie. Zalecam się tedy łasce panskier w. m. p., ktorego iestem m. w. m. pana zyczliwym.... sługa Basili Russinowicz m. p.

J. m. p. małżace w. m. p., a moley wielce m. p., nisko kłaniam y wszy(s)tkim innym w. m. p. domowym.

На оборотъ листика: Jego mosci panu Mikołaiowi Krassowskiemu, memu wielce miłosciwemu panu, nalezy we Lwowie.

Львовский Старополицкий архивъ, № 715.

CCLXXVI.

1689 года, іюля 20. Пріїздъ въ Москву архидьякона Пароенія съ грамотами Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго епископа Іосифа Шумянскаго къ царямъ: Ioannу и Петру Алексѣевичамъ, царевнѣ Софіи и кн. Василію Васильевичу Голицыну, съ прошбою о милостынѣ для Львовской каѳедры и о заступничествѣ предъ Польскимъ королемъ Яномъ III за православныхъ, преслѣдуемыхъ панами въ Львовской, Перемышльской и Луцкой епархіяхъ. Въ концѣ помѣщена информація того-же архидьякона Пароенія, въ которой повторяется все изложенное въ грамотахъ Шумянскаго и прибавлена жалоба на Гедеона Четвертинскаго, митрополита Кіевскаго, и готовность Шумянскаго служить Московскому правительству.

Божію милостію пресвѣтлѣйшіе, державнѣйшіе и велиkie государи, царіе и велиkie князи Ioanne Алексѣевичу, Петре Ал-

ксьевичу, и великая государыне царевно и великая княжно, купно скипетродержавная, Софіе Алексєевно, всея Великіа и Малыя и Бѣлыя Россіи самодержци и мпогихъ государствъ и земель восточныхъ и западныхъ, и сѣверныхъ отчици, и дѣдичи, и наследницы, и государи, и обладателіе. Панове, панове милостивые и благодѣтеліе наши христіянстіи. Кгды за ласкою Найвышшаго, Бога въ Троиці Святѣй единаго, от давныхъ вѣковъ пожаданной святой вѣчной згоды между такъ великими панствы Россійскими, ваших царскихъ пресвѣтлѣйшихъ и державнѣйшихъ величествъ, и великихъ государей восточныхъ, пановъ нашихъ милостивыхъ, и великими панствы великого государя нашего, пресвѣтлѣйшаго и державнѣйшаго его милости короля Польского, намъ теперь щасливе пануючого, пана моего милостивого: соединеніе сердецъ такихъ великихъ зъ обоихъ сторонъ монарховъ, союза силъ и воинства противко такъ великого непріателя Креста святого за дній нашихъ дочекалисмо: не только мы тутъ въ панствахъ его королевской милости пана нашего милостивого позосталые епископы: я Львовскій, другій Луцкій, третій Перемышльскій, маестату Бога Найвышшаго при безкровныхъ оффрахъ и всегдашныхъ молитвахъ за сіе благодареніе отдавати не устаемъ, но и все христіанство единѣми усты и единѣмъ сердцемъ беспрестанне хвалять Его Бозскую славу, абы сію згоду благостию Духа Святого навѣки между вашими пресвѣтлѣйшими величествы восточными и благочестивыми царями и нашимъ пресвѣтлѣйшимъ королемъ, его милостию, утвердити, поблагословити и на того бѣсурмана, супостата Креста святого и всея вѣры святой христіанской, силы зобополне укрѣпiti, узброити и посиляти благоволилъ, такъ абы южъ того непріателя незличоніе силы и предъ тымъ непобориміе воинства на главу силою истинънаго Бога нашего христіанскаго, щасливостію зобополнюо вашихъ пресвѣтлѣйшихъ царскихъ величествъ и присвѣтлѣйшаго его короля милости, пана моего милостивого, могли быти стертие, жебысмо колвеc тутъ, въ тыхъ нашихъ оплаканыхъ и чрезъ того непріателя зъ фундаменту праве зруйнованыхъ и зънищоныхъ краяхъ, статечного дочекали покою. А по-

неваж въ пактах тоей щасльвои згоды между вашими пресвѣтлѣйшими царскими величествы и пресвѣтлѣйшим королем, его милостю, паномъ моим милостивым, есть и то въ девятомъ пунктѣ, ажебы вѣра наша православно-греко-рессійская и особы духовніи туюж вызноваючи, въ тых тутъ наших краях ненаружне при давных правахъ и волностях своихъ и напотомъ заставали: зачимъ тое речю самою грунтовный абы свой взяло скутокъ, смиренъно я долица земли упадаю своимъ и сослужителей моих, епископов Луцкого и Переяславского православныхъ, именем маестатови наших царскихъ пресвѣтлѣйших величествъ, покорне упрашаючи, якобысте приказати рачили ваши царскіе пресвѣтлѣйшіе величества, свою занести причину до маестату его королевской милости, пана нашего милостивого, и цѣлои Рѣчи посполитой нашои, жебы духовенство наше греко-рессійское от таковых тяжаровъ и утѣмѣженя, въ яковых до тых часъ зостает, чрезъ конституцію пришлого, дастъ Богъ, сейму нашего полскаго могло быти уполнено; за що маестать Бога наивышшаго тії всѣ убогіи духовніи купно зъ нами епископами уставичне за пчастливое и долголѣтнее наших царскихъ пресвѣтлѣйших величествъ пановане благати винни будут. Яко зась моя найбарзѣй катедра епископская Львовская храму святого великомуученика Христова Георгія есть не толко здавна убогая и жадного подданного не мѣючая, але теж и през тогож непріателя Креста св. значне зъруинованая (не вспоминаючи иншихъ двух катедръ Галицкой и Каменецкой отъ кильку сот лѣть през князей и пановъ Россійских ласкаве и щодробливе зофундованныхъ, которое суть теперь една зъ фундаменту праве Галицкая вывернена, а другая Каменецкая въ рукахъ бѣсурманскихъ зостающая и оскверненъна). Сими ясне вельможніе ихъ милости панове послове препшліе великіе наших пресвѣтлѣйших царскихъ величествъ и его милость панъ резидентъ Прокопій Возничай, столникъ, будучіе недавно пред тым въ мѣстѣ Лвовѣ, тому ся присмотрели; прето и за тою зъ убожалою мою катедрою Лвовскою и другими абы барзѣй не упадали для убозства своего, смиренно

маестатови вашихъ царскихъ пресвѣтлѣйшихъ величествъ пановъ и благодѣтелей моихъ чрезъ сію грамоту мою и архидіакона моего, умыслъне высланого, чоломъ до лица земли бю, жебрующи въ томъ милосердіа и пожалованія панского вашихъ царскихъ пресвѣтлѣйшихъ величествъ пановъ и благодѣтелей моихъ милостивыхъ, яко всегдашній вашихъ пресвѣтлѣйшихъ и державнѣйшихъ маестатовъ, царскихъ величествъ, ппановъ моихъ милостивыхъ и благодѣтелей, щоденъній и уставичий bogомольца Іосифъ Шумлянскій, епископъ Львовскій, Галицкій и Каменца Подольскаго православія св. греческаго, власною рукою. В катедрѣ Львовской св. великомученика Христова Георгия мѣсяца мая дня ІІІ, року Божия ~~1770~~.

Божію милостію пресвѣтлѣйшая и державнѣйшая великая государине, царевно, Софіе Алексѣевно, Московская и всея Великія и Малыя и Бѣлыя Россіи великая княжно, пани, пани наша милостивая и благодѣтелько христіанская. Не только мы въ тыхъ тутъ чрезъ непріателя Креста святого зъруинованныхъ краяхъ зостаочіе убогіе православные епископы, але и все праве христіанство зъ того ся отъ вѣковъ пожданого покою и згоды между вашими царскими пресвѣтлѣйшими и державнѣйшими величествы и пресвѣтлѣйшимъ и державнѣйшимъ величествомъ его королевскою милостію, паномъ моимъ милостивымъ, и цѣлою Речю посполитою нашою полскою, щасливе зъ ласки найвышшаго Бога, особливымъ самой вашої пресвѣтлѣйшої государинѣской царской особы поводомъ пактами постановленънои увеселяет, образъ изъ зъедночения силь и войскъ вашихъ царскихъ пресвѣтлѣйшихъ величествъ зъ польскими войсками противъ бѣсурманѣскихъ силъ барзо ся утѣшаеть, который покой и згода святая за панованія вашихъ царскихъ пресвѣтлѣйшихъ величествъ и пресвѣтлѣйшаго короля его милости, пана моего милостивого, жебы долголѣтне трвати, а потомъ навѣки въ зобонопной милости квитнути могла, я зъ другими сослужителями моими, епископами двомя православными Луцкимъ и Перемышльскимъ, тутейшихъ краевъ, и зуполнымъ клиромъ

дієцезій нашихъ маестатъ Божій и за ненарушеное здравіе ва-
шихъ царскихъ пресвѣтлѣйшихъ величествъ благати непрестанне
винни зостаемо; до чого абы духовенство дієцезій нашихъ право-
славныхъ, тутъ въ наиньствахъ его королевской милости, пана на-
шего милостивого, пребываюче, чрезъ тогож непріягела цѣлого хри-
стіанства зъ церквами святыми зъруинованое и зъубожалое, способо-
нѣйшое знайдоватися могло, своимъ и тыхъ же сослужителей моихъ,
епископовъ православныхъ, и цѣлого клиру церкве святой Восточной
именемъ, яко найпокорнѣй, вашимъ царскимъ пресвѣтлѣйшимъ вели-
чествамъ, православнымъ царемъ и княземъ, супликую; яко бысте
пресвѣтлѣйшею царскою своею повагою, милосердія ради къ ни-
щетнымъ духовнымъ православнымъ, важную занести роска'ати
причину рачили, абы тое наше духовенство чрезъ пришлый, дасть
Богъ, сеймъ нашъ Полскій от тяжаровъ пановъ св.ихъ державныхъ,
которые тутъ тяжко поносять, могло быти уполненнное. А гды той
же непріатель Креста святого такъ давно край Россіи нашей
воюеть и церковь мою катедральнуу Лвовскую храму святого ве-
ликомуученика и побѣдоносца Христова Георгія зо всеи оздоби и
аппаратовъ обнажиль, а Галицкои катедри церковь святую муро-
ванную, храму Успенія Пресв. Богородици, мало не зъ фундаменту
зъруиновалъ; третюю теж мою епископскую церковь катедральнуу
Каменъца-Подольского на бѣсурманъскій мечеть обернуль. Пре то
и въ томъ прошу зъ найнижшимъ до лица земли поклономъ ми-
лосердія вашего царского и государинского пресвѣтлѣйшаго вели-
чества, абысь щодробливою панскою своею ласкою тые катедры
мои епископскіе, южъ упадаюchie, при которыхъ ся еще остатокъ
православія святого держитъ, подвигнути и пожаловати рачила.
О що всепокорне вашому царскому и государинъскому пресвѣт-
лѣйшому величеству, панеи и благодѣтельци моей, чоломъ бю,
яко всегдашній вашаго пресвѣтлѣйшаго и державнѣйшаго царскаго
величествія и маестату, панеи мои милостивой и благодѣтелки, що-
денный и уставичный богомолца Іосифъ Шумлянскій, епископъ

Лвовский, Галицкий и Каменца-Подолского православия святаго греческаго, власною рукою.

В катедрѣ Лвовской святого великомученика Христова Георгия мѣсяца мая дня єд, року Божиѧ ~~жанро~~.

Божію милостію пресвѣтлѣйшихъ и державнѣйшихъ великихъ го-
сударей, царей, ихъ милостей Московскихъ, царственной большой печати
и государственныхъ великихъ дѣлъ оберегателю, ближній боярине, на-
мѣстнику Новгородскому и большого полку дворовый воеводо, княже
Василіе Василіевичу Голицыне, мнѣ велце милостивый пане и bla-
годѣтелю. Поневаж ся намъ теперъ отворила вольная до панѣствъ
Московскихъ ихъ царскихъ пресвѣтлѣйшихъ величествъ, пановъ
нашихъ Россійскихъ православныхъ, дорэга, при нокою и згдѣ свя-
той, щасливе постановленной, за особливымъ стараньемъ вашои кня-
жеской милости, моего милостиваго пана, между ихъ царскими
пресвѣтлѣйшими и державнѣйшими величествы и пресвѣтлѣйшимъ и
державнѣйшимъ королемъ, его милостю, паномъ моимъ милостивымъ,
безпечне высылаюче законника, архидіакона моего, зъ суппликами
листовными до маестату ихъ царскаго пресвѣтлѣйшаго величества
и святѣйшаго и блаженнѣйшаго патріархи, тыхъ же панѣствъ и всея
Россіи пастыря моего, и вашои княжои милости, моему милости-
вому пану, яко ближайшому бояринови и дворовому воеводѣ, най-
низшій мой препосылаю уклонъ, чрезъ который смиренно молю ва-
шой княжои милости, абысь рачилъ поважною своею причиною
негодные супплики, моимъ и другихъ, позосталыхъ въ тыхъ кра-
яхъ Русскихъ епископовъ православныхъ, именемъ занесеніе у пре-
свѣтлѣйшихъ и державнѣйшихъ царей, ихъ милостей пановъ на-
шихъ Россійскихъ, и у пресвѣтлѣйшой и державнѣйшой госуда-
рини царевни, еи милости Софіи, въсперти, якобы духовенство
зъубожалое діецезій нашихъ православныхъ, въ панѣствахъ его ко-
ролевской милости, пана нашего милостиваго, зостающее, могло быти
уволненное отъ тяжаровъ пановъ ихъ державныхъ чрезъ консти-

туцю пришлого, дастъ Богъ, сейму нашего полскаго, и показатися
рачили ихъ царскіе пресвѣтлѣйшия величества милостивыми зъубо-
жалымъ презъ непріателя Креста святого зъруинованымъ катедромъ
моимъ епископскимъ-Лвовской и Галицкой, отъ кильку сотъ лѣтъ
чрезъ православныхъ пановъ и князей Россійскихъ зафундованнымъ,
которые жадныхъ приходовъ и подданныхъ не мають. Притомъ и
вашей княжкой милости, моего милостивого пана и благодѣтеля, по-
корнѣ упрашаю, абысь и самъ зъ особы своей тым же катедромъ
моимъ, особи ве Лвовской, щодробливость свою пансскую показати
рачиль. За що въ каждоденныихъ молитвахъ при безкровной оффър-
съ всѣмъ духовенствомъ моимъ, оразъ и за долголѣтнєе вашой кня-
жкой милости, моего милисцѣвого пана и благодѣтеля, здравіе и въ-
вшелякихъ чинахъ, найпаче же на теперешной войнѣ противъ неп-
ріателя Креста святого благополучный поспѣхъ, Господа Бога
благати виненъ завше буду, зостающи*) вашей ясне освѣщеной
княжеской милости пана моего и добродѣя жичливымъ слугою
и завше богомолцею Іосифъ Шумлянскій, епископъ Лвовский, Га-
лицкий и Каменца-Подолскаго православия святого греческого,
власною рукою.

В катедрѣ Лвовской святого великомученника Христова Геор-
гія, мѣсяца мая дня ІІІ, року Божия ۱۷۰۸.

Къ грамотамъ въ концѣ приложена: Информация огъ его
милости отца епископа православнаго, моего велце милостиваго па-
стыря и благодѣтеля:

А. Его милость отецъ епископъ, пастыр муй, до ихъ царскихъ
пресвѣтлѣйшихъ и державнѣйшихъ величествъ, яко до православныхъ
царей христианскихъ и великихъ князей Россійскихъ, панства сво-
его велце милостиваго, зъ смиреннимъ своимъ поклоненiemъ, по-
корнѣ свои суплики през мене, посланника своего, присылаеть, и

*) Всѣ три грамоты писаны очень четко, при чемъ на каждомъ словѣ, за
исключеніемъ подписи епископа и др., поставлены ударенія.

обязуетъ уставичнимъ бѣгомольцею отъ ихъ царскаго пресвѣтлѣйшаго величества заставати, яко и устне самъ, въ чёмъ хощет ихъ царскому величеству служити. его милости пану Прокоцію Богдановичу Вожнѣчиному, резидентови ихъ царскаго пресвѣтлаго величества, въ Польши будучому, конферовалъ и сказовалъ о всемъ.

Е. Святѣйшому патриарсю Іоакиму Московскому и всея Россіи сыновное свое поклоненіе отдаеть, а же давнѣй з тимъ ся не отзивалъ, гдѣж не мѣль жаднаго изыѣщенія такъ от святѣйшаго патриархи Константинопольскаго, яко и отъ святѣйшаго патриархи Московскаго, же Киевской митрополїи престоль и Малой Россіи епископи православніи маютъ заставати въ послушаніи святѣйшаго патриархи Московскаго и всея Россіи, мнѣ же вѣдомост мѣючи, же и Малая Россія порученна естъ паствѣ святѣйшому патриарсю Московскому, приноситъ презъ мене, посланника своего, самъ яко старши епископъ со иными двомя епископи православніи Луцкимъ и Черемискимъ, первіе преосвѣтлѣйшимъ и державнѣйшимъ ихъ царскимъ величествомъ православнімъ царемъ христианскимъ и великимъ Россискимъ княземъ, по сихъ святѣйшому и блаженнѣйшому кирѣ Іоакиму, патриарсю Московскому и всея Россіи, пастереви нашему величайшому, смиренное свое поклоненіе, и о ласку отцевскую, милост архипастирскую покорне просить.

Г. Проситъ покорне его милость отецъ епископъ отъ царскаго пресвѣтлѣйшаго и державнѣйшаго величества, жеби поважною своею инстанциею до его королевской милости и цѣлои Рѣчи посполитой, аби духовніи свещеници благочестивии въ панствѣ его королевской милости въ епархии пастира моего и другихъ епископовъ православныхъ въ православии святымъ безъ жаднаго преслѣдованія и незносніхъ тяжаровъ, которые теразъ поносятъ отъ пановъ своихъ, волнimi били, и подлугъ пакътувъ и згоди святой при своихъ старожитныхъ правахъ могъли заставати, що все въ конституцію на сеймѣ, дастъ Богъ, пришлимы аби тии всѣ пункта впи-

сание били, отъ царских пресвѣтлѣйшихъ величествъ его милость отецъ епископъ смиренно и покорне проситъ,

д. На преосвященнаго отца Гедеона, князя Четвертынского, митрополиту Киевскому, велде ся желуетъ, а надто о безчестие свое и въ наставѣ своей рожнаго стану духовного и свѣцкого людей, которые звикли приходить на поклоненіе преподобнымъ отцемъ Печерскимъ и инымъ мѣстомъ святымъ, не кажеть о нихъ до церкви святои приимовати, и до порядкувъ христианскихъ припущати, еретиками з яковимис западними такъ людемъ приходящихъ, яко и самого отца епископа называет и описует, о которои жалости его милость панъ Прокопій Богдановичъ, резидентъ ихъ царскихъ пресвѣтлѣйшихъ величествъ, въ Полчи будучий, барзо добрѣ вѣдает.

ѣ. Его милость отецъ епископъ просит покорне пресвѣтлѣйшихъ и державнѣйшихъ ихъ царскихъ величествъ о жаловане на зубожалие церкви катедральне Лвовскую и Галицкую, (не споминаючи третьои въ Каменцу-Подольскомъ, въ пашецѣ бѣсурманской зостаюочи). отъ неприятеля Креста святого звоеванныхъ, и од всѣхъ оздобъ, церквѣ святои належачихъ, знищение, а найпаче Галицкая мало не з грунту зруинованнаѧ, которое то церкви святой памяти великихъ князей Россійскихъ накладомъ били фудованіе, отъ царскихъ пресвѣтлѣйшихъ величествъ, съ усерднимъ смиреніемъ отецъ епископъ молячи милости отъ пресвѣтлаго єрону, всегдашнимъ богомолцею себе вѣручаетъ.

ѣ. А ежели би отъ пресвѣтлѣйшихъ царскихъ величествъ яковой уразъ албо подейздреніе мѣло быти на отца епископа, теди я устнѣ, если бы того била потреба, одповѣмъ, и его милость пан Прокопій Богдановичъ, резидентъ ихъ царскихъ пресвѣтлѣйшихъ величествъ, о всемъ обширне одновѣсть.

Далъе на др. полуисть написано: 18 г. августа 1684, присланной архидіаконъ Пароеней епископа Лвовскаго Іосифа Шумлянского подал таковы статьи*).

*) Такъ какъ въ этой и въ другихъ связкахъ нѣтъ никакого отвѣта изъ Польского приказа на вышепредставленныя грамоты посланца еп. Шумлянского,

(Московскій Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ. Регистръ дѣлъ Польскихъ 1689 г., июля 20, № 8).

CCLXXXVII.

1690 года, 16 февраля. Пріѣздъ Кіевскаго рейтара Алексѣя Гомзакова съ грамотами отъ Кіевскаго митрополита Гедеона: 1) къ царямъ Ioannу Алексѣевичу и Петру Алексѣевичу о требованіи съ Польской стороны для посвященія въ Корсунь священника Антонія Иванковскаго; 2) къ патріарху Ioакиму съ пространною жалобою, какъ на Львовскаго епископа Іосифа Шумлянскаго, безсовѣстно на него митрополита клевещущаго въ нанесеніи якобы ему обиды и порицанія, такъ и на брата его Кирилла, епископа Луцкаго, а своего преемника, причиняющаго церкви святой великія ругательства.

Божиєю милостию пресветлѣйшимъ і державнѣйшимъ великимъ государемъ царемъ и великимъ княземъ Ioannу Алексѣевичю, Петру Алексѣевичю всеа Великия і Малыя Росії самодержцемъ і многихъ государствъ и земель восточныхъ и западныхъ и сѣверныхъ отчичемъ, і дѣдичемъ, і наслѣдникомъ, і государемъ, і обладателемъ, іхъ царскому пресвѣтлому величеству. Якоже единою по-

то можно думать, что епископъ за совершаemыя имъ дѣла въ митрополіи, иchenno: отнятіе угодій Кіево-Печерской Лавры и гоненіе, воздвигнутое имъ на представителей митрополичьей власти, тайное гоненіе православныхъ и представителей ирправославія въ лицѣ Львовскаго Ставропигіального братства и тайное принятие имъ увіі еще въ 1677 году, что небезъязвѣсно, вѣюятно, было Москвой. яло поводъ Посольскому приказу оставить просьбу Шумлянскаго безъ всякихъ послѣдствій. Быть можетъ Москва, зная интимныя отношенія Шумлянскаго къ королю, и заподозрила его въ интригѣ: чтобы вмѣшательствомъ Москвы въ чисто внутренніи Польскія дѣла вызвать недоразумѣнія, послѣдствій которыхъ Москва страшилась, имѣя у себя дома много дѣла.

Бозе моемъ и Пречистой Его Матери всего себя вручилъ ссмь в содержавной монаршеской вашего царского пресвѣтлого величества десницы в сохранение, тако до кончины жития моего вѣрнымъ подданскимъ всегдашимъ недостойнымъ богомолцею і нижайшимъ рабомъ вашего царского пресвѣтлого величества хощу пребывать, благонадежень будучи, яко всекрѣпкая вашего царского пресвѣтлого величества десница не предастъ мене врагомъ, стужающимъ мнѣ прежде горко православия ради святаго; а ныне уже и под областю вашего царского пресветлѣйшаго величества пребывающему; соплетаюсь мнѣ сѣть, хотяще мя уловити, і пребогатую ко мнѣ недостойному рабу своему милость вашего царского пресвѣтлого величества в немилость предварити сицевымъ образомъ, якоже подлинная грамота, ко мнѣ писанная, свидѣтельствуетъ, которую по совѣту со княземъ, бояриномъ і воеводою вашего царского пресвѣтлѣйшаго величества отчинаи Киева, Михайломъ Григорьевичемъ Ромодановскимъ с товарыщи посылаю немедленно для ізвещения вашему царскому пресветлѣйшему величеству; при семъ смиренномъ ізвещениі всемилостивому вашего царского пресветлѣйшего величества призрѣнию навсегда вручаюсь; от престола святой Соѳіи митрополитанского Киевскаго. 1690-го году ѿвраля 8-го дня. Смиренный Гедеонъ, митрополитъ Киевский.

В листу ис Полиги к митрополиту написано: Ясне в Бозе преосвященныі отче, митрополитъ^ї Киевскиі, мнѣ в Дусъ Святомъ отче, настырю і благодѣтелю, ім'я то в повелѣніі от его королевскаго величества ясне велможного господина гетмана, чтоб я с людми своими пошелъ на житие в Корсунь и я, чиня доволство воли и повелѣнию монарховъ нашихъ, ныне подлинно збираюсь со всѣм і отца Антония Іванковскаго с собою емлю, за которымъ покорственное прошение мое к пречестности вашей, благодѣтелю моему, приношу. Изволь пречестность ваша, яко отецъ і настырь православной вѣры нашей греческой, его благословити, и чтоб по вашему святому благословению і мѣсто отецъ Антоніі в Корсуне для церкви Божиі возможъ посвятити, а я о томъ буду радѣти и

ім'ю надежду, что церковь Корсунская при помощи Божії і благословениемъ, когда будетъ построена, пречестности вашей, моему благодѣтелю, належати будетъ митрополії Киевской пречестности вашей, чо не ко отцу Шумлянскому, а я, какъ християнинъ православный, и готовъ всегда во всякихъ дѣлахъ недостойными службами моими всегда отслуживати, а пыне молитвамъ святымъ пречестности вашей, благодѣтеля моего, вручивъ, предаюсь пречестности вашей, отца, і пастыря, і благодѣтеля моего нижайшимъ слугою. Данило Федоровичъ, ротмистръ его королевского величества. Изъ Івановска єевраля въ 2 день 1690-го году.

А в другомъ послкомъ листу к тому-же митрополиту Киевскому тоже слово в слово написано от того-же ротмистра:

Божиєю милостию всесвятійшему і всеблаженнѣйшему превеликому господину киръ Іоакиму, Московскому, всеа Росії і всѣхъ съверныхъ странъ патриарху, премилостивому господину, своему отцу архипастырю и благодѣтелю Киевскій і Галицкій і Малая Росії смиренный митрополитъ Гедеонъ, о Святомъ Дусе сынъ і нижайшиі раб, архипастырского проситъ благословенія. Въ грамоте всесвятійшества вашего, ко мнѣ писанной чрезъ єромонаха Іродиона Жураковскаго 1689-го году, декабря въ 12 день, прочелъ есмь, что на меня бывуть челомъ всесвятійшенству вашему Іосинъ Шумлянскій, уніять с римскимъ костеломъ, съ епископыющими Луцкимъ і Переਮышскимъ, бутто я ево слугъ приїжающихъ въ Киеве велѣлъ имать і заключению предавать, і что он Осипъ Шумлянскій съ своими епископы содержитъ православную каѳолическую вѣру, въ благочестії твердо и непоколебимо доселе стоить, не будиши никогда во отступлениі отъ православной каѳолической вѣры, і с римскимъ костеломъ никакогы не сочетовался, и бутто я его ім'я оболгивати і брата его Луцкого і Переਮышского, прося на меня суда Божия, что я по ненависти его оболгалъ ко всесвятійшеству вашему. А какъ я не точио ево слугъ, въ Киеве будучихъ, не велѣлъ імать і въ заключение предавать, но і не видалъ ихъ чрезъ тѣ четыре года въ Киеве, только слышу отъ людей, что его прика-

щики по деревнямъ свято-соѣйскимъ ѿздаять, от крестьянъ емлють рубли, дань медовую і пашенную и іные поборы на него емлють, которые бы мнѣ должны належати; также и старосты поповские с моих же священниковъ за три или за четыре мили от Киева рубли емлють, антимисы і миро святое тѣм же священникомъ велѣль роздавати, а предо мною будучихъ митрополитовъ велить с престоловъ імати і к себѣ отвозити; я і о томъ умолчаль есмь, не хотя моимъ члобитъемъ всесвятѣшнству вашему стужати, дабы тѣж расколники не сказалі на меня, что я между пресветлѣшими государи цари и его королевскимъ величествомъ постановленной миръ вѣчной нарушаю. Они ж расколники, увидѣв мое чрезъ четыре года теройнне, что я члобитной не подношу на нихъ къ ихъ царскому пресвѣтлому величеству и вашему всесвятѣшнству, по научению ксенозъ тамошнихъ і по указу его королевского величества на меня послали на Москву члобитье чрезъ архидьякона своего да ігумена Креховъскаго, хотя меня, какъ тамъ в Польской землѣ, с престола моего Луцкого, при которомъ жилъ есмь неподвижно ни от кого чрезъ двадцать пять лѣтъ, испровергли безвинно безо всякаго суда, поборал моихъ животовъ на сто тысячи польскихъ в пашняхъ молоченыхъ і немолоченыхъ, в стадахъ, в скотинахъ, пасекахъ, в медахъ готовыхъ, в оловѣ і в меди и в ыныхъ вещахъ домовыхъ, в книгахъ самыхъ богословскихъ на двадцать тысячъ, не могучи с собою ничего вывести, кроме трехъ книжецъ, і здѣ еще усилствуютъ, чтоб меня, похуливъ своими клеветами у ихъ царского пресвѣтлого величества і у вашего всесвятѣшнства, іс святого престолу свято-соѣйского митрополитанскаго безвинно ізгнать. А что он Шумлянской написался быти православнымъ и благочестивымъ, воистину яко Ария сотворилъ то, которыхъ імѧя за пазухою у себя своея вѣры проклятой ісповѣданіе написанное, когда ему святые отцы предъ всѣмъ соборомъ велѣли исповѣданіе учинити, какъ онъ, вѣровал, онъ читая ісповѣданія православныя вѣры, бился в перси свои, глаголя: такъ вѣрую и ісповѣдаю, святая отцы, сирѣчь, какъ у меня в пазухе

на писмъ стоитъ; і такъ обманулъ святыхъ отцевъ, однакожъ Богъ ему не потерпѣлъ і одержалъ свое возмездие, также і Шумлянскій творитъ, присягу учинилъ на унѣю с Неремышскимъ еще па сейме Городенскомъ пред легатомъ папинымъ і, затвердивъ руками своими, писмо отдали ему в руки; а онъ папежу своему в Римъ отослалъ, къ чemu я Бога, свидѣтеля моего, призываю на душу мою, что то не от ненависти, какъ они говорятъ, но поистинне пишу, понеже и самъ я в ту пору па сейме в Гродне былъ, и меня к тому же принуждали і покойного Тризу старшого Виленского, но нась Господь Богъ отъ того сохранилъ. И по той присяги его королевское величество велѣл ему Шумлянскому тотчасъ из Гродна ъхать, чтоб послы Московские о томъ не провѣдали; а потомъ в другой год он же Шумлянской чрезъ ксенозовъ юниятовъ к тому возбудил королевское величество, чтоб велѣл насть всѣх духовныхъ и мирскихъ с короны из Литвы и из Бѣлой Руси собрат в Люблинъ и тамъ пред комисарами королевскими с униатами стягатись о вѣре православной, и в ту пору всѣхъ духовныхъ Коронныхъ и Литовскихъ привелъ к тому своими прелестями, что принуждены подpisатись на отрицания святѣйшаго патриарха Цареградскаго, а поддаяся папе Римскому, кромѣ одной только епархіи моей, понеже я самъ то крѣпко оборонялъ и не могъ есмъ к подпису принужденъ быти, и не могучи я совѣсти ради такова ево противства, дабы души християнские православно - каѳолическия чрезъ его прелесть не погибалі, принужденъ есмъ его обличити; а онъ за то будучи ва меня гнѣвенъ, что не всѣхъ прелестилъ православныхъ, и то стезание с ксенозами униатами чрезъ меня недостойного разорвано, возвигъ на меня гѣость королевскаго величества и всѣхъ ксенозовъ и униатовъ, и такъ чрез нѣсколько лѣтъ всегда былъ есмъ в гонѣнї, покамѣстъ могъ терпѣлъ, понеже всегда по своимъ судилищамъ меня волочили, хотя меня или уморити, или с престола изгнati, какъ и учинил по своему Шумлянской, согнавъ меня с престола и брата своего родного тамъ посадилъ, и одного времени, какъ я ъздилъ в Люблинъ для дѣлъ

церковныхъ, и онъ провѣдалъ, о мнѣ учинилъ вѣдомо королевскому величеству, и такъ король его ко мнѣ присыпалъ глаголя: или-де лучше тебѣ, что тобою, будто жидовиномъ, всякъ гнушаетца, или лучше быти униятомъ, и будешъ имѣти милость у королевского величества и честь, какъ ксензы и унияты; а только дву вещей от тебя требуемъ, чтоб еси патриарха Цареградцкого отреклся, а папе Римскому послушание учинилъ; также о происхожденіи Духа Пресвятаго чтоб еси такъ вѣрилъ, какъ костель Римскій, а уснами в церкви исповѣдалъ по древнему для соблазны для народа; и я его и за то обличилъ, глаголя ему: сам ты прелстился и меня из ума выводишь, и я на то обое не соизволяю; и такъ онъ и в то время оболгалъ меня пред королевским величествомъ, что я погордилъ совѣтомъ королевскимъ и его обличилъ; он же Шумлянскій, когда еще в войску служилъ, никогда у наших священниковъ не исповѣдался, толко у ксендзовъ, хотя тол было много монастырских и мирскихъ церквей нашихъ православныхъ. А каково его избрание было на епископию Лвовскую із мирского человѣка, не хощу болши всесвятѣшству вашему стужати, точию сие пишу, что много кровопролития чинилося; егоже самого зело было Винницкій порубилъ і пострелялъ, что едва вылечался. І каковы у нихъ были расколы на сейме і на трибунале и на сеймикахъ чрезъ долгое время с великою соблазнью православныхъ людей, не мошно і написати, и онъ еще в то время тайно не присягалъ на унїю, чтоб могъ осѣсти престоль Лвовскій, для чего королевское величество велѣлъ ему святитися у меня и у Іосиєа Тукалскаго, епископа Белорусского. И я его не святилъ, понеже уже в то время Іосиць Тукалскій і гонения ради православия святаго ізбежал с престола своего, і сюда приѣхалъ, і на Украине жилъ, і умре; а онъ—Шумлянской, не вѣдома откуду, двоихъ странныхъ архиереевъ, которые в то время в Полшу єздили для милостиыни, призвалъ і велѣлъ себя посвятити въ епископы і помошю королевского величества впражжен на престол Лвовскій, і в ту пору с Винницкимъ великие наїзды на себя чинили, людей много пропало і на

смерть, а иныхъ порубили; и что тотже Шумлянскиi писалъ па
меня, будто православные люди іс Полши нѣкоего ради страха
от меня не приходять в Киевъ на поклонение мѣсту святому, і в
томъ мнѣ обиду чинить; імѣю я достовѣрныхъ свидѣтелей і при
прошлыхъ воеводехъ Киевскихъ і нынешняго с товарыщи, полков-
ники і всѣми ратными людми ихъ царскаго пресвѣтлого величества,
такожъ на всю Україну шлося, что таково дѣло никогда на меня
не объявится, і самымъ уніятомъ я не возбранялъ к себѣ приѣз-
дити, какъ для согласия о православной вѣре, и о том я от нихъ
никакова писма не имѣлъ доселе, і они расколники не для каковаго
о кѣре, токмо дабо меня в подозрѣніе ихъ царскому пресвѣтлѣй-
шему величеству і всесвятѣйшенству вашему подали, что я с ними
уніятии нѣкіе согласия чиню. Я по повелѣнию всесвятѣйшего
вашего, аще сѣмь очи придутъ, отнюдь не буду возбранять такъ к
себѣ приходу, какъ і инымъ монастырямъ прочилъ есмь, і то в гра-
моте всесвятѣйшего вашего, что мнѣ послушнику своему пове-
леѧеть ізвестити, аще Інокентей Монастырской, бывшей игуменъ
Кириловскиi, приносил книжицу ко мнѣ і собору моему і, будучи
на Москвѣ с велможныи Іваномъ Степановичемъ, гетманомъ обо-
ихъ сторон Днепра войскъ ихъ царскаго пресвѣтлѣйшаго величества
Запорожскихъ, імѣль вверхъ подавати ту или іную істинно, всесвя-
тѣйшеству вашему ісповѣдаю, что не вѣдаю, какову книжицу вверхъ
подавал і предо мною і соборомъ моимъ никакой книжицы не
предлагалъ, понеже тотже Монастырской без благословенія моего
на Москву їздил, і чрезъ долгое время при господине гетмане
медлилъ, и в постъ перед Рожством Христовымъ приѣхалъ в ма-
настырь Кириловскиi. А я провѣдал, что он прегорчилъ всесвятѣй-
шеству вашему, будучи на Москвѣ, тотчасъ его отставил есмь от
игуменства, и послал в монастырь общежителный Живоначальныi
Троицы Густинскиi, где он, пребывая, нынешняго времени зело бо-
ленъ обретаетца, какъ братия того монастыря, будучи у меня в
нуждахъ своихъ, ізвестили мнѣ, і о томъ всесвятѣйшество ваше пи-
шеть, что нѣцы помыслиша престолу митрополитанскому в Га-

личе быть, воля в том всесвятейшества вашего, велиш мнъ всесвятейшество ваше какову особу немедленно послать, дабы Антония Левенца сыскать в Киевъ і для розыску промеж тѣмъ Леванцомъ и братиєю монастыря Межигорского, и я тако повелѣнное вашего всесвятейшества сотворилъ; но тамъ уже Антония Леванца не сыскали. Феодосії Углицкї, архимандритъ Черниговскиї, сослалъ ево в Глухов, говоря, что мы-де уже управу на него учинимъ; а ныне онъ там немощенъ в Глухове; есть-ли хощеть его митрополить іматъ, нуждею его да емлетъ, что я премудрому разсуждению вашему всесвятейшеству вручаю, какъ мнъ с чюжей епархиї нуждею кого іматъ. Вся сия по поведению вашего всесвятейшества, яко нижайшиї раб, изобразивъ, точию припадаю к стопамъ всесвятейшества вашего, ниско челом бьючи і прощения прося, аще в чемъ оскорбихъ всесвятейшество ваше симъ писаниемъ от грубости моей и под благословенные архипастырские руцѣ всесвятейшества вашего главу мою приклоняю; от престола святой Софии митрополитанского Киевского 1690-го єевраля въ 7 день.

Смиренныи Гедеонъ, митрополит Киевскии.

Да в том же листу положены два листа, а в них написано, въ 1-мъ: Всесвятейшиї і всеблаженнїйший господине, отче, архипастырь, благодѣтелю мой!

Вручив себе единожды, по Бозе моемъ и Пречистой Его Матери, вседержавной ихъ царского пресвѣтлого величества десницы в сохранение и вашего всесвятейшества архипастырскому благословению і отеческой милости до кончины живота моего, в сице-вомъ званії желаю вѣрно пребывать, чemu завида врази мои, дель и иощь мыслящи ми злая, хотѣли меня вѣрного ихъ царского пресвѣтлого величества подданного, недостойного богомолца, при страсти и немощи моей, вашего ж всесвятейшества в Дусе Святомъ смиренного сына уловити, какъ списокъ з грамоты; которой до святейшества вашего посылаю, свидѣтельствуетъ, а самою подлинную къ ихъ царскому пресвѣтлому величеству посылаю; разсуди,

всесвятѣйшество ваше, всемудрѣмъ от Бога себѣ дарованнымъ разсуждениемъ сѣти ловящихъ: можетъ-ли иная сплетенїйшая быти; они бо всегда сицевая плетутъ на содержащихъ истинно православие святое. Богъ мене хранилъ, с ними еще живуще, от ихъ іоновѣрия, чесо ради вся оставилъ, да вѣру соблюду; ныне уже і под владѣніемъ ихъ царскаго пресвѣтлого величества и под вашем всесвятѣйшествомъ архипастырскимъ благословеніемъ сущему не предстаютъ стужати ми; молю смиренno всесвятѣйшество ваше, не предавай ме же немощнаго враждующимъ на мя, да не до конца погибну; всегда стужаюсь от ихъ злочитреныхъ умышлениі, архипастырскимъ своимъ совѣтомъ у ихъ царскаго пресвѣтлого величества блюди мене всегда, да безмолвное и тихое совершу житие, от ихъ навѣтовъ вражиіхъ, под всекрѣпкою ихъ царскаго пресвѣтлого величества православныхъ монарховъ областю и вашего всесвятѣйшества отеческимъ благословеніемъ и всегдашнимъ всемилостивымъ призрѣніемъ, которому смилено себе вручаю.

Смиренный Гедеонъ, митрополитъ Киевскиi.

Во 2-мъ: Всесвятѣйши архипастыро мой!

Да будетъ в великомъ разсужденіи, в милости отеческой вашего всесвятителства то, какъ я не имѣю скорбѣти и на Луцкого брата родного того же Лвовскаго Шумлянского, что он ко мнѣ чрез два года никого не присыпалъ і самъ не приѣжалъ прощения просити о томъ, что онъ не по правиламъ, но разбойнически взошелъ на мой престолъ, и яко Арсакіі на Іоанна святаго, хотя я себя не приверстывая к святому Іоанну; второе, что от яности зѣлной ко мнѣ, а я ево і в лице не знаю, такъ мстился, что всѣ антимисы мои новые і миро святое вездѣ велѣль имати і, хуля, плевалъ на антимисы мои і миро; а потомъ с нуждою великою свои антимисы і миро і нехотящимъ прихожинамъ давалъ і по нѣсколку червонныхъ золотыхъ ималъ за антимисы и миро, о чёмъ шляхта в Лудку на сеймике не токмо православные, но і поляки, разъярився за то на него, еслиб не ушолъ іс костела, подлинноб его

убили, маєтности всѣ, которые я прямымъ денгами своими за сто
тысячъ купилъ і рубежи с велиkimъ іздивениемъ учинилъ, храмы
божественные, лворы, дворцы построилъ, людей поселилъ і обога-
тилъ, пруды здѣлалъ, мелницы построилъ, что есть вѣдомо тамош-
ней шляхте і духовнымъ, сколь много я денегъ платилъ, азъ тру-
дился, а онъ в труды мои вшелъ і всѣ церкви божественные поте-
рялъ, что по немъ другому епископу не на чемъ будетъ жити,
онъ по моему ізгнанию всѣ тѣ деревни і городки отдалъ людемъ,
иные заложилъ, а иные разорилъ, что принуждены крестьяня всѣ
разбрестися, в церкви святой Ioанна Богослова при мнѣ всякого
дня три божественные святыя литоргії бывают, а ныне слышу от
тѣхъ, которые на поклонение сюды приходятъ, і единой литоргії
пѣть, понеже пустъ престолъ стоитъ, духовныхъ не держать, разве
попы мирскис по нужде с великимъ проклятиемъ принуждены
очереди пѣть своимъ пѣвчими; токмо в болшие празники с своими
просвирами, виномъ, ладопомъ и свещами. Богъ разсудитъ і Досеоѣя,
Волоского митрополита, что онъ, не имѣя от святѣшаго патриарха
Цареградскаго на то дѣло непреподанно никакова благословенія,
но на его королевскаго величества положилъ вину, что его коро-
левское величество к тому его возбудилъ, что не было в самомъ
дѣле, і мнѣб не было такова убытка в маєтностяхъ моихъ, і онъ
бы принужденъ былъ сюды ко мнѣ приѣхати і смиритися.

Смиренный Гедеонъ, митрополитъ Киевский.

*Московскій Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ. Ма-
лороссийскій дѣла 1690 года, февраля 16, № 9.*

CCLXXVIII.

1691 года, 28 марта. Жалоба Московскимъ царямъ Иоанну и Петру Алексѣевичамъ Киевскаго митрополита Варлаама Ясинскаго на Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго епископа Іосифа Шумлянскаго, что онъ „дерзаетъ нарицатися блюстителемъ митрополіи Кіевской и архимандритомъ Печерскимъ“, имъніями, принадлежащими митрополіи, владѣть, священнические приходы, принадлежащіе къ Кіевской митрополіи, отнимаетъ, игуменовъ, повинующихся митрополиту, тюрмами, грабежами, клятвами наказываетъ, запрещаетъ по церквамъ и монастырямъ производить „имя митрополитанское“, хвастается, что онъ будетъ другимъ, Галицкимъ митрополитомъ, а такого раздвоенія не должно быть. Простить митрополитъ со всѣмъ своимъ соборомъ, чтобы цари въ силу заключенныхъ условій обратились къ королю съ представленіемъ, чтобы „епископства, монастыри и братства“, находящіяся въ Польшѣ, повиновались Кіевскимъ митрополитамъ, и чтобы никто, кроме Кіевскаго митрополита не смѣль именоваться Галицкимъ и чтобы Шумлянскій не владѣль приходами Кіевской митрополіи, простирающимися до рѣки Случи.

Всемогіі царь царствующихъ и Господь господствующихъ всегда наизвестованніемъ помогающіі, воюющей церкви Своей промыслилъ място Себѣ на земли представителей и заступниковъ видимыхъ, пресветлѣйшихъ монарховъ крѣпкого и преславного царства Московскаго. По сему промыслу Божию благочестивые и пресвѣтлые царства Московскаго самодержцы, пе токмо внутрь государствования своего разширяютъ славу Божию и благолѣпие церквей святыхъ, но и внѣ межъ царства своего людей благочестия восточнаго, подъ царскиі свой покровъ прибѣгающихъ, отъ насилия отступническаго заступати обыкли; такъ же бѣ блаженныя памяти великии государь царь и великии князь Алексѣй Михайловичъ, ревиупцій по благочестії божественному поборникъ; такъже бѣ блаженныя памяти великии государь царь и великии князь Феодоръ Алексѣевичъ, ибо по его блаженныя памяті царскаго величества государ-

скому указу в приговорѣ временнаго перемирия с королевствомъ Польскимъ чрез князя Михайла Черторыйскаго, воеводу Волынскаго, и ево товарищевъ, пословъ королевскаго величества, установлено и в четвертой статьѣ написано: дабы людие благочестия восточного, в королѣвстве Польскомъ пребывающи, никаковыи насилиемъ принуждены бывали ко отступническому от благочестивыя вѣры церкви восточныя соединению.

По сей статьѣ блаженныя памяти великии государь царь и великии князь Феодоръ Алексѣевичъ доблестенно поборался с королевскимъ величествомъ на сеймѣ Гроденскомъ чрезъ полномочныхъ пословъ своихъ, боярина своего Ивана Васильевича Бутурлина и его товарищевъ, о соблюдениі благочестия неврежденного, въ королѣвствѣ Польскомъ будущаго. И нынѣшние счастливо намъ царствующи великие государи цари и великие князи: Иоаннъ Алексѣевичъ, Петръ Алексѣевичъ, помняще себѣ быти от промысла Божественнаго и православно воюющия церкви представительми и застуپниками, в приговорѣ перемирия вѣчного с послами королевскаго величества: с Христою Гимултовскимъ, воеводою Познанскимъ, да с Мартиномъ Огинскимъ, канцлеромъ Литовскимъ, с товарыщи постановили с обоихъ сторонъ и крестнымъ целованиемъ утвердили епископства благочестивые, в державе королевскаго величества пребывающи, имѧнио: Луцкои, Лвовскои, Премысьльской, Бѣлорускои повиноватица всма митрополитомъ Киевскимъ, колми паче монастыри и братства Подгорскии, Волынскии, Подолскии и княжества Литовскаго, прежде сего будучи под властию митрополитовъ Киевскихъ, да по прежнему повинуются митрополитомъ Киевскимъ. Но Шумлянскіи оба, Луцкие и Лвовскіе властители, духовный миръ вѣчныи, между пресвѣтлѣйшиими государи нашими, их царскимъ пресвѣтлымъ величествомъ и его королевскимъ величествомъ, поставленный и крестнымъ целованиемъ утвержденный, отчасти разоряетъ. Ибо по установленномъ перемирии вѣчномъ четыре уже годы преидоша, а в сихъ мимошедшихъ четырехъ годахъ не точию коимъ либо знаменiemъ повиновеніе свое показуютъ, но

паче митрополитовъ Киевскихъ, яко преставльшагося блаженныя памяті митрополита Киевского князя Гедеона Святополка Четвертенского, тако і нынешняго многими пакостмі уничожають і огорчевають.

Ибо Шумлянскиi Лвовскиi не удоволствуетца симъ, яко, живу седящу на престоле митрополиї Киевской митрополиту, дерзаетъ нарицатися блюстителемъ митрополиї Киевской (якоже и архимандритомъ Печерскимъ), не удоволствуетца і симъ, яко маєтностями митрополиї Киевской, под самымъ Киевомъ будучими, владѣеть і священнические приходы от священниковъ, до епархїи митрополиї Киевской належачих, лихоимателнѣ емлетъ. Не удоволствуетца ибо Шумлянскиi симъ, яко монастырей прежде сего митрополитомъ Киевскимъ повинующихся і гуменовъ тюрмами, граблениемъ, клятвами и прочими тяжбами озлобляетъ, паче же, да не имя митрополитанское по церквахъ или монастыряхъ воспоминаемо бываетъ, запрещаютъ. Но и ныне еще вновъ Шумлянскиi Лвовскиi тщится, да будет он другиi митрополитъ Галицкиi, а такового раздвоения митрополиї Киевской и Галицкой не бѣ доселъ от начала просвѣщенія Російскаго рода, іно присно един і тойже седящi на престоле митрополиї Киевской именовася митрополитъ Киевскиi и Галицкиi.

Бьетъ чelомъ убо ихъ царскаго пресвѣтлого величества бого-молецъ нынѣшнi митрополитъ Киевскиi Варлаамъ со всѣмъ своимъ освященнымъ соборомъ, да пожалуютъ великие государи милостивымъ своимъ призваниемъ и пошлиуть своихъ пословъ до королевскаго величества. Да по вѣчномъ перемирье поставленномъ предреченные епископства, в державѣ королевскаго величества будучie, повинуются митрополитомъ Киевскимъ. А монастыри и братства, прежде бывшиe под властию митрополита Киевскаго, невозбранно повинуются митрополитомъ Киевскимъ и нынѣ. Да инь кто разве седящаго на престоле митрополиї Киевской не именуется Галицкимъ митрополитомъ. Да священникамп приходцiх церквей митрополиї Киевской епархиi, досязающей до Случи реки, не вla-

дѣть Шумлянскі, но паче да по прежнему повинуются митрополитомъ Киевскимъ, от митрополитовъ Киевскихъ, и рукополагающеся, и миро святое, и антимисы приемлюще.

*Московскій Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ.
Малороссійскія дѣла 1691 года, марта 28, № 11.*

CCLXXIX.

1691 года, январь-июнь. Судебное дѣло между Альбертомъ Мильческимъ и Ставронигіальнымъ братствомъ относительно права печатанья русско-славянскихъ книгъ.

Actum Leopoli, feria quarta ipso die festi sancti Antonij Patavini, confessoris, anno Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo primo.

Coram officio praesenti consulari Leopoliensi comparentes personaliter nobilis Georgius Korendowicz, actorum Camenecensium in Podolia regens et instigator terrae Leopoliensis, atque famatus Ciprianus Kisielnicki et Stephanus Laskowski, cives Leopolienses, uti et tanquam Confraternitatis ritus graeci ad ecclessiam sub titulo Assumptionis in coelum Beatissimae Virginis Mariae hic intra moenia civitatis istius sitae fundatae, seniores nomine totius supraallegatae Confraternitatis suae agentes ex remissa a nobili et spectabili officio proconsulari, ad nobile et spectabile officium praesens consulari Leopoliense, cum parato termino facta, praemissa solenni contracitatum famatum Albertum Milczewski, introligatorem, civem Leopoliensem, protestatione, ratione per eundem privilegijs et decretis sacrae regiae maiestatis, eidem suae Confraternitati super officinam typographicam servientibus, contraventionis, terminum praesente in proximum distulerunt.

Actum Leopoli, sabbatho intra Octavas festi Sacratissimi Corporis Christi Domini, anno eiusdem millesimo sexcentesimo nouage-

imo primo. In termino hodierno conservato supranominati praerecensitae Confraternitatis ritus graeci seniores, coram officio praesenti consulari Leopoliensi comparentes, in praesentiae praefati ciati Alberti Milczewski inhaerendo anteriori suae protestationi coram actis nobilis officij praesentis in anteriori termino contra eundem citatum factae, urserunt paenas super citato eodem, rationae per eundem, nullo iure, imo contra iura, decreta privilegiaque sacrae regiae maiestatis, itaque constitutiones regni impressionis typo librorum idiomate slavonico et ruthenico, cum summo damno eiusdem Confraternitatis ac per id contraventionis per eundem citatum ijsdem iuribus, privilegijs et potissimum decreto sacrae regiae maiestatis inter seniores praedictae Confraternitatis suae, actores et successores famati olim Michaelis Sloska, typographi, civis Leopoliensis, Cracoviae, in comitijs regni generalibus felicis coronationis serenissim olim divae memoriae Michaelis regni Poloniae, feria quarta in crastino festi sanctae Hedwigis Electae Viduae, anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo nono, (prout hoc idem decretum sacrae regiae maiestatis pro informatione ad legendum ex serijs partium controversijs prolatum produxerunt), petentes eundem pro contraventione ijsdem iuribus, privilegijs et decretis sacrae regiae maiestatis poenis condignis, nimirum sequestratione typographiae in praeiudicium suae Confraternitatis erectae, nec non in damnis et litis expensis condemnari, neve ab hinc typo libros stylo seu idiomate graeco-ruthenico et sclavonico imprimere audeat, eidem inhiberi; in verificatonem autem assertorum suorum praesentaverunt exemplaria aliquot stylo graeco per eundem citatum typo impressa.

Porro citatus famatus Milczewski dilationem super patronum concedi sibi postulavit.

Impugnantibus vero supranominatis praedictae Confraternitatis senioribus eiusmodi dilationem ex quo causa ad privilegia et decreta sacrae regiae maiestatis citato dirigitur.

Officium autem praesens consulaire Leopoliense ne citatus indefensus maneat, dilationem eidem super patronum, una tamen cum

responsione, uti in exequutione rei indicatae ad proximum concessit.

Actum Leopoli, feria secunda intra Octavas festi Sacratissimi Corporis Christi Domini, anno eiusdem millesimo sexcentesimo nonagesimo primo. Adveniente termino praesenti statuendi per partem iure conventam proluquutoris producendaeque responsionis, haec eadem pars iure convento statuto proloquutore facta solenni reprotestatione de nullitate protestationis per partem actoream contra se factae, imo protestando contra eandem partem actoream, iż ex occasione et ad instantiam illius zakazano czeladzi onego robic okuło druku styli seu idiomatis slavonici, seu ruthenici, zkad wielką szkodę ponosić musi, saluandoque contra eandem partem actoream, ratione praemissorum actionem, satisfaciendo dilationi concessae, respondendo infert, iż nie mogą actores ullam exequutionem et consequenter poenas vigore decreti sacrae regiae maiestatis per se ad actu praesentia producti urgere, albowiem eiusmodi decretum sacrae regiae maiestatis, non inter citatum modernum, verum successores olim famati Michaelis Sloska stetit, citatus vero, mając po sobie privilegium serenissimi regis ad praesens nobis feliciter regnantis, według onego sprawuie się, zaczym że ad praesens nulliter ab actoribus impetratur uprasza se liberum ab incompetenti actoratu et actione pronuntiari, saluis saluandis.

Replicando pars actorea intulit, iż nuda assertione adlaborat iure conventus, a choć by też quidquam in defensam sui produkował, subsistere nie mogło by, ponieważ contra mentem sacrae regiae maiestatis decreti, ex personali comparitione et serijs controversijs ex actoratu eiusdem Confraternitatis, cum successoribus olim famati Michaelis Sloska prolati, postąpił sobie y postępuie citatus, sola temeritate utendo, y lubo się zaszczycia quodam privilegio sacrae regiae maiestatis, cui innixus zaczął tę robotę, nie tak należało postąpić sobie eidem, ale ordinate, albowiem non constat nobili et spectabili Magistratui de hoc privilegio, a do tego privilegium, ut petitum datum, ktore nie może suffere legem, albo raczey iudicatum serenissimae maiestatis, ut praemissum, ex his itaque rationi-

bus petit pars actorea, adhaerendo contentis allegati sacrae regiae maiestatis decreti, ubi expresse continetur parti, et alijs quibusvis personis ne typographiam, seu verius officinam illius, in quovis loco, tam extra, quam intra moenia civitatis et alijs quibusvis locis, penitus exercere audeant, petens pars actorea addirecte respondendum citatum stringi. Jam vero duplicando citatus reassumpsit terminum responsonis suae et perstat circa privilegium sibi a sacra regia maiestate datum, według ktorego sprawił się, zaczym że incompetenter actores czynią, petijt se circa contenta privilegij sacrae regiae maiestatis conservari.

Officium autem praesens consulaire Leopoliense suspensa cognitione competentiae actoratus et actionis citato directe respondere mandavit. A quo decreto citatus ad iudicia sacrae regiae maiestatis appellavit, petens suae appellationi deferri. Officium autem praesens ipsius appellationi non detulit. Protestante vero eodem citato de gravamine et prosequenda sua appellatione. Officium cum parte actorea sibi adhaerentae de forma iuris solita reprobatum est.

Tandem citatus supranominatus, stando sub tutione appellationis suae post curiam sacrae regiae maiestatis prosequendae, petijt dilationem super directe respondendum concedi. Quam annuente officio praesenti, uti privilegiatam et de iure concessibilem ad proximum obtinuit. Et incontinenti actores contra citatum de damnis et litis expensis ex protelatione (sic) per citatum causae promanan. protestati sunt. De cuius protestationis nullitate citatus est reprotestatus.

Actum Leopoli, feria quarta intra Octavas festi Sacratissimi Corporis Christi Domini, anno eiusdem millesimo sexcentesimo nonagesimo primo. Citatus supraspecificatus, stando, ut supra, sub tutione appellationis per se ad iudicia sacrae regiae maiestatis a decreto officij praesentis interpositae et non admissae, ad actis decreto officij praesentis produxit directam responsonem in tenore verborum tali, qui sequitur.

Tenor directae responsionis: iure conventus modernus, ut potest famatus Albertus Mielczewski, typographus, civis Leopoliensis, ad actus decreto nobilis officij praesentis, stando sub iuridine appellationis suae eiusdemque, si et in quantum opus fuerit, prosecutionem saluando directe respondendo taliter infert. Allegar pars actorea iakies dawne iura sua Confraternitati iakoby należące, a one non producit, tylko solum decretum sacrae regiae maiestatis, ktore ieszcze in anno millesimo sexcentesimo sexagesimo nono, feria quarta in crastino festi sanctae Hedwigis Electae Viduae, inter seniores Confraternitatis ritus graeci, atque successores famati olim Michaelis Sloska, non vero assertum citatum stetit, y tegosz pozwanego importune ad executionem eiusdem decreti sacrae regiae maiestatis, ktore non super ipso, verum alijs, ut praemissum est, successoribus Sloska otrzymany iest, pociąga y poenas vigore eiusdem decreti sacrae regiae maiestatis urget, tudziesz wielką przeszkołą iest, kiedy mu czeladzi ritus graeci in officina typographica robić zakazała, y onemu modum vivendi przeszkołę, przez co wielce na substancię swoiej szwankowoć musi, a w większa y na słowie, ponieważ go udano w wielebnej kapitule, że iakoby litery ritus graeci miały Confraternitati praeallegatae wykraść, o co seorsivam saluat sibi actionem, ad praesens vero stosując się do przywileju i. kr. mości, pana miłościwego, de data Złoczoviae, die decima tertia mensis augusti, anno Domini millesimo sexcentesimo octagesimo quarto, ktrym liberum exercitium librorum, tam latinorum, quam ruthenorum veteris, sive novae editionis permissum, idque absque omni quorumvis status, conditionis et praeminentiae hominum praeexpeditione, tylko dopiero elementarz, sam sobie kazawszy litery ruskie zrobić y do tego czaladz eiusdem ritus graeci sobie przysposobiwszy, ktora ad instantiam dictae partis actoreae alienować się musiała, y iego mość xiądz episkop onym u tegoz pozwanego robić zakazał, y lubo aliquotves iure conventus, chciał eo in negotio i. m. xiędu episkopowi kłaniać się, y takowe privilegium sacrae regiae maiestatis, ktrym ad praesens bronie się, prezentować, onego do i. m. xiędu

episkopa nie przypuscili, circa quod quidem privilegium sibi a sacra regia maiestate benigniter collatum; citatus praetallgatus perstando, petit se iuxta obloquentiam eiusdem conservari, nimirum ut libere hanc artem typographicam in hac civitate Leopoliensi exerceat, libros tam latinos, quam ruthenos typis excudat, recudat imprimatque, ac in usum hominum tam in eadem civitate praesenti, quam in alijs regni et magni ducatus Lithuaniae civitatibus alijsque locis, non obstantibus quibusvis privilegijs, distrahat et divendat, per sententiam nobilis et spectabilis officij praesentis sententiari, atque actores in damnis et litis expensis condemnari, quinimo ratione contraventionis privilegio praetallgato sacrae regiae maiestatis (quod circa terminum praesentem pro documento producit) poenas super ijsdem actoribus decerni et, ut eidem iure convento in praetallgata arte typographica praepedimento non sint, sententiari, saluis saluandis, protestando de damnis et litis expensis. Documenti autem tenor infra videatur.

Porro actores replicae terminum prout et citatus duplcae ad cancellarium exhibitur se submiserunt et dederunt in tenore serieque verborum sequenti.

Tenor replicae: Confraternitas ritus graeci, ad basilicam intra moenia civitatis huius existens, per nobilem Georgium Korendowicz, et famatum Cipriannum Kisielnicki, atque Stephanum Laskowski, cives Leopolienses, e gremio sui ad negotium praesens deputatos, inhaerendo antecedentibus suis protestationibus, in et contra iure conventum factis ijsdemque iterum atqne iterum renovatis, solennissime et ad praesens ratione omnium damnorum et litis et sensarum per eundem citatum causat, protestando replicandoque infert. Jako rationes inutiles citati tak defensae onego, ktore in privilegio eidem, a serenissima maiestate collato, wspierają się, suffragari dicto convento non possunt, ktory, in ordinate postąpiwszy sobię, modo illicto, non producto eodem, ut moris ad acta competentia privilegio, ważył się sine consensu eiusdem sacrae regiae maiestatis domini clementissimi seu eius, cui de iure competit approbatione, (quod ex-

presse in producto cautum privilegio) typographiam ritus graeci cum summo damno et praejudicio partis actoreae excudere, excussaque exemplaria satis erronee, multos in se continentes defectus et contra fidem errores, divendere. Pro quo illius iniquo ac illico ausu, że tegosz pozwanego supradicta Confraternitas ad exequutionem decreti, per suos deputatos ad hocce negotium reproducti, adcitavit, recte et quidem legitime factum, non enim obest, że zadaie pozwany, isz iakoby non cum citato prolatum, ale że etiam alijs quibusvis personis expresse dicto sacrae regiae maiestatis decreto inhibitum, quatenus ab exercenda ista officina typografica styli slavonici seu ruthenici, tam intra, quam extra civitatem ac in alijs quibusvis locis penitus abstineant, nec quidquam typis mandare ab hinc et in futurum praesumant sub poena confiscationis librorum unienique per hocce idem sacrae regiae maiestatis decretum ex serijs controversijs iniunctum, ut hoc loci eadem allegati decreti expressa reassumitur mens, iakosz tedy ma citatus inaczey interpretari to, co cautum Confraternitati expresse, do ktorego to nic nie należy, y owszem, że tak infraudem et ad male narrata, impetrato contra iura et privilegia Confraternitatis odem in decreto allegata suo privilegio ausus est attentare, iure merito promeruit poenas affectationi partis octoreae appositas, to iest quatenus citatus pro eiusmodi inique et contra iura ac privilegia priora attentatis, carceres ut praemissum seratos iubeat, mulctam nobili officio reponat, damna litisque expensas refundat et ab eiusmodi typografia slavonico seu ruthenico stylo excudenda in perpetuum abstineat, petentes id cum confiscatione tam exemplarium, quam librorum eiusmodi idiomate et stylo excussorum et totius officinae illius sequestrationem iniungi, decerni ac sententiari, salius et praecustoditis omnibus iuris beneficijs et praesentatione privilegiorum suorum ad deliberationem, si et in quantum opus fuerit, poniewaz revisio illorum non competit citato.

Tenor duplcae: famatus Albertus Milczewski, typographus, civis Leopoliensis, citatus modernus, inhaerendo suaee reprobationi tum et ad praesens iterum, atque iterum de nullitate protestationis

in termino replicae insinuatae reprobando, taliter duplicat, że eiusmodi citatus takowego privilegium sacrae regiae maiestatis ad acta non produxit antea, to in libero arbitrio onego było, gdyz gonięt in simili materia nie turbował, iako ad praesens Confraternitas ritus graeci dictum citatum turbuie, przeto tesz teraz in defensam sui on pro documento ad acta praesentia podał y na nim słusznie zasadza się, gdyz libertum exercitium librorum tam latinorum, quam ruthenorum veteris sive novae editionis onemu permisum est absque praeexpeditione quorumvis hominum, ut in se praeinsertum sacrae regiae maiestatis privilegium atque terminus directae responsionis fusius enarrant et obloquuntur. A że iakoby apertus citatus, sine consensu sacrae regiae maiestatis, iakoby contra mentem allegati privilegij sacrae regiae maiestatis, exemplaria eronee excudere, eamque ac si divendere, na to żadnego consensu nie potrzeba było, gdyz to dopiero elementarz ritus graeci, a nie iaką poważną xięże wydrukował, z którym do iego mosci xiędza episkopa chodził o correcte, tylko go nieprzypuszczono y ieszcze z tych elementarzow żadnego nie przedał, iakoż y to w podziwieniu ma, zkad y iakim sposobem pars actorea iednego ekemplarza dostała, nie może tedy dicta Confraternitas poenas ullaś na pozwanym urgere, według decretu iego królewskiej mości, o którym pozwany nie wiedział, ani mu też o nim wiedziec należało, gdyz non inter citatum, verum successores Sloska prolatum est. Citatus zaś inhaerendo privilegio sacrae regiae maiestatis według onegoż chciał się sprawić, iakoż circa illud petit, se conservari liberum exercitium artis typographicae, tam librorum latinorum, quam ruthenorum, sine quamvis praeexpeditione sibi permitti, non obstantibus quibusvis partis actoreae allegationibus, saluis saluandis, protestando iterum atque iterum de damnis et litis expensis, tum de nullitate praecustoditionis.

Tenor documenti citati circa directam responsionem producti: Joannes Tertius, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Massoviae, Samogitiae, Kiioviae, Vołyniae, Podoliae,

Podlachiae, Livoniae, Smolensiae, Severiae Czerniechoviaeque. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis. Quo magis praecipuam famati Alberti Milczewski, civis Leopoliensis, in arte typografica experientiam sedulam et laudabilem in illa diligentiam propensissimum in super de nobis deque universis per eandem bene merendi studium commendatum habemus, eo institiori ex motivo regis nostri typographi titulum dandum et conferendum esse duximus, prout damus et conferimus actualemque et realem regium typographum nostrum nominamus, ducimus et declaramus praesentibus literis nostris. Dantes et concedentes eidem plenam et omnimodam potestatem libere hanc artem typograficam in civitate nostra Leopoliensis exercendi, libros tam latinos, quam ruthenos veteris, seu novae editionis (praevio tamen consensu nostro, seu eius cui de iure competit approbatione) typis excudendi, recudendi imprimendique et iuris publici faciendi, ac eosdem in usum hominum tam in eadem civitate nostra Leopoliensi, quam in alijs regni et magni ducatus Lithuaniae civitatibus, alijsque locis non obstantibus quorumvis privilegijs distrahendi et divendendi, nec non alijs libertatibus, immunitatibus et prorogativis, caeteros typographos regni nostri et magni ducatus Lithuaniae, aliarumque provinciarum praesertim vero Cracovien., Gedanen. et Vilnen. concernent, gaudendi et utifruendi, abque omni quorumvis status, conditionis praeeminentiae hominum praepeditione. Liberum insuper, immunemque eundem famatum Albertum Milczewski, typographum nostrum, a soluendis quibusvis, si et inquantum modo aliquo et praetextu super eins typographiam aliquando imponerentur, contributionibus dictae civitatis nostraræ Leopoliensis et collectis facimus ac declaramus. Domum praeterea ipsius seu partem se concernentem, ab excipiendis quibusvis hospitibus ex officio, praesertim a praesidiariis mibitebus nostris, tam in praesentia, quam absentia nostra, excipimus et liberamus. Quod ad notitiam omnium, quorum interest, praesertim vero dignitariorum, officialium, iudiciorumque terrestrium, castrensiuum, nec non Magistratum civilium regni et magni duca-

tus Lithuanie deducentes mandamus, ut praefatum Albertum Milczewski pro vero et legitimo typographo nostro habeant et agnoscant, eique suprascriptis, libertatibus et alijs typographis nostris servien., quas hic pro expressis habere volumus, libere et licite gaudere et infrui permittant, permittique ab omnibus current, pro gratia nostra. In cuius rei fidem præsentes manu nostra subscritas, sigillo regli communiri iussimus. Datum Złoczoviae die dicima tertia mensis augusti, anno Domini MDCLXXXIV, regni vero nostri undecimo anno. Joannes rex. Locus sigilli regni. Stanislaus Szczuka, regens regni concellariae, m. p.

Officium autem præsens consulare Leopoliense super ferenda ea in causa sententia ad proximum deliberavit.

Actum Leopoli, feria quarta anti festum sanctorum Petri et Pauli apostolorum proxima, anno Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo primo. In causa et acnone inter Confraternitatem ritus graeci, ad basilicam Assumptionis Beatissimae Virginis Mariae intra moenia civitatis huius existentem, per nobilem Georgium Korendowicz, actorum Camenecensium in Podolia regentem et instigatorem terrae Leopoliensis, et famatos Ciprianum Kisielnicki, atque Stephanum Laskowski, cives Leopolienses, nomine totius Confraternitatis agentes actores ab una et famatum Albertum Milczewski, typographum, civem Leopoliensem, citatum parte ab altera, ratione per citatum librorum stylo graeco et slavonico typis impressionis, exindeque decreto sacrae regiae maiestatis de actu Cracoviae in comitijs felicis coronationis serenissimi Michaelis regis, feria quarta in crastino festi sanctae Heduigis Electae Viduae, anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo nono, prolatae contraventionis, mota et vertente officium præsens consulare Leopoliense, partium suprascriptorum controversijs, allegationibus et defensis, visis, lectis, diligenterque perpensis, sus, ensam ratione cognitionis competentis nec ne? actoratus et actionis resoluendo deliberationem pue in principali negotio expediendo, competenti actoratu et actione adinventis, taliter in principali negotio sententiandum esse duxit. Quoniam in causa

praesenti decreta sacrae regiae maiestatis, tum et privilegia ab utrinque intercedunt, cuius vero est condere, eius est et interpretari, proinde causam gano uti in concurrentia rescriptorum sacrae regiae maiestatis ad iudicia sacrae regiae maiestatis pro cognitione remisit. Ne vero idem citatus pendente hac causa indecisa post curiam sacrae regiae maiestatis liberos stylo slavonico, quam etiam graeco idiomate exprimere, eosque divendere audeat, serio eidem sub poenis inhibuit ac interdixit decreti sui vigore.

Quod quidem decretum officij praesentis actores pro iure suscepérunt, petentes, aby interea sequestratio była librorum, aut ob-sigillatio.

Officium vero praesens standum esse decreto suo censuit. Protestati sunt suprafati seniores Confraternitatis ritus graeci atque manifestati, iż inquantum by się pokazała contraventio decreti per citatum, iż z nim o to ad poenas czynić będą, saluando sibi easdem poenas super citato vindicando.

Citatus autem dilitationem super recolligendum de suscipiendo decreto praesenti dari sibi petijt, condemque ad proximum obtinuit.

Actum Leopoli, sabbatho post festum sanctorum Petri et Pauli apostolorum, proximo anno Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo primo. In termino hodierno actores supranominati praerecensitae Confraternitatis ritus graeci seniores affectaverunt, quatenus idem citatus famatus Milczewski, vigore obtentae dilationis recollectionem de suscipiendo nec ne? officij praesentis decreto expediat. Expediendo itaque citatus recollectionem suam facta reprobatione de nullitate protestationis in anteriori termino per actores contra se factae, appellavit post curiam sacrae regiae maiestatis a puncto denegati liberi exercitij exprimendorum stylo ruthenico librorum, petens appellationi suae deferri et officium praesens consulaire Leopoliense. Quoniam post remissam causae ad iudicia sacrae regiae maiestatis desijt esse index, ideo standum esse eidem remissae censuit.

Protestante eodem citato de gravamine et prosequenda.

¶. I, t. 10.

50

Officium cum parte sibi abhaerente de forma juris solita re-protestatum est.

Protestata est Confraternitas contra citatum ratione damnorum et litis expensarum subsequutarum et subsequendarum.

Reprotestatus est citatus de nullitate eiusdem protestationis, quinimo protestatus de damnis, quae patitur ac in posterum patietur idque ex denegato libero exercitio exprimendorum librorum stylo ruthenico, tum de damnis et litis expensis offerendo se eandem protestationem fusius in copijs daturum.

Reprotestata est Confraternitas ritus graeci de nullitate protestationis, offerendo similiter reprotestationem suam fusius in copijs datur.

Verum quoniam utraeque partes easdem, tam protestationem, quam reprotestationem non dederunt, ideo hoc loci non sunt incertae.

Quo nomine cancellaria de diligentia sua protestata est. In cuius rei fidem sigillum officij consularis Leopoliensis praesentibus est impresum.

Nicolaus-Ludovicus Abrek, ci- Ex actis officij consularis Leo-vitatis Leopoliensis notarius, M. II. liensis extraditum.

m. p(ropr)ia.

Львовский Старониколаевский архив, № 718.

CCLXXX.

1692 года, 14 июня. Декретъ короля Яна Третьяго, данный Львовскому Ставропигиальному братству, въ силу котораго возникшій процессъ между братствомъ и Альбертомъ Мильчевскимъ прекращается въ пользу братства, такъ какъ привилегія Мильчевскаго на печатанье русскихъ книгъ получена имъ изъ королевской канцелярии посредствомъ „злой информаціи“ и, какъ таковая, уничтожается, а за братствомъ Ставропигиальнымъ оставляется исключительное право печатанья греко-русскихъ книгъ.

Joannes Tertius, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Kijoviae, Vołhyniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae Czerniechoviaeque. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis. Remissam fuisse ad nos et iudicium nostrum ab officio consulari Leopoliensi causam et actionem inter nobiles et honoratos Georgium Korendowicz, actorum Camenecensium in Podolia regentem et terrae Leopoliensis instigatorem, Cyprianum Kisielnicki et Stephanum Laskowski, cives Leopolienses, uti et tanquam modernos Confraternitatis Stauropigianae ritus graeci ecclesiae Assumptionis Beatissimae Mariae Virginis, in civitate Leopoliensi sitae, seniores actores ab una, et famatum Albertum Miltczewski, typographum, civem Leopoliensem, citatum parte ab altera. Idque ratione per eundem nullo iure, imo contra iura privilegia et decreta regia, atque constitutiones regni, librorum idiomate sclavonico et ruthenico, cum summo damno et praeiudicio dictae Confraternitatis typo impressionis, ac per id rebus indicatis regiis, prioribusque actoreae partis iuribus ac privilegiis contraventionis, ad idem officium civile Leopoliense originaliter intentatam ibidemque agitatem. In qua causa cum pars actorea contenta propositionis suaee decerni affectando, privilegium citati inferius de data specificatum, nullo iure imo contra iura, decreta, privilegia, Fraternitati suaee ab antecessoribus nostris antiquitus servientia, imo contra constitutions regni per eundem citatum obtentum esse deduceret, quo nomine

decretum serenissimi olim divae memoriae antecessoris nostri Michaelis regis inter antecedaneos suos praedictae Confraternitatis seniores et successores famati olim Michaelis Sloska, typographi, civis Leopoliensis, Cracoviae in comitiis regni generalibus felicis coronationis feria quarta in crastino festi canctae Heduigis Electae Vitudiae, anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo nono ex controversiis partium prolatum iudicialiter exhiberet: pars vero citata reproducto privilegio suo (de quo res) eodem se tutaret, tum in competentiam actoratus et actionis obijceret: demum partes utraeque per replicas, duplicas, triplicas caeterasque controversias inter se mutuo et abinuicem disceptarent officium consolare Leopoliense post seorsivas suas procedendi, respondendi et directe respondendi sententias cognitionem competentiae? Vel non? Actoratus et actionis suspenderat. Post modum exceptis earundem partium controversiis, allegationibus et defensis, iisdemque visis lectis et diligenter perpensis, suspensam ratione competentis? nec ne? Actoratus et actionis resoluendo deliberationemque suam praehabitam expediendo, competenti actoratu et actione adinventis taliter in principali negotio sententiaverat. Quoniam in causa praesenti decreta regia, tum et privilegia ab utrinque intercedebant, cuius vero condere eius est interpretari: proinde causam hanc, uti in concurrentia rescriptorum regiorum ad iudicia nostra pro cognitione remiserat. Ne vero dictus citatus pendente hac lite libros stylo sclavonico, quam etiam graeco idiomate imprimere, eosque divendere audeat, serio eidem sub paenis inhibuerat et interdixerat. Qua stante taliter ad iudicium nostrum facta remissa, memorata pars actorea una cum generoso instigatore regni citatum praefatum famatum Albertum Milczewski ad paratum causae huius terminum ex eiusmodi remissione per officium consolare Leopoliense ad iudicium nostrum sine praefitione termini facta citatione seorsiva partem adcitarunt, ad reponendum et restituendum idem privilegium citati de data illius Złoczeviae die decima tertia mensis augusti anno Domini millesimo sexcentesimo octuagesimo quarto super liberam impressionem librorum et

graeco-ruthenicorum veteris seu novae editionis contra iura, privilegia et decreta per serenissimos antecessores nostros ex partium controversiis prolata, nulliter et illegitime exportatum. Nimirum ad vindendum et audiendum eiusmodi privilegium (cuius exequutionem suspenderamus, et ne stante lite praesenti libros graeco-ruthenos imprimere audeat sub poena centum hungaricalium casu contraventionis extendenda eidem citato interdixeramus) reponibile esse adinveniri. Actores circa decreta serenissimorum nostrorum antecessorum conservari, citatum poenam contraventionis iisdem valla tam succubuisse adinveniri, eandemque super ipso extendi, libros per eundem in idiomate graeco-rutheno impressos confiscari, causam praesentem tam ex hacce citatione nostra, quam remissione per officium consulaire Leopoliense facta decidi et determinari, citatum in damnis litisque expensis condemnari. Caeteraque quae iuris et aequitatis ratio suaserit dici statui et sententiari. Alias quemadmodum ipse causae huius processus et adcitatio nostra praeinserta superscripta omnia luculentius in se enarrant ac edisserunt. In termino itaque hodierno ex eadem remissa prout supra facta, tum et adcitatione legitime ad praesens proveniente et hucusque continuato. Partibus supranominatis actorea videlicet generoso instigatore regni, eiusque delatoribus nobili Georgio Korendowicz, actorum Cameneccensium Podolia regente et terrae Leopoliensis instigatore; tum honorato Stephano Laskowski, cive Leopoliense, uti et tanquam praefatae Confraternitatis ritus graeci ecclesiae Assumptionis Beatissimae Mariae Virginis Leopoliensis senioribus suis et totius dictae Confraternitatis nominibus personaliter una cum nobilibus Joanne Satkowski et Francisko Włoszkewicz: citata quoque nempe famato Alberto Milczewski, intreligatore, typographo et cive Leopoliensi, itidem personaliter cum nobilibus Laurentio Ploszkewicz et Sebastiano Rybczynski, defensoribus suis, coram nobis et iudicio nostro comparentibus, eundem terminum attentantibus. Et quidem actorea parte privilegium de anno millesimo quingentesimo nonagesimo secundo serenissimi Sigismundi Tertij; deinde aliud de anno millesimo sex-

entesimo trigesimo nono Vladislai Quarti, post confirmationes serenissimorum antecessorum nostrorum Joannis Casimiri et Michaelis regum ac nostrum; item decretum regium inter antecedaneos suos praetactae Confraternitatis seniores, totamque Confraternitatem et famatum Andrej Skolski, civem Leopoliensem, de actu Varsaviae sabbatho post festum Assumptionis Beatissimae Mariae Virginis anno millesimo sexcentesimo quadragesimo; item aliud decretum inter eandem Confraternitatem actores et generosum Stanislaum Studzinski, donarium regium, vexilliferum Gostinensem, Varsaviae feria quarta in crastino festi sancti Josephi confessoris de anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo secundo; tum decretum aliud serenissimi Michaelis regis inter eandem Confraternitatem et famatos Nicolaum Dymitrowicz ac Stephanum Lawryszowicz, famati olim Michaelis Sloska, typographi Leopoliensis successores, Cracoviae feria quarta in crastino festi sanctae Heduis Electae Viduae promulgatum judicialiter producente, atque circa eiusmodi recensita iura, privilegia et decreta sibi actoribus, seu potius universae praedictae Confraternitati servientia conservari, privilegium praetensum citati reponibile esse adinveniri, illudque totaliter cassari, matrices et libros per ipsum impressos confiscari, neve in futurum tam idem citatus, quam quispiam alias libros rutheno-graecos sclavonicos et pure graecos imprimere audeat, sub poenis confiscationis, carceris et aliis pecuniariis inhiberi; citatumque praedictum in damnis litisque expensis condemnari supplicante: ex adverso citata parte privilegium suum sub data Złoczoviae die decima tertia mensis augusti, anno millesimo sexcentesimo octuagesimo quarto per se eo nomine impetratum exhibente: parte autem actorea eiusmodi privilegium itati indebite et ad erroneam informationem obtentum nihil in praeiudicium priorum iurium, decretorum, privilegiorum suorum de iure operari posse allegante, illudque annullari iterato petente, atque sic partibus ambabus diversimode inter se controvertentibus:

nos cum consiliariis et iurisperitis¹⁾ nostris; exceptis partium controversiis, allegationibus et defensis; tum quoque supra recensitis utriusque partis privilegiis, nec non iuribus et decretis actorum visis, lectis et accurate examinatis, remissam per officium consulare Leopoliense necessariae factam resolvendo, partem actoream nempe Confraternitatem praememoratam ritus graeci ad ecclesiam Assumptionis Beatissimae Mariae Virginis Leopoliensis existentem, circa praerecensita privilegia, iura et decreta eidem antiquitus servientia prout supra in suis originalibus exhibita totaliter conseruandum esse duximus, prout conservamus ac manutenemus. Privilegium autem supra de data specificatum per citatam partem indebite et ad sinistram cancellariae regni informationem in praeiudicium ac laesionem priorum iurium actoreae partis impetratum, quoad solam typographiam graeco-ruthenicam, (respectu cuius lis praesens mota). Reponibile esse statuimus illudque revocamus et annulamus: atque citato praenominato Alberto Milczewski, ne ulterius libros sclavonicos et graeco-ruthenicos imprimere praesumat, nec audeat sub confisratione eorundem librorum idiomatis sclavonici ac graeco-russici, et sub aliis poenis iuxta resonantiam praelibatorum iurium ac decretorum regiorum interdicimus¹⁾ inhibemusque. Porro a poenis ob praemissa attentata promeritis, tum et a refusione expensarum parti actoreae temere causatarum, eundem citatum ex clementia iudicij nostri, pro nunc absoluimus et eliberamus. Decreto nostro praesenti ad praemissa mediante. Pro cuius publicatione et executione memoratas partes ad illud idem officium consulare Leopoliense in termino dum pars partem ad id legitime adcitaverit peremptorio remittimus. In cuius rei fidem praesentibus sigillum regni est appressum. Actum Javoroviae in Russia sabbatho in crastino festi sancti Antonij de Padwa, confessoris, die videlicet decima quarta

¹⁾ Подчеркнуто въ подлинникѣ.

mensis iunij, anno Domini millesimo sexcentesimo nouagesimo secundo, regni nostri decimo octavo anno.

Georgius-Albrachthus Denhoff,
episcopus Praemislensis, supr.
regni cancellarius.

Мѣсто
большой
печати

Relatio illustrissimi et reverendissimi in Christo patris domini Georgij-Albrechti Denhoff Dei et Apostolicae sedis gratia episcopi Praemislensis, abbatae Witowiae perpetui administratoris supr. regni cancellarij.

Stephanus Hankiewic(z) decretum curiae regni notarius, m(anu)p(propri)a.

Decretum s. r. maiestatis inter Confraternitatem graecam actores et famatum Mielczewski.

In officio consulari Leopoliensi feria quarta in crastino festi nativitatis s. Joannis Baptistae, a(nn)o D(omini) 1692.

A(nn)o D(omini) 1737, die iunii 23 mensis 7-bris ad acta notariata apostolici porrecta suscepta et ingrossata, in quodam J.(?) Bernatowicz public. s. charthe apostolica et notarius manu propria.

Decretum s. r. maiestatis inter Confraternitatem graecam actores et f. Milczewski, 14-to iunij 1692-do.

Inter Albertum Milczewski, typographum et seniores ritus graeci ecclesiae B(eatissimae) M(ariae) Virginis Leopoliensis. Lectum.

Львовский Ставропигиальный архив, № 719.

С L XXXI.

·1693 года, 29 ноября. Письмо Иосифа Шумлянского, епископа Львовского, къ Московскому патріарху Адріану съ привѣтствіемъ о вступлении на патріаршій престолъ и съ просьбою о благословеніи и милости себѣ

Божію милостію святѣйшему и всеблаженнѣйшему кирѣи Андрияну, Московскому, и всея Россіи, и всѣхъ сѣверныхъ странъ патріарсѣ, господину, отцу, пастиру и благодѣтелю моему.

Азъ смиренній епископъ Львовскій, Галицкій и Каменца-Подольскаго Иосифъ Шумлянский со всякимъ моимъ сыповскимъ повиновеніемъ до лица земли метанье творю.

Егда всемогущая и вседародательная десница Вѣшняго по мнозей милости своей, дѣйствомъ Всесвятаго и Животворящаго Духа, изволеніемъ же пресвѣтлѣйшихъ, самодержавнѣйшихъ Боговѣнчанныхъ благочестивѣйшихъ царей и великихъ князей Россійскихъ Иоанна Алексѣевича и Петра Алексѣевича, нынѣ благополучно царствующихъ, ваше святителство на преизящномъ и преименитомъ патріаршескомъ посади престолъ и нетокмо преименинаго царствующаго града Москвы, но и всея Россіи и всѣхъ сѣверныхъ странъ отцемъ отца и настиремъ пастира постави, достойно бѣ и мнѣ смиренну епископу, аще и далече сущу разстояніемъ мѣста въ іанствахъ наияснѣйшаго короля его милости Польскаго, пана моего милостиваго, зостаочому, приближитися сыновски ко твоему отеческому благоутробію, святѣйшій и всеблаженнѣйшій отче, патріархо, пастиру и благодѣтелю мой. Якоже и приближаюся симъ моимъ худимъ начертаніемъ, въ нем же во первыхъ богодарованнаго вашей святыни патріаршескаго сану и достоинства усердно привѣтствуя и въ долготу дней мірно, здраво благополучно и богоугодно церковь Христову строiti, словеснихъ овецъ Христовыхъ, честною Его кровію отъ вѣчнія смерти искупленныхъ, на пажитехъ духовныхъ добрѣ пасти, пресвѣтлѣйшихъ

самодержавнѣйшихъ царей и великихъ князей Россійскихъ и все православное сословие своимъ богоугоднимъ житіемъ и ученіемъ утѣшати и увеселяти сыновско усердствую. А по долгомъ богоугодномъ прежитіи семъ временномъ вѣчнаго во горнемъ Іерусалимѣ царствія доступити и въ лику святыхъ патріярховъ причтенну быти вашой святыни желаю. При семъ смиренно молю вашу патріяршескую милость: да не причтено будеть замедленіе сего начертанія моего моему нѣкоему нерадѣнію, но всегдашимъ, паче же реку, щоденнымъ напимъ мятежамъ. Въ нась бо поистинѣ, святѣйшій отче, апостольская исполняются словеса вѣду браны, внутрьду страхи, въ нась бѣди отвсюду, бѣди отъ разбойникъ, сирѣчь от безбожныхъ агарянъ, бѣди и от сродникъ, бѣди и от лжебратій, от них же много бы мнѣ удобно глаголати и писати вашей патріяршеской милости, но не у время, едино токмо о себѣ реку слово, аще же и похвалюся, не буду безъ ума, истину бо реку, яко единъ азъ оставъ со братомъ моимъ Аѳанасіемъ Шумлянскимъ, православнімъ епископомъ Луцкимъ, держа кормило свягія Восточныя православныя церкви, и нѣсть помагающаго намъ, развѣ Бога помощника нашего, Нанже уповаемъ, яко и до конца не оставить нась, смиренно молю и ваше святыни патріяршескаго въ помощь себѣ благословенія и молитвъ святихъ. Аще же и явися вашей святыни нѣкое мое поползнovenіе, молю, святѣйшій отче патріярхо, и сіе добрѣ разсмотрѣти и незлобѣ моей нѣкоей, но паче неудобству моему сіе причетши, мене смиренного до лица землѣ припадающа и святихъ ногъ ваше святыни касающа, прощенія сподобѣте, отчески и пастирски благословѣте. Сего бо ради паче къ вашему святѣйшему и всеблаженнѣйшему патріяршему өрону и прибѣгаю, да благословитъ мя, святѣйшій отче, десница твоя, и да знаетъ мя отецъ, и азъ знаю отца. Азъ же, ублагословенъ сій вашимъ отческимъ благословеніемъ, обѣщаю, такъ за пресвѣтлѣйшихъ, благочестивѣйшихъ и самодержавнѣйшихъ царей и великихъ Россійскихъ князей Иоанна Алексѣевича и Петра Алексѣевича, днесъ щасливе царствующихъ, со всею ихъ царскаго пре-

свѣтлого величества палатою, яко и за вашего святительства о здравіи, мирѣ, долгоденствіи и душевномъ спасеніи Бога и Спаса нашего Иисуса Христа и Пречистую Матерь Его на всяко время и на всякій часъ, наипаче же при безкровной жертвѣ благати, еже и нынѣ Богу свидѣтельствующу, такъ пресвѣтѣйшихъ и благочестивѣйшихъ церей и великихъ князей Россійскихъ имена, яко и ваше святыни патріаршое имя, посредѣ соборныхъ церкви, въ моей епархіи моими недостойными и причту моего духовного усти провозвѣщается и славится. Достойно же ми есть зде воспомянуть и блаженія памяти отца архипастыра и благодѣтеля моего, не Господи царствующаго града Москви и всєя Россіи патріарху, нынѣ же небеснаго гражданина, господина кирь Ioакима, продка вашея патріаршескія милости, свѣтлѣеть бо явѣ во церкви моей соборной благодать и милость того святого отца, и азъ недостойній святымъ его благословеніемъ живу и до нынѣ и веселуно духомъ; пребываетъ же и память его святая въ насъ и будетъ пребывать въ вѣчныя роди. Воспомяну же сего блаженнаго и святаго отца имѧ, да и у вашея святыни, отца, архипастыря и благодѣтеля моего обрящу подобную отческую благодать и милость и пастирское получу благословеніе.

Вашей архипастирской и отческой патріаршеской милости временныхъ и вѣчныхъ благъ приснорачителный сынъ и бого-молца вицъ менований Іосифъ, епископъ Львовскій.

Въ Богоспасаемомъ градѣ Львовѣ при церкви святого вел(ико)-муч(еника) Христова Георгія катедральной. Мѣсяца ноемвріа дня 29, року Кожії 1693-го.

*Изъ Московской Синодальной библиотеки. Грамота въ камато-
лоиз не внесена.*

CCLXXXII.

1696 года, 6 декабря. Рескриптъ короля Яна Третьяго, данного Иосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, Галицкому и Каменецъ-Подольскому, администратору митрополії Сучавской и епископії Луцкой, относительно созыванія съѣздовъ, или соборовъ, касающихся предложенія къ единенію церквей православной съ римской, не въ братской, городской церкви, а въ каѳедральной, епископской, св. Георгія, при этомъ король гарантируетъ всякую безопасность, какъ относительно самого Шумлянского, такъ и всѣхъ съѣзжающихся на этотъ съѣздъ и во время его засѣданій.

Jan Trzeci, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki, Kiiowski, Wołyński, Podolski, Inflantski, Smoleński, Siewierski y Czerniechowski. Wielebnemu Józefowi Szumlanskiemu, Lwowskiemu y Halickiemu, ritus graeci, episkopowi, metropoliey Szczawskiey y episkopiey Łuckiey administratorowi, wiernie nam miłemu łaskę naszą królewską. Wielebny, wiernie nam miły! Po wydanych uniwersałach naszych względem proponowania społecznosci z kościołem Rzymskim, gdyśmy doskonałą wzięli informację, że w cerkwi mieyskiej Lwowskiej, żadne publiczne congregatie, ani tesz duchowne obrady bywac nie zwykły, ale tylko w samej katedrze s. Jerzego, iako na miejscu Lwowskiej episkopiey naypierwszym, y gdzie się elekcie, sobory biskupie i inne wszystkie solennitates około dobrego rządu duchowienstwa ritus graeci odprawią; tedy większą wygodę przyszley congregatię Ruskiej przy samej katedrze upatrując, a żeby się tym łacniew y spokoyniety to zbawienne dzieło tamże zaczęć y odprawic mogło, chętniesmy się na naznaczenie tegosz mieysca skłonili, y ztąd wiernosci waszey zlecić umyslilismy, iakosz niniejszym zlecamy listem, ażeby pomienione zgromadzenie w katedralnej cerkwi swoiej w naznaczonym czasie zagaic, y przez zobopolne rozmowy chwalebny ten akt do nierozdzielney społecznosci starał się przyprowadzic. Waruiemy przy tym wszelkie bespieczenstwo, tak osobie samego wier. waszey, iako tesz y wszystkim na tenże akt przyiez-

dzaiącym, ażeby poki się ta congregatio nie skonczy, sub eadem securitate, iako Trybunał koronny, zostawali. Na co się dla lepszej wiary, własną podpisawszy ręką, pieczęć koronną przycisnąłc rozka zalismy. Dan w Warszawie dnia VI miesiąca grudnia, roku Pańskiego MDCXCIV, panowania naszego XXI-o.

Jan krol. Woyciech-Stanisław Chroscinski,
M. II. iego kr. mosci sekretarz.

Do wielebnego Szumlanskiego.

На оборотъ полулистъ: Rescript krola iego mosci do i. m. episkopa Lwowskiego przeniesienia colloquij do kathedry Lwowskiey, episkopskley, z Warszawy die 14 decembris, 1696 anno. Sub litt. O.

Львовскій Ставрополіаконный архивъ. № 724.

CCLXXXIII.

1700 года, 31 января. Пріѣздъ въ Москву Креховского пустынного Преображенского монастыря намѣстника Іосифа для испрошенія милости.

Великому государю царю і великому князю Петру Алексѣевичу всея Великия и Малыя и Бѣлыя Росії самодержцу холопи твои Петрушка Салтыковъ с товарыщи челомъ бьють; в нынешнем, государь, 1700-м году генваря въ 22-м числѣ приѣхаль к Смоленску из-за Литовскаго рубѣжа Лвовского уѣзду Креховские пустыни наместникъ Иосиѳ и объявилъ онъ-намѣстникъ у себя намъ холопемъ твоимъ твою великого государя жалованную грамоту прошлого 198-го году октября 15-го числа. А в той твоей великого государя жалованной грамоте написано: пожаловалъ ты велики, государь, Креховские пустыни Преображенского монастыря игумена Деонисия да келаря, старца, Терентея з братиею и кто

по нихъ вперед в том монастыре иные игумены, и келари, и братия будуть, повелѣлъ приезжати имъ игумену з братиею к Москвѣ в пятой годъ трем или четыремъ старцамъ да служкѣ для милостиини; и какъ они-игуменъ з братиею ис того монастыря с тою твою великою государя грамотою к Москве поедутъ, и того Преображенского монастыря игумена и братию к Москвѣ велено пропускати бѣзъ всякого задержания с приданiemъ пристава и подводы и кормъ давать имъ, чемъ мочно пропитатца, и с рухледью было на чёмъ бѣзъ нужды поднятца. I по той твоей великого государя жалованной грамоте Креховские пустыни намѣстника Іосифа, да при нем дву человѣкъ старцовъ: Исакия да Арсения, да монастырского служку, давъ имъ ямские подводы да корму тритцать три алтына, двѣ денги, і придавъ от Смоленска до Москвы в провожатых Смоленские приказные палаты пристава—Лукашку Кровцова, із Смоленска к Москве отпустили мы-холопи твои с сею отпискою генваря въ 23 день, а отписку велѣли подать і про того намѣстника и про старцовъ объявить в государственномъ Посолскомъ приказе думному дьяку Емельяну Игнатьевичю Украинцову с товарыщи.

Взять в столпъ і выписать.

1700-го генвари въ 31 день во дворецъ. Указалъ великий государь (полное—sic) приѣзжему ис Полши к Москве Креховской пустыни Преображенского м. намѣстнику Іосиѳу с причетники отвесть на монастырском подворье в Китае или в Бѣлом Городе кѣлью, поставить ему на том подворье, покамѣст на Москвѣ побудет. С оборотомъ.

Доклад: В нынешнем 1700-м году генваря въ 31 день явились в государственномъ Посолскомъ приказе по Смоленской отписке приѣзжей ис Полши ис подо Львова Креховского пустынного Преображенского монастыря намѣстникъ Іосифъ да два человѣка старцовъ: Исакі, да Арсени, да слушка; а в допросе намѣстникъ и старцы сказали, что приѣхали они к Москве бити челом великому государю о милостиине по жалованным грамотамъ прошлых

165-го да 198-го годовъ, въ указанной в пятой годѣ. А в жалованых грамотах, каковы в тот монастырь даны, написано, велено іс того монастыря приѣзжать к Москвѣ для челобитья о милостине тремъ іли четыремъ человѣкам старцом да слушке в пятой годѣ. А что тому намѣстнику, і старцом, і челяднику дать великого государя жалованья на приѣздѣ, такъже по чому поденного корму і питья давать, о томъ великии государь что укажеть.

А в прошлом во 165-м году приѣзжал блаженные памяти к великому государю царю і великому князю Алексѣю Михайловичю всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росії самодержцу бити челом о милостинѣ ис тогож Креховскаго монастыря строитель Васьянъ, да черной попъ Паисиі, да дьяконъ, да слушка. А великого государя жалованья поденного корму і питья с приѣзду имъ давано: строителю по 2 алтына, по 2 крушки меду, по 3 крушки пива. Попу и дьякону по 8 денегъ, по крушке меду, по 2 крушки пива; слушке по 4 денги, по крушке пива. И имже дана на приѣздѣ і на милостиню: строителю денегъ 15 рублевъ да соболми на 20 руб. да камка. Попу и дьякону по 40 куницъ меншии цены да денегъ по 6 рублевъ человѣку, слушке 2 рубли да сукно. Имъ же давано по 2 воза дровъ на недѣлю. А какъ они были у великого государя на дворѣ на приѣздѣ, і в тот день данъ имъ поденной кормъ и питье вдвое. Да из дворца калачь смесной в пол 2 лопатки, крушка меду вишневого, крушка меду малинового, четверть ведра меду цыженого, ведро пива доброго. Рыбы: щуку колотка, лещъ, стерляд, блюдо рыбы в уху, да блюдо икры черной. Да с ними ж послано великого государя жалованья за подносъ святыни і на строение монастырское и браты на милостиню соболми на 50 рублевъ. Да по подписной челобитной прибавлено імъ же на милостиню на 10 рублевъ соболми.

Во 197-м году приѣзжал к Москве бити чelомъ великому государю о милостинѣ іс того-ж Креховскаго монастыря игумени Дионисиі, а с нимъ поповъ і дьяконовъ и старцевъ 4 человѣка, да служекъ 4 человѣка. А великого государя жалованья дано имъ

с приѣзду их к Москве поденного корму и питья на 6 недѣль указаною стятьею противъ прежнихъ іс того ж монастыря привѣзовъ. Д(а) в монастырѣ на милостыню и на церковное строение послано с нимъ соболми на 100 рублевъ. Да в дорогу дано корму на 2 недѣли по тому-ж, по чьему давано на Москвѣ, да 5 подводъ ямскихъ.

Въ 202-м году августа въ 5 день привѣзжалъ к великому государю к Москве бить челомъ о милостиине ис того ж Креховского монастыря игуменъ Полихроній, а с нимъ 2 человѣка священниковъ, да племянникъ ігumenской, да служекъ 2 человѣка. А великого государя жалованья дано имъ с приѣзду к Москве поденного корму і питья на 3 недѣли по тому же, по чьему давано во 165-м году тогожъ Креховскаго монастыря строителю с причетники: игумену по 2 алтына, священником по 8 денегъ, челядником по 4 деньги. Питья: игумену по 2 крушки меду, по 2 крушки пива; попомъ по крушке меду, по 2 крушки пива; слушкамъ по крушке пива на день, да по возу дровъ на недѣлю; да имъ же дано на приѣзде: игумену денегъ 13 рублевъ, соболей на 20 рублевъ, камки адамашки 10 аршинъ; попомъ денегъ по 6 рублевъ да соболми по 17 рублевъ; слушкамъ по 2 рубли да по сукну амбурскому, да с нимъ же игуменомъ послано въ монастырь брати на милостыню и на церковное строение соболми на 50 рублевъ. Да ему-ж ігумену с причетники от Москвы до Смоленска и до Литовского рубежа дано ямскихъ 5 подводъ. Да в дорогу поденного корму і питья на 2 недѣли по тому-ж, по чьему имъ давано на Москвѣ.

1700-го єевраля въ 19 день великиі государь царь і великиі князъ Петръ Алексѣевичъ Великия и Малыя и Бѣлыя Росії самодержецъ пожаловалъ привѣзжихъ к Москве Креховского пустынного Преображенского монастыря намѣстника Іосиѣа з братиєю і с слушки, велѣл им дать своего великого государя жалованья: поденного корму і питья с приѣзду их генваря с тридесять первого числа на три недѣли противъ прошлого 202-м году, іхъ же при-

ъзду, намѣстнику по два алтына, питья по две крушки меду, по три крушки пива, дву человѣкам старцамъ по осми денегъ, питья по крушке меду, по две крушки пива человѣку на день, слушке по четыре денги, по крушке пива на день, да по возу дровъ на недѣлю; да ему ж намѣстнику дать на приѣзде денгами тринадцать рублевъ, соболей на двадцать рублевъ, камки адамашки десять аршинъ, дву человѣкамъ старцамъ денегъ по шести рублевъ, да соболми по семнадцати рублевъ; слушке два рубли, сукно амбурское; да с нимъ же намѣстникомъ послать въ тое Креховскую пустыню на милостыню и на церковное строение соболми на пятьдесятъ рублевъ. Да ему жъ намѣстнику с причетники от Москвы і до Литовского рубежа дать ямскихъ пять подводъ, да в дорогу поденного корму на двѣ недѣли по тому же, по чему давано на Москвѣ, і о том іс Посолского приказу въ тѣхъ приказы о денгахъ, і о питье в ратушу, о камке и о сукне в Казенной, о соболяхъ в Сибирской, о подводахъ въ Ямской приказы послать памяти, и сей свой великого государя указъ в Посолскомъ приказе записать в книгу.

Московскій Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ. Польская дѣла, 1700 года, 31 января, № 11.

C(LXXXIV.

1700 года, 9 июня. Августъ Второй, король Польскій, подтверждаетъ права и привилегіи, данныя Львовскому братству при церкви св. Николая княземъ Галицкимъ Лвомъ отъ 8 октября 1292 г. и Польскими королями: Казимиромъ IV отъ 6 марта 1448 г., Стефаномъ Баториемъ отъ 14 июня 1578 года, Сигизмундомъ III отъ 10 октября 1611 года, Михаиломъ отъ 1 марта 1672 года и Яномъ Ш отъ 24 февраля 1677 года, и Львовскими старостами: Станиславомъ Мишкомъ отъ 12-го января 1637 года и Яномъ Мишкомъ отъ 12 и 28 января 1672 года, и декретъ Львовскаго магистрата отъ 15 апреля 1676 года, заключенный между помянутымъ братствомъ и цехомъ сажнаго мастерства.

Actum in castro Leopoliensi, feria secunda in crastino festi sanctorum Petri et Pauli apostolorum, anno Domini 1732. Privilegii confirmationis ecclesiae sancti Nicolai in suburbio Cracoviensi Leopoli sitae ritus graeci uniti oblata.

August Wtóry, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Inflancki, Wołyński, Podolski, Podlaski, Siewierski, Smolenski, Czerniechowski, dziedziczny książę Saski i elector etc. etc. Oznajmujemy tym listem naszym wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy: iż produkowany nam był list najjaśniejszego Jana Trzeciego, antecessora naszego, ręką podpisany i pieczęcią koronną stwierdzony, zamkający w sobie potwierdzenie prawa i przywilejów bractwu cerkwie świętego Mikołaja, na przedmieściu Lwowskim leżącej, jakoteż i dekretu magistratu Lwowskiego, między tymże bractwem i cechą szewską Lwowską ferowanego; i suplikowano nam, abyśmy ten list potwierdzenia praw powagą nasza królewską stwierdzili, który to list słowo w słowo jest takowy: Jan Trzeci, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmucki, Inflancki, Kijowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Smolenski, Siewierski i Cernichowski. Oznajmujemy tym listem naszym wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy. Iż produkowane nam były listy dwa: jeden najjaśniejszego Michała,

antecessora naszego, ręką podpisany i pieczęcią koronną obwarczany, zamykający w sobie potwierdzenia praw i przywilejów bractwu cerkwi świętego Mikołaja, na przedmieściu Lwowskim leżącej, drugi dekretu magistratu Lwowskiego między tymże bractwem i cechą szewską Lwowską autentyczny, i suplikowano nam, abyśmy obadwa pomienione listy powagą naszą królewską stwierdzili, z których pierwszy jest słowo w słowo takowy: Michał, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litowski etc... Oznajmujemy teraźniejszym listem naszym wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tem teraz i w potomne wieki wiedzieć będzie należało. Pokładane nam były listy cztery: jeden najjaśniejszego świętę pamięci Zygmunta Trzeciego, króla Polskiego, antecessora naszego, ręką podpisany i pieczęcią przypieczętowany koronną, zamykający w sobie pewne grunta do cerkwi świętego Mikołaja Lwowskiej, przedmiejskiej i wolnych onych bractwu téż cerkwi ku wszelkiej potrzebie cerkiewnej i szpitalnej używanie. Drugi list urodzonego godnej pamięci Stanisława Mniszka, starosty Lwowskiego, ręką podpisany i pieczęcią zapieczętowany, zawierający w sobie wolne cerkwi Mikulińskiej Lwowskiej domurowanie chałupek, na gruntach téż cerkwi przerzeczonéj stojących i będących, od wszelkich podatków i exakcyi, jakie się także nazwać mogą, uwolnienie i od jurysdykcyi zamkowej tychże chałupek odłączenie, tudzież i od innych punktów do porządku brackiego należące opisanie¹⁾. Czwarty tegoż urodzonego Jana Mniszka, starosty naszego Lwowskiego, list papierowy, ręką swą podpisany i pieczęcią zapieczętowany, zamykający w sobie gruntu legowanego do téż cerkwi przerzeczonéj wolne używanie. Wszystkie te listy cztery, tak pargaminowy, jako i papierowe zdrowe, całe i w niczém nienaruszone, i suplikowano nam imieniem wszystkiego bractwa cerkwie pomienionej święto—Mikolińskiej Lwowskiej, abyśmy te wszystkie listy powagą naszą królewską stwierdzili, z których to pierwszy słowo w słowo jest takowy:

¹⁾ Третья грамота въ подлиннике пропущена.

Sigismundus Tertius, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae, Livoniae, Kijoviae, Wołyniae, Podoliae, Podlachiae, Smolensiae, nec non Suecorum, Gottorum Vandalorumque haereditarius rex. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis. Oblatas nobis esse per certos consiliarios nostros litteras pergamineas infrascriptas libertatum ac immonitatum ecclesiae sancti Nicolai ritus graeci in suburbio Leopoliensi sub castro superiori penes montem Budelnica sitae concessarum, confirmationem in se continentes, manu serenissimi olim Stephani regis, antecessoris nostri, subscriptas et sigillo regni minori munitas, sanas, salvas, intergras et omni suspicione carentes, supplicatumque nobis esse, ut eas authoritate nostra regia confirmare et approbare dignaremur. Earum vero tenor eiusmodi est: Stephanus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Wołyniae, Kijoviae, Podlachiae Livoniaeque etc. princeps Transilvaniae. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis. Reproductas esse nobis per certos consiliarios nostros nomine honorabilis Stephani Michuliński, poponis praefatae ecclesiae divini Nicolai ritus graeci seu ruthenici, subditi nostri, litteras pergamineas cum titulo et sigillo serenissimi olim Casimiri, regis Poloniae, praedecessoris nostri, sanas, salvas et integras, omnique prorsus suspicionis nota carentes, continent in se certas quasdam libertates et statuta, quae ad ipsam ecclesiam divi Nicolai in suburbio Leopoliensi sub castro superiori penes montem, vulgo nuncupatum Budelnicza consistentem, apud plateam vel apud vulgarem et communem viam, quae tendit Leopolim ex regione Wołynensi ex antiquo spectantem et pertinentem, petiis seque a nobis per eosdem consiliarios nostros, quatenus eas ipsas litteras seu privilegium in omnibus eius punctis, clausulis, articulis et conditionibus approbaremus et confirmaremus. Cuius quidem privilegii tenor de verbo ad verbum sequitur estque talis:

In nomine Domini amen. Ad perpetuam rei memoriam. Ne error neglectarum rerum interdum. . . . и такъ далъе. См. Критико-

историческая поэзия временныя льты Червоной или Галицкой
Руси Зубрицкаго, приложение, стр. 10—15, съ 1292 и 1448 н.

Nos itaque Stephanus rex praenomitus et si circa solennem coronationem nostram regiam iuramento omnia privilegia, iura et libertates subditorum nostrorum Cracoviae confirmaverimus et approbaverimus, tamen cum idem subditus noster honorabilis Stephanus Mikuliński, praefectus ecclesiae divi Nicolai ritus graeci seu ruthenici, in suburbio Leopoliensi, sub castro superiori penes montem vulgo nuncupatum Budelnica consistentis, a nobis humillime petierit, speciali confirmatione sibi a maiestate nostra regia provideri. Petitionique ac supplicationi ipsius uti iustae benigne annuentes hoc ipsum privilegium seu libertates superius descriptas in omnibus, punctis, clausulis, articulis, conditionibus, tam in parte, quam in toto approbandas, ratificandas, innovandas et confirmandas esse duximus (si et in quantum legibus et constitutionibus regni nostri non deragent, earumque usus iuste ac legitime haberri debet) esse duximus decernentes easdem, ac omnia in eis contenta robur debitae ac legitimae firmitatis obtinere debere harum, quas manu nostra subscrispsimus et sigillum nostrum appendi iussimus, testimonio literarum. Datum Leopoli die decima quarta mensis iunii, anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo octavo, regni vero nostri anno tertio. Stephanus rex. Nos itaque supplicationi praedictae benigne annuentes, literas omniaque earum contenta approbandas et confirmandas esse duximus approbamusque et confirmamus per praesentes decernentes eas, quatenus in usu sunt et iuri communi non repugnant, vim et robur perpetuae firmitatis obtinere debere, in cuius rei fidem et testimonium literas praeinsertas omnique earum contenta manu nostra propria subscrispsimus, sigillumque regni nostri eisdem affigi mandavimus. Datum Varsaviae die decima mensis octobris, anno Domini millesimo sexcentesimo undecimo, regnorum nostrorum Polonici vigesimo quarto, Suetici decima octavo. Sigismundus rex. Locus sigilli. Joannes—Octavianus Wacławowicz, secretarius.

Secundarum vero literarum tenor sequitur eiusmodi: Iz bractwo świętego Mikołaja religie greckiej, na przedmieściu Krakowskiem będące, pokazało przywilej, gdzie ich wolnymi czynią od wszelakich podatków, poborów, czynszów i innych różnych powinności, do czego się i ja też przychylając, daję im te pisanie moje, czyniąc ich także wolnymi i ten grunt ich cerkiewny, jako od wszelakich podatków, tak i powinności odprawowania, co do wiadomości urzędu mego grodzkiego Lwowskiego i burgrabskiego przywodzę i po nich mieć chcę, aby wedle pisania mego wcale we wszystkiem byli rachowani. Datum we Lwowie die duodecima iannuarii, anno millesimo sexcentesimo trigesimo septimo. Stanisław Mniszek, starosta Lwowski. Locus sigilli.

Trzeciego listu tenor sequitur estque talis: Jan z Wielkich Kunczyc Mniszek, generalny Lwowski, Gliniański etc. starosta. Wszem w obec i każdemu z osobna, komu by o tem wiedzieć teraz i w potomne czasy należało, osobliwie urzędowi memu grodzkiemu Lwowskiemu, jako też i miejskiemu do wiadomości podaje. Supplikowało do mnie bractwo religie Ruskiej, abym onym na pewne punkta respectem przedszego erigowania cerkwi świętej, jako też i lepszego w kongregacyi ich porządku dał konsens moj, tedy stosując się do supliky onych, ile w samej słuszności, skłaniając się też osobliwe i ad pia opera, w czym bym onym w zaczętym i pobożnym dziele do wolnego i snadniejszego (przy niezdążeniu ich) tejże świątyni Bożej, którą murować zaczęli na dawnym miejscu, wystawienia i dokonczenia mógł opitulari et auxiliatricem podać manum, a ponieważ czem inném nie mogąc, umyśliłem, ex pio voto meo, te chałupki, które należą do cerkwi świętego Mikołaja, i z nich jakowąkolwiek podporę w potrzebach tak cerkiew i szpital mieć może, wolnymi od wszelakich składek, daczek, podymia i różnych exakcyi uczynić, jakoż niniejszym listem moim uwalniam, do których i urząd mój zamkowy według praw ich nadanych nic mieć nie ma tak dalece, że we wszelakich sprawach i pretensyach swoich, nie gdzie indziej, tylko przed bractwem téjże cerkwi i księgami ich ciż czynszownicy pra-

wować się powinni będą, jako z gruntów cerkiewnych, szpitalnych szewcy religiej Ruskiej wszyscy nemine excepto, tak będący, jako i nie będący w bractwie powinni przykładni być co rok do czterech służb Bożych, które się odprawować mają pewnych czasów: dwie za zmarłych, a dwie za zdrowych, także i ich czeladz Ruska cztery służeb Bożych czasu postanowionego obserwować mają, przy których to służbach Bożych, jako i innych, palić powinni taż czeladz świec dwie przed obrazamie namiestnymi, i w tem także pilnego starania przykładą mają taż czeladz szewska Ruska, aby do służenia przy służbach Bożych i innych solennizujących się nabożeństwach świecić świec po cztery jarzących zawsze pod winą cechową. Co wszystko aby w swojej powadze i skutku zostawało, dla lepszej i grantownej wiary przy podpisie ręki méj pieczęcią stwierdzić rozkazałem. Dan w Zamku Niskim Lwowskim, dnia dwunastego mensis ianuarii, roku Pańskiego tysiąc sześćset siedmdziesiąt drugiego. Jan Mniszhek z Wielkich Kunczyc. Locus sigilli.

Czwartego listu text jest takowy: Jan z Wielkich Kunczyc Mniszhek, generalny Lwowski, Gliniański starosta. Oznajmuję terazniejszym listem moim wszem w obec i każdemu z osobna, a osobliwie urzędowi memu grodzkiemu Lwowskiemu: Iż jako wszelkie grunta do cerkwi świętego Mikołaja przy prawach nadanych i wolnościach zachowuję, tak i grunt nieboszczyka Mikołaja Złotnika i Maryny, małżonków, między Saykiem piekarzem z jednej strony, a Demkiem krawcem z drugiej strony leżący, według legacyi przerzeczoných małżonków cerkwi świętego Mikołaja za dusze ich konferowane i legowane, jako testament opiewa, przy téże legacyi zachowuję bractwo święto-Mikolińskie i nikomu oddalić i niedopusić usurpować sobie temuż to bractwu deklaruje, na co się ręką moją podpisuję. Dan we Lwowie, w Zamku Niskim Lwowskim, dnia dwudziestego ósmego ianuarii, roku Panskiego tysiąc sześćset siedmdziesiątego drugiego. Jan Mniszhek. Locus sigilli.

My tedy Michał, król, łaskawie skłoniwszy się do supliki imieniem pomienionego bractwa święto-Mikolińskiego Lwowskiego, listy

wyż opisane, prawa ich i wolności we wszystkich punktach, klausu-
lach, artykułach aprobować i konfirmować umyślimy, jakoż niniejszym
listem naszym, in quantum iuris sunt, aprobowujemy i konfirmujemy, chcąc
to całe mieć po wszystkich, aby pomienione bractwo przy tychże pra-
wach i wolnościach nienaruszenie wiecznemi czasy zostawali, pod
winami contra convulsores legum opisanemi, na co się dla lepszej
wiary ręką naszą podpisawszy, pieczęć koronną przycisnąć roskaliśmy.
Dan w Warszawie miesiąca marca dnia pierwszego, roku Pańskiego
MDCLXXII, panowania naszego III roku. Michael rex. Locus sigilli
pensilis regni.

Dekretem zaś wzwyż pomienionego text słowo w słowo jest ta-
kowy: Actum Leopoli feria quarta post Dominicam Conductus Pasche
proxima anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo sexto.
Coram officio praesenti consulari comparentes honesti Joannes Ho-
rodecki, Thedorus Hrehorowicz, sutores contubernales, cives Leopo-
lienses, suis et aliorum dicti contubernii confratrum nominibus agen-
tes, in praesentia eiusdem contubernii, tam romani, quam graeci ri-
tus confratrum, ad citatis ad idem officium honestis Bartholomeo Gąszkowicz et Joanne Pašnikiewicz, cechmagistris eiusdem contu-
bernii, pro anno praesenti electis proposuerunt contra eosdem, że
pozwani, za swego urzędu wziąwszy nie mało summy od braci tych,
którzy posługi kościołnej i cerkiewnej także i z młodzieństwa, albo
raczej z młodzieży posługi wykupują się, sami między sobą, nie
wiedzieć gdzie, obracają, do skrzynki według dawnych praw nie
wnoszą, ale na swój pożytek obracają, aby tedy ztąd, i kościół świę-
tego Krzyża, i cerkiew świętego Mikołaja partycypowała, i na kon-
solacyjną braci złego prowentu mogło co się udzielić, decerni per of-
ficium praesens postulaverunt. Officium autem praesens consulaire
Leopoliense inhaerendo anterioribus suis ordinationibis, per hanc mi-
nime, derogando ad illationem et querelam confratrum contubernii
suprascripti sutorum contra cechmagistros anni praesentis factos de-
crevit et in posterum constituit, aby z obwencyi tych, które cech-
mistrze od braci cehowych z młodzieństwa i kościołnej także cer-

kiewnej posługi wykupujących się biorą, na trzy części w cechu się dzielili takim sposobem: jedną część na kościół świętego Krzyża, drugą część na cerkiew świętego Mikołaja oddawali, a trzecią część pro consolatione wszystkiej braci obracali, hac declaracione ad praemissa mediante. In cuius rei fidem sigillum officii consularis Leopoliensis et subimpressum. Nicolaus Ludovicus Abrek, civitatis Leopoliensis notarius. Locus sigilli eiusdem civitatis Leopoliensis.

My tedy Jan Trzeci, król, łaskawie skłoniwszy się do supliku, imieniem pomienionego bractwa wniesionej, listy obadwa swyż opisane tak najjaśniejszego Michała, antecessora naszego, przywilej, jako i dekret zwyż położony, jakocale, autentyczne i żadnemu nie podlegając podejrzeniu we wszystkich ich punktach, klauzulach, artykułach i kondycyach aprobować i konfirmować umyślimy, jakoż niniejszym listem naszym (*in quantum iuri communi non repugnant*) aprobowujemy i stwierdzamy, chcąc mieć, aby pomienione bractwo przy tychże prawach i wolnościach nienaruszenie wiecznymi czasy zostawali, pod winami *contra convulsores legum opysanymi*, na co się dla lepszej wiary ręką naszą podpisawszy, pieczęć koronną przycisnąć roszkazaliśmy. Datum Grodnae dnia XXIV miesiąca lutego, roku Pańskiego MDCLXXVII, panowania naszego V roku. Joannes rex. Locus sigilli pensilis maioris cancellariae regni.

My tedy August Wtóry, król, łaskawie skłoniwszy się do supliku, imieniem pomienionego bractwa wniesionej, listy obadwa zwyż opisane, tak najjaśniejszych antecessorów naszych przywilę, jako i dekret zwyż położony, tudzież i dekret wielebnego Józefa Szumlańskiego, episkopa Lwowskiego, między bractwem téże cerkwi świętego Mikołaja Lwowskiej, a cechmistrzem i rzemieślnikami cechy szewskiej de actu w katedrze episkopskiej Lwowskiej na sądach duchownych konsystorskich dnia szóstego według starego kalendarza miesiąca marca, roku tysiąc czescięset dziewięćdziesiątego siódmego ferowany, przed nami z podpisem ręki i pod pieczęcią produkowany, jako całe, autentyczne i żadnemu nie podlegające podejrzeniu, we wszystkich punktach, klauzulach, artykułach i kondycyach aprobo-

wać i konfirmować umyślimy, jakoż niniejszym listem naszym (in quantum iuri communi non repugnant) approbujemy i stwierdzamy, chcąc mieć, aby pomienione bractwo przy tychże prawach i wolnościach nienaruszenie wiecznymi czasy zostawali pod winami contra convulsores legum opisanymi. Na co się dla lepszej wiary ręką naszą podpisawszy, pieczęć koronną przysiąć rozkazaliśmy. Datum Varsaviae die IX miesiąca czerwca, roku Pańskiego MDCC. Panowania naszego III roku. Agustus rex. Locus sigilli pensilis maioris cancellariae regni. Confirmatio privilegiorum Confraternitatis ecclesiae ritus graeci divi Nicolai Leopoliensis. Venceslaus-Franciscus Trzciński, pincerna Ravensis, sacrae maiestatis regiae secretarius, m. p.

Львовский Бернардинский архив, кн. үр. Львовская, т. 351,
смр. 429—437 и т. 528, смр. 1455—1476.

CCLXXXV.

1707 г. Благословенная и подтверждительная грамота Иосифа Левицкого, епископа Холмского и Белзского, данная мѣщанамъ г. Равы для образования братства при церкви св. великомученика Георгія и введенія во храмъ Пр. Богородицы *), съ указаніемъ правилъ для сихъ братствъ.

Иосифъ Левицкій, милостію Божією и святой столици Апостольской епископъ Холмскій и Белзскій, архимандрита Жидичинскій и проч., администраторъ Луцкой и Острожской епископіе.

Прихиляючись до усилной и побожной прозбы славетных пп. мѣщанъ Равскихъ, которое для спасенія своего братство собѣ учinitи замислили и нѣкоторие пункта и обязки постановити, и нас,

*) Братство при церкви введенія во храмъ Пр. Богородицы приняло название Младенческаго, какъ это видно изъ этой же рукописи. л. 12 и 14, следовательно братство при церкви св. Георгія было старшее, а—при церкви введенія младшее.

выш реченнаго епископа, о благословеніе и потверженіе онъх пунктовъ просили. Зачим мы, епископъ, прозбу их миле, яко слушную, принявъши, напервый от самого Господа Бога нашего Иисуса Христа благостію нам данною постановляемъ, абы славетніе пп. мѣщане Равскіе, зостаючи при церкви святой под титулом св. великомученика Георгія, а другая церковь Въведеніе въ церковь Пресвятыя Богородица, братство свое мѣлы и исповѣдь святую отправовали перед належитим духовным, от нас епископа поданым, и пренайсвятѣйши Тайни тѣла и крове Христовои ведлугъ старожитнаго православнаго церкви восточной обрядку пріймовалы, и ведлугъ можности и въ ишіе посты, яко то: въ пост свв. апостолъ Петра и Павла, въ пост пред Успеніем Пресвятої Дѣви Маріи и въ пост пред рождествомъ Господа нашего Иисуса Христа, а если би можно было, теди на свято дорочное—св. великомученика Христова Георгія, так теж и на воведеніе Пресвятої Дѣви Маріи. Гдико то ест найбольшая Богу прислуга.

Порядки зас въ помененном братствѣ мают быти таковіе:

Ѥ. Брата собѣ старшого згоднимы голосамы оббрать мают такового, который би своею побожностю другим братіямъ был прикладом и до ряженя способним, которому въшеллякіе послушенства и ушанования маютъ чинити, а напотомъ старшому брату двух братій придати, который би зъ старшимъ братомъ вшеллякого порядку церковного и братского перестерѣгали и братію добре и пристойне рядили.

Ѧ. Схазку братскую каждого мѣсяца въ первую недѣлю по-винни будут мѣти, албо теж и рихлѣй, гді того буде треба, на которых схадзках о размноженю хвали Божай набоженства святого, о церковных потребах и о хендожствѣ и о пристойности оби чаевъ братія будуть радити.

Ѧ. Реестръ братскій повинны будуть мѣти, въ которій маются вписовать, а до того братства без жадного примушенія вступовати мают для спасенія своего и разширена хвали Божай.

д. При вступованю до братства от впису кождій повинен буде дати грошій й. Подчасъ схазки кождій братъ повинен дати грошъ ѹ.

е. Мають тежъ мѣти въ братствѣ своеемъ поменникъ, въ которомъ братій умершихъ въписовати маютъ, аби ся казало, же не тилько за живота братія между собою любовь мѣли, але и по смерти.

ж. Служитель зас тое церкви, любо іерей, любо хто іній маєтъ имена усопшихъ братій при службѣ Божої прочитати, а въ недѣлю при св. літургії живыхъ братій споминати.

з. Службы Божіе въ кождій рокъ три быти маютъ за усопшихъ, а двѣ за здоровыхъ и отпущеніе грѣховъ братій живыхъ, при которыхъ службахъ Божихъ и обѣди маютъ быти для священниковъ и убогихъ ведлугъ преможеня.

и. Стараня о священнику своемъ братство мѣти маєтъ, безъ котого ради не маютъ нѣчого чинити и шановати его, яко пастиря, повинни, ко тому отъ поменника повинни дати грошій ѹ кождого року.

ж. Свѣчу за братскіи грошъ маютъ справити, которая уставичне горѣти маєтъ при набоженствѣ. Если би хто посторонній хотѣль до братства въписатися, волно будетъ. Отъ впису также по й грошій дадутъ, а гдѣ бы неможнала на постановленныхъ схадзкахъ бывати, теды разъ въ рокъ зыйшовшия повинны дати по грош. єї.

ї. Гдѣ бы кто зъ братій захоровалъ, братство повинно помощю быти, а зъвлаща убогому, жебы всѣ сакрамента святіе, то естъ исповѣдъ святую, причастіе св., елеомъ помазаніе принялъ, ведлугъ обычая христіанскаго. Чотимъ зъ волѣ Божої, гдѣ бы съ тимъ свѣтомъ пожегнался, братія повинни онаго погребсти по христіанску, а которій би братъ на погрѣбъ пойти не хотѣль, теды фунтъ воску заплатити неотступно.

ж. Братія которіе будуть обраніи на помоч старшому брату, если бы ся зъ ныхъ которій не слушне вимовлялъ, теды фунтъ кадила повинен заплатити, окромъ того, гдѣ би былъ неспособній.

ѣї. На схадзку брат старшій обеслати повинен, до которого ся мают всѣ сходити и о потребах церковных радити, а кто бы не пришелъ, безмѣн воску повинен заплатити.

ѣї. На схадзках не мают быти зъ бронями, але спокойне справоватися, а кто бы словом, албо рукою на брата порвался, воску фунт заплатит.

ѣї. Въ правѣ якомъ гдѣ би не могль брат которій для убогства ставати, братія оному повинны порадою и помочу быти.

ѣї. Гдѣ би межи собою братія якую затяжку мѣлы, не повинни до права свѣцкого удаватися, аж первій въ братства разсудилы бы ся, подъ виною въ церковь воску камень.¶

ѣї. Кто бы о братіи, такъ старшихъ, яко и молодшихъ, зле мовилъ, таковыи фунтъ кадила заплатит. Повинны теж братія единъ другаго до братства доносити, гдѣ би ся кто непристойне справовалъ, которого братство ведлугъ разсудку слушного повинны карати.

ѣї. Кто бы зась хотѣл не слушне зъ братства виступити, то каменемъ воску мают карати и до церкви не припущати, аж бы упокорился и навернулся.

ѣї. Лѣнивыхъ до церкве и до братства не ходячыхъ братій, любъ ихъ жен, дѣтей и слугъ, звлаща въ недѣлю и свята Господскіе, братія повинни будут фунтомъ воску карати. Священникови за недбалство грошай є ѿ повинни дати.

ѣї. Скринка братская маєт быти у старшого брата, а ключъ у молодшаго.

ѣї. Рахунокъ приходовъ и расходовъ пред священникомъ и братію каждого року повинны чинити. Которое артикула властію нашою пастырскою благословляемъ и непорушно постановляемъ во хвалу Бога во Троици Св. и Преблагословленной Дѣви Маріи, честнаго и славнаго Ея воведенія и св. великомученіка Христова Георгія.

Мѣсто Іосифъ Левѣцкій, епископъ Холмскій и Белзскій, тое печати. святое дѣло братства зтвержаетъ року ۴۷۳.

Schadzek brackich w roku powinno być cztery: pierwsza trzeciego dnia wielkonocnego, druga zielonych świąt trzeciego dnia, trzecia świąt Bożego narodzenia, czwarta w dzień offiarowania Nasyświatrzey Panny. Przy których schadzkach mają starsi bracia czynić kalkulację przy kapłanie roschodów y przychodów swych y one regestrem pisać.

Wpisując się do bractwa ma każdy z nich spowiedz s. odprawić y przysiądz na te formę: Ja N. przysięgam Panu Bogu w Troycy S. iedynemu, iż cokolwek iest postanowionego w artykułach bractwa ku tsci y chwałę offiarowania Nasyświatrzey Panny y ku ozdobie cerkwi s. wiernie mam to do kressu życia mego dotrzymać nieodmiennie, w czym mi Panie Boże dopomoż y Matko Nasyświatrzsa.

Dzien s. offiarowania Nasyświatrzey Panny ku tsci Jey iesli nie wszys(s)kie bractwo może się spowiadać, to przynajmniej z kilku ich, aby byli naboźnemi.

Od sądu bractwa nie mają czynić żadnej appellacyi do dworu ale iesli by widział jakową sentencją na siebie przycienską od bractwa, wolna appellacja do sądu duchownego, to iest dziekana, officiała albo samego i. w. pasterza swego, a który by udał się do dworu, powinien będzie takowy dać do bractwa wosku funtów 4 y do karbony zł. ieden.

Przy schadzkach czterech powinno być artykuły wszystkie na przeczytanie przez xięda parocha.

Felician Wołodkowicz, biskup Chełmsky y Bełzsky.

Библиотека Київської Духовної Академії, відділ з рукописей,
братські устави, лл. 8—14.

УКАЗАТЕЛЬ

личныхъ и географическихъ именъ, встрѣчаю-
щихся въ настоящемъ т. X-мъ части I-ой Ар-
хива Юго-Западной Россіи.

I. УКАЗАТЕЛЬ ЛИЧНЫХЪ ИМЕНЪ.*

A.

Абрекъ Николай-Людвигъ, секр. г. Львова, 786, 809.

Августъ II, король Польскій, 315, 382—386, 387—392, 392—399, 399—403, 404, 407—408, 519, 673, 676, 802—810.

Аврамовичъ Антонъ, бр. ц. св. Николая, 64.

Адріанъ, іерм. Люблинскаго м., 689.

— патр. Московскій, 793—795.

Алвѣзій Михаилъ (Aluisy), бр. Ставроп. бр., 152, 166, 453, 454, 455, 457, 459; его жена, 174.

Александъръ, воев. Молдавскій, 146.

— король Польскій, 3—6, 8—12, 214, 290.

Александровичовая Павлова, мѣщ. Львовская, 178.

*) При составленіи указателя приняты слѣдующія сокращенія: бояр. — бояринъ, бр.—братчикъ и братство, воев.—воевода, дв.—дворянинъ, деп.—депутатъ, еп.—епископъ, архіеп.—архіепископъ, митр.—митрополитъ, архим.—архимандритъ, иг.—игуменъ, іерм.—іеромонахъ, кн.—князъ, каш.—каштелянъ, кр.—крестьянинъ, мѣщ.—мѣщанинъ, кор.—королевскій, м.—монастырь, нам.—намѣстникъ, оѣ.—офицеръ, патр.—патріахъ, свящ.—священникъ, св.—святой, секр.—секретарь, Ставроп.—Ставропигіальный, ст.—староста, уч.—учитель, у.—ученикъ, х.—хорунжій, ц.—церковь, чес.—чеснікъ.

- Алексѣй**, свящ. Замостской бр. ц., 503.
- Михайловичъ, царь Московскій, 366, 587—595, 602—604, 605—612, 701, 704, 706—709, 711—714, 716, 719, 720, 772, 799.
- Альбертъ**, свящ. и благочинный Хелминскій, 6.
- Ананій**, келарь Скитскаго м., 587—595, 701, 702, 703, 704, 708, 711, 712, 713, 714, 716, 717.
- Андреевъ** Тимоѳей, подьячій, 715.
- Андрей** (comes in Thanczyn), каш. и ст. Белзскій, 47.
- свящ. Львовской Вознесенской ц., 58, 208.
 - протопопъ Жидачевскій, 305.
 - свящ. Ставроп. бр., 441—442.
 - свящ. Тарнавскій, 212.
- Андржеіовскіе**: Иванъ и Федоръ, дв., 5.
- Анна**, мѣщ. Львовская, 171, 173.
- Антоній**, еп. Перемышльскій, администр. Львовской епископіи, 33.
- Аноімъ**, еп. Кизикскій, 586.
- еп. Самоскій и Икарійскій, 586.
- Анениогенъ**, старецъ Скитскаго м., 701, 702, 703, 704, 708, 711, 712, 713, 714, 716, 717.
- Аполлонія**, жена свящ. Замостской бр. ц., 503.
- Арія**, еретикъ, 765.
- Аррендарь** Николай, мѣщ. Львовскій, 560—563.
- Арсакій**, царедворецъ Византійскій, 770.
- Арсеній**, см. Балабанъ.
- см. Желиборскій.
 - старецъ Креховскаго м., 798.
- Асконановскій** Георгій, дв., 652.
- Асманицкій** Георгій, гайдукъ, 227.
- Иванъ, подвоевод. Львовскій, 344.
- Аѳанасій**, нам. митрополичій, 99.

Аєанасій, см. Желиборський.

Аєанасьевъ Петръ, казакъ, 575.

Афендинъ Петръ, бр. Ставроп. бр., 631.

Афендинъ Янъ, бр. Ставроп. бр., 177, 411, 458.

Б.

Бабичакъ Андрой, бр. Самборскаго бр., 375.

Бабичи: Матеей и Фома., бр. Ставроп. бр., 42, 91.

— Аєанасій и Феодоръ, Холмскіе мѣщ., 556, 558.

Бадецкій Станиславъ, дв., 324.

Бадовскій Василій, бр. Мостискаго бр., 623.

Базилевичъ Герасимъ, свяще. ц. св. Параскевы, 246—247, 254.

— Павелъ, свяще. ц. Воздвиженія Чест. Креста, 254.

— Эразмъ, свяще. ц. св. Параскевы, 254.

Бакаевичъ Василій, дв., 247.

Баковецкій, еп. Владимицкій, 550.

Балабанъ (Болобанъ) Адамъ, дв., 69, 70, 225, 516, 518, 519.

— Василій, дв., 66, 492, 493, 494, 516, 517, 519.

— Григорій, въ монашествѣ Гедеонъ, еп. Львовскій, Галицкій и Каменецъ-Подольскій, 7—8, 37, 38, 39, 40, 52, 53, 54, 55—57, 62, 65—68, 69—70, 77—79, 83—85, 87, 89, 92—96, 96—101, 101—105, 105—106, 107—109, 109—112, 115, 120—121, 121—125, 127, 433, 434, 439, 440—441, 446, 491, 492, 511—512, 520.

— см. **Діонисій**, митр. Київскій и Галицкій.

— Ісаїя, архим. Уневскаго м., 66, 69, 127, 129, 516, 517, 518, 519, 521.

- Балабанъ** Маркъ, въ монашествѣ Арсений, еп. Львовскій, 29—30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 39, 52, 98, 102, 108, 427—428, 483, 484—485, 486—487, 489—490.
- Максимилианъ, мѣщ., 216—219, 663.
- Балабаны:** Григорій, Иванъ и Іосифъ, дв., 66, 69, 413.
- Балинскій** Иванъ, нам. Стрыїскій, 374.
- Балицкій** Михаилъ, протопопъ Трембовольскій, 285, 305, 307.
- Балицкій-Луцкій** Константинъ, дв., 208.
- Бандровскій** Дмитрій, дв., 374.
- Баранецкій** Виталій, иг. Лавровскаго м., 374.
- Иванъ, бр. Мостискаго бр., 623.
- Феодоръ, дв., 376.
- Барановичъ** Лазарь, архієп. Черніговскій, 701, 704, 706, 709.
- Батерь** Альбрехтъ, офф., 232.
- Баржъ** Андрей, кор. секр. и ст. Львовскій, 38.
- Петръ, каш. Перемышльскій, 37.
- Бартниковичъ (Бортниковичъ)** Лука, бр. Ставроп. бр., 91, 506, 508—510.
- Бацкевичъ** Василій, деп. ц. св. Параскевы, 307.
- Бачинскіе:** Андрей, Григорій, Иванъ и Павелъ, дв., 375, 376.
- Бачинскій** Веніамінъ, духовникъ Уневскій, 521.
- Безноско** Василій, бр. Галіцкій, 268.
- Березовицкій** Григорій, бр. ц. Воскресення Хр., 247, 254.
- Березовскіе:** Александръ, Иванъ, Павелъ и Феодоръ, дв., 207, 208, 209—225, 246, 268, 270, 271, 281, 376.
- Березовскія:** Екатерина и Софія, дв., 220, 221, 222, 224.
- Береновицкій** Григорій, мѣщ., 232.
- Бержецкій**, слуга кн. Корыбути Вишневецкаго, 139.
- Бержницкій** Александръ, дв., 375.
- Бернавскій** Миронъ, господарь Волошскій, 145, 149, 150, 151, 154, 157, 158, 166, 169, 176.

- Бернатовичъ** Иванъ, секр. апостольской, 792.
- Бернаховичъ** Василій, бр. Галицкій, 268.
- Бертентъ-Струтинскіе:** Александръ, Григорій и Самуилъ, дв., 208.
- Берча** Григорій, деп. Тарнопольский, 307.
- Берчинскій** Янъ, дв., 205.
- Берчовскіе,** дв., 205.
- Бехвичъ....** 374.
- Бехи:** Николай и Стефанъ, бр. Мостискаго бр., 623, 624.
- Билдага,** см. **Бѣлдага.**
- Билевичъ** Феодоръ, дв., 324.
- Билинскій** Яковъ, дв., 375.
- Биновскій** Стефанъ, бр. Мостискаго бр., 625.
- Блажовскіе:** Георгій, Константинъ, Петръ, Прокопъ, Стефанъ и Ярошъ, дв., 370, 374, 375.
- Блехаровичъ** Григорій, бр. Богоявленскаго бр., 142.
- Бобриковичъ** Маркъ, бр. Замостскаго бр., 551.
- Богатырець** Иванъ, бр. Ставроп. бр., 57.
— Михаилъ, у. Львовской школы, 57.
- Богачикъ** Стофанъ, бр. ц. Рождества Пр. Богородицы, 307.
- Богдановы:** Григорій и Смирный, дьяки, 595, 713.
- Богушъ** Іосафатъ, иг. мон. св. Іоанна, 306.
— Иванъ, мѣщ. Холмскій, 558.
- Бонжевичъ** Георгій, дв., 544.
- Бойкало** Иванъ, бр. Ставроп. бр., 58.
- Бойкало** Павелъ, у. Львовской школы, 58.
- Бойкаловичъ** Андрей, бр. Замостскаго бр., 551.
- Бой-Котовичъ** Андрей, бр. Замостекаго бр., 552, 553.
- Бокицовичъ** Николай, мѣщ. Сокальскій, 559.
- Болеховскій** Григорій, свящ., 205.
- Болобаны:** см. **Балабаны**, дв., 413, 517.
- Бонеръ** Іоаннъ, ст. Львовскій, 14.

- Бонковскій** (Bąkowskі) Іоаннъ-Ігнатій, подкоморій Кульмскій, 463.
- Борецкіе:** Андрей и Василій, свящ., 575, 374.
- Іовъ, митр. Київскій и Галицкій, 536, 537.
- Порфирій, строитель Києво-Михайлівського м., 575.
- Стефанъ, дьяконъ, 575—577.
- Бориславскіе:** Григорій и Николай, дв., 375, 376.
- Боришевицкій** Николай, дв., 421.
- Борознинъ** Трофимъ, приставъ, 594.
- Боруковскій** Іоаннъ, кор. секр., 430.
- Боршовскій** Симонъ, иг. Уневського м., 98, 111, 492—494.
- Борута** Л., дв., 430.
- Боско** Павелъ, мѣщ., 231, 254.
- Бочковскій** Андрей, дв., 267, 276.
- Боярская** Анна, жена свящ. Ставроп. бр., 154, 155, 158, 176.
- Боярскій** Василій, свящ. Ставроп. бр., 138, 150, 154, 155, 158, 160, 165, 166, 565, 566.
- Бранеи:** Григорій и Стефанъ, мѣщ. Холмськіе, 558.
- Бранскій** Визгердъ, дв., 516.
- Братковскій** Янъ, дв., 205, 306, 375.
- Брзозковскій** Андрей, дв., 253.
- Брзосніовскіе:** Андрей, Іванъ, Мартинъ, Самуилъ и Теодоръ, дв., 207.
- Брзосніовскій-Келюбай** Андрей, дв., 207.
- Брзосніовскій-Кунличъ** Іванъ, дв., 207.
- Бригіеръ** Григорій, стар. бр. Самборской Пятницкой ц., 375.
- Брилинскіе:** Іванъ и Стефанъ, дв., 73, 376.
- Брилинскій** Арсеній, еп. Переяславський, 443.
- Бришоныхъ** Альбертъ, вице-адвокатъ Грубешовскій, 547.
- Бродзяковскій** Теодоръ, бр. Галицкій, 268.
- Брольницкій** Гедеонъ, архим. Лаврішовскій, 97.
- Бросніовская** Софія, дв., 207.
- Брошніовскіе:** Василій и Самуилъ, дв., 375.

- Бруцкескіе:** Иванъ и Феодоръ, дв., 246.
Будзинскій, дв., 375.
Бужинскій Станиславъ, ксендзъ, регентъ кор. канцеляріи, 324, 735.
Бузскій Яковъ, деп. Злочевскій, 307.
Букоемскій Иванъ, дв., 501.
Букувна Агафія, сестра Мостискаго бр., 623.
Буневскій Василій, дв., 152, 174.
Бурзинскій Григорій, дв., 225, 226.
Бускевичъ Павелъ, деп. ц. св. Николая, 307.
Бутурлинъ Иванъ Васильевичъ, посолъ Московскій, 773.
Буценъ Прокопъ, дв., 211.
Бучкевичъ Стефанъ, бр. ц. Воззвиженія Ч. Креста, 254.
Буяльскій Андрей, кор. секр., 181, 182, 184, 675.
Бяяновскій Феодоръ, деп. Рогатинскій, 307.
Бцекичъ-Струтинскій Петръ, дв., 208.
Былиса-Жураковскій Феодоръ, дв., 247.
Быржковскій Стефанъ, дв., 501.
Быховскій Иванъ, регентъ Люблинскій, 687.
Бѣлдага (Билдеха) Иванъ, бр. Ставроп. бр., 58, 63.
Бѣлдаговичъ Андрей, бр. Ставроп. бр., 91.
Бѣлецкій Александръ, судья Кременецкій, 586.
— Отома-Петръ, кор. секр., 143, 180, 454, 455.
Бѣликъ Яцентій, бр. Мостискаго бр., 624.
Бѣхуновскій Андрей, дв., 239, 241.
Бялогловскій Феодоръ, кр., 331.
Бялогорскій Семенъ, бр. ц. Благовѣщенія, 307.
Бялостоцкій Феодоръ, инспекторъ капитульный, 325.

В.

- Валицкій** Андрей, деп. Жидачевскій, 307.
Vanko de Vasilow, каш. Холмскій, 5.

Варлаамъ, иг. Креховскаго м., 366.

— см. **Ясинскій**, митрополитъ Киевскій и Галицкій.

Варнава, иг. Межигорскаго м., 606, 609, 710.

Вареоломей, викарій «reguli s. Basili», 295.

— иг. Добромильскаго м., 374.

Васіанъ, іерод. Уневскаго м., 521.

— келарь и старецъ Креховскаго м., 366, 609, 799.

Василевичъ Іоодосій, еп. Бѣлорусскій, 473, 736.

— Герасимъ, деп. Каменецкій, 307.

— Іеремія, деп. Жолтанецкій, 307.

— Павелъ, бр. Крестовоздвиженскій, 212. 247, 307.

— Лука, бр. Ставроп. бр. 97.

Василевичи: Алексѣй и Татьяна, (супруги), предмѣщ. Люблинскіе, 523.

Василевичъ Герасимъ, свящ. ц. св. Пятницы, 325.

Василевскій Иванъ, см. Vanko de Vasilow.

Василій, свящ. Ставроп. бр., см. **Боярскій**, 138, 565.

— см. **Острожскій** князъ, 439.

— иг. Дубенскаго м., 117.

— иг. м. св. Онуфрія во Львовѣ, 65—68 93, 97, 98.

— казначей Кутинскаго м., 711.

— писарь Острожскій, 431.

— (Евреянинъ), свящ. Гологорскій, 99.

— свящ. ц. св. Параскевы, 254.

— св. Позднячскій, 36.

— свящ. Руденской ц., бр. Мостискаго бр., 623.

— старецъ Креховскаго м., 604.

Васильковичъ Петръ, бр. Мостискаго бр., 624.

Васильковскіе: Прокопій и Стефанъ, дв., 246—249, 298, 652.

Вацлавовичъ Іоаннъ-Октавіанъ, кор. секр., 805.

Вацловскій Иванъ, дьяконъ Люблинской ц., 687.

Вашкевичъ Сильвестръ, иг. Межибожскаго м., 664.

- Веворчинскій** Николай, дв., бурграбъя, 6.
- Вевскій** Александръ, дв., 501.
- Вегржинъ** Павелъ, мѣщ., 506.
- Вендеровскій** Иванъ Ивановичъ, воев. Сѣвскій, 714.
- Вересцинскій** Максимъ, подсудокъ Холмскій, 5.
- Верещакъ** Иванъ, бр. Замостскаго бр., 552—553.
- Верзхоскій** Иванъ, дв., коморникъ и ст. Космѣцкій, 174.
- Викторовичъ** Павель., цехмистръ Львовскій, 560—563.
- Вильчекъ** Бернардъ, архіеп. Львовскій, 1, 423.
- Иванъ, Львовскій магистратскій слуга, 88.
- Винницкіе:** Іоакимъ, Константинъ, Матеїй, Петръ и Стефанъ, дв., 225, 246, 374, 375, 376.
- Винницкій** Антоній, сп. Переяславльскій и Самборскій, 614—622, а потомъ митр. Киевскій и Галицкій, 206, 214, 216—219, 220, 228—246, 250—253, 254, 255, 256, 257—268, 291, 305, 321—323, 352, 353, 403, 467—468, 636—637, 638—639, 639—641, 641—642, 651, 657—658, 664—665, 767.
- Иннокентій, еп. Переяславльскій и Самборскій, 368, 371, 376—377, 474—476, 745—756.
- Винскій** Александръ, дв., 502.
- Витвицкіе:** Андрей, Иванъ, Николай, Яковъ, Петръ и Рафаилъ, дв., 205, 211, 267,
- Витвицкій** Михаилъ, свящ., 205.
- Витвицкіе-Бычковы:** Иванъ, Петръ и Рафаилъ, 206.
- Витвицкій-Горбякъ** Иванъ, дв., 205.
- Витвицкій-Гринишинъ** Василій, дв., 205.
- Витвицкій-Кошинякъ** Андрей, дв., 205.
- Витвицкій-Крывалка** Прокопъ, дв., 206.
- Витвицкій-Свѣдзиводзицъ** Николай, дв., 205.
- Витвицкіе-Томашевичи:** Станиславъ и Феодоръ, дв., 205.

Витковскій, дв., 277.

Витольдъ (Витовтъ), вел. кн. Литовскій, 214, 290.

Вишневецкій Адамъ, кн., 115, 139, 514, 515.

— Андрей, кн., каш. и ст. Волынскій, 47.

— Іеремія-Михайлъ, кн., воев. Русскій, 666, 667.

Владиславъ Локтишъ, король Польскій, 408.

— III, король Польскій, 1—6, 419—421.

— IV, король Польскій, 139—144, 178—180, 181—
184, 189, 191, 313, 315—318, 340, 382,
383, 385, 386, 515, 543—545, 554—555,
647, 674—678, 685, 686, 691, 697, 733,
734, 790.

Владыка Семенъ, 232.

Владычки: Илля и Семенъ, бр. ц. Преображенія, 247, 254, 307.

Влодекъ (Vlodde) Матеїй, ст. Каменецкій, 37, 39.

Влохъ Иванъ, мѣщ., 69.

Влошкевичъ Францискъ, дв., 789.

Возничій Прокопій Богдановичъ, Московскій резидентъ, 755, 760, 761.

Война Григорій, каш. Брестскій, 499.

— Семенъ каш. Мстиславскій, 499.

Войславскій Стефанъ, свящ. Сокальскій ц., 580.

Войтечекъ Яковъ, бурмистръ Львовскій, 505.

Волковицкій Григорій, дв., 208.

Волковичъ Семенъ, мѣщ. Холмскій, 559.

Воловичъ Евстафій, каш. Троцкій, 47.

Воловскій Іоаннъ, Варменскій и Кульмискій каноникъ, 671.

Володкевичъ Фелиціанъ, еп. Холмскій и Белзскій, 814.

Волосецкій Гервасій, іером., намѣст. м. Черниговскаго, 374.

Волошенинъ (Волошениновъ) Михайлъ, дьякъ, 591—594.

Волошиновичи: Василій и Іоаннъ, бр. Мостискаго бр., 624, 625.

Волошиновскіе: Александръ и Лука, дв., 225, 376.

- Волчанскій** Стефанъ, нам. Жуколинскій, 375.
Волчекъ Александръ, протопопъ Барскій, 305.
Волынецъ-Чернчицкій Иванъ, дв., 501.
Вольскій Иванъ, солдатъ, 232.
 — Сигизмундъ изъ Подгасецъ, каш. и ст. Чернецкій и Варшавскій, 47.
 — Францъ, возный, 643.
Волянскій, вахмистръ, 232.
Вонсикъ Янъ, дв., 134.
Вонсовичъ Иванъ, солдатъ, 232.
Воробецъ Николай, бр. Мостискаго бр., 624.
Вороничъ-Воротинскій Александръ, дв., 501.
Вороновичъ Яковъ, бр. Замостскаго бр., 552.
Воскресицкій Иванъ, свящ., 212, 231.
Вояковскій Станиславъ-Игнатій, кор. секр., 215.
Вравичъ Феодоръ, проконсулъ и бр. Галицкій, 268.
Выговскій, ксіондзъ опатъ, 372.
 — Иванъ, воев. Кіевскій, 627—628.
Вырозубъ Иванъ, деп. Жолкевскій, 307.
Высаржанскій-Лапушанскій Семенъ, дв., 230.
Высоцкій Тимоѳей, мечникъ Волынскій, 131—134.
 — Іоакимъ, кор. секр., 131, 132.
Высоцянскій Семенъ, дв.(?), 234.
Высочавскій Ioаннъ, свящ. Сокальскій, 519.
Высочанскій Игнатій, дв., 376.
 — Яковъ, бр. Мостискаго бр., 625.
Вышотравка Александръ, дв., 376.
Вѣржбицкій Викторъ, еп. Луцкій, 47.
Вѣржбовскій, дв., 454, 455.
Вѣржховскій Іома, бр. Замостскаго бр., 552.
Вѣрницкій Александръ, бр. Ставроп. бр., 405.

Г.

- Гавендовскій, дв. (?), 242.
 Гавендоничъ Яковъ, бр. Ставроп. бр., 382.
 Гавріль, еп. Филиппопольскій, 586.
 Гавриловъ, сотникъ стрѣлецкій, 702.
 Гадарскій Андрей, дв. (?) 687.
 Гаецкій Тома, дв., 304, 330.
 Гакновичъ Петръ, мѣщ. Люблинскій, 695, 698.
 Галактіонъ, іером. Скитскаго м., 587—695.
 Галецкій Францишекъ, кор. секр., 472, 724, 725.
 Галкинъ Андрей, дьякъ, 713.
 Галѣри: Василій, Даніилъ, Иванъ и Матеїй, бр. Мостискаго бр., 623,
 624, 625.
 Галяровичъ, бр. Ставроп. бр., 683, 684.
 Галонгъ Малконе (Halong Malkone), воев. Далматинскій, 421.
 Гаманавскій Илія, деп. Глинянскій, 307.
 Ганевичъ јеодоръ, мѣщ., 167.
 Ганкевичъ Стефанъ, кор. секр., 201, 215, 315, 318, 719, 792.
 Гановскій Иванъ, дв., 376.
 Гарабурда Лука, дв., 499.
 Гарагучъ Андрей (Гродецкій), бр. ц. св. јеодора, 247.
 Гаранинъ Иванъ, дв., 501.
 Гарашмикъ Василій, мѣщ. Холмскій, 556.
 Гаркачъ см. Кравецъ Андрей, 232.
 Гарныши: Михаилъ и Станиславъ, дв., 220, 227, 265, 268, 271,
 276, 281.
 Гасюкъ Иванъ, бр. Мостискаго бр., 623.
 Гафтари: Стефанъ и Василій, предмѣщ., 227, 231.
 Гачкевичъ Андрей, свящ. ц. св. Николая, 246, 253.
 Гвоздѣвичъ Иванъ, мѣщ. Львовскій, 682.

- Гдашицкій** Іоакимъ, архим. Русскихъ земель, 16, 17.
- Гедеонъ**, см. **Балабанъ**, сп. Львовскій.
- Гелинскій** Петръ, бр. Замостскаго бр., 552.
- Гембицкіе**: Иванъ и Петръ, дв., 144, 318, 489.
- Гембицкій** Матеій, войтъ Жидачевскій, 27, 28.
- Генрихъ (Валуа)**, король Польскій, потомъ Французскій, 48—50, 54, 189, 428.
- Герасимъ**, свяш. ц. св. Пятници, 212, 231.
- Герасимовичъ** Василій, мѣщ. Холмскій, 558.
- Гербарь** Семенъ, бр. ц. св. ѡсодора, 63.
- Гербурты** (изъ Фульштина), дв., Валентинъ, сп. Пере myшльскій, 47. Іоаниѣ, ст. Саноцкій и Пере myшльскій, 48. Николай, ст. Львовскій, 45. Станиславъ, каш. Львовскій, ст. Дрогобыцкій и Самборскій, 47.
- Герка (Гирка)** Стофанъ, иг. м. Петрча, 55—57.
- Георгіевичъ** Еммануилъ, 462.
- Георгіосъ** Иванъ, бр. Ставроп. бр., 631.
- Гижневичъ** Иванъ, бр. Мостискаго бр., 624.
- Гизель** Іннокентій, архим. Кіево-Печерской Лавры, 740, 741—743.
- Гилевичъ** ѡсодоръ, бр. Мостискаго бр., 623.
- Глоговскій** Николай, чаш. Новогрудскій, 687, 688, 689 690, 699.
- Глопецкій** Петръ, дв., 376.
- Глушинскій** Александръ, мѣщ. Львовскій; 682, 684.
- Голганская** Анна, дв., 152, 153.
- Голицынъ** Василій Васильевичъ, кн., 753, 758.
- Головецкій** Стефанъ, свяш. изъ Турки, 307.
- Головскій** Иванъ, свяш. Головецкій, 212.
- Гологовскій** Гаврілъ, свяш., 307.
- Голоровичъ** Иванъ, мѣщ. Львовскій, 682.
- Голосовъ** Лукіанъ, дьякъ, 702.
- Голубовичъ** Самуїлъ, писарь грод. Жидачевскій, 341.

- Голынскіе:** Василій, Григорій, Константінъ, Лука, Павелъ, Прокопій и Тимоѳей, дв., 208, 247, 258, 262, 652.
- Голынскій-Бакаевичъ** Василій, дв., 227.
- Голынскій-Еараевичъ** Василій, дв., 306.
- Голынскій-Балнеіевичъ** Василій, дв., 231.
- Голынскій-Дорошевичъ** Василій, дв., 306.
- Голынскій-Дорошенко** Василій, дв., 231.
- Голынь-Нозолянскій** Григорій, дв., 207.
- Гомзаковъ** Алексѣй, рейтаръ Кіевскій, 762.
- Гоншоновичъ** (Gąnsz kowicz) Варѳоломей, бр. ц. св. Николая п. цех-
мистръ, 808.
- Гордоступовичъ** Щеодоръ, бр. ц. Благовѣщенія, 63.
- Горениця** Щеодоръ, бр. Мостискаго бр., 625.
- Горжева** Иванъ, мѣщ. Львовскій, 232.
- Горка** Андрей, каш. Познанскій, 425.
— Лука, ст. Познанскій и Бужскій, 47.
- Горкоперецъ** Гавріїлъ, бр. Галицкій, 268.
- Городецкій** Андрей, бр. ц. св. Щеодора, 212.
— Василій, бр. ц. Воскресенія, 254.
— Иванъ, бр. ц. св. Николая, 307, 719—721, 808.
- Городинская** Анатолія, монахиня Смольницкаго м., 230, 233.
- Городискій** Иванъ, дв., 268.
- Горскій** Янъ, возный, 68, 548.
- Гоствицкій** Войцѣхъ, дв., 652.
- Гостомскій** Анзельмъ, ст. Плоцкій, 47.
- Гостиловскій** Георгій, дв., 555.
- Гостыминскій**, см. **Романкевичъ**, 231.
- Готинискій** Климентій, архим. Городенскій, 97.
- Гошаровскій** Даміанъ, дв., 268.
- Гошовскіе:** Александръ, Иванъ, Николай и Щеодоръ, дв., 205, 207,
220, 231, 253, 267, 306, 307.

- Гошовскій (Гушовскій)** Георгій, еп. Неремицький, 253—257, 296, 305.
- Гошовскій** Георгій, намѣстникъ Долинскій, 307.
- Иннокентій, ик. Топольницкій, 374.
- Гошовскій-Берклєцъ** Феодоръ, дв., 205.
- Гошовскій-Голышевичъ** Иванъ, дв., 206
- Гошовскій-Гулятутынецъ** Иванъ, дв., 206.
- Гошовскій-Кубанецъ** Феодоръ, дв., 205.
- Гошовскій-Мисевичъ** Навель, дв., 206.
- Гошовскій-Морозъ** Иванъ, дв., 205.
- Гошовскій-Романкевичъ** Григорій, дв., 205.
- Гошовскій-Sekąwiąt** Николай, дв., 205.
- Гошовскій-Стасевичъ** Прокопъ, дв., 205.
- Гошовскій-Тлуканецъ** Василій, дв., 205.
- Гошовскій-Шавковичъ** Стефанъ, дв., 205.
- Грабовецкіе:** Валтасаръ, Иванъ и Феодоръ, дв., 220, 227, 231, 247, 262.
- Грабовскіе:** Андрей и Самуїль, дв., 375.
- Грасимовичъ** Андрей, бр. Замостекаго бр., 552.
- Гребенникъ** Феодоръ, мѣщ., 227, 231.
- Грегоричъ**, протоіоанъ Криловскій, 305.
- Грегоричъ-Береза,** протоіоанъ Тарнопольскій, 305.
- Грегоровичъ** Феодоръ, бр. ц. св. Николая, 808.
- Феодоръ, мѣщ. Холмскій, 556, 558.
- Грегоровичи:** Василій и Иванъ, бр. Ставрои. бр., 458.
- Грегоровий** Янъ, 152.
- Грекъ** Антонъ, бр. ц. Богоявленія, 63.
- Феодоръ, мѣщ. Іївовскій, 176.
- Феодоръ, мѣщ. Рогатинскій, 67, 440.
- Грельський** Станиславъ, дв., 378.
- Гречинъ** Марко, мѣщ. Львовскій, 58.
- Янъ, см. Константиновичъ, 503.
- Гржебенникъ** Феодоръ, присяжный юрисдик. замковой Львов., 344. 2

Гржебичко, иг. Креховского м., 231.

Гржибовский Павелъ, возный, 324.

Гривский Иванъ, дв., 364.

Григель, писарь кустоша Холмскаго, 696.

Григоріевичъ Василій, бр. Ставрон. бр., 149, 169, 176.

Григорій см. **Балабанъ**.

— еп. Холмскій, 4, 5.

— іером., екклезіархъ Уневскаго м., 521.

— свящ. Болеховскій, 205.

— (**Гринь**) Ивановичъ, секретарь митрополичій, 73, 79, 86, 96, 101, 105.

— старецъ Скитскаго м., 602—604.

Григорьевъ Иванъ, 575, 576.

Гримултовский Христофоръ, воев. Познанскій, 773.

Гринишинъ-Витвицкій Василій, дв., 205.

Гринь (Chren) Ивановичъ, маляръ, 430—431, 433.

Грислякъ, дьяконъ Тысменицкій, 260.

Грицко (Hriczco) визитаторъ православныхъ церквей въ Галицкой Руси, 12, 13,

Гробовецкій Никита, кор. сокр., 90.

Гродецкій Іоакимъ, бр. ц. св. Параскевы, 307.

Громевичъ Павелъ, бр. Ставрон. бр., 458.

Гроховскій Станиславъ, архієп. Львовскій, 179, 648—649.

Грушецкій Станиславъ, подсудокъ Подольскій, 304.

Грязевъ Минка, дьякъ, 587, 591, 592.

Губа Лука, бр. Ставрон. бр., 87, 88, 90 97.

Гулевичъ Павелъ, подчаш. Волынскій, 687.

Гуляницкій Григорій, дв., опекунъ Уневскаго м., 108.

— Иванъ, иг. Уневскаго м., 108, 110, 111.

Гуно, хорунжій, 232.

Гуровскіе (Bровскіе): Андрей и Мальхеръ, дв., 5, 6, 342.

Гурдзѣй Димитрій, мѣщ. (?), 151.

Д.

- Давіа** Іоаннъ-Антоній, нунцій Римський, 393.
- Давидъ (Давидко)**, бр. Ставроп. бр., 34, 35.
- Даниилъ**, еп. Аєинскій, 586.
- король Галицкій, 133, 408.
- монахъ Львовскаго Онуфріевскаго м., 67.
- Данило**, бр. ц. Богоявленія, 59, 63.
- Дашинскій Яковъ**, возный, 245, 324, 643.
- Дашкевичъ Іеремія**, бр. Самборскій (?), 375.
- Михаиль, мѣщ. Львовскій, 430.
- Дашковичъ-Струтинскій Семенъ**, дв., 208.
- Дембінскій Валентинъ**, кор. секр., 48.
- Денгоффъ Георгій-Лібрехтъ**, еп. Переяславскій, 792.
- Деревинскій Стефанъ**, дв., 578—581.
- Дерябинъ Давидъ**, дьякъ, 595.
- Дзержекъ Феликсъ**, возный, 689, 690, 696.
- Дзержинскій**, дв., 227.
- Дзечекъ Янъ**, дв., 501.
- Дзешенъ ІІІценский**, возный, 688, 699.
- Дзюшанна Аєанасія**, дв., тетка митрополита Антонія Винницкаго, 230.
- Дзялынскій Іванъ**, ст. Кульмскій, 47.
- Дзясь**, новѣр. митрополита, 665.
- Дикій Іона**, монахъ Успенскаго м., 107.
- Димитрій**, и протоіоній Конотопскій, 607, 609.
- свящ. ц. Воскресенія Хр. въ Галичѣ, 295.
- Димитровичъ Николай**, бр. Ставроп. бр., 643—649, 790.
- Омара, мѣщ. Львовскій, 506.
- Діонисій**, иг. Креховскаго м., 366, 797, 799.
- (**Балабанъ**), митрополіть Кіевскій, 613—614, 685—689, 691, 692, 693, 698.
- см. **Збируйскій**, еп. Холмскій и Велзскій, 77.

- Добранскій (Добренскій)** Николай, бр. Ставрон. бр., 113, 133, 145,
166, 508—510.
- Семенъ, мѣщ. Львовскій, 153.
- Добржанске:** Александръ, Павелъ и Феодоръ, дв., 245, 376.
- Добранжскій** Григорій, свящ., 205.
- Добржинскій** Матоей, дв., 306.
- Добржицъ** Андрей, мѣщ. Львовскій, 682.
- Доброгость** изъ Остророга, каш. Каменецкій, 421.
- Доброславовичъ - Тустановскій** Александръ, намѣст. кафедральный
Львовскій, 230, 234.
- Доктуровъ** Герасимъ, дьякъ, 702.
- Долматъ** Константинъ, дв., 363.
- Доманскій** Григорій, бр. Мостискаго бр., 624.
- Дорошенко** Петръ, гетманъ, 703.
- Дорошенко-Голынскій** Александръ, дв., 220.
- Дороѳей,** ил. Скитскаго м., 701, 703, 704, 706, 708, 709, 712,
716.
— митр. Софіавскій (Волоскій), 378, 771.
- Драгновичъ** Георгій, бр. Ставрон. бр., 405.
- Древинскій** Лаврентій, чаш. Волынскій, бр. Ставрон. бр., 125, 522—
523, 532.
- Дрилики:** Григорій и Иванъ, бр. Мостискаго бр., 623, 624.
- Дриликовичъ** Василій, бр. Мостискаго бр., 624.
- Дрогомірецкіе:** Василій и Стефанъ, дв., 207, 268.
- Дрогомірецкій** Лука, свящ., 207.
- Дубовичъ** Петръ, мѣщ. Львовскій, 60.
- Дубровскій** Иванъ, дв., 225.
- Дуда** Григорій, мѣщ., 147.
- Дудка** Миско, кр., 331.
- Думанскій** Михаїль, бр. Мостискаго бр., 625.
- Дуновичъ** Георгій, мѣщ., 652.
- Дуровъ** Александръ, дьякъ, 610, 611.

- Дяки:** Антонъ и Навель, мѣщ., 227, 231, 232.
Дякъ Даніилъ, бр. Галицкій, 268.
Дяковскій Самуилъ, дв., 341.
Дяконскій Самуилъ, дв., 304.

Е.

- Евгеній**, папа Римскій, 420.
Евсімъ, дьяконъ Кутеніскаго м., 711.
Елена, царица Византійская, 708.
Елисей, протоігуменъ Добромильскаго м., 374.
Еловицкій Захарій, писарь королев., 501.
 — Мартинъ, дв., 586.
Еловичъ-Букоемскій Николай, дв., 501.
Елчинъ Василій, дв., 715.
Ермола, келарь Кутеніскаго м., 711.

Ж.

- Жабокрицкій**, писарь Луцкій земскій, 381.
 — Димитрій, подчашій Вилькомирскій, 364.
Жакаловичи: Иванъ, Андрей и Феодоръ, бр. Мостискаго бр., 623, 625.
Желиборскіе: Василій, Константинъ и Иванъ, дв., 270, 271, 281, 374.
Желиборскій Адамъ, въ монашествѣ Афанасій, еп. Львовскій, Галицкій и Каменецъ-Подольскій, 199—201, 204, 206, 209, 210, 213, 221, 259, 263, 626, 632—633, 634—635, 636.
 — Андрей, въ монашествѣ Арсеній, еп. Львовскій, Галицкій и Каменецъ-Подольскій, 183—185, 197—199, 200, 568—574, 596—601, 605—612, 634, 635, 719.

- Желиборській** Стефанъ, отецъ Арсенія и Афанасія, епи. Львовскихъ, 185.
Жила Григорій, мѣщ., 227, 231.
Жилинський Стефанъ, дв., 208
Жиловичъ Феодоръ, бр. Мостицкаго бр., 623.
Жолкевський Станиславъ, гетманъ и канцлеръ, 666, 667.
Жоравницький Фома, дв., 501.
Жукевичъ Гаврілъ, деп. Вобрецкій, 307.
Жуковичи: Іванъ и Михаїлъ, бр. Мостицкаго бр., 624, 625.
Журавльский Самуїлъ, дв., 203.
Жураковські: Андрей, Іванъ, Михаїлъ, Семенъ и Феодоръ, дв., 207,
 208, 220, 227, 231, 261, 262, 267, 277, 281, 306, 324,
 341, 469—472.
Жураковський Радонъ, іером., 764.
Журжанський Николай, дв., 375.
Журинський Димитрій, бр. Мостицкаго бр., 724.
Журовський Станиславъ, кор. секр., 305.

3.

- Забировичи:** Кондрать и Романъ, мѣщ. Холмскіе, 548, 556, 558.
Заблоцький Янъ, дв., 566.
 — Вацлавъ, солдатъ, 232.
Зaborовський Андрей, войтъ Пуцкій, 578—581.
Забудбогъ Стефанъ, бр. Мостицкаго бр., 625.
Загвойський Василій, дв., 304.
Загоровський Андрей, подсудокъ Пуцкій, 131.
 — дв., 477, 478.
Загуржинський Василій, generosus, 268.
Закревський Стефанъ, предмѣщ. Львовскій, 313.
Залевський Стефанъ, дв., 267, 278.
Zalesski Левъ, митр. уніатскій, 394.
Залесніє: Вавринецъ и Ремигій, дв., 452, 510.

- Залескій** Даніель, бурграбій Львовскій, 345.
- Замойскіе:** Іоаннъ, архієп. Львовскій, 130.
- Казиміръ, комендантъ Львовскій, 225—226, 227—229, 229—249.
- Мартинъ, подскарб. вел. коронный, 524.
- Николай, препозитъ Тарновскій и канонікъ Краковскій, 14.
- Янъ, коронный канц., 494—496, 502—504, 524, 529—531.
- Оона, графъ Тарновскій и Ярославскій, 524—526, 529—531.
- Заневичъ** Андрей, мѣщ. Іївовскій, 148.
- Заплатинскій** Гедеонъ, іером. Уневскаго м., 521.
- Заребковичъ** Михаилъ, бр. Замостскаго бр., 552.
- Зарудный** Іона, монахъ Креховскаго м., 306—307.
- Заруцкій** Александръ-Тимоѳей, мѣщ. Львовскій, 505.
- Заславскій**, кн., воевода Кіевскій, 166.
- Захарій**, свящ. ц. св. Феодора, 481, 482.
- Захарновичъ** Іванъ, бр. Люблинскаго бр., 539.
- Іоаннъ, бр. Ставрон. бр., 631.
- Захоровскіе:** Николай и Янъ, дв., 304, 687.
- Збаражчикъ** Войцѣхъ, присяжный юриедик. замковой Львов., 344.
- Збараская** Марія, княгиня, 507.
- Збараскій** Войцѣхъ, предмѣщ. Львовскій, 313.
- Збируйскій** Діонисій, еп. Холмскій и Белзскій, 77.
- Збожный**, ст. Жидачевскій, 27.
- Зборовскій** Александръ, дв., 315—318.
- Петро, каш. Сеномирскій, Стобницкій и Каменецкій, 47.
- Звѣрковичъ** Стефанъ, бр. Ставрон. бр., 631.
- Зебржидовскій** Каспаръ, каш. Калинскій, 47.
- Зезульскій** Яковъ, дв., 293.
- Зеклерскіе:** Василій и Константинъ, дв. (?), 268.
- Зелинскій** Христофоръ, возный, 224, 281, 289, 293, 327.

- Зелитычъ-Струтинскій** Яковъ, дв., 208.
Зенковичъ Иванъ, бр. Ставрон. бр., 90—91.
Зеронскій Петруь, дв., 545.
Зизаній Стефанъ, уч. Львовской школы, 57, 116.
Зиморовичъ Вароломей, секр. г. Львова, 324, 460.
Зиновьевъ Иванъ, дьякъ, 594.
Златохвость Андрей, мѣщ. Чокальскій, 559.
Злотники: Николай и Марина, мѣщ. Львовскіе, 807.
Злотникъ Петруь, мѣщ. Галицкій, 268.
Зубрицкій Андрей, свящ. Ч. и Ж. Креста, 325, и Благовѣщ., 307.
 — Діонисій, ученый Галицкой Руси, 478, 805.
Зузинъ Ницита, воев. Путнівскій, 605, 606.
Зучкевичъ Николай, свящ. ц. св. Георгія, 254.
Зучникъ Григорій, свящ. ц. св. Георгія, 254.
Зыхинъ Николай, протопоинъ ц. св. Георгія, 256.

И.

- Иванъ изъ Андреева,** дв., 5.
 — протоинъ Крилосской ц., 7.
 — старецъ Креховскаго м., 609.
 — см. **Федоровичъ** (Федоровъ), первопечатникъ, 430—433.
Иваницкій Стефанъ, мечникъ Черніговскій, 687, 688, 689, 690, 699.
Иванковскій Адтоній, свящ. Корсунскій, 762, 763.
Ивановъ Алмазъ, дьякъ, 591, 592; 593, 595, 605.
 — Феодоръ, дьякъ, 610, 611.
Ивановичъ, см. Григорій (Гринь), секретарь митрополичій, 73 79,
 86, 96, 101, 105.
 — Яковъ, бр. ц. Богоявленія, 142, 505.
 — Михаилъ, свящ. ц. Преображен. Господня, 247, 254.
 — Хренъ, маляръ, мѣщ. Львовскій, 430—433.
Ивановскій Сильвестръ, иг. Лисницкій, 638, 639.

- Івановський** Терентій, протопопъ, 431.
- Івашкевичъ** Алексѣй, бр. Люблинскаго бр., 543.
- Григорій, мѣщ. Холмскій, 558.
- Івовскій** Войцѣхъ, войтъ Люблинскій, 540.
- Ігнатій**, архим. Уневскаго м., 22.
- свящ. Ставрон. бр., 78, 79, 80, 81, 82.
- Ігнатовичъ** Демьянъ, см. **Многогрѣшный**, гетманъ казацкій, 714.
- Евстафій, мѣщ. Львовскій, 63.
- Іжъ** Ірій, бр. Мостискаго бр., 624.
- Іздебницкій** Валентинъ, возный, 302.
- Іларіонъ**, иг. ц. Пр. Богородицы въ Галичѣ, 605—622.
- Ілинархъ**, иг. Печерскаго м., 609.
- Ілія**, свящ. ц. Вознесенія Господня, 307.
- свящ. Соллонецкій, 50, 51.
- Ільковскій** Яковъ, писарь Замостскаго бр., 531.
- Ільницкій** Феодоръ, дв., 230, 234, 376.
- Іпполитовичъ** Папсій, см. Холмскій и Белзскій, 536, 537.
- Ісаакъ**, сынникъ Люблинскій, 538.
- Ісаакій**, иг. Крупицкаго м., 721.
- старецъ Креховскаго м., 798.
- Ісаровичъ** Зота, бр. Ставрон. бр., 405.
- Істоминъ** Томилъ, дьякъ, 610, 611.

I.

- Іеремія**, патріархъ Константинопольскій, 63, 65, 68, 77, 78, 83—85, 93, 94, 95, 97, 98, 100, 102, 112, 194, 336, 389, 438, 439—440, 440—444.
- свящ. ц. св. Михаила въ Галичѣ, 295.
- Іоакимъ**, патріархъ Антіохійскій, 433—435, 436.
- патріархъ Московскій, 745—746, 760, 762, 764, 795.
- Іоаннъ** Алексѣевичъ, царевичъ и царь Московскій, 366—367, 708, 753, 762, 772, 773, 793, 794.

Іоаннъ, архієп. Ільовський, 1, 2.

- (Iwasko), владыка Холмской, 3.
- comes in Thanczyn, кашт. и ст. Винницкой и Люблинской, 47.
- comes Тарновской и кашт. Краковской, 29.
- протопопъ Киевский, 97.
- свящ. Богомиленской ц., 60.
- свящ. ц. св. Николая, 295.
- старець Скитского м., 602—604.

Іоанникій, еп. Ераклійский, 586.

Іоасафъ, іером. м. св. Онуфрія, 727.

Іовъ, см. **Борецкій**, 536—537.

Іоиль, схимникъ, основатель Креховского м., 604, 666, 668.

- иг. Сваричевского м., 205.

Іона, еп. (?) Львовский, 50, 52.

- іером., 168, 171.
- митр. Киевский и Галицкий, 40, 491—492.

Іосифъ, дьяконъ епископскій, 295.

- иг. м. св. Иоанна Богослова, 212.
- иг. Щеплоцкаго м., 374.
- нам. Креховского м., 797, 798, 800.
- свящ. ц. св. Феодора, 450—452.

К.

Кабылецкій Петръ, дв., 268.

Кавецкій Павелъ, дв., 246.

- Христофоръ, судья, 304.

Кадзидловскій Альбинъ, кор. секр., 461.

Кадикъ Иванъ, бр. Мостицкаго бр., 623.

Казановскій Варфоломой, трибунъ и вице-староста Люблинской, 538, 541, 543.

Казиміръ Великій (III), король Польской, 408, 409, 412, 414, 416.

- Казимір IV**, король Польський, 5, 36, 214, 290, 802, 804.
- Калиновський** Валентинъ, ченц. Галицкій, 304.
- Каменецький** Викторъ, архим. Деражицкій, 229, 234, 239.
- Константинъ, дв., 240.
- **Камоцкій** Франчискъ, кор. сокр., 345.
- Кандыба** Прокопъ-Станиславъ, дв., писарь грод. Владмірскій, 134.
- Караманъ** Иванъ, бр. Мостискаго бр., 624.
- Николай, бр. Жолкевскаго бр., 308.
- Карачонъ** Станиславъ, подстолій Мстиславскій, 499.
- Карбовскій** Александръ, дв., 205.
- Карнковскій** Станиславъ, он. Владиславскій и Померанскій, 47.
- Карновскій** Мартинъ, дв., 423.
- Каронскій** Иванъ (*Karąnski*), дв., 241.
- Каспровичъ** Матеїй, возный, 333.
- Качоровскій** Иванъ, дв. 293.
- Квятковскій** Вацлавъ, дв., 68.
- Кероновичъ** Иванъ, свящ., 250.
- Кериловскій** Стефанъ, 230.
- Кидейщикъ** Матеїй, мѣц. Львовскій, 682.
- Кирдіевичъ** Яковъ, дв. 246.
- Кирилль**, см. **Транквіліонъ**, уч. Львовской піколо, 79, 82.
- іг. Любартовскаго м., 527—528.
- еп. Никомедійскій, 586.
- патріархъ Константинопольскій, 666, 668.
- Кисельницкій** Кипріянъ, бр. Ставрон. бр., 405, 683, 684, 685, 775, 780, 784, 787.
- Киссель** Адамъ, воєвода Брацлавскій, ст. Богуславскій и Носовскій, 191—192, 550.
- Иванъ, гайдукъ, 220, 227, 265, 267, 277.
- Йосифъ, дв., 687, 697.
- Китовичъ** Василій, бр. ц. св. Николая, 307.
- Кицинскій** М. В., кор. сокр., 399.

- Кишка** Николай изъ Щекановичъ, воев. и ст. Подлясскій, 47.
- Петръ, бр. Галицкій, 268.
- Клемесь**, еп. Диодимотихскій, 586.
- еп. Прусскій, 586.
- Клещовская** Алѣксандра, дв., 246.
- Клюсовскій** Войцѣхъ, дв., 501.
- Кмита** Петръ, дв., 36.
- Коаричевскій-Була** Андрей, дв., 207.
- Коблянскій** Станиславъ, дв., 376.
- Кобылецкіе**: Александръ и Иванъ, дв., 326, 331, 375.
- Ковали**: Григорій, Иванъ и Феодоръ, мѣщ. Львовскіе, 59, 505.
- Ковецкій** Павелъ, 225, 226, 239.
- Ковшеничъ** Максимъ, мѣщ. Холмскій, 558.
- Когуты**: Иванъ и Василій, мѣщ. Львовскіе, 59.
- Козаховскій** Иванъ, дв., 245.
- Козачекъ** Василій, бр. ц. Благовѣщенія, 227, 231, 247.
- Козенъ** Павелъ, предмѣщ., 227.
- Козинскій** Александръ, дв., 364.
- Козловскій** Григорій Аѳанасьевичъ, князь и воевода, 701, 703, 708.
- Стѣфанъ, свящ., 225, 226, 230.
- Козминичъ** Несторъ, протопопъ Подлясскій, 97.
- Козминскій** Станиславъ, мечникъ и писарь гор. Люблина, 687.
- Колаковскій** Петръ-Павелъ, дв., 687.
- Колодѣй** Григорій, бр. Мостискаго бр., 623.
- Колодѣйчикъ** Феодоръ, бр. Мостискаго бр., 623.
- Колышыкъ** Яковъ, бр. Замостскаго бр., 552, 553.
- Кольчицкій (Кульчицкій)**, дв., 377.
- Колягинъ** Гаврілъ, стрѣлепъ, 702, 708, 709.
- Петръ, 702.
- Комарженскій** Іосифъ, нам. каѳедральныи Львовскій, 212, 247, 253, 306, 636.
- Комариця** Андрей, бр. Мостискаго бр., 623.

- Комарницкіе:** Константинъ и Максимъ, дв., 464—465, 652.
- Конаржевскій** Іосифъ, свяще., 231.
- Конарскій** Адамъ изъ Кобылина, еп. Познанскій, 47.
- Павелъ, дв., 376.
- Кондратовичъ** Иванъ, деп. ц. Воскресенія Хр., 307.
- Семенъ, дв., 502.
- Кондрацкій** Кондрать, бр. Мостискаго бр., 623.
- Конецпольскій** Ioannъ, сокр. кор., 421.
- Кононъ**, крилошанинъ митр. Галицкой, 52.
- Константинъ**, см. **Острожскій**, кн., 193, 335, 389.
- **Великій**, Византійскій імператоръ, 84, 705, 708.
- Константиновичъ** Давидъ, бр. Люблинскаго бр., 658, 659, 685—701.
- Иванъ, бр. Замостскаго бр., 502—504.
- Контрактовичъ** Михаилъ, бр. ц. Воздвиженія Ч. и Ж. Креста, 247.
- Кондратовичъ** Иванъ, бр. ц. Воскр. Христова, 307.
- Петръ, бр. ц. св. Ioanna Богослова, 254.
- Копецъ** Василій, мѣщ. Холмскій, 558.
- Копинскій**, дв., 239.
- Копыстенскіе:** Александръ, Петръ и Яковъ, дв., 225, 230, 239, 241, 242, 246, 370.
- Копыстенскій** Захарія, архим. Києво-Печерской лавры, 160.
- Копыстинскій** Михаилъ, номинатъ епископ. Перемышльской, 73—74.
- Кордысь** Криштофъ, подчашій Брацлавскій, 687, 688, 689, 690, 699.
- Корендовичъ** Александръ, мѣщ. Львовскій, 380.
- Василій, бр. Ставро. бр., 227, 631.
- Георгій, бр. Ставро. бр., регентъ Каменецкаго суда, 632, 721, 775, 780, 784, 787, 780.
- Корецкіе**, князья, 242, 514, 515.
- Корнелій**, протопопъ Каменецъ-Подольскій, 305.
- Корибутъ** **Вишневецкій**, см. **Вишневецкій**.
- Корнякъ** Константинъ, бр. Ставро. бр., 174.
- Коровайчикъ** Ioannъ, нам. епископскій, 727—724.

- Коростенский** Семенъ, нам. Добромыльскій, 375.
- Короткевичъ**, дв., 220, 227, 243, 265.
- Короткевичъ-Чайковскій** Игнатій, дв.(?), 652.
- Корунка (Коронка)** Іоаннъ, бр. Ставроп. бр., 458.
— Семенъ, предмѣщ. Львовскій, 63, 505.
- Корчинскій** Иванъ, дв., 262.
- Корчовскіе**: Андрей, Михаиль и Маркъ, учен. Львовской школы, 59.
- Корытецкій** Феодоръ, дв., 501.
- Косиновичъ** Константинъ, предмѣщ. Львовскій, 63—64.
- Косовскій** Венедиктъ, 578, 580.
- Коссовъ**, см. **Сильвестръ**, митр. Киевскій и Галицкій, 195—196.
- Костевичъ** Андрей, бр. Мостискаго бр., 624.
- Костевичъ** Григорій, бр. Замостскаго бр., 553.
— Лазарь, свящ. Поторжинскій, 578.
— Стефанъ, свящ. Войславскій, 578.
- Костка** Иванъ изъ Штемберга, кашт. и ст. Gadanensis, 47.
- Котовичъ**, еп. Смоленскій, 363.
- Котовскій** Іоаннъ, бургграф Галицкій, 280.
- Кохановскій** Петръ, х. Холмскій, 203.
- Коциненъ** Стефанъ, писарь епископскій, 125.
- Коця** Константинъ, бр. Ставроп. бр., 405.
- Кочановскій** Альбертъ, дв., 304.
- Кошневичъ** Вавржинецъ, кор. секр., 285.
- Кошки-Жаровицкіе**: Янушъ и Матеїй, дв., 501.
- Кощакъ** Ференцъ, 231.
- Кравецъ** Матеїй, старш. бр.(?), 375.
— Степко, мѣщ. Львовскій, 507.
- Кравци**: Андрей, Іоаннъ, Константинъ, Николай, Павелъ, Стефанъ,
Феодоръ и Оома, предмѣщ. Львовскіе, 60, 63, 64, 66, 506.
- Краевскій** Станиславъ, архидьяк. Гнезненскій, 350, 351.
- Крамаръ** Лука, предмѣщ. Львовскій, 63.
- Красинскій** Францишекъ, вице-канцлеръ, 35, 36, 39, 48.

- Красовскіе:** Андрой и Романъ, мѣщ. Львовскіе, 58.
- Красовскій** Димитрій, бр. Ставроп. бр., 87, 88, 113, 114, 115, 116, 118, 506, 507.
- Иванъ, бр. Ставроп. бр., 58, 77, 90, 439, 444—446.
- Николай, бр. Ставроп. бр., 731, 752—753.
- Семенъ, бр. Никольскаго бр., 133, 504.
- Красускій** Самуилъ, иг. Задоровскаго м., 267, 307.
- Кратевичъ** Иванъ, мѣщ. Сокальскій, 559.
- Кратовичъ** Янъ, бр. Замостскаго бр., 552.
- Крашовскій** Иванъ, свящ., 241.
- Креговецкій** Іоандръ, дв., 207.
- Креговецкіе-Букачицы:** Григорій, Иванъ, Стефанъ и Іоандръ, дв., 208.
- Креговицкій-Доровичъ** Станиславъ, дв., 208.
- Креговичи:** Иванъ и Лука, дв., 208.
- Креславъ**, еп. Владиславскій и кор. секр., 11.
- Креховецкій-Тедечковичъ** Иванъ, дв., 208.
- Кречковскіе:** Захарій и Стефанъ, дв., 234, 376.
- Кривовичъ** Семенъ, намѣст. Межибожскій, 208.
- Криницкій** Стефанъ, дв., 364.
- Кровницкій** Вонифатій, иг. Онуфріевскаго м., 343, 387.
- Кровцовъ** Лука, приказ. приставъ, 798.
- Кроликовичъ** Василій, возный, 459.
- Кропивницкая** Екатерина, дв., 220, 221, 224.
- Кропивницкіе:** Прокопъ и Самуилъ, дв., 212, 254, 256, 268, 269, 270, 271, 273, 278, 279, 281, 374, 376.
- Кросновскій** Николай, архіеп. Львовскій, 648.
- Кротовскій** Іоаннъ изъ Барчина, воев. и ст. Junivladislaviensis, 47.
- Крукиницкіе:** Андрей и Іоандръ, бр. Мостишскаго бр., 624, 625.
- Крупецкій** Александръ, дв., 129.
- Крупы:** Григорій, Ілля, Павелъ и Стефанъ, мѣщ. Холмскіе, 548, 556, 558.
- Крчеиневскій** Петръ, секр. кор., 408.

- Ксероновичъ** Иванъ, дв.(?), 229.
Кудрявцевъ Степанъ, дьякъ, 577.
Кузмичъ Иванъ, бр. кафедр. Перемышльской ц., 375.
Куликовскій Лактеонъ, иг., 306.
Кульжинъ Янъ, мѣщ. Холмскій, 548, 558.
Кульчицкій, дв., 516, 517.
Кульчицкій-Вольшко Янъ, дв., 375.
Кумеракъ, попъ двоеженецъ, 259.
Кунцевичъ Евстаѳій, деп. Бережанскій, 307.
Курдвановскій Александръ, подстолій, 304, 331.
— Иванъ, вице-староста Галицкій, 304.
Курдей Василій, дв., 499.
Куриликъ Николай, бр. Замостскаго бр., 552.
Куриловичъ Григорій, бр. ц. Богоявленія, 307.
— Даніплъ, бр. Замостскаго бр., 531.
Куровскій Іоаннъ изъ Ланиухова, подкоморій Люблинскій и генерал.
ст., 5.
— Петръ, дв., 304.
Куцовскій Іосифъ, дьяконъ Луцкой ц., 564.
Кучанковичъ Матеїй, город. секр., 649.
Кушнеръ Даніилъ, мѣщ. Люблинскій, 540.
Кушнери: Андрей, Іосифъ, Тимоѳей, Юрко и Єома, мѣщ. Львовскіе,
60, 63, 232.
Кущакъ Іоаннъ, мѣщ., 227, 254.
Кущаковичъ Стефанъ, бр. ц. Благовѣщенія, 211, 247, 254.

Л.

Лавниковичъ Василій, бр. Мостискаго бр., 624.

Лаврентій, еп. Перемышльскій, 422.

— иг. Задоровскаго м., 220, 231, 652, 655.

- Лаврентій.** старець Вуйницкаго м., 606, 709.
- Лавриковичъ** Влахъ, мѣщ. Галицкій, 126.
- Лавришевичъ (Лавришовичъ)** Навель, бр. Ставроп. бр., 149, 185, 458.
- Стефанъ Младший, бр. Ставроп. бр., 631.
 - Стефанъ Старый, бр. Ставроп. бр., 631, 643—649, 731.
 - Яковъ, бр. Ставроп. бр., 405, 731.
- Лагодовскій** Александръ-Ванько, описунъ Уневскаго м., 484—485, 519.
- Ладовскій** Матвій, кор. секр., 396, 735.
- Лазарь,** см. **Барановичъ**, архієп. Черніговскій, 701, 704, 706, 709.
- Лазковичъ** Іоаннъ, бр. Мостицкаго бр., 623.
- Лаирскій** Станиславъ, ст. Мазовецкій, 47.
- Лангишъ (Ланкгішъ)** Гаврілъ, бр. Ставроп. бр., 145, 149, 150, 156, 157, 166, 167, 173, 174, 176, 453, 457, 458, 459.
- Лангишъ** Маркіанъ, мѣщ. Львовскій, 174.
- Лангишъ** Варвара, дочь бр. Гавріла, 153, 154, 157, 167, 173.
- Лапушанскій**, см. **Высаржанскій**, Семенъ, дв., 230.
- Ласковичъ** Іоаннъ, бр. Мостицкаго бр., 625.
- Левъ (Даниловичъ).** кн. Галицкій, 133, 408, 802—810.
- Левенецъ** Антоній, монахъ, 769.
- Левицкій** Іоаннъ, бр. Мостицкаго бр., 624.
- Йосифъ, еп. Холмскій и Белзскій, 810—814.
 - Фома, бр. Замостскаго бр., 531.
- Ледуховскій** Стефанъ, подкоморій Кременецькій, 687, 688, 689, 690.
- Лежайскій** Самуїль, возный, 646, 684.
- Ленгиковскій** Станиславъ, мѣщ. Люблинскій, 659.
- Леоновичъ** Василій, бр. Ставроп. бр., 155, 176, 458, 459, 631.
- Іоакімъ, мѣщ. Львовскій, 152, 174.
 - Єоффіль, свящ. Віленскаго бр., 532—534, 535, 536—537.
- Леонтій**, свящ. ц. Вогоявлення, 295.
- Лепакъ** Ілля, бр. п. Преображенія Господня, 254.

- Лескій** Іоаннъ, дв., 501.
- Лесцкій** Ігнатій, свящ. Сокальський, 578, 581.
- Лешаковскій** Флакіанъ, цв., 501.
- Лешекъ Черный**, князь Польскій, 409.
- Лешковскій (Маляръ)** Павель, мѣщ. Іївовскій, 343—345.
- Лещинскій** Йоаннъ, інг. Роповскаго м., 205, 231.
- Феодоръ, свящ. Велизіозерскій, 205.
- Лигенза (Ligazo)** Сигизмундъ язъ Бобуха, ст. Іївовскій, 488.
- Линевскій** Андрей, подуодокъ Луцкій, 544.
- Михаилъ, дв., 134.
- Липницкій** Іоаннъ, дв., 267.
- Липскій** Станиславъ, регентъ канц. коронной, 209, 264, 284, 646.
- Лисковацкій** Янъ, дв., 376.
- Лиссаковскій** Яковъ, дв., 501.
- Литвинекъ**, сторожъ Опруфієвскаго м., 69—70.
- Ловецкій** Михаилъ, оффіціалъ и визитаторъ Львовской епархіи, 295, 302, 305.
- Феодоръ, нам. Подгаецкій, 305.
- Лопатинскій** Григорій, дв., 324.
- Лопатка (Лопата)-Осталовскій** Іванъ, помінатъ Львовской єпископії, 38—39, 41—42, 53, 491.
- Лопушанскій** Василій, дв.(?), 234, 375.
- Лубицкій** Григорій, воїній, 245.
- Луцикевичъ** Николай, бр. цв. св. Параїкевы, 227, 231, 235, 247.
- Луцкіе:** Григорій и Михаилъ, дв., 205, 375.
- Луцкій** Семеонъ, бр. Ставроп. бр., 63.
- Лучкевичъ** Станиславъ, дн. Жолкевскаго бр., 308.
- Лышкевичъ** Софропій, дн. Романовскаго м., 307.
- Львовъ** Алексей Михайловичъ, князь, 595.
- Василій Петровичъ, воев. Цутивльскій, 575, 576.
- Григорій, дьякъ, 577.
- Любановская**, дв. (?), 171.

- Любачовскій** Іоаннъ, мѣщ. Львовскій, 149.
- Любенскій** Матоці, дв., 131.
- Люксы**, вахмистръ Польскаго войска, 232.
- Люторовъ** Тимофеѣй и его матъ **Мисновая**, 59.
- Лямбуцкій** Стефанъ, бр. ц. Преображенія, 231, 247.
- Лянгішъ**, см. **Лангішъ**.
- Лянцкоронскій** Іеронимъ, подкоморій Подольскій и ст. Сокальскій, 304—304.
- Лясковскій** Андреи, дв., 267.
- Іоаннъ, бр. Ставрон. бр., 643—649.
- Стефанъ, бр. Ставрон. бр., 151, 175, 405, 414, 417, 775, 780, 784, 787, 789.
- Лясота** Вонифть-Николай, настоятель августиніанъ Люблінскихъ, 659.
- Ляховичъ**, дв., 687.
- Ляхода-Діущакъ** Алоасій, дв., 234.
- Ляцковскій-Низовскій**, дв., 687.
- Ляшковскій** Филиппъ, мѣщ. Львовскій, 174.
- Ляшновскій** Матоці, дв., 6.

М.

- Мазаракій** Іванъ, бр. Ставрон. бр., 174, 177, 216—219, 225, 252, 268, 333, 663.
- Мазепа** Іванъ Степановичъ, гетьманъ Запорожскій, 768.
- Майеръ**, евреи, 539, 540, 541.
- Макарій**, архіеп., не патр., ли это Антіохійскій(?), 576.
- митр. Київскій и Галицкій, 20, 34, 35.
- см. **Тучапскій**, еп. Львовскій и Галицкій.
- Манлоковъ** Романъ, приставъ Путівльскій, 605.
- Маковскій** Даміанъ, дв., 375.
- Мансимовъ** Феодоръ, дьякъ, 713.
- Малаховскій**, ксендзъ, 371, 377.

- Малинскій** Николай, дв., 501.
- Малышевскій** Павелъ, дв., 376.
- Малюшицкій** Иванъ, бурграбій Луцкій, 516.
- Маляръ.** см. **Лешковскій**, 343.
- Гринь, см. **Ивановичъ**. 430—433.
 - Лаврентій, мѣщ. Ільовекій, 58, 430, 506.
 - Феодоръ, бр. Ставроп. бр., 173, 458.
- Мамоничъ** Козьма, бурмистръ Виленскій, 431.
- Лука, скарбный Виленскій, 499.
- Манастирскіе:** Александръ и Стефанъ, дв., 375.
- Мануилъ**, дьяконъ Кутенскаго м., 711.
- Мардарій.** старецъ Скитскаго м., 701—704, 708, 711—717.
- Маріевичъ** Стефанъ, бр. Неремышльской ц., 375.
- Маркъ.** см. **Балабанъ**.
- старецъ Скитскаго м., 587—595.
- Маркевичъ** Григорій, мѣщ. Львовекій, 344.
- Мартироій**, іеромон. Люблінскаго м., 535.
- Мартысевичъ** Феодоръ, бр. ц. св. Феодора, 247.
- Мартыскевичъ** Григорій, лавникъ Холмскій, 548.
- Масальскій** Георгій, дв., 499.
- Маскевичъ** Михаиль, регентъ канцеляріи Каменецкой, 304.
- Яковъ, дей. бр. Рогатинскаго, 307.
- Masco de Verescino**, подсудокъ, 6..
- Матвіевъ** Артамонъ Сергіевичъ, дьякъ, 702, 713, 715, 716.
- Матковскіе:** Григорій, Янъ и Феодоръ, дв.(?). 230, 234, 376.
- Маткевичъ** Феодоръ, мѣщ., 231.
- Матышевичъ** Феодоръ, бр. ц. св. Феодора, 212, 254.
- Матеій.** войтъ Нужельскій, 535.
- Маеевичъ** Николай, бр. Замостскаго бр., 551.
- Мацеіовскій** Самуїлъ, еп. Плоцкій и вице-канцлеръ, потомъ еп. Краковскій и канцлеръ, 23, 31, 33, 482.
- Машковскій** Янъ, бурграбій Люблинскій, 687, 690, 694.

- Медзапета** Константинъ, бр. Ставрон. бр., 145, 151, 157, 168, 453—461.
- Мелечъ** Севастьянъ, капит. Краковскій и Брестскій, 47.
- Мелешко** Авраамъ, дѣл., 499.
- Мемновичъ** Навель, свящ. Струтинскій, 208.
- Мечники:** Александръ и Илѧ, бр. Галицкіе, 268.
— Василій, Іосифъ и Феодоръ, мѣщ. Львовскіе, 505.
- Мешинякъ** Ференцъ, мѣщ. Львовскій, 560—563.
- Миклашъ** Тимоѳей, слуга епископскій, 66.
- Миколаевичъ** Иванъ, бр. Ставрон. бр., 405.
- Микуличъ** Феодоръ, бр. Галицкій, 268.
- Милославскій** Иванъ Андреевичъ, бояръ, 612.
- Мильчевскій** Альбертъ, Львовскій переплетчикъ и типографъ, 775, 776, 779, 781, 783, 784, 785, 787, 788, 789, 792.
- Мина.** монахъ, типографъ Львовскаго братства, 93.
- Минцевичъ** Иванъ, мѣщ. Львовскій, 63.
- Миронъ.** см. **Бернавскій**.
- Мисіо** Тимоѳей, мѣщ. Львовскій, 232.
- Мисоловичъ** Маркъ, мѣщ. Львовскій, бр. ц. св. Феодора, 63.
- Михаилъ,** см. **Копистенскій**.
- Михаилъ.** король Польскій, 282—285—288, 288—290, 290—293, 293—295, 305, 312—315, 315—318, 319—321, 321—323, 323—325, 326—328, 328—330, 332—333, 339, 383, 385, 387, 390, 391, 467—468, 666—671, 672—673, 674—676, 677—679, 685—701, 717—719, 733, 735, 736, 776, 784, 788, 790, 802, 803, 807, 809,
— свящ. Ставрон. бр., 78, 93, 94, 95, 97, 445.
— (Рогоза), митр. Киевскій и Галицкій, 62, 63—65, 66, 67, 70—73, 74, 75—76, 77—79, 83—89, 92—96, 96—101, 101—105, 105—106, 106—107, 107—109, 109—112.

- Михаилъ**, архонтъ церкви св. Георгія во Львовѣ, 605, 606, 607, 608, 610, 611, 612.
- **Феодоровичъ**, царь Московскій, 575, 576.
- Михайловъ** Василій, дьякъ, 595.
- Михайловичъ** Иванъ, бр. ц. св. Николая, 133.
- Михалевичъ** Иванъ, бр. Ставрои, бр., 405.
- Николай, бр. Ставрои, бр., 405, 631.
- Михеевичъ** Иванъ, мѣщ. Сокальскій, 559.
- Михулинскій (Микулинскій)** Стефанъ, свящ. ц. св. Николая, 804, 805.
- Мишка**, служка Синекаго м., 702, 703, 711, 712, 713, 716.
- Млечко Юлій**, дѣв., 501.
- Млынскій** Станиславъ, дѣв., 446.
- Мнишень** Георгій, воев. Сандомирскій, 128, 447.
- Станиславъ-Бонифатій, еп. Львовскій, 138, 143—144, 184, 313, 450—452, 802, 806.
- Янъ, еп. Львовскій, 256, 312—315, 343—345, 802, 803, 806, 807.
- Многогрѣшный**, Демьянъ Игнатьевичъ, гетманъ козацкій, 714.
- Могила** Петръ, митрополитъ Кіевскій и Галицкій, 161, 340, 514—515, 550, 568—574, 608.
- Могилянка** Анна, воеводина Krakовская, 666, 667.
- Моисей**, свящ. Луцкой Михайловской ц., 501.
- Мокрацкій** Григорій, свящ. ц. св. Николая, 212.
- Мокржицкій** Іоаннъ, дѣв., 349, 352.
- Монастырскій** Иппокентій, иг. Кирилловскій, 768.
- Мороховскій** Иванъ, мѣщ. Львовскій, 63, 64.
- Морачовскій** Янъ Яцковичъ, мѣщ. Львовскій, 430.
- Моржковскій**, см. Тетера, 679—681.
- Морозовичъ** Григорій, мѣщ. Львовскій, 149.
- Мочаржъ** Павель, дьячекъ, 231.
- Мрозовицкій** Георгій, секр. зем. Галицкій, 304.
- Георгій, вице-староста Львовскій, 454, 455.

- Мрочковскій** Викентій, дв., 510.
Мужиловскій Пантелеймонъ, архидьяконъ, 267, 281.
Мыслишевскій Іоаннъ-Михаель, х. Черніговскій, 304.
Мышка Авраамъ, ст. Овруцкій, 501.
 — Михаїлъ, капит. Волинскій, 501.
Мышковскій Петръ, вице-канцлеръ, еп. Плоцкій, 47, 52.
Мѣшковскій Яковъ, бургомистръ Львовскій, 88, 444.

Н.

- Надершпанъ** Лаврентій изъ Гедранары, дв. Венгерскій, 420, 421.
Назарьевъ Иванъ, подьячий, 612.
Нановскій Стефанъ, дв., 376.
Нарбековъ Алоансій Самойловичъ, бояръ, 713.
 — Богданъ Феодоровичъ, бояръ, 593, 594.
Нароновичъ Іоаннъ, монахъ, 225.
Наталія Кирилловна, царица Московская, 708.
Натынчакъ Гавріль, бр. Рогатинскаго бр., 307.
Наумовъ Никита, бояръ, 605, 606.
Невагловскій Андрей, свящ. 225, 226, 230.
Недорижчинъ Стефанъ, бр. Галицкій, 268.
Некрасевичъ Георгій, дес. ц. Воскресенія Христова, 307.
Нелюбовичъ-Тукальскій Йосифъ, сначала еп. Бѣлорусскій, потомъ митр. Кіевскій в Галицкій, 662—664, 725—726, 767.
Неофітъ, еп. Адріанопольскій, 586.
Несторовичъ Стефанъ, бр. Ставро, бр., 413, 631.
 — Феодоръ, бр. ц. Богоявленія, 307.
Несторовичи: Кузьма и Марина, предмѣщ. Люблинскіе, 552.
Нехребецкій Янъ, войтъ Житомирскій, 687, 688, 689, 700.
Нечвѣдзянскій Василій, нам. Дрогобицкій, 374.
Низанковскій Севастьянъ, дьяконъ Уневскаго м., 225, 229, 234, 239, 240.

- Низовскій.** см. **Ляцковскій**, дв., 687.
- Никифоръ.** протоинкаль Константинопольскій, 114, 116.
- Никодимъ.** ехимонахъ Уневскаго м., 521.
- Николай.** графъ, капит. Холмскій, 28.
— изъ Веворчина, бурграбій, 6.
— изъ Домбровиць, дв., 47.
- Никорычина.** гетманша Волосская, 157.
- Новоличевны** Гавріль, бр. Галицкій, 268.
- Новоселецкій** Василій, дв., 268.
- Новосельскіе:** Іоаннъ и Осодоръ, дв., 375, 674.
- Новошицкій** Самуїль, дв., 375.
- Нороцицкій** Павелъ, дв., 375.

О.

- Одинецъ** Василій, дв., 501.
- Оновскій** Николай изъ Фулькитина, сначала капит. Переяславскій и ст. Львовскій, а потомъ воев. Краковскій, 424, 488.
- Одржечовскій** Павелъ, дв., 376.
- Огинскій** Мартінъ, канцлеръ Литовскій, 173.
- Озарскій** Василій, бр. Нобишскаго бр., 658, 659.
- Озингало-Высочанскій** Янъ, дв., 376.
- Олехничъ-Струтинскій** Феодоръ, дв., 208.
- Оловскій** Феодосій, монахъ Уневскаго м., 98, 107—109, 110, 111.
- Ольбрихтъ.** дв., 501.
- Олькедеюовичъ (Олельковичъ?)** Феодоръ, кн., 490.
- Олькуцкій** Станиславъ, регентъ Галицкій, 328, 330.
- Ольшевскій** Анфреі, сн. Холмскій и Померанскій, 285, 304, 305;
Карлъ, дв., 224.
- Онискевичъ** Феодоръ, бр. Галицкій, 268.
- Онисковичъ** Ференцъ, бр. Ставрон. бр., 151.
- Оныщакъ** Яковъ, мѣц., 227, 231.

- Опалинскій** Андрей, кашт. и ст. Сремскій, 48.
- Ординъ-Нащокинъ** Аѳанасій Лаврентьевичъ, дьякъ, 702.
- Ордовскій** Николаї, мѣщ., 465, 652.
- (**Татаровскій** и **Турскій**), гайдукъ, 227, 231, 265, 266, 277.
- Орлынскій** Василій, дв., 375.
- Оссолинскій** Іеронимъ, кашт. и ст. Сендумирскій, 47.
- Максимиліанъ изъ Тенчина, х. Дрогичинскій, кор. сокр., 386, 391.
- Осталовскій**, см. **Лопатка**.
- Островскій**, бр. Мостискаго бр., 625.
- Янъ, дв., 687.
- Острожскій** Константинъ (Василій), князь, воев. Кіевскій, 47, 91, 99, 112—113, 114, 120, 193, 335, 389, 431, 439, 514, 515.
- и **Заславскій** Владиславъ-Доминікъ, кн., воев. Сендрійскій, ст. Луцкій, 578—581.
- Ошайковичъ** Григорій, бр. Замостскаго бр., 551, 552.

П.

- Павель de Szekczyn**, вице-канцлеръ Польскій, 3, 5.
- **de Volia**, вице-канцлеръ, 424.
- Павловичъ** Павель, свящ. ц. св. Николая, 212, 325.
- Павловичъ**, см. **Лавришевичъ** Стефанъ.
- Павловичи-Струтинскіе**: Яковъ, Григорій и Янъ, дв., 208.
- Павловскій** Петръ, дв., 268.
- Падневскій** Филиппъ, еп. Краковскій, 46.
- Паисій**, еп. Ефесскій, 586.
- см. **Ипполитовичъ**, еп. Холмскій и Белзскій, 536, 537.
- ир. Бистенскій, 97.
- ир. Іоанно-Богословскаго м. въ г. Львовѣ, 719.
- свящ. Креховскій, 799.

- Пакашевскій** Лука, врачъ, 245.
- Панасевичъ** Левъ, бр. Люблинскаго бр., 543.
- Панахъ** Іоаннъ, регентъ 40 мужей, 681, 682, 684.
- Пантелеймонъ**, архидьяконъ Львовскій, 652.
- Папара** Георгій, бр. Ставроп. бр., 216—219, 225, 252, 268, 333, 413, 631, 663.
— Киріакъ, мѣщ. Львовскій, 721.
- Папроцкій** Іоаннъ, возный, 245.
- Пароловичъ** Илія, свяще. ц. Вознесенія, 325.
- Парукъ** Василій, мѣщ., 231.
- Пареній**, архидьяконъ Львовскій, 753, 761.
— еп. Митиленскій, 586.
— патр. Константинопольскій, 582—586.
- Паславскій** Іоаннъ, дѣ., 376.
- Пасникевичъ** Іоаннъ, бр. ц. св. Николая и цехмистеръ, 808.
- Патрекьевъ** Иванъ, дьякъ, 593, 594.
- Пахомій**, еп. Халкедонскій, 586.
- Пачановскій** Флоріанъ, подетотій Краковскій, 421.
- Пачинскій** Валеріанъ, ієромон., 689, 691, 692.
- Пашинскій** Войцѣхъ, секр. кор., 381.
- Пекалицкій** Семенъ, дѣ., 324.
- Пекари:** Иванъ, Лука, Павель и Семенъ, мѣщ., 231, 232.
- Пелчицкій** Леонтій, еп. Туровскій и Пинскій, 77.
- Пенаіовскій** Павель, мѣщ., 232.
- Пенковскій** Іоаннъ, дес. Добрачинскаго м., 307.
- Пенсикъ** Янъ, ст. волости Бѣлосороцкой, 364, 365.
- Перлацкій** Василій, дѣ., 376.
- Песиковичъ** Стефанъ, бр. Замостскаго бр., 552, 553.
- Пестрый** Иванъ, приставъ, 592.
- Петръ**, см. **Могила**, митр. Кіевскій и Галицкій.
- Петръ I Алексѣевичъ**, царь Московскій, 366—367, 753, 754, 762, 772, 773, 793, 794, 797, 800.

- Петръ**, еп. Переяславльскій и Познанскій, 12, 13, 14, 20.
 — изъ ІЩекоцина, вице-канцлеръ, 421.
- Петрановскій** Семенъ, дв., 205, 306.
- Петровичъ** Фома, свящ. ц. св. Феодора, 246, 253.
- Петроній** іером. Уневскаго м., 521.
- Пивко** Іоаннъ, мѣщ. Люблинскій, 523.
- Пивничная** Анна, мѣщ. Львовская, 168.
- Пиво**, полковникъ Польскаго войска, 362.
- Пигулка** Яковъ, мѣщ., 88.
- Пинночи** Іеронимъ, кор. секр., 285, 287, 321, 323, 337, 338,
 385, 468, 671, 673, 676, 679, 701.
- Пинскій** Тимоѳей, бр. Ставрои. бр., 458.
- Піоторовичъ** Николай, бр. Замостскаго бр., 551, 552.
- Піоторовскій** Іоаннъ, дв., 268.
- Плясковскій** Александръ изъ Слипча, х. Холмскій, 6.
- Плешовскій** Альбертъ, возный, 354.
- Плисовскій** Григорій, бр. Замостскаго бр., 551, 552.
- Плотняржъ** Петръ, бр. ц. св. Іоанна, 247.
- Плошкевичъ** Лаврентій, дв., 789.
- Пніовскій** Григорій, бр. Замостскаго бр., 551.
- Повальчицкій** Николай, дв., 224.
- Повченкора(?)** Власій, дв., 501.
- Подгорецкіе:** Георгій, Константинъ и Яковъ, дв., 375, 376.
- Подгорскій** Исаидоръ, бр. Переяславльскій, 375.
- Подгурскій** Семенъ, бр. Замостскаго бр., 551.
 — Феодоръ, свящ. Гощовскій, 205.
- Подсендковскій** Андрей, дв., 68.
- Подымовъ**, 702, 709.
- Пожарскій** Даніїль, дв., 330—331.
- Поздышевъ** Яковъ, дьяк., 712, 713.
- Покарскій** Іоаннъ, мѣщ. Львовскій, 682.
- Покулицкій** Семенъ, дв., 306.

- Поликарповичъ** Янъ, мѣщ. Холмскій, 548.
- Политовичъ** Григорій, секр. Холмскаго суда, 549, 558.
- Полихроній**, иг. Креховскаго м., 800.
- Половковичъ** Іанілъ, іером., 516—522.
- Полонецкій** Стефанъ, бр. ц. св. Іоодора, 307.
- Полупановичъ** Семенъ, бр. Замостскаго бр., 551, 552, 553.
- Полюжинскій** Іоанъ, дв., 267.
- Полюсکій** Данілъ, мѣщ., 152.
- Полюховичъ** Стефанъ, дв., 306.
- Помаржанскій** Григорій, воев. Подольскій, 421.
- Помирскій** Михайлъ, дв., 230.
- Попели:** Данілъ и Павелъ, дв., 207, 375.
- Попель** Савва, архим. Чигиринскій, 685, 687, 688, 690, 691, 692, 692, 693, 694, 696, 698, 699.
- Поповичъ** Иванъ, бр. ц. св. Николая, 64.
— Прокопъ, бр. Ставроп. бр., 90.
- Поповичи:** Василій и Григорій, бр. Мостицкаго бр., 623, 624.
- Порадовскій** Сигизмундъ, помощникъ ст. Львовскаго (суррогатъ), 128, 510.
- Порембскій** Николай, дв., 324.
- Поровичъ** Александъ, мѣщ. Подгаецкій, 231.
- Порфирій**, бр. Люблинскаго бр., 534, 535.
- Поршаницкій** Варлаамъ, иг. Іоанно-Богословскаго м. во Львовѣ, 719.
- Поскробекъ**, мѣщ., 227, 232, 235, 254.
- Поторжицкій** Лазарь, свящ. Сокальскій, 580.
- Потоцкій** Андрей, воев. Кіевскій, ст. Галицкій, Коломыйскій и др., 219, 264, 303.
— Іоанъ, воев. Брацлавскій, 303.
— Николай, генералъ Подолія, ст. Каменецкій и Брацлавскій, 184, 304.
— Павелъ, palatinus Брацлавскій, 304.
- Потынскій** Павелъ, дв., 375.

- Потѣй** Ипатій (въ мірѣ Адамъ), еп. Віадумірскій и Брестскій, 79, 97, 105.
- Пражмовскій** Николай, кор. сенк., 199, 463.
- Пржездзѣцкій** Касперъ, бургомістръ Львовскій, 508—510.
- Пржеписной** Феодоръ, мѣщ., 231.
- Пржерембскіе:** Вікентій и Іоаній, вице-канцлеры, 11, 36, 489.
- Пржитуловичъ** Яковъ, бр. Замостскаго бр., 552.
- Прозоровскій** Семенъ, князъ, 587, 591, 592, 593.
- Прозыковичъ** Іоаній, дес. ц. Рождества Пр. Богородицы, 307.
- Прокоповичъ** Александръ, бр. Ставроп. бр., 145, 453, 455, 457, 458, 459, 461.
- Прокшицъ**, см. **Кандыба**.
- Пронакъ** Петръ, мѣщ., 231.
- Протопоповъ** Григорій, дьякъ, 610, 611.
- Прутковскій** Іоаній, сенк. консисторскій, 247.
- Прушинъ** Александръ, бр. Дрогобицкой церкви, 375.
- Прушковскій** Іоаній, свящ. ц. Рожд. Пр. Богородицы, 254.
- Пстроконскій** Рогатіанъ, регентъ болыг. канц., подкоморій Брестскій, 391.
- Пугачъ** Димитрій, стар. бр. Низанковскій, 375.
- Пузина** Афанасій, еп. Луцкій и Острожскій, 563—567, 578—581.
- Пурпуръ** Николай, мѣщ. Львовскій, 227, 231, 719—721.
- Пустановскій** Янъ, дв., 375.
- Пучинскій** Валеріанъ, свящ. Люблінской ц., уніатъ, 687.
- Пушкарь** Іанілъ, мѣщ., 177.
- Пыларовскій** Іука, дв., 376.
- Пыстынскій**, дв., 374.
- Пясецкій** Францишекъ, 331.
- Пятницкій** Герасимъ, свящ. ц. св. Пятницы, 231.

Р.

- Раблевичъ** Михаилъ, бр. ц. Воздвиженія Ч. и Ж. Креста, 307.
- Радзивиль** Николай, кн., воев. Віленскій и канц. в. к. Литовскаго, 47.
- Николай-Христофоръ, кн., воев. Олыкскій и Несвіжскій и маршалокъ в. к. Литовскаго, 48.
- Радзьбіловскій**, архіеп. Гнезненскій, 393.
- Радивіль** Станіславъ, дв., 501.
- Радивиловскій** Димитрій, дв., 225, 230, 242, 374.
- Радиловскій** Анастасій, архім. Уневскаго м., 108, 111, 483, 484, 486—487, 489—490.
- Антоній, еп. Переяславський, 33.
- Радиловскій** Дунінъ, дв., 230.
- Радошинскій** Георгій, судья Ковенскій, 499.
- Радуминскій** Митрофанъ, иг. Лицяненскаго м., 374.
- Радчинъ** Стефанъ, мѣщ. Холмскій, 548, 556, 558.
- Раковскій** Янъ-Ігнатій, подкоморій Холмскій, 689.
- Ранковскій** Феодосій, свящ., 282.
- Рапковичъ** Михаилъ, свящ. ц. Ч. и Ж. Креста, 253—254.
- Ратальскій** Павелъ, секретаръ Латицковскій, 304.
- Ревакъ** Василій, бр. ц. св. Іоанна, 254.
- Ревали** Василій, деп. бр. ц. св. Іоанна, 212.
- Ревковичъ** Іоаній, інсаръ митрополичій, 241, 268.
- Ревковичъ-Юнгеръ** Янъ, 230.
- Редка-Голынскій** Александръ, бр. Галіцкій, 268.
- Рекоровичъ** Маркъ, бр. Мостискаго бр., 624.
- Ремігій де Piaseczno**, регентъ корон. канц., 195, 337, 390, 673, 676.
- Респоръ** Іосифъ, іером. Віленскаго бр., 533.
- Ржечицкій**, подкоморій Люблінскій, 505.
- Ржешовскіе:** Андрей и Станіславъ, дв.(?), 17.

- Ржиковскій** Альбрехтъ, капралъ войска Польскаго, 232.
- Ржищевъ** Феодоръ Михайловичъ, стряпчій Московскій, 589.
- Рига** Феодоръ, Холмскій цехмистеръ портняжн. ремесла, 559.
- Риковскій** Михаилъ, нам. Мокрежкій, 375.
- Римаржъ** Маркъ, мѣщ. Холмскій, 559.
- Рогатинецъ** Иванъ, бр. Ставрои. бр., 58, 67.
— Прокопъ, у. Львовской школы, 58.
— Юрко, бр. Ставрои. бр., 67, 77, 87, 97, 113, 114—
118, 439.
- Рогоза**, см. **Михаиль**, митр. Кіевскій и Галицкій.
— Андрей, регентъ канц. Волынскай, 687.
- Рогуличъ** Андрей, 50, 51.
- Родовскій**, 220.
- Рожанскій** Зосима, иеродьяконъ, 265, 266, 268, 295.
- Рожинскій**, князъ, 115.
- Розанкевичъ** Григорій, 465.
- Розлуцкіе:** Андрей, Стефанъ и Яковъ, дв., 376.
- Романкевичъ** Іоанъ, свящ. Гостоминскій, 220, 227, 231, 265,
267, 465.
- Романковичъ** Петръ, бр. Мостишкаго бр., 624.
- Романовичъ** Васіанъ, экономъ митрополичій, 225, 226, 229, 240.
— Григорій, бр. Ставрои. бр., 145, 169, 457, 458; его
жена, 152, 168, 171.
- Ромодановскій** Михаилъ Григорьевичъ, бояринъ и воевода, 763.
- Руденскій** Иванъ, мѣщ., 330, 331.
- Рудко:** Димитрій и Яковъ, бр. Галицкіе, 268.
- Рудодмичъ** Василій, бр. Замостскаго бр., 552, 553.
- Ружкевичъ** Феодоръ, уч. Львовской школы, 437.
- Рупневскій** Христофоръ-Михаилъ, трибунъ воевод. Краковскаго, ст.
Лелевскай, 700.
- Русиновичъ** Василій, ден. Верестицкій и Луцкій, 501.
- Руссиновичи:** Василій и Григорій, бр. Ставрои. бр., 405, 752—753, 721.

Руфинъ С., мѣщ., 507.

Рыбіанъ Григорій, мѣщ., 232.

Рыбчинскій Севастіанъ, дв., 789.

Рыленинъ, бояр., 587, 592.

Робусиньскій Дмитрій, мѣщ. Холмскій, 558.

Рѣдковскій Григорій, бр. Мостишкаго бр., 624.

С.

Савеловъ Іоакимъ, старецъ Межигорскаго м., 609.

Савицкій Гаврило, протопопъ Днідицкій, 501.

Савичовна-Грекоровичова Юстинія, мѣщ. Львовская, 743—744.

Савушко Василій, бр., 375.

Савчакъ Васіанъ, іеромон., 667,

Сайко, пекарь, мѣщ., 807.

Сакевичъ Гавріїлъ, бр. Замостскаго бр., 531.

Сакобучъ Феодоръ, мѣщ., 559.

Саковичъ Касьянъ, 598.

Салтыковъ Петръ, бояр., 797.

Саптга Богданъ, воев. Минскій, 74—75, 81—83, 499.

— Наветгъ, воев. Київскій, 47.

Сарницкій Даніїлъ, інспаръ консисторскій, 230, 268.

Сарновскій Адамъ, каноникъ Варшавскій и Ловицкій, кор. сокр., 385, 391, 726, 729, 739, 744.

Сатковскій Іоанісъ, дв., 789.

Сахаровъ Никита, кабацкій голова, 591.

Сахновичъ Касьянъ, бр. Ставроц. бр., 58.

Сахновичи: Андрей и Феодоръ, у. Львовской иконы, 58.

Сваричевскіе: Александъръ, Андрей, Прокопъ и Самуїль, дв., 253, 211, 207.

Сваричевскіе-Толстовичи: Андрей и Григорій, дв., 207.

Сваришовскій, дв., 174.

Сварчовскій Ілля, дв., 376.

Свистельницкій Евстафій, въ монашествѣ Іеремія, сп. Львовскій, Галицкій и Каменецъ-Подольскій, 212—215, 219—225, 227—229, 246—249, 253—257, 257—261, 263—264, 265—266, 267—282, 282—285, 288—290, 290—293, 295, 296—305, 306, 318, 319—321, 323, 326—328, 330—331, 332—333, 334, 465—467, 469, 470, 664—665.

Свѣрскій Михаилъ, дв., 225, 226.

Святополки-Четвертинскіе, см. Четвертинскіе, князья.

Селецкіе: Андрей, Даніїлъ и Иванъ, дв., 265, 268, 376.

Селецкій Петръ, бр. Мостискаго бр., 624.

Семанчуку Димитрій, бр. Галлицкій, 268.

Семаши: Даніїлъ, Иванъ, Лука и Стефанъ, дв., 376.

Семенъ, протопопъ Межибожскій, 305.

Семеновичъ Василій, слуга Ходкевича, 126.

Семигановскіе: Василій и Павелъ, дв., 207, 211.

Семигановскій-Волчекъ Янъ, дв., 205.

Семшъ Игнатій, дв., 375.

Семяновичъ Петръ, бр. Ставрон. бр., 405.

Сенковичъ Григорій, бр. Ставрон. бр., 458.

Сенковскій А., дв., 195, 337, 390.

Сенчукъ Иванъ, мѣщ. Холмскій, 556.

Сергіевскій Иванъ, стрѣлецкій голова, 589.

Середницкій Иванъ, дв., 376.

Серкевичъ Георгій, бр. Люблинскаго бр., 539.

Серницкій Василій, свящ., 212.

Сигизмундъ I, король Польскій и в. к. Литовскій, 1—3, 8—12, 13—16, 17—20, 21—28, 30, 199, 214, 290, 409, 410, 412, 414, 422—429, 481—482, 486, 489, 544.

Сигизмундъ II Августъ, король Польскій и в. к. Литовскій, 29—30, 30—33, 35—48, 52, 54, 189, 427—428, 483, 484—485, 486—487, 488, 491—492, 671, 672, 673.

Сигизмундъ III, король Польскій и в. к. Литовскій, 73—74, 105—106, 119—120, 127—131, 137, 192, 193, 195, 334—338, 374, 394, 446—449, 450—452, 513—514, 678, 691, 697, 787, 802, 804, 805.

Сидоровичъ Иванъ, бр. Мостискаго бр., 625.

Сидорскій Андрей, бр. Мостискаго бр., 625.

— Михаилъ, свящ. Перемышльской ц. Благовѣщенія, 476.

Сіенскій (a Sienna) Ioannъ, дв., 48.

Сильвестръ (Коссовъ), митр. Киевскій и Галицкій, 195—196.

Сильницкій Гаврілъ, кашт. Черниговскій, 303.

Симановскій Навель, дьякъ, 611, 612.

Симеонъ de Rezgon, еп. Агригенскій, 421.

— ит. Переопиницкаго м., 117.

— свящ. Галицкой ц., 97.

— мѣщ. Замостскій и мѣщ. Львовскій, 506.

Сираковскій Ioannъ, ст. Ланцуцкій, 47.

Ситарь Гаврілъ, мѣщ., 232.

Сиховскій Ioannъ, свящ., сынъ его Лазарь, у. Львовской шк., 60.

Скалка M., мѣщ., 410, 411.

Скачкевичъ Ж., мѣщ., 157.

Скольскій Андрей, типографъ Львовскій, 790.

— Исакій, ехимникъ Уневскаго м., 521.

Скорута Васько изъ Младачичъ, стольникъ Холмскій, 5.

Сноцинскій Николай, нам. Любачевскій, 375.

Скращовскій, дв., 242.

Скуминъ-Тишкевичъ Іоаннъ, воев. Новогродскій, ст. Гродненскій и Оликскій, 61, 75—76, 79—81, 193, 240, 335, 389, 499.

Скупъ Станиславъ, мѣщ., 548.

Скутка Василій, мѣщ. Холмскій, 556.

Славковская Марина, жена Закревскаго предмѣщ., 313.

- Слезка** Михаилъ, бр. Ставрои. бр. и типографъ, 177, 178—180, 458, 631, 643—649, 725—726, 776, 777, 779, 782, 788, 790, дочь его Барвара—**Слещанка** за Лавришевичемъ С., 643.
- Сливка** Андрей, мѣщ. Сокальскій, 559.
- Сломовскій (Schlomowski)** Станиславъ, архіеп. Львовскій, 39, 53.
- Служевскій** Иванъ (Ioannes de Służewo), кашт. Брестскій, Каминскій и Медзирожецкій, 47.
- Слуpeeцкій** Станиславъ, кашт. и ст. Люблинскій, 47.
- Слюсари:** Иванъ, Касеянъ и Николай, мѣщ., 505.
- Смагуковичъ**, см. **Бржосніовскій**, 207.
- Сміотанка (Szmijotanka)** Петръ, мѣчинкъ Холмскій, 5, 6.
- Смольницкій** Іоандръ, 230, 234.
- Смотрицкій** Іеремія, іеромон. Люблінскаго м., уніатъ, 687, 689, 690, 691, 692.
— Мелетій, сп. Полоцкій, 535.
- Сносовскій**, писарь Львовскій, 505.
- Собанскій** Станиславъ, дв., 70.
- Соболь** Петръ, 687.
- Собѣскій** Янъ, гетманъ коронный, впослѣдствіи король Польскій **Янъ III**, 666, 667, 673, 703.
- Содома** Симонъ, основатель Іоанно-Богословскаго м. во Львовѣ, 719.
- Согниковичъ** Зосима, свящ., проповѣдникъ, 613—614.
- Созанскіе:** Василій, Георгій, Мартинъ, Матеїй, Самуилъ, Семенъ и Іоандръ, дв., 375.
- Созанскій-Вовна** Иванъ, дв., 375.
- Соколинскій** Михаилъ пѣзъ Друцка, маршалокъ, 499.
- Сокольскій** Константинъ, бр. Мостискаго бр., 624.
- Сопокотъ** Адамъ, дв., 501.
- Сосновскій** Андрей, дв., 566.
— Іоандроій, архим. Уневскаго м., 197, 198, 516—522.
- Софія Алексєевна**, Московская царевна, 753, 754, 756, 758.
- Софроній**, иг. Рудницкаго м., 212.

- Сохобець** Иванъ, предмѣщ. Львовскій, 63.
- Спасовскій** Яковъ, возный, 566.
- Сплавскій** Матеей, генералъ гр. Львовскій, 344.
- Спѣванъ** Андрей, цехмистръ Львовскій, 560—563.
- Иванъ, мѣщ., 68.
- Сранко** Феодоръ, бр. Мостискаго бр., 623.
- Ставинскій**, х., 232.
- Ставницкій** Семенъ, типографъ Львовскаго бр., 227.
- Ставскій** Миско, дв., 5.
- Стамировскій** Іосифъ, ловчій Саноцкій, 330.
- Станиславъ** изъ Старженища, воев., 6.
- Станишевскій** Войтѣхъ, дв., 501.
- Старовскій** Василій, солдатъ, 232.
- Старозгржеbskій** Альбертъ, еп. Холмскій, 47.
- Сташковскій** Антоній, у. Львовской школы, 59.
- Стефанъ**, свящ. ц. св. Николая, 131, 132, 481.
- свящ. Князолуцкій, 205.
- **Баторій**, король Польскій, 7—8, 35—37, 52—54, 54—55, 55—57, 89, 132, 133, 189, 410, 412, 428—430, 447, 492—494, 519, 802, 804, 805.
- Стефановичъ** Николай, мѣщ. Сокальскій, 559.
- Стефановичи:** Александръ, Валерій и Павелъ, бр. Люблинскаго бр., 539.
- Стецковая** Марушка, мѣщ. Львовская, 58.
- Стогневъ** Николай, коронный обозный, 184.
- Столяри:** Игнатій, бр. ц. св. Николая, 231, 247, 254; Матеей, бр. ц. Благовѣщенія, 307, 330; Стефанъ, мѣщ., 231.
- Стралиніушъ** Андрей, возный, 510.
- Стратинъ** Андрей, возный, 445, 446.
- Страшовская** Анастасія, сестра Мостискаго бр., 625.
- Стрешневъ** Радіонъ Матвѣевичъ, окольничій, 610, 611.
- Стржалковскіе:** Андрей и Яковъ, дв., 446, 70.

- Струсъ Гедеонъ**, архидьяконъ митрополичій, 219—223, 225, 260, 651—656.
- Струтинскіе**: Василій, Димитрій, Георгій и Лука, дв., 207, 208.
- Струтинскій-Мосюкъ** Василій, дв., 205.
- Стрѣлецкіе**: Петръ и Яцко, мѣщ., 230, 232, 234.
- Стрѣлецкій** Андрей, бр. Ставроп. бр., 149, 167, 170, 173, 453—458.
- Стрѣлецкій** Иванъ, отецъ и сынъ, мѣщ. Львовскіе, 60.
- Романъ, бр. Ставроп. бр., 148, 173, 455—460, 506.
- Стрѣлецкія**: Анна и Евсевія, мѣщ., 167, 173, 175.
- Стрѣльбицкіе**: Иванъ и Яковъ, дв.(?), 376.
- Стрѣльбицкій** Иванъ, мѣщ., бр. ц. Воздвиженія Ч. и Ж. Креста, 247, 307.
- Студзинскій** Станиславъ, х. Гостинскій, 790.
- Ступницкій** Александръ, дв., 258, 375.
- Сузанскій**, дв., 242.
- Суликовскій** Іоаннъ, архіеп. Львовскій, 87, 89.
- Сулятыцкіе**: Георгій и Петръ, дв., 207.
- Сусловъ** Тимоѳей, подъячій, 742.
- Суходольскій** Николай, воинъ 6, гайдукъ 227.
- Гарнишъ, дв.(?), 652.
- Суша** Яковъ, еп. Холмскій и Белзскій, 689, 691, 692, 693.
- Сушковичъ** Іоакимъ, бр. Замостекаго бр., 551, 552, 553.
- Сѣдляри**: Пантелеїмонъ и Петръ, бр. Мостискаго бр., 623, 624.
- Сѣмашковичъ** Антонъ, мѣщ. Острожскій, 431.
- Сѣмигишовскій** Навель, дв., 652.
- Сѣнинскій** Іоаннъ изъ Гологоръ, кашт. и ст. Галицкій, 48.
- Сѣнявковичъ** Екатерина, сестра Мостискаго бр., 625.
- Сѣнявскій** Адамъ, воев. Белзскій, ст. Львовскій и Рогатинскій, 407—408, 478—480.
- Іеронимъ, кашт. Каменецкій и Галицкій, ст. Коломейскій, 39.
- Николай, воев. Русскій, 37.

Т.

- Тарановскій** Криштофъ, кор. секр., Варшавскій каноникъ, 354.
- Тарло** Іоаннъ, кашт. п ст. Радомскій, 47.
- Тарнавскій** Михаилъ, бр. Мостискаго бр., 624.
- Тарновскій** Іоаннъ, графъ, кашт. Краковскій, 29—30.
- Іоаннъ, архіеп. Львовскій, 251, 256.
- Тарнополецъ** Григорій, слуга єпископскій, 66.
- Татаровскій**, см. **Ордовскій**, 227.
- Татомиръ (Татумиръ)** Василій и Григорій, дв., 262, 268, 331.
- Татьяна**, попадья ц. св. Пятницы, 312.
- Творинскій** Йосифъ, ігр. Іоанно-Богословскаго м. во Львовѣ, 719—721.
- Тенчинскій** Іоаннъ, кашт. п ст. Войницкій и Люблинскій, 47.
- Терентій**, келарь Креховскаго м., 866, 797.
- Терлецкіе:** Георгій и Михаилъ, дв., 225, 246, 376.
- Терлецкій** Кприялъ, еп. Луцкій и Острожскій, 77, 89, 105.
- Меодій, еп. Холмскій и Белзскій, 546—547, 548—549,
554—555, 556—558, 559—560, 563—567.
- Семенъ, мѣщ., 63.
- Феодосій, іеромон. Уневскаго м., 521.
- Тернавскій** Ісаія, ігр. Люблинскаго Преображенскаго м., 658—660.
- Тетера** Мелехій, ігр. Петрицкаго м., 268.
- Павелъ, ст. Брацлавскій и Нѣжинскій, бр. Ставроп. бр., 650—
651, 679—681.
- Тецковичъ** Іванъ, мѣщ., 64.
- Тимовичъ** Григорій, мѣщ. Львовскій, 505.
- Тимоѳеевъ** Клюшка, стрѣлецъ, 714.
- Тиравскій**, ксендзъ, іезуїтъ, 362.
- Тисаровскій** Евстафій, въ монашествѣ Іеремія, еп. Львовскій и Га-
лицкій, 128, 129, 136, 183, 452.
- Тишкевичъ** Криштофъ, дв., 501.

- Тозинцынъ** Прокофій, должно чит. **Возницынъ**, дьякъ, 367.
- Томашевскій** Єводоръ Гр., дв., 586.
- Транквиліонъ** Кириллъ, уч. Львовской школы, 79, 82.
- Тржцинскій** Венцеславъ-Францишекъ, час. Равскій, кор. секр., 396, 403, 810.
- Тризна** Янъ, дв., бр. Виленского бр., 499, 766.
- Трипольскій** Максимъ, дв., 501.
- Трояновичъ** Єводортъ, мѣщ. Сокальскій, 559.
- Трубецкой** Алексѣй Никитичъ, князь, 610, 611.
- Трухановичи:** Александръ, Андрей и Григорій, бр. Мостискаго бр., 623, 624.
- Трушъ** Текля, мѣщ., 59.
- Тукальскій**, см. **Нелюбовичъ**, 662—664.
- Туржансkie:** Иванъ, Стефанъ и Яковъ, дв., 376.
- Туробольскій** Валентинъ, кустошъ Холмскій, каноникъ Красноставскій, 696.
- Туровицкій** Григорій, дв., 501.
- Турскій**, дв.(?), 220, 227, 231.
- Турчины:** Стефанъ и Янъ, мѣщ., 231, 232.
- Тустановскie:** Адамъ и Прокопій, дв., 239, 242, 376.
- Тустановскій** Александръ, благочинный Львовской Юрьевской каѳедр. ц., 260.
- Тучапскій** Макарій, еп. Львовскій и Галицкій, 21, 22, 23, 25, 26, 27—28, 30, 31, 33, 427—428, 486.
- Тушинскій** Павелъ, дв., 246.
- Тыновичъ** Василій, бр. Ставроп. бр., 42.
- Тышкевичъ**, см. **Скуминъ**.

у.

- Уберницкій** Янъ, ловчій Черниговскій, 211, 306.
- Убриновскій** Лазарь, мѣщ.(?), 578.

- Углицкій Θεοδοσій, архим. Черніговський, 769.
 Угновскій Стефанъ, бр. Мостискаго бр., 625.
 Українцовъ Емільянъ Игнатьевичъ, думный дьякъ, 798.
 Уляницкій Іеремія, дв., 268.
 Уманкевичъ Іовъ, иг. Креховскаго м., 667.
 Унгеръ Іоаннъ, strennus, 225, 226.
 Уніятыцкій Станіславъ, дв., 375.
 Урбанъ VIII, папа Римський, 374.
 Уроскій, 239.
 Устриновскій Лазарь, свящ., 580.
 Устрицкій Василій, дв., 375.
 Ухановскій Яковъ, архієп. Гнезненскій, 46.
 Ухарскій Паволъ, ст. Дрогобицкій, 239—240.

Ф.

- Федашовичъ Станіславъ, мѣщ. Львовскій, 560—563.
 Федоровичъ (Феодоровъ) Іванъ, первопечатникъ, 430—433, 442.
 — Іванъ, мѣщ. Львовскій, 506.
 — Матей, бр. Ставро. бр., 146, 151, 185, 458—459.
 Феодоръ, дьяконъ бр. церкви, 116, 117.
 Феодоровичъ Георгій, бр. Ставро. бр., 151.
 Феодосовичъ Георгій, бр. Ставро. бр.(?), 152, 170.
 Феофанъ, старецъ Терехтемировскаго м., 710.
 Филипецъ Іванъ, бр. Замостскаго бр., 552.
 Филиповичъ Игнатій, старш. бр. Старосольской ц., 375.
 Філоновъ Яковъ, свящ. Ростоцкой ц., 205.
 Фирлеи: Іоаннъ и Николай, послѣд. ст. Люблинскій, 47, 658—660.
 Фирлизовскій Θεοдоръ, деп. бр. Благовѣщенскаго, 212.
 Флоріанъ изъ Пачанова, подстолій Краковскій, 421.
 Фригіо Василій, деп. бр. св. Параскевы, 247.
 Фронцковичъ Іоаннъ, предмѣщ. Люблинскій, 523.

- Фульштынь** Николай-Гербартъ, ст. Львовскій, 45, 47.
 — Валентинъ-Гербартъ, ст. Переяславльскій, 47.
 — Станиславъ, жупникъ русскій, 47.
Фурцовицъ Николай, бр. Мостискаго бр., 625.

X.

- Хвалечировъ** Лука, солдатъ, 232.
Хватовъ Артемій, дьякъ, 593, 594.
Хилинскій Петръ, бр. Замостскаго бр., 551, 553.
Хлисѣ Николай, деп. ц. Рождества Пр. Богородицы, 307.
Хмельницкій Богданъ, гетманъ Запорожскій, 602—604, 628.
Хованецъ Павелъ, мѣщ., 227, 231.
Хованскій Иванъ Никитичъ, князь, 593, 594.
Ходечъ Оттонъ, воев. Русскій, ст. Галицкій и Коломыйскій, 14, 17.
 — Станиславъ, воев. Русскій и Подольскій, ст. Галицкій и Трембовльскій, потомъ Львовскій, 7—8, 14, 17, 423.
Ходкевичъ Александръ, воев. Троцкій, 126.
 — Иоаннъ, ст. Самогитскій и маршалокъ Литовскій, 47.
Ходынецъ-Струтинскій Янъ, дв., 208.
Хомичъ Андрей. бр. ц. Богоявленія, 142.
 — Стефанъ, бр. Ставроп. бр., 513.
Хоцинскіе: Иванъ и Михаилъ, дв., 208.
Хребтовичъ Мелетій, он. Владимірскій и Брестскій, 77.
Хржановскій Станиславъ, солдатъ, 232.
Хринь (Хринко), см. Ивановичъ, 431.
Хринницкій Иванъ, судья Луцкій, 131.
Хросцинскіе: Альбертъ и Войцѣхъ, кор. секр., 378, 379, 797.
Худенскій, дв.(?), 331.

Ц.

Цвикъ Иванъ, бр. Мостискаго бр., 624.

Цибульскій, дв., 519.

Цихоновичъ Себастіанъ, мѣщ. Львовскій, 682.

Цѣсля Иванъ, мѣщ. Люблинскій, 540.

Цѣхановичъ, см. *Kiszka*, 47.

Ч.

Чайковскіе: Альбертъ, Игнатій и Павелъ, гайдуки(?), 220, 227, 231,
265, 267, 276—277, 281, 324.

— Гацінть и Илія, дв., 306, 375.

Чайковскій-Берындовичъ Андрей, свящ. ц. Преображенія Хр., 307.

Чарторыйскіе (Черторыйскіе), князья, 514—515;—Михаилъ, воев.
Волынскій, 773;—Юрій, 501.

Чегринскій Іома, дв., 687, 688.

Чема Ахая, воев. Померанскій, 47.

Чемодановъ Иванъ Ивановичъ, бояр., 591, 592, 594.

Череповъ Михаилъ, бояр., 589.

Чернецкій, дв., 246.

Черникъ Григорій, дв., 535—536.

Черниковичи: Андрей, Василій и Иванъ, свящ. цц. Сокальскихъ, 559—
560, 578, 580—581.

Черный (Поскробенъ) Василій, мѣщ., 232.

Чеснохрескій Михаилъ, крилош. Луцкій, 502.

Четвертинскіе, князья, 514, 515.

Четвертинскій Гедеонъ, митр. Київскій и Галицкій, 753, 761, 762,
763, 764, 769, 770, 771, 774.

— Григорій, подкоморій Луцкій, 578—581.

Чижъ Стефанъ, мѣщ. Львовскій, 560—563.

Чолганскій, дв., 205.

Чосновскій Михаилъ, дв., 24.

Чуловскій Иванъ, свяще. ц. Пр. Богородицы(?), 247, 254.

Чуприкъ Павелъ, грод. судья, 6.

Чухрый Илья, бр. Мостискаго бр., 623.

Ш.

Шагайскій Іоаннъ, возный, 351.

Шановскій Тома, секр. Грубешовскій, 547.

Шарлейскій Николай изъ Олиборца, ст.(?) Владиславскій, 481, 424.

Шелесты: Спльвестръ и Феодоръ, мѣщ.(?) изъ Солонки, 59.

Шептицкіе: Александръ и Феодоръ, дв., 246, 254, 256, 338, 374

Шептицкій Варлаамъ, архимандр. Уневскаго м., 321—323, 338—341, 354—357.

— Евстафій, подстол. Черниговскій, 370, 374.

Шешуляковичъ Стефанъ, бр. Мостискаго бр., 625.

Шидловскій Христофоръ (Christophor de Szydłowiec), воев. и ст. Краковскій, 14, 423.

Шилійщикъ-Скатній Василій, бр. Галицкій, 268.

Шимановскій Матеїй, дв., 245.

Шимковичъ Криштофъ, судья Шимирскій, 544.

Шишка Александръ, дв., 501.

— Феодоръ, мѣщ. Сокальскій, 559.

Шмоковскіе: Михаилъ, Павелъ и Янушъ, дв., 5, 6.

Шодловскій Иванъ, дв., 306.

Шульцъ Николай, дв., 305.

Шумилы: Александръ, Григорій, Иванъ, Лука, Павелъ, Семенъ, Тимоесій и Феодоръ, бр. Мостискаго бр., 623—624.

Шуминскій Яковъ, свяще. ц. Пр. Богородицы, 247.

Шумлянскіе, дв., 265—266.

- Шумлянскій Александръ, чес. Подольскій, 227, 231, 234, 246,
265, 267, 306, 341, 652.
- Лоанасій, еп. Луцкій и Острожскій, 380, 381, 794.
- Евстафій, 267, 275.
- Йосифъ, еп. Мъровскій, Галицкій и Каменецъ-Подольскій,
въ мірѣ Иванъ, 201—203, 203—206, 208—209, 210—
212, 213, 216—219, 219—225, 227—229, 229—246,
246—249, 250—253, 255, 256, 257—261, 263—264,
267—282, 282—285, 286, 288, 289, 291, 292, 293,
295, 296—305, 306—311, 318, 319, 321, 323—325,
326—328, 328—330, 330—331, 364—365, 332—333,
338—341, 341—342, 345—346, 347—349, 349—351,
352—354, 357—358, 359—363, 378—379, 380—382,
392—396, 396—397, 398—399, 399—403, 404—407,
407—408, 416, 465—467, 469—470, 470—472, 472—
474, 477—478, 639, 640, 650, 651—656, 662—664,
721—722, 723—724, 724—725, 726, 727—728, 730—
733, 736—737, 738—739, 745—746, 747—749, 753—
762, 764, 765, 766, 767—768, 770, 772—775, 793—
797, 809.
- Кириллъ, еп. Луцкій и Острожскій, 762, 773.
- Константинъ, 265, 652.
- Михаилъ, 227, 231, 246, 247, 306.
- Самуилъ, чес. Подольскій, 246, 265, 267—282, 341,
364—365.

Шумовскій Николай, бр. Мостищаго бр., 623.

Шуша Яковъ, еп. Холмскій и Белзскій, 555, 558.

Щ.

Щеглевичъ Пётръ, 50, 51.

Щекинъ Иванъ, дв., 576.

Щенсный Ярошъ, мѣщ., 66.

Щербичный П., 449.

Щигельскій Стѣфанъ, дв., 267.

Щирба, см. **Дриликъ Иванъ,** бр. Мостискаго бр., 623.

Щирецкіе: Василій и Иванъ, бр. Мостискаго бр., 623, 624.

Щука Станиславъ, кор. секр., 349, 357, 752, 784.

Щуцкіе: Григорій и Павелъ, мѣщ. Львовскіе, 59.

Ю.

Юденковъ Иванъ, путивленъ, 591, 592.

Юліанъ, Византійскій импер., 680.

Юнгеръ, см. **Ревновичъ Янъ,** дв., 230.

Юсковичъ Феодоръ, мѣщ. Львовскій, 63.

Юрій, еп. Холмскій, 3.

Юрьевъ Евенимъ, дьякъ, 605, 607, 611, 612, 702.

Юстинскій Иванъ, свящ. ц. Богоявленія, 246.

Юшчинъ, бр. Галицкій, 268.

Я.

Яблоновскій Мартинъ, солдатъ, 232.

— капит. Краковскій, 416.

Яловскій, офицеръ Польскій, 232.

Яворскіе: Айдрей, Григорій и Петръ, дв., 267, 278, 281, 376.

Ягайло, в. к. Литовскій и король Польскій, 1.

Яковъ, намѣст. Львовскій, 50, 51.

Яковичъ Александръ, дв., 582—586.

— Григорій, бр. Замостскаго бр., 553.

Якубовскій С., мѣщ., 465.

Ямужельскій Самуїль, бр. Замостскаго бр., 531.

Янъ-Альбрехтъ, король Польскій, 8—12.

Янъ-Казиміръ, король Польскій, 141, 192—195, 197—199, 199—201, 201—203, 208—209, 212—215, 258, 263—264, 282—285, 290—293, 300, 308, 310, 334—338, 339, 388, 390, 453—461, 461—464, 598, 634, 644—646, 647, 647—648, 658, 660, 667, 672, 674, 676, 686, 689, 700, 733, 734, 790.

Янъ Третій, король Польскій, 334—338, 341—342, 343—345, 345—346, 347—349, 349—351, 352—354, 357—358, 376—377, 378—379, 380—382, 383, 385, 387, 391, 394, 410, 411, 412, 469—470, 470—472, 472—474, 477—478, 673, 676, 679, 723—724, 725—726, 728—729, 735, 736—737, 738—739, 740, 743—744, 750—753, 782, 784, 787—792, 796—797, 802, 809.

Янъ изъ Лешна, графъ, найвысш. канцлеръ, генер. Велькопольскій, 215.
— ст. Липскій, Сондайскій и Чехановскій, 362.

Янесевичъ Маркъ, бр. Замостскаго бр., 552, 553.

Яницкій Криштофъ, дв., 341.

Янковскій Христофоръ, дв., 267.

Яновичи: Романъ и Феодоръ, бр. Ставроп. бр., 177, 405.

Яновскій Феодоръ, свящ., намѣст., 375.

Янчинскіе: Прокопъ и Самуилъ, дв., 211.

Яремковичъ Петръ, мѣщ., 50, 51.

Ярмолики: Мартинъ и Матеїй, мѣщ. Сокальскіе, 559.

Ярмоловичъ Григорій, дв., 578.

Ярошевичъ Василій, младш. бр. Переяславскій, 375.

— Гавріиль, бр. Ставроп. бр., 444—446.

Ярошевскій Войцехъ, возный, 543.

Ярошевичъ Яцентый, бр. Мостискаго бр., 623.

Ясинскій Варлаамъ, митроп. Киевскій и Галицкій 772—775.

— Иванъ, свящ. Богоявленской ц., 212, 253, 307, 325.

- Яскржевичъ** Павель, войтъ Подградцій, 344.
Ясманицкій Георгій, 220, 263, 465, 655.
Яневичъ Євдорпъ, мѣщ., 170.
Ястржембскій Іванъ-Станиславъ, tribunus Галицкій, 304.
Ястржемскіе: Григорій и Станиславъ, дв., 208, 330.
Ясько изъ Спасова, возный, 566,
Яхновичъ Павелъ, старш. бр. Самборскій, 375.
Яцынь Никифоръ, дв., 588, 589, 591.

Е.

- Еаназасъ** Алексей, бр. Ставроп. бр., 631.
Еедоровичъ Данілъ, ротмистръ, 764.
Ееодоръ Алексѣевичъ, царь Московскій, 708, 741—743, 772, 773.
Ееодоръ изъ Андреева, дв., 5,
 — изъ Устья, возный, 258.
 — свящ. Николаевской ц., 60, 231.
 — свящ. ц. Петра и Павла, 295.
Ееодоровъ (Fedorowicz) Иванъ, первопечатникъ, 430—433, 442.
Ееодосій, иг. Буйницкаго м., 606.
 — см. **Оловскій**, 98, 107—111.
Ееофанъ, еп. Старопатраскій, 586.
 — намѣстн. Львовскій, 465.
 — старецъ Терехтемировскаго м., 607.
Ееофіль, дьяконъ, 587—595.

ІІ. УКАЗАТЕЛЬ ГЕОГРАФИЧЕСКИХЪ ИМЕНЪ.*)

А.

- Агревичи, с. Радомысьского у., 360.
Адріанополь, г. на Балканскомъ полуостровѣ, въ Румеліи, 586.
Анатолія, провинція въ Малой Азіи, 433.
Антіохія, гм. г. Сиріи и патріархатъ, 336, 433, 434, 435.
Арламовская Воля, с. Мостискаго у., въ Галиціи, 717.
Аеины, столичный г. Греціи, 586.
Аеонъ, гора въ Румеліи, 586,—Пантелеимоновъ м., 589.

Б.

- Баръ, заптатный г. Могилевскаго у. Подольской губ., 628,—протопопъ 305.
Барахты, с. Васильковскаго у., 362.
Барщовъ (Барщинъ), м. Чортковскаго у., въ Галиціи, 47.
Батуринъ, м. Конотопскаго у., Батуринскій Никольскій м., 721.
Безрадичи, с. Киевскаго у., 362.

*.) При составленіи указателя приняты слѣдующія сокращенія: вл.—владыка и владычество, г.—городъ, губ.—губернія, д.—деревня, з.—земля, кан.—каноникъ, меч.—мечникъ, м.—мѣстечко, об.—область, п.—попѣть, ое.—островъ, с.—село, р.—рѣка, стр.—страна, у.—уѣздъ и уѣздныій, епар.—пархія, еп.—епископія.

Белзъ, г. Жолкевскаго у., въ Галиції,—акты 563, 564, 567, 578, 581,—воев. 407, 479, 566,—еп. 77, 547, 554, 555, 556, 560, 810, 813, 814,—з. 424,—ст. 47, 494, 502, 524, 579.

Берестечко, м. Дубенскаго у.,—деп. 501.

Берложица, урочище, принадлежащее Сваричевскому м., 489, 490.

Бирковець (Берковець), с. Кіевскаго у., 361.

Бобрка, г. Бережанскаго у., въ Галиції, 260, 307.

Богдановка, с. Кіевскаго у., 361.

Богуславль, м. Каневскаго у.,—ст. 191.

Болховъ, у. г. Орловской г., 714.

Борисовъ, у. г. Минской г.,—ст. 47.

Борсукі, с. въ В'ялоруссії, 736, 737.

Борашовскій ключъ въ Овручскомъ у., 362.

Боришевище (?), 421.

Бортатинъ, с. въ Галиції, 717.

Боршовъ, с. Бережанскаго у., въ Галиції, 519.

Братіанъ, хуторъ въ Любавскомъ у., 47.

Брацлавъ, у. г. Подольской г.,—воев. 187, 191, 283, 303, 304, 514, 515;—п. и з. 283;—подчашій 687, 688, 690, 699;—подкоморій 689;—ст. 642, 650, 679.

Брестъ Литовскій (Берестье, Великое Берестье), у. г. Гродненской г.,—воев. 115;—еп. 77, 97, 105, 498;—канц. 47, 79, 499;—подкомор. 391;—соборъ 63, 65, 77—79, 85, 92, 93, 96—105, 112, 114, 116, 194, 336, 389, 497, 499, 707.

Брежаны (Бережаны), у. г. въ Галиції, 307.

Брошиновъ, с. Калужскаго у., въ Галиції, 207.

Брусиловъ, м. Радомышельскаго у., 687.

Бугъ (Западный), р. 470, 472, 724.

Будельница, гора подъ г. Львовомъ, 804, 805.

Буженинъ, с. Чегирицкаго у., 391.

Буйничі, м. Могилевскаго у.,—Буйницкій м. 606, 709.

- Бускъ (Бужскъ),** г. Золочевскаго у., въ Галиції, 424—426,—ст. 425—вице-ст. 425—судья 47.
- Бучачъ,** г. Станиславовскаго у., въ Галиції, —нам. 305.
- Быстрица,** р., притокъ Днѣстра, 656.
- Бытень,** м. Слонимскаго у. Гродненской г., —лг. 97.
- Быховъ,** м. Могилевской губ., 47.
- Бѣлки,** с. Радомысьльскаго у., 357, 358.
- Бѣлоруссія,** такъ назыв. юго-восточ. часть в. к. Литовскаго, еп. 473, 662, 664, 736, 767, 773;—ключъ 360.
- Бѣлы городъ,** одна изъ частей нынѣшней Москвы, 798.
- Бѣлогорще,** болото, принадлежащее м. св. Онуфрія, 194, 390.
- Бѣлая Криница,** с. Радомысьльскаго у.(?), 360.
- Бѣлосороки,** д. Рѣчицкаго у. Минской г., 360, 365.
- Бѣрже,** м. Поневѣжскаго у. Ковенской губ., 47.

В.

- Валахія,** стр., 221, 269, 412, 653;—гетмановая 157;—господарь 150, 154, 166, 169, 477, 652, 653;—духовенство 379,—митр. 652, 771;—обыватели 378, 379;—предѣлы 269.
- Вармія,** часть Пруссіи,—кан. 671.
- Варшава,** губ. г., 370, 393, 404, 664, 665;—архидьяконъ 37,—генераль 215,—кан. 354, 385, 391;—конституція 740,—сеймъ 87, 103, 286, 339, 738;—ст. 47.
- Васильковъ,** у. г. Киевской губ., 362.
- Вепри,** д. Мозырскаго у. Минской губ., 360.
- Вилькомиръ,** у. г. Ковенской губ.,—подчаший 364.
- Вильно,** губ. г., 78, 431, 497, 532, 533, 617;—братство 74—76, 78—83, 97, 103, 336, 497, 532, 533, 548—549, 617, 766;—бургмистръ 431;—воев. 47, 240;—иноки 533, 534;—митр. 33, 41, 145;—типографія 78, 158, 161, 240, 497, 783;—шк. 77, 78;—уч. 77.
- Вислица,** посадъ Пинчовскаго у. Радомской губ.,—ст. 48.

- Витлинъ**, с. въ Перемышльской епископії, 474—476.
- Вишневъ**, д. Луцкаго у., 275.
- Вишневецъ**, м. Кременецкаго у., 139, 667.
- Вишня** (Sądowa Wisznia), м. Мостискаго у., въ Галиці,—сеймики 115, 322, 368, 636.
- Виоліемъ**, г. въ Палестинѣ, 158.
- Владиміръ**, у. г. Волынскай губ.—вл. и еп. 77, 97, 105, 550;—воев. 335, 389;—ст. 113;—маршалокъ 47, 193;—писарь 134,—сеймикъ 322.
- Влоцлавскъ** (Vladislavia), г. въ Брестъ-Куявскомъ воеводствѣ при р. Вислѣ,—архіеп. 46,—ст. 421.
- Войница**, с. Дубенскаго у.,—судья 47.
- Волосскій**, см. **Валахія**.
- Волынь** занимала нынѣш. Волынскую губ. и смежную часть восточной Галиції,—з. 44, 133, 359, 362, 516, 804;—воев. 473, 507, 514, 515, 583, 736, 738, 773;—маршалокъ 47, 89, 91, 113, 193, 389, 335, 431;—меч., 131, 132;—кашт. 501;—чес. 125, 522, 532—533;—обыватели 548, 500—502;—м. и бр. 773,—подчаші. 687,—регентъ 687.
- Воякова**, с. Брестскаго у., 215.
- Высока (Высочна)**, с. Подольскаго у.(?), 298, 651, 654.
- Вышевичи**, с. Радомысьльскаго у., 360.

Г.

- Гавриловка**, с. Кіевскаго у., 361.
- Гадячъ**, у. г. Полтавской губ.—комісся 685, 688—690.
- Галицкая Русь**, стр., 587, 805.
- Галичъ**, г. Станиславовскаго у., въ Галиції, 109, 110, 115, 268, 269, 270, 280, 281, 295, 318, 443, 466, 467, 605, 608, 706, 769;—администраторъ 230,—архіеп. 78,—бр. 263, 268, 269, 288, 295, 305;—бурграбій 280,—вл. и еп.—21, 22,

24, 25, 26, 27, 31, 32, 50, 56, 57, 77, 83, 84, 122, 136, 185, 197, 200, 201, 203, 206, 210, 215, 216, 221, 227, 247, 255, 256, 258, 263, 265, 267, 268, 283, 284, 285, 286, 287, 292, 293, 294, 296, 297, 299, 301—304, 309, 311, 319, 324, 325, 326, 328, 329, 330, 333, 338, 339, 341, 347, 350, 353, 355, 357, 359, 364, 381, 391, 393, 398, 404, 427, 452, 465, 466, 469, 472, 483, 484, 486, 491, 511, 571, 596, 605, 621, 627, 632, 634, 635, 651, 664, 736, 746, 753, 756, 759, 772, 793, 796;—владычество и епископство 128, 200, 202, 204, 207, 212, 214, 220, 221, 223, 247, 250, 254, 258, 259, 261, 262, 283, 284, 288, 290, 291, 294, 297, 298, 300, 301, 305, 308, 309, 319, 320, 332, 333, 489, 491, 511, 572, 721, 722, 725, 737, 745;—воев. 7, 37, 303;—епар. 24, 38, 40, 308, 320, 324, 332, 599;—митрополия 52, 100, 102, 107, 109, 353, 571, 572, 632, 633, 635, 774;—митр. 34, 35, 63—68, 70, 73, 77, 79, 85, 92, 96, 97, 101, 104, 107, 109, 191, 259, 445, 515, 538, 568, 571, 613, 614, 632, 636, 639, 642, 651, 662, 664, 688, 771, 774;—иг. 605, 610;—капитула 328, 332;—кашт. 48,—кафедра 295, 309, 371, 505, 632, 755, 757, 759;—князь 419, 802;—мѣщ. и обыватели 126, 213, 262, 268, 269, 327, 328;—нам. 52,—официаль 305,—п. и ц. 587, 591, 592, 703, 708, 711, 714;—регентъ 330,—свящ. 97,—секретарь 86, 304;—ст. 17, 39, 40, 48, 53, 219, 264, 328;—сѣѣздъ 466,—трибунъ 302,—чеш. 304,—х. 219,—ц. ц. 27, 28, 40, 87, 295, 307, 466, 608, 757.

Гдынь, с. Радомыльского у., 361.

Гераклея, г. въ Виенині, въ Малой Азии, 586.

Глиняны, г. Золочевскаго у.,—ст. 312, 806, 807;—мѣщ. 520,—деп. 307.

Глоговъ, с. Радомской губ., 699.

- Глуховъ**, у. г. Черніговской губ., 769.
- Гнѣздно**, г. въ Познани,—архидьяконъ 350, 351;—архиеп. 46, 393.
- Година**, с. Мостискаго у.(?), въ Галиції, 717, 718.
- Гойснь**, с. у. Рыпинскаго Волынскай губ.,—Гойский м. 738, 739.
- Голгоѳа**, гора въ Палестинѣ, 158.
- Головечко**, с. Старомѣстскаго у. въ Галиції,—свящ. 212.
- Гологоры**, м. Золочевскаго у., въ Галиції, 48,—свящ. 99,—мѣщ. 520.
- Голоско**, с. Львовскаго у., въ Галиції, 505.
- Голосѣевъ** дворъ Киевскаго у., 362.
- Голынча**, с. Мостискаго у., въ Галиції, 717, 718.
- Голяки**, с. Сквирскаго у., 361.
- Гомора**, г. въ Палестинѣ, 600.
- Гонязъ (Goniadz)**, г. Гродненской г.—ст. 524, 529.
- Городенка**, г. Коломыйскаго у., въ Галиції, 260;—ст. 61,—архип. мадр. 97.
- Городокъ**, г. Львовскаго у., въ Галиції, 59,—ст. 76, 91, 494, 502, 524.
- Городокъ (Grodek)**, с. Ровенскаго у., 357, 358, 359, 472—474, 736, 738, 739.
- Гостининъ**, г. Варшавской губ.,—ст. 14, 424;—х. 790.
- Гошовъ**, с. Стрійскаго у., въ Галиції,—м. 203—236, 201;—мр. 205,—свящ. 205.
- Гоща**, м. Острожскаго у., 5, 6.
- Грановъ**, м. Гайсинскаго у., 479.
- Греція**, стр., 653,—митр. 259.
- Гродно**, губ. г.—сеймъ 738, 766, 773;—воев. 193, 335.
- Гроховецъ**, д.(?) Самборскаго у., въ Галиції, 648.
- Грубешовъ**, у. г. Люблинской губ.,—мѣщ. 546—547;—вице-адвокатъ 547,—секр. 547.
- Густынь или Густыня**, слободка въ Прилуцкомъ у.,—Густинскій м., 768.

Д.

- Далктеи**, см. **Дятловичи**, с. Пинского у., 364.
- Дальматія**, провинція въ Австрійской имперіи, 421.
- Дамбяны(?)**, 48.
- Дамерь** *), с. Радомыльского у., 361.
- Деражиця**, с. Самборского у., въ Галиціи,—м. 229, 239, 240, 250, 291.
- Дермань**, с. Дубенского у.,—м. 516, 517, 518, 521.
- Дерптъ**, г. Лифляндской губ., нынѣшній Юрьевъ,—ст. 494, 502, 524.
- Днѣпръ**, р., 201, 202, 360, 363, 768.
- Днѣстръ**, р., 272, 295, 318.
- Добржаны**, с. Стрыйского у., — деп. 307.
- Добромиль**, г. Саноцкаго у., въ Галиціи,—м. 374,—нам. 375.
- Довгляди**, д. Рѣчицкаго у., Минской губ., 360.
- Долина**, г. Стрыйского у. въ Галиціи,—нам. 205,—деп. 307.
- Доровка**, р. въ Васильковскомъ у., 362.
- Драчинецъ**, с. у. Ващковецкаго въ Буковинѣ, 478.
- Дрогичинъ**, зашт. г. Вѣльского у. Гродненской губ.,—жупарій 47,—х., 386, 391.
- Дробичъ**, г. Самборского у., въ Галиціи,—ст. 47, 240;—нам. 374,—бр. 375.
- Дронки (Друнки)**, д. Мозырского у. Минской губ. 364.
- Друткъ**, м. Могилевского у., 499.
- Дубинки** или **Дубники**, м. Виленского у.,—князь 47.
- Дубно**, у. г. Волынской губ.,—м. 117.
- Дубровица (Dąbrowica)**, с. Люблинского у., 47, 659.
- Дысовъ**, с. Конского у. Люблинской губ., 698.
- Дѣдовщина**, г. Сквирского у. при р. Ирпенѣ, 361.
- Дятловичи**, с. Пинского у., 363, 736;—м. 736, 737.

*) Вѣроятнѣе м. **Дымерь** Кіевскаго у.

Е.

Ефесъ, г. въ Малой Азії, 586.

Ж.

Жабокрики, с. Дубенского у., 364.

Жарь, с. Киевского у., 361.

Жарновъ, м. Радомской губ.,—канц. и ст. 48.

Жванецъ, м. Каменецкаго у. при впаданіі Жванчика въ Днѣстъ, 653.

Жидачевъ, м. Стрыйскаго у., въ Галиції,—архим. 16,—воев. 203,—войтъ 27,—ден. 307,—з. 16, 206, 283, 342;—обыватели 213,—округъ 203;—п. 203, 204, 283, 342;—писарь 341,—протопопъ 305,—ст. 27, 328;—трибунъ 27.

Жидичинъ, с. Луцкаго у.,—архим. 555, 810.

Житомиръ, губ. г. Волынской губ.,—трибунъ = войтъ, 687, 688, 689, 700.

Жолква (Жолкевъ), у. г. въ Галиції, 350, 371;—нам. епископскій 212,—бр. 307, 308.

Жолтанцы, с. Жолкевскаго у.,—нам. еп. 212;—ден. 307.

Жоровъ, р. въ Рѣчицкомъ у. Минской губ., 360.

Жуколинъ, с. Ланцуцкаго у., въ Галиції,—нам. 375.

Журжевицы, с. Овручского у., 360, 362.

З.

Заболочи, с. Радомыльскаго у., 360.

Задаровъ, с. Чистопольевскаго у., въ Галиції,—м. и иг. 231, 307, 652, 655.

Закаменное, с. Золочевскаго у., 519.

Залукевъ, предмѣстье Галича, въ Галиції, 295.

Замостье, у. г. Люблинской губ., 494—496, 502—504, 524—526, 529;—бр. 494—496, 524—526, 529—531, 551—553;—жители 494—496, 529, 530;—предмѣстье 503, 552; ц. св. Николая 496, 531, 551, 552, 553, 719.

Заславъ, у. г. Волынской губ., князь 578.

Зимовище, с. Радомысльского у., 357, 358, 361.

Золочевъ (Złoczow), у. г. въ Галиції,—дел. 307.

Зораны, с. Радомысльского (?) у., 361.

Зубровичи (Жубровичи), с. Овручского у., 361.

И.

Икарейя, ост. на Эгейскомъ морѣ, 586.

І.

Іерусалимъ, г. въ Палестинѣ, 630—631, 794.

Іорданъ, р. въ Палестинѣ, 158.

К.

Казановъ, м. Радомской губ., 538.

Калишъ, губ. г.,—каш. 47.

Калуга, губ. г., 714.

Калушъ (Калужъ), м. Стрыйского у., въ Галиції, 490—духовенство 342,—ст. 529.

Каменецъ-Подольскій, губ. г. 115,—администр. 230, 640;—архим. 16,—бр. 263, 288;—воев. 306,—вл. и еп. 23, 25, 26, 27, 31, 32, 34, 50, 56, 57, 77, 84, 89, 92, 97, 100, 102, 104, 122, 136, 185, 197, 200, 201, 202, 203, 206, 210, 215, 216, 221, 227, 258, 263, 265, 267, 268, 274, 282, 283, 284, 285, 286, 288, 292—294, 296, 297, 299,

301, 302, 303, 308, 311, 319, 324, 325, 328, 329, 330, 332, 333, 339, 346, 347, 350, 353, 355, 357, 359, 368, 378, 380, 393, 396, 398, 404, 452, 465, 466, 467, 472, 483, 484, 486, 489, 491, 511, 568, 571, 574, 596, 605, 632, 633, 635, 651, 663, 664, 724, 725, 727, 736, 738, 745, 747, 753, 756, 758, 759, 772, 793, 796;—владычество и епископия 24, 38, 40, 128, 202, 204, 207, 212, 214, 220, 247, 248, 250, 254, 258, 259, 261, 262, 263, 283, 284, 288, 290, 291, 292, 294, 297, 298, 300, 301, 305, 308, 309, 332, 333, 491, 572;—епархия 24, 38, 40, 308, 326, 599;—з. 12, 16, 204, 206, 208, 209;—діоцезій 324, 332;—декретъ 110;—капитула 248, 332, 328;—каш. 47, 421;—кафедра 632, 654, 755;—митрополія 107, —митр. 642;—оффіціалъ 305,—попъ 331,—протопопъ 305,—нам. 427,—регентъ канцелярії 304,—регентъ суда 775, 784, 787, 789;—сеймикъ 115,—деп. 307,—ст. 37, 39, 40, 53;—вице ст. 40,—церкви 40, 301, 307, 727, 757, 761.

Карабашъ, у. г. Орловской губ., 714.

Кесы, с. у. Шавельского, 499.

Кіевъ, губ. г., 99, 107, 358, 361, 473, 535, 575, 593, 594, 606, 609, 701, 702, 703, 708, 710, 736, 737, 738, 763, 764, 768, 769, 774;—администраторъ 478, 632, 633, 635, 515, 740;—архидьяконъ 220, 223, 225, 260, 651;—архимандрія 355, 364, 471, 737, 739;—архим. 77, 160, 340, 380, 404, 471, 478, 515, 740, 741, 743, 747, 749, 772, 774;—воев. 47, 89, 91, 99, 113, 166, 193; 303, 335, 389, 431, 514, 529, 627, 628, 746, 768;—воеводство 357, 358, 364, 365, 514, 515,—духовенство 371,—приказная изба 742,—имѣнія 357—365, 393, 394, 736—738, 762;—капитула 296,—Лавра 741,—Печерскій м. 342, 358, 363, 473, 533, 587, 588, 593, 595, 609, 736—742;—Кирилловскій м. 587, 595, 768;—Михайловскій м. 537, 575,—монахи 737, 761;—

митрополія 101, 105, 233, 260, 296, 305, 352, 353, 357, 359, 371, 372, 378, 380, 404, 470, 472, 571, 572, 593, 630, 632, 633, 701, 702, 703, 706, 708, 711, 712, 713, 714, 716, 723, 724, 725, 726, 746, 747, 749, 760, 764, 772, 774;—маршалокъ 47,—область 594, 606, 609, 710;—престоль 763, 769;—протонотарій 101, 105;—протопопъ 97, 99;—секретарь, 86, 96;—соборъ, 598,—типографія 158, 160, 164, 220;—Софійская ц. 97;—свящ. 99,—экзархъ 77.

Кизикъ, г. въ Малой Азії, въ Мизіи, 586.

Китайгородъ, часть теперешней Москвы, 798.

Кнышинъ, зяштат. г. Бѣлостоцкаго у., Гродненской губ., 494, 502, 524, 529.

Кобринъ, у. г. Гродненской губ.,—кашт. 47.

Кобыль, м. Калишской губ., 46.

Ковно, у. г. Волынской губ.,—судья 499.

Кодакъ дворъ(?) 362.

Козелскъ, с. Млавского у., 564.

Козина вилла, с. Станиславовскаго у., въ Галиції, 279.

Коломая, у. г. въ Галиції, 223, 654,—воев. 37, 283,—з. 16,—ст. 17, 303,—х. 219.

Конецполе, м. Петраковской губ., 421.

Конотопъ, у. г. Черниговской губ.,—протонопъ 607, 609.

Константинополь, также Константинъ-градъ, столица Греческой, потомъ Турскої имперіи, 65, 84, 439, 440, 441, 443, 582, 586, 662,—патр. 65, 83, 84, 113, 184, 188, 194, 252, 291, 297, 299, 300, 311, 335, 389, 403, 432, 439, 440, 443, 571, 572, 582, 583, 586, 634, 635, 637, 653, 654, 662, 663, 666, 667, 668, 669, 691, 760;—экзархъ 230, 245, 291, 296, 452, 511, 515, 582, 658, 662, 664, 665, 667,—эронъ 614, 680,—церкви 113, 116.

Корники (Курники), с. Яворовскаго у., въ Галиції, 331.

Корниччи, с. Самборскаго у., въ Галиції, 717.

- Корсунь**, м. Каневскаго у., 762, 763,—ц. 764.
- Корчинъ**, новый городъ надъ рр. Нидою и Вислою, въ Стопницкомъ у.,—ст. 14.
- Краковъ**, г. въ запад. Галиції, 187,—архіеп. 46,—еп. 30, 31, 33;—воев. 14, 488, 746;—воеводина 666, 667;—жупарій 14,—замокъ 464,—кан. 285,—кашт. 29, 47, 403, 416, 423;—подстолій 421,—сеймъ 187,—ст. 424,—трибунъ 700.
- Красноборкъ**, с. Радомысьльскаго у., 360.
- Красноставъ**, у. г. Люблинской губ., 17—20, 439—441;—церкви 19, 550;—граждане 17—19,—кан. 696.
- Кременецъ**, у. г. Волынскай губ.,—подкоморій 687, 688, 689, 690;—судья 586.
- Кривичъ**, с.(?), 208.
- Креховъ**, с. Жолковскаго у., въ Галиції, 666, 670;—м. 258, 366—367, 604, 609, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 747;—и.г. 231, 307, 765;—нам. 797, 798, 799, 800, 801.
- Крилось**, с. Станиславовскаго у., въ Галиції, 7, 214, 219, 220, 221, 223, 224, 265, 267—285, 305, 331, 656;—владѣнія 7—8, 31, 221, 223, 224, 295, 301;—Евангеліє 159,—кафедра 270, 309;—нам. 52, 424;—протопопъ 305,—ц. 7, 109, 301.
- Крупицкій** монастырь въ 20 верстахъ отъ мѣстечка Батурина Конотопскаго у., 721.
- Крымъ**, м. Радомысьльскаго у., 360.
- Крымская Рудня**, д. Радомысьльскаго у., 357, 358.
- Кужаловка**, с. Киевскаго (?) у., 361.
- Кульмъ (Холмно)**, г. въ Пруссії,—еп. 304,—подкоморій 463,—воев. и ст. 47,—кан. 671.
- Кунискова** вилла въ Тернопольскомъ у., въ Галиції, 259.
- Кунчицы Великіе**, с. Фриштацкаго у., 138, 144, 256, 312, 313, 314, 343, 453, 806, 807.
- Курозвоны**, д. Острожскаго у., 738, 739.

Куропатники, с. Бережанского у., въ Галиції, 27.

Кутейнскій м. близь г. Орши, Могилевской губ., 710.

Куявы, обл. въ прежней Польшѣ, теперь въ Пруссії,—воев. 115, 335,—подкоморій 391.

Л.

Лавришевъ, с. Новогрудского у., Минской губ.,—архим. 97.

Лавровъ, с. Самборского у., въ Галиції,—иг. 374.

Ланцуходовъ, с. Холмского у. Люблинской губ., 5.

Латычевъ, у. г. Подольской губ.,—з. 283,—п. 283,—ст. 304,—нотаріусъ 304.

Лежайскъ (Лежансъ), г. Ряшевского у., въ Галиції,—ст. 303,—х. 219.

Лелевъ, м. Колецкой губ.,—ст. 700.

Ленчиковская з., принадлежащая Люблинскому бр., въ окрестн. г. Люблина, 658, 659, 660, 698, 699.

Летня, с. Самборского у., въ Галиції,—м. 240.

Лехія = Польша, стр., 433.

Лещинскій м. подъ Минскомъ,—архим. 77, 662, 664.

Липа, рѣка, притокъ Днѣстра, въ Галиції, 517, 519.
— с. Дубенского у., 209, 646.

Литва, Литовское в. кн., нынѣш. сѣверо-запад. губ., 363, 392—395, 709, 710, 766, 773;—г. 588, 707;—дигнитарій 43,—канцлеръ 47, 773;—вице-канцл. 47,—з. 575, 576, 587, 591, 592;—книги 588, 589, 590;—люди 766, —маршалокъ 47, 48;—рубежъ 720, 797, 800, 801;—сеймики 498,—скарбы 499,—стр. 587; 588, 594, 606.

Литвиновичи, с. Бобруйского у., 591.

Лишня, с. Дрогобыцкого у., въ Галиції,—м. 374.

Ловичъ, г. Варшавской губ., кан. 385, 391.

Лубенька, с. Киевского у., 361.

Лубны, у. г. Полтавской губ., 667.

Лукасъ, у. г. Съдлецкой губ., 5, 6.

— р., Станиславовского у., въ Галиції, 272.

Лукоѣды, с. Рѣчицкаго у., Минской губ., 361.

Лулинецъ, с. Пинскаго у., 363, 736, 737.

Лутовна, р. Радомысьлескаго у., 359.

Луцкъ, у. г. Волынскай губ., 517, 634, 635;—вл. и еп. 47, 77, 89, 105, 380, 381, 463, 469, 471, 563—567, 578, 754—756, 760, 762, 764, 770, 794, 796;—бурграбій 516,—войть 578,—епар. и еп. 380, 381, 753, 773, 796, 810;—замокъ 516,—капитула 504,—крилошане 501, 502,—писарь 581,—п. 131,—подкоморій 578,—сеймикъ 322, 770;—ст. 578,—судъ грод. 578, 581;—ц. 501, 550, 564, 634, 771.

Львовъ (Левовъ, Ильвовъ), гл. г. Галицкой Руси, 14, 15, 42, 43, 44, 48, 54, 55, 74, 75, 76, 78, 79, 81, 84, 85, 86, 89, 90, 91, 103, 110, 113, 114, 115, 117, 125, 131, 133, 179, 181, 183, 187, 197, 211, 214, 234, 310, 313, 316, 335, 336, 348, 351, 387, 399, 401, 402, 403, 407, 408, 409, 413, 423, 424, 426, 428—430, 433, 434, 437, 439, 440, 446, 447, 454, 455, 462, 479, 504, 505, 506, 511, 560—563, 575, 576, 599, 607, 613, 614, 617, 627, 632, 634, 643, 651, 654, 655, 656, 671—673, 678, 681, 702, 720, 724, 725, 726, 729, 733, 734, 753, 755, 780, 783, 787, 798, 804, 809;—администраторъ 640,—архіен. 1, 2, 33, 39, 40, 53, 87, 89, 130, 179, 251, 288, 332, 423, 446, 507, 648, 649, 730;—благочинный 260,—братьства 202, 209—212, 256, 263, 288, 291, 307, 308, 319, 324, 325, 328, 332, 380, 394, 469;—бр. Ставропигіальное (Stauropigion) 63, 64, 65, 68, 70, 71, 74—83, 86—94, 96—107, 113—114, 118, 125, 126, 135, 136, 138, 139, 145, 182, 184, 185—199, 192—194, 196, 214, 256, 283, 328, 332, 334—338, 345—348, 352, 382—391, 396—402, 404—

407, 414, 417, 439—440, 442—446, 452—456, 458—
 463, 469, 471, 478—480, 497, 530, 613—614, 619,
 626—651, 657—658, 662—665, 674—681, 721—722,
 724—732, 743—744, 747—750, 752, 762, 775—792,
 807, 810;—братчики 254, 456;—бурграбій 345,—вл. и еп.
 7, 21—27, 30—32, 34—35, 37, 39—41, 44, 50, 52—
 54, 56—57, 62, 65, 68, 77, 78, 83, 84, 87, 89, 92, 96, 97,
 102—105, 108—111, 114, 115, 120—122, 125, 127,
 130, 136, 183—185, 197, 198—201, 203, 206, 208—
 210, 215—219, 221, 227, 228, 248, 250, 255, 256, 258,
 261—264, 266—268, 272, 274, 275, 282—286, 288,
 292—297, 299, 301—303, 305—306, 309, 311, 318—
 319, 324, 326—333, 338, 339, 341, 342, 346, 347, 350,
 353, 355, 357, 359, 364, 365, 378—381, 392—398,
 396, 399, 403—407, 427, 439—443, 446, 452, 465—
 466, 469, 470, 472—484, 486, 489, 491, 497, 511,
 520—521, 564, 571, 574, 596, 601, 605—608, 610—
 612, 632—633, 635, 636, 640, 641, 651, 662, 664, 666,
 669, 719, 721, 723, 726, 730—732, 736—738, 746—
 747, 749, 753—754, 756—759, 761—762, 770, 772,
 774, 793, 795—797, 809;—епархія 24, 32, 33, 37, 38,
 39, 40, 41, 52—54, 84, 253, 255, 295, 308, 323, 359,
 433, 599, 753;—єпископія, єпископство, владицтво 30, 37, 52,
 84, 85, 128, 130, 183, 200, 202, 204, 206, 207, 209,
 211—215, 220, 221, 230, 233, 246—248, 253—259,
 261—263, 283—285, 288, 290—294, 296, 298, 299,
 301, 308, 309, 319—320, 324—325, 328—329, 332,
 350, 489, 491—492, 572, 638—639, 642, 651, 655,
 663, 767, 773, 796;—дієцезія 323, 324, 332, 648, 652;—
 євреї 596—601;—з. 16, 204, 206, 208, 209, 283, 322,
 327, 341, 636, 775, 784, 789;—граждане, жінки 7—8, 13,
 14, 34, 35, 42—46, 61—63, 65, 67, 74, 77, 79, 86

87, 89, 90—93, 95—96, 98, 100—103, 105, 106, 109, 111, 120, 127, 136, 137, 149, 180, 181, 185, 191, 193, 213, 214, 253, 256, 335, 338, 384, 385, 408—418, 426—430, 439, 440, 452, 453—455, 461, 462, 506, 508, 513, 520, 644, 646, 672, 675, 676, 678, 679, 684, 720, 728, 729, 775, 776, 779, 780, 781, 783, 784, 787, 789, 790, 808;—предмѣщ. 42, 44, 63, 70, 72, 133, 137, 506, 508;—иг. 605, 607;—капитула 211, 286, 288, 328, 332, 638, 639;—каѳедра 206, 210, 218, 228, 232, 244, 247, 291, 306, 309, 323, 324, 349, 406, 632, 636, 728, 753, 755, 756, 759, 809;—кашт. 37, комендантъ 225, 227, 229, 479; костель св. Анны, 69, 506;—крилошање 50, 127, 136, 511;—магистратъ 48, 86—88, 89—92, 137, 180, 181, 186, 401, 402, 444, 446—449, 461—464, 478, 479, 513—514, 644, 743, 744, 750, 752, 802, 803;—Армянскій монастырь, 193, 388;—армян. нація 415, армян. свящ. 426, 427;—армян. улица 178;—армян. права 189;—Іоанно-Богословскій м. 719—721, бр. 212, 254, 481;—иг. 212, 306;—Онуфріевскій м. 34, 35, 65, 73, 78, 92, 94, 97, 98, 100, 102, 103, 110, 116, 117, 144, 187, 193, 194, 195, 343, 345, 348, 387—389, 400, 407, 439, 486, 487, 727, 728—732, 748;—Онуфр. бр. 193, 388, 390, 730—733;—Онуфр. ц. 343, 344, 348, 387, 397, 407, 482, 732, 733, 747, 748;—намѣстникъ 50, 211, 284, 424;—номинатъ 626, 628, 629;—оффициалъ 305, 787, 788, 791, 792;—предмѣстье 254, 261, 348, 388, 430, 486;—Галицкое предм. 59, 63, 70, 72, 122, 142, 226, 504, 733, 734, 735;—Краковское предм. 59, 60, 63—64, 67, 69, 70—73, 121, 122, 131, 132, 133, 144, 245, 312, 315, 316, 324, 343, 344, 387, 388, 450, 481, 482, 488, 504, 505, 729, 802, 806;—Вознесенія 58,—Замокъ Высокій 65, 110, 225, 310, 312, 231, 316, 481, 507, 561;—престолъ 767;—протопопъ 127;—ратушъ 510,—

радцы 87, 89, 120, 444;—регентъ 684;—ремесельники 513;—рубежъ 720,—русская нація 408—418, 508—510, 682, 751—свящ. 84, 95, 97, 109, 231, 325, 426, 427, 481, 607—секр. 86, 460, 786, 809;—ст. 14, 17, 38, 40, 44, 45, 53, 65, 120, 128, 138, 143, 144, 233, 256, 312, 322, 343, 344, 402, 407, 423, 424, 447, 450, 451, 455, 478, 479, 488, 505, 802, 806, 807;—вице-ст. 40, 454, 455;—судъ 459, 460, 484, 730, 731, 775, 776, 778, 784—787, 806;—типографія 78, 159, 160, 161, 162, 497, кн. 240, 644, 645, 674, 675, 676, 732, 810;—шк. 57, 67, 78, 435—437, 437—438, 444;—ученики 59, 60, 121, 122;—типографъ 790;—улица Долгая 59, 67;—Галицкая Брама 63, 70, 72;—Краковская Брама 67, 70—73, 144, 481, 482;—у. и п. 197, 283, 366, 367, 609, 797;—церкви 131, 307, 335, 384: 1) ц. Богоявленія и при ней братство 63, 69—73, 74, 121—125, 142—143, 212, 246, 253, 254, 307, 733—736; 2) ц. Благовѣщенія и при ней бр. 63, 212, 307, 375; 3) у. Вознесенія и при ней бр. 307, 4) ц. Воскресенія Хр. и при ней бр. 212, 307, 482; 5) ц. св. Георгія 21, 52, 67, 69, 125, 210, 211, 214, 218, 225, 226—229, 233, 234, 245, 246, 247, 257, 259, 261, 291, 301, 324, 330, 331, 348—351, 357, 406, 424, 478, 511, 527, 601, 605, 607, 608, 634, 749, 755—759, 761, 795, 796, 797; 6) ц. Ч. п. Ж. Креста и бр. 212, 307; 7) ц. св. Николая и бр. 64, 131—134, 148, 212, 247, 253, 254, 295, 307, 325, 344, 481, 482, 719—720, 730—732, 802—810; 8) ц. свв. Петра и Павла 295; 9) ц. Преображенія и бр. 254, 307; 10) ц. св. Пятницы и бр. 246, 247, 254, 307—315, 325, 452; 11) ц. Рождества Пр. Богородицы 307, 315—318, 482, 488; 12) ц. Успенія Пр. Богородицы и бр. 110, 114, 118, 125, 132, 135, 138, 145, 182, 184, 185, 193, 291, 334, 335, 337, 338, 345, 348, 388, 384—388, 397—399, 403, 405, 407, 453, 454, 458—459,

- 479, 497, 505, 613, 614, 626, 628, 630, 633—635, 644, 649, 658, 662, 677, 722, 724, 730—732, 744, 748, 775, 784, 787—790, 792; 13) д. св. Теодора и бр. 63—64, 212, 246, 247, 253, 254, 295, 307, 450, 451, 481—482; —цехъ 802, 803;—юрисдикція замкова 344,—ярмаркъ 626;
- Лѣсники**, с. Бережанскаго у., въ Галиції,—Лѣсницкій м. 638, 639.
- Любартовъ**, г. Люблинской губ., Любартовскій м., 527—528.
- Любачевъ**, г. Жолкевскаго у., въ Галиції,—нам. 375,—ст. 29.
- Любинъ**, с. Львовскаго(?) у., 717.
- Люблинъ**, губ. г.—бр. 514—515, 522—523, 532—536, 538—545, 658—660, 685—701;—войтъ 540,—евреи 539, 543, 660;—замокъ 694,—иг. 659,—костель 695—698;—монастырь 658, 687, 690, 698;—предмѣстье 522, 523, 538, 635, 688, 690;—Подзамче 539—540,—подкоморій 5, 505;—сеймъ 43, 416;—Сломяны рынокъ 659, 697, 698;—ст. 47, 658, 659;—вице-ст. 538, 541, 543;—судъ 540—543;—сьѣздъ 740—741, 743, 766;—трибуналъ 230, 234, 244;—ц. 523, 532—534, 544, 545, 550, 658—660, 685—700, 705;—Чвартковам гора 695—698,—Юрковскія поля 544, 585, 696—698.
- Любомль**, м. Владимірскаго у., 628.
- Ляновцы**, с. Золочевскаго у., въ Галиції, 519.
- Ляховъ**, с. Львовскаго(?) у., въ Галиції, 230.
- Ляшки**, с. Ярославскаго у., въ Галиції, 717.

М.

- Малновъ**, с. Мостискаго у., въ Галиції, 717, 718.
- Малновская Воля**, с. Мостискаго у., въ Галиції, 717.
- Марстыновъ**, с. близъ Львова, 505.
- Меделевка**, с. Радомыльскаго у., 360.
- Медика**, с. Перемышльскаго у., въ Галиції, 377;—ст. 264, 717.
- Мединичи**, с. Дрогобычскаго у., въ Галиції,—м. 240.

- Межибожскій** мон., Летичевскаго у., 664,—протопопъ 305,—нам. 208.
- Межигорскій** мон., Киевскаго у., 606, 607, 609, 710, 769.
- Межирѣчки**, с. Радомысльскаго у., 360.
- Межирѣчье**, м. Сѣдлецкой губ.,—ст. 47, 494, 502, 524.
- Мелецкій** мон. Ковельскаго у., 97, 582—586, 745.
- Минскъ** губ. г.,—бр. 527—528;—воев. 75, 83,—ц. Петра и Павла 527.
- Мистица**, с. Козельскаго у., въ Галиції, 717.
- Митилены**, г. на островѣ того же имени, на Эгейскомъ морѣ, 586.
- Михайловка**, с. Кіевскаго у., 361.
- Млиновцы**, с. Перемышльскаго у., принадлеж. Уневскому м., 198, 489, 490, 517, 519.
- Могилевъ**, губ. г., 363.
- Молдавія**, стр., 219, 251—252,—воев. 146, 149, 150;—з. 217,—княжна 667.
- Молочки**, с. Рѣчицкаго у. Минской губ., 364.
- Москва**, столич. городъ, 366—367, 575, 576, 577, 587, 588, 591, 592, 593, 594, 595, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 609, 610, 611, 612, 701, 702, 703, 704, 705, 709, 711, 712, 713, 714, 715, 719, 720, 736, 738, 753, 762, 765, 768, 793, 795, 797, 798, 799, 800, 801;—войска 197,—стрѣльцы 589, 702, 708;—царь 140, 142, 316, 383, 602, 677, 758, 772;—царство 259, 298, 300, 417, 772;—патріархъ 745, 760, 764, 793;—типографія 159, 161;—ямской приказъ 594, 713, 801;—каз. приказъ 611, 712, 713, 801;—сибир. приказъ 609, 712, 713, 715, 801;—приказъ больш. прихода 711, 712;—новгород. приказъ 713,—малорос. прик. 715.
- Мостиска**, у. г. Галицкой Руси, 376, 619,—бр. 614—625,—ц. и бр. св. Георгія, 614—622, 623,—ст. 717,—х. 219,—нам. 240.
- Мрозовичи**, с. Самборскаго у., въ Галиції, 454, 455.
- Мстиславль**, у. г. Могилевской губ.,—еп. 469, 471;—кашт. 499,—подстолій 499.

Мышы, м. Новогрудского у. Минской губ., 479.

Н.

Негрибки(?), 687, 688, 689, 700.

Несвижъ, заштат. г. Слуцкаго у. Минской губ., кн. 48.

Низанковице, м. Перемышльскаго у., въ Галиції,—369,—бр. 375,—мѣщ. 369.

Никея, г. въ Малой Азіи, въ Виениї, 72, 530, 586.

Никомедія, г. въ Малой Азіи, столица Виениї, 586.

Новгородъ, губ. г.—архіеп. 704, 706, 709,—нам. 758.

Новгородокъ (Новогрудокъ), у. г. Минской губ., 34, 35, 62, 104, 105, 406, 107, 109, 112;—воев. 61, 76, 193, 335, 363, 389, 199;—подчашій 375,—чеш. 687, 688, 689, 690, 699.

Новгородокъ-Свѣрскъ, у. г. Черниговской губ., 704—705.

Новоселочки, с. Кіевскаго у., 361.

Носовка, м. Нѣжинскаго у.,—ст. 191.

Нѣжинъ, у. г. Черниговской губ.,—ст. 679, 681.

О.

Обаровъ (Обара), с. Ровенскаго у., 342, 359, 472—474, 736, 738, 739.

Овручъ, у. г. Волынскай губ., 362, 364;—мон. 745,—ст. 501,—у. 362.

Ойцецъ (Ойцовъ), с. и замокъ надъ рѣкою Прондник, у. Олькусскаго,—ст. 14.

Олевскъ, м. Овруцкаго у., 360, 362.

Олита, м. Трокскаго у. Віленской губ., 76;—воев. 193, 335, 389;—ст. 61, 76, 81.

Олыка, м. Дубенскаго у.,—князь 48.

Ораное, с. Радомышльскаго у., при р. Тетеревѣ, 357, 358, 361.

Островъ, с. Перемышльскаго у., въ Галиції, 369.

Острогъ, у. г. Волынскай губ., 114, 115, 118, 193, 335, 389;—
біблія 159, 161, 588, 590;—вл. и еп. 77, 89, 97, 105,
564, 566;—администр. еп. 380, 810;—князь 47, 89, 91,
99;—замокъ 431.

Остроница (Острожецъ), с. Мостискаго у., въ Галиції, 717.

Остророгъ, м. въ Познанскомъ у., въ Пруссії, 428, 578.

П.

Падуа, г. въ Италії, 752, 791.

Пачановъ (Пацановъ), м. Келецкой губ., 421.

Перегинско, с. Долинскаго у., въ Галиції, 27, 28, 489—490;—м.
27, 28.

Перемышль, у. г. въ Галиції, 8, 9, 11, 141, 369;—администраторъ 636, 638, 639, 642, 747;—бр. 375, 467;—вл. и еп. 12—13, 33, 47, 73, 114, 115, 253, 254, 256, 291, 296, 298, 305, 368, 376, 377, 422, 443, 469, 481, 497, 614—616, 640, 745, 746, 754, 755, 792;—епископія, епископство 73, 74, 768, 773;—епархія 248, 368, 370, 467—468, 753;—горожане 8—12, 139—141, 369, 464—465, 467—468;—з. 322, 368, 371;—капитула 296, 372, 373;—кашт. 37, 424;—кафедра 10, 476;—свящ. 36, 476;—ст. 35—36, 48, 422, 717;—цд. 10, 375;—ц. Іоанна Кр. 476.

Перемышляны, у. г. въ Галиції, 517, 519.

Пересопница, д. Ровенскаго у.,—м. 117.

Петроковъ, губ. г.,—сеймъ 19.

Петричъ (Петрчъ), монастырь недалеко отъ г. Галича въ Галицкой Руси, 55, 56, 57;—иг. 268.

Печерске (Печерское), с. подъ Могилевымъ губ., принадлежав. Киево-Печерскому м., 363, 736, 737.

Пилява (Пилявцы), м. Литинскаго у.,—сраженіе, экспедиція, 269, 627.

Пинскъ, у. г. Минской губ., 363;—еп. 77.

- Пирожовъ**, с. Радомысльского у., 362.
- Плоцкъ**, губ. г.—ст. 47;—еп. 23, 47, 482;—препозитъ 36.
- Погонное**, д. Рѣчицкаго у. Минской губ., 364.
- Подвысокое**, м. Бережанскаго у., въ Галиціи, 330, 331.
- Подгайцы**, у. г. въ Галиції, 47,—нам. 305,—мѣщ. 231.
- Подгородье (Podgrodzie)**, часть Крилоса, въ у. Станиславовскомъ, въ Галиції, 280.
- Подляхія**, занимав. залад. ч. нынѣш. Гродненской губ., Сувальскую и часть Ломжинской,—воев. и ст. 47,—протопопъ 97,—з. 45.
- Подолія** занимала съверо-запад. ч. нынѣш. Подольской губ. и юго-восточ. часть Галиціи, 775, 784, 787, 789;—з. 23, 25, 32, 283, 421;—воев. 7, 210, 213, 214, 246, 263, 283, 469;—чес. 227, 231, 234, 236, 291, 306, 341, 364, 365;—жители, обыватели 213, 253, 254;—мѣщ. 773;—подсудокъ 304.
- Поздяче**, с. Перемышльского у., въ Галиціи, 36.
- Познань**, столич. г. воеводства,—воев. 773,—архиеп. 46,—еп. 14, 20;—кашт. 425.
- Полка**, с. Киевскаго у., 361.
- Полонка**, с. Луцкаго у., 381.
- Польша**, также **Корона**, 4, 248, 256, 371, 392, 393, 425, 471, 549, 561, 598, 652, 653, 701, 703, 708, 713, 714, 760, 761, 763, 765, 766, 768, 772, 773, 798, 802, 803;—гетманъ 425, 667;—дигнитарій 43,—канцлеръ 30, 31, 33, 421, 423, 524;—вице-канц. 3, 11, 12, 13, 20, 23, 28, 30, 31, 36, 37, 52, 421, 424;—ловчій 477, —подчаш. 529,—конституція 598,—сеймъ 755, 757, 759;—трибуналъ 739.
- Полесье**, стр. въ бассейнѣ р. Припети, 393.
- Померанія**, часть нынѣш. Пруссіи,—воев. 47;—архиеп. 46;—еп. 285, 304.
- Понебыль**, с. Ровенскаго у., 359.
- Порта Оттаманская**, см. **Турція**, 217, 252.
- Потонъ**, м. Станиславовскаго у., въ Галиціи, 219.

Празмовъ, с. Граецкаго у., 463.

Припеть, рѣка, 363.

Прусса, скорѣе **Брусса**, г. въ Малой Азии, 586.

Пруссія, страна,—воев. 47.

Путивль, у. г. Курской губ., 575, 576, 587, 588, 588, 589, 591, 592, 594, 605, 606, 612, 713;—казакъ 575, 594;—у. 588, 589, 591;—поле 588, 589.

Р.

Рава (Польская), у. г. Петровской губ.—ст. 47,—чес. 47, 396, 403, 810.

Рава (Русская), у. г. въ Галиціи, на р. Ратѣ, 810;—мѣщ. и бр. 810—814;—ц. св. Георгія 810—814;—ц. введенія Пр. Бого-родицы, 810, 811.

Радиницы, с. Мостискаго у., въ Галиціи, 717, 718.

Радомыслъ, у. г. Киевской губ., 357, 358, 359.

Рача Великая, д. Радомыльскаго у., 360.

Рача Малая, д. Радомыльскаго у., 360.

Римъ, столица Италіи, 377, 392, 766;—иапа 89, 766, 767;—костель 119, 244, 392, 377, 393, 394, 395, 397, 398, 404, 509, 548, 653, 767;—капитула 497.

Рогатинъ, у. г. надъ рѣкою Гнилою Липпою, въ Галиції, 99, 103, 440—441;—бр. 96—101, 101—105, 440—441;—мѣщ. 67, 100, 520;—деп. 307;—ст. 407, 478, 479.

Романовъ, с. Киевскаго(?) у., 361.

Росохи, с. Овручскаго у., при рѣкѣ Жеравѣ, 362.

Россія, государство, 409, 433, 575, 576, 587, 588, 590—595, 665;—в. князей 755, 759, 760, 761, 794, 795;—митр. 63, 70, 77, 84, 92, 96, 101, 106, 107, 109, 195, 515, 536, 571, 614, 633, 635, 662, 664;—монархія 742;—пановъ 755, 758, 759;—панство 754;—патріархъ 760, 764, 793, 795;—

религія 806, 807;—царь 575, 576, 587, 588, 590—595, 605, 608;—ц. 475, 573, 629.

Рпень (Ирпень), р., правый притокъ Днѣпра, 361.

Рубежовка, с. Кіевскаго у., 361.

Руда, с. Мостискаго(?) у., въ Галиції,—ц. и бр. 623;—свящ. 623.

Рудка, с. Рѣчицкаго у. Минской губ., 364.

Рудники, с. Мостискаго у., въ Галиції, 717.

— с. Стрыйскаго у., въ Галиції 633;—монастырь 212.

Русь (Россія), въ значеніи—Русскія земли, входившія въ составъ

Польскаго государ.; 23, 25, 32, 37, 41, 133, 138, 313, 343, 393, 408, 409, 421, 427, 791;—администр. 353, 632, 633;—бр. 382, 383, 385, 428, 429, 430, 728, 752;—воев. 7, 14, 17, 197, 200, 202, 203, 204, 206, 210, 213, 246, 263, 264, 283, 291, 306, 322, 341, 351, 403, 413, 469, 490, 666, 667, 746;—вл. и еп. 394, 489;—епархія 393;—еп. 601, 635, 758;—духовен. 394, 717—718;—конгрегація 796,—митр. 34, 35, 66, 67, 85, 91, 214, 259, 291, 353, 633, 636, 638, 639, 651;—митрополія 178, 353, 401, 413, 491, 571, 572, 688, 726;—купцы 429, —народъ, граждане, жители, обыватели 86—90, 91, 120, 137, 188, 191, 213, 214, 253, 254, 316, 324, 326, 328, 384, 385, 388, 391, 408—418, 444, 500, 504—508, 510, 513, 530, 560, 565, 587, 671, 673, 678, 681, 687—689, 728, 729, 745;—район 757, —обряды 324, 481, 482;—провинція 392;—ремесельники 447—449, 504—510;—свящ. 408, 410, 426, 427, 503;—ст. 138,—школа бр. 752,--ц. 4, 5, 6, 16, 182, 185, 462, 482, 538, 539, 804, 805;—цехмистръ 189, 561—563;—экзархъ 291, 296, 511;—типографія 674, 675, 776, 777.

Русь Бѣлая, такъ назыв. юго-восточ. ч. вол. кн. Литовскаго, 363, 766.

Русь Малая, 583.

Русь Червоная, нынѣшняя Галицкая Русь, 419, 805.

Рытвины, с. Сеномирского у., 316, 317.

Рѣчъ-Посполитая = Польша, 61, 115, 116, 201, 232, 233, 246, 283, 319, 359, 378, 393, 399, 418, 470, 471, 472, 473, 556, 564, 596, 670, 678, 687, 688, 693, 694, 699, 700, 724, 734, 735, 736, 737, 738, 745, 746, 755, 756, 760.

С.

Самборъ, у. г. въ Галиціи, на р. Днѣстрѣ, 368, 374, 665;—еи. 73, 74, 368, 474, 614—616, 639, 640, 745, 746;—мѣщ. 368, 369;—ст. 47, 128;—ц. 375.

Самось, ос. въ Эгейскомъ морѣ; 586.

Сандомиръ, у. г. Радомской губ., на рѣкѣ Вислѣ,—воев. 128, 447, 505, 578;—князь 419;—кашт. 47, 48;—ст. 29, 47.

Санокъ, у. г. въ Галиціи, на рѣкѣ Санѣ,—еи. 368, 474, 745, 746;—з. 322, 368, 371;—кашт. и ст. 48,—ловчай 330.

Саржа (Sarsza), с. Мостискаго(?) у., въ Галиціи, 717.

Сарники, с. Рогатинскаго у., въ Галиціи, 331.

Сваричевъ, с. Долинскаго у., въ Галиціи, 207;—м. Рождества Пр. Богородицы 205, 206—208, 489, 490.

Свистелники, с. Рогатинскаго у., въ Галиціи, 331.

Селецъ (Sielec), с. Городенскаго у., въ Галиціи, 260.

Семеновское, с. подъ Москвою, 702.

Скитъ, недалеко отъ с. Манявы Богородчанскаго у., въ Галиціи,—Воздвиженскій м. 254, 339, 587—595, 602—604, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 708, 709, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 747.

Скрутынь Верхній, с. въ восточной(?) Галиціи.

Слободка, с. Радомыльскаго у., 360.

Слуцкъ, г. Минской губ., 157, 176.

Случъ, р., правый притокъ Горыни, 772, 774.

Смоленскъ, губ. г., 711, 797, 798, 800.

- Смольница**, с. Старомѣстскаго у., въ Галиціи,—м. 230.
- Снятинъ**, у. г. въ Галиціи, на р. Прутѣ,—архимандр. 16;—з. 16.
- Собѣшинъ**, с. Гарволинскаго у., въ Галиціи, 667.
- Совки**, с. Кіевскаго у., 362.
- Сокаль**, у. г. въ Гадиції надъ р. Запад. Бугомъ, 550, 559, 563—567, 578—581, 719;—еп. 567,—мѣщ. 559—560, 563—567, 579, 581;—магістратъ 559;—свящ. 559, 578;—ст. 304;—ц.ц. 563—567, 581.
- Соколе**, с. Мостискаго у., въ Галиціи, 717.
- Солонка**, с. Львовскаго у., въ Галиціи, 50, 59.
- Сочава**, г. въ Молдавії,—митрополія 378—379, 477, 778, 796;—митр. 378, 379, 380.
- Станиславовъ**, у. г. въ Галиціи, 219.
- Старжава**, с. Мостискаго у., въ Галиціи, 717, 718.
- Старосоль**, м. Старомѣстскаго у., въ Галиціи,—ц. 375.
- Стеруславици**, с. Станиславовскаго(?) у., въ Галиціи, 656.
- Струтинъ**, с. Золочевскаго у., въ Галиціи, 208.
- Стрый**, у. г. въ Галиції,—нам. 374.
- Стрятинъ (Срятинъ)**, м. Рогатинскаго у., въ Галиціи,—99, 121;—типографія 159, 160, 161.
- Ступницы**, с. Стрыйскаго у., въ Галиціи, 375.
- Супрасльскій** м. въ Вѣлостоцкомъ у. Гродненской губ., 96, 97.
- Сѣвскъ**, у. г. Орловской губ., 714.

Т.

- Таль**, р. въ Радомысьльскомъ у., притокъ Тетерева, 361.
- Тамаши**, с. Кіевскаго(?) у., 361.
- Тарасовичи**, с. въ Вѣлоруссіи подъ Могилевымъ, 363, 736, 737.
- Тарнавка**, давнее название нынѣш. части Жолковскаго предмѣстя въ г. Львовѣ, 316.
- Тарновъ**, у. г. въ Галиціи, 29;—кан. 14;—свящ. 212.

- Тарнополь**, у. г. въ Галиції, 93, 441;—протопопъ 305;—деп. 307.
- Тверь**, губ. г.,—архієп. 577.
- Тенчинъ**, развалины замка въ у. Хржановскомъ, 47, 386, 391.
- Тетеревъ**, р., правый притокъ Днѣпра, 359.
- Тирада**, см. **Днѣстръ**, 318.
- Тисменица**, у. г. въ Галиції, 260.
- Топольница**, с. Старомѣстскаго у., въ Галиції,—м. Свято-Троиц-
кій 374.
- Топольско**, с. Калушскаго у., въ Галиції, 489, 490.
- Трактомировъ (Терехтемировъ)**, с. Каневскаго у.—м. Успенскій,
606, 710.
- Трапезундъ**, г. въ Малой Азіи, 586.
- Трембовля (Теребовля)**, у. г. въ Галиції,—викарій 285;—воев. 7,—
деп. 307,—з. и п. 283,—протопопъ 305,—обыватели 213.
- Троки**, у. г. Виленской губ.,—воев. 126,—кашт. 47,—ц. 499.
- Турка**, у. г., а.с. Коломейского у., въ Галиції,—деп. 307.
- Туровъ**, м. Мозырскаго у. Минской губ.,—еп. 77.
- Турція**, государство, 298, 300, 703;—войско 703,—митр. 257,—
издѣлія 172, 174, 176, 239, 240, 241, 272, 273, 274,
275, 276.

У.

- Угли (Углы)**, д. Рѣчицкаго у. Минской губ., 360.
- Украина**, собст. Киевское и Брацлавское воев., 202, 471, 632, 703,
723, 767, 768.
- Уневъ**, с. Перемышлянского у., въ Галиції,—м. 22—23, 29—30,
98, 107, 127, 198, 199, 311, 321, 322, 340, 355, 356,
483, 484, 486, 492, 493, 516, 517, 518, 519, 520,
521;—иг. 22, 110, 111, 127, 129, 483, 493;—архим. 22,
108, 198, 200, 202, 210, 255, 321, 322, 338, 339, 340,
341, 354, 355, 484, 486, 489, 516, 517, 518, 521, 634,
640, 642, 651; архимандрия 197, 198, 257, 296, 321, 338,

339, 340, 355;—монахи, чернцы 22, 107, 108, 109, 110, 111, 199, 322, 339, 517, 518, 520, 521.

Уніятычи, с. Дрогобицкаго у., въ Галиції,—м. св. Онуфрія, 240.

Урозъ, с. Дрогобицкаго у., въ Галиції, 637, 639, 658.

Ф.

Фельштынъ (Фульштынъ), м. Старомѣстскаго у., въ Галиції, 45, 47, 48, 424.

Филиппополь, г. на Балканскомъ полуостровѣ, на р. Марицѣ, 586.

Флоренція, г. въ Италіи,—Флорентійскій соборъ и соглашеніе объ унії 1437 года, 746.

Х.

Халепле, не **Халепье-лп?** с. Кіевскаго у., 361.

Халкидонъ, г. въ Візенії, 586.

Хелмно, г., по-нѣмецки **Кульмъ**, въ западной Пруссіи, на правомъ берегу Вислы,—подкоморій 689.

Холмъ, у. г. Люблінскай губ., 6, 554, 556, 558;—вл. и вп. 3, 4, 5, 47, 77, 285, 536, 546—548, 550, 554—556, 558, 559, 563—565, 567, 689, 691, 692, 693, 810, 813, 814;—гимназія-(школа) 554—555;—з. 4, 548;—меч. 5,—мѣщ. 548—549, 556—557;—кашт. 5, 28;—проповѣд. 558,—судьи 548, 557;—х. 6,—ц. 4, 5, 6, 554, 557.

Хотовъ, с. Кіевскаго у., 362.

Хусово, с. Луцкаго(?) у., 125.

Ц

Царьградъ = Константинополь,—патр. 766, 767, 771.

Цвирково, с. въ Оришанскомъ повѣтѣ «подъ Могилевымъ», 363..

Цорковъ, с. въ Бѣлоруссіи, 736, 737.

Ч.

- Чеповичи**, с. Радомыльского и Пинского(?) у., 357, 358, 360.
Черкасские города, Малороссийские гг., 612, 713, 715, 720.
Черниговъ, губ. г.—архиеп. 701, 704, 706, 709;—еп. 469, 471;—архимандр. 769;—кашт. 303;—ловчий 211, 306;—меч. 687, 688, 689, 690, 699;—подстолий 370;—х. 304.
Чернилява, с. Яворовского у., въ Галиції,—м. Свято-Троицкій, 374.
Черный Лесь, пуща въ Калушскомъ у., въ Галиції, принадлежав. къ Сваричевскому м., 489—490.
Чернява, с. Мостисского у., въ Галиції, 717, 718.
Четвертия, с. Луцкаго у.,—м. 516.
Чигановъ, сѣнокосъ принадлеж. Кирилоскому монастырю, 7, въ Станиславовскомъ у.
Чигиринъ (Чегринъ), у. г. Киевской губ., 603, 663, 703;—м. и иг. 691, 693, 696, 698;—архимандр. 685,—ст. 628.
Чудинъ, с. Радомыльского у., 360.
Чудновъ, м. Житомирского у., 201, 202.
Чюлковыя лозы, урочище въ Путивльскомъ у., 589.

Ш.

- Швеція**, стр.,—90, 479.
Шибенное, с. Киевского у., 361.
Шкловъ, м. Могилевской губ., 47, 479.
Шпиколосы, с. Владиміро-Волынского у., 125.
Шпилеи, с. Радомыльского у., 361.
Шумляны, с. Подгаецкаго у., въ Галиції, 247, 364.

Щ.

- Щекотинъ**, м. Келецкой губ., 421.
Щеплоты, с. Яворовского у., въ Галиції,—Успенский м., 374.

Я.

Яворовъ, у. г. въ Галиції,—бр. 375;—ст. 494, 502, 524, 667;— судъ ассесорскій 355;—учен. Львов. школы 58.

Язловецъ, м. Бучацкаго у., въ Галиції,—нам. 305.

Якторовъ, с. Перемышлянскаго у., въ Галиції, принадлеж. къ Унев- скому м. 198, 489, 490, 519.

Ярославъ (Ярославль), у. г. въ Галиції 529;—еп. 474.

Ятвяги, с. Мостискаго у., въ Галиції, 717.

Яцыно, с. Путивльскаго у. Курской губ., 587, 588, 589, 591.

ОГЛАВЛЕНИЕ.

стр.

- I. 1423 г. 6 октября. Грамота Польского короля Ягайла о вручении власти Львовскому католическому епископу наказывать еретиковъ (православныхъ), умаляющихъ славу католической религіи, и съ воспрещенiemъ католикамъ крестить дѣтей въ „схизматическую секту“; эта грамота подтверждена королями: въ 1442 г. 30 сентября Владиславомъ III, а въ 1509 году 14 апрѣля Сигизмундомъ I-ымъ 1—3
- II. 1444 г. 23 августа. Привилегія короля Владислава Варнскаго, данная Холмскому епископу Юрію объ освобождении его отъ подсудности свѣтскимъ судамъ и рѣшеніе суда о платежѣ ему медовой дани въ 1456 году 2 февраля; обѣ грамоты подтверждены королемъ Александромъ въ 1505 г.
22 мая 3—6
- III. 1472 г. Грамота Львовскаго старосты Станислава Ходча, предоставляющая права Крилосской церкви на владѣніе лугами и нивами и подтвержденная королемъ Стефаномъ Баториемъ въ 1581 г. 31 января. 7—8
- IV. 1497 г. 13 мая. Грамота короля Яна Альберта относительно рѣшенія споровъ между католиками (членами магистрата) и православными (гражданами г. Перемышля), подтвержденная королями: Александромъ въ 1502 г. 20 февраля и Сигизмундомъ I въ 1519 г. 16 апрѣля. 8—12

- V. 1516 г. 2 декабря. Грамота короля Сигизмунда I-го объ утверждениі дьяка (офиціала) Грицка визитаторомъ православныхъ церквей и ихъ священниковъ 12—13
- VI. 1521 г. 28 іюня. Привилегія короля Сигизмунда I-го, данная православнымъ жителямъ г. Львова по спору ихъ съ католиками относительно условій принесенія присяги, свидѣтельства на судѣ, хожденія со Св. Дарами, похоронъ, избранія и назначенія священниковъ 13—61
- VII. 1522 г. 19 ноября. Универсалъ короля Сигизмунда I-го къ властямъ и гражданамъ земель: Львовской, Галицкой, Коломыїской, Каменецкой, Снятинской и Жидачевской объ утверждениі имъ Іоакима Гдашицкаго архимандритомъ помянутыхъ земель, съ повелѣніемъ воздавать ему должное уваженіе 16
- VIII. 1522 г. 19 ноября. Предписаніе короля Сигизмунда I-го дворянамъ Ходчамъ поддерживать архимандрита Іоакима Гдашицкаго 17
- IX. 1523 г. 5 декабря. Рѣшеніе спора королемъ Сигизмундомъ I-мъ между католиками и православными въ городе Красноставѣ 17—20
- X. 1538 г. 23 августа. Грамота короля Сигизмунда I-го, въ которой онъ, по просьбѣ Макарія, митрополита Кіевскаго, предписываетъ властямъ не препятствовать православному духовенству въ отправленіи своихъ обязанностей. 20—21
- XI. 1540 г. 31 марта. Грамота кор. Сигизмунда I, которою король утверждаетъ дв. Макарія Тучапскаго въ санѣ владыки Львовскаго 21
- XII. 1542 г. 30 іюля. Универсалъ короля Сигизмунда I-го, рѣшающій споръ между Макаріемъ; владыкою Львовскимъ, и монастыремъ Уневскимъ относительно избранія архимандрита и права пользованія монастырскимъ имуществомъ. 22—23
- XIII. 1544 г. 11 октября.. Универсалъ короля Сигизмунда I-го съ приказаниемъ жителямъ земель Русской и

Подольской не защищать тѣхъ священниковъ, которые не по-
винуются Макарію, владыкѣ Львовскому 23—24

XIV. 1546 г. 22 августа. Грамота короля Сигизмунда
I-го, которою онъ приказываетъ старостамъ и шляхтѣ Рус-
ской и Подольской земель, явиться къ комиссарамъ, назна-
ченнымъ для разслѣдованія, кто тѣ міряне паны, которые
препятствуютъ владыкѣ проявлять свою власть надъ непочти-
тельными и упрымыми священниками 25

XV. 1546 г. 24 августа. Грамота короля Сигизмунда
I-го, которою онъ приказываетъ духовенству явиться къ
комиссарамъ по поводу дѣла между имъ и Макаріемъ, вла-
дыкою Львовскимъ 26

XVI. 1548 г. 20 февраля. Грамота короля Сигизмунда
I го, которою онъ разрѣшаетъ Макарію, владыкѣ Львовскому,
выкупить у наследниковъ Матея Гембицкаго Перегинскій
монастырь съ селомъ, заложенные ему старостою Жидачев-
скимъ Збожнымъ 27—28

XVII. 1548 г. 13 декабря. Грамота короля Сигизмунда-
Августа, въ которой онъ утверждаетъ передачу графомъ
Іоанномъ Тарновскимъ китарскихъ правъ надъ Уневскимъ
монастыремъ Марку Балабану 29—30

XVIII. 1548 г. 13 декабря. Грамота короля Сигизмунда-
Августа, въ которой онъ подтверждаетъ согласіе короля
Сигизмунда

БОГДАНЪ ССТ НЛС ОЛ909А КСААКО Ю 09, ЕО СОМОЕУРас от9тк⁰⁹ сст⁰⁹

- Перемышльского, временнымъ администраторомъ Львовской епархіи, по случаю встрѣтившихся препятствій для утверждения епископомъ Марка Балабана 33
- XXI. 1551 г. 20 сентября. Грамота Кіевскаго митрополита Макарія Львовскому епископу Арсенію Балабану о томъ, чтобы онъ не вмѣшивался во внутреннія дѣла Львовскаго братства 34—35
- XXII. 1553 г. 15 апрѣля. Грамота короля Сигизмунда Августа о воспрещеніи старостамъ присвоивать себѣ наследство послѣ священниковъ, подтвержденная тѣмъ же королемъ въ 1569 году 18 іюля, а кор. Стефаномъ Баторіемъ въ 1578 г. 24 мая 35—37
- XXIII. 1566 г. 27 января. Грамота короля Сигизмунда Августа, въ которой онъ приказываетъ властямъ передать о. Григорію Балабану всѣ монастыри Львовской епископіи, уступленной ему отцомъ его 37—38
- XXIV. 1569 г. 16 іюня Грамота короля Сигизмунда Августа о передачѣ Львовскаго епископства п. Ивану Лопатѣ-Осталовскому 38—39
- XXV. 1569 г. 6 августа. Грамота короля Сигизмунда Августа, въ которой онъ приказываетъ старостамъ Львовскому, Галицкому и Каменецкому ввести во владѣніе епископскими имѣніями о. Григорія Балабана, владыку Львовскаго. 40
- XXVI. 1570 г. 15 августа. Универсалъ короля Сигизмунда-Августа о признаніи владыкою Львовскимъ Лопатку-Осталовскаго 41—42
- XXVII. 1572 г. 20 мая. Привилегія, данная кор. Сигизмундомъ-Августомъ русскимъ города Львова, по ходатайству братства, объ уравненіи русскихъ въ правахъ и вольностяхъ съ римско-католиками, съ запрещеніемъ этимъ послѣднимъ преслѣдовать русскихъ подъ опасеніемъ взысканія 20000 венгерскихъ злотыхъ 42—48

- XXVIII. 1574 г. 15 апрѣля. Генрихъ Валуа, король Польскій, приказываетъ Львовскому магистрату подъ страхомъ взысканія 20000 венгерскихъ золотыхъ обращаться съ русскими православными согласно съ привилегію, даною имъ королемъ Сигизмундомъ-Августомъ 48—50
- XXIX. 1575 г. 1 февраля. Іона, епископъ Галицкій, Львовскій и Каменецъ-Подольскій, расторгаетъ незаконные браки, допущенные намѣстникомъ и крилошаными Львовскими 50—52
- XXX. 1576 г. 20 ноября. Грамота кор. Стефана Баторія, которою онъ подтверждаетъ двѣ грамоты Сигизмунда-Августа: одну объ уступкѣ Маркомъ Балабаномъ Львовской епископіи своему сыну Григорію, другую о пользованіи и владѣніи Григоріемъ упомянутой епископіей 52—54
- XXXI. 1577 г. 30 марта. Король Стефанъ Баторій подтверждаетъ привилегіи, дарованныя русскимъ жителямъ города Львова королями: Сигизмундомъ-Августомъ и Генрихомъ Валуа 54—55
- XXXII. 1582 г. 16 ноября. Король Стефанъ Баторій подтверждаетъ передачу монастыря Петрча игумепомъ Стефаномъ Геркою подъ защиту и попеченіе Гедеона Балабана. 55—57
- XXXIII. 1586—1590 г.г. Запись вновь поступающихъ учениковъ въ Львовскую братскую школу съ обозначеніемъ обязательствъ родителей относительно платы за нихъ 57—60
- XXXIV. 1589 г. 14 апрѣля. Письмо Федора Скумина къ Львовскому братству о томъ, что по причинѣ затруднительныхъ обстоятельствъ Рѣчи-Посполитой дѣлъ братства невозможно было уладить 61
- XXXV. 1590 г. 29 декабря. Письмо митрополита Кіевскаго Михаила Рогозы Гедеону Балабану, епископу Львовскому, о воспрещеніи учить закону Божію непривзваннымъ дидаскаламъ, не состоящимъ въ братствѣ 62

- XXXVI. 1590 г. 22 июня. Грамота митрополита Михаила Рогозы объ отлучении от церкви в некоторыхъ Львовскихъ мѣщанъ за противодѣйствія Ставропигіальному братству 63—65
- XXXVII. 1590 г. Протестація Львовскаго братства и игумена монастыря св. Онуфрія, Василія, противъ Гедеона Балабана, епископа Львовскаго, учинившаго нападеніе на по-мнутый монастырь 65—68
- XXXVIII. 1590 г. Заявленіе сторожа Литвинка о при-чиненіи ему, безъ всякой съ его стороны вины, побоевъ слу-гами епископа Гедеона Балабана 69—70
- XXXIX. 1591 г. 26 января. Влагословенная грамота митрополита Михаила Рогозы, данная предмѣщанамъ Львовской Галицкой Брамы, съ дозволеніемъ имъ устроить брат-ство при церкви Богоявленія по чину Ставропигіального братства и въ связи съ нимъ 70—73
- XL. 1591 г. 13 марта, Грамота кор. Сигизмунда III-го, данная Михаилу Копыстенскому на Переяславльское и Сам-борское епископство 73—74
- XLI. 1591 г. 11 октября. Письмо Богдана Сап'ги къ Львовскому братству съ просьбою прислать Виленскому брат-ству учителя грамматики и языковъ 74—75
- XLII. 1591 г. 22 октября. Письмо Феодора Скумина къ Львовскому братству съ извѣщеніемъ, что въ Виленское братство вписались митрополитъ Михаилъ Рогоза и не мало пановъ, и съ просьбою прислать Виленскому братству искус-наго учителя 75—76
- XLIII. 1591 г. 27 октября. Приговоръ Брестскаго собора на Гедеона Балабана за беззаконныя его дѣянія противъ Львовскаго братства и утвержденіе этого послѣдняго во всѣхъ его прежнихъ правахъ и привилегіяхъ, съ постановленіемъ имѣть типографію и школу греческаго и славянскаго языковъ.

- Львовскому и Виленскому братствамъ, другихъ же школъ не имѣть 77—79
- XLIV. 1592 г. 8 января. Письмо Щеодора Скумина къ Львовскому братству съ просьбой позволить остаться о. Игнатію въ Виленской братской школѣ преподавателемъ Св. Писанія и прислать п. Кирилла, учителя греческаго и славянскаго языковъ 79—81
- XLV. 1592 г. 18 января. Письме Богдана Сапѣги къ Львовскому братству съ просьбою о томъ же, какъ и въ предъидущемъ 81—83
- XLVI. 1592 г. 4 декабря. Грамота Константинопольскаго патріарха Іереміи въ пользу Гедеона Балабана и противъ митронолита Кіевскаго Михаила Рогозы. 83—85
- XLVII. 1592—1593 г. Универсалъ митрополита Михаила Рогозы съ приглашеніемъ жертвовать въ пользу Львовскаго братства на возводимыя имъ постройки. 85—86
- XLVIII. Около 1594 г. Жалоба Львовскаго братства отъ имени всего русскаго православнаго народа на Львовскій польскій магистратъ о притѣсненіяхъ и насилияхъ, дѣлаемыхъ имъ православной церкви 86—89
- XLIX. 1593 г. 13 марта. Циркуляръ Львовскаго братства о притѣсненіяхъ, дѣлаемыхъ католиками православнымъ въ городѣ Львовѣ 89—92
- L. 1593 г. 7 іюня. Грамота митрополита Михаила Рогозы, которою онъ вызываетъ Гедеона Балабана на судъ Брестскаго собора по дѣлу между имъ и Львовскимъ братствомъ 92—96
- LI. 1594 г. 1 іюля. Приговоръ (декреть 1-ый) Брестскаго собора по дѣлу между Гедеономъ Балабаномъ и братствами: Львовскимъ, Рогатинскимъ и др. 96—101
- LII. 1594 г. 28 сентября. Приговоръ (декреть 2-й) Брестскаго собора по дѣлу между епископомъ Львовскимъ Гедеономъ Балабаномъ и братствами Львовскимъ, Рогатинскимъ и др. 101—105

- LIII. 1595 г. 23 февраля. Письмо митрополита Михаила Рогозы къ королю Сигизмунду III съ просьбою не отмѣнять его постановленія по тяжбѣ между Гедеономъ Балабаномъ и Львовскимъ братствомъ 105—106
- LIV. 1595 г. 25 февраля. Письмо митрополита Михаила Рогозы къ Львовскому братству. 106—107
- LV. 1595 г. 25 февраля. Листъ митрополита Михаила Рогозы противъ монаха Уневского монастыря Щеодосія, взявшаго въ сообществѣ съ другими монахами документы помянутаго монастыря и передавшаго епископу Гедеону Балабану 107—109
- LVI. 1595 г. 25 февраля. Универсалъ митрополита Михаила Рогозы по дѣлу епископа Гедеона Балабана . . 109—112
- LVII. 1596 г. 26 сентября. Посланіе Львовскаго братства чинамъ Брестскаго собора 112—114
- LVIII. 1596 г. 9 декабря. Письмо Юрія Рогатинца изъ Острога въ г. Львовъ къ братству съ изложениемъ совѣтовъ кн. Острожскаго, какъ дѣйствовать на сеймикахъ, не раздражать владыкъ Львовскаго и Переяславльскаго, напечатать поскорѣе дѣянія Брестскаго собора съ разсказомъ о дѣйствіяхъ протосинкела Никифора. Самъ Рогатинецъ совѣтуетъ братству предоставить дѣло епископамъ 114—118
- LIX. 1598 г. 13 апрѣля. Универсалъ короля Сигизмунда III о сохраненіи мира между уніатами и православными и такого-же положенія, какое было, до слѣдующаго сейма 119—120
- LX. 1598 г. 20 декабря. Письмо Гедеона Балабана къ кн. Константину Острожскому, въ которомъ Гедеонъ жалуется на притѣсненія поляковъ и проситъ у князя совѣта и защиты 120—121
- LXI. 1602 г. 26 апрѣля. Благословенная грамота Гедеона Балабана, данная мѣщанамъ Краковскаго предмѣстья во Львовѣ при церкви Богоявленія на учрежденіе при ней

- братства. Эта грамота подтверждена Иосифомъ Шумлянскимъ, епископомъ Львовскимъ, въ 1691 году 16 мая 121—125
- LXII. 1603 г. 10 октября. Лаврентій Древинскій, чашникъ Волынскій, вписывается въ Львовское братство съ обѣщаніемъ носить его тяготы и посыпать изъ своихъ имѣній на его нужды 14 колодъ ржи. 125
- LXIII. 1605 г. 1 мая. Письмо Александра Ходкевича, воеводы Троцкаго, къ Львовскому братству съ просьбою заступиться на судѣ предъ Львовскимъ владыкою за его слугу Василія Семеновича, у котораго Влахъ Лавриковичъ отнялъ жену и движимое имущество 126—127
- LXIV. 1607 г. 13 августа. Предписаніе короля Сигизмунда III Исаи Балабану, игумену Уневскаго монастыря, не притеснять Львовскихъ клирошанъ и возвратить имъ забраннныя изъ церквей вещи. 127—128
- LXV. 1607 г. 18 октября. Король Сигизмундъ III извѣщаетъ Львовскія власти объ отдачѣ Львовскаго епископства Евстафію Тисаровскому, съ приказаниемъ оказывать ему помощь и послушаніе 128—129
- LXVI. 1607 г. 20 октября. Король Сигизмундъ III приказываетъ Исаи Балабану, игумену Уневскаго монастыря, возвратить забраннныя имъ церковныя вещи Евстафію Тисаровскому и оказывать ему, какъ своему пастырю, послушаніе. 129
- LXVII. 1608 г. 12 июля. Король Сигизмундъ III подтверждаетъ право назначенія Львовскихъ православныхъ епископовъ за архіепископами Львовскими латинскаго вѣроисповѣданія 130—131
- LXVIII. 1608 г. 18 сентября. Дарственная запись Тимофея Высоцкаго на угодья, данныя имъ Львовскому Никольскому братству 131—134
- LXIX. 1609, 1635 и 1640—1644(?) г.г. Присяга при вступленіи въ Львовское Ставропигіальное братство и обряды при вскрытии и закрытии братскаго сундука 135—136

- LXX. 1614 г. 14 ноября. Мандатъ короля Сигизмунда III магистрату г. Львова объ оставлениі мѣщанъ и предмѣщанъ русскихъ при данныхъ имъ привилегіяхъ 137
- LXXI. 1616 г. 1 января. Листъ Станислава Мнишка, старосты Львовскаго, объ освобожденіи братскаго дома отъ всякихъ повинностей 138
- LXXII. 1620 г. 26 января. Число кн. Адама Корыбута-Вишневецкаго къ Львовскому братству 139
- LXXIII. 1633 г. 23 марта. Грамота короля Владислава IV объ уравненіи во всѣхъ правахъ и вольностяхъ православныхъ Перемышльскихъ мѣщанъ и предмѣщанъ съ римско-католиками 139—141
- LXXIV. 1634 г. 12 октября. Грамота короля Владислава IV, данная братству церкви Богоявленія 142—143
- LXXV. 1637 г. 11 марта. Подтвержденіе королемъ Владиславомъ IV грамоты Станислава Мнишка, старосты Львовскаго, данной имъ Львовскому братству въ 1636 г. 8 октября на освобожденіе братскаго госпиталя отъ всѣхъ налоговъ и повинностей 143—144
- LXXVI. 1637 г. 12 марта. Инвентарь вещей Львовской братской церкви Успенія Пр. Богородицы, составленный братскимъ писаремъ Константиномъ Медзапетою 145—178
- LXXVII. 1638 г. 30 декабря. Грамота короля Владислава IV о разрѣшеніи Михаилу Слѣзкѣ открыть типографію во Львовѣ ; 178—179.
- LXXVIII. 1639 г. 30 апрѣля. Универсалъ Владислава IV о принятіи имъ православныхъ Львовскихъ гражданъ подъ свое покровительство 180—181
- LXXIX. 1639 г. 30 апрѣля. Грамота Владислава IV съ извѣщеніемъ Львовскаго магистрата о взятіи королемъ православныхъ Львовскихъ гражданъ подъ свое покровительство, съ приказаніемъ предоставить русскимъ жить безопасно и спокойно , 181—182

- LXXX. 1639 г. 20 ноября. Универсалъ короля Владислава IV объ утверждениі всѣхъ правъ, дарованныхъ Львовскому братству Сигизмундомъ III въ 1592 г., преимущественно правъ на типографію 182—183
- LXXXI. 1641 г. 4 іюня. Универсалъ короля Владислава IV объ утверждениі Львовскимъ епископомъ Андрея Желибorskаго 183—184
- LXXXII. 1641 г. 16 ноября. Письменное обязательство Арсенія Желибorskаго, епископа Львовскаго, объ оставленіі Львовскаго братства при всѣхъ правахъ, пожалованныхъ ему патріархами и королями 184—185
- LXXXIII. 1647 г. 6 июля. Разрѣшеніе Львовскаго магистрата па постройку воротъ при братской церкви Успенія Пресвятаго Богородицы 185—187
- LXXXIV. 1649 г. 10 января. Инструкція Львовскаго братства, данная посламъ, отправляющимся на сеймъ въ Краковъ 187—190
- LXXXV. 1649 г. 10 января. Письмо братства къ Адаму Киселю, воеводѣ Брацлавскому, старостѣ Богуславскому, Носовскому и проч., съ просьбою объ уничтоженіі королемъ противныхъ православію грамотъ 191—192
- LXXXVI. 1649 г. 29 января. Универсалъ короля Яна-Казиміра объ утверждениі привилегіи, данной монастырю св. Онуфрія Сигизмундомъ III въ 1592 году 15 октября . 192—195
- LXXXVII. 1649 г. 31 декабря. Письмо Львовскаго братства къ Кіевскому митрополиту Сильвестру Коссову, съ просьбою похлопотать объ оставленіі королемъ братства при всѣхъ его привилегіяхъ и правахъ, данныхъ ему сеймовыми конституціями 195—196
- LXXXVIII. 1656 г. 7 марта. Универсалъ короля Яна-Казиміра объ отдачѣ архимандрії Уневской Арсенію Желибorskому, владыкѣ Львовскому, за оказанныя имъ услуги

Коронѣ, съ подтверждениемъ всѣхъ данныхъ правъ помяну- тому монастырю	197—199
LXXXIX. 1663 г. 20 мая. Грамота короля Яна-Кази- міра объ утвержденіи Львовскимъ епископомъ Адама Жели- борскаго за услуги, оказанныя имъ Рѣчи-Посполитой по дѣ- ламъ Запорожскимъ	199—201
ХС. 1667 г. 27 февраля. Король Янъ-Казиміръ, под- тверждаетъ избраніе Яна Шумлянскаго владыкою Львовскимъ, Галицкимъ и Каменецъ-Подольскимъ, за оказанныя имъ услуги Коронѣ подъ Чудновымъ и за Днѣпромъ	201—203
XCI. 1667 г. 12 апрѣля. Избраніе мірянами и духо- венствомъ округа Жидачевскаго, въ монастырѣ Гушовскомъ, Іосифа Шумлянскаго, епископомъ Львовскимъ, Галицкимъ и Каменецъ-Подольскимъ, съ заявлениемъ, что его избранію пре- пятствуетъ митрополитъ Кіевскій, и что Шумлянскій истинный сынъ православной церкви и будетъ защищать православіе.	203—206
ХСII. 1667 г. 15 мая. Избраніе шляхтою земель Львов- ской, Жидачевской, Галицкой и Каменецъ-Подольской въ монастырѣ Шваричевскомъ Ивана Шумлянскаго, номината епископіи Львовской, епископомъ Львовскимъ, Галицкимъ и Каменецъ-Подольскимъ	206—208
ХСIII. 1667 г. 20 іюля. Грамота короля Яна-Казиміра, которою онъ извѣщаетъ духовенство и мірянъ земель Львов- ской, Галицкой и Каменецъ-Подольской, что именуетъ вла- дыкою Львовскимъ Іосифа Шумлянскаго, которому и прика- зываетъ повиноваться и уважать	208—209
ХСIV. 1667 г. 20 іюля. Избраніе Іосифа Шумлянскаго епископомъ Львовскимъ, Галицкимъ и Каменецъ-Подольскимъ, въ каѳедральномъ соборѣ св. Георгія нѣкоторыми братствами и нѣкоторыми изъ духовенства	210—212
ХСV. 1668 г. 5 марта. Привилегія короля Яна-Кази- міра, данная Евстафію Свистельницкому на епископство Львовское	212—215

XCVI. 1668 г. 15 марта. Протестація Іосифа Шумлянскаго противъ Ивана Мазараки, Григорія Папары и Максиміліана Балабана, взводящихъ разныя клеветы на протестующаго, и противъ Антонія Винницкаго, митрополита Кіевскаго, заѣхавшаго въ чужую епіскопію, распоряжающагося въ ней и вооружающаго мѣщанъ противъ Шумлянского . 216—219

XCVII. 1668 г. 26 марта. Протестація Феодора Березовскаго и Гедеона Струса противъ Іосифа Шумлянского, который, напавши на приверженцевъ Свистельницкаго въ Крилосѣ, избилъ и морилъ ихъ три днія голodomъ, разграбивъ все ихъ имущество, Струса же заковалъ въ цѣпи и держалъ голоднаго 219—225

XCVIII. 1668 г. 20 апрѣля. Заявленіе священниковъ и другихъ лицъ въ судѣ о полученныхъ ими рапахъ во время нападенія Казиміра Замойскаго, коменданта Львовскаго замка, съ драгунами на церковь св. Георгія 225—226

XCIX. 1668 г. 26 апрѣля. Протестація Іеремія Свистельницкаго противъ Іосифа Шумлянского, его приверженцевъ и Львовскаго коменданта, Казиміра Замойскаго, которые, напавъ на церковь св. Георгія, ограбили ее и всѣхъ находившихся тамъ въ это время 227—229

C. 1668 г. 26 апрѣля. Протестація митрополита Кіевскаго Антонія Винницкаго и другихъ, бывшихъ съ нимъ, противъ Іосифа Шумлянского, его приверженцевъ, Казиміра Замойскаго, коменданта Львовскаго замка, и др., напавшихъ на митрополита и церковь св. Георгія, ограбившихъ ее, его и всѣхъ находящихся тогда тамъ духовныхъ и свѣтскихъ людей, изъ которыхъ многихъ убили, другихъ, поранивъ, держали въ заперти 229—246

CI. 1668 г. 4 мая. Протестація шляхты, духовенства и мірянъ, представителей Львовскихъ братствъ противъ Іеремія Свистельницкаго, который незаконно получилъ изъ канцеляріи королевской привилегію на Львовское епіскопство . . 246—249

CII. 1668 г. 16 мая. Протестація Йосифа Шумлянскаго противъ митрополита Антонія Винницкаго 250—253

CIII. 1668 г. 16 мая. Протестація шляхты, духовенства и братствъ противъ Іеремія Свистельницкаго, Антонія Винницкаго, митрополита Київскаго, Георгія Гушовскаго, епископа Ієремиїшльскаго, и другихъ, вмѣшивающихся въ дѣла Львовской епархіи, съ упоминаніемъ, что Свистельницкій не можетъ имѣть никакого права на Львовское епископство, какъ выбранный только пятью лицами и то родственниками Винницкаго; клиръ же и братства въ избраніи не участвовали, раньше избрали Шумлянского 253—257

CIV. 1668 г. 18 мая. Реляція вознаго о врученіи Йосифу Шумлянскому королевскаго приказа явиться въ королевскій судъ въ продолженіи четырехъ недѣль, по обвиненію въ симонії, въ незаконномъ избраніи, полученіи привилегіи на Львовское епископство, посвященіи изгнанными изъ Турціи митрополитами, рукоположеніи во священники двоеженцевъ за плату, въ нападеніи на церковь св. Георгія и проч. 257—261

CV. 1668 г. 25 іюня. Протестація Іоанна Грабовецкаго, Жураковскихъ и другихъ противъ фиктивнаго избранія Йосифа Шумлянского епископомъ Львовскимъ 262

CVI. 1668 г. 12 іюля. Універсалъ короля Яна-Казимира, о признаніи Йосифа Шумлянского епископомъ Львовскимъ, объ уничтоженіи грамоты, данной на то-же епископство Іеремію Свистельницкому 263—264

CVII. 1669 г. 14 іюля. Протестація Іеремія Свистельницкаго противъ Шумлянскихъ по поводу ихъ нападенія на него въ Крилосѣ, заключенія его и протодіакона Зосимы въ тюрьму 265—266

CVIII. 1668 г. 21 іюля. Протестація Йосифа и Самуила Шумлянскихъ и ихъ приверженцевъ по поводу нападенія на нихъ въ Крилосѣ Іеремію Свистельницкаго и его приверженцевъ, нанесенія имъ ранъ и разграбленія ихъ имущества . . . 267—282

- CIX. 1669 г. 5 октября. Грамота короля Михаила, подтверждающая грамоту, выданную королем Яномъ-Казимиромъ Йосифу Шумлянскому на епископство Львовское, съ уничтожениемъ грамоты данной кор. Яномъ-Казимиромъ Евстафию Свистельницкому на ту же епископію 282—285
- CX. 1670 г. 26 апреля. Грамота короля Михаила о воспрещеніи, по просьбѣ Йосифа Шумлянского, старостамъ и помѣщикамъ требовать отъ православнаго духовенства барщины и обѣ уравненіи его съ духовенствомъ римско-католическимъ и платою епископу куничнаго шесть золотыхъ 285—288
- CXI. 1670 г. 20 сентября. Грамота короля Михаила о признаніи Іереміи Свистельницкаго епископомъ Львовскимъ. 288—290
- CXII. 1671 г. 6 апрѣля. Грамота короля Михаила о подтверждениі привилегіи, данной королемъ Яномъ-Казимиромъ Іереміи Свистельницкому на епископство Львовское, и обѣ уничтоженіи привилегіи Йосифа Шумлянского на ту же епископію 290—293
- CXIII. 1671 г. 15 июня. Вызовъ къ королевскому суду Йосифа Шумлянского по жалобѣ Іереміи Свистельницкаго о неисполненіи условія между ними относительно уступки первымъ Львовского епископства этому послѣднему 293—295
- CXIV. 1671 г. 1 авгуستа. Королевскій приговоръ по дѣлу между епископами Львовскими: Іереміемъ Свистельницкимъ и Йосифомъ Шумлянскимъ: послѣдній, какъ незаконно избранный, лишается Львовского епископства, съ уплатою Свистельницкому 150000 золотыхъ за пользованіе епархіальными имѣніями и доходами и 60000 золотыхъ судебныхъ издержекъ. 296—306
- CXV. 1671 г. 50 сентября. Протестація духовенства и мірянъ противъ Іереміи Свистельницкаго, который незаконно присвоилъ себѣ титулъ Львовского епископа; тайно вынесши изъ королевской канцеляріи привилегіи на помянутое ени-

- скопство, съ признаніемъ законнымъ епископомъ Іосифа Шумлянскаго 306—311
- CXVI. 1671 г. 14 октября. Утверждение королемъ Михаиломъ грамоты Яна Миника, старосты Львовскаго, данной имъ въ пользу братства свв. Пятницъ въ 1670 г. 9 октября. 312—315
- CXVII. 1671 г. 26 октября. Подтверждение королемъ Михаиломъ грамоты Владислава IV, которою этотъ послѣдній въ 1634 году 30 сентября подтверждаетъ грамоту Александра Зборовскаго, данную имъ въ 1630 г. 1 октября братству церкви Рождества Пр. Богородицы на мѣсто, на которомъ построена цомяцутая церковь, съ условиемъ, что братство будетъ представлять Зборовскому избранныхъ имъ духовныхъ лицъ для утвержденія и назначенія и что онъ будетъ защищать церковь 315—318
- CXVIII. 1672 г. 20 января. Грамота короля Михаила о признаніи Іереміи Свистельницкаго епископомъ Львовскимъ, о непризнаніи таковыми Іосифа Шумлянского и объ уничтоженіи всѣхъ распоряженій послѣдняго 219—221
- CXIX. 1672 г. 20 февраля. Грамота короля Михаила объ утверждении Варлаама Шептицкаго архимандритомъ Уневскаго монастыря и объ уничтоженіи грамоты, данной Антонію Винницкому, митрополиту Кіевскому, на ту же архимандрію 321—323
- CXX. 1672 г. 30 октября. Универсалъ короля Михаила о признаніи Іосифа Шумлянского епископомъ Львовскимъ по просьбѣ духовенства и мірянъ 323—325
- CXXI. 1673 г. 17 марта. Грамота короля Михаила о признаніи Іереміи Свистельницкаго епископомъ Львовскимъ съ запрещеніемъ давать Шумлянскому ежегодную плату, которую обязанъ быть удѣлять ему Свистельницкій. . . . 326—328
- CXXII. 1673 г. 7 апрѣля. Универсалъ короля Михаила объ утверждении Іосифа Шумлянского епископомъ Львовскимъ и объ уничтоженіи привилегіи на таковую Свистельницкому,

- съ приглашениемъ духовенства и мірянъ повиноваться Шумлянскому и воздавать ему должное почтение 328—330
- CXXIII. 1673 г. 24 апрѣля. Протестація Іосифа Шумского противъ Іереміи Свистельницкаго, который уговорилъ крестьянъ напасть на Шумлянского, выгнать его; если же будетъ защищаться, то убить 330—331
- CXXIV. 1673 г. 19 мая. Универсалъ короля Михаила, которымъ утверждается епископомъ Львовскимъ Іеремія Свистельницкій, а Іосифъ Шумлянскій, какъ рукополагающей двоеженцевъ, вдовоженцевъ, преступниковъ лишается привилегій на это епископство 332—334
- CXXV. 1676 г. 5 марта. Грамота короля Яна III, подтверждающая права Львовскаго братства, дарованная ему кор. Сигизмундомъ III-мъ 334—338
- CXXVI. 1677 г. 18 янвarya. Договоръ заключенный между Іосифомъ Шумлянскимъ и Варлаамомъ Шентицкимъ, архимандритомъ Уневскимъ, о певмѣшательствѣ Шумлянского въ дѣла Уневской архимандріи 338—341
- CXXVII. 1677 г. 12 марта. Грамота короля Яна III-го объ освобожденіи въ его имѣніяхъ русскаго духовенства, находящагося подъ властію Іосифа Шумлянского, епископа Львовскаго, отъ всевозможнаго рода повинностей, платежей и податей 341—342
- CXXVIII. 1677 г. 20 апрѣля. Король Янъ III подтверждаетъ грамоту Яна Мнишка, старосты Львовскаго, выданную 9 октября 1670 года, о передачѣ въ чиншевое владѣніе братству имущества Павла Лешковскаго—маляра 343—345
- CXXIX. 1677 г. 30 декабря. Грамота короля Яна III, данная Львовскому братству, которою король, подъ страхомъ взысканія 1000 червоныхъ, предписываетъ братству не печатать книгъ безъ разрѣшенія и цензуры Іосифа Шумлянского, предписывается въ братской Успенской церкви поставить епи-

- скопскую кафедру и представлять Шумлянскому отчетъ о всѣхъ братскихъ доходахъ 345—346
- CXXX. 1678 г. 14 октября. Грамота короля Яна III объ отмѣнѣ предъидущаго распоряженія, даннаго имъ относительно правъ братства и зависимости его отъ епископа. 347—349
- CXXXI. 1679 г. 26 января. Универсалъ короля Яна III-го объ утвержденіи ярмарки при церкви св. Юра въ продолженіи двухъ недѣль: одной—до храмового праздника, другой—послѣ него, съ освобожденіемъ отъ всякихъ повинностей 349—351
- CXXXII. 1679 г. 14 декабря. Универсалъ короля Яна III-го о назначеніи Іосифа Шумлянского администраторомъ Киевской митрополіи 352—354
- CXXXIII. 1682 г. 27 января. Вызовъ къ королевскому суду Іосифа Шумлянского, епископа Львовскаго, по жалобѣ Варлаама Шептицкаго, архимандрита Уневскаго 354—357
- CXXXIV. 1682 г. 10 мая. Привилегія короля Яна III-го, данная Іосифу Шумлянскому на имѣнія Киево-Печерского монастыря: Радомысьль, Городокъ, Крымская Рудня, Бѣлки, Оранная, Чеповичи, Зимовище и др. 357—358
- CXXXV. 1682 г. м. іюля. Списокъ имѣній Киево-Печерского монастыря, захваченныхъ Іосифомъ Шумлянскимъ, епископомъ Львовскимъ 359—363
- CXXXVI. 1688 г. 28 августа. Жалоба епископа Львовскаго и Каменецъ-Подольскаго Іосифа Шумлянского и брата его, чесника Подольскаго, Самуила Шумлянского, на дѣ. Стефана Криницкаго, Александра Козинскаго, Ивана Грибскаго и др. лицъ о томъ, что они незаконнымъ образомъ завладѣли имѣніями Киево-Печерской архимандріи с. Молочками, Погоннымъ, Рудкой и Дронками, находящимися въ Киевскомъ воеводствѣ, разоряютъ ихъ, грабятъ и разгоняютъ крестьянъ 364—365

повелѣніемъ сохранять его при всѣхъ его правахъ въ силу обязательствъ, данныхъ ему Шумлянскимъ, съ принятіемъ братства подъ свое особое покровительство	398—399
CXLVII. 1700 г. 26 іюня. Грамота короля Августа II-го, данная Львовскому братству, съ подтверждениемъ его правъ по отношенію къ мѣстному епископу и свѣтскимъ властямъ.	399—403
CXLVIII. 1700 г. 30 іюня. Реляція объ отнятіи братской церкви во Львовѣ у православныхъ и отдачѣ уніатамъ.	403—404
CXLIX. 1701 г. 8 февраля. Объявленіе Іосифа Шумлянского о присоединеніи будто-бы къ унії Львовскаго Ставропигіального братства	404—407
CL. 1701 г. 14 февраля. Грамота короля Августа II-го Адаму Сенявскому, воеводѣ Белзскому, старостѣ Львовскому и Рогатинскому, о назначеніи его первымъ комиссаромъ по дѣлу о притѣсненіяхъ братства со стороны Шумлянского и о насильственномъ присоединеніи его къ унії.	407—408
CLI. 1714 г. Изложеніе основаній, почему русская нація въ г. Львовѣ и послѣ принятія унії не можетъ пользоваться одинаковыми правами съ польскою, составленное для представленія въ королевскій судъ	404—418
CLII. 1443 г. 22 марта. Грамота короля Владислава Варнскаго греко-русскому духовенству о сравненіи его въ свободѣ вѣры и правахъ съ духовенствомъ римско-католическимъ, и о предоставлениіи ему духовныхъ судовъ и прежнихъ церковныхъ отчинъ.	419—521
CLIII. 1532 г. 26 января. Грамота короля Сигизмунда I-го, предписывающая старостамъ описывать оставшееся движимое имущество по смерти Перемышльскихъ епископовъ въ присутствіи двухъ чиновниковъ и двухъ лицъ православныхъ.	422—423
CLIV. 1537 г. 8 октября. Грамота короля Сигизмунда I-го, данная Львовскому старостѣ, которою король воспрещаетъ старостамъ Львовскимъ вмѣшиваться въ назначеніе	

- православныхъ намѣстниковъ и предоставляетъ это право католическимъ Львовскимъ архіепископамъ 423—424
- CLV. 1541 г. 31 августа. Грамота короля Сигизмунда I-го о недопущеніи православныхъ гражданъ г. Бужска къ городскому управлению 424—426
- CLVI. 1542 г. 12 октября. Универсалъ короля Сигизмунда I-го объ оставлениі армянскихъ и русскихъ священниковъ города Львова при ихъ прежнихъ правахъ 426—427
- CLVII. 1548 г. 8 іюня. Предписаніе короля Сигизмунда Августа Марку Балабану не вмѣшиваться въ управлениі монастырями и духовными лицами, подчиненными вѣдѣнію Магната, владыки Львовскаго 427—428
- CLVIII. 1578 г. 21 іюня. Грамота короля Стефана Баторія, данная русскимъ жителямъ города Львова, которою имъ разрѣшается продавать свои товары во Львовѣ только во время ярмарокъ и торговъ 428—430
- CLIX. 1583 г. 26 февраля. Иванъ Федоровъ, первый русскій книго-печатникъ, заключаетъ условіе съ Хренемъ Ивановичемъ маляромъ и рѣзчикомъ буквъ 430—433
- CLX. 1586 г. 16 января. Патріархъ Іоакимъ, побывавъ въ нѣкоторыхъ мѣстахъ Львовской епархіи и замѣтивъ тамъ случаи второй женитьбы священниковъ и поставленія епископами во священники и дьяконы лицъ, жившихъ прежде съ женами безъ вѣнчанія, порицаетъ такія нарушенія церковнаго благочинія и побуждаетъ епископа Гедеона къ уничтоженію ихъ 433—435
- (CLXI. 1586 г. Инструкція, данная учителю Львовской школы 435—437
- CLXII. 1586 г. Какой то грекъ, желающій получить мѣсто учителя во Львовской школѣ, представляетъ братству планъ своего обученія 437—438
- CLXIII. 1589 г. 27 августа. Грамота патріарха Іереміи въ силу которой Иванъ Красовскій, Георгій и Иванъ Рога-

тинцы освобождаются отъ запрещенного имъ входа въ церковь, предлагается имъ жить въ мирѣ съ владыкою Гедеономъ до его патріаршаго прїѣзда во Львовъ, съ повелѣнiemъ оставить монастырь св. Онуфрія подъ управлениемъ братства. 439—440

CLXV. 1589 г. м. октября. Грамота патріарха Ієремії, которою онъ требуетъ, подъ угрозою отлученія отъ церкви, явиться священнiku Андрею въ Тарнополь 30 или 31 октября и дать объясненіе въ неисполненіи имъ приказаний патріарха, касающихся Ставропигіального братства 441—442

CLXVI. 1589 г. 6 ноября. Посланіе патріарха Іеремія къ епископамъ, шляхтѣ, чиновникамъ, духовенству и ко всему народу восточнай церкви, о вспомоществованіи Львовскому братству деньгами, которыми оно могло бы выкупить заложенную у нѣкоего еврея типографію—Ивана Федорова и обновить свою старую, угрожающую паденiemъ церковь . 442—443

CLXVII. 1591 г. м. мая. Грамота патріарха Йеремія
Кіевскому митрополиту, содежаща предписаніе ему не
рукополагать въ Переяшльськіе епископы племянника умер-
шаго епископа (Арсенія Брылинскаго), а такоже указаніе,
кого именно слѣдуетъ рукополагать въ епископы . . . 443—444

CLXIX. 1600 г. 12 января. Предписаніе короля Сигизмунда III-го Львовскому магістрату явиться въ королевской судъ по жалобѣ русскихъ ремесленниковъ на притѣсненія, дѣлае-

- мая имъ поляками, и принужденія принять римско-католи-
ческую вѣру 446—446
- CLXX. 1621 г. 30 января. Король Сигизмундъ III под-
тверждаетъ грамоту Станислава Мнишка, старосты Львовскаго,
данную послѣднимъ въ 1617 г. 20 февраля братству при цер-
кви св. Феодора на право управлениія имуществомъ помянутой
церкви сообразно съ завѣщаніемъ священника Іосифа . 450—452
- CLXXI. 1637 г. 2 мая. Письмо Іереміи Тисаровскаго,
епископа Львовскаго, къ Ставропигіальному братству относи-
тельно готовности остальныхъ братствъ дѣйствовать за одно
съ Ставропигіальнымъ 452
- CLXXII. 1649 г. 31 декабря. Король Янъ-Казиміръ под-
тверждаетъ квитанцію, выданную въ городскомъ судѣ брат-
ствомъ Львовскимъ тремъ старшимъ братчикамъ: Александру
Прокоповичу, Михаилу Алуизію и Константину Медза-
петѣ 453—461
- CLXXIII. 1659 г. 17 іюля. Утвержденіе королемъ Яномъ-
Казиміромъ приговора Львовскаго магистрата, по которому Став-
ропигіальное братство освобождено отъ опекунскихъ обязанно-
стей въ отношеніи къ частнымъ лицамъ 461—464
- CLXXIV. 1660 г. 13 іюля. Письмо Константина Комар-
ницкаго къ жителямъ города Перемышля о томъ, что онъ
обѣщаетъ прибыть въ г. Перемышль для общаго обсужденія
мѣръ противъ притѣсненій со стороны епископа и для охра-
ненія православной вѣры 464—465
- CLXXV. 1668 г. 31 іюля. Протестація Іереміи Свистель-
ницкаго противъ Іосифа Шумлянскаго, ворвавшагося въ цер-
ковь Рождества, гдѣ предъ началомъ богослуженія, во время
молитвы, Шумлянскій ругаль Свистельницкаго, выбросилъ
его изъ церкви, которую запечаталъ и наложилъ запре-
щеніе. 465—467
- CLXXVI. 1672 г. 30 марта. Грамота короля Михаила
жителямъ Перемышльской епархіи о воздаваніи чести и по-

- слушанія Антонію Винницькому, митрополиту Київському, и
объ уплатѣ ему доходовъ по Переяславльской епархіи . 467—468
- CLXXVII. 1675 г. 5 марта. Грамота короля Яна III на
утвержденіе Іосифа Шумлянскаго въ санѣ епископа Львов-
скаго 469—470
- CLXXVIII. 1675 г. 10 марта. Грамота короля Яна III,
данная Іосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, на адми-
нистрацію Київскою митрополіею 470—472
- CLXXIX. 1677 г. 12 марта. Привилегія (въ русскомъ
переводѣ) короля Яна III, данная Іосифу Шумлянскому,
епископу Львовскому, на имѣнія Городокъ и Обаровъ за ока-
занныя услуги Рѣчи-Посполитой 472—474
- CLXXX. 1693 г. 1 мая. Грамота Іннокентія Винниц-
каго, епископа Переяславльскаго, на основаніе братства въ с.
Витлинѣ. 474—476
- CLXXXI. 1694 г. 11 мая. Письмо Іосифа Шумлянскаго,
епископа Львовскаго, къ королю Яну III, объ отказѣ отъ пре-
доставленныхъ ему во владѣніе имѣній Сучавской митро-
поліи 477—478
- CLXXXII. 1701 г. Предписаніе Адама Сѣнявскаго, ста-
росты Львовскаго и Рогатинскаго, магістрату г. Львова не
притѣснять Львовскаго братства 478—479
- CLXXXIII. 1707 г. мѣсяца мая. Освобожденіе Адамомъ
Сѣнявскимъ, старостою Львовскимъ, братскаго дома отъ вся-
кихъ городскихъ повинностей 479—480
- CLXXXIV. 1544 г. 16 марта. Король Сигизмундъ I-й
подтверждаетъ сдѣланное владыками Львовскимъ и Пере-
мышльскимъ раздѣленіе приходовъ Львовскихъ церквей св. Фе-
одора и св. Николая 481—482
- CLXXXV. 1594 г. 18 апрѣля. Король Сигизмундъ-Ав-
густъ напоминаетъ Марку Балабану, владыкѣ Львовскому,
Галицкому и Каменець-Подольскому, чтобы онъ не вмѣши-
вался въ

- вался въ управлениі имѣніями Уневскаго монастыря, который беретъ подъ свое покровительство 483
- CLXXXVI. 1549 г. 20 ноября. Король Сигизмундъ-Августъ приказываетъ владыкѣ Львовскому, Галицкому и Каменецъ-Подольскому Марку Балабану, пополнить двумястами золотыхъ ущербъ, нанесенный имъ Уневскому монастырю присвоенiemъ его угодій, проживательствомъ въ монастырѣ въ продолженіи всей зимы съ женою, дѣтьми, родственниками и скотомъ, и пользованiemъ его добромъ, освобождаетъ владыку отъ опеки надъ помянутымъ монастыремъ и поручаетъ его въ опеку Александру-Ванькѣ Лагодовскому 484—485
- CLXXXVII. 1552 г. 9 сентября. Король Сигизмундъ-Августъ налагаетъ 1000 гривенъ взысканія на Арсенія Балабана, владыку Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго, если онъ будетъ продолжать притѣснять и наносить вредъ Уневскому монастырю и его братіи 486—487
- CLXXXVIII. 1556 г. 10 іюля. Король Сигизмундъ-Августъ приказываетъ Сигизмунду Лигензѣ, старостѣ Львовскому, ввести братство Пр. Богородицы на Krakовскомъ предмѣстьѣ во владѣніе дома, изъ котораго оно незаконно было выселено 488
- CLXXXIX. 1563—1564 г. Запись Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго епископа Арсенія Балабана на владѣніе с. Перегинско. Запись Анастасія Радивиловскаго, архимандрита Уневскаго монастыря, на владѣніе с. Якторовомъ и Млиновцами, и запись архимандрита Сваричевскаго монастыря на владѣнія с. Топольско, Чернымъ Лѣсомъ и Берложищами 489—491
- CXC. 1569 г. 6 августа. Грамота короля Сигизмунда-Августа Кіевскому митрополиту Іонѣ о томъ, чтобы онъ никакого другого не посвящалъ на Галицкую, Львовскую и Каменецъ-Подольскую епископію кромѣ Григорія Балабана, получившаго отъ короля привилегію на это епископство . 491—492

- CXCI. 1581 г. 28 февраля. Король Стефанъ Баторій подтверждаетъ избраніе Уневскимъ монастыремъ опекуна въ лицѣ Василія Балабана 492—494
- CXCII. 1589 г. 10 января. Привилегія Яна Замойскаго, данная грекамъ г. Замостья, на уравненіе во всѣхъ правахъ съ остальными жителями города, съ разрѣшеніемъ построить церковь, содержать при ней священника и свободно совершать церковно богослужебныя требы, съ освобожденіемъ домовъ православныхъ отъ разныхъ повинностей 494—496
- V CXCIII. 1594 г. Инструкція посламъ, отправляющимся на Брестскій духовный соборъ, имѣющій быть 24-го іюня 1594 года 497—499
- CXCIV. 1598 г. Заявленіе нѣкоторыхъ представителей власти и обывателей Волынскаго воеводства о согласіи принять унію и новый календарь, съ выраженіемъ благодарности главнымъ дѣятелямъ уніи 500—502
- CXCV. 1601 г. 28 мая. Грамота Яна Замойскаго, канцлера и великаго короннаго гетмана, которою онъ подтверждаетъ запись жителя г. Замостья нѣкоего грека Яна Константиновича на място, огородъ и домъ подъ богоодѣльню для бѣдныхъ вѣры „греческой и русской“, съ разрѣшеніемъ собирать по городамъ и селамъ пожертвованія на помянутый госпиталь 502—504
- CXCVI. XVI—XVII-столѣтія. Списокъ русскихъ ремесленниковъ, которыхъ поляки не хотѣли принимать въ цехи, приуждая ихъ ходить въ костель 504—508
- CXCVII. 1601 г. 9 ноября. Судебный протестъ Львовскихъ русскихъ православныхъ мастеровъ портняжнаго ремесла на польскихъ городскихъ старшинъ, которые принуждаютъ православныхъ посѣщать костелы и исполнять римскіе церковные обряды. 508—510
- CXCVIII. 1604 г. 25 мая. Гедеонъ Балабанъ, епископъ Львовскій, Галицкій и Каменецъ-Подольскій, приглашаетъ

- православныхъ своей епархії явиться на соборъ въ братскую церковь Успенія Пр. Богородицы для разгужденія о положеніи православной церкви въ виду беспорядковъ, произведеныхъ во Львовѣ уніатскимъ митрополитомъ въ отсутствіи его—еп. Гедеона. 511—512

СХСІХ. 1604 г. 19 декабря. Предписаніе короля Сигизмунда III польскимъ властямъ г. Львова не преслѣдовать и не возбранять русскимъ людямъ заниматься тѣми дѣлами, ремеслами и торговлею, которыми они до сихъ поръ занимались, впредь до рѣшенія королемъ спора между русскими и поляками 513—514

СС. 1607—1633 гг. Постройка Люблинскими братствами: младшимъ и старшимъ церкви Преображенія Господня при участіи князей: Острожскихъ, Вишневецкихъ, Корецкихъ, Чарторыйскихъ и Четвертинскихъ и многихъ другихъ православныхъ людей изъ воеводствъ: Киевскаго, Волынскаго и Брацлавскаго и освященіе его Киевскимъ митрополитомъ Петромъ Могилою 514—515

ССІ. 1610—1611 гг. Запись отца Даніила Цоловковича отъ имени Щеодосія Сосновскаго, архимандрита Уневскаго и Четвертинскаго: во 1-выхъ, что дворянинъ Василій Болобанъ принялъ на себя попечителя Уневскаго монастыря и освидѣтельствовалъ совмѣстно съ монахами принадлежащія монастырю земли и угода; во 2-хъ, запись монастырскихъ имѣній, данныхыхъ въ пользованіе Адаму Болобану его братомъ Исайемъ, архимандритомъ Уневскимъ и Дерманскимъ, и въ 3-хъ, опись документовъ, свящ. облаченій, сосудовъ и книгъ, принадлежащихъ Уневскому монастырю 516—522

ССП. 1617 г. 23 апрѣля. Дарственная запись Лаврентія Древинскаго, чашника Волынскаго, Люблинской церкви Преображенія Господня и ея братству на два дома со всѣми постройками и садомъ. 522—523

- CCIII. 1618 г. 20 января. Грамота Фомы Замойского, который подтверждает привилегию Яна Замойского, данную православнымъ жителямъ города Замостья въ 1589 г. 10 января на уравненіе православныхъ во всѣхъ правахъ съ остальными жителями города, съ разрѣшеніемъ построить церковь, содержать при ней одного или болѣе священниковъ и свободно совершать церковно-богослужебныя требы, съ освобожденіемъ домовъ православныхъ отъ разныхъ городскихъ повинностей 524—526
- CCIV. 1618 г. Письмо игумена Любартовскаго монастыря Кирилла къ Минскому братству: что онъ не можетъ удовлетворить его просьбы въ томъ, чтобы послать ему искуснаго проповѣдника и убѣждаетъ его единодушно отстаивать православную вѣру 527—528
- CCV. 1621 г. 4 марта. Подтвержденіе Фомою Замойскимъ устава Замостскаго братства. Тотъ же уставъ подтвердилъ и Янъ Замойскій въ 1655 г. 30 іюня. 529—531
- CCVI. 1627 г. 12 марта. Письмо Люблинскаго братства къ Виленскому—съ просьбою о присылкѣ ему на „трибуналльской часъ“ ученаго проповѣдника Феофила (Леоновича)? съ дьякономъ 532—533
- CCVII. 1627 г. 12 марта. Письмо Люблинскаго братства къ инокамъ Виленскаго Святодуховскаго монастыря съ просьбою о томъ же, что выше. 533—534
- CCVIII. 1628 г. 10 октября. Письмо Григорія Черника къ пану Порфирию съ пожертвованіемъ Люблинскому братству 100 золотыхъ, и подарками для братскаго монастыря и для отца Феофила съ братіею, съ извѣщеніемъ о назначеніи дьякона и священника и сообщеніемъ новости: что Смотрицкій подписалъ „ревокацио“ по принужденію 535—536
- CCIX. 1629 г. 8 іюня. Письмо Киевскаго митрополита Іова Борецкаго къ Феофилу Леоновичу, настоятелю Преображенскаго храма въ городѣ Люблинѣ, съ убѣженіемъ не

оставлять занимаемаго имъ мѣста, остерегаться бѣглыхъ монаховъ, въ монастырь ихъ не пускать, совѣтоваться во всемъ съ еп. Холмскимъ Паисиемъ, и съ извѣщеніемъ, что на соборѣ постановили совершать по пятницамъ молебное пѣніе Спасителю и Пресвятой Богородицѣ. 536—537

CCX. 1632 г. 7 іюля. Рѣшеніе суда по жалобѣ Люблинскаго братства на евреевъ, захватившихъ части братской церковной земли подъ свои надобности: оставить захваченную евреями землю во власти ихъ, съ условіемъ не захватывать болѣе, платить братству ежегодно по одному златому, за нарушеніе условія взыскивать штрафъ въ 500 гривенъ. 538—543

CCXI. 1633 г. 12 марта. Король Владиславъ IV подтверждаетъ права Люблинскаго братства на владѣніе угодьями и порядокъ братства 543—545

CCXII. 1636 г. 30 апрѣля. Письмо грубешовскихъ чиновниковъ къ Холмскому епископу Мѣодію Терлецкому о сорваніи православными жителями печатей отъ запечатанныхъ церквей и о насильномъ вторженіи въ нихъ 546—547

CCXIII. 1637 г. 17 декабря. Протестація Холмскихъ униатовъ противъ православныхъ въ томъ, что они возстаютъ противъ достоинства и власти Холмскаго епископа Мѣодія Терлецкаго, клевеща и понося его, и что они люди неспокойные, склонные къ бунтамъ и конфедерациямъ, находятся въ сношеніяхъ съ Киевскими и Волынскими православными, которые побуждаютъ ихъ къ этимъ ссорамъ, давая имъ на это матеріальные средства 548—549

CCXIV. 1639 г. Инструкція православнымъ депутатамъ, отправляемымъ на сеймъ 549—550

CCXV. 1639—1642 г. Выборы старшихъ братчиковъ Замостскаго братства и указаніе обязанностей ихъ и другихъ братчиковъ 551—553

CCXVI. 1640 г. 7 іюня. Король Владиславъ IV подтверждаетъ права школы (гимназіи), основанной Холмскимъ

епископомъ, Меѳодіемъ Терлецкимъ, при Холмскомъ каѳедральномъ соборѣ для обученія греческому и латинскому языкамъ съ тѣмъ, чтобы воспитавшіеся въ означенномъ училищѣ распространяли ученіе римской церкви между проживающими вокругъ г. Холма православными 554—555

CCXVII. 1641 г. 15 февраля. Запись Холмскихъ православныхъ гражданъ о присоединеніи ихъ къ унії и повиновеніи тамошнему епископу Меѳодію Терлецкому подъ угрою лишенія всего состоянія 556—558

CCXVIII. 1641 г. 21 апрѣля. Письмо Меѳодія Терлецкаго, епископа Холмскаго, къ Сокальскому священнику Василію Черныкевичу, относительно принятія унії Сокальскими мѣщанами, снятія съ нихъ клятвы и допущенія ихъ къ вольностямъ свѣтскими и духовными 559—560

CCXIX. 1641 г. 9 іюля. Взаимное согласіе къ мирной и трудовой жизни между людьми сапожного мастерства, живущими въ г. Львовѣ польской и русской національностей. 560—563

CCXX. 1641 г. 31 августа. Протестація Аѳанасія Шузыны, Луцкаго епископа, и прихожанъ Сокальскихъ церквей противъ Меѳодія Терлецкаго, епископа Холмскаго, который запечаталъ въ городѣ Сокалѣ церкви: св. Николая, Пр. Богородицы и св. архангела Михаила, вслѣдствіе чего болѣе чѣмъ въ продолженіи года не было богослуженія и совершенія церковныхъ требъ: крещенія, причащенія и погребенія. Церковные облаченія и утварь расхищены, церковные дома, угодья и госпиталь опустошены, больные разогнаны, 60000 кирпича, приготовленного для постройки церкви, продано, колокольня ободрана, заборы и ограды снесены, церкви Пр. Богородицы и св. архангела Михаила опустошены . . 563—567

CCXXI. 1641 г. Клятво-исповѣдная грамота Арсенія Желиборскаго, нареченаго епископа Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго, данная Петру Mogилѣ, митрополиту Киевскому и Галицкому 568—574

CCXXII. 1644 г. 29 мая, 20 июня. Пріїздъ въ Москву изъ Львова дьякона Степана Борецкаго съ женою и съ шуриномъ для вѣчнаго въ Россіи пребыванія 575—577

CCXXIII. 1646 г. 20 января. Позовъ къ суду Луцкаго епископа Аѳанасія Пузину, князя Святополкъ-Четвертинскаго, подкоморія Луцкаго, Андрея Зaborовскаго, войта Луцкаго, и Стефана Деревинскаго, которые, собравъ въ г. Сокалю и его окрестностяхъ православныхъ, напали съ оружіемъ въ рукахъ на церкви въ г. Сокалю и его окрестностяхъ, священниковъ побили и поранили, имущество церковное порасхищали, а надъ святыми церковными и тѣломъ умершаго священника надругались, и многія другія безчинства произвели . . 578—581

CCXXIV. 1646 г. м. ноября, и 1654 г. 14 июня. Пергаментная грамота Константинопольского патріарха Пароенія, данная Александру Яковичу на постройку Ставропигіального мужскаго монастыря въ мѣстечкѣ Мельцахъ во имя Рождества Пр. Богородицы, съ объясненіемъ какимъ правомъ пользуется монастырь съ одной стороны, а съ другой—какъ дань своего подчиненія монастырь обязуется давать ежегодно три ока (9 фунтовъ) свѣчей и поминать имя патріарха три раза въ день. Братія монастыря должны жить киновіально,—каждый долженъ заботиться о другомъ, какъ о себѣ самомъ, все должно быть общее, никто ничего не долженъ обращать въ собственность, виновники наказываются неразрѣшимъ вѣчнымъ проклятиемъ. Игуменъ долженъ избираться изъ среды братій на три года, если окажется угоднымъ братіямъ по управлению монастыремъ, то остается игуменомъ и на дальнѣйшее время. Никто изъ Кіевскихъ митрополитовъ не имѣеть права вмѣшиваться въ дѣла монастыря, только экзархъ Константинопольскій. Если кого изъ братій нужно рукоположить въ іеродьяконы или іеромонахи, то для этого разрѣшается пригласить въ монастырь сосѣдняго архіерея, но при этомъ не должны его сажать на священ. синтронъ. Мѣстный митропо-

литъ можетъ совершать богослуженіе въ монастырской церкви только съ разрѣшенія и согласія братій, онъ не имѣетъ права воспрещать кому-нибудь изъ іеромонаховъ священнослуженіе, подвергать церковному суду, слѣдствію и проклятію, это право принадлежитъ ему—патріарху. Нарушитель этого права подвергается лишенію архіерейскаго сана. Споры и раздоры въ монастырѣ рѣшаеть патріархъ, или его экзархъ. Всякій не повинующиця рѣшенію суда патріаршаго лишается священ. сана, если же будетъ мірянинъ или монахъ, то подвергается проклятію 582—586

CCXXV. 1650 г. марта 1—22 и 6 мая. Дѣло о прїездѣ въ Путівль изъ Галицкой Руси Скитскаго Воздвиженскаго монастыря строителя Галактіона съ келаремъ Ананіемъ, старцемъ Маркомъ, дьякономъ ѡеофиломъ и монастырскимъ служкою Ильею для испрошениія у царя Алексія Михайловича милостыни и о высылкѣ оныхъ обратно за ненаступленіемъ еще къ тому срока. 587—596

CCXXVI. 1653 г. 17 сентября. Пастирское посланіе Арсенія Желиборскаго, епископа Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго, ко всѣмъ православнымъ христіанамъ своей епархіи, чтобы они подъ страхомъ клятвы свв. отецъ и учителей церкви и его—епископа неблагословеніемъ и отлученіемъ отъ церкви не поступали въ услуженіе къ евреямъ, не ѿли-бы и не покупали-бы у нихъ ни съѣстныхъ припасовъ, ни напитковъ; неповинующихся же его—епископа предписанію отлучаетъ отъ церкви и воспрещаетъ подъ страхомъ отлученія отъ церкви какъ подчиненному ему духовенству имѣть общеніе съ ними и чинить имъ какія-либо требы, такъ и мірскимъ людямъ 596—601

CCXXVII. 1656 г. 20 апрѣля. Письмо гетмана Богдана Хмельницкаго къ царю Алексію Михайловичу о двухъ старцахъ Скитскаго монастыря: Григоріѣ и Іоаннѣ, ѿдущихъ въ Москву за милостыней, съ просьбою дать имъ милостыню.

- Докладъ и подача корму старцамъ по 8 денегъ въ день и по двѣ кружки меду и пива, а служкѣ ихъ по 4 деньги въ день и по 2 чарки меду и пива 602—604
- CCXXVIII. 1657 г. 1 августа. Пріѣздъ въ Москву посланныхъ Львовскимъ епископомъ Арсеніемъ Желиборскимъ игумена соборной церкви Успенія Пр. Болородицы въ Галичѣ Иларіона и протопопа соборной церкви св. Георгія Михаила съ просьбой о милостынѣ на церкви, разоренные татарами 605—612
- CCXXIX. 1659 г. 15 декабря. Письмо Діонісія Балабана, митрополита Кіевскаго и Галицкаго, къ Львовскому Ставропигіальному братству относительно о. Зосимы Согникевича, котораго митрополитъ рекомендуетъ братству съ самой лучшей стороны, разрѣшає ему служить и проповѣдовать и переговорить съ братствомъ относительно того, где онъ вмѣстѣ съ своимъ клиромъ будетъ хранить свое здоровье и выражаетъ желанье имѣть „мѣсце“ во Львовѣ . . . 613—614
- CCXXX. 1661 г. Уставъ Мостискаго братства, утвержденный Антоніемъ Винницкимъ, епископомъ Перемышльскимъ и Самборскимъ 614—622
- CCXXXI. 1661—1720 гг. Списокъ лицъ, вписаныхъ въ Мостиское братство 623—625
- CCXXXII. 1663 г. 9 мая. Росписка Адама Желиборского, номината епископіи Львовской, въ полученіи въ займы у Львовскаго Ставропигіального братства 600 золотыхъ подъ залогъ церковныхъ и др. вещей. 626
- CCXXXIII. 1663 г. 3 октября. Письмо Львовскаго Ставропигіального братства къ Кіевскому воеводѣ Ивану Выговскому съ просьбою поддержать его въ дѣлахъ, касающихся православной церкви, и помочь ему возвратить забранные у него при выкупѣ г. Львова подсвѣчники и др. серебро. 627—628
- CCXXXIV. 1663 г. 3 октября. Воззваніе Львовскаго Ставропигіального братства къ православнымъ людямъ, съѣхав-

- шимся на погребеніе умершаго митрополита, къ избранію новаго митрополита и приглашеніе провозгласить чрезъ „*đęcioś*“
номината Львовской епархії епископомъ ея 928—630
- CCXXXV. 1664 г. 1 января. Пожертвованіе Львовскаго Ставропигіального братства Іерусалимскому патріарху книгами за недостаткомъ денегъ 630—631
- CCXXXVI. 1664 г. 27 марта. Письмо Аѳанасія Желиборскаго, епископа Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго, администратора Кіевской митрополіи, къ Львовскому Ставропигіальному братству, что онъ не могъ скоро пріѣхать въ г. Львовъ, такъ какъ, возвращаясь изъ Україны, онъ долженъ бытъ посѣтить каѳедры въ Каменцѣ и Галичѣ и поклониться умершей матери, но теперь надѣется пріѣхать въ цвѣтнью субботу, т. е. 2 апрѣля, и просить братство встрѣтить его достойнымъ образомъ 632—633
- CCXXXVII. 1666 г. 3 мая. Аѳанасій Желиборскій, епископъ Львовскій, подтверждаетъ всѣ права Львовскаго Ставропигіального братства 633—635
- CCXXXVIII. 1666 г. 7 сентября. Письмо Антонія Винницкаго, митрополита Кіевскаго и Галицкаго, къ Львовскому Ставропигіальному братству относительно обращенія братства къ православнымъ людямъ, съѣхавшимся на сеймикъ въ Вишню, обѣ избраніи новаго епископа на Львовскую каѳедру по смерти Аѳанасія Желиборскаго 636—637
- CCXXXIX. 1666 г. Универсалъ Антонія Винницкаго, митрополита Кіевскаго и Галицкаго, къ духовнымъ и свѣтскимъ людямъ Львовской епископіи относительно избранія кандидатовъ на эту епископію и представленія имъ королю одного изъ нихъ для утвержденія; если бы, однако, избраніе не состоялось, то просить Львовскую капитулу извѣстить его митрополита какъ можно скорѣе чрезъ Сильвестра Ивановскаго, игумена Лисницкаго, чтобы онъ—митрополитъ могъ разослать новые универсалы 538—539

CCXL. 1667 г. 5 апрѣля. Письмо Антонія Винницкаго, митрополита Киевскаго, къ Львовскому Ставропигіальному братству о томъ, что какой-то Шумлянскій противъ всякихъ права, „сфабриковавши“ себѣ избрание, безъ представленія его—митрополита хлопочеть у короля о привилегіи на Львовскую епіскопію; но чтобы церковь въ будущемъ не потеряла, необходимо дѣйствовать, сговарившись, хотя благо церкви требуетъ, чтобы избраніе епіскопа было произведено свободно. Братство всегда было стражею правъ церкви, теперь же преимущественно эта обязанность возлагается на него. Митрополитъ просить братство извѣщать его обо всемъ. 639—641

CCXLI. 1667 г. 10 авгуستа. Письмо Львовскаго Ставропигіального братства къ Антонію Винницкому, митрополиту Киевскому, относительно избранія епіскопа Львовскаго. 641—642

CCXLII. 1667 г. 15 ноября. Судебное дѣло между наследниками Михаила Слезки и Львовскимъ Ставропигіальнымъ братствомъ относительно права печатанія русскихъ и церковно-славянскихъ книгъ. 643—649

CCXLIII. 1668 г. 12 апрѣля. Письмо Львовскаго Ставропигіального братства къ старостѣ Брацлавскому Тетерѣ съ просьбою защитить его въ столь тяжелое время. . 650—651

CCXLIV. 1668 г. 12 апрѣля. Протестація Гедеона Струса, архидьякона Киевскаго митрополита, противъ Іосифа Шумлянского, епіскопа Львовскаго, Галицкаго и Каменець-Подольскаго, который дважды мѣнялъ религію, рукоположень во епіскопы простыми греческими монахами не въ обыкновенномъ мѣстѣ, а въ селѣ Высоцѣ, и который произвелъ надъ нимъ—архидьякономъ насилие и оскорблениe 651—656

CCXLV. 1668 г. 23 іюля. Письмо Кіевскаго митрополита Антонія Винницкаго къ Львовскому Ставропигіальному братству о слѣдующемъ: 1) твердо сохранять и отстаивать свои права, 2) о продажѣ ему вновь вышедшихъ Требниковъ, 3) о духовныхъ лицахъ, необходимыхъ братству, и 4) объ

отъездѣ его—митрополита на сеймъ, гдѣ необходимо домагаться справедливости и сохраненія правъ церкви . . . 657—658

CCXLVI. 1668 г. 10 сентября. Протестація Исаии Терпавскаго, игумена монастыря и церкви Преображенія Господня, и старшихъ братчиковъ Люблинскаго братства: Давида Константиновича и Василія Озарскаго противъ Николая Андрея Фирлея, старосты Люблинскаго, и отцевъ Августиновъ, захватившихъ землю Ленчиковскую, принадлежащую, по определенію королевской комиссіи и утвержденію короля Яна Казимира, братской церкви Преображенія Господня, а также противъ евреевъ, незаконно захватившихъ братскія церковные земли подъ свои постройки и не платящихъ определенаго судомъ ежегоднаго взноса 658—661

CCXLVII. 1668 г. 3 декабря. Грамота Киевскаго митрополита Іосифа Нелюбовича-Тукальскаго къ Львовскому Ставропигіальному братству, въ которой митрополитъ признаетъ Іосифа Шумлянскаго законно поставленнымъ епископомъ Львовскимъ, правильно рукоположеннымъ истинными митрополитами греческими, и потому просить, чтобы все братство признавало Іосифа Шумлянскаго истиннымъ епископомъ и оказывало ему, какъ своему законному пастырю, честь, уваженіе и послушаніе 662—664

CCXLVIII. 1669 г. 26 апрѣля. Письмо Киевскаго митрополита Антонія Винницкаго къ Львовскому Ставропигіальному братству съ просьбою помочь ему въ Варшавѣ отстаивать права православной церкви, ссудить ему на дорогу въ Варшаву денегъ и прислать ему крестъ и два саккоса, которые онъ оставилъ у братства на храненії послѣ хиротоніи Іереміи Свистельницкаго 664—665

CCXLIX. 1669 г. 6 октября. Грамота короля Михаила Корибути-Вишневецкаго, данная Креховскому монастырю, основанному при содѣйствіи Станислава Жолькевскаго, гетмана и великаго канцлера короннаго, Іереміи—Михаила Корибути-

CCL. 1669 г. 10 октября. Грамота Польского короля Михаила, которою король подтверждает права русскихъ людей города Львова, данная имъ Сигизмундомъ-Августомъ въ 1572 г., 20 мая, и подтвержденная другими королями. 671—673

CCLI. 1669 г. 10 октября. Король Михаиль подтверждает привилегию, данную Львовскому Ставропигіальному братству прежними королями, на право имѣть типографію и печатать въ ней только русскія, необходимыя ему книги, какъ духовнаго, такъ и свѣтскаго содержанія, не противныя королевской власти и римской церкви 674—676

CCLII. 1669 г. 10 октября. Грамота Польского короля Михаила, данная Львовскому Ставропигіальному братству, которою король подтверждает всѣ права братства и разрѣшаетъ ему, по собственному желанію, избирать и принимать для церкви Успенія Пр. Богородицы монаховъ безъ всякаго посторонняго вліянія и назначенія. 677—679

CCLIV. 1669 г. 27 ноября. Протестація поляковъ города Львова противъ русскихъ людей, которые покупаютъ дома на другихъ улицахъ, кромѣ Русской 681—685

CCLV. 1670 г. 20 января. Король Михаилъ подтверждаетъ два документа Люблинскаго братства: 1) Владислава IV о сохраненіи Люблинскаго братства и 2) Яна-Казимира объ отнятій, согласно Гадяцкимъ условіямъ, королевскими комиссарами, въ присутствіи уполномоченнаго отъ Киевскаго митрополита Діонісія Балабана архимандрита Чигиринскаго Саввы Чопеля у уніатовъ Люблинской церкви Преображенія Господня со всѣми принадлежащими къ ней землями и угодьями и передачѣ православнымъ 685—701

CCLVI. 1671 г. съ 20 января по 1 мая. Пріѣздъ въ Москву за милостынею Скитскаго пустыннаго монастыря старцевъ Мардарія, Ананія и Апостологена съ просительными письмами: Черниговскаго архіепископа Лазаря Барановича и игумена Дорофея съ братіей Скитской обители и съ прошкою отдать деньги за взятую Московскимъ правительствомъ у монастыря соль—3000 бочекъ 701—716

CCLVII. 1671 г. 30 октября. Король Михаилъ подтверждаетъ привилегіи русскаго духовенства, дарованныя ему его предшественниками, въ староствахъ: Переяславскомъ, Мостицкомъ, Медицкомъ и нѣкоторыхъ селахъ, а именно: въ Рудникахъ, Ятвягахъ, Корницѣ, Острожицѣ, Мистицѣ, Любаниѣ, Бортагынѣ, Ляшкахъ, Артамовской Волѣ, Соколѣ, Саршѣ, Матновской Волѣ, Матновѣ, Чернявѣ, Родынѣ, Радунцахъ, Голынчѣ и Старжавѣ 717—719

CCLVIII. 1673 г. 2 декабря. Пріѣздъ въ Москву игумена Иоанно-Богословскаго монастыря Іосифа Творинскаго съ двумя мѣщанами: Иваномъ Городецкимъ и Николаемъ Пурпурою за милостынею на постройку церкви св. Николая 719—721

CCLIX. 1674 г. 10 мая. Письмо Іосифа Шумлянского, епископа Львовскаго, къ Львовскому Ставропигіальному брат-

- стvu о назначенії двухъ депутатовъ въ консисторію для слу-
шанія дѣлъ 721—722
- CCLX. 1675 г. 10 марта. Письмо короля Яна III къ
Іосифу Шумлянскому, епискону Львовскому, о назначенії его
администраторомъ Кіевской митрополії 723—724
- CCLXI. 1675 г. 12 марта. Рескриптъ короля Яна III-го,
даный Львовскому Ставропигіальному братству, въ силу ко-
тораго братство должно отдать свой домъ подъ жилище
Іосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, котораго король
желаетъ имѣть при своей персонѣ во время пребыванія во
Львовѣ 724—725
- CCLXII. 1675 г. 28 мая. Письмо короля Яна III-го,
къ Львовскому Ставропигіальному братству относительно пе-
редачи Іосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, облаченій,
оставшихся послѣ смерти митрополита Кіевскаго Іосифа Нѣ-
любовича-Тукальскаго у братчика Михаила Слезки . . 725—726
- CCLXIII. 1676 г. 18 октября. Письмо Іосифа Шумлян-
скаго, епископа Львовскаго, къ Львовскому Ставропигіальному
братству относительно наложеннаго ареста па вдову покой-
наго Іонна Коровайчика, бывшаго намѣстника Каменецъ-По-
дольскаго. 727—728
- CCLXIV. 1676 г. 8 декабря. Декларація короля Яна
III-го о замѣнѣ правъ и привилегій, выданныхъ Львовскому
Ставропигіальному братству, другими и о подлинной на нихъ
своей подписи 728—729
- CCLXV. 1677 г. 11 юля. Декретъ Іосифа Шумлянскаго,
епископа Львовскаго, относительно сохраненія Львовскаго
Онуфріевскаго братства при его правахъ наравнѣ съ другими
Львовскими братствами 730—733
- CCLXVI. 1677 г. 20 августа. Король Янъ III подтвер-
ждаетъ грамоту королей Владислава IV-го отъ 32 октября
1634 г., Яна-Казиміра отъ 16 января 1649 г., и Михаила
отъ 26 октября 1671 г., данную Львовскому Богоявленскому

братству на содержаніе школы, госпиталя и достойныхъ и способныхъ священниковъ при церкви; но такъ какъ госпиталь не чѣмъ содержать, то король Михаилъ разрѣшаетъ курить водку, а король Янъ построить пивоваренный заводъ и въ немъ варить пиво 733—736

CCLXVII. 1678 г. 30 іюня. Листъ короля Яна III, которымъ по смерти Бѣлорусскаго епископа Василевича передаются Іосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, въ администрацію имѣнія Киево-Печерскаго монастыря въ великомъ княжествѣ Литовскомъ: Дятловичи, Лулинецъ, Цорковъ, Печерске, Борсуки и Тарасовичи съ монастыремъ Дятловицкимъ на то время, пока Киевъ будетъ находиться во владѣніи Москвы. 736—737

CCLXVIII. 1679 г. 27 января. Король Янъ III подтверждаетъ привилегію, данную Іосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, въ 1678 году на Варшавскомъ сеймѣ на имѣнія Гродокъ, Обаровъ и Куровоны съ монастыремъ Гойскимъ за разныя услуги, оказанныя имъ Рѣчи-Посполитой, а теперь на Гродненскомъ сеймѣ, по совѣту севата настоющею декларациею утверждаетъ Шумлянского въ администраціи помянутыми имѣніями до тѣхъ поръ, пока Киевъ будетъ подъ властію Москвы. 738—739

CCLXIX. 1679 г. 15 октября. Письмо короля Яна III-го къ Иннокентію Гизелю, архимандриту Киево-Печерской Лавры, относительно съѣзда православныхъ и уніатовъ для единенія вѣры въ г. Люблинѣ въ 1680 году 24 января 740

CCLXX. 1679 г. 30 ноября. Письмо Иннокентія Гизеля, архимандрита Киево-Печерской Лавры, къ царю Феодору Алексѣевичу съ просьбою защитить православныхъ предъ Польскимъ королемъ, который разоспалъ универсалы, чтобы православные и уніаты съѣхались въ г. Люблинѣ и тамъ съ поляками и уніатами соединеніе учинили 741—743

CCLXXI. 1680 г. 30 ноября. Рескрипть короля Яна Ш-го къ Львовскому магистрату относительно платы и найма у Львовскаго Ставропигіального братства Савичовою бывшаго дома 743—744

CCLXXII. 1681 г. 27 марта. Письмо Іосифа Шумлянскаго, епископа Львовскаго, и Иннокентія Винницкаго, епископа Переяславльского, Саноцкаго и Самборскаго, къ патріарху Московскому Іоакиму о томъ, что они съ своими епархіями и монастыри: Уневскій, Овруцкій и Мелецкій слушаютъ и повинуются гласу его патріарха, признаютъ исхожденіе Св. Духа отъ Отца и Сына, или приняли унію, и просять, чтобы Московскій патріархъ чрезъ нарочитаго посланодатайствовалъ предъ Польскимъ королемъ, чтобы имъ были подтверждены всѣ ихъ права и привилегіи 745—746

CCLXXIII. 1684 г. 28 іюля. Привилегія Іосифа Шумлянского, епископа Львовскаго, данная Львовскому Ставропигіальному братству на избраніе себѣ изъ какого угодно монастыря священниковъ и дьяконовъ для обоихъ церквей: Успенія Пр. Богородицы и св. Онуфрія, но съ тѣмъ, чтобы избранные братствомъ были представляемы ему—епископу и имъ благословляемы 747—749

CCLXXIV. 1684 г. 7 сентября. Рескрипть короля Яна Ш-го властямъ города Львова, чтобы онъ не принуждали Львовское братство даромъ звонить по смерти и при погребеніи кого-либо изъ нихъ и ихъ женъ, а когда братство хотѣло жаловаться, то магистратъ запретилъ ему это дѣлать и двухъ изъ братчиковъ строго судилъ 750—752

CCLXXV. 1689 г. 23 мая. Письмо Василія Руссиновича къ Николаю Красовскому, старшему братчику Львовскаго Ставропигіального братства, съ просьбою особенно позаботиться о русской братской школѣ, въ которой при немъ не было никакого порядка. 752—753

CCLXXVI. 1689 г. юля 20. Пріїздъ въ Москву архидьякона Пароенія съ грамотами Львовскаго епископа Іосифа Шумлянскаго къ царямъ: Ioанну и Петру Алексѣевичамъ, царевнѣ Софіи и кн. Василію Васильевичу Голицыну, съ проосьбою о милостынѣ для Львовской каѳедры и о заступничествѣ предъ Польскимъ королемъ Яномъ III за православныхъ, преслѣдуемыхъ панами въ Львовской, Переਮышльской и Луцкой епархіяхъ. Въ концѣ помѣщена информація того-же архидьякона Пароенія, въ которой повторяется все изложенное въ грамотахъ Шумлянскаго и прибавлена жалоба на Гедеона Четвертинскаго, митрополита Кіевскаго, и готовность Шумлянскаго служить Московскому правительству. 753—762

CCLXXVII. 1690 г. 16 февраля. Пріїздъ Кіевскаго рѣтата Алексія Гомзакова съ грамотами отъ Кіевскаго митрополита Гедеона: 1) къ царямъ Ioанну Алексѣевичу и Петру Алексѣевичу о требованіи съ Польской стороны для посвященія въ Корсунь священника Антонія Иванковскаго; 2) къ патріарху Ioакиму съ пространною жалобою, какъ на Львовскаго епископа Іосифа Шумлянскаго, безсовѣстно на него митрополита клевещущаго въ нанесеніи якобы ему обиды и порицанія, такъ и на брата его Кирилла, епископа Луцкаго, и своего преемника, причиняющаго церкви святой великомученицы Екатерины 762—771

CCLXXVIII. 1691 г. 28 марта. Жалоба Московскімъ царямъ Ioанну и Петру Алексѣевичамъ Кіевскаго митрополита Варлаама Ясинскаго на Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго епископа Шумлянскаго, что онъ „дерзаетъ нарицатися блюстителемъ митрополіи Кіевской и архимандритомъ Печерскимъ“ имѣніями, принадлежащими митрополіи, владѣетъ, священнические приходы, принадлежащіе къ Кіевской митрополіи, отлимаеть, игуменовъ, повинующихся митрополиту, тюрьмами, грабежами, клятвами наказываетъ, запрещаетъ по церквамъ и монастырямъ произносить „имя

митрополитанское", хвастается, что онъ будетъ другимъ Галицкимъ митрополитомъ, а такого раздвоенія не должно быть. Просить митрополитъ со всѣмъ своимъ соборомъ, чтобы цари въ силу заключенныхъ условій обратились къ королю съ представленіемъ, чтобы "епископства, монастыри и братства", находящіяся въ Польшѣ, повиновались Кіевскимъ митрополитамъ, и чтобы никто, кроме Кіевскаго митрополита, не смѣлъ именоваться Галицкимъ и чтобы Шумлянскій не владѣлъ приходами Кіевской митрополіи, простирающимися до рѣки Случи 772—774

CCLXXIX. 1691 г. январь, юнь. Судебное дѣло между Альбертомъ Мильчевскимъ и Ставропигіальнымъ братствомъ относительно права печатанья русско-славянскихъ книгъ. 775—786

CCLXXX. 1692 г. 14 юна. Декретъ короля Яна III-го, данный Львовскому Ставропигіальному братству, въ силу котораго возникшій процессъ между братствомъ и Альбертомъ Мильческимъ прекращается въ пользу братства, такъ какъ привилегія Мильчевскаго на печатанье русскихъ книгъ получена имъ изъ королевской канцеляріи посредствомъ "злой имформації" и, какъ таковая, уничтожается, а за братствомъ Ставропигіальнымъ оставляется исключительное право печатанья греко-русскихъ книгъ 787—792

CCLXXXI. 1693 г. 29 ноября. Письмо Іосифа Шумлянского, епископа Львовскаго, къ Московскому патріарху Адріану съ привѣтствіемъ о вступленіи на патріаршій престолъ и съ проосьбою о благословеніи и милости себѣ . 793—795

CCLXXXII. 1696 г. 6 декабря. Рескриптъ короля Яна III-го, данный Іосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, администратору митрополіи Сучавской и епископіи Луцкой, относительно созыванія съѣздовъ или соборовъ, касающихся предложенія къ единенію церквей православной съ римской, не въ братской, городской церкви, а въ кафедральной, епископской, св. Георгія, при этомъ король гарантируетъ всякую

безопасность, какъ относительно самого Шумлянского, такъ и всѣхъ съвѣжающихся на этотъ съвѣздъ и во время его засѣданій.	796—797
CCLXXXIII. 1700 г. 31 января. Пріѣздъ въ Москву Креховскаго пустыннаго Преображенскаго монастыря намѣстника Іосифа для испрошенія милостыни.	797—801
CCLXXXIV. 1700 г. 9 іюня. Августъ Второй, король Польскій, подтверждаетъ права и привилегіи, данныя Львовскому братству при церкви св. Николая княземъ Галицкимъ Львомъ отъ 8 октября 1292 г. и Польскими королями: Казимиромъ IV отъ 6 марта 1448 г., Стефаномъ Баториемъ отъ 14 іюня 1578 года, Сигизмундомъ III отъ 10 октября 1611 г., Михаиломъ отъ 1 марта 1672 года и Яномъ III отъ 24 февраля 1677 г. и Львовскими старостами: Станиславомъ Мнишкомъ отъ 12 января 1637 года и Яномъ Мнишкомъ отъ 12 и 28 января 1672 года, и декретъ Львовскаго магистрата отъ 15 апреля 1676 года, заключенный между помянутымъ братствомъ и цехомъ сапожнаго мастерства.	802—810
CCLXXXV. 1707 г. Благословенная и подтверждительная грамота Іосифа Левицкаго, епископа Холмскаго и Белзскаго, данная мѣщанамъ г. Равы для образованія братства при церкви св. великомученика Георгія и введенія во храмъ Пр. Богородицы съ указаніемъ правильныхъ для сихъ братствъ	810—814
Указатель личныхъ именъ	817—877
Указатель географическихъ именъ	879—908

ЗАМЪЧЕННЫЯ ОПЕЧАТКИ И НЕОБХОДИМЫЯ ПОПРАВКИ:

СТР.	СТРОКА:	НАПЕЧАТАНО:	должно быть:
5	33	Eatenus	Ea tenus
6	6	Productos	productas
10	22	neconon	nec non
10	27	domini	Domini
10	32	preafati	praefati
22	18	monasteris	monasterio
22	23	voleat	valeat
23	33	dioecesibus	dioecesibus
24	13	dioecesum	dioecesum
31	68	Piotcoviae	Piotcoviae
33	4	Анатолія	Антонія
60	26	ъ	и возь дровъ
64	5	никто	нияко
64	10	менѣ справомъ	мнѣй справамъ
64	12	придете	приидете
64	13	пакъ-ли	такъ-ли
64	14—15	неблагословенными	неблагословенными и отлу- ченными
64	18	невиннымъ	невинный
64	20	статечнѣ	статечнѣй
64	20	набожности	побожности
64	21	проводте	проводте
64	23	насъ борз... .	наиборзей се зде едъте
64	26	святая	божествення
64	29	честне	чуйне
64	31	тысяча	тысеча
65	1	противномъ	противниковъ

65	1	Лвовске	Лвовскому
65	15	nowego	Nowego
65	20	ludi	ludzi
66	16	prziciacolni	przyiacolni
68	30	архивъ	архивъ
76	24	Вильни	в Олите
76	26	зычит	зычливый
76	27	Илиоатский	и Олитский
80	6	инсаня	писаня
81	6	потешатъ	потешаль
81	7	поучать	поучалъ
81	22	ласковое	ласковой
84	15	wżadnym	w żadnym
85	16	милости паномъ	милости княжатомъ,
85	22	Понеже, иже имъ	понеже Божиимъ
86	1—2	христіанское	Христово
86	20	доброю милостынею	щодрою милостынею своею
86	—	XLVIII	необх. поставить послѣ LII
87	3	naych	na uch
87	18	wezy	wiezy
88	13	niesmiałego	nie smiał tego
93	19 ныхъ	церковныхъ
93	21	совалую(?)	зовомую
93	21	Матьфеевъ столпъ
93	22	речи	речий
93	22	завсудне	безсудне
94	6	ся	вся
94	7	награбилъ	пограбилъ
94	7	ти	
94	10	накъ
94	15	и тамъ	их тамъ
94	21	то бы	тобѣ
94	23	учиненны	учиненный
94	23—24	рассказанемъ нашемъ	рассказане наше
94	24	неделны послалъ слуги	неделный послалъ слугъ
94	27	докончено	доконченои
94	28	всѣхъ	всѣ
94	29	духовеномъ	духовномъ
94	29	к	и
94	33	стягавши тое	истягавши твою милость
97	4—5	Готинискій	Готкинскій

97	6	Бистенский	Бытенский
98	19	sie	sic
100	16—17	зовитый	завитый ..
102	27	священникомъ и	священникомъ их
103	32	томъ	чомъ
104	1	в сее	всее
104	17	братъства	братьство
104	22	вѣчны	вѣчными
105	33	пред	през
106	14	день рок	дня року
106	15	королевской милости пана моего слуга	милости, моего милостивого пана, зычливый пастыр
106	3	снизу винни	винъ
106	2	снизу же	ниже
106	1	снизу якол	яко
109	13	конечномъ	конечному
109	12	ласк	ласки
109	11	жадал	жадати
110	2 сверху	плетенями на вѣре шко- довалъ	клятвами на вѣрѣ шкалеваль
110	4	на мя...	на имя
110	12	пустили мы	пустилисы
110	13	разосланыхъ	розосланыхъ
110	14	Подолскохо	Подолского
110	16	справи спод	прави с под
110	18	тоже сираве епископу тож	тойже справе епископской
110	19	поздраны	поздраный
110	22	на року зовитим	на рок зовитый
110	27	така	тая
110	28	каждому и належачее	каждому волное и належачее
110	29, 32	мембрани	мемрами
110	30	абыс мы ся такъ лепѣ спра- вели	абысмыс такъ лепѣй справе- пригледѣши
110	31	справедливости	справедливость
111	4	латве	латвѣй
111	4	приточити	приточит
111	5	кожди	каждый
111	6	подлегати(?)	подлягати
111	17	местом кождему	, мѣстам, людем
111	21	про....	против того
111	22	спод	с под

111	23	при...	привилейми
111	25	зда...	здрава
111	29	враду	вряду
111	29	...	пишемъ,
112	1	урядовых	урядовых
112	2	до прав	до права
112	7	становит	становити
112	9	враду	вряду
112	12	завше...	всегда до Господа
112	16	Вашей милостей	Вашихъ милостей
112	16	поволни	поволный
112	17	Михаиль	Михайло
115	1	въ тен часъ	в то же час
115	6	не меньший	не малый
115	11	хотя ся у васъ	хотя ся вам
115	22	вписании	вписати
115	23	владыки, въ которой	владыков, въ котором
116	1	дать	дати
116	1—2	патріархи	патріархом
116	9	належния Семени?	на первые сеймики.
116	11	имълъ, жадаочи	имъл жадати
116	13	Берестского	Берестийского
116	16	поволный	подводный
116	18	есмы	есте
116	24	патріархи	патріарха
116	26—27	протосипкелъ	протосингель
116	31	инше	иные
116	32	инше	иные
117	1—2	што в....	што всѣ чернцѣ
117	7	монастыра	монастырца
117	13	волнымъ листомъ своимъ	волный лист свой
117	16	абысмо калѣки	абысмо тые калѣки
117	21	с повинности	с повинности наше
117	26	чомъ	чимъ
117	29	речамъ	речей
117	31	Мусимо тымъ от ума	Мусимо тыми очима
117	32	хотя	хотяй
118	1	протосипкелъ	протосингель
118	4	запросто....	за прости Богъ
118	6	ли	але

118	9—10 свѣдомъ, еслы быгодити на томъ сеймъ	добре свѣдомъ, если ся го- дит нам на той сеймик
118	10	а вѣнь(?)	а всѣ
118	12	не приель(?) тѣломъ	неприятелем
118	16	християнъ	християнъ
118	20	моемъ	мои
120	9	авелможное	а велможное
120	10 снизу и	на роцех
120	11 снизу	со	зо
120	6 снизу	якие	якись
120	4 снизу	на роцех
121	5	способити, до того	способити до того,
121	8	милости мое(?)	молитвы мое
121	9	ваше вичные	вставичные
121	10	Писалъ во	Писанъ в
121	4 снизу	христо именитымъ	христоименитымъ
124	22	Ктомуужысь	Ктому тыжъ
126	13 снизу	предсеваятый	предсеваятый злый
126	12 снизу	разсудком	розсудком.
133	16	циншами	чиншами
139	9, 12—13	мембран	мемран
139	13 сверху	вернѣнъ был	вернѣте в(аша) м(илость)
139	15	трудноси	трудности
139	22	Успения	Успенія Пр. Богородици пра- вославія греческаго прия- телей и братии моей ла- скаво належити.
139	5 снизу	ларта	марта
141	1 сверху	chycerskiego	zycerskiego
141	20	Poslkiego	Polskiego
142	13 снизу	sinpulis	singulis
144	12 сверху	Lwowskiego należących.	Co do wiadomosci urzędu mego grodzkiego Lwowskiego
145	12	Протоновича	Прокоповича
148	10 снизу	з внутр	звнутр
149	5—6	у верху и у долу	уверху и удолу
152	12	Альѣзий	Алвѣзий
153	29	токииже	такий-же
155	7	яку	якъ
156	13	зъ верху	зъверху
162	3	puarto	quarto

167	примѣч. 1	скобкакъ	скобкахъ
170	11—12	Яцковои	Яцковой
172	2 снизу	покладастся	покладается
179	3—4	peritiae fidem et singularem industriae commendationem, faciendum esse peritiam fidem et singularem industriam commendatam, faciendum nobis esse	
174	17	erectam aut erigendam	erectae aut erigendae
182	5	Poloriae	Poloniae
182	5—6	succiae	Sueciae
182	10	30	20
182	1 снизу	omnium.	nostrorum
183	2	privilegio divinae	privilegiis divae
183	3	introducta	introducedae
184	4	est	esse
183	6	venumque	verumque
184	6 снизу	przez sie	przez sie
187	23 снизу	bracijey	bracijey
187	21 снизу	bracię na koronacyę	bracię zgodnie na koronację
187	20 снизу	mają zgodnie	maią sobie zgodnie
187	18 снизу	coronatinonis	coronationis
187	13 снизу	naznaczona	naznaczone
187	11 снизу	na pokorze	na pokoiu
187	11 снизу	sie	sie
187	9—10 снизу	przywilej w	przywilejow
187	8 снизу	i	u
187	5—6 снизу	konstytucye	konstytucią
187	3 снизу	prawam	prawom
188	5	żeby sie	y żeby sie
188	13	in rem	in vi
188	24	tego spiewaniem	tego z spiewaniem
189	19	propinate	propinare
189	26	wszystko, co cerkwi	wszystko cerkwi
189	27	wedle	wedlug
189	28	szlachte	szlachte
189	29	inszej	insze
189	31	konstytucye	konstytucią
189	32	approbacyi	approbatiey
190	1	to approbacyę	te approbacye
190	18	sie	sie
190	19	sie	sie
190	20	zdrowie sie	zdrowiu

191	6	Gnośnie	Gnoinie
191	11	Bozciej	Bożey
191	16	uezenstikami	uczestnikami
191	21	i	u
191	5 снизу	sinaxim duchownem	synaxim duchownemu
191	3 снизу	i	in
193	1 сверху	illesas	illaesas
193	10	caela	coelos
193	12	et	
193	20	facta	factae
194	6	exercendi, instituendi	exercenda, instituenda
194	6—9	fundatus	fundatum
194	9—10	patronatum	patronatus
194	16	ac si haec omnia	ac si hic omnia et singula
164	26	portis	hortis
194	32	eiusdum	eiusdem
195	7	supplicatione	supplicationi
195	8	annuendo	annuentes
195	11—12	debitē et inviolabiliter	debitae et inviolabilis
195	17	Remigiamus	Remigianus
196	11	хочемъ	хочемо
196	1 снизу	стр. 35—37	стр. 26
207	24 сверху	Brzoniowski	Brzozniowski
210	19 снизу	niezostawalo	nie zostawalo
217	19 сверху	anuissem .
220	19	Hołyński	Hołyński
226	14	Kowacki	Kowecki
226	5 снизу	Haftasz	Haftarz
230	26 сверху	Lapuzanskiego	Łopuszanskiego
231	18	kapelnanowi	kapelanowi
231	17	Žudarowskemu	Zadarowskemu
231	24	Zambuskiemu	Lambuckiemu
235	24	najścin	najściu
239	16—17	franc-skich	francuskich
240	32	swiązane	zwiazane
244	31	indicio	iudicio
260	8—9	eleemosynas	eleemosynas
262	18 снизу	Żyrakowscy	Żurakowscy
265	2 сверху	1168	1668
281	12 сверху	Murytowski	Muzyłowski
282	6	t. 171	t. 165

292	17—18	condictione	conditione
294	22	respuisti	requisisti
295	7 снизу	Жалукевъ	Залукевъ
304	1 сверху	Scalensem	Socalensem
304	25—26	in toto et et omnibus	in toto et omnibus
305	27	Грековица	Грекоровица
307	4	Buiajanowski	Buijanowski
313	21	z kądby opotrzenie	z kądby opatrzenie
314	21	papyraceas	papyraeas
323	7 снизу	Urodzoni	Urodzeni
325	17 сверху	logitimum	legitimum
328	10	т. 175	т. 173
330	12	Олькуцкаго	Олькуцкаго
334	8	CXXX	CXXV
335	2	tolis	talis
335	23	praestituto	praestito
335	25	Dei ter opt: max:	Dei Ter Opt: Max
335	26	dei parae virginis	Dei Parae Virginis
335	26—27	ultroneo	ultro
335	27	in tercessione	intercessione
335-336	33—1	consistentes	consistentis
336	1—2	providorum	provisorum
336	17	observatas nominatim	observatas. Nominatim
336	18 -	excudentibus libris institu- tionem	excendendis libris institutionum
337	21	tum	vi
337	27	Approbationis	Approbatio
337	31—32	conditionibus. legamentibus	conditionibus et legamentis
338	1	tum et robur	vi et robur
338	6	Confirmatis	Confirmatio
338	7	graeci	graeci Leopol.
338	14	CXXXI	CXXVI
341	10	CXXXII	CXXVII
343	1	CXXXIII	CXXVIII
343	7 снизу	na potem	napotem
343	4 снизу	sto	sta
343	3 снизу	membranie	membrane
343	1 снизу	budynku	budynkow
344	14 сверху	gruntu czynsz	gruntu ka��dego roku czynsz
344	17	wazniejszy	warowniejszy
344	24	Almanicki	Asmanicki

344	25	Zbaranczyc	Zbaranczyk
345	3	dziedzicznie ex	dziedzicow. Ex
345	6	praesentes ,	praeinsertas
345	20	CXXXIV	CXXXIX
347	1	CXXXV	CXXX
347	18	eo	w
347	19	contradictij	contrarij
347	21	correctu	correcta
347	27	celebranti	celebrandi
347	28	...	w
348	4	...	nostrae cale
348	8	meritas	meritos
348	11	constitutinibus	constitutionibus
348	15	iure ipso	iure ipsorum
348	17	antiquitatis	antiquitatibus
348	24—25	żadne... odnie czyniec się	ratione praemissorum nie czy- nił y nie zadawał
348	31	...	illorum
349	14	CXXXVI	CXXXI
352	1	CXXXVII	CXXXII
354	11	CXXXVIII	CXXXIII
357	15	CXXXIX	CXXXIV
359	17	CXL	CXXXV
361	15	Зубровичи	Зубровичи -
364	1	CXLI	CXXXVI
366	1	CXLII	CXXXVII
366	2	13 октября	15 октября
366	7	вся	всех
366	21	Касьяна	Васьяна
366	26	нашу	иншу
366	3 снизу	жалованной	жалованной
374	19 сверху	Wituli	Witali
374	24	Cropinnicki	Kropiwnicki
376	17	CXLIX	CXXXIX
378	1	CL	CXL
380	1	CLI	CXLI
382	4	CLI	CXLII
385	28	MDCLXXIII	MDCLXXVI
387	1	CLIII	CXLIII
392	5	CLVI	CXLIV
392	14 снизу	y teraz	y na teraz

393	4	сниay	per sancto	per sanctos
393	3		manu teneatur	manuteneatur
396	17		CLV	CXLV
397	3	сверху	provissoratu	provissoriatu
397	18		wykonancy	wykonaney
397	20		orientalis	orientalis
397	21		porządkach	
348	1		CLVI	CXLVI
398	6		особенное	особенное
399	0		nie chcemy	miec chcemy.
399	11		CLVII	CXLVII
390	18		neenon	nec non
399	22		dextra	dextera
399	23		collati	collocati
399	1	сниay	Assumptionis	Assumptionis
400	9	сверху	prae se ferunt	praeferunt
400	12		quiequam	quisquam
400	20		intutata	, instituta
400	23		stauropiganæ	stauropigion
400	28		inseritis	insertis
400	33		at	atque
401	1		protectione nostra regia su- pra fatam	protectioni nostræ regiae su- prafatam
401	10		violabiliter	inviolabiliter
401	11		volumisque, etiam	volumus etiam
401	15		opponentis	opponentem
401	16		usfructu	usu, fructu
401	18		cuiscumque	cuisunque
401	30		conservari	conservati
401	32		permittimus	permittemus
402	12		derogataque	derogatumque
402	29		hungaricalium	hungaricarium
402	31		fuerit	fuerint
403	8		CLVIII	CXLVIII
404	9		CLIX	CXLIX
404	15		in	w
404	16		posteri toti	posteritati
404	19		u	w
404	21		aggrancie	aggravacie
404	22		sapire	sopire
404	23		rebus	status

404	25	lepie ię	lepiey
404	26	publicznie	publiczna
404	28	aut...	authenticum
404	1 снизу	iuny	iunij
407	1 сверху	Gloriae	Gloriosissimae
407	2	expleva	expleta
407	5	CLX.	CI.
407	22	увпровадиль	впроваdилъ
408	4	вѣрне твоя(милость)	вѣрность твоя
408	6	виленія	владенія
408	8	Киевскъ	Крчевивскъ
408	10	CLXI	CLI
408	6 снизу	tradidere	tradere
413	1 сверху	possuut	possunt
416	20	solebant	solebant
419	2	CLXII	CLII
420	11	quarti	Quarti
422	1	CLXIII	CLIII
423	9	CLXIV	CLIV
424	6 снизу	CLXV	CLV
426	15	CLXVI	CLVI
427	17	CLXVII	CLVII
428	5 сверху	CLXVIII	CLVIII
428	3 снизу	потвердили	подтвердили
430	9 сверху	CLIX	CLIX
433	6	CLXX	CLX
435	7 снизу	CLXXI	CLXI
436	7 сверху	prze	przez
436	7	contradiciey	contradictey
434	11	mieysce utracił
436	13—14	a on... onymi też onym	a on tyż onym powinien
436	21	szkołę	szkołe
436	22	tylko	telko
446	1 снизу	ktry...	ktry z barwo
437	4 сверху	umykali	narzykali
437	8	koniecznie	semicznie
437	13	Zimie zasie	Ziemi za się mają
437	17	Rurkiewicz	Ruzkiewicz
437	21	CLXXII	CLXII
439	1 сверху	CLXXIII	CLXIII
440	14	CLXXIV	CLXIV

441	12	CLXXV	CLXV
442	9	CLXXVI	CLXVI
443	16	CLXXVII	CLXVII
444	15	CLXXVIII	CLXVIII
446	22	CLXXIX	CLXIX
450	1	CLXXX	CLXX
452	8	CLXXXI	CLXXI
452	19	адъ дељбарамту
452	23	и слова	и Слову
453	1	CLXXXII	CLXXII
453	2	18	31
455	22	... tilam	praestitam
455	22—23	satisfactione	satisfactionem
455	31	supra di)etae	supratactae
456	32	którey	wtorey
457	2	Madzapeta	Medzapeta
457	25—26	perceptarum	perceptorum
457	27	подpisalishmy się	подписличимы sie
458	15	нужно вставить посрѣ Andrzey Strzelecki ręka własną:	Ja Basili Leonowicz ręka własną. Paweł Lawryszewicz ręka własną, и въ 17 стр. посрѣ Michał Słoska ręka własną: Timofey Pinski, Fedor Malarz, Jan Afendik ręka własną, Basili Hrehorowicz ręka własną.
459	7—8	solemniter	solemniter
459	14	positarum	positorum
459	16	sua....	suo authentico
460	2	okazowano	ukazowano
460	13	occive	ueciwe
461	16	CLXXXIII	CLXIII
462	21	des... atos	destinatos
462	31	deputari	deputari, assignari
463	32	iuly	iulij
463-464	1	abbarum	abbatae
464	5	CLXXXIV	CLXXIV
465	13	CLXXXV	CLXXV
467	12	CLXXXVI	CLXXVI
468	13—14	calculatorione	calculatione
469	1	CLXXXVII	CLXXVII
470	25	CLXXXVIII	CLXXVIII
474	14	CXC	CLXXX
477	1	CXCI	CLXXXI

478	12	CXII	CLXXXII
479	2	...	im
479	7	opponere	apponere
479	14	CXIII	CLXXXIII
479	6 снизу	po wolności	powolności
480	1 сверху	iego	swietego
480	5	stanowniczem	stanownicze
481	2	CXIV	CLXXXIV
483	1	CXV	CLXXXV
484	1	CXVI	CLXXXVI
487	1	CXVII	CLXXXVII
488	1	CXVIII	CLXXXVIII
489	1	CXIX	CLXXXIX
491	1	CC	CXC
492	5	CCI	CXI
293	18	всемъ	всемъ
494	8	CCII	CXCII
497	1	CCIII	CXCIII
500	1	CCIV	CXCIV
502	7	CCV	CXCV
502	1 снизу	тамже	тамъ же
504	6 сверху	CCVI	CXCVI
508	6	CCVII	CXCVII
511	1	CCVIII	CXCVIII
513	1	CCIX	CXCIX
514	7	CCX	CC
514	12	его	я
516	1	CCXI	CCI
522	5	CCXII	CCII
524	1	CCXIII	CCIII
527	1	CCXIV	CCIV
529	1	CCXV	CCV
530	4 снизу	zamosciu	Zamosciu
531	16 сверху	Lucus	Locus
532	1	CCXVI	CCVI
533	11	CCXVII	CCVII
533	4 снизу	Волыскому	Волынскому
535	1	CCXVIII	CCVIII
536	8	CCXIX	CCIX
538	1	CCXX	CCX
541	31	ob	od

541	33	woda	woda
544	27	altinentibus	attinentibus
546	1	CCXXII	CCXII
548	1	CCXXIII	CCXIII
549	9 снизу	CCXXIV	CCXIV
549	8	депутатомъ	депутатамъ
549	1 сверху	koronie	Koronie
551	1	CCXXV	CCXV
554	1	CCXXVI	CCXVI
556	1	CCXXVII	CCXVII
559	1	CCXXVIII	CCXVIII
559	16 снизу	Femen	Semen
560	10 сверху	CCXXIX	CCXIX
561	2	singulis	singulis
563	3	praeinfertam	praeinsertam
563	12	CCXXX	CCXXX
565	30	iegom osci	iego mości
568	1	CCXXXI	CCXXXI
575	1	CCXXXII	CCXXXII
578	1	CCXXXIII	CCXXXIII
581	8	Leskiemu	Leskiemu
582	1	CCXXXIV	CCXXXIV
587	1	CCXXXV	CCXXXV
594	32	мутивльскихъ	Путивльскихъ
602	1	CCXXXVI	CCXXXVI
605	1	CCXXXVII	CCXXXVII
605	10 снизу	Iwanu	Iwanowu
655	12 сверху	ze żywie	ze żywie
664	7 снизу	саккосы	саккока
682	2	rozposcierać	rozproscierać
698	2	Gaknowieza	Gaknowicza
701	14	за взятую у монастыря	за взятую Московскимъ пра- вительствомъ у монастыря
717	11	Matnowъ	Małnowъ
717	10—11	Матновской Волъ	Małnowskой Волъ
717-718	1 снизу	Woli Matnowskiey	Woli Małnowskiey
718	1 сверху	Matnowie	Małnowie
721	8	1679	1673
724	9 снизу	которою	котораго
727	11 сверху	Каменецких	Каменецких
727	27	повторныи	powtorny

757	5	непріагеля	непріателя
759	12	милисц'вого	милосц'вого
766	15	короны	Короны
783	30	mibitebus	
790	30	itati	
791	29	Padwa	Padua
801	2	деногъ	денегъ
807	15	ysiąc	tysiąc
881	3	г. Станиславовскаго у.	у. г.
885	12	г. Саноцкаго у.	у. г.
885	20	г. Самборскаго у.	у. г.
886	4 снизу	Станиславовскаго	Бучацкаго
891	24	Самборскаго	Старомъстскаго
886	8 сверху	Жолковскаго	Цѣшановскаго